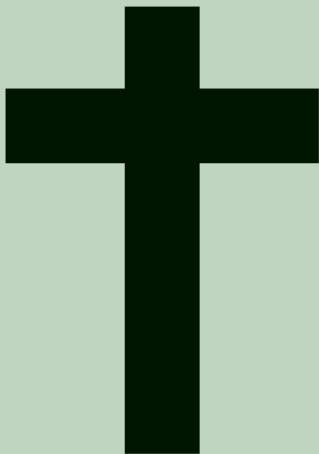

Xwiyá Gorixoyá
Sijipirini

The New Testament in the Ankave language of Papua New Guinea

Xwiyá Gorixoyá Sinípirini

The New Testament in the Ankave language of Papua New Guinea Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051

Contents

FRT	1
Mat+yuo	2
Mako	55
Ruko	87
Jono	143
Wáí wurímeiarígfáwa	183
Romí	236
1 Koriní	263
2 Koriní	289
Garesia	307
Epesasi	316
Piripai	325
Korosi	332
1 Tesaronaika	339
2 Tesaronaika	344
1 Timotio	347
2 Timotio	355
Taitaso	361
Pairimono	365
Xibíruyí	367
Jemiso	386
1 Pitao	393
2 Pitao	400
1 Jono	405
2 Jono	412
3 Jono	413
Juto	414
Wáí wómíxíníñfí	416

Xwiyá Gorixoyá Sinipirini Yayiyá Píne

The New Testament in the Angave language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini
[aak]

Translation: © 1990, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Published, 1990 by Bible League International

Web version of first edition
© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri**. Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating**. Na tu, **yu no ken senisim Tok**.

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela**.

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela**.

²⁰ sɪnɪ dɪŋf e nɪmóa warɪná re enɪnɪgɪnɪ. Orɪŋá wɪnarɪná Gorɪxoyá anɪnáj wo sɪŋán nɪwɪmónɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Josepoxɪ, mɪxɪ ináy Depitoyá xiáwoxɪnɪ, dɪxɪ apɪxɪ Mariaímɪ éf nɪwirɪ emɪ mɪmopanɪ. Niaíwo ímɪ kwíyɪ Gorɪxoyápɪmɪ dání eweáo enagɪ nání ananɪ meai.

²¹ Í niaíwɪ oxɪ wo xɪrɪnfárɪnɪ. Ámá xegɪ imónɪgɪfáyo fɪwɪ yarɪgɪfápi nání xwɪyɪfá meárɪnpɪrɪxɪnɪrɪ yokwarɪmɪ nɪwɪirɪ yeáyɪ uyimɪxemeanfá enagɪ nání xegɪ yof Jisasoyɪ wɪrɪfɪrɪxɪnɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

²²⁻²³ Ayɪ enɪná wɪfá rókiamoagɪfá wo áwanɪ nɪrɪrɪ rɪfwamɪŋf eaárɪŋf rɪpɪ “Re enɪfárɪnɪ. Apɪxɪ oxɪ mɪmeánɪŋf wɪ niaíwɪ agwɪ nerɪ oxɪ wo xɪránáyɪ, yof Emaniueroɪyɪ —Yof mɪkfɪ ayɪ Gorɪxo nene tɪnɪ nawɪnɪ ɲweanfá nánɪrɪnɪ. Yof e wɪrɪpɪrɪfárɪnɪ.” Rɪfwamɪŋf e nɪrɪrɪ eaárɪŋf apɪ xɪxenɪ imónɪnfá nání e imónɪŋɪnɪgɪnɪ.

²⁴ Anɪnáj Gorɪxoyáo e urɪfagɪ Josepo sá wenɛ dání nɪwɪápɪnɪmearɪ anɪnajo sekaxɪ urɪfpa nerɪ xegɪ apɪxɪ Mariaímɪ meanɪnɪgɪnɪ.

²⁵ Ímɪ nɪmearɪ aí sɪnɪ niaíwo mɪxɪrɪpa nerɪfá í tɪnɪ sá bɪ mɪwé néra núísáná í rɪxa niaíwo xɪráná xegɪ yof Jisasoyɪ wɪrɪŋɪnɪgɪnɪ.

2

Sogwɪ fwiaparɪŋfɪmɪ dání bɪgɪfáwa nánɪrɪnɪ.

¹ Mariaí Jisasomɪ Judia pɪropenɪsfɪyo anɪ yof Betɪrexemɪ dání nɪxɪrɪmáná enáná Judayɪ ámɪná wo mɪxɪ ináyf Xerotoɪ rɪnɪŋo Jerusalemɪyo nɪɲwearɪ xegɪ Judayo menɲweanáná re enɪnɪgɪnɪ. Ámá sɪŋf nání enɲwɪpearɪgɪfá wa sogwɪ fwiaparɪŋfɪmɪ dání nɪbɪro Jerusalemɪ nɪrémoro

² yarɪŋf re wigɪfawɪxɪnɪ, “Judayɪ mɪxɪ ináyf imónɪnfá nání niaíwɪ sɪŋf xɪrɪŋo gerɪnɪ? Sogwɪ fwiaparɪŋfɪmɪnɪ nɪɲwearɪfá omɪ xɪráná sɪŋf o nání ɲweáagɪ sɪŋwɪ nɪwɪnɪrane nání omɪ yayɪ oumeanɪrane barɪɲwɪnɪ.” urémeáagɪfá

³ mɪxɪ ináyf Xeroto “Niaíwo mɪxɪ ináyf nimónɪrɪ nɪmúronɪrɪfenɪŋo?” nɪyaiwirɪ dɪŋf rɪfá nuxerɪ Jerusalemɪ ɲweáyɪ nɪnɪ enɪ dɪŋf rɪfá nuxéa úagɪ

⁴ o apaxɪpánɪŋf imónɪgɪfá xwéowamɪ tɪnɪ ɲwɪ íkaxɪ eánɪŋpɪ mewegɪfáwamɪ tɪnɪ awɪ neaárɪmáná yarɪŋf re wɪŋɪnɪgɪnɪ, “Kɪraisoyɪ rɪnɪŋo, yeáyɪ neayimɪxemeanfá nání negɪ arɪfowayá xwɪfá piaxɪfowɪ dání iwɪaronɪfowɪ rarɪɲwáo rɪfwamɪŋf nɪrɪnɪrɪ eánɪŋpɪ ge xɪrɪpɪrɪfá nání rɪnɪnɪ?” urɪfagɪ

⁵ awa re urɪgɪfawɪxɪnɪ, “Negɪ Judia pɪropenɪsfɪyo re anɪ yof Betɪrexemɪyo xɪrɪpaxɪ imónɪnɪ. Ayɪ rɪpɪ nánɪrɪnɪ. Wɪfá rókiamoagɪfá wo áwanɪ nɪwuriyɪrɪ rɪfwamɪŋf re eaárɪŋfɪrɪnɪ,

⁶ ‘Judayɪ anɲyo anɪ yof Betɪrexemɪ ɲweáyɪné anɪ nɪyonɪ nání ámá obaxɪfɪné menagɪ aɪwɪ segɪ ámá wo mɪxɪ ináyf nimónɪrɪ gɪ Judayɪ nɪyonɪ menɲweanfá enagɪ nání segɪ anɪ apɪ anɪ xwé tɪnɪ xɪxenɪ imónɪnfárɪnɪ.’ nɪrɪrɪ eaárɪŋfɪrɪnɪ.” urɪfagɪ

⁷ Xeroto yumɪf dɪŋf nɪyaiwɪmáná “Sɪŋfɪyo enɲwɪpearɪgɪfáwa obɪfowɪ.” nɪrɪrɪ awa rɪxa báná yarɪŋf re wɪŋɪnɪgɪnɪ, “Sɪŋo gɪná ɲweáagɪ wɪnɪgɪfawɪxɪnɪ. Sɪŋomɪ sɪŋwɪ nɪwɪnɪmáná enáná emá ararɪ pwenɪfɪrɪnɪ?” urɪfagɪ awa rɪxa áwanɪ uráná

⁸ o Betɪrexemɪ nání re urowárɪŋɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné nuro niaíwo nání píránɪŋf pɪfá époyɪ. Rɪxa sɪŋwɪ nɪwɪnɪróná nionɪ enɪ nurɪ yayɪ seáyɪ e umemɪnɪrɪ nání ámɪ nɪbɪro áwanɪ nɪrɪfowɪ.” urɪfagɪ

⁹ awa arɪf e nɪwɪro wigɪfɪpɪ ófɪyo warɪná re enɪnɪgɪnɪ. Sɪŋf awa xámi sogwɪ fwiaparɪŋfɪmɪnɪ nɪɲwearóná wɪnɪgɪfɪ awamɪ xámi numearɪ anɪ niaíwo wenɪwámɪ seáyɪ e ɲweanɪnɪgɪnɪ.

¹⁰ Sɪŋo e ɲweáagɪ nɪwɪnɪro seáyɪmɪ seáyɪmɪ nimónɪro dɪŋf nɪfá nɪwɪnɪrɪ

¹¹ anɲwámɪ nɪpáwɪro niaíwo xɪnáf Mariaí tɪnɪ ɲweanagɪfɪ nɪwɪnɪro re egɪfawɪxɪnɪ. Xwɪfáyo nɪpɪkɪnɪmearo omɪ yayɪ numemáná amɪpɪ o nání imónɪŋf wigɪfá yá rɪmɪxarɪgɪfápi nɪroaro sɪŋá gorɪf tɪnɪ íkáf dɪfá —Dɪfá yof pɪrakenɪsanɪf tɪnɪ murɪf tɪnɪ nání rɪnɪnɪ. Dɪfá apɪ dɪŋf nanɪf eaarɪŋf xɪxegɪnɪ sɪxɪf wɪxáu tɪnɪ mɪnɪ wigɪfawɪxɪnɪ.

¹² Mɪnɪ nɪwɪmáná enáná Gorɪxo orɪŋá nupárɪrɪ rɪmɪŋf re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Mɪxɪ ináyf Xeroto tɪŋf e nání ámɪ mupa époyɪ.” urɪfagɪ wigɪf anɪ e nání nuróná óf xegɪ wɪyo ugɪfawɪxɪnɪ.

Isɪpɪyɪ anɲyo nání éf ugɪfá nánɪrɪnɪ.

¹³ Awa rɪxa numáná enáná re enɪnɪgɪnɪ. Josepo orɪŋá nɪwɪnɪrɪfá anɲnáj Gorɪxoyá wo sɪŋán nɪrónapɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Rɪxa nɪwɪápɪnɪmearɪ niaíwo tɪnɪ xɪnáf tɪnɪ nɪmeámɪ Isɪpɪyɪ anɲyo nání éf úpoyɪ. Sepɪfowɪné nuro rémófɛ dání ámɪ nionɪ searɪmfáé nání ɲweáfɪrɪxɪnɪ. Xeroto niaíwomɪ pɪkɪnɪ pɪfá énapɪnɪ enagɪ nání rɪrarɪŋɪnɪ.” urɪfagɪ

¹⁴ o árɪfwɪyimɪ aí nɪwɪápɪnɪmearɪ niaíwo tɪnɪ xɪnáf tɪnɪ nɪmeámɪ Isɪpɪyɪ anɲyo nání nuro

¹⁵ nñjwearóná mǎxǎ ináyǎ Xeroto péé nánǎ njweaagǎrǎnǎ. Wǎá rókiamoagǎá wo xwiyǎá Gorixoyá niwuriyǎrǎ rǎwamǎnjǎ eáárnǎjǎ rǎpǎ “Gǎ iwo Isipiyǎ anǎjyo njweanǎá ‘Eǎnǎ.’ urǎmǎfǎrǎnǎ.” nǎrǎrǎ eáárnǎjǎ apǎ xǎxenǎ imónǎnfǎ nánǎ Josepo nǎiáwomǎ Isipiyǎ anǎjyo nánǎ nǎmeámǎ unǎnǎgǎnǎ.

Niáiwǎyo mǎnjǎ rǎrómǎ emegǎá nánǎrǎnǎ.

¹⁶ Xeroto, Jerusaremiyo xwayǎ nanǎrǎ njweanǎ sogwǎ fwiaparnǎjmǎ dánǎ urǎfnǎnaparǎgǎáwa ámǎ xǎfomǎ mǎwímǎnapǎgǎá nánǎ “Yapǎsǎ rǎá níwapǎyǎoi?” nǎyǎiwǎrǎ dǎnjǎ rǎá ápiáwǎnǎnjǎ wǎagǎ xewanǎnjǎ awamǎ sinǎo nánǎ yarǎnjǎ wǎáná awa “Íná njweáagǎ wǎnǎnjwanǎgǎnǎ.” urǎfǎpǎ nánǎ dǎnjǎ nǎmori porisowamǎ uowárǎnǎ awa nuro nǎiáwǎ oxǎ Betǎrexemi dǎnjǎyǎyǎ tǎnǎ e mǎdǎmǎdǎnǎ nǎnjweaxa pugǎyǎyǎ tǎnǎ, nǎiáwǎ oxǎ wigǎ xwiogwǎ wau wo sínǎ mǎmúropa egǎá nǎyonǎ mǎnjǎ rǎrómǎ emegǎawǎxǎnǎ.

¹⁷⁻¹⁸ Mǎnjǎ rǎrómǎ eméáná xwiyǎá Gorixoyá wǎá rókiamoagǎ Jeremaiaoyǎ rǎnǎnjǎ niwuriyǎrǎ rǎwamǎnjǎ eáárnǎjǎ rǎpǎ “Anǎ Rama dánǎ ‘Yeyǎ.’ nǎrǎnǎrǎ njwǎ eánarǎnjǎgǎ arǎá wǎarǎnjǎ. Reserǎmǎ xǎfǎiáwa wigǎ nǎiáwǎ nánǎ njwǎ piyǎ níwǎrǎnǎro wigǎ nǎiáwǎ wówǎ sínǎwǎ mǎwǎnǎfǎgǎá nánǎ mǎnjǎ ikǎnjwǎ umǎrǎfǎgǎá aiwǎ pǎnǎ mǎwǎrǎgǎfǎwǎxǎnǎ.” rǎwamǎnjǎ eáárnǎjǎ apǎ íná xǎxenǎ imónǎnjǎnǎgǎnǎ.

Ámǎ Isipiyǎ anǎjyo dánǎ yǎgǎá nánǎrǎnǎ.

¹⁹ Xeroto rǎxa nǎpéáná re enǎnǎgǎnǎ. Josepo Isipiyǎ anǎjyo dánǎ orǎnjá níwǎnǎrǎnǎ anǎnǎjǎ Gorixoyá wo sínǎnǎ nǎrónǎpǎrǎ re urǎnjǎnǎgǎnǎ.

²⁰ “Nǎiáwomǎ opǎkǎneyǎnǎrǎ emegǎáwa rǎxa pegǎá enǎgǎ nánǎ níwǎpǎnǎmǎearǎ nǎiáwo tǎnǎ xǎnǎí tǎnǎ nǎmeámǎ dǎxǎ Isǎrerǎyǎ anǎjyo nánǎ úpoyǎ.” urǎfǎgǎ

²¹ Josepo níwǎpǎnǎmǎearǎ nǎiáwo tǎnǎ xǎnǎí tǎnǎ nǎmeámǎ nurǎ Isǎrerǎyǎ anǎjyo nǎrémoro

²² Josepo arǎá re wǎnjǎnǎgǎnǎ, “Xerotomǎ xewaxo Akereasoyǎ rǎnǎnjǎ xano mǎxǎ ináyǎ níwómónǎrǎ neamenjweaagǎpǎ xewaxo enǎ mǎxǎ ináyǎ e níwómónǎrǎ Judia píropenǎsǎyǎ re neamenjweanǎ.” rǎrǎnjǎgǎá arǎá níwǎrǎ wáyǎnǎwǎnǎrǎ “Arǎge nurǎ Judia píropenǎsǎyǎ njweámǎnǎrǎnǎ?” yǎiwǎrǎnǎ Gorǎxǎ Josepomǎ orǎnjá nupǎrǎrǎ éfǎ uowárǎnǎ epówa Judia píropenǎsǎyǎ wǎrǎ níwómuro Garǎrǎ píropenǎsǎyǎ nánǎ nuro

²³ anǎ yǎfǎ Nasaretǎ rǎnǎnjǎpǎmǎ njweaagǎfǎrǎnǎ. Wǎá rókiamoagǎáwa ámǎ xǎiáwowayǎ xwǎá piáxǎyǎo dánǎ iwǎaronǎo nánǎ re rǎgǎfǎpǎ “Ayǎ re rǎpǎrǎfǎrǎnǎ, ‘O Nasaretǎ dǎnjǎorǎnǎ.’ rǎpǎrǎfǎrǎnǎ.” rǎgǎá apǎ xǎxenǎ imónǎfǎwǎnǎgǎnǎrǎ Nasaretǎ nánǎ nuro njweaagǎfǎrǎnǎ.

3

Jono wayǎ numeaiá unǎo xwiyǎá wǎá urǎmenǎjǎ nánǎrǎnǎ.

¹ Jono, wayǎ numeaiá unǎo, jǎsaso sínǎ Nasaretǎ njweanǎáná, o nurǎ Judia píropenǎsǎyǎ ámǎ dǎnjǎ meanje wǎá nurǎmerǎnǎ

² re urayagǎfǎrǎnǎ, “Gorǎxo xwioxǎyǎo mǎmeámǎ níneairǎ píránǎnjǎ neamenjweanǎ anǎwǎ ayo enǎgǎ nánǎ segǎ fǎwǎ yarǎgǎfǎpǎ rǎwǎmǎnǎ nǎmamoro píránǎnjǎ nǎsanǎro njweáfǎrǎxǎnǎ.” urayagǎfǎrǎnǎ.

³ Wǎá rókiamoagǎ Aisaiáoyǎ rǎnǎnjǎ nǎrǎrǎ rǎwamǎnjǎ re eanǎpǎ, “Ámǎ dǎnjǎ meanǎjmǎ dánǎ ámǎ wo rǎaiwǎ re rǎrǎnǎ, ‘Ámǎnáo nánǎ segǎ dǎnjǎ ófǎ nanǎnjǎnjǎ wǎmoiro ófǎ píránǎnjǎ imoarǎgǎfǎpǎnǎnjǎ wǎmoiro nero njweáfǎrǎxǎnǎ.’ rǎrǎnǎ.” rǎwamǎnjǎ e nǎrǎrǎ eanǎpǎ tǎnǎ xǎxenǎ Jono nurǎ axǎpǎ e yagǎfǎrǎnǎ.

⁴ O rapǎrǎpǎ nanǎ níyǎnǎrǎ emeagomanǎ. Kamerǎ fǎ (iyǎá írǎkwǎnǎnjǎ imónǎnjǎ wú) níyǎnǎrǎ arerǎxǎ írǎnjyǎo yǎnagorǎnǎ. Aiwǎ enǎ nanǎ nagomanǎ. Áxwaxǎ tǎnǎ pǎfǎ íniǎgǎ tǎnǎ nagorǎnǎ.

⁵ Judayǎ wigǎ anǎ xwǎ Jerusaremi njweagǎfǎyǎ tǎnǎ Judia píropenǎsǎyǎ amǎ amǎ njweagǎfǎyǎ nǎnǎ tǎnǎ íniǎgǎ Jodanǎ rapǎpǎmǎ njweagǎfǎyǎ tǎnǎ

⁶ Jono tǎnjǎ e nánǎ nuro wigǎ fǎwǎ yarǎgǎfǎpǎ nánǎ waropǎrǎ wǎáná o wayǎ numeaiá nurǎ aí

⁷ Parisiowa tǎnǎ Sajusiowa tǎnǎ —Awa weyǎnǎ nǎmenǎro ámǎ wǎyo seáyǎ e wǎmónǎrǎgǎfǎwarǎnǎ. Awa Jono wayǎ oneameainǎro barǎnjǎgǎá Jono sínǎwǎ e níwǎnǎrǎ ayǎ wigǎ fǎwǎ yarǎgǎfǎyǎ rǎwǎmǎnǎ nǎmamoro nǎsanǎro mé “Wayǎnǎ oneameainǎ.” nǎyǎiwǎro barǎnjǎgǎá níwǎnǎrǎ nánǎ re urǎnjǎnǎgǎnǎ, “Sídǎrǎ mǎiáoyǎné, ‘Rǎwéná Gorǎxo xeanǎnjǎ sealkǎrǎnǎfǎ enǎgǎ nánǎ éfǎ úpoyǎ.’ go searǎfǎgǎ rǎnǎnjǎ meanǎgǎnǎrǎ wáyǎ nero nionǎ tǎfǎmǎnǎ éfǎ barǎnjǎo?”

⁸ Soyǎné fǎwǎ yarǎgǎfǎpǎ rǎwǎmǎnǎ nǎmamorǎnǎyǎ, píránǎnjǎ nero íkǎá sogwǎ nanǎ níwerǎnǎ yarǎnjǎpǎ imónǎfǎrǎxǎnǎ.

⁹ Re mǎnǎrǎpǎ epoyǎ, ‘Negǎ arǎo Ebǎrfǎmoyǎone enǎgǎ nánǎ Gorǎxo wǎ xeanǎnjǎ nealkǎrǎnǎfǎ menǎnǎ.’ mǎnǎrǎpǎ epoyǎ. Gorǎxo ‘Ebǎrfǎmoyǎ fǎwǎrǎfǎwǎ nánǎ “Nionǎ ayo xeanǎnjǎ níwǎrǎnǎ arǎge xwǎ obaxǎ imónǎnfǎrǎnǎ?” nǎyǎiwǎrǎ ududǎ wǎnarǎnǎ.’

riyaiwiarinjo? Oweoi, Gorixoxo dñj e yaiwipax menini. Anani sñj tño dñi Ebirfamo nani fwiarfawé wimixiyipaxrini.

¹⁰ Gorixoxo rixa rapiwé ikía mkí tñj e nani fá xirini. Ikía gini gina sogwí nanj miwéagi nwinirina nidikariri ría ikeaarinarini.

¹¹ Nioni sa inig tñi way seameairinarini. Nioni enj eaninjoni aiwi rfwayo bñfo nioni nimuronini. Seytne nioni nani 'Ámá wé roninjorini.' naiwiarinagfa aiwi o nioni tñi xixeni mimoninag nani amá xinaiwaniñ nimoniro ominj wiarigfay bosoyá sikwí sú gwí wikweairigfapa nioni oyá wikweaipax menini. O way niseameairina inigf tñi seameainfamani. Wiytne Gorixoyá kwiý tñi seameairi wiytne ría tñi seameairi enfarin." nuriri

¹² Gorixoxo amá nanjyo yeáy uyimixemeari sipiyo anipa imixiri enfá enagi nani ewayf xwiýfá re uriniginini, "Omñj yarigfay pok tñi witf aiwá eyeyírómf ero aiwá ná anjyo tiro mamwí tñi siyik tñi ría ikeariro yarigfapa Gorixoxo eni axipi e emfainiri witf mamwí tñi ná tñi eyeyírómf inije xegí pok fá nixiriri roni. Aiwá náý anjyo tñi mamwí tñi siyik tñi ría suparipax mimoninjyo ikeariri enfarin." uriniginini.

Jisasomi wayf umeainj nánirini.

¹³ Jisaso Jono wayf onimeainiri nani Gariri pñopenisño dñi nibiri inigf Jodani rapá tñj e niremori omi wimeagagi aiwi

¹⁴ Jono nurakimniri neri re uriniginini, "Joxi nioni nani o wayf onimeainiri ribarinini? Oweoi, 'Joxi wayf onimeaini.' nimonarini." uragi ai

¹⁵ Jisaso re uriniginini, "Xe wayf oumeaimniri sinjwí naneí. E neraínáy, Gorixoxo nioni nani 'O síw wé roninjyí nñi oeni.' yaiwiarinipi xixeni yanfwii." uragi

¹⁶ o Jisasomi wayf umeaiana o rixa niminimeami peyarina re eniginini. Anj pñiyo dñi of inana kwiý Gorixoyapi xawiowinñ nweapiri omi wimeainiginini. Omi wimeana re eniginini.

¹⁷ Anjnamí dñi xwiýfá re rinénapiniginini, "Gf niaiw ayá tñjorini. Amipi o yariniñ nani yayf ninarini." rinénapiniginini.

4

Obo Jisasomi iwamfo wíwapiyinñ nánirini.

¹ Kwíy Gorixoyapi Jisasomi nimeamana omi Obo iwamfo owíwapiyiniri amá dñj meanj e nani nimeá uana

² o aiwá mññ njwá ninweari rixa síá 40 nórmaná enjana o agwí wiana

³ iwamfo wíwapiyarino nibiri re uriniginini, "Joxi 'Niaiw Gorixoyanonini.' yaiwinarinipi nepa enanáy, aiwá nri nani 'Sñj tiy aiwá oimóni.' rei." uragi ai

⁴ Jisaso re uriniginini, "Oweoi, wí emiméini. Gorixoyá Bikwíyo dñi rfamini re eanini, 'Ámá aiwá nanini dñj nimorináy wí dñj meapax menini. Xwiýfá Gorixoxo rinjyí nyoni dñj nikwírorináy ayini dñj meapaxrini.' Rfamini e niriniri eanini." uriniginini.

⁵ Obo Jisasomi nimeami Jerusaremi anj Gorixoyá ayá tñjini nani nuri anj Gorixoxo nani ridiyowá yarigfiwami rikwíyo seayi e nurararimana

⁶ re uriniginini, "Joxi 'Niaiw Gorixoyanonini.' yaiwinarinipi nepa enanáy, Gorixoyá Bikwíyo dñi rfamini re niriniri eaninag nani 'Gorixoxo joxi sikwí sñjyo pñi uyikim inirixiniri xegí anjajowa awi niroto fá rixepiri nani uowarininjo.' niriniri eaninag nani anani mñi nimawiri xeamoi." uragi ai

⁷ Jisaso re uriniginini, "Xwiýfá joxi mñj niroto rñpi eaninag aiwi xwiýfá rñpi eni niriniri eanini, 'Negí Gorixoxo nepa enj neaniri epaxorfaniri iwamfo mwiwapiyipani.' eni rininag nani nioni wí e emiméini." uriniginini.

⁸ Ami Obo dñf mñj seayimí wíapnimeanj bimí nani nimeami nyiri anj nñi xwíá rñi nñimí ikwíroninjyo síwá niwiri xegí amipi amá nwintróna ayá síwí nurori nimeapax wimónarinipi eni síwá niwiri

⁹ re uriniginini, "Joxi xwíyo nñkinimeari simanjwíyoninj nñnurniri nioni nani yayf seayimí nimeí. E nianáy, amipi síwá síá tiy nñni siapmñni." urana

¹⁰ Jisaso re uriniginini, "Setenoxi pñi nñwiarimí éf ut. Xwiýfá rñpi 'Áminá Gorixoxo nanini xwíyo nñkinimearo yayf seayimí umero segí amipi 'Nwíaxini.' rininjyí emí nimoro síwí oyá nanini dñj ikwíroto érixini.' rininag nani joxi nñrñpa wí emiméini." uragi

¹¹ Obo pñi niwiarimí uana anjanf wa nibiro arira wigfawixini.

¹² Jisaso amá wa Jono wayf numeaiia warino nani re rarinagfa "Omí rixa fá nixero gwí anjyo njwarararinini." rarinagfa o aría e niwimo Gariri pñopenisño nani nuri ninwearina

¹³ anj Nasareti xfo xwé iwiaroŋe pñni n̄wiárĩmĩ nuri anj xegĩ yof Kapaneamĩyĩ rĩnĩŋyio —Anj apĩ ipĩ Gariri tñni ikwĩrónĩnĩ. Seburano tñni Napĩtaraiio tñni awaũyá fwiáfawé n̄weaagĩerĩnĩ. E nãni nuri n̄wean̄nigĩnĩ.

¹⁴ Ayĩ rĩpi nãnrĩnĩ. Gorĩxoyá xwĩyá wá rókiamoagĩ Aisaiaoyĩ rĩnĩŋo xwĩyá n̄wuriyĩ rĩwamĩŋĩ re eaarĩŋĩrĩnĩ,

¹⁵ “Xwá Seburanoyá fwiáfawé tñni Napĩtaraioyá fwiáfawé tñni enĩnã n̄weaagĩe ipĩ tñŋĩmĩnĩ tñni iniĩgĩ Jodanĩ rapáyo j̄arĩwámĩ dãnĩ tñni xwá Gariri imónĩŋĩmĩnĩ émáyĩ n̄weaagĩe,

¹⁶ ámá oxĩ apĩxĩ e n̄weagĩáyĩ n̄nĩ Gorĩxomĩ muxĩdarĩŋagĩ nãni sfá yĩnĩŋĩmĩnĩŋĩ n̄weagĩe rĩxa wá xwé bĩ ón̄agĩ winĩgĩawixĩnĩ. Ayĩ apaxĩ mé pearĩŋagĩ nãni ikwapiŋĩnĩŋĩ umeaarĩŋyio rĩxa wá wókĩmĩxĩnĩ.” R̄wamĩŋĩ e n̄rĩnĩrĩ eanĩŋĩpĩ xĩxenĩ imónĩnĩ nãni Jisaso wĩanĩŋĩ imónĩŋo e nãni nuri n̄weaagĩrĩnĩ.

Ámá wiepĩsarĩŋĩ imónĩpĩrĩ nãni wirĩmeaemenĩ nãnrĩnĩ.

¹⁷ O anj e nãni nuri n̄weaé dãnĩ wá re urĩmenĩnigĩnĩ, “Gorĩxo xwioxĩyo mĩmeámĩ n̄seairĩ pirãnĩŋĩ seamenĩ anjwĩ ayo enagĩ nãni segĩ f̄wĩ yarĩgĩápi r̄wĩmĩnĩ n̄mamoro sanĩŋĩ nimónĩro n̄weáf̄rixĩnĩ.” nurĩmerĩ

¹⁸ ipĩ Gariri imanĩpá tñni n̄purĩnã s̄ŋwĩ winĩŋĩnigĩnĩ. Xĩráxogwá wá —Xĩráo xegĩ yof Saimonorĩnĩ. O xegĩ yof ámĩ bĩ Pitaorĩnĩ. Xogwáo Adĩruorĩnĩ. Agwĩaú egĩ omĩŋĩ peyĩ ápearĩgĩwáú enagĩ nãni ubenĩ peyĩ nãni ipĩyo mamówárarĩŋagĩ Jisaso e n̄wĩnĩrĩ

¹⁹ re urĩŋĩnigĩnĩ, “Agwiagwĩ n̄xĩd̄piyĩ. Peyĩ nãni yarĩgĩápa ámá nionĩ n̄xĩd̄p̄r̄f̄áyĩ enĩ ax̄pĩ e wirĩmeap̄si nãni eaiwapiyĩm̄f̄nĩ.” ur̄f̄agĩ

²⁰ agwĩaú ubenĩ apaxĩ mé e n̄tĩmĩ r̄wĩyo ux̄d̄iḡisixĩnĩ.

²¹ O e dãnĩ nurĩnã s̄ŋwĩ winĩŋĩnigĩnĩ. Ámĩ xĩráxogwá wá —Agwĩaú Sebediomĩ xewaxowaurĩnĩ. W̄fo Jemisorĩnĩ. W̄fo xogwáo Jonorĩnĩ. Agwĩaú xano tñni ewéyo n̄ŋweámáná wigĩ ubenĩ ar̄kĩnĩŋagĩ pirãnĩŋĩ yadĩr̄p̄n̄arĩŋagĩ Jisaso e n̄wĩnĩrĩ r̄f̄aiwá “N̄xĩd̄piyĩ.” uráná

²² agwĩaú enĩ anjĩnĩ egĩ ewé tñni xanomĩ tñni p̄nĩ n̄wiárĩmĩ nayoari númĩ ux̄d̄iḡisixĩnĩ.

Jisaso wá urĩmerĩ s̄m̄ix̄yio nanj im̄ix̄imerĩ enj nãnrĩnĩ.

²³ Jisaso Gariri p̄ropenĩsf̄yo amĩ amĩ nemerĩnã xegĩ Judayĩyá rotú anjyio dãnĩ ur̄ewapiyemerĩ xwĩyá yayĩ win̄ipax̄p̄ĩ —Apĩ Gorĩxo xwioxĩyo mĩmeámĩ nerĩ pirãnĩŋĩ umen̄wean̄f̄apĩ nãni rĩnĩŋĩp̄r̄ĩnĩ. Apĩ wá urĩmerĩ ámá pí pí s̄m̄ix̄ yarĩḡáyio tñni uranĩ x̄ixegĩnĩ imónĩḡáyio tñni nanj im̄ix̄imerĩ yarĩnã

²⁴ o yarĩŋĩp̄ĩ nãni yanĩ niwéa nuri Siria p̄ropenĩsf̄yo n̄weagĩáyĩ n̄nĩ ar̄fá n̄wiárĩro nãni wigĩ ámá s̄m̄ix̄ x̄ixegĩnĩ yarĩḡáyĩ tñni r̄n̄ŋĩ x̄ixegĩnĩ winarĩḡáyĩ tñni ámá im̄fó d̄ŋĩ x̄ixéroarĩŋyĩ tñni xóxwĩ yarĩḡáyĩ tñni enj s̄wĩmĩ yārĩḡáyĩ tñni o tñŋĩ e nãni mĩmeámĩ b̄aná o pirãnĩŋĩ win̄ix̄iyarĩŋagĩ nãni

²⁵ ámá oxĩ apĩxĩ obaxĩ Gariri p̄ropenĩsf̄yo d̄ŋyĩŋĩ tñni Dekaporisĩ p̄ropenĩsf̄yo d̄ŋyĩŋĩ tñni Judia p̄ropenĩsf̄yo d̄ŋyĩŋĩ tñni wigĩ anj xwé Jerusaremĩ d̄ŋyĩŋĩ tñni iniĩgĩ Jodanĩ rapáyo j̄arĩwámĩnĩ d̄ŋyĩŋĩ tñni ep̄royĩ nero omĩ númĩ ux̄d̄iḡawixĩnĩ.

5

Xwĩyá Jisaso d̄w̄yio dãnĩ ur̄ewapiyĩŋĩp̄ĩ nãnrĩnĩ.

¹ Jisaso ámá oxĩ apĩxĩ naiwĩ obaxĩ o tñŋĩ e nãni b̄m̄iarĩŋagĩ n̄wĩnĩrĩ d̄w̄f̄ m̄ŋyio nãni n̄yoari éf̄ n̄ŋwearĩ xegĩ wiepĩsarĩŋyĩ xfo tñŋĩ e nãni b̄aná

² o nur̄ewapiya nuri re urĩŋĩnigĩnĩ,

³ “Ámá ḡiyĩ ḡiyĩné ‘Nionĩ n̄iḡp̄ apánĩrĩnĩ.’ m̄r̄ĩpa éf̄áyĩné, ‘Ámá ar̄r̄á oneaĩpoyĩ.’ yaiwiarĩḡáyĩné, Gorĩxo xwioxĩyo mĩmeámĩ n̄seairĩ pirãnĩŋĩ seamen̄wean̄f̄a enagĩ nãni yayĩ seain̄pax̄yĩnérĩnĩ.

⁴ Ámá ḡiyĩ ḡiyĩné, ŋwĩ ean̄rĩ yarĩḡáyĩné, Gorĩxo m̄ŋf̄ ik̄ĩŋwĩ seam̄r̄ĩn̄f̄a enagĩ nãni yayĩ seain̄pax̄yĩnérĩnĩ.

⁵ Ámá ḡiyĩ ḡiyĩné, f̄wĩ mé n̄r̄ĩmax̄ĩn̄ro sanĩŋĩ imónĩḡáyĩné, Gorĩxo xwioxĩyo mĩmeámĩ nerĩ seamen̄wean̄f̄e dãnĩ xwá n̄r̄ĩnĩ segĩ imónĩn̄f̄a enagĩ nãni yayĩ seain̄pax̄yĩnérĩnĩ.

⁶ Ámá ḡiyĩ ḡiyĩné, aiwá nãni agwĩ seairĩ iniĩgĩ nãni seain̄rĩ yarĩŋĩpa r̄f̄a m̄ik̄iró pirãnĩŋĩ yarĩḡá ayĩ nãn̄ŋĩn̄ŋĩ n̄seaimón̄r̄ĩnã Gorĩxo ananĩ x̄ixenĩ seain̄f̄a enagĩ nãni yayĩ seain̄pax̄yĩnérĩnĩ.

⁷ Ámá ḡiyĩ ḡiyĩné, ámá w̄yo wá wianarĩḡáyĩné, Gorĩxo enĩ wá seawian̄n̄f̄a enagĩ nãni yayĩ seain̄pax̄yĩnérĩnĩ.

⁸ Ámá gíyí gíyíné, ámá sɪŋwí anígíe dánirani, segípi úfámi dánirani, dɪŋf ná bɪnɪ nímoro axípiɪni yarígíáyíné, Gorixo xewanɪŋo síwá seainínfá enagɪ nánɪ yayí seainipaxfýínérini.

⁹ Ámá gíyí gíyíné, ámá mɪxí inaríná nuro piyíá wírarigíáyíné, Gorixo ayí nánɪ ‘Gí niaíwíxini.’ rínfá enagɪ nánɪ yayí seainipaxfýínérini.

¹⁰ Ámá gíyí gíyíné, wé rónɪŋf Gorixo e éfrixiniɪrɪ wimónariŋfpi xɪdarɪŋagíá nánɪ xeanɪŋf seaikáíáyíné, o xwioxíyo mɪmeámf níseairi pírániŋf seamenŋweanfá enagɪ nánɪ yayí seainipaxfýínérini.

¹¹ Ámá gíyí gíyíné, nionɪ níxɪdarɪŋagíá nánɪ ikayíwí seairi xeanɪŋf seaikáriro pí pí xwíyíá yapí seaxekwímoro seaiarínáyí, yayí seainipaxfýínérini.

¹² Eníiná wíá rókiamoagíáwamɪ xeanɪŋf níwikára wagíápa axípi seyíné enɪ níseaikára warínáyí, seyíné anínamɪ nípeyiríná Gorixo yayí níseaimori amípi ayá rímíxariŋfpi seaiapínfá enagɪ nánɪ yayí seainipaxfýínérini.

Saxí tɪni wíá tɪni nánɪ urɪŋf nánirini.

¹³ “Saxí aiwáyo nímorɪ níniɪrínáyí awíí yarɪŋfpa seyíné nionɪ searariŋáyo pírániŋf níniɪxɪdíróná ámá níyonɪ enɪ níwíwapiyiro saxí awíí yarɪŋfpa axípiɪniŋf wimíxífríxini. Saxí awíí yarɪŋfpi nípurɪ ríxa uráwɪniŋf imónɪŋánáyí aríre éaná ámi awíí imónɪniŋo? Oweoɪ, amípi wí imíxipaxí mimónɪŋagɪ nánɪ óf e emí mɪwíarómóaná ámá xwíriŋwí osíxayarígáíni. Seyíné nionɪ searariŋáyo níniwíakirínáyí, saxí ríxa uráwɪniŋf imónɪŋfpi emí moarígíápa Gorixo enɪ axípi emí e seamoníáíni.

¹⁴ Seyíné ámá Gorixomɪ xɪdípírfá nánɪ uyíwí nímiáxároro wíániŋf uyamopírfáíni. Aní díwí mɪŋíyo ikwíróniŋfpiɪniŋf inimi mimónɪ enɪpi yapí seyíné enɪ nionɪ pírániŋf níniɪxɪdírónáyí, ámá níyonɪ sɪŋánt e wimónipírfáíni.

¹⁵ Ámá ramíxí nímiáxároro síxí wá nímearo síxí ikwaseáararígíámani. Nímiáxároro seáyí e ikwíaríwíyo ŋwírárararígíáíni. Seáyí e tánáyí ámá aníyo inimi ŋweagíá níyonɪ wíá wókariŋfíni.

¹⁶ Ramíxí seáyí e ikwíaráráná ámá níyonɪ wíá wókariŋfpiániŋf seyíné enɪ ámá sɪŋwíyo dánɪ wé rónɪŋf imóniɪro ámayo arírá wiro nerónáyí ámá sɪŋwí níseaniɪro ‘Ayí Gorixomɪ níxɪdíro nánɪ ríá yarɪŋo?’ níyaiwiro omí seáyí e umepírfáíni.

Ŋwí ikaxí níriɪniɪrɪ eániŋfpi nánɪ rɪŋf nánirini.

¹⁷ Seyíné nionɪ nánɪ ‘O Gorixoyá ŋwí ikaxí Moseso níriɪrɪ eanɪpi tɪni wíá rókiamoagíáwa níriɪro eagíápi tɪni enɪ xwíá iwenɪ nánɪ bɪŋfíni.’ mɪniaiwipani. Xwíá iwenɪ nánɪ mɪbɪ amípi níriɪniɪrɪ eániŋfpi sɪni xixenɪ imónɪnfá nánɪ bɪŋfíni.

¹⁸ Aga nepa searariŋni. Xwíáí tɪni anína tɪni sɪni enánáyí ŋwí ikaxí níriɪniɪrɪ eániŋfpi sɪni sɪni xixenɪ mimónɪpa enánáyí ná bɪni onímiápi rɪniŋfpi apí aiwí xwíá iweníámani.

¹⁹ Ámá gíyí gíyíné ŋwí ikaxí níriɪniɪrɪ eániŋfpi bɪ nánɪ ‘Xwémani. Xwíyíá nímeariipaxímani.’ níyaiwiro ogámf nero ámá wí enɪ axípi ogámf epíri nánɪ níwíwapiyirínáyí, Gorixo xwioxíyo mɪmeámf nerɪ seamenŋweanfá e yarígíáyí nánɪ ‘Siyikwípiániŋf imónígíáyíni.’ rípiírfáíni. Gíyí gíyíné ŋwí ikaxí níriɪniɪrɪ eániŋfpi xixenɪ axípi nero ámá wí enɪ axípi epíri nánɪ níwíwapiyirínáyí, Gorixo xwioxíyo mɪmeámf nerɪ pírániŋf seamenŋweanfá e yarígíáyí nánɪ ‘Ámá xwé mamadírixániŋf imónígíáyíni.’ rípiírfáíni.

²⁰ ‘Seyíné Parisiowa tɪni ŋwí ikaxí eániŋfpi mewegíáwa tɪni “None ŋwí ikaxí eániŋfpi mɪ níxɪdírane e nerínáyí wé rónɪŋf yarɪŋwini.” yaiwinarígíápi mímúropa nerínáyí, Gorixo xwioxíyo mɪmeámf níseairi seamenŋweanfá wí ŋweapírfáímani.’ searariŋni.

Wíkí wónarígíá nánɪ uréwapiyɪŋf nánirini.

²¹ “Eníiná Moseso segí seáíawéyo ŋwí ikaxí nurírfá ‘Níwíápíni meari ámá mɪpíkípani. Ámá gíyí e nerínáyí xwírixí seamepírfáíni.’ urɪŋfpi seyíné ríxa aríá níwiro níjíá imónɪŋoɪ.

²² Ayí nanɪ nerɪ aiwí agwí nionɪ ámi bɪ nípiíkwini nanɪ seáyí e nímiáxirɪ re searariŋni, ‘Ámá gíyí xegí ámá imónígíá wo nánɪ wíkí níwóniɪrɪ mɪxí nurírfáíni aní e dánɪ xwírixí mepírfáíni. Gíyí xegí ámá imónígíá womɪ “Dɪŋf mayí roxini.” nurírfáíni opisí aníyo dánɪ xwírixí mepírfáíni. Gíyí xegí ámá imónígíá womɪ “Majímajíá ikárinariŋf roxini.” nurírfáíni xewanɪŋo xwíyíá nímeárinɪrɪ ríá aníŋf wearɪŋfyo ikeááípiírfáíni.’ searariŋni.

²³ Ayínáni Gorixo nánɪ aiwá peaxí tímiɪniɪrɪ neríná dɪŋf re sínáná ‘Gí ámá imónígíáyí wo sɪni xwíyíá nímeariipaxí imónini.’ dɪŋf e sínánáyí

²⁴ aiwá peaxí tarigé midániñ e nítimí nuri omí xámí piyá níwírinmána ámi ríwíyo dání nítirí díxí aiwá peaxí tíríní.

²⁵ Seyné woxí ámá wo tñí xwiyá mearinipaxí imóninánáyí xwirixíyo ríwárininí nání sñí óf e o tñí nuriná aññí piyá wíriniríní. E mepa nerínáyí, o xwirixíyo ríwáraná gapimaní xwirixí mearinjo e dání porisowa tñí e ríwáraná awa gwí añño ríwáripíríní.

²⁶ Aga nepa re seararinjini, 'Joxí íwí enjyí nání nígwí íwí enjípí tñí xixení nroari mīwipa nerínáyí, aninjí e nweanáná wí pñí níríwíaríro ríwáramopaxí mimóniní.' seararinjini.

Íwí inarigápi nání uréwapiyinjí nánirini.

²⁷ "Eníná Moseso segí seárfawéyo nḡwí ikaxí nuriríná ríwamínjé nearí 'Meánigípagwí ámá wí tñí íwí minipani.' nurirí eanjípí seýné ará níwiro níjía imóninjoí.

²⁸ Ayí nanj neri aiwí agwí ámi bí nípikwíní nanj seáyí e nimixirí re seararinjini, 'Ámá nñí gíyí gíyí apíxí wímí "Nioní í tñí íwí inipaxoniríní." yaiwiminirí nání sñḡwí íwí níwírinínáyí, o ríxa dñj tñí íwí inarinjí.' seararinjini." uriniginjini.

²⁹ O ámá ayí dñj oeyirónfopoyinirí re uriniginjini, "Segí sñḡwí wíyíji 'íwí apí etí.' ríranáyí sñḡwí e ríríyí níyori emí moríñí. E ninirónáyí rñinjí xwé níseainirínjé aiwí Goríxo ríá aninjí wearínjyo seakeaáráná rñinjí seainimínirí enjípínjé seainínfámani. Sñḡwí wíyini anípá nimónirínáyí ayí nanj menjagí aiwí joxí sñí sñj uríá enjagí nání ayí ananiríní.

³⁰ Díxí wé onamínjú tñí íwí nání íepá sinánáyí 'Goríxo gí wará nírini ríá aninjí wearínjyo níkeaáriniginjini.' níyaiwirí wéu níwákwínirí emí moríñí. E ninirínáyí rñinjí xwé nísinirí aiwí rñinjí Goríxo ríá aninjí wearínjyo síkeaáraná sinimínirí enjípínjé sinínfámani. Wé wúni níwákwínirínáyí ayí nanj menjagí aiwí joxí sñí sñj uríá enjagí nání ayí ananiríní.

Apíxí emí moarigápi nání uréwapiyinjí nánirini.

³¹ "Eníná Moseso nḡwí ikaxí níriri ríwamínjé re eanjiginjini, 'Ámá go go xegí xiepími "Emí omómíni." níyaiwirínáyí ámá nñí "O apíxí ríxa emí moñjoí." yaiwipírí nání payí wína nimixirí mñí wiowárfwiniginjini.' Moseso ríwamínjé nanj e níriri eanjí aiwí

³² agwí nioní ámi bí nípikwíní nanj seáyí e nimixirí re seararinjini, 'Go go xegí xiepí xámí meanj ámá wo tñí íwí bí minaríná emí nímorínáyí í ámá womí nímeanirí aí xámí nímeaní emí moñjyá dñjño dání íwí inarinjí. Go go apíxí wa nímeaní emí moñfími nímeanínáyí ayí ení í tñí íwí inarinjí.' seararinjini.

Sñj tñj e dánínjí rarigápi nání uréwapiyinjí nánirini.

³³ "Eníná Moseso segí seárfawéyo nḡwí ikaxí nuriríná ríwamínjé rípí nearí re uriniginjini, 'Seyné woxí woxí sñjyo árixá níwirí "Sñj ro nweane dání rírarinjini." nuriríná yapí bí muripani. E nuriríná Goríxoyá sñḡwíyo dání axípí érixini.' Ríwamínjé e nurirí eanjípí seýné ará níwiro níjía nimónirí aiwí

³⁴⁻³⁵ agwí nioní ámi bí nípikwíní nanj seáyí e nimixirí re seararinjini, 'Xwiyá bí níriríná sñj tñj e dání mīripa érixini. Añña ayí Goríxoyá íkwianḡwí éf nweani nání imóninjagí nání e dání xwiyá "E rírarinjini." mīripa érixini. Xwárá ení ayí Goríxoyá síkwí tñí xwirínḡwí nosaxirí nweanjí enjagí nání xwá ríri eñe dání xwiyá "E rírarinjini." mīripa érixini. Jerusaremi ayí anj mīxí ináyí Goríxoyá enjagí nání anj apímí dání ení murípa érixini.

³⁶ Díxí dñjño dání dñf wíyí pípíto onj werí apíá wenj werí epaxí mimóninjagí nání "Gí mñj ríyimi dání rírarinjini." wí murípa érixini.

³⁷ Píne nuriríná sa "Oyi." urírí "Oweoi." urírí xixení érixini. Wíni níra nuri "Sñj tñf tñj e dání rírarinjini." nurirínáyí, ríxa Oboýá dñjño dání yarínjoí.' seararinjini.

Xíxe éanarigápi nání urinjí nánirini.

³⁸ "Eníná Moseso segí seárfawéyo nḡwí ikaxí nuriríná ríwamínjé nearí re urinipí, 'Ámá wa seýnéyá womí sñḡwí pírfí seauyikáná seýné ení wayá womí sñḡwí pírfí uyíkiríní. Wa seýnéyá womí manj pírfí seayíreáná seýné ení wayá womí pírfí uyírearíní.' nurirí eanjípí seýné ará níwiro níjía imóninjoí.

³⁹ Ayí nanj neri aiwí agwí nioní ámi bí nípikwíní nanj seáyí e nimixirí re seararinjini, 'Míxí seýné seaiáná seýné xíxe mīwipani. Ámá wo marípínḡwíyo iwanj reáná xfómi ení meá ámi bí tñí reámínirí yaríná xe oneanirí marípínḡwí midání wímíxírfíní.

⁴⁰ Ámá wo xwirixí nímerí díxí soríá rírápimínirí yaríná xfo xe onírápimínirí sñḡwí níwínirí iyá nípaní meú ení mñí wírfíní.

⁴¹ Porisf worani, gapimanf worani, “Nigwif nani marfa, joxf sanf ninarapiri nigf sanf ripi nimeamf anj apimf nani nui.” riraná “Nigwif meamf imor nimeamf umniréni?” niyaiwipani. Anj xfo ririfpimi niremorf aiwi “Amf anj bimf nani anani nimeamf oruimni.” urirfni.

⁴² Ámá wo amípi nani xegf dñf niyaiwiri rixñf ririfpiyf sa minf wirfni. Ámá wo “Amípi wí nioniyá rfwená siapmfá nani joxiyá napei.” riranáyf “Meni.” muripani. Sa minf wirfni.” seararññi.

“Xenwf imonigfáyf nani dñf sipi seáwinigñi.” uréwapññf naniñi.

⁴³ “Enína Moseso segf seárfawéyo ñwf ikaxf nurirfna rfwamñf neari re urñfpi, ‘Ámá dixfyoýf dñf sipi siwinigñi.’ nurirf eañpi seýné arfa niwiro nifá imonñoi. Xwiyá rípi, segf ámináowa rigfápi ‘Xepixepá rónigfáyf tñf wikf tñf inirfñi.’ rigfápi eni seýné ríxa nifá imonñoi.

⁴⁴ Ayf e neri aiwi nionf ámi bñ nípikwñf nanf seáyf e nimixirf re seararññi, ‘Dixf xepixepá rónigfáyf nani dñf sipi siwinigñi. Ámá xeanñf sealkararigfáyo nanf wí owimeanirf Gorixomf rixñf urirfni.

⁴⁵ Seyné e nerfnáyf, nepa niaíwf segf ápo Gorixoyá niaíwfyfñenñf imonñoi.’ seararññi. Ayf rípi nani seararññi. Xewanñoyá dñf tñf ámá sipi ayo tñf nanf ayo tñf sogwf wanarññi. Inia eni oyá dñf tñf wé rónigfá ayo tñf wé mirónigfá ayo tñf eaarññi. O ‘Ámá sipi ayo aiwi inia wearf sogwf wanirf mepa oen.’ yaiwiarññi. Seyné o xegf niaíwfyfñe enagf nani ámá segfyo tñf xepixepá rónigfáyo tñf aiwi Gorixoyarñfpa axfpi wéyo merfni.

⁴⁶ Seyné ámá dñf sixf seayigfáyoni dñf sipi niwirónáyf, ‘Nene e yarñagwf nani Gorixoyayf nñeari amípi ayá tñf bñ neaiapñfñi.’ riyaiwiarññoi? Oweoi! Ámá takisf nani nigwf nñearpñfñi xixeni mñearáp bñ fwf nearápargfáwa axfpi dñf sixf uyigfáyoni dñf sipi niwiro nani ‘Gorixoy amípi ayá tñf bñ minf winfñi.’ yaiwiarññi? Oweoi!

⁴⁷ Ámá dixfyonf óf e sñwf niwinirf yayf niwirfnáyf, ‘Ámá wí yarigfáyf tñf xixeni mimónf múoarññi.’ riyaiwinarññoi? Oweoi! Ámá Gorixomf mñxfñpa yarigfáyf aí axfpi seýné yarigfápa eni e yarñagfá nani e niyaiwipani.

⁴⁸ Ayñanñf segf seno, anñnamf ñweajo wé rónñf nimónñf ámá nanf ayo tñf sipi ayo tñf aí dñf sipi niwirf nanf wiarñfpa seýné eni axfpi e wirfni.

6

Aríra niwirfná epaxfpi nani uréwapññf naniñi.

¹ “Seýné ‘Nanf owimni.’ niyaiwirfná ámá sñwf nñeanñro weyf seamepñf nani wigf sñwf anigfe dñf mñwipani. Seyné e nerónáyf, seno, anñnamf ñweajo rfwená ayá tñf wí seaiapñfñi.

² Ayñanñf ‘Uyipeayfyo aríra niwirf rípi minf owimni.’ niyaiwirfnáyf, ámá sipi eri nanf eri yarigfáyf ámá sñwf nñeanñro weyf onímepoyññf wigf ámá womf ‘Pékákf nñra xami nñeat.’ nurirf óf erani, rotú anñyorani, yarigfápa mepa éfrññi. Nionf nepa seararññi. Ámá weyf numerfnáyf ayf wigf wimónarñfpi ríxa meaarñagfá nani rfwená Gorixoyá tñf bñ wimññf enñf meapñfñi.

³⁻⁴ ‘Uyipeayfyo aríra niwirf rípi minf owimni.’ niyaiwirfnáyf, wé nukaúñf tñf mñwipani. Ná wññf tñf inñmí ikwísófrññi. Inñmí e niwirfnáyf, ápo Gorixoy sñwf nñeanñf rfwená yayf nñeari amípi ayá tñfpi xfo seaiapñññf yarñfpi anani nñeaiapñfñi.

Gorixomf rixñf nurirfná urípaxfpi nani uréwapññf naniñi.

⁵ “Seýné rípi eni Gorixomf xwiyá rirñmf niwirfná ámá sipi ríri nanf ríri yarigfáyf ámá sñwf nñeanñro weyf onímepoyññf ge ge ámá obaxf tñf e rotú anñyorani, óf osisagwñyorani, éf nñro Gorixomf xwiyá rirñmf wiargfápa mepa éfrññi. Nionf nepa seararññi. E yarfná ámá sñwf niwinñro weyf numerfnáyf ayf wigf wimónarñfpi ríxa meaarñagfá nani rfwená Gorixoyá tñf bñ wimññf enñf meapñfñi.

⁶ Seyné Gorixomf xwiyá rirñmf niwirfná re éfrññi. Dixf anñfyo inñmí nípawiri ówanñf niyármáná dixf ápomf inñmí dñf rirñmf wirfni. Seyné inñmí dñf nerfnáyf, Gorixoy sñwf nñeanñf rfwená amípi ayá tñf xfo seaiapñfñi anani nñeaiapñfñi.

⁷ Gorixomf xwiyá rirñmf niwirfná ámá Gorixoy nani majfáyf omf xwiyá rirñmf niwirfná ayá wí nñra nuro ‘Nene e nerfnáyf, Gorixoy arfa neainñoi.’ niyaiwiro yarigfápa mepa éfrññi.

⁸ Seyíné amípí wí nání d́wíf níkeamóníro śnì segí séno Goríxomí yarínj m̀wípa enjána o ríxa xámí ńjǎá imóníngagí nání Goríxo nání majíáyí yarínj ayá wí ǹwíwa nuróná yarígǎpa mepa éfrixíní.

⁹ Goríxomí xwíyǎ rírímí ǹwiríná re urífríxíní, 'Negí ápoxíní, anj́namí nj́weanjoxní, "Ámá ńnì joxíní nj́wǎoxí enjagí nání wéyo orímépayí." neaimónaríní.

¹⁰ "Joxí xwíoxíyo m̀meámí ǹneairí neamenjwearífa nání oimóníní." neaimónaríní. Anj́namí amípí joxí "E oépayí." simónarínj́pí nání yarígǎpa nene "Xwǎ rírímí ení ax́pí e oyaneyí." neaimónaríní.

¹¹ Agwí sfá ríyí aiwá naní nání neaiapeí.

¹² Ámá nene f́wí nealíáyo yokwarímí wíiaríngwápa joxí ení nene yokwarímí neaií.

¹³ Ámá wí enj́ eánígfǎraníri iwamfó owíwapíyípayíníri śnjwǎ m̀neanipání. Obo m̀míwíwíakí neainíngíníri awí neamenjweáfríxíní. [Xwíoxíyo m̀meámí ǹneairí píraníngí neamenjweapaxoxí imóníri enj́ síxí eánipaxoxí imóníri ikínipaxoxí imóníri enjoxí, íníná ayí joxíní enjagí nání raríngíní. "E e imóníwíníngíní." neaimónaríní.] Goríxomí ríxíngí nurírná e urífríxíní.

¹⁴ Seyíné ámá wí f́wí sealíáyo yokwarímí wíánáyí, séno Goríxo, anj́namí nj́weanjo seyínéyá ení yokwarímí ǹseaiínj́oi.

¹⁵ E nerí aí f́wí sealíáyo yokwarímí m̀wípa éánáyí, segí séno ení seyínéyá yokwarímí seaiínmeníngíoi.

Aiwá nj́wǎ níngwírárinírná epax́pí nání uréwapíyíngí náníriní.

¹⁶ "Seyíné aiwá nj́wǎ níngwírárinírná ámá sípí ero nanj́ ero yarígǎyí śmí ǹyímiro yarígǎpa mepa éfrixíní. Ayí ámá śnjwǎ ǹraníro śmímanj́ síyó xenjána ayí re yaiwípíri 'O aiwá nj́wǎ níngwíráriníngíoi?' oyaiwípíyíní emearíngǎpa mepa éfrixíní. Níoní napa re seararínj́nì, 'Ayí ámá weyí onímépayíníri e nero wígf wimónarínj́pí ríxa ámá weyí uméagǎ nání ayá t́ngí ŕfwená wimíníri enj́pí wí meapírfámaní.' seararínj́nì.

¹⁷⁻¹⁸ Seyíné aiwá nj́wǎ níngwírárinírná ámá 'O aiwá nj́wǎ níngwíraníngíoi.' yaiwípíri nání d́fá komíxí níníro śmímanj́yo wayí ǹrónoíro éfrixíní. Seyíné yumí e nerírnáyí, segí séno Goríxo śnjwǎ níseaníri ŕfwená yayí níseairí ayá t́ngípí b́ m̀níní níseaiapínífáriní.

Amípí ayá t́ngípí anj́namí otépayíníri uréwapíyíngí náníriní.

¹⁹ "Xwǎ t́yo amípí ayá rímíxarínj́pí wí ípíkwíyí xwírfá íkíxerí wí nígiyí kírí wí ríweaxwí imóníro ńfkwírí nípáwíro f́wí mearo epax́ enjagí nání wíní wíní nání d́ngí nímoro nímeaayíro m̀típa éfrixíní.

²⁰ Seyíné Goríxoyá śnjwǎyo dání wé róníngí nímóníro yumí ámáyo arírá ǹwirínáyí ayí seyíné amípí ayá t́ngípí anj́namí awí eámeámíníngí yáraníngíoi. E ípíkwíyí wí xwírfá íkíxerí nígiyí kírí ríweaxwí imóníro ńfkwíro nípáwíro f́wí mearo epax́ mímóníní.

²¹ Segí amípí nanj́ ayá rímíxarígǎpí xwǎ t́yo wenj́ánáyí ayí xwǎ t́yo nání d́ngí mopírfáriní. Anj́namí wenj́ánáyí ayí e nání d́ngí mopírfáriní.

"Śnjwǎ uyíwíníngí imóníní." uréwapíyíngí náníriní.

²² "Segí śnjwǎ ayí uyíwíníngí imóníní. Śnjwǎ t́nì píraníngí naníro wé róníngí nerónáyí d́ngí nanj́nì aumaúmí níníro segí xwíoxíyo ẃfáníngí seaókíaríní.

²³ E nerí aí segí śnjwǎyo dání f́wí nání nanírnáyí segí d́ngí xwíoxíyo sfáníngí yimíxáriníngíoi. D́xí xwíoxíyo ẃfáníngí ónínj́pí sfá níyimíxárináyí ayí aga sfá xáíwíníngí yimíxáriníngíoi.

Aiwá t́nì aíkí t́nì nání ududí winarínj́ nání uréwapíyíngí náníriní.

²⁴ "Ámá wo ámá waúyá x́níníníngí nímóníri omínj́ wíipaxí meníní. E nerírnáyí ẃfomí d́ngí síxí nuyírí ẃfomí d́ngí peá nímorí nerí ẃfomí píraníngí ayá t́nì ńxídrí ẃfomí peayí ǹwíwaníri eníngíoi. Seyíné nígwíyíyá omínj́ wíiaríníngí nímóníro 'Nígwí wí m̀nínímúropa oení' níyaiwírnáyí, Goríxoyá omínj́ wíiarínj́ woxínníngí imónípaxí meníní.

²⁵ Níoní re seararínj́nì, "Aríge píraníngí nj́weanírewíní?" m̀rípa nero aiwá t́nì iníngí t́nì nípíri nání ududí mepa ero íyǎ aíkí amípí waráyo yínípíri nání ududí mepa ero éfrixíní.' seararínj́nì. Ayí rípi nání seararínj́nì. Segí d́ngí j́ayí aiwá nání moarígǎyo seáyí e imóníri wará j́ayí ení aíkí yínarígǎyo seáyí e imóníri enjagí nání seararínj́nì.

²⁶ Seyíné inj́ nání d́ngí mópayí. Inj́ aiwá íwǎ uríri aiwá mírí anj́yo awí eámeámí yáriní mepa yarígǎ aiwí segí séno Goríxo, anj́namí nj́weanjo nímerí aiwá m̀níní wíarínj́riní. Seyíné 'Injowa neamúrojo.' ríyaiwíarínj́oi? Oweoi.

²⁷ Seyíné woxí, 'Sepiá ámí b́ oimónímíní.' níyaiwírí ududí éoxí sepiá ámí b́ imónarínj́raní? Oweoi.

²⁸ Seyíné apí aí wí mepaxí imóniñagfa nání aikí nání pí nání ududí yariño? Ará adowayí amíyo enínáina nání dñí mópoyí. Anñí miní iyá óí earí aikí yirí yariñí? Oweoí.

²⁹ E nerí aí nioní re seararíñí, 'Eníná negí mǎxí ináyí Soromono níkníri okiyá nínísaná adowayí apí tñí xixeni mimóniñigíñí.' seararíñí.

³⁰ Goríxo adowayí tñí aráyo —Ará agwí eníyo ananí nıyoaro sía wiyimí ría ikeaarípíñíñí." uríñigíñí. Wíepísaríñíyí "Goríxo ará nání ayá sǎwí muroaríñí." oyaiwípoyíñí Jisaso e nurí re uríñigíñí, "Oxí apíxíyíné, Goríxomí dñí onímiápi íkwíroarígíyíné Goríxo adowayí tñí aráyo okiyáñíñí yariñagí nání soyíné ení anípaxí aikí e seayiríñíñí.

³¹ Aiwá tñí iniğí tñí pí nanírewíní ududí mepaní. Aikí ení pí yínanírewíní ududí mepaní.

³² Émáyí, áamá Goríxo nání majíyí apí nípíñí nání anñí miní nero meaaníro yariğíñí. E nerí aí segí sėno, anñnamí ñweanjo seyíné apí nípíñí nání seainaríñá o ríxa nájíá imóniñagí nání seyíné axípi e mepa éfíxíñí.

³³ Amípí apí meámíní nání mepa erí 'Wé róniñí Goríxo yariñípi nioní oimónimíñí.' nıyáiwirí erí Goríxo xwioxíyo mımeámí nıneairí neameñweanfe páwirí nání amípí xfo wimónaríñípi erí neríñáyí, Goríxo ananí apí nípíñí nısiñíñíñí.

³⁴ Ayínání 'Wíaríná aikí pí yínírane aiwá pí nırane yaníwáñíñí?' nıyáiwiro ududí mepaní. E neríñá ududí sía wiyimí epííyí tñí nawíní axínání níkmıxıro ayá wí ududí yariño.

7

Píne meararígíá nání uréwapíyíñí náníñí.

¹ "Goríxo seyíné ení xwíyíá seamearíñigíñí áamá wíyo xwíyíá numearípa éfíxíñí.

² Seyíné áamá wíyo xwíyíá umeaarígíápa Goríxo ení xwíyíá seamearíñíñí. Seyíné ría tñí numearíñáyí, Goríxo ení ría tñí seamearíñíñí.

³ Seyíné 'fwí amípí e mepaní.' urígíapimí dání Goríxo apimí dání xwiríxí seameníñíñí. Joxíyá fwí yariñípi sñwíyo íróniñí wenagí aiwí misékinaríñagíñí dıxí áamá imóniñí wo fwí onímiápi yariñípi sıyikwíñíñí ñweanagí pí nání winaríñíñí?

⁴ Íkíá írío dıxí sñwíyo wenáná dıxí áamá imóniñí woyá sñwíyo sıyikwí ñweanagí nıwínıro aríre 'Orımeámíñí.' uraríñíñí?

⁵ Joxí naní erí sıpí erí yariñıoxíñí, joxíyá ení írío urí wenípi xámí emí nımamónımáná sñwí piráníñí nıwíníñí oyá sñwíyo wenípi ení ananí emí umamoríñí.

⁶ "Segí memía odípí xwíñıwí osaxípíñíñíñí odípí yariñe xwíá e mıtariğíápa xwíyíá naní Goríxoyá ení áamá 'Ayí pí pńéríñí?' yaiwiarígíyí aría nıwirí aí ríwımíní mamopíñíñíñí murípa éfíxíñí. Sǎwí sǎwí nearopíñíñíñí amípí naní mını mıwiarígíápa xwíyíá Goríxoyá áamá aría mıwíyí xeaníñí seaiapíñíñíñí murípa éfíxíñí.

Goríxomí rıxíñí uríñíñíñí uréwapíyíñí náníñí.

⁷ "Seyíné Goríxomí yariñí nıwiro segí seaimónaríñípi nání rıxíñí uráná o ananí mını seaiapíñíñíñí. Rıxíñí nuríñí amípí wí o tñí e dání pńáníñí neríñá ananí meapíñíñíñí. Rıxíñí nuríñí wá e nırómáná wakwí óránáníñí éaná Goríxo ananí aría nısirí aní ówaníñíñí seafkwíñíñíñí.

⁸ Ayí rıpi nání seararíñíñí. Áamá nńí gıyí gıyí yariñí nıwirí wigí wimónaríñípi nání Goríxomí rıxíñí nuríñáyí ananí meaarígíñíñí. Yariñí nıwirí Goríxo tñí e dání pńáníñí neríñáyí ananí meaarígíñíñí. Yariñí nıwirí Goríxoyá wá e éf nırómáná wakwí óránáníñí éaná o ananí aní ówaníñíñí wıkwıaríñíñíñí. Ayínání ananí Goríxomí yariñí wıayíñíñíñí.

⁹ Seyíné re éf ñwıxapígíyíné woxí dıxí íwo aiwá nání rıxíñí rıráná xenwí sńá reníyí nımearı umeaiaríñíñíñí? Oweoí!

¹⁰ Dıxí íwo peyí nání rıxíñí rıráná sıdırí rení nımearı umeaiaríñíñíñí? Ayí ení ananımaní.

¹¹ Seyíné fwí néra warígíyíné aiwí segí nıaiwí rıxíñí searáná amípí awıaxíyí mını wıarígíñíñí. E nerí aí segí sėno, anñnamí ñweanjoyí anípaxíñíñí. Gıyí gıyí rıxíñí uráná amípí nanípi ananí mını winíğíñíñí.

¹² Seyíné 'Ámá e oneaiipoyí.' nıyáiwiríñáyí, seyíné ayo ení axípi e wıiríñíñí. Nwí ikaxí Moseso nıríñí eanípí tñí xwíyíá wá rókıamoagíáwa nıríro eagípi tñí apí e rıñiñagí nání raríñíñí.

fwí inıñıyaú nání uréwapíyíñí náníñí.

13-14 “Íwí onígí iníñyíkwńnimí páwianíro éfríxíni. Ayí rípi nání seararíníni. Íwí ríwéná Goríxo xeaníñ wíná nání iníñyí óf xwé iníñagí nání áamá obaxí Goríxo nání díní mímó ayimí nípáwiro wígí díní tńni néra waríñojí. Ayínání seyíné óf Goríxo ríwéná díní aníñí iníná ñweapírífa nání seaiapínífa nání onígí iníñyíkwńnimí páwipírí nání aníñí miní o ríñjípimí nixíđíro éfríxíni.

“Ámá íkńáníñí imóníñojí.” uréwapýíñí nániríní.

15 “Mimóní wńá rókiamoarígíáwa wígí díní inímíníyí sńwí sayí sń roariníñ yapí nimónímáná aiwí seyíné tńámíní nńbírńná sipísipí yapíníñí awayiní yarígíápa nimónímí seaimeapírífaríní. Ayínání sñjwí tńni eríní.

16 Seyíné íkńá naní wéńa nńwínńrńná ‘Ana nanńnaríní.’ ríro sipí wéńa nńwínńrńná ‘Ana sipínaríní.’ ríro yarígíápa sipí imóníñí mimóní wńá rókiamoarígíáwa yarígíápi nńwínńrńná ‘Yapí rńneaiwapýyaríñojí? Nepa Goríxoyáowamaní.’ yaiwíríxíni. Ámá yapí seyíné seaíwapýyaníro bńáyí ekńíkwnńñí imóníñojí. Wainí sogwí ekńíkwnńyó darígíáraní? Oweo! Íkńá pikí sogwí enjwńxńyó darígíáraní? Oweo!

17 Rípi ení axńpíríní. Íkńá nanńyí sogwí nanń wearíñjńríní. Sipíyí sogwí sipí wearíñjńríní.

18 Íkńá nanńyí sogwí sipí wepaxí mimóníní. Sipíyí sogwí nanń wepaxí mimóníní.

19 Íkńá nńni sogwí nanń mńwéyí nńđíkńrńro rńá íkeaárarígíaríní.

20 Ayínání seyíné íkńá sogwńyó nńwínńrńná nńjńá imónarígíápa sipí imóníñí mimóní wńá rókiamoarígíáwa yarígíápi nńwínńrńná ‘Goríxoyáowamaní.’ yaiwíríxíni.

Goríxo “Joxí nání nioní majńáríní.” urínjínńrń uréwapýíñí nániríní.

21 “Ámá Jisasomí “Ámínáoxíní, Ámínáoxíní” urarígíá nńni xegí xano, anńnamí ñweanjo xwioxńyó mńneámí nerí píráníñí umeñjweanńe páwipírífaríní. mńyaiwípaní. Ámá xńo wimónaríñjípí xńdarígíá gńyí gńyí, ayíní nípáwiro ñweapírífaríní.

22 Sńá Goríxo áamá nńyoní mń ómómíxímń enńáyimí áamá obaxí re nńrayipírífaríní, ‘Ámínáoxíní, Ámínáoxíní, nene yof joxńyáyo dání xwńyńá wńá rókiamoağwńríní.’ nńńrńro ‘Yof joxńyáyo dání imńó mńxí umńńnowńragwńríní.’ nńńrńro ‘Yof joxńyáyo dání emńmń obaxí wńwapiyagwńríní.’ nńńrńro epńrńá enągí aiwí

23 áamá nńyńyá sñjwí anígíe dání re urímńaríní, ‘Seyíné nání nioní nńjńá wí mimóníñíní. Ríkńkńrńfńo yarígíáyíné nioní pńni nńńwíarńmń úpoyí.’ urímńaríní.

Anj mńrarígíńwau nání uréwapýíñí nániríní.

24 Ámá gńyí gńyí nionńyá xwńyńá rípi arńá nńńrń xíxeni e nńńxńđńrńńáyí ayí áamá sńjńá anń nńmńrńńrńná díní píráníñí neñjwńperí xwńá nńmiga nńwerí sńjńá piárá ínńmí yapínńñńnamí dání sńjńá piárá anń mńrńńńńpí e dání nńkńkńrńo nńyapírí mńraríñjóníñí imóníñojí.

25 Inía earí iníngí waxí xwé weapírí rńwńpí erí nerí aiwí anjńwá sńjńá ínńmí yapínńñńnamí dání nńkńkńrńoğa yapínńñagí nání mńkwierómioanńñíní.

26 Ámá gńyí gńyí xwńyńá nioní raríñápi arńá nńńiro aí xíxeni mepa nerńńáyí ayí áamá sńjńá anń nńmńrńńrńná majímajńá nńkńrńńrń iníkńyó seáyí e dání sńjńá nńkńkńrńo nńyapírí mńraríñjóníñí imóníñojí.

27 Inía earí iníngí waxí weapírí rńwńpí erí yarńá anjńwá nńkwierónowírí rńwí nńra píerónńñíní.” Jisaso e nurńrń

28-29 xwńyńá api nńpíní rńxa nńra nńńsáná enńáná áamá e epńroyí egńáyí o ñjwí ikaxí eáníñjípí mewegńáwa uréwapýyarígíápa murewápýyí néní tńjóníñí uréwapýyaríñagí nání ududń néra ugńawíxíní.

8

Peyíyí imóníñí womí nanń imíxíñí nániríní.

1 Jisaso nurewápýyńńsáná đńwí mńñyó dání weaparńná oxí apńxí nńaiwí obaxí númí weaparńná re enjíníní.

2 Ámá peyíyí imóníñí wo nńbírí nńwímearı mńñí xwńáyo nńkwńrorí re uríñjíníní, “Ámínáoxíní, joxí nioní nání ‘Nanń owímíxímńni.’ nńyaiwírńná ananí nanń nímíxípaxoxńríní.” urńagí

3 Jisaso wé feapá nńwirí seáyí e nńwikwíarńrń “‘Joxí nanń oimóníní.’ nimónaríní. Rńxa nanń imóné.” uráná re enjíníní. Peyíyí imóníño nanń imónńagí

4 Jisaso re uríñjíníní, “Joxí nioní nanń simńxńáyí nání amíná nurí ámáyo áwanń murńpaní.” nurńrń ámá o Moseso enjńá ñjwí ikaxí ragńpí mé ámáyo xewanńño áwanń nura emenńgńńrń e nurńrń amí re uríñjíníní, “Amíná apaxńpáníñí imónńgńáwa tńjń e nání nurí womí sńwá nńwínńrń nanńwí rńđńyowá nání negí arńo Moseso enjńá sekaxí nearagńyí bń

mñni wírixini. Gorixo nání rídiyowá siáiriri joxi nanj imóníípi nání áwanj riri oeniri mñni wírixini.” uowáriniginí.

Porisí woyáyí womi nanj imixinj nánirini.

⁵ O anj yó Kapaneamiyo rémóaná wauyí porisí áminá imóninj wo niwímeari wauní rixinj nurí

⁶ re uríjiniginí, “Ámináoixini, gí inókíninj nimóniri omíinj niariño enj nñni síwímí neri níweri ríinj xwé winarini. Ananí nanj imixiréini?” uríagi

⁷ Jisaso re uríjiniginí, “Ananirini. Nioní nurí nanj imiximíini.” uríagi ai

⁸ porisí áminá imóninj re niyaiwiri “Porisí wa nioní inimi nuríinjípa simixíyí eni Jisasomi inimi wuríini.” niyaiwiri re uríjiniginí, “Ámináoixini, nioní áamá wé róninj joxi tñni xixeni mimóninagi nání joxi gí anjyo íwapiapaxí mimónini. E neri ai joxi re dání ‘O nanj oimónini.’ ráná gí omíinj niariño nanj imóniníjot.

⁹ Ayí rípi nání seararíini. Nioní eni áamá omíinj ‘Ayí ayí ei.’ nírarigíáwami inimi wuríinjini. Nioní eni porisí wa inimi nuríinjot. Womí ‘Joxí anj ut.’ uráná sa ananí arfá nñiri waríirini. Womí ‘Bei.’ uráná sa xixeni baríirini. Gí inókíninj niariinj womí ‘E ei.’ uráná xixeni yaríirini.” uríagi

¹⁰ Jisaso arfá e níwiri nání ududí neri áamá xíomí númí warigíáyo níkinimóniri re uríjiniginí, “Isireriyíné woxí áamá ro dñj seáyí e nínikwírorí yaríjpa xixeni e dñj mñnikwíroarínagi síjwí raníjirini.

¹¹ Nioní re seararíini, ‘Áamá Gorixo xegíyí xwioxíyo míméamí neri píraníinj umenweanáná émá obaxí sogwí íwapiaríimíni nweagíáyí tñni sogwí wearíimíni nweagíáyí tñni níbro segí aríowa Ebríamo tñni Aisako tñni Jekopo tñni nawíni aní níjwearo aiwá nípiríirini.

¹² E neri ai Isireriyíné, Gorixo anjapaxí xwioxíyo míméamí níseairi seamenweapaxíyíné Gorixo menweané dání sfá yíníimí seamoaiáná e dání mimeníjwí ayíkwí nísearíní eñagi nání njwí earo manj sfwí ríkwíno epíiríirini.’ seararíini.” nurí

¹³ wauyí porisí áminá imóninomi re uríjiniginí, “Díxí anj ut. Joxi ‘O e epaxorini.’ nñiaiwiri dñj níkwíroarínípi xixeni ríxa oimónini.” uowáraná axíná xegí omíinj wíaríño ríxa nanj imóniniginí.

Pitaomi xíneagwími nanj imixinj nánirini.

¹⁴ Jisaso Pitaoyá anjyo nípáwiríná weníj éfyí winíjiniginí. Pitaomi xíneagwí wará ríá pírf wiarínagi íkwianwíyo sá riyí wenagi níwiní

¹⁵ wé seáyí e íkwíaráná re eníjiniginí. Ríá pírf pñni wíaráná níwíapínmearí Jisasomi aiwá níxerí winíjiní.

¹⁶ Ríxa sogwí wéaná áamá e dñjyí wigí áamá imíó dñj xíxéroaríníyí obaxí o tñj e níméra níbro wáraná oyá xwíyá tñni mñxí umáinowárayiri simixíyí nñni eni píraníinj imíimíimí eri eníjiní.

¹⁷ Gorixoyá xwíyá wá rókiamoagí Aisaiaoyí ríniño áamá xegí xiáwowayá xwíá piaxíyo dání wíaroní nání xwíyá níri eanj rípi, “Xewaníño negí simixíyí tñni uraní tégíáyí tñni nanj imíimíimí eníirini.” ríjpi ríxa xixeni imónini nání Jisaso e eníjiní.

Áamá “Oríxídaneyí.” urigíá nánirini.

¹⁸ Jisaso áamá oxí apíxí obaxí omí íkwíkwierí wiarínagi níwiní xegí wíepísaríjowami sekaxí re uríjiniginí, “None ipíwámí jíaríwámí dání xemoaní nání ewéyo píxemoánípoi.” uraríná

¹⁹ njwí ikaxí eáníjpi mewegíáyí wo níbiri re uríjiniginí, “Nearéwapíyarínoxini, anj amí gími gími nání úaná nioní númí ríxííímemíirini.” uríagi

²⁰ o re uríjiniginí, “Sfíwí sayí sá weníá nání sfíjá siríírkí tñjirini. Inj eni sá weníá nání níyini tñjirini. E neri ai áamá imóníjaoñi sá wémíá nání anj wí meníni.” uríjiniginí.

²¹ Xegí wíepísaríjyí ámi wo re uríjiniginí, “Ámináoixini, gí ápo tñni níjweaníjáná o ríxa péaná xwíá níwéyárimoní númí ríxííímemíá nání ananíirani?” uríagi ai

²² Jisaso áamá xíomí dñj mñíkwíroarígíyí nání re uríjiniginí, “Xegí píyí wá xwíá wéyáíírixini síjwí níwiní nioní númí níxííí.” uríjiniginí.

Ipi imeamíkwí yaríjpi samíinj imixinj nánirini.

²³ E nuríimí ewéyo píxemoáná xegí wíepísaríjowa eni nípíxemoáníro ipíyo oríwámí dání nání nímeamí waríná re eníjiní.

²⁴ Ríwípi xwé neri iniígí imeamíkwí neríná ríxa ewépa mñwíarómíni yarínagi aiwí Jisaso sá maíwí wenagi

²⁵ wiep̄sar̄ijowa nuro saiwiár̄i n̄wiro re uriḡfawix̄ini, “Ám̄ináox̄ini, r̄ixa n̄neam̄iwiáropax̄ir̄ini. Ar̄ir̄á neaii.” ur̄iaḡfa

²⁶ o re ur̄iñ̄iniḡini, “D̄iñ̄j on̄im̄iápi n̄ikw̄i roar̄iḡfoý̄né pí n̄áni wáȳf seainar̄ini?” nur̄imi n̄wiápn̄imear̄i re r̄iñ̄iniḡini, “Im̄iñ̄j t̄ni in̄iḡf̄ t̄ni sam̄iñ̄j oweár̄ini.” rán̄a re en̄j̄iniḡini. Im̄iñ̄j p̄ni wiár̄iri in̄iḡf̄ wiñ̄w̄ mé r̄iwoár̄iri ner̄i ñ̄iñ̄if̄á im̄ónár̄iñ̄iniḡini.

²⁷ Ñ̄iñ̄if̄á im̄ónár̄iaḡi n̄winiro re r̄in̄iḡfawix̄ini, “Pí am̄áor̄iani? Im̄iñ̄j t̄ni in̄iḡf̄ t̄ni ar̄f̄a n̄wiri sam̄iñ̄j weár̄f̄ayo.” r̄in̄iḡfawix̄ini.

Ám̄a im̄f̄o x̄ixéroar̄iḡf̄iwaúmi m̄ix̄f̄ um̄áin̄iñ̄j n̄án̄ir̄ini.

²⁸ O t̄ni xeḡf̄ wiep̄sar̄ijowa t̄ni or̄iwám̄i d̄áni am̄a yōf̄ Gadaraȳf̄ an̄j̄ȳf̄ t̄ñ̄j e ni-wiék̄in̄imearo ewéyo d̄áni ayoáán̄a am̄a im̄f̄o d̄iñ̄j x̄ixéroar̄iñ̄j waú —Awaú im̄f̄o nimón̄iri saȳf̄ e roñaḡfi n̄áni am̄a óf̄ ayim̄i m̄ipwar̄iḡf̄ar̄ini. Awaú xwár̄ip̄a am̄a tayar̄iḡf̄a t̄ñ̄j an̄j̄w̄i e d̄áni n̄ib̄iri nawin̄i ór̄or̄f̄ nin̄iro

²⁹ xwamián̄f̄ re ur̄iḡfisix̄ini, “Niaíw̄f̄ Gor̄ixoyáox̄ini, jox̄i pí neaim̄in̄iri bar̄iñ̄ini? Gor̄ixo r̄f̄wén̄a r̄ñ̄iñ̄j neaiap̄in̄f̄a s̄in̄i en̄án̄a jox̄i r̄ñ̄iñ̄j neaiap̄im̄in̄iri r̄ibar̄iñ̄ini?” nur̄iro

³⁰ od̄ip̄i obax̄f̄ b̄i ná j̄fam̄i n̄ir̄óm̄aná aiw̄a nar̄iñaḡfa n̄winiro

³¹ r̄ix̄iñ̄j re ur̄iḡfawix̄ini, “Jox̄i m̄ix̄f̄ n̄ineam̄án̄ir̄f̄n̄áȳf̄, od̄ip̄iyo ox̄ixér̄opoyin̄iri s̄iñ̄w̄f̄ neanei.” ur̄iaḡfa

³² o “Eman̄i!” ur̄iaḡf̄ am̄a awaúmi p̄ni n̄wiár̄im̄i od̄ip̄ipimi x̄ixér̄óán̄a re en̄j̄iniḡini. P̄man̄j̄ m̄iwiáron̄im̄i an̄j̄n̄i imeḡf̄n̄i wéáȳf̄ ip̄iyo iḡw̄f̄a nuyir̄oro in̄iḡf̄ n̄namiro p̄ȳf̄ eḡfawix̄ini.

³³ P̄ȳf̄ éaḡfa od̄ip̄i aw̄i mearoar̄iḡf̄awa s̄iñ̄w̄f̄ e n̄winiñ̄m̄i wiḡf̄ an̄j̄ apimi n̄áni m̄r̄f̄ nuro od̄ip̄i in̄iḡf̄ nam̄if̄ápi t̄ni am̄a im̄f̄o x̄ixéroar̄iḡf̄iwaú en̄i nan̄j̄ im̄ón̄iri épi t̄ni n̄áni rep̄iȳf̄ wíán̄a

³⁴ am̄a ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ n̄ni an̄j̄ apimi d̄án̄ȳf̄ Jisasom̄i wímean̄iro n̄áni nuro om̄i n̄winiro r̄ix̄iñ̄j “Jox̄i neneȳa xw̄f̄a re p̄ni n̄ineawiár̄im̄i wí e n̄áni ui.” ur̄iḡfawix̄ini.

9

Ám̄a en̄j̄ n̄ni s̄iwim̄f̄ en̄omi nan̄j̄ im̄ix̄iñ̄j n̄án̄ir̄ini.

¹ Jisaso ewép̄am̄i n̄ip̄ixemoán̄iri n̄iñ̄wear̄i n̄imeám̄i or̄iwám̄i d̄áni n̄ixemoaur̄i xeḡf̄ an̄j̄ ñ̄weaar̄iñ̄ipimi n̄ir̄émor̄i ñ̄wean̄án̄a

² re en̄j̄iniḡini. Am̄a wa am̄a en̄j̄ n̄ni s̄iwim̄f̄ en̄j̄ wo ik̄wian̄j̄w̄yo n̄it̄im̄aná n̄imeám̄i b̄aná Jisaso awa “O anan̄i nan̄j̄ neaim̄ix̄iyp̄ax̄ir̄ini.” n̄iyaiwiro x̄f̄om̄i d̄iñ̄j w̄ikw̄f̄roar̄iñaḡfa n̄winiñ̄i en̄j̄ s̄iwim̄f̄ en̄omi re ur̄iñ̄iniḡini, “Am̄a rox̄ini, jox̄i aȳa s̄f̄w̄f̄ m̄ir̄irop̄ani. f̄w̄f̄ jox̄i yar̄iñ̄ipi r̄ixa yokwar̄im̄f̄ siár̄ini.” ur̄án̄a re en̄j̄iniḡini.

³ Ñ̄w̄f̄ ik̄ax̄f̄ eán̄iñ̄ipi meweḡf̄awa wiḡf̄ x̄wiox̄f̄yo d̄áni d̄iñ̄j re n̄ip̄ik̄iga uḡfawix̄ini, “Am̄a ro ‘Gor̄ixo yar̄iñ̄ipi epaxon̄ir̄ini.’ n̄iyaiwiri n̄ir̄ir̄f̄ná Gor̄ixom̄i r̄iper̄ir̄f̄ umear̄ini.” Íñ̄im̄i d̄áni d̄iñ̄j e yaiwiar̄iñaḡfa n̄áni

⁴ Jisaso d̄iñ̄j adad̄f̄ n̄wiri ñ̄if̄á nimón̄iri re ur̄iñ̄iniḡini, “Pí n̄áni seḡf̄ d̄iñ̄f̄yo d̄áni ‘O Gor̄ixom̄i r̄iper̄ir̄f̄ numer̄i yar̄ini.’ n̄iaiwiar̄iñ̄oi?”

⁵⁻⁶ Nion̄i en̄j̄ s̄iwim̄f̄ en̄omi ‘D̄ix̄f̄ f̄w̄f̄ yar̄iñ̄ipi r̄ixa yokwar̄im̄f̄ siár̄ini.’ ur̄án̄a soȳf̄né ‘O n̄én̄f̄ t̄ñ̄or̄f̄ani?’ n̄iaiwip̄ir̄ir̄éoi? Om̄i ‘Nan̄j̄ nimón̄iri n̄wiápn̄imeám̄i an̄j̄ ui.’ ur̄án̄a soȳf̄né ‘O n̄én̄f̄ t̄ñ̄or̄f̄ani?’ n̄iaiwip̄ir̄ir̄éoi? f̄w̄f̄ yar̄iñ̄ipi yokwar̄im̄f̄ n̄wiir̄f̄ná íñ̄im̄i im̄ón̄iñaḡf̄ n̄áni e yaiwip̄ax̄f̄ mimón̄ini. E ner̄i aiw̄i am̄a im̄ón̄iñ̄áon̄i n̄áni ‘O xw̄f̄a t̄f̄yo n̄iñ̄wear̄f̄ná en̄i f̄w̄f̄ yar̄iḡf̄ápi yokwar̄im̄f̄ wiini n̄áni n̄én̄f̄ t̄ñ̄or̄f̄ani?’ n̄iaiwip̄ir̄i n̄áni s̄iñ̄w̄f̄ nan̄f̄poȳf̄.” nur̄iri am̄a en̄j̄ n̄ni s̄iwim̄f̄ en̄omi re ur̄iñ̄iniḡini, “Jox̄i n̄wiápn̄imear̄i d̄ix̄f̄ ik̄wian̄j̄w̄f̄ n̄ixopem̄ix̄ir̄i n̄imeám̄i ui.” ur̄án̄a

⁷ o n̄wiápn̄imeám̄i xeḡf̄ an̄j̄ e n̄áni uñ̄iniḡini.

⁸ Xeḡf̄ an̄j̄ e n̄áni uaḡf̄ ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ e ep̄f̄roȳf̄ eḡf̄áȳf̄ s̄iñ̄w̄f̄ e n̄winiro n̄áni d̄iñ̄j n̄iyeawár̄iro “Gor̄ixo am̄a ro n̄én̄f̄ t̄ñ̄ón̄iñ̄j wim̄ix̄iñ̄ir̄f̄ani?” n̄iyaiwiro x̄f̄om̄i yaȳf̄ seáȳim̄i d̄áni umeḡfawix̄ini.

Matiyuomi “N̄ix̄ídei.” ur̄iñ̄j n̄án̄ir̄ini.

⁹ Jisaso e p̄ni n̄wiár̄im̄i nur̄f̄ná am̄a wo xeḡf̄ yōf̄ Matiyuoȳf̄ r̄in̄iño takis̄f̄ n̄áni ñ̄igw̄f̄ ur̄ápar̄iḡf̄a opis̄f̄ an̄j̄f̄yo riwo ñ̄wean̄aḡf̄ n̄winiñ̄i re ur̄iñ̄iniḡini, “Nion̄i n̄ix̄f̄d̄im̄éir̄ix̄ini.” ur̄iaḡf̄ o n̄wiápn̄imear̄i núm̄i ux̄f̄d̄iñ̄iniḡini.

¹⁰ Jisaso xeḡf̄ wiep̄sar̄ijowa t̄ni an̄j̄ Matiyuoȳa n̄áni nuro aiw̄a nar̄f̄ná am̄a takis̄f̄ n̄áni ñ̄igw̄f̄ ur̄ápar̄iḡf̄áȳf̄ t̄ni f̄w̄f̄ ar̄f̄k̄i yar̄iḡf̄a w̄iniȳf̄ t̄ni om̄i n̄wimearo nawin̄i aiw̄a nar̄iñaḡfa

¹¹ Parisiowa s̄iñ̄w̄f̄ e n̄winiro xeḡf̄ wiep̄sar̄iñowam̄i re ur̄iḡfawix̄ini, “Seḡf̄ sear̄éwap̄iyar̄iñ̄j ro pí n̄áni am̄a takis̄f̄ n̄áni ñ̄igw̄f̄ near̄ápar̄iḡf̄a t̄ȳf̄ t̄ni f̄w̄f̄ ar̄f̄k̄i yar̄iḡf̄a t̄ȳf̄ t̄ni nawin̄i n̄iñ̄wear̄o aiw̄a nar̄iñ̄oi?” ur̄iaḡfa

¹² Jisaso arfá e n̄wiri xewanijo n̄n̄i “Ámá f̄wí yariḡfáyo arirá wim̄n̄r̄i n̄n̄i weapīn̄or̄fani?” oyaiwipoyin̄r̄i ewayí ikaxí re ur̄in̄igin̄i, “Ámá sim̄ixí miyariḡfáyí xwirī t̄n̄j e n̄n̄i wariḡfáran̄i? Oweoí, sim̄ixí yariḡfáyin̄i xwirī t̄n̄j e n̄n̄i wariḡfáran̄i.

¹³ E ner̄i aí soyf̄né nuro xwiýfá en̄iná wfá rókiamoagí Xoseao n̄r̄ir̄i ean̄j r̄ipi, ‘“Rid̄iyowán̄i Gor̄ixon̄i n̄n̄i nífr̄ixin̄i.” m̄nimónar̄in̄i. “Ámá wiyo n̄n̄i ayá nur̄im̄ix̄iro arirá wífr̄ixin̄i.” nimónar̄in̄i. n̄r̄ir̄i r̄fwam̄ij̄ ean̄j apim̄i f̄á n̄r̄oro n̄j̄fá imón̄ipoyi. Ayí r̄ipi n̄n̄ir̄in̄i. Ámá ‘Wé rón̄ij̄ yarīn̄jwaen̄exin̄i.’ yaiwinariḡfáyo ‘Nion̄i t̄fámin̄i b̄ipoyi.’ ur̄im̄in̄r̄i n̄n̄i weapīn̄amant̄. ‘f̄wí yarīn̄jwaen̄exin̄i.’ yaiwinariḡfáyo n̄n̄i weapīn̄ar̄in̄i.” ur̄in̄igin̄i.

“Dix̄i wiep̄isar̄in̄ij̄f̄ aiwá ḡwá m̄in̄jw̄ir̄ar̄in̄ayar̄in̄joi.” ur̄iḡfá n̄n̄ir̄in̄i.

¹⁴ Jono wayí numeala war̄in̄joyá wiep̄isar̄in̄jowa Jisaso t̄n̄j e n̄n̄i n̄b̄iro re ur̄iḡfawix̄in̄i, “None t̄n̄i Parisiowa t̄n̄i Gor̄ixo none n̄n̄i yayí owin̄in̄r̄i aiwá ḡwá ḡw̄ir̄ar̄in̄ayar̄in̄jagwí aiwí dix̄i wiep̄isar̄in̄jowa pí n̄n̄i aiwá ḡwá m̄in̄jw̄ir̄ar̄in̄i yarīn̄joi?” ur̄iḡfá

¹⁵ Jisaso xewanijo n̄n̄i “Om̄i wa n̄p̄ik̄imáná en̄aná wiep̄isar̄in̄ij̄f̄ d̄in̄j sip̄i n̄wir̄f̄n̄a aiwá ḡwá ḡw̄ir̄ar̄in̄ip̄ir̄f̄ar̄in̄i.” oyaiwipoyin̄r̄i ewayí xwiýfá re ur̄in̄igin̄i, “Ámá ap̄ixí s̄in̄j meáo xegí ámá imón̄iḡfáyí t̄n̄i ḡwean̄aná o n̄n̄i d̄in̄j sip̄i wipaxí men̄in̄i. E nero aí ámá wa om̄i an̄n̄im̄ix̄aná in̄á aiwá ḡwá ḡw̄ir̄ar̄in̄ip̄ir̄f̄ar̄in̄i.” ur̄in̄igin̄i.

¹⁶ “Xwiýfá Parisiowa near̄ewapiyariḡfápi t̄n̄i Jisaso s̄in̄j near̄ewapiyarīn̄jpi t̄n̄i kum̄ix̄ipaxí mimón̄in̄i.” oyaiwipoyin̄r̄i ám̄i ewayí ikaxí nur̄ir̄i re ur̄in̄igin̄i, “Ámá wiḡf̄ sor̄fá axen̄in̄aḡi n̄w̄in̄tróná rap̄ir̄ap̄i s̄in̄i m̄ik̄ikar̄in̄ij̄ b̄i n̄imearo ur̄í óf in̄in̄um̄i n̄p̄r̄oro ḡwí kiweariḡfáman̄i. E ner̄fn̄áyí, iḡfá eánáná rap̄ir̄ap̄i s̄in̄j p̄r̄ófápi n̄ik̄ikar̄in̄ir̄f̄n̄a ur̄ú xwé naxega unf̄ar̄in̄i.

¹⁷ R̄ipi en̄i ámá in̄iḡf̄ wain̄i s̄in̄j memé wará s̄ixí ur̄iwám̄i iwaj̄fá yariḡfáman̄i. E ner̄fn̄áyí, memé wará s̄ix̄f̄wá n̄úpyin̄ir̄f̄n̄a in̄iḡf̄ wain̄i pur̄i s̄ix̄f̄wá xw̄ir̄fá ik̄ix̄en̄ir̄i e en̄igin̄i. Wain̄i s̄in̄ij̄f̄ memé wará s̄ixí s̄in̄jwám̄i yánáyí, wará t̄n̄i in̄iḡf̄ t̄n̄i n̄piaun̄i nan̄j en̄in̄joi.” ur̄in̄igin̄i.

Ap̄ixí raḡf̄ an̄ij̄ pwar̄in̄j̄ wim̄i nan̄j im̄ix̄ir̄i miáí peḡf̄ wim̄i nan̄j im̄ix̄ir̄i en̄j n̄n̄ir̄in̄i.

¹⁸ Jisaso xwiýfá ap̄i s̄in̄i e urar̄fn̄a re en̄igin̄i. Judaȳfá rotú an̄j mewen̄j wo n̄b̄ir̄i Jisaso s̄ikw̄f̄ t̄n̄j e m̄in̄j xw̄fáyo níkw̄r̄ori re ur̄in̄igin̄i, “Ḡf̄ miáí r̄ixa pear̄in̄i. E ner̄i aí jox̄i n̄b̄ir̄i wé seáyí e wikw̄iáráná nan̄j oen̄i.” ur̄aḡf̄

¹⁹ o n̄wiápn̄imear̄i núm̄i nuri wiep̄isar̄in̄jowa en̄i nawin̄i war̄fn̄a

²⁰⁻²¹ re en̄igin̄i. Ap̄ixí wí —Í xegí raḡf̄ an̄ij̄ pwar̄fn̄a xwiogw̄f̄ wé wúkaú s̄ikw̄f̄ waú múron̄j̄r̄in̄i. Í “Niin̄i oyá iȳf̄ayoni amáf̄ n̄r̄ón̄ir̄fn̄a nan̄j imón̄im̄in̄iȳr̄f̄ani?” n̄iyaiwia n̄b̄ir̄i r̄fw̄yo n̄r̄onap̄imáná Jisasoyá iȳf̄ayoni s̄ir̄f̄w̄ j̄f̄e amáf̄ r̄on̄in̄igin̄i.

²² Amáf̄ rón̄faḡi Jisaso ník̄in̄imón̄ir̄i im̄i s̄in̄jw̄f̄ n̄w̄in̄r̄i re ur̄in̄igin̄i, “Ḡf̄ ineyi, ayá s̄f̄w̄ m̄ir̄ropan̄i. J̄ix̄i d̄in̄j n̄in̄ikw̄r̄or̄in̄j̄pimi d̄an̄i er̄k̄iemeán̄in̄i.” uráná í r̄ixa nan̄j imón̄in̄igin̄i.

²³ Jisaso e d̄an̄i nuri rotú an̄j mewen̄joyá an̄j e n̄r̄émori oxí ap̄ixí ep̄f̄royí n̄iyár̄imáná ḡwapé r̄iro web̄í r̄iro nero yaiwin̄in̄j̄ yarīn̄jaḡfá n̄w̄in̄r̄i

²⁴ re ur̄in̄igin̄i, “R̄ixa peyeápayi. Miáí piýí men̄in̄i. Sa sá wen̄i.” ur̄aḡf̄ ayí r̄ip̄fá nur̄iro yarīn̄jaḡfá aí

²⁵ n̄n̄i miáí t̄n̄j e p̄in̄i n̄wiár̄im̄i r̄ixa n̄peyeámáná en̄aná o n̄p̄awiri miáim̄i wéyo f̄á n̄max̄ir̄ir̄i m̄f̄eyoááná re en̄igin̄i. Miáí wiápn̄imean̄in̄igin̄i.

²⁶ í wiápn̄imeaḡi xwiýfá o éfp̄i n̄n̄i xwiýfá an̄j n̄iyoni r̄in̄ar̄imen̄in̄igin̄i.

S̄in̄jw̄f̄ sup̄ar̄iḡf̄i waúm̄i nan̄j wim̄ix̄in̄j̄ n̄n̄ir̄in̄i.

²⁷ Jisaso e d̄an̄i war̄fn̄a ámá s̄in̄jw̄f̄ sup̄ar̄iḡf̄iwaú núm̄i nux̄f̄d̄iri r̄f̄aiwá re ur̄iḡf̄isix̄in̄i, “Neḡf̄ m̄ix̄f̄ in̄áyí Depitomi xiáwoxin̄i, yawawi anan̄i wá yeawian̄ir̄éin̄i?” nur̄iri

²⁸ o r̄ixa an̄j̄yo n̄p̄awiri ḡwean̄aḡi awaú en̄i n̄p̄awiri wimeááná Jisaso yarīn̄j̄ re win̄igin̄i, “Awagw̄i d̄in̄j n̄in̄ikw̄r̄ori ‘O anan̄i s̄in̄jw̄f̄ sup̄ar̄iḡf̄iwaú nan̄j yeaim̄ix̄ipaxor̄in̄i.’ r̄in̄iaiwiarīn̄ij̄?” ur̄aḡf̄ awaú “Oyí, Ám̄in̄áoxin̄i, jox̄i e epaxox̄ir̄in̄i.” ur̄aḡf̄i

²⁹ o eḡf̄ s̄in̄jw̄f̄yo wé f̄á nux̄ir̄ir̄i re ur̄in̄igin̄i, “Awagw̄i d̄in̄j níkw̄f̄roar̄iḡf̄ipa x̄ix̄en̄i oimón̄in̄i.” uráná re en̄igin̄i.

³⁰ Awaú s̄in̄jw̄f̄ noxoari an̄iḡf̄isix̄in̄i. S̄in̄jw̄f̄ noxoari an̄aḡf̄i Jisaso ar̄fá j̄iyik̄f̄ nor̄i re ur̄in̄igin̄i, “Awagw̄i nion̄i eaiápi ámá w̄yo áwan̄i mur̄imepa éisix̄in̄i.” ur̄aḡf̄i aí

³¹ awaú o t̄n̄j e d̄an̄i nur̄fn̄a x̄f̄o wífp̄i n̄n̄i am̄i am̄i rep̄iyí n̄wia emeḡf̄isix̄in̄i.

Man̄j p̄r̄ón̄ar̄in̄j̄ wom̄i nan̄j wim̄ix̄in̄j̄ n̄n̄ir̄in̄i.

³² Jisaso e dání warfáná áamá wí wigí áamá imfó díní xixéronagí nání maní pírónaríní wo Jisaso pwarínje nání nimeámí nìbìro wáráná

³³ o imfóyo mîxí umáinowáráná maní pírónárago rîxa xwíyá rarinagí oxí apíxí e epíroyí egíáyí síjwí e éagí nîwînîro ududí nero re nîra ugíawixîní, “Aga eníná eníná aiwí Isirerene áamá wo e yarínagí wîmagwámani.” nîra úagíá aiwí

³⁴ Parisiowa re rigíawixîní, “Obo, imfóyo umenjewanjoyá díní tîní mîxí umáinowárariní.” rigíawixîní.

Jisaso áamá nání wá wianíní nánîrîní.

³⁵ Jisaso Judayíyá aní xwéyo tîní onímíáyo tîní nemeríná wigí rotú aníyo nîpáwiri uréwapiyemerí xwíyá yayí winîpaxípi —Apí Goríxo áamá xífo xegí xwioxíyo mîmeámí nerí píráníní umenjewanípi nání rîninípi-rîní. Apí nání wáf urímerí áamá sîmîxí xîxegíní yarígíáyo tîní uraní xîxegíní imónígíáyo tîní naní imîxîro wiemerí neríná

³⁶ áamá oxí apíxí epíroyí egíáyí sipísipí xiáwo mayí neríná úrapí nero díní sîmîgwíá nîyînîróníní wíroárinarígíápa yarínagíá nîwînîrî wá nîwianîrî

³⁷ áamá xwíyá Goríxoyá wáf urímepíríá nání obaxí mimónínagí nání xegí wíepísariníyo re urínínigíní, “Aiwá omíníyo pírípírí inárínagí aiwí áamá nîmípíríá nání obaxí meníní.

³⁸ Ayínání Goríxomí rîxíní re urípoyí, ‘Áamá aiwá apí rîmípírí nání díxí omíní tîjí e nání urowáfrîxîní.’ urípoyí.” urínínigíní.

10

Wáf wurímeiarígíáwami ení síxí weámîxowárîrî sekaxí urîrî ení nánîrîní.

¹ Jisaso xegí wíepísariní wé wúkaú síkwí waú awamí “Awí eánípoyí.” nurímáná awa áamá imfó díní xixéoríníyo mîxí umáinowáro áamá sîmîxí xîxegíní yarígíáyo tîní uraní xîxegíní imónígíáyo tîní naní imîxîro epaxí imónífrîxînrî ení weámîxowárinínigíní.

² Xegí wáf wurímeiarígíáwa, wé wúkaú síkwí waú imónígíáwa wigí yoí rowariní. Xámîño Saimonoríní. Ámí yoí bî Pitaoyí wírînrînrî. Xegí xogwáo Adíruoríní. Sebediomí xewaxowáú Jemiso tîní xogwáo Jono tînrînrî.

³ Píripo tîní Batoromuo tînrînrî. Tomaso tîní Matiyuo tîní —O takísí nání nígwí urápagoríní. O tînrînrî. Arípíasomí xewaxo Jemiso tîní Tadiaso tînrînrî.

⁴ Saimono —O áamá “Émáyo mîxí oxíðowáraneyí.” rarígíáyí tîní nawíní níkumîxînrî emeagoríní. O tîní Isíkariotí dání Judaso —O Jisaso nání mîyí urínoríní. O tînrînrî.

⁵ Jisaso wé wúkaú síkwí waú awamí nurowáriníná sekaxí nurîrî re urínínigíní, “Soyíné nuróná émáíyá aní tîjíníní mupaní. Samariayí —Áamá ayí Judayí tîní xepíxepá rónarígíáfrînrî. Ayíyá aníyo nání ení mupaní.

⁶ Soyíné negí Isireriyí —Ayí sipísipí xiáwo píráníní mîmearíná amí amí uni-amoaríníní imónígíáfrînrî. Ayí tîjí e náníní úpoyí.

⁷ Soyíné nuróná wáf re urímeríní, ‘Goríxo xífo xegí xwioxíyo mîmeámí nîneairí neamerjewaní anjwí ayo enagí nání segí fíwí yarígíápi ríwímíní nîmamoro nîsanîro njweáfrîxînrî.’ urímero

⁸ áamá sîmîxíyo naní imîxîro áamá péfáyo díní síxí numímoro saiwiáfrí wiro áamá peyíyí tígíáyo wigí wará naní wimîxîro imfó díní xixéoríníyo mîxí umáinowáro eméaríníní. Soyíné nîoní ení eáníní anpá ení seaeámîxowáfríyí nání soyíné áamá sîmîxíyo naní imîxîro nîwiríná nígwí nání murípa nero sa anpá naní imîxîro wífrîxînrî.

⁹ Soyíné nîwanîro neríná nígwí síxí ímoarígíáyo nígwí xwérani, onímíáraní, nîmearo síxí nímore nîmeámí mupa ero

¹⁰ íá árupianí aí tîní nimanímí mupa ero iyíá wúkaú raiwakíyí mepa ero síkwí sú nîyînîro aiwí ámí waú mîmeapa ero xoyíwá nîmaxîrímí mupa ero éfrîxînrî. Ayí rîpí nánîrînrî. Áamá arírá wiarígíomí ananí aiwá mîní wiarínagíá nání soyíné ení aiwá ananí seaiapíríá enagí nání amípí nîmeámí mupa éfrîxînrî.

¹¹ Aní xwé bimîraní, onímíá bimîraní, nîrémoríná áamá aní apímí njweagíyí áamá go go fíwí amípí mîyarínomí nîwînîríná oyá aníyo nîpáwiro aní apímí píní nîwiáfrímí upíríná nání o tînrînrî wéfrîxînrî.

¹² Áamá ‘O tîní oweanéní.’ yaiwífoyá aníyo nîpáwírná ayo yayí nîwiro ‘ “Goríxo píráníní oseamení.” neaimónaríní.’ urífrîxînrî.

¹³ Ayí ení yayí nîseairo segí píné aríá seaiapírí nání wimónánáyí, soyíné yayí nîwiríná uríápi ananí ‘Xe oimóníní.’ yaiwífrîxînrî. Ayí e mîseaiapa seaiánáyí, soyíné yayí nîwiríná uríápi ‘Anpá oimóníní.’ yaiwífrîxînrî.

14 Ámá giyí giyí wígí aníyo nání niseaipemeámí mupa ero soyínéyá xwíyíá aráa mīseaimónípa ero éánáyí aní iwámíraní, aní apimíraní, píní níwíáíró nūríná áamá e nḡeagíáyí ‘Goríxo xeaníḡ neaikárinífa nání tiyí réoí?’ oyaiwípoyíníri segí síkwíyo síkí xéníḡpí pírí wíáikímí níyárimí úríxíni.

15 Nioní nepa seararíníni, ‘Sfá Goríxo áamá níyoní mí ómómíxímí eníáyímí áamá eníná aní yóí Sodomíyo nḡeagíáyí t́nī Gomora nḡeagíáyí t́nī aga ríkíkíríó nūríná áamá e Goríxo xeaníḡ ríá t́ḡḡ wíkárinífa enḡagí aiwí áamá soyíné aráa mīseaiíáyo xeaníḡ ayo wíkáriníápa axípi xixení e wíkáriníámaní.’ seararíníni.

“Xeaníḡ seaiméaníáriní.” uríní náníriní.

16 “Nioní soyíné sipísipí míxí xíxe mepa yaríníḡníní imóníḡfóyíné áamá sfwí sayíníḡ imóníḡfáyí t́ḡḡ e nání searowáraríníni. Ayínání soyíné nūróná áamá ayí nání síḡwí t́nī úríxíni. Sídírí yarínípa d́ḡḡ émí saímí moro iní xawíówí uyíní b́ mē awayíní yarínípa ero nēra úríxíni.

17 Soyíné nioní níxídarínḡḡa nání áamá wí fá niseaxero negí Judayí áminá xwíríxí mearíḡáwa t́ḡḡ e xwíríxí seamepírí nání seawáríro negí rotú aníyo dání síkwíá ragí puní nání seaeero

18 soyíné píné nioníyá émayí aráa egíe dání áwaní urípírí nání gapímanowa t́nī míxí ináyowa t́nī t́ḡḡ e niseameámí nuro seawáríro epíríáriní.

19 E seawáripírífa aiwí ríxa xwíyá urípírí ináníni Goríxoyá d́ḡḡ t́nī urípírí enḡagí nání ayá sfwí nisearorí ‘Áríre uranírēwíní?’ mīyaiwípa éfíríxíni.

20 Ayí rípi nání seararíníni. Awa ríxa xwíríxí seamearíná segí d́ḡḡyó dání urípíríámaní. Segí séno Goríxoyá kwíyípmí dání urípírífa enḡagí nání ayá sfwí mīsearopa éfíríxíni.

21 Xírāxogwáowá wífo Jisasomí xídarínḡḡa nání wífo áamá wí omí opíkípoyíníri mīyí urírí xano xewaxo nání mīyí urírí níaiwíyí xaníyáú nání mīyí uríro epíríáriní.

22 Soyíné nioní d́ḡḡ nínikwíroro níxídarínḡḡa nání áamá níní símí t́nī seaiapírífa aiwí giyí giyí sfá yoparípi nioní weapímíáyi nání ení neáníro nḡeáíáyíné Goríxo ananí yeáyí níseayímíxemeaníáriní.

23 Aní bimí niseapíkianíro nání númí seameánáyí, ámí aní bimí nání éfí úríxíni. Nioní nepa seararíníni, ‘Isíreríyí aníyo píné nioníyá wíyo síní muríníḡnáná áamá imóníḡáoní weapímíáriní.’ seararíníni.” uríníḡníní.

24 Jisaso xegí wíepísarínḡowa “Omí sipí wíkáripírífa enḡagí nání none ení sipí neaikáripaxíríni.” oyaiwípoyíníri ewayí ikaxí re uríníḡníní, “Wíepísarínḡowa wígí uréwápiyarínḡomí seáyí e imónaríḡámaní. Xínáíwáníḡ nímoníro omíḡḡ wíiaríḡáwa ení wígí omíḡḡ wíiaríḡómí seáyí e wimónaríḡámaní.

25 Wíepísarínḡowa wígí uréwápiyarínḡo t́nī xixení nímonírínáyí, ayí apáníríní. Xínáíwáníḡ nímoníro omíḡḡ wíiaríḡáwa ení wígí omíḡḡ wíiaríḡo t́nī xixení nímonírínáyí, ayí apáníríní. Sénoní ikayíwí imíóyo xírāóníḡ imóníḡoyí níntírínáyí, gí níaiwoyíné ení anípaxí searípíríáriní.

“Wáyí wípaxo roríní.” uríní náníriní.

26 “Ámá íwí iními dání éáyíraní, ikayíwí yumí ríáyíraní, ríwéná nípiní síḡání imóníḡ enḡagí nání ayo wáyí mīwípa éfíríxíni.

27 Xwíyá amípí nioní iními dání árwíyíná searíápi soyíné ikwáwíyíná áwaní uríríxíni. Amípí nioní yumí ikaxí searíápi aní ríkíwíyo níxenjweámáná áwaní uríríxíni.

28 Ámá niseapíkíroná warání seapíkíapaxíríni. D́ḡḡ ení seaxekwapaxí menḡagí nání wáyí mīwípa éfíríxíni. E nerí aí Goríxo wará aí t́nī d́ḡḡ aí t́nī ríá aníḡḡ wearíníyo seaikeáaríapaxí imóníḡo nání wáyí wíríxíni.

29-31 Ámá makeríáyo nání nūríná iní sírkwá wáú b́ neríná níḡwí ríá níḡḡ b́ t́nī b́ yaríḡáriní. E nerí aí segí séno mīwimónípa nerínáyí, wo ananí níperí xwíáyo piéorarínímaní. Soyíné iní onímiápiamí mūróníḡḡa nání Goríxo amípí wí mīwímeapa oenírí síḡwí níseanírínáyí, wí níseaiméanífa enḡagí áamá nání wáyí mepaní. Segí mīḡíyo d́ḡḡ fá ropaxí mīmóníḡḡa aí Goríxo níjfa enḡagí nání re yaiwíríxíni, ‘O nene nání aga níjfa imóníḡḡa nání ananí píraníḡ neameníḡíní.’ yaiwíríxíni.

32 Ámá giyí giyí ámayá síḡwíyo dání ‘Jisasomí xídarínḡáoníríní.’ uránáyí nioní ení gí ápo anínamí nḡeajoyá síḡwíyo dání ‘O nioní níxídarínḡoríní.’ urímíáriní.

33 E nerí aí giyí giyí nioní nání ámayá síḡwíyo dání ‘O nání nioní majfáriní.’ uránáyí nioní ení o nání gí ápo anínamí nḡeajoyá síḡwíyo dání ‘O nioní majfáriní.’ urímíáriní.” uríníḡníní.

“Kírā míxí náníḡníní imóníḡpá nímeámí b́ḡáriní.” uríní náníriní.

³⁴ O ámi re uriniginini, “Nioni nani ‘Ámá niyoní piyáá wárimániri bñorini.’ miniaiwiapani. Gorixoyá xwiyáá kirá mîxí náninîñí imóninîpá nîmeámi bñárinî.

³⁵ Arfá niarigááyí tñi arfá miniarigááyí tñi Gorixoyá Bîkwíyo nîrinîri eáninîpa xepixepá orónipoyinîri nîmeámi bñárinî. Xewaxo xanomî sîmî tñi wiri xemiáí xináimi sîmî tñi wiri xewaxo xiepí xíáími sîmî tñi wiri oinîpoyinîri bñárinî.

³⁶ Ámá xwiyáá nioniyá nîxídarigááyí wigí ámá imónigááyí mîxí wimónipíríarini.

³⁷ Ámá gíyí gíyí xanomîranî, xináimîranî, dñí sîxí uyarinîpimi nionî nîyinîni nánî mîmúrónîpa nerínáyí, ámá nioniyá imónipaxí mimónini. Gíyí gíyí xewaxomîranî, xemiáimîranî, dñí sîxí uyarinîpimi nionî nîyinîni nánî mîmúrónîpa nerínáyí, nioniyá imónipaxí mimónini.

³⁸ Gíyí gíyí ‘Jisasomî ouxídmîni.’ nîyaiwirí aí xeaninî nîniro nîpikipírîxinîri mînixídfí éfíáyí ayí nioniyá imónipaxí mimónini.

³⁹ Ámá goxí goxí ‘Nioni Jisasomî dñí nîwîkwírorî nuxídirínáyí, nîpikipírîxinî.’ nîyaiwirí xewanînoxí éfí nîmenínáyí, dñí nîyimîñpí anîñí ñwearfa nánî mearfámanî. E nerí aí gíyí gíyí éfí mîmenîpa nerí ‘Nioni Jisasomî xídarinîgáí nánî ámá wí nînipíkironáyí, ayí ananîrinî.’ nîyaiwirínáyí, dñí nîyimîñpí anîñí ñwearfa nánî mearfárinî.” uriniginini.

“Nipemeámi seaúfá gíyí gíyo Goríxo naní wiínárinî.” urinîgí nánîrinî.

⁴⁰ O ámi re uriniginini, “Gíyí gíyí soyíné wáí urîmearíná arfá nîseairo naní nîseairónáyí nionî searowárinîgáí nánî nioninîñí niro Goríxo nîrowárenapîjomínîñí ení wirowárinî.

⁴¹ Ámá gíyí ámá wo Gorixoyá wá rókiamoarîño enîgáí nánî ‘Ámá ro Gorixoyá wá rókiamoarîñorîni?’ nîyaiwirí nipemeámi xegí aníyo nánî úoyí ríwéná Goríxo xegí wá rókiamoarigáyo yayí nîwirí ayá rîmîxarinîpí mîni winíapa axípi e winíarinî. Gíyí ámá wo wé róninîño enîgáí nánî ‘Ámá ro wé róninîñorîni?’ nîyaiwirí nipemeámi úoyí ríwéná Goríxo ámá wé róninîgáyo yayí nîwirí ayá rîmîxarinîpí mîni winíapa axípi e winíarinî.

⁴² Ámá gíyí gíyí soyíné nioniyá seaipîsarinîgáoyíné enîgáí nánî inîgí imîñí rîñí kapíxí wá seaipánáyí Goríxo ‘Omî wîmîgîni.’ yaiwípi anîpá imóninîfámanî. Oweo! Nionî nepa seararinîni, ‘Goríxo mîni winíarinî.’ seararinîni.” uriniginini.

11

Jono Jisasomî yarinîgí wipîsi nánî urowárinîgí nánîrinî.

¹ Jisaso xegí wiepîsarinîgí wé wúkaú síkwí waú awamî sekaxí e nuríísaná uréwapîyemerí wáí urîmerí emîniñî nánî e dánî pñî nîwiárimî Judayí aní amî amî ikwíróninîgíyo nánî unîginini.

² Jono wayí numeaiá warîño gwí nîñweámáná arfá re winîginini, “Jisaso e yarinî. E yarinî.” rarinîgáí arfá nîwirí xfo xegí wiepîsarinîgíyí waúmi Jisaso tñí e nánî urowáraná

³ awáu nuri yarinî re wigísisixini, “Jono ‘Ámá wo ríwíyo bñínárinî.’ rarinînoxîranî? Wenîñí nerí ñweaanî nánî wo sîni ríá barîni?” urîgáí

⁴ Jisaso re uriniginini, “Awagwí nuri amîpí nionî yariná sîñwí nanîpí tñi arfá nífpí tñi nánî repíyí nîwirí áwanî urémeápiyi.

⁵ Nionî yariná ámá sîñwí supárigááyí sîñwí oxoaro síkwí íkí egíáyí naní nimónîro aní ero peyíyí tígíáyí wará naní inîro arfá píronigááyí arfá ero péfáyí wiápnîmearo ámá uyípeayí xwiyáá yayí winîpaxí none wáí nemerane urarinîwápi arfá wirowárinîgáí nánî Jonomî áwanî e urémeápiyi.

⁶ Rîpî ení ‘Nionî nánî ámá go go sîmî tñi wikí dñí “O pí ríá yarinî?” miniaiwiapa nerínáyí, yayí owinîni.’ urémeápiyi.” nurowárinî

⁷ awáu ríxa gwí aní Jono ñweanîwá tñí e nánî waríná ámá oxí apíxí e epíroyí egíáyo Jono nánî re uriniginini, “Seyíné ámá dñí meañe nánî nuríná pí ámayo winanîro wagfárinî? Ámá samîñí imîñí onîmiápi nerí aí ríwí íwí apaxí mé winîwí yarinîgáí yarinîgí womî sîñwí winanîro wagfárinî? Oweo!

⁸ E nerí aí pí ámayo winanîro wagfárinî? Ámá rapîrapí yarapayí ení wú yinîñí womî sîñwí winanîro ámá dñí meañe wagfárinî? Oweo! Ámá rapîrapí yarapayí nanîni nîyínîro mîxí ináyíyíyá aníyo ñweaarigáárinî.

⁹ E nerí aí seyíné pí nánî ámá dñí meañe nánî wagfárinî? Gorixoyá wá rókiamoarîñí womî sîñwí winanîro wagfárinî? Oyi, e nerí aí ‘O Gorixoyá wá rókiamoarigááyí tñi xîxenî imóninîjomanî. Seáyi e múronîrinî.’ seararinîni.

¹⁰ Xwiyáá Goríxo xewaxomî urinîpí wá rókiamoarîgí Marakaio nîwuriyiri ríwamîñí eanî rîpí, ‘Arfá ei. Goríxonî gí xwiyáá yaní wiowárimíáo joxí gí íwoxí xámi rîmeanî

nání uowárimfáriní. O joxí nání á máyo nuríríná ófíní simoinfáriní. níriri rfwamíní eaní apí jono nání ríní.

¹¹ Nepa seararíní, 'Jono á má arfowayá xwá piaxfyo dání iwiaronfóyí rarigfó nání ófíní imonjo enagí nání á má níní aiwí wo Jonomí seáyí e imóníní xirigfámání. E nerí aiwí gíyí gíyí nioní nixídro Gorixoyá xwioxfyo páwiro yarigfáyí xwiyfá nioní nání wáf nurimeipírípi jono wáf urimejípimí seáyí e imónínagí nání á má ayí onfípi aiwí Jonomí ení seáyí e wimónínjo.' seararíní.

¹² Jono wayí nneameaia waríno xwiyfá 'Gorixo xwioxfyo míméámí nneairí neamenjweanfá nání á má wo uowárenapíníjo.' iwamfó searíníná dání á má uyíní yarigfáyí 'Gorixoyá xwioxfyo arige páwianrérwíní?' nīyaiwiro pírfí fkwieámí nēra páwianro yarínjo.

¹³ Nwí ikaxí Moseso níriri eanípi tñí wáf rókiamoagfáwa níriri eagfápi tñí Gorixo xwioxfyo míméámí nerí seamenjweanfá náníyí wáf nírókiamó nībīro jono yoparfó o axípi ríníriní.

¹⁴ Eníná wáf rókiamoagfáyí wo re rínípi, 'Gorixo xwioxfyo míméámí nerí neamenjweanfápi ríxa nimóníníní anwí e enánáyí á má wo wáf rókiamoagí Iraiiaóníní imóníní wo bínfáriní.' rínípi tñí xixení jono ríxa bínfáriní. Seyfne omí nīmínínírfnáyí, o Iraiiao imónínípa imóníníní enjériní.

¹⁵ Arfá tífífáyíne píránní nioníyá xwiyfápi arfá erfíní.

¹⁶ "E nerí aí pí ewayí xwiyfá nisearíri re searímíní, 'Á má agwí ríná njeagfáyíne ayíní imónínjo.' searímíní? Seyfne nīaiwí rīpīáníní imónínjo. Nīaiwí bībia makerfá tñí e éf nījwearo bībia tñí nīfá yanīro nerfíná rfaiwá re urarínjo,

¹⁷ "Nene seyfne simíníní epírí nání soní eaarfíná seyfne simíníní méoi. Nene seyfne njwapé rīpírí nání njwapé ráná njwapé saní mīnearápaoi." E urarfíná nīaiwí aníní winarínípa yapí imónínjo.

¹⁸ Ayí rīpi nání seararíní. Jono nībíríná aiwá á má wimónarínípi tñí inígfí wainí tñí mīnī njwáf njeanjáná á má wí díní mamó o nání 'Imfó díní xixéronagí nání yaríní.' rarínjo.

¹⁹ Á má imónínjóní nībíríná aiwá inígfí amípi ananí narfíná á má wí 'Á má royí aiwá tñí inígfí wainí tñí rīwí ení nerí ayá wí narínjoríní. Á má takísí nání nīgwí nearáparigfáwa tñí wí nēra warigfá winíyí tñí nīkumíxiníri emearigfóriní.' rarigfáriní. Agwí e níriri aí idáná nioní yarínápi tñí jono yarínípi tñí aiwáníní ná wéanáyí re rīpíríriní, 'Á má imónínjo tñí jono tñí Gorixoyá díní tñí naní yagfíriní.' rīpíríriní." urínínigíní.

Aní bī bīmí njeáyí xfómi díní mīwíkwíroarínagfá uréwapíyíní náníriní.

²⁰ Jisaso e nurfísáná á má e epfóyí egfáyo nuríríná aní o emímí obaxí wīwapíyínípi yofí níriri á má ayo njeagfáyí wígfí fwf yarigfápi rfwímíní nīmamoró nīsanīro mīnjweá éagfá mīxfí nuríri

²¹ re urínínigíní, "Korasíníyo njeáyíne aweyí! Sfá wíyí seyfne majfá seaórínfáriní. Gorixo xeaníní rfá tñí seaikárinfá enagí nání díní sipí oseainíní. Betísaida njeáyíne aweyí! Sfá wíyí seyfne ení majfá seaórínfáriní. Ayí rīpi náníriní. Emímí segí aníyo seaíwapíyínápi émayí aní yofí Taiayí ríníníyo tñí Saidoníyí ríníníyo tñí nīwīwapíyírí sīnjwíríyí, á má aní aplaúmí njeáyí eníná wígfí fwf yarigfápi nání piaxí nīweánīro ayá fá nīxírínīro nání iyá írkwí pánīro rfá uráwíyo iwíeanīro yaníri egfáriní.

²² Nepa seararíní. Sfá Gorixo á má nīyoní mī ómómíximí enfáyimí á má Taia njeáyo tñí Saidoní njeáyo tñí winfápa axípi seainfámání. Seyfneyá seáyí e imóníní.

²³ Kapaneamí njeáyíne ení 'Gorixo anínámí nání nīneameapínfáriní.' rīyaiwiarínjo? Oweoi! Rfá aníní wearíníyo nání wepíríriní. Emímí nioní segí aní e seaíwapíyínápi eníná Sodomí njeáyí, rīkíkírío yarínagfá Gorixo rfá mamówaríníyí sīnjwí nīnanīro sīnjwíríyí, ayí nīsanīro agwí njeanwá re nání nījweaxa banīro egfáriní.

²⁴ Nepa seararíní. Sfá Gorixo á má nīyoní mī ómómíximí enfáyimí Sodomí njeaagfáyo winfápa xixení axípi seainfámání. Seyfneyá seáyí e imóníní." urínínigíní.

"Nioní táfámíní nībírínáyí, díní emímówárfí inípíráo." uríní náníriní.

²⁵ Jisaso e nurímaná Gorixomí xwiyfá rírimí nīwiríná re urínínigíní, "Gfí ápoxíní, Ámíná anína imíxírí xwáf imíxírí nerí tíjoxíní, xwiyfá nioní uraríná rīpi nání á má 'Nioní nījfoníní. Go nīréwapíyíníjo?' yaiwinarigfáyo yimárorí á má nīaiwí onímiápi yapí 'Aníní oníréwapíyípoi.' yaiwinarigfáyo wáf urókiamorí éagí nání yayí seáyimí dání orímémíní.

²⁶ Ápoxíní, joxí e simónarínagí nání dīxfí díní tñí e imóníní." nuríri

²⁷ á máyo re urínínigíní, "Gfí ápo xwiyfá amípi oyá nīpíní bī yumí mīnī nīpíní fáníní niepíxíniasínfáriní. Á má níní aiwí wo xegí díní tñí xewaxoní nání nījáfá mīmóníní. Gfí

áponi nǐjǎ imónini. Ámá wo xegí dǐnjí tǐni gí ápo nǎni ení nǐjǎ mimónini. Xewaxonini nǐjǎ imónini. E nerí aǐ ámá xewaxoní ‘Gí ápo nǎni xe nǐjǎ oimónipoyí.’ nǐyaiwirí o nǎni wǎ wókímíxarínǎyí ayí ení gí ápo nǎni nǐjǎriní.

²⁸ Ayínani sekaxí ‘Rǐpí époyí. Rǐpí époyí.’ nǐrǐga unǐpí píráninjí ouxfǐmínirí nerǐná sanǐ xwé nǐmearíninjí nǐmeámí nuro aninjí seainarínjǐfǐné, nioniyá dǐnjí tǐni sá nǐweapǐri nǎni nioní tǐámíni bǐpoyí.

²⁹ Nioní ámá nǐpenioní nimónirí seáyí e mimónarinǎoni enǎgí nǎni sanǐ nioniyá íkǎnínjǐ xwanǐwí níkwónimí nurǐnǎyí nioní searéwapǐyǐáná segí dǐnjí emímówǎrǐ inǐpǐráoi.

³⁰ Ayí rǐpí nǎni seararínini. Xwǐyǎ nioniyá sanǐnínjǐ nǐmeámí upǐrǐpí ayí sanǐ seainímenínjoi. Nayí seainí enǎgí nǎni ananǐriní.” uríniginí.

12

“*Sabarǎyo nǐwǎriní. rǐnínjǐyo pí nǎni xórórí yarínjoi?*” urígǎ nǎniríni.

¹ Íná Sabarǎ wǐyimí Jisaso tǐni wiepǐsarínjowa tǐni óf wǐtǐ omínjǐ áwínimí inínjǐyo nuróná wiepǐsarínjowa agwǐ wǐagí wǐtǐ siyí sǐnjí yǐyíríní yarínǎgǎ

² Parisiowa sǐnjwí e nǐwǐnǐro omí re urígǎwixíní, “Dǐxí wiepǐsarínjowa ‘Sabarǎyo nǐwǎriní.’ rǐnínjǐyo aǐwǎ pí nǎni miarínjoi?” urǎgǎ aǐ

³ Jisaso re uríniginí, “Eníná negí mǐxí ináyí Depito tǐni xegí nǐkumǐxínirí emearígǎwa tǐni agwǐ wǐáná egǎpí Gorǐxoyá Bǐkwǐyo rǐwamínjǐ nǐrínirí eánínjǐpí sǐnǐ fǎ mǐroarínjǐ renojí? Oweoi, soyǐné fǎ nǐrooro aǐwǐ dǐnjí nǐpǐkwǐnǐ mǐmoarínjoi.

⁴ Depito senǎ aǐ Gorǐxo nǎni aǐwǎ peaxí tarígǐwámí nǐpǎwirí bisǐkerǎ Gorǐxo nǎni peaxí tarígǐpí o tǐni xegí ámá tǐni nǎni ‘Nǐwǎriní.’ rǐnínjǐpí —Apí ‘Sa apaxǐpáninjǐ imónígǎwámí ananí nǐpaxǐriní.’ rǐnínjǐpíriní. Bisǐkerǎ apí apaxǐpáninjǐ imóninjǐ xwéu umeaǐáná Depito nurǐpǐrǐ nǐgí aǐwǐ Gorǐxo mǐxí bǐ muríniginí.

⁵ Nǐwǐ íkaxí eánínjǐyo dání re rǐnínjǐpí ení sǐnǐ fǎ mǐroarínjǐ renojí, ‘Sabarǎyo apaxǐpáninjǐ imónígǎwa aǐ Gorǐxo nǎni rǐdǐyowǎ yarígǐwámí nǐpǎwiro rǐdǐyowǎ neróná sǎ ‘Omínjǐ nǐnǐ nǐwǎxíní.’ rǐnínjǐyo xórórí nero aǐwǐ xwǐyǎ meárinǐgǐfámání.’ nǐrínirí eánínjǐpí fǎ mǐroarínjǐ renojí? Soyǐné fǎ nǐrooro aǐwǐ sǐnǐ nǐpǐkwǐnǐ dǐnjí mǐmoarínjoi.

⁶ Apaxǐpáninjǐ imónígǎwa Sabarǎ ayímí xórórí nero aǐwǐ aǐ Gorǐxo nǎni rǐdǐyowǎ yarígǐwámí dání nero nǎni xwǐyǎ mǐmeárinǐpa yarígǐfáriní. E nerí aǐwǐ ámá wo re ronǐ royí aǐ rǐdǐyowǎ yarígǐwámí seáyí e múroní.” xewanínjoi nǎni e nurírí

⁷ ámí re uríniginí, “Soyǐné xwǐyǎ Gorǐxo rǐnjí, Bǐkwǐyo eánínjǐ rǐpí ‘Nioní ámá wǐ wǐyo wǎ nǐwǐanírí arǐrǐ owǐpoyínirí nǎni nimónariní. Nioní nǎni rǐdǐyowámí onǐpoyínirí nǎni mǐnimónariní.’ rǐwamínjǐ e nǐrínirí eánínjǐ apí nǎni soyǐné dǐnjí nǐmoro fǎ nǐxǐrǐro sǐnjwǐrǐyí, ámá nioniyá rowamí, wǐwanínjowa xwǐyǎ meárinǐpaxí mimónígǎ rowamí xwǐyǎ uxekwǐmoanǐro éfámání.

⁸ Ámá imóninjǎoni Sabarǎ xiáwoni enǎgí nǎni ‘Sabarǎyo ayí ananǐriní.’ rǐpaxí imóninjǎoniríni.” uríniginí.

Wé kǐrínjǐ ení womí nanǐ imǐxínjǐ nǎniríni.

⁹ O e dání pǐnǐ nǐwǐarímí nurí wǐgí rotú aǐ wǐwámí nǐpǎwirí nǐweanǎná re eniginí.

¹⁰ Ámá wé kǐrínjǐ ení wo e nǐweanǎgí Parisiowa Jisasomí xwǐyǎ meáripǐrǐ nǎni yarínjǐ re wǐgǐawixíní, “Negí ‘Sabarǎyo nǐwǎxíní.’ rǐnínjǐyo ámá sǐmǐxǐyo nanǐ nimǐxǐrǐná xórórí mepaxǐriní.’ rǐsimónariní?” urǎgǎ

¹¹ o xǐxewísí íkaxí re uríniginí, “Soyǐné woxí, sǐpǐsǐpí wo tǐnoxí Sabarǎyo sǐpǐsipo xwǎrínjwǐyo píeróánáyí, sǐpǐsipomí mǐmǐxeaarínjǐraní? Oweoi, apaxí mé mǐxeaarínjǐriní.

¹² Ámá sǐpǐsǐpí tǐni xǐxení mimóninjǎgí nǎni Sabarǎyo aǐ ámáyo nanǐ nǐwǐmǐxǐrǐnǎyí, ayí ananǐriní.” nurírí

¹³ wé kǐrínjǐ enjomí re uríniginí, “Dǐxí wé írú pǐmǐxeí.” urǎgí ámáo wé írú pǐmǐxáná wé nanǐ wǐúninjǐ axǐpí imóníniginí.

¹⁴ Nanǐ wǐúninjǐ axǐpí imónǐgí Parisiowa nǐwǐápnímeámí nǐpeyearo wǎf e dání omí pǐkianǐro nǎni mekaxí megǐawixíní.

Gorǐxo Rǐpeanjo nǎniríni.

¹⁵ Jisaso Parisiowa xǐo nǎni mekaxí mearinǐgǐfǎ nǎni nǐjǎ nimónirí nǎni e pǐnǐ nǐwǐarímí nurí oxí apǐxí obaxí númí xǐdarínjǎgǎ sǐmǐxí egǎ nǐyoní nanǐ imǐmǐxǐmǐ nerǐná

¹⁶ ámáyo áwanǐ urǐpǐrǐxínirí “Nioní síápi nǎni áwanǐ murímepa époyí.” urayíniginí.

¹⁷ Xwǐyǎ Gorǐxo rǐnjí wǎ rókiamoagí Aisaiáo nǐrírí rǐwamínjǐ eanǐ rǐpí xǐxení imónínǐfǎ nǎni Jisaso e eniginí,

¹⁸ “Arfá épyi. Ámá ro gí omíńj níiaríńóníńj imónínfa nání rípeañáoríni. Gí dńj sızf uyíńáoríni. Gí kwíyf ení omí wíáná émayı ‘E neríná wé rónńj Goríxo wimónaríńj pí imónánfáwáfaní?’ yaiwípíri nání wáf urepeárinfáriní.

¹⁹ O nípenioríni. Ámá wí tńi xíxewíámf nírinrí wíyo xwamiánf níwiri enfámani. Sfmf ófyo dání xwamiánf yarıńagf wíńpírífámani.

²⁰ O ámá enj samńj níwémí emearíńagf níwínírná sızf mńj earoaríńwánńj imónńagf níwínírná wíyo fá wekímíxínfámani. O ámá wí ramíx gwí ápiáwí wearíńf ríxa níyupárimínrí yarıńńńj imónńagf níwínírná fá supímíxínfámani. Xegf e enfápa arfki néra núísáná wé rónńj xfo yarıńfpi seáyí e imónínfáriní.

²¹ Émayı ‘O arírá neaiwínigíni.’ níyaiwiro omí dńj ukíkayopírfáriní.” Xwíyfa Goríxo e rńjpi xixení imónínfa nání Jisaso nemeríná axípi e eníńigíni.

“Oboýa dńfyo dání yariní.” rígfá nániríni.

²² Ámá womí imfó dńj xíxéronáná manj pírónrí sńwí supáriní enjomí Jisaso tńj e nání níméra nńbro wáraná Jisaso imfó mízí numáńowáriní píránńj wímíxáná o xwíyfa ríri sńwí anrí eníńigíni.

²³ E éáná oxí apíxí obaxí e epíroyf egfáyf ududf niga nuro re rínigíawíxíni, “ ‘Ámá royf ámá yeáyf neayímíxemeañfa nání aríowayá xwfa piaxíyo dání iwíaronfóy rarıńwáo, negf mízí ináyf Depitoyá xiáworíni.’ riyaiwíaríńwíni? Oweoi, omani.” rńnaríńagfa

²⁴ Parisiowa arfá e níwiro re rígfawíxíni, “O imfó xíráónńj imónńo —O xegf yof bí Bieseburoy rínńjoríni. Oyá dńfyo dání Jisaso imfó mízí umáńaríńjoríni.” raríná

²⁵ Jisaso awa e rńnaríńagfa dńj adadf níwiri nńfá nimónrí xíxewísf ikaxí re uríńńigíni, “Ámá gwí axírí xepíxepá níróńbro mízí níníróńáyf ayf anj míwíarekíxíníxíńpaxíriní. Ámá anj bímí ńweáyíraní, anj wíwámí ńweagfáyíraní, ení xepíxepá níróńbro mízí níníróńáyf, axípi anj míwíarekíxíníxíńpaxíriní.

²⁶ Nioní Obo —Oyá yof bí Setenoyí rínńjoríni. Nioní oyá dńfyo dání xegf imfóyo mízí numáńowáriníáyf, axíyí ríxa xepíxepá níróńbro nání aríge nero enj neánbro ropíráoi? Oweoi. E nero aiwí soyfne nioní nání re rarıńjoi, ‘Setenoyá enj eánńfyo dání imfó mízí umáńowáriní.’ rarıńjoi.

²⁷ Nioní imfó xíráónńj imónńo, Bieseburoyá dńfyo dání imfó mízí numáńowáriníáyf, segf wíepísarígfáyf dńj goyáyo dání mízí umáńowárinígfáriní? Ayf awa re rarígfáriní, ‘Goríxoyá dńfyo dání mízí umáńowáriníwáriní.’ rarígfáyf nání awa xwíyfa seamearípírfáriní. Nioní segf wa yarígfápa yarıńagf aiwí soyfne pí nání níxekwímoaríńjoi?

²⁸ E nerí aí nioní kwíyí Goríxoyápi tńi imfó mízí umáńánáyf, dńj re yaiwíríni, ‘Goríxo xwíoxíyo míméámf nerí neameńweaní ríxa írfaní?’ yaiwíríni.” nuríri

²⁹ “Obo enj eánńjoi aiwí Jisaso seáyí e imónńjoríni.” oyaiwípoyínrí ámí xíxewísf ikaxí re uríńńigíni, “Ámá wo enj eánńj woyá amípi fwf meámínírná xámí xfómí fá níxíríri gwí níjárímáná ananí nípáwírí xegf amípi meaníńigíni.” nuríri

³⁰ Ámá nńni Jisasomí dńj wíkwíro xfdíro epírxíníri pírí rakiámí wianbro yarígfáyf nání ewayf xwíyfa rípi uríńńigíni, “Ámá nioní tńámíní mimónígfáyf, ayf nioní tńi mízí imónńwáyíriní. Ámá nioní tńi sípísípí awí meáarípa yarígfáyf sípísípí xfdíxfódowáf yarígfáyíriní.” nuríri

³¹ re uríńńigíni, “Ayínání nioní re seararíńjini, ‘Pí pí fwf yarígfá tńi ámá wíyo pí pí ríperíri umeararígfá tńi Goríxo ananí yokwarímí níwíiri aiwí ámá gíyf ámá wo Goríxoyá kwíyí tńi yarıńagf níwínírná ríperíri numerí “Ayf kwíyí Goríxoyápi tńi míyaríni.” umearíáyo Goríxo yokwarímí wípaxf meníni.

³² Ámá gíyí gíyí ámá imónńáoní pńé sípí níníriní aiwí Goríxo ananí yokwarímí wíínfáriní. E nerí aiwí gíyí gíyí Goríxoyá kwíyí nání pńé sípí rfáyf agwí rínáraní, ná rfwfyoraní, Goríxo yokwarímí wíínfá meníni.’ seararíńjini.” uríńńigíni.

“Íkfá sogwf nanj wearíńfánńj imónńjini.” uríńńf nániríni.

³³ Awa “Jisaso nanjń yarıńagf nání ‘Oboýa dńfyo dání yariní.’ rípaxf mimónńni.” oyaiwípoyínrí ámí xewanńj nání ewayf ikaxí rípi nuríri re uríńńigíni, “Soyfne íkfá wína sogwf nanj wenjagf níwínírná ‘Íkfá nanjńaríni.’ ríríni. Íkfá wína sogwf sípí wenjagf níwínírná ‘Íkfá rína sípínaríni.’ ríríni.” nuríri

³⁴ mízí re uríńńigíni, “Weaxfá miáoyfne, ríxa sípíní imónńagfa nání aríge nero pńé nanj rípíráoi? Oweoi, ámá pí pí dńj aumaúmí inígfáyf e dání rarígfá enjagf nání soyfne pńé nanj wí rípaxf meníni.

³⁵ Ámá nanfýf wigí ayá tñjípí mearigfápa dñj nanfñi aumaúmñi ninñro nánñ xwiýfá nñrñfná nanfñi rarigfárinñi. Ámá sipíyíf sipí nánññi dñj nñmoro aumaúmñi ninñro nánñ xwiýfá nñrñfná sipíñi rarigfárinñi.

³⁶ Nionñ re seararñjñi, 'Gorixó ámá nñyonñ mí ómómixímñ nerñ xwirixí nñmerfná sipí ikaxí amñpí úrapí rarigfá nññi nánñ yarñj imñmñ wiarfná e dññi urípñfárinñi.

³⁷ Gorixó sewanñjoyfné rarigfáyo dññi xwirixí nñseamerñ re searñfnárinñi, "Xwiýfá tñjoxñrññi. Xwiýfá mayoxñrññi." searñfnárinñi." urñjñignñiñi.

Ekiýñjñi nánñ rixñjñi urigfá nánñrññi.

³⁸ E urfagi ñwí ikaxí eánñjñpí mewegfá wa tññi Parisi wa tññi re urigfawixññi, "None "Gorixó rñrowárénapñjoxñrññi?" yaiwianñ nánñ anñnamñ dññf ekiýñjñi bñ neaiwapñyññi." neaimónarññi." urfagfá aí

³⁹ o re urñjñignñiñi, "Seyfné agwí ríná ñweagfáýfné, Gorixomñ rñwñmññi nñmamoro segf ñwífá rññjñpí tññi fñwññjñ niga uro niga bñro yarigfáýfné ekiýñjñi nánñ reaxí nñseainñrñ seaimónarñjagí aiwí ekiýñjñi wífá rókiamoagf Jonao enñpññi seaiwapñyñimññiñi.

⁴⁰ O peyí xwé womñ agwíyo imñmñ inññaná sá wíyau wíyi órññjpa ámá imónññáonñ xwífáyo imñmñ weññaná sá wíyau wíyi nórññfárinñi.

⁴¹ Ámá enñiná anñ yof Ninipayí rñññjñyo ñweagfáýf —Ayí Gorixoyá wífá rókiamoagf Jonao Gorixoyá xwiýfá wáf uriméaná ayí wigí fñwí egfápi rñwñmññi nñmamoro nñsanñro ñweagfáýfññi. Ayí ámá wonñ Jonaomñ seáyí e imónññáonñ re éf nñrómáná seararñjagí aiwí seýfné arfá mññiarñjagfá nánñ ámá Ninipayí ñweagfáýf sá Gorixó ámá nñyonñ mí ómómixímñ enñfayimñ nñwiápnññimearo xwiýfá seameárñpñfárinñi.

⁴² Gorixó ámá nñyonñ mí ómómixímñ enñfayimñ apñxí enñiná Sibayí anñyo menñweanñ —Í mñxí ináyí Soromono nñjñá seáyí e nñmónñrñ rññmñ yarfná arfá wimñññrñ nánñ anñ aga ná jfámñ dñññ bñññrññi. Í ámá wonñ Soromonomñ seáyí e imónññáonñ re éf nñrómáná seararñjagí aiwí seýfné arfá mññiarñjagfá nánñ í sá ayimñ nñwiápnññimearñ xwiýfá seameárñfnárinñi." urñjñignñiñi.

Imfó xegf wíñño wíñmeañf nánñrññi.

⁴³ Ámá ayí "Nene Jono nearáná sanñj onñmiápi nerane aiwí imfó xñxéroarñj rónñj imónññignñi." oyaiwipoyññrññi amñ xñxewisí ikaxí bñ nurññi re urñjñignñiñi, "Imfó xñxéroarñjñyí mñxí umáñnowáráná ámá womñ pññi nñwiárñmñ nurfná inñjgí mayfñmñ 'Ge ge sá onñweámññi?' nñyaiwia nemerñ pñá nñmegññiméísáná

⁴⁴ re yaiwiarññrññi, 'Gf amñ anñ axí pññi nñwiárñmñ bññjé nánñ oumññi.' nñyaiwimñ nurñ anñ rñxa sñf peárññrññi pñrñññjñ imñxárññrññi yárñññjagí nñwñññrññi sññi anñá imónññjagí nñwñññrññi nánñ

⁴⁵ amñ nññi imfó wé wfúmñ dññf wau fñwí neróná xfomñ seáyí e múrooro egfáyo nñwíñmeámñ nuro axomñ nñxñxéroro e ñweaarñgñfárinñi. Xámñ sipí imónago aí ináyí aga sipí ikeamónññrññi." urñjñignñiñi.

Jisasomñ xñnái tññi xogwáowa tññi nánñrññi.

⁴⁶ Jisaso sññi ámá xfo tññj e epñroyí egfáyo xwiýfá urarfná re enññignñiñi. Xñnái tññi xogwáowa tññi nñbñro "Omñ ge dññi xwiýfá uranñrénwññi?" nñyaiwiro bñanññrñwámññi ronñaná

⁴⁷ ámá wo re urñjñignñiñi, "Ai, dñxí rñnái tññi rñgwáowa tññi joxí xwiýfá rññanñro nánñ wáf e bñraiýf ronñoi." urfagi aiwí

⁴⁸ o re urñjñignñiñi, "Ayí neparññi. Gf inókí tññi gwíáowa tññi wáf e nñrooro aiwí ámá aga gf inókíwa gwíáowa imónñgñfáýf ayí gñyñrññi?" nurññi

⁴⁹ xegf wñepñsarññjñyo wé árñxá nñwíñrñi ámá omñ re urñjñignñiñi, "Gf inókíwa gwíáowánñjñ imónñgñfáýf ámá tñ ñweagfáýfññi.

⁵⁰ Ayí rñpí nánñrññi. Ámá gñyíf gñyíf gñ ápo anñnamñ ñweanñ wimónarññjñpí yarñgñfáýf ayí gf gwíáowa napíwa inókíwánññjñ imónñgñfáýfññi." urñjñignñiñi.

13

Ewayí ikaxí wítf siýf wíáronñf nánñrññi.

¹ Jisaso sá ayimñ anñyo pññi nñwiárñmñ nñpeyearñ ipí manñpá tññi éf nññwearñ

² ámá oxí apñxí ayá wí epñroyí wiarññjagfá nánñ ewé bámñ nñpñxemoánññi éf nññwearñ oxí apñxí nññi sññi ipí imañpá tññi ronñaná

³ ewayí xwiýfá ayá wí nura nurfná re urñjñignñiñi, "Ámá wo (Nene ayé siýf nñwiáróo nurfná yarññwápa) o xegf omññjñyo wítf siýf nñwiáróo umñññrññi nánñ nurñ

⁴ rñxa xwífá yunñ ikñxeárñññe pñrñññjñ nñwiárñrñi aí wí óf manñpá tññi piéróýfñ inñ nñbñrñ mñmáñf enññignñiñi.

⁵ Ámí wí sǵná ínimí yapínǵáná xwǵá seáyí e onǵmíápi enǵyó piéróyǵ xwǵá akwínǵáná enǵagí nǵnǵ apaxǵ mé nerápirí nǵyapírí aiwí

⁶ sogwǵ nǵwepǵnǵrǵ xǵíwǵ anáná mǵmǵ rapǵnǵ mǵwǵrǵnǵ enǵagí nǵnǵ yeáyǵ yǵwéanǵrǵnǵnǵ.

⁷ Ámí wí emǵ pǵpǵnǵ arǵkiárǵnǵnǵ wíarǵnǵyǵ emǵ pǵpǵnǵyó dánǵ nawínǵ nerápmáná emǵ xenǵwirǵnǵagí nǵnǵ wítǵ ayǵ ná mǵwenǵnǵnǵ.

⁸ Ámí wí xwǵá nanǵyó wíarǵnǵyǵ nerápirí nǵyapírí ná nǵkǵkǵreánǵrǵnǵ wí aga dǵnǵ nǵmoriǵ íá mǵropaxǵ werǵ wí xwé obaxǵ werǵ wí xwé onǵmíápi werǵ enǵnǵnǵnǵ.” Jisaso ewayǵ xwǵyǵá e nurǵrǵ

⁹ re urǵnǵnǵnǵnǵ, “Seyǵné wítǵ siyǵ nǵnǵ rǵá apǵ nǵnǵ arǵá ókiarǵ nǵmónǵpoyǵ.” urǵnǵnǵnǵnǵ.

“Ayǵ rǵpǵ nǵnǵ xǵxewǵí ikaxǵ tǵnǵ seararǵnǵnǵ.” urǵnǵ nǵnǵrǵnǵ.

¹⁰ Wǵpǵsarǵnǵowa idáná Jisaso xegǵpǵ nǵwéanǵáná nǵbǵro yarǵnǵ re wǵǵawǵxǵnǵ, “Joxǵ ámáyo nuréwapǵyǵrǵnǵá ewayǵ xwǵyǵá tǵnǵ pí nǵnǵ urǵarǵnǵnǵ?” urǵagǵa

¹¹ o re urǵnǵnǵnǵnǵ, “Xwǵyǵá enǵíná dánǵ Gorǵxo xwǵoxǵyó mǵmeámǵ nǵseairǵ seamenǵweanǵápi nǵnǵ yumǵí imónǵnǵpǵ nǵonǵ soyǵné nǵjǵá imónǵpǵrǵrǵ nǵnǵ áwanǵ nǵsearǵrǵ aiwǵ ámá wǵyo áwanǵ murarǵnǵnǵ.

¹² Ayǵ rǵpǵ nǵnǵrǵnǵ. Ámá nǵonǵ xwǵyǵá rarǵnǵá arǵá nǵiro dǵnǵ nǵkwǵroero nero nǵjǵá bǵ tǵnǵ imónarǵǵá gǵyǵ gǵyǵ Gorǵxo ámí wí mǵnǵ winǵnǵoǵ. Arǵá mǵnǵpa ero dǵnǵ mǵnǵkwǵropa ero yarǵǵá gǵyǵ gǵyǵ ‘Nǵjǵá rǵpǵ imónǵnǵnǵ.’ yaiwǵarǵnǵagǵa aí Gorǵxo apǵ aí ámí nurápmǵnǵoǵ.

¹³ Ayǵnǵnǵ ámáyo nuréwapǵyǵrǵnǵá ewayǵ xwǵyǵá tǵnǵ urarǵnǵrǵnǵ. Ámá nǵonǵ dǵnǵ mǵnǵkwǵropa yarǵǵáyǵ ewayǵ xwǵyǵá nǵonǵ rarǵnǵápi arǵá nǵnǵro aiwǵ mǵkǵ nǵnǵ dǵnǵ mǵmopa nero nǵjǵá wí imónarǵǵámanǵ.

¹⁴ Ayǵ e yarǵnǵá xwǵyǵá Gorǵxo rǵnǵ wǵá rókiamoaǵǵ Aisaiáo nǵrǵrǵ rǵwamǵnǵ eanǵ rǵpǵ rǵxa xǵxenǵ imónarǵnǵ, ‘Seyǵné arǵkwǵkwǵ nǵwǵro segǵ arǵá pǵrónǵro sǵnǵwǵ supárǵro nero nǵnǵ arǵá nǵwǵa nuro aí nǵjǵá imónǵpǵrǵámanǵ. Sǵnǵwǵ nǵwǵga nuro aí dǵnǵ wí mopǵrǵámanǵ.

¹⁵ Ayǵ rǵpǵ nǵnǵrǵnǵ. Segǵ dǵnǵ tǵnǵ néra warǵǵáyǵné mǵnǵ sǵǵánǵnǵ imonǵagǵa nǵnǵ seararǵnǵnǵ. Wǵǵ sǵnǵwǵ mǵsupárǵpa ero arǵá mǵpǵrónǵpa ero nero sǵnǵwǵrǵyǵ, wǵǵ sǵnǵwǵ tǵnǵ sǵnǵwǵ anǵro arǵá ero dǵnǵ pǵránǵnǵ neyǵroero moro wǵǵ íwǵ yarǵǵáyǵ rǵwǵmǵnǵ mamoro éánáyǵ Gorǵxonǵ pǵránǵnǵ wǵmǵxǵpaxǵrǵnǵ.’ Xwǵyǵá apǵ xǵxenǵ imónǵnǵ nǵnǵ ámáyǵ e yarǵnǵoǵ.

¹⁶ E nerǵ aí gǵ seaǵpǵsarǵnǵáoyǵné segǵ sǵnǵwǵ tǵnǵ sǵnǵwǵ nanǵro arǵá tǵnǵ arǵá nǵiro nero nǵnǵ yayǵ oseainǵnǵ.

¹⁷ Aga nepa seararǵnǵnǵ, ‘Wǵá rókiamoaǵǵá obaxǵyǵ tǵnǵ ámá wé rónǵǵá obaxǵyǵ tǵnǵ enǵ soyǵné sǵnǵwǵ nanǵro arǵá nǵro yarǵǵá rǵpǵ nǵnǵ ‘None sǵnǵwǵ winǵwanǵnǵnǵ.’ nǵyaiwǵro aga nǵwimónǵrǵ aí wí arǵá nǵro sǵnǵwǵ nanǵro yagǵámanǵ.’ seararǵnǵnǵ.” urǵnǵnǵnǵnǵ.

Wítǵ siyǵ wíarǵnǵ mǵkǵ nǵnǵ áwanǵ urǵnǵ nǵnǵrǵnǵ.

¹⁸ E nurǵrǵ re urǵnǵnǵnǵnǵ, “Ewayǵ xwǵyǵá ámá wo nurǵ wítǵ siyǵ wíarǵnǵpǵ mǵkǵ nǵnǵ áwanǵ osearǵmǵnǵ.

¹⁹ Wítǵ siyǵ wíarǵnǵyǵ xwǵyǵá Gorǵxo xwǵoxǵyó mǵmeámǵ nerǵ seamenǵweanǵápi nǵnǵrǵnǵ. Ámá xwǵyǵá apǵ arǵá nero nǵjǵá mepa éáyǵ ayǵ wítǵ siyǵ óǵ manǵpá tǵnǵ piérǵnǵpǵnǵnǵ imónǵnǵoǵ. Ayǵ arǵá wǵarǵnǵá obo, arǵkǵ yarǵnǵo nǵbǵrǵ ayǵ Gorǵxomǵ dǵnǵ wǵkwǵropǵrǵxǵnǵrǵ xwǵyǵá apǵ wǵǵ xwǵoxǵyó mǵnǵnǵyǵ emǵ rǵroámǵ yarǵnǵrǵnǵ.

²⁰ Ámá xwǵyǵá apǵ arǵá nǵwirǵnǵá axǵnǵá yayǵ nero ‘Nanǵrǵnǵ.’ yaiwǵíáyǵ, ayǵ wítǵ siyǵ sǵnǵá ínimǵ yapínǵáná xwǵá seáyí e akwínǵáná enǵyó piérǵnǵyǵnǵnǵ imónǵnǵoǵ.

²¹ Wítǵ siyǵ sǵnǵá ínimǵ yapínǵnǵagí nǵnǵ rapǵnǵ ná ínimǵ mǵwǵrǵpa enǵyǵnǵnǵ ámá ayǵ enǵ wǵǵ dǵnǵ rapǵnǵnǵnǵ xwǵáyo mǵmǵ íá mumǵxǵnǵagí nǵnǵ ámá wí ayǵ xwǵyǵá apǵ xǵdarǵnǵagǵa nǵnǵ xeanǵnǵ wǵkǵráná apaxǵ mé pǵnǵ wíararǵǵámanǵ.

²² Ámá xwǵyǵá apǵ arǵá nǵwǵro aiwǵ wǵǵ yarǵǵápa sǵnǵ nǵxǵdǵrónáyǵ amǵpǵ xwǵáyo dánǵ ayǵ tǵnǵpǵ nǵnǵ dǵnǵ obǵbaxǵ moro ‘Amǵpǵ wí nǵonǵ mǵnǵmǵropa onǵnǵ.’ yaiwǵro ‘Amǵpǵ ayǵ tǵnǵpǵ arǵge nǵmeámǵarǵanǵ?’ yaiwǵro néra warǵǵáyǵ ayǵ wítǵ siyǵ emǵ pǵpǵnǵ kǵkǵdǵpearǵǵe piérǵnǵyǵnǵnǵ imónǵnǵoǵ. Wítǵ emǵ xenǵwirǵarǵnǵagí nǵnǵ ná mǵwepa enǵyǵnǵnǵ ámá ayǵ enǵ ‘Amǵpǵ ayǵ tǵnǵpǵ arǵre nerǵ meámǵarǵanǵ?’ yaiwǵarǵǵápi xwǵyǵá Gorǵxoyǵápmǵ yokwarǵmǵ éáná omǵ anǵnǵ mǵnǵ xǵdarǵǵámanǵ.

²³ Ámá xwǵyǵá apǵ arǵá nǵwǵro nǵjǵá éáyǵ ayǵ wítǵ siyǵ xwǵá nanǵyó piérǵnǵyǵnǵnǵ imónǵnǵoǵ. Wítǵ apǵ ná kǵkǵreánǵyǵnǵnǵ ámá ayǵ enǵ ná nǵwerǵnǵá wí dǵnǵ nǵmoriǵ íá mǵropaxǵ werǵ wí xwé obaxǵ werǵ wí obaxǵ onǵmíápi werǵ yarǵǵámanǵ.

Ewayǵ ikaxǵ rǵpǵkǵyǵ wítǵ omǵnǵyó yapǵnǵ nǵnǵrǵnǵ.

²⁴ O “Agwǵ Gorǵxo ámá sǵpǵyǵ wǵǵ dǵnǵ tǵnǵ xe néra úǵrǵxǵnǵrǵ sǵnǵwǵ nǵwǵnǵrǵ aiwǵ rǵwéná rǵáyo íkeaárǵnǵrǵnǵ.” oyaiwǵpoyǵnǵrǵ ewayǵ xwǵyǵá ámí xegǵ bǵ nurǵrǵ re

urinjinigini, “Gorixo xegí á máyo xwioxýo míméámí nerí menjweámínirí nání yaríná imónijípi, ayí á má wo xegí omínjýo xwíá yuní níkíxémáná wítí siyí wiáronjípí tñí ríraminjíyí epaxírini.

²⁵ Wítí siyí níwiároárimáná xegí anjýo nání nuri sá wenjáná o tñí símí tñí inarigífo níbirí re enjiniginí. Rípiíkí siyí wítí siyí wiáronjije seáyí e níwiároárimí unjiniginí.

²⁶⁻²⁷ Níwiároárimí numáná enjáná ríxa wítí nerápirí níyapírí ríxa ná kíkíreánímínirí yaríná omínjí xiáwomí omínjí wiariígíáwa síjwí wínfáyí wínigfawixini. Rípiíkí aí tñí nawíní enjagí níwínímí nuro bosomí re urígíawixini, ‘None “Joxí díxí omínjýo siyí nanjíní wiáronjírini.” neaimónarini. Aríre nerí rípiíkí ení nerápirí yapírífaní?’ uríagíá

²⁸ o re urinjiginí, ‘Gí símí tñí inarigwífo enjírífaní? Oyí, oríní!’ uríagí xegí omínjí wiariígíáwa yarínjé re wigíawixini, ‘None nurane rípiíkíyí yíyoámí yaniréwíní?’ uríagíá aí

²⁹ o re urinjiginí, ‘Oweoi, soyíné rípiíkíyí yíyoámí neríná wítí aí tñí yíyoámí epíríxinirí

³⁰ aíwá mípírífná nání níní xe oenirí síjwí wínfóyí. Wítí ríxa yóí enjáná wítí mívákwmí yarígíáwamí re urímífaríní, “Xámí rípiíkíyí mívákwmí nero áwíní e gwí níkíríwímáná ríá íkeaárífríxiní. E nemáná wítí mívákwmí nero aíwá anj nítiarígíwámí nítiíríxiní.” urímífaríní.’ urinjiginí.” Jísaso ewayí xwíyá e urinjiginí.

Ewayí ikaxí masité siyí nánirini.

³¹ O á má re oyaiwípoyínirí “Agwí á má obaxí Jísasomí míxídarinjagíá aíwí ríwíyo Gorixo xegí á máyo xwioxýo míméámí nerí umenjweanánáyí Jísasoyá á má obaxí imónipírífaríní.” oyaiwípoyínirí ewayí xwíyá á mí bí nurirí re urinjiginí, “Gorixo seyíné xwioxýo míméámí níseairí seamenjweanáfí, ayí masité aíwá siyínjé imóníní. Masité aíwá xegí siyí aga onímíá imóníní. Masité siyí nímearo omínjýo moárarígíáyí

³² aíwá siyí níyoní masité siyí aga onímíá enjagí aíwí ríxa níyapírí xwé níroríná íkíánjé rojáná inj níbirí níjwearí yéwí típaxí imónarínjírini.” urinjiginí.

Ewayí ikaxí yisí nánirini.

³³ O ewayí xwíyá á mí bí nurirí re urinjiginí, “Gorixo xwioxýo míméámí níseairí seamenjweanáfí, ayí yisínjé —Yisí bískerfá síní síjé enjáná bí onímíápi ínímí táná nímní ikwíanj wí eapínarínjírini. Gorixo xwioxýo míméámí níseairí seamenjweanáfí, ayí yisínjé imóníní. Apíxí bískerfá síní síjé díramíxí xwé síxí ínínjáná yisí bí nímearo ínímí táná nímní ikwíanj wí eapínarínjírini.” urinjiginí.

Ewayí xwíyá tñíní uréwapíyínjé nánirini.

³⁴ Jísaso oxí apíxí e epíroyí egíáyo xwíyá apí nípiní nuréwapíyiríná ewayí xwíyá ní nurirí uréwapíyayínjiginí.

³⁵ Xwíyá Goríxoyá wíá rókíamoagí wo níwuriyirí ríwamínjé eanj rípi, “Nioní xwíyá níriríná ewayí xwíyá dání rírí xwíyá Goríxo xwíá imíxínjáná dání ínímí rínínjípí áwanj rírí emífaríní.” nírirí eanjípí xíxeni imóníní nání Jísaso nuréwapíyiríná ewayí xwíyá tñíní nurirí uréwapíyagírini.

Ewayí ikaxí rípiíkí nání urínjípí míkípi áwanj urínjé nánirini.

³⁶ O oxí apíxí e epíroyí egíáyo píní níwiárimí nuri anjýo nípáwírí njweanáná xegí wíepísarínjowa níbiró re urígíawixini, “Joxí nearéwapíyiríná ewayí ikaxí rípiíkí nání nearífpí áwanj nínearirí píránjé nearéwapíyí.” uríagíá

³⁷ o re urinjiginí, “Á má wítí siyí nanjí wiáronjyí á má imónínjóní nánirini.

³⁸ Omínjýí ayí xwíá rírí nánirini. Wítí siyí nanjýí, ayí á má Goríxo xwioxýo míméámí nerí umenjweanánáyí nánirini. Rípiíkíyí ayí á má Goríxomí muxídarígíáyí, á má oboyáyí nánirini.

³⁹ Símí tñí inarigífo, rípiíkí siyí wiáronjé, ayí Oboríní. Aíwá yóí enjagí mípírífnáyí ayí sfá yoparíyí nánirini. Wítí mívákwmí nero mípírífáyí, ayí anjínajírini.

⁴⁰ Ayínání rípiíkíyí mívákwmí nero gwí níkíríwímáná ríá íkeaárígíápa imónínjýí sfá yoparíyí axípí e imónáná

⁴¹ á má imónínjóní á má ríkíkírífo ero wa ení nene yarínjwápí oépyínirí wíwapíyíro yarígíáyí gí ápo menjweané njweapíríxinirí gí anjínajowa awí eámeámí epírí urowárimífaríní.

⁴² Urowáraná awa awí eámeámí nemáná ríá ápiáwí xwé anjé wearínjírímí íkeaáraná ayí e dání ‘Yeyí!’ níríro magí íronipírífaríní.

⁴³ E nerí aí oxí apíxí wé rónígíá Goríxoyáyí xfo xwioxýo míméámí nerí umenjweané dání sogwí naniríná yarínjépa xíxéá síjání inipírífaríní. Seyíné aríá tígíáyíné enjánáyí, aríá ókíarí nímníópoyí.” urinjiginí.

³⁻⁴ Ay¹ rɪpɪ nánɪ Xeroto e urɪŋɪnɪgɪnɪ. Xámɪ O Jono sínɪ emearɪná xegɪ xexɪrɪmeáo Piripoyá apɪxɪ Xerodiasɪyɪ rɪnɪŋɪ nurápɪrɪ meáagɪ nánɪ Jono xwɪyɪá re uraráyɪnɪgɪnɪ, 'Dɪxɪ rɪrɪxɪmeáoýá apɪxɪ nurápɪrɪ nɪmearɪnáyɪ, 'Ayɪ Nɪpɪkwɪnɪ yarɪŋɪnɪ.' rɪyáɪwɪnarɪnɪŋɪ?' urarɪyɪnɪgɪ nánɪ Xeroto xegɪ porɪsɪyɪ urowaráná awa nuro omɪ áá nɪxero gwɪ nɪyɪro nɪmeámɪ nɪbɪro gwɪ anɪyo nɪwɪrárɪagɪá

⁵ Xeroto Jono nāni “Omī opīkīmīni.” niyaiwirī aiwī áamá oxí apīxí “Jono Gorīxoyá wíá rōkīamoarīñí worīni.” yaiwiarīgíá enjagī nāni wáyí nerī “Nionī enī nīpīkipīrīxīni.” niyaiwirī sa gwí anjyo wārīñīñigīni.

⁶ E niwārīmānā enānā sáá Xerotomī xīnái xīrīñíyī imónānā Xeroto xegí áamá wa tēni aiwá nimīxīro narīnā omī xiepi Xerodiasīmī xemīái nībīrī áwīni e nīrōmānā simīñīñí enīñigīni. Í simīñīñí yarīnā Xeroto simīñīñí í yarīñípi nāni yayí nīwīnīrī

⁷ xwíá e dāni re urīñīñigīni, “Nionī jīxī sīmīmanjyo dāni rīrarīñīni, ‘Pí pí nāni nionī rīxīñí nīrānáyí nīsiapīmīni.’ rīrarīñīni.” urānā

⁸ í xīnái tīñí e nāni nurī ámī nībīrī xīnái urepīsīpī axīpī re urīñīñigīni, “Porisí wa Jono wáyí numeaiā warīñoyá sīñwí mīñí nīwákwirow mīñyo sīñwí wīnīmī nāni pīrerīxīyo nīñiro nīmeāmī nībīro onīapīpoyī.” urānā

⁹ Xeroto dīñí sīpī wíagi aiwī awa tēni aiwá nawīni narīgíe dāni uríagi nāni porisí wamī í urípi axīpī sekaxí nurīrī

¹⁰ uowārānā wo gwí anjyo nāni nurī e dāni Jonomī sīñwí mīñí nīwákwirow

¹¹ mīñyo pīrerīxīyo nīñiro nīmeāmī nībīrī miáimī mīni wíánā í nurāpīrī nīmeāmī nurī xīnái mīni wīñīñigīni.

¹² E éánā Jono xegí wiepīsarīñowā nībīro pīyomī nīmeāro nīmeāmī nuro xwíá nīweyārīmowā nuro Jisasomī áwanj urīgíawīxīni.

Oxí 5,000 apīmī aiwá mīni wīñí nānīrīni.

¹³ Jisaso xwíyíá Jono nāni aríá nīwīrī e pīni nīwīārīmī ewéyo nīpīxemoánīrī áamá dīñí meanje nāni xegípi warīñagi aiwī oxí apīxí obaxí anj bī bimī dāñíyí “Jisaso ewéyo puñoi.” rīñíagi aríá nīwīro yāni ófyo númī ugíawīxīni.

¹⁴ Jisaso rīxa ipī imanjíá tīñí e nīwíékīnīmearī wīñīñigīni. Oxí apīxí obaxí xó tīñí e nāni bīmīarīñagíá nīwīnīrī wā nīwīanīrī wīgí simīxíyí pīrāñíñí imīmīxīmī yarīnā

¹⁵ sáápi tēni xegí wiepīsarīñowā nībīro re urīgíawīxīni, “Re áamá dīñí meanīni. Sáá wórīñigīni. Joxī áamá nīñí wīgí aiwá bī nero nīpīrī nāni anj onīmiápiā amī amī ŋweamenjyo nāni uowārāpēi.” uríagi áí

¹⁶ Jisaso re urīñīñigīni, “Ayí nupaxí mimónarīni. Soyíné aiwá wí mīni wípoyī.” uríagi

¹⁷ awa re urīgíawīxīni, “Negí aiwá xwapí menīni. Sa bīsīkeríá wé ná wūni tēni peyí yeáyí waūni tīñīrīni.” uríagi

¹⁸ o re urīñīñigīni, “Nionī táfāmīni nīmeāmī bípoyī.” nurīrī

¹⁹ rīxa nīmeāmī bānā re urīñīñigīni, “Oxí apīxí nīñí aráyo éf ŋweápoyī.” sekaxí e nurīmānā bīsīkeríá wé wū tēni peyí waū tēni nīmeārī anjīnamī sīñwí nanānīmānā Gorīxomī aiwá apī nāni yayí nīwīrī bīsīkeríá kwīkwīrīmī nerī xegí wiepīsarīñowamī mīni wíánā awa oxí apīxí éf ŋweáfáyo yanj nīwīa warīnā

²⁰ áamá nīñí aiwá apī nīñiro agwí ímī uyīñīñigīni. Agwí ímī uyíagi wiepīsarīñowā sīñwí e nīwīñiro aiwá rīxa apāni nīñiro e táfāpiā nīmeamerō soxí fá wé wúkaú sīkwí waūmī nīmeaayiro aumaūmī nero magwí nīmirow tīgíawīxīni.

²¹ Nīaiwí tēni apīxí tēni nīñīrī aiwí oxowaní áamá 5,000 aiwá apī nīgíawīxīni.

Jisaso ipīyo xwīrīñwí nosaxa urí nānīrīni.

²² Jisaso xegí wiepīsarīñowā aiwá áamá ayí nīñiro táfāpiā soxí fáyo magwí nīmirow tānā re uowārīñīñigīni, “Nionī oxí apīxí tīyo uowārāparīnā soyíné ewéyo nīpīxemoánīro ipīwāmī jīarīwāmīni nāni xāmī nīmeápoyī.” nurīrī

²³ awa rīxa nīpīxemoánīro úánā áamá oxí apīxí e epīroyí egíáyo enī nurowārāpīmānā Gorīxomī xwíyíá urīmīñīrī nāni xegípi dīwí mīñíyo nāni nīyīrī rīxa sáá nōra warīñí tēni xegípi ŋweañānā

²⁴ ewépā sīni ipī áwīni e warīnā inīgí ewépāmī imeamíkwí merī imīñí enī ewé sīmími dāni bīrī nerī yarīnā

²⁵ rīxa wíá nāni ísá yīñīñānā Jisaso ipīyo nosaxa nībīrī wiepīsarīñowamī rīxa wīmeāmīñīrī yarīnā

²⁶ awa wenīñí éfáyí wīnīgíawīxīni. Jisaso ipīyo xwīrīñwí nosaxa barīñagi nīwīñiro wáyí nīkārīñiro “Pīyīñí sīwí wo ríá barīni?” nīñiro “Yeyí!” rekārīnarīnā

²⁷ Jisaso re urīñīñigīni, “Soyíné wáyí mīkārīñīpanī. Ayí nionīrīni. Dīñí sīxí nīñiro ŋweápoyī.” uríagi

²⁸ Pītao re urīñīñigīni, “Ámīnáoxīni, ayí nepa joxī enānáyí, ‘Joxī enī ipīyo nosaxa nībīrī nīmeai.’ nīreī.” uríagi

²⁹ Jisaso “Beī.” uríagi Pītao ewépāmī dāni nayoarī Jisaso tīñí e nāni nosaxa nurī áí

³⁰ imīñí yarīñagi nīwīnīrī wáyí éyí re enīñigīni. Ipiyo rīxa nurīpīñīrīnā ríaiwá re urīñīñigīni, “Nionī inīgí namīmīgīni! Ámīnáoxīni, áríwí nīmeai!” urānā

³¹ o anjini feapa niyauri wéyo nimaxiriri nimfeyoari re uriniginini, “Dinj onimiapi nikwiroarigfoynérini. Pitaoxini, joxi ‘Jisasoya dinj tni ipiyo xwriñwfi nosaxa umfni.’ niyaiwiri ai ami pi nani ‘Oya dinj tni e epaxonimani.’ yaiwiarinini?” nuriri

³² awaú rixa ewéyo paxemoánaná re eniginini. Iminj yariniñpi pñi wiariñiginini.

³³ Iminj pñi wiaráná ewéyo nweagfáy mñj ewéyo nikwiforo omi yayf numerfna re urigfawixini, “Neparini. Joxi niaiwf Gorixoyaoxirini.” urigfawixini.

Simixyf Jisasomi amáf nironiro nanj egfa nanirini.

³⁴ Awa ipiyo oriwami dani nremoro anj xegf yof Genesaretiyi rininiñpi tñj e iwieknimeána

³⁵ ama e danyf Jisasomi mi niwomixiro anj nipimixi awanj nirinarinana wigf ama simixf yarigfa nñi o tñj e nani nimerá nibiro warana

³⁶ simixyf rixinj re urayigfawixini, “Joxiya iyfa sirfwyo amáf onironfpoyniri sñwfi neane.” nuriro nñi amáf e nironayiro nani nanj egfawixini.

15

Amináy enina érowiápnigfápi nanirini.

¹ Ina Parisi wa tñi nwfi ikaxf eaniniñpi mewegfa wa tñi Jerusaremi dani nibiro Jisasomi niwimearo re urigfawixini,

² “Negf arfowa érowiápnigfápi dixf wiepisariñowa pi nani prf wiaikimf yariniñ? Aiwá nanirfna pi nani arfowa rigfápi wé wayf nironipa nero narigfárin?” Jisasoya wiepisariñowa wé wayf nironiro aiwí xiáwowa egfápa axípi mtyariñagfa nani e urana

³ Jisaso re uriniginini, “Soyfne eni segf searfawéwa érowiápnigfápi xfdanro nani pi nani nwfi ikaxf Gorixoya rininiñpi prf wiaikimf yarigfárin?”

⁴ Gorixo rininiñpi rfwamini re niriniri eanini, ‘Dixf rinomf wéyo meri rináimi wéyo meri erfni.’ niriniri eanini. Rfwaminiñpi eni niriniri eanini, ‘Áma giyf giyf xano nanirani, xinaí nanirani, pñi sipi umeaarfaniñf ayo emi opkímpoyniri sñwfi winirfni.’ E niriniri eaninagf aiwí

⁵ ama giyf xanomirani, xinaímirani, ‘Amipi nioni nsiapiñ arira sipaxpi nani Gorixomi urepearinj enagi nani bi mini siapiñaxfmani.’ urarinagfa

⁶ soyfne sñwfi e niwiniróna re rariñfárin, ‘Ayf xaneyó wéyo mamepa yariniñagi aiwí apáni yariniñ.’ rariñfárin. Soyfne e nerfna Gorixoya rininiñf xórofi nero segf searfawéwa érowiápnigfápin seayf e mfeyoarigfárin.

⁷ Nanj riro sipi riro yarigfoyné, xwiýfa Gorixo rinj wfa rókiamoagf Aisaiao niwuriyiri rfwaminiñ eaniniñpi soyfne nani xixeni re rinini,

⁸ ‘Áma tiyf “Gorixomi wéyo piraniñf meariñwini.” niriñro aiwí nioni dinj sixf miniyipa yarigfárin.

⁹ E neróna ámayo amipi ama wigf dinj tñi érowiápnigfápi nani nuréwapiyiróna yapf re nuriro “Xwiýfa tiyf Gorixoyarin.” nuriro nani “Gorixomi seayf e umeariñwini.” nirinóna Gorixoniyá yofni surfma rariñfárin.’ Aisaiao xwiýfa Gorixoyapi niwuriyiri soyfne nani xixeni rfwaminiñf e eanirini.” uriniginini.

“Ripi piaxf weaariñfni.” urinj nanirini.

¹⁰ “Áma oxí apíxf re epfroyf egfáy obfpoyni.” niriñf ayf rixa anjwí e awí eánaráná re uriniginini, “Arfa nñiro nijfa imónfpoyni.” nuriri

¹¹ ewayf xwiýfa bi nurirfna re uriniginini, “Amipi ama nñiro gwí nárearigfápi piaxfniñf weaariñfmani. Amipi xwioxfyo dani dinj mófápi, ayf piaxfniñf weaariñfni.” uriniginini.

¹² Xegf wiepisariñowa nibiro re urigfawixini, “Joxi Parisiowami e nurirfna ‘Sfmirirf mñwariñini.’ riyaiwariñini?” uragfa ai

¹³ o Parisiowa nani ewayf xwiýfa re uriniginini, “Rfwéna Gorixo aiwá xfo iwfa muriniñ nyonf emf yiyoamf enfirini.” nuriri

¹⁴ ami Parisiowa nani re uriniginini, “Soyfne awa nani ayá sfwf mīsearopani. Awa sñwfi suparigfawa sñwfi suparigfáyo nipemeami warigfawa yapf imóniñ. Áma sñwfi supariniñ wo sñwfi supariniñ womi nipemeami nurfna niwaúni xwariñwfiyo piéropisfi. Ayinani ayá sfwf mīsearopani.” uragf

¹⁵ Pitao re uriniginini, “Joxi ewayf xwiýfa ama aiwá nñiro gwí nárearigfápi nani rfápi áwanj nearef.” uragf

¹⁶ o re uriniginini, “Gf seaiepisariñáoyfne eni sni majfa riseainarini?”

¹⁷ Amipi ama nfápi arfowa egfápa wé wayf nironiro nirinirani, awa egfápa mé nirinirani, agwfiyo nininisaná ikf nemoro nani piaxfniñf weaariñfmani.

¹⁸ E nerf aiwí xwioxfyo dani fwf amipi nani dinj mófápi piaxfniñf weaariñfni.

¹⁹ Xwioxíyo dání dínj nímoro yarigápi 'Sípí oim+ximíni.' yaiwiarigá rípiríni. Ámá pikiri ero áamá wí tñi fwí iníro ero síwí piáxí eánipaxí imónínjyí niga uro fwí mearí ero yapí riri ero áamá wí nání ikayíwí riri ero

²⁰ yarigápi nímoríná wiwanínjyó piáxínjyí wearinínjyí. E nerí aí áamá wé wayí mírónípa nerí aiwá nínírná wiwanínjyó wí piáxí wearinínjyímaní." uríniginíni.

Émáý apíxí wí dínj xixení wíkwíronj nániríni.

²¹ O e dání pñi níwíarímí nurí píropenísí émáý anj Taia tñi Saidoní tñi tñj e emearíná re enjiginíni.

²² Émáý apíxí Kenaní dání anj apiaú tñj e dání níbiri jfámíne dání nuxídírná rfaiwá re nura unjiginíni, "Ámináoxíní, míxí ináyí Depitomí xiáwoxíní, joxí wá níwianeí. Gí miáímí imfó dínj níxíxérorí xíxeanínj wíkáraríní." nura warínagí aiwí

²³ Jisaso xfo ení bí murarínagí nání xegí wiepísarínjowa níbíro arfki re urayigáwixíní, "Apíxí rí arfki rfaiwá tñi neaxídarínagí nání joxí xegí miáímí imfó dínj xíxéorarinípi míxí numáínowárirí 'Emíní.' urowáreí." urayíagí aí

²⁴ o re uríniginíni, "Nioní émáyo arirá wimínirí bíjónímaní. Gí Isireríyí —Ayí sipísipí xiáwo píranínj mímearíná amí amí uniamoarínjínjyí imónígáyírní. Ayí nání bíjóniríní." urágí aiwí

²⁵ í anjwí e níbirí xómínj níyíkwirí mínj xwáyó níkwírorí re uríniginíni, "Ámináoxíní, arirá ní." urágí

²⁶ o re uríniginíni, "Nioní aiwá niaíwí narigápi nurápirí sfwíyo mñi wiarínáyí, jíxí 'O nanj yaríní.' ríyaiwiarínjíní?" urágí aí

²⁷ í re uríniginíni, "Ámináoxíní, wauyene sfwínjyí imónínjagwí nání nepa nírarínjíní. E nerí aí sfwíyí xiáwo aiwá íkwianjwíyo éf níjweámáná aiwá nínirí yuní mamówárf éyí míméání yarínjíní." urágí

²⁸ o re uríniginíni, "Ineyí, jíxí aga dínj xixení níníkwírorí rarínagí nání jíxí simóníyí xixení nimónínjyí." uráná re enjiginíni. Xemiáí nanj enjiginíni.

Símíxí obaxíyo nanj imímíximí enj nániríni.

²⁹ Jisaso e dání pñi níwíarímí nurí ipí Gariríwámí nípwerí dfwí mínjyó nání níyirí éf njewanáná

³⁰ áamá oxí apíxí ayá wí o tñj e nání níyoamíro wí síkwí íkí egíáyo níméra yoaro síjwí supárigíáyo níméra yoaro xwíyíá marí manj píronígíáyo níméra yoaro símíxí xíxegíní obaxí tígíáyo níméra yoaro nero xegí síkwí tñj e tayaríná o nanj imímíximí wíjíniginíni.

³¹ Nanj imímíximí wiarínagí oxí apíxí e epíroyí egíáyí manj píronígíáyí ámí xwíyíá ríro enj kírínj egíáyí ámí ú úroro síkwí íkí egíáyí ámí anj uro síjwí supárigíáyí ámí síjwí aníro yarínagí níwíníro ayá nírwamóníro Njwá Isireríyíyáomí yayí seáyí e umegáwixíní.

Oxf 4,000 apimí aiwá mñi wíjyí nániríni.

³² Jisaso xegí wiepísarínjowamí "Eíní." nuríre re uríniginíni, "Ámá oxí apíxí tiyí nioní tñi sfá wíyáú ríxa njewanáriní. Wígí aiwá níptíyí menagí nání nioní dínj spí níaríní. Nioní ayí agwí wiaríná nurowáriníáyí, óf e síjwí xaxá upeyinínjíní nání rarínjíní." urágí

³³ wiepísarínjowa re urígáwixíní, "Ámá dínj meanj rímíníyoi. Gímí nurane aiwá áamá none tñi epíroyí egíá tiyí níníro agwí ímí uyíní nání urápaniréwíní?" urágí

³⁴ o re uríniginíni, "Soyíné bísfkeríá ararí maxírníjyí?" urágí awa "Bísfkeríá wé wfúmí dání wáú tñi peyí orá yeáyí bia tñiríní." urágí

³⁵ o oxí apíxí e epíroyí egíáyo "Xwíáyo éf níjweaxa úpoyí." nurímáná

³⁶ bísfkeríá wé wfúmí dání wáú apí tñi peyí apia tñi nurápirí Goríxomí yayí níwiri kwíkwírimí nerí wiepísarínjowamí wíyíáná awa nurápiro áamáyo yanj níwía úáná

³⁷ ayí níniro agwí ímí uyíagí wiepísarínjowa aiwá ayí níniro táfípa nímeamero sóxí fá wé wfúmí dání wáumí magwí nímiro tígáwixíní.

³⁸ Apíxí tñi niaíwí tñi maríáí, oxowa aiwá apí nfáwa 4,000 imónígíaríní.

³⁹ Jisaso "Segí anj úpoyí." nurowárimáná wiepísarínjowa tñi ewéyo níptíxemoáníro nuro Magadaní iwíékínímeagáwixíní.

16

"Ekíyínj anjnamí dánj neaíwapiyí." urígíá nániríni.

¹ Parísí wa tñi Sajusí wa tñi Jisasomí níwímearo "O símíxíyo nanj imímíximí nerí aí ekíyínj wí nepaxomani." níyaiwiro iwamfó owíwapíyaneyíníro re urígáwixíní, "Joxí anjnamí dánj ekíyínj bí neaíwapiyí." urágí aiwí

² o re uriniginini, “Soyfne sfapi tni yewanf eaqi nwinirina re rarigafayinerini, ‘Yewanf eafy rewf enirfeninjo?’ rarigafayinerini.

³ Wafapi tni eni birami dani kpinj yarinagi nwinirina ‘Inia yapinirfeninjo?’ rarigafayinerini. Agwifo yewanf eari kpinj yiri yarinagi nwinirona xixeni ‘E nimoninjo.’ nriro aiwi amipi nioni smmajoninj imixarinapi sinwf nwinirona ‘Gorixo e oyaiwipoyiniri rfa neaiwapiyarin?’ miyaiwiarigafayinerini.

⁴ Agwi rina jweagfayine, Gorixomi rfwmnini niamoro segf jwfafi rininipi tni fwini niga uro niga biro yarigfayine, ekiyinj nani reaxf nseainiri seaimonarinagi aiwi ekiyinj wfa rokiamoagf Jonao enipini seaiwapiyimigini.” nurarimi pini nwiarimi uniginini.

Yisf Parisioway tni Sajusioway tni nanirini.

⁵ Wiepsarinjowa bisferfa bi nipiri nani arfa nkeamoro Jisaso tni ipiyo jarwaminini nani nurona

⁶ o xixewisf ikaxf re uriniginini, “Soyfne Parisiowa tni Sajusiowa tni awaya bisferfa nminga uni nani imixarinj yiso rininipi nani wayf oseainini.” urana

⁷ wiwanjowa re rinigfawixini, “None bisferfa nimeami mibwa enagi nani o mixf nneariniri neararini.” rinarfna

⁸ Jisaso awa e rinarinjaga dinj adadf niwiri re uriniginini, “Dinj onimiapi nikwroarigfayine, pi nani segipi re rinarinjo, ‘None bisferfa nimeami mibwa nani neararini.’ rinarinjo.”

⁹ Soyfne sini nijfa mimonipa renjo? Nioni bisferfa we wuni kwikwirimf eana ama 5,000 rixa apani nana soyfne ami soxf fa arariyo miarigfapi nani dinj miseainarinirani?

¹⁰ Ami bisferfa we wumi daf wa ama 4,000 nani kwikwirimf eana soyfne soxf fa arariyo miarigfapi nani eni dinj miseainarinirani?

¹¹ Biauni nioni e eana soyfne soxf fa obaxfo miarigfa enagi nani nioni Parisiowa tni Sajusiowa tni yisf awaya nani xixewisf ikaxf searana arige nero ‘O aga bisferfa nani mneararini.’ miyaiwi yarinjo? Nioni re seararinjini, ‘Parisiowa tni Sajusiowa tni awaya yisf nani wayf oseainini.’ seararinjini.” urana

¹² xegf wiepsarinjowa rixa re yaiwigfawixini, “Nepa yisf bisferfayo tana nminga warinipi nani mneararini. Parisiowa tni Sajusiowa tni urewapiyarigfapi nani mixdipa oepoyiniri neararini.” yaiwigfawixini.

Pitao “Joxi Kiraisoxirini.” urinj nanirini.

¹³ Jisaso piropenif anj Sisaria Piripai tinimini nuri nemerfna xegf wiepsarinjowami iwamfo yarinj re winiginini, “Oxf apixf nni ama imoninjoni nani goxini rarinjo?” yarinj e wiagi

¹⁴ awa re urigfawixini, “Oxf apixf ‘Ama eninanj wo nwiapfni meari rfa yarin?’ niyaiwiro nani wi re rarinjo, ‘Jono wayf nneameaia unorfani?’ rarinjo. Ami wi ‘Gorixoya wfa rokiamoagf mipi anjanami nani peyinjo, Eraijaorfani?’ rarinjo. Ami wi ‘Wfa rokiamoagf Jeremaiaorfani?’ rarinjo. Ami wi ‘Ayf wfa rokiamoagfayf ami worfani?’ rarinjo.” uragfa

¹⁵ Jisaso re uriniginini, “Soyfne eni nioni nani goxini yaiwiarinjo?” uragi

¹⁶ Saimoni Pitao re uriniginini, “Joxi Kiraisoxi, arfoway xwfa piaxfo dani iwaronfof rarinjwaoxirini. Nwfa aninj sinj imoninjomi xewaxoxirini.” uragi

¹⁷ Jisaso re uriniginini, “Jonaomi xewaxoxi Saimonoxini, joxi ninarinipi ama wo wfa mtrrokiamonjo. Gf apo, anjanam jweano wfa rrokiamoagf nani joxi yaf osinini.

¹⁸ Ripi eni rirarinjini, ‘Joxi sinjaninj nimoniri enj eaninjoxirini. Sinja piara eapinarinj romi seayf e ama nioniya siyikf imonigfayf gf anj wiwaninj mixarimfarini. Obo tni imonigfayf enj neanro ama pikipaxf imonigfayf aiwi nioni tni imonigfayo wi xopirarf wiprfamant.’ rirarinjini.

¹⁹ Gorixo tinj e pawipirfa nani rokf kininj imoninj joxi siapimfarini. Joxi xwfo re dani ‘Ayf spirini.’ ranayf, Gorixo anjanam dani eni joxi sinj mtrpa enana o xami ‘Ayf spirini.’ rinfarini. Joxi re dani ‘Ayf ananirini.’ ranayf, Gorixo xami emi dani eni ‘Ayf ananirini.’ rinfarini.” nuri

²⁰ xegf wiepsarinjowami arfa jiyikf nori jwf ikaxf re uriniginini, “Amayo nioni nani ‘O yeayf neayimixemeanfa nani negf arfoway xwfa piaxfo dani iwaronfof rarinjwaoxirini.’ awanj e muripani.” uriniginini.

Jisaso awanj “Nnipikipirfarini.” urinj nanirini.

²¹ Ina dani o xegf wiepsarinjowami sinjani awanj re nura uniginini, “Gorixoya dinjyo dani nioni Jerusarem nani uana negf judayf aminowa tni apaxpaninj imonigfa

xwéowa tñi ñwí ikaxí eáníñpí mewegáwa tñi xeaníñ wíwí níkáráná wa nínipíkiagfa aiwí ámi sáá wiyáú wíyi óráná Goríxoyá dñíyo dání wiápíñimeáfáriní.” uraríñá

²² Pitao Jisasomí xewi jfamíní nímfaumáná mǐxí re uríñinigíní, “Ámináoxíní, oweo! ‘Goríxoyá dñíyo dání joxí nearíípi wí osípoyíníri sñwí mǐranípa éwínigíní.’ nimónaríní. Wí nísimónínfá meníní.” uríagí aí

²³ Jisaso Pitaomí rǐwí numorí re uríñinigíní, “Setenoxí, rǐwí rǐrǐwámíní nǐpuí. Joxí nioní níkirípeaánípaxí níkárimíníri nání nǐraríñíní. Joxí Goríxo dñí wimónaríñíyo nání mamó ‘Jisaso rǐxa mǐxí ináyí nimóníri Jerusaremí dání neameñweañáná nioní seáyími imónímíníyǐfáñí?’ nímorí nǐraríñíní.” nuríri

²⁴ wíepísaríñí nowamíní re uríñinigíní, “Ámá ‘Jisasomí ouxfdmíní.’ yaiwiaríñí goxí goxí re éríxíní. ‘Amípí nioní nígǐpí nání oemíní.’ yaiwíyí dñí peá nímorí re yaiwírǐxíní, ‘Nioní Jisasomí xǐdaríñagí nání ámá wí nǐbíro xeaníñ níro nǐpíkiro nǐniro aí ayí ananíríní.’ nǐyaiwírí nǐxǐdǐrǐxíní.

²⁵ Ámá Jisasomí dñí níwíkwírorí xǐdaríñá nǐpíkipǐríxíníri éf menaríñí goxí goxí dñí níyímínípi aníñ ñwearí nání mearíámaní. E nerí aiwí éf mǐmenípa nerí ‘Nioní Jisasomí dñí níwíkwírorí xǐdaríñagí nání nǐnǐpíkirónáyí ayí ananíríní.’ yaiwinaríñí goxí goxí dñí níyímínípi aníñ ñwearí nání mearíáriní.

²⁶ Ámá wo nioní mǐnǐxǐdǐf íyǐ fǐ nígwí amípí emeámíníri náníní néra nurí níméáísáná xewaníño aníñíní ikeamónáná oyá amípí aníñ níxǐrǐrǐ ñweañáfáriní? Oweo! Amípí nǐnǐ xwíá tǐyo dǎñ nímearí aiwí xewaníño aníñíní ikeamónáná amípí apí tñí aníñí ñweañá nání roayíróñípaxí wí meníní.

²⁷ Ayí rǐpí náníríní. Ámá imóníñáoní níkíními níweapíríñá xǐxǐfǐ gí ápo aníñami inaríñípi aníñajowa tñí axǐpí niga níweapímáná nioní ámáyo neyírorí sǐpí yarígfǐyo xegí ení sǐpí wírí naní yarígfǐyo naní wírí emíáriní.

²⁸ Nepa seararíñíní. Woyíné re rogǐa royíné sǐnǐ mǐpepa egíámí enjáná nioní woyíné ámá imóníñáoní yeáyí nǐseayímíxemearí xwíoxíyo míméámí emí nání níkíními ronjáná woyíné sñwí nanípírfáriní.” uríñinigíní.

17

Jisaso níkíníri xegí bǐ imóníñí náníríní.

¹ Jisaso e nuríri rǐxa sáá wé wúmi dǎñ wo óráná Pitaomí tñí Jemisomí tñí xogwáo Jonomí tñí awamíní níwírímeámí dǐwí mǐñí sepiá bimí nání wígfǐpí níyiro

² níñwearo Jisaso wíepísaríñí waú wo awa sñwí anígfǐe dání re eníñigíní. O xegí bǐ imóníri sǐmímání oyá sogwíñíñí aníri rapírapí oyá wǐá nókiríñá xwíñfá eaáríri eníñigíní.

³ E éáná wǐá rókíamoagǐa waú Moseso tñí Iraiíao tñí —Awaú enjáná pegííwaúríní. Awaú o tǐñí e anjwí e níróñapíri o tñí xwíyǐá rǐnaríñá

⁴ Pitao Jisasomí re uríñinigíní, “Ámináoxíní, none re níñwearíñá naníriní. Nioní aní wíkaú wíwá re opákímíní. Joxí nání wíwáyí. Moseso nání wíwáyí. Iraiíao nání wíwáyí.”

⁵ sǐnǐ e uraríñá re eníñigíní. Agwí wǐá wúríríñinigíní. Agwí wǐá wúráráná re eníñigíní. Agwípímí dání xwíyǐá re ríníñinigíní, “Ayí oyí gí nǐaiwí dñí sǐxí uyíñáoríní. O amípí yaríñípi nání nioní dñí yayí ninaríní. O pí pí searánáyí arǐá wírífíní.” rǐnaríñagí

⁶ wíepísaríñíowa arǐá e níwiro xwíámí nípíkinímearo wáyí níkáriníro warí iníjáná

⁷ Jisaso awa wegíe anjwí e níbíri wé seáyí e níwíkwíarímáná re uríñinigíní, “Soyíné wáyí mepaní. Wiápíñimeápoyí.” uráná

⁸ awa sagagí eméáyí Jisaso ámá wo tñí mǐró xegípi ronjagí wínígfǐawíxíní.

Wíepísaríñíowa Iraiíao nání yaríñí wígfǐa náníríní.

⁹ Awa dǐwí mǐñí apímí pǐnǐ níwíarímí níwero Jisaso óf e dání arǐá jǐyíkí norí ñwí ikaxí xáíwíní re uríñinigíní, “Ámá imóníñáoní sǐnǐ xwáripáyo dání mǐwiápíñimeapa enjáná soyíné éde sñwí wínǐpí nání ámá wíyo áwaní murípa éríxíní.” uríagí

¹⁰ wíepísaríñíowa yaríñí re wígfǐawíxíní, “Negí ñwí ikaxí eáníñpí mewegáwa pí nání re rarígfáriní, ‘Wǐá rókíamoagí Iraiíao ámá aríowayá xwǐá píaxíyo dání iwíaroníoyí raríñwáomí xámí umeañáfáriní.’ pí nání rarígfáriní?” yaríñí e wíáná

¹¹ o re uríñinigíní, “Iraiíao níbíri ámá wígfǐ dñí wé róníñí imónípíri nání wǐá nurímerí píraníñí imíxínífáriní.

¹² E nerí aí nioní re seararíñíní, ‘Ámá Iraiíáoníñí imóníñí wo rǐxa bñí enjagí aiwí ayí “Xámí umeañófaní?” mǐyáiwí sñwí mǐ mǐwómíxípa nero wígfǐ dñíyo dání sǐmí tñí níwiro píkiáfawíxíní. Ámá imóníñáoní ení axǐpí e níniro rǐníní niapípírfáriní.’ seararíñíní.” uráná

¹³ xegí wíepísariŋowa “Jisaso e nearariŋíyí ayí Jono wayí n̄neameaia uŋo n̄n̄i r̄nearariŋi? Oyí, ayí orin̄i.” yaiwigíawixin̄i.

Niaíwí imó xixéroariŋí womi naní wimixiŋí n̄n̄i.

¹⁴ O t̄n̄i xegí wíepísariŋí waú wo awa t̄n̄i oxí apíxí obaxí xegí wíepísariŋí wá t̄n̄i e epíroyí egíe rémóaná áamá wo n̄b̄iri Jisasoyá s̄m̄iman̄í d̄an̄i xóm̄iŋí n̄iyíkwiri re ur̄iŋin̄igini,

¹⁵ “Ám̄ináoxin̄i, gí iwo xóxwí neri aga sipí ikeamónariŋi. Wini wina r̄fáyo ikeaar̄in̄iri in̄igíyo eámori yariŋagi n̄an̄i joxí wá orun̄in̄i.

¹⁶ Joxí s̄in̄i émi ŋweaŋaná nion̄i d̄ixí wíepísariŋowa t̄n̄i re n̄imeámi b̄fagi aiwí awa naní m̄nim̄ixiŋipa éfá eŋagi n̄an̄i r̄irariŋin̄i.” ur̄fagi

¹⁷ Jisaso an̄iŋí win̄fagi re ur̄iŋin̄igini, “Seȳné agwí r̄in̄a ŋweagíáyíné d̄iŋí n̄in̄ikwíro ero d̄iŋí xer̄w̄in̄i moro yariŋí t̄iyíné, ‘O in̄in̄a nene t̄n̄i n̄iŋweari ar̄ir̄a neain̄íar̄in̄i.’ r̄iyaiwiar̄iŋoi? Nion̄i xwiogwí arar̄i re n̄iŋweari sear̄ewapiyar̄in̄a Gorixomi d̄iŋí n̄iwikwíro ero eŋí eán̄iŋí oyá gíná n̄ijá imónip̄ir̄íar̄in̄i?” nur̄iri xanomi “Íwomi aŋwí re n̄imeámi be.” nur̄iri

¹⁸ r̄ixa aŋwí e n̄imeámi b̄aná Jisaso imó d̄iŋí xixéroariŋí m̄ixí umáin̄aná imó p̄n̄i n̄iwíar̄im̄i uáná iwo axíná naní eŋin̄igini.

¹⁹ R̄f̄w̄yo wíepísariŋowa Jisaso xegípi ŋweaŋagi n̄iwin̄iro n̄ib̄iro yariŋí re wigíawixin̄i, “Pí n̄an̄i imó íwomi d̄iŋí xixéroariŋo none m̄ixí umáin̄aná éf̄ m̄u eŋoi?” ur̄fagi

²⁰ o re ur̄iŋin̄igini, “Gorixomi d̄iŋí on̄im̄iápi wikwíroariŋagía n̄an̄i imó o ar̄á n̄iseaim̄i muŋoi.” nur̄iri x̄ixewisí ikaxí re ur̄iŋin̄igini, “Nepa searariŋin̄i. Masit̄é aiwá siyí negí om̄iŋíyo iwí urar̄iŋwáyí aga on̄im̄iápi neri aí r̄f̄w̄en̄a ner̄ap̄iri n̄iror̄in̄a ik̄f̄an̄iŋí roariŋíar̄in̄i. Segí d̄iŋí Gorixomi wikwíróf̄áyí ap̄in̄iŋí ner̄f̄n̄áyí, ‘D̄iwí m̄iŋí r̄ip̄ixin̄i nur̄i wí e roí.’ ur̄aná anan̄i ar̄á n̄iseaim̄i nur̄i wí e ropax̄ir̄in̄i. Soȳné ap̄in̄iŋí ner̄f̄n̄áyí, ap̄ipi wí m̄im̄ixip̄axí imónin̄íam̄an̄i. N̄n̄i anan̄i epaxí imónip̄ir̄íar̄in̄i.

²¹ [E neri aí imó eŋí eán̄iŋí rón̄iŋí imóniŋíyí Gorixomi yariŋí wir̄i aiwá ŋwá ŋwir̄ar̄in̄iri ner̄f̄n̄an̄i m̄ixí umáin̄ip̄ax̄ir̄in̄i.]

Jisaso ámi áwaní “N̄in̄ip̄ikip̄ir̄íar̄in̄i.” ur̄iŋí n̄an̄ir̄in̄i.

²² Jisaso t̄n̄i wíepísariŋowa t̄n̄i Gariri p̄iropen̄is̄íyo awí neán̄iróná o re ur̄iŋin̄igini, “Ám̄a imóniŋáon̄i n̄an̄i áamá wo m̄iyí nur̄iŋoi.

²³ M̄iyí nur̄aná awa n̄in̄ip̄ikiro aiwí ámi s̄f̄a w̄iyau w̄iyi wen̄áon̄i wiápn̄imeám̄f̄ar̄in̄i.” ur̄fagi n̄an̄i awa ayá sipí win̄in̄igini.

Takis̄ aŋí r̄id̄iyowá yariŋíwá n̄an̄i ur̄ap̄igíá n̄an̄ir̄in̄i.

²⁴ Awa r̄ixa aŋí yoí Kapaneam̄iyi rin̄iŋip̄imi rémóaná áamá aŋí Gorixó n̄an̄i r̄id̄iyowá yariŋíwá n̄an̄i n̄igwí xwé waú xwiogwí ayí ayo ur̄ap̄ayar̄igíáwa Pitaomi re ur̄emeagíawixin̄i, “Segí seaiep̄isariŋo aŋí Gorixó n̄an̄i r̄id̄iyowá yariŋíwá n̄an̄i n̄igwí waú tar̄iŋorani?” ur̄fagi

²⁵ o “Oyí.” nur̄im̄i nur̄i aŋíyo n̄ip̄awiri Jisaso n̄an̄i e ur̄f̄api n̄an̄i áwaní mur̄in̄iŋaná Jisaso xámi x̄ixewisí ikaxí b̄i nur̄iri re ur̄iŋin̄igini, “Saimonoxin̄i, d̄iŋí joxiyá ar̄irer̄in̄i? M̄ixí in̄áyí xwá t̄íyo men̄weagíáyí ám̄áyo takis̄ n̄an̄i n̄igwí nur̄ap̄iróná wigí ám̄a imónigíáyo ur̄ap̄ar̄igíar̄in̄i? Ám̄a xer̄w̄í w̄íyo ur̄ap̄ar̄igíar̄in̄i?” ur̄fagi

²⁶ o “Xer̄w̄íyo ur̄ap̄ar̄igíar̄in̄i.” ur̄aná Jisaso re ur̄iŋin̄igini, “Aȳin̄an̄i wigí imónigíáyo takis̄ n̄an̄i áxer̄war̄i in̄ip̄axí men̄in̄i.

²⁷ Yawawi en̄i Gorixó m̄ixí in̄áyí aŋínam̄i men̄weaŋoyáwawi imóniŋagwí n̄an̄i awa n̄igwí aŋí Gorixó n̄an̄i r̄id̄iyowá yariŋíwá n̄an̄i áxer̄war̄i in̄ip̄axí m̄imóniŋagí aiwí awa wikí d̄iŋí yeaiwip̄ir̄ixin̄iri ip̄iwám̄i n̄an̄i nur̄i kipayá n̄imori peyí iwamó áp̄eom̄i man̄í f̄a neroám̄ixim̄aná n̄igwí b̄i wen̄agi win̄ir̄in̄i. N̄igwí ap̄i n̄imeámi nur̄i joxí t̄n̄i nion̄i t̄n̄i n̄an̄i nawin̄i m̄ini yeawii.” ur̄iŋin̄igini.

18

“Go seáyi e imónin̄íar̄in̄i?” ur̄igíá n̄an̄ir̄in̄i.

¹ In̄a wíepísariŋowa “Noneyá negí wo seáyi e neaimónin̄í gorini?” n̄iyaiwiro Jisaso t̄n̄i e aŋwí e n̄ib̄iro re ur̄igíawixin̄i, “Joxí r̄ixa m̄ixí in̄áyí nimónin̄i neamen̄weaŋaná noneyá wo go seáyi e neaimónin̄íar̄in̄i?” ur̄fagi

² o n̄iaíwí on̄im̄iá bim̄i “Ēin̄i.” nur̄iri áw̄in̄i e nur̄ar̄im̄aná

³ re ur̄iŋin̄igini, “Nion̄i nepa searariŋin̄i. Soȳné d̄iŋí ‘Ayo seáyi e om̄urónim̄ini.’ yaiwiar̄igíap̄i d̄iŋí yakíá m̄imopa ero n̄iaíwí on̄im̄ián̄iŋí m̄imónipa ero n̄iaíwí ‘Ám̄a wo seáyi e n̄nimónir̄in̄a ayí anan̄ir̄in̄i.’ yaiwiar̄igíapa ax̄ipi e m̄iyaiwipa ero ner̄f̄n̄áyí, aŋínam̄i ŋweaŋoyá x̄wiox̄íyo wí páwip̄axí men̄in̄i.

⁴ Ámá 'Seáyí e imónínjónímaní. Niaíwí rípi yapí imónínjíní.' yaiwíá gíyí gíyí anjnamí njweajo xwioxíyo mímeámí nerí menjweanfápmí nípáwíro seáyí e imónínjíní.

⁵ Gíyí gíyí nioní níníxídfíro nání ámá niaíwí rípiamfínjíní nímimónírónýí ayí nioní enínjíní nímimónírójóní.

⁶ E nerí aí ámá niaíwí rípiánjíní síní dínjíní níkwíroaníro yarígíyá mírírakí wiarígíyá gíyí gíyí Goríxo xeanjíní ríá tñjíní wíkarínfá enají nání síní mírírakí míwinjínáá ámá wa sñjá tñjíní sñjwíyo gwí níjimáná rawírawáyo mamówáranáyí rínjíní xwé níwiníró aiwí Goríxo wimíníró enjíní tñjíní xíxeni mímónínjagí nání ayí ananíríní.

⁷ Ámá wíyo óreámíóapoyíníró wíwapíyarígíyáí aweyí! Sfá wíyí ayí majfá wórínfáriní. Goríxo xeanjíní wíkarínfá enají nání dínjíní sípí wíwinjíní. Ámá wíyo óreámíóapoyíníró wíwapíyírófá aiwí ámá e wíwapíyífáí xeanjíní wímeanfá enají nání aweyí! Sfá wíyí ayí majfá wórínfáriní.

⁸ Díxí wéú tñniraní, síkwí tñniraní, fíwí nání nímimónírónýí 'O ríá anjíní wearínjíní níkeaárínjíní.' níyáiwírí níwákwiníró emí morfíní. E nínírónýí, rínjíní xwé níníró aiwí wé rasfá síkwí rasfá enojí dínjíní níyímínjíní anjíní njwearfá nání nímearfínáyí ayí ananíríní. Míwákwinípa nerí wé núkaúnní tñjíní síkwí núkaúnní tñjíní síní enjánáyí, o ríáyo nískéaárínfá ayí nanjímání.

⁹ Díxí sñjwíyí ení 'fíwí apí ei.' ríránáyí, 'Goríxo ríá anjíní wearínjíní níkeaárínjíní.' níyáiwírí sñjwíyí níyóníró emí morfíní. E nínírónýí, rínjíní xwé níníró aiwí sñjwí wíoní anjínjóní dínjíní níyímínjíní anjíní njwearfá nání nímearfínáyí ayí ananíríní. Míyónípa nerí síní sñjwí níwaúnní tñjíní anjánáyí, Goríxo ríáyo nískéaárínfá ayí nanjímání.

Ewayí ikaxí sípísípí wo anjínjíní náníró.

¹⁰ "Niaíwí onímíá rípiá bímí peayí míwianípaní. Ayí rípi nání seararínjíní, 'Anjínají apíamí awí mearoarígíyáí anjnamí Goríxoyá sfímímanjímíní njweaarínjagíá nání peayí wí míwianípaní.' seararínjíní.

¹¹ Ayí rípi náníró. Ámá imónínjóní ámá fíwí néra nuro anjíní ikeamónaníro yarígíyáyo nání pífá nerí yeáyí uyímíxemeámíníró bínjóníró." urínjínjíní.

¹² O xíxewísí ikaxí re urínjínjíní, "Segí dínjíní arírerení? 'Ámá wo xegí sípísípí 100 enjáná wo anjáná bífí 99 enjíní dífíwíyo níwárimí nurrí wíro nání pífá mepa enígíní.' ríyáiwíarínjóní? Oweoí pífá eníjóní.

¹³ Ámí ríxa nímearfínáyí nepa seararínjíní. Yáyí sípísípí 99 manfínjíní nání winarínjíníró winínfámaní. Anínfó nání aga yáyí seáyímí dántí winínfáriní.

¹⁴ Segí ápo, anjnamí njweanjoyí ení 'Niaíwí onímíá apíá yapí imónígíyáí wí oanfínjíní.' míyáiwíníró." urínjínjíní.

"Segí wo fíwí síánáyí, re éfíxíní." urínjínjíní.

¹⁵ O re urínjínjíní, "Ámá nioní níníxídfíro nání ríríxímeá imónínjíní wo fíwí síkáránáyí, joxí nurrí xegíró njweanagí níwínírófá joxí díxíró níwímeaí fíwí xfo síkárírófá nání yumí yarínjíní wíríró. O arfá síánáyí joxí nanjí wímíxíagí nání síní ríríxímeá imónínjíní wónjíní nímóníró eníjóní.

¹⁶ E nerí aí joxí arfá mísipa yarínjagí níwínírófá, njwí ikaxí níríníró eánjíníró tñjíní xíxeni nerí ámá wa re rírófá nání, 'None ení o yarínjíní wíáná o "Oweoí, nionímaní." rarínjagí arfá wíwíní.' rírófá nání ámá waúmíraní, womíraní, níwírímeámí nurrí obaxoyíné ámí yarínjíní wíríró.

¹⁷ O síní arfá mísipa yarínjagí sñjwí níwínírófá, ámá nioníyá síyíkí imónígíyáyo áwanjíní uríríní. Ayo ení arfá míwípa yarínjagí níwínírófá, re yaiwíríróxíní, 'Síní níríxímeáo wí mímóníró. Ríxa émayínjíní imóníró ámá takísí nání nígwí nearáparígífáwánjíní imóníró nerí wí enjónjíní imóníró.' yaiwíríróxíní.

¹⁸ Nepa seararínjíní. Seaiepsarínjagírófá xwíáyo re dántí 'Ayí sípíríní.' ránáyí, Goríxo anjnamí dántí ení soyíné síní mírípa enjáná o xámí 'Ayí sípíríní.' rínfáriní. Soyíné re dántí 'Ayí ananíríní.' ránáyí, Goríxo xámí emí dántí ení 'Ayí ananíríní.' rínfáriní.

¹⁹ Rípi ení seararínjíní. Xwíá tíyo dántí soyínéyá waú amípi wí nání dínjíní axípiní nímori gí ápo, anjnamí njweanjomí yarínjíní axípiní wíáná o arfá níwírí xíxeni e wímíxíyínfáriní.

²⁰ Ámá nioníyá imónígíyáí waúmíraní, waú woníraní, nioní seáyí e nímeaníro nání awí eánáná nioní áwíní e njweámíá enají nání wígí dínjíní axípi nímoro yarínjíní wiarígíápi gí ápo arfá níwírí xíxeni wímíxíyínfáriní." urínjínjíní.

Yokwarímí anjíní míní owíípoyníró urínjínjíní.

²¹ Íná Pitao níbírí Jisasomí yarínjíní re winjínjíní, "Ámínáoxíní, ámá joxí níríxídfíro nání negí níríxímeá wo fíwí ararí níkáránáyí, nioní ení xíxeni xfo níkárípa yokwarímí

wiimfáriní? ‘fwi wé wúmi dájf wáu nikárfípi nání yokwarímf níwiimáná enjáná ámi wíni nikáráná yokwarímf wiipaxí meníni.’ nimónariní.” uríagí

²² Jisaso re uríjínigíni, “Joxí wé wúmi dájf wáu apíni yokwarímf wiánáyí, ‘Ayí Apáníriní. rírimíméini. Joxí aníjíní miní yokwarímf wiirífa nání raríjíní.” nuríri

²³ “Ámá Goríxo xwioxíyo míméamí nerí umejweanfáyí aníjíní miní yokwarímf wiiríxíníriní rífa neararíní?” oyaiwípoyíníri ewayí ikaxí re uríjínigíni, “Goríxo, anínamí menjweajo, o mífí ináyí wo xegí omíjíní wiirígíáyí wamí nígwí níwirí ‘Idáná awayá niapfírxíní.’ níyaiwirí níwimáná níjweanísáná re enóníjíní imóníni. O ‘Emá ayá wí ríxa múroníriní. Agwí awa níbíro awayá oniapípoi.’ ráná

²⁴ awa níbíro xfoyá urápígíápi nání awayá míní níwiríná wo xfoyá nígwí xwé ayá wí K10,000,000 urápíjo ení níbírí aiwí

²⁵ xfoyá xixení e mífipaxí enagí nání mífí ináyó xegí wíamí re uríjínigíni, ‘Nioní nígwí meámí nání oyá iyíá fá amípi nurápirí ámá wíyo bí époi. O ení xiepi téní níaiwí téní ámá wayá xínáíwáníjíní nimóníro omíjíní wiipírfá nání bí nero nígwípi nímeámí níbíro niapípoi.’ uráná

²⁶ K10,000,000 urápíjo mífí ináyó agwí ríwámí dání xwíáyo nípfkínímeari wauní nikáriníri re uríjínigíni, ‘Nígwí niapíjípí nání síní díní níkwírorí yaríjíní. Ríwéná nání weníjíní nerí njweáiríxíní. Nínímeááná joxí niapíjípá xixení siapímífaríní.’ uríagí

²⁷ mífí ináyó wá níwianíní nání re uríjínigíni, ‘Nígwí nioní siapíjápí nání díní peá móini. Joxí ananí uí.’ uríagí aiwí

²⁸ omíjíní wiiríjo nípeyearí xegí wíro ‘Ríwéná oyá ení xixení niapíwínigíni.’ níyaiwirí K100 wíjómí síjwí níwíníriní fá níxerí síjwí fá níyámíxírí re uríjínigíni, ‘Joxíyání ríxa xixení niapímíníriní ríyaríjíní?’ uríagí

²⁹ xegí omíjíní nawíní wiirígíáyo xwíáyo nípfkínímeari wauní ríxíní re uríjínigíni, ‘Nígwí joxí niapíjípí nání síní díní níkwírorí yaríjíní. Ríwéná nání weníjíní nerí njweáiríxíní. Nínímeááná joxí niapíjípá xixení siapímífaríní.’ uríagí aí

³⁰ wíro ‘Ríwéná niapíwínigíni.’ mífimóníagí fá níxíríní nurí gwí aníyo níjwíríríní porísíyo re uríjínigíni, ‘Nígwí nioní wíjápá xixení niapáná ananí íkweawárfírxíní.’ uríagí

³¹ mífí ináyó omíjíní wiirígíá wífa o e yaríjagí síjwí níwíníro ayá wíníagí nuro o épi nání mífí ináyómí áwaní uráná

³² mífí ináyó ‘Omíjíní níiaríjo obíni.’ nuríri omí ríxa níwirímeámí báná o re uríjínigíni, ‘Joxí omíjíní níiaríjíní sípíoxíní, joxí wauní ríxíní nírfagí nání nígwí ámi oyá niapíwínigíni siapíjápí nání díní peá rímoíagí aiwí ámi joxí omíjíní níiarígíí wíomí pí wíkárfínigíni?’

³³ Nioní ayá nírirímíxírí “Díxí nígwí xe owení.” rírfagí aiwí joxí pí nání díxí wíomí ayá murímíxípa éínigíni?” nuríri

³⁴ wíkfí wóníagí omí fá níxerí porísíyo míní níwirí re uríjínigíni, ‘Nígwí nioní wíjápá xixení niapíníe nání iwaní nímépéa úfírxíní.’ uríjínigíni.” Jisaso ewayí xwíyíá e nurímáná

³⁵ xegí wíepísaríjowamí re uríjínigíni, “Ámá nioní nínxífdíro nání segí séríxímeá imónígíáyí fwi seaikárfápi yokwarímf mífíwiipa nerónáyí, mífí ináyó xegí omíjíní wiiríjíní sípíomí wíjápá Goríxo ení axípi e seainfáriní.” uríjínigíni.

19

Apíxí emí mímopa éfírxíníriní uréwapíjíní náníriní.

¹ Jisaso xwíyíá apí nípíní nurífsáná Garírí píropenísfíyo píní níwíarímfí nurí iníigí Jodaní rapáyó níxemorí Judía píropenísfí aríwámíní nemerí

² ámá oxí apíxí obaxí númí uxídaríná e símíxí tígíáyo naní níwímíxa waríná

³ Parísí wa Jisaso mífí ináyí Xeroto menjweane emearíjagí níwíníro “Jono wayí numeaiá wago enípa xewaníjo xwíyíá níriríná rífa omeáriní.” níyaiwíro níbíro iwamífo wíwapiyaníro nání yaríjíní re wígfawíxíní, “Apíxí pí pí nání nípfkwíní mífíyaríjagí níwíníriní emí nímorínáyí, ayí ananíraní? Xwíyíá tígífrání?” uríagí

⁴ Jisaso re uríjínigíni, “Bíkwíyo xwíyíá ‘Iwamífo amípi fíní nímíxíríná oxí téní apíxí téní imíxíjíníriní.’ ríníjípí soyíné fá níroro aiwí síní níjía mímónípa renjoi?”

⁵ Imíxíjo xwíyíá ‘Ayínání oxo xaníyaúmí píní níwíarímáná xegí apíxí téní níkwímíxíníriná ná ayí ná bífíníjíní imónípísífríní.’ ríjípí ení fá níroro aí síní níjía mímónípa renjoi?

⁶ E níriníriní eáníjagí nání ayáu xíxegíni imónarígíímaní. Ná ayí ná bífíníjíní nimóníri emearígífríní. Ayáu meánípísíi nání Goríxo njwíríríní enagí nání wí emí mímónípa yanígíni.” uríagí

⁷ Parisiowa re urigfawixini, “Joxi neararini nipa enanay, Moseso nwa ikaxi niwuriyiri fwamini nearina pi nani re niri eanini, ‘Dixi apiximi emi nimirina ‘Imi anini emi moarini.’ niri payi e neari wiwaririxini.’ Moseso pi nani e rinini?” uragi

⁸ Jisaso re urinini, “Soyine arki apixi emi moanro yarinaga niseaniri nani xe emi omopoyiniri sinji niseaniri aiwi iwamfo Gorixo xwa imixine dani wi e enmani.”

⁹ Nioni re seararini, “Go xeg apixi xamini emi nimirini sifi waf weanarini nani marai, ami sinji wi nimearina ayi fwi inarini.” seararini.” uragi

¹⁰ xeg wiepsarinjowa re urigfawixini, “ ‘Amá apixi nimeamana emi mopaxi mimonipa enanay, apixi mipea nerina nanj imonipaxini.’ neaimonari.” uragi ai

¹¹ o re urinini, “Soyine rafi nanj e nimoniri aiwi ama nani daji axi soyine yaiwifapa yaiwipirimeoi. Sa ama wini wini Gorixoya dajiyo dani e yaiwipaxini.”

¹² Ayi rafi nani seararini. Oxowa apixi mipea epaxi imoniniyi mki xixeginiri. Wa xina agwio dani piaf mayi xirini nani apixi mipea epaxi imoninjo. Wa piaw yoninagi nani ayi awa emi mipeapaxi imoninjo. Wa Gorixo nani piaf urimepiri nani efawa wigi dajiyo dani eni apixi mipeapaxi imoninjo. E neri ai ‘Gorixo nani waf nurimerina apixi mayoni emigini.’ yaiwiarini go go sa e yaiwiwinigini.” urinini.

Niaiw onimiapiami we ikwkwiarimf eni nanirini.

¹³ Ama wi wigi niaiwipami Jisaso we seayi wikwariri xwe imonipiri nani Gorixomi yarinji wiri oeniri nimeami barinaga wiepsarinjowa sinji e niwinro mxi uragi ai

¹⁴ Jisaso re urinini, “Niaiwipa xe obipoyi. Ama niaiw onimiapi xaniyumi daji niwikwiro yarinaga Gorixomi daji wikwarofay o xwioxfo mimeami neri umenwanf enagi nani niaiwipa xe obipoyiniri sinji winipoyi. Piri mwiakipa epoyi.” niri

¹⁵ apiami we seayi e ikwkwiarimf niwimana e dani pini niwiarimf unigini.

Amipi mimuroninji wo yarinji winipi nanirini.

¹⁶ Jisaso e dani warina re eninini. Ama wo nibiri re urinini, “Nearwapiyarinjoxi, nioni pi nanji nerina daji niyimini anini inina nweamf nani imonimfari?” uragi

¹⁷ Jisaso re urinini, “Joxi pi nani nanji nani yarinji niarinini? Gorixo na woni nanj imoninagi nani joxi api nani daji rimoarini? E neri ai joxi ‘Dini niyimini anini inina nweamf nani oimonomini.’ niyawirinaf nwa ikaxi eaniniyi xdirini.” uragi

¹⁸ amao re urinini, “Pi nwa ikaxi eaniniyi nani ninarini?” uragi Jisaso re urinini, “Re niri eanini ‘Niwiapinimeari ama mipikipa erini. Ama wi tni fi minipa erini. fi mipea erini. Ama wo nani xwiya niyimaroniri yapi muripa erini.”

¹⁹ Dixi apomi tni inokimi tni weyo umerini. Ama wio jiwanijoxi nani daji sipi nisiri menaripa axi e wirini. E niri eanini xdirini.” uragi

²⁰ amao re urinini, “Api nini nioni xdariniri. Nioni bi snti mepa enayi gipirani?” uragi

²¹ Jisaso re urinini, “Joxi Piranini oimonomini. Nisimonirinaf, nuri dixi iyfa fa amipi nigwi nani bi neri nigwi nimearina ama uyipeayfo mni niwimana nibiri nioni nixdirixini. E nerinaf, amipi ayi tni Gorixo aninami joxi nani awi eameamf siarinirini.”

²² Jisaso e uragi o arfa niwiri amipi xwe tni enagi nani xeg xwioxfo dani daji rfa uxefagi nani daji sipi niyaiwia unigini.

²³ Jisaso xeg wiepsarinjowami re urinini, “Nioni aga nipa seararini. Amipi mimuronigay Gorixo ama xo xeg xwioxfo mimeamf neri umenwanf opawianeyiniri anini minf nero aiwi nipawipaxi mimonini.”

²⁴ Ripi eni seararini, “Kamerf eni rapirap gwi kiwearigfa ofiyi pawipaxi mimonini. Ama amipi mimuronigay kamerf eni ofiyi mipawipa yarinjiyi yapi aninami nweanoya xwioxfo pawipaxi mimoninjo.” seararini.” uragi

²⁵ wiepsarinjiyi —Jidayi nni “Amipi mimuronigay Gorixoya daji tni amipi mearinaga nani Gorixo yayi winarini.” yaiwiagari. Wiepsarinjiyi eni e niyawiro nani Jisaso e uragi arfa niwirona ududf niwikarintro omi re urigfawixini, “Joxi rfiy nipa enanay, Gorixo ama giyo yeay uyimixemeanirani?” uragi

²⁶ Jisaso sinji agwi niwiniri re urinini, “Ama wigi daji tni Gorixoya xwioxfo pawipaxi mimonini. E neri ai Gorixo amipi mepa epaxi wi mimoninagi nani oya daji jiyf tni ayi ai anani pawipaxi imonini.” urana

²⁷ Pitao Jisaso áamáomi “Dixí iyá fá amípí nígwí nání b́ nerí uyípeayíyo m̀ń níwia numáná ǹǹxífdírnáyí, Goríxo ańnamí amípí ayá t́h́pí rítínfáriní.” urífí nání d́h́j́ ǹmori Jisasomí re uríj́nigíní, “Arfá ei. Amípí noneyá ńń ríxa ṕń ǹwiárimí joxí ríxídaríjwáyí pí meanfáriní?” uríagí

²⁸ Jisaso re uríj́nigíní, “Nioní nepa seararíjíní. Goríxo xẃfá sh́j́ wírí imíxáná áamá imóníjóní ríxa m̀xí ináyí nimónírí menjewaná soyíné ení negí Isíreríyí gwí wírí wírí wé wúkaú síkwí waú eníyo xíráowayínéníj́ nimóníro ḿ ómómíxímí nero menjepírfáriní.

²⁹ Áamá gíyí gíyí nioní ǹǹxífdíro nání wígí anjwámíraní, xexírfímeáowamíraní, xexírfímeáiwamíraní, xanomíraní, xínáímíraní, niaíwíyoraní, xegí omíj́raní, ṕń ǹwiárfíná wígí amípí ṕń ǹwiárimí ufápmí Goríxo wípí aga seáyí e m̀rónínfáriní. Ayí ení d́h́j́ ǹyímíj́pí aníj́ jweapírfá nání meapírfáriní.”

³⁰ nurí wíepísaríjowa “None Jisasomí xámí xídaríjagwí nání seáyí e imóníjwíní.” yaiwípírxíní re uríj́nigíní, “Agwí ríná xámí xámí imónífáyí ríwéná surfímá imónípírfáriní. Agwí ríná surfímá imónífáyí xámí imónípírfáriní.” uríj́nigíní.

20

Ewayí ikaxí wainí omíj́yo wiigíáyí náníriní.

¹ Jisaso ewayí xwíyífá re uríj́nigíní, “Ańnamí jweanó áamá x́fo xegí xwioxíyo m̀meámí nerí umenjewaníyo yaní numeírfíná ayí m̀raxwí róníj́ imóníriní. O ẃfá móníj́mí 6:00 a.m. imónáná áamá xegí wainí omíj́yo wiipírfí wírímeámíriní nání nurí

² áamá wa ‘Sfá ríyímí nání xíxegíní íkwí wína neaiapáná omíj́ sílanfíwíní.’ uríagí xegí omíj́yo nání urowáriníjíní.

³ Ámí 9:00 a.m. imónáná awí eánarígíe nání nurí weníj́ éfíyí wíníj́nigíní. Wa re kíkífá ríwa ronagífa níwíníriní

⁴ re uríj́nigíní, ‘Soyíné ení gí omíj́ níipírfí nání úpoyí. Sfápi t́ń soyíné omíj́ níífápi nání nígwí xíxení seaiapímíriní.’ uríagí awa ení nuro omíj́ wiigíawíxíní.

⁵ Ámí sogwí áwíní e enáná ríxa 12:00 imónáná nurí ámí wa e kíkífá ronagífa níwíníriní axípi e urowáriníjíní. Ámí 3:00 p.m. imónáná axípi e eníjíní.

⁶ Ámí ríxa 5:00 p.m. anjwí e imónáná nurí ámí wa e kíkífá ronagífa níwíníriní re uríj́nigíní, ‘Sfá ríyí ǹyímíriní pí nání kíkífá re ronj́?’ uríagí

⁷ awa re uríagíawíxíní, ‘Áamá wo “Nígí omíj́ níipoyí.” m̀nearfóne enagí nání ronj́wíní.’ uríagífa o re uríj́nigíní, ‘Soyíné ení omíj́ níipírfí gí wainí omíj́yo nání úpoyí.’ uríj́nigíní.

⁸ Sfápi t́ń wainí omíj́ xiáwo bosíwomí re uríj́nigíní, ‘Joxí omíj́ níiarígíawamí “Ení.” nurí nígwí m̀ń ǹwiríná ríwíyo úfáwamí níwia nurí xámí úfáwamí ǹwirí ṕń wíáreí.’ uríagí

⁹ o nurí m̀raxwo urífípa yaríná áamá 5:00 p.m. dání úfáwa níb́rfíná xíxegíní íkwí wínání wínání ǹmeáa ugíawíxíní.

¹⁰ Áamá ẃfá móníj́mí dání úfáwa níb́rfíná nígwí seáyí e meapírfáoníriní éfáyí awa ení xíxení axípi íkwí wínání wínání ǹmeáa ugíawíxíní.

¹¹ Íkwí wínání wínání ǹmeáa nuríná m̀raxwo omíj́ xiáwo nání aníj́úmí ikaxí ńriníro

¹² omí re uríagíawíxíní, ‘Sfápi t́ń nuro omíj́ onímiápi éfáwamí none ẃfá móníj́mí dání nurane yaríná sogwí xaiwí neanarfóne t́ń xíxení pí nání m̀ń wíiní?’ uríagífa aí

¹³ o awayá womí re uríj́nigíní, ‘Gí ámaé, nioní sípí wí m̀síkaríriní. Joxí ẃfá móníj́mí dání re m̀ńrípá rénigíní, “Joxí íkwí wína níapírfí nání omíj́ síimíriní.” m̀ńrípá rénigíní?

¹⁴ Nígwí nioní siapfá díxípi ǹmeámí uí. Áamá sfápi t́ń éfí ro “Nígwí xíxení axípi owímíriní.” nimóníagí nání joxí siapfápa axípi m̀ń wíiní.

¹⁵ Amípí nioní gíyí níwaníjoní d́h́j́ t́ń ǹwirínáyí, “Ayí nípíkwínímaní.” ríniaíwíaríjíní? Nioní yaní ewaní nimóníriní yaríjagí nání joxí sípí d́h́j́ ríniaíwíaríjíní? uríj́nigíní.” Jisaso “None xámí xídaríjagwí aí ríwíyo xídfáyí t́ń xíxení neaiapírfáriní?” oyaiwípoyíní ewayí xwíyífá apí nurímáná

¹⁶ re uríj́nigíní, “Agwí ríná xámí xámí imónífáyí ríwéná surfímá imónípírfáriní. Agwí ríná surfímá imónífáyí xámí imónípírfáriní.” uríj́nigíní.

Xífomí píkípfírfápi nání ámí áwaní uríj́ náníriní.

¹⁷ Jisaso ófí Jerusaremí nání warígíayo umíníriní nání neríná xegí wíepísaríj́ wé wúkaú síkwí waú awamí ǹwirímeámí ná d́ámíne onímiápi ófí e nuróná re uríj́nigíní,

¹⁸ “Aríá époi. Ríxa Jerusaremí nání waríjwíni. E rémóáná áamá imóníjāoni nání mīyí uráná apaxípaníj ímónígfá xwéowa t́nī jwí ikaxí eáníjpi mewegíáwa t́nī xwíyíá nínímearı́róná nioní nání re rínipíríáriní, ‘Ámá romí opíkípoyí.’ níniríní

¹⁹ émáyí nioní ríperírí nímearíro síkwíá ragí pírí nuyíkíro íkíáyo nīyekwíroáırı epírí nání ḿnī níníwiro aıwí síá wíyau wíyí óráná xwáripáyo dání ámí wíápínímeámíáriní.” uríjínigíní.

Wiepísarínj waúmi xínái ríxínj urínjpi nániríní.

²⁰ Jerusaremí nání ófyo waríná Sebediomí xewaxowau —Ayí Jemiso t́nī xogwáo Jono t́nínríní. Awaú t́nī xínái t́nī “Jisaso ríxa Jerusaremí nírémoríná ḿxí ináyí nímónírí neamenjewaníyírání?” nīyaiwiro níbıro wauní ríxínj uranıro nání ḿnjí xwíáyo íkwíróagfa

²¹ Jisaso re uríjínigíní, “Sepíoyíné o pí oneainírí nıarıjot?” uríagí í xegí nıáıwowaú wiepísarínj wíamí seáyí e owímónípiyínírí re uríjínigíní, “Joxí ríxa ḿxí ináyí nímónírí neamenjewanáná gí nıáıwí rowau wífo wé náúmi dání njwearí wífo wé onamínjumi dání njwearí epısí nání retí.” uríagí aí

²² Jisaso re uríjínigíní, “Sepíoyíné yarínj nıarıgíápi nání njíá mímónípa nero nání yarínj nıarıjot.” nurírí ewayí ikaxí áamá wa xíomí píkípíríá enagí nání áwanj nuríríná yarínj re wínjínigíní, “Awagwí inílgí síxí nioní nímíáwá ananı nípaxí imónípısíráni?” uríagí awau re urígíısíxíní, “Ananı nípaxowawıríní.” uríagí

²³ o re uríjínigíní, “Inílgí nioní nímíáwá awagwí ení nípısíráni. E nerí aí ‘Wíoxí rími dání njweatí. Wíoxí rími dání njweatí.’ wí earípaxí mímónínjíní. Wau gowaú mídímídání njweapısí nání gí ápo ríxa rárínjíní. Ayínanı nioní e earípaxí wí meníní.” uríagí

²⁴ wiepísarínj wé wúkaú wíá awau Jisasomí yarínj e wíagí ará nıwıro nání wíkí dínj wıaiwıarínjagfa aí

²⁵ Jisaso xfo t́njí e nání “Eíní.” nurírí re uríjínigíní, “Soyíné njíáriní. Émáyíyá áamá ámíná menjweagíáwa seáyí e nıwımónıro paimíní wıarıgíáriní. Wígí áamá enj rínj menjweagíáwa ení seáyí e nıwımónıro ‘Xe noneníní smarıwíyónínj yeáyí oneaurónípoi.’ nıyaiwıro yarígíáriní.

²⁶ ‘Awa seáyí e nıwımónıro yarígíápa soyíné ení axípi nímónıro mepa oépoi.’ nímónaríní. ‘Gí wíamí seáyí e oımónímíní.’ yaiwınarínj goxí goxí awayá omínj wııarıjoxínínj wımóneı.

²⁷ ‘Neaiepísarínjone woní xámí xámí oımónímíní.’ yaiwınarínj goxí goxí áamá wí joxí nání re rípírí nání, ‘O wiepísarínj wíamí xínáínj nímónírí arírá wıaríní.’ rípírí nání joxí e eríní.

²⁸ Ámá imóníjāoni yarínjāpa axípi éírıxíní. Nioní áamá wí arírá nírıxínırí bıjámánı. Nioní áamá nıyoní arírá wırí nioní nupeıríná gwínínj uroyırórı emínırí bıjáriní.” uríjínigíní.

Sínjwí supárigííwaúmi nanj ímıxínj nániríní.

²⁹ O t́nī wiepísarínjowa t́nī anj yof Jerikoyí rínínjıyo dání waríná oxí apıxí ayá wí númi waríná

³⁰ re enínigíní. Ámá sínjwí supárigííwaú óf manjpa t́nı njweagííwaú “Jisaso rımanı pwaríní.” rınarínjagfa ará nıwırı rfáıwá re urígíısíxíní, “Ámınaé, negí ḿxí ináyí Depıtomí bıáwoxínı wá yeawıaneı.” ráná

³¹ ámá obaxí Jisasomí xámı umeagíáyí rfmínj t́nı re urígíawıxínı, “Awagwí rfáıwá mırıpa épiyí.” uríagfa aıwı awau arkı wını enj t́nı re rıgíısíxínı, “Ámınaé, joxı negı ḿxı ináyı Depıtomı bıáwoxını, wá yeawıaneı.” uríagí

³² Jisaso e éf nırónapımáná óf e dání rfáıwá re uríjínigínı, “Awagwı o pí oyeainırı rarínjı?” uríagí

³³ awau anjwı e nıbırı re urígíısíxínı, “Ámınaoxínı, joxı yegí sínjwı oyeaoxoanı rırínjwıı.” uríagí

³⁴ Jisaso awau nánı wá wuníagı egı sínjwıyo wé seáyı e wıkwıáraná re egíısíxínı. Nıwaúnı sínjwı noxoarı nanımáná númı uxídígíısíxínı.

21

Jerusaremıyo nírémoríná mıxı ináyı rémoarígíápa rémonj nánirínı.

¹ Jerusaremı rıxa anjwı e imónáná dıwı Oripı t́njı e anj yof Betıpası rínínjıpımı nırémómáná Jisaso wiepísarínjıyí waúmi nurowáıríná

² re uríjínigínı, “Awagwı anj jıapımı nánı nuri dogı xínái xegı mıá t́nı e yurárinıjagı nıwınıríná nıwaúnı nıkwearı nımeámı bıpiyı.

³ Ámá wo sɪɲwɪ neanɪrɪ ‘Awagwɪ pí nánɪ íkwɛaarɪɲɪ?’ earánáyɪ, re urɪpɪyɪ, ‘Ámɪnáo seáyɪ e éf nɪɲwɛarɪ nɪmɛámɪ umɪnɪrɪ yearowárɪɲɔɪ.’ uráná xiáwo apaxɪ mé eapowárɛnapɪnɪɲɔɪ.” urɪɲɪnɪgɪnɪ.

⁴⁻⁵ Wɪfá rókiamooagɪ wo nɪrɪrɪ rɪwamɪɲɪ rɪpɪ eanɪpɪ, “Saionɪ —Jerusaremɪ nánɪ nɪrɪro aiwɪ dɪwɪ bɪ nánɪ Saionɪyɪ rarɪgɪfárɪnɪ. E ɲwɛagɪfáyo re urɪpoyɪ, ‘Arfá époyɪ. Segɪ mɪxɪ ináyɪ awayɪnɪɲɪɲɪ nɪmónɪrɪ dogɪ xwéomɪ marfáɪ, dogɪ miá womɪ aɪ nɪɲwɛámáná seyɪné tɪámɪnɪ barɪnɪ.’ urɪpoyɪ.” nɪrɪrɪ rɪwamɪɲɪ eanɪpɪ xɪxɛnɪ imónɪnɪ nánɪ Jisaso awaúmmɪ e urowárɪɲɪnɪgɪnɪ.

⁶ Wiepɪsarɪɲɪ awaú nuri Jisaso urɪfpa e neri

⁷ dogɪ miá tɪnɪ xɪnái tɪnɪ níkwɛarɪ nɪmɛámɪ nɪbɪrɪ wigɪ iyá dogɪ miáomɪ seáyɪ e níkwɪárɪro Jisaso seáyɪ e nɪɲwɛarɪ nɪmɛámɪ warɪná

⁸ mɪxɪ ináyɪyo yayɪ wianɪro nánɪ yarɪgɪfápa ámá oxɪ apɪxɪ epɪroyɪ nero númɪ xɪdarɪgɪfáyɪ obaxɪ Jisaso iyáfáyo seáyɪ e nosaxa opunɪrɪ wigɪ iyá nɪpɪrɪro óf e íkwɪanɲwɪ neapára uro wɪ wéwɪ ɪwɪ nɪdoayiro íkwɪanɲwɪ neapára uro nerɪná

⁹ xámɪ umeaarɪgɪfáyɪ tɪnɪ rɪwɪfyo uxɪdarɪgɪfáyɪ tɪnɪ rɪaiwá re nura ugɪawɪxɪnɪ, “Mɪxɪ ináyɪ Depitomɪ xiáwo romɪ yayɪ seáyɪ e dánɪ oumeaneyɪ. Ámá Ámɪná Gorɪxo urowárɛnapɪɲɪ ro —Negɪ arɪowa o nánɪ wenɪɲɪ nerɪ ɲwɛanɪáná xwɪogwɪ obaxɪ múroagɪrɪnɪ. O Gorɪxoyá dɪɲɪ tɪnɪ seáyɪ e imónɪwɪnɪgɪnɪ. Gorɪxo seáyɪ émmɪ ɲwɛanɔmmɪ yayɪ seáyɪmɪ dánɪ oumeaneyɪ.” Rɪaiwá e nɪra nuróná oxɪ níkéa nuro

¹⁰ rɪxa Jerusaremɪ rémóáná e ɲwɛagɪfáyɪ mɪrɪ mɪrɪ neamero re rɪnɪgɪawɪxɪnɪ, “Ámá o go nánɪ rɪa rarɪɲɔɪ?” rɪnarɪná

¹¹ oxɪ apɪxɪ xɪfó tɪnɪ warɪgɪfáyɪ re urɪgɪawɪxɪnɪ, “Garɪrɪ pɪropenɪsɪfyo anɪ yoɪ Nasaretɪ dɪɲɔ, Gorɪxoyá wɪfá rókiamooarɪɲɪ Jisaso nánɪ rarɪɲwɪnɪ.” urɪgɪawɪxɪnɪ.

Ámá anɪ rɪdɪyowá yarɪgɪfáwámɪ ínɪmɪ dánɪ bɪ inarɪgɪfáyɪ emɪ mɪmɛámɪ enɪ nánɪrɪnɪ.

¹² Jisaso anɪ Gorɪxo nánɪ rɪdɪyowá yarɪgɪfáwámɪ nɪpáwɪrɪ ámá anɪ iwámɪ ínɪmɪ dánɪ bɪ inarɪgɪfáyo mɪxɪdámɪ wɪowárɪrɪ ámá nɪgwɪ senɪsɪ nɪnayiro tarɪgɪfáyɪfá íkwɪanɲwɪ mɪmɪwɪárɪ erɪ ámá ɲɲɪ xawɪówɪ rɪdɪyowá nánɪ bɪ inarɪgɪfáyɪ íkwɪanɲwɪ éf ɲwɛaarɪgɪfápmɪ mɪmɪwɪárɪ erɪ neri

¹³ mɪxɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Anɪ rɪwá nánɪ rɪwamɪɲɪ re nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ, ‘Anɪ Gorɪxonɪyáiwá ámá xwɪyá rɪrɪmɪ nɪpɪrɪfá nánɪwárɪnɪ.’ nɪrɪnɪrɪ eánɪɲagɪ aɪ soyɪné ɪwɪ meaarɪgɪfáyɪ yarɪgɪfápa axɪpɪnɪɲɪ nero nánɪ anɪ rɪwá ɪwɪ meaarɪgɪfáyɪfá anɪnɪɲɪ imónɪnɪ.” urɪɲɪnɪgɪnɪ.

¹⁴ E nurɪrɪ sɪnɪ anɪ Gorɪxo nánɪ rɪdɪyowá yarɪgɪfáwámɪ ínɪmɪ emearɪná sɪɲwɪ supárɪgɪfáyɪ wɪ tɪnɪ sɪkwɪ íkɪ egɪfáyɪ wɪ tɪnɪ o tɪɲɪ e nánɪ báná o nánɪ imɪmɪxɪmɪ wɪagɪ

¹⁵ apaxɪpánɪɲɪ imónɪngɪfá xwéowa tɪnɪ ɲwɪ íkaxɪ eánɪɲpɪ mewegɪfáwa tɪnɪ Jisaso emɪmɪ e éppɪ sɪɲwɪ nɪwɪnɪro nɪaiwɪ o nánɪ anɪwámɪ ínɪmɪ dánɪ rɪaiwá re nɪra warɪɲagɪfá, “Negɪ mɪxɪ ináyɪ Depitomɪ xiáwo romɪ seáyɪ e oumeaneyɪ.” nɪra warɪɲagɪfá arɪfá e nɪwɪro nánɪ wɪkɪ dɪɲɪ nɪwɪaiwɪro

¹⁶ mɪxɪ re urɪgɪawɪxɪnɪ, “Pɪné nɪaiwɪ joxɪ nánɪ rarɪgɪfáyɪ arɪfá rɪwɪɲɪnɪ?” urɪagɪfá Jisaso re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Oyɪ, arɪfá nɪwɪrɪ aiwɪ soyɪné xwɪyáfá Gorɪxo nánɪ re nɪrɪnɪrɪ eánɪɲpɪ, ‘Dɪɲɪ joxɪyáyo dánɪ nɪaiwɪ onɪmɪápɪa tɪnɪ sɪnɪ amɪɲɪ narɪɲɪpɪa tɪnɪ yayɪ seáyɪmɪ dánɪ rɪmepɪrɪfárɪnɪ.’ nɪrɪnɪrɪ eánɪɲpɪ soyɪné fá nɪrɔro aɪ rɪxa agwɪ xɪxɛnɪ imónɪɲagɪ nɪwɪnɪro aɪ sɪnɪ dɪɲɪ mɪmoarɪɲɔɪ.” urɪɲɪnɪgɪnɪ.

¹⁷ E nurɪmo awámɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ nɪpeyearɪ anɪ apɪmɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ nuri anɪ yoɪ Betani nánɪ nuri e sá wenɪnɪgɪnɪ.

Íkɪfá pikɪna ramɪxɪɲɪfá nánɪrɪnɪ.

¹⁸ Sá wenɔ wɪfápmɪ tɪnɪ ámmɪ Jerusaremɪ nánɪ nɪbɪrɪfá agwɪ wɪáná

¹⁹ wenɪɲɪ éyɪfá wɪnɪɲɪnɪgɪnɪ. Íkɪfá pikɪ wɪna óf e jɪfina ronagɪ nɪwɪnɪrɪ “Sogwɪ bɪ odanɪmɪnɪ.” nɪyáiwɪmɪ nurɪ anɲwɪ e dánɪ wenɪɲɪ éyɪfá wɪnɪɲɪnɪgɪnɪ. Sogwɪ mɪwɛpa ɪwɪnɪ inárɪɲagɪ nɪwɪnɪrɪ íkɪfánámɪ nɪramɪxɪrɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Íkɪfá pikɪ rɪnaxɪ, sogwɪ wɪnɪ wɛrɪfámánɪ.” uráná apaxɪ mé yɪwɛárɪɲɪnɪgɪnɪ.

²⁰ Apaxɪ mé yɪwɛárɪfagɪ wiepɪsarɪɲowá e nɪwɪnɪro ududɪ nɪwɪro yarɪɲɪfá re wigɪawɪxɪnɪ, “Íkɪfá pikɪ ana arɪre nerɪ apaxɪ mé yɪwɛárɪɲɔɪ?” urɪagɪfá

²¹ Jisaso re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Nɪonɪ nepa seararɪɲɪnɪ, ‘Soyɪné Gorɪxomɪ dɪɲɪ wɪkwɪrɔro dɪɲɪ biaú mɪmaxɪrɪpa ero “Gorɪxoyá dɪɲɪ tɪnɪ íkɪfá rɪna e epaxɪnamánɪ.” mɪyáiwɪpa ero nerɪfáyɪ, ayɪ xɪxɛnɪ nɪonɪ yarɪɲápa nɪmónɪnɪɲɔɪ. Íkɪfá rɪna nánɪnɪ mɪrarɪɲɪnɪ. Dɪwɪ mɪɲɪ apɪmɪ aɪ “Rɪpɪxɪnɪ nuri rawɪrawáyo píeroɪ.” uránáyɪ xɪxɛnɪ e nɪmónɪnɪɲɔɪ.

²² Pɪ pí nánɪ Gorɪxomɪ rɪxɪɲɪ nurɪrɪ dɪɲɪ níkwɪrɔrɪfáyɪ, xɪxɛnɪ axɪpɪ e sɪmɪxɪyɪnɪfárɪnɪ.’ seararɪɲɪnɪ.” urɪɲɪnɪgɪnɪ.

“Nénɪ tɪɲoxɪ imóneɪ.” go rɪrɪɲɔɪ?” urɪgɪfá nánɪrɪnɪ.

²³ O ámi Jerusaremi nírémori ríxa aní Gorixo náni rídiyowá yarigíwámí nípáwiri ámayo uréwapíyaríná apaxípáníjí imónígá xwéowa tñi wigí Judayí mebaowa tñi níwimearo re urígíawixíni, “Joxí aríge nimóníri amípí nene aní riwámí íníní dání yarínwápi pírí wiaikímí yaríníni? ‘Joxí néní tñjoxí imóne.’ go ríríagí e yaríníni?” uríagí aí

²⁴ Jisaso re urínínigíni, “Nioní ení yaríní bí oseaimíni. Soyíné nioniyápi áwaní níránáyí, nioní ení ‘Apí et.’ nírfó náni áwaní searímíni.” nuríri

²⁵ re urínínigíni, “Yaríní nioniyá rípi seaimíni. Jono wayí níneameaia uño wayí Goríxoyá díní tñi neameainíraní? Xegí díní tñi neameainíraní?” Yaríní e wíaná wíwaníjowa re rínígíawixíni, “ ‘Jono Goríxoyá díní tñi enííni.’ uránáyí, re nearíníjoi, ‘Soyíné pí náni arfá míwí egfáíni?’ nearíníjoi.”

²⁶ E nerí aí ‘O xegí díní tñi enííni.’ uránáyí, áma sípá re epíroyí egfáyí, ‘Jono Goríxoyá wíá rókíamojoríni?’ yaiwiarígíyí iwaní neamépepíríxíni.” níriníro

²⁷ Jisasoni re urígíawixíni, “None majfáíni. Jono díní goyá tñi enííraní?” uríagí o re urínínigíni, “Nioní ení ‘Amípí api pírí wiaikímí et.’ nírfó náni áwaní searímíméni.”

Ewayí ikaxí xíráxogwáowaú náni uríní náníri.

²⁸ “E nerí aí ewayí xwíyá rípi náni segí díní aríre yaiwiaríjoi? Áma wo xegí níaiwí waú tñjoxí xámí xíráomi nurí re urínínigíni, ‘Íwe, joxí negí wainí omíníyo náni nurí omíní et.’ uríagí

²⁹ o re urínínigíni, ‘Oyí, numíni.’ nurímáná munínigíni.

³⁰ Xano xogwáomi nurí axípi ‘Omíníyo náni nurí omíní et.’ uráná o re urínínigíni, ‘Oweoi, numíméni.’ nurímáná ríwíyo díní sípi níyaiwiri ‘Gí ápomi ‘Oweoi.’ pí náni ríá uríni?’ níyaiwiri nurí omíní enínigíni.” Jisaso ewayí xwíyá api nurímáná

³¹ awamí yaríní re winínigíni, “Awaú go go xano uríípa xíxení arfá níwiri enínigíni?” uríagí awa “Xogwáoríni.” uríagí Jisaso re urínínigíni, “Nioní nepa seararíníni. Apíxí ede dání iyí oikíxearígíwa tñi áma íwí yarigíá, takísí náni nígwí nearáparígíá tñi Goríxoyá xwíoxíyo ananí nípáwiro njeapírífa aíwí soyíné páwipaxí mimóníjoi.”

³² Ayí rípi náni seararíníni. Jono níbirí wé róníjí oimónípoyníri searéwapíyíagí aí soyíné xíráo enípa arfá míwígíawixíni. Apíxí iyí ede dání warígíwa tñi takísí náni nígwí nearáparígíáwa tñi xogwáo enípa Jonomí arfá níwiro saníjí imónarínagíá soyíné síjwí e níwíníro aí xogwáo enípa ámi ríwíyo díní sípi níyaiwiro ‘None pí náni arfá míwipa yarínwíni?’ níyaiwiro saníjí mimónígíawixíni.

Ewayí ikaxí wainí omíní síjwí uwiníarígíyí nániíni.

³³ “Ewayí xwíyá ámi bí rípi arfá nípoyí. Áma xwíá tñjoxí wo wainí uraxí íwíá nuríri xwíá nírorí wainí xegí inígí nípírífa náni wainí sogwí xoyíkímí enfa náni síjáo óf nímorí wainí omíníyo áwíníni aní awí njeapírífa náni seáyí émí nímirá nípeyíri néísáná áma wí umeipírífa náni re urínínigíni, ‘Wainí sogwí níáf éánáyí, bí soyíné segí mearo nioní gí mearí emfa náni nioníyo omíní rípi ní ananí síjwí níwínípíríráni?’ nurími aní wíyo ememíníri náni nurí níjweanísáná

³⁴ wainí sogwí ríxa níáf éáná xegí omíní wíiarígíá wamí re uowárínigíni, ‘Soyíné nuro wainí nioní náni nífíápí nurápaupíoyí.’ uowáríagí aí

³⁵ omíní síjwí uwiníarígíáwa xífo uowáríawamí womí iwaní mépero womí píkiro womí síjá earo egfawixíni.

³⁶ Omíní xíáwo ámi omíní wíiarígíyí obaxí onímíapí wamí uowáríagí aí omíní síjwí uwiníarígíáwa xámíjowamí wígíápa axípi wígíawixíni.

³⁷ Ámi ríwíyo o xegí xewaxo nuowáríri re yaiwínínigíni, ‘Nígí íwomíyí xwíyá xíxení arfá wípíráoi.’ yaiwíagí aí

³⁸ Omíní síjwí uwiníarígíáwa xewaxo barínagí níwíníro re rínígíawixíni, ‘Xanoyá díní tñjoxí nimóníri amípí meanfó iwo baríni. Oyá amípí meanfá náni omí opíkianeyí.’ níriníro

³⁹ omí fá níxero omíníyo bfanírwámíni nímoairo píkígíawixíni.” Jisaso e nuríri Judayí ámínáowa re oyaiwípoyníri “None omíní síjwí uwiníarínwáonéníjí imónínagwí náni ríneararíníni?” oyaiwípoyníri ewayí xwíyá e nurímáná

⁴⁰ ayo yaríní re winínigíni, “Omíní xíáwo níbiríná omíní síjwí uwiníarígíáwamí pí winínigíni?” uríagí

⁴¹ awa re urígíawixíni, “Sípi yarígíáwamíyí ení sípi níwíkarímáná ámi áma wa ‘Xwiogwí ayí ayo wainí sogwí níáf éáná ananí nídírane o náni utíaníwáíni.’ yaiwíáwamí re uríníaríni, ‘Gí omíní rípi síjwí níwíníírxíni.’ uríníaríni.” uríagí

⁴² Jisaso re urínínigíni, “Ewayí xwíyá áma Goríxo seyíné yeáyí seayímíxemeanfa náni uowárénapínfó náni níriníri eáníjí rípi ení ‘Síjá aní mírarígíáwa síjá awíaxí náni pífá

nerfna wo “Sipirini.” niri emi mofa nani Gorixo “Sina o tni xami nitirfayaf, anj enj neaniri nanj imoninjoi.” niri sinj o nimeari tana anj enj neaniri nanj imoninjini. Gorixo e ef enagi nani nene sinjw nwinirina aga iminjij mimoninjagij wininjwini. E niriniri eaninjpi soyné sinj fa mropa egfaran? Oweoi, fa niroro aiwi dinj mmoarinjoi.

⁴³ Ayinani gj Judayine re seararinjini, “Gorixo nene xfo xegj xwioxfo mmeamf neri piranjij neamejweanfarini.” riyauiarinjoi? Oweoi! Ominj sinjw uwiniarigfawa yapj arfki nera warigfayine Gorixo xfo xegj xwioxfo nipawiro onjweapoyiniri sinjw seaninifamani. Ama xenjw wi saninj nimoniro we roninj yarigfay opawipoyiniri sinjw wininifarinj. seararinjini.

⁴⁴ Xwasfwar yeayf bimi sinj nipierori nearina yunj wararinjpa sinjoni ama giyo giyo nipierori nearina axipj xwasfwi yuninij imiximfarini.” Jisaso xfo sinjoni nimoniri nani e urfagi

⁴⁵ apaxipanjij imonigfa xweowa tni Parisiowa tni ewayf xwiya afi wiwaninjowa nani rinarinjagj arfa niwiro “None nani rfa rarinji?” niyawiwo

⁴⁶ “Omi rixa fa oxiraneyi.” yaiwifayf ox afix nni Jisaso nani “Gorixoyá wfa rokiamoarinjorfanj?” yaiwiarinjagfa nani amf wayf nero wi e megawixini.

22

Ewayf ikaxf aiwa apixf meani nanirini.

¹ Jisaso amf ewayf xwiya wi nuririna re urinjinigini,

² “Ama xwiya Gorixoyá arfa niwiro saninj nimoniro xfo xegj xwioxfo mmeamf neri menjwané jweapaxf imoninjij, ayf ewayf xwiya ripinij imonini. Mixf inayf wo xewaxo apixf omeaniri nani aiwa xwe riyamf niyarinmana

³ xegj ominj wiariigfawami re uowarinjinigini, ‘Ama nion urepearimenjajo “Aiwa nani bfoyi.” urimepoyi.’ uowaraná awa mixf inayo urfipa nuro urimeagfa aiwi ayf mibipaxf wimoninjigini.

⁴ Mixf inayo xegj ominj wiariigfa amf wami re uowarinjinigini, ‘Ama nion aiwa ripi nani urepearinjajo re urimepoyi, “Aiwa rixa riyamf yarfinigini.” nuriro “Xegj burimakaú oxif tni sipisipf memé nanjw xixegini mininjirixa tni rixa nipikiri sfo kikirómf neri sinj exarinini. Xegj xewaxo apixf meani nani aiwa imixifapi nani bfoyi.” urimepoyi.’ uowaraná awa awanj e urimeagfa aiwi

⁵ urepearimenjafj arikwkwf niwiro wigf dinj tni numiro re egawixini. Wo xegj aiwa ominjyo nani unjinigini. Amf wo xegj nigwf ominj bi eminiri nani unjinigini.

⁶ Wfa ominj wiariigfawami fa nixiro iwanj nimepero pikigfawixini.

⁷ Mixf inayo rixa wikf wonfagi xegj siminj winarigfawami uowaraná awa nuro ama xegj ominj wiariigfawami pikifayo enti nipikiro wigf anjaf enti rfa niyarinmana enana

⁸ mixf inayo xegj ominj wiariigfa wami re urinjinigini, ‘Gf iwo apixf meani nani aiwa rixa riyamf inarinjagj aiwi ama aiwa ap nani urepearinjafj mibipaxf wimonifagi nani ayf nipaxf mimonigoj.

⁹ Ayinani soyné xwamidigfo nuro ama of e nimuronirinjfo iwo apixf meani nani aiwa imixfa ripi nipiri bpiri nani awanj urfpoi.’ urfagi

¹⁰ ominj wiariigfawa of wiyf wio nuro ama nimuronirinaf nanj ai tni sipi ai tni nwinimeami nibiro anj aiwa nipiri nani imixarfiwami derogawixini.

¹¹ Anj iwami rixa nidéronjagfa mixf inayo ama ox afix aiwa nipiri nani bfayf sinjw winiminiri nani nipawiri weninj efyf wininjinigini. Ama wo aiwa nani nibirina aikf sinj yiniri iyfa sinj paniri nemo nibiri minjweapa enagi nwiniri

¹² re urinjinigini, ‘Amáoxini, joxi aiwa ripi nani nibirina pi nani aikf sinj yiniri iyfa sinj paniri nemoxi mibipa érinj?’ urfagi o xwiya bi murarinjagj

¹³ mixf inayo xegj ominj wiariigfawami re urinjinigini, ‘Soyné omf fa nixero gwf wéyo jiro sikwfo jiro nemana sfá yininj bfarifwaminj moaipoyi. Sfá yinijeyf rininj ayikw mwinipa enagi nani ama njw earo magi ironiro eprifarinj.’ urinjinigini.” Jisaso ewayf xwiya e nuriri

¹⁴ re urinjinigini, “Gorixo ama obaxfo nurepeariri ‘Nion tfaminj bfoyi.’ nuriri aiwi neyirorina ama nanj imoninjijfj arinf meanfarini.” urinjinigini.

Nigwf takisf nani émayo wiarigfa nanirini.

¹⁵ Parisiowa Jisaso e rarinjagj arfa niwimowa nuro mekaxf niri omf pasaninj numero xwiyaipai jwiraranro nani re rinigfawixini, “Omi yapf re uréwapiyanfwinj, Takisf nani nigwf émayf nearaparigfapi sinj minj wianiréwinj?” uranfwinj. O ‘Oweoi, sinj minj mwiipa époi.’ ranayf, émayf omf fa nixero gwf yipfaoi. E mripa neri ‘Oyi, seyné

mĩnĩ nĩwĩrĩnǎ apání yariŋjoi.’ rǎnáyǎ, áamá omĩ xǎdarigǎ áamá arǎ á bĩ mĩwĩ nero pǎnĩ wiǎpĩrǎoi.” nĩrĩnĩro

¹⁶ wiwanĩjowayǎ wiepĩsarigǎ wamĩ tǎnĩ áamá mĩxǎ ináyǎ Xeroto nĩkumĩxinĩrĩ emearigǎ wamĩ tǎnĩ Jisasoo nĩjwearĩ uréwapĩyarĩje nǎnĩ urowǎrǎgǎ awa nuro Jisasomĩ re urémeagǎwixĩnĩ, “Nearéwapĩyarĩjoxĩnĩ, joxĩ nĩnearéwapĩyirĩnǎ nepǎnĩ nearéwapĩyarĩjoxĩrĩnĩ. Áamá Áminǎowayǎ sĩjwǎyo dǎnĩ aĩ xwiyǎ áamá xegǎ bĩ mĩrǎ axĩpĩnĩ rarĩjoxĩrĩnĩ. Sĩpĩ rĩrĩ nǎnĩ rĩrĩ yarĩjĩmanĩ. Joxĩ xwiyǎ Gorĩxoyǎnĩ nepǎnĩ xixenĩ nearéwapĩyarĩjoxĩrĩnĩ.” Weyǎ e numearĩro yarĩjǎ re wigǎwixĩnĩ,

¹⁷ “Joxĩ none neareĩ. Dǎxǎ dĩjǎ arĩre simónarĩnĩ? Judayene émayǎyǎ mĩxǎ ináyǎ Sisaoyĩ rĩnĩjomĩ takisǎ nǎnĩ nĩgwǎ mĩnĩ wiarĩjwǎpĩ mĩnĩ nĩwĩrĩnǎ ‘Apání yarĩjwĩnĩ.’ rĩsimónarĩnĩ? ‘Nĩpĩkwĩnĩ mĩyarĩjwĩnĩ.’ rĩsimónarĩnĩ?” urǎgǎ aĩ

¹⁸ Jisasoo awa sĩpĩ wikǎranĩro yarĩjagǎ dĩjǎ adadǎ nĩwĩrĩ re urĩjĩnigĩnĩ, “Nǎnĩ rĩrĩ sĩpĩ rĩrĩ yarigǎ royĩné, pĩ nǎnĩ iwamǎo nĩwapĩyarĩjoi?”

¹⁹ Émayǎyǎ nĩgwǎ nene takisǎ nǎnĩ wiarĩjwǎ wo sĩjwǎ wĩnĩmĩ sĩwǎ nĩpoyĩ.” urǎgǎ awa nĩgwǎ xǎo urǎ wo nĩmearoo sĩwǎ wĩǎǎ

²⁰ o re urĩjĩnigĩnĩ, “Nĩgwǎ romĩ sǎmĩmanǎ imĩxinĩjǎ tǎ tǎnĩ yǎo eǎnĩjǎ tǎ tǎnĩ goyǎrĩnĩ?” urǎgǎ

²¹ awa re urigǎwixĩnĩ, “Ayǎ émayǎ mĩxǎ ináyǎ Sisaoyǎrĩnĩ.” urǎgǎ o re urĩjĩnigĩnĩ, “Amĩpĩ Sisaoyǎ imónĩjagĩ nĩwĩnĩrĩnǎ ayǎ Sisaomĩ mĩnĩ wĩrĩxinĩ. Gorĩxoyǎ imónĩjagĩ nĩwĩnĩrĩnǎ xewanĩjomĩ mĩnĩ wĩrĩxinĩ.” nurĩrĩ áamá Gorĩxo xewanĩjónĩjǎ imĩxinĩjǎ enagĩ nǎnĩ omĩ dĩjǎ owĩkwĩrĩpoyĩnĩrĩ e urǎgǎ

²² awa arǎ e nĩwĩro dĩjǎ ududǎ nero pǎnĩ nĩwiǎrĩmĩ ugǎwixĩnĩ.

“Áamá ámĩ wiǎpĩnĩmeapĩrǎrĩnĩ.” urĩjǎ nǎnĩrĩnĩ.

²³ Sǎ axĩyĩmĩ Judayǎ Sajusiyĩ rĩnigǎ wĩ —Sajusiowa re rarigǎáwarĩnĩ, “Áamá pĩyǎyǎ ámĩ wiǎpĩnĩmeapĩrǎrĩmanĩ.” E rarigǎáwa nĩbĩro “None enĩ o neararĩjĩpa ewayǎ xwiyǎ bĩ nurĩrane majǎ owĩkixéǎrǎneyĩ.” nĩyaiwĩro Jisasomĩ yarĩjǎ nĩwĩrónǎ

²⁴ re urigǎwixĩnĩ, “Nearéwapĩyarĩjoxĩnĩ, Moseso enĩnǎ re nĩrĩrĩ rǎwamĩjǎ eanǎrĩnĩ, ‘Áamá wo nĩaiwǎ meméǎ péǎnáyǎ xogwǎo nǎo apĩxǎ anĩ nĩmearĩ xexĩrĩméǎoyǎ nĩaiwǎ wiemeaĩwĩnigĩnĩ.’ nĩrĩrĩ eanǎrĩnĩ.” nurĩro

²⁵ ewayǎ xwiyǎ rĩpĩ urigǎwixĩnĩ, “Xĩrǎxogwǎ wé wǎmĩ dǎnĩ wǎu imónigǎ none tǎnĩ jĩweanǎwǎa re egǎwixĩnĩ. Xĩrǎo xǎmĩjĩo apĩxǎ nĩmearĩ nĩaiwǎ meméǎ péǎnǎ

²⁶ xogwǎo xǎo tĩjĩ xĩrǎoyǎ apĩxǎ anĩ nĩmearĩ aĩ o enĩ nĩaiwǎ meméǎ péǎnǎ wǎa enĩ imĩ wo wo nĩmearoo aĩ nĩaiwǎ meméǎ penowĩǎnáyǎ

²⁷ i enĩ yoparǎ rǎwĩyo penĩnigĩnĩ.” Ewayǎ xwiyǎ apĩ nurĩmánǎ

²⁸ Jisasomĩ yarĩjǎ re wigǎwixĩnĩ, “Áamá nĩnĩ Gorĩxo mĩ ómómĩximǎ enĩnǎ wiǎpĩnĩmeáǎnǎ xĩrǎxogwǎ wé wǎmĩ dǎnĩ wǎu imónigǎáwa apĩxǎ go goyǎ imónĩnǎrǎfǎnĩ? Pĩ nǎnĩ? Ayǎ awa nowanĩ meagǎ enagĩ nǎnĩrĩnĩ.” urǎgǎ aĩ

²⁹ Jisasoo re urĩjĩnigĩnĩ, “Soyĩné xwiyǎ Gorĩxoyǎ nĩrĩnĩrĩ eǎnĩjĩpĩ tǎnĩ oyǎ enĩ eǎnĩjĩpĩ tǎnĩ majǎ enagǎ nǎnĩ majĩmajǎ nero xerjwĩnĩ rarĩjoi.

³⁰ Ayǎ rĩpĩ nǎnĩ seararĩjĩnĩ. Áamá pegǎyǎ nĩwiǎpĩnĩmearónǎ anǎnǎjǎ yapĩ nero apĩxǎ mearoo wĩro epĩrǎmanĩ.

³¹⁻³² E nerĩ aĩ xwiyǎ áamá pegǎyǎ wiǎpĩnĩmeapĩrǎrĩpĩ nǎnĩ Gorĩxo re searĩjĩpĩ ‘Nionĩ Njwǎ Ebrĩfamoyǎonĩ tǎnĩ Aisakoyǎonĩ tǎnĩ Jekopoyǎonĩ tǎnĩ awayǎonĩrĩnĩ.’ E nĩrĩnĩrĩ eǎnĩjĩpĩ soyĩné sĩnĩ fǎ mĩropa egǎrǎnĩ? Oweot, fǎ nĩroro aĩwǎ nĩjǎ mĩmónĩpa nero rarĩjoi. Ayǎ rĩpĩ nǎnĩ seararĩjĩnĩ. Gorĩxo áamá pegǎyǎ nǎnĩ Njwǎomanĩ. Áamá sĩnĩ dĩjǎ tĩjĩyǎ nǎnĩ Njwǎorĩnĩ.” nurĩrĩ awa dĩjǎ re oyaiwĩpoyĩnĩrĩ, “Negǎ arǎowa pegǎ enagĩ aĩwǎ wigǎ dĩjǎ sĩnĩ sĩjǎ rimónĩnĩ?” oyaiwĩpoyĩnĩrĩ e urǎgǎ

³³ áamá oxǎ apĩxǎ e epĩroyǎ egǎyǎ arǎ nĩwĩro o xwiyǎ uréwapĩyarĩjĩpĩ nǎnĩ dĩjǎ ududǎ nĩwĩga ugǎwixĩnĩ.

Njwǎ ikaxǎ seáyĩ e imónĩjĩpĩ nǎnĩrĩnĩ.

³⁴ Jisasoo Sajusiowa xwiyǎ nĩmeámĩ bǎpĩ gwǎ mĩjĩnĩjǎ wǎkwĩagĩ nǎnĩ ámĩ bĩ murarĩjagǎ Parisiowa sĩjwǎ e nĩwĩnĩro awanĩ axĩmĩnĩ awĩ neǎnǎrĩmánǎ

³⁵ wigǎ wo —O njwǎ ikaxǎ eǎnĩjĩpĩ mewenĩyǎ worĩnĩ. O Jisasomĩ yapǎ nĩwĩwapĩyirane majǎ owĩkixéǎrǎneyĩnĩrĩ yarĩjǎ re wĩjĩnigĩnĩ,

³⁶ “Nearéwapĩyarĩjoxĩnĩ, negǎ njwǎ ikaxǎ eǎnĩjĩyǎ nĩyonĩ gĩpĩ seáyĩ e imónĩnĩ?” urǎgǎ

³⁷⁻³⁸ Jisasoo re urĩjĩnigĩnĩ, “Njwǎ ikaxǎ re nĩrĩnĩrĩ eǎnĩjĩpĩ, ‘Dǎxǎ Áminǎ Gorĩxomĩ dĩjǎ nĩjwĩrǎrĩrĩnǎ dĩjǎ sĩxǎ uyĩrĩ xwioxĩyo dǎnĩ dĩjǎ wikwĩrorĩ erĩnĩ.’ Njwǎ ikaxǎ e nĩrĩnĩrĩ eǎnĩjĩpĩ seáyĩ e imónĩnĩ.

³⁹ Nwá ikaxf 'Jiwaníjoxi nání dínj sípí sínarínjpa áamá joxi síjwí wínarínjyí nání ení dínj sípí axípi e wírííni.' nírínrí eánínjpi ení seáyí e imónínjpi t́nń xíxeni imóníní.

⁴⁰ Xwíyá Moseso t́nń wá rókíamogáwa t́nń níríro ŕwamínj eagfá nípíní njw íkaxf ḿkf rípíáumí ikwíkwírí iníní." urínjínigíní.

"Kiraisoyí ríníjio niaíwí goyáoríní?" urínj nánríní.

⁴¹ Parisiowa síní awí eáárínjíná Jisaso yarínj b́ ńwírí

⁴² re urínjínigíní, "Kiraiso, áamá aŕowayá xwá piax́yo dání iwíaronfóyí rarígfo nání segf dínj aríreríní? Níaiwí goyáoríní yaiwíarínj?" urágí awa re urígawíxíní, "Negf ḿxí ináyí Depítomí xiáworíní." urágfá

⁴³ o re urínjínigíní, "Kiraiso sa Depítomí xiáwo enánáyí, o kwíyí Goríxoyá t́nń ŕwamínj nearf́nń o nání aríge 'Gf Ámínáoríní.' nírírí ŕwamínj re eańríní,

⁴⁴ 'Ámíná Goríxo gf Ámínáomí re urínjínigíní, "Joxí t́nń ḿxí imónígfáyo xopírárí ŕwíimíáé nání gf wé náúmí dání njweat." urínjínigíní, nírírí eańríní?

⁴⁵ Depíto Kiraiso, aŕowayá xwá piax́yo dání iwíaronfóyí rarígfo nání 'Gf Ámínáoríní.' rínjyí aríge nerí ámí xegf xiáwo imóníní?" núrírí awa re oyaiwípoyínrí "Kiraiso Depítomí xiáwo imónínjagf aiwí seáyí e múrónínjagf nání Goríxomí xewaxorání?" oyaiwípoyínrí e uráná

⁴⁶ áamá ayf ńnń "Kiraiso, áamá aŕowayá xwá piax́yo dání iwíaronfó sa Depítomí xiáworíní." níyaiwíro nání wíyíyá níwíápnímearí murípaxf wimónínjagf ámí iná dání yarínj b́ ḿwígawíxíní.

23

"Nwá ikaxf eánínjpi mewegáwa yarígápa mepaní." urínj nánríní.

¹ Jisaso xwíyá apí nuríísáná áamá oxí apíxí e epfóyí egfáyo t́nń oyá wíepísarínjowamí t́nń núrírí

² re urínjínigíní, "Nwá ikaxf eánínjpi mewegáwa t́nń Parisiowa t́nń wíwanínjowa nání re rínígíáríní, Nwá ikaxf Moseso nínearéwapiyírí ŕwamínj eańpi newanínjonení ámayo uréwapiyíxíní."

³ E rínígíá enjagf nání ńnń awa searáyí níxídíro erf́nń. E nerí aí awa nanj níríro aiwí wíwanínjowa píránínj ḿxídarínjagfá nání wígí yarígápa seyfné ení mepaní.

⁴ Ámayo njw íkaxf núríróná sanj xwé ayá wínínj gwí níjoro sanjwíyo ikwíararígíáríní. E nerí aí wíwanínjowa 'Iwamfó wé renj ná woní t́nń omfeyoáminí.' wimónarínjmaní.

⁵ Amípí awa yarígápi áamá síjwí oneanfpoyínrí yarígíáríní. Awa áamá Goríxomí píránínj xídarígíáyí dírf xwíyá Goríxoyá nání d́kínarígíári ḿnyíyo d́kíníro wígí iyfá sírfwíyo dání wayaxínínj níyíwára punjyí yíníro yarígápa mé áamá síjwí oneanfpoyínrí dírf xwé f́á níwearo d́kíníro wayaxí ení sepiá yíwárapínj yíníro nero emearígíáríní.

⁶ Awa aiwá xwé imíxarígíe nání núrónáraní, rotú anjyo nání núrónáraní, áamá síjwí oneanfpoyínrí síjánínjmíní nínjweamero yarígíáwaríní.

⁷ Awí eánarígíeraní, makerfá imíxarígíeraní, 'Nearéwapiyarínjoxíní.' onírfpoyínrí emearígíáwaríní.

⁸ Awa e nero aí segf searéwapiyarínj ná woníní. Seyfné níyfnéní nioní níníxídíro nání áamá axí imónígíáyfné 'Ráre, napíe rínígíáyfné imónínjagf nání seyfné awa yapí 'Nearéwapiyarínjoxíní.' onírfpoyínrí e mepaní.

⁹ Segf ápo anjnamí njweanjo ná woní oní enjagf nání ení xwá t́yo dánj womí 'Ápoxíní murípaní.

¹⁰ Níseaméra unfó ná woní Kiraiso, áamá aŕowayá xwá piax́yo dání iwíaronfóyí rarígfo enjagf nání ení seyfnéyá wo nání 'Níneaméra warínjoríní.' ḿrínjpa épyí.

¹¹ Seyfné gíyfné seáyí e seaimónínjof segf inókínínj nímoníní omínj seaiwínígíní.

¹² Áamá gíyfné gíyfné sewanínjyfné seáyí e menfáyfné, Goríxo xwáfní seaimíxínfáríní. Gíyfné gíyfné 'Sípíeneríní.' níyaiwíníro ínímí imónfáyfné, Goríxo seáyí e seamenfáríní.

Nwá ikaxf eánínjpi mewegáwa nanj ero sípí ero yarígá nání xwíyá umeárinj nánríní.

¹³ "E nerí aí njw íkaxf eánínjpi mewegfóyfné t́nń Parisioyfné t́nń, nanj ero sípí ero yarígfóyfné aweyí! Sfá wíyí soyfné majfá seaórínfáríní. Soyfné áamá Goríxomí dínj níwíkwírooro oyá xwíoxfyo nípáwíro njweanrí éfáyo nuréwapiyíríná pírípírfínj wíarínjagfá nání Goríxo xeanínj rfá t́nj seaikárínfá enjagf nání dínj sípí oseainí. Sewanínjofné Goríxomí dínj ḿwíkwíropera ero ḿpáwípa ero nero aí áamá ení xe opáwípoyínrí síjwí wínarígíámaní.

¹⁴ [Nwá ikaxf eánínjpi mewegfóyfné t́nń Parisioyfné t́nń aweyí! Sfá wíyí soyfné majfá seaórínfáríní. Nanj ero sípí ero yarígfóyfné, sfwí yáf rfkínínjyí yapí ámayá aiwá pírí

nóni fwi manarínjpa soyíné apixí aní apianjpa nání dñj sípí mīseal wíḡ amípi fwi nurápiro anípápa wáraríḡfáriní. Soyíné Gorixomí rixínj nuriróná áamá arfá nīneairo weyí oneamépoyiníri áamá sñjwí aníḡe dání sepiá nīra waríḡfoynériní. Ayínání soyíné xwiyá áamá wí meárinípiḡfápa axípi meárinípiḡfámani. Soyíné rfá tñj meárinípiḡfá enjagi nání dñj sípí oseainí.]

¹⁵ Nwí ikaxí mewegfoyné tñni Parisioyné tñni aweyi! Sfá wiyi soyíné majfá seaórinfáriní. Naní ero sípí ero yaríḡfoyné, ‘Áamá ná jfami njeagfáyí negfínj imónírixiní.’ nīyaiwiro rawírawáyo xero xwíayo anj uro neróná segí yaríḡfápi ayo uréwapiyaríḡfoynériní. Ayí soyínéniní nímónírináyí soyíné rfá aniní wearínjyo ikeáarinípaaxí aiwí soyíné ayo wíwapiyarínjagi nání ayí soyíné nīseamúrooro anjpaaxí rfá aniní wearínjyo ikeáarinípaaxí imóninjo. Ayínání Goríxo xeanínj seaikárinfá enjagi nání dñj sípí oseainí.

¹⁶ Soyíné sñjwíniní supárigfoyné aweyi! Sfá wiyi soyíné majfá seaórinfáriní. Sñjwíniní supárigfoyné aiwí áamá wíyo óf siwániní wiaríḡfoyné, áamá wo ‘E emfíní. Aní Goríxo nání ridiyowá yarínjwá riwámí dání ríraríniní.’ rarínjagi nīwínírfná re raríḡfoynériní, ‘Ananíniní. Xfo ríḡpa mepa nerfnáyí, xwiyá meárinípaaxí wí mīraríniní.’ raríḡfoynériní. E nerí aí áamá wo ‘E emfíní. Sñj gorí anj ridiyowá yarínjwáiwámí iními wenjipimí dání ríraríniní.’ rarínjagi nīwínírfná re raríḡfoynériní, ‘Xfo ríḡpa mepa nerfnáyí, xwiyá meárinípaaxí raríní.’ raríḡfoynériní.

¹⁷ Majímajfá ikáriníro sñjwíniní supáriro egfoyné, gfmíní gípi seáyí e imóniní? Sñj gorí anj ridiyowá yaríḡfiwámí wenjipí seáyí e rimóniní? Anj ridiyowá yaríḡfiwá seáyí e rimóniní? Anj ridiyowá yaríḡfá nwfá iwámí gorí sñjápí sa e wenjagi nání ení nwfá imóninjagi nání anj iwa seáyí e imóniní. Ayínání áamá wo ridiyowá yaríḡfiwámí dání ráná pí nání ‘Xwiyá meárinípaaxí bī mīraríniní.’ raríḡfáriní?

¹⁸ Soyíné ripí ení raríḡfoynériní. Áamá gíyí gíyí aiwá peaxí taníro nání írafí noa peyinínj dání rarínjagi nīwínírfná ‘Ayí ananíniní. Xwiyá meárinípaaxí bī mīraríniní.’ ríro áamá aiwá peaxí seáyí e ikwíarinínjipimí dání rarínjagi nīwínírfná ‘Ayí apimí dání ríḡpí xixení mepa nerfnáyí, xwiyá meárinípaaxí raríní.’ ríro yaríḡfoynériní.

¹⁹ Sñjwíniní supárigfoyné aríge nerí yapí e uréwapiyaríḡfáriní? Gfmíní gípi seáyí e imóniní? Aiwá peaxí ikwíkwíaríní yaríḡfápi seáyí e rimóniní? Írafí noa peyinínjpi seáyí e rimóniní? Írafí onínjpi aiwá nwfá imíxarinjagi nání írafí seáyí e imóniní.

²⁰ Ayínání áamá írafí onínjipimí dání nīríróná aiwá seáyí e ikwíarinínjipimí dání ení rarínjot.

²¹ Áamá ridiyowá yaríḡfiwámí dání nīríróná Goríxo anjwámí iními njeanjomí dání ení rarínjot.

²² Áamá ‘Anjnamí dání ríraríniní.’ nīríróná Goríxo ikwíanjwí éf njeane dání ríro xewanínj éf njeanjomí dání ríro ení yarínjot. Ayínání xwiyá soyíné ‘E dání nīríróná ananíniní.’ raríḡfáyí nīpíkwíní nīpíkwíní mīraríḡfoynériní.

²³ Nwí ikaxí mewegfoyné tñni Parisioyné tñni aweyi! Sfá wiyi soyíné majfá seaórinfáriní. Sípi ero naní ero yaríḡfoyné dñj sípí oseainí. Soyíné aiwá nīmíróná aniní miní yíyí tñni afí tñni siyó amípi píranínj fá nīrooro ríxa wé wúkaú imónináná wo Goríxomí mīnī nīwiro aí nwfí ikaxí xwé ríniní tñyo ‘Díxí áamá imóniníyo xixení wíiarínjpa áamá xenjwíyo ení axípi wíiríní. Áamá xenjwíyo ení ayá urímíxírfíní. Goríxomí dñj wíkwírorfíní.’ ríniní ayo soyíné ogámí nero onímíapiání xídaríḡfáriní. Segí aniní miní yaríḡfá jfapí píní mīwíarínjpa ero áamáyo naní mīmíxípa yaríḡfápi ení ero nero sñjwíríyí, naní imónímíniní enjíní.

²⁴ Soyíné sñjwíniní supárigfoyné aiwí áamá wíyo óf siwániní wiaríḡfoyné, inaiwá nīnīro sidírfá onímíapia wenjagi nīwínírfóná ananí emí nīmamoro aí kamerí xwéríxa wenjáná sñjwí mīwíní o tñni gwínárearíḡfoynériní.” nuríní awa re oyaiwípoyníní “None nwfí ikaxí xwé eániníyo ogámí neranéná ayí kameríniní gwínárearínjwárfaní? Nwfí ikaxí onímíapia eániníyo píranínj nīxídfíranéná ayí sidírfá emfíniní mamoarínjwárfaní?” oyaiwípoyníní e urínjíniginí.

²⁵ Ámí re urínjíniginí, “Nwfí ikaxí mewegfoyné tñni Parisioyné tñni aweyi! Sfá wiyi soyíné majfá seaórinfáriní. Naní ero sípí ero yaríḡfoyné, Goríxo xeanínj seaikárinfá enjagi nání dñj sípí oseainí. Soyíné kapíxíyo tñni xwárfá síxíyo tñni bfaríwámí dání wayí nīrooro aí xwíoxíyómíní segí fwi meaaríḡfáyí tñni uyíní yaríḡfáyí tñni magwí ení.

²⁶ Parisi sñjwíniní supárigfoyné, kapíxíwámí tñni xwárfá síxíwámí tñni xámí xwíoxíyómíní wayí róaná bfaríwámíní ení naní imóninínjot.

²⁷ Nwfí ikaxí mewegfoyné tñni Parisioyné tñni aweyi! Sfá wiyi soyíné majfá seaórinfáriní. Naní ero sípí ero yaríḡfoyné, Goríxo xeanínj seaikárinfá enjagi nání

dínj sípí oseaini. Soyfné áamá xwáripáyo seáyí e mfá imixáná simajiyí nanj rarínj páninj imóninjoi. Ínimínijí áamá enj nórówapírí piyanj eارينj páninj enjání.

²⁸ Áamá wí soyfné sijnwí niseaniróná 'Wé rónigfáwarini.' sealiwiarinagfa wí segf xwioxfóyómíní nanj ero sípí ero yarigfápi tñí rikikírófó yarigfápi tñí magwf enagf sijnwí mīseanarigfáriní.

²⁹ Nwí ikaxf mewegfóyfné tñí Parisioyfné tñí aweyí! Sfá wiyi soyfné majfá seaórinfáriní. Nanj ero sípí ero yarigfóyfné, Gorixo xeaninj seaikárinfá enagf nání dínj sípí oseaini. Soyfné Gorixoyá wfá rókiamoagfáyfá xwáripáyo manj e waripáninj sfháyo xegf yof nearo uráráriro áamá wé rónigfá enján pegfáwa xwfá weyárininje ení mfá imixíro neróná

³⁰ re rarigfáriní, 'None enján arfowa nweaagíná nijwearane sijnwíríyí, awa wfá rókiamoagfáwami pikiarfná none ení nawíní wí pikianrí enjwámání.' rarigfáriní.

³¹ Sewaninjóyfné e níróná xwíyá nimeáriníro réninj rinarinjoi, 'Negf arfowa wfá rókiamoagfáwami pikiafowami xiáwonerini.' áwanj éninj rinarinjoi.

³² Soyfné segf arfowa wfá rókiamoagfáwami nipikíro yagfápi nímúroro xwíyá wíní meárinipírí nání ananí éfríxiní.

³³ Sidíroyfné, weaxfá miáoyfné Gorixo xwíyá niseameariní ríá aninj wearínjyó sealkearáná arige nerí urakínipírífaríní? Oweoi, wí nurakínipírífámání.

³⁴ Píraninj arfá épyí. Nioní wfá rókiamoarigfáwami tñí áamá nijfáwami tñí njwí ikaxf eáninjpi mewegfáwami tñí soyfné tñj e nání uowárimfá enagf aiwí soyfné awa wami pikiro wami íkfáyo yekwíroáriro wami segf rotú anjyó dání síkwfá ragf pírf uyikíro wa nuro anj bí bimí nweáfe mīxf mīxfda uro epírífaríní.

³⁵ Ayí rípi nání awami soyfné tñj e nání uowárimfáriní. Soyfné xwfá tfyó xwíyá áamá wé rónigfá ninyoní go go pikigfá nání ríá meárinipírí awami soyfné tfámíní uowárimfáriní. Iwamfó wé róninj Aiborfomí pikíne dání yoparf wfá rókiamoagf Sekaraiaomí —O íráf rídiyowá yaníro ikwíkwíaríní yarigfá midání enjáná Gorixoyá anj awawá 'Nwíáxiní.' ríninje midání enjáná áwinímí e pikíforíní. Omí pikigfá nání xwíyá meárinipírí áamá ayo segf tfámíní uowárimfáriní.

³⁶ Nepa seararinjini, 'Oxí apíxí agwí ríná nweagfáyfné amípi nioní seararinjá rípi niseaimeanfáriní.' seararinjini.

Jerusaremi nweáyí nání rínjpi nánirini.

³⁷ Jerusaremi nweáyfné wfá rókiamoarigfáwami pikíro áamá Gorixo seyfné tñj e nání uowárenapínjowami sfhá nearo pikíro yarigfáyfné, nioní karfkarf xínáí miá íwfyó ínimí mīmeámí yarínjpa nioní ení axípi seaimíníri yarfná seyfné mīseaimónariní.

³⁸ Arfá épyí. Gorixo yeáyí niseayimíxemearfná anj seyfné nweaaníri egfá ríxa anipá imóninjoi.

³⁹ Ayí rípi nání seararinjini. 'Soyfné nioní sijnwí mīnanf néfasáná re ríprífná náníní naníprífaríní, "Ámínáo uowárenapáná weapínfomí yayf seáyí e oumeaneyí." ríprífná náníní sijnwí naníprífaríní.' seararinjini." uríniginí.

24

"Anj rídiyowá yarigfáwá ikwierómioanfáriní." urínj nánirini.

¹ Jisaso anj rídiyowá yarigfáwámí dání nīpeyearí warfná xegf wiepísarinjowa anj Gorixo nání e mīríninjíyí awíaxf enagf "Jisaso píraninj sijnwí owíníní." nīyaiwíro árxá wianíro báná

² o re uríniginí, "Soyfné sfhá anj tñyí nñí sijnwí ríwínarinjoi? Nepa seararinjini. Rfáwfyó sfhá kíkíróninj rípiyí wo wfómi seáyí e ikwíarínínfámání. Sfhá ikwíkweyárininj rípi nñí ikwierómioanfáriní." uríniginí.

Xeaninj iwamfó wīmeanfápi nání urínj nánirini.

³ E nurímí nuri dfwf mīnj Oripíyo nīyirí e éf nweanáná wiepísarinjowa Jisaso xegfí nweanagf nīwíníro anjwí e nībíro yumí yarínj re wígfawíxiní, "Joxí áwanj neareí. Sfhápi gíná ikwierómioanfáriní? Sijnwí ayo nīwínírane 'O ríxa nīweapíní anjwí ayoráni?' yaiwirane 'Sfá yoparfí ríxa ríyiríani?' yaiwirane yanfá nání pí ekíyínjyó wīnanfwaríní? Joxí neareí." urfágfa

⁴ o áwanj nurífná re uríniginí, "Áamá wí yapf searéwapíyípríxiníní dínj fá nīxíríro éfríxiní.

⁵ Ayí rípi nání seararinjini. Áamá obaxf wo wo nībayíro yof nioníyá nīríníro yapf re searéwapíyaníro epírífaríní, 'Áamá yeáyí seayimíxemeanfá nání arfowayá xwfá píaxfyo dání iwíaronfóyí rarígfó imónínáoníní.' searéwapíyaníro éáná áamá oxí apíxí obaxf 'Nepaxíní.' nīyaiwíro xenjwíyo xfdíprífaríní.

²⁷ Ámá imóninjáoní nîweapîríná ápianjwí neríná anj íkwíronínj nîmîni wá ókiarinjpa nionî enî wá nókia weapîmfá enagi nânî ámá wí 'O yumí e njeani.' searânáyí, arfá mîwîpa érixîni." nurîri

²⁸ awa re oyaiwîpoyînrî, "Nionî weapîmfáe nânî ámá áwanj wí ripaxí menîni. Ámá nîni sînjwí nanîpîrfárinî." oyaiwîpoyînrî ewayí ikaxí ripî urînjîninî, "Nanjwí piyí wenje apurí obaxí pénarinjîrinî." urînjîninî.

Ámá imóninjô weapînfápi nânîrinî.

²⁹ Ámî re urînjîninî, "E nerî aí xeanîj apî nîni rîxa nîseaímeámáná enjáná apaxí mé sogwí sfá yinîrî emá wá mónîpa erî sînj anjnamî dâni exweánowîrî erî amîpî enj eánînj anjnamî enjyí úpiyinîrî erî rîxa nemáná enjáná

³⁰ nionî ekîyinînjî nîga nîweapîrî ámá nîyonî sîjánî wimónáná ámá gwí arí arí nîni ámá imóninjáonî níknîmî gí enj eánînj tîni anj pîrfýo dâni agwí tîni weaparînjagi sînjwí nînanîróná njwí eapîrfárinî.

³¹ E yaríná pékákí aga enj tîni rînfagi nionî gí anjñajowa ámá oxí apîxf Gorîxo eyíroárinjyí xwíá rîrî nîrîmîni amî gîmî njweagfáyo wirîmeapîrî urowárimfárinî.

Ewayí ikaxí íká pikína nânîrinî.

³² "Soyíné ewayí ikaxí íká pikína nânî rînjîpî nânî dînj nîmoro nijá imónîpoyî. Íká pikína mîmînjwí neánowimáná amî iniigí sixí nînrî rîxa mînj ináná, 'Rîxa xwiogwírfanî?' yaiwiarigfárinî.

³³ Sînjwí e nîwinîro yaiwiarigfápa nionî seararinjáyí nîni imónarinjagi nîwinîríná re yaiwírfîxîni, 'O nîweapîni nânî rîxa fwi éniñj rîronapîni? Oyîni.' yaiwírfîxîni.

³⁴ Nepa seararinjîni. Ámá ríná njweagfáyíné wiyíné sîni mîpé njweanáná amîpî nionî seararinjâpi nîmónînfárinî.

³⁵ Anjîna tîni xwíá rîrî anîpá imónînfá enagi aiwî xwíyá nionîyá wí surfámá imónînfámanî.

"Nionî weapîmfáyi nânî ámá wo nijfámanî." urînjî nânîrinî.

³⁶ "Nionî amî gínî gíná nîweapîmfá nânîyí ámá nîni aiwî wo nijfá mimónîni. Anjñajf aiwî nionî aiwî nijfá mimónînjwîni. Sa gí áponî nijfárinî.

³⁷ Ámá imóninjáonî amî weapáná ámá Nowao tîjîná yagfápa axîpî yarînjagfá winîmfárinî.

³⁸ Iniigí waxí sîni nîróga mîwiápnîmeapa enjáná ayí sfá Nowao sipîxfýo páwinfe nânîni re nêra ugáfîxîni. 'Gorîxo iniigí waxí tîni xwírfá wí neaikîxenfámanî.' nîyaiwîro aiwá nîro iniigí nîro nêra nuro apîxf nînjwîrâra uro nîmeáa uro nêra núísáná

³⁹ 'Pí pí neaímeanfárfanî?' mîyaiwí nêra waríná iniigí waxí nîmáromî unîjinîni. Ámá imóninjáonî amî nîweapîríná ámá maiwí axîpî e nêra warînjagfá wîmeámfárinî.

⁴⁰ Sfá nionî weapîmfáyîmî ámá waú, aiwá omînjýo yarîgíwaú gí anjñajowa wíomî nîwirîmearo aí wíomî e wáripîrfárinî.

⁴¹ Apîxf wípaú enî pírawá yuní ikîxémí yaríná wílmî nîwirîmearo wílmî e wáripîrfárinî.

⁴² Ayínánî soyíné awínînj njwearîni. Dîxf Ámínáonî bîmfá nânî soyíné majfá imónînjagfá nânî dînj tîni njweárfîxîni.

⁴³ Ewayí ikaxí ripî nânî enî dînj mópoyî. Ámá wo, anj xiáwo 'fwí meaarînjô sfá rîyimî ríná bînrîfenîjoi?' nîyaiwîrî sînjwîrîyí, awí nînjwearíná xe níkwîrî opáwinîrî sînjwí wînimînrî enjîmanî.

⁴⁴ Ámá imóninjáonî weapîmfáyi nânî enî soyíné sîni majfá enagfá nânî awínînj njweárfîxîni." urînjîninî.

Ewayí ikaxí bosîwo nânîrinî.

⁴⁵ Jîsaso ewayí ikaxí amî bî urîmînrî nânî yarînj re wînjîninî, "Omînjf wîiarînjyí wo xegí bosoyá manj arfá nîwirî dînj nenjwîperî nerínáyí arîge imónîni? O re imónîni. O omînjf ripî nânî bosîwo oimónîrî xegí boso rîpeanîrîni. O xegí bosoyá omînjf wîiarîgífáyo umeirî aiwá yanj umeirî yarîjorîni.

⁴⁶ Boso amî dâni nîbîrî xegí bosîwo rîpeanî xámî yagfápa axîpî pírániñj yarînjagi nîwinîrínáyí, bosîwo yayí owîni.

⁴⁷ Nepa seararinjîni. O pírániñj yarînjagi nîwinîrínáyí, xegí omînjf nîni enî menfá nânî rîpeanîfárinî.

⁴⁸ E nerî aiwî bosîwí axo 'Gí boso yapapîni bînimenîjoi.' nîyaiwîrî

⁴⁹ xegí omînjf anî wîiarîgífáwamî iwanj nîméperî ámá papîkí yarîgífá wa tîni iniigí nîro aiwá nîro nêra nuríná

⁵⁰ ‘Boso s’á riyimi n’biniimeniñoi.’ niyaiwiri yariñyí wiyimi, s’á x’fo biniyimi maj’á nimóniri yariñyimi boso rixa niremonapiri re win’fariñi.

⁵¹ Omí m’iñi n’wákwi áma naní ero sipí ero yariñyí t’ñi e wárin’fariñi. E r’iñi xwé winar’fá ñw’f earo magí íroniro ep’ir’fariñi.” Jisaso eway’ xwiy’fá e ur’iñiñigini.

25

Eway’ ikax’f apix’f apiyá wé wúkaú nánirini.

¹ Jisaso eway’ xwiy’fá re ur’iñiñigini, “Áma ‘Gorixo x’fo xeg’f xwiox’fo m’imeám’f nerí oneamen’weani.’ yaiwí’fá’f apix’f apiyá wé wúkaú riwán’ñi imóniñoi. Íwa ‘Neg’f áma o xeg’f apix’f s’iñi meanimi n’wirim’iaumi biniñoi.’ r’iñagi ar’fá n’wiwo ó’f e oneairimearoniri wig’f ramix’f xixeg’f n’imixárómi nuro ó’f e wen’ñi nero ñweag’fwarini.

² Apix’f wé ná wúni iwa majimaj’fá ikárinig’fwarini. Wé w’úmi d’añi wiwa d’iñi pírán’ñi mog’fwarini.

³ Majimaj’fá ikárin’fiwa ramix’f n’imaxir’fá piur’f s’ix’f m’imaxirig’fwarini.

⁴ D’iñi pírán’ñi mófiwa ramix’f n’imaxir’fá piur’f s’ix’f ení xixeg’f n’imaxirig’fwarini.

⁵ Íwa wen’ñi nerí ñweañána apix’f s’iñi meano s’ini s’á órip’f’f yari’fá iwa sá niówá’f nero r’ixa sá wen’ána

⁶ r’ixa áriweg’f imónána r’faiwá re r’iñiñigini, ‘Wen’ñi époi. Apix’f s’iñi meáo r’ixa iwo barini. Sey’né ó’f e wirim’napoyi.’ r’iñagi ar’fá n’wiwo

⁷ apix’f apiyá níwaní n’wiápin’mearo ramix’f ápiáw’f xwé owen’iri f’á n’ikinimiximáná

⁸ maj’fá ikárin’fiwa wig’f piur’f yeá’f nerí ramix’f supárar’ñagi n’win’iro d’iñi pírán’ñi mófiwami re urig’fawixini, ‘Neg’f ramix’f supárim’iri yariñagi nání seway’né piur’f b’i neaiap’oyi.’ ur’fag’fá aiwi

⁹ iwa re urig’fawixini, ‘Oweoi, piur’f newanéyá ramix’f seway’néyá t’fni newanéyá t’fni xixen’ mimónini. Newanéyá ení supárinigini. Seway’né nuro seg’f ení s’itiwá an’fyo áma piur’f b’i yariñyáyo b’i époi.’ ur’fag’fá

¹⁰ majimaj’fá ikárin’fiwa piur’f b’i yan’iro nání úaná áma apix’f s’iñi meáo n’biri apiyá wiwa pírán’ñi nimixin’iri wen’ñi nero ñweag’fiwa o t’fni nerimeánimi an’f aiwá apix’f meaní nání imixár’f nání nuro an’fyo páwíáná ówan’f yárin’ñiñigini.

¹¹ Ówan’f r’ixa niyárinimáná en’ána apiyá piur’f b’i yan’iro ú’fiwa n’biwo bíariwámí d’áni re urig’fawixini, ‘Ámináoxxini, Ámináoxxini, newané ówan’f neaf’kwiomea.’ ur’fag’fá aí

¹² o re ur’iñiñigini, ‘Nioni n’epa searar’ñini. Nioni seway’né nání maj’fonirini.’ ur’iñiñigini.” Jisaso eway’ xwiy’fá e nur’iri

¹³ re ur’iñiñigini, “S’fá nioni weap’im’fáyi soy’né maj’fá enagi nání pírán’ñi wen’ñi nero awin’ñi ñweá’f’ixini.

Eway’ ikax’f omiñ’f wiari’g’fá wau’ wo nánirini.

¹⁴ “Ay’ r’ipi nání ‘Awín’ñi ñweá’f’ixini.’ searar’ñini. Nioni ámi n’weapir’fá áma nioni nix’darig’fáyo wig’f niari’g’fápi xixen’ wiim’fá enagi nání nioni áma am’ipi m’imúrón’ñi rón’ñi imóniñini. O xeg’f an’f wiyo ur’fnaum’iri ner’fá áma x’náiwán’ñi nimóniro omiñ’f wiari’g’fáwami ‘Eini.’ nur’iri xeg’f iy’fá f’á n’igw’f am’ipi pírán’ñi umeip’iri nání yan’f n’wir’fá

¹⁵ omiñ’f xixen’ epaxowa enagi n’win’iri womí n’igw’f K5,000 m’ini wirí womí K2,000 m’ini wirí womí K1,000 m’ini wirí nemo an’f wiyo ur’fnaum’iri ur’iñiñigini.

¹⁶ N’igw’f K5,000 wío apax’f mé nurí n’igw’f api t’fni omiñ’f ner’fá sayá nimixiri ámi K5,000 b’i sayá imixin’ñigini.

¹⁷ N’igw’f K2,000 wío ení n’igw’f api t’fni omiñ’f ner’fá ámi K2,000 b’i sayá imixin’ñigini.

¹⁸ E ner’f aí n’igw’f K1,000 wío n’igw’f api n’imeámí nurí mín’ñw’f n’ir’ipimáná m’iraxwoyá n’igw’f p’ni e t’iñiñigini.

¹⁹ M’iraxwo an’f wiyo ur’fnaum’iri wago nemé’sáná ámi n’biri ‘G’f n’igw’f r’ixa sayá nimixa ug’fárfani? S’iñw’f owin’im’ini.’ niyaiwiri ‘G’f omiñ’f niari’g’fá n’igw’f win’áwa ob’f’oyi.’ ráná

²⁰ áma n’igw’f K5,000 win’o n’igw’f x’fo win’p’i t’fni n’igw’f K5,000 x’fo sayá imixin’p’i t’fni n’imeámí n’biri s’iwá n’wirí re ur’iñiñigini, ‘M’iraxwe, joxi xámí K5,000 niap’ñp’i ámi nioni sayá nimixir’fá K5,000 ámi b’i imixin’fá r’ipi s’iñw’f w’ine.’ ur’fagi

²¹ m’iraxwo re ur’iñiñigini, ‘G’f omiñ’f niari’ñoxini, joxi omiñ’f niir’fá an’ñi min’ nan’f niari’ñoxini, joxi awiax’f éf’rini. Omiñ’f on’imíá nioni siap’ñáp’i joxi an’ñi min’ pírán’ñi niñ’f enagi nání g’f am’ipi obax’fyo mer’fá nání “Bos’woxin’i” n’ir’iri or’ir’f’eamini. Joxi n’fwiap’iri nioni t’fni nawíní n’ñwear’fá yay’f nioni ninar’ñipa ax’p’i yay’f osin’ni.’ ur’iñiñigini.

²² Ámá nígwí K2,000 wíño níbírí re uríjínigíní, 'Míraxwe, joxí K2,000 niapínjípí nioní sayá nímíxíríná K2,000 ámí b́ rípí xíríná rípí síjwí wíneí.' uríagí

²³ Míraxwo re uríjínigíní, 'Ǵ omínj́ níniarínjoxíní, joxí omínj́ níiríná anínj́ míní nanj́ níiarínjoxíní, joxí awíaxí éfíní. Omínj́ onímíá nioní siapínjápí joxí anínj́ míní píránínj́ níinj́ enagí nání ǵ amípí obaxíyo meríá nání "Bosíwoxíní" níirírí orírípeámíní. Joxí níwíapírí nioní t́ńí nawní níjwearníá yayí nioní nínarínj́pa axípí yayí osíníní.' uríjínigíní.

²⁴ Ámá nígwí K1,000 wíño níbírí re uríjínigíní, 'Míraxwe, joxí aríá ríá wé rarínjoxíní. Aíwá joxí j́wanínjoxí íwíá murínje mírí íwí mímó enje mírí yarínjoxí enagí nání

²⁵ nioní wáyí nerí nígwí K1,000 joxí niapínjípí nímeámí nurí xwíá weyárinj́ríní. Síjwí wíneí. Díxí nígwípí rípíríní.' uríagí aí

²⁶ Míraxwo re uríjínigíní, 'Ǵ omínj́ níiarínj́ ríwí síwíá yínj́ roxíní, joxí sípíní enj́ríní. Joxí "Xewanínjoxí íwíá murínje mírí íwí mímó enje mírí yarínjoxíní." níniáiwírí nání

²⁷ nígwí nioní siapínjápí pí nání nígwí anj́yo mítípa enj́ríní. E nítirí síjwíríyí, nígwí apí t́ńí ámí b́ seáyí e íkwíarínj́nání meámíní éáríní.' nurírí

²⁸ wamí re uríjínigíní, 'Nígwí K1,000 xírínjómí nurápiró K10,000 xírínjómí ḿń wípoyí.

²⁹ Ayí rípí nání seararínjíní. Ámá ǵyí ǵyí nioní wínjápí píránínj́ mímepa nerí kíkíá nerfínáyí apí aí nurápmífáríní.

³⁰ Omínj́ níiarínj́ sípíomí áá níxero síá yínj́ b́aríwámíní moaipoyí. Síá yínjeyí ŕnínj́ ayíkwí ḿwínípa eníá enagí nání ámá njwí earó magí írónró epíríferíní." Jísaso ewayí xwíyíá e uríjínigíní.

Ámá níyoní ḿ ómómíxímí wínj́pí nání uríj́ náníríní.

³¹ Ámí re uríjínigíní, "Ámá imónínj́aoní ḿxí ináyí níomónírí níkínímáná ǵ anj́najowa t́ńí nawní xíxíéánínj́ níga níweapírane íkwíanjwí ámáyo ḿ ómómíxímí emíánamí éf́ njweááná

³² ámá gwí wírí wírí ńń ǵ símímanj́míní awí eaáripírífáríní. Awí eaaráná nioní ámá sípísípí mearígíáwa sípísípí t́ńí memé t́ńí neyíroro sípísípí mídání memé mídání wárarígíápa ámáyo axípí e neyíroro mídímídání níwáriníá

³³ sípísípí wé náúmíní wáriní memé onamínj́úmíní wáriní emífáríní.

³⁴ E nemáná ḿxí ináyoní wé náúmíní níjweagfáyo re urímífáríní, 'Ámá ǵ apo píránínj́ seaimíxíyíné níwíapíro oyá xwíoxíyo njweápoí. Anj́ o xwífáriní imíxírí anj́na imíxírí enje dání seyíné nání wé roárinje níwíapíro njweápoí.

³⁵ Ayí rípí nání seararínjíní. Nioní agwí níaríná seyíné aíwá b́ niapagfáríní. Inígí nání nínaná inígí b́ niapagfáríní. Nioní anj́ mídánjóní enjáná seyíné nínipemeámí wagfáríní.

³⁶ Iyá mayoní enjáná b́ nípáragfáríní. Símíxí yaríná seyíné níb́ro nímenjweagfáríní. Gwí anj́yo njweanáná seyíné xwíyíá níjwénapagfáríní.' urímífáríní.

³⁷ E uráná ámá wé rónígíyí re níripírífáríní, 'Ámínáoxí, gíná agwí nání yaríná síjwí níranírane aíwá siapagwáriní? Gíná inígí nání sínáná inígí siapagwáriní?

³⁸ Gíná joxí anj́ mídánjoxínínj́ imónínj́nání nísipemeámí wagwáriní? Gíná iyá mayoxí emearínjagí níranírane iyá rípáragwáriní?

³⁹ Gíná joxí símíxí yarínjagí rímenjweagwáriní? Gíná gwí anj́yo njweanáná xwíyíá níjwénapagwáriní? níráná

⁴⁰ ḿxí ináyoní re urímífáríní, 'Nepa seararínjíní, "Seyíné ámá nioní ǵ imónígíá t́yo sípí apíamí aíwí aríá níwírí e níwírínáyí ayí nionínj́ níagfawíxíní." seararínjíní.' urímífáríní.

⁴¹ E nurímáná wé onamínj́úmíní níjweagfáyo re urímífáríní, 'Goríxo nání ramíxínígíyíné ṕń níniwíárimí nuro ríá anínj́ weariní x́o obo t́ńí anj́nají x́omí íwí wíkarígíáwa t́ńí nání imíxárinj́rímí nání úpoyí.

⁴² Ayí rípí nání seararínjíní. Nioní agwí nání yaríná seyíné aíwá b́ ḿniapagfáríní. Inígí nání nínaná b́ ḿniapagfáríní.

⁴³ Anj́ mídánjóní enjáná nínipemeámí wagíámaní. Iyá mayoní emearíná iyá b́ ḿnípáragfáríní. Símíxí wejáná ḿńḿmenjweagfáríní. Gwí anj́yo njweanáná xwíyíá ḿńnjwénapagfáríní.' uráná

⁴⁴ níwanínj́yí re níripírífáríní, 'Ámínáoxí gíná joxí agwí nání erí inígí nání sínírí anj́ mídánjoxí imónírí iyá mayoxí erí símíxí werí gwí anj́yo njweariní yarínjagí nene síjwí níranírane aríá ḿsipa yagwáriní? níráná

⁴⁵ ayo re urímífáríní, 'Nepa seararínjíní. Seyíné ámá nioní ǵ imónígíá t́yo sípí apíamí aíwí aríá ḿwípa nerfínáyí ayí nioní enínj́ níagfawíxíní.' uráná

⁴⁶ ayí rínínj́ anínj́ wíníne nání upírífáríní. E nerí aí wé rónígíyí dínj́ níyímínj́pí t́gíyíyí njweapíríe nání upírífáríní." uríjínigíní.

26

Jisasó nání mekaxí megáá nániríni.

¹ Jisasó xwíyáá apí nípíni nuríísáná xegí wiepísariñowami re uríñinigíni,

² “Soyíné nífáriní. Ríxa sáá wíyáú óráná sáá Goríxoyá aníñajo negí aríowami mípíkí múroníyi —Eníiná sáá ayi Judayo Isipíyí míxí ináyo fá xenwírarináná Goríxo niaíwí xámíñí nýoni opikimíníri aníñají oyáo urowáríñí aiwí Judayí o nýwí ikaxí uríñípí tñí xíxeni nero bisíkerfá yisí mayí úrapí nimíxíro níníro sipísipí miá nípíkíro ówaníyo ragí xópé yárfá enagí nání aníñajo ayo múroníinigíni. Ayínání xwiogwí o o pwéáná sipísipí miá nípíkíro bisíkerfá yisí mayí úrapí nimíxíro narígíariní. “Sáá ayi imónáná wa áamá imóníñáoní fá níníxero émayí ikíáyo oyekwíroárfóyíníri míní níwípíráoi.” uríñinigíni.

³ Íná apaxípáníñí imónígáá xwéowa tñí Judayí wigí ámináowa tñí awa nerímeáníro aní apaxípáníñí imónígáawami seáyí e imóníño, xegí yóí Kaiapasoyí ríníñoyáyo awí neáníro

⁴ mekaxí re megíawixíni, “Jisasomí pikianíyí yumí aríge nerane fá xíraníréwíni?” mekaxí e níméróná

⁵ re nira ugíawixíni, “None ámayó míxí émíxamoanígíni. Aiwá sáá Goríxo negí aríowami mípíkí múroníyi nání imíxaríná fá míxírípa oyaneyí.” rínígíawixíni.

Jisasomí weríxí naní bí iwayímoníñí nániríni.

⁶ Jisasó aní Betani ñweanáná aní áamá peyíyí yago Saimonoyáyo ñweanáná

⁷ apíxí wí weríxí díní naní eaaríñí síxí wá —Síxí awá nígwí aga xwé roníwáriní. Awá níméami nóbíri o aiwá nímíníri ñweanáná í omí míñíyo iwayímoníñinigíni.

⁸ Iwayímoágí wiepísariñowa síñwí e nínwíníro ímí wíkí díní níwíawíro re rínígíawixíni, “Weríxí díní naní eaaríñí apí nígwí xwé ronípi pí nání xwíríá ikíxearíni?

⁹ Weríxí apí nígwí nání bí nerane síñwíríyí, nígwí xwé nímearíná áamá uyípeayíyo arírá nínwírane míní wípaxíriní.” rínaríñagíá

¹⁰ Jisasó síñwí e nínwíníri re uríñinigíni, “Í ayí naní niaríñagí nání pí nání ayá wí raríñoi?

¹¹ Ayí rípi nání seararíñíni, ‘Áamá uyípeayí soyíné tñí íníná ñweapíríá enagí nání ríwéná aí arírá wípaxíriní. E nerí aí nioní íníná soyíné tñí ñweámíámantí.’ seararíñíni.

¹² Í weríxí apí nioní níníwayímoríná ayí xwíá níweyipírí nání iwamífo nimíxaríni.

¹³ Nepa seararíñíni. Xwíá rírí nírímíní amí gímí xwíyáá nioní nání yayí seainaríñípi wáá nemero nurímeríná apíxí rí nioní weríxí díní naní eaaríñí rípi níwayímoópí nání ení repíyí wíáná ‘Jisasomí apíxí wí e iyí reñíinigíni?’ yaiwípíríáriní.” uríñinigíni.

Judasó nígwí meámíníri míyí uríñí nániríni.

¹⁴ E uráná Isikariotí díní Judasó apaxípáníñí imónígáá xwéowa tñí e nání nuri

¹⁵ re uríñinigíni, “Nioní Jisasó nání míyí searánáyí soyíné ‘Omí pí wíáníwíni.’ seaimónaríní?” uríagí nígwí sírípá 30 áyo nínroaro re urígíawixíni, “Rípí siapaníwíni.” uráná

¹⁶ o e dání “Xegípi ñweanáná pasá umemí nání síñwí owínaxídímemíní.” níyáiwírí e eníñinigíni.

Wiepísariñowa tñí aiwá Aníñajo Múroníyi nání nígáá nániríni.

¹⁷ Sáá iwamífo Judayí bisíkerfá yisí mayí úrapí nimíxíro narígíáyí iwamífoyi imónáná wiepísariñowa Jisasomí nóbíro re urígíawixíni, “Ge nurane aiwá Aníñajo Neamúroníyími nání yeaanaríñwápi joxí tñí naní imíxaníréwíni?” uríagíá

¹⁸ o wiepísariñíyí waúmi re uríñinigíni, “Awagwí Jerusaremí nání nuri áamá nioní eearíñáomí níwímearíná re urípiyí, ‘Yegí yearéwapíyaríño re ríñoi, ‘Nioní xeaníñí nípírí aníwí ayoríni. Gí wiepísariñowa tñí joxíyá aníyo aiwá Aníñajo negí aríowami mípíkí wíarí Múroníyi nání naníwíni.’ ríñoi.’ urípiyí.” urowáríagí

¹⁹ wiepísariñowá nuri Jisasó uríípa axípi neri sáá Aníñajo Múroníyi nání sipísipí miá wo nípíkíri ríyamí egísisíxíni.

²⁰ Sáfípi tñí Jisasó xegí wiepísariñí wé wúkaú síkwí waú tñí nóbíro íkwíañwíyo éf nínwíro

²¹ aiwá awáú nimíxíri tífípi níníróóná o re uríñinigíni, “Nepa seararíñíni. Soyíné woxí nioní nání míyí nuríriníni.” uríagí

²² awa díní ríá uxéagí wo wo re nura ugíawixíni, “Ámináoxíni, nioní nání mírariníni. Nioní nání mírariníni.” nura úagíá

²³ o re uríñinigíni, “Múyo nioní tñí axíná eagwíarígwífo míyí nurínoríni.

²⁴ Áamá imóníñáoní ríwamíñí neáníri ríníñípa xíxeni nípírí aiwá áamá nioní nání míyí nuríri pasá níméno Goríxo xeaníñí ríá tñí wíníá enagí nání aweyí. Xínáí omí míxírípa

neri siŋwiriŋyí, rínŋŋí Gorixoxo winíápi winimíniri enŋ menjagi nání nanŋ imónimíniri enŋŋíni.” urŋagi

²⁵ Judaso, miyí urino re uriniginini, “Niréwapiyarinoxini, ‘Aga nionimani.’ nimónarinini.” urŋagi Jisaso re uriniginini, “Jiwaninoxí aí ninarinini.” uriniginini.

“Ripi gí waráriní. Gí ragáriní.” uriniginini.

²⁶ Jisaso awa siní aiwá mĩnĩróná bisfkeríá bí nĩmeari api nání Gorixoxomĩ yayí nĩwiri kwĩkwĩrimĩ nerĩ wiepĩsarĩŋowamĩ mĩnĩ nĩwiri re uriniginini, “Ripi ayí gí waráriní. Nĩnĩrápiro nĩpoyi.” nurĩni

²⁷⁻²⁸ kapixí iniigĩ wainĩ ininĩwá nĩmeari Gorixoxomĩ yayí nĩwimáná awamĩ mĩnĩ nĩwiri re uriniginini, “Noyféní rĩwá nĩpoyi. Ayí ripi nání seararinini. Nionĩ áamá nĩnĩ nánĩ nĩpikĩáná ragí nioniyá xwíáyo pwarinagi nĩwinĩríná re yaiwipĩráoi, ‘Xwiyíá siŋf reroárinĩpĩ rĩxa yoxáfinĩpĩ yipámonjoi. Nene fwi yarinjwápi yokwarimĩ neaiini nánĩ rĩa enjoi?’ yaiwipĩráoi.

²⁹ E nerĩ aí re seararinini, ‘Nionĩ re dání iniigĩ wainĩ ámi wĩ mĩnĩ nĩwĩ nĩwĩsáná gí ápo xĩo xegí xwioxĩyo mĩmeámĩ nĩseairĩ seamenjewanfe dání ámi nionĩ tĩnĩ nawĩnĩ ananĩ nanfwarĩnĩ.’ seararinini.” nurĩni

³⁰ sonŋ Gorixoxomĩ yayí umeanĩro nĩrimowa nĩpeyearo dĩwĩ Oripipámĩ nánĩ yigíawixini.

Pitao “Nisiepĩsamoárimĩ éf umiméini.” uriniginini.

³¹ Jisaso wiepĩsarĩŋowamĩ re uriniginini, “Sfá riyimĩ soyféné noyfnénĩ nĩnĩepĩsamoárimĩ upĩráoi. Rĩwamĩŋf neánĩrĩ ewayí xwiyíá soyféné nánĩ re rĩnĩŋfpi, ‘Gorixoxonĩ sipĩsipĩ xiáwomĩ pikioreawaríná sipĩsipĩ amĩ amĩ uminĩárinĩ.’ rĩnĩŋfpi xixenĩ imóninĩ nánĩ nionĩ nĩnĩepĩsamoárimĩ éf upĩráoi.

³² Nionĩ nĩnĩpikĩro aí nionĩ Gorixoxoyá dĩŋfyo dání nĩwiápinĩmeámáná Gariri piropenĩsfyo nánĩ xámĩ yimĩárinĩ.” urŋagi aí

³³ Pitao re uriniginini, “Áamá wa nowanĩ nĩsiepĩsamoárimĩ úagfa aiwĩ nionĩ wĩ nisiepĩsamoárimĩ éf umiméini.” urŋagi

³⁴ Jisaso re uriniginini, “Nepa rĩrarinini. Sfá riyimĩ áriwégĩmĩ karĩkarĩ sinĩ rĩaiwá mĩraríná joxĩ nionĩ nánĩ ripiáú ripi re nurĩrĩnĩ, ‘Nionĩ o nánĩ majĩárinĩ.’ nurĩrĩnĩ.” urŋagi

³⁵ Pitao re uriniginini, “Nionĩ enĩ joxĩ tĩnĩ nĩnĩpikĩro aiwĩ ‘O nánĩ nionĩ majĩárinĩ.’ wĩ rimiméini.” nurĩni wiepĩsarĩŋf wĩfa enĩ axĩpinĩ e nura ugíawixini.

Gesemani dání Gorixoxomĩ xwiyíá uriniginini.

³⁶ Jisaso awa tĩnĩ omĩŋf ojĩkwĩ Gesemaniyĩ rĩnĩŋe nĩrémoro re uriniginini, “Soyféné re ŋewanáná nionĩ dae nurĩ Gorixoxomĩ xwiyíá rĩrimĩ wimĩnĩ.” nurĩni

³⁷ Pitaomĩ tĩnĩ Sebediomĩ xewaxowaumĩ tĩnĩ nĩwirĩmeámĩ nurĩ dĩŋf rĩá uxearinagi áwamĩ re uriniginini, “Nionĩ dĩŋf rĩá nĩxearinagi nánĩ rĩxa nĩpepaxĩ niarĩnĩ. Soyféné re nĩŋweámáná nionĩ tĩnĩ nawĩnĩ awĩ oŋweaaneyĩ.” nurĩni

³⁹ nĩwárimĩ bí onĩmiápi nurĩ sfĩmĩmanĩmĩnĩ nĩpĩkĩnĩmeari Gorixoxomĩ rĩxinĩ nurĩríná re uriniginini, “Gĩ ápoxinĩ, ananĩ e epaxĩ enánáyĩ, xeanĩŋf nionĩ nĩmeanĩyĩ kapĩxĩ nionĩ nĩmĩnĩŋf imónĩŋf wá ananĩ nĩnĩrápĩrĩ emĩ miwayĩmorĩréni? Nionĩ e rĩrarinagi aiwĩ dĩŋf nioniyáyo mĩxĩdĩ joxiyáyo xĩdei.” nurĩni

⁴⁰ wiepĩsarĩŋowa wárfé nánĩ nĩbĩrĩ awa sá wenjagfa nĩwinĩrĩ Pitaomĩ re uriniginini, “Soyféné nionĩ tĩnĩ bí onĩmiápi awĩ nĩŋwearane nawĩnĩ mĩŋweapaxĩ rĩseaimónarinĩ?

⁴¹ Soyféné dĩŋf re nĩseaimónĩrĩ aiwĩ, ‘Jisasomĩ pí pí wĩmeáagi aiwĩ ananĩ númĩ xĩdanĩwárinĩ.’ nĩseaimónĩrĩ aiwĩ segí wará éf seainĩŋjoi. Éf mĩseainĩpa enĩ nánĩ awĩ nĩŋwearo Gorixoxomĩ rĩxinĩ re urĩpoyĩ, ‘Awamĩ obo yapf owĩwapĩyinĩrĩ siŋwĩ mĩneanĩpa ei.’ urĩpoyĩ.” nurĩni

⁴² ámi bí nurĩ rĩxinĩ nurĩríná re uriniginini, “Gĩ ápoxinĩ, nionĩ kapĩxĩ xeanĩŋf nĩmeanĩ nánĩ imónĩŋf wá mĩnĩpaxĩ imónĩŋánáyĩ, mĩnĩmũropaxĩ enánáyĩ, joxĩ simónarinĩpĩ oimóninĩ.” nurĩni

⁴³ ámi nĩbĩrĩ wenĩŋf éyĩf wĩnĩŋiniginini. Wiepĩsarĩŋowa siŋwĩ sipĩxĩpĩxĩ wiarinagi sá rĩwa wenjagfa nĩwinĩrĩ

⁴⁴ ámi awamĩ pĩnĩ nĩwĩárimĩ bí nurĩ xámĩ xanomĩ rĩxinĩ nurĩríná urĩfpa axĩpi ámi nurĩni

⁴⁵ nĩbĩrĩ wiepĩsarĩŋowamĩ re uriniginini, “Soyféné sinĩ kikiáfá nero sá rĩwoyfné rĩwenjoi? Arĩá renjoi? Ámá imónĩŋaonĩ fwi yariŋfáyĩ pasá nĩnĩmero fá nĩxinĩpĩrĩ rĩxa iyĩxinĩ.

⁴⁶ Rĩxa wiápinĩmeápoi. Oweaneyĩ. Siŋwĩ wĩnĩpoyĩ. Pasá nĩmeno rĩxa iwo yaparinĩ.” uriniginini.

Jisasomĩ fá xĩrigfá nánĩrĩnĩ.

⁴⁷ Sini e urarína re enjiginíni. Judaso —O wiepísaríní woríni. O áamá obaxí apaxípaníní imónígíá xwéowa tñi Judayí mebaowa tñi urowaríáwa, wigí kirá tñi iwaní tñi nímamaxími Judasomi ríwíyo xdígíáwa o nipemaxími Jisaso tñi e rémónapíniginíni.

⁴⁸ E nírémónapímáná óf e dání re uríípa, “Nioni pasá numerí kiyí miaúnáná ayí sfímímaíjóníní seaiaríníni. Soyíné ‘O Jisasoríani?’ níyaiwiro fá xíríírxíni.” uríípa

⁴⁹ Jisasomi níwímearína aníni yayí “Gí níréwapíyarínjoxíni” nuríri kiyí miaúníniginíni.

⁵⁰ Kiyí miaúnáná Jisaso re uríniginíni, “Nígí níkumíxíníri emearígwífoxíni, joxí nioni nímíníri barínípi ríxa ríníaríníni?” uráná awa mírí níbíro omí fá xírígíawixíni.

⁵¹ Fá xíríína Jisaso tñi rogíáwa wo xegí kirá rení nímxearí apaxípaníní imóníní seáyí e imónínjyá omíní wíiarínjomi míní orómíníri éyí pírí nímoíkírí arfá míní níwírípiearí mamówaríniginíni.

⁵² Arfá míní níwírípiearí mamówaráná Jisaso re uríniginíni, “Kirápa aníwámí ámi síxí ikwaseárei. Xwíyá re rínínípi, ‘Ámá kirá fá nímáxíró ámá píkianíro emearígíá gíyí gíyo wíníyí ení kirá tñi píkipíríaríní.’ rínínípi díní rímóaríníni?”

⁵³ Joxí díní re ríyaiwíaríníni, “O xegí xanómí yaríní níwírínáyí, xano éf umíní nání anínaní simíní wínarígíáwa fá míropaxí wí e bí wí e bí miaúrírí wé wúkaú síkwí waú inínípi murowárenapíaxíni.” ríyaiwíaríníni?

⁵⁴ Oweotí, ápo nurowárenapíaxí aiwí nioni apí nání yaríní níwírínáyí, ríwamíní nioni nání ‘E níwíro píkipíríaríní.’ níriníri eánínípi aríge xíxeni imóníníjoi?” E nurímáná

⁵⁵ xíomí fá xíráníro bíáyo re uríniginíni, “Soyíné ámá fíwí xauráparíní womí fá xíráníro nání yarígíápa kirá tñi iwaní tñi fá nímáxírimí nioni fá níxíráníro ríbaríníjoi? Sfá ayí ayo nioni aní rídíyowá nání míríníjwámí níjweámáná searéwapíyarínjagí aiwí soyíné wí fá níxíráníro egíamání.

⁵⁶ E nerí aí wíá rókíamogíáwa nioni nání níríro Bíkwíyo eagípi xíxeni imóníní nání soyíné e níaríníjoi.” uráná wiepísarínjowa nowaní omíní níwiepísamóarímí éf ugíawixíni.

Jisasomí xwíríxí umegíá náníriní.

⁵⁷ Jisasomí fá xíríáyí omí níméra nuro Kaiapasoyá aníyo njwí ikaxí eánínípi mewegíáwa tñi Judayí mebaowa tñi awí eánarígíe nání nímeámí warína

⁵⁸ Pítao “Jisasomí pí wípíríreotí?” níyaiwíri ná jfámí dání anínxáídí níwíera númí nurí apaxípaníní imóníní seáyí e imónínjyá aní ákínáyo nípáwírí porisowa tñi nawíní njweanáná

⁵⁹ apaxípaníní imónígíá xwéowa tñi Judayí mebaowa nowaní tñi omí píkipírí nání “Sínjwí fíwí wínarogíá xwíyá omí píkipaxí imóníníyí bí ouxekwímópoi.” níyaiwíro “Xwíyá omí uxe kwímopaxí bí omóníní.” níyaiwíro rayarína

⁶⁰ ámá obaxí níbayíro omíní nuxekwímoro aiwí omí ananí píkipaxí wí míomóní níyáífasáná waú níbíri

⁶¹ omí nuxekwímori re rígíísíxíni, “Ámá ro re rínjoríní, ‘Nioni aní rídíyowá yarígíwá nípnearí sfá wíyau wíyímíní ámí mírípaxoníní.’ rínjoríní.” rígíísíxíni.

⁶² E nírimáná enáná apaxípaníní imóníní seáyí e imónínjyá níwíápínímearí re uríniginíni, “Joxíní xwíyá ríxekwímóarígíáyí nání xwíyá wí mírípaxí rísiaríní? Síní xwíyá níríxekwímóríná rarígíípi, ayí pí nání raríníjoi?” uríagí aí

⁶³ Jisaso xwíyá bí muríniginíni. Xwíyá bí murarínjagí apaxípaníní imóníní xwéo sínjwí e níwíníri re uríniginíni, “Joxí nepa Kiraisoxí, ámá yeáyí neayímíxemearí nání aríowayá xwíá píaxíyo dání iwíaroníyí rarínjwáoxí enánáyí, nepa níaiwí Goríxoyáoxí enánáyí, Njwá aníní síní imónínjyá tñi e dáníníní níríri áwaní nearei.” uríagí

⁶⁴ Jisaso re uríniginíni, “Oyí, ayí ríxa joxí raríníni. E nerí aí re ríraríníni, ‘Ríwéná seyíné ámá imónínjáoní Goríxo ení síxí eánínjyá wé náúmíní njweanagí sínjwí naníro anínamí dání agwí tñi weaparínjagí naníro epíríaríní.’ ríraríníni.” uráná

⁶⁵ Apaxípaníní imóníní xwéo wíkwí níwóníri xewanínjyá xegí rapírípí yínínú naxerí ámínáowamí re uríniginíni, “Ámá ro Goríxomí xewaxoníníri ríxa omí ríperírí umearíní. Ámá wíní wíní omí xwíyá uxe kwímopírí bípaxí míomóníní. Aí, o Goríxomí ríperírí umearína sewanínjyá ríxa arfá wíoi.

⁶⁶ Soyíné díní pí yaiwíaríníjoi?” uríagí awa re urígíawixíni, “‘O ríípi ríxa nípíkipaxíni.’ neaimónaríní.” nurímáná

⁶⁷ omí símímaníyo reanjwí úríro wé amímá nemáná earo nerína wa wé píará nupíkákíwíayíroná

⁶⁸ re urayígíawixíni, “Kirisoxíní, díxí imónígíáyo yeáyí uyímíxemearí nání aríowayá xwíá píaxíyo dání iwíaroníjoxíni, áwaní nínearíri wíá nearókíamoi. Agwí iwaní go reaaríní? Iwaní go reaaríní?” urayígíawixíni.

Pitao “O nani nionni majfariini.” urinfi nanirini.

⁶⁹ Pitao, anfi akijayo inriwamini nweanomi apixi omifi wiariifi wi re uriniginini, “Joxi Gariri ppropenisfo dani Jisaso tni emearifi woxirini.” urifi aiwi

⁷⁰ Pitao “Oweoi.” nuriri “Jixi rariifi nani nionni majfariini.” nurimi nuri

⁷¹ fwi akijani tifi e rojana ami wi nibiri omi sijiwi niwiniri ama e nixapigifayo re uriniginini, “Ama royf Nasareti dani Jisaso tni emearigifi worini.” urifi ai

⁷² Pitao “Oweoi.” nuririna “Xwifa ti tifi e dani seararini. Ama o nani nionni majfariini.” nurimani enana

⁷³ riwifo onimiapi e rowapigifi anwi e nibiro Pitaomi re urigawixini, “Xwiya joxiya Gariri ppropenisfo dani rariifi axifi rariifi nani joxi ayifa woxirini.” neaimonirini.” urana

⁷⁴ o sipi ikaxi nimeperi re uriniginini, “Xwifa ti tifi e dani re seararini, ‘Nepa o nani nionni majfariini.’ seararini.” urana re eniginini. Karikari raiwa riniginini.

⁷⁵ Karikari raiwa rana ami pne Jisaso urifi “Karikari sini raiwa mirinani joxi biau bi ama wiyo re uririni, ‘O nani nionni majfariini.’ uririni.” urifi dani niwiniri e dani nipeyari jwi pifi wriniginini.

27

Jisasomi Pairato tifi e wariifa nanirini.

¹ Wipi tni apaxipaniifi imonigfa xweowa tni Judayf mebaowa tni Jisasomi nipikipiri nani xwiya numearimana

² gwfi niyiro nimeami nuro emafi gapimanf Pairato tifi e wariigawixini.

Judasogwfi yaiminifi nanirini.

³ Judaso, Jisasomi miyf urfo mebaowa “Jisaso xewanijo rifi nani pikipaxi imonijagi nani emafi opikipoyi.” rarijaga arfa niwiri dani sipi wiagi nigwi siripa 30 mini wipapi ami nimeami nuri apaxipaniifi imonigfa xweowami tni Judayf mebaowami tni mini winirini nerina

⁴ re uriniginini, “Nioni ama fwi bi meomi miyf nuriri nani sipi ikarinaniginini.” urifi ai aya re urigawixini, “Jiwanijoxi efi nani none pi nani neararini? Jiwanijoxi ikixeni.” urigfa

⁵ Judaso nigwipi ridiyowa yarigfiwami e emi nimoanimmo nuri xewanijo gwfi yaiminiginini.

⁶ Judaso peyaana apaxipaniifi imonigfa xweowa nigwi api nimearo re rinigawixini, “Nigwi ripi ama opikipoyiniri wiwapi enagi nani nigwi Gorixo nani anfi riwami tarigapi tni nawini nikwierorinafi, ayi nipikwini menini.” nirinro

⁷ nigwi api nani xwiya nirinawa nigwi api nimeami nuro ama midani imonigfi xwifa weyipirfa nani xwifa xegf yof Xwifa Sixi Imixarigfiyapiyi rinifi bi egawixini.

⁸ Nigwi ama opikipoyiniri wigapi tni xwifa api bi egfa nani yof Ragfiyi wragfariini. Agwi eni sini e nira warijot.

⁹ Awa e eana xwiya Gorixoya wfa rokiamoagi Jeremaiao niwuriyiri rfwamifi enfi rpi, “Awa nigwi 30 Isireriyf ‘Ama wo xegf wo nani miyf nearana wianwarini.’ rinigapi nimearo

¹⁰ xwifa xegf yof Xwifa Sixi Imixarigfiyapiyi rinifi Gorixo sekaxi rinifi tni xixeni bi nero mini wigawixini.” Xwiya e niriniri eanifi ina xixeni e imonirini.

Pairato Jisasomi yariifi wiayifi nanirini.

¹¹ Jisasomi nimeami nuro gapimanf Pairato tifi e mearimona gapimano yariifi niwiyirina re uriniginini, “Joxi mixi inafi Judayfaoxirani?” urifi Jisaso “Joxi e rariini.” uriniginini.

¹² Apaxipaniifi imonigfa xweowa tni Judayfa mebaowa tni xwiya obaxi omi uxekwmoarigafa aiwi o xwiya xixe uripaxi nimoniri ai bi muriniginini.

¹³ Xwiya bi murf yarijagi Pairato sijiwi e niwiniri re uriniginini, “Xwiya obaxi Joxini rixekwmoarigfayo arfa miwipa riyarini?” nuriri

¹⁴ Jisaso xomi uxekwmoarigfa bi nani ai xfo bi murf yarijagi niwiniri ududf winiginini.

Pairato Jisasomi nikweari waiminiri enifi nanirini.

¹⁵ Sfa Gorixo Judayo mipiki wiarf mironiyi imonijana xwiogwi ayi ayo Judayf nuro wigf gwfi nweagfa wo nani emafi gapimanomi yariifi wiana o ayo yayf owimominiri wigf go go nani wimonarifi wariigirini.

¹⁶ Íná wigí áamá gwí ñweañ wo Barabaso yí rínño Judayí níní yof oyá nǎǎ ímónǎǎríní.

¹⁷ Ayínáńí áamá sipá ayí gapímaní Pairato tǎń e awí eánána o re uríńńíní, “Nioní go seawárimíní? Barabaso seawárimíníréńí? Jisaso, áamá Kiraisoyí raríǎo seawárimíníréńí?” uríńńíní.

¹⁸ Ayí rǎpí nání e uríńńíní. O nǎǎríní. Apaxǎpánǎńí ímónǎǎ xwéowa Jisasomí sipí dǎń nǎwíawíro nání xfo tǎń e wárfá nání o nǎǎríní.

¹⁹ Rǎpí nání ení “Jisaso seawárimíníréńí?” uríńńíní. O íkwíawǎ xwǎrǎx mearǎńńámí éf ñweañána xiepí Jisaso nání xwǎfá re uowárenapíńńíní, “Árǎwǎyímí áamá o nání orǎńá nǎwǎrǎńá dǎń rǎ nǎxéńńíní. Ayínáńí áamá wé rónǎńí omí sipí wí mǎwímǎpání.” uowárfǎ enǎǎ o áamá e epǎroyí egǎfáyo “Jisaso seawárimíníréńí?” uríńńíní.

²⁰ E urǎǎǎí aiwí wǎ mónǎńńímí apaxǎpánǎńí ímónǎǎ xwéowa tǎńí Judayǎfá mebáowa tǎńí áamá oxí apǎxí aiwá apí nání epǎroyí egǎfáyo re uríméfá enǎǎ nání, “Barabasomí neawáńí.” urǎro ‘Jisasomí opíkǎpoyí.’ urǎro éfǎxǎńí.” uríméfá enǎǎ nání

²¹ gapímano áamá e epǎroyí egǎfáyo “Ámá rowáú gímíní go seawárimíní?” uráná ayí re urǎǎfawǎxǎńí, “Barabaso neawáńí.” urǎǎǎ

²² Pairato re uríńńíní, “Nioní Jisaso, áamá Kiraisoyí rarǎǎomí pí wímíní?” urǎǎǎ nǎńí re urǎǎfawǎxǎńí, “Omí íkǎfáyo seáyí e yekwǎroáǎpoyí.” urǎǎǎ

²³ o re uríńńíní, “Pí nání? Pí fǎwí éf nání yekwǎroáǎmíní?” urǎǎǎí aiwí ayí xwámǎńí nura nuro re urǎǎfawǎxǎńí, “Omí yekwǎroáǎpoyí.” nǎra warǎńá

²⁴ Pairato “Gí xwǎfá arǎfá mǎńpa epǎrǎ enǎǎ nání ámí bǎ nurǎrǎí aǎ nanǎ wí ímónǎńmǎńńǎ. Rǎxa mǎxǎńí épǎmǎxamopǎǎo.” nǎwǎwǎrǎí ámá ayí re oyáwǎpoyǎńńí, “O ‘Jisasomí xe yekwǎroáǎpoyí.’ nǎrǎrǎí aǎ ‘Reá mǎroáńpa oemíní.’ nǎwǎwǎrǎí rǎa yarǎńí?” oyáwǎpoyǎńńí wigí sǎńwǎí anǎǎ dǎńí wé wayí nǎrónǎrǎí re uríńńíní, “Ámá ro mǎń nǎńńáyá dǎńí pǎkǎpǎmǎo. Sewanǎńńǎńé segí mǎńńy dǎńí pǎkǎpǎǎo.” urǎǎǎ

²⁵ áamá nǎńí re urǎǎfawǎxǎńí, “Oyá rǎǎí pí enǎńǎo xe oneaxéníní. Negí nǎíwǎyo ení xe oxéníní.” uráná

²⁶ Pairato re enǎńńíní. Barabaso nǎwǎrǎí porisowámí re uríńńíní, “Jisasomí síkwǎfá rǎǎí pǎrǎ nuyǎkímáná íkǎfáyo seáyí e yekwǎroáǎpoyí.” nurǎrǎí mǎń wǎńńíní.

Porisowa Jisasomí rǎpǎrǎí meǎfá nǎńńíní.

²⁷ Porisowámí mǎń wǎńána awa Jisasomí nǎmeámí gapímanǎfǎfá anǎyo —Anǎ yof Pǎretoriumǎńí rǎńńǎyǎrǎńí. Anǎ ayo nǎpáwǎro porísí nowámíní “Eńńí.” nurǎro “Omí rǎpǎrǎí omǎpeaneyí.” nǎrǎńńí re egǎfawǎxǎńí.

²⁸ Omí rapǎrapí xegí yǎńńǎ nǎwǎrǎro emí moro ámí ayǎfá rǎń wú, mǎxǎ ináyowa yǎnarǎǎfáyo dǎńńí wú nǎmǎro uyǎrǎro

²⁹ opǎyá enǎńńí ímónǎń wǎrǎ nǎkǎkǎymáná mǎxǎ ináyí amǎnanǎwǎńńí ímónǎń mǎńńy dǎkǎnarǎǎfá omí enǎ tǎń mǎńńy uǎkǎrǎro xoyǎwá wǎyí mǎxǎ ináyowa mǎxǎrarǎǎfá fá umǎrǎro nemáná agwǎrǎwámíní xómǎń nǎyǎkwǎro rǎpǎrǎí numerǎńá re urayǎǎfawǎxǎńí, “Judayǎfá mǎxǎ ináyoxǎńí, yayí osianeyí.” nurǎro

³⁰ reanǎwǎ nǎwǎrǎyǎro xoyǎwáyí nurǎpǎro mǎńńy neaayǎro

³¹ rǎxa rǎpǎrǎí mǎńńǎńá rǎpǎrapí ayǎfá rǎń nǎwǎrǎro ámí xegú nuyǎrǎmáná íkǎfáyo seáyímí yekwǎroáǎrǎro nání nǎmǎra ugǎfawǎxǎńí.

Jisasomí íkǎfáyo yekwǎroáǎfǎfá nǎńńíní.

³² Yekwǎroáǎrǎro nání anǎ apímí dǎńí nǎmǎra nuróná Jisaso rǎxa enǎ meání yarǎńǎǎ nǎwǎrǎro ámá wo, Sairíní dǎńí Saimonomí sekaxǎ re urǎǎfawǎxǎńí, “Yoxǎfá rǎpá nǎmeámí wú.” nurǎro

³³ rǎxa dǎwǎ mǎfeyoanǎ apǎkwí xegí yof Gorǎgotá rǎńńǎpímí —Dǎwǎ apí yof mǎkǎfá ámá mǎń gǎxwéa nǎńńíní. Dǎwǎ apǎkwǎńímí nǎrǎmoro

³⁴ wa Jisaso rǎńńí mǎwǎńpa oenǎrǎ mǎrǎsǎńfá yǎkí yarǎń bǎ inǎǎ wainǎyo nǎwǎymómáná nawíní oímónǎrǎ kǎrǎkǎrǎ nǎmǎrǎ e nero mǎń wǎńána íwámó gǎǎfá eáná mǎńpaxǎ wímónǎńńíní.

³⁵ Porisowa omí rǎxa yoxǎfáyo seáyí e nǎyekwǎroáǎmáná “Oyá rapǎrapí none go go meanǎrǎenǎńńí?” nǎrǎńńí áwǎńí e nǎńmáná sǎrú nemáná

³⁶ éf nǎwǎro Jisasomí awí nǎmǎwǎro

³⁷ áamá nǎńí “O fǎwí apí éf nání rǎpǎkǎrǎńńí?” oyáwǎpoyǎńńí íkǎfá wǎrǎ nǎmǎro “Ámá ro Jisaso Judayǎfá mǎxǎ ináyǎrǎńí.” nǎrǎro rǎwámǎń nǎro mǎń tǎń e seáyí e pǎraugǎfawǎxǎńí.

³⁸ Jisasomí nǎyekwǎroáǎrǎńá ámá fǎwí mǎarǎǎfáwámí ení mǎdǎmǎdǎńí yekwǎroáǎfawǎxǎńí.

³⁹ Ámá ófíyimi b̄r̄i ur̄i n̄iyayir̄fná peaȳf s̄ijw̄f n̄iw̄n̄iro m̄iñf k̄ir̄k̄ir̄f nimearo ikaȳw̄f numear̄ir̄óná

⁴⁰ re urayiḡawix̄ini, “Re r̄iñox̄ir̄an̄i? ‘N̄iwan̄ijon̄i an̄f r̄id̄iyowá yar̄iḡíwá n̄ip̄near̄i ḡf n̄iw̄n̄i s̄fá w̄iyaū w̄iyimi ámi m̄ir̄im̄fár̄ini.’ r̄iñox̄ir̄an̄i? Jox̄f nepa n̄iaiw̄f Gor̄ixoyáox̄i en̄jánáyf, j̄iwan̄ijox̄i en̄f n̄iyoaár̄in̄imi wep̄fnei.” rayiḡawix̄ini.

⁴¹ Apax̄ip̄an̄ij̄f imóniḡfá xwéowa t̄n̄i ñw̄f ikax̄f eán̄ij̄p̄i meweḡfáwa t̄n̄i Judaȳfá mebaówa t̄n̄i ámá b̄r̄i uro yayar̄iḡáf̄y r̄iper̄ir̄f umearar̄iḡfápa awa en̄f r̄iper̄ir̄f numero re riḡawix̄ini,

⁴² “Ó ámáyo ‘N̄ion̄i t̄fám̄ini b̄aná yeáyf seayim̄ixemeám̄fár̄ini.’ uraḡf aí xewan̄ijo ar̄ir̄á min̄ipax̄ir̄ini. Ík̄fáyo d̄an̄i en̄f n̄iyoaár̄im̄i wep̄fnánáyf, anan̄i d̄iñf w̄ikw̄roan̄f̄w̄ini.

⁴³ Ó Gor̄ixom̄i d̄iñf n̄ijw̄r̄ar̄ir̄i re r̄inar̄ijor̄in̄i, ‘N̄ion̄i n̄iaiw̄f Gor̄ixoyáon̄ir̄in̄i.’ r̄inar̄ijor̄in̄i. Gor̄ixo xewax̄f ro n̄an̄i yaȳf n̄iw̄in̄ir̄fnáyf, r̄ixa éf oum̄in̄ini. Ar̄ir̄á win̄r̄fen̄ijon̄ir̄i s̄ijw̄f w̄inan̄f̄w̄ini.” riḡawix̄ini.

⁴⁴ f̄w̄f mear̄iḡíwaū mid̄im̄id̄an̄i yekw̄roár̄in̄iḡíwaū en̄f Jisasom̄i ikaȳw̄f numear̄ir̄fná ax̄f̄p̄in̄i riḡisix̄ini.

Jisaso pen̄f n̄án̄ir̄in̄i.

⁴⁵ E néra n̄úfasáná en̄jáná r̄ixa sogw̄f áw̄ini e 12:00 imónáná re en̄jin̄igin̄i. An̄f n̄im̄ini s̄fá yinár̄in̄igin̄i. S̄fá n̄iyinár̄in̄isáná r̄ixa 3:00 p.m. imónáná ámi w̄fá ón̄in̄igin̄i.

⁴⁶ Ámi w̄fá ónáná Jisaso xeḡf Xib̄iruȳf p̄né t̄n̄i r̄faiwá re r̄in̄igin̄i, “Eri, Eri, ram̄i sabak̄itan̄i?” ur̄ij̄p̄iȳf re n̄ir̄ir̄fná ur̄in̄igin̄i, “Ḡf Gor̄ixox̄in̄i, ḡf Gor̄ixox̄in̄i, jox̄f p̄i n̄an̄i niep̄samoar̄in̄i?” r̄faiwá e ráná

⁴⁷ ámá e r̄owap̄iḡáf̄y w̄i Jisaso e r̄faḡf ar̄fá n̄iw̄iro re r̄in̄iḡfawix̄ini, “W̄fá rókiamoaq̄f Irajao n̄an̄i r̄faiwá r̄fá rar̄in̄i?” n̄ir̄in̄iro

⁴⁸ aȳf wiḡf wo an̄f̄n̄i nuri ir̄ikw̄f b̄i n̄imeari weḡw̄fá wá t̄n̄i aȳñw̄f nik̄roár̄im̄áná iniiḡf wain̄f n̄iáf en̄f b̄i ir̄ikw̄p̄imi niwaȳimómáná Jisaso on̄in̄ir̄i wim̄x̄an̄im̄in̄ir̄i yar̄fná

⁴⁹ xeḡf win̄iȳf re ur̄iḡfawix̄ini. “E mepan̄i. Irajao n̄iwep̄n̄ir̄i ar̄ir̄á win̄r̄fen̄ijoi? Ar̄ir̄á m̄iw̄ipa en̄r̄fen̄ijoi? S̄ijw̄f ow̄inaneȳi.” rar̄fná

⁵⁰ Jisaso ámi en̄f t̄n̄i r̄faiwá b̄i n̄ir̄ir̄fná xeḡf d̄iñf n̄iyám̄iga un̄igin̄i.

⁵¹ Xeḡf d̄iñf n̄iyám̄iga úáná re en̄jin̄igin̄i. Rap̄irap̄f an̄f r̄id̄iyowá yar̄iḡíwám̄i awawá ñw̄fá Gor̄ixoyá n̄an̄i n̄iyimár̄on̄ir̄i epan̄joár̄in̄ij̄u yopar̄f éde d̄an̄i xeḡf̄p̄i naxega n̄iwep̄n̄ir̄i wúkaú imónir̄i xw̄fá pobon̄f éáná s̄f̄j̄á xwé áw̄in̄im̄i n̄ijiga ur̄i

⁵² ámá xw̄ar̄ipá noxoága úáná ámá Gor̄ixom̄i d̄iñf w̄ikw̄roaḡfá p̄iȳf̄f weḡfē d̄an̄i s̄ij̄f ero eḡfawix̄ini.

⁵³ P̄iȳf aȳf Jisaso r̄ixa n̄iw̄iápn̄im̄eámáná en̄jáná nuro Jerusalem̄i rémóáná ámá obax̄f aȳo s̄ijw̄f win̄iḡfawix̄ini.

⁵⁴ Porisowam̄i seáyf e imón̄ijo t̄n̄i poris̄f x̄fo t̄n̄i Jisasom̄i aw̄i mearoḡfáwa t̄n̄i xw̄fá pobon̄f er̄i am̄ip̄i e imón̄ir̄i éaḡf n̄iw̄in̄iro óf nik̄ár̄in̄iro re r̄in̄iḡfawix̄ini, “Ámá roȳf nepar̄in̄i. Gor̄ixom̄i xewaxor̄in̄i.” r̄in̄iḡfawix̄ini.

⁵⁵ Ap̄ix̄f obax̄f “Jisasom̄i san̄f nur̄ápa núm̄f ouxf̄daneȳi.” n̄ir̄iro Gariri p̄iropenis̄fyo d̄an̄i b̄íw̄a ná j̄fam̄i n̄irómáná s̄ijw̄f win̄iḡíw̄a riwar̄in̄i.

⁵⁶ Iwa w̄i Maḡidara d̄an̄f Mariair̄in̄i. Ámi w̄i Jemisom̄i t̄n̄i Josepom̄i t̄n̄i x̄in̄ái Mariaiȳf r̄in̄ijn̄ir̄in̄i. Ámi w̄i Sebediom̄i xewaxowaúmi x̄in̄áir̄in̄i.

Jisasom̄i xw̄fá weyár̄iḡfá n̄án̄ir̄in̄i.

⁵⁷ R̄ixa sogw̄f nokepá t̄n̄i ámá am̄ip̄i m̄im̄úr̄on̄ij̄f wo —Ó Arimatia d̄an̄f Josepoȳf r̄in̄ijor̄in̄i. O en̄f Jisaso wiep̄is̄ij̄f̄f wor̄in̄i.

⁵⁸ Ó émáyf gap̄iman̄f Pairato t̄ñf e n̄an̄i nuri Jisaso p̄iyom̄i xw̄fá weyár̄im̄in̄ir̄i n̄an̄i yar̄in̄f̄f w̄iáná Pairato porisowam̄i “Xe omean̄ir̄i s̄ijw̄f win̄f̄poȳf.” ur̄ifaḡf

⁵⁹ Josepo nuri p̄iyom̄i n̄imeari rap̄irap̄f ap̄fá xaiw̄f wen̄f̄p̄i t̄n̄i xop̄ixop̄f n̄irómáná

⁶⁰ s̄f̄j̄á óf xewan̄ijo n̄an̄i r̄ix̄in̄f̄yimi —Aȳi ámá sin̄i m̄iwen̄f̄yir̄in̄i. Aȳim̄i n̄imeám̄i n̄ip̄aw̄ir̄i n̄it̄m̄áná s̄f̄j̄á piárá xwé wo m̄imegw̄in̄ár̄f n̄im̄éra nuro s̄f̄j̄á óf̄yimi n̄ip̄roár̄im̄i un̄igin̄i.

⁶¹ Maḡidara d̄an̄f Mariaí t̄n̄i Mariaí w̄í t̄n̄i ípaú s̄f̄j̄á óf̄yi mid̄án̄ije n̄ijweámáná Jisaso p̄iyom̄i e tar̄ijaḡf win̄iḡisix̄ini.

Jisaso p̄iyom̄i aw̄i mearoḡfá n̄án̄ir̄in̄i.

⁶² S̄fá Sabar̄fáyo n̄an̄i Judaȳf am̄ip̄i p̄ir̄an̄ij̄f im̄ixárar̄iḡfáyi ór̄aná w̄íap̄i t̄n̄i apax̄ip̄an̄ij̄f imóniḡfá xwéowa t̄n̄i Parisiowa t̄n̄i awa gap̄iman̄f Pairato t̄ñf e aw̄i neán̄iro

⁶³ Jisaso p̄iyo n̄an̄i re ur̄iḡfawix̄ini, “Ám̄ináox̄in̄i, yap̄f neaiw̄ap̄iȳño sin̄i m̄ipé n̄ijwear̄fná re r̄in̄f̄p̄i, ‘S̄fá w̄iyaū w̄iyi ór̄aná ámi w̄iápn̄im̄eám̄fár̄ini.’ r̄in̄f̄p̄i n̄an̄i d̄iñf neainar̄in̄ijaḡf n̄an̄i bar̄in̄jw̄ini.

⁶⁴ Oyá wiep̄sar̄ijowa n̄b̄iro piyom̄i f̄w̄f n̄imearo p̄n̄f n̄t̄imáná áamáyo re ur̄ip̄r̄ix̄in̄r̄i, ‘O r̄ixa wiáp̄n̄imeá̄n̄igin̄i.’ ur̄ip̄r̄ix̄in̄r̄i jox̄i poris̄f wam̄i sekax̄f re urowárēi, ‘Om̄i xw̄fá weyáriḡf náni nuro awí sfá w̄iyau w̄iyim̄i mearóp̄oyi.’ urowárēi.” uráná

⁶⁵ Pairato re ur̄in̄igin̄i, “Sewan̄ip̄oȳné poris̄f wa awí mearop̄r̄i nán̄i n̄imeám̄i nuro soȳné f̄w̄f m̄imeapa oépyin̄r̄i yar̄iḡfápa wiep̄sar̄ijowa piyom̄i f̄w̄f meap̄r̄ix̄in̄r̄i e e nurára úp̄oyi.” ur̄áḡi

⁶⁶ awa nuro Jisaso xw̄fá weyárin̄je porisowam̄i e e nurára numáná sik̄f b̄i n̄imearo s̄m̄imaj̄fó nán̄i s̄njá p̄rón̄ijom̄i seáȳi e ikwiár̄ar̄iḡawix̄in̄i. Ap̄i m̄iwenjána “Ámá n̄ipáwiro piyom̄i meáfar̄ant̄i?” yaiwian̄wán̄iro nán̄i e eḡfawix̄in̄i.

28

Jisaso ám̄i wiáp̄n̄imeanj̄f nán̄ir̄in̄i.

¹ Maḡidara dán̄f Mariaí t̄n̄i Mariaí w̄í t̄n̄i Sabarfá r̄ixa wéáná Sadéyo is̄fáyo ipáu Jisasoyá xw̄ar̄ipáyo s̄njw̄f w̄inan̄r̄i nán̄i nuri

² s̄n̄i m̄irémopa yar̄n̄á re en̄igin̄i. Pobon̄f xwé wí éáná an̄fnaj̄f Gor̄ixoyá wo an̄fnam̄i dán̄i n̄imeap̄r̄i s̄njá xw̄ar̄ipáyo óȳim̄i p̄roáriḡfo m̄imegw̄inár̄f néra nuri óȳim̄i n̄iwimoár̄imáná s̄njáom̄i seáȳi e éf̄ n̄weáaḡi

³⁻⁴ poris̄f awí mearoar̄iḡfáwa an̄fnajo áp̄ian̄w̄f yar̄in̄j̄pa w̄fá é̄n̄j̄f nók̄iri n̄wean̄aḡi n̄iw̄n̄iro xeḡf rap̄rap̄f en̄i s̄njw̄f m̄im̄n̄j̄f in̄f̄f ȳin̄j̄aḡi n̄iw̄n̄iro óf̄ níkar̄in̄iro piȳin̄j̄f nimón̄iro xw̄fám̄i piér̄inowiḡfawix̄in̄i.

⁵ An̄fnajo s̄n̄i xw̄ar̄ipá t̄n̄j̄f e n̄wean̄áná ipáu rémonap̄faḡf̄i re ur̄in̄igin̄i, “Aípagwí wáȳf mepan̄i. Nion̄i nijfár̄in̄i. Aípagwí Jisaso, piyom̄i ik̄fáyo yekw̄roáriḡfom̄i s̄njw̄f w̄inan̄r̄i bar̄in̄j̄i.

⁶ O re m̄iwen̄in̄i. X̄fo sear̄in̄j̄pa r̄ixa n̄iwíap̄n̄imeám̄i ú̄n̄igin̄i. Aípagwí x̄fom̄i t̄iḡf̄e n̄ib̄iri s̄njw̄f w̄in̄fpiȳi.” nur̄ir̄i

⁷ ám̄i re ur̄in̄igin̄i “R̄ixa nuri xeḡf wiep̄sar̄ijowam̄i re ur̄imeápiȳi, ‘ “O xw̄ar̄ipáyo dán̄i r̄ixa n̄iwíap̄n̄imeám̄i ú̄n̄igin̄i. Ar̄fá épiȳi. O Gariri p̄ropen̄is̄fyo nán̄i xám̄i ȳífm̄i soȳné e n̄iyao s̄njw̄f w̄in̄ip̄r̄fár̄in̄i.” ur̄imeápiȳi.’ ear̄arin̄i.” ur̄faḡi

⁸ ipáu an̄j̄n̄i xw̄ar̄ipáyo p̄n̄i n̄iwíar̄im̄i nur̄íná wáȳf ik̄ar̄in̄r̄i yaȳf ik̄ar̄in̄r̄i néra nuri wiep̄sar̄ijowam̄i áwan̄f ur̄imean̄r̄i an̄j̄n̄i war̄n̄á re en̄igin̄i.

⁹ Jisaso ipáum̄i n̄iwímeari “Ḡf ámá aípagwí!” nur̄ir̄i yaȳf e wíáná ipáu an̄j̄w̄i e nuri m̄in̄j̄f xw̄fáyo níkw̄ror̄i xeḡf sik̄w̄f f̄á n̄ix̄ir̄íná om̄i seáȳi e umeḡfisix̄in̄i.

¹⁰ Seáȳi e uméáná o re ur̄in̄igin̄i, “Aípagwí wáȳf mik̄ar̄in̄ipan̄i. Sa nuri ḡf ámá imón̄iḡfawam̄i áwan̄f re ur̄fpiȳi, “Soȳné Gariri p̄ropen̄is̄fyo nán̄i ȳífr̄ix̄in̄i.” r̄in̄j̄oi.’ nur̄ir̄i re ur̄fpiȳi, “Nion̄i e s̄njw̄f nan̄ip̄r̄fár̄in̄i.” r̄in̄j̄oi.’ ur̄fpiȳi.” ur̄in̄igin̄i.

Porisowam̄i xwap̄r̄á eáar̄iḡfá nán̄ir̄in̄i.

¹¹ Ipáu s̄n̄i wiep̄sar̄ijowa t̄n̄j̄f e nán̄i war̄n̄á re en̄igin̄i. Poris̄f awí mearófáwa Jerusaremt̄yo n̄rémoro apax̄p̄an̄j̄f imón̄iḡfá xwéowam̄i wa w̄in̄fap̄i n̄ip̄n̄i nán̄i rep̄iȳf wíáná

¹² awa Judaȳfá mebaóowam̄i awí neaáriro xw̄iȳfá nim̄ix̄imáná porisowa áwan̄f mur̄ipa éfr̄ix̄in̄r̄i n̄igw̄f xwé obax̄f m̄in̄i n̄iwiro

¹³ re ur̄iḡfawix̄in̄i, “Ámá wí yar̄in̄j̄f seaíáná re ur̄f̄r̄ix̄in̄i, ‘Ar̄f̄w̄iyim̄i none sá wenjána xeḡf wiep̄s̄in̄j̄pa n̄ib̄iro piyom̄i f̄w̄f n̄imeám̄i uḡfawix̄in̄i.’ ur̄f̄r̄ix̄in̄i.

¹⁴ Gap̄iman̄f Pairato xw̄iȳfá ap̄i r̄inar̄in̄j̄aḡi ar̄fá n̄iwir̄n̄áȳf, o iwan̄j̄f seaean̄igin̄r̄i sam̄in̄j̄f im̄ixan̄fá en̄aḡi nán̄i ayá sf̄w̄f n̄isearor̄i d̄in̄j̄f ob̄ibax̄f m̄imopan̄i.” ur̄faḡfá

¹⁵ porisowa n̄igw̄f ap̄i nuráporo apax̄p̄an̄j̄f imón̄iḡfá xwéowa ur̄fápa ax̄p̄i e yar̄n̄á p̄né ap̄i Judaȳf an̄j̄yo r̄in̄im̄en̄j̄p̄i agw̄i s̄n̄i r̄in̄imear̄in̄i.

Jisaso wiep̄s̄in̄j̄pa t̄n̄i ám̄i er̄imeán̄iḡfá nán̄ir̄in̄i.

¹⁶ Wiep̄s̄in̄j̄f wé wúkaú sik̄w̄f wo awa Gariri p̄ropen̄is̄fyo d̄f̄w̄f Jisaso ur̄ar̄in̄j̄pim̄i nán̄i n̄iyao

¹⁷ om̄i n̄iw̄n̄iróná seáȳi e numero aiw̄i wa “Jisasor̄in̄i.” yaiwiro wa “Ámá ro nepa Jisasor̄f̄ant̄i?” yaiwiro yar̄n̄á

¹⁸ o an̄j̄w̄i e n̄ib̄iri re ur̄in̄igin̄i, “Gor̄ixo ‘Am̄ip̄i an̄fnam̄i imón̄r̄i xw̄fár̄im̄i imón̄r̄i en̄j̄p̄i nán̄i jox̄i ap̄i n̄ip̄n̄i nán̄i n̄én̄f t̄n̄jox̄i imón̄r̄in̄i.’ n̄ir̄f̄f en̄aḡi nán̄i

¹⁹ re sear̄arin̄i, ‘Soȳné nuro ámá gw̄f r̄ix̄f w̄ir̄f w̄ir̄im̄i ḡf wiep̄sar̄in̄j̄aȳin̄j̄f n̄iwim̄ixa nuróná re er̄f̄in̄i. Yóf ap̄o Gor̄ixoyápm̄i dán̄i t̄n̄i xewaxon̄iyápm̄i dán̄i t̄n̄i kw̄iȳfpm̄i dán̄i t̄n̄i waȳf umeairo

²⁰ sekax̄f nion̄i sear̄in̄j̄a n̄ip̄n̄i x̄id̄ip̄r̄fá nán̄i ur̄ewap̄iȳiro er̄f̄in̄i. R̄ip̄i en̄i ar̄fá ép̄oyi. Nion̄i an̄in̄j̄f d̄in̄j̄f seak̄ikayóm̄fár̄in̄i. Sfá yopar̄fym̄i e nán̄i aí n̄iseak̄ikayóa umfár̄in̄i.’ sear̄arin̄i.” ur̄in̄igin̄i.

Xwiyá yáy neainarínj Mako eanípírínj.

Ríwamínj rípi “Xwiyá yáy neainipaxí Mako eanípíyí” rínínjírínj. O Jisaso gí wíepísarínjáowa oimónípoyíní urípeanjowa wo mimóníjagí aiwí Jerusaremí dání xwé níwiarorí íwí síkíjow enjáná amípí Jisaso uréwapíyírí erí yaríná síjwí wínínjorínj. Ríwíyo dání Banabaso tñí Poro tñí émayí anjío wá urímearíná Mako ení uxídjorínj. Xegí yofí ámi bí Joní Makoyí wírigíárínj. O Jisaso ríxa nípémáná níwíápínímeámí anjínámí nání nípeyimáná enjáná ámi xwíogwí obaxí onímiápi nípwémáná enjáná ríwamínj rípi eanípírínj. Romíyí ení “Jisaso Goríxomí xewaxorífaní?” níyaiwíro díjń owíkwírípoyíní amípí Jisaso Goríxoyá enj eánínjípímí dání enjípí nání ríwamínj neáa ujínjínj.

Jono wayí numeaiá wago wá urínj nánínj.

¹ Xwiyá íwamíto Goríxomí xewaxo Jisási Kiraiso —O nene yeáyí neayímíxemeanfá nání Goríxo rípeanjorínj. O nání xwiyá yáy seainípaxípí rípírínj.

² Enjáná Jono wayí níneameaiá wago síní menjáná xwiyá Goríxoyá wá rókíamoagí Aisaiaoyí rínínj Jono ná ríwíyo bíńfo nání Goríxo xegí xewaxomí urínj rípi ríwamínj eanínigínj, “Aríá ei. Goríxoní gí xwiyá yanj wíowárimíáo joxí gí íwoxí xámí rímeaní nání urowárimíárínj. O joxí nání óf simoiníárínj.

³ O nuri áamá nání díjń meanje níjwearíná joxí nání ríaiwá re ríníárínj, ‘Áminá ríwíyo bíńfo nání segí díjń óf nanjínj níwímoiro njweáfríxínj. Óf píranínj imoarígíápánj segí díjń píranínj nimóníro njweáfríxínj.’ Gí xwiyá yanj wíowárimíáo ríaiwá e ríníárínj.” Goríxo e rínjpa

⁴ Jono wayí níneameaiá wago áamá nání díjń meanje nírémorí wá nuri merí re uragínj, “Goríxo seyíne íwí niga warígíápi yokwarímí seaiínj nání segí uyínj yarígíápi ríwímínj nímamoro nisaníro njweápoýí. E nerínáyí, wayí seameaimíínj.” uraríná

⁵ áamá obaxí Judayíyá anjío dányíyí tñí áwínj e wígí anj xwé bí xegí yofí Jerusaremí dányíyí tñí Jono tñj e nání nuro wígí íwí niga warígíápi nání waropárí wíáná inígí Jodan rapáyo wayí umeaiagínj.

⁶ O Goríxoyá xwiyá yanj wíowárinjo aiwí seáyí e nerí weyí menagomani. Rapírapí awíaxí yínagomani. Kamerí —Ayí osínj imónínjínj. Kamerí íá aga iyínj imónínj níyínímáná areríxí agwonjínj írinjío níyíní emeagorínj. Aiwá ení awíaxí nagomani. Xópé tñj píkí inígí tñj nagorínj.

⁷ O Jisaso, ríwíyo bíńfo nání wá nemeríná wauní xwiyá re ragínj, “Nioní enj eánínjóní aiwí enj eánínj nioníyá tñj ríwíyo bíńfoyá tñj xíxenímánj. Oyá ní múroní. Omínj wíiarígíáyí ananí wígí bosoyá síkwí sú gwí wíkwéarígíárínj. E nerí aiwí nioní símajwíyónj yeáyí nurínj o aga seáyí émi ní múróńjagí nání oyá síkwí sú gwí wíkwéapaxí menínj.” nurí

⁸ re uragínj, “Nioní wayí níseameairíná sa inígí tñínj ígíá seaeairínj. Ríwíyo bíńfo wayí níseameairíná kwíyí Goríxoyápi tñj seainíárínj.” urínjínjínj.

Wayí umeainj nánínj.

⁹ Jono wá uraríná Jisaso Garirí píropenísfíyo xegí anj Nasaretí njweanje pínj níwíarímí nuri Jonomí wímeáná inígí Jodan rapáyo wayí numeairí

¹⁰ wenínj éfíyí wínínjínjínj. Jisaso inígíyó dání nímnímeámí yaríná anjínámí dání óf iníagí kwíyí Goríxoyá xawíowínjínj xfo nání weaparinjagí wínínjínjínj.

¹¹ Sínj e wínaríná Goríxo anjínámí dání Jisasomí re urarínjagí aríá wínínjínj, “Gí íwí díjń síxí ríyínjoxí nání aga yáy seáyí e nínarínj.” urarínjagí aríá níwímáná enjáná

¹² Goríxoyá kwíyí Jisasomí ríxa áamá nání díjń meanje nání ní méra nuri

¹³ o e njweanáná sfá 40 nóra waríná Seteno —O imífoyo xíráónj imónínjagí nání ní ní símajwíyónj wúrínjgíorínj. O níbírí Jisaso xanoyá manj pírf owíaikínj íwamíto wíwápyarínjagí aí o íwí wí mé sínj tñj e níjwearíná anjínáj níwímearo símnj wínagíárínj.

Ámá wá wá awamí “Níxíápoýí.” urínj nánínj.

¹⁴ Ríwéná Jisaso, Jono ríxa gwí njweanáná, o Garirí píropenísfíyómínj nuri xwiyá yáy wínípaxí Goríxo xfo xegí xwíoxíyo nímeámí nerí píranínj umeanjweanfápi nání wá nuri merí

¹⁵ repíyí re wiemenínjínj, “Ríxarínj. Goríxo seyíne xwíoxíyo nímeámí nerí píranínj seamenjweanfápi síjání imónínj anjwí ayo enjagí nání segí íwí yarígíápi ríwímínj

nɪmamoro xwɪyá yáy seainpaxɪ nioni seararɪná rɪpɪ dɪŋɪ nɪkwɪrooro ɲweáɪɪxɪnɪ.”
nurɪmerɪ

¹⁶ ipí xegí yó Gariri rɪwɔŋpámi nɪpurɪná áamá peyɪ náni yarigá wáu Saimono tɪni xogwáo Adɪruo tɪni peyɪ náni ubenɪ ipiyo mamówararɪŋagɪ nɪwɪnɪrɪ nɪwimearɪ

¹⁷ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Agwiagwí omɪŋɪ peyɪ náni yarigá rɪpɪ pɪnɪ nɪwíarɪmɪ nɪxɪdɪpiyɪ. Omɪŋɪ xegí bɪ peyɪ meayarigápa áamá enɪ axɪpɪ e meapɪsi oaiwapiyimɪnɪ.” uráná

¹⁸ agwiau re egɪsɪxɪnɪ. Rɪxa peyɪ náni yarigá pɪnɪ nɪwíarɪmɪ númɪ ugɪsɪxɪnɪ.

¹⁹ Númɪ warɪná Jisaso sɪnɪ ná jɛe onɪmiáɪpɪ nurɪná ámi áamá wáu, Sebediomɪ xewaxowáu Jemiso tɪni xogwáo Jono tɪni ewéyo nɪŋweámáná egɪ ubenɪ peyɪ náni yarigáú arɪkɪnɪŋagɪ yadɪrɪpɪnarɪŋagɪ nɪwɪnɪrɪ

²⁰ rɪxa “Agwiagwí enɪ nɪxɪdɪpiyɪ.” uráná agwiau xano tɪni o xegí áamá nɪgwɪ omɪŋɪ wíiarigá tɪni sɪnɪ ewéyo ɲweanáná pɪnɪ nɪwíarɪmɪ omɪ númɪ ugɪsɪxɪnɪ.

Imfó dɪŋɪ xɪxéroarɪŋɪ womɪ mɪxɪ umáɪnɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

²¹ Jisaso wɪrɪmeárofwa tɪni nurɪ anɪ yó Kapaneamɪyo nɪrémoro rɪxa Sabarɪá —Sá ayɪ Judayɪ omɪŋɪ wí mé kɪkɪfá nero xwɪyá Gorɪxoyá arɪá wianɪro nánɪ awí eánarɪgáɪyɪrɪnɪ. Sá ayɪ imónáná rotú anɪyo nɪpáwiro o áamáyo uréwapiyarɪná

²² ayɪ Gorɪxoyá ɲwɪ ikaxɪ eánɪŋpɪ mewegáwa uréwapiyarigápa muréwapiyɪ aga Gorɪxoyá ɲwɪ ikaxɪ eánɪŋpɪ xiáwónɪŋɪ rarɪŋagɪ nɪwɪntro o uréwapiyarɪŋpɪ náni mɪŋɪ sɪŋá nɪweánɪro yarɪná

²³ iná áamá IMFÓ dɪŋɪ xɪxéroarɪŋɪ wo rotú anɪyo ínɪmɪ dánɪ makɪrɪwɪ nɪmori

²⁴ xwamiánɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Nasaretɪ dɪŋɪ Jisasoxɪ IMFÓNE pí neaimɪnɪrɪ barɪŋɪnɪ? ‘Xwɪrɪá nealkɪxémɪnɪrɪ rɪá barɪŋɪnɪ?’ nɪmónarɪnɪ. Nionɪ nɪjɪfárɪnɪ. Joxɪ Gorɪxo xewaxoxɪ xɪo rɪrɪpeanoxɪrɪnɪ.” uráná

²⁵ Jisaso mɪxɪ numáɪnɪrɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Pɪnɪ wiáreɪ! Dɪŋɪ xɪxéroarɪŋpɪxɪnɪ nɪwáramómɪ uɪ!” uráná

²⁶ IMFÓ áamáomɪ meanɪ neaárɪrɪ o sinapɪxwɪnɪ nerɪ wenáná IMFÓ nurɪná makɪrɪwɪ nɪmómɪ unɪnigɪnɪ.

²⁷ Makɪrɪwɪ nɪmómɪ úagɪ áamá nɪnɪ sɪŋwɪ e nɪwɪnɪro mɪŋɪ sɪŋá nɪweánɪro xwɪyá nɪrɪga nuro re rɪnɪgáwɪxɪnɪ, “Xwɪyá apimɪ xiáwónɪŋɪ nearéwapiyarɪŋpɪ xegí bɪrɪnɪ. Enɪná arɪá wiagwámanɪ. Aga sɪnɪ sɪŋɪ aɪ arɪá wiarɪŋwɪnɪ. IMFÓ aɪ sekaxɪ uráná arɪá wiarɪŋɔɪ.” rɪnɪfagá

²⁸ xwɪyá Jisaso éfɪpɪ náni Gariri pɪropenɪsɪyo rɪxa yanɪ amɪ amɪ niwéa unɪnigɪnɪ.

Sɪmɪxɪ obaxɪyo nanɪ imɪmɪxɪmɪ enɪ nánɪrɪnɪ.

²⁹ Jisaso rotú anɪyo pɪnɪ nɪwíarɪmɪ nɪpeyearɪ nurɪ anɪ Saimonoyá tɪni Adɪruoyá tɪni xɪrɪxogwáowáuá anɪyo nɪpáwiro Jemiso tɪni xogwáo Jono tɪni enɪ nawɪnɪ páwíáná

³⁰ Saimonomɪ xɪneagwí wará rɪá pɪrɪ wiarɪŋagɪ náni sá wenagɪ Jisasomɪ rɪxa áwanɪ urɪfagá

³¹ o í weŋe náni nurɪ wéyo fá meááná sɪmɪxɪ rɪxa pɪnɪ wiárfagɪ í nɪwiáɪpɪnɪmearɪ rɪxa aɪwá rɪá nɪyearɪ tɪnɪŋpɪ nɪmearɪ mɪnɪ nɪwía unɪnigɪnɪ.

³² Rɪxa sá sisisanɪ imónarɪná sogwɪ rɪxa wéfmɪ enáná áamá anɪ apimɪ dánɪ sɪmɪxɪ yarɪgáɪyɪ tɪni IMFÓ dɪŋɪ xɪxéroarɪŋɪ tɪnɪ nɪmeámɪ Jisaso tɪŋɪ e náni nɪbɪro

³³ rɪxa oxɪ apɪxɪ niaɪwɪ anɪ apimɪ dánɪyɪ anɪ Jisaso ɲweanɪwámɪ fwi e awí eaárɪnarɪná

³⁴ o áamá pí pí sɪmɪxɪ yarɪgáyo nanɪ imɪxowárɪrɪ áamá IMFÓ sayá nɪmerɪ xɪxéroarɪŋɪyo enɪ IMFÓ mɪxɪ umáɪnowárɪrɪ nerɪná IMFÓ o Gorɪxo xewaxo enagɪ nɪjɪfá imónɪŋagá náni mɪxɪ numáɪnowárɪná xwɪyá wí orɪpoyɪnɪrɪ sɪŋwɪ mɪwɪnɪpa enɪnigɪnɪ.

Jisaso Gariri pɪropenɪsɪyo emenɪ nánɪrɪnɪ.

³⁵ O wáá mónɪŋfmɪ sɪnɪ sá xaiwɪ yinɪŋáná nɪwiáɪpɪnɪmearɪ nɪpeyeámáná áamá mɪŋweagɪ náni nurɪ e Gorɪxomɪ xwɪyá rɪrɪmɪ nɪwɪrɪ ɲweanáná

³⁶ Saimono tɪni nɪkumɪxɪnɪrɪ emearɪgáwa tɪni Jisaso sɪnɪ anɪyo mɪŋweanagɪ nɪwɪnɪro o náni pɪá néra nuro

³⁷ nɪwimearɪná re urɪgáwɪxɪnɪ, “Oxɪ apɪxɪ niaɪwɪ nɪnɪ joxɪ náni pɪá yanɪro yarɪŋɔɪ.” urɪfagá

³⁸ o re urɪŋɪnigɪnɪ, “E nerɪ aɪwɪ anɪ wíyo nionɪ xwɪyá ‘Gorɪxo píránɪŋɪ seamenɲweanɪ sɪŋánɪ imónɪnɪ anɪwɪ ayorɪnɪ.’ rarɪŋápɪ wáá ourɪmemɪ náni owaneyɪ. Xwɪyá apɪ anɪ amɪ amɪ áwanɪ urɪmɪnɪrɪ bɪŋárɪnɪ.” nurɪrɪ

³⁹ Gariri pɪropenɪsɪyo amɪ amɪ nemerɪná wigɪ rotú anɪ iwiwámɪ nɪpáwiemerɪ wáá urɪrɪ áamá IMFÓ sayá nɪmerɪ xɪxéroarɪŋɪ tɪŋɪyo mɪxɪ umáɪnowárɪrɪ nerɪ e emenɪnigɪnɪ.

Peyɪf tɪŋɪ womɪ nanɪ imɪxɪnɪ nánɪrɪnɪ.

⁴⁰ Áamá peyɪf —Sɪmɪxɪ apɪ áamá sɪŋwɪ nɪwɪnɪrɪná neaxɪmeanɪŋɪnɪrɪ éf yarɪgáɪpɪrɪnɪ. Sɪmɪxɪ ayɪ tɪŋɪ wo, Jisaso emearɪná, omɪ nɪwimearɪ sɪfmɪmanɪmɪnɪ xómɪŋɪ nɪyɪkwɪrɪ

waunf rixinj nuriri re urinjiginini, “Joxi n̄simónirínáy, anani píráninj nimixipaxfirini.” uragi

⁴¹ o wá n̄wianiri wé fēapá n̄wiri omi seáy e n̄wikwiárir re urinjiginini, “Nioni joxi nanf oimónini.’ nimónarinini. Rixa nanf imónei.” urána re enjiniginini.

⁴² Peyiyf rixa axíná yfmonjiniginini.

⁴³ Rixa apaxf mé yfmoagi Jisaso apaxfpáninj imónigfáwa tñj e nani nurowáriríná arfá jiyikf nori

⁴⁴ re urinjiginini, “Nanf simixfáyf nani amíná nuri ámayo áwanf muripani.” nuriri áma o wigf yarigfápi mé ámayo xewanijo áwanf nura emeniginiri e nuriri ámi re urinjiginini, “Amíná apaxfpáninj imónigfáwa tñj e nani nuri womi s̄wá n̄winiri nanwf ridiyowá nani negf arfo Moseso enjiná njwf ikaxf nearagfíf bi ridiyowá siárir joxi nanf imónifyf nani áwanf riri eni m̄ini wírxini.” uragi aiwi

⁴⁵ o Jisasomi p̄ini n̄wiárim̄i nurfna arfki áwanf rimenjiniginini. E éagi nani Jisaso áma arfki upupgf n̄p̄irixiniri anj bi bimi nurfna s̄inani m̄irēmopaxf n̄wimóniri nani áma mayf e njewaná áma ami am̄i dani o tñj e nani bagfárinini.

2

Enj s̄iwimf enj womi nanf imixinj n̄anirini.

¹ Jisaso, sfá wí rixa nóra n̄úsáná, o ámi anj yof Kapaneamiyo nani nuri xegf anjyo inimi njewaná áma obaxf arfá re n̄wiwo “O ámi xegf anjyo njewan.” rarinjagfa arfá e n̄wiwo n̄b̄iro

² awi neán̄iro n̄p̄áwiwo anjyo inimi d̄eroro anj fwi e eni p̄kwip̄kwf in̄iro yarfná o áma ayf n̄iyoni wáf n̄wiri p̄né repiyf wiarfná

³ áma wa enj n̄ni s̄iwimf enj womi —O anj epaxomani. Omi ikwianjw̄yo nikwiáir̄o níkwónim̄i n̄b̄iro ai

⁴ áma anj fwi e p̄kwip̄kwf ininjagfa n̄win̄iro anjyo n̄p̄áwiwo Jisaso tñj e t̄ipaxf menjagi nani n̄imeám̄i n̄peyiwo anj r̄wf seáȳyo dani anj sfá bi Jisaso njewan̄e n̄p̄yiwo ikwianjw̄ xfo wen̄inam̄i m̄idim̄idani gw̄f n̄iyurár̄iro gw̄yo fá n̄ixir̄imáná anj sfá up̄iyife dani awayin̄i mamówaráná

⁵ Jisaso awa x̄om̄i d̄inj n̄wikw̄roro “O negf áma enj s̄iwimf enjomi anani nanf imixipaxfirini.” yaiwiarinjagfa n̄win̄iri omi re urinjiginini, “Íwe, joxi fwi ikárininj rixa yokwarim̄f siarin̄ini.” urána

⁶ Gorixoyá njwf ikaxf eán̄injpi mewegfá wa Jisaso uréwap̄iyarin̄ipi arfá wian̄iro nani e n̄njwearfná Jisaso enj s̄iwimf enjomi e urf̄pi arfá n̄wiwo inimi d̄inj re n̄móa uḡawixini,

⁷ “Pí nani r̄fa urarin̄i? Nioni Gorixonin̄iri yokwarim̄f r̄wiarin̄i? Sa Gorixon̄i fwi yokwarim̄f wiarin̄orini. Áma ro Gorixom̄i r̄perir̄f numear̄iri r̄fa yarini?” yaiwiarfná

⁸ Jisaso xegf kw̄iyfo dani awa inimi d̄inj e n̄móa warinjagfa n̄win̄iri re urinjiginini, “Soyfné pí nani nioni nani inimi ‘O fwi áma yarigfápi yokwarim̄f wiipaxomani.’ n̄móa warin̄oi?” nuriri

⁹ ámi re urinjiginini, “Áma wo fwi ikárininj nioni yokwarim̄f wíánáyf inimi imóninjagi nani áma woxi s̄ijnwf t̄ni s̄ijnwf win̄ipaxf menini. E ner̄i aiwi nioni áma enj n̄ni s̄iwimf enj womi ‘Rixa n̄wiápin̄imeari d̄ixf ikwianjw̄f n̄imeám̄i ui.’ uránáyf o nanf imónigfá áma n̄yfnéni s̄ijnwf t̄ni s̄ijnwf win̄ipaxfirini.” nuriri

¹⁰ re urinjiginini, “Niyfnéni nioni nani re yaiwip̄ir̄i nani, ‘Áma imónijo anani áma xwfá t̄yo d̄anjyf fwi ikárin̄ápi anani yokwarim̄f wiipaxorini.’ naiwip̄ir̄i nani píráninj s̄ijnwf nan̄fpoi.” nuriri

¹¹ enj s̄iwimf enjomi re urinjiginini, “Nioni re r̄irarin̄ini, ‘Joxi n̄wiápin̄imeari d̄ixf ikwianjw̄f n̄imeám̄i anj e nani ui.’ r̄irarin̄ini.” urána re enjiniginini.

¹² O rixa nanf nimóniri n̄wiápin̄imeari áma n̄ni s̄ijnwf anigfe dani ikwianjw̄ xwanjw̄ níkwónim̄i peyeantiniginini. E éaná áma ayf s̄ir̄f n̄p̄ik̄in̄iro Gorixom̄i seáy e numero re riḡawixini, “Nene enjiná dani aiwi áma wo ro yarinj̄pa ax̄pi re yarinjagi m̄win̄agwárinini.” riḡawixini.

Ripaioim̄i “N̄ix̄idei.” urinj n̄anirini.

¹³ Jisaso ámi anj e p̄ini n̄wiárim̄i nuri ipi iman̄fpá tñj e njewaná ox̄f ap̄ixf n̄iaíw̄f n̄ni o tñj e nani bayarin̄agfa o nuréwap̄iya nuri

¹⁴ s̄ni ipi iman̄fpám̄i n̄purfná Ar̄piasom̄i xewaxo Ripaio —O takisf nani n̄igw̄f urápar̄in̄orini. O opisf anjyo éf n̄njwear̄i xegf om̄inj yarinjagi n̄win̄iri re urinjiginini, “Joxi r̄w̄yo n̄ix̄idei.” urána o n̄wiápin̄imeám̄i r̄w̄yo nux̄d̄ir̄i nuro

¹⁵ Ripaioyá anjyo n̄p̄áwiwo Jisaso t̄ni xegf w̄iepsarin̄jowa t̄ni n̄njwearo aiwá n̄in̄iro áma takisf nani n̄igw̄f urápar̄igfá wa t̄ni (Enjiná Judayf anjyo takisf nani n̄igw̄f

urápígáwa takisí nání nígwí nurápírínáyí wígí meapírífa nání nígwí seáyí e bí fíwí urápágáfi enjagi nání áamá nání awa nání xwioxíyo dání wíki níwóníro kíkími níwimóníri yagíáríní.) Awa t́níní fíwí yarígífa wíníyí t́níní áamá ayí obaxí Jisasomí nìxídíro nání ayí ení nawíní Jisaso t́níní aiwá níníro yaríná

¹⁶ áamá Parisiyí ríníníyí wayá áamá Goríxoyá ñwí ikaxí eánínípi mewegífa wa Jisaso áamá takisí nání nígwí urápígáfi wa t́níní fíwí yarígífa wíníyí t́níní aiwá nawíní narínagífa níwíníro xegí wíepísarínowamí Jisaso nání re urígíawíxíní, “O pí nání áamá takisí nání nígwí nearápígífa awa t́níní fíwí yarígífa ayí t́níní nawíní aiwá níníro inígí níníro yaríní? O naní ríyaríní?” uraríná

¹⁷ Jisaso e urarínagífa arífa níwírí ewayí xwíyífa bí nurírí re urínínigíní, “Áamá simíxí mepa neríná xwírí t́níní e nání warígíamaní. Simíxí t́gíáyí warígíáríní. Nioní ení áamá ‘Nioní nígípi wé róníníní.’ yaiwinarígíáyí nání mibínáríní. Áamá ‘Nioní fíwí yarínáoníríní.’ yaiwinarígíáyí wígí uyíní yarígíápi yokwarímí wííáná ayí wé róníní imóníprí nání bínáríní.” urínínigíní.

“Pí nání aiwá ñwífa mñweaayaríní?” urígífa náníníní.

¹⁸ Jisaso t́níní xegí wíepísaríníowa t́níní aiwá ñwífa bí mñweapa yarínagífa Jono wayí numeaiá waríníoyá wíepísaríníowa t́níní áamá Parisiyí ríníníowa t́níní aiwá nání ñwífa níñwírínínayíróná Jonoyá wíepísaríníowa t́níní Parisiowayá wíepísarígífa wa t́níní nawíní nuro Jisasomí níwímearo re urígíawíxíní, “Jonoyá neaiepísaríníone t́níní Parisiowayá neaiepísarígíone t́níní aiwá nání ñwífa ñwírínínayaríníwíní. Pí nání joxíyá wíepísaríníowa aiwá ñwífa mñwea yaríní?” uráná

¹⁹ Jisaso ewayí xwíyífa bí nurírí re urínínigíní, “Áamá apíxí síní ñwíríníro síní ñweanáná oyá níkumíxíníní emearígíáwa aiwá ñwífa níñenñwíríníníro yarígíáríní? Oweoi, o síní awa t́níní ñweanáná aiwá ñwífa xenñwírínínípaxí meníní.

²⁰ E nerí aiwí o apíxí nímeari níñweanísáná enáná áamá wí omí anínímíxáná íná aiwá ñwífa ñweapíríníní.” nurírí xewaníní apíxí síní ñwíríníróoníní imónínagí nání ewayí xwíyífa e urínínigíní.

²¹ ewayí xwíyífa ámí bí nurírí re urínínigíní, “Áamá rapírapi enínaní níyíga bagífa wú axenínagí níwínírfíná rapírapi síní síní wayí míróníní wú nímearo nupákiro gwí kiwearígíámaní. E yaníro éfáyí wayí róáná síní upákíú níkíkáríní ení nípipefíná enínanú xwé naxega uníní.” nurírí ayí wígí eníná dání “Nene e neríná wé róníní níwimónírane níperínáyí, ananí Goríxo t́níní e nání peyaníwáríní.” níra wagíápi síní yarígíápi t́níní oyá xwíyífa síní t́níní nawíní íkwieropíríníní ewayí xwíyífa e urínínigíní.

²² Ámí axípi oyaiwípoyníní re urínínigíní, “Áamá inígí wainí síní nímearo memé wará síxí soyí axíyo iwajífa yarígíámaní. Iwajífa yaníro éfáyí núpíyímí nípurí síxí soyíwá ení ríxa sípí eníní. Wainí síní memé wará síxí síníyo iwajífa yarígíáríní.” urínínigíní.

“Sabarfáyo ñwífaxíní.” rígfá náníníní.

²³ Jisaso t́níní wíepísaríníowa t́níní Sabarfáyo aní nemero wítí aiwá omíní t́níní e óíyo nípuríná wíepísaríníowa wítí siyí níyíríga waríná

²⁴ áamá Parisiyí ríníníyí wa omí yaríní re wígíawíxíní, “Awa pí nání ‘Sabarfáyo ñwífáríní.’ rínínípi níwíakíro wítí aiwá níyíríro naríní?” uráfífa

²⁵⁻²⁶ Jisaso re urínínigíní, “Soyíné xwíyífa negí míxí ináyí Depito nání eánínípi fífa nírooro aiwí díní wí mímóaríní. Eníná Depito, áamá Abaiataoyí ríníní —O eníná apaxípáníní imóníní xwé woríní. O xegí Judayí Goríxomí rídíyowá wianíro nání senfá aní pákíníníyo mewenáná, Depito t́níní xegí áamá níkumíxíníní emearígíáwa t́níní aiwá merjagí nání agwí wíaríná o senfá aní pákíníníwámí nípáwírí bífkerfá Goríxo nání peaxí t́nínípi umeafáná Depito nínní xegí áamá ení nínní wínínigíní. Bífkerfá apí apaxípáníní imónígíáwaní ananí nípaxífríní. Apí Depito nínní aiwí Goríxo o nání xwíyífa bí murí enáná gí wíepísaríní rowa ení agwí wíarínagí nání yaríná pí nání xwíyífání meararíní?” nurírí

²⁷ re urínínigíní, “Goríxo áamá xámí nímíxárimáná sfá wíyí kíkífá ñwearo díní síxí yíníro epírí nání Sabarfá t́níníní. Sabarfá xámí nínní áamá ríwíyo Sabarfáyo mewepírífa nání imíxínímaní.

²⁸ Ayínání áamá imónínáoní Sabarfá ayo aí xiáwoníníní. Nioní ‘Sabarfáyo ayí ananíníní.’ rípaaxí imónínáoníníní.” urínínigíní.

3

Áamá wé kíríní ení womí naní imíxíní náníníní.

¹ Jisaso ámí rotú aní wíwámí nípáwírí áamá wé kíríní ení wo ñweanagí níwíníní uréwapíyaríná

² áamá Parisi wa —Awa re rarigfáriní, “Sabarfáyo omíní nerínáyí ayí ńwáfáriní. Ámá aí Sabarfáyo naní nímíxírnáyí ayí ńwáfáriní.” rarigfáriní. Awa Jisaso áamá wé kíríní ení omí Sabarfáyo naní wímíxáná omí xwíyá mearaníro nání síńwí nńwíníro ńweanagá aiwí

³ o wé kíríní enomí re urínínigíní, “Nńwíápnímeámí nńbírí áwíní e éf roi.” nurírí

⁴ Parisiowamí re urínínigíní, “Segí dńí píoí moarínó? ‘Sabarfáyo ámáyo naní nńwírnáyí ayí ananíríní.’ ríyáiwíarínó? ‘Sabarfáyo sípí nńwíkárínáyí ayí ananíríní.’ ríyáiwíarínó?” nurírí ámí re urínínigíní, “ ‘Sabarfáyo símíxíyo píráníní nímíxírnáyí ayí ananíríní.’ ríyáiwíarínó? ‘Ámá nńpíkírnáyí ayí ananíríní.’ ríyáiwíarínó?” uríagí aiwí awa xwíyá bí murígfawixíní.

⁵ Xwíyá bí murarínagá nńwíní síńwí nńwínímerfná wíkí nńwóga nuri awa wé ikí enomí wá bí mńwíaní dńí kíkímí nńwímóga warínagá nńwíní awa nání dńí sípí ení nńwírí omí re urínínigíní, “Wé ńeapá énapei.” uráná o wé ńeapá nerfná re enínigíní. Ríxa naní imónínigíní.

⁶ Ríxa naní imóníagí Parisiowa síńwí e nńwíníro nńwíápnímeámí nńpeyearo áamá mńxí ináyí Xeroto tńí nńkumíxíní emearígfáwa tńí awí neáníro Jisasomí píkianíro nání inímní mekaxí megáfawixíní.

Ipípámí dání áamá obaxíyo uréwapíyíní náníríní.

⁷ Jisaso, Parisiowa xfo nání mekaxí mearínagá, o xegí wíepísarínjowa tńí ámí ípíwá ríwonímní úaná áamá Garírí pńropenísfyo dńí obaxí omí númí nuro áamá Judia pńropenísfyo dńíyí tńí

⁸ wígí aní xwé yofí Jerusaremní áwíní e mńrínínípmí dńíyí tńí xwá yofí Idumia ńweáyí tńí áamá inígí Jodaní rapáyo oríwámídání ńweáyí tńí émáyí aní bíaú Saidoní tńí Taia tńí tńí e ńweáyí tńí áamá xwé obaxí ayí Jisaso yarínípní nání arfá nńwíro xfo tńí e nání bńmíarínagá

⁹⁻¹⁰ Jisaso áamá obaxí símíxíyo naní imímíxímí éf enagí nání áamá nńní símíxíyí omí amáfí rónaníro nání íkwíkwerí niga warínagá nání xegí wíepísarínjowamí re urínínigíní, “Ámá obaxí amáfí nńnńrónírná nńnńxoyípióá nńbarínó. Ewéyo pńxemoánímí nání píráníní anwí e nńtípoyí.” urínínigíní.

¹¹ Ámá imfó dńí xíxéroarígíyí Jisasomí nńwínírnáyí símímanímní nńpíkínímearo wauní nńwíkáríníro “Niaíwí Goríxoyáoxírní.” uraníro yarínagá nání

¹² o mńxí numáínowárinfná mńxí ríá tńí nurírí re urínínigíní, “Nioní Goríxomí xewaxoní enagí nání áwaní mńrowíaropaní.” urínínigíní.

Xegí wíepísínfáwamí rńpeaní náníríní.

¹³ Jisaso dńwíyo nání nńyírí áamá xfo xegí wímónarínjowamí “Soyíné ení yapípoyí.” uráná awa ení xfo tńí e nání nńyíro wímeáaná

¹⁴⁻¹⁵ o áamá wé wúkaú síkwí wáu xfo tńí emepírfá nání imóníro xfo nání wáfí nurímero áamá imfó xíxéroaríníyí mńxí umáínowárpaxí nímóníro ero epírfá nání rńpeanínigíní.

¹⁶ Ámá wé wúkaú síkwí wáu xfo rńpeanjowa wígí yofí rowaríní. Wo Saimono —O Jisaso yofí ámí bń Pítaoyí wńrínoríní. O tńí

¹⁷ ámí wáu Sebediomí xewaxowáu Jemisó tńí xogwáo Jono tńí —Awaúmní Jisaso yofí Boanesisowáuyí —Yofí mńkí ayí awáu akíríwńíní imónígfíwáu enagí náníríní. Yofí e wńrínjowáu tńí

¹⁸ ámí wo Adírúo tńí ámí wo Pírípó tńí ámí wo Batoromuo tńí ámí wo Matíyuo tńí ámí wo Tomasó tńí ámí wo Arípíasomí xewaxó Jemisoyí rínínjō tńí ámí wo Tadiaso tńí ámí wo Saimono —O yofí ámí bń Seretoyí ríníníyí —Yofí mńkí ayí “Émáyí ámí oxíđowáraneyí.” rarígíyí náníríní. E rínínjō tńí

¹⁹ ámí wo yoparo Isíkariotí dńí Judaso —O Jisaso nání mńyí rorírnímenjoríní. O tńí áamá wé wúkaú síkwí wáu awamí rńpeanínigíní.

“O oboyá ení éáníní tńí yaríní.” rígfá náníríní.

²⁰ Jisaso tńí wíepísarínjowa tńí ámí aní e nání nuro ńweanáná áamá obaxí o tńí e awí neáníro epíroyí wíarínagá nání nńyórfmoro aiwá mńnpaxí wímónarínagá

²¹ Jisasomí xexírfméáyí áamá wí xfo nání “Xewanínjō ríxa majfá níkáríníri yaríní.” rarínagá arfá nńwíro omí nńwírímeámí waníro nání barfná

²² Goríxoyá ńwí ikaxí mewegífa wa aní yofí Jerusaremní dání nńbímáná Jisaso tńí e rémónapfáwa ámáyo Jisaso nání re nura ugáfawixíní, “Imfó xíráóníní imónínjō Bieseburóyí rínínjō —O xegí yofí bń Setenoríní. O Jisasomí rńwfmíní nńrómáná xíxéronagí nání o áamá imfó xíxéroaríníyó mńxí umáínowáraní.” nura warínagá nání

²³ Jisaso awamí “Nńwanínjōnı tńí e nání bńpoyí.” nurírí ewayí ikaxí bń nurírná re urínínigíní, “ ‘Seteno xegí wfmám mńxí umáínowárpaxí imóníní. Ríyáiwíarínó?’ nurírí

²⁴ ewayí xwiyáa rípi uríñinigini, “Ámá axowa mîxí nínîro xepîxepá nîrónîróná ení mîweánípa nero mîmianwí upîrîfárinî.

²⁵ Ámá gwí axíri ení mîxí nínîro xepîxepá nîrónîróná ení mîweánípa nero xwfámi imónîpîrîfárinî.” nurîri “Seteno xegí wíami mîxí umáînowáripaxí mîmónînjagí nánî rífa neararîni?” oyaiwîpoyinîri ewayí xwiyáa apî nurîmána

²⁶ ámi re uríñinigini, “Seteno ení xegí wíami tîni mîxí nínîro xepîxepá nîrónîrónáyí wiwanîjowa ení meánî nínîro xopîrári inîpîrîfárinî.” nurîri ayí xewanîjo nánî dînjí re oyaiwîpoyinîri “Setenoyá ení eánîjîpî tîni mé omî xopîrári wimîni rífa yarîni?” oyaiwîpoyinîri nánî

²⁷ ámi ewayí xwiyáa rípi uríñinigini, “Ámá wo ámá ríá rîjî woyá iyáa fá urápekîxémîni nánî oyá aníyo nîpáwirîná amíná aní xiáwomî gwí nîyiri nîtîmána amîpî oyá ananî urápekîxenîgîni.” nurîri

²⁸ ámi re uríñinigini, “Nionî nepa seararîjîni. Íwí yarigíápirani, riperrîrî inarigíápirani, amîpî sipî nîni ámá yarigíápi Gorîxo ananî yokwarîmî seaiinîfárinî.

²⁹ E nerî aiwî ámá Gorîxoyá kwíyí nánî riperrîrî méfáyí Gorîxo e ríápi ámi wí yokwarîmî wiinîfámani. Anîjî e nîmónîri xwiyáa meárinîpîrîfárinî.” uríñinigini.

³⁰ Ayí rîpi nánî e uríñinigini. Gorîxoyá kwíyí tîni imfó mîxí umáînowárarînjagí aiwî awa Gorîxoyá kwíyí riperrîrî nîmearîro “Jisaso imfó dînjí xîxéronjagí nánî imfó wíami mîxí umáînowárarîni.” rarînjagí nánî Jisaso xwiyáa apî uríñinigini.

Xínáí tîni xexîrîméáowa tîni nánîrinî.

³¹ Jisaso sîni aníyo njewanána xegí xínáí tîni xogwáowa tîni nîrémónapîro bîariwámîni nîrómána “Jisaso nîwîapîri sîjwí oneanîni.” urána

³² ámá Jisasomî epîroyí nîwîro mîni mîni nîjweaxa pugíá wí re urigíawixîni, “Ai dîxí rínáí tîni rîrixímeáowa tîni bîariwámîni nîrómána joxî nánî rarîjoi.” urágíá

³³ o “Ewayí xwiyáa bî rífa neararîni?” oyaiwîpoyinîri yarîjî re winîinigini, “Ámá gíyí gí nókî tîni gí nîrixímeáowa tîni rinîni?” nurîri

³⁴ ámá mîni mîni nîjweaxa pugíáyo sîjwí nîwînimerrîná re uríñinigini, “Gí inókíwayíné, nîrixímeáowayíné rîxa tî njweagíá ayoî.

³⁵ Ámá gíyí Gorîxo rîjîyo dînjí nîkwîroro xîdarigíáyí ayí gí inókíwánîjî tîni gí nîrixímeánîjî tîni imónîgíáyîrinî.” uríñinigini.

4

Ewayí ikaxí wítí siyí wiáronjî nánîrinî.

¹ Jisaso ámi ipî Garîri imanî tînjí e nánî nurî nuréwapîyiri ámá xwé obaxí awí neánîro epîroyí wiarînjagí o ewéyo nîpîxemoánîri éfî nîjwearî ámá nîni sîni ipî imanî e njewanána

² o nuréwapîyirîná xîxewísí xwiyáa amîpî obaxí nánî nuréwapîyiri

³ re uríñinigini, “Aríá époyî. Ámá wo o xegí omîjîyo axîpî wítí siyí nîwiároa umîni nánî nurî

⁴ xwíá yuní ikîxearîni nîjweaxa nîwîároa nurî aiwî wí ófî manîpá tîni piéróána iní nîbîro mîmeánî enîinigini.

⁵ Ámi wí sîjî inîmi yapîniñáná xwíá onîmiápi seáyî e enáná wiárófíyí xwíá akwîniñáná enajî nánî apaxí mé nerápimáná

⁶ sogwí nîwepîni xaiwí anarîná pîpînjí mîwárinjagí nánî nîyîweánîri yeáyí yarîñinigini.

⁷ Ámi wí emí pîpînjí aríkiárîni nîjweaxa wiárófíyí emí pîpînjîyo dánî nerápi xenjwírînjagí nánî wítí siyí apî ná mîwenîinigini.

⁸ Ámi wí xwíá nanî e wiárófíyí píránîjî nerápi xwé nerî ná nîkîkîreánîrîná wí xwé onîmiápi nîwerî wí xwé obaxí nîwerî wí aga dînjí nîmori fá mîropaxí wenîinigini.” nurîri

⁹ ámi re uríñinigini, “Seyíné wítí siyí nánî nionî ewayí xwiyáa ríá apî nánî aríá okíarî nîmónîpoyî.” uríñinigini.

Eníná rîniñîpî tîni xîxenî ewayí ikaxí urînjî nánîrinî.

¹⁰ Idána o xegípi njewanána wîepîsarîjowa wé wúkaú síkwí waú tîni ámá wí xó tîni emearigíáyí tîni wigípi ewayí xwiyáa xó rípi nánî yarînjî wiarîná

¹¹ o re uríñinigini, “Xwiyáa Gorîxo seyíné xó xegí xwioxíyo mîmeámî nerî seamenjewanána nánî eníná dánî inîmi imónîjîpî nionî rîxa wíá searókíamoarinîni. E nerî aiwî ámá nionî dînjí mîni kwîró wigí dînjí tîni néra warigíáyo nionî uréwapîyarîná mîkîpî aríá mîni ewayí xwiyáa rarînjápi aríá niarîjoi.

¹² Ayꝑ rɪpɪ nánɪ ewayꝑ xwɪyꝑánɪ urarɪŋɪnɪ. Gorɪxoyá xwɪyꝑá wáá rókiamoagꝑ Aisaiaoyɪ rɪnɪŋo áamá niontɪ dɪŋɪ mɪnɪkwɪró wigꝑ dɪŋɪ tɪnɪ néra warɪgꝑáyɪ nánɪ enɪná nrɪrɪ rɪfwamɪŋɪ re eanɪnɪgɪnɪ. ‘Ámá ayꝑ wigꝑ uyɪnɪ yariɪgꝑápɪ rɪfwɪmɪnɪ mamóábánɪyɪ Gorɪxo yokwarɪmɪ wiingɪnɪnrɪ ewayꝑ xwɪyꝑá ará nwɪrwɪnɪ ará nɪwiuro aiwɪ njáýá mimónɪ ero sɪŋwꝑ nɪwɪnrɪná sɪŋwꝑ nɪwɪniro aiwɪ dɪŋɪ mɪmó ero epɪrɪ nánɪ ewayꝑ xwɪyꝑánɪ urɪnfárɪnɪ.’ Aisaiao enɪná rɪfwamɪŋɪ e eanɪpɪ tɪnɪ xɪxenɪ niontɪ xɪxenɪ e yarɪŋɪnɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

Ewayʔ ikaxʔ witʔ siyʔ wiáronʔ mʔkʔpʔ nánʔrʔnʔ.

¹³ O ámi re uriniginí, “Soyíné ewayí xwiyá nioní ríápí síní majá rimóníno? Ewayí xwiyá apí nájá mimónípa nerínáyí, ewayí xwiyá nioní raríná nípíní aríge nerí nájá imónípríáríní? Míkípi áwaní osearíníní rariníní.

¹⁴ Ámá wití siyí wiároarinyí xwiyá Gorixo nání wáí nemerí urimearínóníní imóníní.

¹⁵ Ámá wí wít siy' ópá tñt' piérófp' in' n̄bir' manarín'fín'fín' imón'fín'. Ay' xwiyá Gorixo nán' ará wíáfp' Seteno ay' Gorixo nán' dñf' moprí'xñt' an'fín' n̄bir' p'p'p'f' n̄wir' em' m̄meám' varín'fín'.

¹⁶ Ámá ámi wí wít' síy' s'íná ínímí yapíníj'áná seáyí e xw'fá onímiápi ej'áná wiáróf'yíníj' imóníní. Ay' xwíy'fá Goríxo nání ar'fá níwiróná yay' níwinírí níx'daníro yaríná

¹⁷ xwiʔyá ná ínímí pípínííní mʔwárinjagí nání aníní xʔdaríǵámani. Xwiʔyá Goríxo nání xʔdanro yarínjagí nání áma wí nʔbʔro nepa ení neánro ríá xʔdarínóníní iwamʔó nʔwíwapiyirí xeaníní wikeáráná apaxí mé píní wiáraríǵáríní.

¹⁸ Ámá ámí wí wítí siyí emí pípińí aríkiáríníje wiárófíníńí imóníní. Ayí ení xwíyáá Goríxo nání aríá níwiro aiwí

¹⁹ amɪpɪ xwáʔyo dájɪ nánɪ dɪŋɪ obɪbaxɪ nɪmoro 'Amɪpɪ wɪ nionɪ mɪnɪmúropanonɪ.' nɪyawiwo amɪpɪ wɪ nánɪ 'Arɪge núdeanɪárɪnɪ?' nɪyawiwa nurɪnáyɪ wɪtɪ emɪ nerápɪrɪ xɛnwɪrárarɪŋɪ yapɪ nímónɪro aiwá ná mɪkɪkɪreánarɪŋɪyɪ yapɪ imónarɪgɪárɪnɪ.

²⁰ Ámá ámi wí wítʔ siyʔ xwʔá nanʔ imóniŋe wiáróʔyínʔ imónini. Ayʔ xwiʔyá Gorixo nanʔ arʔá nʔwiro diŋʔ nʔkwʔroro píranʔiŋ nʔxʔdʔróna wítʔ siyʔ aiwá ná wí xwé onʔmiápi weri wí xwé obaxʔ weri wí aga diŋʔ nʔmori ʔá mʔropaxʔ weri yarʔiŋyínʔ imónini.” Ewayʔ xwiʔyá mʔkʔpi nanʔ áwanʔ e urʔiŋnigini.

Ewayí ikaxí ramixí nánirini.

²¹ O wiepisariŋowa “Ámá ayo aninŋí yumí winíarini.” yaiwipríxiniŋi siní ewayí xwiyíá nání áwanŋí nuriríná re urinŋiniginí, “Ámá ramixí nímixárománá sixí xwé wá nimeari upixákiaripríxiniŋi.” riyaíwariŋo? Pienŋí ikwianwíyo íniniŋi típríxiniŋi. riyaíwariŋo? Oweo, ikwianwíyo sináninŋí e tarigíariniŋi.” nurirí

²² re urin̄iginin̄, “Xwiyá ejná dán Gorixo xó xegá xwiox̄yo m̄imeám̄ ner̄ seamer̄wean̄a nán̄ in̄im̄ imón̄in̄p̄irant̄, am̄ip̄ p̄n̄t̄ imón̄in̄p̄irant̄, n̄ip̄in̄ s̄in̄án̄ imón̄in̄f̄arin̄.

²³ Xwiyá niont searar+ñápt nánt aráa ókiarí nímón+poi+.” nur+ri

24-25 re urin̄iginiḡin̄i, “Ar̄á n̄nir̄f̄n̄a d̄inj̄ p̄ir̄án̄inj̄ n̄moro ar̄á nir̄f̄in̄i. E ner̄f̄n̄áȳ, Gor̄ixoȳa d̄inj̄ t̄n̄i n̄ij̄á nim̄ón̄to s̄in̄ d̄inj̄ p̄ir̄án̄inj̄ n̄moro ar̄á n̄n̄ia nur̄f̄n̄i, oȳa d̄inj̄ t̄n̄i n̄ij̄á ám̄ win̄i nim̄óga up̄ir̄f̄ar̄in̄i. E mep̄a ner̄f̄n̄áȳ, p̄n̄é n̄ion̄i sear̄ar̄in̄ip̄i r̄f̄w̄im̄in̄i mamoro ík̄i nemoro ner̄f̄n̄áȳ, x̄wīȳá Gor̄ix̄o n̄án̄ip̄i n̄ij̄á w̄i im̄ón̄ip̄ir̄f̄am̄ani. X̄wīȳá Gor̄ix̄o n̄án̄ip̄i n̄ij̄á on̄t̄mīap̄i im̄ón̄iḡf̄áȳ ai x̄ewan̄t̄jo ám̄ p̄ir̄ip̄ir̄f̄ win̄f̄ar̄in̄i.” ur̄in̄iginiḡin̄i.

Ewayí ikaxí wití siyí xegípi erápiŋí nánirini.

²⁶ O sɪnɪ ámá e ɲweagɪá nɪyonɪ xwɪyɪá Gorɪxo xwioxɪyo mɪmeámɪ nerɪ umerɲweanɪa nánɪpɪ nurɪrɪnɪ ámɪ ewayɪ xwɪyɪá bɪ nurɪrɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Gorɪxo xɔ xegɪ xwioxɪyo mɪmeámɪ nerɪ seamerɲweanɪáɪ re imónɪnɪ. Ámá wo omɪɲɪyo nánɪ nurɪ wɪtɪ siyɪ nɪwɪáróa núnɪsáná

²⁷ *sá weri wiápini meari yaríná wití siyí ríxa nerápiri xwé nerí o 'Arige nerápiri ríá peyarini?' yaiwiaríná*

²⁸ xegípi xwíáyo dánti nipeyirí iwí niga niyirí siyí nerí ná níkíkíreága nipeyirí

²⁹ yóʼ éaná ríxa mipaxʼ enagi n̄wínínríná kirá n̄meari m̄wákwm̄f yariñrín̄i.” ur̄ñnigin̄i. Gorixo xegʼ xwioxʼyo m̄meam̄f ner̄i umen̄wean̄fap̄i ax̄p̄i iwam̄fó ner̄fna ayʼ diñʼ “Arige ner̄fna xwé imónínfárini?” n̄yaiwirow aiwʼ “Xegʼp̄i xwé imónínfárini.” oyawaiwov̄yín̄i n̄áni e ur̄ñnigin̄i.

Ewayí ikaxí masité siyí nánirini.

³⁰ Ámí re uríñinigini, “Pí pí ewayí xwiyá nírirane Goríxo xwioxíyo míméámí neri neamenjweanfápi nání raníwini?”

³¹ O níbirí neamenjweanfápi masíté aiwá siyíñíñí imóníni. Masíté aiwá siyí nurírná aga onímiápi wiároarígá aiwí

³² nerápimáná xwé neri aiwá níñí negí omíñíyo yaríñípimí seáyí e ní múrorí rení sepiá wíexáráná ñí níbirí yéwí íníwámíni taríñíni.” uríñinigini. Ayí “Iwamíyí nene onímiápi neri aiwí ríwéná ámá xwé obaxene Goríxo neamenjweanfáriní.” oyaiwípoyiníri e uríñinigini.

³³ Xwiyá Goríxo xwioxíyo míméámí neri umerjweanfápi nání nurírná ámá ayí arfá wípaxípi tñí xíxeni ewayí xwiyá obaxí axípiñíñí imóníñí nura nurí

³⁴ síñjání áwaní bí murí ewayí xwiyá nira nurí aiwí wiepísaríñowa tñíni níñjweanfá ewayí xwiyá xí uraríñí mífípi nání áwaní urayíñinigini.

Ipí imeamfkwí yaríñagi samíñí imíxíñí náníriní.

³⁵ O ewayí xwiyá nura núśáná sfápi tñí axíná xegí wiepísaríñowamí re uríñinigini, “Ipiyo jfariwámíni oxemoaneyí.” uráná

³⁶ awa ámá obaxí e awí eánígáyo pñí níwiárimí ewé Jisaso éf níñjweaní e dání pñé uréwapíyaríñpámí ení nípi xemoáníro Jisaso tñí nuro ewé wí ení awa tñí warfá re eníñinigini.

³⁷ Rfáwípi bíri iníígf ení imeamfkwí erí nerfá ewéyo míméámí yarfá ewéyo iníígf ríxa níróga wíápiñímeaaríñagi níwiniro

³⁸ Jisaso ewé íkwémíñíñíni íkwíawíyo sá wenómí saiwíarí níwiro re urígíawixini, “Nearéwapíyaríñoxini, none ríxa iníígf namianíri yaríñwáyo! Joxí dñí nímorí ríweníni?” uráná

³⁹ o níwíápiñímeaní re eníñinigini. “Rfáwípi samíñí oweáriní.” ríri “Iníígf imeamfkwí yaríñípi ení samíñí oweáriní.” ríri éáná apaxí mé rfáwípi samíñí werí iníígf ení samíñí werí yáraná

⁴⁰ re uríñinigini, “Soyíné pí nání wáyí seainaríni? Dñí mñíkwíropa nero nání wáyí ríseainaríni?” uráfí

⁴¹ awa óf níkáríniro nání wígfípi re ríñígfawixini, “Pí ámáoríni? Imíñí tñí iníígf tñí o ráná aríre ámáníñí arfá níwírí samíñí ríá wení?” ríñígfawixini.

5

Imfó obaxí xíxéoríñomí mífí umáíñíñí náníriní.

¹ Jisaso tñí xegí wiepísaríñowa tñí nuro ipí yof Garíriyo jfariwámíni ámá wígfí yof Gegesayí añíyo níwíékíñímearo

² o ríxa ewéyo dání ayoáaná re eníñinigini. Ríxa ámá ímfó dñí xíxéoríñí wo ámá xwáripáyo dání níweapíri Jisasomí níwímeaní

³ —O ámá xwáripáyo aníñí e weagoríni. Ámá wí ainíxf aí tñí aí gwí mífáripaxí yagíforíni.

⁴ Íníná ainíxf tñí gwí xáíwí wírí tñí síkwíyo tñí wéyo tñí járaríñagí aiwí o narfíkiárimí wagoríni. Ámá wí ení neáníro omí xayípemíxípaxí yagífomani.

⁵ Xegípi aníñí xwáripáyo níñjweanfá íkwáwíyíná árfwíyíná dífí tñí e dání makírfwí nímfó nurí sfáñá nímeaní pírfí nuyíkíga wagoríni.

⁶ O Jisaso jfami baríñagi níwinirí mífí níwerí wauní níwíkarínirí

⁷⁻⁸ Jisaso maní tñí “Ámá romí ímfóyíné síní dñí mífíxéropaní. Pñí wíarípoi.” uraríñagi o xwamiání níwírí “Jisasoxí pí neaimínirí baríñíni?” nuríri “Goríxo ñwíá amípi níyoní seáyí e múroñomí xewaxoxíriní. Wauní siaríñagwí nání Goríxoyá síñwíyo dání ‘Rfíñí wí seaiapímíméíni.’ nearei.” uráfíga

⁹ Jisaso yaríñí “Segí yof píriní?” wíáná ímfowa re urígíawixini, “None xwé obaxí mífíróñíñagwí nání yof Ríjoníyí —Yof mífí ayí mífí nání xwé obaxí gwí mónarígíá náníriní. Yof Ríjoníyí ríñíwíni.” uráfíga

¹⁰ wauní níwiro arfíki “Xwíá tíyo dání ímfone mífí mífíneamáínowáripaní.” nuríro

¹¹ odípi aga xwé obaxí bí dífí wíyo mífíarí ríñíro aiwá naríñagí níwiniro

¹² wauní ríxíñí re urígíawixini, “Ímfone odípiyo ríwíñíni nírómáná dñí oxíxéropoyiníri síñwí neanei.” uráfíga

¹³ Jisaso xe dñí oxíxéropoyiníri síñwí wínaná ímfó ámá omí dñí xíxérogíapi nímfíxearo ámí odípiyómíni xíxéoráná re egíawixini. Pímaní éf roní wí e añíni wéféyí wíarí síwá nero aníñíni ipíyo nípiéroro píyí egíawixini. Odípi ayí woní marfáí, 2,000 píyí egíawixini.

¹⁴ E éaná áamá odípí mearigáayf anjini nuro odípí éfápi nání anj e nweagfáyo áwanj nurárim nuro omijf tñj e yarigfáyo eni áwanj nura eméaná áamá nñni “Pí ríá enjot?” niyaiwiro sijwí winaniro nuro

¹⁵ Jisasom tñj e nírémoro wenijf éfáyf winigfawixini. Áamá imfó dñj xixéroarigo xegf yarinjpa mé dñj sixf niniri aikf niyiniri riwo éf nweanagf nwiniro xámí imfó obaxf dñj xixérogfá nání “Nepa imfó xixéroago orfani?” niyaiwiro wáyf yarfná

¹⁶ áamá Jisasom imfó mixf umánowáfagi wínfáyf repiyf niwiro imfó sayá meago éfpi nání tñni odípí éfápi nání tñni repiyf wíaná

¹⁷ Jisasomí waunf niwiro re urigfawixini, “Negf xwíá re pñni nneawiárimí uí.” uraná

¹⁸ o ríxa ewéyo pñxemoánimniri yarfná imfó dñj xixérófo waunf nuriri “Nioní eni joxí tñni wanfwií.” urarigagf aiwí

¹⁹ Jisasom nioní tñni xe ouniri sijwí mwininpa neri re urinjiginini, “Dixf anj e nání nuri dixf áamá Ámináoni ayá níririmixiri siápi nání áwanj nura úrrixini.” urfagi

²⁰ o nuri anj Dekaporisiyo apí apí nikwíróga unijfyo áwanj nura nemerí amípi Jisasom wípi nání áwanj nura emearfná áamá nñni dñj ududf niwiniri “Arige neri nanj éorfani?” yaiwiagfáriní.

Apixf ragf anijf pwarinjf wími tñni miál penjf wími tñni nanj imixinjf nánirini.

²¹ Jisasom tñni xegf wiepísarinjowa tñni ámi ewéyo núfasaná ipiyo jfaríwámíni niwieknimearo ewéyo dání nayoaro ipi tñj anjwí e ronjáná áamá obaxf nñbiro Jisasom tñj e epíroyf yarfná

²² áamá wo —O Judayíyá rotú anj wíyo ámináo nimóniri menweanorini. Xegf yoí Jairasoyf rininjorini. O nñbiri Jisasomí sijwí nwinirfná oyá síkwf tñj anjwí e mñj xwíáyo níkwírori waunf níwikáriniri

²³ waunf xwíyá re urinjiginini, “Gf miál ríxa anjwí ayo nipepaxf eni. Í nanj neri sijf uní nání joxí nñbiri wé seáyí e ikwiárei.” urfagi

²⁴ Jisasom tñni nawíni uáná áamá nñni níxfdíro íkwíkwierf warfná re enjiginini.

²⁵ Apixf wí —Í xegf ragf anijf pwarfná xwiogwí wé wúkaú síkwf waú múronjirini.

²⁶ Í nanj onimixfpoyniri xwírf obaxíyo nígwí ayá wí níroaayirí mñni níwiri aí rñinj winarinjpi nanj bí onímiápi mé niyípeí yarinjirini. Xegf nígwí anípa imónijagf aí ámi wíni mñxininjf yomíxarigfíriní.

²⁷⁻²⁸ Í Jisasom nání arfá níwirfná “Oyá iyfáyo aí amáf níronirfnáyf ámi nanj emfñni.” niyaiwia nñbiri áamá epíroyf egfáyo áwini e nídkwirí rfwími dání wé íepá neri oyá iyfá amáf róninjiginini.

²⁹ Amáf rónáná ragf anijf pwarinjpi yeáyf síkiárinjiginini. Ragf yeáyf síkiárfagi naineniri re yaiwinjiginini, “Ríxa nanj riyini réini?” yaiwiarfná

³⁰ Jisasom níjfa nimóniri “Enj éánijf nioniyá bí nñnowárimí ipi ruñot?” niyaiwiri níkinimóniri re rinjiginini, “Gf iyfáyo amáf go rónigot?” ráná

³¹ xegf wiepísarinjowa re urigfawixini, “Joxí áamá epíroyf nísiro íkwíkwierf nísiaga warfná pí nání ‘Go gf iyfáyo amáf níronigot?’ rarinjini?” urfagfá

³² apixf e wíimí sijwí winimniri nání sagagf emearijagf

³³ í “Jisasom píraninjf nimixfíriní.” niyaiwiri wáyf neri enj óf néra nñbiri Jisasomí agwírfwámíni waunf níwikáriniri mñj xwíáyo níkwírori xí éfpi nání wíá rókiamónfagi

³⁴ Jisasom re urinjiginini, “Ineyí, jíxi dñj nñnikwírorinjipimi dání erfkiemeánfñni. Símixf ayá sinarinjpi ámi wí sinífná menagf nání ámi ayá bí mñsiní kíkífá néra uí.” nuriri

³⁵ síní ími e urarfná síní miál símixf wenje nírémmopa nerfná áamá wí rotú anj mewenoyá anj e dání nñbiro Jisasom nání re urémeagfawixini, “Nearéwapíyarinjomi síní ayá wí murinjweapani. Dixf miál ríxa penjot.” urarfná

³⁶ Jisasom arfá e níwiri rotú anj mewenomi re urinjiginini, “E neri aiwí wáyf mepani. Dñjini nñnikwírófa uí.” nuriri

³⁷ áamá nñni e nurakionjwirárimáná aiwí “Pitao tñni Jemiso tñni xogwáo Jono tñni awa nioní tñni xe obípoyniri sijwí owinimnini.” niyaiwiri nuro

³⁸ rotú anj mewenoyá anj e nírémmoro Jisasom yaiwininjf niniri rinarinjagf arfá níwiri wí yeyí níra warfná wí njwapé rarinjagfá nwiniri

³⁹ anjyo nípáwiri re urinjiginini, “Pí nání njwí earo yeyí ríro yarinjot? Miál ríxa penjotiri njwí rímiarinjot? Í sa sá wentí.” nuriri

⁴⁰ rípfá nura warfná o áamá nñni emí mñmixeámí neri miáimí xaniyaú tñni omí kumíxinarigfá waú wo awa tñni anj awawá íkwírónjf miál weníwámí nípáwiro

⁴¹ Jisasom miáimí wéyo fáfá nñmaxiriri xegf pñné tñni “Tarita kumi.” nuriri —Ayf agapfne “Míá ríyí wiápfñimeai.” uraríjwápi nánirini. E uraná re enjiginini.

⁴² Í ríxa níwíápfínímeari xegí xwiogwí wé wúkaú síkwí waú enagi nání ríxa níwíápfínímeari aní yarfíná ayí síríf nípfíkíníro “Aríge ámí ríá wíápfínímeanoí?” níyáiwíro ududí yarfíná

⁴³ Jisaso ñwí ikaxí re uríñínigíní, “Nioní éápfí ámá wíyo áwaní murípa épiyí.” nuríri “Ímí aiwá bí míní wípiyí.” uríñínigíní.

6

Ámá xegí aní e dájnyí ríwí umogíá náníriní.

¹ Jisaso aní e pfíní níwíárfíní uáná xegí wíepísaríñowa níxída nuro o tñí xegí aní e nírémore níñweagíásaná

² ríxa Sabarfá imóníñáná o nurí rotú aníyo nípáwírí xwíyíá Goríxoyá uréwapíyarfíná ámá aríá wíyíyí síríf nípfíkíníro xwíoxíyo dání ríá níwóróa nuro re ríñígíawíxíní, “Ro xwíyíá apí ge ríá níjía imónígoí? Níjía oyá pí níjíaí ríá neaiwápiyariní? Emímí o yaríñípfí aríge níjía imóníñíriní? Oweoi, re dájoríní. Nenéníñí imóníní.

³ Ámá ro xegí omíñí sa aní mírariñoríní. Sa Mariaí xewaxoríní. Xegí xexírímeáowa wíyí yofí Jemiso tñí Josiso tñí Judaso tñí Saimono tñíriní. Xexírímeáiwa nene tñí ení nawíní mñweapa reñoi? Aríge nímoníri nearéwapíyariní?” níriga nuro “Aríá mñwípaní.” níriníro wíyí xwíoxíyo dání wíkfí níwóga waríná

⁴ Jisaso xewaníño nání nuríriná wíyí rarígíápfí tñí xíxeni re uríñínigíní, “Ámá aní mídájnyí Goríxoyá wíá urókiamoarígíáyo aríá umónarígíá aí wíyí e dájnyí tñí xexírímeáyí tñí ‘Sa negí ámáoríní.’ níriníro aríá umónarígíámani.” nuríri

⁵ e emímí mñwíwápiyipaxí enagi aí ámá símíxí yarígíá wíyoní wé seáyí e níwikwíáriní naní imíxíñínigíní.

⁶ E neríná o ayí dñí mñwíkwíropano nero aríá mumónaríñagíá nání ududí winíñínigíní.

Wíepísaríñowa wáf urímépyoiníri uowáriní náníriní.

O aní apí apí ikwíróñíní wíyí wíyoní nemerí xwíyíá Goríxoyá nuréwapíya nemeríná

⁷ xegí wíepísaríñowa wé wúkaú síkwí waú awamí “Awí eánípyoi.” nuríri waú waú xíxegíní upfíri nání níkumíxíri níwárfíná imíóyo míxí umáñowárfíri ení síxí eáníñí bí xíxegíní ení síxí neámíxowárfíri

⁸ ñwí ikaxí re uríñínigíní, “Wagwí wagwí aní wíyí wíyo wáf nemero ‘Goríxoyá xwíoxíyo ñweaníwá aníwí ayo enagi nání seyíné uyíní néra warígíápfí ríwífmíní nímmamoro nisaníro ñweárfíxíní.’ nuríriná amípfí wí nímeámí mupaní. Aiwá bíraní, árupianí wúraní, nígwí wowí bíraní, bí nímeámí mupaní. Xoyíwání eraní nuríga úpyoi.

⁹ Síkwí sú níyíníro aiwí iyíá wúkaú mípánípaní.

¹⁰ Wagwí wagwí aní wí e nírémorefná ámá wo ‘Awagwí ananí níwíápfíri sá wépiyí.’ earfo o tñíní sá níwémí úsixiní. Síni aní e ikwíróñínípfímí nuréwapíyírfíná aní axiwámíní sá wérfíxíní.” nuríri

¹¹ re uríñínigíní, “Aní bimí soyíné níseaipemeámí mupa ero aríá níseaipe ero éánáyí, aní apímí ríxa pfíní níwíárfíní nuríná síkwí sú níwíríro xwíá síkfí yeáyí xéníñípfí pfírfí níwíákiárfíní úfírxíní. Ámá aní apímí ñweáyí dñí re yaiwípfíri ‘Newaníñene ikáriníñwáyí nání awaú Goríxo nene nání xwírfá winíní nání iyí ríyárfí?’ yaiwípfíri nání xwíá síkfí síkwíyo xéníñípfí pfírfí wíákiárfírxíní.” Sekaxí e uowáraná

¹² wíepísaríñowa waú waú níkumíxínímí numíro wáf nura nemeróná repíyí re wíyíawíxíní, “Seyíné uyíní néra warígíápfí emí nímoreo nísaníro ñweárfíxíní.” repíyí e nuríro

¹³ ámá obaxíyo imíó ríwíyo nírómáná dñí xíxéoroaríñípfí míxí numáñowára nuro ámá obaxí símíxí wíaríñíyo ení raní tñí gñíwí níwíro naní nímíxa ugíawíxíní.

Jono wayí numeaiá unómí pfíkígíá náníriní.

¹⁴ Míxí ináyí Xerotoyí ríñíño Jisasoyá wíepísaríñowa e néra emearíná aní níyoní “Jisaso e yariní. E yariní.” rínaríñagíá o aríá níwírí ñweanáná ámá wí emímí Jisaso yaríñípfí nání re níriga ugíawíxíní, “Jono wayí níneameaiá wago peno ámí níwíápfínímeari Jisaso nímoníri nání emímí apí ríá éwapínaríní?” e níriga waríná

¹⁵ ámá wí re níriga ugíawíxíní, “Iraijao —O xwíyíá Goríxoyá wíá nearókiamoagíá wo síní mípé yarfíná Goríxo níwírímeámí anínamí nání peyíñoríní. O níwepíníri emímí apí ríá yariní?” níriga waríná ámá wí re níriga ugíawíxíní, “Goríxoyá xwíyíá eníná wíá nearókiamoagíání imóníñí wo rífaní?” níriga waríná

¹⁶ míxí ináyí Xeroto ámá Jisaso nání xwíyíá xíxegíní níra waríñagíá aríá níwírí aiwí re rayíñínigíní, “Jono wayí numeaiá wago, nioní síníwí mñí wákwínáo ríxa níwíápfínímeari emímí apí yariní.” rayíñínigíní.

17-18 Pí nání? Ayí rípi nánirini. Xámi o xegí xexirímeáo Piripoyí rininjoyá apixí Xerodiasíyí rininí nurápiri nimearínáyí 'Nipikwini enáriní?' rísimónariní?" urayarinagá mixel ináyí Xeroto áamá wíyo "Jonómí fá xépoi." uowáraná awa nuro Jonómí fá nixero gwí nýiro nimeámi nbiro kirapusí aníyo wáraná

19-20 Mixel ináyí Xerotómí xiepi Xerodiasí Jono nání símfí xwanwí níkwónirí arfíki "Ríxa opikípoi." rarínagá aí Xeroto "Jono áamá wé róninorini. Áamá nwfá Goríxo uowárenapinoríni?" nýaiwirí wáyí winarinagá nání xiepi pírí nurakirí Jonómí kirapusí aníyo níwárirí aiwí omí e dání éfí numínirí nýwearná píné Jonoyá arfá wimínirí nání níwimónirí "O nepa nírariní." nýaiwirí aí apixí nání wimónarinagá nání díní ududí níwinirí "Arí emíini?" nýaiwirí nýwearnásáná

21 Sáfá xínáí xiríníyí imónáná Xerodiasí o aiwá xwé ríyamí nýárimáná áamá áminá Garirí piropenisíyo menweagfawamí tñí o xegí simíní winarígíá xiráoníní imónigfawamí tñí o xegí gapimanowamí tñí wáf urepearíagí í sínwí e níwinirí re yaiwinínigini, "Ríxa gí oxomí yafí wiwapiyáná xewaníyo Jonómí nipikíníjot." nýaiwirí Xeroto tñí ámáowa tñí ríxa awí neáníro aiwá narfáná í xegí xemíáimí re uowárinínigini, "Jíxí ápo tñí e nání nurí simíníní ei." uowáraná

22 Í nipáwirí simíníní yarfáná mixel ináyí Xeroto tñí áamá o tñí aiwá narígíáwa tñí simíníní í yarinípi nání yafí níwinirí nání Xeroto imí re urínínigini, "Jíxí pí pí nání simónípi nání yariní níáná ananí siapímíni." nurí

23 Ámí xwáf e dání re urínínigini, "Jíxí xwáf nioní menweanápí nání 'Áwiní e nepayorí mídání niapai.' níránáyí ananí nísiapímíni." uráná

24 Í nípeyearí xínáimí re urínínigini, "Inóke, pí nání yariní wimíniréini?" uráná xínáí re urínínigini, "Jono wayí numeala warínjo nání 'Sínwí múní níwákwirí niapai.' ureí." uráná

25 xemíáí ámí mífí nipáwirí mixel ináyomí re urínínigini, "Níuní re nimónariní, 'Aníní Jono wayí numeala warínjomí sínwí múní níwákwirí múnjo pírerixí wínamí níkwíarí nimeámi nbiro niapai.' nimónariní." uráná

26 O Jono nání díní sípi níwirí aiwí miáimí xwáf e dání áamá o tñí aiwá narígíáwa arfá enáná urínípi nání ayá níwinirí "Oweot." murípaí níwimónirí re enínigini.

27 Xegí simíní winaríní womí sekaxí re uowárinínigini, "Jonómí sínwí múní níwákwirí nimeámi bet." uowáraná o nurí kirapusí aníyo nípáwirí e sínwí múní níwákwirí pírerixíyo níkwíarí

28 Nimeámi nbiro miáimí múní wíáná í nuráipimí nurí xínáimí múní wíáná í "Ríxa riwo rípkio?" yaiwinínigini.

29 E éáná Jonoyá wíepísarínjowa arfá níwiro náoni nímenapíro nimeámi nuro xwáf weyárigíawixini. Xeroto Jonómí píkiní enagá nání Jisaso ríwíyo emímí yarfáná o re yaiwiagíriní, "Nioní Jono wayí numeala wago sínwí múní wákwínáo níwápinímearí áamá Jisaso yí rinínjo nimónirí emímí rífa yariní?" yaiwiagíriní.

Áamá 5,000 ayo aiwá wíní nánirini.

30 E yaiwíarfná áamá Jisaso wáf uowárinjowa ámí nbiro o tñí nerimeáníro aní apí apimí wa emegfápi nání omí repíyí wiro xwíyá amípi wa nuréwapíya emegfápi nání repíyí wiro néisaná

31 Jisaso áamá obaxí omí sínwí wínaníro nání bíri uro yayarinagá xfo tñí xegí wíepísarínjowa tñí aiwá múnípaí wíarinagá nání wíepísarínjowamí re urínínigini, "Nonení áamá díní meanje nání nurane kíkíá bí onweaaneyí." nurí

32 ewéyo nípxemoáníro wígípi áamá díní meanje nání warfná

33 áamá wí aní nýoní dání weníní éfáyí awa ewéyo pwarínagá níwíníro mí nómixíro aníní xwáfíyo nuro xámi nírémore nweanáná

34 Jisaso ríwíyo nírémore ewéyo dání nayoari áamá xwé ayá wí epíroyí yárinagá níwínirí áamá ayí sípísipí xiáwo mayíníní nimóníro pírániní múníwepaxí imónínagá níwínirí nání ayá nímixíri amípi obaxí nání nuréwapíya nurí

35 nuréwapíya núisaná enáná sfápi tñí xegí wíepísarínjowa aní e nbiro re urígíawixini, "Ríxa sfáriní. Re aní wí mayí e enagá nání

36 áamá aní amí amí míríníníyo nání numíro aiwá bí nero nípirí nání uowárapeí." urfáa aí

37 Jisaso re urínínigini, "Aiwá nípirí nání sewanínjoyné múní wípoyí." urfáa awa re urígíawixini, "Aiwá múní wíání nání nurane bískerfá (Aiwá níní nání nírfáná Judayí bískerfá ragfáriní.) bískerfá nání bí neranéná óf iníní 200 múní níwirane urápaniréwini?" urfáa

³⁸ o re urɪɪɪnɪgɪnɪ, “Bisɸkerfá ararɪ tɸgɸoyɸnérɪnɪ? Sɪɲwɸ wɪnaúpoyɪ.” uráná awa sɪɲwɸ nɪwɪnaumɪ nɪbɪro “Bisɸkerfá wé wú núnɪ enjáná peyɸ ná waúnɪrɪnɪ.” urɸagɸa

³⁹ o awamɪ “Ámá nɪyonɪ sekaxɸ re urɸpoyɪ, ‘Aráyo miaúrárɸ niga uro éf nɪɲweaxa uro époyɪ.’ urɸpoyɪ.” urɸagɸ

⁴⁰ ayɸ miaúrárɸ niga nurɸná wɪ ámá 50 miaúrárɸ inɪro wɪ ámá 100 miaúrárɸ inɪro néra úáná

⁴¹ Jisaso re enɪɪnɪgɪnɪ. Bisɸkerfá wé wú núnɪ enɸpɪ nɪmearɪ peyɸ waúnɪ enɸwaú enɪ nɪmearɪ sɪɲwɸ anɸnamɪ nanánɪrɸná Gorɪxomɪ aɪwápɪ nánɪ yayɸ nɪwimáná kɪkwɪrɪmɸ néra nurɪ xegɸ wiepɪsarɪɲowa yanɸ wɪpɸrɪ nánɪ mɪnɪ nɪwɪayɪrɪ peyɸwaú enɪ nororɪ mɪnɪ wɪayarɸná wiepɪsarɪɲowa nurápɪyɪro yanɸ nɪwɪa nuro

⁴² ámá nɸnɪ nɪnɪro agwɸ imɪ uyɪagɸ

⁴³ kwɪkwɪrɪmɸ inɪɲɸ e tɸápɪ nɪmeamero peyɸ ororómɸ inɪɲɸ e tɸápɪ enɪ nɪmeamero soxɸ fá wé wúkaú sɪkwɸ waúmɪ aumaúmɸ nero nɸnɪ magwɸ miárɪgɸawɪxɪnɪ.

⁴⁴ Ámá oxɸ aɪwá apɪ nɪgɸáwa nɸnɪ ayɸ ámá 5,000 nɪgɸawɪxɪnɪ.

Jisaso ipɪyo seáyo e nosaxa urɸ nánɪrɪnɪ.

⁴⁵⁻⁴⁶ Jisaso, ayɸ aɪwá nɪnɪro nemáná, o wiepɪsarɪɲowamɪ re urɪɪɪnɪgɪnɪ, “Soyɸné ewéyo nɪpɪxemoánɪro ipɪyo ɸarɪwámɪnɪ anɸ yoɸ Betɪsáida nánɪ xámɪ nɪmeápoyɪ.” nurɪrɪ awa rɪxa úáná ámá e epɸroyɸ egɸáyo yayɸ nɪwɪrɪ xɪxegɸnɪ nurowárapɪmáná Gorɪxomɪ xwɪyɸá urɪnɪ nánɪ dɸwɪyo nɪyɪrɪ nɪɲweanɪsáná

⁴⁷ árɸwɪyɪmɪ wiepɪsarɪɲowa sɪnɪ ipɪyo áwɪnɪ e ewé nɪmeámɪ warɸná xɸo sɪnɪ ɸɸe xwɸáyo nɪrómáná

⁴⁸ wɪnɪɪnɪgɪnɪ. Awa enɸ tɸnɪ reaarɪɲagɸa aɪwɪ imɪɲɸ xwé sɪmɸmɪnɪ nɪxemɪ barɪɲagɸ nánɪ ewé anɸnɪ mɪyarɪɲagɸ nɪwɪnɪrɪ ipɪyo xwɸáyónɪɲɸ nosaxa nurɪ rɪxa isá yɪnɪɲáná xegɸ wiepɪsarɪɲowamɪ múrómɪnɪrɪ yarɸná

⁴⁹⁻⁵⁰ nowanɪ wenɪɲɸ éfáyɸ wɪnɪgɸawɪxɪnɪ. O ipɪyo nosaxa warɪɲagɸ nɪwɪnɪro “Pɪyɪɲɸ sɪwɪ wo rɸa pwarɪnɪ?” nɪyaiwɪro óɸ nɪkárɪnɪro “Yeyɪ!” nɪnɪro wáyɸ ayɪkwɸ mɪwɪnarɸná o rɪxa xwɪyɸá nurɪrɪ re urɪɪɪnɪgɪnɪ, “Wáyɸ mepanɪ. Nɪonɪrɪnɪ. Dɪɲɸ sɪxɸ nɪnɪro enɸ neánɪro ɲweápoyɪ. Ananɪrɪnɪ.” nurɪrɪ

⁵¹ awamɪ nɪwɪmearɪ ewéyo pɪxemoánáná re enɪɪnɪgɪnɪ. Imɪɲɸ enɪ rɪxa pɸnɪ wɪárɸagɸ sɪɲwɸ e nɪwɪnɪro dɪɲɸ “Imɪɲɸ axɪnánɪ pɪ nánɪ pɸnɪ rɸa wɪárɸɪo?” dɪɲɸ e nɪpɪkɪnɪro ududɸ néra nuro

⁵² Jisaso xámɪ aɪwá kwɪkwɪrɪmɸ yarɪɲagɸ nɪwɪnɪro aɪwɪ dɪɲɸ wakɪsɸ nɪnɪrɪɲɸpɪmɪ dání oyá enɸ eánɪɲɸ mɪ mómxɸ éfá nánɪ sɪnɪ o nánɪ dɪɲɸ ududɸ néra ugɸawɪxɪnɪ.

Genesareti dánɸ sɪmɪxɸ tɸgɸáyo nanɸ imɪmɪxɪmɸ enɸ nánɪrɪnɪ.

⁵³ Dɪɲɸ ududɸ néra warɸná rɪxa ipɪyo ɸarɪwámɪnɪ imanɸ e nɪwɪékɸnɪmearo

⁵⁴ ewéyo dání nayoaro gwɸ yurárarɸná ámá wɪ Jisasomɪ rɪxa sɪɲwɸ mɪ nómɪxɪro

⁵⁵ ananɸnɪ ámá sɪmɪxɸ wegɸáyɸ nánɪ anɸ ayɸ ayo nánɪ numiamoro sɪmɪxɸyɸ ikwɪanɲwɪyo nɪkwiárɪro “Jisaso e ɲweanɪ.” rɪnɸ nánɪ nɪmeámɪ nɪbɪro

⁵⁶ o anɸ onɪmɪá bɪ bɪmɪranɪ, anɸ xwé bɪ bɪmɪranɪ, omɪɲɸ inɪɲeranɪ, pwarɪɲagɸ nɪwɪnɪro sɪmɪxɸyɸ nɪmeámɪ nɪbɪro makerɸa imɪxarɪgɸe táná ámá sɪmɪxɸ gɪyɸ oyá rapɪrapɸ yɪnɪɲú sɪrɸwɸ mɸde amáf rónanɪro nánɪ waunɸ rɪxɪɲɸ nurɪro rapɪrapɸ sɪrɸwɸyɸ amáf nɪrónɪrɸná nɸnɪ axɪná nanɸ egɸawɪxɪnɪ.

7

Pɪaxɸ weaarɪɲɸpɪ nánɪ urɪɲɸ nánɪrɪnɪ.

¹⁻² Parísɪ wa tɸnɪ Gorɪxoyá ɲwɸ ikaxɸ eánɪɲɸpɪ mewegɸá wa tɸnɪ, Jisaso sɪnɪ Garɪrɪ pɪropenɪsɸyo ɲweanɸná, awa Jerusaremi dání nɪbɪro Jisasoyá wiepɪsarɪɲowa wigɸ Judayɸ xɪáwowa yagɸápa mé aɪwá nɪnɪróná xámɪ wé igwɸa mɪwɪró wé pɪaxɸ weanáná aɪwá narɪɲagɸa nɪwɪnɪro Jisaso tɸɲɸ e axɸ e awɪ neánárɪro

³⁻⁴ —Parísɪowa tɸnɪ wigɸ Judayɸ nɸnɪ tɸnɪ nene pɪaxɸ neaeaneɲɪnɪrɪ wigɸ xɪáwowa yagɸápɪ aɪwá nɪnɪróná xámɪ pɪránɪɲɸ wé igwɸa wɪmoarɪgɸárɪnɪ. Ayɸ makerɸáyo nánɪ nuro aɪwá bɪ nemɪ anɸ e nánɪ nɪbɪróná enɪ pɪaxɸ neaeaneɲɪnɪrɪ igɸá meánɪpa nerɸná aɪwá mɪnarɪgɸárɪnɪ. Xɪáwowa érowɪáɸnɪgɸáyɸ anɪɲɸ mɪnɸ fá nɪmaxɪrɪro nɪxɪdɪro sɪnɪ axɸpɪ nero kapɪxɸ tɸnɪ xwárɸa sɪxɸ tɸnɪ suyupenɪxɸ tɸnɪ ikwɪanɲwɸ sá wearɪgɸápɪ tɸnɪ igɸá eaagɸápa axɸpɪ igɸá eaarɪgɸárɪnɪ.

⁵ Parísɪowa tɸnɪ Gorɪxoyá ɲwɸ ikaxɸ eánɪɲɸpɪ mewegɸáwa tɸnɪ Jisaso tɸɲɸ e axɸ e awɪ neánárɪro yarɪɲɸ re wigɸawɪxɪnɪ, “Dɪxɸ wiepɪsarɪɲowa pɪ nánɪ negɸ arɸowa nero nearéwopɪyɪgɸápɪ nɪwɪaɪkɪro wé pɪaxɸ aɪ tɸnɪ aɪwá narɪgɸárɪnɪ?” urɸagɸa

⁶ Jisaso re urɪɪɪnɪgɪnɪ, “Enɪná Gorɪxoyá xwɪyɸá wɸá rókiamoagɸ Aisaiaoyɸ rɪnɪɲo soyɸné nanɸ rɪro sɪpɪ rɪro yarɪgɸoyɸné nánɪ xɪxenɪ nɪwurɪyɪrɪ rɸwamɪɲɸ re eanɸrɪnɪ, ‘Ámá

tiyí “Gorixomi wéyo pírániñf meariñwini.” niriro aiwi Gorixoní dñf sixí mñiyipa yarigfáriní.

⁷ E nero ámayo amípí áamá wigf dñf tñí érowiápnigfápi nání nuréwapiyiróna yapf re nuriro “Xwiýfá tiyí Gorixo riñfñini.” nuriro nání “Gorixomi seáyí e meariñwini.” niriiróna Gorixoníyá yofñí surfímá rariñfáriní. Aisaiáo soyfñé nání xñxení e nñwuriyiri rfaminiñf eanñfñini.

⁸ Soyfñé áamá érowiápnigfápi nñxfdiiróna ñwí ikaxf Gorixo riñfpi ikf nñnemoro yarñjoí.” nuriri

⁹ re uriniñigini, “Ñwí ikaxf Gorixo riñfpi wiaikiro amípí segf arfowa érowiápnigfápi xfdiíro yaníro nání dñf obibaxf nñmoro óf imoarigfoyfñérini.

¹⁰ Ayf rípi nání searariniñi. Eníiná xwiýfá Gorixo riñfpi Moseso niriñí rfaminiñf re eanñigini, ‘Dixf ápowami tñí inókiwami tñí wéyo merfñí.’ E niriñí neari ámí rípi niriñí eanñigini, ‘Ámá xanomirani, xñnáimirani, ikayíwí umearfíyí emi pikímópyoi.’ Moseso e niriñí rfaminiñf eanñí aiwi

¹¹ soyfñé áamá wí xñnáiwamirani, xanowamirani, re urarfñá ‘Amípí nioni wéyo niriñerfñá arirá nñsiri siapiñpaxf imóniñfíyí nání ríxa Gorixomi re urañigini, “Nioni nñsiapiñfáriní.” nuriri nání arige joxí nñsiapiñí arirá simfñí? Oweoi, aipagwí nání wí menñí.’ Parisioyfñé áamá wí xanñyaumi e urañigagi sññwí nñwiniiróna ‘O apáni yarini.’ niriro

¹² o xanñyaumi pírániñf wéyo mñmepa yarñigagi nñwiniro aiwi o ayaumi xe bí arirá owiniñí sññwí wñnarigfámaní.

¹³ E nerfñá soyfñé sñwí arfowa érowiápnigfápi nñxfdiíro xwiýfá Gorixo riñf rípi xórórí nero wiaikiarñjoí. E yarigfápa nerfñá xwiýfá Gorixoyá xwé wí ení nñwiaikia warñjoí.” Jisaso Parisiowami e nurimáná

¹⁴ áamá e epfroyf egfáyo “Anwi e bípyoi.” nuriri ayf ríxa anwi e báná o “Niyfñéniñiñíjífá imóniñfí nání pírániñf arfá nípyoi.” nuriri

¹⁵ ewayf xwiýfá rípi uriniñigini, “Aiwá áamá nñnirfñá gwñnáreáfápi wí piñxf weaariniñmani. Pí pí xwioxfyo dání peyeaariniñfpi ámayo piñxf weaariniñfñini.” nuriri

¹⁶ re uriniñigini, “Ewayf xwiýfá nioni rfá rípi nání arfá ókiarí nñmónipoyí.” nurifñáná

¹⁷ áamá e epfroyf egfáyo e nñwárimí nuri añfyo nñpáwiriñiñf nññweari xegf wiewisariñjowa ewayf xwiýfá xfo urñfpi nání yariniñf wíáná

¹⁸ o re uriniñigini, “Soyfñé ení dñf mayoyfñérani? Xwiýfá ‘Aiwá áamá nñnirfñá gwñnáreáfápi wí xfomi piñxf weaariniñmani.’ searfápi soyfñé sñni mñkf nání dñf mñmoariniñf reñoi?” nuriri áwanñf re uriniñigini, “Aiwá wí ámayo piñxf eapaxf mñmónini.

¹⁹ Pí naniñi? Ayf aiwá gwñnáreáfá nñweri irñwíyo inñf rñwíyo ikf emoarigfá enagi nánirini.” nuriri —E nurirfñá aiwá nñni nání “Ananiñiñpaxfñini.” riñfñini.

²⁰ Ámí re uriniñigini, “Aga pípi ámayo piñxf weaariniñfñini? Ayf pí pí dñf xwioxfyo dání peyeáfpi, amípí sñpi nání mófpi ámayo piñxf weaariniñfñini.

²¹ Xwioxfyo dání dñf yaiwifápipi dání rípi rípi yarigfáriní. fñwí amípí wí nání dñf moro fñwí inro apñxf erápeniro amípí fñwí mearo áamá pikixwifró ero oxí apñxf iyf nání niga uro

²² sññwí fñwí wñniro rikikifró ero yapf wiwapiyiro ayá bí mé arfki niga uro sñpi dñf wiaiwiro xwiýfápipiñf ñwírariñf mñxf kñniro majimajfá ikarñniro yarigfápi

²³ apiñfpiñf áamá dñfyo inñmí dání nñmorfñá piñxf weaariniñfñini.” uriniñigini.

Gñikíyí apñxf wí dñf wíkwñroñf nánirini.

²⁴ O ewayf xwiýfá mñkf apiñf nuriñí añf e dání nuri añf yof Taia tññf e nñrémori añf wiwamiñf nñpáwiriñf áamá e ñweáyf “Anñ riwamiñf o mññweaniñf.” oyaiwipoyiniñf neri sá ñweañgagi aiwi áamá wí omí sññwí nñwiniñmearo

²⁵ apñxf wí “Jisaso añf iwamiñf ñweaniñf.” rariñgafá arfá e nñwiriñf í xegf xemiái imfó xñxéroariniñf enagi nání o tññf e nání aññiniñf nñbñí sñkwí tññf e waunf nñwikariniñf mññf xwífyo nñkwñrori

²⁶ —Í Judayf apñximani. Gñikíyí apñxirini. Pinisiayf añfyo piropeniñf Siriayf riniñje dññirini. Í Jisasomí “Gf miáimiñf imfó xñxéroariniñf mñxf umáñnowarénapei.” arfki urayariñgagi

²⁷ O í añf mñdání enagi nání “Xamiñf gñ Judayf sanñf ourápmiñf.” nñyaiwiriñf ewayf xwiýfá re uriniñigini, “Xamiñf niaíwí aiwá nñniro agwí imí uyiniñf nñwirfñáyf ayf nanñfñini. Niaíwíyíyá aiwá nurápiñf sñwíyo nñwirfñá ayf nanñfñani.” uraná

²⁸ í “Nepa añf mñdáníñf sñwiniñf imóniñfñini.” nñyaiwiriñf re uriniñigini, “Ámíñáoxiniñf, nepa rariñfñini. E neriñf aiwí sñwí re yariniñfñini. Ikwanñwíyo dání niaíwí aiwá nñniro yunñf mamówarfápi mñmearfñf yariniñfñini.” urñagi

²⁹ o “Í napa wauní nikárínrí díní níkwíroaríní.” níyáiwírí re uríníniginí, “Jíxí naní nírfíyí nání díní miáimí imfó xíxéroaríní ríxa mífí umáínfíní. Díní aní úi.” uríagí

³⁰ í ámí xegí aníyo nání nurí síjwí wíníyí wíníniginí. Xemiáí imfó píní níwíarímí úf enagí nání píráníní sá wenagí wíníniginí.

Aríá tñí maní tñí píróóníní womí naní imíxíní náníníní.

³¹ Jisaso ámí níwíapínímeari aní yofí Taia tñí e píní níwíarímí nurí aní yofí Saidoní tñí e áwíní e nurí xwíá yofí Dekaporisíyo nuríná ipí Gaririyo nírémorí yaríná

³² ámá wí ámá aríá píróóníní xwíyá píróóníní ení womí Jisaso tñí e nání nímeámí níbíró wauní ríxíní re urígíawixíní, “O naní ení nání wé seáyí e ikwíárei.” uríagí

³³ Jisaso ámá awí eánarígíe dání omí nímeámí nurí egípi neríná Jisaso xegí wé oyá aríá ófó wíxwírí xegí wéyo reanjwí núrínímáná oyá aíwíyo ikwíaríní nemáná

³⁴ síjwí anínamí nanímáná rímíní nírí xegí píné tñí re uríníniginí, “Epata.” —Wígí píné “Oxoai.” nuríní “Epata.” rarígíaríní. E uráná re eníniginí.

³⁵ Xegí aríá oxoáníní aíwí saní wíarínípi nayí erí nerí xwíyá píráníní nra waríná

³⁶ Jisaso ámí ámá awí eánarígíáyo níwíameari njwí ikaxí nuríní re uríníniginí, “Nioní wíápi áwaní murímepaní.” uríagí aíwí ámí ámí nemero aríá áwaní nra nuro

³⁷ ayá níriwamóga nuro re nra ugíawixíní. “Amípi o épiyí aga naníní yaríníní. Aríá píróónarígíáyí tñí aíwí saní mearígíáyí tñí aí píráníní imíxáná aríá ero xwíyá ríro yarígíaríní.” nra ugíawixíní.

8

Ámá 4,000 ayo aíwá wíní náníníní.

¹ Íná ríwíyo Jisaso ámá obaxí ámí o tñí e epíroyí níyáíro wígí aíwá ríxa menagí níwíníní xegí wíepísarínjowamí “Eíní.” nuríní

² re uríníniginí, “Ámá tíyí sá wíyáú wíyí nioní tñí re níjwearóná wígí aíwá ríxa nowarígíá enagí nání wá nonaríní.

³ Wí aní aíwímí dání bífagíá enagí nání nioní ayí síní agwí nání yaríná nurowárinínáyí ‘Síjwí xaxá níwíníní ení síríníjwí níwíníní ná neága upíríxíní.’ níyáiwírí raríníní.” uríagí

⁴ xegí wíepísarínjowa re urígíawixíní, “Aní mímíríníní re aíwá ámá tíyí xíxeni nípírí nání ge bí yaníwíní?” uríagí

⁵ o re uríníniginí, “Segí bisíkerfá araríníní?” uráná “Wé wíúmí dání wáú tñíwáoneríní.” uríagí

⁶ o ámá epíroyí egíáyo “Xwíámí éfí níjweaxa úpoyí.” nuríní bisíkerfá nímeari Goríxomí aíwá apí nání yayí níwimáná kwíkwírímí nerí wíepísarínjowamí míní wíáná nurápayíro ámá ayo míní níwía nuro

⁷ wígí peyí bia enagí Jisaso apia ení nurápirí Goríxomí yayí níwimáná re uríníniginí, “Peyí rípia ení yaní níwía úpoyí.” uríagí xífo urífpí yaríná

⁸ ámá nání ríxa níníro agwí ímí uyíagí wíepísarínjowa ayí aíwá níníro e típia nímeaayíro soxí fá wé wíúmí dání wáúmí aumaúmí nero magwí miárigíawixíní.

⁹ Ámá 4,000 aíwá apí nígíawixíní. Jisaso ayí aíwá nínímáná enáná wígí aní e nání nurowáriní

¹⁰ ewéyo wíepísarínjowa tñí nípíxemoáníro nímeámí ugíawixíní. Ipíyo oríwámí dání aní yofí Darímanuta tñí e níwíékínímearo ayoagíawixíní.

“Emímí bí neaíwapíyí.” urígíá náníníní.

¹¹ Parisi wa níwímearo ríxa símí tñí úrapí xwíyá nuríro omí iwámí wíwapíyaníro nání re urígíawixíní, “Anínamí dání emímí bí neaíwapíyí.” uríagí

¹² Jisaso awa nání xegí xwíoxíyo dání míní nípéníní “Iní!” níríre re uríníniginí, “Judayí agwí ríná njweagíáyíne pí nání ‘Emímí neaíwapíyí.’ nírarínjot? E nírarínjagí aíwí emímí soyíné nírarígíápi wí nemíméíní.” nuríní

¹³ ayo píní níwíarímí wíepísarínjowa tñí ewéyo nípíxemoáníro ipíyo oríwámí dání nání ugíawixíní.

Ewayí ikaxí yísí nání uríní náníníní.

¹⁴ Nuróná aíwá nání díní aríá níkeamoro bisíkerfá ná bíní ewéyo wenípiní nímeámí waríná

¹⁵ Jisaso Parisiowa naní rayíro sípí rayíro yarínípa wíepísarínjowa axípi yaníro neríná omí díní níkwíropa nero ríwí nímpíríxíníní ewayí xwíyá nuríníná sekaxí re uríníniginí, “Soyíné píráníní emépoyí. Bisíkerfá yísí —Bisíkerfá síní síjwí enáná yísí onímíápi tñí aíwí nímní ikwíanjwí neapínáríní nímgá wíápinímearíníní. Yísí

Parisiowayá t́nɪ Xerotoyá t́nɪ nánɪ wáyɪ nero emépyoi.” urɪɪɪnɪgɪnɪ. Uyɪnɪf yisɪnɪɪɪ wɪgɪ xwioɪɪyo ɪkwɪɪɪwɪ eapɪnɪnɪgɪnɪrɪ e urarɪná

¹⁶ wiwanɪɪɪɪowa re rɪnɪgɪɪawɪxɪnɪ, “None bisɪkerɪfá meɪagɪ nánɪ neararɪnɪ.” rɪnarɪɪagɪfá

¹⁷ o arɪfá nɪwɪrɪ mɪxɪ re urɪɪnɪgɪnɪ, “Pɪ nánɪ ‘Bisɪkerɪfá mayonerɪnɪ.’ rɪnarɪɪɪɪo? Sɪnɪ sɪɪwɪ oxoaro dɪɪɪf moro mepa reɪɪo? Segɪ mɪɪɪɪ sɪɪɪánɪɪf rɪmónɪnɪ?”

¹⁸ Sɪɪwɪ tɪgɪoyɪné aiwɪ sɪɪwɪ mɪwɪnɪpa rɪyarɪɪɪo? Arɪfá tɪgɪoyɪné aiwɪ arɪfá mɪyarɪɪɪf reɪɪo? Nionɪ bisɪkerɪfá wé wú núnɪ kwɪkwɪrɪmɪf nerɪ áamá 5,000yo mɪnɪ wɪɪá nánɪ dɪɪɪf mɪseinarɪnɪrɪnɪ?

¹⁹ Aiwá ayɪ nɪnɪro tɪáɪ soxɪ f́fá xwé ararɪyo aumaúmɪ yáɪɪgɪɪawɪxɪnɪ?” urɪagɪ awa “Wé wúkaú sɪkwɪf wáú apɪmɪ aumaúmɪ yáɪɪɪwanɪgɪnɪ.” urɪagɪfá

²⁰ o ámɪ re urɪɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ bisɪkerɪfá áamá 4,000yo nɪkwɪrɪrɪ wɪɪáɪ soxɪ f́fá ararɪyo mɪárɪgɪɪawɪxɪnɪ?” urɪagɪ awa “Wé wúúmɪ dánɪf wáúmɪ mɪárɪɪwanɪgɪnɪ.” urɪagɪfá

²¹ o re urɪɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné sɪnɪ majɪfá rɪmónɪɪɪo? ‘Aiwá meɪáná árfnone mɪneaiapɪpaxorɪnɪ.’ rɪnɪaiwɪarɪɪɪo?” urɪɪnɪgɪnɪ.

Sɪɪwɪ supárɪɪɪf womɪ nanɪf imɪxɪɪf nánɪrɪnɪ.

²² E nurɪfásáná nuro anɪf yof Betisaidayo niwɪékɪnɪmearo nayoaro emearɪfá áamá wɪ sɪɪwɪ supárɪɪɪf wo Jisaso pɪránɪɪf imɪxɪnɪ nánɪ nɪméra nibɪro waunɪ rɪxɪɪf re urɪgɪɪawɪxɪnɪ, “Joxɪ wé seáyɪ e nɪwikwɪárɪrɪ nanɪf imɪxɪrɪnɪ?” urɪagɪfá

²³ Jisaso sɪɪwɪ supárɪɪɪomɪ wéyo f́fá nɪxɪrɪmɪ anɪf Betisaida e nɪwárɪmɪ nurɪ yánɪ e dánɪ nɪrómáná oyá sɪɪwɪyo reanɪwɪ núrɪrɪ wé seáyɪ e nɪwikwɪárɪrɪ yarɪɪɪf re wɪɪnɪgɪnɪ, “Joxɪ amɪpɪ wɪ sɪɪwɪ rɪwɪnɪɪɪnɪ?” urɪagɪ

²⁴ o sɪɪwɪ nanɪrɪ re urɪɪnɪgɪnɪ, “Áamá wɪ anɪf emearɪɪagɪfá sɪɪwɪ nɪwɪnɪrɪ aiwɪ ɪkɪánɪɪf imónɪɪagɪfá wɪnɪɪnɪ.” urɪagɪ

²⁵ ámɪ bɪ wé sɪɪwɪyo seáyɪ e wɪkwɪáráná o rɪxa sɪɪwɪ anɪɪf nanárɪrɪ xegɪ sɪɪwɪ rɪxa nanɪ éagɪ amɪpɪ nɪyonɪ xɪxenɪ wɪnɪɪnɪgɪnɪ.

²⁶ Xɪxenɪ wɪnáná Jisaso o xegɪ anɪf e nánɪ nurowárɪrɪnɪf re urɪɪnɪgɪnɪ, “Dɪxɪ anɪf e nánɪ nurɪfá ámɪ Betisaida tɪyo nánɪ mupanɪ.” urɪɪnɪgɪnɪ.

Pitao “Kiraísoxɪrɪnɪ.” urɪɪf nánɪrɪnɪ.

²⁷ Jisaso t́nɪ xegɪ wɪepɪsarɪɪɪowa t́nɪ nɪwɪáɪpɪnɪmeámɪ nuro anɪf xwé yof Sisaria Piripai tɪɪɪyo ɪkwɪrónɪɪɪpɪmɪ nánɪ nurɪfá awamɪ yarɪɪɪf nɪwɪrɪ re urɪɪnɪgɪnɪ, “Ámáɪf nionɪ nánɪ arɪre rarɪɪɪo?” urɪagɪ

²⁸ awa re urɪgɪɪawɪxɪnɪ, “Wɪ re rarɪɪɪo, ‘Jono wayɪ nɪneameaia wago ámɪ nɪwɪáɪpɪnɪmeárɪ rɪfá yarɪnɪ?’ rarɪɪɪo. Ámɪ wɪ re rarɪɪɪo, ‘Enɪná Gorɪxoyá xwɪyɪfá wɪfá rókɪamoagɪ mɪpé anɪnamɪ peyɪɪf Iraiiaoyɪ rɪnɪɪo nɪweapɪrɪ rɪfá yarɪnɪ?’ rarɪɪɪo. Ámɪ wɪ re rarɪɪɪo, ‘Enɪná Gorɪxoyá xwɪyɪfá wɪfá rókɪamoagɪfá wo nɪwɪáɪpɪnɪmeárɪ rɪfá yarɪnɪ?’ rarɪɪɪo.” urɪagɪfá

²⁹ o sɪnɪ yarɪɪɪf nɪwɪrɪfá re urɪɪnɪgɪnɪ, “Ayɪ e nɪrɪro aiwɪ sewanɪɪoyɪné nionɪ nánɪ gorɪnɪ rarɪɪɪo?” urɪagɪ Pitao re urɪɪnɪgɪnɪ, “Joxɪ Kiraísoxɪ, nene yeáyɪ neayimɪxemearɪfá nánɪ arɪowayá xwɪfá pɪaxɪyo dánɪ iwiaronɪɪrɪnɪ.” urɪagɪ

³⁰ o ɪwɪf ɪkaxɪ re urɪɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné nionɪ e enɪónɪ nánɪ áwanɪf murɪpa épyoi.” urɪɪnɪgɪnɪ.

Áwanɪf “Nionɪ nɪnɪpɪkɪpɪrɪfárɪnɪ.” urɪɪf nánɪrɪnɪ.

³¹ Xewanɪɪo nánɪ iwamɪfó nuréwapɪyɪrɪ re urɪɪnɪgɪnɪ, “Áamá imónɪɪáonɪ rɪnɪɪf xwé wɪ meámɪfárɪnɪ. Negɪ mebaowa t́nɪ apaxɪpánɪɪf imónɪgɪfá xwéowa t́nɪ Gorɪxoyá ɪwɪf ɪkaxɪ eánɪɪɪpɪ mewegɪfáwa t́nɪ nionɪ rɪfáwɪ nɪmóáná wa nɪnɪpɪkɪpɪrɪfárɪnɪ. E nerɪ aiwɪ sɪfá wɪyáú wɪyɪ óráná ámɪ wɪáɪpɪnɪmeámɪfárɪnɪ.” nurɪrɪ

³² pɪné sɪɪɪnɪ e rɪmóagɪ Pitao Jisasomɪ nɪmeámɪ nurɪ yánɪmɪ nɪrómáná rɪxa mɪxɪ urɪmɪnɪrɪ nánɪ nerɪ “E wɪ mɪnearɪpanɪ.” urarɪfá

³³ Jisaso omɪ rɪfáwɪ numorɪ wɪepɪsarɪɪɪf wɪámɪ sɪɪwɪ nɪwɪnɪrɪfá omɪ mɪxɪf nurɪrɪ re urɪɪnɪgɪnɪ, “Setenoxɪnɪ, pɪnɪ nɪnɪwɪárɪmɪ ut.” nɪrɪrɪ re urɪɪnɪgɪnɪ, “Pitaoxɪ amɪpɪ nánɪ Gorɪxo wimónarɪɪɪpɪ nánɪ dɪɪɪf mɪmó áamá wimónarɪɪɪpɪ nánɪ moarɪɪnɪ.” nurɪfásáná

³⁴ áamá e epɪroyɪ egɪfáyo “Enɪ.” nurɪrɪ xegɪ wɪepɪsarɪɪɪowa t́nɪ nawɪnɪ awɪ neánɪmáná enáná re urɪɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné woxɪ nionɪ yarɪɪɪápa emɪnɪrɪ nánɪ nionɪ t́nɪ nurɪfáyɪf re erɪfárɪnɪ. Dɪxɪ simónarɪɪɪpɪ wɪ mé rɪwɪmɪnɪ nɪmamorɪ re nɪyáiwɪrɪ ‘Jisasomɪ xɪdarɪɪagɪ nánɪ áamá wa ɪkɪfáyo nɪnɪyekwɪroárɪro nɪnɪpɪkɪróná ayɪ ananɪrɪnɪ.’ nɪyáiwɪrɪ nɪxɪdɪrɪfárɪnɪ.

³⁵ Áamá go go ‘Jisasomɪ nɪxɪdɪrɪfáyɪf áamá wa nɪpɪkɪpɪrɪxɪnɪ.’ nɪyáiwɪrɪ nánɪ nionɪ mɪnɪxɪdɪf xegɪ wará éf nɪmenɪrɪ nerɪfá xewanɪɪo anɪɪnɪf ikeamónɪnɪfárɪnɪ. E nerɪ aiwɪ

ámá go go nioni níníxídíri xwíyá yáy seainarínjépi nání wá emearínjagi nání píkiánáyí, o anínjépi mikeamóni nioni níníxídírinjépi dání eríkiemeánínfáriní.

³⁶⁻³⁷ Ámá go go nioni míníxídí íyá fá nígwí amípí emeáminíri nánini néra nuri nímeáísáná xewaníjo anínjépi íkeamónáná ayí nanjraní? Oweoi! Amípí níní xwá tío dánj mímúropa nerí aiwí xewaníjo anínjépi íkeamónáná amípí apí téní xegí wará anínjépi jweanfa nání roayírónípaxímaní." nuríri

³⁸ re urínjínigíní, "Seyíné nuro ámá agwí ríná jweagfáyí Goríxomi dínj míwíkwíró fwi néra warígíyá ténj e nemeríná nioni nání ayá seainíri píné nioni rarínjápí ení nání ayá seainíri yarínjagi nání ámáyo yumí níwírínáyí, ámá imónínjépi níweapíríná ikínínjépi níweapírí gí ápo xwínfá eaarinjépi nioni ení xwínfá eanóní anínjépi wa téní weapírí nerí xfo nání ení ayá níníníri 'Go ríani?' rímíáriní." urínjínigíní.

9

¹ Ámí re urínjínigíní, "Nioni nepa seararínjagi nání píráninjépi aráá nípoyí. Ámá re rogíá wíyíné síní mipepa neríná enj éánínjépi Goríxo xfo xegí xwíoxíyo nímeámí nerí píráninjépi seamenjweanfa nání imónínjépi imónarinjépi sínjwí wínipíríáriní." urínjínigíní.

Jisaso níkíníri xegí bí imónínjépi náníníri.

² Ríxa sfá wé wíúmí dánj wo óráná o Pitaomi téní Jemisomi téní Jonomi téní níwírímeámí dífí xwé bíni nípeyiro wíwíní níjweaníná wígí sínjwí anígíe dání re enjínigíní. Jisaso wará xegí bí nímóníri

³ xegí rapírapi ení wá nókíáriní ámá wí wayí níroríná apá e wé míropaxí apá xaiwí weárinjínigíní.

⁴ E yaríná Goríxoyá wá rókíamoagí Irajaoyí ríníjo téní eníná yagí Moseso téní omí níwímeári o téní xwíyá rínaríná

⁵⁻⁶ wíepísarínjowa wáyí ayíkwí míwínjagi nání Pitao "Pío urímíní?" níyáiwírí úrapí xwíyá nuríri Jisasomí re urínjínigíní, "None re níjweaníná nanjíní. Ananí re níweapaxíriní. Anj pípákí wíkaú wí, joxí nání wíwáyí, Moseso nání wíwáyí, Irajao nání wíwáyí omíraneyí." nurímáná enjáná

⁷ agwí bí rítí wíáráná agwípímí dání xwíyá bí re rínjínigíní, "O gí íwí dínj sínj yínáoríní. Pí pí xwíyá searánáyí aráá wípoyí." uráná

⁸ wenínjépi éfáyí wínígíawíxíní. Ámá wo mepa Jisasoní iwo níjweanjagi wínígíawíxíní.

Irajao nání yarínjépi wígíá náníníri.

⁹ E níwínímáná dífí míníjo dání píní níwíárimí níweapíróná Jisaso njwí ikaxí re urínjínigíní, "Rípi nanjápí nání ámáyo áwanj murímepa époyí. Ámá imónínjépi ríxa níperi xwáripáyo dání níwíápinímeámáná enjáná iná ananí áwanj uríméfiríxíní." urágí

¹⁰ awa dínjíní fá níxíríro xwíyá "Níperi xwáripáyo dání wíápinímeámíáriní." urípi nání ududí nero "Pí nání ríá nearínjépi?" níriníro

¹¹ yarínjépi wígíawíxíní, "Pí nání njwí ikaxí éánínjépi mewegíáwa re rarígíáriní, 'Irajao ríxa bíjíní enjáná ríwíyo ámá nene yeáyí neayímíxemeanfo aríowayá xwá píaxíyo dání iwíaronfáriní.' pí nání rarígíáriní?" urágí

¹² o re urínjínigíní, "Ayí neparíní. Irajao xámí níbíri ámá wígí yarígíápi ríwíminí mamoro Goríxomí dínj wíkwíróro epírí nání xwíyá nuríri aiwí xwíyá Goríxoyá níriníri éánínjépi rípi 'Ámá imónínjépi rínjépi níwíayiro xwírfá wíkíxepíríáriní.' xwíyá apí ení pí nání ríníní?" nuríri

¹³ re urínjínigíní, "Nwí ikaxí éánínjépi mewegíáwa e níríro aiwí nioni re seararínjépi, 'Irajao ríxa bíjépi aiwí ámá ríwámínjépi xfo nání éánínjépi omí aráá míwí wígí dínj téní sínj níwíéra ugíawíxíní.' seararínjépi." urínjínigíní.

Íwí ímíó xíxéaroarínjépi womí míxí umáínjépi náníníri.

¹⁴ Jisaso awa téní ámí xegí wíepísarínjépi wíamí wímeaníro nání níweapíro awa tfe ámá epíroyí enjagí níwíníro awa njwí ikaxí éánínjépi mewegíá wa téní xwíyá símí téní rínarinjagí níwíníro

¹⁵ ríxa anjwí e báná ámá e epíroyí egíáyí Jisaso weaparínjagi níwíníro sínj nípíkíníro yáy wíaníro nání anjíní nuro wímeááná

¹⁶ o yarínjépi wínjínigíní, "Awa téní pí nání xwíyá símí téní rínarinjépi?" urágí

¹⁷ ámá e epíroyí egíáyí wo re urínjínigíní, "Nearéwápiyarínjépi, gí íwomí ímíó xíxéaroarínjépi nání manj píróóníní.

¹⁸ Ímíó meanj eááná meákíkwífání yáriní manj sífí kírfwíníri síkwí wé síwíá yáriní yárarínjépi. Nioni joxí nání nímeáa bíá aiwí joxí níjweanjagi nání díxí wíepísarínjowamí 'Soyíné míxí umáíníowárfpoyí.' urágí aiwí awa wí ananí míxí umáíníowáripaxímaní." urágí

¹⁹ Jisaso ríxa aní díní n̄wíawírí nání re uríjíniginí, “Agwí ríná n̄weagfáyíné nioní t́n̄í n̄emerane emá obaxí n̄seamúrógá aiwí s̄n̄í Goríxomí díní m̄wíkwíroarígá r̄en̄ojí? Aríre searayim̄íní?” nurí r̄í “Íwomí n̄wírimeámí b́poyí.” uríagí

²⁰ ríxa n̄wírimeámí n̄b́ro imfó Jisasomí s̄njwí n̄wínírná re en̄jíniginí. Meaní eááná sinap̄xwíní n̄era n̄piérorí xwíáyo níwíeága urí meákíkwíá pumírí yaríjagí

²¹ xanomí Jisaso re uríjíniginí, “Sa ararí en̄jíní?” uríagí re uríjíniginí, “S̄n̄í on̄míáo dání e n̄era un̄jíní.”

²² Imfó íwomí íníná xwíríá oikixémíní re yaríjíní. Níxerí ríáyo íkeaárí níxerí in̄ígíyo mamówárí yaríjíní. nurí r̄í “Jisaso ení yopa megínífen̄íojí?” níyáiwírí re uríjíniginí, “Joxí ‘Ananí naní im̄ixipaxoníní.’ níyáiwínírnáyí wá níyeaom̄xírí arírá yeaití.” uríagí

²³ Jisaso re uríjíniginí, “Joxí ‘O naní mim̄ixipaxoníní.’ n̄n̄iawírí r̄n̄r̄aríjíní? J̄wan̄joxí Goríxomí díní wíkwíro. Ámá gíyí Goríxomí díní íkwírófáyí am̄ípí aí ananí arírá win̄íojí.” uríagí

²⁴ íwomí xano apaxí mé re uríjíniginí, “Goríxomí díní wíkwírómíní yaríjagí nání aga pírán̄íj wíkwírómí n̄im̄íxeí.” uríagí

²⁵ Jisaso ámá obaxí o t́j̄ e nání m̄r̄í b̄míaríjagí n̄wínírní imfó íwomí x̄xéroaríjomí m̄xí numáinowárí re uríjíniginí, “Maní p̄róarírní ará p̄róarírní en̄joxí íwomí p̄n̄í n̄wíarírní nuri ámí b́ t́n̄í r̄wírn̄í n̄rorí m̄xixéropaní.” uráná

²⁶ imfó makíríwí n̄mori meaní nearí íwo sinap̄xwíní níyárírní wen̄jáná omí p̄n̄í n̄wíarírní un̄jíniginí. P̄n̄í n̄wíarírní úáná íwo ríxa n̄perín̄íj wen̄jagí n̄wín̄tro ámá obaxí “Ríxa níperí r̄á wen̄ojí?” raríjagí aiwí

²⁷ Jisaso xegí wéyo f́á n̄maxírímáná m̄feyoááná o wíápn̄imean̄jíniginí.

²⁸ N̄wíápn̄imeámáná en̄jáná Jisaso nuri an̄íyo nípáwírí n̄wean̄áná xegí wíep̄saríjowá wigípn̄í ín̄mí yaríj̄ re wigíawixíní, “Pí nání imfó íwomí x̄xéróomí m̄xí umáinowárípaxí mimónípa éwan̄jíní?” uríagí

²⁹ o re uríjíniginí, “Soyíné segí díní t́n̄í imfó t́n̄íj imóníjyí m̄xí umáinowárípaxí men̄íní. Goríxomí díní wíkwíro yaríj̄ wíro nerónáyí, ananí oyá díní t́n̄í m̄xí umáinowárípaxí imóníp̄ráo.” uríjíniginí.

Ámí yumá “N̄n̄ip̄kip̄r̄írní.” uríj̄ nánírní.

³⁰ Awa an̄í ayo p̄n̄í n̄wíarírní Garirí p̄ropen̄ísyó áwín̄mí nuríná Jisaso “Ámá nioní p̄waríjagí nání níj́á mimónípa oépyí.” yáiwín̄jíniginí. Ayí r̄ip̄í nání e yáiwín̄jíniginí.

³¹ Wíep̄saríjowamíní nuréwapiyirí re urayíjíniginí, “Ámá imóníjóní nání m̄yí uráná n̄n̄ip̄kip̄r̄írní. N̄ip̄kíá aí s̄á wíyáú wíyí óráná xwárípayó níwémáná ámí n̄wíápn̄imeámírní.” urayíjagí aiwí

³² awa s̄n̄í n̄ip̄kwíní níj́á mimónípa nero aí masísá níwíro nání yaríj̄ b́ m̄wígíawixíní.

“Go gone seáyí e imónan̄wárírní?” r̄n̄ígíá nánírní.

³³ Awa an̄í yof̄ Kapaneamí n̄rémoro an̄íyo nípáwíro n̄j̄wearíná Jisaso wíep̄saríjowamí yaríj̄ re win̄jíniginí, “Óf̄ e n̄bíranéná pí xwíyá n̄rígá b́awixíní?” uríagí aiwí

³⁴ awa “Negí woxí goxí ámíná nimónírní neamej̄wean̄áná w̄one s̄man̄jwíyóníj̄ ín̄mí yeáyí rur̄nan̄wárírní?” n̄rígá bíá en̄jagí nání ayá nero xwíyá b́ murí kíkíá yaríjagí

³⁵ o éf̄ n̄j̄weámáná wíep̄saríj̄ wé wúkaú s̄kwí wáú awamí “Soyíné awí neán̄tro re n̄wenap̄poyí.” nurí r̄í re uríjíniginí, “Ámá ‘Nioní s̄man̄jwíyóníj̄ onur̄nayípoyí.’ níyáiwíríj̄ re éwín̄jíní. Ámá níyoní xínáín̄j̄ nimónírní arírá wíwín̄jíní.” nurí r̄í

³⁶ n̄iáíwí miá b́ n̄mearí áwín̄ e éf̄ nurárímáná wé n̄makíkiyirí ámí re uríjíniginí,

³⁷ “Ámá wo nioní n̄xídr̄rnáyí n̄iáíwí r̄ip̄n̄íj̄ imóníjyó peayí m̄wian̄í wéyo n̄mer̄rnáyí apim̄íní wéyo m̄mearín̄íní. Nioní wéyo n̄merí ǵ ápo, n̄rowárén̄j̄omí ení wéyo umerí yaríní.” uríjíniginí.

“Ayí t́ámíní m̄ikum̄ixínígíyí none t́ámíní imóníní.” uríj̄ nánírní.

³⁸ Jono re uríjíniginí, “Neaep̄saríjoxíní, none ámá wo yof̄ joxíyá n̄r̄r̄í imfó m̄xí umáinowáríjagí n̄wín̄rane o none t́n̄í nawíní memearíjagí nání xe oen̄írní s̄njwí win̄an̄írní en̄wámání.” uríagí

³⁹ Jisaso re uríjíniginí, “Apí e im̄xáná p̄r̄í m̄wíaikipání. Ámá go go yof̄ nioníyá n̄r̄r̄í em̄m̄í nemí nurí an̄j̄n̄ íkayíwí n̄mearípaxí imónín̄imen̄íojí.

⁴⁰ Ámá ayí t́ámíní m̄ikum̄ixínípa ner̄rnáyí ayí none t́n̄í imóníní. Ayínání e éf̄áyo b́ p̄r̄í m̄wíaikipání.

⁴¹ Ámá go go soyíné Kiraisoni níxǫdíro wáǫ urímero yaríṅagfa náńi arírǫ níseairí iníǫǫ bǫ aí níwírí níseaiapírínáyí, Goríxo e éo náńi wí dínǫ aríá míkēamó omí xíxeni arírǫ winfáriní.

Íwǫ óepoyínrí wíwapiyaríǫǫfáyí náníníní.

⁴² “E nerí aiwí ámá go go niaíwǫ rípíamí nioní dínǫ níkwíroaníro yaríǫǫfápiamí pírǫ wiaíkímíníní nerí íwǫ óepoyínrí wíwapiyaríná Goríxo ‘O xwíyǫfá mayoríní.’ mírǫ ríxa nípémáná enjáná rínínǫ xwé winfáriní. Síní niaíwǫfíamí íwǫ náńi mǫwíepísipa enjáná ámá wa omí fá níxero síǫǫ xwé wo síǫwǫ tǫnǫ gwí níǫáíro rawírawáyo nímamówárinínáyí, sípí enǫǫǫ aiwí rínínǫ Goríxo wímíníní enǫǫfínínǫ imónínǫpímaní.

⁴³⁻⁴⁴ Íwǫ náńi wé íeapá nísinínínáyí níwákwíníní emí morííní. E níníníná rínínǫ xwé nísiníní aiwí wé rasfá enǫ tǫnǫ opéírí aí anǫnamí náńi nípeyírínáyí ayí ananíníní. Wé nǫkaúní íeapá nerí íwǫ meáú síní ú tǫnǫ neríná ríá anínǫ wearínǫfómíní nuri ríá nínínínínáyí ayí nanǫmaní.

⁴⁵⁻⁴⁶ ‘Síkǫwǫ rú tǫnǫ íwǫ náńi anǫ oememíní.’ yaiwíú síkwǫ ú mínǫ níwákwíníní emí morííní. E níníníná rínínǫ xwé nísiníní aiwí síkwǫ rasfá enǫ tǫnǫ opéírí aí anǫnamí náńi nípeyírínáyí ayí ananíníní. Síkwǫ ‘Íwǫ náńi oumíní.’ yaiwíarínǫ tǫnǫ enjáná níperíná Goríxo ríá anínǫ wearínǫfómíní ayí nanǫmaní.

⁴⁷ Síǫwǫ wǫníní tǫnǫ íwǫ náńi nímorínáyí síǫwǫ ayí níyori emí morííní. E níníníná rínínǫ xwé nísiníní aiwí síǫwǫ ná wíyíní naníní opéírí aí anǫnamí náńi nípeyírínáyí ayí ananíníní. Síǫwǫ íwǫ náńi mófíyí tǫnǫ néísáná níperíná Goríxo ríá anínǫ wearínǫfómíní ayí nanǫmaní.

⁴⁸ Ríá anínǫ wearínǫ xweamí mípé anínǫ nísirí ríá ení anínǫ ríníní yarínǫneríní.

⁴⁹ “Saxǫ aiwáyo moaríǫǫfápa Goríxo ríá ení ámá níní nanǫ oimónípoyníní saxínínǫ e monfáriní.

⁵⁰ Saxǫ aiwá awíí imíxarínǫ enǫǫ náńi nanǫríní. E nerí aí xegǫ awíí yarínǫpí anípá nerí aiwánínǫ imónínǫnǫ aríge nerí ámí awíí eníǫǫ? Soyíné saxínínǫ nímoníro saxǫ aiwáyo awíí imíxarínǫpá ámá níyoní píranínǫ e níwírínáyí, sewanínǫyíné mímíeyoánípa nero píranínǫ níkwímíxíníro néra úfíríxíní.” uríníníníní.

10

Apíxǫ emí moaríǫǫfá náníníní.

¹ Jisaso níwíápínímearí e píní níwíarímí nuri Judia píropenísíyo nímúrorí iníǫǫ Jodaní rapáyo jfárwámí dání waríná oxǫ apíxǫ epíroyǫ nero o tǫnǫ e awí eánáná xegǫ yarínǫpá ámí uréwapíyaríná

² Parísí wa níwímearo omí iwamfó níwíwapiyíro re uríǫǫfawíxíní, “Wa negí ǫwǫ íkaxǫ eánínǫpí fá nírore re raríǫǫfáriní, ‘Xegǫ oxo apíxímí ananí emí mopaxíríní.’ raríǫǫfáriní. Wa ‘Emí mopaxímání.’ raríǫǫfáriní. Joxíyá dínǫ aríge simónaríní? ‘Ananí emí mopaxíríní.’ rísimónaríní? ‘Nwǫfáriní.’ rísimónaríní?” uríǫǫfá

³ re uríníníníní, “Moseso eníná segǫ seárfawéyo ǫwǫ íkaxǫ nuríníná píó uríníníníní?” uríǫǫfá

⁴ re uríǫǫfawíxíní, “Moseso ámá apíxǫ emí moaníro náńi ananí payǫ re rínínǫpí ‘Nioní imí anínǫ emí móáríní.’ rínínǫpí nearo owíowárfóyíníní síǫwǫ neanagíríní.” uríǫǫfá aiwí

⁵ Jisaso re uríníníníní, “Soyíné segǫ dínǫ tǫnǫ níxǫdíro aríǫí segǫ apíxǫ emí moaníro yaríṅagfa náńi Moseso ǫwǫ íkaxǫ apí níriní eanǫríní.

⁶ E nerí aiwí xwíyǫfá rípí níriní ríwamínǫ eanǫríní, ‘Goríxo eníná xwǫfá imíxírí anǫna imíxírí neríná oxǫ imíxírí apíxǫ imíxírí enǫríní.

⁷⁻⁸ Ayínání oxo xaníyaúmí píní níwíarímáná xegǫ apíxí tǫnǫ níkwímíxíníníná ná ayí ná bínínínǫ imónínípsíríní. E níníníní eánínǫ enǫǫ náńi xíxegíní imónaríǫǫfímaní. Ná ayí ná bínínínǫ nímoníní emearíǫǫfíriní.

⁹ Ayaú nímeánímí nemeríná Goríxo ǫwírarínǫ enǫǫ náńi píní níwíarínímí mupa óepíyí.” nuriímí nuri

¹⁰ aníyo nípáwírí ǫweanáná wíepísaríníowa ámí o meáníǫfá náńi uríǫpí náńi yarínǫ wíáná

¹¹ o re uríníníníní, “Ámá go go xegǫ apíxǫ emí nímorí wí nímearínáyí, xámí meanímí sípí wíkararíní.

¹² Apíxǫ gí gí ení xegǫ xiagwómí píní níwíarímí nuri womí nímeánínínáyí, xámí meáníníomí sípí wíkararíní.” uríníníníní.

Niaíwǫ onímíápiamí wé íkwíkwíarímí enǫfá náníníní.

13-14 Ámá wí Jisaso wigí niaiwí oimónfipoyiníri wé wikwiáriní nimeámí bánía wíepísarínjowa míxí urarínjagá Jisaso awa pírfi urakianíro yarínjagá níwíníri wíkfí dínj níwíaiwírí re uríniginíni, “Soyíné pírfi murakipani. Goríxo xwioxíyo míméámí nerí pírániñj seamenjweaní sijnáni nimónírfiná o ámá niaiwí tíyí yapí nioní dínj níkwírófáyo menjweanfá enjagi nání soyíné pírfi murakipani. Nioní tée nání xe obífoyí.”

15 Nioní nepa seararíníni. Ámá gíyí gíyí niaiwípia xaniyaúmi dínj íkwírooro simanjwíyóníñj yeáyí uríniro yarígíápáníñj Goríxomí e mepa nerínáyí, o xwioxíyo míméámí nerí pírániñj seamenjweanfápmí wí páwipírfámani.” nurimáná

16 niaiwípia wimí nímearí sáfyo níñwírarínimáná wé seáyí e wikwiáriní “Gí ápo pírániñj oumeni.” rírí níwíia unjiginíni.

Ámá amípí mímúróniñj wo nániríní.

17 Jisaso níwíápínimeámí anj wíyo umíníri yaríná ámá wo o ténj e nání mírí níbírí símímanj dání xómíñj níyíkwírí yarínj re winjiginíni, “Nearéwapíyarínj nanjoxíní, aríge neríná nioní dínj níyímíñj ténjóní imónímífaríní?” uríagi

18 o “Jisaso Goríxoríani?” oyaiwiníri re uríniginíni, “Joxí pí nání ‘Nearéwapíyarínjoxíní nínírfírfiná ‘Nanjoxíní nírfíni? Ámá wí nanjmani. Sa Goríxo nanjoríní.”

19 Joxí njwí ikaxí eáníñjpi nání ríxa níjfa imóníni. ‘Níwíápínímearí ámá wí mípíkípa eríníni. Ámá wí téní íwí minípa eríníni. Íwí míméapa eríníni. Yapí murípa eríníni. Yapí nurepísírí íwí murápiapa eríníni. Inókímí téní ápomí téní wéyo meríníni.’ E ríníñjpi joxí ríxa níjfa imóníni.” uríagi

20 o re uríniginíni, “Nearéwapíyarínjoxíní, apí nípíní síní ononí imóníñj e dání pírfi míwíaiwí pírániñj níxífa bínjíríní.” uríagi

21 Jisaso sijnwí agwí níwíníri wá níwíanírí nání re uríniginíni, “Nípíní níxídfírí aiwí ámí bí síníríní. Joxí nuri díxí iyífa ífa téní xwífa téní amípí díxíyí nígwí nání bí nerí nígwí meáfíyí ámá aiwá nání ikeamóníro aikí nání ikeamóníro egífáyo míní wíríxíní. E nemoxí níbírí níníxífdímérínáyí, ríwéná nípémáná anjnamí nání nípeyíríná amípí joxíyá aga xwé nídéronífaríní.” uríagi aiwí

22 o amípí wí mímúróniñj enjagi nání dínj sípí níwírí e mepaxí wimóníñj nání símímanj kípínj níyímí unjiginíni.

23 Símímanj kípínj níyímí úagi Jisaso xegí wíepísarínjowamí sijnwí níwínímérí re uríniginíni, “Amípí xwé tégífáyí ananí Goríxomí dínj níwíkwírooro o xwioxíyo míméámí nerí umenjweanfá páwipaxímani.” nurírí

24 awa xío rífpí nání ududí yarínjagá níwíníri ámí re uríniginíni, “Níaiwoyíné, ámá wí aníñj míní yaníro nero aiwí ananí Goríxomí dínj níwíkwírooro o xwioxíyo míméámí nerí umenjweanfá páwipaxímani.

25 ‘Kamerí enj rapírapí gwí kiwearígífa óyímí ananí páwipaxíriní.’ ríyíaiwíarínjoi? Ámá amípí xwé tégífáyí kamerí enj óyímí mípáwípa éfpíníñj Goríxo seamenjweanfá nání ananí páwipaxímani.” uríagi

26 awa ududí níkáriníro re urígíawíxíní, “E imóníñj ámá gíyo Goríxo yeáyí uyímíxemeanífaríní?” uríagi

27 Jisaso sijnwí agwí níwínímáná re uríniginíni, “Ámá wí mepa epaxí nímonímáná aiwí Goríxoyá dínj téní ananíríní. Amípí Goríxo mepa epaxí wí mímóníñjagi nání oyá dínj téní epaxíriní.” uráná

28 Pitao re uríniginíni, “Ai, none negí amípí ríxa píní níwíarímí joxí ríxífdímearínjwíní.” uríagi

29-30 Jisaso re uríniginíni, “Nepa seararíníni. Ámá gíyí gíyí nioní dínj níwíkwírooro xwíyífa nioní nání yayí seainarínjpi wáí urímero ení éfáyí xexírímeáyorani, xínáiwamírani, xegí niaiwíyorani, xegí anjrani, xegí aiwá omíñjrani, píní níwíarímí níxídfírínáyí, síní mípé xwífáyo níñjweanfá xexírímeá imónífáyí xínáíwa imónífáyí xegí niaiwí imónífáyí xínáíwa imónífáyí xegí niaiwí imónífáyí xegí anj imónífáyí xegí aiwá omíñj imónífáyí wíwaníñjyí píní wíarífáyo seáyí émi múróniñjfaríní. E nerí aí nioní níxífdarínjagá xeaníñj ení níwímeanífaríní. Ayí ení anj ríwéná imóníñfáyo dínj níyímíñj tégífáyí nímoníro njweapírfáriní.

31 E nerí aiwí ámá ‘Xwéoníríní.’ níríro xámí xámí imónarígífáyí níperíná surfímá yáripírfáriní. Agwí ríná surfímá njweagífáyí níperíná xámíñjyó múropírfáriní.” uríniginíni.

Ámí yumí “Nínípikipírfáriní.” urínj nániríní.

32 Awa ófyo nuro anj yóí Jerusaremí nání níyíríná wíepísarínjowa Jisaso aríkfí anj apímí nání níyírí xámí umeaarínjagi níwíníro ududí níwíro ámá Jisasomí xídarígífáyí wí ení ayá

síwí uroarínagi o ámi xegí wiepísaríní wé wúkaú síkwí waú awamí ná dāmíní e nímfauri ámí xíomí wa wípírfápi nání áwaní nurí:

³³ re uríniginí, “None Jerusaremi nání nýirane rémóaná áma imónínáoní re níkaárpírfáriní. Áma wo nioní nání miyí uráná apaxípaníní imónígá xwéowa tñí nýwí ikaxí eánínípi mewegíáwa tñí nioní xwírixí níníméro xwíyá nínímeáiró ‘Sa joxíniríní.’ níníró nípíkimoaníro wauyowamí míní nípírfáriní.

³⁴ Míni níwíáná awa ríperírí niro reanjí núró iwaní nearo nínífasáná nípíkírfáriní. Nínípíkiro aiwí sá wíyáú wíyí óráná ámi wiápnímeámíriní.” uríniginí.

Jono tñí Jemiso tñí yaríní wígípi nániríní.

³⁵ Sebediomí xewaxowá Jemiso tñí xogwáo Jono tñí anjwí e nuri Jisasomí re urígísisixíní, “Nearéwapíyarínjoxíní, yawawí pí pí nání yaríní síwíyí joxí ananí nýeairírfáriní?” urágí

³⁶ o re uríniginí, “Nioní pí eaiimí nírariní?” urágí

³⁷ awáú yawawí ení áminá imóníwiniginí wiepísaríní wá yawawí símanjwíyóníní yeáyí yeaurínírxíní re urígísisixíní, “Joxí idáná ámnáoxí nimóní meñweanáná áma níní símanjwíyóníní yeáyí rurínáná yawawí joxíyá wéyo míní míní onjweápiyíní sínjwí yeanníréirání?” urágí aiwí

³⁸ Jisaso re uríniginí, “Awagwí yaríní niarígípi nání njíá mimónípa neri nání yaríní niaríní.” nurí ewayí xwíyá áma wa xíomí píkírfá enagi nání áwaní nurírfná yaríní re winiginí, “Awagwí inígí síxí nioní nímfáwa ananí nípaxí imónípísfíraní? Inígí waxíyo nioní xémfápi awagwí ení ananí xepaxí imónípísfíraní?” yaríní wíáná

³⁹ awáú re urígísisixíní, “Ananíríní. Yawawí nepaxíriní.” urágí o re uríniginí, “Inígí nioní nímfáwa awagwí ení nípísfíriní. Inígí waxí nioní xémfápi awagwí ení xepísfíriní.

⁴⁰ E nerí aiwí ‘Woxí rími dání njeaí. Woxí rími dání njeaí.’ wí earípaxonímaní. Goríxo xewanínjoxí earípaxíriní. Xí wimónaríní goxí goxí ‘Jisasomí míní míní njeápiyí.’ earípaxíriní.” uráfná

⁴¹ wiepísaríní wé wúkaú wá Jemiso tñí xogwáo Jono tñí e urarínagí ará níwiro wíki díní níwíaiwiro yaríná

⁴² Jisaso “Nioní tñí anjwí re bípoyí.” nurí re uríniginí, “Émáyyá áminá meñweagíáwa seáyí e nimóníro wígí ámáyo ayá mírímíxí peayí wíanarígíriní.

⁴³ E nerí aiwí awa yarígíápa axípi mimónípaní. Go go segí rároníní nimónírfínáyí wíoyíní omíní sealiarínjoxí nimóní arírá sealiwiniginí.

⁴⁴ Go go xámi xíráoníní imónífoxí xínáíníní nimóní áma nýyoní saní urápméírxíní.

⁴⁵ Nioní ení áma imónínáoní aí áma saní nírápírfí nání weapínáonímaní. Áma níní nání nupeirí gwíníní roayírómíginí weapínáriní.” uríniginí.

Síjwí supáriní Batimiasomí naní imíxíní nániríní.

⁴⁶ Jisaso wiepísarínjowa tñí nawíní síní Jerusaremi nání nýyiro aní áwíní e bimi xegí yofí Jeriko nírémero ríxa aní apímí wíarí múroaníro yaríná áma síjwí supáriní wo —O omíní mepaxo enagi nání ófí manípá tñí níjweámáná nígwí nání tñí aiwá nání tñí ríxíní urarínjoxíní. Xano xegí yofí Timiasoríní. Xí xegí yofí Batimiasoríní. O ófí manípá tñí níjwearíná ará wíyí re winiginí.

⁴⁷ “Nasaretí dání Jisaso daiwo pwaríní.” rarínagí ará e níwírí rfaiwá ení tñí re rayíniginí, “Jisasoxí, rárfawé míxí ináyí Depitoyáoxíní, wá níwíaneí.” urarínagi

⁴⁸ áma wí míxí rfá tñí nurí “Ríxa píní wíaréí.” urágí aiwí aráki wíní ení tñí rfaiwá re rayíniginí, “Rárfawé míxí ináyí Depitoyáoxíní, wá níwíaneí.” urayarínagi

⁴⁹ Jisaso xegí pwarínje nírómáná re ríniginí, “Omí rfaiwá urípyí.” urágí ayí omí rfaiwá nuríro re urígíawixíní, “O wíarí ní múroaríní ayá síwí míríropaní. Joxí nání rfaiwá ríraríní. Ríxa Wíápnímeaí.” uráná

⁵⁰ iyá nípánirí njeaní nípírfí emí nímómí níwíápnímeámí nurí Jisasomí wímeááná

⁵¹ o re uríniginí, “Nioní pí simí nání nírariní?” urágí síjwí supáriní re uríniginí, “Nearéwapíyarínjoxíní, nioní ríxa síjwí oanímíní ríraríní.” urágí

⁵² o re uríniginí, “Joxí díní nínikwírorí nání díxí síjwí ríxa naní aníní. Díxí aní ui.” uráná re eníginí. Ámí ríxa síjwí noxoarí nanírfná ófí e dání Jisasomí rfáwíyo núní uníginí.

11

Jerusaremiyo nírémoríná míxí ináyí rémoarígíápa rémoní nániríní.

¹⁻² Jerusaremi tñj anjw e nřřmorná anj onřmiá biaú xegř yof řipiaúrini. Betipasi tñi Betani tñi apiaúrini. Anj apiaúrini dřwř xegř yof Oripipá tñj e nřřmoro Jisaso xegř wiepisariñjyř waúmi re uowáriniñigini, “Awagwi anj dayo ikwřroniñjipimi nani nuri řixa nřřmoro dogř sipikř wo amá wi sñni seáyi e éř mñjweariğřo gwř yurárinñjagi sñjwř nřwiniřnă níkweari nřmeamř bípiyi.

³ Amá wi ‘Př nani ikweaarini?’ yariñj e eaiánayř, re urřpiyi, ‘Yegř Ámináo dogř romř seáyi e nřxenweari uni nani ikweaariniwi. Řixa nřxenweari nřmeamř numánă amř re wřřenapiniñoi.’ urřpiyi.” uowáránă

⁴ awaú nuri amá wřyoyă anj řwi e dogř sipikř wo gwř niyurárinimánă óř e roñjagi nřwiniřni ikweaarínă

⁵ amá wi dae rogřayř yariñj re wigřawixini, “Awagwi př nani dogř o ikweaarini?” urřagřă

⁶ awaú Jisaso “Re urřpiyi.” urřřpi axřpi uránă ayř xe oikweápiyinřni sñjwř winřagřă

⁷ awaú dogř sipiko Jisaso tñj e nřméra nřbři nřwárimánă Jisaso seáyi e éř xenweari nani wigř iyřă seáyi e ikwiáránă o seáyi e nřxenweari nřmeamř warínă

⁸ amá obaxř wi enřnă mřxř ináyowami yayř wianřro nani wigř iyřă nřpirayiro óř e ikwianjwř neapára warigřăpa axřpi wigř iyřă óř e ikwianjwř neapára warínă wi óřpă tñj e řřmñj nániniñj ikwianjwř nřdoro óř e ikwianjwř neapára warínă

⁹ Jisaso áwini e enřnă xamř warigřayř tñni řwřyo warigřayř tñni řfaiwă re nřra ugřawixini, “Gorřxomi seáyi e oumeaneyř. Amá Ámină Gorřxo uowárėnăpřagi bariniř ro oyă dñj tñni seáyi e imónřwiniñigini.

¹⁰ Arřowa mřxř ináyř Depitoyă xwioxřyo řweaagřăpa xwioxř nene řweanřwă nani nimóga bariniřpi Gorřxoyă dñj tñni seáyi e imónřwiniñigini. Anřnamř seáyi e imónřjomř seáyi e oumeaneyř.” nřra ugřawixini.

Řkřă pikř winami ramřxinř nánini.

¹¹ Řixa Jerusaremi nřřmoro Jisaso anj řidiyowă yariğřiwámř nřpáwiri wăř ikwřroniñj e dani weniniř amř amř nemerř řixa řfă órariniñjagi nřwiniřni xegř wiepisariñj wė wúkaú řkwř waú tñni nawiniř anj yof Betani nani nuro řă wegřă

¹² wřăpi tñni nřwiápřniřmeamř Betani přni nřwiárimi nuriřnă Jisaso agwř wiagi

¹³ weniniř éřyř wininiñigini. Řkřă yof pikřyř řiniñj wina, řwř inřřnă řřamř řřina roñjagi nřwiniřni sogwř nani přă eminiřni anjw e nuri weniniř éřyř wininiñigini. Nă mřwė řwřni inariniñjagi nřwiniřni xegř nă weariniřnă sñni mimóniniñjagi nani nă mřwenjagi nřwiniřni

¹⁴ wiepisariñjowa arřă egře dani řkřánami re uriniñigini, “Řkřă řinaxini, amá wi sogwř mřdanřpa epřřă nani nă mřwepa řa aniniř re éřřixini.” urarínă wiepisariñjowa arřă wigřawixini.

Anj řidiyowă yariğřiwámř dani mřxř uowárapiñj nánini.

¹⁵ Jerusaremi nřřmoro anj řidiyowă yariğřiwámř nřpáwiro Jisaso re eniniñigini. Amá anj iwámř inřmi bí inarigřăyo mřxřdámř wiowáriřni amá nřgwř senisř ninayiro tarigřăyřă ikwianjwř mřmřwiárř erř amă inř xawiówř řidiyowă nani bí inarigřăyř ikwianjwř éř řweaariğřăpi mřmřwiárř erř

¹⁶ amă sanř amřpi xwanjwř níkwónimi anj iwámř áwiniřni anjw e imóniniř xemoariğřăyo přřă wiăkimiř wiri eniniñigini.

¹⁷ E nemánă iwamřó nurewapiyirínă mñj nřrori re uriniñigini, “Re mřřniřpa reni, ‘Anj Gorřxonřyiáiwă nani re řipřřarini, ‘Amă gwř wiriř wiriř nřni Gorřxomiř xwiyřă uripřřă nani oyă anjwáriřni.’ řipřřarini.’ mřřniřpa reni? E nřřniřni aiwř soyřné řwř meaarigřăyř yariğřăpa axřpřniñj nero nani anj řiwă řwř meaarigřăyřă anřniñj imónini.” uriniñigini.

¹⁸ Apaxřpăniñj imónigřă xwėowa tñni řwř ikaxř eaniñjpiř mewegřăwa tñni amă wi “Jisaso e neararini. E neararini.” rariñjagřă arřă nřwiro amáyř o xwiyřă urėwapiyariñjyř nani řixa dñj nřpikniřro nřni Jisasominiř xřđipřřixiniř wăyř nero inřmi omř přkianřro nani mekaxř nřméra ugřawixini.

¹⁹ řfă ayř ayo řfă órarínă o wiepisariñjowa tñni Jerusaremi přni nřwiárimi nuro anj wřyo řă weagřarini.

Přkřna yiweáriñjagi winigřă nánini.

²⁰ Jisaso wiepisariñjowa tñni řă wegřă wřăpi tñni nřwiápřniřmearo Jerusaremi nani nuriřnă weniniř éřayř winigřawixini. Řkřă přkřna mřkř ai tñni řixa yeáyř yăřagi nřwiniřro

²¹ Pitao Jisaso agină éřpi nani dñj winřagi mñj řřňă neaniřni re uriniñigini, “Ai, nearėwapiyariñjoxini, řkřă přkřna joxi agină ramřxărřřnă řixa yiweánariniřni.” urřagi

²² o “Emimř nioni éăpa awa enř epaxřřniřni.” niyaiwiriř nani re uriniñigini, “Soyřné enř Gorřxomiř dñj nřwiłkwřřă upoyř.

²³ Nioni nepa seararini. Ámá gíyí gíyí ‘Díwí rí pá nija rawírawáyo opiéroni.’ riri díní ná bini morí xfo ríípi ‘Xixeni imóniníjoí.’ yaiwiri nerínáyí, Goríxoyá díní tni xixeni eníjoí.

²⁴ Ayináni soyíné woxi woxi Goríxomí yaríní níwiríná ‘Nioni re emárini.’ uríro omí díní wíkwíro ‘Goríxoyá díní tni xixeni imóninífáriní.’ yaiwiro nerínáyí, oyá díní tni xixeni imóninífáriní.

²⁵ Soyíné woxi woxi éf níro Goríxomí yaríní níwirínáyí, ámá wí sípí seaikáráyí wíkwí míwónípa nero yokwarímí wíírxíní. E nerínáyí, segí ápo anínamí njeano sípí soyíné wíwíxápi nání ení yokwarímí seaiinífáriní.

²⁶ E mepa nerínáyí, anínamí njeano soyíné maní pírfí wiaikigápi nání yokwarímí seaiinífámaní.” uríniginí.

“*Néní tñoxi imónei.*’ go ririíjoí?” urígá nánirini.

²⁷ Ríxa Jerusaremi níremoro Jisaso aní rídiyowá yarígíwámí iními aní emearíná apaxípání imónigá xwéowa tni nji ikaxí eáninípi mewegíáwa tni Judáyí mebaowa tni omí níwimearo

²⁸ re urígíawixini, “Ága go riríagi ámá aní rídiyowá yaríníwáiwá riwámí bí inarígíáyo míxídamí éiniginí? Díní goyá tni é éiniginí?” urígá

²⁹ Jisaso re uríniginí, “Nioni ení yaríní bí oseaimini. Soyíné nioniyápi áwaní níránáyí, nioni ení ‘Éérixini.’ nírinjo nání ananí áwaní searímíni.” nurí

³⁰ re uríniginí, “Yaríní nioniyá rípirini. Jono wayí níneameaia wago anínamí njeanojáyá díní tni wayí níneameaia wagáraní? Xíoyá díní tni yagáraní? Nioniyá api nání xámí áwaní nífpoyí.” uráná

³¹ wíwaníjowa díní nímore iními yaríní re niga ugíawixini, “None ‘Jono Goríxo díní ukíkayonagi yagíriní.’ áwaní e nuríranénáyí o re nearíniníjoí, ‘Pí nání Jono searagípi nání míkíwíropa néra ugíawixini?’ nearíniníjoí.” níriníro

³² ámi iními re rínigíawixini, “None ‘Jono xegí díní tni yagíriní.’ uraníréwini? Oweoi. Ámá sípí re epíroyí egíáyí iwaní neaeapírxini.” níriníro —Judáyí níni Jono nání “Goríxoyá wíá rókiamoagí woráraní?” yaiwiarígá enagi nání “Api ení xixeni urípaxí mimónini.” níriníro ámá iwaní neaeapírxini wayí nero nání áwaní murí

³³ re urígíawixini, “Oweoi, none máfáriní.” urígá Jisaso “Nioni ení ‘Joxi e éérixini.’ nírinjo nání áwaní wí nísearímíméini.” uríniginí.

12

Ewayí ikaxí wainí omíní síjwí uwínariígíáwa nánirini.

¹ Jisaso ewayí xwíyá wí nji ikaxí eáninípi mewegíáwámí tni Parisiowámí tni nurí re uríniginí, “Ámá wo wainí uraxí íwá nurí xwíná nírorí wainí xegí inígi nípírfá nání wainí sogwí xoyíkímí ení nání síjáyó óf nírixiri wainí omíníyo áwínimí aní awí njeapírfá nání seáyí éni nímirá nípeyirí néísaná ámá wí síjwí uwínaxídípírfá nání re uríniginí, ‘Wainí sogwí níá eánáyí bí soyíné segí mearo nioni gí meari emí nání nioniyá omíní rípi nání ananí síjwí níwínipírfáraní?’ nurími aní wíyo ememíní nání nurí níjweásaná

² wainí ríxa níá enáná xegí omíní wíiarígá womí re uowáriniginí, ‘Joxi nioniyá wainí omíníyo nání nurí inígi wainí awa nioni nání nímíxiri iwájá níárlíapi nurápiyauí.’ uowárfagi o nurí

³ omíníyo rémóaná awa re egíawixini. íá níxero wé neáfásaná anípáomi uowárfíawixini.

⁴ Anípáomi uowárfagí nání omíní xíáwo ámi xegí omíní wíiarígá ámi womí uowáraná awa re egíawixini. Omí xegí míníyo míní ro ro sípí wíkáro wíagá

⁵ omíní xíáwo ámi wo uowáraná omí nípíkiro tágá o ámi wámí uowáraná wíyo iwaní níro wáíro wíyo nípíkiro tíro néfásaná enáná

⁶ ámi wo xegí xewaxo díní síxí uyíno síni enagi omí nuowáriní re ríniginí, ‘“Gí íwo enagi nání sípí wí míwímíxípa nero aríá wípíráoi.” nímonarini.’ ríí aiwí

⁷ xewaxo rémóaná wainí omíní síjwí uwínariígíáwa re rínigíawixini, ‘Íwí ro xanoyá díní tñjo enagi nání omíní rípi níni negípi meaaníwá nání opíkianeyí.’ níriníro

⁸ omí íá níxero nípíkiro omíníyo bíaníríwámíni moaigíawixini.” Jisaso ewayí xwíyá api nurí

⁹ re uríniginí, “Omíní xíáwo omíní síjwí uwínariígíáwámí pí wíniníjoí? O níbirí awámí xwírfá nílixerí ámi síjwí wa síjwí uwínipírfá nání wáriníjoí.” nurí

¹⁰ re uríniginí, “Ewayí xwíyá Bíkíwíyo eániní rípi ení íá míropa egíáraní? ‘Síná aní nírarígíáwa síná awíaxí nání píá neríná wo “Sípíriní.” níriníro emí mófo nání Goríxo

“Síná o t́nǎ xámǎ nǎtǎrǎnáyǎ anǎ enǎ neánǎrǎ nanǎ imónǎnǎnǎ.” nǎrǎrǎ síná o nǎmearǎ tǎnǎ anǎ enǎ neánǎrǎ nanǎ imónǎnǎnǎ.

¹¹ Gorǎxo e éf enǎgǎ nǎnǎ nene sínwǎ nǎwǎnǎrǎnǎ aga nanǎ imónǎnǎgǎ wǎnǎrǎnǎwǎrǎnǎ. E eánǎnǎpǎ soyǎné fá mǎropa egǎrǎnǎ?” urǎgǎ

¹² awa “None nǎnǎ dǎnǎ nǎneaiǎwǎrǎ ewayǎ xwǎyǎ fá apǎ rǎa nearǎrǎnǎ?” nǎyǎiwǎrǎ rǎxa fá oxǎrǎneyǎnǎrǎ éfǎyǎ ámǎ sípǎ Jǎsasomǎ arǎ wǎnǎro nǎnǎ o tǎnǎ e epǎroyǎ egǎ fá nǎnǎ wǎyǎ nero nǎnǎ omǎ pǎnǎ nǎwǎrǎnǎnǎ ugǎwǎxǎnǎ.

Nǎgwǎ émǎyo takǎsǎ nǎnǎ wǎrǎgǎ fá nǎnǎrǎnǎ.

¹³ Awa nuro ínǎmǎ re rǎnǎgǎwǎxǎnǎ, “Omǎ pasǎnǎnǎ nǎrǎrǎne yapǎ re urǎwǎpǎyanǎwǎnǎ, ‘Nǎgwǎ nǎnǎ takǎsǎ émǎyǎ nearǎpǎrǎgǎpǎ sínǎ mǎnǎ wǎnǎrǎwǎnǎ? Mǎnǎ mǎwǎpa yanǎrǎwǎnǎ?’ urǎnǎwǎnǎ. O ‘Oweoi, sínǎ mǎnǎ mǎwǎpa époyǎ.’ rǎnǎyǎ, wǎuyowa omǎ fá nǎxero gwǎ yǎpǎráoi. E mǎrǎpa nerǎ ‘Oyǎ, seyǎné mǎnǎ nǎwǎrǎnǎ apǎnǎ yarǎnǎ.’ rǎnǎyǎ, ámǎ sípǎyǎ ámǎ arǎ fá bǎ mǎwǎ nero pǎnǎ wǎrǎpǎráoi.” nǎrǎnǎro Parísǎ wa tǎnǎ mǎxǎ ínǎyǎ Xeroto tǎnǎ nǎkumǎxǎnǎro emearǎgǎ wa tǎnǎ xwǎyǎ fá apǎ tǎnǎ pasǎnǎnǎ urǎnǎro nǎnǎ Jǎsaso tǎnǎ e uowǎrǎnǎ

¹⁴ awa omǎ nǎwǎmearo weyǎ numearǎro re urǎgǎwǎxǎnǎ, “Nearǎwǎpǎyarǎnǎoxǎnǎ, nǎnearǎwǎpǎyǎrǎnǎ nepǎnǎ nearǎwǎpǎyarǎnǎoxǎrǎnǎ. Ámǎ ámǎnǎowǎyǎ sínwǎyo dǎnǎ aí xwǎyǎ fá ámǎ xegǎ bǎ mǎrǎ axǎpǎnǎ rǎrǎnǎoxǎrǎnǎ. Sípǎ rǎrǎ nanǎ rǎrǎ yarǎnǎmǎnǎ. Xwǎyǎ fá Gorǎxoyǎnǎ xǎxenǎ nearǎwǎpǎyarǎnǎrǎnǎ.” nǎrǎrǎ yarǎnǎ re wǎgǎwǎxǎnǎ, “Émǎyǎ fá mǎxǎ ínǎyǎ Sǎsaoyǎ rǎnǎnǎomǎ takǎsǎ nǎnǎ nǎgwǎ mǎnǎ wǎrǎnǎwǎpǎ sínǎ mǎnǎ wǎyanǎrǎwǎnǎ? Pǎnǎ wǎrǎnǎrǎwǎnǎ?

¹⁵ Sínǎ anǎnǎ mǎnǎ wǎnǎrǎwǎnǎ? Mǎnǎ mǎwǎpa yanǎrǎwǎnǎ?” urǎgǎ fá aǎwǎ o “Yapǎ nǎrǎwǎpǎyanǎro rǎnǎrǎnǎnǎ?” nǎyǎiwǎrǎ re urǎnǎnǎgǎnǎ, “Soyǎné pí nǎnǎ yapǎ pasǎnǎnǎ nǎwǎpǎyarǎnǎ? Émǎyǎ fá monǎ bǎ sínwǎ wǎnǎnǎ nǎmǎámǎ bǎpoyǎ.” nǎrǎrǎ

¹⁶ rǎxa nǎmǎámǎ bǎnǎ o re urǎnǎnǎgǎnǎ, “Nǎgwǎ rǎpǎmǎ yoǎ goyǎ tǎnǎ sǎmǎmanǎ goyǎ tǎnǎ nǎwǎnǎ?” urǎgǎ fá awa re urǎgǎwǎxǎnǎ, “Émǎyǎ fá mǎxǎ ínǎyǎ Sǎsaoyǎ nǎwǎnǎ.” urǎgǎ fá

¹⁷ o re urǎnǎnǎgǎnǎ, “Sǎsaoyǎ sǎmǎmanǎ nǎwǎnǎgǎ nǎnǎ ayǎ oyǎrǎnǎ. Ayǎnǎnǎ mǎnǎ wǎrǎxǎnǎ.” nǎrǎrǎ ámǎ Gorǎxo xewǎnǎnǎnǎnǎ imǎxǎnǎ enǎgǎ nǎnǎ omǎ dǎnǎ owǎkwǎrǎpoyǎnǎrǎ ámǎ re urǎnǎnǎgǎnǎ, “Amǎpǎ Gorǎxoyǎnǎnǎ imónǎnǎpǎ Gorǎxomǎ enǎ mǎnǎ wǎrǎxǎnǎ.” urǎnǎ awa ududǎ ayǎ wǎ wǎnǎnǎnǎgǎnǎ.

“Ámǎ ámǎ wǎpǎnǎmǎepǎrǎrǎnǎ.” urǎnǎ nǎnǎrǎnǎ.

¹⁸ Ámǎ Judayǎ wa Sǎjusǎyǎ rǎnǎnǎ wa —Sǎjusǎwǎ re rǎrǎgǎ fáwǎ, “Ámǎ nǎpǎmánǎ enǎnǎyǎ wǎ nǎwǎpǎnǎmǎepǎxǎmǎnǎ.” rǎrǎgǎ fáwǎrǎnǎ. Awa nǎbǎro Jǎsasomǎ nǎwǎmearo

¹⁹ mǎnǎ nǎrǎro re urǎgǎwǎxǎnǎ, “Nearǎwǎpǎyarǎnǎoxǎnǎ, Moseso enǎnǎ nene nǎnǎ nǎwǎ ikǎxǎ bǎ re nǎrǎrǎ rǎwǎmǎnǎ enǎnǎrǎnǎ, ‘Ámǎ wo sínǎ nǎiǎwǎ mǎmǎ péánǎyǎ xegǎ apǎxǎ sínǎ nǎwǎnǎnǎyǎ péomǎ xǎxǎrǎmǎowǎ wo nǎiǎwǎ wǎmǎeǎnǎ nǎnǎ anǎ mǎwǎnǎgǎnǎ.’ e nǎrǎrǎ enǎnǎrǎnǎ.” nǎrǎmǎnǎ

²⁰ ewayǎ xwǎyǎ fá rǎpǎ urǎgǎwǎxǎnǎ, “Xǎxǎrǎmǎowǎ wǎ wǎúmǎ dǎnǎ wǎu enǎnǎ wo apǎxǎ wǎ nǎmearǎ nǎiǎwǎ mǎmǎ péánǎyǎ

²¹ ámǎ xǎxǎrǎmǎowǎ wo anǎmǎ nǎmearǎ o enǎ nǎiǎwǎ mǎmǎ péánǎyǎ

²² xǎxǎrǎmǎowǎ ámǎ wo awǎu egǎpa axǎpǎ nerǎ

²³ nowǎnǎ enǎ e nǎra nuro nǎiǎwǎ wǎ mǎmǎ nǎpǎmánǎ enǎnǎyǎ apǎxǎ enǎ pǎnǎnǎgǎnǎ.” Ewayǎ xwǎyǎ fá Jǎsasomǎ e nǎrǎro yarǎnǎ re wǎgǎwǎxǎnǎ, “Rǎwǎnǎ ámǎ pegǎ fá nǎnǎyǎ wǎpǎnǎmǎeǎnǎ xǎxǎrǎmǎ wǎ wǎúmǎ dǎnǎ wǎu awa enǎ nǎwǎpǎnǎmǎearǎnǎ apǎxǎ axǎmǎ mǎegǎ fáwǎ enǎgǎ nǎnǎ apǎxǎ go go mǎeanǎgǎ wǎnǎnǎwǎrǎnǎ?” yarǎnǎ e wǎnǎ

²⁴ Jǎsaso re urǎnǎnǎgǎnǎ, “Soyǎné xwǎyǎ fá Gorǎxoyǎ Bǎkwǎyo eánǎnǎpǎ nǎnǎ nǎjǎ mǎmónǎpa ero enǎ síxǎ eánǎnǎ Gorǎxoyǎpǎ nǎnǎ enǎ nǎjǎ mǎmónǎpa ero nero nǎnǎ xwǎyǎ fá wasǎwǎ rǎnǎnǎ.

²⁵ Pegǎyǎ fá nǎwǎpǎnǎmǎearónǎ ámǎ mǎeánǎpǎrǎmǎnǎ. Anǎnǎjǎ anǎnǎmǎ nǎwǎwǎ imónǎnǎgǎpa axǎpǎ e nǎwǎpǎrǎrǎnǎ.

²⁶ E nǎrǎrǎ aǎwǎ segǎ dǎnǎ ‘Pegǎyǎ fá wǎpǎnǎmǎepǎxǎmǎnǎ.’ yǎiwǎrǎgǎyǎ fá nǎnǎ xwǎyǎ fá bǎ osǎerǎmǎnǎ.” nǎrǎrǎ re urǎnǎnǎgǎnǎ, “Pegǎyǎ fá wǎpǎnǎmǎepǎrǎrǎnǎ. Xwǎyǎ fá enǎnǎ Moseso íkǎ onǎmǎnǎnǎnǎ rǎ fá mǎnǎ ápǎwǎ wǎrǎnǎgǎ wǎnǎnǎpǎ nǎnǎ Bǎkwǎyo nǎrǎnǎrǎ eánǎnǎpǎ sínǎ fá mǎropa regǎwǎxǎnǎ? Moseso rǎa apǎmǎ sínwǎ wǎnǎnǎ xegǎ xǎwǎwǎ Ebǎrǎfǎmo tǎnǎ Aǎsako tǎnǎ Jǎkopo tǎnǎ awa pegǎmǎ enǎnǎ aǎwǎ omǎ Gorǎxo re urǎnǎnǎgǎnǎ, ‘Nǎonǎ dǎxǎ rǎwǎwǎ Ebǎrǎfǎmo tǎnǎ Aǎsako tǎnǎ Jǎkopo tǎnǎ awayǎ Nǎwǎ imónǎnǎonǎrǎnǎ.’ E urǎgǎ fá nǎnǎ awa pegǎ fáwǎ aǎwǎ wǎgǎ dǎnǎ sínǎ sínǎ imónǎnǎgǎ fá nǎnǎ Gorǎxo ‘Awayǎ Nǎwǎonǎrǎnǎ.’ rǎpǎxǎrǎnǎ.

²⁷ O áamá xíomí díní nìwìkwíróro péfá aí ayí síní wígí Nwááoríni. Ámá xíomí díní nìwìkwíróro pegíá t́nì síní síní ńwéagíá t́nì aìwí wígí Nwááomani. Soyíné díní aga wasíwá moarínjoi." urínjínigini.

"Nwí ikaxí ǵmíní gípí seáyí e imóníní?" urígíá náníníni.

²⁸ Nwí ikaxí eánínjípí mewegíá wo nìb́rì Jisaso Sajusiowa t́nì xwíyá xímíxímí níníro rínarínjagíá nìwíníri Jisaso ríxa píráńńj urénjwípearínjagí aríá nìwírí yarínj re winjínigini, "Nwí ikaxí eánínj nìyoní ǵmíní gípí seáyí e imóníní?" yarínj e wíagí

²⁹ Jisaso re urínjínigini, "Goríxoyá nwí ikaxí eánínj seáyí e imónínjípí rípírini, 'Isíreriýíné aríá époyí. Negí Ámíná Goríxo ná woní onírini.

³⁰ Goríxomí díní śxí nuyíríná onímíápi onímíápi muyipa époyí. Díní śxí uyíro díní wíkwíróro enj neáníro x́d́ro éfírxini.' Nwí ikaxí seáyí e imónínjípí apírini.

³¹ Ámí axípí níríníri eánínj b́ rípírini, 'Ámá anj nemeríná śnjwí wínarínjyí nání wará d́xí nání díní śpí siarínjpa axípí díní śpí wíríni.' Ámí b́ eánínjípí apírini. Goríxoyá nwí ikaxí níríníri eánínjyí rípíáúmí wí seáyí e imóníní." uríagí

³² nwí ikaxí eánínjípí mewenjo re urínjínigini, "Nearéwapiyarínjoxini, neparini. Joxí x́xení ḿnj nírórí re ŕfíni, 'Goríxo ná woní onírini. Axípí óńńj wo imóníní.

³³ Goríxomí díní śxí nuyíríná díní śxí uyíro díní wíkwíróro enj neáníro éfíni. Ámá anj nemeríná śnjwí wínarínjyí nání wará d́xí nání díní śpí siarínjpa axípí díní śpí wíríni.' Joxí x́xení e ŕfíni. Ámá Goríxo nání sipísípí b́ ḿníní noní ŕá níkeaaríróńarani, b́ níníro ŕd́iyowá nìyaríróńarani, nerínáyí nanj yarígíá aìwí ámá Goríxoyá nwí ikaxí apíáúmí x́d́arígíáyí seáyí e imóníní." uríagí

³⁴ Jisaso nwí ikaxí mewenjo díní píráńńj nímorí nanj e urarínjagí aríá nìwírí re urínjínigini, "Joxí díní síní e nímóá nurínáyí nioní nání díní níníkwíróro Goríxo xwíoxíyo míméámí nerí neamenjearífe nání páwipaxí imóníníni." uríagí ámí ŕwíyo ámá ńníní ayá urarínjagí nání wí yarínj ámí b́ owimíníri míb́pa eǵawixini.

"Kíraisó niaíwí goyáoríni?" urínj náníníni.

³⁵ O síní Judáyíá anj sipísípí ŕd́iyowá yarígíwámí dání nuréwapíyíríná ámá e epíroyí eǵáyo yarínj re winjínigini, "Nwí ikaxí eánínjípí mewegíáwa pí nání re rarígíáriní, 'Ámá nene yeáyí neayímíxemeaní nání aríowayá xwíá piaxíyo dání niwiaroríná sa xiáwo ḿxí ináyí Depitoyáo imónínífáriní.' pí nání rarígíáriní?

³⁶ Depito Goríxoyá kwíyí t́nì níríri ŕfwamínj nearíná ámá yeáyí neayímíxemeaní nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroní nání re níríri earjíní, 'Goríxo ǵ Ámínáomí re urínjínigini, "Joxí wé náúmíní nínjwearí śnjwí naníri njewaná ḿxí sianíro b́áyo xopírírí ŕwíimfáriní." urínjínigini.'

³⁷ Depito ŕfwamínj apí níríri nearíná aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroní nání 'Gí Ámínáoyí ŕfagí nání aríge nerí sa xegí xewaxo imóníní?" uríagí ámá e epíroyí eǵáýy xegí xwíyá aríá nìwíróńá yayí winjínigini.

"Nwí ikaxí mewegíáwa yarígíápa mepani." urínj náníníni.

³⁸ O síní nuréwapíyíríná re nura urínjínigini, "Nwí ikaxí eánínjípí mewegíáwa yarígíápi mepa éfírxini. Awa ámá weyí oneamépoyníri rapírapi sepiá nìyínímí anj emero ámá yayí 'Ámínáoxíní onearípoyíníri awí eánarígíe anj emero

³⁹ rotú anjyo nípáwírínáraní, aìwá imíxarígíe nínjwearínáraní, śmí śmí e njwearo

⁴⁰ apíxí aníwamí amípí ńníní f́wí urápaníro nání ero ámá aríá eǵíe dání Goríxomí xwíyá rírímí nìwíríná anínj nìwíá uro yarígíápi seyíné mepa éfírxini. Ŕwéná Goríxo ámá nìyoní mí ómómíxímí neríná awa xwíyá xwé meárínípfáriní." urínjínigini.

Apíxí aní wí nígwí t́njípí náníníni.

⁴¹ O síní anj ŕd́iyowá yarígíwámí ínímí anj nemeríná nuri Goríxo nání nígwí tayarígíe oríwámíní e éfí nínjweámáná ámá obaxí nímúroayíróńá nígwí tarínjagíá nìwíníri nígwí xwé t́gíáyí xwé tarínjagíá nìwínífsáná winjínigini.

⁴² Apíxí aní uyípeayí wí omí nímúrorí moní ŕá nínj biaú t́fagí nìwínímáná

⁴³ xegí wíepísarínjowamí "Eńí." nuríri re urínjínigini, "Nioní nepa seararínjini. Apíxí aní amípí mayí rí Goríxo nání nígwí onímíá ná biaúní t́fí aìwí ámá ńníní t́áyo seáyí e imóníní.

⁴⁴ Ámá nígwí xwé t́áýí ná síní nìwenáná obaxí tarínjagíá aìwí apíxí ríyí mayí enjagí aìwí xegí nígwí aìwá nání b́ epaxípí ńníní t́njoi." urínjínigini.

13

"Anj ŕd́iyowá yarígíwá pineapf́fáriní." urínj náníníni.

¹ Jisaso anj ridiyowá yarigfiwámí pñí n'wíarími warfna xegí wíepísariñowa wo re uríñinigini, "Nearéwapíyaríñoxini, anj awíaxí ikwíróñrì sñjá nanj nñjweaxa urí enj eyí sñjwí wíneí." urána

² o re uríñinigini, "Anj xwé tíyí sñjwí ríwíñíñini? Rfwená sñjá kíkíróñrì rípíyí womi seáyí e ikwíarínfámáñi. Nñni n'kwierómioanfárini." nurími ugíawíxini.

Xeaníj xámi wímeanfápi nání uríñí náníñini.

³ O dñwí minj Oripíyí ríñíñíyo nñjweari anj ridiyowá yarigfá pñí n'wíarími yapfámíni weníñj nero nñjwaná wíepísariñj Pítao tñí Jemiso tñí Jono tñí Adíruo tñí wígfí

⁴ yaríñj re wígfawíxini, "Joxí 'Sñjá womi seáyí e ikwíarínfámáñi. N'kwierónowínfárini.' nearfípi gíná imóníñfárini? Sñjwí ayo n'wíñítrane 'Ríxa nimóníñi anjwí ayorfani?' yaiwíanfá nání pí ekíyíñj neainíñfárini? Ekíyíñj neainíñfápi nání áwanj neareí." uríagfá

⁵ o áwanj nuríre re uríñinigini, "Ámá wí yapf searéwapíyaníro epfírfá enagí nání dñj fá n'xíróro éfírxini.

⁶ Ámá obaxí wo wo n'bayiro yof nioniyá n'ñíñíro yapf re searéwapíyaníro epfírfárini, 'Yeáyí seayímíxemeámfa nání arfowayá xwíá píaxíyo dání iwíarónáoníñí.' searéwapíyaníro éaná ámá obaxí 'Nepaxíni.' n'yaiwíro xenwíyo xfdípírfárini. Ayínáni nioní seararíñápi dñj fá n'xíróro éfírxini.

⁷ Seyíné 'Anj ayo m'xí inaríñoi.' ránáyí, xwíyá imíñj 'Anj wúmi m'xí inaríñoi.' ríñíméánáyí, wáyí mepantí. M'xí ayí xámi niga nurí aiwí sfá yoparf Jisasoní weapímíyí síníñini.

⁸ Ámá gwí wíri n'wíápíñímearo wíñíyí tñí m'xí iníro ero m'xí ináyí wí n'wíápíñímearo wí tñí m'xí iníro ero anj wíyí wíyo poboní erí anj wámí agwí nání íkeamóníro yaríñagí n'wíñírfná dñj re yaiwípírfá nání 'Rfwená xwé ení nání iwamfó ríyí ríyaríni?' yaiwípírfá nání seararíñini. Apíxí n'iaíwí n'xíñírfná dñj re yaiwíarígfápa 'Rfwená ríñíñj xwé nimíñí nání iwamfó ríñíaríni?' yaiwíarígfápa soyíné ení nioní raríñápi n'wíñírfná re yaiwírfírxini, 'Rfwená xeaníj xwé neaímeanfárfani?' yaiwírfírxini.

⁹ Nioní rfwíminí n'mamopfírxiniñí nioní seararíñápi sfmíminí tíro awíñíñj nñjwearo éfírxini. Seyíné nioní n'xídaríñagfá nání ámá wí p'fí owíakíaneyíñíro fá n'iseaxero negí Judayíyá opisí anjyo seawáñíro rotú anj neneyáyo dání iwanj seamépero epfírfárini. M'xí ináyí tñí gapímaní tñí ayíyá sñjwíyo dání ení n'iseaurárfímáná xwírfíxí seamépfírfá enagí aiwí nioní nání síní urírfírxini.

¹⁰ Xwíyá nioní nání yayí seainaríñípi ámá gwí wírf wíri nñni arfá wígfámí enjáná ámí weapímírfárini.

¹¹ Ayí fá n'iseaxero opisí anjyo seawárfáná ayá sfwí n'isearorí 'Píné aríre uraníréwíni?' m'iyaiwípa éfírxini. Iná Goríxo pí pí nání searfíyí ananí kwíyí oyápími dání urípírfárini.

¹² Xexírfímeá wo n'wíápíñímeari xexírfímeáomí opíkípoyíñírfá fá n'xerí opisí anjyo wárfí xanowa ení wígfí n'iaíwí opíkípoyíñírfá fá n'xero opisí anjyo wárfíro n'iaíwíyí ení xaníyaumí opíkípoyíñírfá wárfíro epfírfárini.

¹³ Seyíné yof nioniyá n'ñíro xfdaríñagfá nání wíkfí n'iseaoníro sfmí tñí seaipírfárini. E seaipírfá enagí aiwí gíyí gíyíné enj neáníro nioní n'xídfíro aníñj dñj n'kwíróro nerfínyí, sfá yoparf nioní ámí bímíyí Goríxo ananí yeáyí seayímíxemeanfárini.

Ámá wo nñwá imóníñje xórórfí eníñá nání uríñí náníñini.

¹⁴ "Seyíné ámá sípí seaikáñíro nñwá imóníñje xórórfí nerí xwírfá íkíxéagí n'wíñíñfányí ámá Judia píropenísfíyo nñwéagfáyí dñwí tñj e nání éfí yírfírxini. Ámá gíyí xwíyá rípi fá roarígfáyí dñj píráñíñj mófírxini.

¹⁵ Ámá gíyí gíyí anj wáíwíyo n'peyíro seáyíminí m'íñíñíwámí nñjwearo 'Sípí neaikáñíro ríxa nñwá imóníñje xwírfá íkíxérfíni.' ríñaríñagfá arfá n'wíñírfányí n'wíápíñímeámáná amípi íñími anj m'íñíñíwámí wenfípi meaaníro nání m'páwípa sa dñwí tñj e nání anjñí éfí yírfírxini.

¹⁶ Ámá aiwá omíñíyo yarígfáyí ení arfá e n'wíñírfányí ámí íyífá meaaníro nání anj e nání mupa sa dñwíyo nání éfí yírfírxini.

¹⁷ Iná apíxí n'iaíwí agwí egííwa tñí síní n'iaíwí amíñj narígfííwa tñí anjñí éfí upaxí menagí nání aweyí. Aríge anjñí dñwíyo nání éfí yípírfárini?

¹⁸ Anjñí éfí mupaxí neaimóníñgíñírfí Goríxomí ríxíñj re urírfírxini, 'Iná imíñj m'íñípa éwíñgíni.' urírfírxini.

¹⁹ Goríxo xwá ímíxíri anjña ímíxíri enj e dání ámá xeaníj nimóga bagfá aiwí sípí seaikáñíro nñwá imóníñje xwírfá íkíxéáná xeaníj rfá tñj seaikárfíñfárini. Xeaníj iná imóníñfápi tñí ámí wí xíxení imóníñfá meníni.

Apixí wí omí werixí wiwayimónj nánirini.

³ Jisaso ámi anj yof Betani nání nuri Saimono peyiyí imónagoyá anjyo nñweari aiwá naríiná apixí wí werixí dñj nanj eaarinj sixí wá —Sixí awá nìgwí aga xwé ronjwáriní. Awá nimeámí nìbírí fá nóxayimixirí Jisasomí mñjyo iwayimóaná

⁴ wa wíkwí dñj nñwíaiwiro re rínigfawixini, “Í pí nání werixí nìgwí xwé ronjpi xwírfá ikixearini?

⁵ Nene werixí apí nìgwí nání bí nerí sñjwíríyí, nìgwí K300 seáyí e nimearane áamá uyípeayíyo arírá nñwirane mñn wipaxíriní.” nñrínro ímí mñxí uraríná

⁶ Jisaso re uríniginí, “Xe oení. Pí nání ayá wí urarínjo? Í nanj niarini.

⁷ Ámá uyípeayí sñn seyíné tñn aninj ñweapírfá enagí nání gíní gíná ‘Ayo arírá owianeyí?’ nñríná ananí arírá wipaxíriní. E nerí aiwí nioní seyíné tñn nawíní aninj re ñweámíamaní.

⁸ Í ‘Aríge neríná Jisasomí arírá wimfárfani?’ nñyaiwirí xwáripáyo nñtípíri enagí nání aninjini xámí gí waráyo xópé niárarini.

⁹ Nepa seararínini. Xwíá rírí nñrímíni amí gímí xwíyíá nioní nání yayí seainarínjpi wáí nenero nurímeríná apixí rí nioní werixí dñj nanj eaarinj rípi niwayimófpí nání ení repíyí wíáná ‘Jisasomí apixí wí e iyí renjiginí?’ yaiwipírfáriní.” uríniginí.

Judas miyí urínj nánirini.

¹⁰ Jisasoáyá wiepísarínj wo, Isíkariotí dñj Judasoyí ríninjo apaxípáninj imónígfá xwéowamí Jisaso nání miyí urímínirí nurí nñwímeari

¹¹ miyí uráná awa yayí nero apaxí mé re urígíawixini, “Nìgwí siapanfwiní.” uríagí Judaso nurí Jisaso xegípi ñweáage awa ananí fá xirípírfé sñjwí wínárimínirí omí sñjwí wínaxídimeniginí.

Aiwá Anjñajf Múronjyí nání nìgfá nánirini.

¹² Bisfkerfá yisí mayí iwamíto narígfíná ríxa anjñajo Judayo sá ayimí múronj nání dñj mopíri nání sipísipí miá píkiaríná xegí wiepísarínjowa Jisasomí re urígíawixini, “Ge nurane aiwá anjñajo neamúronjyí nání ríá yeaarínwápi joxí tñn nawíní nanfpi ríyamí yáranfwiní?” uríagí

¹³ o wiepísarínjyí waúmí nurowárirí re uríniginí, “Jerusaremí nání nuri anjyo áwínimí áamá wo inígfí sixí nixírimí warínjagí órórí nñrónáyí númí úisixini.

¹⁴ Númí nuri anj o páwíwámí awagwí ení nñpáwiri anj xiáwomí yarínj re wíisixini, ‘Yearéwapíyarínjo re ríniginí, “Gí wiepísarínjowa tñn aiwá Anjñajo Neamúronjyí nání nñríná anj awawá gíwámí dání naníréwini?” ríniginí.’ uráná

¹⁵ o anj awawá seáyimí ikwírónjyíwá ikwíanjwí nñn ríxa píranjnj imíxárinjyíwá síwá eainjñotí. E ealíáná awagwí e aiwá none nání ríyamí éisixini.” uríagí

¹⁶ awaú nñpeyearí anjipimí nání nuri Jisaso urífpa xixení nerí aiwá Anjñajo Múronjyí nání ríyamí egíisixini.

¹⁷ Sfápi tñn Jisaso tñn wiepísarínj wé wúkaú síkwí waú tñn awaú aiwá ríyamí éfíe nání nuro

¹⁸ anjyo nñpáwiro nñwéaro aiwá nñróná Jisaso re uríniginí, “Nepa seararínini. Aiwá narínwá rone woxí nioní nání miyí nurírfíni.” uríagí

¹⁹ awa ayá sípí wíagí wo wo re urayigíawixini, “Nionímaní. Nionímaní.” urayaríná

²⁰ o re uríniginí, “Wé wúkaú síkwí waú egíoyíné woxíriní. Soyíné nioní tñn múyo eagwíanarínwáone woxíriní.

²¹ Woxí xwíyíá Goríxoyá áamá imóníñáoní nání ríwamínj nñrínirí eánínjpi tñn xixení nñríní. Ámá imóníñáoní nání miyí uríoxíyí sá wíyí joxí majfá róríná enagí nání aweyí! Xínáí omí mñxírípa nerí sñjwíríyí, nanj imónímínirí enjriní.” uríniginí.

“Rípi gí waráriní.” urínj nánirini.

²² Sñn aiwá nñróná o bisfkerfá bí nimeari Goríxomí apí nání yayí nñwímáná kwíkwírmí nerí yanj nñwíá nuríná re uríniginí, “Nírápíoyí. Rípi gí waráriní.” nurímáná

²³ wainí inígfí kapíxí wá nimeari Goríxomí yayí nñwirí awamí mñn wíáná nowaní nñga waríná

²⁴ re uríniginí, “Wainí rípiyí gí ragíriní. Nioní áamá nñn nání nñpíkíáná ragí nioníyá xwíáyo pwarínjagí nñwíníná soyíné re yaiwipírfáriní, ‘Xwíyíá sñj “Nioní nñperínjipimí dání yeáyí seayimíxemeámírfani.” réoárínjyí neparini.’ yaiwipírfáriní.

²⁵ Nepa seararínini, ‘Nioní inígfí wainí ámi wí mñn nñra núsáná Goríxo ríxa xwíoxíyo mñmeámí nerí seamenjweané ñweañáná ámi sñj nñmírfáriní.’ seararínini.” nuríri

²⁶ sonj bí nñrimowa nñpeyearo díwí Oripíyo nání ugíawixini.

"Pitaoxi ráwá nímoríni." uríñí náníri.

²⁷ Jisaso re uríñínigíni, "Ewayí xwíyá níríníri eáníñí rípi ará nípoi, 'Goríxo sipísipí mearíñomí píkíoreawarána sipísipí níní wíwíní umíamoníñoi.' E níríníri eáníñípi tñí xíxeni soyíné wáyí nero nioníni niepísamopíraoi.

²⁸ E nerí aiwí nioní Goríxoyá dñí tñí níwíapínímeámáná Gariri píropenisíyo xámi seameáfáriní." uríagí aiwí

²⁹ Pitao re uríñínigíni, "Ámá níní siepísamopíri aiwí nioní wí e emíméini." uríagí

³⁰ Jisaso re uríñínigíni, "Nepa ríraríñíni. Sía ríyimi karíkarí síní ríaiwá biaú mírípa enjáná jíwaníñoxí biaú bí re rayiríñí, 'Jisaso tñí níkumíxíníri emearíñá wonímaní.' biaú bí rayiríñí." uríagí aiwí

³¹ Pitao aríkí re uríñínigíni, "Wa nioní tñí nawíní níyeapíkiri aiwí nioní wí 'Jisaso nání majóníri.' rímíméini." uraríná wiepísaríñí wí ení axípi rigíawixíni.

Ojíkíwíyo dání Goríxomí ríxíñí uríñí náníri.

³² Awa ojíkíwíyo Gesemaniyo nírémore Jisaso wiepísaríñowami re uríñínigíni, "Nioní Goríxomí yaríñí wimí nání yimí soyíné re ñweápoi." nuríri

³³ Pitaomí tñí Jemisomí tñí Jonomí tñí níwírímeámi nuríná ayá sówí nurorí dñí ríá uxearíñagí

³⁴ re uríñínigíni, "Dñí ríá níxearíñagí nání ríxa nípepaxí niaríni. Soyíné re xwayí naníro ñweápoi." nuríri

³⁵ Jíamíní e onímíapí nurí mñí xwíyá níkwírorí Goríxomí yaríñí níwíríná imónípaxí enjánáyí awa mñípíkí wíarí onímúrípoyíníri Goríxomí re uríñínigíni,

³⁶ "Gí ápe, joxí ananí mepaxí wí mímóníni. Nípíkianíro yarígá inígí yíkí yaríñíñí imóníñí rípi ananí emí nímamoríréini? Nioní yaríñí nísirí aiwí gí dñí xídímíméini. Díxí dñí pí pí yaiwíyí níxíxdímíni." Goríxomí e nuríri

³⁷ níbirí weníñí éyí wíníñínigíni. Awa sa wenágá níwíníri Pitaomí re uríñínigíni, "Saimonoxí sá ríweníni? Weníñí nero onímíapí mñíweapaxí ríseaimónaríni?

³⁸ Obo níbirí yapí seaiwápiyínigíni. Síñwí naníri níñwearo Goríxomí ríxíñí urípoi. Dñí tñí ananí 'Jisasomí pí pí wímeáfí xídaníwíní.' níyaiwíro aiwí segí wará nání ayá nírimíxíníro nání éí seainíñoi." nuríri

³⁹ nurí Goríxomí yaríñí wípi axípi ámi níwimáná

⁴⁰ ámi níbirí awa wígí síñwí sipíxípxí winaríñagí nání sá órówapíñagá níwíníri xwíyá bí muríagá níwíníri ámi Goríxomí yaríñí wimíníri nurí níñwearínsáná

⁴¹ níbirí re uríñínigíni, "Síní sá ríwoyíné ríweníni? Kíkíá ríyaríñoi? Ríxaríni. Ámá imóníñáoní pasá níáná íwí yarígáwa fá níxepíri ríxa agwíríni.

⁴² Wíapínímeápoi. Ríxa owaneyí. Pasá nino ríxa iwo baríni." uríñínigíni.

Jisasomí pasá umení náníri.

⁴³ Síní e uraríná re eníñigíni. Wiepísaríñí wé wúkaú síkwí waú imónígáwa Judaso apaxípáníñí imónígá xwéowami tñí ñwí ikaxí eáníñípi mewegíawami tñí Judayí mebaowami tñí míyí uráná awa wígí ámá iwaní tñí kírí fá xírígíawami awí nearo Judaso tñí Jisaso tñí e nání wérénapáná awa níbro Jisaso wiepísaríñí wíamí uraríná wímeagíawixíni.

⁴⁴ Jisasomí níwímearoná Judaso óf e nuróná re uríípa, "Nioní pasáníñí numerí omí kíyí nímiáunírná símímajíóníñí re seaiaríñí, 'O Jisasoríni.' Omí soyíné fá níxíriro nímera úpoi." Óf e nuróná e uríípa

⁴⁵ ríxa Jisasomí níwímearoná re eníñigíni. Anwí e nurí "Nearéwapíyaríñoxíni" nuríri kíyí miáuníñínigíni.

⁴⁶ Kíyí miáunáná omí mírí nuro fá xírígíawixíni.

⁴⁷ fá xíraríná ámá Jisasoyá xó tñí rogíá wo kírí areríxíyo wéróníñípi nímxearí ámá Jisasomí fá xírarígá womí —O apaxípáníñí imóníñí seáyí e imóníñoyá xínáiníñí nímoníri omíñí wíaríñoríni. Omí mñí orómíníri éyí pírf nímoýkírí ará mñí níwírípíearí mamówáríñínigíni.

⁴⁸ E éaná Jisaso mñí bíawami re uríñínigíni, "Soyíné ámá íwí yarígáyo fá xíraníro nání mñí nímoními warígápa nioní ení fá níxíraníro nání mñí nímoními ríbaríñoi?

⁴⁹ Sía ayí ayimí aní rídíyowá yarígíwámí síñání nímoníri searéwapíyaríná soyíné wí fá mñíxírarígíawixíni. Pí nání? Ayí píné Goríxoyá nioní nání níriníri eáníñípi xíxeni imóníni nání yaríñoi." uraríná

⁵⁰ wiepísaríñí nowaní omí níwiepísamoárími ugíawixíni.

⁵¹ Awa níwiepísamoárími úaná níaiwí síkíñí Jisasomí xídaríñí wo rapírapí apíá weníñí xopíxopí níroními níbirí Jisaso tñí e axí e rónapáná mñí bíáyí omí fá xíraníro éáyí

⁵² rapirapí ú nípíripeárimí aikí mayo éf unjínigini.

Árwíyimi Jisasomí xwírixí umegfá nánirini.

⁵³ Míxí báyí Jisasomí nimeámi apaxípaníj imóníj seáyí e imóníjo tñj e nání nuro e wáraná apaxípaníj imónígá xwéowa tñi Judayí mebaowa tñi njw íkaxí eáníjpi mewegfáwa tñi awí eánaríná

⁵⁴ Pitao Jisasomí míxí báyí nimeáa waríná ná rfwíyo númí nuri apaxípaníj imóníj seáyí e imóníjoáy ákíjáo nípáwiri porisowa tñi níjweámáná ríá imónaríná

⁵⁵ apaxípaníj imónígá xwéowa tñi xwírixí mearígá nowani tñi awa áma síjwí fwi wínarogfá wí xwíyá Jisasomí anani nípíkipaxí imóníj bí orfóyoiníri nero aiwí Jisasomí píkipaxí bí mtrarijagfá níwiníro njweanáná

⁵⁶ áma obaxí omí nuxekwímoayiro aiwí axípiní mtrí bí bí nira nuríná

⁵⁷ áma wí éf níro Jisasomíni yapí nuxekwímoro re urífwíwixini,

⁵⁸ “Nene o re rarijagi arfá winwanigini, ‘Nioní anj rídiyowá yarígá ríwá, áma wé tñi mtrígá ríwá nípineámáná sfá wíyau wíyí oráná ámi wíwá, wé tñi mtrípa egfá wíwá mtrímfarini.’ rarijagi winwanigini.” urarijagfá aiwí

⁵⁹ xwíyá api ai axípiní mtrí bí bí nira rarijagfá níwiníro

⁶⁰ apaxípaníj imóníj seáyí e imóníjo níwíapínimeámi anjwí e níbiri Jisasoyá sfmí e nírómáná yaríj re winjínigini, “Ayí xwíyá ‘Joxirini.’ ríxekwímoarígáyo xwíyá joxíyá wí ení mtrípa rísiarini?” urfagi aiwí

⁶¹ Jisao xwíyá wákwapaxí aiwí kfkími nimóniri xwíyá bí murarijagi apaxípaníj imóníj seáyí e imóníjo yaríj ámi bí níwiri re uríjínigini, “Joxí níaiwí Goríxoyáoxi, nene yeáyí neayimíxemearfá nání arfowayá xwíá piáxyo dání iwíaroxirani?” urfagi

⁶² Jisao “Nionirini.” nuriri re uríjínigini, “Áma imóníjao Goríxo enj síxí eáníjoáy wé náumini njewari agwí tñi weapiri yaríjagi síjwí nanírfarini.” urfagi

⁶³ apaxípaníj imóníj seáyí e imóníjo wíxí níwóniri níkinimóniri xegí rapirapí naxerí xwírixí mearígá wíamí re uríjínigini, “Síjwí fwi wínarogfáyí ríápi nání dñj wí íkwíroaníméwini.

⁶⁴ Xewaníjo Goríxomí ríperirí umeaaríná soyíné ríxa arfá wíoi. Dñj soyínéyá pí ‘Oyaneyi.’ yaiwíaríjoi?” uráná awa “Xwíyá ámi bí rípa xí mimónígoi. Ríxa opíkipoyi.” nírfasáná

⁶⁵ wa re egfawixini. Reanjwí úriro íríkwí síjwíyo rítí níyárimáná iwanj earo re uriro, “Wfá rókíamoaríjoxini, amípi ínimí éfápi áwanj ragoxi, iwanj go reaarini? Áwanj neareí.” uriro néfasáná anj rídiyowá yarígíwá awí mearoarígáwami mñi wíáná awa ení sfmímanjyo wé upíkákwiayigfawixini.

Pitao “O nání majfonirini.” uríj nánirini.

⁶⁶ Pitao, awa anjyo ínimí Jisasomí xwírixí mépero iwanj earo yaríná, o mde ákíjáo ínimí njweanáná apíxí apaxípaníj imóníj seáyí e imóníjoáy omíj wíarígá wí níbiri

⁶⁷ Pitao ríá imónarijagi níwiníri síjwí agwí níwinárinísaná re uríjínigini, “Joxí ení Nasareti dánj Jisao tñi emearígáyí woxirini.” urfagi

⁶⁸ Pitao “Oweoi.” nuriri re uríjínigini, “Jíxí rarijapi nání nioní majfáriní.” nurimí níwerí fwiyi tñj e éf ronáná

⁶⁹ apíxí apíyá axí ení níwerí o e ronagi níwiníri áma e ríwapiáfáyí tñj e dání omí áríxá níwiri re uríjínigini, “Áma oyí Jisao tñi nawíni emearígá worini.” urfagi aiwí

⁷⁰ o “Oweoi. Nionimani.” nuriri ronáná ámi rfwíyo áma e ríwapiáfáyí re urífwíwixini, “Neparini. Joxí awa tñi emearíjoxirini. Joxí Gariri píropenísíyo dánjoxi enjagi nání Jisao tñi emearíjoxirini.” urfagfá aiwí

⁷¹ Pitao sípi íkaxí nírirí xwíá e dání re uríjínigini, “Áma soyíné rarijgo nání majfonirini.” ríxa uráná re enjínigini.

⁷² Karíkarí rfaiwá ámi bí rfagi arfá níwiri Jisao “Sfá ríyimi karíkarí síní rfaiwá biaú mtrípa enáná joxí ‘Jisao nání nioní majfonirini.’ biaú bí rayiríni.” urfapi nání dñj níwiníri yapí urfíyí nání ayá sípi wíagi njwí eanjínigini.

15

Jisasomí Pairato tñj e wárigfá nánirini.

¹ Wfá móníjmi apaxípaníj imónígá xwéowa tñi Judayí mebaowa tñi njw íkaxí eáníjpi mewegfáwa tñi awa Judayí xwírixí mearígá nñi tñi awí neáníro xwíyá nímxárimáná Jisasomí gwí níyiro nímeámi nuro émayíyá gapímaní Pairatoyí ríníjomí mñi wíáná

² o Jisasomí yaríj re winjínigini, “Judayíyá míxí ináyoxirani?” Yaríj e wíagi Jisao “Ayí joxí rarijini.” uráná

³ apaxípaníñ ímónígfá xwéowa omí símí tñí uxekwímoaríná

⁴ Pairato ámí Jisasomí yaríñfí re wíñínigíní, “Xwíyá joxíyá wí níwíápínímeari mírípxáf rísiaríní? Ayí xwíyá ‘Joxíní.’ ríxekwímoarígfáyí onímíápi níríro míyaríño.” uríagí aiwí

⁵ Jisaso xwíyá wákwpaxí aiwí ámí píné bí míríagí nání Pairato díñfí ududí níwiga uníñíní.

Pairato Jisasomí níkwearí wárimíníre enípi náníní.

⁶ Sfá Aníñajo Judayo Múroníyí ímóníñáná xwiogwí ayí ayo Judayí nuro wigí gwí ñweagí wo nání émayí gapímanomí yaríñfí wíáná o ayí nioní nání yayí onípoyíní nímíxearí uwárigíñí.

⁷ Íná ámá wo Barabasoyí ríníño —O ámá wa tñí níwíápínímearo “Wauyowamí míxí oxídwáraneyí.” níríníro awa tñí míxí níníroná o ámá womí píkiagí émayí omí tñí ámá xío tñí níroro míxí egíawamí tñí gwí yíagí nání o íná kírapusí aníyo ñweanoríní.

⁸ O nání oxí apíxí níní aiwá apí nání awí eánígfáyí émayí gapímaní Pairatomí nuro yaríñfí re wigíawixíní, “Xwiogwí ayí ayo negí ámá gwí ñweagí wo neaiapagípa ámí wo neaiapíréíní?” uríagí

⁹⁻¹⁰ Pairato “Apaxípaníñ ímónígfá xwéowa Jisasomí sípí díñfí níwíaiwíro nání gwí níyíro níméámí níbíro niapáo.” níyíwírí re uríñínigíní, “Segí míxí ináyí Jisasoyí ríníño seawárimíníréíní?” uríagí aiwí

¹¹ apaxípaníñ ímónígfá xwéowa wíá móníñmí ámá aiwá apí nání epíroyí egíáyo re rínáriméá nání “Jisaso pí eníño! O nání yaríñfí míwipaní. Barabaso nání yaríñfí wípoyí.” rínáriméá enagí nání

¹² ayí Pairatomí re urígíawixíní, “Barabaso neawáí.” uríagí Pairato re uríñínigíní, “Judayínéyá míxí ináyí urígíomí pí emíñí?” uríagí

¹³ ayí xíxewíámí re urígíawixíní, “Íkáyo yekwíroárei.” uríagí

¹⁴ Pairato re uríñínigíní, “Pí fíwí éfí nání e emíñí?” uríagí aiwí awa xíxewíámí nura nuro “Íkáyo yekwíroárei.” urayaríñagí

¹⁵ Pairato ayo oyapemíxímíníre nerí re eníñíní. Barabaso nímíxearí nuwárimáná xegí porisowa Jisasomí iwaní xaiwí nímépéfasáná enáná awamí re uríñínigíní, “Omí níméámí nuro íkáyo yekwíroárfíyoyí.” uríñínigíní.

Omí ríperírí umearíro íkáyo yekwíroáríro egíá náníní.

¹⁶ Porisowa Jisasomí níméámí gapímanoyá aníwámí —Aní yofí ayí Píretoriumíyí ríníñiwámíní. Aní iwámí nípáwíro wauyí porísí nowamíní “Eíní.” nuriro “Omí ríperírí omépeaneyí.” níríníro re egíawixíní.

¹⁷ Rapírapí ayíá ríñfí wú míxí ináyí yínarígfá wú nímearo omí nuyíríro ópíyá eníñíñfí ímóníñfí wírí níkfíyímáná míxí ináyí amínaywíníñfí ímóníñfí míñfíyo dífíkarígfápa míñfíyo xaiwí udíkiáríro nemáná

¹⁸ míxí ináyíyo yayí wíarígfápa ríperírí níwíro re urayígíawixíní, “Judayíyá míxí ináyoxíríní.” nurayíríná

¹⁹ wegíwíá tñí míñfíyo iwaní earo reanwí úríro xómíñfí níyíkwíro míñfí xwíáyo íkwírooro nero

²⁰ ríxa ríperírí numépéfasáná rapírapí ayíá ríñfí níwíríro ámí xegú nuyíríro íkáyo yekwíroáraníro nání níméra nuro

²¹ ófí e nuríná ámá obaxí pwarígfá womí xegí yofí Saimonoyí —O aní yofí Sairíní dájoríní. Xewaxo yofí Arekísadaoríní. Xexírímeáo yofí Rupasoríní. Omí porisowa íá níxero “Jisaso nání íkáfí yoxáí rípá níméámí wuíí.” nuríro

²² Jisasomí níméra nuro dífí bí Gorígota ríníñfípímí —Yofí mífí ayí ámá míñfí gíxwéa náníní. Dífí apímí nírémoro

²³ ámá wa Jisaso ríníñfí bí míwínípa oenírí marísínfá muríyí ríníñfí bí inígfí wainíyo níwayímorí míní wíaníro yaríñagí aí o murápí “Oweoi.” uráná

²⁴ porisowa omí íkáyo níyekwíroáríro xegí rapírapí yaní menaníro sárúyo dání “None go meaníríeníño?” níríníro sárú egíawixíní.

²⁵ Jisasomí 9:00 a.m. ímónáná ríxa sogwí xaiwí anaríná íkáyo níyekwíroáríro

²⁶ ámá níní “O fíwí rípí éfí nání rípíkíaríño?” oyaiwípoyíní íkáfí wára nímearo “Judayíyá míxí ináyoríní.” níríro ríwamíñfí e nearo íkáfíyo seáyí e nípírauro

²⁷ ámá ámáya amípí fíwí píkiórápírgíwáwí ení Jisaso tñfí e mídímídaní níyekwíroáríro nání

²⁸ ríwamíñfí eníná Bíkwíyo níríníre eáníñfí rípí, “O fíwí yarígfá tñí nawíní kumíxígaríní.” ríníñfí xíxéní ímóníñínigíní.

²⁹ Ámá Jisasomi m̄n̄n̄ m̄n̄n̄ n̄m̄úroayiro ikayíwí numearīro payí n̄wian̄iróná m̄n̄n̄ k̄r̄f̄k̄r̄f̄ n̄imeayiro re r̄íḡawix̄n̄i, “Re r̄īnox̄ir̄an̄? ‘N̄īwan̄īn̄on̄i an̄j̄ r̄idiyowá yar̄íḡíwá n̄ip̄near̄i ḡf̄ n̄īw̄n̄i s̄f̄a w̄iyaū w̄iyimī ámī m̄r̄im̄f̄ar̄n̄i.’ r̄īnox̄i

³⁰ en̄j̄ neán̄r̄i j̄wan̄īnox̄i en̄j̄ n̄iyoár̄imī wep̄f̄nei.” urayar̄n̄á

³¹ apax̄íp̄an̄īn̄j̄ imón̄íḡf̄a xwéowā t̄n̄ī n̄w̄f̄ ikax̄f̄ eán̄īn̄j̄p̄ī meweḡf̄awā t̄n̄ī en̄ī ikayíwí numearīro re r̄íḡawix̄n̄i, “O en̄j̄ neán̄r̄ī áamáyo ar̄ir̄a wiagō aí xewan̄īn̄o ar̄ir̄a min̄ipax̄r̄n̄ī.

³² Ámá yeáyí neayim̄ix̄mean̄f̄a n̄án̄i ar̄íowayá xw̄f̄a piax̄f̄yo d̄án̄i iwiaron̄j̄ ro Is̄irereneyá m̄ix̄f̄ in̄áyí r̄in̄īn̄j̄ royí ik̄f̄áyo seáyí e d̄án̄i n̄iyoár̄in̄imī wep̄in̄f̄agī s̄īn̄w̄f̄ n̄w̄n̄ir̄an̄en̄áyí, d̄īn̄j̄ w̄ikw̄roan̄f̄w̄n̄ī.” rar̄n̄á ámá Jisaso t̄n̄j̄ e m̄id̄im̄d̄án̄i yekw̄īroáriḡíwaū en̄ī om̄ī ikayíwí ax̄íp̄ī umear̄íḡfisix̄n̄ī.

Jisaso pen̄j̄ n̄án̄ir̄n̄ī.

³³ Ayí e n̄éra n̄úfasáná en̄áná r̄íxa 12:00 ikwawed̄f̄ imónáná re en̄in̄iḡin̄i. An̄j̄ n̄im̄n̄i s̄f̄a n̄iyin̄ar̄ir̄i s̄f̄a n̄iyin̄ar̄īn̄s̄áná s̄f̄a t̄n̄ī 3:00 d̄án̄ī ámī w̄f̄a ók̄iáná re en̄in̄iḡin̄ī.

³⁴ Jisaso r̄f̄aiwá en̄j̄ t̄n̄ī n̄ir̄ir̄i xeḡf̄ Xib̄iruyí p̄né t̄n̄ī re r̄īn̄in̄iḡin̄i, “Eroi, Eroi, rama sabak̄tani?” n̄ir̄ir̄i aga p̄né “Ḡf̄ Gor̄ixox̄in̄! Ḡf̄ Gor̄ixox̄in̄, p̄ī n̄án̄i em̄ī n̄im̄ón̄i?” urar̄íḡf̄apa Xib̄iruyí p̄né t̄n̄ī e r̄f̄agī

³⁵ ámá e r̄ówap̄íḡf̄a wa ar̄f̄a n̄iwiro re r̄íḡawix̄n̄i, “Ai! R̄íxa Gor̄ixoyá w̄f̄a r̄ókiamoaḡf̄ m̄ip̄e an̄j̄nam̄ī peȳīn̄o Iraījao n̄án̄i r̄f̄aiwá rar̄n̄ī.” n̄ir̄iro

³⁶ ámá wo ir̄ikw̄f̄ n̄imear̄ī in̄īḡf̄ wain̄f̄ n̄iá̄f̄ yar̄in̄j̄p̄imī iḡf̄a near̄ī weḡw̄f̄a w̄a t̄n̄ī aȳīn̄w̄f̄ nik̄īroár̄im̄áná weḡw̄f̄aw̄amī n̄im̄ax̄ir̄im̄áná o b̄ī n̄in̄ir̄ī s̄īn̄j̄ oen̄ir̄ī n̄án̄i seáyí em̄ī n̄iwim̄ix̄án̄ir̄ī re r̄īn̄in̄iḡin̄i, “Iraījao om̄ī ik̄f̄a t̄n̄ī en̄j̄ on̄īn̄j̄ n̄iyoar̄ī n̄imeám̄ī wep̄f̄n̄īn̄ī an̄j̄nam̄ī d̄án̄i weap̄in̄ir̄f̄en̄īn̄j̄o?” r̄f̄agī

³⁷ Jisaso r̄f̄aiwá ámī b̄ī en̄j̄ t̄n̄ī n̄ir̄imō d̄īn̄j̄ n̄iyám̄iga un̄in̄iḡin̄ī.

³⁸ D̄īn̄j̄ n̄iyám̄iga úáná rap̄irap̄ī sepiá an̄j̄ r̄idiyowá yar̄íḡíwá awawá n̄w̄f̄a t̄n̄j̄m̄n̄ī epan̄joár̄in̄j̄ú áw̄in̄f̄ e axowár̄in̄j̄n̄iḡin̄ī.

³⁹ Porisowayá seáyí e imón̄īn̄o Jisaso n̄ip̄ear̄f̄n̄á s̄m̄im̄an̄j̄m̄n̄ī n̄irorī Jisaso péagī n̄iw̄n̄ir̄f̄n̄á d̄īn̄j̄ n̄iyám̄iga e úagī n̄iw̄n̄ir̄ī re r̄īn̄in̄iḡin̄i, “Ámá royí nepar̄n̄ī. Gor̄ixom̄ī xewaxor̄in̄ī.” r̄īn̄in̄iḡin̄ī.

⁴⁰ Apix̄f̄ w̄iwa en̄ī Jisaso péáná ná j̄f̄am̄ī n̄ir̄ómáná s̄īn̄w̄f̄ w̄inaroḡíwa wiḡf̄ yōf̄ r̄iwar̄in̄ī. Mariaí —Í an̄j̄ yōf̄ Maḡidara d̄án̄j̄r̄in̄ī. Í t̄n̄ī ap̄ix̄f̄ Mariaíȳī r̄in̄īn̄j̄ ámī w̄i —Í Jemiso onaxom̄ī t̄n̄ī Josesom̄ī t̄n̄ī x̄in̄áir̄in̄ī. Í t̄n̄ī ámī w̄i Sarom̄íȳī r̄in̄īn̄j̄ t̄n̄ir̄in̄ī.

⁴¹ Íwa Jisaso Garirī p̄iropen̄is̄f̄yo emear̄f̄n̄á n̄um̄ī nuro ar̄ir̄a wiḡf̄iwar̄in̄ī. Ámī obax̄f̄ w̄iwa en̄ī o t̄n̄ī Garirī d̄án̄i Jerusarem̄ī an̄j̄yo n̄án̄i biḡíwa Jisasom̄ī p̄ikiar̄f̄n̄á j̄f̄am̄ī d̄án̄i s̄īn̄w̄f̄ w̄in̄íḡawix̄n̄ī.

Jisasom̄ī xw̄f̄a weyár̄íḡf̄a n̄án̄ir̄n̄ī.

⁴² R̄íxa s̄f̄ap̄ī t̄n̄ī s̄f̄a ayī Sabarf̄a n̄án̄i am̄ip̄ī p̄ir̄án̄īn̄j̄ im̄ix̄ár̄ar̄íḡf̄ayimī

⁴³ Aramatia d̄án̄j̄ Josepo —O Judayí mebā seáyí e imón̄íḡf̄a wor̄in̄ī. O Gor̄ixo xwiox̄íyo m̄imeám̄f̄ ner̄ī p̄ir̄án̄īn̄j̄ umeñwean̄f̄a n̄án̄i d̄īn̄j̄ nik̄ikayor̄ī wen̄īn̄j̄ ner̄ī n̄wean̄j̄or̄in̄ī. O masis̄f̄a m̄iw̄ī d̄īn̄j̄ s̄ix̄f̄ n̄in̄imī émáyí gap̄iman̄f̄ Pairato t̄n̄j̄ e n̄án̄i nurī éf̄ n̄ir̄ómáná Jisaso p̄iyo n̄án̄i “Anan̄i omeám̄in̄ī?” nurīr̄ī yar̄in̄j̄ w̄iáná

⁴⁴ Pairato Jisaso r̄íxa r̄f̄a péin̄iḡin̄īr̄ī “Porisowam̄ī mear̄īn̄o obin̄ī.” n̄ir̄ir̄ī poriso r̄íxa b̄áná yar̄in̄j̄ re w̄īn̄in̄iḡin̄ī, “Jisaso r̄íxa r̄ipéin̄iḡin̄ī? S̄in̄ī m̄ipepa réin̄iḡin̄ī?” nurīr̄ī

⁴⁵ poriso “O r̄íxa péin̄iḡin̄ī.” r̄f̄agī Pairato ar̄f̄a e n̄iwir̄ī Aramatia d̄án̄j̄ Josepo Jisaso p̄iyom̄ī xe omean̄ir̄ī s̄īn̄w̄f̄ w̄in̄f̄agī

⁴⁶ Josepo nurī rap̄irap̄ī ap̄f̄a wen̄j̄ w̄ú b̄f̄ ner̄ī n̄imeám̄ī n̄ib̄ir̄ī p̄iyom̄ī n̄iyoar̄ī n̄imeám̄ī n̄iwep̄in̄ir̄ī e n̄it̄im̄áná wiḡf̄ yar̄íḡf̄apa xop̄ixop̄ī n̄ir̄óa numáná xw̄ar̄ip̄áyo n̄án̄i n̄imeám̄ī nurī —Xw̄ar̄ip̄a ayī s̄īn̄áyo óf̄ r̄ix̄ár̄in̄īn̄j̄yir̄in̄ī. Ayimī n̄it̄im̄áná s̄īn̄j̄ xwé wo m̄imeḡw̄in̄ár̄f̄ n̄im̄éra n̄ipuro óf̄ man̄f̄w̄am̄ī r̄it̄f̄ ner̄f̄n̄á éf̄ r̄ár̄ár̄in̄iḡin̄ī.

⁴⁷ E yar̄f̄n̄á Maḡidara d̄án̄j̄ Mariaí t̄n̄ī Josesom̄ī x̄in̄ái Mariaíȳī r̄in̄īn̄j̄ t̄n̄ī “Jisaso ge tip̄r̄ir̄éoi?” n̄iyaiwirī s̄īn̄w̄f̄ w̄inax̄f̄d̄iḡfisix̄n̄ī.

16

Jisaso ámī wiáp̄in̄imear̄j̄ n̄án̄ir̄n̄ī.

¹ Sá weḡf̄ipaú Sabarf̄a ayī r̄íxa pwéáná s̄f̄ap̄ī t̄n̄ī Sarom̄ī t̄n̄ī awí neán̄iro w̄f̄ap̄ī t̄n̄ī p̄iyom̄ī war̄áyo xóp̄e w̄iaúwan̄iḡin̄ir̄ī iwa wer̄ix̄f̄ d̄īn̄j̄ nan̄j̄ eaar̄in̄j̄ b̄ī b̄f̄ nero n̄it̄iro

² sá weḡf̄iwa Sadéyo w̄f̄a m̄ón̄īom̄ī n̄iwiáp̄in̄imeám̄ī Jisaso xw̄f̄a weyár̄in̄īn̄e n̄án̄i nuro r̄íxa sogw̄f̄ xemónap̄ar̄in̄j̄agī n̄ir̄émor̄f̄n̄á

³ wiwanĩjiwa re riñigfawixĩni, “Ámá gowa sñá óf mañfwámi pñroño mĩmegwĩnárĩ neaiipĩrĩréo?” nĩrĩnĩrĩnĩ

⁴ wenĩñĩ éfáyĩ winĩgƿawixĩni. Sñá aga xwéo aí rĩxa mĩmegwĩnárĩ nĩnĩrĩ ófĩyĩ sñáñĩ inĩñagĩ nĩwĩnĩro

⁵ aŋwĩ e nĩbiro ófĩyĩmĩ nĩpáwĩro wenĩñĩ éfáyĩ winĩgƿawixĩni. Aŋĩnájĩ wo rapĩrapĩ apfá wenĩ sepiá wú nĩyĩnĩmáñĩ daiwo éfĩ ɲweaŋagĩ nĩwĩnĩro uduďfĩ wĩagfá

⁶ o re urĩñĩnĩgĩnĩ, “Uduďfĩ mepanĩ. Nionĩ nĩjĩfárinĩ. Sewayĩné Nasaretĩ dāŋfĩ Jisaso, ikfáyĩ yekwĩroarĩgĩfomĩ sñŋwĩ wĩnanĩro barĩñoĩ. Sini re mĩwenĩnĩ. Rĩxa wĩápĩnĩmeáñĩnĩ. Omĩ tĩgfe anfá rĩ imónĩñagĩ wĩnĩpoyĩ.

⁷ Rĩxa nuro wĩepĩsĩñowamĩ tĩnĩ Pitaomĩ tĩnĩ enĩ áwanĩ re urémeápoyĩ, ‘Jisaso Garĩrĩ pĩropenĩsĩyo nánĩ xámĩ seameanfárinĩ. Xewanĩño searĩñĩpa xfomĩ e sñŋwĩ wĩnĩpĩfárinĩ.’ urémeápoyĩ.” uráná

⁸ iwa nĩpeyearo xwáripáyo pñnĩ nĩwĩarĩmĩ éfĩ nuróná enĩ ófĩ ero sĩrĩ pĩkĩnĩro nero wáyfĩ nĩkárĩnĩro nánĩ amá wĩyo áwanĩ murĩ éfĩ ugfawixĩnĩ.

Jisaso Mariaĩmĩ sñáñĩ wimónĩñĩ nánĩrĩnĩ.

⁹ Jisaso Sadéyo wfá mónĩñĩmĩ rĩxa nĩwĩápĩnĩmeámáná nuri Magĩdara dāŋfĩ Mariaĩmĩ —Apĩxĩ í Jisaso xámĩ imfó imĩ dñfĩ xĩxéroarĩgĩfá wé wfúmĩ dāŋfĩ waú mĩxĩ umáñĩnowárinĩrĩnĩ. Imĩ xámĩ sñáñĩ sĩwá wĩnĩagĩ

¹⁰ í nuri amá Jisaso tĩnĩ emeagfáwa o nánĩ dñfĩ sĩpĩ nĩwirĩ nánĩ amĩxĩfá yarĩñagfá nĩwĩmeari Jisaso wĩápĩnĩmeáfĩ nánĩ áwanĩ nurĩrĩ

¹¹ re urĩñĩnĩgĩnĩ, “O rĩxa sñŋfĩ enagĩ sñŋwĩ wĩnĩfĩnĩ.” urfagĩ awa arfá nĩwĩro aí dñfĩ nĩwĩkwĩro “Nepa neararĩnĩ.” mĩyaiwĩgĩfawixĩnĩ.

Jisaso wĩepĩsĩñfĩ waúmĩ wĩmeaŋfĩ nánĩrĩnĩ.

¹² E nemáná enāñá xegfĩ wĩepĩsĩñfĩ waú Jerusaremĩ pñnĩ nĩwĩarĩmĩ aŋfĩ wĩyo nánĩ warfáñá Jisaso xegfĩ wónĩñĩ nĩmónĩrĩ wĩmeáagĩ

¹³ awaú enĩ nuri wĩepĩsĩñfĩ wfámĩ “Jisasomĩ sñŋwĩ wĩnĩfĩwĩ.” urfagĩ aiwĩ dñfĩ nĩwĩkwĩro “Nepa neararĩñĩ.” mĩyaiwĩgĩfawixĩnĩ.

Jisaso wĩepĩsĩñfĩ wé wúkaú sĩkwfĩ womĩ wĩmeaŋfĩ nánĩrĩnĩ.

¹⁴ E nemáná enāñá xegfĩ wĩepĩsĩñowa wé wúkaú sĩkwfĩ wo awĩ neánĩro aiwá narfáñá Jisaso sñáñĩ sĩwá nĩwĩnĩrĩ awa sñnĩ dñfĩ mĩwĩkwĩró ero dñfĩ kfkĩmĩ imónĩro yarĩñagfá nánĩ mĩxĩ nurĩrĩ re urĩñĩnĩgĩnĩ, “Ámá nionĩ nĩwĩápĩnĩmeari amĩ sñŋfĩ enagĩ sñŋwĩ nĩnanĩmĩ nĩbiro áwanĩ searĩfáyo arfá nĩwĩro dñfĩ mĩwĩkwĩropa pĩ nánĩ yarĩño?” nurĩrĩ

¹⁵ re urĩñĩnĩgĩnĩ, “Xwfá rĩrĩ nĩrĩmĩnĩ amĩ amĩ nemero xwĩyĩfá nionĩ nánĩ yayfĩ seainarĩñĩpĩ amá nĩyonĩ áwanĩ urĩméfĩrĩxĩnĩ.

¹⁶ Ámá gĩyĩ arfá nĩseairo nionĩ nánĩ dñfĩ nĩnĩkwĩro wayfĩ meáfáyo Gorĩxo yeáyfĩ uyimĩxemeanfárinĩ. E nerĩ aiwĩ amá gĩyĩfĩ nionĩ nánĩ dñfĩ mĩnĩkwĩrófáyfĩ xwĩyĩfá mearĩnĩpĩfárinĩ.

¹⁷ Ámá nionĩ nánĩ dñfĩ nĩkwĩrófáyfĩ wáfĩ nurĩmerfáñá Gorĩxoyá dñfĩyo dānĩ emĩmĩ rĩpĩ epfĩfárinĩ. Gfĩ yofĩyo dānĩ amá imfó dñfĩ xĩxéroarĩñĩyo mĩxĩ umáñĩnowárinĩro pñné amá wĩyá majfá aiwĩ Gorĩxoyá dñfĩyo dānĩ wĩgĩ pñnéyo dānĩ urĩro

¹⁸ sidiĩfĩyo fá nĩtamĩxĩnĩrĩfáñá sidiñfĩ nĩworĩ aiwĩ mĩpé ero inĩgĩfĩ ayáfĩ inĩñĩpĩ nĩnĩrĩ aiwĩ mĩpé ero amá simĩxĩyo wé seáyĩ e nĩkwĩarĩro nanĩ imĩxĩro epfĩfárinĩ.” urĩñĩnĩgĩnĩ.

Jisaso aŋfĩnamĩ nánĩ peyĩñfĩ nánĩrĩnĩ.

¹⁹ E nurĩmĩ Jisaso Gorĩxoyá dñfĩ tĩnĩ aŋfĩnamĩ nánĩ nĩpeyĩrĩfáñá amĩ o tĩnĩ xĩxenĩ nĩmónĩrĩ nánĩ wé náúmĩnĩ éfĩ ɲweaŋĩnĩgĩnĩ. Éfĩ ɲweaŋáná

²⁰ awa nuro Jisasoyá xwĩyĩfá amĩ amĩ nurĩmeróná amá “Nepa neararĩño.” yaiwĩpĩrĩ nánĩ emĩmĩfĩ enĩ Ámĩná Gorĩxoyá dñfĩ tĩnĩ nĩwĩwĩpĩya wagfárinĩ.

Xwiyá yáy neainariñ Ruko eañpirini.

Ríwaminiñ rípi “Xwiyá yáy neainipaxí Ruko eañpiyi” riniñpirini. O Jisaso wíepisagíyí womani. Judayí eni womani. Émáyi dokítá worini. O Poro tíni Sairaso tíni émáyi aníyo wáí nurímeríná wirímeárogíorini. O gí ámáyi eni amípi Jisaso uréwapiyiri eri enípi nani píraniniñ nijá nimóniro dñí wíkwíróríxiniñ ríwaminiñ rípi eañrini. Xewaníño Jisaso emearíná sñwí mñwiniño enagi nani wíepisínowami yariniñ wirí bñkwí Jisaso enípiñ nñwírárininiñyo íá rori nemána eañrini. Ríwaminiñ ámi bí “Wáí wurímeiarígíáwa egíáriní.” riniñpi eni níriri eañrini.

¹⁻² Ámá obaxí amípi Jisaso xínái xiríñe dani nene tíñ e imóniniñpi nani “Ríwaminiñ oeaaneyí.” nñyaiwiro áma iwamíó dani Jisasomi sñwí wñiro aríá wiro egíáyí wáí nemeríná “Jisaso e eníriní. E eníriní.” nura úfápi ríwaminiñ eáagíá aiwí

³ nioni eni “Gí ámináoxi Tiopirasoxi xixeni nijá imóniri nani ríwaminiñ awa xamí eagíápi nioni íá nírori sñwí wñagíáyo yariniñ nñwia nuri e nemána píraniniñ dñí nñwíperi ríwaminiñ neari joxi nani wiowárenapiímíni.” E neríná naníriní.” nimónariní.

⁴ Ayí rípi nani yariniñ. Joxi íá nírori amípi ríwapiyigíápi aga xixeni nijá imóniríá nani yariniñ.

Aníñají wo “Trisabetí Jonoyí riniño xiríníáriní.” uriniñ nánirini.

⁵ Eníná Judayí mñxí ináyí Xerotoyí riniño menweañáná áma apaxípaniniñ imónigíá wo, Sekaraiaoyí riniño nñweañrini. O xegí ámáyi Abaijaoyáriní. O xegí ámáyi eníná dani Goríxoyá apaxípaniniñ imónigíáyirini. Sekaraiao xegí apíxi yofí Irisabetirini. Í xegí ámáyi aríó Eronoyáyirini. Í xegí ámáyi eni apaxípaniniñ imónigíáyirini.

⁶ Ayaú Goríxoyá sñwíyo dani wé róniniñ eri Goríxo nñwí ikaxí riri sekaxí riri eníyo mñwiaíki eri neri ai

⁷ Irisabetí rípaíwí ení enagi nani niaíwí mayíyáú e néra nuri ríxa xweyaní apianí imónigíirini.

⁸ O xegí ámáyi Abaijaí riniñgíáyí Goríxo nani ridíyowá yarigíiwámí ridíyowá nero wigí yarigíápa yaríná xó tíni eni nawini nero

⁹ wigí neríná yarigíápa “None gímíni go ‘Nwíáxini.’ riniñwámí páwinirífeníño?” nñyaiwiro yarigíápa e nero Sekaraiao Goríxo nani ridíyowá yarigíiwámí awawá Goríxoyá tíñ e “Nwíáxini.” riniñe nñpáwiri ríá awí dñí eañriniñpi nani oikéaniri rípeááná

¹⁰ oxí apíxi bñaniríwámíni ríwapiyigíáyí Goríxomi rixiniñ uraríná o awawá Goríxoyá tíñ e nñpáwiri Goríxo nani ríá awí dñí eañriniñpi níkearíná

¹¹ weniniñ éyí winiñnigini. Aníñají wo ríá sñwíwíá wé náúmíni peyariniñmí dani sñwí naniri yaríñe ai gínaniñ nñbiri rónapiñagí sñwí nñwiniñ

¹² óf neri wáyí ikárinaríná

¹³ aníñajo re uriniñnigini, “Sekaraiaoxini, wáyí mikárinipani. Dixí niaíwí nani yariniñ wípi Goríxo ríxa aríá sini. Dixí apíxi niaíwí oxí wo rixiríyíáná joxi yofí Jonoyí wírfírxini.

¹⁴ Omí nixiríná joxi seáyí e nimóniri yáy yaríná oxí apíxi obaxí eni yáy epírfáriní.

¹⁵ O Goríxoyá sñwíyo dani áma áminá ení eañíñóniniñ imóniníáriní. O inígí wainí mñnipa eri papíki yarigíáyí mñnipa eri eníáriní. O sini xegí xínáiyá agwíyo enáná Goríxoyá kwíyí ukikayoníáriní.

¹⁶ O segí áma Isíreríyo uráná obaxí aríá nñwiro íwí yarigíápi ríwíminí nñmamoro Goríxo wigí Ámináomi ámi xidípfáriní.

¹⁷ Dixí iwo kwíyí Goríxoyápi xegí wíá rókiamoagí Iraijaomi ukikayonáná ení neániri yagípfíniñ Jono axípfíniñ e eri riri eníáriní. Xewaxowa tíni xanowa tíni piyíá wñriniño áma uyíní yarigíáyí ríwíminí nñmamoro wé róniniñ imóniro éfírxiniñ Jono Goríxoyá Ámináomi xamí umeañáriní. Dixí Isíreríyí e ero Goríxoyá Ámináomi yeáyí wuríniño epíri nani oimóniri xamí umeañáriní.” uríagi

¹⁸ Sekaraiao aníñajomí re uriniñnigini, “Aríge neri nioni nijá imónimí nñrariniñ? Nioni ríxa xweyanonirini. Gí apíxi eni ríxa apianirini.” uríagi

¹⁹ aníñajo ámi nuriri re uriniñnigini, “Gí yofí Gebírieronirini. Goríxoyá sñmímaní e roariníáonirini. Goríxo nioni xwíyá yáy seainipaxí api áwaní uriniñ nñrowárenapiñoi.

²⁰ Amípi nioni xamí rírfáyí nimóniríná nimóniníáriní. E neri aiwí xwíyá nioni rírfáyí joxi ‘Neparini.’ nñyaiwiri dñí mñkwíroaríñagí nani joxi ámi xwíyá bí mñrípá imóniri

manj pfróniri eri ei. Xámi nion rirfáy nimóniríná íná ámi xwiyfá rirfa nániyi.” nuriri siní e nura waríná

²¹ oxí apixí Sekaraiao náni wenij nero wáf e rogfáy ayá wí sfá órinijagi náni ududí nero “Sekaraiao pí rfa yarini?” niyaiwiro

²² o nipeyeáaná xwiyfá muripaxí imónijagi níwiniro “Gorixoyá awawá tñj e nerfá oríná bí rfa wñigo?” yaiwiaríná o “Xwiyfá arige rimfni?” niyaiwiri xegí manj nipfróniri náni wé árixá néra unijnigini.

²³ Sekaraiao anj Gorixo náni ridiyowá yarigfiwámi xegí omij yarijípi yoparípi nemi xegí anj e náni yoanijnigini.

²⁴ O anj e náni niyoari xiepimi níwimeari níjweagfisaná re enijnigini. Irisabeti niaíwí agwí neri anjyo ínimí pñi njweanáná emá wé wú múróná

²⁵ í re rinijnigini, “Gorixo ayá níni rimixiri dñj níkikayonagi náni níni agwí enáriní. Níni ámayá sinwíyo dání ayá ninarijpi Gorixo yokwarimí niníriní.” rinijnigini.

Mariaími “Jisasoyi rinijo xirirfáriní.” urijfá nánirini.

²⁶⁻²⁷ Gorixo, Irisabeti niaíwí agwí neri emá wé wúmi dñj wo ríxa enáná o anjnaj xegí yof Gebrieromi apixí wí njweane náni —Í xegí yof Mariaíi rinijnirini. Gariri piropenisfyo anj yof Nasaretiyo njweanirini. Í njweane náni uowárinijnigini. Í apixí apiyái siní oxí tñi memearijnirini. Í amá wo xegí yof Josepoyi rinijo —O mixí ináy Depitoyá fwiáfawé worini. O xegí meámni náni yarijnirini.

²⁸ Gorixo anjnajo í tñj e náni uowaráná o nuri ími re urimeanijnigini, “Apixí ríxi apánirini. Gorixo dñj síxi riyiri dñj rikikayori siní.” uríagi

²⁹ Mariaí arfá e níwiri ududí níkáriniri dñj re nípkíga unijnigini, “O pí náni rfa ninarini?” yaiwiaríná

³⁰ anjnajo re urijnigini, “Mariae, wáy mepani. Gorixo jíxi dñj síxi riyini.

³¹ Arfá ei. Jíxi niaíwí agwí neri niaíwí oxí wo níxirirínáy yof Jisasoyi wírirfáriní.

³²⁻³³ O Ámináo nimóniri amá niyoní seáyí e múrónirfáriní. Ayí o náni re ríprfáriní, ‘Niaíwí Gorixo anj seáyí émi njweanoyáorini.’ ríprfáriní. Xiáwo Depito amá Isireriyí nñi yeáyí urínayagfápa díxi niaíwo ení Gorixoyá dñj tñi e nimóniri fwiáfawé Jekopoyáyo anij miní umenjweanirini. O mixí ináyo yapi nimóniri amá xwioxíyo mmeámí neri numenjewaríná wí nípiéronfámani. Anij umenjweanirini.” uríagi

³⁴ Mariaí anjnajomi re urijnigini, “Níni siní oxí womí mmeáníjáo joxi nírfíyí aríre neri emfárfani?” uríagi

³⁵ anjnajo amí nuriri re urijnigini, “Kwíyí Gorixoyápi jíxi tfámini bíri enj eánij Gorixo seáyí émi njweanoyápi jíxi rikikayori síná enagí náni niaíwí jíxi xiríoyí náni ‘Nwáfáorini.’ ríro ‘Niaíwí Gorixoyáorini.’ ríro epírfáriní.” nuriri

³⁶ re urijnigini, “Arfá ei. Díxi rírówái Irisabeti ríxa apianí aí niaíwí oxí wo agwí ení. ‘Oxí rojixirini.’ urarigí aiwi ríxa agwí tñj enáná emá wé wúmi dñj wo imónini.

³⁷ Amípi wí Gorixo mimixípa epaxí wí menini.” uríagi

³⁸ Mariaí re urijnigini, “Xewaníjini Gorixoyá xínáíníni imóniríní omí dñj níwíkwírori yarini. Joxi nírfíyí ananí nimixiníni.” uráná anjnajo ími pñi níwíarimi unijnigini.

Mariaí Gorixomi seáyí e umenj nánirini.

³⁹ Mariaí, anjnajo e nurárimí úaná, í níwíapínimeámi anjini niyiri dfwíni ene Judia piropenisfyo anj bimí náni nuri

⁴⁰ níremoríná Sekaraiaoyá anjyo nípáwiri xirówái Irisabetimi yayí wíaná

⁴¹ í arfá níwiríná re enijnigini. Niaíwí agwí eno xixoyími wiri kwíyí Gorixoyápi xími ukikayori wíagi

⁴² pñe enj tñi nuriri re urijnigini, “Apixí niyoní náni Gorixo jíxi píránij simixijnirini. Díxi niaíwí agwí enomi ení píránij wimixiri enjini.” nuriri

⁴³ yayí numeri re urijnigini, “Gí Ámináomi xínáixí imóniríxi, aríre neri níni tfámini bíni?” nuriri

⁴⁴ áwanj re urijnigini, “Aí, jíxi yayí náná arfá nísirfá gí niaíwí agwíyo ínijo yayí neri xixoyími níagi náni rírarijnini.

⁴⁵ Jíxi xwiyfá Gorixoyá ririjpi dñj níkwírori ‘O nírfíyí nepa nimónirfáriní.’ yaiwiri éf enagí náni xewaníjixi yayí síníwíni.” uráná

⁴⁶ Mariaí re rinijnigini, “Gí xwioxíyo dání re yaiwiarijnini, ‘Ámináomi seáyí e oumemini.’ yaiwiarijnini.

⁴⁷ Gorixo, níni yeáyí neayimixemeaní náni aga yayí seáyími dání ninariini.

⁴⁸ Níni o xegí xínáíníni nimóniri omij wíarínáini aiwi o dñj níkikayonjo enagi náni níni yayí ninariini. Amá agwí ríná njweagfáy níni seáyí e nímero ríwíyo

ɲweapɪrɪ́áyf ení seáyí e nɪmero nerf́ná re rɪpɪrɪ́árɪnɪ, ‘Gorixo ímɪ píránɪɲf wimɪxɪɲfɪrɪnɪ.’ rɪpɪrɪ́árɪnɪ.

⁴⁹ Gorixo, enj sɪxɪ eánɪɲo sanj onɪmíá mɪnɪrápɪɲorɪnɪ. Gorixo ɲwáao nerɪɲfyo dánɪ wé rónɪɲorɪnɪ.

⁵⁰ Ámá gɪnɪ gíná ɲweagɪ́áyf x́fomɪ wáyf nɪwiro sɪmanɲwýónɪɲf ínɪmɪ wurf́nfáyo wá wianarɪɲorɪnɪ.

⁵¹ O enj neánɪrɪ wíyo arɪrá wiemerɪ wíyo xopɪrárf wiemerɪ nerf́ná ámá dɪɲf f́wɪ nánɪ nɪkɪkayorɪ ero weyf menɪro yarɪgɪ́áyf dowiakɪnɪrɪ

⁵² mɪxɪ ínáyf seáyí émɪ imónɪgɪ́áwamɪ mamówárɪrɪ ámá sɪpípiamɪ seáyí e wimɪxɪrɪ nerɪ

⁵³ ámá agwɪnɪ yarɪgɪ́áyo aɪwá nanj nɪnɪro agwɪ ímɪ uyɪnɪ wimɪxɪyɪrɪ nerɪ ámá amɪpɪ múrónɪgɪ́áyo anɪpá uwárápɪrɪ enjorɪnɪ.

⁵⁴ Amɪpɪ nɪgɪ arɪowayá sɪmɪmanɲfyo urɪɲfýf dɪɲf yaɪkiá mɪmó anɪɲf dɪɲf morɪ xegɪ omɪɲf wíarɪɲweáne Isɪrerene arɪrá neairɪ enjorɪnɪ.

⁵⁵ O arɪo Ebɪrfámó nánɪ dɪɲf nɪmorɪ nánɪ omɪ tɪnɪ xegɪ f́wíárfawé nenenɪ tɪnɪ ayá anɪɲf nɪnearɪmɪxa unf́árɪnɪ.” Maríá e nɪra unɪɲɪgɪnɪ.

⁵⁶ Irisabetɪ tɪnɪ nɪɲweanɪsáná rɪxa emá wáú wo múrónáná ámɪ xegɪ anj e nánɪ unɪɲɪgɪnɪ.

Jonomɪ xɪrɪɲf nánɪrɪnɪ.

⁵⁷ Irisabetɪ rɪxa nɪáíwɪ xɪrɪmɪnɪrɪ imónɪɲáná nɪáíwɪ sɪɲwɪ nɪwanɪrɪ oxɪ wo xɪrɪɲɪɲɪgɪnɪ.

⁵⁸ Oxɪ wo xɪráná í xegɪ úrɪxɪmeá tɪnɪ ámá anj ayo dánjýf tɪnɪ arf́á re wɪgɪawɪxɪnɪ, “Irisabetɪmɪ Gorixo ayá urɪmɪxɪágɪ nánɪ nɪáíwɪ wo xɪrɪɲoɪ.” Arf́á e nɪwiro í tɪnɪ yayf seáyímɪ dánɪ yarf́ná

⁵⁹ rɪxa sf́á wé ẃúmɪ dánj wáú wo imónáná ayf nɪáíwɪ íyɪ sf́mɪ sf́ó wákwianɪro nɪbɪro yof axɪpɪ xano ẃrɪnɪɲɪpɪ Sekaraiaoyɪ ẃranɪro nánɪ yarf́ná

⁶⁰ xɪnái “Oweoi!” nurɪrɪ re urɪɲɪɲɪgɪnɪ, “Nene ámɪ yof axɪpɪ Sekaraiaoyɪ ẃrɪpaxɪ menɪnɪ. Jonoyɪ oẃfɪrɪneyɪ.” urágɪ

⁶¹ ayf re urɪgɪawɪxɪnɪ, “Dɪxɪ oxoyá xoayowa aí wo yof ‘Jonoyɪ rɪẃrɪnɪnɪ? Oweoi.” nurɪro

⁶² xano arf́á ení pírónɪɲagɪ nánɪ wé áríxá nɪwiro wé tɪnɪ yarɪɲf re wɪgɪawɪxɪnɪ, “Joxɪ yof gɪpɪ ‘Oẃrɪmɪnɪ.’ yaiwíarɪɲɪnɪ?” urágɪá

⁶³ Sekaraiaoyɪ pɪraiporɪá nánɪ áríxá wíagɪ umeaíáná o rɪwamɪɲf re eanɪɲɪgɪnɪ, “Xegɪ yof Jonorɪnɪ.” e eágɪ ayf ududɪ nero Jonoyɪ ẃrɪf́ýf “Pí nánɪ ŕá ẃfɪrɪnɪ?” yaiwíarɪnɪ re enɪɲɪgɪnɪ.

⁶⁴ Ámɪ Gorixoyá dɪɲf tɪnɪ manj nexoarɪ xwɪyá rɪpaxɪ nɪmónɪrɪ Gorixomɪ seáyí e numerɪ yarf́ná

⁶⁵ ámá anj ayo dánjýf ududɪ néra nuro anj nɪyonɪ Judia pɪropenɪsf́ d́wɪ mɪɲfyo amɪ gɪmɪ ɲweagɪ́á ṕné “Irisabetɪ nɪáíwɪ xɪráná xano Sekaraiaoyɪ manj pírónɪɲo manj exoanɪoɪ.” ŕágɪa arf́á nɪwiro

⁶⁶ dɪɲf aumaúmɪ nɪnɪro Gorixo Jonomɪ dɪɲf ukɪkayonagɪ nɪwɪnɪro re rɪnɪgɪawɪxɪnɪ, “Nɪáíwɪ o ŕwéná pí pí ámá imónɪnf́árɪnɪ?” rɪnɪgɪawɪxɪnɪ.

Sekaraiaoyɪ ẃá rókiamoarɪɲf wo yapɪ rɪɲf nánɪrɪnɪ.

⁶⁷ Xano Sekaraiaomɪ kwíyɪf Gorixoyápɪ ukɪkayonáná o ẃá rókiamorɪgɪ́á wónɪɲf nɪmónɪrɪ Jisaso nánɪ re rɪɲɪɲɪgɪnɪ,

⁶⁸ “Isɪrereneýá Ámɪná Gorixomɪ seáyí e oumeaneyɪ. O xegɪ ámaéne arɪrá neairɪ yeáyf neayimɪxemearɪ nɪneairf́ná

⁶⁹ nene yeáyf neayimɪxemeanf́a nánɪ enj eánɪɲf wo iwíarɪoɪ. O x́fóyá xɪnáínɪɲf nɪmónɪrɪ omɪɲf wílagɪ Depitoyá f́wíárfawé worɪnɪ.

⁷⁰ Enɪná o nánɪ Gorixoyá ẃá rókiamoagɪ́áwa xwɪyá Gorixo rɪɲf nɪwurɪyɪrɪnɪ negɪ arɪowamɪ re urɪgɪawɪxɪnɪ,

⁷¹ ‘Ámá nene mɪxɪ neaiarɪgɪ́áyf nánɪ éf neamínɪrɪ wɪkɪ tɪnɪ neaiarɪgɪ́áyf nánɪ éf neamínɪrɪ enf́árɪnɪ.’ urɪgɪawɪxɪnɪ.

⁷² Gorixo negɪ arɪowamɪ re urɪɲɪɲɪgɪnɪ, ‘Nionɪ wá nɪseawianɪrɪ xwɪyá sɪmɪmanɲfyo dánɪ ‘Nemf́árɪnɪ.’ nɪrɪrɪ réroárɪɲáyf sf́mɪ e nɪtɪnɪrɪ nɪseaiimf́árɪnɪ.’ nurɪrɪ

⁷³⁻⁷⁴ negɪ arɪo írɪɲo Ebɪrfámomɪ sf́ɲá tɪɲf e dánɪ re urɪɲɪɲɪgɪnɪ, ‘Mɪxɪ seaianɪro yarɪgɪ́áyo aɪwɪ éf seamínɪmf́árɪnɪ.’ urɪɲɪɲɪgɪnɪ. Mɪxɪ neaianɪro yarɪgɪ́áyf emɪ nea-mamóáná nene ámɪ wáyf wɪ mé amɪpɪ o ɲwɪ íkaxɪ nearɪɲfýf nɪxɪdɪrane nɪɲwearane

⁷⁵ sɪnɪ sɪɲf nɪɲwearɪnɪ wé rónɪɲf imónɪrane sanɪɲf imónɪrane nerane píránɪɲf xɪdanɪwárɪnɪ.” Sekaraiaoyɪ nɪŕf́sáná

⁷⁶ xewaxo Jono sɪnɪ ṕomɪ re umearɪɲɪɲɪgɪnɪ, “Nɪáíwoxɪnɪ, ayf re rɪrɪpɪrɪ́árɪnɪ, ‘Gorixo seáyí e ɲweanɲoyá ẃá rókiamoarɪɲoxɪrɪnɪ.’ rɪrɪpɪrɪ́árɪnɪ. Joxɪ Ámɪnáoómɪ óf nɪwimoirɪ xámɪ umearf́árɪnɪ.

⁷⁷ Joxi óf n̄wimoiríná xegí áamáyo re urayirfárini, ‘Seyíné f̄wí yarigfáyí r̄fwám̄ini n̄mamoro éaná Gorixo segí f̄wí yarigfáyí yokwarim̄i n̄sealiri “Ananī ēni.” searinfárini.’ urayirfárini.” Sekaraiao e n̄ir̄ī ámi

⁷⁸⁻⁷⁹ re rin̄inigini, “Gorixo wá neaom̄ixirī ayá neawianirī neaiarīporinī. O nene n̄anī an̄f̄namī d̄anī sogwí w̄fá ókarīn̄in̄in̄ī w̄fá neaókiénap̄infárinī. O nene sfá yinīn̄im̄ī n̄weap̄waéne áamá n̄ipeanirī yar̄n̄waéne óf san̄in̄f̄yimī neawárin̄fá n̄anī nene n̄ineaméra n̄ineaurī w̄fá neaóm̄ixīyin̄fárinī.” Sekaraiao e rin̄iniginī.

⁸⁰ Niaíwí Jono xwé neríná xegí d̄in̄ī enī r̄ixa en̄ī neánirī d̄in̄ī sixí níga nuríná áamá d̄in̄ī mean̄ī e n̄in̄wean̄isáná xegí Isrerīyo xewan̄in̄o s̄in̄anī wimón̄in̄iniginī.

2

Jisasomī xirīn̄ī n̄anīrin̄ī.

¹ Jonomī r̄ixa n̄ixirīmáná en̄aná Romiyí m̄ixí in̄áyí Sisa Ogasitasoyī rin̄in̄o oyá n̄wí ikaxí b̄i re rin̄in̄ī, “Áamá xw̄fá n̄ir̄im̄inī n̄weagfáyí wigí xiáwo ir̄in̄owayá an̄ī e n̄anī numiróná gí gap̄manowamī yof n̄wir̄ar̄f̄rīxinī.” rin̄in̄ī.

² Yof n̄wir̄ar̄igfáyí e d̄anī iwam̄ó n̄wir̄ar̄igfárinī. Yof iwam̄ó n̄wir̄ar̄igfíná gap̄man̄ī xegí yof Sairiniaso in̄an̄orinī. O Siria p̄ropen̄is̄yo men̄wean̄orinī.

³ E rin̄ī en̄agí n̄anī áamá n̄f̄nī gap̄manowamī yof n̄wir̄ar̄ip̄rī n̄anī wigí xiáwowayá an̄ī e n̄anī numiróná

⁴⁻⁵ áamá wo, xegí yof Josepoyī rin̄in̄o —O m̄ixí in̄áyí Depitoyá f̄wiárfawé worinī. O xiepī s̄inī x̄fom̄ī m̄imeán̄in̄ī —Í xegí yof Mariaírin̄ī. S̄inī m̄imeán̄in̄ī aiwí n̄iaíwí agwí en̄ir̄inī. Í t̄f̄nī nawinī Garirī p̄ropen̄is̄yo an̄ī yof Nasaretī n̄weagf̄ie d̄anī n̄werī Judia p̄ropen̄is̄yo o xegí xiáwo ir̄in̄oyá an̄ī e Bet̄irexemīȳ rin̄in̄e n̄ir̄emorī

⁶ e n̄in̄wearíná í n̄iaíwí agwí r̄ixa yof nerī

⁷ n̄iaíwí oxí xámī iwam̄ó xirīn̄o o xirīn̄iniginī. N̄ixirīmáná rap̄rap̄ t̄f̄nī xop̄ixop̄ n̄rorī an̄ī áamá m̄id̄anī n̄ib̄ro w̄f̄rīxinī m̄irin̄in̄iwá r̄ixa n̄ir̄eron̄agfá n̄anī bur̄m̄akáu aiwá nar̄in̄e bokisí wámī in̄imī sá w̄f̄r̄ar̄in̄iniginī.

⁸ An̄ī ap̄ī t̄f̄nī e áamá wa sip̄sip̄ awī mearoar̄igfá wa ár̄fw̄iyimī am̄f̄yo wigí sip̄sip̄ ará w̄iwákwinī yar̄in̄e awī mearon̄aná re en̄in̄iginī.

⁹ An̄in̄ají Gorixoyá wo wigí s̄im̄man̄ī t̄f̄n̄im̄ī d̄anī s̄in̄anī rónapáná awa roḡe m̄id̄im̄id̄anī Gorixoyá w̄fá ókimīxáná awa óf nikár̄in̄iro yaríná

¹⁰ an̄in̄ajo re ur̄in̄iniginī, “Wáiy mepanī. Xw̄iyfá nan̄ī áamá n̄f̄nī d̄in̄ī yayí win̄ipaxí b̄i soyíné t̄f̄nī e n̄anī n̄imeám̄i bar̄in̄in̄ī.

¹¹ Xw̄iyfá nion̄ī n̄imeám̄i bar̄in̄ap̄ī rip̄ir̄inī. Agwí riná an̄ī m̄ixí in̄áyí Depito xwé iwiaron̄ipimī ap̄ixí wí n̄iaíwí seyíné yeáyí seayim̄ixemean̄ó xirīn̄o. O Kiraisoyī rar̄igfor̄inī. Yeáyí neayim̄ixemean̄fá n̄anī ar̄f̄owayá xw̄fá piax̄f̄yo d̄anī iwiaron̄f̄oyī rar̄igfor̄inī. Ámin̄áorinī.

¹² Soyíné nuro n̄iaíwí xir̄fo rap̄rap̄ n̄ixopen̄im̄áná bur̄m̄akáu aiwá nar̄igfám̄ī d̄anī bokis̄f̄yo sá w̄f̄r̄ar̄in̄in̄agí n̄w̄in̄ir̄in̄á ‘Or̄f̄anī?’ yaiw̄ir̄ixinī.” ur̄f̄f̄ȳ re en̄in̄iginī.

¹³ An̄in̄ají áwan̄ī ur̄fo roñe Gorixoyá s̄im̄in̄ī win̄ar̄igfá obaxí an̄f̄namī d̄an̄jowa enī n̄irónap̄im̄áná Gorixomī seáyim̄ī numero re riḡfawixinī,

¹⁴ “Nw̄fá an̄f̄namī seáyim̄ī n̄wean̄om̄ī seáyí e oumeaneyī. Áamá Gorixo n̄anī d̄in̄ī ar̄fá mikeamóagfá —O ayí n̄anī wimón̄ar̄in̄ir̄inī. Ayí Gorixoyá xewaxo r̄ixa rémóáná d̄in̄ī w̄fá wónáná awayinī n̄isan̄iro n̄weáfr̄ixinī.” n̄ir̄imowa

¹⁵ sip̄sip̄ awī mearoar̄igfawamī p̄nī n̄iw̄iárim̄ī an̄f̄namī n̄anī peyíná awa re rin̄igfawixinī, “Bet̄irexemī n̄iaíwí rémóe ir̄f̄nī nurane Gorixo áwan̄ī near̄f̄f̄ n̄anī s̄in̄w̄f̄ ow̄in̄aneyī.” n̄ir̄im̄imowa

¹⁶⁻¹⁷ an̄f̄nī nuro Josepo t̄f̄nī Mariaí t̄f̄nī r̄ipaú n̄wean̄agf̄ī n̄w̄in̄iro ámī wen̄in̄ī éf̄áyí win̄igfawixinī. Niaíwo bur̄m̄akáu aiwá nar̄igf̄e bokis̄f̄yo riwo w̄f̄r̄ar̄in̄in̄agí n̄w̄in̄iro p̄né an̄in̄ajowa n̄iaíwí o n̄anī ur̄f̄f̄p̄ī n̄anī áwan̄ī uráná

¹⁸ áamá p̄né sip̄sip̄ awī mearoar̄igfáwa ur̄f̄ap̄ī ar̄fá wiar̄igfáyí n̄f̄nī d̄in̄ī udud̄ nero aí

¹⁹ Mariaí xw̄iyfá iwo n̄an̄ip̄ī d̄in̄ī aumaúm̄ī nin̄irī d̄in̄ī n̄ip̄ikiga waríná

²⁰ sip̄sip̄ awī mearoar̄igfáwa ámī wigí sip̄sip̄ awī mearoar̄igf̄e n̄anī nuróná an̄in̄ajo ur̄f̄f̄p̄ī x̄ixen̄ī éf̄ en̄agí win̄iro ar̄fá wiwo nero n̄anī Gorixomī seáyim̄ī umero yayí umero wiḡfawixinī.

²¹ Niaíwo x̄in̄ái n̄ixirīmáná en̄aná r̄ixa sfá wé w̄f̄úm̄ī d̄an̄ī wáu wo óráná om̄ī iyí s̄im̄f̄ sfó wákwian̄iróná yof an̄in̄ajo en̄iná x̄in̄ái s̄inī agwí men̄jáná “Yof Jisasoyī w̄f̄r̄ir̄ixinī.” ur̄in̄ip̄ī w̄riḡfawixinī.

²² Sfá Mariaí “Nw̄f̄ ikaxí Moseso en̄iná n̄ir̄irī r̄fwam̄in̄ī en̄ap̄ī t̄f̄nī x̄ixen̄ī nerī igfá oeán̄im̄inī.” yaiwin̄f̄yī imón̄in̄áná ayaū Jisaso Gorixoyá wo oimón̄irī m̄inī wian̄irī n̄anī n̄imeám̄ī Jerusarem̄ī n̄anī nurī

²³ —Ámináoyá ñwí ikaxí re níníní eáníní, “Niaíwí oxí xámi óf imóo Goríxomí míní níwíro ‘Díxoríní,’ uríííxíní.” níníní eáníní tñí xíxéní

²⁴ Í niaíwí xíríí nání ígá eánímíní nání Goríxoyá ñwí ikaxí re rínínípa “Nioní nání xawíówí wáurani, agwíríwí wáurani, ridíyowá nííííxíní.” E rínínípa ayaú naníwí ridíyowá yaní nání nuri Jerusaremí níremorí aní Goríxo nání ridíyowá yarígíwámí nípáwírí ñwí ikaxí níníní eánínípa yaríná

²⁵ Iná áamá Jerusaremíyo ñweagíáyí wo —O xegí yoí Simionoríní. O áamá wé róníní imóníní Goríxomí píránní uxídírí yarínoríní. Áamá aríowayá xwá píaxíyo dání níwiarorí xegí Isírereníyo yeáyí uyimíxemeaní nání xwayí naníní ñweanoríní. Kwíyí Goríxoyá omí ukíkayonoríní.

²⁶ Goríxo Simionomí díní nukíkayoríná kwíyí tñí wá re urókiamonínigíní, “Joxí síní mípépa enjáná áamá Ámináoníyá díní tñí yeáyí seayimíxemeaní nání aríowayá xwá píaxíyo dání iwiaroníomí síñwí wíníííxíní.” urínínigíní.

²⁷ Simiono Goríxoyá kwíyí ukíkayonagí nání aní Goríxo nání ridíyowá yarígíwámí nípáwírí Jisasomí xaníyaú ñwí ikaxí Goríxo rínípa wíianíní nání xíomí nímeámí íwíapariníagí níwíníní

²⁸ íwomí nurápírí fá nímaxírímáná Goríxomí seáyímí numerí re urínínigíní,

²⁹⁻³⁰ “Ámináoíxíní, joxí nínínípa áamá nene yeáyí neayimíxemeaníomí ríxa síñwí tñí tñí níwíníní nání ayá sńwí míníro ananí xe péíííxíní.

³¹ Joxí rínípa áamá níntíyá síñwíyo dání díxí yeáyí neayimíxemeaní ríxa neaiapíííxíní.

³² Áamá joxí neaiapí wáníní ókíarínípa émayó nuréwapíyíríná wá wómíxíyíníxíní. O negí Isírereneyá aní re dání xíríí enagí nání áamá níní nene seáyímí neamepíííxíní.” uríagí

³³ íwomí xaníyaú Simiono egí íwo nání xwíyá apí rarínagí arfá níwírí ududí neri míní sńá níweáníri yaríná

³⁴ Simiono ayaúomí “Goríxo naní oeamíxíní.” nuríí íwomí xínáí Maríaímí re urínínigíní, “Arfá eí. Íwí romí Isírereníyí níní wí arfá níwíro díní wíkíwírófáyí seáyí e imóníííxíní. Wí arfá míwí nero díní míkíwíró éfáyí anpá imóníííxíní. Goríxo ‘Áamá níní naní oimóníyoyí,’ wimónínagí nání íwí ro símímajóníní yárinínagí nání áamá obaxí wíkí níwóníro ikayíwí numearíro yaríná ayí íníní dání díní wíawíarígíyí sńání imónííxíní.

³⁵ Jíxí míní míxí yarígífápa tñí ríróagíáníní íwí ro nání íkíníní sípí e síníxíní.” urínínigíní.

³⁶ Goríxoyá wá rókiamoarígí wí —Í Panueromí xemiáí xegí yoí Anaíríní. Xíáwo íríño Asao tñí gwí axíríní. Í ríxa apíanííxíní. Oxí nímeáníní níñwearíná xwiogwí wé wíúmí dání wáú múróáná

³⁷ xíagwo ríxa nípéáná í apíxí aní nímoníní níñwearí xegí xwiogwí níní ríxa 84 imóníníxíní. Í aní Goríxo nání ridíyowá yarígíwámí bí mípéyá íkwáwíyírání, áríwíyírání, aiwá ñwá ñwearí Goríxomí xwíyá ríííwí wírí yaríníní.

³⁸ Í ení aníwámí íwo fá níxíríní ñweagíé axíná níremorí íwomí síñwí níwíníní Goríxomí yayí níwímí nurí áamá “Goríxo gíná Jerusaremí ñweanwaéne gwíníní nearoayíronííxíní?” yaiwíarígíyó íwí o nání áwaní nura urínínigíní.

³⁹ Xaníyaú Goríxo ñwí ikaxí rínípa ríxa nípíní níyáíímí Garírí píropenííyo egí aní Nasaretíyí ríníne nání íwomí nímeámí níyírí e ñweanáná

⁴⁰ íwo xwé níwiarorí Goríxo omí ayá nurííxíríní díní ukíkayonagí nání ení eáníní amípí nání díní eníwíperí enínínigíní.

Xaníyaú Jisaso nání páf egí náníní.

⁴¹ Xaníyaú xwiogwí o omí aiwá Goríxoyá aníñajo xíáwowa Isípíyí aníyo ñweanáná mípíkí múroníyímí —Sfá ayímí aiwá Pasopayí ríníní imíxarígííxíní. Sfá ayí nání díní wíníní nání Jerusaremí nání nuayírí yayaríná

⁴² Jisaso xwiogwí ríxa wé wúkaú síkwí wáú enjáná sfá Goríxo múroníyí ríxa aníyo ayo imóníníxíní xaníyaú yarígífá nání Jisaso xíó tñí Jerusaremí nání níyíro

⁴³ sfá aiwá apí naníro nání níñweagíásáná ámi aní e nání nuríná Jisaso síní Jerusaremí ñweanáná xaníyaú majfá nímoníní

⁴⁴ re yaiwígííxíní, “Jisaso áamá negí wí tñí ríxa púnínigíní.” níyáwírí waríná sfá wíyí óríagí ayaú egí ámayó tñí áamá egí imoarígííyo tñí páf imíí neri

⁴⁵ páf yopa nímegínáííxíní ámi Jerusaremí nání níyírí páf néra núíííxíní

⁴⁶ ríxa sfá wíyaú wíyí óráná weníní éfíyí wínígííxíní. Aní Goríxo nání ridíyowá yarígíwámí íníní ríwo ñweanagí níwíníní o Goríxoyá ñwí ikaxí uréwapíyarígífá wámí áwíní e níñweámáná yaríní wírí arfá wírí yarínagí níwíníní

⁴⁷ áamá Jisaso píné ráná arfá n̄wiro n̄weagfáyá n̄n̄i aga ududf nero re yaiwigfawixini, “O arire ner̄i n̄jífá nimónir̄i r̄fá rarini?” yaiwiarfina

⁴⁸ xaniyaú omi s̄ijw̄f n̄winīri ududf n̄wiri x̄inái re ur̄in̄iginini, “Íwe, pí n̄n̄i e yeaiwapiyar̄in̄ini? Yaipawi ayá s̄f̄w̄f yearoar̄in̄agi n̄n̄i jox̄i n̄n̄i p̄fá yar̄in̄jwīi.” ur̄fagi

⁴⁹ o re ur̄in̄iginini, “Pí n̄n̄i aipagw̄i n̄ion̄i n̄n̄i am̄i am̄i p̄fá emear̄in̄iji? ‘Xanoyá d̄in̄j t̄f̄n̄i x̄f̄oyá an̄j r̄iwám̄i in̄im̄i n̄wean̄i.’ m̄iyaiwiar̄in̄j ren̄iji?” ur̄fagi ai

⁵⁰ xw̄iyfá x̄fo ur̄f̄p̄i n̄n̄i xaniyaú n̄p̄ikw̄in̄i n̄jífá mimón̄ipa neri

⁵¹ x̄fo t̄f̄n̄i naw̄ini nuro wigf an̄j Nasaret̄i n̄rémoro Jisaso xaniyaúmi arfá ȳm̄igf n̄wiri n̄wean̄aná x̄inái am̄ipi n̄n̄i o éf n̄n̄i d̄in̄j aumaúmf inar̄fna

⁵² Jisaso s̄ini xwé nimóga nur̄fna d̄in̄j en̄jw̄iperi xwé imón̄ir̄i n̄era war̄fna Gor̄ixo t̄f̄n̄i áamá n̄n̄i t̄f̄n̄i en̄i o n̄n̄i “Áamá nan̄jor̄ini.” n̄iyaiwia wagf̄ar̄ini.

3

Jono xw̄iyfá wáf ur̄in̄j n̄an̄ir̄ini.

¹ Taibirias̄i Sisao m̄ix̄f in̄áȳf nimón̄ir̄i xwiogw̄f wé wúkaú s̄ikw̄f wú áamá Rom̄iyo n̄men̄weámáná en̄áná Podias̄i Pairato Judia p̄ropen̄is̄fyo gap̄iman̄f n̄iyon̄i n̄n̄i x̄iráon̄in̄j nimón̄ir̄i men̄wean̄aná Adipas̄i Xeroto Gariri p̄ropen̄is̄fyo gap̄iman̄f ámináo nimón̄ir̄i men̄wean̄aná xex̄ir̄fmeáo Piripo Ituria p̄ropen̄is̄fyo t̄f̄n̄i R̄irakonaitis̄i p̄ropen̄is̄fyo t̄f̄n̄i gap̄iman̄f ámináo nimón̄ir̄i men̄wean̄aná Raiseniaso gap̄iman̄f ámináo nimón̄ir̄i Abirini p̄ropen̄is̄fyo men̄wean̄aná

² Anaso t̄f̄n̄i x̄ineagwo Kaiapas̄o t̄f̄n̄i apax̄f̄p̄an̄in̄j imón̄iḡíwaū seáȳf e nimón̄ir̄i men̄wean̄aná Jono —O xeḡf xano Sekaraiar̄ini. O áamá d̄in̄j mean̄je n̄wean̄aná Gor̄ixo n̄ir̄pear̄i re ur̄in̄iginini, “Nion̄iyá xw̄iyfá r̄ip̄i Isirer̄iyo wáf ur̄im̄éir̄ix̄in̄i.” ur̄fagi

³ o in̄iḡf Jodani rapá t̄f̄n̄j e wáf nemer̄i re ur̄imen̄iginini, “Ámáyné f̄w̄f yar̄iḡfáȳf r̄f̄w̄im̄in̄i n̄imamoro n̄isan̄iro yar̄f̄n̄áȳf n̄ion̄i waȳf seameair̄i Gor̄ixo f̄w̄f yar̄iḡfáȳf yokwar̄im̄f seair̄i en̄f̄ar̄ini.” nur̄imer̄i

⁴ en̄jpa Gor̄ixoyá wáf rókimaogaf̄ wo xeḡf yof Aisaiaoȳf rin̄ijo en̄jáná Jono s̄ini men̄áná o n̄n̄i n̄ir̄ir̄i r̄f̄wam̄in̄j re ean̄iginini, “Áamá d̄in̄j mean̄j̄m̄i d̄an̄i áamá wo r̄faiwá re rin̄f̄ar̄ini, ‘Ámináo r̄f̄w̄fyo b̄in̄fo n̄n̄i seḡf d̄in̄j óf nan̄j̄n̄in̄j wimoiro óf p̄ir̄an̄in̄j imoar̄iḡf̄p̄an̄in̄j wimoiro neróná

⁵ s̄fkwiox̄f imón̄in̄if̄ȳf xw̄fá xewiároro d̄f̄w̄f xwérani, on̄imiáran̄i, ȳip̄aroro óf n̄ir̄ir̄iwor̄i in̄in̄fyo nan̄j im̄ix̄áriro óf s̄ijn̄a yeáȳf neayim̄ixemeám̄in̄ir̄i yar̄in̄j w̄in̄p̄ir̄f̄ar̄ini.’ Áamá wo r̄faiwá e rin̄f̄ar̄ini.” Aisaiao en̄jáná Jono n̄n̄i e n̄ir̄ir̄i r̄f̄wam̄in̄j ean̄iginini.

⁶ E ner̄fna áamá n̄n̄i Gor̄ixo yeáȳf neayim̄ixemeám̄in̄ir̄i yar̄in̄j w̄in̄p̄ir̄f̄ar̄ini.’ Áamá wo r̄faiwá e rin̄f̄ar̄ini.” Aisaiao en̄jáná Jono n̄n̄i e n̄ir̄ir̄i r̄f̄wam̄in̄j ean̄iginini.

⁷ Jono Gor̄ixo ur̄in̄jpa wáf ur̄im̄ear̄fna ox̄f ap̄ix̄f obax̄f Jono waȳf neameain̄j̄on̄ir̄i o t̄f̄n̄j e n̄n̄i bar̄fna o aȳf n̄isan̄iro mé waȳf̄n̄i meaan̄iro yar̄in̄jaḡfá n̄winīri re uraȳin̄iginini, “Sid̄ir̄f miaéyné, ‘R̄f̄w̄éna Gor̄ixo xean̄in̄j seaik̄ar̄in̄fá en̄jaḡf n̄n̄i éf up̄oȳi.’ go sear̄fagi seyné waȳf nero Gor̄ixo e neaik̄ar̄in̄igin̄ir̄i n̄ion̄i t̄f̄ám̄in̄i éf bar̄in̄jo?” nur̄ir̄i

⁸ re ur̄in̄iginini, “Seyné f̄w̄f yar̄iḡf̄ap̄i nepa r̄f̄w̄im̄in̄i n̄imamor̄in̄áȳf p̄ir̄an̄in̄j nero ik̄fá sogw̄f nan̄j n̄wer̄fna yar̄in̄jpa imón̄ir̄ix̄in̄i. Seyné re m̄ir̄in̄ipa époyi, ‘Neḡf ar̄fo Eb̄ir̄famoyaéne imón̄in̄jagw̄i n̄n̄i Gor̄ixo wí xean̄in̄j neaik̄ar̄in̄fá men̄in̄i.’ m̄ir̄in̄ipa époyi. ‘Gor̄ixo Eb̄ir̄famoyá f̄wiár̄fawé n̄n̄i “Nion̄i ayo xean̄in̄j n̄wir̄fna ar̄ige xwé obax̄f imón̄in̄f̄ar̄ini?” n̄iyaiwiri ududf winar̄ini.’ r̄iyaiwiar̄in̄jo? Oweot, Gor̄ixo d̄in̄j e yaiwipax̄f men̄in̄i. Anan̄i s̄ijn̄a t̄f̄yo d̄an̄i Eb̄ir̄famo n̄n̄i f̄wiár̄fawé wim̄ix̄iyipax̄f̄r̄ini.

⁹ Gor̄ixo r̄ixa rap̄iwé ik̄fá m̄k̄f t̄f̄n̄j e n̄n̄i f̄á x̄ir̄in̄i. Ik̄fá ḡin̄i ḡina sogw̄f nan̄j m̄iwéaḡi n̄winīr̄fna n̄dik̄ar̄ir̄i r̄fá ikeáar̄in̄f̄ar̄ini.” ur̄fagi

¹⁰ áamá o t̄f̄n̄j e ep̄froȳf eḡfáȳf yar̄in̄j n̄wiayiro re ur̄iḡfawixini, “Nene n̄isan̄ir̄i n̄in̄wearanéná pí yan̄f̄w̄ar̄ini?” uraȳiaḡfá

¹¹ Jono re uraȳin̄iginini, “Áamá iȳfá wúkaú t̄f̄no wú áamá iȳfá mayomi m̄in̄i w̄iwinīḡin̄i. Áamá aiwá t̄f̄no en̄i mayomi m̄in̄i w̄iwinīḡin̄i.” nur̄ir̄i yar̄fna

¹² takis̄f n̄n̄i n̄igw̄f ur̄árap̄iḡfá wa waȳf meaan̄iro n̄b̄iróná yar̄in̄j re wigfawixini, “Near̄ewapiyar̄in̄jox̄in̄i, none n̄isan̄ir̄i n̄in̄wearanéná pí yan̄f̄w̄ar̄ini?” ur̄fagi

¹³ o re ur̄in̄iginini, “N̄igw̄f takis̄f n̄n̄i n̄inear̄ápm̄er̄fna n̄igw̄f gap̄imanowá ‘Ur̄ápm̄er̄ix̄in̄i.’ sear̄iḡf̄ap̄i wiár̄f n̄imúroro seáȳf e m̄inear̄ápm̄ani.” nur̄ir̄i yar̄fna

¹⁴ Poris̄f wa en̄i n̄b̄iro yar̄in̄j re wigfawixini, “None en̄i n̄isan̄ir̄ane n̄in̄wearanéná pí yan̄f̄w̄ar̄ini?” ur̄fagi o re ur̄in̄iginini, “Soyné ámayá n̄igw̄f ur̄ápan̄iro n̄n̄i iwan̄j eamero xw̄ir̄ix̄f mero yap̄f uxekw̄imoro mepa éir̄ix̄in̄i. Seḡf n̄igw̄f om̄in̄j nero meáf̄ap̄in̄i n̄im̄ear̄fna ‘Aȳf ap̄an̄ir̄ini.’ yaiw̄ir̄ix̄in̄i. Áamá wayá n̄n̄i ayá s̄f̄w̄f m̄isearopan̄i.” nur̄ir̄i yar̄fna

¹⁵ oxí apíxí níní “Ámá Goríxoyá dínfyo dání nene yeáyí neayimíxemeanfa nání aríowayá xwáa piaxíyo dání iwíaronfo gíná imónínfárfaní?” nīyáiwiróná xwíyáa Jono wáa urímearínfí aríáa níwiro nání dínfí re nípíkíga ugíawixíní, “Ámá Goríxoyá dínfí téní yeáyí neayimíxemeanfa nání aríowayá xwáa piaxíyo dání iwíaronfoyi rarínjwáo ámá ro meníraní?” yaiwíaríná

¹⁶ Jono áwanfí nurírí re uríníniginí, “Nioní sa iníigfí téní wayí seameaiaríníní. Nioní enj neánírí aiwí ríwíyo bínfó nioní nímúróníní. Nioní ámá nanjóní aiwí o nioní téní xíxení mimónínjagí nání ámá omínfí wíiarígíáyí bosoyá síkwí sú gwí wikweaiarígíápa nioní oyá wikweaipaxfmaní. O wayí níseameairíná iníigfí téní seameainfamaní. Goríxoyá kwíyí téní seameairí ríá téní seameairí enfárfíní.” nurírí

¹⁷ Goríxo ámá nanfyo yeáyí nuyimíxemeari sípiyo anípá imíxírí enfá enjagí nání ewayí xwíyáa rípi uríníniginí, “Ámá pokí téní wítí aiwá eyeyírómfí ero aiwá ná anfyo tíro mamíwí téní síyíkí téní ríá íkeaáríro yarígíápa Goríxo ení axípi e emfánírí wítí mamíwí téní ná téní eyeyírómfí iníjje aiwá náyí anfyo tírí mamíwí téní síyíkí téní ríá íkeaárírí emínírí nání xegí pokí fá níxírírí roní.” uríníniginí.

¹⁸ E nurírí ámá dínfí oyaiwípoynírí xwíyáa wí wí ení obaxí urírí xwíyáa yayí winípaxfípi ríwíyo Goríxo urowárenapíní nání urírí nerí

¹⁹ gapímaní Xeroto íwí erí xexírímeáoýá apíxí Xerodiasíyí rínínj urápírí yarínjagí Jono mífí nurírí “Íwí níní joxí yarínfípi nanfmaní. Díxí ríríxímeáoýá apíxí nurápíríná ‘Nanf yaríníní.’ rísimónariní?” uríagí

²⁰ Xeroto íwí níní apí nenjagí aí ámí wíní nerí Jonomí gwí níyirí kírapusí anfyo njwíraríniginí.

Jisasomí wayí umeainfí náníríní.

²¹ Jisaso, Jono síní gwí mīnjwíraríní enjáná ámáyo wayí numeairí yaríná, Jisaso ení nībírí Jono omí wayí umeaíáná Jisaso éf nírorí xano Goríxomí ríxínfí uraríná re eníniginí. Anfnamí dání óf inírí

²² kwíyí Goríxoyá xawíówíníj nímonírí o ténfí e nání weapírí anfnamí dání xwíyáa wí re rínénapírí “Gí íwí dínfí síxí ríyínáoxíní, joxí nání aga yayí ninaríní.” rínénapírí eníniginí.

Jisasomí xiáwo íríjowa náníríní.

²³ Jisaso ámáyo iwamíó nuréwapíyemeríná xegí xwiogwí 30 imóníníniginí. Oxí apíxí o nání dínfí re yaiwiagíárfíní, “Josepomí xewaxoríní.” yaiwiagíárfíní. Josepomí xano Xirairíní.

²⁴ Omí xano Matatoríní. Omí xano Ripaioríní. Omí xano Meríkaioríní. Omí xano Janaioríní. Omí xano Joseporíní.

²⁵ Omí xano Matataiasoríní. Omí xano Emosoríní. Omí xano Neamoríní. Omí xano Esíraioríní. Omí xano Nagaioríní.

²⁶ Omí xano Meatoríní. Omí xano Matataiasoríní. Omí xano Semenoríní. Omí xano Josekoríní. Omí xano Jodaoríní.

²⁷ Omí xano Joananoríní. Omí xano Resaoríní. Omí xano Serababeroríní. Omí xano Siarítieroríní. Omí xano Neraioríní.

²⁸ Omí xano Meríkaioríní. Omí xano Edaioríní. Omí xano Kosamoríní. Omí xano Erímedamoríní. Omí xano Eroríní.

²⁹ Omí xano Josuaoríní. Omí xano Eriesaoríní. Omí xano Jorimoríní. Omí xano Matatoríní. Omí xano Ripaioríní.

³⁰ Omí xano Simionoríní. Omí xano Judaoríní. Omí xano Joseporíní. Omí xano Jonamoríní. Omí xano Eraiakimoríní.

³¹ Omí xano Meriaoríní. Omí xano Menaoríní. Omí xano Matataoríní. Omí xano Netanoríní. Omí xano Depitoríní.

³² Omí xano Jesioríní. Omí xano Obetoríní. Omí xano Bowasoríní. Omí xano Sarímonoríní. Omí xano Nasonoríní.

³³ Omí xano Aminadaporíní. Omí xano Atíminoríní. Omí xano Anaioríní. Omí xano Xesíronoríní. Omí xano Peresoríní. Omí xano Judaoríní.

³⁴ Omí xano Jekoporíní. Omí xano Aisakoríní. Omí xano Ebírfamoríní. Omí xano Tiraoríní. Omí xano Nexoríní.

³⁵ Omí xano Serakoríní. Omí xano Reuroríní. Omí xano Perekoríní. Omí xano Ebeoríní. Omí xano Seraoríní.

³⁶ Omí xano Kenanoríní. Omí xano Apakísatoríní. Omí xano Siemoríní. Omí xano Nowaoríní. Omí xano Remekoríní.

³⁷ Omi xano Metusaraorini. Omi xano Inokorini. Omi xano Jaretorini. Omi xano Maxararerorini. Omi xano Kenanorini.

³⁸ Omi xano Inosorini. Omi xano Setorini. Omi xano Adamorini. Omi xano Gorixorini.

4

Obo iwamfo wiwapiyini nanirini.

¹ Jisaso kwiya Gorixoyapi omi niwimeari ukikayonana iniigi Jodani rapayo dani peyarina kwiya Gorixoyapi ama diti meane nimeera warina

² sa 40 orarina Obo "O eni neaniri xano wimonarinipti xfdinrifenijo?" niyaiwiri omi iwamfo niwapiyayiri yarina sa ayo aiwa mini nera nusan sa 40 imonana rixa agwi wiarina

³ Obo re uriniginini, "Joxi nepa niaiw Gorixoyaoxi enanayi aiwa niri nani sija tiya, 'Bisferfa imonei.' urei." uragi

⁴ Jisaso re uriniginini, "Oweo, wi e emimeini. Gorixoya Bikwoyo dani re niriniri eanini, 'Ama aiwa niri nani diti nimonanayi, wi diti niyiminigi imoninipi meapaxi menini.' rininigi nani joxi niripti wi emimeini." uriniginini.

⁵ Obo Jisao seay emi nimeaa niyeyiri ani nini xwfa riri nirimini nani imoninigiyo anini axina siwa niwiri

⁶⁻⁷ re uriniginini, "Ani nini xwfa riri nirimini nani imoninigiyo joxi siwa siarinipi ayi nioniyarini. Nini rixa nigini imonini. 'Ama womi mini owimini.' niyaiwiri anani mini wipaxirini. Joxi nion nani min xwfo nkwrori nion seay e nimeanayi ayi nini weyi meararigapi api tni dixi siapimini." uragi ai

⁸ Jisaso re uriniginini, "Bikw Gorixoyayo re niriniri eanini, 'Dixi Amin Gorixomini miji xwfo ikwrori seay e umeri erini.' rininigi nani joxi ninarinipi wi e emimeini." uriniginini.

⁹ Obo "Jisaso xegi xano Gorixo eni eaninorfaniri iwamfo owiapiyini yap owiapiyimini." niyaiwiri omi ani Jerusalemio nani nimeaa nuri ani Gorixo nani ridiyowa yarigiwami xegi rikwoyo niwiarariman re uriniginini, "Joxi nepa niaiw Gorixoyaoxi enanayi, xwami nani nima wiri xeamo.

¹⁰ Ayi riri nani rinarinini. Gorixoya Bikwoyo xwifa riri eni niriniri eanini, 'Gorixo xegi aninaji joxi nani piraninigi awi nweapiri nani re urinijo, 'Omi awi mearopoyi.' urinijo. niriniri eaninigi nani nima wiri xeamo." nuri

¹¹ re uriniginini, "Riri eni niriniri eanini, 'Joxi sikwi sijnayo piri uyikieami inirixiniri ayi fa rixiripiri we awa sipirini.' eni niriniri eaninigi nani anani nima wiri xeamoana 'Gorixomi xewaxorani?' siawimini." uragi

¹² Jisaso re uriniginini, "Nion re dani nipierranayi, joxi ninarinipa Gorixo aninaji nion fa nixiripiri nurowarenapaxi ai riri eni niriniri eanini, 'Dixi Amin Gorixoya eni eaninipimi iwamfo niwapiyipani.' eaninigi nani wi nima wiri xeamomimeini." uriniginini.

¹³ E urana obo iwamfo nini e niwapiyisan omi pini niwiarimi nuri idana ami wiwapiyipaxi imonana nani wenin neri nweaniginini.

Jisaso iwamfo nemi urwapiyemeni nanirini.

¹⁴ Jisaso kwiya Gorixoyapi ukikayonagi ama diti meane pini niwiarimi nuri ami Gariri piropenisio nemi pine o nani piropenis ayo ami ami yan iwemimearina

¹⁵ o ani api apimi nemi wig rotu anjo urwapiyemearina ox api xini xomi seay e umeaagfari.

Nasareti nwey Jisasomi rafi umogfa nanirini.

¹⁶ Jisaso Nasaretiyo nani nuri —Ani ayo xo sini onimi ina ni nweari xwe iwaronjoyo nani nuri xegi inana yarini pa Sabarayo rotu anjo nipa wiri Bikw Gorixoya fa rominiri nani ef niri

¹⁷ rixa Bikw Gorixoya wa rokiamoagi Aisaoyi rinijo eanipi umealan o ninariri xwifa riri rinije nani pa neri niwinirina fa re riniginini,

¹⁸ "Kwiya Gorixoyapi nion nikikayoni. Nion ama uyipeayio xwifa yayi winipaxi imoninipi urimfa nani niri piri ama fa xenwiararinigiyo 'Sini seyne fa maseaxenwiarini. Anani upoyi.' urimfa nani nurowarenapiri ama sinji suparigayo 'Anani sinji noxoari anipoyi.' urimfa nani nurowarenapiri ama iwanji mepero xopirari wiro egayo eyay imiximfa nani nurowarenapiri

¹⁹ 'Gorixo xegi ama ef umininiyi anji ayorini.' urimfa nani nurowarenapiri enirini." Jisaso fa e niroarimi

²⁰ Bikwí ámi nixopemixárimáná rotú anj mearinj womi miní ntwimáná éf nijnweari ámá rotú anjyo njwixapigáyí omíni sijwí agwí ntwiga waríná

²¹ o “Xfo nání rfa raríní?” oyaiwipoyíníri iwamfo nuriri re urinjiginí, “Agwíní rfwamínj nioní fá róapi seyfné arfá ntwiríná ríxa xixení imónigoí.” uráná

²² níní o nání nanjíní nira uro xwiýfá awííninj yarínj xfo rfi jfapi nání dínj nípikíga uro nero aí re rinigfawixíní, “Ámá royf sa anj re dánj Josepomí xewaxoríní. Arige nerí nijfá xwé api imóninjrfaní?” rinarná

²³ o re urinjiginí, “Seyfné ewayf xwiýfá rípi nínirípíráoi, ‘Joxí nepa xwíroxí enánáyí, jwaníjoxí píranínj imíxínei.’ nírípíráoi. E níniríroná re nírípíráoi, ‘Emímí amípi anj Kapaneamíyo enoi.’ rarínjagfá arfá winjwápi ámi díxí anj re ení emímí neaií.’ nírípíráoi.” nuriri

²⁴ re urinjiginí, “Nepa seararínjíní. Wíá rókiamoarínj wo o xegf anjyo nání nuri Goríxoyá xwiýfá uráná xegf ámá e njweagfáyí omí mímínarigfámani.

²⁵ E nerí aiwí nioní nepa seararínjagí píranínj arfá nípoi. Eníná wíá rókiamoagfí Irajiao emearíná agwí anj pírfíní erí iníá meapa erí ámá níní aiwá nání dfwí ikeamóniro enáná Isíreríyí apíxí aní obaxf njweanagfá aiwí

²⁶ Goríxo Irajiao iwamí wímí arírá wíwiniginíri murowárí émayf apíxí wímíní — Í Saidoní tñnj e anj onímiá Seraparí rinínj bímí dánjíní. Ímíní arírá wíwiniginíri wáriniginí.” nuriri

²⁷ re urinjiginí, “Eníná wíá rókiamoagfí Iraisao nemeríná ení Isíreríyí obaxf peyíyí tífíyí egfá aiwí Iraisao ayo womí nanj wímíxagfámani. Émayf womíní —O Siria dánj xegf yof Nemenoríní. Omíní nanj wímíxíjíní.” uráná

²⁸ ámá níní rotú anjyo njweagfá arfá e ntwiróná xwíoxíyo dání rfa ápiáwíninj ntwóróa nuro

²⁹ ntwiápnímearo omí fá níxíróro wigf anjyo dání nixoyfpióa nuro dfwí mñnj wigf anj mñrínjípímí dání mamówáraníro nání xixoyfpií níméra yaríná

³⁰ o áwinímí níyékínímí xegf dínj tñní unjiginí.

Imfo dínj xixéoarínj womí míf umáíninj nániríní.

³¹ Jisaso Garirí píropenísíyo nemeríná anj xegf yof Kapaneamíyo níremorí Sabarfáyo nurewapiyirí yaríná

³² ámá ayf arfá ntwiróná o xwiýfá api xiáwónínj rarínjagí ntwíníro mñnj sfjá ntwéáníro yaríná re enjiginí.

³³ Ámá rotú anjyo njweagfáyí wo —O imfo dínj xixéoarínjoríní. O ntwiápnímeari makírfwí nímorí

³⁴ re urinjiginí, “Ai! Nasaretí dánj Jisasoxíní, none pí neaimíníri barínjíní? Xwírfá neaikíxémíníri ríbarínjíní? Joxí nání nioní níjfaríní. Goríxo xewaxoxí xfo rírféaoxíriní.” uráná

³⁵ Jisaso míf nuriri re urinjiginí, “Ámí bí mírípa ei. Omí pñní ntwiárimí ui.” uráná re enjiginí. Imfo ámá omí xwírfá wí mikíxé ámayo áwinímí dání meanjíní neaárimí unjiginí.

³⁶ Meanjíní neaárimí úaná ámá níní óf níkáríníro re rinigfawixíní, “Xwiýfá oyá enj síxí eáníní. O néní tñjónínj níríná sekaxf uráná imfo aí arfá ntwíro éf waríjoi.” níríníro yaríná

³⁷ xwiýfá o yarínjpi nání píropenísí ayo amí amí yanf iwénímenjiginí.

Saimonomí xíneagwímí nanj imíxínj nániríní.

³⁸ Jisaso ntwiápnímeamí rotú anjyo pñní ntwiárimí nípeyearí xegf wiepísarínj wo Saimonoyí riníjyá anjyo nání nuri nípáwirí omí xíneagwí rfa pírf wíarínjagí nání ímí nanj owímíxíníri yarínj wíagfá

³⁹ o í sá weje nání nuri nírómáná rfa pírfíyo míf uráná re enjiginí. Símixípi ímí pñní ntwiárimí úaná í ríxa anjíní ntwiápnímeari aiwá pírf nímeari ntwia unjiginí.

Símixí obaxíyí nanj imímixímí enj nániríní.

⁴⁰ Ámá anj apímí dánjyí sogwí ríxa nípfímeááná wigf ámá símixí xíxegfíní yarigfáyí nímeamí Jisaso tñnj e nání báná o ámá ayf ayo wé seáyí e ikwíkwíarímí erí nanj imímixímí erí yaríná

⁴¹ imfo ámá ayo wíyo obaxf xixéoarínjyí ámá ayo pñní ntwiárimí nuróná makírfwí nímoayíro re urayigfawixíní, “Níaiwí Goríxoyáoxíriní.” urayarínjagfá o ímíowa xfo aríowayá xwíá píaxíyo dání iwíaroníoyí rarígo enagí nání níjfa imónínjagfá nání o míf nuriri “Ámí bí mírípa époi.” ururímí nerí e néísáná

⁴² sá weŋo wíá móniŋfmi n̄wíápf̄n̄imeám̄i áamá maȳf e nán̄i nuri ŋweaŋjáná áamá ox̄f ap̄ix̄f n̄n̄i o nán̄i pf̄á n̄mero om̄i n̄wímeaaroná “Nene pf̄n̄i n̄neawiár̄m̄i mupani.” uran̄ro yariŋagá aiwi

⁴³ o re ur̄iŋnigini, “Gorixo re n̄rowár̄enap̄iŋrini, ‘An̄f aȳf ayo re ur̄imérixini, ‘Gorixo xwiox̄fyo n̄imeám̄f neri seamen̄wean̄fá nán̄i seȳn̄e n̄san̄ro ŋweáfr̄ixini.’ ur̄imérixini.’” n̄rowár̄f enaḡf nán̄i an̄f wíyo xwiȳfá yaȳf win̄ipax̄f imóniŋf ap̄i ur̄im̄in̄ri eni xe oum̄ini.” nuriŋi nuri

⁴⁴ Judaȳfá an̄f ap̄i apim̄i rotú an̄f m̄ir̄in̄iŋfyo dán̄i nuréwap̄iya un̄iŋigini.

5

Jisasoyá d̄iŋf t̄ni peȳf obax̄f uben̄fyo m̄in̄iŋf nán̄ir̄ini.

¹ Jisaso ip̄i xeḡf yof Genesaret̄ip̄am̄i éf n̄rómáná xwiȳfá Gorixoyá urar̄fá áamá obax̄f ar̄fá wian̄ro nán̄i x̄im̄ix̄im̄f n̄in̄ro Jisasom̄i ikw̄ikw̄ier̄f winar̄fá

² ewé b̄fxáu, yán̄ip̄am̄i t̄fá b̄fxáu wen̄aḡf n̄w̄in̄ri peȳf ápeariḡfáwa ewé ap̄fxaumi dán̄i nayoámáná wiḡf uben̄f iḡfá eaariŋaḡfá n̄w̄in̄m̄i nuri

³ ewé b̄fbá Saimonoyápf̄am̄i n̄p̄ixemoán̄ri yariŋf re win̄iŋigini, “In̄ikí t̄iŋf re pf̄n̄i n̄wiár̄im̄i ná j̄e on̄iápf̄f anan̄i n̄wan̄r̄ewi?” nuriŋi éf n̄iŋweámáná ewé ap̄am̄i dán̄i ox̄f ap̄ix̄f ip̄i man̄pá t̄iŋf e r̄owap̄iḡfáyo nuréwap̄iyiri

⁴ r̄ixa n̄ip̄in̄i nurár̄imáná Saimonom̄i re ur̄iŋnigini, “Ip̄i ná m̄fm̄i en̄e nán̄i n̄imeám̄i nuri peȳf f̄ayo m̄in̄in̄i nán̄i uben̄f mamówár̄fpiyi.” ur̄aḡf

⁵ Saimono re ur̄iŋnigini, “Neḡf neameameariŋox̄in̄i, s̄fá r̄iyim̄i ár̄fw̄iyim̄i peȳf f̄á wí n̄m̄in̄r̄en̄iŋoin̄ri an̄iŋf min̄f mépear̄iŋáná wíá neaógoi. E neri aiwi jox̄i e year̄aḡf nán̄i ye iwam̄fó mamówár̄an̄fwi.” nuriŋi

⁶ mamówár̄áná re en̄iŋigini. Uben̄f ú peȳf obax̄fyo n̄mud̄f̄mori r̄ixa ar̄kín̄im̄in̄ri yariŋaḡf n̄w̄in̄ri

⁷ wiḡf wífxaumi ewé b̄fbám̄i ŋweaḡfíwaú san̄f oyearáp̄fpiyin̄ri wápiá n̄wiri awaú n̄b̄iri uben̄f n̄m̄ixearo ewépf̄xaumi ikw̄iár̄áná ewépf̄xaú r̄ixa ná in̄im̄in̄ri yariŋaḡf

⁸ Saimoni Pitao siŋw̄f e n̄w̄in̄ri nán̄i Jisasoyá s̄ikw̄f t̄iŋf e m̄iŋf xw̄fáyo n̄kw̄rori re ur̄iŋnigini, “Ámináox̄in̄i, nion̄i f̄w̄f yariŋáon̄i enaḡf nán̄i pf̄n̄i n̄n̄wiár̄im̄i ut.” nuriŋi

⁹ peȳf aga xwé n̄mearo nán̄i o t̄ni xeḡf áamá n̄kum̄ix̄in̄ri peȳf nán̄i yariŋfáwa t̄ni udud̄f nikár̄in̄ro

¹⁰ Sebediom̄i xewaxowáú Jemiso t̄ni xogwáo Jono t̄ni awaú Saimonom̄i n̄kum̄ix̄in̄ri peȳf nán̄i yariŋfíwaú eni udud̄f ikár̄inar̄fá Jisaso Saimonom̄i re ur̄iŋnigini, “Jox̄i wáȳf mikár̄in̄ipani. Agw̄i re dán̄i peȳf nán̄i yariŋf̄p̄an̄iŋf áamá nán̄i eni e néra ur̄fár̄ini. Áamá nion̄i n̄ix̄f̄d̄ip̄f̄fá nán̄i wir̄imear̄fár̄ini.” nuriŋmáná en̄jáná

¹¹ awa ewé n̄imeám̄i n̄b̄iro yán̄i e dán̄i nayoaro ewé peȳf am̄ip̄i e n̄it̄im̄i om̄i n̄ix̄fda uḡfawix̄ini.

Áamá peȳf t̄iŋf wom̄i nan̄f im̄ix̄iŋf nán̄ir̄ini.

¹² Jisaso an̄f wíyo n̄meri an̄f bim̄i ŋweaŋjáná áamá wo —O peȳf̄f p̄ip̄f̄r̄im̄fó yariŋor̄ini. O Jisasom̄i n̄w̄in̄r̄fá oyá s̄ikw̄f t̄iŋf e s̄m̄iman̄f xw̄fáyo n̄kw̄rori waun̄f re ur̄iŋnigini, “Ámináox̄in̄i, jox̄i nan̄f n̄im̄ix̄m̄in̄r̄ináyf anan̄i nan̄f n̄im̄ix̄ipax̄f̄r̄ini.” ur̄aḡf

¹³ Jisaso wé n̄moauri om̄i seáȳf e nikw̄iár̄imáná re ur̄iŋnigini, “Nion̄i ‘Jox̄i nan̄f oimón̄ini.’ nimónar̄ini. R̄ixa nan̄f imón̄ei.” uráná re en̄iŋigini. Peȳf̄f ap̄i r̄ixa nan̄f imónáná

¹⁴ Jisaso “Áamá wíyo nion̄i sim̄ix̄fáȳf nán̄i áwan̄f mur̄ipa ei.” nuriŋi áamá o Moseso en̄jáná ŋw̄f ikax̄f raḡf̄p̄i mé ámayo xewan̄iŋo áwan̄f nura emen̄iḡin̄ri e nuriŋi áam̄i re ur̄iŋnigini, “Áminá apax̄f̄p̄an̄iŋf imón̄iḡfáwa t̄iŋf e nán̄i nuri wom̄i s̄iwá n̄w̄in̄ri nan̄f r̄id̄iyowá nán̄i neḡf ar̄fo Moseso en̄jáná sekax̄f nearaḡf̄f b̄i r̄id̄iyowá siár̄iri jox̄i nan̄f imón̄if̄yf nán̄i áwan̄f r̄ir̄i eni m̄in̄i m̄in̄i w̄ir̄ix̄in̄i.” Jisaso sekax̄f e ur̄aḡf ai

¹⁵ xwiȳfá em̄im̄f am̄ip̄i Jisaso yaȳiŋf̄yf nán̄i yan̄f r̄ixa ná j̄fam̄i niwéa n̄meri yarf̄fá ox̄f ap̄ix̄f obax̄f om̄i ar̄fá wian̄ro nán̄i b̄iro s̄im̄ix̄f wiariŋf̄yf nan̄f oneaim̄ix̄in̄ri b̄iro nero o t̄iŋf e n̄ip̄in̄ro n̄iŋwearo e yayar̄fá

¹⁶ o in̄iná áamá d̄iŋf mean̄e nán̄i n̄wayiri Gorixom̄i xwiȳfá r̄ir̄im̄f wiaḡf̄r̄ini.

En̄f n̄n̄i s̄iwim̄f en̄f wom̄i nan̄f im̄ix̄iŋf nán̄ir̄ini.

¹⁷ O s̄fá wiyim̄i ámayo uréwap̄iyar̄fá áamá wa Parisiȳf r̄in̄iŋf̄yf wa t̄ni Gorixoyá ŋw̄f ikax̄f uréwap̄iyariŋf̄yf wa t̄ni —Awa Gariri p̄iropen̄is̄fyo an̄f aȳf ayo dán̄i b̄imiro Judia p̄iropen̄is̄fyo an̄f aȳf ayo dán̄i b̄imiro Is̄irer̄iȳf an̄f xwé Jerusarem̄i dán̄i eni b̄iro eḡfáwar̄ini. Awa Jisaso uréwap̄iyariŋe éf n̄iŋwearo ar̄fá wiar̄fá Jisaso áamá s̄im̄ix̄f wiariŋf̄yo nan̄f owim̄ix̄im̄in̄ri nán̄i en̄f s̄ix̄f eán̄iŋf Gorixoyápf̄ uk̄ikayon̄jáná re en̄iŋigini.

¹⁸ Ámá wa wigí áamá womi —O ení níní síwímí yárinjoriní. Omí ikwianjwáyo nítíro Jisaso nanjé owimíxíní níméámí nìbíro “Níméámí nípáwirane Jisasoyá símímanjímíní anjwí e owíráraneyí.” níríro éfáyí

¹⁹ Ámá obaxí anjé fíwí e píkwpíkwpí iníjagáa ófí nání páfí nímegíníro anjwámí níméámí nìxéga nìpeyíro anjé sáfí téníjyí wí nípíneaayíro dae nítímáná ikwianjwína téní gwí nýíro áamá anjyó inímí epíroyí egáfáyo áwínímí gwírí e e nímamówára nìwepíníro Jisaso símímanjé ténímíní táná

²⁰ Jisaso ení níní síwímí enjyá áamá níní xfo nání dínjé wíkwíro “Jisaso ananí nanjé imíxípxáfríní.” wíaiwíro yarínjagáa nìwíníre urínjínigíní, “Ámáoxíní, dìxí fíwí yarínjé píríxa yokwarímí sííní.” uráná

²¹ Goríxoyá njwí ikaxí eáníjípí mewegíwáa téní Parisiowa téní ikeagígíwí re níríga ugáfawixíní, “Ámá royí gorífaní? Goríxomí ríperírí numearírí yarínjé royoí? Ámá fíwí yarígífáyí yokwarímí yarínjé royí gorífaní? E yarínjé sa Goríxoríní.” rínarínjagáa

²² Jisaso xegí dínjé téní adadé nìwírí re urínjínigíní, “Nioní nání segí xwíoxíyo dání pí nání dínjé e moarínjé?” nurírí

²³ re urínjínigíní, “Ámá wo fíwí ikárinínjé nioní yokwarímí wíánáyí, inímí imóníjagí nání áamá woxí sínjwí téní sínjwí wínípxá meníní. E nerí aiwí nioní áamá ení níní síwímí ení womí ‘Ríxa nìwíápfínímearí dìxí ikwianjwí níméámí uí.’ uránáyí, o nanjé imóníjagí áamá nýínéní sínjwí téní sínjwí wínípxáfríní.” nurírí

²⁴ re urínjínigíní, “Nýínéní nioní nání re nìaiwípí, ‘Ámá imóníjagí ananí áamá xwáfí tíyo dánjé fíwí ikárinífpí ení ananí yokwarímí wíipaxorífaní?’ nìaiwípí nání pírárinjé sínjwí nanípoiyí.” nurírí ení síwímí enjómí re urínjínigíní, “Nioní re rírarínjíní, ‘Joxí nìwíápfínímearí dìxí ikwianjwí níméámí anjé e nání uí.’ rírarínjíní.” uráná re eníjínigíní.

²⁵ O áamá níní sínjwí anígíe dání ríxa nanjé nímóní nìwíápfínímearí xegí ikwianjwí sá wenjína nímearí xwanjwí níkwónímí nìpeyearí Goríxomí seáyí e número xegí anjé e nání úáná

²⁶ oxí apíxí níní ófí níkáriníro Goríxomí seáyí e número wigí xwíoxíyo dání sírí nípíkiníro re níríga ugáfawixíní, “Agwí xegí bí éagí ríyí wíníwíní.” rígfawixíní.

Rípaíomí “Nìxídeí.” urínjé náníriní.

²⁷ Jisaso e dání nìpeyearí nuríná áamá nígíwí takísí nání uráparínjé wo —O xegí yofí Rípaíoríní. Xegí yofí ámí bí Matíyuríní. O xegí opisí anjyó éfí njweanjagí Jisaso sínjwí e nìwíníre re urínjínigíní, “Joxí nìxídeí.” uráná

²⁸ o nìwíápfínímearí xegí amípí níní e píní nìwíárimí Jisasomí uxídíjínigíní.

²⁹ Jisaso nání xegí anjyó aiwá xwé bí ríyamí nerí njweanjáná takísí nání nígíwí uráparígí wa téní áamá wíníyí téní nìbíro nawíní awaú téní nìjweámáná aiwá níníro yaríná

³⁰ Parisi wa téní Goríxoyá njwí ikaxí eáníjípí mewegíwá wo téní Jisaso nání wíepísarínjowamí anjínúmí ikaxí nuríro re urígáfawixíní, “Soyíné takísí nání nígíwí uráparígí awa téní áamá fíwí yarígí wíníyí téní pí nání inígí nìro aiwá nìro yarínjé?” urígáfá

³¹ Jisaso ewayí xwíyífá rípí urínjínigíní, “Ámá nanjé yarígífáyí nanjé oneaimíxíní xwírí ténjé e nání warígífáraní? Owéoi! Símxí yarígífáyíní xwírí ténjé e nání warígífáriní.” Ewayí xwíyífá apí nurírí

³² re urínjínigíní, “Nioní áamá wé róníjé imónígífáyí wigí yarígífáyí ríwímíní mamoro saníjé imóníro oépoyníní bínjámaní. fíwí yarígífáyí ríwímíní mamoro saníjé imóníro oépoyníní bínjáriní.” urínjínigíní.

“Wíepísarínjowa pí nání aiwá njwáfí mìnjwíríní yarínjé?” urígífá náníriní.

³³ Ámá wa Jisasomí re urígáfawixíní, “Jono wíepísarínjowa iníná aiwá njwáfí njwíríníro Goríxomí ríxínjé uríro yayarígífáriní. Parisiowayá wíepísarínjowa ení axífpí yarígífáriní. E nero aiwí joxí wíepísarínjé aiwá njwáfí bí mìnjwíríní iníná aiwá nìro inígí nìro yarígífáriní.” urígáfá

³⁴ Jisaso “Nioní gí wíepísarínjowáa téní njweanjáná awa aiwá njwáfí njweapaxímaní.” urímíní nání ewayí xwíyífá rípí urínjínigíní, “Ámá wo apíxí meámíní aiwá imíxífáyí áamá aiwá apí nípírí nání bífáyí apíxí meáo síní ayí téní njweanjáná aiwá njwáfí njwírínarígífáraní? Owéoi!

³⁵ E nerí aiwí apíxí meáo sáfí obaxí wí nórímáná enjáná áamá wí omí wanínímíxáná iná áamá ayí dínjé sípí wíarínjagí nání aiwá njwáfí njwírínípfírfáriní.” urínjínigíní.

³⁶ Xfo rapírípí síjúníjé imóníjagí nání ewayí xwíyífá ámí rípí urínjínigíní, “Ámá wo xegí rapírípí urú axenínjagí nìwínírfáa pírómíní nání xegí síjúní nímearí naxerí píróarínjéraní? Owéoi! Síjúní naxeríná xwírífá íkíxéníjé. Síjúní ení naxerí píróánáyí

urú yapí xixení axípi imónínimeníñoi.” nuríri awa wigí eníná dání “Nene e nerfná wé róníní nimónítrane níperínáyí ananí Goríxo tñí e nání peyaníwáriní.” nira wagfápi síní yariǵfápi tñí xwiyá síní tñí nawíní ikwieropírixíníri ewayí xwiyá e uríníniginí.

³⁷ Ámí axí rípi re uríníniginí, “Ámá wo re yarińmaní. Memé wará sixí uríyo iníǵí wainí síní iwajá yarińmaní. E nerfnáyí, memé wará sixí awá núpíyiníri wainí apí purí memé wará sixíwá xwíríá ikixéníri eníñoi.

³⁸ Iníǵí wainí síníyí memé wará sixí síníyí iwajá yariǵfáriní.” uríníniginí.

³⁹ Xíyo yarińpí nání ámí ewayí xwiyá rípi uríníniginí, “Ámá ǵiyí iníǵí wainí píříyí nínímáná síní síníyí nání wimónarińríní? Oweoi, síní síníyí nání mīwimóní ‘Píříyí apáníriní.’ rariǵfáriní.” uríníniginí.

6

Sabarfáyo “Nwíáriní.” rínínípi yariń wigíá náníriní.

¹ Jisaso xegí wíepísarínjowa tñí Sabarfá wíyimi wíť omíníyo áwíními ófyo nuróná wíť siyí yáníní síní yiyírímí nemáná mamíwí nání wé tñí xwiyíxwiyí nírooro níǵápaní warfná

² Parisi re uríǵawixíní, “Soyíné sabarfáyo ‘Nwíáriní.’ ríníníyo pí nání aiwá níníaga waríñoi?” uríǵfá

³ Jisaso re uríníniginí, “Míxí ináyí Depito eníná eníyí síní íá mīroaríní rení? Oweoi, íá nírooro aiwí síní níǵfá mīmóníñoi. O tñí ámá xíyo tñí emearíǵfáyí tñí agwí níwíríná

⁴ seníá aní Goríxo nání peaxí tayaríǵíwámí o nípáwiri ‘Nwíáriní.’ ríníníyí, bisíkeríá Goríxo nání peaxí tayaríǵfáyí nímearí níníri xegí ámá níkumíxíníri emearíǵáyo mīnī wíníniginí. Bisíkeríá peaxí tayaríǵfá apí sa apaxípáníní imóníǵáwani ananí nípaxíriní.” nuríri “Depito e yarfíná Goríxo mīxí wí murípa ení enǵí nání ǵí wíepísarínjáowami pí nání mīxí uraríñoi?” urímíníri nání e nuríri

⁵ “ ‘Sabarfáyo ayí ananíriní.’ rípaxorfaní?” oyaiwípoyíníri re uríníniginí, “Ámá imónínjáoní Sabarfáyo xiáwoníriní.” uríníniginí.

Wé kíriní ení womí naní imíxíní náníriní.

⁶ O Sabarfá ámí wíyimi rotú aníyo nípáwiri uréwapíyarfná ámá wo —O xegí wé náú kíriní eníriní. O ení e njewaná

⁷ Goríxoyá njwí ikaxí eánínípi mewegíá wa tñí Isíreríyíyá Parisiyí ríníníyí wa tñí Jisaso ámá wé kíriní eními naní imíxáná none xwiyá oumeaaraneyíníro omí xwayí níwíníro njewanǵfá aí

⁸ Jisaso awa xíomí “Xwiyá oumeaaraneyí.” níyaiwíro njewanǵfá nání díní adadí níwiri ámá wé kíriní eními re uríníniginí, “Níwíápinímeámí níbírí ámáyo áwíní e rónapei.” uríǵí o níwíápinímeámí níbírí áwíní e róaná

⁹ Jisaso ámá e awí eáníǵáyo re uríníniginí, “Nioní yariń bí oseaimíní. ‘Sabarfáyo naní níwírínáyí, ayí ananíriní.’ ríyaiwíaríñoi? ‘Sípí níwírínáyí, ayí ananíriní.’ ríyaiwíaríñoi? ‘Sabarfáyo ámá naní oimónípoyíníri naní nímíxírfnáyí, ayí ananíriní.’ ríyaiwíaríñoi? ‘Ámáyo xwíríá níkíxerfnáyí, ayí ananíriní.’ ríyaiwíaríñoi?” nuríri

¹⁰ ámá e éfí njewagíá níyoní sñwí níwínímemáná wé kíriní eními re uríníniginí, “Díxí wé írú pímixei.” uríǵí o e eáná re eníniginí. Xegí wé naní imóníníniginí.

¹¹ Xegí wé naní imóníǵí Parisiowa sñwí e níwíníro wigí xwíoxíyo dání rfáníní níwóroa úagí nuro wigípi jfami dání re ríníǵáwixíní, “None Jisasomí pí wípaříriní?” ríníǵáwixíní.

Xíyo nání wáť wurímeipíříwami rípeaní náníriní.

¹² Iná Jisaso xano Goríxomí xwiyá rírímí wímíníri dńwí máníyo nípeyírí sńá ayímí Goríxomí xwiyá nura nurí

¹³ ríxa wání wónáná “Wíepísarínjáyí obípoi.” níříri ayo wé wúkaú síkwí waúmíní nířípearí “Níǵí wáť nurímeipíříoyínéríní.” uríníniginí. Ámá wé wúkaú síkwí waú rípeanowa wigí yofí rowaríní.

¹⁴ Saimono, omí Jisaso yofí ámí bí Pitaoyí wíríníriní. O tñí omí xogwáo Adíruo tñí Jemiso tñí Jono tñí Pířipo tñí Batoromuo tñí

¹⁵ Matíyuo tñí Tomaso tñí Arípíasomí xewaxo Jemiso tñí Saimono tñí —O xegí yofí bí Seretoyí ríníníriní. O tñí

¹⁶ Jemísomí xewaxo Judaso tñí Isíkarioti dǵnǵ Judaso tñí —O Jisaso nání mīyí uríníriní. O tñíriní.

Ámáyo uréwapíyiri naní imíxíri ení náníriní.

¹⁷ Jisaso áamá xfo rípeáowa tñni dñwí mññyo dání nñwero ayoxí naní e rówapána oxí apíxí obaxí íniná xíomí xídarigíáyí tñni áamá obaxí Judia píropenísíyo dññyí tñni wígfí aní xwé bí Jerusaremi dññyí tñni áamá émayí aní biaú Taiayí rínññpí tñni Saidoniyí rínññpí tñni —Aní apiaú rawírawá imañí tñni anwí e ikwíronññpiaúrini. Aní apiaúmi dññyí tñni

¹⁸ ayí Jisasomi arfá wianíro bímiro negí sñmíxíyí naní oneaimíxññrí bímiro oxí apíxí imó dññí xíxérori xíxeanññí wíri egíáyí bímiro éaná o imó míxí umáññrí áamá nñyoní naní nimíxa urí yaríná

¹⁹ oxí apíxí nñni oyá ení sñxí eáññpí áamá nñyoní píráññí imíxaríñagí nñwññro ayí ení nñbiro omí wé amáf rónanñro egíawixini.

“Yayí seainí dññí sípí seairí éwññgíni.” uríñí nánñrini.

²⁰ Jisaso xegí wiepísaríñño sññwí nñwíga nuri re uríñññgíni, “Seyíné amípí nání dñwí ikeamónarigíáyíné Goríxo xfo xegí xwioxíyo mñmeámí nerí seamenñeanté páwípírfá nání yayí seáyími dání oseainíni.

²¹ Aiwá nání agwí ríná dñwí ikeamónarigíáyíné ananí aiwá nñro agwí ími seayirí epírfá nání yayí seáyími dání oseainíni. Agwí seyíné dññí sípí nñseairí ñwí oéárfí aiwí ríwéná Goríxo píráññí seamenñeanté nípáwiro nññwearíñáyí rípíá rípírfá nání yayí seáyími dání oseainíni.

²² Seyíné áamá imónññáoní nñxídarigíáyíné enagí nání áamá wa sñmí tñni seairí xegí wúmi nání míxí seaxídwáñro ikayíwí nñseairíro segí yoí xwíraimímf seairíro seaíáná xwírfá mímónñpaní.

²³ Áamá wí sípí e seaikáraríñagí nñwññrínáyí, re yaiwírfíxini, ‘Nene sípí neaikárarigíápa wígfí xiáwowa ení Goríxoyá wíá rókiamoagíáwami sípí wíkaragíárfáñí?’ nñyaiwiro seyíné idáná ídánámí nñpeyíroná Goríxo naní wí seaipírfá enagí nání nñmawirí nñxeamori yayí seáyími dání néra úfírfíxini.

²⁴ E nerí aiwí seyíné amípí wí mímúrónñpa egíáyíné anígwíni aweyí! Sfá wíyi seyíné majfá seaórnírfáñni. Agwí ríná amípí yayí seainípaxí imónññpí ríxa nñmearo sñrfí muní nññwearo aiwí ríwéná ríññí meapírfá enagí nání dññí sípí seaíwññgíni.

²⁵ Anígwí íniná aiwá nñro agwí ími seayirí yarigíáyíné, aweyí! Sfá wíyi seyíné majfá seaórnírfáñni. Ríwéná Goríxoyá xwioxíyo mñpáwí agwíñá epírfá nání dññí sípí seaíwññgíni. Anígwí yayí ero rípíá ríro yarigíáyíné, aweyí! Sfá wíyi seyíné majfá seaórnírfáñni. Ríwéná Goríxo áamáyo píráññí umeññeanté mñpáwipa neríñá dññí sípí nñseairí ñwí eapírfá enagí nání dññí sípí seaíwññgíni.

²⁶ Seyíné áamá nñni seáyími seameararigíáyíné, aweyí! Sfá wíyi seyíné majfá seaórnírfáñni. Eníñá segí seáwowa mímóní wíá rókiamoagíáwami seáyími umearagíápa agwí seyíné ení seáyími seameararíñá dññí re nñyaiwiro, ‘Nene ení áamá Goríxoyá mímónñpa enagwí nání oyá xwioxíyo páwianíwámani.’ nñyaiwiro dññí sípí seaíwññgíni.

“Sñmí tñni seaiarigíáyí nání wá oseainíni.” uríñí nánñrini.

²⁷ “E nñrí aiwí seyíné arfá niarigíáyíné re éfírfíxini. Áamá seyíné wíkfí seaónigíáyo nání seaímónñrí áamá sñmí tñni seaiarigíáyo naní wímñxíro

²⁸ áamá ikayíwí tñni nñramíxírfí seararigíáyo Goríxo píráññí owímíxññrí ero áamá xwíraimímf seararigíáyí naní oimónñpoyíñrí Goríxomi yaríñí wiro éfírfíxini.

²⁹ Áamá wo marípíñwíyo mídání reááná ámi mídání ení ananí xe reáwññgíni. Áamá wo díxí iyfá nñrírápírfáñí, xe onírápíñrí díxí sorfá ení ‘Xe onírápíñí.’ yaiwírfíxini.

³⁰ Áamá gíyí gíyí yaríñí síánáyí, ananí mñni wíri gíyí gíyí rírápíáyo ímf tñni ‘Ámi niapípoi.’ murípa erí éfírfíxini.

³¹ ‘Áamá e onípoyí.’ yaiwiaríñpá joxí ení e wírfírfíxini.

³² Joxí re nñyaiwírfíñáyí, ‘Áamá nioní nání wímónaríñyí nánñni mímónaríñí.’ nñyaiwírfíñáyí, áamá gíyí seáyími rímepírfáñni? Oweoi! Áamá fíwí néra warigíáyí aí áamá wíwaníñyí nání wímónaríñyí nání wímónaríñrini. Ayínání seyíné nání wímónaríñyí nánñni nñseaimónírfáñí, weyí áamá wí seamearípírfáñni.

³³ Seyíné áamá naní seaimíxarigíáyoní naní nñwímíxírfíñáyí, weyíyí áamá gíyí seamearípírfáñni? Oweoi! fíwí néra warigíáyí aí áamá naní wiarigíáyo xíxení naní wiarigíáñni. Ayínání áamá seyíné naní seaimíxarigíáyoní naní nñwímíxírfíñáyí, weyíyí áamá wí seamearípírfáñni.

³⁴ Seyíné woxí ‘O idáná ámi xíxení niapípaxírfíñni.’ yaiwiaríñyoní mñni nñwírfíñáyí, weyíyí áamá gíyí seamearípírfáñni? Oweoi! Áamá fíwí yarigíáyí aí wígfí wíamí ‘Idáná ámi xíxení neaiapípaxírfíñni.’ yaiwiarigíáyo mñni wiarigíáñni. Ayínání woxí ‘O idáná ámi xíxení niapípaxírfíñni.’ yaiwiaríñño mñni nñwírfíñáyí, weyíyí áamá seamearípírfáñni.

³⁵ Ámá seyíné símí tñí seaiarigfáyí nání seaimónirí naní wimixiro amípí wí mñí nñwiríná 'Xfóyá ení oniapíní.' mñiyaiwipa éfríxíní. E nerónáyí, nñaiwí Nwíá seáyí émi ñweañoyá nimóniro oyá naní wí meapírfáríní. Seyíné xfóyá nñaiwí enagí nání ámá xfómi yayí mñiwífáyo tñí sipíní yarigfáyo tñí wá wianarínípa éfríxíní.

³⁶ Segí ápo ámáyo ayá nurimixirí yarínípa seyíné ayá nurimixiro éfríxíní.

Ewayí ikaxí siyikwí nání uríní nániríní.

³⁷ "Joxí ámá wo yarínagí sñwí nñwiríná 'O sipí yaríní.' mñirípaní. E nerínáyí, joxí nání Goríxo 'O sipí yaríní.' rínfámaní. Joxí ámáyo xwíyá mumearípaní. E nerínáyí, Goríxo xwíyá rímearínfámaní. Joxí ámá wí fíwí sífápi yokwarímí nñwiirínáyí, Goríxo ananí joxíyáyo yokwarímí siinfáríní.

³⁸ Joxí ámáyo mñí nñwiríná sipí mñwipa nerí yarínípa Goríxo mñí siapínfáríní. Ámáyo mñí nñwiríná 'Xwé owimíní.' yaiwiro aiwá síxí ímímí neróná síxí úro ro wé tñí kíkíksí ero nemáná ríxa nñyurínówíáná mñí nñwiróná xegí iyfáyo wiároarigfápa Goríxo ení xixení e mñí siapínfáríní. Amípí xixení joxí wiarínípa Goríxo xixení e siapínfáríní." urínínigíní.

³⁹ Jisaso xegí wiepísaríníyí nioní uraríná jfáyí arfá nikeamoro ámá sñwí supáríní imónífríxíní ewayí xwíyá rípi urínínigíní, "Seyíné 'Sñwí supáríní wo wfómi ananí nípemeámí ófóyo uníñoí.' ríyaiwiaríñoí? Awaú nñwaúni xwáriníwíyo eainípisíí." nuríri

⁴⁰ xfóyá wiepísaríníyí seáyí e nimóniro wígí dñjfáyo dání ananí epírfíxíní re urínínigíní, "Nñaiwowa uréwapíyaríní seáyí e mürónarigfámaní. Xámí nuréwapíya numáná enjáná uréwapíyaríní tñí xixení imónarigfáriní." nuríri

⁴¹ xfóyá wiepísaríníyí fíwí ayí yarigfáyí pñí mñwiáripa nero ámá wí yarigfáyí náníní "Pñí wiárfóyí." urífríxíní ewayí xwíyá ámi bí rípi urínínigíní, "Segí sñwíyo íkfá xwé wáníñí ñweañagí aí sñwí mainenípa nero díxí imónígfáyí womí sñwí siyikwí onímíá bí ñweañáná pí nání sñwí wínimeaarigfáriní?

⁴² Íkfá xwé awá segí sñwíyo ñweañagí sñwí mainenípa neríná arige nerí díxí imónígfá omí 'Sñwí siyikwí onímíá ñweañípi orímeámíní.' urírfáriní? Naní rírí sipí rírí yarínóxní, íkfá xwé joxíyá sñwíyo ñweañíwá emí nñmamónímáná sñwí píránní nánímáná díxí ríríxímeáoyá sñwíyo onímíá ñweañípi ananí mearfáriní." urínínigíní.

Ewayí ikaxí íkfá sogwí nání uríní nániríní.

⁴³ Xegí wiepísaríníyí píránní nero oníweápoyní ewayí xwíyá ámi bí rípi urínínigíní, "Íkfá siyíwí rínína sogwí naní wearínímaní. Íkfá onagwá enína sogwí sipí wearínímaní.

⁴⁴ Ámá íkfá sogwí wenagí nñwirínáyí dñj 'Íkfá yof ayo ríníñí iyí ríwení?' yaiwiarigfáriní. Íkfá píkfí sogwí nñdirínáyí eníwíxíyo darigfáriní? Wainí sogwí nñdirínáyí ará ekírkíwíyo darigfáriní? Owéoi!

⁴⁵ Ámá naníyí wígí xwioxíyo dání dñj naní moro píránní néra uro yarigfáriní. Ámá sipíyí wígí xwioxíyo dání dñj sipí moro fíwí néra uro yarigfáriní. Ámá xwíyá nñwirínáyí xwioxíyo dání sipí náníní dñj nñmoríná sipíní rarigfáriní. Naní náníní nñmoríná naníñí rarigfáriní." urínínigíní.

Ewayí ikaxí sñjá aní mñrarigfíwau nání uríní nániríní.

⁴⁶ Ewayí xwíyá ámi bí rípi urínínigíní, "Pí nání 'Ámínáoxíní, Ámínáoxíní,' nñniríro aiwí nioní seararínípi mepa yaríní?

⁴⁷ Ámá gíyí gíyí nioní tfámíní nñbíro nioní searfápi arfá nñnirí xixení axípi yarigfáyí 'Ámá ónníñí rímóníní?' oyaiwípoyní ewayí xwíyá bí nñrírí síwáníñí oseaimíní.

⁴⁸ Ámá o sñjá aní nñmñríná xámí sñjá níta yapírfé xwá sewiárfóníñí xapíxapí nímírí ení tñí ínní nñmíga nñwémáná sñjá yapíníñagí nñwiríníñe dání sñjá píará nñkíkíroa nñyapíní aní mñraríñóníñí imóníñoí. Iníá xwé neáísáná iníigí waxí nñweríná aníwámí nñmiákwírí pñneámíníñí éfíyí o píránníñí mñríníñí enagí nání wíñwí wí mñmearínínigíní.

⁴⁹ E nerí aiwí ámá gíyí gíyí nioní searfápi arfá nñnirí aí xixení axípi mepa yarigfáyí ámá róníñí imóníñoí. O aní nñmñríná sñjá píará yapíníñe dání sñjá nñkíkíroa yapíní nání xwá bí mñmí úrapí xwífáyoní seáyí e níta nñpurí mñraríñíñí iníigí waxí nñweapírí miákwíáná aníñí iníigíyo nñpñneamíoarí anípá imónárínínigíní." nuríri "Nene ení Jisaso nearíípi nñwiaíkiríná aníwá yapí Goríxo anípá neaimíxínfáriní?" oyaiwípoyní nání ewayí xwíyá apí urínínigíní.

7

Porísí woyá omíñí wíiaríñomí naní imíxíñí nániríní.

¹ Jisaso, oxí apíxí arfá wiarfíná xwíyá apí nípíní nurárimáná aní wíyo xegí yoí Kapaneamiyo nání nuri ñweanáná

² wauyí porisí áminá imóníní woyá amá xínáíní nimóní omíní wiariño —O porisí áminá imóníño díní síxí wíñoríní. O símíxí nerí ríxa nípémíní yaríná

³ “Jisaso níbírí aní apimí ñweani.” rinaríñagfa arfá e nírírí Judayí áminá wa Jisasomí owíríméapoyíní re uowárinínigíní, “Soyíné nuro gí inókiníní omíní niariñí ro nání yaríní re nírípoyí, ‘Joxí ananí níbírí oyá xínáíní nimóní omíní wiariño ríxa nípéapí yarínagí nání píraníní wimíxiréní?’ yaríní e nírípoyí.” uowáraná

⁴ awa nuro Jisasomí nírímearo wauní ríxíní re urígíawixíní, “O émayí wo enagí aiwí píraníní neaiariño enagí nání joxí níbírí oyá xínáíní omíní wiariñomí píraníní wimíxíyí.

⁵ O Judayene díní níneanwírírí negí rotú aní jíayí mírani nání neaiapíñoríní.” uríagfa

⁶ Jisaso awa téní nuro porisí áminá imóníño yá aní téní e anjwí e rémóaná porisí áminá imóníño xegí amá níkumíxíní emearígfa wamí re uowárinínigíní, “Jisasomí nírímearí Porisí áminá imóníño re nearowáriní urípoyí, ‘Ámináoxíní, nioní síní upupígí siarfíná nanímaní. Nioní amá nanoní síñagwíní. Joxí nioníyá aníyo wí fwiapíxímaní.

⁷ Xámí nírwaníñoní “Ámá nanoní meníní.” níríawíní nání joxí síríméaminí míbíríní. Ayínání díxí roñe dání píné ráná gí omíní niariño amí naní imóníníño.

⁸ Nioní amá “Omíní ayí ayí ei.” nírírígíowamí ínímí wuríníní. Nioní ení porisí wa ínímí nurfíníño. Gí porisí womí “Joxí aní ui.” uráná sa waríníñíní. Womí “Bei.” uráná sa xíxení baríníñíní. Gí inókiníní omíní niariñí womí “E ei.” uráná xíxení yaríníñíní. Jisasomí e urípoyí.” uowáraná

⁹ awa nuro Jisaso téní óf e órórí níníro e uráná Jisaso ududí nírírí níkínímóní oxí apíxí epíroyí nero númí uxídígíyo re urínínigíní, “Wauyí porisí áminá imóníño díní níníkwírorí yarínípa nígí Isíréríyíné aí woxí nioní díní xíxení míníkwíroaríní.” uráná

¹⁰ xwíyá uowárenapíáwa amí wígí aní e nání nuro xegí omíní wiariño ríxa amí naní riwo ñweanagí wínígíawixíní.

Íwí síkíní píyí womí “Wíapínímeai.” uríní náníní.

¹¹ Jisaso wauyí porisoyá omíní wiariñomí píraníní nimíxírí ríxa sfá wí óráná o aní bímí yoí Neníyí ríníníyo nání nuri xegí wíepísaríñowa ení o téní nuro amá oxí apíxí obaxí nawíní nuro

¹² aní apimí ákíná fíwí e rémoaníro yaríná Jisaso weníní éyí wínínínigíní. Ámá píyí wo —O síní íwí síkíníñoríní. Xexíríméao wo mayoríní. Xínáí apíxí aníní. Omí xínáí téní oxí apíxí e dání obaxí téní xwíá weyaníro aní apimí dání níríméamí fwiaparíñagfa Jisaso síñwí e níríní

¹³ píyomí xínáímí wá nírwaní re urínínigíní, “Nwí earíníyí píní wíaréi.” nurírí

¹⁴ anjwí e nírírí íkwíawí píyo wenínamí fá nírírí amá níríméamí warígíyí sa e rówapíñáná o píyomí re urínínigíní, “Íwí síkíní roxíní, ríxa wíapínímeai.” ríríríní.” uráná re enínigíní.

¹⁵ Píyo níríwíapínímearí éf nírñweari iwamíó píné raríná Jisaso amí xínáí téní e uwárináná

¹⁶ amá níní wáyí níkaríníro Goríxomí seáyí e numeróná re rígfawixíní, “Goríxoyá wíá rókíamoaríní seáyí e imóníní wo riwo ríneauowárenapíyíño? Goríxo Isíréríne nání díní nímorí arírá neainíná nání riwo ríneauowárenapíyíño?” níríro e yaríná

¹⁷ Jisaso e épí nání xwíyá Judayí aní níróní yaní níwéa nuri mídímídání ení ríníménínigíní.

Jono xegí wíepísaríñowa waúmí Jisaso téní e nání uowáriníní náníní.

¹⁸ Jono xegí wíepísaríñowa Jisaso éf apí nípíní nání áwaní uráná

¹⁹ o xegí wíepísaríní waúmí “Ení.” nurírí Áminá Jisaso téní e nání re uowárinínigíní, “Nuri yaríní re wípíyí, ‘Joxí nání Jono “Níbíníñíní.” neararíníoxírání? Wo amí ríwíyo bíní nání síní xwayí naní ñweaníwáraní?’ Nuri yaríní e wípíyí.” uowáragí

²⁰ awaú nuri Jisasomí re uréméagísisíní, “Jono wayí níríméameia waríño joxí tfe nání re yearowáriní, ‘Omí yaríní re wípíyí, ‘Joxí Jono ‘Ríwíyo níbíníñíní.’ neararíníoxírání? Wo ríwíyo bíní nání síní xwayí naní ñweaníwáraní?’ yaríní e wípíyí.’ yearowáriní.” uráná

²¹ axíná Jisaso amá símíxí xíxegíní yarígíyo naní imíxírí síñwí supírígí obaxíyo síñwí aníprí nání wírí imíó amáyo xíxéaríníyo míxí umáíní nerí

²² awaúmi re uriniginini, “Awagwi nuri amipi nini nioni re yarina sinwi naniri arfa niri efiiyi nani Jonomi awanji urpiyi, ‘Sinwi suparigfayi ami sinwi anro sikwi iki egfayi ami anji ero peyiyi tfgfayi wigf wara nanj inro arfa pronigfayi ami arfa ero ama pefayi ami wiapfni mearo ama sipiyo xwiya yayf winipaxfpi arfa wiyo yarijoi.’ urpiyi.” nuriri

²³ re uriniginini, “Ripf eni urpiyi, ‘Yeayf neayimxemeanfa nani arfowaya xwfa piaxyo dani iwiaronfo e enfarin. E enfarin.’ yaiwiarigfapi tni xixeni mepa yarijagi sinwi nnaniri aiwi noreamioari dñf minikwropa neri ‘Ayf omani.’ miyaiwipani. Ama e yarigfa giyf giyf Gorixoya dñf tni yayf winipaxfyirini. Jonomi e urpiyi.” uriniginini.

Jisaso Jono nani urinj nanirini.

²⁴ Jisaso, Jonoya wiepisarijowau rixa uana, o ama e epyoyf egfayo Jono nani re uriniginini, “Xami seyné Jonomi sinwi winanro nani ama dñf meanje nani nurona pi ama sinwi winarigfawixini? Ama enj meaninj iminj yarin wakwijw winjw nimearfininj imoninj womi sinwi winanro riwarigfawixini? Oweoi!

²⁵ Aga pi ama sinwi winanro warigfawixini? Ama rapirapf yarapayf enj wu yininj womi winanro ama dñf meanje nani riwarigfawixini? Oweoi! Ama rapirapf yarapayf nanfni nyinro nweagfayf mixf inayfa anjyo nweaarigfarin. Ama dñf meanje nweaarigfamani.

²⁶ Aga pi ama sinwi winanro warigfawixini? Gorixoya wfa rokiamoarinj womi sinwi winanro riwarigfawixini? Oyi, wfa rokiamoarinj womi sinwi winanro ugfa aiwi Jono ama yeayf seayimxemeanfa nani xwfa piaxyo dani iwiaronfo nani waf urimemini nani uowarenapij enjagi nani o Gorixoya wfa rokiamoarigfa nyoni xixeni imonijomani. Seayf e murojorini.

²⁷ Jono nani Bikwf Gorixoyayo rfwaminj re niriniri eanini, ‘Gorixo xegf xewaxomi re uriniginini, “Nioni gf xwiya yanj wiowarimfao joxi xami nrimearf ama nisaniri eprf nani oninj nisisioia unfi nani uowarimfarin.” uriniginini.’ Rfwaminj e niriniri eanini.” nuriri

²⁸ re uriniginini, “Nioni seararinini. Jono ama yeayf seayimxemeanfa nani arfowaya xwfa piaxyo dani iwiaronfo nani oninj imonjo enjagi nani ama nni aiwi wo Jonomi seayf e imonini nani xirigfamani. E neri aiwi ama giyf giyf nioni nixidro Gorixoya xwioxfo pawiro yarigfayf xwiya nioni nani waf nurimeipfpi xwiya Jono waf rimenjipimi seayf e imonijagi nani ama ayf onfpi aiwi Jonomi eni seayf e imonijoi.” uriniginini.

²⁹ Ama nni tni takisf nani nigwf nearaparigfayf tni Jono waf urimearinjagi arfa niwiro nisanro Jono wayf umeaiarinfa ripf urigfaininj imonini, “Gorixoxi we ronijoxi of nene uyini nani yariwae ne nani imofpi xixeni neamoifri.” urigfaininj imonini.

³⁰ E neri aiwi Parisiowa tni njw ikaxf eaninjpi mewegfawa tni Jono wayf oneameainiri sinwi mwinpa nerona amipi Gorixo ‘Awa oepoyi.’ yaiwifpimi rfwf umogfawixini.

³¹ Jisaso ami re uriniginini, “Ewayf xwiya pipi niriri ama agwi rina nweagfayfne ama wo wo Gorixo seyné nani uowararinjagi aiwi seyné mteaimonarinyfne nani ‘Ayfininj imonini.’ rimfni? Seyné pininj imonijoi?” nuriri

³² re uriniginini, “Seyné niaiwf ripianinj imonijoi. Niaiwf bia makerfa tñf e nifa nerona niaiwf bfbiamf rfaiwa re urarijoi, ‘Nepiane webfi rarijagwi ai sepiayfne simininj miyarinjoi. Nepiane njwapf rarijagwi ai sepiayfne amixfa bi miyarinjoi.’ rinarigfapiaininj imonijoi.

³³ Seyné re egfapi nani ewayf xwiya api seararinini. Seyné Jono wayf nneameaia warijo nibirina aiwa nanj minipa eri inigf wainf minipa eri yarijagi sinwi niwinro nani ‘Ama royi imfo xixeroarinjorani’ rarijarini.

³⁴ Seyné ama imonijonni eni nibirina aiwa nri inigf nri yarijagi nnanro nani re rarijarini, ‘O aiwa enj neri narijorini. Inigf wainf eni narijorini. Ama takisf nani nigwf nearaparigfawa tni ama fwf yarigfa winiyf tni nikumxiniri emearinjorini.’ rarijarini.

³⁵ E neri aiwi oxf apixf wini wini dñf piraninj nenjwipero Jono tni nioni tni nani ‘Awa nanj yarijii.’ yaiwiarigfarin.” uriniginini.

Iwf inarinj wimi yokwarimf wiinj nanirini.

³⁶ Ama Parisi wo Jisasomi yarinj re winiginini, “Joxi anani nioni tni gf anjyo aiwa nanrewi?” urfagi Jisaso oya anjyo npawiri aiwa nanri nani wigf yarigfapa xwapiyi nikifromana nawini aiwa narina re enjiginini.

³⁷ Apixí fwi inaríní wí, aní apimi nweaní “Jisaso Parisioyá aníyo nñwearní aiwá naríní.” rinarínagí arfá e nñwiri sñá tñi sñá imixíní wá iniigí dñí naní eearní bñ iníníwá nñmeámí aní iwámi nñpáwiri

³⁸ Jisaso síkwí tñí e ríwí ríwámíni éf nñrómáná nñwí nearfíná xegí sññwírixí Jisasoyá síkwí sosfáyo nñyorí í xegí dñá sepiá tñi kwíkwírimí neri síkwíyo kíyí nñmiaúníni iniigí dñí naní eearní nñwayimómáná gñíí nñwiri e yaríná

³⁹ Parisio, Jisasomí imání ikaxí urfó apixí í e wiarínagí nñwíníni iními re rínínínigíni, “Ámá ro nepa Gorixoyá wfá rókiamoarínjo enánáyí, apixí íá wiapíyímíxaríní nání xixení nñjía re imónípxaxoríní, ‘Í apixí fwi inaríní wíriní.’ yaiwípxaxoríní.” Parisio iními dání e yaiwínaríná

⁴⁰ Jisaso o xwioxíyo dání e yaiwíarínagí adadí nñwiri re urínínigíni, “Saimone, xwíyíá bñ orírímíni.” urfagí o re urínínigíni, “Nearéwapíyarínjoxíní, ananí nñrei.” urfagí

⁴¹ Jisaso ewayí xwíyíá rípi urínínigíni, “Ámá womí ámá waú nñbñri nñgwí urápígíisixíní. Wfó K500.00 urápíri wfó K50.00 urápíri neri nññweagíisáná

⁴² awaú ámi xfómí mñwípa enáná o nñwaúmíni ayá nñrímíxíri nñgwí mñni wíñpí nání dñí peá nñmorí kíkíí enínigíni. Ayínání awaú go go nñgwí mñni wíño nání xwapí wimóníníñjoi?” urfagí

⁴³ Saimono re urínínigíni, “ ‘Nñgwí K500.00 urápíño, o xwapí wimóníníñjoi.’ nñmonaríní.” urfagí Jisaso re urínínigíni, “Joxí dñí xixení nññwíperí raríníni.” nñrírí

⁴⁴ apíxi tfámíni nñkínímónímáná Saimonomí re urínínigíni, “Apíxi rí nioní niaríní rí sññwí wínei. Nioní dñí aníyo fwiapánáyí joxí negí yarínjwápa mñni iniigí bñ síkwí sosfá ígíá eánímíni nání mñniapíni. E neri aiwí apíxi ríyí gí síkwí sosfáyo sññwírixí tñi ígíá nñnearí xegí dñá sepiá ení tñi nñkwíróñjoi.

⁴⁵ Joxí ámá xwíyíá bñá negí yarínjwápi kíyí mñnñmiaúníni. E neri aí í nioní nñwíapíri nñweááíni dání síkwí sosfáyo kíyí nñnñmiaúga waríní.

⁴⁶ Joxí negí yarínjwápa yayí mñni nñri neri raní bñ mññyo mñniwayímómíni. E neri aiwí apíxi ríyí síkwí sosfáyo iniigí dñí naní eearní bñ nñniwayímómáná gñíí nñjoi.

⁴⁷ Ayínání nioní re raríníni. Í fwi xwapí yagí aiwí nioní ríxa yokwarímí wííá enagí nání í nioní nání xwapí nñwimóníni nání naní e niaríní. Ámá fwi xwapí mé bñ onñmiápi yarígíáyí nioní yokwarímí wííáná ayí nioní nání ení onñmiápi wimónaríníni.” Saimonomí e nñrírí

⁴⁸ apíxími re urínínigíni, “Nioní dñí fwi yaríníyí ríxa yokwarímí siáríni.” uráná

⁴⁹ ámá xfo tñi nawíní nññwearo aiwá narígíáyí re rñnégíawíxíni, “Ámá royí fwi yaríníyí yokwarímí wiipaxoríní.” nñyaiwí ríá raríní?” nñrínro e yaríná

⁵⁰ Jisaso apíxími re urínínigíni, “Jíxi dñí nñkwíroarínagí nání Goríxo yeáyí ríyímíxemeáfríní. Ríxa kíkííá néra uí.” urínínigíni.

8

Apíxi Jisasomí míraní wígfíwa náníni.

¹ Jisaso Saimono tñi aiwá nñnñri nññweaníisáná ríxa sfá wí óráná o aní wíyí wíyo xwíyíá yayí wíñpaxí Goríxo xwioxíyo mñmeámí neri píráníní umerñweanfá nání wáí nñrímíni re uríménínigíni, “Seýné fwi yarígíáyí ríwímíni nñmamoro nñsaniro nñweáfríníni.” urímearfíná xfo xegí wíepísaríní wé wúkaú síkwí waú o tñi nawíní nemero

² apíxi wíwa ení o tñi nawíní nemero —Wíwa sñmíxí tégííwami Jisaso naní imíxíri wíwa imfó dñí xixéroaríní tégííwami mñxí umáíníni wíaríníwa wíyí yofí ríwaríní. Wí Mariaíriní. Aní yofí Magídara dñí enagí nání ími yofí Magídara dñí Mariaíyí wíriníníriní. Í Jisaso imfó wé wíwími dñí waú dñí xixéroaríní mñxí umáínínowaríníriní.

³ Apíxi ámi wí Xusao —O mñxí ináyí Xerotoyá bosíwí woríní. Omí xiepi í xegí yofí Joanaíriní. Ámi wí Sasanaíriní. Íwa tñi ámi wíwa ení wígfí nñgwí tñi aiwá bñ imími ero Jisasomí tñi xegí wíepísaríníowami tñi míraní nñwíayiro númi wagíaríní.

Ewayí ikaxí wítfí siyí wíároñí náníni.

⁴ Oxí apíxi obaxí aní ayí ayo dání Jisaso tñí e nání nñbñmiro awí eánarfíná o ewayí xwíyíá rípi urínínigíni,

⁵ “Ámá wo o xegí omíñíyo wítfí siyí nñwíároga umíni nání nuri ríxa xwíá yuní ikíxeáriníje píráníní nñwíárori aí wí ófyo píerófíyí ámá wí ófyo nñpuríná xwírinjwí osaxíro iní nñbñrí mñmání erí enínigíni.

⁶ Ámi wí sñá iními yapíníñáná xwíá seáyí e onñmiápi eníyo píerófíyí apaxí mé nerápíri nñyapíri aiwí iniigí mñrúnínagí nání apaxí mé yíweárinínigíni.

⁷ Ámí wí emí pípińj arfkiárinńje wiáronńyǵ emí pípińńyó dání nawíńi nerápińmána emí xenńwiráńjagı náńi wıf ayı urı enńinigini.

⁸ Ámí wí xwıá nanńyó wiáronńyǵ nerápiri nıyapiri ná nıwerfına aga dıńj nımorı ıá mıropaxı wenńinigini.” Ewayı xwıyǵa e nurıfına re urayıńinigini, “Arfá tǵǵáyıne ewayı xwıyǵa rarıńj rıpi náńi arfá ókiarı nımónńpoyı.” urayıńinigini.

“Rıpi náńi ewayı xwıyǵa seararıńini.” urıńj nánirini.

⁹ Xegı wiepısarıńowa ewayı xwıyǵa apı mfkıpi náńi yarıńj wıána

¹⁰ o re urıńinigini, “Xwıyǵa enına dání ‘Gorıxo xwıoxńyó mımeámı nerı seamenńweanńarını.’ nıriri inimi imónıńjpi nionı wıá searókiamoarıńini. E nerı aıwı ámá nionı dıńj mınıkwıró wigı dıńj tını nıra warıǵáyı nionı ewayı xwıyǵa nuréwapıyırına wıá rókiamoagı Aisaiaoyı rıńıńo nıriri rıwamıńj eanńpa sıńwı nanıro arfá nıro nero aıwı mfkıpi náńi nıjǵa imónıpırıxınıri ewayı xwıyǵanı uréwapıyarıńini.

Wıf sıyı wiáronńj mfkıpi náńi áwanńj urıńj nánirini.

¹¹ “Ewayı xwıyǵa mfkıpi rıpirini. Wıf sıyı náńi rıńıńjpi ayı xwıyǵa Gorıxoyáńıń imónini.

¹² Ámá wí sıyı óı manńpamı píeróıyńıńj imónini. Ayı xwıyǵa Gorıxoyá arfá nıwıro aıwı axına obo nıbirı ayı xwıyǵa oyápi dıńj móána o yeáyı uyımıxemeanıńınıri mırırakı nıwirı xwıyǵa oyá wigı xwıoxńyó dání emı mımeámı yárarıńırini.

¹³ Ámá wí wıf sıyı sńj inimi yapıńıńána seáyı e xwıá onımiápi enána wiáronńyńıńj imónini. Ayı xwıyǵa Gorıxoyá arfá nıwiróna yayı nıwinrı xıdanıro yarına xwıyǵa ná inimi pípińıńıńj mıwarıńjagı náńi anıńj xıdarıǵıamanı. Xwıyǵa oyápi xıdanıro yarıńjagı náńi ámá wı nıbıro nepa enı neánıro rfa xıdarıńıońınıri iwamıó wıwapıyılána pını wiárarıǵarını.

¹⁴ Ámá wí wıf sıyı emı pípińj arfkiárinńje wiáronńyńıńj imónini. Ayı enı xwıyǵa Gorıxoyá arfá nıwıro aıwı wigı yarıǵıapa sıńı nıxıdıróna amıpi xwıáyo dıńj náńi dıńj obıbaxı moro ‘Amıpi wı nionı mınımúropa onını.’ yaiwıro amıpi wı náńi nıwımónıro ‘Arıge meámıfıranı?’ yaiwıro nıra nurıńayı wıf emı nerápiri xenńwiráńıńj yapı nımónıro aıwá ná nıyınrı aıwı wı yóı yarıńımanı.

¹⁵ Ámá wí sıyı xwıá nanńj imónıńje wiáronńyńıńj imónini. Ayı xwıyǵa Gorıxoyá náńi arfá nıwıro dıńj sıpi wı mımaxırıńjagı náńi mıwáramó anıńj dıńj nıkwırooro xaiwı ıá nıxırooro nerfına aıwá ná wearıńjıńıńj imónarıǵarını.” Wiepısarıńowamı ewayı xwıyǵa mfkıpi náńi áwanńj e urıńinigini.

Ewayı ikaxı uyıwı náńi urıńj nánirini.

¹⁶ Awa “Jıasao ámá ayo anıńj yumı wıńfırını.” yaiwıpırıxınıri ámı ewayı xwıyǵa rıpi urıńinigini, “Ámá wo re yarıńımanı. Xegı ramıxı nımıxárorı sıxı xwé wá nımearı upıkákwıararıńımanı. Nımıxárorı xegı sá ikwıanńwıyo inimi éxwıroárarıńımanı. Nımıxáromána ámá gıyı gıyı nıwıapırına ananı sıńwı wıńıpırı náńi aıwá ikwıanńwıyo seáyı e tarıńırini.” nuriri

¹⁷ re urıńinigini, “Amıpi nını inimi imónıńj aıwı wıá ókiána nını sıńanı imónána ámá nını ‘Tı ayıfıranı?’ yaiwıpırıfırını.

¹⁸ Ayınanı seyıne pıne arfá nıńırónayı arfá pıranıńj nırını. Ámá gıyı gıyı nionı xwıyǵa rarına arfá nıro dıńj nıkwırooro nero nıjǵa bı nımónıfırınayı Gorıxo ámı wı mını wıńıoı. Gıyı gıyı arfá mınıpa ero dıńj mınıkwırooro ero nerıńayı ‘Nıjǵa rıpi imónıńini.’ yaiwınarıǵıapı aí Gorıxo apı aí ámı nurápińıoı.” urıńinigini.

Jıasomı xınalı tını xogwáowa tını nánirini.

¹⁹ Jıasomı xınalı tını xogwáowa tını o tıńj e náńi nıbıro ámá xwé obaxı omı epıroyı wiáıńjagı epówa mıpáwıpaxı enagı

²⁰ ámá wı áwanńj re urıǵawıxını, “Dıxı rınalı tını rıgwáowa tını sıńwı rananıro náńi bıamı bıraıyı rońıoı.” urıǵagı aí

²¹ o re urıńinigini, “Ámá re ńwıxapıǵá tıyı, xwıyǵa Gorıxoyá arfá wıro xıxenı ero yarıǵıáyı, ayı gı inókıwánıńj nırxımeáowánıńj imónıńıoı.” urıńinigini.

Ipı imeamkwı yarıńjagı samıńj imıxıńj nánirini.

²² Iná sfa wıyımı Jıasao tını xegı wiepısarıńowa tını ewéyo nıpıxemoánıro o re urıńinigini, “Ipıyo jfarıwámını dání oxemoaneyı.” nuriri nımeámı nıro

²³ ipıyo nımeámı warına Jıasao rıxa sá wıńagı sá wenána re enıinigini. Rfıwıpı xwé wı nıweapıri ipıyo nıxemi nıri ewéyo inıǵı mımeámı yarına awa rıxa inıǵı namıpaxı yarıńjagı nainenımi

²⁴ nuro saiwiárí n̄wimáná re uríḡawix+n̄i, “Neamemeariḡox+n̄i, neamemeariḡox+n̄i, r̄ixá iníḡí namian̄i aḡw̄i ayorin̄i.” uráná Jisaso n̄wiáp̄n̄i+mear̄i im̄iḡí yar̄iḡipim̄i t̄n̄i iníḡí reak̄kw̄í yapar̄iḡipim̄i t̄n̄i m̄ix̄í nur̄iḡi “P̄n̄i wiárei.” uráná re en̄iḡiḡn̄i. P̄n̄i n̄wiár̄ir̄n̄á im̄iḡí mé ner̄i iníḡí sam̄iḡí weár̄iḡi en̄iḡiḡn̄i.

²⁵ Ríxa imiñí mé nelí iniñí samíñí weáñí éáná o wíepísaríñowami re uríñiniginí, “Soyíné dñí mñikwíropa pí nání yaríñoi?” uríagí awa wáyí ero ududí ero nero re riníñíawixíni, “Ámá royí imiñí tñí iniñí tñí sekaxí uráná ámáníñí arfá wíí royí goríñí?” riníñíawixíni.

Imfó mǝxǝ umá:náná odǝpǝ ini:gǝ namǝjǝ nán:rǝnǝ.

²⁶ Awa ewépá nimeáá nuro ipí Gaririyo járiwám:ní aní bí xegí yoí Gegesayí r:nínípi tñí e niwiék:nímearo

²⁷ Jisaso nayoari rixa xwáyo éf roṅáná áamá aṅf apimí dāṅf wo —Omí imfó wí xixéaroaríṅoríní. Eníná dāní iyaxf aikf mīyínf nēra urí aṅf wíyo mīṅweapa erí áamá xwáripá tīṅf ení ṅweari yaríṅoríní.

²⁸ O Jisasomɛ siŋwɛ n+win+nɛrɛnɛ xwamiánɛ n+rɛrɛ Jisasomɛ agwɛ r+wám+nɛ n+p-fkín+mearɛ ímɛ tɛnɛ re urɛŋɛnigɛnɛ, “Jisasoxɛ, niaíwɛ Nwá seáyɛ é m̄ ɲweanoyáoxɛ, pí neaim+nɛrɛ barɛŋɛnɛ? Nionɛ waunɛ re rɛrarɛŋɛnɛ, ‘Xeanɛŋ wí m̄nealkárɛpanɛ.’ rɛrarɛŋɛnɛ.” nurɛrɛ

²⁹ Jisasó sekaxí “Imoyíné áamá romi píní n’wíárim’i úpoyt.” urúf enagat nání Jisasomí e nuriri—O imfó iníná dínf xixéroarínf enagat nání xegf áamá om’i fá n’xero gwí wírí tfiní ain+xí ikasfá inínf wírí tfiní n’jiro awí menjweanagfa aiwí gwí jíápí narfkiárim’i imfó áamá dínf meaje nání sayá níméra wayarínjorini.

³⁰ Om! Jisaso yaꞑiꞑ re wiꞑiꞑiꞑiꞑ, “Seg! yoꞑ piꞑiꞑiꞑ?” ur!agi im!owa xwé obax! m!róniꞑagiꞑ náni re ur!ig!awix!iꞑiꞑ, “Neg! yoꞑ Riꞑiꞑiꞑ —Yoꞑ m!k! ay! m!x! náni xwé obax! gw! mónaꞑig! nániꞑiꞑiꞑ. Yoꞑ e riꝼiꝼwiniꝼiꝼ.” nur!ro

³¹waun̄ r̄ix̄iŋ̄ re urayiḡawix̄iŋ̄, “Jox̄i none m̄ix̄ n̄ineam̄inow̄ar̄r̄n̄a sir̄r̄k̄f̄ yopar̄
b̄i mimón̄iŋ̄f̄ȳi t̄ŋ̄ e Gor̄xo xean̄iŋ̄ neaik̄ar̄n̄e nán̄ m̄ix̄ m̄ineam̄inow̄ar̄pan̄i.”
nur̄ro

³² odipíyo xwé obaxí d'wíyo wiároárin:agáa n'winiro wauní re urig'awixini, "Imíone odipíyo r'wímíni oxixérópoyiniri siywi neaniriréini?" ur'agáa o xe oépoyiniri siywi wináná

³³ imfowa áma omi pñi nwiári+mi nuro ámi odipíyo xixéroána re enjigini. Odipí ayf imegí anjini omíáyf sapipanjmi siwá néra ipíyo nípáwiro piyf egfawixini.

³⁴ Ámá odipí awí mearoariḡáýf wigf odipí e éagfa n̄w̄n̄ro wigf an̄f apim̄ n̄n̄t éf nuro
ámá e n̄weagfáyo áwan̄f ur̄ro ámá om̄n̄fyo yarḡáyo áwan̄f ur̄m̄ero wíáná

³⁵ áma ayí “Pí ría enjot?” n̄yáiwíro s̄h̄w̄t̄ w̄h̄n̄n̄íro n̄n̄t̄ n̄b̄íro J̄is̄as̄o t̄h̄n̄f̄ e n̄írémo-ro
w̄en̄n̄f̄ éf̄áyf̄ w̄ín̄ḡf̄aw̄ix̄in̄i. Ám̄a im̄f̄o x̄ix̄éroar̄iŋo riwo aik̄f̄ ȳin̄íri d̄h̄n̄f̄ six̄f̄ ȳin̄íri
nem̄án̄a J̄is̄as̄oȳa s̄ik̄w̄f̄ t̄h̄n̄f̄ e éf̄ n̄w̄ean̄aq̄i n̄w̄in̄íro w̄áyf̄ nero yar̄ín̄a

36 amá Jisaso imó mîxî umâtnowârtâgî sîŋwî wînfâyî Jisaso imó sayâ meariŋomi
pîránîŋî wimîxîfî nânî repîyîfî nîwirónâ

³⁷ áma ayí níní aní Gegesa dányí tñí áma aní apimí m+dim+dáni ñweagfáyí tñí wáyí xwé níkarínro nání Jisasomí wauní re urigfawixíní, “Nene pñí nñeawíarími ouní.” neaimónaríní.” urfagfa o ámí ewéyo n+pi+xemoáníri umíníri yaríná

³⁸ áma im'ó m'ix' umá+n'fo waun' r'ix'it' "Nion' t'n' owayit'." nimónar'it'." urar'ijagi
aí jisaso xeg' an' e nán' nurowár'it' re ur'it'ingini,

³⁹ "Dix' anj e nán' nur' Gor'xo siif'p' nán' dix' ámáyo rep'y' n'wiri njwear' ut." ur'fag' o Jisasom' p'n' n'wiár'm' nur' anj apim' n'pim'n' Jisaso wii'p' nán' rep'y' wiemen'nig'n'.

Apixʔ ragʔ anɨŋʔ pwarɨŋʔ wímɨ nanʔ imɨxɨrɨ miái penʔ wímɨ nanʔ imɨxɨrɨ enʔ nánɨrɨnɨ.

⁴⁰ Jisaso ámi ipíyo j́aríwámíní iwíékíníméááná áamá obax́ e eṕroý ero ó nání xwaý nanírí nwearo eǵávý omí yav́ níwiro yaríná re eníniginí.

41-42 Ámá áminá wig̃ rotú añf wiwá meñweañf wo —O xeg̃f yoʼ Jairasoriñ. Miái ná wim̃iñ xanoriñ. O nib̃ir̃ Jisasoyá síkw̃f t̃h̃f e ñp̃k̃iñimear̃f x̃fo xeg̃f miái —Í xwiogw̃f wé wúkaú síkw̃f waú imóñjir̃iñ. Í r̃ixa ñpém̃iñir̃i yar̃iñag̃i náñ xano Jisasom̃f wauñf r̃ix̃iñf re ur̃iñnig̃iñ, “G̃f miám̃f nañf im̃x̃ir̃i nioñf t̃ñf g̃f añfo náñ ñwañr̃ew̃if?” ur̃ag̃i o “Anañr̃iñ.” nur̃ir̃i awaú óf e war̃íná ámá e ep̃roỹf eg̃áỹf nux̃íd̃ro Jisasom̃f ik̃w̃kw̃ier̃f war̃íná

⁴³ apixí wí - Wá xegí ragí aníń pwaríná xwiogwí wé wúkaú síkwí waú múronjírini. Ámá obaxí naní imíxaniro nívayiríní aí naní wí mimónínjírini.

44 Í “Jisasoyá iyáyoní amáf nírónírnáyí, ámí naní imónímíni.” nīyáiwia nīxfíri
rīwímí dání oyá iyá sírfwíyo amáf rónáná re enīnigini. Ragí aniní pwarinípi yeáy
sikiárinínigini.

⁴⁵ Yeáyí síkiáráná Jisaso re riñiniginí, “Amáí go nírónigoí?” ríagí amá níní “Oweoi, nionímaní. Nionímaní.” nra warfáná xegí wiepísariñí wo Pitaoyí ríñño re uríñiniginí, “Neamemeariñoxiní, amá epíroyí nísiro íkwíkwierí nísiga waríñjoí.” uríagí aiwí

⁴⁶ Jisaso re riñiniginí, “Nepa amá wo amáí nírónigoí. Nígí ení eáníñí bí níníwárimí amá womí naní imíxíagí naineníri nání rariñiní.” ríagí

⁴⁷ apíxí í yumí mepaxí wimóníagí nínwiníri óí néra anwí e níbiri oyá símímaníwámíní nípíkinímeari oxí apíxí níní siñwíyo dání wá re rókiamóníñiniginí, “Níní gí ragí aníñí pwaríñagí nání Jisasomí amáí róníñí. Omí amáí níróníñí ríxa naní imóníñí.” uríagí

⁴⁸ o re uríñiniginí, “Miaé, jíxi díní níníkwírorí nání naní imóníñí. Ámí ayá mísiniipa nerí kíkíá néra ut.” nuríri

⁴⁹ síní imí e uraríñá amá wo rotú aní meníweanoyá aní e dání níbiri omí re uríñiniginí, “Uréwapíyaríñomí síní ayá wí muríñweapaní. Díxí miáí ríxa péñiniginí.” uríagí

⁵⁰ Jisaso ará e níwiri re uríñiniginí, “Díxí miáí péf aiwí wáy mepaní. Nioní díní níkwíróánáyí, í amí naní imóníñjoí.” nurími nurí

⁵¹ aníyo nípáwiríñá amá wí nawíní opáwianeyíníri siñwí míwínípa nerí sa xegí wiepísariñí Pítao tñí Jono tñí Jemiso tñí miáimí xínáí tñí xano tñí ayí tñíní nípáwiro

⁵² amá níní ñwí earo amíxíá mero yaríñagí nání Jisaso re uríñiniginí, “Ñwí eearígíá pñí wíárpoyí. Níperí míweníní. Sa sá wentí.” uráná

⁵³ ayí “Í ríxa píyíxíní.” níyaiwiro nání rípíá uríagíá aí

⁵⁴ o íyá wépámí fá nímáxírmáná ímí tñí “Míá ríxíní, wíápnímeaí.” uráná re eníñiniginí.

⁵⁵ Miáí amí díní síxí wínáná apaxí mé wíápnímeañiniginí. Ríxa wíápnímeááná Jisaso xaníyaúmí “Aíwá bí umeaípíyí.” uríagí

⁵⁶ ayaú ududí ikáriníagí Jisaso ñwí ikaxí re uríñiniginí, “Aípagwí nioní éápí nání amá wíyo áwaní murípaní.” uríñiniginí.

9

Wiepísariñíyo ení síxí weámíxowárirí sekaxí uríri ení náníñí.

¹⁻² Jisaso xegí wiepísariñí wé wúkaú síkwí waú awamí “Awí eánípoyí.” nuríri awa símíxí xíxegíní naní imíxípíri nání ero imíó níní míxí umáínowáripíri nání ero epíríá nání kwíyí bí níwiri ení síxí eáníñí bí níweámíxowárirí re urowáriníñiniginí, “Soyíné aní ayí ayo nemero Goríxo xwíoxíyo míméamí nerí seameníweaníá nání wáí urímero símíxí yarígíáyo naní imíxímero éfríxíní.” nurowáriníñá

³ re uríñiniginí, “Amí amí wagwí wagwí nuro uríñipíri nání segí amípí bí níméamí mupaní. Eraníraní, fá árupianíraní, aíwáraní, nígwíraní, iyíá wúkaúraní, níméamí mupaní.

⁴ Wáí nemeríñá aní bimí nírémoríñáyí aní íwamíó nuro páwííáyo wéfríxíní. Ríxa amá aní apímí ñweagíáyo nuréwapíymáná aní axiwámíní níníweagíísáná ‘Ámí aní bimí nání owaiyí.’ níyaiwirínáyí aní axiwámí dání pñí níwíárimí úfíxíní.

⁵ Wáí nurímeríñáyí aní bimí nírémoríñá amá e ñweagíáyí ‘Negí aní tíyo íwíapípoyí.’ mísearípa éánáyí, amá ayí díní ‘Newaníñene íkáríníñwáyí nání awaú nene nání amí míbípa epísi nání iyí ríyáííí?’ yaiwípíri nání síkwíyo xwíá síkí xéníñpí pírí wíáikímí níyárimí úfíxíní.” Sekaxí e nuríísáná enjáná

⁶ awa omí pñí níwíárimí nuro aní bí bimí nání numíro xwíyíá naní yayí winípaxípi wáí urímero símíxí egíáyo naní imíxíro néra ugíawíxíní.

Xeroto Jisaso nání ayá sáwí uroñí náníñí.

⁷ Gapímaní Xeroto Jisasoyá wiepísariñíowa yarígíápi nípíní nání ará níwiri ududí níwíníri ñweanáná amá wí emími apí yaríñagíá nání re nra ugíawíxíní, “Jono xwáripáyo dání ríxa níwíápnímeari ríá yaríní?” nra warfáná

⁸ amá amí wí re nra ugíawíxíní, “Goríxoyá wáí rókiamoagí Iraiyaoyí ríñño, mípé anínamí peyíño ríxa siñání nímóníri ríá yaríní?” nra warfáná amá amí wí re nra ugíawíxíní, “Eníñá Goríxoyá wáí rókiamoagíá wo ríxa níwíápnímeari ríá yaríní?” nra waríñagíá nání

⁹ Xeroto ududí níwíníri re riñiniginí, “Níwaníñoní ráná Jonomí siñwí míñí wákwígíawíxíní. E nerí aiwí amá nioní ará e wíaríñá royí goríñí?” níríri Jisasomí siñwí owíníñiníri yayíñiniginí.

Ámá 5,000 apímí aíwá míní wíñí náníñí.

¹⁰ O xegí wáí wurímeariígíáwa amí xó tñí e nání níbíro wígí néra ugíápi nání repíyí níwímáná enjáná o awa tñíní nerímeáníro amá níní pñí níwíárimí nuro wígípi aní wíyo xegí yof Betísaidayo nání warfáná

¹¹ oxí apíxí obaxí Jisaso t́nì wíepísarínjowa t́nì anj́ apimí nánì pwarínjagá ńwíníro nùmi nuro omí wímeááná o yayí ńwírí xwíyá “Goríxo xwioxíyo ḿmeámí nerí seamenjweanfá nánì seyíné nisaníro éríxínì.” uréwapíyirí símíxí egáyo nanj́ imímíxímí erí yaríná

¹² wíepísarínj wé wúkaú síkwí waú sogwí nokepá imónáná Jisasomí ńbíro re urígíawixínì, “Ámá oní wówí re ḿnjweanagá nánì ámá eṕroyí egá t́yí aiwá ńro sá wero eṕrí nánì omínj anj́ amí amí ḿrínímenj́yo nánì uro anj́ apí apí ikwíróníj́yo nánì uro oépoi.” uríagá aí

¹³⁻¹⁴ o re urínínigínì, “Áiwá ńpírí sewanínjójíné ḿnì wípoyí.” uríagí re urígíawixínì, “Negí aiwá xwé menínì. Bisíkerfá wé wú enáná peyí waúnírínì.” nuríro ámá oxí 5,000 e njweanagá nánì re urígíawixínì, “None nurane aiwá b́ mepa nerínáyí, aríge ḿnì wianf́wínì?” uríagá o re urínínigínì, “Ámá t́yo re urípoyí, ‘Seyíné ámá 50 50 maxíríní wí e wí e ńnjweaxa úpoi.’ urípoyí.” uríagí

¹⁵ awa axf́pí e uráná ámá ńnì 50 50 maxíríní wí e wí e ńnjweaxa nuro njweanáná

¹⁶ Jisaso bisíkerfá wé wú t́nì peyí awaú t́nì anj́namí wenínj ńyáníríná aiwá apí nánì Goríxomí yayí ńwírí kwíkwrímí nerí xegí wíepísarínjowa yanj́ ńwiaupírí ḿnì ńwia waríná

¹⁷ ámá ńnì ńnìro agwí ímí uyíáná aiwá ńnìro e t́fápia wíepísarínjowa ńmeamero soxf́ fá wé wúkaú síkwí waú apimí aumaúmí yarígíawixínì.

Pitao “Joxí Kiraisoxírínì.” urínj nánírínì.

¹⁸ Sfá wíyo Jisaso xegípi ńnjwearí Goríxomí xwíyá rírímí ńwírí xegí wíepísarínjowa xfo t́nì njweanáná o yarínj re wínínigínì, “Ámá oxí apíxí ńnì nioní nánì goríní rarínjoi?” uríagí

¹⁹ awa re urígíawixínì, “Wí joxí nánì ‘Jono wayí ńneameaia unjorínì.’ rarínjoi. Ámí wí ‘Goríxoyá ẃfá rókiamoagf́ Irajíorínì.’ rarínjoi. Ámí wí ‘Eníná Goríxoyá ẃfá rókiamoagf́ wo ríxa wíápnímeáf́rínì.’ rarínjoi.” uríagá

²⁰ o re urínínigínì, “Ayí e ńróro aiwí sewanínjójíné nioní nánì goríní rarínjoi?” uríagí Pitao re urínínigínì, “Joxí Kiraisoyí ríníjoxí, ámá Isírerene yeáyí neayímíxemearfá nánì negí arfowayá xwá piaxíyo dání iwíaronfóyí ríníjoxírínì.” urínínigínì.

Jisaso áwanj́ “Ńnípíkírírfárínì.” urínj nánírínì.

²¹ Pitao e uríagí aí o njwí ikaxí nurírí arfá jiyíkí norí re urínínigínì, “Aga b́ onímíápi ámá wíyo murípaní.

²² Ámá imónínjóní xeanínj obaxí níkáripírírfárínì. Negí Judayí mebáowa t́nì apaxípanínj imónínj xwéowa t́nì njwí ikaxí eánínjpi mewegíáwa t́nì nioní ŕwí ńmóáná wa nípíkírírfárínì. E nerí aiwí sfá wíyaú wíyí óráná ámí wíápnímeámírfárínì.” urínínigínì.

²³ Xwíyá rípi ení nowamíní urayínínigínì, “Ámá goxí goxí ‘Jisasomí ouxf́dímínì.’ ńyáiwírínáyí, re éríxínì. Amípí ‘Nioní nígípi nánì oemínì.’ yáiwíyí dínj peá ńmorí re yáiwíríxínì, ‘Nioní Jisasomí x́darínjagí nánì ámá wí xeanínj nírí nípíkírí ńnírí aí ayí ananírínì.’ ńyáiwírí nioní ńx́f́díríxínì.

²⁴ Ámá goxí goxí nioní Jisasomí dínj ńwíkwrórí x́darínjagí nánì nípíkíríxínírí xewanínjoxí éf́ ńmenírínáyí dínj ńyímínj imónínj anínj njwearfá nánì mearf́amaní. E nerí aiwí ámá goxí goxí éf́ ḿmenípa nerí ‘Nioní Jisasomí dínj ńwíkwrórí x́darínjagí nánì ńnípíkírónáyí, ayí ananírínì.’ yáiwíarínj goxí goxí dínj ńyímínj imónínj anínj njwearfá nánì mearf́arínì.

²⁵ Ámá wo nioní ḿnìx́f́d́íyí f́f́ nígwí amípí emeámínírí náníní néra nurí ńmeáf́sáná xewanínj anínj íkeamónáná oyá amípí anínj ńx́rírí njweanf́arínì? Oweoi!” nurírí

²⁶ re urínínigínì, “Ámá nioní nánì ayá sinírí xwíyá nioní rarínjapí nánì ayá sinírí nerí nánì ḿnìx́f́d́ipa yarínj goxí goxí ámá imónínjóní ámí ńweapíríná íkínínjóní weapírí ẃfá nioníyá t́nì ǵ ápoyá t́nì anj́nájowayá t́nì nípíróa weapírí emf́áoní ení joxí nánì ayá ńnírí re rírímírfárínì, ‘Oweoi, nioníyáoxímánì.’ rírímírfárínì.

²⁷ E nerí aiwí wíyíné re rogá t́yíné síní ḿpepa egf́ámí enáná Goríxo xwioxíyo ḿmeámí nerí seamenjweanf́apí wíyíné sínjwí wínípírírfárínì.” urínínigínì.

Jisaso níkíríní xegí b́ imónínj nánírínì.

²⁸ E nurf́sáná ríxa sfá wé ẃúmí dánj waú wo óráná o Goríxomí xwíyá rírímí wíní Pitao t́nì Jonomí t́nì Jemisomí t́nì ńwirímeámí d́wí xwé bímí nánì ńyíro

²⁹ o Goríxomí xwíyá uraríná re enínigínì. Xegí śmímánj xegí b́ írírí rapírapf́ yínínj ení apf́a werí ápíanjwínínj xwínfá earí nerí enáná re enínigínì.

³⁰ Ámá píné o t́nńi nawíní xwíyǵá raríǵǵíwauyǵ —Awaú Goríxoyá wǵá rókíamoagǵíwau Moseso t́nńi Irajiao t́nńiríní.

³¹ Awaú ikńńǵǵíwau éf nńrónapńrń Jisasó t́nńi o xwǵá t́yó pńńi nńwíarńmńi ámńi anńnamńi nánńi nńpeyńrńná Jerusaremńyó perńi ámá nńyónńi nánńi wíńrńi enńfápi nánńi xwíyǵá rńnarńná

³² Pítáo t́nńi nńkumńxńńrń emearńǵǵíwau t́nńi xámńi sá wínarńńagńi sá wegǵáwa, sainńfowa nńwíapńńmearo wenńńj éfáyǵ wńńńǵawíxńńi. Jisasó ikńńńńo ronagńi nńwńńńro ámá nawínńi rogǵíwau enńi nńwńńńro

³³ awaú Jisasomńi rńxa pńńi nńwíarńmńi wanńrńi yarńńagǵí nńwńńńro Pítáo dńńǵ nńpńkwńńi mńmó “Píoń urńmńńńń?” nńńńńńrńi Jisasomńi úrapńi xwíyǵá re urńńńńńńńńń, “Neamemearńńoxńńń, none re nńńwearńńná nanńńńńń. Anńi pńpákń wíkáu wń, joxń nánńi wíwáyń, Moseso nánńi wíwáyń, Irajiao nánńi wíwáyń oseamńńńyaneyń.” nurńńi

³⁴ sńńi e urarńńá agwń wń nńyapńńi awamńi rńń wímńńńńrńi yarńńagńi nńwńńńro wáyǵ yarńńá

³⁵ agwń apímńi dánńi xwíyǵá bń re rńńńńńńńńńń, “Gń nńańwń royóń, nńńwanńńńonńi rńpeanńóomń arńá wípoyń.” rána

³⁶ wenńńj éfáyǵ wńńńǵawíxńńi. Jisasó xegń xewńńi ronagńi nńwńńńro xwíyǵá marń wíwanńńowa sńńwń wńńfápi nánńi íná ámá wíyo áwanńj murńpa egǵawíxńńi.

Íwń imńó dńńǵ xńxéroarńńǵ womń nanńj imńxńńǵ nánńńńńi.

³⁷ Sá e wegǵáwa wǵápi t́nńi nńwíapńńńmeámńi dńwńyó weapána oxń apńxń obaxń epńroyń egǵáyń o t́nńi órórń nńńro

³⁸ ámá apń epńroyń egǵápińi dánńi wo nńwíapńńńmearńi rńańwá re urńńńńńńńńń, “Nearéwapńyarńńoxńńń, gń íwomń sńńwń owńńńńńńrńi nánńi waunń rńxńńǵ rńrarńńńń. O gń nńańwń ná wonńńńńń.

³⁹ Imńó xńxéroána o makńńńwń nńmórńi rńxa meanńj nearńi móána sinapńxwńńi iwénńńi meákńkwńá erń yarńńá omńi xwńrńxwńńá nńkńxerńi rńxa ayápińńi mewńnarńńagńi nńwńńńńńńá pńńi wíararńńńńń.

⁴⁰ Dńxń wíepńsarńńowamńi waunń rńxńńǵ ‘Imńó gń íwomń xńxéroarńńǵńyń mńxń umáńnowárńpoyń.’ urńá enagńi ańwń awa wń e epaxń menńńi.” urńagń

⁴¹ Jisasó re rńńńńńńńń, “Ámá agwń t́yńné nńweagǵáyńné, nionńi dńńǵ mńńńkwńńowa ero xenwńńi moró yarńńǵáyńné, ‘Jisasó ínńá renńńi nene t́nńi nńńwearane arńá neainńarńńi.’ rńyáńwíarńńoń?” nńńńńi xanomńi re urńńńńńńń, “Dńxń íwo anńwń re nńmeámńi beń.” urńagń

⁴² íwomńi sńńi nńmeámńi barńńá imńó meanńj eáána sńńńńńńwń néra píeróagńi ań Jisasó imńomńi mńxń numáńnowárńmána nńańwomńi nanńj nńwímńxńńi ámńi xanomńi mńńi wńńńńńńńń.

⁴³ Mńńi wíána ámá nńńi Goríxoyá enńj eáńńǵ Jisasó éfńi nánńi ududń nero “Ayńkwńrńńi?” yáńwíǵawíxńńi.

Ámńi áwanńj “Nńńńpńkńpńńfárńńi.” urńńǵ nánńńńńi.

Ámá nńńi Jisasó yarńńǵpi nánńi ududń yarńńá o wíepńsarńńowamńi re urńńńńńńńńń,

⁴⁴ “Píránńǵ arńá nńpoyń. Nionńi arńá enńyó searémoarńńńń. Anńńamńi dńńǵ ámá imónńńńónńi ámá wíyo mńyń nurńpńńfárńńi.” urńagńi ańwń

⁴⁵ awa xwíyǵá apń Goríxoyá dńńǵ t́nńi ínńmńi imónńńagńi nánńi píráńńǵ nńńá mímónńpa nero mńkńpi nánńi yarńńǵ wíanńńi éfáyǵ wáyǵ nńwíro nánńi masńsńá wíǵawíxńńi.

“None go go seáyń e imónńńfénńńoń?” rńńǵǵá nánńńńńi.

⁴⁶ Wíepńsarńńowa xńmńxńmńi nńńro “None go go seáyń e imónńńfénńńoń?” rńnarńńá

⁴⁷ Jisasó wíǵń xwíoxńyó adadń nńwíń awa e yáńwíarńńagǵá nńwńńńńi nánńi nńańwń bń nńmearńi xńo tńńj e éf nuráńńi

⁴⁸ awamńi re urńńńńńńńń, “Ámá woxń goxń goxń nionńi nńńńxńdńńi nánńi nńańwń rńpímń peayń mńwíanń wéyo nńmerńńáyń apímńńi mńmearńńńń. Nionńi enń wéyo nńmerń gń ápo nńrowárńnapńńomńi enń wéyo umerń yarńńńń. Soyńné woxń ‘Nionńi awamńi ínńmńi nńwurńńńi sanńj ourápmńńi.’ yáńwíarńńo oyń seáyń e imónńńńorńńi.” urńńńńńńńń.

“Ámá mńdánńi mńró segń t́fámńńi imónńǵáyńńi.” urńńǵ nánńńńńi.

⁴⁹ Wíepńsarńńj Jono re urńńńńńńń, “Neamemearńńoxńńń, none ámá wo yóń joxńyá nńńńńi imńó mńxń umáńnowárarńńagńi sńńwń nńwńńńńńá o none mńneaxńdńpa nerń yarńńagńi nánńi mepa oenń urńńwanńńńń.” urńagńi ań

⁵⁰ Jisasó re urńńńńńńńń, “Ámá orńwámńi dánńi mńró segń t́ńńmńńi imónńńńorńńi. Ayńńánńi e mepa oenńńi pí nánńi urńńǵawíxńńi?” urńńńńńńńń.

“Omń mńrańǵ mńwípa oyaneńi.” rńǵáyǵ nánńńńńi.

⁵¹ Rńxa Goríxo Jisasomńi anńńamńi nánńi wíńménapńńi anńwń e imónńńńána Jisasó dńńǵ “Nionńi Jerusaremńyó nánńi oumńńi.” nńkwńróomńi nurńńá

⁵² xwiʔyá anʔ wiowarʔ wí xʔomí xámi umeapʔrɪ nánɪ urowáráná awa nuro anʔ áma wigʔ yʔ Samariay — Ayʔ Isireriyʔ tɪnɪ xepɪxepá rónigʔáyɪrɪnɪ. Ayʔyá anʔ bimɪ nɪrémoro Jisaso rʔwʔyo bɪnɪ nánɪ amɪpɪ píránɪŋʔ imɪxanɪro éáyʔ

⁵³ áma aṅʼ apimi ṇweáyʼ Jisaso Jerusaremí nánʼ um+n+rí yar+ṇagí n+w+n+ro “Míranʼ bɪ owianeyí.” mɪwimónʼ yar+ṇagʼa

⁵⁴ xegí wíep[sarín] Jemiso t́ń Jono t́ń e ńwíniri Jisasomí re urígísisixíní, “Ámináooxíní, yawawí ‘Goríxo anj́namí d́ń ŕá ńmamówárénapirí ámá t́yo ŕá ńń ńń anań ourípiyi.’ rísimónaríní?” urággí aí

⁵⁵ o nĩkĩnĩmónĩrĩ awaúmbĩ mĩxĩ “E mĩrĩpanĩ.” nurĩmbĩ

⁵⁶ aŋ́ ám̄ bim̄ nán̄ uǵawix̄n̄.

Ámá "Oríxídímíní." urígíá náníríní.

⁵⁷ Ófyo waríná áamá wo Jisasomí re uríṅnigíní, “Amí gímí joxí úfímí nioní ení númí ríxídimemíáríní.” uríagí

⁵⁸ o áma royí ení neanírí nixíníríenínónírí re uríníniginí, “Síwí sayí xegí sirírkí sá wenfa nání tñíríní. Iní ení xegí yéwí tñíríní. E nerí aiwí áma imónínjóníyá sá wémfa nání aní wí meníní.” uríníniginí.

⁵⁹ Ámì womì re urìṅnìgìntì, “Joxì nìxídeì.” uríagì o re urìṅnìgìntì, “Xámì xe nurì gí ápo péáná xwíá oweyárìnrì sìnṣwí nanìrìréntì?” uríagì aì

⁶⁰ o re urinigininti, “Ámá nioní diŋɣ mɛnikwɛropa yarigɣáy ayɣ ení áamá piyɛninɣ imónɔŋagá náni wigɣ áamá péaná xwɣá oweyárinɔpoyinɔri siŋwɣ winɛrixiɛni. E nerɣ aí joxɣ xwiyɣá Gorɛxo xegɣ xwioxɣyo mɛmeámɣ nerɣ umenɣweanɣ nániɔpi amɣ amɣ wáɣ uriméɛrixiɛni.” urinigininti.

⁶¹ Ámí á má wo nìbìrì re urìṅnìgìṅì, “Ámínáoxìṅì, nìonì rìxíḍìmemfìṅì. E nerì aiwì xámì xegí á máyo nurì yayí owiemenìrì sìnwí naneì.” uràgì ai

⁶² Jisaso ewayf xwiya tá rípi uríñnigini, “Ámá omíñf mearíñf wo níkinimóníri ríwími dání sñjwí anáná xífo omíñf mearíñfpi xixeni waríñfmaní.” nuríri re uríñnigini, “Joxí ení dñjf níníkwírorí níníxídfíísáná ámí níkinimóníri amípi joxí píní wíaríyí meámíníri nání dñjf nímorí nerínáyí, omíñf Goríxo nání píráníñf míwíipa erí oyá wíloxíyo páwipaxí mepa erí imóníñíni.” uríñnigini.

10

Ámá 72 nírípearí yaxwí urowárapíñí náníríní.

¹ Jisaso e nurimáná amá amí wíyo 72 nírípearí aní xfo unfá ayí ayo nání waúní waúní xámí umeapírí nání nurowárapírí

2 re urinjinigini, “Ámá nioní xwiyáa yaní seaiapowáaáyí, ayí aiwá yóí pírípírí ninií mniipaxininií imóninií. E nerí aiwí ámá seyiné aiwá apí mipírí nání obaxí mimóninjoí. Ayináni Gorixo ámá winií ení aiwá mipíríniní nimóniro xwiyáa yayí winipaxípi yaní wiowáripírí nání yariní wipoyí.” nuríí

³ re uriniginĩ, “Soyñé óf nionĩ searfáyo úpoyĩ. Ámá wĩ sáwĩ sayĩ sipĩsipĩ roa-
narigfápánĩ seapírfe nánĩ searowárarĩnĩ.” nurĩrĩ

⁴ re urin̄nigint̄, “Nuróná n̄gw̄ wow̄ b̄irant̄, fá árupian̄ w̄urani, s̄ikw̄ s̄urani, n̄imeámi mupani. Óf̄ e ámáyo n̄iw̄n̄ir̄n̄á yaȳf̄ n̄in̄tro e éf̄ m̄in̄weapan̄i.

⁵ Aní wiwámi nípáwiríná yayí n'wiri xámi re uríírxíni, "Seyíne Goríxoyá díní tñi n'wayíróniro onweápoi." neaimónaríni.' uríírxíni.

⁶ Anjwámí xiáwo san'ño imón'ñaqi n'w'nir'fá xwiyá yáy n'wir'fá e ur'ápi m'id'id' mik'xepani. An' xiáwo san'ño mimón'ñaqi n'w'nir'fá yáy api m'id'id' wik'xéfr'xini.

7 Anj giwi giwám nípáwiro nñwearná aiwá tñi inigt tñi seaiapápi anan nñiro nweáfrinxnt. Ayf rípi nánrnt. Ámá ngwí omññ nerfná ngwí mearigtápa soyñé wáf nemero nion omññ nñniurná inigt tñi aiwá tñi seaiapáy ngwñntf wayá nípífrátní.” nurí xegí wíepísarñowa aiwá oneaiapíoyinrí anj wiwá wiwámí emepírxinrí ám re urññnginí, “Anj wiwám nípáwiro nweáfiwám dánt anj axpímí ámí wiwám nweanro nán mupa éfrinxnt.

⁸ Anǝ gipǝ gǝpimǝ nǝr  mor  n   aiw   mir  nǝ seaianiro ‘Anǝyo n  n   e  n  .’ n  sear  m     f  yo n  m   nuro p   p   aiw   seiap    p   sa anan   n  f  r  x  n  .

⁹ Anǝ apimǝ simixǝ yarigǝfǝyo nanǝ wimixǝro 'Gorixǝ xwioxǝyo mǝmǝámǝ nerǝ pírǝnǝǝ seamenweanǝ anwǝ ayo enaqǝ nǝnǝ nisanǝro nweáfrǝxǝnǝ.' urǝro éfrǝxǝnǝ.

¹⁰ E nerí aiwí aní gipí gipimí nírémoríná ayí niseairímeámí wigí aníyo nání mīseupa éaná nuro óf aní apimí nání iníñíyimi dání re uríírxíní,

11 ‘Seyíné díní re mopíri nání, “Goríxo xwioxíyo míméámí neri píráníñí neameñweáminíri éf aiwí nene apí nání míneaimónariñagí nání xífo xeaníñí neaiapíníáríani?” yaiwipíri nání xwíá síkí segí aní rípimí díní aí negí síkwíyo xéníñpí pírí wiaíkímí seasiaríñwini.’ uríírixíni.” nuríri

12 re uríñinigíni, “Nioní aga nepa seararíñíni. Goríxo ámá nìyoní mí ómómíxímí eníáyimí ámá aní Sodómí ñweaagíáyí —Eníiná Sodómí ñweaagíáyí ríání níkiróa waríñagíá Goríxo aníñnamí dání ríá mamówáráná nìyoní ríá nìñinigíni. Síá ayimí ayo Goríxo xeaníñí xwé níwirí aiwí ámá soyíné aríá míseai xe oúpoyíníri síñwí seaníáyo Goríxo xeaníñí níwiríiná Sodómí ñweaagíáyo ríñíñí winíníápi tñí xíxeni winíníámani. Seáyí e múroníáríni.

Aní bí bimi ñweáyí xífo míwíkwíroaríñagíá uréwapíyíñí nániríni.

13 “Isireriyíné ‘Goríxo nene nání aga wimónaríni.’ yaiwinaríñagíá aí xeaníñí o seaikáríníápi ayíkwí menagí nání díní sípi oseainí. Isireriyíné aní yoí Korasiníyí ríñíñíyo ñweaagíáyíné tñí aní yoí Betísaida ñweaagíáyíné tñí aweyí! Síá wíyí seyíné majíá seaóriníáríni. Émáýí aní yoí Taiayí ríñíñíyo ñweáyí tñí Saidoníyí ríñíñíyo ñweáyí tñí emímí nioní seaíwapíyíñápi síñwí níwíníro síñwííyí, ayí eníiná nísaníro iyíá íríkwí wú páníro ríá uráwíyo iwíeáníro yaníri egíáríni.

14 Goríxo ámá nìyoní xeaníñí winíáyimí xeaníñí Taia ñweáyo tñí Saidoní ñweáyo tñí winíápi tñí seyíné seaikáríníápi tñí axípi imóníníámani. Seyíné seaikáríníápi seáyí e múroníáríni.

15 Isireriyíné, Kapaneami ñweáyíné ‘Goríxo aníñnamí nání nìneameámi neayíníáríni.’ níyaiwíro seáyí e ríyaríño? Ríá aníñí wearíñíyo níseamamówáriníáríni.” nuríri

16 wiepísaríñíyo ámi re uríñinigíni, “Ámá gíyí gíyí soyíné wáí urímearíná aríá seaíáyí nioní ení aríá niaríño. Gíyí gíyí aríá míseai pa éáyí nioní ení aríá míníaríño. Nioní aríá mínípa éáyí Goríxo, nírowárenapíñomí ení aríá míwíaríño.” uríñinigíni.

Ámá 72 imónígíáwa ámi Jisasomí wímeagíá nániríni.

17 Ámá 72 urowárapíñíyí ámi díní yayí níyaiwíá níbíro Jisasomí níwímearo re urígíawíxíni, “Ámínáoxíni, ámá imífo díní xíxéroaríñíyo aí none yoí joxíyá nírírane míxí umáínowáráná ananí aríá nìneaimí éf waríño.” uríagíá

18 o re uríñinigíni, “Soyíné imífoyo míxí umáínowáráná nioní Seteno —O imífoyo xíráoníñí imóníñoríni. O ápiaríñwíníñí aníñnamí dání píerónaparíñagí wíníñanigíni.

19 Aríá nípoyí. Nioní ení síxí eáníñí seaipowáriníá enagí nání soyíné weaxíá tñí wáré tñí ananí xórórí ero Seteno, fíwí oépoyíníri seaíwapíyaríñomí ananí xórórí wíro epaxíriní. E yaríiná wí xwíírá seaikíxeníámani.

20 E nísearíri aiwí imífo xíxéroaríñíyo míxí umáínowáráná aríá níseairo éf warígíá enagí nání seáyí e nímoníro yayí mepaní. Sa rípi náníni yayí époyí. Aníñnamí íkwí ámá wé róníñíyí nání ñwíríríníñínamí segí yoí ení ñwíríríníñíagí nání yayí époyí.” uríñinigíni.

Goríxomí seáyí e umení nániríni.

21 Kwíyí Goríxoyápi ukíkayonagí nání axíná yayí seáyími dání neri Goríxomí re uríñinigíni, “Gí ápoxíni, xwíá imíxíri aníña imíxíri enoxíni, wiepísaríñíowa yarígíá apí nání ámá seáyí e nímoníro ‘Nioní nígípi díní ríxa níjía imóníñáoní nání go níwapíyíníño?’ ríníáyo joxí yumí wíri ámá ‘Nioní níaiwoníñíñí nímoníri majíá imóníñáoní nání ananí níwapíyí.’ ríníáyo joxí wíá rókíamori yaríñoxí enagí nání seáyí e nímearíñíni. Ápe, joxí ‘E oemíni.’ simónaríñagí nání raríñíni.” nuríri

22 re ríñinigíni, “Gí ápo amípí xwíá rírímí níríminí yaníwá nání íáníñí niepíxíniasíñíriní. Ámá wo Goríxomí xewaxo nání xíxeni níjía mímóníni. Gí áponí xíxeni níjía imóníni. Ámá wo ápo nání ení níjía mímóníni. Xewaxoníni níjíaíní. Ámá ‘Xewaxoní gí ápo nání wíá orókíamómíni.’ yaiwíáyí, ayí ení gí ápo nání níjía imóníño.” níríri

23 níkínímóníri xegí wiepísaríñíowa wígípi ñweanagíá síñwí níwíníri awamíni re uríñinigíni, “Amípí nioní erí xwíyíá ríri yaríñápi soyíné síñwí nanayíápi nání Goríxoyá díní tñí yayí seáyí e dání seainípaxíriní.

24 Goríxoyá wíá rókíamoagíá obaxíyí tñí míxí ináyíyí tñí amípí soyíné síñwí nanarígíápi ‘Síñwí owínaneyí.’ níríro aiwí wí síñwí míwínípa ero amípí soyíné aríá níarígíápi ‘Aríá owínaneyí.’ níríro aiwí wí aríá míwípa ero yagíáríni. Ayínání soyíné yayí seáyími dání seainípaxíriní.” uríñinigíni.

Ewayí íkaxí Samariayí wo xeríwí womí wá wianíñí nániríni.

²⁵ Ámá ñwí ikaxí eáníñpí mewegá wo “Jísaso ení eáníñorfaní? Iwamó owíwapiyimíní.” nýaiwirí n'wíapínímeari re uríñíniginí, “Nearéwapiyaríñoxíní, nioní aríre nerí díní nýyimíní tñáoní imónímáriní?” urági

²⁶Jisaso re ur+ŋ+nig+nɪ, “Nwɪ ikaxɪ eán+ŋ+pɪ arɪre nɪr+nɪrɪ eán+nɪ? Joxɪ ɪá nɪrorɪná arɪre rɪn+ŋagɪ roar+ŋɪr+nɪ?” urɪagɪ

²⁷ o re uriniginini, 'Re nri:nri eanini, 'Joxi dixi Áminá Gorixomi dñi sixi nuyiri nerfna dixi xwioxo o nani yayi osininri eri eni sixi eanini tñi xdiri dñi tñi piranini wixwirori érixini. Jiwanijoxi dñi sipi inarini pa áma joxi tñi njewagáy nani eni axipi sinwiginini.' nri:nri eanini." uragi

²⁸Jisaso re urɪŋnɪgɪni, “Joxɪ xɪxɛnɪ rarɪŋnɪ. E nɛrɪnáyɪ dɪŋɪ nɪyɪmɪŋɪ tɪŋoxɪ nɪmónɪrɪ anɪŋɪ ɲwɛarɪárɪni.” urɪagɪ

²⁹ ʔwáʔ ikaxáʔ eánʔiŋpɪ meweŋo áamá nínɪ xewanʔiŋo nánɪ re oyaiwípoyɪnɪrɪ “O ʔwáʔ ikaxáʔ eánʔiŋpɪ tɪnɪ xixenɪ áamá xó tɪnɪ ʔweagááyɪ nánɪ dɪŋɪ sɪpɪ nɪwɪrɪ arɪrá wiarɪŋoráŋɪ?” oyaiwípoyɪnɪrɪ ámɪ yarɪŋɪ re winɪnigɪnɪ, “Áamá nionɪ tɪnɪ nawínɪ ʔweanwáyɪ gɪyɪrɪŋɪ? Áamá gɪyɪ nánɪ nɪwanɪŋonɪ dɪŋɪ sɪpɪ inarɪŋápa dɪŋɪ sɪpɪ axɪpɪ e nɪnɪŋotɪ?” Yarɪŋɪ e wíáná

³⁰ Jisasoy xwiyá rípi urinjínigini, “Ámá wo anj yof Jerusareniy pín n’wíárími anj yof Jerikoyi ríninjíyo nán wearíná re enjínigini. Ámá ámayá amípi íwí oxaurápanyinro yarigá wa omí fá níxero xegí rapírapí wiríro iwanj mépero ríxa napénímearíná pín n’wíárími ugáfawixíni. Ríxa numáná enáná

³¹ apaxípaniŋ ímóniŋ wo ení óf axíyimi níweríná weníŋ éfýf w+níŋnig+ní. Iwaní mépéfo daiwo wenagi níw+níri arírá bí m+wí oríwámí dání múroníŋig+ní.

³² Ámí Judayí wigí yó+ Ripaiyí rín+g'áyí wo —Ripaiyí Goríxo nání rídiyowá yarí+g'íwámí arírá wiarí+g'áyí+ríní. Ripaiyí rín+g'á wo iwaní mépéó wenje nírémorí níw+ní+ aiwí o ení oríwámí dání múroní+nigíní.

³³ E nerì aiwí ámá Samariayí wo —Samariayí t́nì Judayí t́nì eníná dánì xepìxepá rónagfárìní. Samario enì aní wíyo nánì nurf́nà wínìṅnìgìní. Ámá iwaní nearí t́fó riwo wengagì níwínìrì omì wa níwianìrì

³⁴ anjw e nur i iniḡ wainḡ b t t n ranḡ b t t n iwanḡ weááyo g n i w i r i w á u t i r i
nemáná n i m e y o a r i x e g i d o g i y o s e á y i e n i n w r á r i r i n i m e á m a n j á m á a m i a m i d á n i n i b i r i
w é r i x i n i r i m i r i n i n j i w i w á m i n á n i n u r i e m e w e n o

³⁵ wápi tñi ikwí winíxau níroari anjwámí mearíjomi níwirí re uríñinigíni, ‘Ámá romí nígwí rínamí dání pírániñí mérixíni. Rína anípa ímónáná o nání joxí díxí nígwí xwírfá íkíxéánáyí ámi nioní níbíríná nioniyá xíxeni mání siapiíníáríni.’ uríñinigíni.” Jísaso ewayí xwíyíá api nurímaná

³⁶ ɲwá ikaxí éánɲɛpɛ mewnɔmɛ yarɛɲɛ re winɲinigɛnɛ, “Joxɛ dɛɲɛ arɛre yaiwiarɛɲɛnɛ? Iwanɲɛ nearɛ tɛomɛ áamá wáu wo nɛwɛnɛro af awa go o tɛnɛ ɲweagfá wónɛɲɛ nimónɛrɛ arɛrá winɲinigɛnɛ?” uráná

³⁷ nwi ikaxɛ eán:njɛ́pɛ mewnɔmɛ re urɪn:nigɛnɛ, “ Ámá n:wɪn:rɪná wa n:wian:rɪ nanɛ wiɲo o tɛnɛ njweagɛ́á wón:nɛ́ imón:nɪgɛnɛ.” nimónarɛnɛ.” urɛgɛ Jisaso “Joxɛ enɛ nurɛ axɛpɛ e néra ú:rɪ:xɛnɛ.” urɪn:nigɛnɛ.

Mataí t́n+ x́napí Mariaí t́n+ nán+r+n+.

³⁸ Jisaso wiep+sariŋ+yí tǎnǎ ǒ'yo nuróná anǎ bimǎ rémóáná ap+xí wí Mataíyǎ rǎnǎnǎ aiwá mǎrǎnǎ winǎ xegǎ anǎ'yo nǎnǎ nǎwirǎmeámǎ nuri ŋweanáná

³⁹ i xegí xexirí meái Mariaíyí ríniní nìbirí Jisasoyá síkwí tñí e nìñweámáná oyá píné arfá wiaríná

⁴⁰ Mataí aiwá riyamf emínri yaríná upupígwínarínagí nłbri Jisasomf re uríniginíni, “Ámináołni, núni aiwá riyamf yaríná gí nrixfmeál pñi nñiwíarimf nłbri ‘Ayf ananrini.’ riyaiwiarínini? Í sanf nřápini nán urowáreapei.” urfagi

⁴¹ Ámínáo re uríñ-niginí, “Mataíxi, Mataíxi, jixi diñj obí-baxí morí amípi obaxí nání ayá sówí rírorí yaríñ-ní.

⁴² E nerí aí jixí aníñí miní epaxí imóníñíyí obaxímaní. Aga ná bíníñí. Maríapí nání díní neyírorí arfá niaríñí. Í díní eyíroaríñípi mídídf mīwíkíxepa nerí jixí nírípi bí urímméíñí.” uríñínigíñí.

11

Ayť Gorixomť nurťrťnń rťpaxťpť nńnť urėwapťyńť nńnťrťnť.

1 Jisaso wí e nuri ríxa Gorixomí xwíyá rírím níwimáná enáná xegí wíep-saríníyí wo re urínígíní, “Ámináoxíní, Jono wayí níneameaia wago xegí wíep-saríníjowámí Gorixomí xwíyá rírím wípírí nání uréwápíyínípa joxí ení e nearéwápíyí.” urfagí

² o awam̄ re ur̄iṇinigiṇi, “Gor̄ixom̄ xw̄iyá r̄ir̄im̄ n̄wir̄ná re ur̄írix̄ini, ‘Ápox̄ini, ‘Ámá n̄ni jox̄ini ṇw̄áox̄i en̄agi n̄ni w̄éyo rim̄érix̄ini.” neaimónarin̄i. “Jox̄i xw̄iox̄íyo m̄imeám̄ ner̄i neameṇwean̄ápi s̄iṇán̄ imón̄w̄inigiṇi.” neaimónarin̄i.

³ Nene aiwá s̄á aȳ ayim̄ nan̄wá n̄ni neaiaȳir̄ix̄ini.

⁴ Ámá nene íw̄í neaíf̄áyo yokwar̄im̄ w̄iṇagw̄i n̄ni jox̄i nene íw̄í yar̄iṇw̄áȳ yokwar̄im̄ neaíir̄ix̄ini. Ámá w̄i en̄f̄ eániḡáȳir̄an̄ir̄i iwam̄f̄ ow̄iwap̄iȳipoȳin̄ir̄i s̄iṇw̄ m̄inean̄ipa éir̄ix̄ini. Gor̄ixom̄ xw̄iyá r̄ir̄im̄ n̄wir̄ná e ur̄írix̄ini.” ur̄iṇinigiṇi.

⁵⁻⁷ E nur̄imáná ewaȳf̄ xw̄iyá r̄ip̄i ur̄iṇinigiṇi, “Soȳiné wox̄i d̄ix̄í ámá an̄f̄ w̄i e d̄an̄f̄ wo áriw̄eḡíyo símeáaná aiwá men̄agi n̄ni jox̄i ámá n̄ikum̄ix̄in̄ir̄i emear̄iḡáȳf̄ wom̄i nur̄i aiwá n̄ni r̄ix̄iṇ̄i nur̄ir̄ná re ur̄ir̄in̄i, ‘Ḡí ámá an̄f̄ w̄i e d̄an̄f̄ wo an̄f̄ w̄íyo n̄ni ún̄o r̄íxa áriw̄eḡí r̄íná n̄imeáoḡi om̄i aiwá b̄i m̄in̄i w̄im̄i n̄ni men̄agi n̄ni jox̄i t̄e n̄ni r̄ix̄iṇ̄i bar̄iṇ̄i. Aiwá biaú b̄i n̄in̄imeair̄ir̄éin̄i?’ ur̄áná an̄f̄yo in̄im̄ d̄an̄i, s̄á wen̄f̄m̄i d̄an̄i re r̄ir̄in̄iṇ̄i, ‘Aiwá n̄ni aȳá w̄i m̄in̄ir̄iṇ̄iweapan̄i. An̄f̄ ówan̄f̄ n̄iyár̄imáná n̄iaíw̄ip̄ia t̄f̄n̄i íkwian̄w̄íyo r̄íxa s̄á wen̄w̄in̄i. Nion̄i w̄i n̄wiápf̄in̄imear̄i aiwá r̄imeaipax̄f̄ men̄in̄i.’ r̄ir̄in̄iṇ̄i.

⁸ Nion̄i re searar̄iṇ̄i, ‘An̄f̄ xiáwo aiwá n̄ni r̄ix̄iṇ̄i b̄fo xeḡf̄ n̄ikum̄ix̄in̄ir̄i emear̄iḡáȳf̄ wo aiwá n̄wiápf̄in̄imear̄i x̄fo r̄ix̄iṇ̄i urar̄iṇ̄iȳf̄ umeaipax̄f̄man̄i. E ner̄i aiwá ar̄k̄i r̄ix̄iṇ̄i urayar̄áná n̄wiápf̄in̄imear̄i x̄fo wimónar̄iṇ̄iṇ̄i n̄ip̄in̄i m̄in̄i win̄iḡin̄i.’ searar̄iṇ̄i.

⁹ Ayin̄áni nion̄i re searar̄iṇ̄i, ‘Soȳiné Gor̄ixom̄ am̄ip̄i w̄i n̄ni yar̄iṇ̄i w̄iáná o anan̄i m̄in̄i sealap̄in̄f̄ar̄in̄i. R̄ix̄iṇ̄i nur̄ir̄ná am̄ip̄i w̄i o t̄f̄n̄i e n̄ni p̄f̄a ner̄in̄an̄iṇ̄i anan̄i meap̄ir̄f̄ar̄in̄i. R̄ix̄iṇ̄i nur̄ir̄ná w̄af̄ e n̄irómáná wakw̄f̄ óránan̄iṇ̄i o anan̄i ar̄f̄á n̄isir̄i an̄f̄ ówan̄f̄in̄iṇ̄i r̄f̄kwiin̄iḡin̄i.’ searar̄iṇ̄i.

¹⁰ Aȳf̄ r̄ip̄i n̄ni searar̄iṇ̄i. Ámá n̄ni Gor̄ixom̄ r̄ix̄iṇ̄i urayar̄n̄áȳf̄ aȳf̄ anan̄i w̄i meap̄ir̄f̄ar̄in̄i. Ámá ḡiȳf̄ am̄ip̄i w̄i n̄ni p̄f̄a ner̄in̄á anan̄i meap̄ir̄f̄ar̄in̄i. Ḡiȳf̄ w̄af̄ e d̄an̄i wakw̄f̄ óráná o anan̄i an̄f̄ ówan̄f̄ w̄f̄kwiin̄f̄ar̄in̄i.” ur̄iṇinigiṇi.

¹¹ Ewaȳf̄ xw̄iyá ám̄i b̄i r̄ip̄i nur̄ir̄i re ur̄iṇinigiṇi, “Ápoȳiné wox̄i d̄ix̄í íwo n̄ib̄ir̄i peȳf̄ n̄ni r̄ix̄iṇ̄i r̄ir̄ánáȳf̄, weax̄f̄á n̄imear̄i wir̄ir̄éin̄i? Oweoi, w̄i e wir̄im̄éin̄i.

¹² In̄f̄ k̄im̄iṇ̄i n̄ni en̄i r̄ix̄iṇ̄i r̄ir̄ánáȳf̄, w̄aré n̄imear̄i wir̄ir̄éin̄i? Oweoi, e en̄i n̄imear̄i wir̄im̄éin̄i.

¹³ Soȳiné íw̄í n̄era war̄iḡfoȳiné aiwá seḡf̄ n̄iaíw̄f̄ r̄ix̄iṇ̄i sear̄ánáȳf̄, anan̄i am̄ip̄i aw̄iax̄íȳf̄ an̄ip̄a m̄in̄i w̄iar̄iḡfoȳinéin̄i. E ner̄i aí seḡf̄ ápo an̄f̄nam̄i ṇwean̄o an̄ipax̄f̄in̄i. ‘Om̄i ḡiȳf̄ ḡiȳf̄ r̄ix̄iṇ̄i ur̄ánáȳf̄, kw̄iȳf̄ oȳápi aí anan̄i m̄in̄i win̄f̄ar̄in̄i.’ searar̄iṇ̄i.” ur̄iṇinigiṇi.

“O en̄f̄ eán̄iṇ̄i oboyá t̄f̄ni yar̄in̄i.” r̄iḡf̄á n̄an̄ir̄in̄i.

¹⁴ Jisaso, im̄f̄o man̄f̄ p̄f̄rón̄iṇ̄i wom̄i —O ámá wom̄i d̄iṇ̄f̄ x̄ix̄éroar̄iṇ̄iṇ̄i n̄ni ámáo en̄i man̄f̄ p̄f̄rón̄iṇ̄i. Im̄f̄om̄i m̄ix̄f̄ umáin̄owár̄áná im̄f̄o éf̄ úáná ámá man̄f̄ p̄f̄rón̄iṇ̄i ám̄i p̄f̄né r̄iṇ̄inigiṇi. Ám̄i p̄f̄né rar̄iṇ̄agi

¹⁵ ámá e ep̄f̄roȳf̄ eḡf̄áȳf̄ s̄iṇw̄f̄ e n̄iw̄in̄iro udud̄f̄ nero aí

¹⁶ ámá w̄i re r̄iḡf̄aw̄ix̄ini, “O im̄f̄o m̄ix̄f̄ numáin̄owár̄ir̄íná im̄f̄o x̄ir̄áon̄iṇ̄i imón̄iṇ̄i —O xeḡf̄ yof̄ b̄i Bieseuroȳf̄ r̄in̄iṇ̄i. Obor̄in̄i. O en̄f̄ weám̄ixowár̄f̄agi n̄ni en̄f̄ eán̄iṇ̄i oȳá t̄f̄n̄i umáin̄owár̄ar̄iṇ̄iṇ̄i.” rar̄íná ámá ám̄i w̄i “Jisaso en̄f̄ eán̄iṇ̄iṇ̄i? Iwam̄f̄ ow̄iwap̄ianeȳi.” n̄ir̄in̄iro n̄ib̄iro re ur̄iḡf̄aw̄ix̄ini, “An̄f̄nam̄i d̄an̄i em̄im̄f̄ b̄i iwam̄f̄o neaíwap̄iȳi.” ur̄f̄aḡf̄a aiwá

¹⁷ o wiḡf̄ yaiwiḡf̄á n̄ni adad̄f̄ n̄wir̄i ewaȳf̄ xw̄iyá re ur̄iṇinigiṇi, “Ámá gw̄f̄ ax̄f̄r̄i xep̄ixep̄a n̄irón̄iṇ̄i m̄ix̄f̄ n̄in̄irón̄áȳf̄, aȳf̄ an̄f̄ m̄iwiárek̄ix̄in̄ipax̄f̄in̄i. Ámá x̄ir̄áoxoḡwáowa en̄i xep̄ixep̄a n̄irón̄iṇ̄i m̄ix̄f̄ n̄in̄ir̄ínáȳf̄, aȳf̄ en̄i an̄f̄ m̄iwiárek̄ix̄in̄ip̄ir̄f̄ar̄in̄i.

¹⁸ Ayin̄áni Seteno t̄f̄n̄i xeḡf̄ im̄f̄o ax̄íȳf̄ t̄f̄n̄i xep̄ixep̄a n̄irón̄iṇ̄i m̄ix̄f̄ n̄in̄irón̄áȳf̄, ar̄ige nero en̄f̄ neán̄ir̄i rop̄f̄r̄aoi? Oweoi! E ner̄i aiwá seȳiné ‘En̄f̄ eán̄iṇ̄i Bieseuroyá t̄f̄n̄i im̄f̄o m̄ix̄f̄ umáin̄owár̄ar̄iṇ̄iṇ̄i.’ n̄irar̄iṇ̄i.

¹⁹ Nion̄i nepa Bieseuroyá en̄f̄ eán̄iṇ̄i t̄f̄n̄i im̄f̄o m̄ix̄f̄ numáin̄owár̄ir̄i s̄iṇw̄ir̄iȳf̄, seḡf̄ ámá en̄f̄ eán̄iṇ̄i goyá t̄f̄n̄i m̄ix̄f̄ umáin̄owár̄ar̄iḡf̄ar̄in̄i? Seḡf̄ ámá im̄f̄o m̄ix̄f̄ umáin̄owár̄ar̄iḡf̄áwa s̄á yopar̄f̄yim̄i n̄iwiápf̄in̄imearo yar̄iṇ̄i re seaip̄ir̄f̄ar̄in̄i, ‘Nene ámá wo im̄f̄o m̄ix̄f̄ umáin̄owár̄ar̄iṇ̄iṇ̄i n̄iw̄in̄irane ‘En̄f̄ eán̄iṇ̄i Gor̄ixoyá t̄f̄n̄i e yar̄in̄i.’ r̄in̄ar̄iṇ̄iṇ̄i en̄agi n̄ni seȳiné pí n̄ni Jisaso ax̄f̄pi yar̄iṇ̄iṇ̄i n̄iw̄in̄ir̄íná xw̄iyá n̄imear̄iṇ̄i ‘En̄f̄ eán̄iṇ̄i oboyá t̄f̄n̄i yar̄iṇ̄iṇ̄i.’ ur̄iḡf̄aw̄ix̄ini? Yar̄iṇ̄i e seaip̄ir̄f̄ar̄in̄i.

²⁰ Nion̄i en̄f̄ eán̄iṇ̄i Gor̄ixoyá t̄f̄n̄i im̄f̄o m̄ix̄f̄ umáin̄owár̄ar̄iṇ̄iṇ̄i aí seȳiné ‘Gor̄ixo x̄fo xeḡf̄ xw̄iox̄íyo n̄imeám̄f̄ ner̄i neameṇwean̄ápi r̄íxa rimón̄in̄i?’ m̄iyaiwiar̄iṇ̄i. ‘Ámá yeáȳf̄ neayim̄ixemean̄f̄a n̄ni uowár̄en̄ap̄in̄fo, ar̄f̄owayá xw̄f̄a piax̄íyo d̄an̄i iwiaron̄f̄oȳi rar̄iṇ̄wáo r̄íxa nene t̄f̄n̄i rimón̄iṇ̄iṇ̄i?’ m̄iyaiwiar̄iṇ̄i.” nur̄ir̄i

²¹ ewaȳf̄ xw̄iyá ám̄i b̄i r̄ip̄i ur̄iṇinigiṇi, “Ámá en̄f̄ r̄iṇ̄f̄ wo éwaik̄f̄ oxá naȳir̄i n̄it̄ir̄i aw̄i men̄wean̄áná ámá wo xeḡf̄ an̄f̄yo n̄ipáwir̄i am̄ip̄i w̄i íw̄f̄ meapax̄f̄ men̄in̄i.

²² E neri aí áamá ení ríṇomí nímúrorí omí seáyí e imónínṅí wo nṅbírí mǎxí wimínírí neríná xopírárí nṅwírí amípí nṅnǐ mǎxí nání mǎxírínṅíyí nurápmáná amípí oyá nṅnǐ ení ríxa nurápmírí yaní nṅwia warínṅíríní.” Jisaso ení eánṅí xǎoyá oboyápmí múroṇagí nání ewayí xwíyǎ e urínṅínṅíní.

²³ Áamá wí áamáyí nṅnǐ Jisasomí dínṅí wíkwíroro xǎdíro epíríxínírí pírí rakiámí wianíro yaríṅṅáyí nání ewayí xwíyǎ ámí bǐ nurírí re urínṅínṅíní, “Áamá nioní tǎmíní mímóníṅṅáyí, ayí nioní tǎnǐ mǎxí imónínṅwáyíríní. Áamá nioní tǎnǐ sipísipí awí meaárípa yaríṅṅáyí, ayí sipísipí xǎdíxǎdowárí yaríṅṅáyíríní.” urínṅínṅíní.

Ewayí ikaxí imǎo xegí wíníyo wírimeanṅí náníríní.

²⁴ Áamá ayí “Nene Jono nearáná sanínṅí onímíápmí nerane aiwí imǎo xǎxéroarínṅí rónínṅí imónanínṅíní.” oyaiwípoynírí ámí xǎxewísí ikaxí bǐ nurírí re urínṅínṅíní, “Imǎo xǎxéroarínṅíyí mǎxí umáṅnowáráná áamá womí pǎnǐ nṅwiárímí nuríná inínṅí mayímí ge ge sá onṅweámínírí nemerí pǎfá nímegíníméísáná re yaiwíarínṅíríní, ‘Gǎ ámí anṅí xǎfá pǎnǐ nṅwiárímí bǐṅaé nání oumíní.’ nṅyaiwímí

²⁵ nuri anṅí ríxa síf pǎarínírí píránínṅí imíxárínírí yárinínṅagí nṅwínírí síní anǎfá imónínṅagí nṅwínírí nání

²⁶ ámí nuri imǎo wé wǎúmí dǎṅí wauí fǎwí neróná xǎomí seáyí e múroro egǎyá nṅwírimeámí nuro axomí nṅxǎxéroro e ṅweaaríṅṅíríní. Xámí sipí imónago aí ináyí aga sipí ikeamónínṅíríní.” urínṅínṅíní.

Yayí winipaxáyí nání urínṅí náníríní.

²⁷ Xwíyǎ apí uraríná apíxí wí áamá e epíroyí egǎyá dǎnǐ rfaiwá re urínṅínṅíní, “Apíxí joxí nṅrǎxírírí amínṅí siapínṅí Goríxoyá dínṅí tǎnǐ yayí winipaxíríní.” urfagí aí

²⁸ o re urínṅínṅíní, “E wí nṅyaiwírí mírípaní. Áamá gíyí gíyí xwíyǎ Goríxoyá arǎfá wiro axípí ero yaríṅṅáyí áamá ayíní Goríxoyá dínṅí tǎnǐ yayí winipaxíríní.” urínṅínṅíní.

Ekíyínṅí bǐ nání rǎxínṅí uríṅǎ náníríní.

²⁹ Áamá obaxí Jisaso tǎnǐ e epíroyí enǎnǎ síní wíní wíní epíroyí yarínṅagí o re urínṅínṅíní, “Isíreríyíné, agwí ṅweagǎyíné fǎwí nǎra nuro arǎkí yaríṅṅáyíné, emímí nání seaimónarínṅagí aiwí nioní emímí wí mǎseaiwápmípa neri aiwí ná bǐnǐ Goríxoyá wǎfá rókiamoagí Jonao yagǎpíní seaiwápmíyímǎríní.

³⁰ Enǎnǎ Goríxoyá wǎfá rókiamoagí Jonaoyí rínṅṅo —O sǎfá wíyau wíyí pǎyínínṅí nímónírí peyí agwíyo weagoríní. O áamá anṅí yoí Ninipayí rínṅínṅíyo ṅweaagǎyáyo Goríxoyá sǎmímajǎfónínṅí wíṅṅṅa áamá imónínṅáoní áamá agwí ṅweagǎyíné Goríxoyá sǎmímajǎfónínṅí seainínṅíní.

³¹ Goríxo áamá nṅyoní mí omómíxímí enǎyímí apíxí enǎnǎ Sibayí anṅíyo meṅweaagí —Í mǎxí ináyí Soromono nǐjǎfá seáyí e nímónírí rírímí yaríná arǎfá wimínírí nání anṅí aga ná jǎamí dǎnǐ bǐṅíríní. Í áamá woní Soromonomí seáyí e imónínṅáoní re éf nírómáná seararínṅagí aiwí seyíné arǎfá mǐniarínṅagí nání í sǎfá ayímí nṅwiápmímearí xwíyǎ seamearínǎríní.

³² Áamá enǎnǎ anṅí yoí Ninipayí rínṅínṅíyo ṅweaagǎyí —Ayí Goríxoyá wǎfá rókiamoagí Jonao Goríxoyá xwíyǎ wǎfá uríméáná ayí wígí fǎwí egǎpí rǎwímíní nímamoro nisaníro ṅweaagǎyíríní. Ayí áamá wo Jonaomí seáyí e imónínṅáoní re éf nírómáná seararínṅagí aiwí seyíné arǎfá mǐniarínṅagí náamí áamá ayí sǎfá Goríxo áamá nṅyoní mí omómíxímí enǎyímí nṅwiápmímearo xwíyǎ seamearípmíríní.” urínṅínṅíní.

Ewayí ikaxí ramíxí nání urínṅí náníríní.

³³ O xwíyǎ Goríxoyá ramíxínṅí imónínṅagí nání re rínṅínṅíní, “Áamá wo ramíxí nímíxárománá anṅí sakwímanṅíyo tarínṅímaní. Sǎxí wá nímearí upíkákwiárarínṅímaní. Nímíxárománá áamá fǎwapǎfá gíyí gíyí wǎfá ónínṅagí sṅṅwí wínípmírí nání íkwianṅwíyo seáyí e íkwíararínṅíríní.” nurírí

³⁴ re urínṅínṅíní, “Segí sṅṅwí ení uyǎfǎnínṅí imóníní. Segí sṅṅwí tǎnǐ píránínṅí naníro wé rónínṅí nerónáyí, dínṅí nanṅíní aumaúmí niníro segí xwíoxíyo wǎfánínṅí ókímíxǎnarínṅí. E neri aiwí segí sṅṅwí tǎnǐ fǎwí nání naníroná segí xwíoxíyo sǎfánínṅí yímíxǎnarínṅí.

³⁵ Dínṅí nanṅíní aumaúmí niníro segí xwíoxíyo wǎfánínṅí seaókíarínṅípmí supíkínínṅíní dínṅí tǎnǐ éfíxíní.

³⁶ Segí xwíoxíyo sǎfá wí mǎyíní wǎfání nókíarínǎnǎ uyǎfǎ wǎfá seaókíarínṅípmínṅí segí xwíoxí nṅnǐ wǎfá seaókíarínǎríní.” urínṅínṅíní.

Parisiowamí xwíyǎ umeárínṅí náníríní.

³⁷ E nuríxǎnǎ enǎnǎ Parisí wo “Gǎ anṅíyo aiwá onaiyí.” nurírí nipemeámí úáná Jisaso nurí aiwá nípíre éf ṅweanǎnǎ

³⁸ Parisio Jisaso xámi wé piaxíníngí eaní nání wigí yarigfápa wé iniigíyo igwíá mñwíro aiwá nípíre éf ñweanagi nñwíníri ududí yaríná

³⁹ Jisaso re uríniginíni, “Parisioyñé íwí mearo ríá kíroto yaníro moarigfápi segí xwioxíyo síní magwí enáná kapíxí tñí píreríxí tñí igíá nearfnáníngí kíyí bñaríwámí dáníni kwírinarigíoyínéxíni.

⁴⁰ Majímaíjá íkárínarigíoyíne ‘Bñaríwámíni imíxarínjo íniríwámíni mimíxínífríní.’ ríyáiwíarínjot?

⁴¹ Amípí soýñé íá xírígíápi áamá uyípeayíyo ayá nurímíxíro arírá nñwíro mñt wíánáyí, soýñé igíá neáníróníní imónípírfáríní.

⁴² Parisioyñé aweyí! Sfá wíyi soýñé majíá seaórínfáríní. Goríxo xeaníní ríá tñí seaikárínfá enagi nání dñí sípí oseainíni. Soýñé aiwá nñmiróná aníní miní yíyí tñí af tñí siyó amípí píráníní íá nñroto ríxa wé wúkaú imónáná wo Goríxomí mñí nñwíro aí áamáyo wé róníní wíarígíáyí pñí wíáíro Goríxomí dñí síxí muiyípa ero yarigíoyínéxíni. Soýñé aiwá onñmiápi aí segí aníní miní yarigíá íjapi pñí mñwíarípa ero áamáyo naní mimíxípa yarigíápi ení ero nerí síñwíyí, naní imónímínrí enífríní.

⁴³ Parisioyñé aweyí! Sfá wíyi soýñé majíá seaórínfáríní. Soýñé rotú aníyo áamá síñwí oneanípoyínírí sñmí sñmí e ñwearo makerfáyo awí eánarígíe áamá yayí ‘Ámínáoxíní.’ onearípoyínírí emero ‘Oyaneyí.’ seaimónarínjagi nání Goríxo xeaníní seaikárínfáríní.” uríniginíni.

⁴⁴ Áamá nñí Parisiowamí nñwínírfná “Nanowaríní.” yáiwíarínjagí nñwínírí awa wigí íwí yarigíápi áamá píyí xwáripáyo ínímí wení yapí imónínjagi nání re uríniginíni, “Aweyí! Sfá wíyi soýñé majíá seaórínfáríní. Soýñé áamá píyí tígíe xwíá emadírónínáná áamá ‘Áamá píyí tígíeríani?’ mñyáiwí maiwí pwarígíéníngí imónígíoyínéríní.” uráná

⁴⁵ Nwí ikaxí eánínípi mewegíá wó nñwíápnímearí re uríniginíni, “Nearéwapíyarínjoxíní, Parisiowamí e nurírfná none ení ikayíwí neameararíníni.” uríagi aí

⁴⁶ Jisaso ñwí ikaxí eánínípi mewegíáwa áamáyo aníní miní sekaxí “E éfríxíní. E éfríxíní.” nuríro aí wíwanínjowa wí mñyarígíá enagi nání re uríniginíni, “Nwí ikaxí eánínípi mewegíoyíne ení aweyí! Sfá wíyi soýñé majíá seaórínfáríní. Soýñé áamáyo saní xwé ayá wí nñwikwíáíro aí sewanínjoyíne saní xwé apí iwamíó mñmíeyoarígíoyíne enagi nání Goríxo xeaníní seaikárínfáríní.

⁴⁷ Soýñé Goríxoyá wíá rókíamoagíawamí segí aríowa píkiarígíáyo xwáripáyo aníní miní mñá imíxarígíoyínéxíni.

⁴⁸ Soýñé e nerínípmí dání áamáyo áwaní réníní urarínjot, ‘Negí aríowa Goríxoyá wíá rókíamoagíawamí nñpíkiaríroná apání yagíá enagi nání wigí xwáripáyo mñá imíxarínwíní. Eníní urarínjagí nání Goríxo xeaníní seaikárínfáríní.

⁴⁹ Ayínání Goríxo dñí nerñwíperí soýñé nání xíxeni re ríniginíni, ‘Nioní wíá rókíamoarígíá wamí tñí xwíyíá wíá urímearígíá wamí tñí urowáraná ayí wíyo pípíkímí ero wíyo mñxí xídwárapíro epírfáríní.

⁵⁰ Wíá rókíamoagíá nñyoní nioní aníña imíxíri xwíá imíxíri eníná e enjáe dání nñpíkía bñagíá nání áamá agwí ñweagíáyíne nioní ení seameámfáríní.

⁵¹ Aiboríomí xámi xíráo Keno píkinje dání nñpíkía nñbñasáná yoparí nioniyá wíá rókíamoagí Sekaraiamí píkiğíawíxíní. Omí nioní nání íkwíawí rídiyowá yaníro íkwíkwíarímí yarígíe mídání enáná gí aní awawá “Nwírfáríní.” ríníje mídání enáná áwínímí e píkiğíoríní. Omí píkiğíe nání oxí apíxí agwí ñweagíá tñyíne nioní ení seameámfáríní. Goríxo e rínífríní.” uríniginíni.

⁵² Nwí ikaxí eánínípi mewegíáwa áamáyo Goríxo “Oépyí.” wimónarínípi mñmíwíakí wíarínjagí nání xíxewísf íkaxí re uríniginíni, “Nwí ikaxí eánínípi mewegíoyíne aweyí! Soýñé amípí Goríxo ‘Áamáyo owíwapíyípyí.’ wimónarínípi mñwíwapíyípa yarínjagíá nání sfá wíyi soýñé majíá seaórínfáríní. Soýñé kí aní nñjía nání mñríníñwíá nání íá nñxíráríro aí sewanínjoyíne wí nñkwíro mñpáwípa ero áamá nñpáwíaríní éfáyo soýñé pírf mákímí wíro yarígíaríní.” e nurífsáná

⁵³ aní e pñí nñwíárimí nurí emeárfná re egíawíxíní. Nwí ikaxí eánínípi mewegíáwa tñí Parisiowa tñí wigí xwioxíyo dání ríá ápiáwíníngí nñwerí omí sñmí tñí uríro amípí obaxí wí nání yaríní wíayíro neróná

⁵⁴ “O xwíyíá sípí ñwí ikaxí eáníní xíxeni mimóníní bñ ráná xwírxí oumeaneyí.” nñríníro arfá wíaxíđíğíawíxíní.

¹ Ámá oxí apíxí obaxí ayá wí epíroyí nīyáriróná xokíríxí inaríná Jisaso xegí wíepísaríjowa Parisiowa seáyí e nimóníro sípí yayiro naní yayiro yariǵápa awa ení e epíríxíníri awami xámi re uríjínigíní, “Soyíné bisíkerfá yisí (Bisíkerfá síní sijní enjáná yisí onímiápi tía aiwí nīmíní ikwianwí eapínáraríjíní.) Soyíné bisíkerfá yisí Parisiowayá nání wáyí nero emépoyí. Wigí naní ero sípí ero yariǵápi nání seararíjíní.” nurírí

² awa sípí ero naní ero mepa oépoyíníri re uríjínigíní, “Amípi agwí ínīmí imóníníyí ríwéná sijnání imóníníáríní. Amípi ínīmí nimóníníri yokwarímí iníjyí ríwéná ámá níní nījía imóníníáríní.”

³ Pí pí xwíyíá áríwíyimi yumí ikaxí rínfáyí ení ámá níní ikwáwíyíná arfá wípíáríní. Pí pí xwíyíá aní náyo ínīmí dání ikeagígwí rínfáyí ríwéná aní seáyíyo níjweámáná áwaní rowiáropíáríní.” uríjínigíní.

Wáyí wipaxo nániríní.

⁴ O re uríjínigíní, “Gí níkumíxíníri emearíǵoyíné, nioní re seararíjíní, ‘Segí waráyíní seapíkiaríǵáwa nání wáyí mepaní. Díní ení seaxekewapaxí menagí nání ayí nání wáyí mepaní.’ seararíjíní.”

⁵ Ámá wáyí wipaxo nání nioní áwaní osearímíní. Ayí Goríxoríní. O ámayo nípíkímáná xewaníjo díní ení níseaxekewapí ríá aníjí wearíjyio seaíkeáárípaxí enagí nání wáyí omíní wíríxíní. Oyi, o nání aga wáyí wíríxíní.” uríjínigíní.

⁶ Ámá ayí díní “Goríxo ámaéne nání anípaxí díní moaríjíníri.” oyaiwípoyíníri re uríjínigíní, “Ámá makerfáyo nání nurí iní siríkwá wé wú núní bí nerfíná nígwí ríá níjípía biaú téní bí yariǵáríní. Iní apia aga onímiápia nání aiwí Goríxo wí díní peá nímorí arfá ikeamoaríjímání.”

⁷ Seyíné nání ení Goríxo wí arfá ikeamoaríjímání. Segí mījyio díá aí ararí weníyí nání o níjáríní. Goríxoyá sijnwíyo dání seyíné iní onímiápia téní xixení mīmóníjagá nání wáyí bí mepaní.” nurírí

⁸ re uríjínigíní, “Nioní re seararíjíní, ‘Ámá go go ámayá sijnwíyo dání ananí ‘Jisasomí xfdaríjóníní.’ uraríjo nání ámá imóníjóní níweapíríná o nání ení Goríxoyá aníjajyá sijnwíyo dání ‘Gí ámaóriní.’ rímíáríní.”

⁹ E nerí aiwí go go ámá nání wáyí nerí sijnwíyo dání “Jisasomí muxfdaríjóníní.” uraríjo nání nioní ení Goríxoyá aníjajyá sijnwíyo dání “Gí ámaómaní.” rímíáríní.” nurírí

¹⁰ re uríjínigíní, “Ámá go go ámá imóníjóní yarijápí nání xwíyíá sípí nínímearírí aiwí ananí Goríxo yokwarímí wiipaxíriní. E nerí aiwí go go Goríxoyá kwíyí yarijípí nání ‘Ení eáníj Setenoyá téní yaríní.’ nírirí ríperírí numearírináyí, Goríxo ananí yokwarímí wiipaxí meníní.” nurírí

¹¹⁻¹² re uríjínigíní, “Ámá wí fá níseaxero rotú aníyoraní, gapímanowa téní eraní, áminá neameníweagíáwa téní eraní, nímeámí níseaurónáyí, ‘Aríge xwíyíá wákwínaníwíní?’ mīyaiwípa nero ayá síwí mīsearopa éfíríxíní. Ayí rípi náníriní. Sa axíná Goríxoyá kwíyípi xwíyíá soyíné urípírípi seaíwapíyini enagí nání wáyí mepa éfíríxíní.” uríjínigíní.

Ewayí ikaxí amípi mīmúróníj wo nániríní.

¹³ Ámá e epíroyí egfáyí wo Jisasomí re uríjínigíní, “Nearéwapíyaríjoxíní, amípi ápo níperfíná nítimí pépí gí ráro xegípi ikwínaroaríjagí nání ‘Díxí rígwáo téní píraníjí yaní menípiyí.’ ureí.” uragí ráro

¹⁴ o re uríjínigíní, “Ámáoxíní, ámayo xwíríxí méwíníǵíníri go nírfípeáíríní? Go awagwíyá amípi yaní oeameíníri nírfípeagí nání níraríníri?” omí e nurímáná

¹⁵ ámá níyóní re uríjínigíní, “Segí iyfá fá amípi díní níyímíj imónínípi seaíapípaxí meníní. Xwé ayá wí téníoxí aiwí wí díní níyímíj imónínípi siapípaxí meníní. Ayínání amípi naní sijnwí fíwí níwínírfíná ‘Nioní meapaxíriní.’ yaiwíaríǵápi nípíní ení nání wáyí oseainíní. Seyíné iyfá fá amípi náníní díní ikwíropírfíxíníri seararíjíní.” nurírí

¹⁶ ewayí xwíyíá rípi uríjínigíní, “Ámá amípi mīmúróníj woyá omíjyio wítí aiwá xwé píripírí iníjagí níwíníri

¹⁷ díní neyírorí re yaiwíjínigíní, ‘Ari emíníréíní? Aiwá píripírí iníjí tí tími nání gí aní apání meníní.’ níyaiwírí

¹⁸ re ríníjínigíní, ‘Re oemíní. Aní aiwá nání míríníjyí emí pípínámí níyárimáná ámi aga xwé wíwí wíwá nímíra numáná gí wítí aiwá níní téní amípi nioníyá téní aní íwiwámí níta úmíǵíní.”

¹⁹ E niyárimáná niíwaníjoni re ríimiginí, “Gí amípí níní ríxa déroni. Aiwá xwiogwí fá ropaxí nání mīweníní. Ananí kíkíá ñweari aiwá nírí iníigí nírí nerí yayí éimiginí.” ríimiginí. rínfagi aí

²⁰ Goríxo omí re uríjiginí, ‘Majímajíá ikárinaríní roxíní, sáa ríyiminí joxí ríxa niperíní. Nípeáná díxí amípí pírániní tñjípí go meanfáriní?’ uríjiginí. Ayo e nuríri

²¹ re uríjiginí, “Ewayí xwíyáa apí áamá Goríxo nání dñj mímopa nero ‘Amípí xewaníjoni nígí wíní wíní ñmeaayírí otímíní.’ yaiwiarígíyá nániríní. Ámá e yarígíyá amípí wí mímúroníjagí aiwí Goríxoyá síñwíyo dání uyípeayí imónarígíyáriní.” uríjiginí.

Aiwá tñní aikí tñní nání ududí winaríní nání uréwapíyíní nániríní.

²² O xegí wíepísaríníyo re uríjiginí, “Ámá e yarígíyá amípí wí mímúroníjagí aiwí Goríxoyá síñwíyo dání uyípeayí imónarígíyá ení nání re seararíní, ‘Aríge pírániní ñwearínéwíní?’ níríro aiwá nípírí nání ududí mepa ero waráyo aikí yínípírí nání ududí mepa ero éfrixíní.’ seararíní.

²³ Ayí rípi nániríní. Segí wára jíyá aikíyo múróníní. Dñj jíyá ení aiwáyo múróníní.

²⁴ Soyíné ámí iní áwí nání dñj moríní. Iní awa aiwá omíní nero mianarígíámaní. Wigí aiwá mímimí nuro aníyo típíríyá ení aní wí mímíríní. E nerí aí Goríxoní míní wiaríní. Soyíné dñj re ríyaiwiaríní, ‘Iníyo mímúroníjagwí nání Goríxo none nání ení aiwá neaimíxíyíxomani.’ ríyaiwiaríní? Oweoí, dñj e wí mímopa époyí.

²⁵ Ámá ‘Sepiá ámí bí oimónímíní.’ níyaiwírí ududí éo sepiá ámí bí imónarínífraní? Oweoí!

²⁶ Soyíné ení apí aí wí mepaxí nerínáyí aikí tñní aiwá tñní nání pí nání ududí yaríní?

²⁷ Soyíné adowayí nání dñj moríní. Níyapíríná xegí iyáa óf earí aikí yírí yarínímaní. E nerí aiwí eníná negí míxí ináyí Soromono okíyáa níní meáriníjoro nerínáyí adowayí yapí awíaxí e imónagímaní.

²⁸ Goríxo adowayí tñní aráyo —Ará agwí eníyo ananí níyoaro sáa wíyimi ríá íkeaárípíríyáriní.” uríjiginí. Awa “Goríxo ará nání ayá sáwí muroaríní.” oy-aiwíyoyíní e nuríri re uríjiginí, “Goríxo adowayí tñní aráyo okíyáaníní yaríní nání soyíné ení aníxaxí aikí e seayínífáriní.

²⁹ Ayínání soyíné iníigí tñní aiwá tñní nání ‘Pí naniréwíní?’ níríro ududí néra mupa éfrixíní.

³⁰ Goríxoní míxídípa yarígíyá apí nání aníní míní nero meaaníro yarígíáriní. E nerí aí segí ápo Goríxo soyíné apí nípíní aiwáraní, aikífraní seainaríní nání níjáriní.

³¹ Apí meaaníro nání mepa ero Goríxo xó xegí xwíoxíyo míméamí nerí seameñweané páwípírí nání amípí xó wimónarínípi ero nerínáyí, Goríxo ananí apí nípíní níseainífáriní.” uríjiginí.

“E e nerínáyí, amípí naní wí aníní awíníyí eaáraríní.” uríjiginí.

³² Awa xwíá tíyo níñwearíná wigí amípí xwé menagí nání wáyí epírixíní re uríjiginí, “Seyíné sipísipí miaúrírí iníigíyá yapí imónígíyáiné, segí ápo Goríxo xwíoxíyo míméamí nerí seameñweané páwíríxíní wimónaríní nání wáyí mepa éfrixíní.

³³ Segí iyáa fá amípí nígwí nání bí nero nígwí meáyá ámá uyípeayí imónígíyá arírá wianíro nání míní wíríxíní. E nerínáyí, amípí aníní ayá rímíxarígíápíní taríní. Aníní amípí wí aníá imónarínímaní. Íwí yarígíyá wí páwíxaxí mímóníní. Ípíkíyíyí ení wí amípí xwíríá íkíxepaxí mímóníní. Ayínání xwíá tíyo amípí wíní wíní ñmeaayírí mítípa nerí ámáyo ayá nurímíxírí arírá níwírínáyí, aníní aníní weníe awíníyí eaáraríní.

³⁴ Segí amípí naní ayá rímíxarígíápí xwíá tíyo wenánáyí, ayí xwíá tíyo nání dñj mopíríáriní. Aníní wenánáyí, Goríxo tñj e nání mopíríáriní.” uríjiginí.

Ewayí íkaxí omíní wíiarígíá naníyí nániríní.

³⁵⁻³⁶ O gí wíepísarínáyí wé níroníro ñweáfrixíní ewayí xwíyáa re uríjiginí, “Ámá xínáiwáníyí nimóníro omíní wíiarígíáwá wigí boso nání ‘Aiwá apíxí meáníní nání imíxarígíápí gíná píní níwíarímí bínríeníní?’ níyaiwíro rapírípí íríníyo kíkíyínígfú níkíríro nípmóaníro areríxí níyíníro uyíwí nímíxároro o nírémorí wá e dání wakwí óráná apaxí mé ówaní íkwianeyíníro xwayí naní ñweaarígíápa seyíné ení e éfrixíní.

³⁷ Boso nírémorí omíní wíiarígíáwá sá níwé wé níroníro ñweañagí níwínífínáyí, awa yayí wíníxaxíní. ‘Boso omíní wíiarígíáwá wé níroníro ñweañagí níwíní xewaníjoro rapírípí níkíríro areríxí níyíní ‘Aiwá narígíe éf ñweápoyí.’ nuríri aiwá míní níwíá uníjoi.’ seararíní.

³⁸ O áriwewéyoraní, isfáyoraní, nírémorí xegí omínj wíiarígáwa síní wé níróníro ñweanagá níwínírnáyí, awa yayí winípaxírní.” urínjínigíní.

³⁹ Ewayí xwíyá ámí bí nurírí re urínjínigíní, “Rípí ení nání dínj mópoyí. Anj íwámí xiáwo íwí meaní bino nání ‘Sfá ríyimi bínjoi.’ níyáiwírí síñwíríyí, awí ññwearí íwí meano opáwínírí síñwí míwínípa emínírí enjíríní.” nurírí

⁴⁰ re urínjínigíní, “Seyíné ení wé níróníro ñwearírní. Sfá ámá imónínjáoní nání ‘O níweapínímeníjoi.’ yáiwífáyimi níweapínífáríní.” urínjínigíní.

Ewayí ikaxí bosiwo nánírní.

⁴¹ Pitao re urínjínigíní, “Ámínáoxíní, ewayí xwíyá apí rarínjípí nearéwapíyarínjónení nání rírarínjíní? Ámá níyoní ení nání rírarínjíní?” uríagí

⁴² Jisaso ámí ewayí ikaxí urínjíní nání yarínj re winínigíní, “Omínj wíiarínj wo xegí bosoyá xwíyá ará níwírí dínj neñwíperí nerfnáyí aríge imóníní? O re imóníní. O omínj rípí nání bosíwo oimónírí xegí boso rípeanjiníní. O xegí bosoyá omínj wíiarígáyo umeírí aiwá yanj umeírí yarínjoríní.

⁴³ Boso amí dání níní xegí bosiwo xámí yagípa síní axípi píránnj yarínjagí níwínírná bosíwo yayí winípaxírní.

⁴⁴ Napa searínjíní. O píránnj yarínjagí níwínírná xegí omínj níní ení onímeíní rípeaníní.

⁴⁵ E nerí aiwí bosíwí axo ‘Gí boso yapapíní bínímeníjoi.’ níyáiwírí omínj wíiarígáwamí tñní omínj wíiarígáwamí tñní iwanj níméperí aiwá nírí iníngí nírí nemáná papkí nerfnáyí

⁴⁶ ‘Boso nínímeníjoi.’ níyáiwírí yarínjyimi sfá xó bíníyimi majfá nimónírí yarínjyimi boso ríxa nírémónapírí re enfáríní. Bosíwomí múnj níwákwrí ámá arfki yarígáýí tñní wáriníní.

⁴⁷ Bosíwí go go xegí boso wimónarínjípí nání njífá nimónírí aiwí píránnj mimíxípa nerí wé nírónírí mñweapa nerfnáyí boso nínírná iwanj rípí rípí eámeámí eaayíníní.

⁴⁸ E nerí aiwí bosíwí go go xegí boso wimónarínjípí nání njífá mimónípa nerí sípí o iwanj eapaxí bí nimíxírnáyí, boso nínírná iwanj onímíapí weaaníní. Ámá níní amípí xwé wí wífáyí ríwéná ayí ení xwé uránpírífáríní. Goríxo ení ámá gomí xegí omínj wíini urínjyí nání ríwéná yarínj re winíní, ‘Omínj nioní siapínjáyí xíxení enjíríní?’ urínfáríní.” Jisaso xegí wíepísarínjyí xó mñweanáná úrapí néra upíríxíní dínj mófíxíní ewayí xwíyá apí urínjínigíní.

“Ámá xepíxepá rónírní nání bínjónírní.” urínjíní.

⁴⁹ O re rínjínigíní, “Nioní ámá xwá tño ñweagáyo xeanínj Goríxoyá rínnj wíkearínfá nání bínjónírní. ‘Xeanínj apí ápiáwínj ríxa wémíní nerí síñwíríyí, ayí nanjíní.’ nimónaríní.

⁵⁰ E nerí aiwí xeanínj ámá iníngí waxí mórómínírní yarínjípí nioní nímeaníní. Síní mñíneapa enjagí nání dínj ríá níxearíní.” Jisaso xómí píkipírí enjagí nání e nurírí

⁵¹ re urínjínigíní, “Nioní nání ‘O ámá níyoní píyá wírimfání bínjoríní.’ ríníaiwíarínjoi? Oweoi! Ámá nioní dínj níníkwíro ro yarígáýí tñní uyíní yarígáýí tñní xepíxepá rónírní bínjónírní.

⁵² Ríná dání ná ríwíyo ení anj ná wíwámí dání ámá wé wú axíyí imónínjagí aiwí xwíyá nioníyápmí dání xepíxepá níróníro mídání wáú imónínjáná mídání wáú wo imónínfáríní.

⁵³ Xano tñní xewaxo tñní xepíxepá rónírní xínáí tñní xemíáí tñní xepíxepá rónírní xífáí tñní xewaxomí xiepí tñní xepíxepá rónírní néra upírífáríní.” urínjínigíní.

Símímajfónínj imónínjípí nání urínjíní.

⁵⁴ O ámá oxí apíxí e epíroyí egáyo re urínjínigíní, “Seyíné sogwí wearínjímí dání agwí yaparínjagí níwínírná ‘Ríxa iníá yaparíní.’ rarígápa nepa eaarínírní.

⁵⁵ Imínj damí dání ení barínjagí níwínírná ‘Agwí ríná ríá sínínjoi.’ rarígápa nepa ríá sínarínjíní.

⁵⁶ Nanj ríro sípí ríro yarígóyíné, agwí tírí imínj erí yarínjagí níwínírná ananí ‘E imónínjoi.’ xíxení rarígá aiwí amípí nioní símímajfónínj imíxarínjapí síñwí nínírní ‘Ayí Goríxo rípí nání síwá ríá neaiaríní?’ míyáiwíarígáýínéxíní.

Ewayí ikaxí ámá xwíyá rínearíno nánírní.

⁵⁷ “Sewanínjyíné amípí sípí imónínjyí nanjíní eyeyírómfí erfíní.” nurírí

⁵⁸ ewayí xwíyá rípí urínjínigíní, “Ámá wo omí xwíyá omearínírní joxí tñní xwíxí yanírí sírímeááná síní óf e nurfná o tñní xwíyá níwínírní omí píránnj píyá wírnírní. E mñwípa nerfnáyí, o xwíxí mearínj tñnj e nání fá níxémi nurí xwíxí

nirimeísáná enáná xwírxí meariño joxí íá níríxírí porisí womí mĩnĩ wíáná o gwí aníyo rĩwĩrĩrĩnĩjot.

⁵⁹ Joxí nĩgwí yoparĩpĩ nĩroarĩ nĩroayĩronĩrĩnáyí, gwí aníyo dání nĩpeyearĩnĩ. ‘E mepa nerĩnáyí, anĩjĩ e nĩwearĩrĩnĩ.’ seararĩnĩnĩ.” Jisaso ayí “Xwírxí meariño Gorĩxorĩfani?” yaiwiro sfá o ámá nĩyonĩ mí ómómĩxĩmĩ enĩáyĩ sĩnĩ mĩmónĩjĩnáná “Nene dĩnjĩ nĩyalkĩrorane omĩ dĩnjĩ owĩkwĩroaneyĩ.” yaiwiro oépoynĩrĩ ewayí xwíyíá e urĩnjĩnĩnĩ.

13

“Nĩsaniro mepa nerónáyí, nĩkeamónĩpĩrĩrĩnĩ.” urĩnjĩ nánĩrĩnĩ.

¹ Jisaso ámá e epĩroyí egĩáyo sĩnĩ uréwapĩyarĩná ámá wĩ nĩwĩápĩnĩmearo áwanĩ re urĩgĩawixĩnĩ, “Émáyí gapĩmanĩ Pairato porisí wamĩ uowáráná awa anĩ Gorĩxo nánĩ rĩdĩyowá yarĩgĩwámĩ nuro ámá Garĩrĩ pĩropenĩsfĩyo dānjĩ wĩ rĩdĩyowá yarĩná pĩpĩkĩmĩ egĩawixĩnĩ.” urĩagĩá

² o re urĩnjĩnĩnĩ. “Seyĩné ‘Garĩrĩ dānjĩ ayí rĩkĩkĩrĩfó nēra nuróná ámá nĩyonĩ mūrónĩgĩá enagĩ nánĩ e pĩkĩgĩawixĩnĩ.’ rĩyaiwĩarĩnĩjot?”

³ ‘Oweoi, seyĩné íwĩ yarĩgĩáyí rĩwĩmĩnĩ nĩmamoro mĩsanĩpa nerĩnáyí, seyĩné enĩ axĩpĩ énĩnjĩ anĩnĩpĩrĩrĩnĩ.’ seararĩnĩnĩ.

⁴ Ámá 18 ayí anĩ rĩpĩnjwá wĩwá ipĩ xegí yof Siroamĩyĩ rĩnĩnjwá tĩnjĩ e nĩpĩneamioarĩ ámá apimĩ pĩkĩnjĩyĩ nánĩ seyĩné re rĩyaiwĩarĩnĩjot, ‘Ámá ayí rĩkĩkĩrĩfó nēra nuro ámá Jerusaremi nĩweagĩá wĩnĩyĩ nĩyonĩ seáyĩ e mūrónĩgĩá enagĩ nánĩ anĩ iwá nĩpiérorĩ pĩkĩnĩnĩnĩ.’ rĩyaiwĩarĩnĩjot?

⁵ Oweoi, seyĩné íwĩ yarĩgĩáyí rĩwĩmĩnĩ nĩmamoro mĩsanĩpa nerĩnáyí, seyĩné enĩ axĩpĩ énĩnjĩ anĩnĩpĩrĩrĩnĩ.” Ámá e epĩroyí egĩáyo “Xĩxenĩ e neaĩmeanĩrĩnĩ.” oyaiwĩpoyĩnĩrĩ e urĩnjĩnĩnĩ.

Ewayí ikaxí íkĩá pĩkĩná nánĩrĩnĩ.

⁶ E nurĩrĩná ewayí xwíyíá rĩpĩ urĩnjĩnĩnĩ, “Ámá wo xegí wainĩ uraxí omĩnjĩyo íkĩá pĩkĩ íwĩ nurĩrĩmáná rĩwéná sogwĩ dĩmĩnĩrĩ nĩbayĩrĩ aí pĩfá megĩnayĩnjĩnĩnĩ.

⁷ Pĩfá nĩmegĩnayĩrĩ nánĩ xegí omĩnjĩ ayí wĩiarĩnjomĩ re urĩnjĩnĩnĩ, ‘Íkĩá rĩna xwiogwĩ wau womĩ nĩlonĩ sogwĩ nánĩ nĩbĩrĩ pĩfá megĩnayĩrĩnĩ. Ná mĩwearĩnjĩna íkwapĩnjĩ meaarĩnĩ. Emĩ rómoárei.’ uráná

⁸ o re urĩnjĩnĩnĩ, ‘Ámĩnāoxĩnĩ, ámĩ xwiogwĩ ro xe opwenĩ. Ná wenĩ nánĩ pĩpĩnjĩyo ará nĩyārĩmáná xwĩá pĩyĩ wĩarómĩnĩ.

⁹ Xwiogwĩ wĩomĩ ná wéagĩ nĩwĩnĩrĩnáyí, ayí nanĩrĩnĩ. Ná mĩwenagĩ nĩwĩnĩrĩná nĩrorĩ emĩ móirĩxĩnĩ.’ urĩnjĩnĩnĩ.” Jisaso ámá ayí “Nene íkĩá pĩkĩ anānĩnjĩ imónĩnjagwĩ nánĩ rĩfā neararĩnĩ?” oyaiwĩpoyĩnĩrĩ ewayí ikaxí e urĩnjĩnĩnĩ.

Anĩnjĩ rĩkwĩnĩjĩmĩ nanĩ imĩxĩnjĩ nánĩrĩnĩ.

¹⁰ Jisaso sabarfá wĩyimĩ rotú aníyo nĩjweámáná ámáyo uréwapĩyarĩná re enĩnjĩnĩnĩ.

¹¹ Apĩxí wĩ —Í imĩfó dĩnjĩ xĩxēroarĩnjagĩ nánĩ anĩnjĩ sĩmĩxĩ nerĩ nĩrĩkwĩnĩrĩ emearĩná xwiogwĩ wé wũkáu sĩkwĩ wũ enáná ámĩ wũmĩ dānjĩ wau wo mūrónĩrĩnĩ. Éf ropaxĩ wĩarĩnjĩmantĩ.

¹² Í e nĩweanagĩ Jisaso nĩwĩnĩrĩná “Eĩnĩ.” nurĩrĩ re urĩnjĩnĩnĩ, “Ineyĩ, sĩmĩxĩ siarĩnjĩpĩ rĩxa pĩnĩ rĩwĩarĩnĩjot.” nurĩrĩ

¹³ wé seáyĩ e ikwĩaráná re enĩnjĩnĩ. Í éf pĩránĩnjĩ nĩrorĩ Gorĩxomĩ yayĩ seáyĩ e umenĩnjĩnĩ.

¹⁴ E éáná rotú anĩ menjweanjo Jisaso Sabarfáyo apĩximĩ nanĩ wĩmĩxĩfagĩ nánĩ wĩkĩ dĩnjĩ nĩwĩaiwĩrĩ ámá e epĩroyí egĩáyo re urĩnjĩnĩnĩ, “Sfá wé wũmĩ dānjĩ wĩyĩ omĩnjĩ nánĩ imónĩnĩ. Sfá ayo Jisaso nanĩ seaimĩxĩnĩfā nánĩ bĩrĩnĩ. Sabarfáyo mĩbĩpa erĩnĩ.” urĩagĩ aĩwĩ

¹⁵ omĩ Jisaso mĩxĩ nurĩrĩ re urĩnjĩnĩnĩ, “Nanĩ erĩ sĩpĩ erĩ yarĩgĩoyĩné, Sabarfáyo aí burĩmákaú tĩnĩ dogĩ tĩnĩ wĩgĩ aníyo nĩpáwĩrĩ nĩkweámĩ inĩgĩ omĩnĩrĩ inĩgĩ tĩnjĩ e nánĩ nĩmēra mupa yarĩgĩfāranĩ?” Ayí Sabarfáyo wĩgĩ burĩmákaú nánĩ dĩnjĩ nĩmoro aí ámá nánĩ dĩnjĩ mĩmoarĩnjagĩá nánĩ e nurĩrĩ re urĩnjĩnĩnĩ,

¹⁶ “Apĩxí rĩ Ebĩrfamoyá íwĩarfawéyĩ wĩrĩnĩ. Seteno sĩmĩxĩ apĩ nĩwĩrĩ gwĩnĩnjĩ jārĩnjĩnáná xwiogwĩ 18 mūrónĩrĩnĩ. ‘Ímĩ Sabarfáyo gwĩnĩnjĩ nĩwĩkwēarĩ nanĩ nĩwĩmĩxĩrĩná nĩpĩkwĩnĩ mĩyarĩnĩnĩ.’ rĩnĩaiwĩarĩnĩjot?” urarĩná

¹⁷ omĩ wĩkĩ dĩnjĩ wĩaiwĩfāwa ayá winĩnjĩnĩnĩ. Ayá winarĩná ámá oxĩ apĩxĩ e epĩroyí egĩáyo amĩpĩ ayá rĩwamónĩpaxĩ Jisaso yarĩnjĩpĩ nánĩ yayĩ seáyĩmĩ dání nēra ugĩawixĩnĩ.

³⁵ Arfá épyi. Anj Gorixo yeáy niseayimixemearfna seýfné njeaniri egfe rixa anipa imónigoí. Nioni sijnw mnanipa nera nuro rixa 'Ámináo urowaráná weapíno oyá dñj tñi yayí winipaxoriní.' nírironá ámi sijnw naniprífariní." urinjinigini.

14

Sikwí minekwidonjomi nanj imixinjí nánirini.

¹ Sabarfá wiyimi Parisiowa wigí áminá wo Jisasomi "Yawawi nurai nioniyá anjyo aiwá onaiyi." urfagi Jisaso nípawiri njeanáná awa omi sijnw winaxídnjáná

² áamá wo —O xegí síkwí aninj minekwidóarínjoriní. O Jisasoyá sámmanj tñjmíni njeanagí Jisaso e ntwíniri

³ njw íkaxí eáninjpi mewegíawami tñni Parisiowami tñni xwiyfá bi nuriríná yarinj re winjinigini, "Sabarfáyo soyfné áamá símíxí egfáyí nanj nimixirínáyí, 'Ayí ananirini.' riyaiwiarínjot? 'Nwíáxini.' riyaiwiarínjot?" urfagi áí

⁴ awa píné marí wimóninjagfa Jisaso síkwí minekwidonjomi wé seáyí e níwikwíariri fá nixiriri nanj níwimixiri xegí anj e nani nurowárimána

⁵ awami re urinjinigini, "Soyfné woxi díxí íworani, burímákaurani, Sabarfá ayo aiwi míninjw inígtí ríwonjyo píeróaná apaxí mé mímíxeaarínjraní?" urfagi

⁶ Gorixoyá njw íkaxí eáninjpimi Sabarfáyo ámayo arírá níwiríná nani ríwamínj meáninjagí nani awa xwiyfá bi muripaxí wimóninjigini.

"Símí símí e njeanro mimónipa éfrixini." urinj nánirini.

⁷ Jisaso awa tñni aiwá níniri njjwearfna áamá aiwá nani urepearfáyí xámí símí símí e onjeaaneyiniri níwapiro weninj éagfa Jisaso sijnw e níwiniri rixa nñi níwapiro aiwá naríná o ewayí xwiyfá rípi urinjinigini,

⁸ "Woxi woxi apíxí meánini nani aiwá imíxíapi nani rírepearáná joxi nuri símí símí imóninje mñjweapa éfrixini. Áamá urepearfá wo joxi seáyí e rímúronjo eni níbirínáyí,

⁹ áamá aiwá apí nani earepearfo joxi njeanje níbiri re rínjot, 'Joxi njeanj re o njeanínjot.' ríráná joxi ayá nera nuri iwiyfá jfami njwearfáriní. 'Iwiyfá jfami njweat.' ríripírixiniri símí símí imóninje mñjweapa éfrixini.

¹⁰ Rírepearáná joxi nuri iwiyfá jfe njwearfíni. Rírepearfo joxi iwimi njeanagí niraniri re ríniginí, 'Gí níkumíxiniri emearígwíloxiní, joxi nuri áwini dae njweat.' ríráná áamá oxí apíxí awí neánro joxi ní aiwá narígfáyí sijnwyo dani joxi ámináoíxíninj imóniríní." Ewayí xwiyfá apí nuri

¹¹ re urinjinigini, "Áamá go go xewanínjo weyí menfo ríwéná Gorixo wimíxaná ayá nerí xwírfá nímoa unfáriní. Go go weyí mimení wauní ikárinífo omi Gorixo weyí umenárini." urinjinigini.

"Aiwá nani nurepearfírná re éfrixini." urinj nánirini.

¹²⁻¹⁴ Ámí xwiyfá rípi aiwá apí nani urepearfomi re urinjinigini, "Áamá nani aiwá ríyamí nerínáyí díxí níkumíxiniri emearígfáyíraní, rírixímeáowarani, díxí áamá axí joxiyáíraní, áamá anj axí e dñj amípi mímúronígfáyíraní, ayí ríwéná joxi eni aiwá nani rírepearáná ayíayá eni joxiyá nígfápa axípi nímniginiri ayo murepearípa éfrixini. Aiwá ríyamí neríná áamá uyípeayíyo tñni áamá wará míninjyo tñni síkwí íkí egfáyó tñni sijnw supárigfáyó tñni nurepearírnáyí, áamá e imónígfáyí joxi wí ríyamí nerí siapíxá menjagí nani ríwéná áamá wé rónígfá wíapínimeáaná Gorixo mí ómómíxímí neríná xewanínjo joxiyá nani siapínfá enagí nani yayí seáyími dani osinini." urinjinigini.

Ewayí íkaxí aiwá apíxí meani urepearínjpi nánirini.

¹⁵ Áamá wo awa tñni njjwearo aiwá narígfó Jisaso e urarínjagí arfá níwiri níwíapínimeari omi re urinjinigini, "Áamá Gorixoyá xwioxíyo nípawiri njjwearí aiwá níprírfá gíyí gíyí ananí oyá dñj tñni yayí winipaxíyíriní." urfagi áí

¹⁶ o ewayí íkaxí re urinjinigini, "Áamá wo áamá obaxí nurepearírná aiwá xwé ríyamí nerí

¹⁷ ríxa ríyamí níyaríísaná áamá xegí xínáíninj nímnóniri omínj wíarínjomi 'Áamá nioni urepearímenáyó "Bípyi. Aiwá ríxa ríyamí ináriní." urímetí. wáf urowárfagi áí

¹⁸ áamá nñi áxenwaríninj niga nuro 'Aiwá apí nani baníméwini. Baníméwini.' nuríroná áamá xámí nuri wáf wimeáo re urinjinigini, 'Gí xwíá bi bí éáoní nuri sijnw wínmí enagí nani aiwá nani bípaxí meníni. Xe xegí kíkíá ouniri sijnwí naneí.' uraná

¹⁹ omínj wíarínjo nuri áamá ámí womí wáf wimeáaná o eni re urinjinigini, 'Burímákau omínj ení nani wé wúkau bí éáoní nuri wáu wáu maxírní níkumíxára nuri iwamífo emí enagí nani aiwá nani bípaxí meníni. Xe xegí kíkíá ouniri sijnwí naneí.' uraná

²⁰ o áamá ámí womí wáf wímeááná o ení re uríñínigíni, ‘Apíxí síñf meááoní enagí nání bípaxímaní.’ uráná

²¹ omíñf wiariño nuri xegí boso, aiwá riyamí niyáriti ñweanomi áwaní urémeááná wíkf nónírf xegí omíñf wiariñomí re uríñínigíni, ‘Aníñí nuri aní rípi rípiimí ófyo nemeí áamá uyípeayífo tñí wará miníñfyo tñí sákwí ikí egífáyo tñí síñwf supárgífáyo tñí nioníyá aní re nání nìwírimeamemí beí.’ uowárfagí

²² o nuri xífo uríípa nememí nìbírí re uríñínigíni, ‘Bosoxíni, nioní joxí níríípa néagí aiwí íkwianwí wí sñí anípá imóníni.’ uríagí

²³ boso re uríñínigíni, ‘Aiwá rípi nání gí aní magwí epírfi nuri omíñf óf amí amí iníñfyo nemeí áamá omíñf yarígfáyo míxeameí.’ uowárfagí

²⁴ o nuri xíxeni éáná boso áamá aiwá nání awí eánígfáyo re uríñínigíni, ‘Nioní “Áamá xámí aiwá nání urepeárimenáyí aiwá wí aiwí mepírméoi.” seararíñíni.’ uríñínigíni.” Jisaso Judayí “Nene áamá xámí aiwá nání urepeáriméfyíñíñf imóníñagwí nání rífa neararíni.” oyaiwípoynírfi ewayí xwíyífa apí uríñínigíni.

“Wiepísaríñf oyáoní oimónímíni.” moarífa uríñf nánírfi.

²⁵ Áamá oxí apíxí epíroyí egífáyí o tñí ófyo nuróná o níkinímónírfi re uríñínigíni,

²⁶ “Áamá go go nioní tífamíni nìbírí “Wiepísaríñf oyáoní oimónímíni.” nìwimónírfináyf, Jisasoní dñíñf síxí nìyíñfpi o xegí xanomí uyíñfpiraní, xínáimí uyíñfpiraní, xiepímí uyíñfpiraní, xegí niaíwíyo uyíñfpiraní, xexírfímeáyo uyíñfpiraní, seáyí e mímúropa nerífnáyí o gí wiepísaríñáyí wo imónípaxí meníni. Go go Jisasoní nání dñíñf sípí wiaríñfpi xewaníño dñíñf sípí yaiwinaríñfipímí seáyí e mímúropa nerífnáyí o gí wiepísaríñáyí wo imónípaxí meníni.

²⁷ Áamá go go nioní níníxídfírfá ‘Nioní Jisasoní xídaríñagí nání áamá wí xeaníñf níkarírfi aiwí aníñf xídfímfárfíni.’ míyaiwípa nerífnáyí o gí wiepísaríñáyí wo imónípaxímaní.” nurírfi

²⁸ ewayí ikaxí re uríñínigíni, “Seyíné woxí aní sepiá wíwá nímíra opeyimínírfífa xámí éf níñweámáná aní iwá mírírfi nání dñíñf nenwíperi ‘Nígwí ararírfíani?’ nìyaiwírí ‘Nígwí nioníyá ananí aníwá tñí xíxenírfíani?’ yaiwinaríñfírfi.

²⁹ “Nígwí ararírfíani?” nírírfi meyíropa nerí ríxa síñá níkíkíróa nípeyírfífa nígwí anípá imóníñagí nání aní mírámíxwífní nìyárfími úaná áamá aní iwámí nìwínírfífa joxí nání ríperírfi nìyayíro

³⁰ re rípfírfírfíni, ‘Áamá ro aní iwá mírímínrí éf aiwí níwání mírípaxí mímimónífagí nímírámíxwífnárfíni uñírfíni.” rípfírfírfíni.” nurírfi Jisaso áamá nioní níxídarígfáyí aní mírámíxwífní neróníñf nioní pfíni nímíwárfími upírfíxínrí e uríñínigíni.

³¹ Ewayí xwíyífa axípfí amí bí re uríñínigíni, “Míxí ináyí wo xegí símíñf wínarígfáyí áamá nñí 10,000 imóníñáaná míxí ináyí jfámí dāñoyá símíñf wínarígfáyí áamá 20,000 imóníñagí nání o xámí éf níñwearí dñíñf níyalkírorí ‘Míxí nínírófá ananí xopírfárfi wímínírfíni? Ení mímíwínpa emínírfíni?’ yaiwíníñf.

³² Ríxa ‘Míxí ináyo xopírfárfi níníñfí.’ nìyaiwírífnáyí wífo síni ná jfámí ñweanáná xegí áamá wíyo re uowárfíñíñfí, ‘Nuro omí re urémeápoyfí, “Negí míxí ináyo re raríni urémeápoyfí, “None soyíné tñí míxí xíxe seaipaxí meníni. Pí pí nearífyí nìyaníwárfíni raríni.” urémeápoyfí.” uowárfíñíñfí.” Jisaso ewayí xwíyífa e nurírfi

³³ “Seyíné woxí díxí iyífa ífa amípfí nání dñíñf yalkíá mímopa nerífnáyí ayí gí siepísaríñáoxí imónírfímfíni.” nurírfi

³⁴ re uríñínigíni, “Ayínání saxí awífí yaríñf aiwí awífí yaríñfpi anípá nerí aiwáníñf imóníñáaná amí aríge éáná awífí eníñfí? Oweoi.

³⁵ Síkf amípfí omíñfyo aiwá xwé oenírfi wíároarígfífa aiwí saxí awífí anípá imónáná aiwá urí eníñíñírfi omíñfyo wíároapaxí meníni. Aníñíni emí moarígfárfíni. Áamá gíyíné arífa tífígfífné arífa ókiarí nímónípoyfí.” Jisaso xegí wiepísaríñíyfí saxíñíñf imóníñagí nání e uríñínigíni.

15

Ewayí ikaxí sípísfí anífa imóníño nánírfi.

¹ Áamá takísfí nání nígwí uráparígfífa —Ayí émayí gapímanowamí wípírfífa nání wígfí Judayo nígwí níwurépiyírófá wígfí meapírfífa nání ení amí bí íwí uráparígfífyírfíni. Ayí tñí íwí yarígfífa wíñíyfí tñí Jisasoní xwíyífa arífa wíáníro nání anwí e baríñagífa

² Parísíowa tñí ñwí ikaxí eáníñfpi mewegífáwa tñí síñwf e nìwíníro mepí “Íyfí tñaríñfí.” níríñíro wígfípfí re ríñígfáwíxíni, “Áamá o íwí yarígfífáyo nímímínrí aiwá nawíní ení narígfírfíni.” rínarífa

³ Jisaso ewayí xwíyífa rípfí uríñínigíni,

4 “Soyíné áamá woxi sipisipí 100 tñjoxi wo aná imónánáyí, amí eanýyo dání sipisipí 99 wíníyí e níwárimoxi nuri aná imóníto nání pía nēra nūisáná ríxa wínimearíáríní.

5 Níwínimearíná nimeari yayí tñí xwanýwí níkwónímí nuri

6 aní e níremoríná díxí níkwómíxíní emearíáyo tñí áamá aní axí e nweagíáyo tñí ríaiwá re urímeríáríní, ‘Gí sipisipí aná imóníto ríxa pía nerí meáagi nání nioní tñí nawíní yayí oyaneyí.’ urííáríní.” Jísaso áamá íwí yarígíá o tñámíní barígíáyí sipisipí aná imóníto yapí imóníñagíá nání ewayí xwíyíá apí nuri

7 re uríñinigíní, “Nioní re seararíñíní, ‘Áamá sipisipí nání pía nerí nimeari nání yayí épa aníñajowa áamá íwí yaríñí wo nisaníri yaríñagí níwíníróná yayí nero aí áamá 99 “Ríxa wé róníñwaéneríní. Nene saníñí imónípaxí meníní.” yaiwinarígíáyí nání aníñajowa yayí yarígíámaní.’ seararíñíní.” uríñinigíní.

Ewayí ikaxí nígwí aná imóníño náníriní.

8 Ámí ewayí xwíyíá axípi bí rípi uríñinigíní, “Apíxí wí nígwí wé wúkaú tñí nígwí wo nímiáperínáyí uyíwí nímixároárímaná píráñíñí pía nerí aní síyí níperi wínimeaníñinigíní.

9 Níwínimearíná xegí imáníñí yarígííwami tñí aní axí e nweagíáyo tñí ríaiwá re uríñinigíní, ‘Nígwí níni miápeáo ríxa meáagi nání níni tñí nawíní yayí oyaneyí.’ uríñinigíní.” Jísaso áamá íwí yarígíá o tñámíní barígíáyí nígwí miápeí yapí imóníñagíá nání ewayí xwíyíá apí nuri

10 re uríñinigíní, “Nioní re seararíñíní, ‘Nígwí apíxí nímiáperi pía nerí ámí meáo náníñíñí yayí épa Goríxoyá aníñajowa áamá íwí yaríñí wo nisaníri yaríñagí níwíníróná yayí e yarígíáríní.’ seararíñíní.” uríñinigíní.

Ewayí ikaxí níaiwí aníñíño náníriní.

11 E nurimáná ámí ewayí xwíyíá re uríñinigíní, “Áamá wo xegí níaiwí oxí wáú tñño

12 —Xogwáo xanómí níwiápiñimeari re uríñinigíní, ‘Ápe, joxí nípeáná “Amípi omí wímíñíní.” yaiwiaríñípi ríxa niápei.’ uríagi xano ‘Amípi ríwéná yaní nímerí nioní wímíñíní.’ yaiwiaríñíyí ríxa awáumí yaní numeiri míní níwimáná enáná

13 ríxa sfá áríní óráná xogwáo o xegíní awí eámeámí nerí nímeámí aní wímí ná jíamí nání nuri aní ayo níñwearíná uyíñí nerí xegí nígwí amípi xano wíñíyí xwíxwírfá íkíxéníñíní.

14 Xegí nígwí xwíxwírfá níkíxerí áamáyo níwiememáná enáná re eníñinigíní. Áamá aní ayo dáníyí aiwá nání díwí níkeamóníro yaríná o ríxa uyípeayo imóníí enagi nání o ení aiwá nání díwí níkeamóníriní

15 nuri áamá aní ayo dání womí nígwí omíñí nání ríxíñí uríagi o omíñí Judayí níní xwírfá wíñaríñípi nání re uríñinigíní, ‘Gí omíñíyo nání nuri gí odípiyo aiwá níwíí.’ uríagi

16 o nuri omíñí e neríná ríxa agwí ení mívínárfagi aiwá pía odípi naríñípi nípaxí wímóníyí aiwí áamá wí omí aiwá bí míní mívígíawíxíní.

17 E enáná o ámí díñí íá níxíríri re yaiwíñinigíní, ‘Gí ápoyá omíñí wíiarígíáyí níní aiwá apání nípiñí nání múróníñagí aiwí nioní re níñwearí aiwá agwí nání nípémíñíri ríyaríñíní?

18 Nioní níwiápiñimeámi nuri gí ápomí re urémeámíñíní, “Ápe, nioní íwí Goríxomí wíkáriñí joxí síkáriñí éanigíní.

19 Nioní naní mimóníñagí nání síní díxí ríwaxomí imónípaxí meníní. Joxí ‘Gí omíñí níiaríñoxíñíñí imóníñoxíñí.’ nírei.” Ápomí e urémeámíñíní.” níyaiwiri

20 níwiápiñimeámi xano tñí e nání nuri ríxa aníwí e báná xano xegí xewaxo jíiwo baríñagí níwíníri wá níwianíri mírí nuri nímakíkiyíri kíyí míaúnáná

21 xewaxo re uríñinigíní, ‘Ápoxíní, nioní Goríxomí íwí wíkáriñí joxí síkáriñí enáriní. Nioní áamá naní mimóníñagí nání síní díxí ríwaxomí imónípaxí meníní.’ uríagi aiwí

22 xano omíñí wíiarígíáyo ríaiwá re uríñinigíní, ‘Soyíné rapírapí imíñíñí mimóníñú aníñí nímeámí níbíri uyíríyoyí. Omí okíyíá numeríná wé ramaxí wá wéyo uyíríñíro síkwí sú uyíríro époyí.

23 E nemáná burímákaú sipíkí íkwaní imónaríño nímeámi níbíro píkipoyí. Nene níñírane íwo nání yayí oyaneyí.

24 Nígí íwí ro penóníñí imóníño ámíñíñí wíápiñimeáñó. “Aníñíñinigíní.” yaiwiagwá ro ámí neaímeáagi nání yayí yaní aiwá oimíxaneyí.’ uríagi awa o uríípa nero ríxa aiwá ríyamí nero yayí seáyíñí dání nēra waríná re eníñinigíní.

25 Xewaxo xámíño omíñíyo yaríñíñí dání níbíri ríxa aní tñí e aníwí e dání weníñí éyí wíníñinigíní. Soní ríro símíñíñí ero yaríñagíá níwíníri

²⁶ omiñf wiirigfá womi ríaiwá nuriri o ríxa anjw e bání re uriniginini, 'Ayí pí nání neri rariño?' uráná

²⁷ o re uriniginini, 'Dixí rigwáo ríxa rémónapiño. O ríniñf wí míméa nano emeago dixí ápomí wíméaagí nání o burímákau sípíkí ikwaní imónariño pikino.' uráná

²⁸ o wíkf nóniñi mípáwipaxí nímómóniri wáf e ronáná xano nípéyari pípípiyí xwíyí uráfí aiwí

²⁹ xanomí mífí nuriri re uriniginini, 'Nioni rínáinínñf nimóniri omiñf siarfná xwiogwí obaxí nímúroarfná sekaxí amípi joxí nírífíyí nání nioni wí míríwíaiñjáriñi. E neri aí nioni gí nkumíxiniri emeariñáyí tñi yayí yaní nání memé miá aí wo mñiapiñirini.

³⁰ Nioni mñiapiña neri aiwí dixí riwaxo, apíxí iyí ede dání oikxearigíwa tñi nemerfná dixí nígwí xwé nowáriño nání burímákau sípíkí ikwaní imónariño apání upikiñi.' uráná

³¹ xano re uriniginini, 'Gf íwoxiní, "Nioniyáyí wí ámí o nírápinfáriñi." mñiawipani. Joxí iníná nioni tñi ñweariñoxí amípi áponiyáyí nñi díxñirini.

³² E neri aí dixí rigwáo penóniñf imóniño ámñiñf wíápinfámeanj. "Anñiniginini." yaiwiagwáo ámí neaiméaagí nání "Yayí mepa oyaneýi." rísimónariñi? Oweot, xe yayí oyaneýi." uriniginini." Jisaso Parisiowa "None xiráxogwáowau xiráonñf imóniñagwí nání ríá nearariñi?" oyaiwípoyiniri nání ewayí xwíyí apí uriniginini.

16

Ewayí ikaxí bosíwí dñf émf saímf moño nánirini.

¹ O ewayí xwíyí rípi ení xegí wíepísaríñowamí nuriri re uriniginini, "Ámá amípi nñi mímúronñf wo o xegí bosíwo nání ámá wí níbíro áwanj re urígawixini, 'Dixí bosíwo díxí iyí fá amípi xwírfá ikixearini.' uráfíá

² o bosíwo nání 'Obñi.' nuriri o ríxa bání re uriniginini, 'Pí éagí nání joxí nání xwíyí wí rariñagfá wíaniginí? Amípi nioniyá joxí nñimeirfná aríge nñimeia warinini? Amípi nioniyá pñi nñiwíarimi urí nání nñi fá nñirori bíkwíyo nñiwírariri niapet. Joxí síní gí bosíwí nimóniri ñweariméini.' uráfí

³ bosíwo nuri re yaiwiniginini, 'Nioni bosíwí roariñáyí boso "Joxí kikiíá u." níránáyí arí emfárfani? Bosíwí nimóniri yariñáoní xwíá nímírfná enj meánf emfárfani? Ríxiñf nura nurfná ayá nñinírfani?' nñiawiri

⁴ re yaiwiniginini, 'Ai, pí pí éimiginiri ríxa níjía imóniñi. Gf boso "Joxí kikiíá u." níránáyí ámá nioni wígf anjío nání ananí nímímínípfiri nání pí pí éimiginiri ríxa níjía imóniñi.' nñiawiri

⁵ ámá o xegí boso nígwí wayá ríwéná niapfírixiniri winjío 'Bípoi.' nuriri awa ríxa bání xámí bñomí re uriniginini, 'Gf boso pí siapiñf nání ríwéná rírápinfáriñi?' uráfí

⁶ re uriniginini, 'Weríxí síxí inñf díramíxí 100 niapiñf nání xixeni axípi nírápinfáriñi.' uráfí bosíwo re uriniginini, 'Dixí bíkwí nígwí nání ñwírarariñnamí nímearí éf nñweámáná weríxí síxí inñf díramíxí 100 nání eánñe níkwíri 50 ñwírárei.' nurirfná xfo ení bosoyá bíkwíyo axípi díramíxí 100 nání eánñfpi níkwíri ámí 50 ñwírarariñinini.

⁷ Ámá ámí wo bání bosíwo yariñf re winiginini, 'Gf boso joxí siapiñfíyí arariñi?' uráfí o re uriniginini, 'O wítf fá 1000 nioni niapiñf nání xixeni axípi nírápinfáriñi.' uráfí bosíwo re uriniginini, 'Dixí bíkwíyo wítf fá 1000 nání ñwírarariñe níkwíri wítf fá 800 ñwírárei.' nurirfná bosoyá bíkwíyo ení níkwíri axípi nñiwírariri womí womí nñi e néra unñiginí.

⁸ Boso xegí yafí wíwapiyariñf bosíwo nání 'O "Nioni onímímínípoi." nñiawiri e éfñi.' rariñagfá ará e níwiri o nání 'Dñf émf saímf moñorini.' nñiawiri seáyí e umeniginini." Jisaso ewayí xwíyí apí nuriri wíepísaríñío ámí bñ rípi uriniginini, "Ámá agwí ríná amípi xwíá tíyo wenjpi nání dñf níkwíro yariñáyí wígf wíniyí tñi nñiróná dñf émf saímf nímoro nero nání ámá nioni dñf nñíkwíro yariñáyí seáyí e imóniño.

⁹ Ayínáni re searariñini, 'Nígwípi ámá wí apí tñi sípi imíxarigíá aiwí soyíné uyípeayí wí negí nkumíxiniri emeariñáyíñf imónipñi nání nígwípi tñi aríá wírfxiní. E nerfnáyí ríwéná sfá yopariyimí nígwí nñi ríxa anípá imónáná Goríxo soyíné xegí anj iníná ñweapfíra nání enjío páwipfíra nání seamímínírfáriñi.' searariñini.

¹⁰ Ámá omiñf onímíápi nerfná pírániñf dñf níkwíro xixeni yariñfá gíyí gíyí xwé ení xixeni yariñfáriñi. Ámá omiñf onímíápi nerfná dñf níkwíro mé ámá yá sñjwíyo dání nñiépísiro omiñf yariñfá gíyí gíyí omiñf xwé nání aí axípi yariñfáriñi.

¹¹ Ayínáni nígwí áamá wí nímearo ayí t́nı́ sıpı́ imı́xarígááyí soyíné nígwí ayí aí t́nı́ áamáyo ḿnı́ ḿwıpa ero arırá ḿwıpa ero nerínáyí 'Gorı́xo ananı́ xegı́ amı́pı́ nanı́ anı́namı́ wenı́yí none píránińı́ umeıanı́wá nání nealıapını́fárıni.' rıyaiwıarını́joı? Oweoı.

¹² Soyíné amı́pı́ áamá woyáyı́ sıńwı́ muwınaxı́dipa nerínáyı́ omıńı́ soyínéyapı́ mepı́rı́áyı́ go sealıapını́fárıani? Oweoı.

¹³ Áamá wo áamá waúyá xınáanıńı́ nimónı́rı́ omıńı́ wiıpaxı́ menıni. E nerínáyı́ wıomı́ dıńı́ sıxı́ nuyırı́ wıomı́ dıńı́ peá nı́morı́ nerı́ wıomı́ píránińı́ ayá t́nı́ nı́xı́dı́rı́ wıomı́ peayı́ nı́wıarı́ enıńı́. Soyíné nı́gwı́yı́yá omıńı́ wiıarıńı́nıńı́ nimónı́ro 'Nı́gwı́ wı́ mını́múropa oenı́.' nı́yaiwırınáyı́, Gorı́xoyá omıńı́ wiıarıńı́ woxı́nıńı́ imónı́paxı́ menıni." urıńı́nı́gıni.

Jisaso xwı́yá urıńı́yı́ wı́ nánińı́ni.

¹⁴ Jisaso xegı́ wiepı́sarını́owamı́ e urarıná Parisiowa —Awa nı́gwı́ nání xwapı́ wımónarıńı́owarıni. Awa arı́a e nı́wiróná damı́ dáni rı́perı́rı́ umearıarıńı́agáa

¹⁵ Jisaso e nı́wıarı́ re urıńı́nı́gıni, "Soyíné áamáyá sıńwı́yo dáni 'Wé rónıńı́wáonerıni.' nı́rı́ro yapı́ nı́wiepı́sıro rarı́gı́oyı́né aí Gorı́xo amı́pı́ segı́ xwı́oxı́yo ínı́mı́ imónıńı́pı́ nı́pı́nı́ nı́jı́á imónıni. Amı́pı́ nání áamá 'Rı́pı́ ayá t́ńı́pı́ imónıni.' rı́ápiyı́ Gorı́xoyá sıńwı́yo dáni xwı́rı́á wıarıarıńı́yı́ imónıni.

¹⁶ Gorı́xo Ebırı́famo xı́omı́ dıńı́ nı́wıkwırı́rı́ píránińı́ xı́darıńı́agı́ nání re urıńı́nı́gıni, 'Dı́xı́ searı́awé áamá obaxı́ nimóga úfáyı́ gı́ ayá t́ńıńıńı́ nimóga upı́rı́fárıni.' urıńı́ enı́agı́ nání Moseso t́nı́ wı́á rókıamoağáwa t́nı́ apı́ nání Bıkwı́yo nı́rı́ro eagı́arıni. Seyı́né pı́né apı́ nı́searéwapiya bı́gı́fárıni. E nerı́ aıwı́ Jonı́ wayı́ nı́neameaia unı́o nı́rémorıná xwı́yá yayı́ seainı́paxı́pı́ re searayıńı́nı́gıni, 'Seyı́né Gorı́xoyá xwı́oxı́yo páwı́pı́rı́ nání fı́wı́ yarı́gı́fapı́ rı́wı́mı́nı́ nı́mamoro nı́sanı́ro ńweáı́rı́xıni.' searayıńı́nı́gıni. Áamá nı́nı́ anı́ ayómińı́ enı́ t́nı́ óf nimóga páwı́arıro yarıńı́joı.

¹⁷ E nerı́ aıwı́ amı́pı́ nání Moseso t́nı́ wı́á rókıamoağáwa t́nı́ Gorı́xoyá Bıkwı́yo eagı́apı́ bı́ onı́miápí aí surı́má imónıńı́fámanı́. Awa nı́rı́ro eagı́apa xı́xenı́ imónıńı́fárıni. Anı́na t́nı́ xwı́á rı́rı́ t́nı́ ananı́ anı́pá nimónı́rı́ aıwı́ Bıkwı́ Gorı́xoyá ńwı́ ikaxı́ eanıńı́pı́ anı́pá imónı́paxı́ menıni.

¹⁸ Go go xegı́ xı́epı́ xámí meanı́mı́ emı́ nı́morı́ ámí wı́nı́ nı́mearınáyı́ ayı́ fı́wı́ inarıńı́ji. Go go apı́xı́ áamá wo nı́mearı́ emı́ monı́mı́ nı́mearınáyı́ ayı́ enı́ fı́wı́ inarıńı́ji." urıńı́nı́gıni.

Rasaraso t́nı́ amı́pı́ mımúrónińı́o t́nı́ nánińı́ni.

¹⁹ Jisaso áamá ayo re urıńı́nı́gıni, "Áamá wo amı́pı́ mımúrónińı́o —O nı́gwı́ xwé t́gı́áwa rapı́rapı́ awı́axı́nı́ yınarı́gı́apa ínı́na rapı́rapı́ ayı́á rıńı́nı́ nı́yını́rı́ sı́á ayı́ ayo aıwá nanıńı́ nı́nı́rı́ anıńı́ sı́rı́ munı́ ńweanı́áa

²⁰ áamá wa wı́gı́ áamá wo xegı́ yofı́ Rasarasoyı́ rıńıńı́o —O uyı́peayı́ imónıńı́aná uranı́ xegı́ wı́ pı́pı́rı́mı́ó enıńı́. Omı́ nı́meámı́ nı́bı́ro amı́pı́ mımúrónińı́oyá ákıńı́ fı́wı́ e wı́rırı́gı́forıni.

²¹ Amı́pı́ mımúrónińı́o ikwıarıńı́yo éf nı́ńwearı́ aıwá nı́nı́rı́ yunı́pia píéróyı́ uranı́ t́ńı́o 'Mı́meanı́ oemıni.' nı́yaiwırı́ yarıná sı́wı́ wı́ nı́bayıro xegı́ uranı́yo aıwı́ meayı́gı́awıxıni.

²² Uyı́peayo rı́xa nı́péagı́ anı́nájı́ Gorı́xoyáyı́ oyá dıńı́pı́ nı́meámı́ nı́yı́ro Ebırı́famo t́ńı́ e warı́gı́awıxıni. Amı́pı́ mımúrónińı́o enı́ péagı́ omı́ enı́ xwı́á nı́weyárimáná enı́áa

²³ o rı́á anıńı́ wearıńı́yo dáni rıńıńı́ xaiwı́ inarıná sıńwı́ anaúfı́yı́ wıńıńı́nı́gıni. Ebırı́famo ná jı́amı́ ńweanı́áa Rasaraso xı́o t́fámińı́ kını́mónénarıńı́agı́ nı́wıarı́

²⁴ rı́aiwá re urıńı́nı́gıni, 'Arı́o Ebırı́fame, rı́á tı́ mıménıńı́wı́ ayı́kwı́ mını́rarıńı́ni. Rasarasomı́ re uowáreńapeı́, "Wé sı́mı́pı́nı́ inı́gı́yo ı́gı́á neámáná aıwı́ imıńı́ urıní nání wıkwı́rautı́." uowáreńapeı́." urı́agı́ aí

²⁵ Ebırı́famo re urıńı́nı́gıni, 'Arı́oe, joxı́ sı́nı́ sıńıoxı́ nı́ńwearı́ná amı́pı́ nanıńı́ sı́mearı́ Rasarasomı́ sı́pı́nı́ wı́mearı́ yagı́rıni. E nerı́ aıwı́ agwı́ o sa kıkı́yá yarıná joxı́ rıńıńı́ nání nı́wieanı́rı́ ńweanı́ni.

²⁶ Rı́pı́ enı́ pıńı́ earı́rı́ segı́ t́fámińı́ eadı́rı́rı́ negı́ t́fámińı́ eadı́rı́rı́ enı́agı́ nání seyı́né wı́ nene t́fámińı́ mı́xemónapı́paxı́rıni. Nene enı́ wı́ seyı́né t́fámińı́ mı́xemónapı́paxı́rıni.' urı́agı́

²⁷ rı́á xaiwı́ weanıarıńı́o re urıńı́nı́gıni, 'Nı́onı́ t́fámińı́ Rasarasomı́ re nání uowáreńapı́paxı́ mepa enı́ánáyı́, waunı́ rı́xıńı́ re orı́rı́mı́nı́, "Gı́ ápoyá anı́mı́nı́ uowáreı́." orı́rı́mı́nı́.

²⁸ Gı́ nı́rı́xı́meáowa wé bı́ nı́pı́nı́ imónı́gı́áwa nı́onı́ rıńıńı́ mearıńı́á rı́mı́ dáni bı́pı́rı́xıńı́rı́ Rasaraso xwı́yá nı́jı́á wıno uowáreı́." urı́agı́ aıwı́

²⁹ Ebırı́famo re urıńı́nı́gıni, 'Awa rı́wamıńı́ Moseso nı́rı́rı́ eanı́ t́nı́ wı́á rókıamoağáwa nı́rı́ro eagı́á t́nı́ ananı́ fá nı́rı́ro nı́jı́á imónı́paxı́rıni. Xwı́yá apı́ rıńıńı́pı́mı́ ananı́ arı́á wı́rı́xıni.' urı́agı́ aí

³⁰ ríá xáiwí weánariŋo re uriniginini, 'Arfo Ebirfame, xwiyá apimi arfá umónipaxf menjagi nani rirarinini. Ámá piyí wo nwiápfínimeari nijá wíánáyí, anani arfá nwiwo nisanaro ŋweapaxirini.' urfagi ai

³¹ o re uriniginini, 'Xwiyá Moseso niri eanji tni wá rókiamoagíáwa niro eagíapi tni arfá mumónipa nerónáyí, ámá piyí wo nwiápfínimeari nijá wimíniri yarinjagi ai ayí arfá wí wipaxf menini.' uriniginini." Jisaso xwiyá api e uriniginini.

17

Íwí oépyiniri wíwapiyarigíáyí nani uriniginini.

¹ O xegí wiepisariŋowami re uriniginini, "Ámá wí wí íwí oépyiniri iwamfó nwiwapiyipírfa aiwí ámá e wíwapiyíáyí aweyi! Sfá wíyi ayí majfá wórinfáriní. Ayí xeaniní ríá tñj wímeanfá enjagi nani dñj sipí wíwíniginí.

² Ayí niaiwi rípiami nioní dñj níkwíroanro yarigíapiami pírfí wiaíkianro nero íwí oépyiniri wíwapiyaríná Gorixo 'Ayí xwiyá mayirini.' mífí ríxa nípémáná enáná rñiníj xwé winfáriní. Sini niaiwípiami íwí nani míwiepísipa enáná ámá wa ayo íá níxero sfáj xwé wo sinwí tñj gwí níjáríro rawírawáyo nímamówárinfáyí, sipí enjagi aiwí rñiníj Gorixo wimíniri enjíniníj imóníjmaní.

³ Ayínani píraniníj éfirixini.

Íwí sípí yokwarimí níwíiríná epaxfpi nánirini.

"Joxí ámá wo, Gorixomi níxídirí nani rírxímeá imóníj íwí síánáyí mífí urírxini. O ríxa dñj neyírorí nisaniri nerínáyí íwí sípí yokwarimí níwíiri 'Ananirini.' urírxini.

⁴ O íwí nísiri píaxí weánariŋagi nani nibíri 'Ríxa dñj neyírorí íwí ámi wíní simfámani.' rírémeáaná joxí yokwarimí níwíiri 'Ananirini.' urírxini. Sfá axíyimi o sípa axípi wé wíúmí dñj wá rírémeaayíánáyí, joxí ení yokwarimí wíayírixini." urfagi

⁵ wá wúimeiarigíáwa Ámínáomi re uríawixini, "Joxí dñj ríkwíroariŋwáyí ámi bí dñj ríkwíroaní nani neaii." urfagi

⁶ Jisaso re uriniginini, "Soyíné níjfarini. Masíté aiwá siyí negí omíníjyo íwí urariŋwáyí aga onímiápia nerí aiwí segí dñj nioní nani níkwíroarigíáyí ayíniníj nerínáyí, 'Íkíá xé roxini níyoámíga rawírawáyo e dani roi.' uránáyí anani arfániníj seainfáriní. Amípi 'Nioní epaxfmani.' yaiwiarigíá ai anani epírfáriní.

Ewayí ikaxí omíníj wíiarigíáyí nánirini.

⁷ "E nerí aí soyíné woxí díxí rínáiníníj nimóniri omíníj siariníj wo xwíá nímiri yuní ikikémí yaríŋe dániraní, sipísipi píraniníj níméra waríŋe dániraní, píni níwíarimí níbiri rémónapáná joxí 'Ayá tñj aníni níwíapíri níjwearí aiwá nei.' uríréini? Oweoi, o sa díxí rínáiníníj omíníj siariníj enjagi nani

⁸ xami re uríriní, 'Amíná aiwá ríá níniyeairí díxí rapírapí níkfíyinimáná aiwá níxeri niapáná nioní iníjgí níri aiwá níri nemáná enáná joxí ríwíyo nírfíni.' urírfíni.

⁹ O joxí sekaxí urírfí tñj xixeni síáná omí weyí umeriréini? Oweoi, díxí omíníj siariníj enjagi nani yayí wírméini." Jisaso ewayí xwíyá api nuríri

¹⁰ re uriniginini, "Gí seaiepisariŋáoyíné ení sekaxí amípi nioní searfáyí xixeni nerínáyí seayí e mimónipa nero re rírfírxini, 'None xínáíwanéníj nimónirane oyá omíníj wíiaríŋwáonénirini. Omíníj negíni nearfíyíni enjwáriní.' rírfírxini." uriniginini.

Peyiyí tígíá wé wúkaú naníj imíniníj nánirini.

¹¹ Jisaso Jerusaremí nani nurí Gariri píropenisí tñj Samaria píropenisí tñj mídímídaní enáná o áwínimani nípurfíá

¹² aní bimí rémóáná ámá wé wúkaú peyiyí tígíáwa ná jfami nírómáná

¹³ rfaiwá re uríawixini, "Jisasoxí, negí neamemearíjoxini, none nani wá orunini." urfagi

¹⁴ o sinwí níwínírfíá re uriniginini, "Soyíné nuro apaxípániníj imónigíáwami síwá wináupoyí." urfagi awa siní óf e warfíá re eniginini. Wígí wará naníj imóniniginini.

¹⁵ Naníj imónáná awa wo weníníj iníyí wíniniginini. Xegí wará naníj imóninjagi níwínirí níkinimónimí nurí Gorixomi yayí numeríná rfaiwániníj níra nurí

¹⁶ Jisasoyá síkwí tñj e nípfínimeari omí yayí wíniginini. Ámá oyí Samariayí worini.

¹⁷ O yayí wíaríná Jisaso ámá e rówapigíáyo re uriniginini, "Ámá wé wúkaú naníj imóníawixini. Wíá gímínirini?

¹⁸ Pí nani ámá aní mídánj roní Gorixomi yayí umemíniri bíjoi? Wíá Judayowa ámi míbípa pí nani éoi?" nuríri

¹⁹ Samariaomi re uowáriniginini, "Níwíápfínímeámi uí. Joxí dñj níníkwíroriníjipimí dani erfíemeáníni." uowáriniginini.

“Gíná Goríxo xwioxíyo míméámí nerí neameŋweanfáriní?” urígá nániríní.

²⁰ Parisiowa “Goríxoyá díní t́nǎ́ áamá nene yeáyí neayimíxemeanfa nání gíná aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaronfáriní?” nǎ́yáiwíro Jisasomí yaríní re wígíawixíní, “Goríxo xwioxíyo míméámí nerí neameŋweanfáriní gíná imónínfáriní?” Yaríní e wíagfa nání o re urínínigíní, “Símímajóníní seainaríná sǎ́ŋwí nǎ́wíníro re rípírfámaní, ‘Goríxo xwioxíyo míméámí nerí neameŋweanfáriní ríxa ríyíriní.’ rípírfámaní.” nurírí

²¹ “Áamá Goríxoyá díní t́nǎ́ yeáyí neayimíxemeanfa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaronfóyí rarínwáo negí t́nǎ́ áwínímí re ríwo ríroní?” oyáiwípoyínírí re urínínigíní, “Wí re rípírfámaní, ‘Sǎ́ŋwí wínípoýí. Ríyíriní. Sǎ́ŋwí wínípoýí. Jíyíriní.’ rípírfámaní. Ayí rípí nání seararíníní. Goríxo xwioxíyo míméámí nerí seameŋweáwínínínírí yaríní ríxa seýíné t́nǎ́ áwínímí re roní enagí nání raríníní.” nurírí

²² xegí wiepísarínjowamí re urínínigíní, “Ríwéná soyíné ‘Sfá áamá imóníní ámí sǎ́ŋá nímónírí emenáfíyí aníní oimóníní.’ yáiwípírfá aǎ́wí aníní imóníagí sǎ́ŋwí wínípírfámaní.

²³ Áamá wí nioní nání ‘Sǎ́ŋwí wínípoýí. Jíwíoríní. Sǎ́ŋwí wínípoýí. Ríwíoríní.’ searánáyí, nepa neararínjónírí númí muxídípa éfírxíní.

²⁴ Ápianwí neríná wíá aní íkwíroníní nímíní ókíarínípa áamá imóníníáoní nǎ́weapírfíná áamá nǎ́nǎ́ sǎ́ŋwíyo dání sǎ́ŋá nímóníní enagí nání númí mupa éfírxíní.

²⁵ Xámí áamá agwí ríná ŋweagáfíyí ríwí nímóáná nioní ríníní xwé wí meámfáriní.

²⁶ Áamá enjíná Nowao t́ŋí íná néra wagfápa áamá imóníníáoní weapímínírí yaríná axípí epírfáriní.

²⁷ Ayí ‘Goríxo inígí waxí t́nǎ́ xwíríá wí neaíkíxenfámaní.’ nǎ́yáiwíro o nání díní peá nímoro aǎ́wá nǎ́ro inígí nǎ́ro néra nuro apíxí nǎ́ŋwírára uro níméaga uro yaríná Nowao ríxa sǎ́píxíyo inímí páwíáná re enínigíní. Inígí waxí xwé nǎ́róga nǎ́wíápínímearí oxí apíxí nǎ́nǎ́ inígí namígíawixíní.

²⁸ Nowao t́ŋí íná dání ná ríwíyo Roto t́ŋí íná ení Sodómí ŋweagáfíyí axípí e yagíáriní. Ayí ení Goríxo nání díní peá nímoro aǎ́wá nǎ́ga uro inígí nǎ́ga uro nero amípí bǎ́ bǎ́ nǎ́ga uro omíní néra uro aní nímíra uro yaríná re enínigíní.

²⁹ Sfá Roto Sodómí pńí nǎ́wíarímí éfí úyímí Goríxoyá díní t́nǎ́ ríá t́nǎ́ sǎ́ŋá t́nǎ́ anǎ́mí dání nǎ́píérorí áamá aní apímí ŋweagáfíyí nǎ́nǎ́ ríá nǎ́ŋínigíní.

³⁰ Ríwéná ení áamá axípí e néra nuro ‘Goríxomí xewaxo nǎ́weapínfámaní.’ nǎ́yáiwíra waríná áamá imóníníáoní sǎ́ŋá nímóníníáriní.

³¹ Sfá ayímí áamá aní pákíkí nímíríga peyíníyo seáyí enjwámí ŋweagfá gíyí gíyí nǎ́wepíníro ‘Nígí iyíá íá aní xwíá enjwámí weníyí níméámí éfí oumíní.’ nǎ́yáiwíro mǎ́páwípa éfírxíní. Aǎ́wá omíníyo yarígá gíyí gíyí ení wígí amípí meaaníro nání ámí aní t́ŋí e nání mupa éfírxíní.

³² Rotómí xiepí nání díní oseainíní. Í xegí iyíá íá amípí nání díní sǎ́pí wíagí nǎ́kínímónírí weníní éfíyí re enínigíní. Níperí sǎ́ŋá imónínínigíní.

³³ Áamá xegí amípí díní t́ŋí nímíní náníní díní mófí go go o díní nǎ́yímíní imóníní aníní ŋweaná nání sǎ́xí ínínfáriní. Áamá xegí amípí díní t́ŋí nímíní nání aǎ́ ‘Pí eníjotí!’ yáiwífí go go o díní nǎ́yímíní imóníní aníní ŋweanfa nání sǎ́xí ínínfáriní.

³⁴ Sfá áamá imóníníáoní weapímíáyímí áamá waú aní íkwíaríníyo sá wenáná Goríxoyá anǎ́nájowa wíro, Goríxomí díní wíkwíroaríníomí nǎ́wírímearo wíro díní mǎ́wíkwíroaríníomí e wáripírfáriní.

³⁵ Ayímí apíxí wípaú ení pǎ́rawá yuní íkíxémí yaríná wílmí nǎ́wírímearo wílmí e wáripírfáriní.

³⁶ [Áamá waú ení omíníyo yaríná wíomí nǎ́wírímearo wíomí wáripírfáriní.”] Jisaso e uríagí

³⁷ xegí wiepísarínjowa re urígíawixíní, “Ámínáoxíní, joxí neararínípa gímí imóníníáriní?” uríagfá Jisaso “O weapíníe nání áamá áwaní wí nearípaxí meníní. Áamá nǎ́nǎ́ sǎ́ŋwí t́nǎ́ wínípírfáriní.” oyáiwípoyínírí ewáyí xwíyíá re urínínigíní, “Píyí wené apurí obaxí pénaríníní.” urínínigíní.

18

Ewayí ikaxí apíxí aní t́nǎ́ xwíríxí mearíní t́nǎ́ nániríní.

¹ Jisaso xegí wiepísarínjowa Goríxomí xwíyíá rírímí nǎ́wíríná aníní wíníagí pńí wáripírxíníní ewáyí xwíyíá bǎ́ nurírí

² re urínínigíní, “Aní bímí opísí aníyo dání xwíríxí eyeyírómí yaríní wo —O Goríxo nání wáyí mepa erí áamá nǎ́nǎ́yo díní sǎ́pí mǎ́wípa erí yarínjoríní.

³ Omí apíxí aní wí —Í ení aní apimí dájíríní. Í íníná o t́nǵ e nání n̄bayírí re urayínǵíní, ‘Ámá nííní p̄né n̄meararíǵáyí joxí t́nǵ n̄roraí saní n̄n̄rápírí xwíríxí b̄í oyaiyí.’ urayíagí aí

⁴ o ‘Saní murápípa oemíní.’ n̄iyaiwia núísáná r̄wéná í nání ríxa aníǵ wínǵagí re yaiwínǵíní, ‘Nioní Goríxo nání wáyí mé nerí ámáyo d́nǵ s̄pí m̄wíarínáoní aiwí

⁵ apíxí aní í aníǵ n̄moayarínǵagí nioní í aníǵ miní bayaríná aníǵ n̄n̄nǵínírí ímí umearómíní.’ yaiwínǵíní.”

⁶ Jisaso ewayí xwíyá e nurírí re urínǵíní, “Ámá xwíríxí eyeyírómí yarínǵ s̄píó eníǵ nání d́nǵ mópoyí.

⁷ O ámá s̄píó aiwí apíxí aní íníná bayarínǵagí nání saní urápínǵíní. Goríxo ámá ónǵ wí mimónǵagí aí re r̄iyaiwiarínǵagí, ‘Goríxo ámá x̄fo xegíní eyíronǵí omí ár̄wíyiraní, ikwáwíyiraní, “Joxí saní nearápeí.” urayarínáyí o kíkíá n̄era núísáná ná r̄wíyo d́nǵ saní urápínǵíní.’ r̄iyaiwiarínǵagí?

⁸ Oweoi! ‘Anǵíní saní urápínǵíní.’ seararíní. E nerí aiwí ámá imónǵáoní n̄weapíríná ámá síní d́nǵ n̄n̄ikwíro ro yarínǵagí s̄nǵwí wín̄m̄fárífaní? Ríxa p̄n̄n̄ n̄n̄wíarímí warínǵagí wín̄m̄fárífaní? Ayínání píránǵ d́nǵ mópoyí.” urínǵíní.

Ewayí ikaxí Parisio t́nǵ takís nání n̄ǵwí urápárínǵo t́nǵ náníriní.

⁹ O ewayí xwíyá r̄pí ení waní d́nǵ n̄ikwírónr̄o “None wé rónǵwáoneríní.” yaiwiro ámá wíyo peayí n̄wianíro “S̄píowaríní.” yaiwiro yaríǵáyo nuríríná re urínǵíní,

¹⁰ “Ámá waú —W̄fo Parisioríní. W̄fo takís nání n̄ǵwí nearápárínǵoríní. Awaú Goríxomí xwíyá r̄rímí wianírí nání aní Goríxo nání nanǵwí r̄díyowá yaríǵíwámí nání axíná nuri

¹¹ Parisio xegíǵ anǵwí e n̄rómáná xegí d́nǵ t́nǵ ínimí d́nǵ re r̄rímí wínǵíní, ‘Goríxoxíní, nioní ámá wa yapí s̄píoní menǵagí nání yayí osimíní. Wa yapí ámáyo f̄wí urápárínáonímaní. Wa yapí r̄íkíkíró yarínáonímaní. Wa yapí apíxí t́nǵ f̄wí inarínáonímaní. Takís nání n̄ǵwí nearápárínǵ dao yapí mimónǵíní. Ayínání yayí osimíní.

¹² Sabaríá ayí ayo s̄fá wíyaúmí aiwá n̄wá n̄wíarínarínáoníriní. Am̄pí nioní meááyí ení yaní n̄merí wé wúkaú enáná wo joxí nání tarínáoníriní.’ Parisio Goríxomí e uraríná

¹³ takís nání n̄ǵwí urápárínǵo ná j́fámíní e n̄rómáná piaxí weánarínǵagí nání s̄nǵwí n̄m̄feyoarí anǵnamí maní ayá f́á n̄ixírinímáná Goríxomí r̄rímí re wínǵíní, ‘Goríxoxíní, nioní f̄wí yarínáoníriní. Wá n̄wianéí.’ urínǵíní.” Jisaso ewayí xwíyá e nurírí

¹⁴ re urínǵíní, “Ámá o Goríxoyá s̄nǵwíyo d́nǵ wé rónǵ n̄imónímí xegí aní e nání úagí aiwí w̄fo wé rónǵ mimónǵíníní. Ámá go go xewanínǵo seáyí e men̄foyí Goríxo xwíámí im̄xínfáríní. Go go ‘S̄píoníriní.’ n̄iyaiwírí ínimí imónífoyí Goríxo seáyí e umen̄fáríní.” urínǵíní.

Niaíwí on̄míápiamí wé ikwíkwíarímí ení náníriní.

¹⁵ Wiep̄sarínjowa ámá wí wíǵ n̄iaíwípiamí Jisaso wé owikwíaríní n̄imeámí barínǵagí n̄wín̄r̄o “N̄imeámí m̄bipání.” uran̄ro yarínǵagí Jisaso s̄nǵwí e n̄wín̄r̄í

¹⁶ n̄iaíwípiamí r̄faiwá “B̄f̄poyí.” nurírí wiep̄sarínjowamí re urínǵíní, “Ámá n̄iaíwí on̄míápia xan̄yaúmí d́nǵ n̄wíkwíro ro yaríǵápa Goríxomí d́nǵ wíkwíróf̄áyí o xwioxíyo m̄meámí nerí píránǵ umeñwean̄fá enǵagí nání n̄iaíwí r̄pia xe ob̄f̄oyíníriní s̄nǵwí wín̄f̄poyí. P̄f̄r̄ m̄wíak̄pa epoyí.

¹⁷ ‘Ámá go go n̄iaíwí on̄míápiánǵ mimónípa erí Goríxomí yeáyí murín̄pa erí nerínáyí, oyá xwioxíyo wí n̄p̄awíro n̄weapír̄fámání.’ seararíní.” urínǵíní.

Am̄pí m̄m̄úrónǵí wo yarínǵ wín̄f̄pí náníriní.

¹⁸ Judayí ámíná wo n̄wímearí yarínǵ re wínǵíní, “Nearéwap̄yarínǵ nan̄oxíní, nioní pí neríná d́nǵ n̄iyimínǵ t́nǵáoní aníǵ íníná n̄weám̄fá nání imóním̄fáríní?” yarínǵ e wíagí

¹⁹ Jisaso ámá o “X̄fo ení nan̄o enǵagí nání Goríxo t́nǵ x̄xení imóníǵoríní?” oyaiwíníriní re urínǵíní, “Joxí pí nání ‘Nan̄oxíní n̄raríníriní? Ámá n̄iyoní nání Goríxoní nan̄í imóníriní.

²⁰ N̄wí ikaxí eánínǵpí joxí n̄j́fáríní. ‘Apíxí t́nǵ f̄wí minípaní. N̄wíáp̄n̄imearí ámá m̄b̄p̄k̄ipání. f̄wí m̄meapaní. Ámá wo nání xwíyá n̄iyimáróníriní yapí murípaní. R̄n̄iyaúmí wéyo merfíní.’ N̄wí ikaxí e eánínǵpí joxí n̄j́fáríní.” uríagí

²¹ yarínǵ wíó re urínǵíní, “Nioní síní n̄iaíwí imóníǵaé d́nǵ n̄p̄n̄n̄ n̄m̄éra b̄n̄j́aríní.” uríagí

²² Jisaso ará e n̄wírí re urínǵíní, “N̄wí ikaxí apí píránǵ n̄m̄éra n̄b̄r̄í aí b̄ síní men̄fáríní. D̄íxí iyá f́á am̄pí n̄n̄n̄ n̄ǵwí nání b̄f̄ nemáná ámá uyípeayíyo m̄n̄n̄

nɪwɪa nurfnáy, anɪnamɪ amɪpɪ ayá tɪŋ tɪŋoxɪ imónɪrfárɪnɪ. E nemáná nɪbɪrɪ nionɪ nɪxɪdɪrɪxɪnɪ.” urɪagɪ aɪ

²³ o arɪá e nɪwɪrɪnɪ amɪpɪ xwé wɪ mɪmúrónɪŋo enɪagɪ nánɪ aga xwioxɪyo dánɪ dɪŋf rɪá nuxerɪ xwɪrɪá nɪmónɪrɪ kɪpɪŋf nɪyɪrɪ rɪŋagɪ

²⁴ Jisaso e nɪwɪnɪrɪ re rɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámá amɪpɪ mɪmúrónɪgɪáyf nene Gorɪxomɪ nuxɪdɪrane oyá xwioxɪyo páwɪanɪ nánɪ anɪŋf mɪnɪ oyaneyɪnɪrɪ nero aɪwɪ nɪpáwɪpaxɪ mɪmónɪŋoɪ.” rɪagɪ

²⁵ Kamerɪ enɪ rapɪrapɪ gwɪ kiwearɪgɪá óf ayɪkwɪnɪmɪ páwɪpaxɪ mɪmónɪnɪ. Ámá amɪpɪ mɪmúrónɪgɪáyf kamerɪ enɪ ófɪyɪmɪ mɪpáwɪpa yarɪŋfɪyɪ yapɪ Gorɪxoyá xwioxɪyo nɪpáwɪro ŋweapaxɪ mɪmónɪŋoɪ.” rɪagɪ

²⁶ ámá e nɪŋweámáná arɪá wɪgɪáyf —Judayɪ nɪnɪ “Amɪpɪ mɪmúrónɪgɪáyf Gorɪxoyá dɪŋf tɪnɪ amɪpɪ mearɪŋagɪfá nánɪ Gorɪxo yayɪ winarɪnɪ.” yaiwiagɪáyfɪrɪnɪ. Ámá e nɪŋweámáná arɪá wɪgɪáyf ududɪ winɪagɪ omɪ re urɪgɪawɪxɪnɪ, “Joxɪ nearɪfɪpɪ nepa enánáyf, Gorɪxo ámá gɪyo yeáyf uyɪmɪxemeañfárɪnɪ?” urɪagɪfá aɪwɪ

²⁷ o re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Amɪpɪ ámá mepaxɪ imónɪŋfɪyɪ Gorɪxo ananɪ e nepaxɪrɪnɪ. Gorɪxo ananɪ ámá yeáyf uyɪmɪxemeapaxɪrɪnɪ.” urɪagɪ

²⁸ Pitao re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Aɪ, ámá o xegɪ amɪpɪ pɪnɪ mɪwɪárɪpa nerɪ rɪxɪdɪpaxɪ mɪwɪmónarɪŋagɪ aɪwɪ none negɪ anɪ tɪnɪ amɪpɪ nɪnɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ joxɪ númɪ rɪxɪdɪŋwɪnɪ.” urɪagɪ

²⁹⁻³⁰ Jisaso awamɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Gɪyɪ gɪyɪ nionɪ dɪŋf nɪnɪkwɪrɪro wɪnɪyɪ enɪ Gorɪxoyá xwioxɪyo páwɪrɪxɪnɪrɪ wáf rɪmepɪrɪ nánɪ wɪgɪ anɪrɪnɪ, xɪepɪmɪrɪnɪ, xexɪrɪmeáowamɪrɪnɪ, xanɪyaúmɪrɪnɪ, wɪgɪ nɪaɪwɪyoranɪ, pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ nɪnɪxɪdɪrɪnáyf, anɪá imónɪpɪrfámanɪ. Agwɪ rɪná Gorɪxo ayɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ úfá axɪpɪ wɪnɪ mɪnɪ nɪwɪmáná ámá nɪnɪ mɪ ómómɪxɪmɪ éɪnɪ ayɪ dɪŋf anɪŋf ɪnɪnɪ ŋweapɪrɪfá nánɪ enɪ winɪárɪnɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

Ámɪ áwanɪf “Nɪnɪpɪkɪpɪrfárɪnɪ.” urɪŋf nánɪrɪnɪ.

³¹ O xegɪ wɪepɪsarɪŋf wé wúkaú sɪkwɪ wáu awamɪ ɪfámɪnɪ e nɪmeáa numáná re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Jerusareɪmɪ nánɪ warɪŋwɪnɪ. E rémóáná amɪpɪ Gorɪxoyá xwɪyɪfá wáf rókɪamoagɪfáwa ámá imónɪŋáonɪ nánɪ nɪrɪro eagɪápi xɪxenɪ nɪmeañfárɪnɪ.

³² Negɪ Judayɪ mɪyɪ nɪrɪorɪfáná émáyɪ wa fá nɪnɪxero ɪkayɪwɪf nɪmearɪro iwanɪf nɪmépero reanɪwɪ núrɪro

³³ sɪkwɪfá ragɪ pɪrɪf nuyɪkiro nɪnimáná nɪpɪkɪpɪrfárɪnɪ. E nerɪ aɪwɪ rɪxa sfá wɪyaú wɪyɪ óráná ámɪ nɪwɪárɪnɪmeañfárɪnɪ.” áwanɪf pɪránɪŋf e urɪagɪ aɪwɪ

³⁴ xwɪyɪfá apɪ awamɪ ɪnɪmɪnɪŋf imónɪŋagɪ nánɪ nɪfá wɪ mɪmónɪpa nero xɪo rɪfɪyɪ “Ayɪ nánɪ rɪá neararɪnɪ?” mɪyɪawɪgɪawɪxɪnɪ.

Sɪŋwɪf supárɪŋf womɪ nanɪf ɪmɪxɪŋf nánɪrɪnɪ.

³⁵ O anɪ xegɪ yoɪ Jeriko rɪnɪŋfɪpɪ tɪŋf e rɪmɪne rémoarɪnɪ ámá sɪŋwɪf supárɪŋf wo óf manɪpá tɪnɪ nɪŋweámáná ámá e pwarɪgɪfáyo aɪwá nánɪ rɪxɪŋf nurɪrɪnɪ

³⁶ arɪá wɪyɪf wɪŋɪnɪgɪnɪ. Oxɪ apɪxɪ obaxɪ ɪkwɪkwɪerɪf pwarɪŋagɪfá arɪá nɪwɪrɪ yarɪŋf re wɪŋɪnɪgɪnɪ, “Pɪ nánɪ yarɪŋoɪ?” urɪagɪ

³⁷ ámá wɪ áwanɪf re urɪgɪawɪxɪnɪ, “Nasaretɪ dánɪf Jisaso pwarɪŋagɪ yarɪŋoɪ.” urɪagɪfá

³⁸ o rɪaɪwá re rɪŋɪnɪgɪnɪ, “Jisasoxɪ, mɪxɪ ɪnáyf Depitomɪ xiáwoxɪnɪ, joxɪ wá nɪwɪanɪ.” rarɪŋagɪ

³⁹ ámá Jisasomɪ xámɪ umeagɪfáyo o rɪaɪwá e rarɪŋagɪ arɪá nɪwɪro mɪxɪ nurɪro “Pɪnɪ wɪáreɪ.” urɪagɪfá aɪwɪ rɪaɪwá enɪ tɪnɪ ámɪ wɪnɪ wɪnɪ nɪrɪrɪ re rɪŋɪnɪgɪnɪ, “Jisasoxɪ, Depitomɪ xiáwoxɪnɪ, joxɪ wá nɪwɪanɪ.” urarɪŋagɪ

⁴⁰ Jisaso e nɪrónapɪmáná sekaxɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Omɪ nɪwɪrɪmeámɪ bɪpoyɪ.” urɪagɪ ámá wɪ rɪxa nɪwɪrɪmeámɪ anɪwɪ e báná

⁴¹ Jisaso yarɪŋf re wɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ pɪ onɪnɪrɪ nɪrarɪŋɪnɪ?” urɪagɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámɪnáoɪnɪ, nionɪ ámɪ sɪŋwɪf oanɪmɪnɪrɪ rɪrarɪŋɪnɪ.” urɪagɪ

⁴² Jisaso re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Dɪxɪf sɪŋwɪf ananɪ oxoarfɪnɪ. Dɪŋf nɪnɪkwɪrɪorɪŋfɪpɪmɪ dánɪ erɪkɪmeañfárɪnɪ.” uráná

⁴³ re enɪŋɪnɪ. Xegɪ sɪŋwɪf noxoarɪ sɪŋwɪf anɪŋɪnɪgɪnɪ. Sɪŋwɪf nanɪrɪ Jisasomɪ nuxɪdɪrɪ Gorɪxomɪ seáyɪ e umeañfáná ámá nɪnɪ o e éagɪ nɪwɪnɪro ayɪ enɪ Gorɪxomɪ seáyɪ e megɪawɪxɪnɪ.

19

Sakiaso enɪpɪ nánɪrɪnɪ.

¹ Jisaso rɪxa Jeriko nɪrémorɪ anɪ apɪmɪ áwɪnɪmɪ pwarɪfáná

² áamá wo Sakiasoyi ríninjo —O áamá takisí nání nígwí uráparígwíáyo xiráowáninjiní imónínígwá woríní. Amípi wí mímuróninjiní.

³ O “Áamá Jisasoyi ríninjo gorfani?” niyaiwiri sijnwí winimíniní neri aiwi rípiwo enagi nání oxí apíxí uyimároarinjagá o yopa nimeginimí

⁴ ayo xámí numearí anjíní nurí “Jisaso óí riyimí puninjo.” niyaiwiri omí sijnwí winimíniní nání íkíá womí nipeyirí weninjiní neri ronjá

⁵ Jisaso nìbiri e nìrónapimáná sijnwí anáníyí Sakiasomí nìwininí re urinigininí, “Sakiase, anjíní wepínei. Sía riyi joxi tñní njeámínní. Dìxí anj e nání owaiyi.” uráagi

⁶ o anjíní nìwepíniní yayí tñní nìwirimeámí xegí anj e nání nimeáa urinigininí.

⁷ Xegí anj e nání nìwirimeámí úagi áamá nñní sijnwí e nìwiniro wíkwí dñín nìwaiwiwo re rinigíawixiní, “Áamá fwi yarínj o tñní njeámíniní nání pí nání ujo?” rinaríná

⁸ Sakiaso éf nìrómáná Jisasomí re urinigininí, “Ámínáoxiní, nígí iyíá fá amípi nñní bí biaú kíkírí nepayómáná bí áamá uyipeayí imónígwíáyo mìní wimfáriní. Áamá gíyí gíyo nioní yapí nìwiwapiyirí nígwí fwi urápinjáyo wígí fwi urápinjáyí tñní nioniyá wí tñní seáyí e níkwíaríní mìní wimfáriní.” uráagi

⁹ Jisaso re urinigininí, “Agwí áamá ro arí Ebiríamo Gorixomí dñín nìwikwírorí yagípa axípi neri nisaníní éagi nání Goríxo ríxa yokwarímí nìwiirí yeáyí uyimíxemeanjot.

¹⁰ Ayí rípi nániníní. Áamá imónínjáoní áamá fwi néra nuro anjíní ikeamónaníro yarígwíáyo nání pía neri yeáyí uyimíxemeámíniní bñjániníní.” rinigininí.

Ewayí ikaxí omínj wíiarígwá wé wúkaú nániníní.

¹¹ Áamá ayí xwíyíá apí ará nìwiwo Jerusalemí Jisaso warínje nání ríxa anjwí e imónínjagi nìwiniro dñín re nímóá ugíawixiní, “Goríxo nene xwioxíyo míméámí neri neamenjeaní ríxa nimóníninjo. Jisaso Jerusalemí nìrémoríná émayo míxí nuxídwárimáná míxí ináyí nimóníní xwioxíyo míméámí neri neamenjeaninjo.” Dñín e nímóá waríná Jisaso “O negí míxí ináyí apaxí mé nimónímeninjo.” oyaiwípoyniní éwayí xwíyíá bí nuríní

¹² re urinigininí, “Áamá áminá wo míxí ináyí imónaurí ámi nìbiri xegí ámayo menjewarí emfáriní anj ná jfamí imóníniní umíniní neríná

¹³ xegí xínáíwáninjiní nimóníro omínj wíiarígwá wé wúkaú awamí ‘Eñní.’ nuríní nígwí gorí áamá anjíní mìní omínj emá wáú wo nero mearígí woní woní nìwia nurí re urinigininí, ‘Nígwí nioní seaiaparíná rípi sayá imíxípińńa nání bisínisí nimíxa waríná seaímeámiginí.’ nuríní úáná

¹⁴ áamá anj e xífo tñní njeagíáyí wígí xwioxíyo dání wíkwí dñín nìwaiwiwo wígí áamá wíyo re urowárigíawixiní, ‘Míxí ináyí imímíxímí yarínjomí nuro “O nene neamenjeaní nání míméaimónariní.” urípoi.’ urowárigíá awa nuro míxí ináyí imímíxímí yarínjomí e uríagíá aiwí

¹⁵ o áminá bñomí míxí ináyí nimíxíní xegí anj e nání urowárinigininí. O ríxa míxí ináyí nimóníní anj e nìrémoríná awa bisínisí nimíxíníná nígwí sayá ríá imíxíawixininí sijnwí owínimíniní re rinigininí, ‘Gí omínj níiarígwá nígwí wínjáwa obípoi.’ ráná

¹⁶ wo nìbiri re urinigininí, ‘Negí neamenjeaninjo, nígwí gorí joxi niapínjo tñní bisínisí nimíxa nuríná ríxa wé wúkaú sayá imíxínáriní.’ uráagi

¹⁷ o re urinigininí, ‘Gí omínj níiarínj náninjo, ayí awíaxíní. Joxi nígwí nioní siapínáo tñní nioní rírinjápa xíxeni enj nání gapímaní nimóníní anj wé biaúmí menjeáriníní.’ urinigininí.

¹⁸ Ámi wo nìbiri re urinigininí, ‘Negí neamenjeaninjo, nígwí gorí joxi niapínjo tñní bisínisí nimíxa nuríná ríxa wé wú sayá imíxínáriní.’ uráagi

¹⁹ míxí ináyo re urinigininí, ‘Joxi ení gapímaní nimóníní anj wé bimí menjeáriníní.’ urinigininí.

²⁰ Ámi wo nìbiri re urinigininí, ‘Negí neamenjeaninjo, nígwí joxi niapínjo nioní íríkwíyo wowí neri tñínáo síní ríworíní.

²¹ Joxi xeanínj rarinjoxi enagi nání wáyí nínfagi “Nígwí ro xwírá íkíxéánáyí, iwanj neanfáriní?” niyaiwiri bisínisí wí mímíxínáriní. Joxí amípi áamá wá tífáyí díxí mearí aiwá áamá wá wírá uríáyí díxí mírí yarínjoxi enagi nání ríraríniní.’ uráagi

²² o re urinigininí, ‘Omínj níiarínj sumí roxiní, jìwaninjoxi níríyo dání xwíyíá rímearíniní. Nioní xeanínj rarinjóní amípi áamá wá tífáyí nígí mearí aiwá wá wírá uríáyí nígí mírí yarínjóní enagi nání joxí níjía imónínjagi nání

²³ pí nání nígwí nioní siapínáo nígwí anjíní mánítípa enjíniní. E nítíní sijnwíyí, nígwí o tñní ámi bí seáyí e íkwíarínínjáná meámíniní éaríní.’ nuríní

²⁴ áamá anjwí e rogíáyo re urinigininí, ‘Áamá romí nígwí ro nurápiro nígwí wé wúkaú tñjomí mìní wípoi.’ uráagi

²⁵ awa re urig'awixini, 'Ai, neg' neameŋweaŋoxini, o rixa wé wúkaú tñjorini. Pí nání ámi wo wir'ini?' ur'agfa

²⁶ o re urin'iginini, 'Nioni re seararin'ini, "Ámá giy' giy' nioni winápi piránin' número xwé nimixir'ínáy' ámi wini meap'írárinini. Giy' giy' nioni winápi mímepa neri kiki'á ner'ínáy' api ai ámi nurápm'írárinini." seararin'ini.

²⁷ E neri aiwi nioni tñni m'ix' imónar'iwáy' "O neg' m'ix' ináy' nimóniri neameŋweani nání m'ineaimónar'ini." yaiw'íáyo n'wirimeámi n'ibiro g' s'ŋw' an'ŋaé dán' p'ik'ipoyi.' urin'iginini."

²⁸ Jisaso eway' xwi'yá' api nurárim' Jerusalemi nání n'iyir'íná xámi umean'iginini.

Jerusalemiyo n'irémor'íná m'ix' ináy' rémoarig'ápa rémon'í nánir'ini.

²⁹ Jisaso an' onim'ia biaú —An' apiau d'fw' Orip' rin'ŋipimi dán' an'wi e imónini. Apiau yof' Betipasi rin'ŋip' tñni Betani rin'ŋip' tñni tñj' e an'wi e n'irémor'íná w'iep'sari'ŋy' wau'm' re uowár'ŋin'iginini,

³⁰ "Awagwi an' j'apimi nání nuri n'irémor'íná dogi sip'k'f' e yurárin'ŋagi win'íio —Sini ámá seáy' e éf' m'ŋweaarig'or'ini. Om' ník'weari n'imeámi b'piyi'.

³¹ Ámá wo s'ŋw' nean'iri 'Awagwi pí nání ik'weaar'ŋi?' earánáy', re ur'ipiyi, 'Ámináo seáy' e éf' n'ŋweari n'imeámi umin'iri nání yearowár'ŋoi.' ur'ipiyi." uowár'ŋagi

³² awau nur'íná x'fo ur'í'pa ax'p' en'agi n'w'in'iri

³³ rixa dogi sip'ko ik'weaar'íná xiáwowa re urig'awixini, "Pí nání dogiom' ik'weaar'ŋi?" ur'agfa

³⁴ awau "Yeg' Ámináo seáy' e éf' n'ŋweari n'imeámi uni nání ik'weaar'ŋiwi." nur'iri

³⁵ Jisaso pwar'ŋe nání n'imeámi nuri e nurárim'áná wig' rap'rap' seáy' e yin'ig'áp' seáy' e n'wikwiáiro Jisasom' seáy' e ŋwiráraná

³⁶ dogiom' éf' n'ŋweari n'imeámi war'íná ox'f' ap'ix' x'fo tñni warig'áy' m'ix' ináy'yo yay' wian'iro yarig'ápa wig' iy'f' saŋw'yo r'f'kár'ŋig'áy' n'imearo óf' e ik'wian'w' neapára nuro

³⁷ o rixa Jerusalemi tñj' an'wi e n'irémor'íná d'fw' m'ŋ' Orip' rin'ŋipimi ip'mieaar'íná xeg' w'iep'sari'ŋ' obax' x'fo tñj' e ep'froy' eg'áy' re eg'awixini. Emim' Jisaso yar'ŋ' n'ŋ'iy' s'ŋw' w'ŋnayig'fá nání yay' seáy'im' dán' nero Gor'ixo nání r'f'aiwán'ŋ' n'ir'iro yay' numero

³⁸ re n'ira ug'awixini, "M'ix' ináy' Ámináo neauowár'ŋ' ro oyá d'ŋ' tñni seáy' e oimónini. 'An'ŋam' ŋweaŋoxini, jox' n'wayirón'iri on'weani.' neaimónar'ini. Om'ni seáy'im' dán' yay' oungeany'." n'ira war'íná

³⁹ Parisi wa ámá ep'froy' eg'áyo áwin'im' dán' re urig'awixini, "Nearéwapiyar'ŋoxini, dix' w'iep'sari'ŋ'yo m'ix' nur'iri 'E m'ir'pa époyi.' urei." ur'agfa ai

⁴⁰ o re urin'iginini, "Wí p'ni wiárip'írméoi. P'ni n'wiáir'ínáy', s'ŋj' tiy' eni r'f'aiwán'ŋ' n'ir'iro nioni nání Gor'ixom' seáy' e ume'p'íráoi." urin'iginini.

Jisaso Jerusalemi nání ŋw' ean'í nánir'ini.

⁴¹ Jisaso rixa Jerusalemi tñj' e an'wi e n'irémor'íná an' apimi n'w'in'íná ŋw' neari

⁴² re rin'iginini, "Jerusalemi ŋweáy'né nioni éf' pirán'ŋ' sear'wár'í'pax'f' imón'ŋáp' nání nij'fá nimóniro s'ŋw'riy', ay' nan' imónim'iri en'ir'ini. E neri aiwi nioni seg' s'ŋw' an'ig'f' dán' p'ín'ŋ'ŋ' imón'ŋagi nání sey'né maj'fá imón'ŋoi.

⁴³ R'f'wéná ámá sey'né tñni m'ix' inarig'áy' awi n'iseamero seg' ák'ŋápimi p'ixemoán'iro nání xw'fá waiw'ŋ'ŋ' n'ita n'ipeyiro awi xap'xap' n'iseamud'f'ímómaná

⁴⁴ seg' an' pip'nam' néra uro niaiw' pip'kím' ero nero an' nim'ir'íná s'ŋj' ník'íróŋiga peyin'ŋy' b' xe ok'íróŋin'iri s'ŋw' w'ŋn'p'í'fáman'. Yeáy' seayim'xemeám'fá nání seaimeáagi aiwi sey'né mí m'ínóm'ix'pa yar'ŋag'fá nání e e seaikár'p'í'fárin'ini" rin'iginini.

An' r'idiyowá yarig'f'wám' dán' m'ix' uowár'ap'ŋ' nánir'ini.

⁴⁵ Jisaso rixa Jerusalemi n'irémor' an' nan'w' Gor'ixo nání r'idiyowá yarig'f'wám' n'páwiri ámá maker'fá nimix'iro nan'w' r'idiyowá nání b'f' yarig'áyo m'ix'f'ám' n'wir'íná

⁴⁶ re urin'iginini, "B'kw' Gor'ixoyápmi xeg' an' riwá nání re n'ir'iri eánini, 'An' nioniyáy' ámá n'ibiro xwi'yá' r'ir'im' n'ip'í'f'wárinini.' n'ir'iri eán'ŋagi aiwi sey'né an' ámá yap' n'w'iep'siro f'w' uráparig'áy'yáiwán'ŋ' im'xari'ŋoi." urin'iginini.

⁴⁷ O s'fá ay' ayo an' iwám' dán' ámáyo uréwapiyar'íná apax'f'pán'ŋ' imón'ig'fá xwéowa tñni ŋw' ikax'f' eán'ŋ'ŋ' m'eweg'fáwa tñni Juday' áminá seáy' e imón'ig'fáwa tñni om' "Op'kianeyi." n'ir'iro aiwi

⁴⁸ ox'f' ap'ix' n'ŋni oyá xwi'yá' ar'fá wian'iro aga n'wimónar'ŋagi nání om' p'ik'ipax'f' b' mimón'ŋagi nání s'ŋw'f' w'ŋax'f'dimeg'awixini.

20

"Joxi n'én' t'ŋjoxi imóne'." go r'ir'ŋoi?" urig'fá nánir'ini.

¹ Sfá Jisaso anj Gorixo nání ridiyowá yarigfiwámí nípawiri á máyo xwiyá yayí winipaxí imóninpi uréwapiyarinj wiyimí apaxfpáninjí imónigfá xwéowa tñní njwí ikaxí eáninpi mewegfáwa tñní Judayí mebaowa tñní omí ntwímearo

² re urigfawixini, “Joxí néní tñjoxí imónéi.” go rirítagi joxí á má anj riwámí makerfá nimixíro nanjwí ridiyowá nání bí yarigfáyo mîxídamí éniniginí?” urítagí

³ o re uriniginini, “Nioní ení yarinj bî oseaimini. Soyíné áwanj níránáyí, nioní yarinj niarigfápi nání ení ananí áwanj searimfini.” nuriri

⁴ yarinj re winiginini, “Jono wayí nñeameaia unjo Njwá anjnamí njewanjo urítagi rífa eniginini? Xegí dñj tñní rífa eniginini?” urítagi

⁵ wiwanjowa yarinj niníro re rinigfawixini, “None ‘Gorixoyá dñj tñní eniginini.’ uráná re nearinjo, ‘Soyíné pí nání o rñjpi nání arfá ntwiwo dñj mîkwíropa egfáriní?’ neariní enagi nání wí e uripaxí menini.” nñiníro

⁶ ámi re rinigfawixini, “E nerí aí none ‘Jono xegí dñj tñní wáí nurimerí wayí nñeameaia unjini.’ uránáyí á má nñí ‘Jono Gorixoyá dñj tñní wáí rókiamonj worini.’ niyaiwiro nání sñjá nñearo neapikipirixini. Api ení wí murípa oyaneyi.” nñiníro

⁷ Jisasomí re urigfawixini, “None majfáriní. Gorixoyá dñj tñní yagírfani? Xegí dñj tñní yagírfani?” urítagí

⁸ o re uriniginini, “Soyíné Jono nání dñj yaiwiarigfápi nání áwanj mñinítagífa nání nioní ení ‘Joxí e éirixini.’ nñinjo nání áwanj wí searimiméini.” uriniginini.

Ewayí ikaxí wainí omínj uwínoxídiarigfáwa nñinini.

⁹ O ewayí xwiyá rípi uriniginini, “Á má wo wainí uraxí omínj bî íwá nura núísaná á má wamí re uriniginini, ‘Gí omínj rípi píraninj sñjwí nuwínoxídírixini.’ nurimí anj wímí urñimñiní nání nuri emá obaxí nñewanjísaná

¹⁰ ríxa wainí sogwí yóí éaná xegí omínj wiirigfá wo xfo xegí wí ourápauniníri uowárfagí aiwí omínj sñjwí uwínoxídiarigfáwa omí fá nixero iwanj nímépero anfomí wárigfawixini.

¹¹ Omínj xiáwo ámi xegí omínj wiirigfá womí uowáraná omínj sñjwí uwínoxídiarigfáwa omí ení iwanj nímépero o ayá owininíri ríperirí numero anfomí wárigfawixini.

¹² Omínj xiáwo ámi omínj wiirigfá womí uowáraná omí mñj nñoro bñaríwámíni moaigfawixini.

¹³ Omínj xiáwo awa íniná xegí omínj wiirigfáwamí iwanjini nímépero anfowamí uowáraninagífa nání re yaiwiniginini, ‘Nioní aríre emñinréini? Gí íwí dñj síxí uyinjáomí ourowárimini. ‘Omí xixeni arfá wípírfáriní.’ nimónariní.’ niyaiwiri uowárfagí aí

¹⁴ awa xegí xewaxo barinagí sñjwí ntwiníro re rinigfawixini, ‘Xanoyá dñj meanfo jíwo barini. Omínj amipíyí negí imóninífa nání omí opíkianeyí.’ nñiníro

¹⁵ omí fá nixero bñaríwámíni nímóaimaná pikigfawixini.” Jisaso ewayí xwiyá e nuriri yarinj re winiginini, “Omínj xiáwo xewaxomí pikíagífa nání awamí pí winfáriní?” Yarinj e nñiri

¹⁶ re uriniginini, “Omínj xiáwo nñiri omínj sñjwí uwínoxídiarigfáwamí pípíkímí niyárimaná omínj ámi wa sñjwí oníwínoxídípoyiníri mñí winfáriní.” urítagí á má e rówapigfá arfá e ntwiwo “Jisaso ‘Judayíné omínj sñjwí uwínoxídiarigfáyi yapí imóninjo.’ rífa nearariní?” niyaiwiro re rigfawixini, “‘Oweoi! Wí e enífamaní.’ neaimónariní.” urítagí aí

¹⁷ o sñjwí agwí ntwiníri re uriniginini, “Seyíné ‘Wí e epaxí menini.’ yaiwiarinagífa aí pí nání Bkwíyo ewayí xwiyá rípi eníná nñiro eagfawixini, ‘Sñjá anj mñrarigfáwa sñjá awiaxí wo nání pífa nerfá wo ‘Sípíxiní.’ nñiro emí mófo Gorixo ‘Awiaxorini.’ nñiri nímearí anj xfo mñraríjwámí íwamfo nñiwayírorí mñriníriní.’ xwiyá wá rókiamoagfáwa e nñiro eagfápi pí nání rinini? Seyíné dñj rímóarinjo?

¹⁸ Síxí botorixí sñjáyo nñiépóro pírfí miyeámí inarinípa á má gíyí gíyo sñjáyo nñiépóro xaiwí nearínáyí axípi imónipírfáriní. Xwasíwí yeáyí bimi sñjá nñiépóro nearíná yuní wáraninípa sñjáyo á má gíyí gíyo nñiépóro nearíná axípi xwasíwí yuníniní imíximírfáriní.” Jisaso xfo sñjáóniní nimóniní nání e uriniginini.

Nigwí takisí nání é máyo wiayigfá nñinini.

¹⁹ Nwí ikaxí eáninpi mewegfáwa tñní apaxfpáninjí imónigfá xwéowa tñní awa “Jisaso ewayí xwiyá nñearíná ‘Soyíné omínj xiáwomí xewaxo píkiániní imóninjo.’ rífa nearariní?” niyaiwiro axíná ‘Ríxa fá oxíraneyí.’ niyaiwiro aiwí oxí apíxí e epíroyí egíyí nání wáyí ntwiwo fá mñxíripa nero

²⁰ sñjwí ntwínoxífa nemero á má wa yapí ntwíwapíyiro sñjwí ntwínaróá oúpoyiníri nuowáritro re urigfawixini, “Soyíné á má nanjyínéniní nimóníro yapí ntwíwapíya nurfá pasániní níméra úpoyí. Xwiyá omí ananí gwí yipaxí wí ránáyí, ríxa omí fá xepíri

náni gapímanomi áwaní uraní náni re urípoi, "Takisí náni nígwí émayí nearáparigfápi síní mĩni wianiréwini? Mĩni mĩwipa yaniréwini?" urípoi. O "Oweoi, síní mĩni mĩwipa époi." ránáyí émayí omi fá níxero gwí yipfáoi." uowáfagfa

²¹ awa nuro Jisasomi níwímearo pasáníj nímera nuríná weyí re umearigfawixini, "Nearéwapiyarinoxini, joxi xwiyfá nírii nínearéwapiyiríná náyoní nearéwapiyarinoxí enagi náni nene níjfarini. Ámá giyí giyí símeágfa aí sfmímanj sínjwí níwini sínjwí náni wáyí mé xwiyfá Gorixoyá nepáni urarínjpi nearéwapiyarinoxirini." nuriro

²² yarínj re wigfawixini, "Dínj joxiyá píoi yaiwiarínini? 'Nene émayí mĩxí ináyí Sísaoi takisí náni nígwí mĩni níwiyiranéná apáni wiarínjwini.' rísimónariní? 'Nípikwini mĩyarínjwini.' rísimónariní?" uráfagfa aiwi

²³ Jísao yapí wíwapiyaníro yarigfápi náni dínj adadí níwiri níjfa nímoniri náni re uríniginini,

²⁴ "Émayíyá moní bí síwá nípoi." nuriri ríxa síwá wíaná yarínj re winiginini, "Nígwí rípiini yoi goyá eániri sfmímanj goyá njwiráriniri inini?" uráfagfa awa "Émayí mĩxí ináyí Sísaoiyá eánini." uráfagfa

²⁵ o re uríniginini, "Nígwí rípiini sfmímanj Sísaoiyá njwirárininagi náni xewaninjomí mĩni wífríxini. Amípi níni oyá imóninjiyí eni xewaninjomí wífríxini. E neri aí amípi Gorixoyá imóninjiyí xómi wífríxini." Jísao Goríxo ámá xewaninjoninji imíxininji enagi náni omi dínj owíkwírfipoyiniri e uráfagfa

²⁶ awa yapí níwíwapiyíro pasáníj e uméfá aí ámayá sínjwíyo dání Jísao xwiyfá meárinipaxí wí mĩrarínjagi arfá níwiro ámá níni eni Jísao píranínj e renjwípearínjagi arfá níwiro náni ududí nero xwiyfá bí murigfawixini.

"Ámá ámi wiápínimeapfárinini." urínj nánirini.

²⁷ Ámá Judayí wa, Sajusiyyí ríninji wa —Sajusiowa re rarigfáwarini, "Ámá nípémáná enánáyí wí níwiápínimeapfáramani." rarigfáwarini.

²⁸ Awa níbiro Jisasomi yarínj wianíro náni re urigfawixini, "Nearéwapiyarinoxini, eníná Moseso njwí ikaxí níneariríná nene náni nírii ríwamínj re eanirini, 'Ámá go go apíxí nímeari níaiwí meméa péánáyí ámi xexírféao apíxí aními nímeari penjoyá níaiwí wo wiemeáwiniginini.' Moseso e nírii eanirini." nuriro

²⁹ ewayí xwiyfá rípi urigfawixini, "Xíráxogwá wé wúmi dínj wáu egfáwa xiráo apíxí wí nímeari níaiwí meméa péána

³⁰ xogwáo wo aními nímeari níaiwí meméa péána

³¹ ámi wo nímeari níaiwí meméa péána wé wúmi dínj wáu imónigfáwa nowani o o ími nímeayiro aiwi níaiwí wí meméa nowani ríxa péána

³² apíxí eni Xíráxogwá nowamini nímeániri nípemíxárimáná xí eni penjiginini." Ewayí xwiyfá Jisasomi e nurimáná

³³ omi majfá wíxíeáraníro náni yarínj re wigfawixini, "Goríxo ámá níyoní mí ómómíximí wínta náni pegfá níni níwiápínimearíná í Xíráxogwá wé wúmi dínj wáu nowani meagí enagi náni goyá imónínfárfani?" uráfagfa

³⁴ Jísao re uríniginini, "Ríná ámá apíxí njwiráiro mearo inarigfárinini.

³⁵ E neri aí ríwéná Goríxo menjewanáná ámá oyá sínjwíyo dání anani níwiápínimearo njweapfárfáyí apíxí njwiráriníro meáníro inípfáramani.

³⁶ Íná ámi bí nípepaxí imónípfáramani. Ayí rípi nánirini. Anínajowa yarigfápa nero njweapfárfárinini. Gorixoyá dínjiyo dání xwáripáyo dání wiápínimeapfárfá enagi náni ayí Gorixoyá níaiwí nímoníro anínj íliná njweapfárfárinini.

³⁷ Soyíné dínj 'Pegfáyí wí níwiápínimeapaxí menini.' yaiwiarínjagfa aiwi anani níwiápínimeapfárfárinini. Xwiyfá eníná Moseso íkfá onímíánáná íwí ríá mĩni ápiáwí wearínjagi winínjpi náni ríwamínj nearíná Goríxo xewaninjo náni uríninji re nírii eanirini, 'Goríxoní díxí ráwowa Ebírfamo tĩni Aisako tĩni Jekopo tĩni awayá Nwáfóonirini.' Moseso ríwamínj e nearíná xiáwowa ríxa pegfá aiwi o ríwamínj e nírii eanirini.

³⁸ Goríxo omi e nuriríná omi xiáwowa ríxa pegfámi aiwi Gorixoyá sínjwíyo dání wigfá dínj síní sínj enagi náni e rípxárinini. Goríxo ámá pegfáyí náni Nwáfóomani. Sínj egfáyí náni Nwáfóorini. Oyá sínjwíyo dání ámá níni wí pegfá aiwi, wigfá dínj síní sínj enagi náni níni síní sínjárinini." uraríná

³⁹⁻⁴⁰ njwí íkaxí eáninji ní mewegfáwa ámi dínj síxí mínipa nero yarínj ámi wíni bí mĩwí re urigfawixini, "Nearéwapiyarinoxini, joxi wigfá yarínj sífápi náni nuriríná aga nanj urarínini." urigfawixini.

"Kiraiso níaiwí goyáorani?" urínj nánirini.

¹³ E seaiþrfa enagi ai ananirini. Ayi rþi nanirini. Xwirix seamearfa nioni nani awanþ urþri imonþrarin.

¹⁴⁻¹⁵ Xwirix seamearfa nioni dñj niseaikayori nijfa niseaiapri xwiya urþri nani imonþri seaimixmfa enagi nani soyne xwirix seameþrfay wi þri seawiakipax menini. Ayinani soyne sini fa maseaxirpa enany, dñj re mofrixini, 'Ananirini. Xwiya þri wiaikimiri nani menjwepa oemini. Sa Gorixoya dñjo dani urimigini.' yaiwifrixini.

¹⁶ Segi senaiwarani, senowarani, serixmeowarani, nawini mingfayrani, nikumixniri emearigfayrani, miy seaurana segiy wami þikiprfarin.

¹⁷ Soyne nioni nixidarngafa nani ama nni wiki niseaoniro smi tni seaiþrfa aiwi

¹⁸ Gorixoya eyay seayimixemeanfa enagi nani soyne anipa wi imonþrfamani. Segi dfa wi ai anipa imonþrfamani.

¹⁹ Soyne eni neaniro nioni aninj nixidarngay, segi dñjpi erkiemeanþrfarin.

"Jerusaremi xwifa ikixeprfarin." urinj nanirini.

²⁰ "E ner ai mix nimeami bfiy anj Jerusaremi ripimi awi mudmofaga niwinirona 'Rixa anj rþi xwifa ikixepri anwi ayorani?' yaiwifrixini.

²¹ E niwinirona ama Judia þropenifio nweagfay dfw minjo nani ef yiro ama Jerusaremi apimi nweagfay þni nwiarmi uro ama apimi bfiarwamini omifjo ami ami yargfay anj apimi ami mirémopa ero erixini.

²² Ayi rþi nanirini. Inay Gorixoya xeaninj rfa tñj seaikarinfa apri. Ina amipi nni nani Bkwifo niriniri eaninjpi xixeni imonþrfarin.

²³ Ina xeaninj rfa tñj xwfa tyo seameanfa enagi nani apix niaiw agw egfiwa tni sini niaiw aminj wiarigfiwa tni ef anj mupax imonþjagi nani aweyi! Gorixoya ama tyo wiki niwoniri xeaninj wikarafa

²⁴ mix nimeaa bfiy Jerusaremi nweayo kira tni þþikim ero iw meanro nani nþkiomearo wig anj ay ayo nani nimeami umiro epfarin. E nemana emay nibiro Jerusaremi dñjyne seay e niseaimoniro xwiramim niseaikixa nuro Gorixoya 'Yopar e imonwningini.' yaiwiarne imonþjana rixa re imonþrfarin.

Áma imonþjo nweapirina nanirini.

²⁵ "Sogw tni em tni sinj tni ekijinjini inana ama xwfa tyo nyoni gw arari nweagfay ayaf sfw nurori dñj rfa uxenarin. Rawirawa eni xwe ayaf wi niroga niwiapinimeasana nijiri moarngagi niwinirona udud wininarin.

²⁶ Sinj sogw amipi anj þrijo enj anj nixenapfagi niwinirona 'Xwfa tyo nweanweane pi neaimiri rfa yarin?' niyaiwiro way nikarinirona eanramoro weþrfarin.

²⁷ E nerona sinj re nanþrfarin. Áma imonþjoni nikinmana eni neaniri agw tni nawini weapirngagi nanþrfarin.

²⁸ E ner ai soyne sogw ema amipi ekijinj inarngagi niwinirina 'Gwningi nearoayironi anwi ayorani?' niyaiwiro piranj ef nirona nioni nani weninj niyaniri rorixini." urinjigini.

Eway ikax ikfa pikina nanirini.

²⁹ O awami away xwiya bi re urinjigini, "Ikfa pik tni ikfa nni eni yarinþi nani dñj mopyi.

³⁰ Ikfa minj inarngagi niwinirona 'Rixa xwiogwrfani?' yaiwiarigfa

³¹ sinj amipi ekijinjini eni axþi inarngagi niwinirona 'Gorixoya nene xwioxfo mimeamf ner neamenweani rixa anwi ayorani?' yaiwifrixini.

³² Nioni nepa seararinini, 'Áma agw rin nweagfay sini mipepa enana amipi nni nioni Jerusaremi nani searfþi xixeni nimonþrfarin.' seararinini.

³³ Anina tni xwfa riri tni anani anipa nimoniri aiwi xwiya nionya wi surma imonþrfamani.

"Awiningj nweafrixini." urinj nanirini.

³⁴ "Mrix maiwi nþuisana mrogw rixa fa nwiarimixirina nþierori nearna yarinþa soyne eni segi warayo nani niyaiwinro aiwa xwe nro inigf wainf xwe nro yanro nani yarinay sf nioni weapimfay axþi e seameaninginiri dñj tni nweafrixini.

³⁵ Sfa nioni weapimfa nani imonfay ama xwfa riri nrimini nweagfayo niwimonþrfarin.

³⁶ Soyne inina awiningj niwearona Gorixomi yarinj re wifrixini, 'None amipi neameana eni neanirane murorane ama imonþjoya smimanfmini ef rorane yanfa nani eni bi six neaimixet.' urifrixini." urinjigini.

³⁷ Ikwáwiyíná anj ridiyowá yarigíwámí dání á máyo nuréwapiya núísáná sfápi tñi nipeyari dáf mñj Oripíyí ríñijpimí sá wémíní nání yagííñi.

³⁸ O sfá ayí ayo e yaríná á má nñi wá mónijmí nñwíápínimearo omí anj ridiyowá yarigíwámí dání ará wianíro nání bayagííñi.

22

Jisaso nání mekaxí megá nániríni.

¹ Sfá Judayí bisíkerfá yisí mayí úrapí nimíxíro narigíáyí, sfá Anjínajo Wiáf Neamúroagí ríñijíyí —Enjíná sfá ayí Judayo Isipíyí míxí ináyo fá xenjwírírínjána Goríxo niaíwí oxí xámíñí nñi opíkímíníri anjínají oyáo uowárinjí aiwí Judayí Goríxo njwí ikaxí uríñjpi bisíkerfá yisí mayí úrapí nimíxíro nñíro sipísipí nípíkiro ówanjío ragí xópé yárfá enjagí nání anjínajo ayo múronjíníni. Ayínání xwíogwí o o pwéáná sfá ayí nání dñj mópíri nání sipísipí nípíkiro bisíkerfá yisí mayí úrapí nimíxíro narigííñi. Ríxa sfá ayí anjwí e imónáná

² apaxípáníñj imónígá xwéowa tñi njwí ikaxí eáníñjpi mewegíáwa tñi oxí apíxí nñi nání wáyí nero nání “Jisasomí aríre yumí ínímí pikianíwíní?” nñra waríná

³ Isíkariotí dñj Judaso —O Jisasoyá wiepísaríñj wé wúkaú síkwí wáw imónígíáyí woríni. Omí Seteno ríwífmíní nñrorí dñj uxíxéóáná

⁴ o nuri apaxípáníñj imónígá xwéowa tñi Judayíyá porisowa tñi xwíyá nñrínáñíro Judaso re uríñjíníni, “Soyíné omí fá xírípíri nání nioní aríre nerí pasáníñj umemííñi?” uráná

⁵ awa yayí nñwíníro re urígíawíxíni, “Joxí e neaiáná nígwí siapaníwáriní.” uríagí

⁶ Judaso “Ananiríni.” nuri nuri á má oxí apíxí epíroyí mñwípa enjána omí pasá umemíníri nání weníñj wíaxífdíñjíníni.

Aiwá Anjínajo Múroagí nání imíxigíí nániríni.

⁷ Jisaso, sfá bisíkerfá yisí mayí úrapí nimíxíro iwamíto nígíáyí —Ayí sfá Anjínajo mípíki Wiáf Múronj nání sipísipí miá nípíkiro narigíáyiríni. Sfá ayí imónáná

⁸ o Pitaomí tñi Jonomí tñi re uríñjíníni, “Awagwí none aiwá anjínajo enjína neamúroagí nání nání nání nuri neaimíxípiyí.” uríagí

⁹ awaú re urígísisíxíni, “Joxí ‘Awaú ge nuri píráñj oimíxípiyí.’ simónariní?” uríagí

¹⁰ o re uríñjíníni, “Awagwí anj e nñrémoríná iníigí síxí maxírinj wo tñi óróf nínírná númí nuri anj o páwíwámí awagwí ení nípáwiri

¹¹ anjwámí xiáwomí re urísisíxíni, ‘Yearéwapiyaríño re ríñoi, “Nioní gí seaiepisaríñoáyíné tñi aiwá Anjínají Wiáf Neamúroagíyí nání anj awawá ikwíróñj gíwámí dání naníwíní?” Jisaso e ríñoi.’ nuri

¹² o anj awawá seáyí émí ikwíróñj xwé wámí aiwá narigíáyí aiwá yeaanípíri mñmiauríwí yáriníñjwámí síwá eaiáná e aiwá ríá neayeaisíxíni.” uowáraná

¹³ awaú nuri Jisaso urípi xíxení nñwíga nuri aiwá Anjínajo Wiáf Múroagíyí nání imíxígisíxíni.

“Rípi gí waráriní.” uríñj nániríni.

¹⁴ Ríxa aiwá nípíri bíná Jisaso tñi wá wuri meiarigíáwa tñi aiwá naníro nání nawíní nñjwearo

¹⁵ o re uríñjíníni, “Nioní síní ríñj mñnimeapa neríná ‘Gí seaiepisaríñoáyíné tñi xámí aiwá Anjínají Neamúroagí nání rípi onímíní.’ aga nñnimóníagí bíáríní.

¹⁶ Ayí rípi nání seararíñjíní. ‘Aiwá rípi ámi bí bí nioní tñi xwá tío dání naníwámání. Goríxo xwíoxíyo mñmeámí nerí seamenjéanfe dání aiwá rípi nání míkípi xíxení imónínííñi. Íná dání nioní ámi nñweapíri nioní tñi nawíní naníwáriní.’ seararíñjíní.” nuri

¹⁷ kapíxí wá nñmearí Goríxomí yayí nñwimáná re uríñjíníni, “Kapíxí ríwá yanj níníro níga úpoyí.

¹⁸ ‘Iníigí wainí ámi bí xwá tío dání nñmíámání. Ríxa Goríxo soyíné xwíoxíyo mñmeámí nerí píráñj seamenjéanfe dání iníigí wainí ámi íná nñmííñi.’ seararíñjíní.” nuri

¹⁹ bisíkerfá bí nñmearí Goríxomí yayí nñwimáná níkwíríri yanj nñwía nuri re uríñjíníni, “Nioníyá wará tíyí soyíné arírá seaímíá nání rídiyowá neríñj imóníni. Ríwéná nioní nání dñj seainíá nání nioní éapa bisíkerfá kwíríri seaipíri éapa axípi éfíxíni.” nuri

²⁰ awa ríxa aiwá nñníná enjána bisíkerfá nñmearíná épa kapíxí iníigí wainí ríwonj wá nñmearí re uríñjíníni, “Goríxo xwíyá sñj bí réroárinjpi nání nioní nñperíná gí ragí púyí iníigí wainí síxí ríwáníñj imóníni.

²¹ E nerí aiwí arfá nípoi. Ámá nioní nání miyí nuríno nioní tñí nìṣṣearane aiwá narìṣṣwini.

²² Ámá imóníṣṣaoní Goríxo ríṣṣí jfáyo axíṣṣi níníṣṣikiro aiwí ámá nioní nání mìxíyo miyí nurínomí Goríxo xeaníṣṣí xwé winíṣṣí enagí nání aweyí!” uríagí

²³ wíepísaríṣṣowa yaríṣṣí re niga ugáfawixíni, “None go go e winí nání ríṣṣa raríní?” nira ugáfawixíni.

“None gámíni go seáyí e imóníṣṣeníṣṣoi?” ríṣṣígíṣṣá náníṣṣini.

²⁴ Wíepísaríṣṣowa xwíyíṣṣá ríṣṣí ení níríro símí tñí re ríṣṣígíṣṣawixíni, “None wo go go seáyí e neaimóníṣṣi enáná wone símáṣṣwíyóníṣṣí wuríṣṣanáfáwíṣṣaríní?” níríṣṣa waríṣṣá

²⁵ Jisaso re uríṣṣínigíni, “Émáyíṣṣá mìxí ináyíṣṣí ámáyíṣṣá sṣṣṣwí e dání seáyí e nímóníro wá ení bí mé sekaxíṣṣí nuríro aiwí wíwaníṣṣowa nání re ríṣṣarígíṣṣaríní, ‘Sṣṣwí niaíwí nṣṣí nioní tṣṣámíni imónígíṣṣáyí aríṣṣá wiaríṣṣaoníṣṣini.’ ríṣṣarígíṣṣaríní.

²⁶ Soyíṣṣné ení awa yarígíṣṣá axíṣṣi e mepantí. Segí ráróníṣṣí imóníoyí ségwáóóníṣṣí imóníwínigíni. Segí bosóníṣṣí imóníoyí sṣṣáníṣṣí omíṣṣí seaiaríṣṣóníṣṣí imóníwínigíni.

²⁷ Dṣṣíṣí píráníṣṣí mópoi. Nene píṣṣí raríṣṣwáriní? Ámá kíkíṣṣá nṣṣṣeámáná aiwá naríṣṣo seáyí e imóníṣṣorfaní? Aiwá ríṣṣá nuyearíṣṣí yaní wiaríṣṣo seáyí e imóníṣṣorfaní? ‘Ayí kíkíṣṣá nṣṣṣeámáná aiwá naríṣṣo seáyí e imóníṣṣorfaní.’ raríṣṣwáriní. Nioní e imóníṣṣaoní aiwí soyíṣṣné tñí nṣṣṣeawíṣṣá ananí segí ókíníṣṣí nímóníṣṣí aríṣṣá seaiaríṣṣaoníṣṣini.

²⁸ Soyíṣṣné wa iwamíṣṣí níwápíyaníro yaríṣṣá nioní tñí éfí níríro pṣṣí nṣṣíwíaríṣṣí úfámáni.

²⁹ Ayínání gí ápo ‘Joxí mìxí ináyí nímóníṣṣí ámá ayo meṣṣeawíṣṣixíni.’ níríṣṣíṣá

³⁰ nioní ení re seararíṣṣíni, ‘Nioní ríṣṣa mìxí ináyí nímóníṣṣí meṣṣeawíṣṣáná soyíṣṣné nioní tñí nawíni aiwá nṣṣíṣe aiwá níríro inígí níríro nero negí Isíṣṣeríṣṣí gwí wírí wírí wé wúkaú sṣṣkwí waú eníṣṣo xíṣṣáwayíṣṣeníṣṣí nímóníro meṣṣeawíṣṣíṣaríní.’ seararíṣṣíni.” uríṣṣínigíni.

“Pítaoxí ríwí nímoríṣṣini.” uríṣṣíṣí náníṣṣini.

³¹ O re uríṣṣínigíni, “Saimonoxíni, Saimonoxíni, Seteno soyíṣṣné nání Goríxomí símí tñí re uraríni, ‘Ámá wíṣṣí aiwá sṣṣí tṣṣíṣí neyíṣṣoríṣṣá yarígíṣṣá nioní Jisaso wíepísaríṣṣí awa ení ríṣṣá eáníṣṣoníṣṣí iwamíṣṣí owíwápíṣṣimíni.’ Obo Goríxomí e uraríni.

³² E nerí aiwí dṣṣíṣí soyíṣṣnéyá níkwíṣṣoarígíṣṣáṣṣí samíṣṣí mepa oeníṣṣí Goríxomí ríṣṣíṣí seauríṣṣianigíni. Saimonoxíni, ríwṣṣéná joxí ámí dṣṣíṣí níṣṣomí níṣṣínímóníṣṣí nioní tṣṣámíni níṣṣíṣṣá ámá nioní níxíṣṣaríṣṣagíṣṣá nání díxí ríṣṣíṣṣeáméowá símónarígíṣṣáyo ení sṣṣí eámíṣṣíṣṣixíni.” uríagí

³³ Pítao re uríṣṣínigíni, “Ámínáoxíni, gwí ríyíṣṣerani, ríṣṣíkíṣṣerani, níwawíni yeapíṣṣíṣaríní.” uríagí

³⁴ O re uríṣṣínigíni, “Pítaoxíni, sṣṣá ríyíṣṣí káṣṣíṣíṣí sṣṣí ríṣṣáwá mṣṣíṣá enáná xwíyíṣṣá bíau bí nioní nání re urayíríṣṣíni, ‘Jisaso nání nioní majíṣṣaríní.’ urayíríṣṣíni.” uríṣṣínigíni.

Nígwí tñí íṣṣá tñí kírí tñí náníṣṣini.

³⁵ O awamí re uríṣṣínigíni, “Nioní xámí ‘Xwíyíṣṣá wáf emépoi.’ nísearowáṣṣíṣṣá ‘Nígwí wowí tñí árupíṣṣí wú tñí sṣṣkwí sṣṣí ámí bí tñí níṣṣamáṣṣíṣṣí memepa époi.’ searowáṣṣíṣṣí aiwí soyíṣṣné amípí wí nání díwí níkeamóníro remegíṣṣawixíni?” uríagí awa “Oweoí, amípí wí nání díwí níkeamóníṣṣwanigíni.” uríagíṣṣá

³⁶ o re uríṣṣínigíni, “E nerí aiwí agwí soyíṣṣné goxí goxí nígwí wowí tṣṣjoxí níṣṣamáṣṣíṣṣí uí. Árupíṣṣíṣí enánáyí ení níṣṣamáṣṣíṣṣí uí. Goxí goxí kírí mìxí nání eníṣṣíṣí mayoxí enánáyí díxí íyí níṣṣíṣṣí bí éíṣṣíṣṣí.

³⁷ Ayí ríṣṣí nání seararíṣṣíni. Bíkwíyo nioní nání re níṣṣíníṣṣí eáníni, ‘Ríṣṣá kíṣṣoarígíṣṣáyo mépearígíṣṣá omí ení níṣṣumíṣṣíro axíṣṣí mépeṣṣíṣṣaríní.’ níṣṣíníṣṣí eáníni. Amípí nioní nání níṣṣíṣṣí eáníṣṣíṣṣí xíṣṣení nímóníṣṣíṣṣí.” uríagí

³⁸ awa re urígíṣṣawixíni, “Ámínáoxíni, none mìxí nání mṣṣíṣí bíṣṣáú ríṣṣa ríṣṣíṣṣaríní.” uríagíṣṣá o “Xwíyíṣṣá ríṣṣa apáníṣṣíni.” uríṣṣínigíni.

Díwí Oripíyo dání Goríxomí xwíyíṣṣá ríṣṣímí wíṣṣí náníṣṣini.

³⁹ E níṣṣíníṣṣí aníyo níṣṣeayíṣṣí xegí yaríṣṣá díwí mṣṣíṣí Oripíyí ríṣṣíníṣṣíṣṣí nání yaríṣṣá xegí wíepísaríṣṣowa ení númí níyíro

⁴⁰ ríṣṣa níṣṣemóríṣṣá awamí re uríṣṣínigíni, “Seteno iwamíṣṣí mṣṣeaiwápíṣṣíṣṣí oeníṣṣí nání Goríxomí ríṣṣíṣí uríṣṣoyí.” nuríṣṣí

⁴¹ ámá sṣṣṣá ananí iwaní mopaxí imóníṣṣe numáná xwíṣṣáyo xómíṣṣí níyíkwímáná Goríxomí xwíyíṣṣá ríṣṣímí níwírí

⁴² re uríṣṣínigíni, “Ápe, joxí níṣṣímóníṣṣínáyí xeaníṣṣí nioní níṣṣeapíṣṣí kápíṣṣí nioní níṣṣíníṣṣí imóníṣṣwá ananí emí mṣṣíwíṣṣímopaxíṣṣíni. E nerí aiwí nioní níṣṣómáṣṣíṣṣíṣṣí mé díxí dṣṣíṣí tñí xíṣṣení ananí imóníṣṣwínigíni.” uraríṣṣá

⁶⁹ E neri aiwí re searariṅiṅi, ‘Ámá imóniṅáoní Goríxo, eṅí síxí eáníṅoyá wé náúmiṅi ṅweámi náni aṅwí ayorini. Íníná o t́ni nṅweari óniṅí imónimááriṅi.’ searariṅiṅi.” uráḡá

⁷⁰ nowani re uriǵawixini, “Joxi niaiwí Goríxoyáoxirani?” uráḡá o “Soyíné api nṅarariṅoi.” uráḡá

⁷¹ awa re riniḡawixini, “None xewaniṅo xwiýá meáriṅipaxípi rariṅaḡi ará wíwáy náni sṅwí wínaroǵá ámi wí nṅb́ro xwiýá meáriṅipaxí mimóniṅi.” riniḡawixini.

23

Omi Pairato t́ṅí e wáriǵá nániriṅi.

¹ E nṅiriṅro nowani nṅwiápnimearo Jisasomi ḡapímaní Pairato t́ṅí e náni niméra nuro

² nṅirémómáná Jisaso náni nṅekwímoro Pairatomi re uriǵawixini, “O yapí nṅeaiwapiya nuri Judayene yariṅwáyí nṅeawiaikiri ‘Émáýyá mṅxí ináyí Sisaomi nḡwí takisí náni mṅni mṅwipani.’ nṅeariri xewaniṅo náni re rariṅi, ‘Nioni áamá yeáyí seayimixemeámí náni aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronáoní, mṅxí ináyí imóniṅáoniriṅi.’ rariṅaḡi ará wíwáriṅi.” uráḡá

³ Pairato Jisasomi yariṅí nṅwía nuríná yariṅí re wiṅiniḡiṅi, “Joxi Judayíyá mṅxí ináyí imóniṅoxirani?” uráḡá o “Joxi díxí ríxa api nṅarariṅiṅi.” uráḡá

⁴ Pairato apaxípániṅí imóniḡá xwéowami t́ni áamá e epíroyí eǵáyo t́ni re uriniḡiṅiṅi, “Xwiýá meáriṅipaxí imóniṅí b́ náni ṕá meḡinarariṅiṅi.” uráḡá aiwí

⁵ awa aríkí re urayiǵawixini, “Jisaso Judia píropenisí re ami ami neméri áamá nṅni re oyaiwípoiṅiri, ‘O negí mṅxí ináyí imónáná émáyo mṅxí x́dowáraníwáriṅi.’ oyaiwípoiṅiriṅi nurewapiya waririṅiri. Gariri píropenisíyo dání néra biṅíyí re ení aí nearéwapiyarini.” uráḡá

⁶ Pairato ará e nṅwiri awami yariṅí re wiṅiniḡiṅi, “O Gariri píropenisíyo dánorani?” uráḡá

⁷ awa re uriǵawixini, “Oyi, Jisaso píropenisí ḡapímaní Xeroto meṅweaṅíyo dánorini.” uráḡá Xeroto ení íná Jerusalemí ṅweaṅaḡi náni Pairato o t́ṅí e náni wiowáriṅiniḡiṅi.

Omi Xeroto t́ṅí e náni wiowáriǵá nániriṅi.

⁸ Judayowa Jisasomi ḡapímaní Xeroto t́ṅí e náni niméra uáná o eṅíná dání amípi Jisaso yariṅíyí náni ará nṅwiri “Omi sṅwí owíṅimṅni.” nṅyaiwia baḡí náni omí sṅwí nṅwiriṅná yayí nṅwiriṅi “Jisaso emíṅi b́ oníwapiyini.” nṅyaiwiri

⁹ yariṅí obaxí nṅwiayariṅaḡi aiwí x́oyá b́ muriniḡiṅiṅi. Muripa yariṅá

¹⁰ apaxípániṅí imóniḡá xwéowa t́ni ṅwí ikaxí eáníṅípi meweǵáwa t́ni xwiýá ríá t́ṅí xekwímoǵá

¹¹ Xeroto t́ni xeǵi porisowa t́ni uyíniṅi mero ikayíwí meáriro nemáná rapírapí awiaxí wú mṅxí ináyowa yínariǵá imóniṅí wú nuyiriṅro ámi Pairato t́ṅí e náni wiowáriṅiniḡiṅi.

¹² Xeroto t́ni Pairato t́ni xámi xepíxepá rónaḡíwaú śá ayimiṅi nawní imóniḡísisixiniṅi.

“O pí éaḡi iḱáyo yekwíroárimṅiṅi?” uriniṅi nániriṅi.

¹³ Jisasomi ámi Pairato t́ṅí e náni niméra uáná Pairato “Apaxípániṅí imóniḡá xwéowa t́ni Judayí mebaowa t́ni áamá nṅni t́ni obípoi.” nṅiriṅi

¹⁴ awa ámi b́aná re uriniḡiṅiṅi, “Soyíné xámi áamá ro nimeámi nṅb́ri re nṅíawixini, ‘O áamá nṅni “Émáyo mṅxí x́dowáraníwáriṅi.” oyaiwípoiṅiriṅi nṅsearéwapiya emeaririṅiriṅi.’ nṅíá aiwí soyíné xwiýá umeaririǵápi náni nioni seǵi sṅwí aniǵe dání yariṅí wiayiaḡi aiwí omí xwiýá meáriṅipaxí wí mimóniḡiṅiṅi.

¹⁵ Xeroto ení ṕá nṅwiri aí omí xwiýá meáriṅipaxí b́ mimóniṅa eṅaḡi náni ámi none t́ṅí e náni seapowárenapíriṅi. Ará époi. None omí píkianí náni uyíniṅi eṅí b́ aga mimóniṅi.

¹⁶ Ayínáni ‘Nioni yariṅápi náni rineariṅoi?’ oyaiwiriṅi sa iwaníṅi niméperi wárimṅiṅi.” uráná

¹⁷ Judayí xwioǵwí ayí ayo aiwá Aṅínajo Múroaḡí náni nariǵáyimi “Émáýí ḡapímano neǵi áamá ḡwí ṅweaṅí wo oneawáriṅi.” nṅyaiwiro náni

¹⁸⁻¹⁹ áamá e epíroyí eǵá nawní nṅni xṅxewiámí re uriǵawixini, “Jisasomi nṅpíkiri Barabasomi —O Jerusalemí ṅweaḡáýí wa t́ni nṅwiápnimearo ‘Émáyo mṅxí ox́dowáraneyi.’ nṅiriṅro mṅxí nṅwíroná áamá píkiḡá omí émáýí íá nṅxero ḡwí aṅíyo ṅwírariǵíoriṅi. “Omi neawáriṅi.” uráná

²⁰ Pairato “Jisasomi owárimṅiṅi.” nṅyaiwiri áamá ayo ámi b́ uráḡá aiwí

²¹ ayí ŕmṅiṅí t́ni re urayiǵawixini, “Íḱáyo yekwíroárei. Íḱáyo yekwíroárei.” urayaráná

²² Pairato ríxa biaú uríí aiwí ámi bí re uríñiginí, “Pí nání? O pí íwí éf nání íkíáyo yekwíroárimíní? Xwíyíá omí nímearíri píkípaxí wí imóníñagi míwínimeáíni. Ayínání iwaníñi níméperi wármíni.” uríagi aí

²³ ámá ayí Pairato omí íkíáyo oyekwíroáriní aríki ámi wíni símí tñi nurayiróná píné Pairatoyá xórórí wigíawixíni.

²⁴ Píné oyá xórórí wiágíá nání re uríñiginí, “Segí seaimónaríñipi xe oimóníni.” nuríri

²⁵ ámá níní wiwaníñyí “Neawárii.” uríto —O Jerusaremi ñweagíáyí wa tñi níwiápnímeari “Émáyo míxí oxídwáraneyi.” níro míxí níwiróná ámá píkiágíá omí émáyí fí níxero gwí aníyo ñwirárigíoríni. O nání ayí “Neawárii.” uríto Pairato níwáriní Jisaso nání wigí dñí yayíwíáyo níxídrí porisowa íkíáyo yekwíroáripíri nání míní winíginí.

Jisasomí yekwíroárigíá nániríni.

²⁶ Míni wíáná porisowa omí níméra nuríni Jisasomí iwaní mépeayíá enagi nání ríxa ení meánípa nerí ná neága waríñagi níwíníro ámá wo Saimonoyí ríníño —O aní xegí yoí Sairini dáporíni. O maiwí amíyo dání Jerusaremi nání baríñomi óf e órórí níníro “O íkíá yoxáfpá níkwónímí Jisasomí oxídríni.” níyáiwíro omí íkíá yoxáfpá saríwíyo níwikwíaríro níméra waríni

²⁷ ámá oxí apíxí obaxí íkwíkwierí ríwímíní nuro apíxí obaxí wíwa ení ríwíyo númí nuróná ñwapé tñi ámíxíá níwíaxída waríñagi

²⁸ Jisaso níkinímóníri re uríñiginí, “Jerusaremi dñí apíxí riwayíné nioní ñwí mímímieapa épyi. Sewaníñiwayíné nání mieainíro segí níaiwíyo miearo éríxíni.

²⁹ Ayí rípi nání seararíñíni. Ríwéná xeaníñí ríá tñí seaiméanfá enagi nání apíxí níaiwí tégííwa wigí níaiwí nání aga dñí sípí wíníá enagi nání ámá re ríprífaríni. ‘Apíxí oxí rogííwa tñi sñi apíyá níaiwí míxírgííwa tñi apíxí sñi níaiwí amíñí míní mívípa yarírgííwa tñi íwa yayí owiníni.’ ríprífaríni.

³⁰ Xeaníñí apí aga xáiwí seaiméanfá enagi nání ámá dñwí míñíyo ‘Nípiérorí neaikwarímo.’ uríro dñwí míñí onímíápiá wímí ení ‘Seáyí e rítí neai.’ uríro epírfaríni.

³¹ Wé róníñáoní íkíá sñíñíñí imóníñáoní aí xeaníñí níkaríáyí nání seyíné íwí yarírgíáyo dání íkíá kíriníñíñí imóníñíáyíné anípaxí seaikarínífaríni.” uríñiginí.

³² Ámá ríkíkírfó yarírgííwáú ení Jisaso tñi nawíní píkiaríro nání níkumíxíro níméra nuro

³³ ríxa yoí ámá Míñí Gíxweái ríníñe nírémore omí íkíáyo níyekwíroárimáná mídímídání ríkíkírfó yarírgííwáú ení yekwíroáraríni

³⁴ Jisaso Goríxomí re uríñiginí, “Ápe, nioní níarírgíá tíyí awa majíá nímonímáná níaríñagi nání joxí yokwarímí wíi.” uraríni porisowa Jisaso yá rapírapí goní goní meámínírériní sárú nero yaní inaríñagi

³⁵ ámá númí bíáyí e nírówapíro sñwí níwíníro Judayí ámínáowa ení aí ríperírfí numero re rígfawixíni, “O ámá wíyo arírá wiagoríni. O nepa ámá aríowayá xwíá píaxíyo dání íwiaronífoyí raríñwáo enánáyí, Goríxo nírfpearí nene yeáyí neayímíxeméanfá nání urowáreñapífoyí raríñwáo enánáyí, xewaníño arírá oiníni.” níra waríni

³⁶ porisowa ení ikayíwí numearíróná inígfí wainí míxí yaríñípi míní wianíro nání aníwí e níbíro

³⁷ re urayígfawixíni, “Joxí Judayíá míxí ináyoxí enánáyí, jíwaníñoxí éf míníneí.” urígfawixíni.

³⁸ “Ámá royí míxí ináyí Judayíáoríni.” níro íkíá wáráyo ríwamíñí e neámáná oyá yoxáyo xwápiyi seáyí émi píraugíawixíni.

³⁹ Ríkíkírfó yarírgííwáú, Jisasomí mídímídání íkíáyo yekwíroárfíwáú wíto Jisasomí ikayíwí nuríri re uríñiginí, “Joxí nepa ámá yeáyí neayímíxeméarfá nání aríowayá xwíá píaxíyo dání íwiaronífoyí raríñwáo xíraní? Jíwaníñoxí éf míníníri yawawí ení yeaminíri ei.” uríagi aí

⁴⁰ wíto “E murípaní.” nuríri míxí re uríñiginí, “Ríníñí o mearíñípi joxí axípi nímeari aiwí Goríxo nání wáyí mísinaríníraní?

⁴¹ Yawawí yeapíkíáná ayí ananíríni. Íwí yarígwííyo dání xíxení yeapíkíaríño. Ámá royí íwí bí méagi aiwí píkiaríñoi.” nuríri

⁴² Jisasomí re uríñiginí, “Joxí ríxa míxí ináyí nímoníri nímenñwearíni nioní nání dñí móríxíni.” uríagi

⁴³ Jisaso re uríñiginí, “Nepa ríraríñíni. Agwí nioní tñi anínamí ñweanfíwí.” uríñiginí.

Jisaso pení nániríni.

⁴⁴ Rixa sogwí áwíni e nweanáná re enjínigini. Sogwí nífkwiri anj nímini sá xaiwí nýinára nuri ríxa 3:00 p.m. imónáná sogwí áni noxárori anjínigini.

⁴⁵ Sogwí sfkwíarínáná rapirapí sepiá anj sipisipí rídiyowá yarígwíwá nwá tñmíni epanjóarínjú áwíni e naxínowáriti wúkaú epanjóarínjínigini.

⁴⁶ Jisaso ráiwá re ríjínigini, “Ápoxini, gí dñj oríjwírárimíni.” nuri dñj yánjínigini.

⁴⁷ Jisaso dñj yánagi porisowami seáyi e imóniño amípi ayí e éagi síjwí e níwiniri Goríxomi yayí numeri re ríjínigini, “Ámá ro nepa wé róniño, sipí wí mimíxipa enjomi aí píkíwini.” ríjínigini.

⁴⁸ Ámá oxí apíxí nñi Porisowa Jisasomi yekwíroáraríná síjwí winaniro bímífáyí sogwí sfkwíaríni áni oxárori neri Jisaso perí éagi níwiniro ayá fá níxíriníni wígwí anj e nani umígwíwíni.

⁴⁹ Ámá Jisasoyá xegí imónínyí tñi apíxí Gariri píropenisíyo dñj o tñi nawíni bígwíwá tñi ná jámí onímiápi nírómáná omí píkiaríná amípi apí e éagi síjwí winígwíwíni.

Jisasomi xwíá weyárigíá nánirini.

⁵⁰⁻⁵¹ Ámá wo xegí yoí Josepoyí ríniño —O Judia píropenisíyo anj xegí yoí Arimatia dñjorini. O Judayíá xwíxí mearígíá mebáyí worini. O wé róniño enagi nani xegí wá Jisasomi píkiaríro nani mekaxí número yarígwíwí nani “Apánirini.” mímómóníjorini. “Goríxo xwíoxíyo míméamí neri neamejweanfápi gíni gíná imónínfárfani?” nýaiwiro weníj neri nweanorini.

⁵² O émayí gapímaní Pairato tñj e nani nuri Jisaso píyomi xwíá weyárimíni nani yaríj níwiri Pairato “Oyi.” urfagi nuri

⁵³ Jisaso píkiáomi nímeamí níwepíni xwíá e dani rapirapí apíá wenípi tñi xopíxopí nírori síjyáwí ámá óf ríxígwíyimi —Ayi ámá síní mítágyíyirini. Ayimí tñmíni nani nímeamí nuri iníni tñjínigini.

⁵⁴ Sabarfá nani amípi pírániñj nímxíro tarígwíyimi nítrí aiwí Sabarfá náyi ríxa anjwí e enáná tñjínigini.

⁵⁵ Apíxí Gariri píropenisíyo dani númi bíwí “Jisasomi aríge rífa tarini?” nýaiwiro síjwí winaniro númi nuro síjwí ófíyimi síjwí níwiníróná xómi taríni ení síjwí níwiníni

⁵⁶ wígwí anj e nani nuro Sadéyo Jisasoyá wará xópé éwaníginíni íkíá dñj dñj nanj eearíj bí tñi gíni bí tñi pírániñj nímxíro nítrí sá wegíwíwá Sabarfáyó nwí íkaxí eáníjpi raríjpa kíkíá nweagíwíwíni.

24

Jisaso áni wiápnímeaní nánirini.

¹ Sadéyo aga wíá móníjmi íwá íkíá dñj tñi gíni tñi xami pírániñj imíxarígwíwí nímeamí nuro

² ríxa Jisaso xwíá weyáriníje nírémore síjwí xwáripáyó manj e éf ráráriníño mímegwínarí nímega nuri yáni e wenagi níwiniro

³ ófíyimi nípáwiro aí Ámíná Jisaso míwenagi níwiniro

⁴ “Píyo gerfani?” nýaiwiro ududí níniño ronáná re enjínigini. Ámá wáwí egí rapirapí xwíníá eagíwáwí símímanj e rónapígwíwíwí. Símímanj e rónapáná

⁵ apíwíwá wáyí níkaríniño símímanj xwíáwí kwíróaná awáwí re urígwíwíwí, “Síjwí úo nani ámá xwíá weyáragíe pí nani píá yaríjoi?”

⁶ Síní re míweníni. Ríxa wiápnímeaníni. O síní seyíne tñi Gariri píropenisíyo nemeafá searíjpi nani dñj mópoyi.

⁷ Re searíjini, ‘Negí Judayí ámá imóníjoni míyí níwiníróná ámá fíwí yarígwíwí fá nínxero íkíáwí níyekwíroáripírfá enagi aí áni sá wíyáwí wíyí ríxa nórmáná enáná wiápnímeamífáriní. ríjíníni.’ urfagi

⁸ íwá Jisaso xwíyíá eníni uríj apí nani dñj níwiníni

⁹ xwáripáyó píni níwíaríni nuro wíepísaríj wé wúkaú síkwí wo awamí íwá wínfápi nani repíyí níwiro ámá Jisasoyá xegí imónínyí ení níyoní repíyí wígwíwíwí.

¹⁰ Apíxí repíyí wíarígwíwí Magídara dñj Maríaí tñi Joanai tñi Jemisomí xónái Maríaí tñi áni wíwá tñirini. Íwá wáwí wurímeiarígwíwí wígwí wínfápi nani áwanj urfagí aí

¹¹ “Íwá wígwí xwíyíá íkíá wíyó dáníniñj raríjoi.” nýaiwiro “Nepaxíni.” mýaiwípa nero aí

¹² Pitao niwiápnímeari anjini nuri xwáripáyo nírémómáná nípákwíniri inimi weninji éfyí wininiginini. Rapirapí Jisasomi xopixopí róninúni wí e wenagi niwiniri ámi xegí anj e nání nurfná e enagi wínífpí nání ududí néra uniginini.

Wiepisiñí wáu Emeasi nání warfná wímeanj nánirini.

¹³ Jisasoyá xegí áma imóninjiyí wáu sáá axíyiminí anj Emeasiyí rininjpimi nání nuri —Anj apí Jerusaremí dání ná íámíne onímiápníni. 11 kiromita imóninjerini.

¹⁴ Awaú ófyo nuri Jerusaremíyo amípí Jisasomi wíápi nání repiyí niga nuri

¹⁵ xwiyá níriga warfná Jisaso xewaníjo anjwí e níbirí niwímeari awaú tñni nawíni nuro

¹⁶ awaú Jisasomi sinjwí niwiniri aiwí omí mí mómíxí yarfná

¹⁷ Jisaso yarini re winiginini, “Awagwí anj nurfná xwiyá níriga warigífpí pí éf nání níriga wariniji?” uráná awaú éf nírómáná símímanj kípini niyiri

¹⁸ wfo, Kíriopasoyí riníjo re uriniginini, “Áma nñni Jerusaremí urínaníro úfáyo sa joxini e imónífpí nání majíarani?” uríagi

¹⁹ o yarini re winiginini, “Jerusaremíyo pí imóniniginini?” uríagi awaú re urigísixini, “Nasaretí dñnj Jisaso nání rinariníwí. O Goríxoyá sinjwíyo dání áma nñniyá sinjwíyo dání ení wá rókiamoarini enj eánini wo nimóniri emimí erí xwiyá píranini urímerí yarini nání rinariníwí.

²⁰ Omí apaxípniní imónigá xwéowa tñni negí áminá neamenjweagíáwa tñni xwírixí numero omí íkáá seáyíyo oyekwíroáripoyiniri émányo miní wíoi.

²¹ Xámi nene dñnj re kíkayówarini, ‘Goríxo nene émányá gwí njweanwaénénini imóninjwaéne neaikweanfa nání urowárenapiní áma oríani?’ Dñnj e kíkayówarini. Xwiyá apí aí ámi bí rípnini. Omí ríxa nípkímáná enáná sá wíyáwí wíyi óráná

²² agwí sá ríyimi neneyá apíxiwa ayá nearemóoi. Íwa wá móninjiní áma xwáripá tñnj e nání nuro aí

²³ piyí tfo míwenagi niwiníro nene njweanwaé nání níbíro re nearáoí, ‘Newané xwáripáyo dání oriní niwiníranéná anjñají wáu níronapiri “O sinj unjoi.” nearííi.’ nearíagíá

²⁴ negí áma wa áma piyo tfe nání nuro apíxiwa nearíápi síní axípi e imóninjagi niwiníro aiwí piyomí sinjwí bí míwináoí.” Jisasomi repiyí e wíagíí

²⁵ Jisaso re uriniginini, “Awagwí majímajíá yarigííwagwíriní. Amípí wá rókiamoagíáwa níro ríwamini eagíápi aríá níwiri aiwí anjini ‘Neparini.’ niyaiwiri dñnj míkíwíropa yarigííwagwíriní.

²⁶ Awagwí áma yeáyí seayimíxemeanfa nání aríowayá xwá píaxíyo dání iwiaronífoyí rarigíó nání re ríyaiwíriní, ‘O rínní bí míméá ananí míxí ináyí nimóniri níkními Goríxo tñmíni njweapaxíriní.’ ríyaiwíriní? Oweoi, xámi rínní nímeámáná ríwíyo níknínpaxíriní.” nurini

²⁷ ríwamini Goríxoyáyo amípí xfo nání níriniri eáninípi Moseso eane dání repiyí píranini níwiera urí amípí wá rókiamoagíáwa ríwíyo eage dání ení repiyí píranini níwiera urí eniginini.

²⁸ Anj awaú warigííe ríxa anjwí e nírémorfná Jisaso awaú “O wíarí nímúrorí uníjoí.” oyaiwípiyiniri wíwapiyarfná

²⁹ awaú urakionjwíraníni nání re urigísixini, “Joxí míyeamúropaní. Sogwí ríxa wéí enagi nání sá róriniñjoi. Yawawí tñni sá re oweaneyí.” uríagíí awaú tñni sá wémínní nání nawíni anjyo nípáwíro

³⁰ nínjweagíásáná ríxa aiwá naníro nerfná Jisaso bískerfápi nímeari Goríxomi yayí níwimáná níkwíriní míni wíarfná

³¹ awaú ríxa sinjwí mí wómíxíxaxí nimóniri omí sinjwí mí wómíxáná re eniginini. O awaú sinjwí anigííe dání anínniginini.

³² O anínníagi níwiniri re rinigísixini, “O tñni ófyo níbíranéná o xwiyá Goríxoyá ríwamini eáninípi píranini repiyí níyeaiéra barfná yegí xwíoxíyo dání ríxa dñnj níá yeafíriní.” níriniri

³³ axíná Jerusaremí nání níwiápnímeami nuri wiepísariní wé wúkaú síkwí wo egíáwamí tñni áma awa tñni nawíni njweagíáyo tñni níwímeari

³⁴ ayí “Ámináo ríxa wíápnímeáiginini. Saimonomí sinjani wimóniniginini.” rinariníagi aríá níwiri

³⁵ amípí ófyo néra úfípi nání áwanj nuriri re urigísixini, “O ríxa bískerfá kwírarfná yawawí ríxa sinjwí mí wómíxíwísisini.” urigísixini.

Wiepisiñíyo áwini e éf rónapini nánirini.

³⁶ Sɪnɪ Jisaso nánɪ áwanɪ e urarɪná re enɪnigɪnɪ. Xewanɪŋo áamá nɪyonɪ áwɪnɪmɪ dání sɪŋánɪ rónapɪnɪnigɪnɪ.

³⁷ Sɪŋánɪ rónapáná ayɪ sɪrɪ nɪpɪkínɪro wáyɪ níkárinɪro “Piyɪnɪ siwí womɪ sɪŋwɪ rɪa wɪnɪŋwɪnɪ?” yaiwiarɪná

³⁸ o re urɪnɪnigɪnɪ, “Seyɪné óf níkárinɪro ‘Jisasorɪani?’ mɪyaiwí dɪnɪ obɪbaxɪ pí nánɪ nɪmóa warɪŋoɪ?”

³⁹ ‘Ayɪ Jisasorɪani?’ yaiwipɪrɪ síkwɪyo tɪnɪ wéyo tɪnɪ sɪŋwɪ nanɪpoyɪ. ‘Gɪwɪ tɪnɪ enɪ tɪnɪ enɪ rí renɪ?’ yaiwipɪrɪ wé seáyɪ e níkwíarɪpoyɪ. Piyɪnɪ siwí gɪwɪ tɪnɪ enɪ tɪnɪ tɪŋɪranɪ?” nurɪrɪ

⁴⁰ xegɪ wé tɪnɪ síkwɪ tɪnɪ síwá wíagɪ

⁴¹ ayɪ yayɪ seáyɪmɪ dání winanɪro nero aí sɪnɪ “Aga Jisasorɪani?” mɪyaiwí ududɪ nɪwiga warɪná o ayɪ “Piyɪnɪ siwímánɪ. O aíwá narɪnɪ.” oyaiwipoyɪnɪrɪ re urɪnɪnigɪnɪ, “Nionɪ nɪmɪ nánɪ aíwá bɪ menɪranɪ?” urɪagɪ

⁴² ayɪ peyɪ pɪrɪ bɪ umeaíáná

⁴³ o nurápɪrɪ wígɪ sɪŋwɪ anígɪe dání nɪnɪnigɪnɪ.

⁴⁴ O re urɪnɪnigɪnɪ, “Xámɪ nionɪ sɪnɪ seyɪné tɪnɪ nemerɪná xwíyɪfá rɪpɪ searɪŋanigɪnɪ, ‘Rɪwamɪnɪ amɪpɪ nionɪ nánɪ Moseso ŋwɪ ikaxɪ nɪrɪrɪ eanɪpɪ tɪnɪ wɪfá rókiamoagɪáwa nɪro eagɪápɪ tɪnɪ Bɪkwɪ Samiyo nɪrɪnɪrɪ eánɪpɪ tɪnɪ wí surɪmá mé aga xɪxenɪ nímónɪnɪfárɪnɪ.’ searɪŋanigɪnɪ.” nurɪrɪ

⁴⁵ awa rɪwamɪnɪ xɪfó nánɪ Bɪkwɪ Gorɪxoyáyo eánɪpɪ nɪjɪfá oimónɪpoyɪnɪrɪ wígɪ dɪnɪ jɪfayo nanɪ nɪwimɪxɪrɪ

⁴⁶ re urɪnɪnigɪnɪ, “Enɪná dání Bɪkwíyo rɪwamɪnɪ re nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ, ‘Ámá yeáyɪ seayɪmɪxemeanɪfá nánɪ arɪowayá xwɪfá piaxɪyo dání iwíaronɪfó rɪnɪnɪ nɪmearɪ nɪperɪ aíwɪ sfá wíyau wíyɪ óráná amɪ xwáripáyó dání wíápɪnɪmeanɪfárɪnɪ.’ nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ.

⁴⁷ Rɪpɪ enɪ nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ, ‘Ámá omɪ dɪnɪ nɪwɪkwɪrorɪnɪpɪmɪ dání xegɪ imónɪnɪyɪfá xwíyɪfá rɪpɪ wáf wurɪmeipɪrɪfárɪnɪ, “Segɪ fɪwɪ yarɪgɪfáyɪ rɪwɪmɪnɪ nɪmamoro sanɪnɪ imónánáyɪ, Gorɪxo yokwarɪmɪ seainɪŋoɪ.” Jerusaremɪ dání anɪ nɪmɪnɪ wáf e wurɪmeipɪrɪfárɪnɪ.’ nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ.

⁴⁸ Seyɪné amɪpɪ nionɪ nánɪ wɪnɪfá rɪpɪ nánɪ áwanɪ urɪméfɪrɪxɪnɪ.

⁴⁹ Arɪfá époyɪ. Gɪ ápo enɪná segɪ seáwowayá sɪmɪmanɪ e dání ‘Nionɪ segɪ seárfawéyo gɪ kwíyɪpɪ wimɪfárɪnɪ.’ urɪnɪpɪ seyɪné seáímeanɪfá nánɪ nionɪ rɪxa seaiapowárɪmɪfɪnɪ. Seyɪné Gorɪxoyá kwíyɪfá émɪ dání sɪnɪ enɪ mɪseaeámɪxɪpa nerɪná anɪ rɪpɪmɪ pɪnɪ nɪwíarɪmɪ amɪ amɪ mupanɪ. E nerɪ aí rɪxa enɪ seaeámɪxáná nionɪ nánɪ amɪ amɪ wáf urɪméfɪrɪxɪnɪ.” urɪnɪnigɪnɪ.

Anɪnamɪ nánɪ peyɪnɪfá nánɪrɪnɪ.

⁵⁰ O Jerusaremɪ dání ayo nɪwirɪmeámɪ nurɪ anɪ xegɪ yof Betaniyɪ rɪnɪnɪpɪmɪ nɪrémómáná xegɪ wé seáyɪ e nɪmɪxɪrɪ ayɪ Gorɪxoyá dɪnɪ tɪnɪ píránɪnɪ ɔŋweápoyɪnɪrɪ amɪpɪ yarɪnɪfá nɪwirɪ

⁵¹ sɪnɪ nɪwíarɪná Gorɪxo omɪ nɪménapɪmɪ rɪxa anɪnamɪ nánɪ peyɪnɪnigɪnɪ.

⁵² Rɪxa anɪnamɪ nánɪ peyíagɪ ayɪ e sɪŋwɪ nɪwɪnɪmɪ amɪ Jerusaremɪ nánɪ nuro seáyɪmɪ seáyɪmɪ nímóga nuróná

⁵³ íníná anɪ rɪdɪyowá yarɪgɪfíwámɪ nɪpáwíayiro Gorɪxomɪ seáyɪ e umeagɪfárɪnɪ.

Xwiyá yáy neainarín Jono eanípíriní.

Ríwamíní rípi “Xwiyá yáy neainípxí Jono eanípíyí” ríníñpíriní. O Jisaso wíepísagowa woríní. Xewaníño nání nírírí nearíná yumí “Wíepísaríní Jisaso díní sixí uyíníoyí” nírírí eanóriní. O Jisaso ríxa nípémáná níwíápnímeámí anínámí nání nípeyimáná enáná ámi xwiogwí aga obaxí nípwémáná enáná ríwamíní rípi eaníríní. Ámá “Goríxo aríre imónínjorí?” yaiwiaríná Jisaso rírí erí enípímí dání níjá imónínírxínírí nírírí eaníríní. “Óf Goríxo táfámíníní iníníyí Jisasaríní?” níyaiwiro díní níwíkwírorínípmí dání díní níyímíní imónínípi tégíáyí ení imónínírxínírí nírírí eaníríní.

Xwiyáoyí ríníño ámá imónínípi náníríní.

¹ Iwamíto xwá rírí síní menjáná Xwiyáoyí ríníño íná nweaníríní. O Goríxo téní nawíní níñwearí o téní xíxeni imóníníriní.

² Aga iwamíto dání Goríxo téní nweagíoríní.

³ O Goríxo nerínípmí dání amípi imónínípi nípní imóníníriní. Pí pí imónínípi wí xegípi mimóní xó nerínípmí dání imóníníriní.

⁴ O díní ámá amípi síní imóníní nání ténjoríní. Díní o ténípi, ayí ámayo Goríxo imónínípi nání wá wókiní náníríní.

⁵ Wá apí sá yínáriní wá ónaríná sápi wí sá uyímínímaní.

⁶ Ámá wo —O wayí neameainí Jonoyí ríníñjoríní. Goríxoyá xwiyá yáy níwíwáriníñjoríní. Omí Goríxo uowárenápáná

⁷ o ámá níní wá apí nání ará níwiro díní íkwíropírí nání áwaní urímínírí nání bínínigíní.

⁸ O ámayo wá wókiarínjomaní. Sa wá wókiaríní nání áwaní nearímínírí bínjoríní.

⁹ Aga nepa wá wókiaríní, ayí roríní. Xwá tío nání níbíríná Goríxo imónínípi nání díní mopírí nání wá wókimíníñjoríní.

¹⁰ O xwá tío nweanáná xwá rírí téní amípi téní xó nerínípmí dání imónínípi aiwí oxí apíxí mí mívómíníxígáwíxíní.

¹¹ O ámá xegí Judáyí téní e nání úagí aiwí mumímíníxígáwíxíní.

¹² E nerí aiwí ámá omí numímíníro díní wíkwírófáyí níaiwí Goríxoyá oimónípoynírí síníwí wíníníriní.

¹³ Ayí níaiwí ámá emearígá yapí imónígámaní. Apíxí xírarígá yapí imónígámaní. Ámayá díníyo dání ení imónígámaní. Sa Goríxoyá díníyo dání xegí níaiwíyí imónígáriní.

¹⁴ Xwiyáoyí ríníño aga ámá nímonírí xwá tío nene téní nweanáná nene seáyí e o imónínípi aga xegí bí imóníníagí wíníñwanígíní. O, Goríxoyá síníñíní émiaoní xó téní xíxeni seáyí e imóníníagí wíníñwanígíní. Ámaéne wá ayá wí neawianaríníagí wíníñwanígíní. Goríxo imónínípi nepa xíxeni síwá neainaríníagí ení wíníñwanígíní.

¹⁵ O nání wayí neameainí Jono áwaní nírxíná wá re rínínigíní, “O nioní re ríníáoríní, ‘Ríwíyo bíníto nioní síní menjáná o xámí nweaníagí nání nioní seáyí e nímoníní.’ ríníáoríní.” rínínigíní.

¹⁶ Ayí rípi nání “Ámaéne wá ayá wí neawianaríníagí wíníñrane Goríxo imónínípi nepa xíxeni síwá neainaríníagí wíníñrane eníwanígíní.” raríní. O wá níneawianíná bí onímiápi níneawianí xwapí ayá wí níneawianírí arírí ámi ámi neainíríní.

¹⁷ Ayí rípi náníríní. Moseso Goríxoyá díní téní nwe íkaxí nírxíní ríwamíní eaní eníagí aiwí ayí Jisási Kiraiso neaiwápníyínípmí dání Goríxo wá neawianarínípi nání níjá imóníñrane nepa xó imónínípi nání níjá imóníñrane eníwáriní.

¹⁸ Wáiná aiwí Goríxomí ámá go síníwí wíníníriní? E nerí aí Nwá síníñíní émiaoní —O íníná xanoyá sáyo nweanóriní. Nene “Xano imónínípi apíríní?” yaiwianí wá neaókimíníñjoríní.

Wayí neameainí Jono xewaníño nání rínípi náníríní.

¹⁹ Judáyí wí Jerusaremí dání re níyaiwiro, “Wayí umeaiaríní Jono ámá Goríxoyá díní téní yeáyí neayímíxemeaní nání aríowayá xwá píaxíyo dání iwíaroníoyí raríníwáoríní? Woríní?” níyaiwiro apaxípníñí imónígá wa téní ámá Ripaiyí ríníñíyí wa téní —Ripaiowa aní Goríxo nání rídíyowá yarígíwámí mewegíáwamí saní uráparígáwaríní. Awa téní nuro Jonomí “Goxíríní?” urípoynírí uowáraná

²⁰ awa nuro omí níwímearo yaríní “Goxíríní?” wáiná o yumí bí míví waropárfí nínírí “Aga nepa seararíní.” núrírí “Nioní ámá yeáyí seayímíxemeaní nání Goríxoyá díní

tñi aríowayá xwá piaxíyo dani iwiaroníoyi rariǵonímani. Kiraisoyi rariǵonímani.” uríagi

²¹ awa yariñi re wigíawixini, “Joxi ayí o menánayí, goxirini? Joxi wá rókiamoagí Eraiǵaoxirani?” uríagi o “Ayí nionímani.” uríagi awa “Joxi wá rókiamoagí Isírerene xwayí naniri ñweañwáoxirani?” uríagi o “Oweo.” uríagi

²² awa “Joxi ‘Gonirini.’ simónarini? Áma none nearowárenapíayo áwaní uraniri rariñwini. Jíwaníjoxi píoi rinarini?” uríagi

²³ o re uríñiginí, “Nioní wá rókiamoagí Aisaiao riñipi tñi xixeni áma dñi meanje dani ríaiwá re rariñáonirini, ‘Óí Ámináo nani píraníñi wimoípoi.’ rariñáonirini.” uríagi

²⁴ awa —Parisiowa uowárfáwarini.

²⁵ Awa yariñi re wigíawixini, “Joxi áma yeáyí neayimíxemeañfá nani aríowayá xwá piaxíyo dani iwiaroníoyi rariñwáoxi mimónipa eri wá rókiamoagí Iraiǵaoxi mimónipa eri wá rókiamoagí nene xwayí naniri ñweañwáoxi mimónipa eri enánayí, pí nani ámayo wayí numeai warini?” uríagi

²⁶ Jono re uríñiginí, “Nioní ámayo wayí numeairíni inígi tñini umeaiaríñáonirini. E neri aí seyíne tñi áwinimí roñi wo soyíne siñwí mí momíxorini.

²⁷ Áma nioniyá ríwíyo bñfo nani rariñini. Áma nioní nani ‘Wé róníñorini.’ niai-wiaríñagi aí o aga seáyí e nimóníñagi nani oyá síkwí sú gwí wikweaipaxonímani.” uríñiginí.

²⁸ Jono inígi Jodani rapáyo jíariwámíni añi yof Betani tñi e wayí umeaiaríni nñwimearo yariñi apí wigíawixini.

Jisaso sipísipí rídiýowá náníñiñi imóníñiñi enagi nánirini.

²⁹ Wayí neameainí Jono, sá weño Jisaso xfo tñi e nani baríñagi níwiniñi re riñiginí, “Sipísipí miá rídiýowáñiñi áma nñneni uyíni yariñwápi yokwarimí neaiñfá nani Goríxo neaiapiño iworini.

³⁰ O re riñáorini, ‘Áma nioniyá ríwíyo bñfo nioní siní menáná o ñweaagí enagi nani nioní seáyí e nimóníñorini.’ riñáorini.

³¹ Xami nioní ení áma níbirí yeáyí neayimíxemeañfíwiniñirini xwayí naniri ñweañwáomi mí mñwómíxipa neri aiwí o nani gí Isíreríyo wayí numeaiaríñipimi dani wá urókiamómíniñi bñárini.” riñiginí.

³² Wayí neameainí Jono Goríxomi xewaxo wímeanípi nani mñko nimónirini áwaní re nearíñiginí, “Nioní kwíyí Goríxoyápi añínamí dani xawiówí yapí níweapiñi omí xewéaagí wíñíñanigini.” níneariri

³³ re nearíñiginí, “Xami nioní ení áma níbirí yeáyí neayimíxemeañfíwiniñirini xwayí naniri ñweañwáomi mí mñwómíxipa neri aiwí inígi tñi wayí numeaiia ouniri nírowárenapiño re níriñiginí, ‘Áma joxi kwíyí níweapiñi wímeaagí wíñíro nani dñi re yaiwírixini,’ ámayo wayí numeairíni kwíyí tñi numeairí síxí umímonífo, ayí oríani?” yaiwírixini.” níriñiginí.

³⁴ Goríxo níriñipi tñi xixeni níwaníñoní omí siñwí níwiniñi nani nímeanípi nani mñkoní ‘O niaiwí Goríxoyáorini.’ searariñini.” nearíñiginí.

Wiepísaríñi wá wá awamí níwíimeáa uñi nánirini.

³⁵ Wayí neameainí Jono, sá weño wíapi tñi xegí wiepísaríñi wá tñi nawíni éf níroríni

³⁶ weníñi éfíyí wíñíñiginí. Jisaso añi waríñagi níwiniñi re riñiginí, “Sipísipí miá rídiýowá nani Goríxo neaiapiño iworini.” ríagi

³⁷ wiepísaríñowá Jono e ríagi arí níwiri Jisasomí númi waríni

³⁸ o níkinimónirini wíñíñiginí. Awá númi baríñagi níwiniñi re uríñiginí, “Pí yaniri númi níbaríñi?” uríagi awá re urígisixini, “Rabai —Negí agapíne níriñfá ‘Nearéwapiyariñoxirini.’ rariñwápiñi. Rabai, joxi añi gíwámí wearíñirini?” uríagi

³⁹ o re uríñiginí, “Awagwí níbirí siñwí wíñípiyi.” uríagi awá tñi nuro añi xfo wearíñiwá siñwí níwiniñi ríxa síapi tñi 4:00 p.m. imóníñagi nani sía ayi o tñi e sá wegíawixini.

⁴⁰ Wayí neameainí Jono Jisaso nani ríagi arí níwiri númi úfiwá wfo Adíruorini. O Saimoní Pitaomí xexírímeáorini.

⁴¹ O xami nuri xexírímeáo Saimono nani pífa neri re urémeaníñiginí, “Yawawi áma negí Xibíruyí pñé tñi Mesaiaoyi rariñwá —O áma yeáyí uyimíxemeañfá nani aríowayá xwá piaxíyo dani iwiaroníoyi rariǵorini. Kiraisoyi ení ríñíñorini. Omí ríxa siñwí wíñímeáwí.” nurimí

⁴² n̄wirimeámi Jisaso t̄n̄f e n̄n̄i nuri wímeááná Jisaso om̄i s̄ñw̄f agw̄f n̄w̄in̄r̄i re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “Jox̄i Jonom̄i xewaxox̄i Saimonox̄ir̄in̄i. Ríná d̄án̄i yof̄ Sipasox̄i —Yof̄ ap̄i Ḡir̄ik̄iȳf p̄né n̄r̄ir̄f̄n̄á Pitaoȳf rar̄iḡápr̄in̄i. (Yof̄ m̄f̄k̄p̄i s̄ñj̄áf r̄in̄in̄i.) Yof̄ Sipasox̄i r̄ir̄ip̄ráoi.” ur̄ñ̄n̄iḡin̄i.

Piripo t̄n̄i Nataniero t̄n̄i n̄án̄ir̄in̄i.

⁴³⁻⁴⁴ Jisaso, sá wen̄o w̄f̄ápi t̄n̄i Gariri p̄iropen̄is̄f̄yo n̄án̄i um̄in̄r̄i ner̄f̄n̄á áamá wom̄i —O Piripoȳf r̄in̄ñ̄or̄in̄i. An̄f̄ yof̄ Bet̄isaida d̄án̄or̄in̄i. An̄f̄ ap̄i aȳf Ad̄iruo t̄n̄i Pitao t̄n̄i en̄i an̄f̄ ap̄im̄i d̄án̄owaúr̄in̄i. Jisaso Piripoȳf r̄in̄ñ̄om̄i n̄iwímeari “Jox̄i n̄ix̄idei.” ur̄f̄agi

⁴⁵ Piripo nuri xeḡf̄ áamá wom̄i —O xeḡf̄ yof̄ Natanieroȳf r̄in̄ñ̄or̄in̄i. Om̄i n̄iwímeari re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “Áamá Moseso en̄íná n̄r̄ir̄i r̄f̄wam̄ñ̄f̄ ear̄i w̄f̄á rókiamoaḡf̄awa n̄r̄iro r̄f̄wam̄ñ̄f̄ earo eḡfo r̄ixa s̄ñw̄f̄ w̄in̄imeáw̄in̄i. O Nasaret̄i d̄án̄f̄ Josepom̄i xewaxo Jisasor̄in̄i.” ur̄f̄agi

⁴⁶ Nataniero áamá Gor̄ixo Is̄irer̄iyo yeáȳf uyim̄ix̄emean̄fa n̄án̄i uowár̄enap̄in̄fo n̄án̄i re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “Jox̄i re r̄iyaiwiar̄ñ̄in̄i, ‘Nasaret̄i d̄án̄i nene aȳf s̄w̄f̄ nearopax̄f̄ imón̄ñ̄f̄ b̄i imón̄ipax̄r̄in̄i.’ r̄iyaiwiar̄ñ̄in̄i?” ur̄f̄agi Piripo re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “Jox̄i n̄ib̄ir̄i s̄ñw̄f̄ w̄inēi.” nur̄im̄i nuri Jisaso t̄n̄f̄ e bar̄f̄n̄á

⁴⁷ o Nataniero bar̄ñ̄aḡi n̄w̄in̄r̄i o n̄án̄i re r̄ñ̄ñ̄iḡin̄i, “Is̄irer̄iȳf wo áamáyo yap̄f̄ b̄i m̄iw̄iwap̄iyar̄ñ̄o iwor̄in̄i.” r̄f̄agi

⁴⁸ Nataniero udud̄f̄ n̄w̄in̄r̄i re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “Ar̄ige neri jox̄i nion̄i n̄án̄i n̄j̄f̄á imón̄ñ̄in̄i?” ur̄f̄agi Jisaso re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “Piripo s̄in̄i r̄f̄aiwá m̄ir̄ir̄ipa éfm̄i jox̄i ik̄f̄á pik̄f̄nam̄i ik̄wap̄ñ̄f̄yo ñ̄weañ̄áná s̄ñw̄f̄ ran̄ñ̄an̄iḡin̄i.” ur̄f̄agi

⁴⁹ Nataniero re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “Nearéwap̄iyar̄ñ̄jox̄in̄i, jox̄i n̄iaiw̄f̄ Gor̄ixoȳáox̄ir̄in̄i. Is̄irerene neḡf̄ m̄ix̄f̄ in̄áyox̄ir̄in̄i.” ur̄f̄agi

⁵⁰ Jisaso re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “Nion̄i ‘Jox̄i ik̄f̄á pik̄f̄nam̄i ik̄wap̄ñ̄f̄yo ñ̄weañ̄áná s̄ñw̄f̄ ran̄ñ̄an̄iḡin̄i.’ r̄ir̄f̄aḡi n̄án̄i jox̄i ‘Gor̄ixom̄i xewaxor̄f̄an̄i?’ n̄ñ̄iaiw̄ir̄i d̄ñ̄f̄ r̄in̄ik̄w̄roar̄ñ̄in̄i? Nion̄i ap̄im̄i seáȳf e imón̄ñ̄f̄ b̄i yar̄ñ̄aḡi s̄ñw̄f̄ nan̄r̄f̄ár̄in̄i.” nur̄ir̄i

⁵¹ om̄i re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “Aga nepa searar̄ñ̄in̄i. An̄ñ̄nam̄i d̄án̄i óf̄ in̄áná Gor̄ixoȳá an̄ñ̄naj̄f̄ áamá imón̄ñ̄áon̄i t̄ñ̄f̄ e n̄án̄i yir̄i weap̄ir̄i yar̄ñ̄aḡf̄a s̄ñw̄f̄ w̄in̄ip̄r̄f̄ár̄in̄i.” ur̄ñ̄n̄iḡin̄i.

2

Aga in̄iḡf̄ in̄iḡf̄ wain̄f̄ oimón̄ir̄i im̄ix̄ñ̄f̄ n̄án̄ir̄in̄i.

¹ S̄f̄á w̄iyau p̄wéáná Gariri p̄iropen̄is̄f̄yo an̄f̄ b̄i xeḡf̄ yof̄ Kenai r̄in̄ñ̄ñ̄p̄im̄i áamá wo ap̄ix̄f̄ meaar̄ñ̄aḡi n̄án̄i aiwá ap̄i n̄im̄ix̄ro yar̄f̄n̄á Jisasom̄i x̄in̄ái an̄f̄ ayo ñ̄weañ̄áná

² om̄i t̄n̄i xeḡf̄ wiep̄sar̄ñ̄owam̄i t̄n̄i urepeár̄f̄a en̄aḡi n̄án̄i awa en̄i n̄ib̄iro ñ̄weañ̄áná re en̄ñ̄iḡin̄i.

³ Áamá aiwá ap̄i n̄án̄i aw̄i eán̄f̄áȳf in̄iḡf̄ wain̄f̄ n̄f̄n̄i nowár̄áná Jisasom̄i x̄in̄ái re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “Íwe, wain̄f̄ n̄f̄n̄i r̄ixa nowár̄áōi. B̄i s̄in̄i m̄iwen̄in̄i.” ur̄f̄agi

⁴ Jisaso re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “Ineȳf̄, jix̄i nion̄i pí oen̄r̄i n̄rar̄ñ̄in̄i? Nion̄yá en̄f̄ eán̄ñ̄f̄ s̄ñj̄án̄i imón̄ñ̄iȳf r̄in̄áman̄i.” ur̄f̄agi

⁵ x̄in̄ái áamá aiwá n̄xero yan̄f̄ wiar̄iḡf̄awam̄i re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “O pí pí sear̄f̄f̄ȳf̄ x̄ixen̄i x̄f̄d̄f̄poȳi.” ur̄f̄agi

⁶ Jisaso s̄ñj̄á t̄n̄i xwár̄f̄á s̄ix̄f̄ im̄ix̄in̄ñ̄f̄ wé w̄f̄um̄i d̄án̄f̄ wo —Ap̄i wán̄i wán̄i iwaj̄f̄á ner̄f̄n̄á 100 rit̄á iwaj̄f̄á epax̄p̄r̄in̄i. Judaȳf̄ wiḡf̄ yar̄iḡf̄ápi t̄n̄i x̄ixen̄i ner̄f̄n̄á Gor̄ixoȳá s̄ñw̄f̄yo d̄án̄i am̄ñ̄p̄i wé rón̄iḡf̄á imón̄an̄ro iḡw̄f̄á wímoar̄iḡf̄ápa yan̄r̄i yar̄iḡf̄ár̄in̄i. Jisaso s̄ix̄f̄ wé w̄f̄um̄i d̄án̄f̄ wo ap̄i wen̄aḡi n̄w̄in̄r̄i

⁷ áamá aiwá yan̄f̄ wiar̄iḡf̄awam̄i re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “In̄iḡf̄ niwiro iwaj̄f̄á ner̄f̄n̄á magw̄f̄ époȳi.” ur̄f̄agi awa aga in̄iḡf̄ iwaj̄f̄á nerón̄a magw̄f̄ im̄im̄f̄ yáráná

⁸ o awam̄i re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “Xwár̄f̄á s̄ix̄f̄ t̄f̄yo d̄án̄i niwiro n̄imeám̄i nuro seáȳf̄ wiar̄iḡf̄oȳf̄né seáȳf e seaimón̄ñ̄om̄i m̄in̄i wípoȳi.” ur̄f̄agi awa n̄imeám̄i nuro m̄in̄i wíáná

⁹ seáȳf̄ wiar̄iḡf̄awam̄i bos̄f̄ um̄ear̄ñ̄o aga in̄iḡf̄ r̄ixa wain̄f̄ imón̄ñ̄f̄p̄i ḡḡf̄ neri —O awa iwífe n̄án̄i maj̄f̄á neri aiw̄i aiwá yan̄f̄ wiar̄iḡf̄áwa n̄j̄f̄ár̄in̄i. O ḡḡf̄ neri ap̄ix̄f̄ meaar̄ñ̄om̄i “En̄i.” nur̄ir̄i

¹⁰ re ur̄ñ̄n̄iḡin̄i, “Áamá n̄f̄n̄i in̄iḡf̄ wain̄f̄ yan̄f̄ n̄iwia nuróná re yar̄iḡf̄ár̄in̄i. Xám̄i awiax̄f̄p̄i yan̄f̄ n̄iwia n̄is̄áná áamá wain̄f̄ ap̄i r̄ixa n̄ñ̄im̄áná en̄áná nan̄f̄ on̄ñ̄iápi imón̄ñ̄p̄i yan̄f̄ n̄iwia war̄iḡf̄ár̄in̄i. E yar̄iḡf̄á en̄aḡi aiw̄i jox̄i e méin̄i. Jox̄i xám̄i wain̄f̄ nan̄f̄ imón̄ñ̄p̄i yan̄f̄ n̄neaiap̄ir̄i aiw̄i wain̄f̄ aga awiax̄f̄p̄i yóm̄ñ̄f̄ n̄imer̄i agw̄in̄i neaiapar̄ñ̄in̄i.” ur̄ñ̄n̄iḡin̄i.

¹¹ Jisaso Gariri p̄iropen̄is̄f̄yo an̄f̄ Kenayo n̄ñ̄wear̄f̄n̄á em̄im̄f̄ ap̄i iwam̄f̄o n̄iw̄iwap̄iyir̄ñ̄p̄im̄i d̄án̄i en̄f̄ eán̄ñ̄f̄ x̄fo imón̄ñ̄p̄i s̄iwá winar̄f̄n̄á xeḡf̄ wiep̄sar̄ñ̄owam̄i s̄ñw̄f̄ n̄w̄in̄ro d̄ñ̄f̄ w̄ikw̄roḡf̄awix̄in̄i.

¹² E nemo anj xegf yoŋ Kapaneami riniŋipimi nani niweri xegf xinaŋi tŋni xexiriŋmeaowa tŋni xegf wiepŋsariniowa tŋni eni nawini niwero e sŋa arŋni wi wegŋawixini.

Jisaso anj ridiyowa yarigfiwami nipawiri enjpi nanirini.

¹³ Jisaso sŋa Anjanajo Neamuroagoŋ riniŋiyi anji e imoniŋana Jerusalem nani niyoari
¹⁴ anj ridiyowa yarigfiwami akiŋajo nipawiri wenŋi eyi winiŋinigini. Nigwi nani wa burimakaŋ bi ero sipisipi bi ero xawiowŋ bi ero yariniagfa niwiniri nigwi senisf wiarigfawa eni eŋ niŋwearo yariniagfa niwiniri re eniniŋini.

¹⁵ Sami nimeari sikwaŋ niyirearŋa sipisipi tŋni burimakaŋ tŋni mixf xidowariri xiawowami eni mixf xidowariri nigwi senisf yarigfawayŋ nigwipi nimeari emi noyaximori wigf ikwianjw eni miwiarori nemana

¹⁶ xawiowŋ bi yarigfawami mixf re uriniŋigini, "Nimeami upoyi. Anj gf apoya riwa makerŋ anjwanŋ pi nani imixariŋi?" uragi

¹⁷ xegf wiepŋsariniowa Bikwoy riwamiŋ re niriŋiri eaniŋipi nani dŋŋi winiŋinigini, "Apoxiniya anjiwami piraniŋi eŋrixiŋiri sŋmŋ ni xeadipeniriŋipimi dani miyfoyo urikwinariŋini." nimonarini. niriŋiri eaniŋipi nani dŋŋi winiŋinigini.

¹⁸ Judayf aminawa Jisaso eŋpi sŋjw niwiniro mixf re urigfawixini, "Nene 'E epaxiŋani?' siaiwani nani emimf bi rixa rineaiwapiyariŋini?" uragfa

¹⁹ Jisaso re uriniŋigini, "Soyŋe anj riwa pineapoyi. E nerŋayf, nioni ami sŋa wiyaŋ wiyimi mirimŋarini." uragi

²⁰ Judayf aminawa re urigfawixini, "None anj riwa mirarŋa xwiogwi 46 neamurojwariŋi. Joxi anani sŋa wiyaŋ wiyimi miripaxoxirani?" uragfa aiwi

²¹ o e nurirŋa ewayf ikaxf xewanŋo nani niriŋiri e uriniŋigini.

²² Ayinani riwenŋa Jisaso Gorixoya dŋŋyo dani piyf wenje dani niwiapiŋimeamana enjani wiepŋsariniowa ewayf ikaxf xfo anjwa nani uriniŋipi nani dŋŋi niwiniri "Bikwiyfo xfo nani niriŋiri eaniŋipi tŋni xwiyaŋ xfo riniŋipi tŋni nepariŋi." niyaiwiro dŋŋi wikwifrogfawixini.

Jisaso ama nani xwioxfo dani yaiwiarigfapi nani nijfa imoniŋi nanirini.

²³ Sŋa Anjanajo Neamuroagoŋ riniŋiyi nani aiwa imixarigfiŋa Jisaso sŋi Jerusalem niŋwearŋa emimf yariniagi ama obaxf e nweagfayf sŋjw niwiniro omi dŋŋi niwikwiforo apaxf me "Orani?" yaiwiariniagfa aiwi

²⁴ xewanŋo nepaxŋo nimoniŋi sŋjani "Onirini." niriŋiri awanj mrowiaroniŋigini. O ama nŋni yarigfapi nani nijfa imoniŋo enagi nani awanj mrowiaroniŋigini.

²⁵ Ama wigf yaiwiarigfapi xwioxfo adadf niwiri nijfa imoniŋo enagi nani wi ama nihiro api nani awanj uripaxomani.

3

Jisaso tŋni Nikodimaso tŋni xwiyaŋ riniŋiŋi nanirini.

¹ Ama wo —O xegf yoŋ Nikodimasoyi riniŋorini. Gwi monigfa yoŋ Parisiyi riniŋiyf worini. Axo Judayf meba worini.

² O sŋa wiyimi arfiwiyimi nuri Jisasomi niwimeari re uriniŋigini, "Rabai, 'Joxi nearwapiyariŋi Gorixo rirowarenapiŋoxi imoniŋini.' neaimonarini. Gorixo dŋŋi mukikayonana ama wo emimf joxi yariniŋipi epaxf mimoniŋagi nani rariŋini." uragi

³ Jisaso re uriniŋigini, "Aga nepa rirariŋini. Ama giyf giyf seayimi dani meweapa nerŋayf, Gorixoya xwioxfo wi nweapirfa menini." uragi

⁴ Nikodimaso re uriniŋigini, "Ama go go rixa xwe niwiaromana arige nerŋ ami eweaniŋi? 'Ami xinaiyŋ agwfo pawiana omi ami sŋj xinaŋ xiripaxirini.' niriŋiri riniŋirini?" uragi

⁵ Jisaso re uriniŋigini, "Aga nepa rirariŋini. Ama iniŋiyo dani ewearf Gorixoya kwiyi dani ewearf mepa nerŋayf, wi Gorixoya xwioxfo nipawiri nweapaxf menini.

⁶ Xaniyaumi dani xirarigfapi, ayf warapiŋirini. Kwiyfo dani imonariŋipi, ayf dŋŋi sŋj imoniŋipiŋini.

⁷ Nioni re rirapi nani, 'Joxi "Gorixoya xwioxfo nweamigini." nisimoniŋana wi seayimi dani ewearfpi nimirupaxfmani.' rirapi nani ududf misiniŋani.

⁸ Imiŋi yariniŋipi nani dŋŋi moŋ. Imiŋi xegf wimonariniŋimani yarŋa joxi iwŋ rariŋagi arfa niwiri aiwi gimf dani bŋpirani, gimf nani upirani, joxi nijfa imonariŋimani. Nijfa mimoniŋa nerŋ aiwi 'Imiŋi menini.' ripaxfmani. Kwiyf eni axfpi imoniŋi. Ama sŋj ewearŋa sŋjw winipaxf mimoniŋagi aiwi 'Sŋj meweafyirini.' ripaxf menini." uragi

⁹ Nikodimaso re uriniŋigini, "Joxi niriŋiriŋipi arige nerŋ imonipaxfiriŋi?" uragi

¹⁰ Jisaso re uriniginini, “Joxi áminá negí Isirerene nearéwapiyariní woxi enagi aí nioní rirarinápi nání majá rimóninini?”

¹¹ Aga nepa rirarinini. None nifá imóninwáyí nání rirane siníwí wininwáyí nání áwaní rirane yarinagwi aiwí píné none rarinwáyí soyíné arikwíkwí yarinjo.

¹² Amípi xwá ririmi imóniníyí nání áwaní searán soyíné ‘Neparini.’ niyaiwiro díní míkwrópa yarinagá nání amípi anjnamí imóninípi áwaní nisearináyí, aríge nero ‘Neparini.’ niyaiwiro díní ikwírópíráoi?

¹³ Ámá imóninjo —O anjnamí dání weapinorini. O ámá niyoni aiwí oni anjnamí nání yinorini.

¹⁴ Enjá negí arfowa ámá díní meanje nemeróná ámá weaxá sidiní óyí siní upíra nání Moseso ainíxí tñí weaxáaniní nimixiri íkfáyo ninwirárimáná seáyí e mifeyoápi siníwí nwininínipimi dání siní ugíawixini. Ainíxí weaxáaniní imixininípi ninwiráriro mifeyoagápa ámá imóninomi axípi numifeyoapíráini.

¹⁵ Ámá omí díní wíkwírófá gíyí gíyí díní niyiminí tígíyí imónipírfá nání omí numifeyoapíráini.

¹⁶ Ayí rípi nánirini. Goríxo ámá niyoni díní sixí xwapí ayá wí nuyiri nání xegí niaíwí siníniní émiaonjo nene nání wírenapiniginini. Ámá xewaxomí díní wíkwírófá gíyí gíyí manínipa nero díní niyiminí imóninípi tígíyí imónipírfá nání wírenapiniginini.

¹⁷ Ayí rípi éwiniginiri Goríxo xegí xewaxomí xwá ririmi nání uowárenapiniginini. O ámayo xwíyá umeárwíniginiri muowárenapiniginini. Yeáyí uyimíxemeaníwiniginiri uowárenapiniginini.

¹⁸ Xewaxomí díní wíkwírófá gíyí gíyí Goríxo xwíyá umeárpaxí mimóninjo. E nerí aiwí xewaxomí díní míwíkwírófá gíyí gíyí Goríxoyá siníniní émiaonomi díní míwíkwíroarígá enagi nání ríxa xwíyá umeárpaxí imóninjo.

¹⁹ Sa míkí tíyo dání Goríxo ‘Xwíyá tñoxini.’ uriri ‘Xwíyá mayoxini.’ uriri eníáriní. O xwíárimí nweagíyí e éirixiniri wimónarinípi wíáaniní wókiagí aiwí ámá wígí yarigíapi sipini imóniní enagi nání wá ókinípi nání mímimónipa nerí sá yinínípi nání wimónariní.

²⁰ Ayí rípi nání ámá sipini yarigíyí níní wá ókinípi nání aga mímimóní sá yinínípi nání wimónariní. Wígí yarigíapi wá ókímíxnaniginiri wá ókinje nání barígámaní.

²¹ E nerí aiwí ámá yadiminí yarigíá gíyí gíyí Goríxo wimónarinípi oemíniri ará níriri yarinípi siníní oimóniri wá ókinje nání ananí barígáriní.” uriniginini.

Wayí umeainí Jono Jisaso nání rinípi nánirini.

²² E nemáná Jisaso tñí wiepísarínjowa tñí Judia píropenisíyo nání nuro wí e awa tñí nawini ninwearóná ámayo wayí numeaiá waríná

²³ wayí neameainí Jono aní yó Inoniyí rinínipimi —Aní api Serimi dání anjwí erini. Jono aní apimi ninwearíná e iniigí obaxí wearíje enagi nání o ení ámá bímíarígíáyo wayí numeaiá waríná

²⁴ —Íná Jono siní gwí anjyo mñwiráriníniní.

²⁵ Íná Jono xó xegí wiepísarínjowa re egíawixini. Níwíápinímearo wígí Judayí wo tñí xwíyá níniróná Goríxoyá siníníyó dání naní imónaníro nání iniigíyo ígá eánarígápi nání xwíyá xímíxímí níníro

²⁶ e nemowa wayí neameainí Jono tñí e nání nuro re urígíawixini, “Nearéwapiyariníxini, ámá joxi tñí iniigí Jodaní rapáyo jiaríwámíni nweagíó —O joxi áwaní nearinorini. O re yariní. Ámayo wayí numeaiá waríní. E yaríná oxí apíxí niaíwí níní o tñí e nání warinjo.” uríagá

²⁷ wayí neameainí Jono re uriniginini, “Ámá wígí díníyó dání seáyí e imónarígámaní. Anjnamí nweano ‘Ámá o e nerí seáyí e oimónini.’ mñyáiwipa nerínáyí, wí e nerí seáyí e imónipaxímaní.

²⁸ Xámí nioní áwaní re seararinagi ará nígíáriní, ‘Nioní Kiraisoní, ámá yeáyí seayimíxemeaní nání arfowayá xwá píaxíyo dání iwiaroníoyí rarígíonímaní. Omí xámí umeáwiniginiri nírowárenapiniginini.’ seararinagi ríxa ará nígíáriní.” nuriri

²⁹ ewayí xwíyá bí rípi uriniginini, “Apíxí nwirárfóyí ayí apíxí oyáirini. Apí wá wíinoyáímaní. E nerí aiwí o damí dání éf nírorí apíxí meáo yayí yarinagí ará níwiríná xó ení yayí seáyimí dání yariníriní. Ayínání díní nífá níniniri bí onímíapi mñinarínini.

³⁰ Nioní ríxa yíwí nimóga waríná xewaninjo niwiarori aga nepa néra nuninjo.” nuriri

³¹ ámí re uriniginini, “Ámá eramí dájno ámá niyoni seáyí e wimóninorini. Ámá xwá ririmi dájoni aga ámá imóniri amípi xwá tíyo dájí nání riri yarináonirini. E neriní aiwí anjnamí dájno aga niyoni seáyí e wimónini.

³² Xewanı̄jo ańńı̄nami dńni sı̄ńwı̄ wı̄nı̄rı̄ arfá wı̄rı̄ eńyı̄f nńni ámáyo áwanı̄f nura warı̄ńagı̄ aı̄wı̄ wı̄ o áwanı̄f rarı̄ńı̄pı̄ mumı̄mı̄narı̄ńoı̄.

³³ E seararı̄ńagı̄ aı̄wı̄ ámá áwanı̄f o rarı̄ńı̄pı̄ arfá nı̄wı̄rı̄ ‘Neparı̄nı̄.’ yaiwı̄fá gı̄yı̄f gı̄yı̄f rė̄nı̄ńı̄f rarı̄ńoı̄, ‘Neparı̄nı̄. Gorı̄xo xfo rarı̄ńı̄pı̄ tńni xı̄xenı̄ yarı̄ńorı̄nı̄.’ rarı̄ńoı̄.

³⁴ Ayı̄f rı̄pı̄ nńnı̄rı̄nı̄. Ámá Gorı̄xo uowáreńapı̄ńomı̄ xewanı̄ńoyá kwı̄yı̄f ayı̄kwı̄f mı̄wı̄ńı̄f eńagı̄ nńni xfoya xwı̄yı̄f nı̄ra warı̄ńorı̄nı̄.

³⁵ Xano xewaxomı̄ dı̄ńı̄f sı̄xı̄f nuyı̄rı̄ amı̄pı̄ nńni fńnı̄f wı̄epı̄xı̄fı̄nı̄sı̄ńı̄fı̄nı̄.

³⁶ Ámá xewaxomı̄ dı̄ńı̄f wı̄kwı̄fı̄roarı̄gı̄fá gı̄yı̄f gı̄yı̄f dı̄ńı̄f nı̄yımı̄ńı̄f imónı̄ńı̄pı̄ tı̄gı̄fáyı̄fı̄nı̄. E nerı̄ aı̄wı̄ xewaxomı̄ arı̄kwı̄kwı̄f wı̄arı̄gı̄fáyo dı̄ńı̄f nı̄yımı̄ńı̄f imónı̄ńı̄pı̄ wı̄mı̄eńfá menı̄nı̄. Wı̄kı̄f Gorı̄xo ámá ayo wónarı̄ńı̄pı̄ anı̄ńı̄f wı̄kwı̄fı̄monfárı̄nı̄.” urı̄ńı̄nı̄gı̄nı̄.

4

Jı̄saso tńni Samarı̄ayı̄f apı̄xı̄f wı̄ tńni xwı̄yı̄fá rı̄nı̄gı̄fı̄ nńnı̄rı̄nı̄.

¹⁻³ Parisiowa arfá re wı̄gı̄fawı̄xı̄nı̄, “Jı̄saso wı̄epı̄sarı̄ńı̄fı̄fı̄fı̄ imı̄xı̄rı̄f wayı̄f umeaı̄rı̄f yarı̄fńá oyáyı̄f wayı̄f umeaı̄arı̄ńı̄f Jonoyá wı̄epı̄sarı̄ńı̄fı̄yo rı̄xa wı̄arı̄f mı̄roarı̄ńoı̄.” arfá e wı̄agı̄fá aı̄wı̄ Jı̄saso xewanı̄jo ámáyo wayı̄f umeaı̄arı̄ńagı̄f marfáf, sa xegı̄f wı̄epı̄sarı̄ńı̄jowa wayı̄f umeaı̄arı̄ńagı̄fá nńni Parisiowa arfá e wı̄gı̄fawı̄xı̄nı̄. Ámı̄nńá Jı̄saso Parisiowa arfá e wı̄fá eńagı̄f nńni nı̄jı̄fá nimónı̄rı̄f ámı̄f Garı̄rı̄ pı̄ropenı̄sı̄fı̄yo nńni umı̄nı̄rı̄f nńni Judı̄a pı̄ropenı̄sı̄fı̄yo pńni nı̄wı̄arı̄mı̄f nuri

⁴ “Aga Samarı̄ayı̄f ańı̄f tńnimanı̄f oumı̄nı̄.” nı̄yaiwı̄mo imanı̄f nurfńá

⁵ Samarı̄ayı̄f ańı̄f bı̄ xegı̄f yoı̄f Saı̄kaı̄f rı̄nı̄ńı̄pı̄ —Ańı̄f apı̄ xwı̄fá eńı̄ńá Jekopo xewaxo Josepomı̄f wı̄ńı̄pı̄f tńńı̄f e ańwı̄f erı̄nı̄.

⁶ Mı̄nı̄ńwı̄f Jekopo inı̄ı̄gı̄f iwinı̄fá nńni rı̄pı̄ńı̄fá erı̄nı̄. Ańı̄f apı̄f tfe nı̄rė̄mómána sogwı̄f áwı̄nı̄f e ńweanńána ańı̄f éf nńni eńı̄f samı̄ńı̄f uweagı̄f inı̄ı̄gı̄f nńni mı̄nı̄ńwı̄f rı̄pı̄nı̄ńı̄fá tńńı̄f e sá nı̄ńwearı̄f

⁷⁻⁸ wı̄epı̄sarı̄ńı̄jowa aı̄wá bı̄f yanı̄ro nńni ańı̄f apı̄mı̄f nńni rı̄xa numána eńána Samarı̄ayı̄f apı̄xı̄f wı̄ inı̄ı̄gı̄f iwı̄mı̄nı̄rı̄f barı̄ńagı̄f nı̄wı̄nı̄rı̄f re urı̄ńı̄nı̄gı̄nı̄, “Inı̄ı̄gı̄f iwı̄fı̄pı̄f bı̄f onı̄mı̄nı̄.” urı̄fagı̄f

⁹ í re urı̄ńı̄nı̄gı̄nı̄, “Arı̄ge simónı̄fagı̄f joxı̄f ‘Inı̄ı̄gı̄f bı̄f nı̄apeı̄.’ nı̄rarı̄ńı̄nı̄? Joxı̄f Judayı̄f woxı̄rı̄nı̄. Nı̄nı̄f Samarı̄ayı̄f apı̄xı̄f wı̄nı̄f eńagı̄f nńni rı̄rarı̄ńı̄nı̄.” —Judayı̄f Samarı̄ayı̄f tńni wı̄ kumı̄xı̄narı̄gı̄fá meńagı̄f nńni í e urı̄fagı̄f

¹⁰ Jı̄saso re urı̄ńı̄nı̄gı̄nı̄, “Jı̄xı̄f Gorı̄xo ámáyo anfá wı̄arı̄ńı̄pı̄f nńni nı̄jı̄fá imónı̄rı̄f nı̄onı̄f ‘Inı̄ı̄gı̄f bı̄f nı̄apeı̄.’ rı̄rfáonı̄f nńni nı̄jı̄fá imónı̄rı̄f nerı̄f sı̄ńwı̄rı̄yı̄f, jı̄xı̄f yarı̄ńı̄f nı̄ána nı̄onı̄f inı̄ı̄gı̄f dı̄ńı̄f sı̄ńı̄f sı̄weapaxı̄f imónı̄ńı̄f bı̄f sı̄apı̄mı̄nı̄rı̄f éarı̄nı̄.” urı̄fagı̄f

¹¹ í re urı̄ńı̄nı̄gı̄nı̄, “Ámı̄náoxı̄nı̄, inı̄ı̄gı̄f ayı̄f ná mı̄mı̄f rı̄wonı̄. Inı̄ı̄gı̄f iwı̄rı̄f nńni enı̄f mı̄maxı̄rı̄ńagı̄f nńni inı̄ı̄gı̄f iwı̄rı̄f mı̄mónı̄ńı̄nı̄. Ayı̄nńanı̄f joxı̄f inı̄ı̄gı̄f dı̄ńı̄f sı̄ńı̄f eweapaxı̄f imónı̄ńı̄fı̄pı̄f ge iwı̄rı̄fı̄nı̄?”

¹² Joxı̄f ‘Negı̄f arfo Jekopomı̄f —O mı̄nı̄ńwı̄f rı̄wá nı̄rı̄pı̄rı̄f inı̄ı̄gı̄f xewanı̄jo nı̄rı̄f xewaxowa nı̄ro xegı̄f sı̄pı̄sı̄pı̄f burı̄mákaúı̄f amı̄pı̄f nı̄ro eńorı̄nı̄. Omı̄f ananı̄f wı̄arı̄f mı̄rońáonı̄rı̄nı̄.’ rı̄yaiwinarı̄ńı̄nı̄?” urı̄fagı̄f

¹³ Jı̄saso re urı̄ńı̄nı̄gı̄nı̄, “Ámá inı̄ı̄gı̄f rı̄wámīf nńfá gı̄yı̄f gı̄yı̄f nńni ámı̄f inı̄ı̄gı̄f nńni winayı̄nfárı̄nı̄.

¹⁴ E nerı̄f aı̄wı̄f ámá inı̄ı̄gı̄f nı̄onı̄f wı̄ápı̄f nńfá gı̄yı̄f gı̄yı̄f ámı̄f inı̄ı̄gı̄f nńni winayı̄nfá menı̄nı̄. Ayı̄f rı̄pı̄f nńnı̄rı̄nı̄. Inı̄ı̄gı̄f nı̄onı̄f mı̄nı̄f wı̄ápı̄f ámá xwı̄oxı̄fı̄yo inı̄ı̄gı̄f sı̄mı̄ńı̄f meaarı̄ńe dńnif úrúrı̄mı̄f yarı̄ńı̄fpanı̄ńı̄f nimónı̄rı̄f dı̄ńı̄f nı̄yımı̄ńı̄f imónı̄ńı̄pı̄f inı̄ána ńweapı̄fı̄fá nńni wı̄mı̄xı̄nfárı̄nı̄.” urı̄fagı̄f

¹⁵ apı̄xı̄f re urı̄ńı̄nı̄gı̄nı̄, “Ámı̄náoxı̄nı̄, nı̄nı̄f ámı̄f gwı̄nf yeáyı̄f mı̄nı̄pa oenı̄rı̄f inı̄ı̄gı̄f joxı̄f rarı̄ńı̄pı̄f nı̄apeı̄. Inı̄ı̄gı̄f iwı̄mı̄nı̄rı̄f mı̄bı̄pa emfá nńni enı̄f nı̄apeı̄.” urı̄fagı̄f

¹⁶ o re urı̄ńı̄nı̄gı̄nı̄, “Jı̄xı̄f nurı̄f dı̄xı̄f oxomı̄f nı̄wı̄rı̄meámı̄f re nńni bı̄pı̄yı̄f.” urı̄fagı̄f

¹⁷ apı̄xı̄f re urı̄ńı̄nı̄gı̄nı̄, “Oxı̄f mayı̄nı̄rı̄nı̄.” urı̄fagı̄f Jı̄saso re urı̄ńı̄nı̄gı̄nı̄, “Jı̄xı̄f ‘Oxı̄f mayı̄nı̄rı̄nı̄.’ nı̄rarı̄ńı̄pı̄f xı̄xenı̄f nı̄rarı̄ńı̄nı̄.

¹⁸ Ayı̄f rı̄pı̄f nńnı̄rı̄nı̄. Jı̄xı̄f oxı̄f wé bı̄f nı̄pı̄nı̄f rı̄meagı̄fı̄xı̄rı̄nı̄. Jı̄xı̄f ámá agwı̄f meanı̄ńo dı̄xı̄f oxo meńagı̄f nńni xı̄xenı̄f nepa nı̄rarı̄ńı̄nı̄.” urı̄fagı̄f

¹⁹ apı̄xı̄f re urı̄ńı̄nı̄gı̄nı̄, “Ámı̄náoxı̄nı̄, ‘Joxı̄f e nı̄rarı̄ńagı̄f nńni wfá rókı̄amoarı̄gı̄fá woxı̄rı̄fı̄nı̄?’ nı̄mónarı̄nı̄.” nurı̄rı̄f

²⁰ E re urı̄ńı̄nı̄gı̄nı̄, “Eńı̄ńá negı̄f arfowa Gorı̄xomı̄f yarı̄ńı̄f wı̄ro yayı̄f wı̄ro yanı̄ro nńni dı̄wı̄f rı̄pı̄mı̄f nńni bagı̄fárı̄nı̄. E nerı̄f aı̄wı̄f Judayı̄fne re rarı̄gı̄fárı̄nı̄, ‘Wı̄f e marfáf, sa Jerusaremi dńnı̄nı̄f yayı̄f nı̄wı̄rı̄fá ayı̄f apanı̄f yarı̄ńoı̄.’ rarı̄gı̄fárı̄nı̄.” urı̄fagı̄f

²¹ Jı̄saso re urı̄ńı̄nı̄gı̄nı̄, “Ineyı̄f, pı̄ráńı̄ńı̄f arfá nı̄ı̄. Sfá wı̄yı̄f dı̄wı̄f rı̄pı̄mı̄f dńnı̄ranı̄f, Jerusaremi dńnı̄ranı̄f, ápo Gorı̄xomı̄f yayı̄f mı̄wı̄pı̄fı̄fá nńni parı̄monfárı̄nı̄.

²² Seyíné yayí wiarígfo arigéninj ímóninjpi nání majfá ímóninjoi. E nerí aiwí yayí wiarinjwáo arigéninj ímóninjpi nání Judayene nijfáriní. Ayí rípi nániríní. Goríxo áamáyo yeáyí uyimíxemeámínirí yarínjpi gwí Judayene ímóninjwárimí dání yarínj enagí nání o, yayí wiarinjwáo nene nijfáriní.

²³ E nírírírí aiwí sfá áamá e nero yayí nífríxinirí wimónarinjpi tñí xíxeni wiarígíáyí ápo Goríxomi xegí kwíyífo dání yayí wiro xíxeni xfo ímóninjpi nání dínj nímoro yayí wiro wípíryí ríxa anjwí e nerí ríxa parímonjoi. Ayí rípi nániríní. Áamá xfo nání e nero yarígíáyí nioní gí yayí niarígíáyí ímónífríxinirí wimónarinj enagí nání rarínjini.

²⁴ Goríxo kwíyíni enjoríní. Ayínání omí yayí wiarígíáyí xegí bí epaxímaní. Sa kwíyífo dání yayí wiro xíxeni xfo ímóninjpi nání nepa dínj nímoro yayí wiro epaxíriní. urfagi

²⁵ apíxi re urínjiginí, “Mesaiao —Áamá Goríxo yeáyí neayimíxemeanfa nání aríowayá xwíá piaxífo dání iwíaronfoyi rarínjwáoríní. O áamá nimónírí bínfápi nání níni nijfáriní. O níbiríná amípi níni áwanj nearínfáriní.” urfagi

²⁶ Jisaso re urínjiginí, “Oyi, jíxi tñí xwíyá rínarígwí roníríní.” urínjiginí.

²⁷ E uraríná xegí wiepísarínjowa, anj jíapimí nání úfáwa ámí níbítro wenínj éfáyí wínígíawixíní. Apíxi wí tñí xwíyá rínarínagí níwíníro ududí nero aiwí wo níwíápinímearí xwíyá bí re murínjiginí, “Joxí pí urápmínirí urarínjini? Pí nání í tñí xwíyá rínarínj?” murípa éáná

²⁸ apíxi xwárá sixí e nítimí anj jíapimí nání nuri áamáyo re urínjiginí,

²⁹ “Áamá níni enjíná dání néra bíjápí nípiní nání áwanj nírarínjomí nurane sínjwí owínaneyí. O Kiraiso, áamá yeáyí neayimíxemeanfa nání aríowayá xwíá piaxífo dání iwíaronfoyi rarínjwáo meníraní?” urémeááná

³⁰ ayí anjipimí pñí níwíárimí Jisasomí sínjwí wíníe nání ugíawixíní.

³¹ Wiepísarínjowa apíxi áamáyo wirímeámínirí úáná “Nearéwapiyarínjoxíní, aiwá bí nei.” urarínjagí ai

³² o re urínjiginí, “Aiwá ními nání soyíné majfápi tñjáoníríní.” urfagi

³³ wiepísarínjowa nepa aiwá nání neararínirí re rínígíawixíní, “None jíamí úáná áamá wo níbírí aiwá níni nání mñí rífa wínoj?” rínaríná

³⁴ Jisaso re urínjiginí, “Nioní nírowárenapíjo e éwínjiginí wimónarinjpi erí xfo ‘Joxí e éríxiní.’ nírinjpi xíxeni yárirí nerínáyí, ayí gí aiwáninj ímónini.

³⁵ Seyíné ewayí xwíyá rípi mírípa yarígíáriní, ‘Emá waú waú síniríní. Ríxa múróáná aiwá mianfáwáriní.’ mírípa yarígíáraní? Seyíné e níríro aiwí nioní re seararínjini, ‘Níwíápinímearo omínjyfo mñí mñí wenínj emiamópoyí. Aiwá ríxa yóí nerí mípaxí ímónini.

³⁶ Agwí aiwá miarínj go go omínj neríná xegí éfpi nání nígwí nímearí ayí dínj níyímínj ímónipírfá nání ríxa yaríní. Aiwá íwíá urarínj tñí miarínj tñí nawíní níwaúni yayí epísi nání e yaríní.

³⁷ Xwíyá seyíné re rarígíápi, ‘Wo íwíá uríri wo mirí yarígíáriní.’ rarígíápi, ayí nioní ríríápi tñí xíxeni ríníni.

³⁸ Nioní gí seaiepísarínjáoyíné, aiwá soyíné íwíá murígíápi mípíri nání searowárinjíní. Soyíné aiwá wa íwíá urígíápi nímiróná awa anínj miní egíápi miarínjoi.” urínjiginí.

³⁹ Samariayí, anj jíapimí dánjyí apíxi áwanj re urfagi “Áamá níni enjíná dání néra bíjápí nípiní nání áwanj nírinjoi.” urí enagí nání obaxí o nání dínj níwíkwíro nání

⁴⁰ níbítro níwímearóná nene tñí onweaneyíníro yarínj wíagífa o sfá wíyaú e wenjiginí.

⁴¹ Áamá obaxí wíní wíní ení xwíyá o rarínjpi arfá níwiro nání dínj níwíkwíro

⁴² apíximí re nura ugíawixíní, “Jíxi nearípi arfá níwirane nánini omí dínj níwíkwíroarinjwíní. Newaníjene ení o xwíyá rarínjagí arfá níwirane ríxa níjfa nimónirí re yaiwiarínjwíní, ‘Áamá níyoní yeáyí uyimíxemeámínirí bínjorfáni?’ yaiwiarínjwíní.” urígíawixíní.

Gapímaní woyá niaíwomí nanj ímíxinj nániríní.

⁴³ Sfá wíyaú wenj anj apimí pñí níwíárimí Garirí píropenísfyfo nání unjiginí.

⁴⁴ Jisaso xewaníjo re ríjo enagí nání, “Wíá rókiamoarinj gomi áamá xegí anj e dánjyí wé íkwíaríyfo unjwárinígíáraní? Owéoi.” ríjo enagí nání ámí Garirí píropenísfyfo nání unjiginí.

⁴⁵ Ayínání Garirí píropenísfyfo rémóáná Garirí njweáyí ení aiwá sfá Anínafo Múroagíyí nání Jerusaremíyo nání níyiro níjwearóná amípi xfo yarínjpi wínígíá enagí nání wígí anjyfo rémóáná umímínígíawixíní.

⁴⁶ Jisaso Gariri p̄ropenis̄s̄yo an̄f Kenāi r̄in̄ñe —E x̄am̄i aga in̄iḡf̄ āi wain̄f im̄ix̄in̄f er̄in̄i. E n̄r̄emorī ñwean̄áná gap̄iman̄f wo xeḡf̄ iwo s̄im̄ix̄f̄ ner̄i an̄f yōf Kapaneam̄iyo ñwean̄áná

⁴⁷ xano ar̄fá re win̄ñigin̄i, “Jisaso Judia p̄ropenis̄s̄yo p̄n̄i n̄wiár̄im̄i n̄b̄ir̄i Gariri p̄ropenis̄f̄ t̄iyóm̄in̄i r̄émónap̄ñoi.” rar̄in̄aḡf̄a ar̄fá e n̄wir̄i Jisaso t̄ñf̄ e n̄n̄i n̄iyap̄ir̄i xeḡf̄ n̄iaíwo r̄ixa n̄ip̄ém̄in̄ir̄i an̄wi ayo en̄aḡi n̄án̄i o n̄weap̄ir̄i ḡf̄ iwo m̄i n̄an̄f̄ oim̄ix̄in̄ir̄i yar̄in̄f̄ w̄iaḡi

⁴⁸ Jisaso re ur̄in̄ñigin̄i, “Seȳné nion̄i em̄im̄f̄ mepa er̄i am̄ip̄i ayá r̄iwamón̄ipax̄f̄ mepa er̄i yar̄in̄aḡi n̄nan̄ir̄in̄áyf̄, w̄i d̄in̄f̄ n̄ikw̄ir̄or̄ir̄i m̄éoi.” ur̄faḡi

⁴⁹ gap̄imano re ur̄in̄ñigin̄i, “Ám̄ináox̄in̄i, ḡf̄ iwo pen̄igin̄ir̄i jox̄i an̄ñ̄i weapēi.” ur̄faḡi
⁵⁰ Jisaso re ur̄in̄ñigin̄i, “D̄ix̄f̄ an̄f̄ ui. D̄ix̄f̄ iwo s̄in̄f̄ un̄ñoi.” ur̄faḡi o x̄wiyf̄á Jisaso ur̄f̄p̄i “Nepar̄in̄i.” n̄iyaiwir̄i d̄in̄f̄ n̄ikw̄ir̄or̄ir̄i xeḡf̄ an̄f̄ e n̄án̄i nurī nurī

⁵¹ óf̄ e sá weño w̄f̄ap̄i t̄ñ̄i s̄in̄i óf̄yo war̄f̄n̄a xeḡf̄ x̄in̄áiwán̄in̄f̄ nimón̄iro om̄in̄f̄ w̄iarīḡf̄awa óf̄ e or̄ór̄f̄ nin̄tro re ur̄iḡf̄awix̄in̄i, “D̄ix̄f̄ iwo r̄ixa s̄in̄f̄ ú̄n̄igin̄i.” ur̄faḡi

⁵² o yar̄in̄f̄ re win̄ñigin̄i, “Gin̄a n̄an̄f̄ imón̄ñigin̄i?” ur̄faḡi awa re ur̄iḡf̄awix̄in̄i, “Agin̄a 1:00 p.m. imónáná wará r̄f̄a p̄ir̄f̄ p̄n̄i w̄iár̄ñigin̄i.” ur̄faḡi

⁵³ xano re yaiwin̄ñigin̄i, “Agin̄a Jisaso ‘D̄ix̄f̄ iwo s̄in̄f̄ un̄ñoi.’ n̄r̄f̄f̄n̄a s̄im̄ix̄f̄ p̄n̄i w̄iár̄f̄ar̄an̄f̄?” n̄iyaiwir̄i x̄f̄om̄i d̄in̄f̄ n̄iw̄ikw̄ir̄or̄ir̄i xeḡf̄ f̄wiax̄e en̄i d̄in̄f̄ w̄ikw̄ir̄oḡf̄awix̄in̄i.

⁵⁴ Jisaso Judia p̄ropenis̄s̄yo p̄n̄i n̄wiár̄im̄i am̄i Gariri p̄ropenis̄s̄yo n̄emer̄f̄n̄a em̄im̄f̄ am̄i b̄i ap̄i en̄ñigin̄i.

5

S̄ikw̄f̄ ik̄f̄ en̄f̄ womī n̄an̄f̄ im̄ix̄in̄f̄ n̄án̄ir̄in̄i.

¹ Jisaso e nemo n̄ñwean̄is̄áná Judaȳf̄ wiḡf̄ yar̄iḡf̄apa Gor̄ixo n̄án̄i d̄in̄f̄ moan̄tro aiwá Jerusaremiyo im̄ix̄ar̄f̄n̄a o e n̄án̄i n̄iyoar̄i n̄r̄émómáná

² —Jerusaremiyo ákin̄já f̄w̄i w̄iyi Sip̄isip̄fȳi r̄in̄ñ̄f̄yi t̄ñf̄ e ip̄i wá Xib̄iruȳf̄ p̄né t̄ñ̄i xeḡf̄ yōf̄ Betesaid̄a r̄in̄ñ̄f̄wá e r̄iwon̄f̄wár̄in̄i. M̄id̄m̄id̄án̄i r̄f̄w̄f̄yi n̄án̄i an̄f̄ w̄iám̄f̄o wé wú mir̄in̄ñer̄in̄i.

³ An̄f̄ w̄iám̄f̄o wé b̄i ap̄i mir̄in̄ñe am̄a s̄im̄ix̄f̄ yar̄iḡf̄áyf̄ t̄ñ̄i s̄in̄w̄f̄ sup̄ar̄iḡf̄áyf̄ t̄ñ̄i s̄ikw̄f̄ ik̄f̄ eḡf̄áyf̄ t̄ñ̄i s̄ikw̄f̄ wé k̄ir̄in̄f̄ eḡf̄áyf̄ t̄ñ̄i aȳf̄ obax̄f̄ e n̄ñwearo [in̄iḡf̄ yarom̄i é̄p̄i s̄in̄w̄f̄ ow̄in̄aneȳin̄ir̄i ñweaar̄iḡfer̄in̄i.

⁴ Wain̄f̄ wain̄a an̄ñ̄aj̄ Gor̄ixoyá wo n̄wer̄i ip̄iwám̄i yarom̄i méáná am̄a s̄im̄ix̄f̄ t̄iḡf̄áyf̄ go go x̄am̄i p̄awáná xeḡf̄ wará n̄an̄f̄ imónar̄in̄f̄ en̄aḡi n̄án̄i ñweaar̄iḡfer̄in̄i.]

⁵ Jisaso e n̄r̄émorī am̄a e ñweaar̄iḡf̄áyf̄ wo —O xeḡf̄ s̄im̄ix̄f̄p̄i yar̄f̄n̄a x̄wiogw̄f̄ 38 m̄ur̄on̄or̄in̄i.

⁶ O e wen̄aḡi s̄in̄w̄f̄ n̄iw̄in̄ir̄i “S̄im̄ix̄f̄ en̄j̄n̄a d̄án̄i néra b̄ñ̄or̄f̄an̄f̄?” n̄iyaiwir̄i ñj̄f̄á e nimón̄ir̄i n̄án̄i re ur̄in̄ñigin̄i, “Jox̄i ‘N̄an̄f̄ oimón̄im̄in̄i.’ r̄isimónar̄in̄f̄?” ur̄faḡi

⁷ s̄im̄ixo re ur̄in̄ñigin̄i, “Am̄a rox̄in̄i, ip̄iwá yarom̄i éáná am̄a ip̄iyo n̄in̄mear̄i n̄w̄ár̄ip̄f̄r̄i n̄án̄i mayon̄ir̄in̄i. N̄iwan̄ñon̄i n̄wiáp̄ñimeám̄i nurī p̄awim̄in̄ir̄i yar̄f̄n̄a am̄a wa x̄am̄i p̄awiar̄iḡf̄ar̄in̄i.” ur̄faḡi

⁸ Jisaso re ur̄in̄ñigin̄i, “N̄iwiáp̄ñimear̄i d̄ix̄f̄ ik̄wian̄w̄f̄ n̄ixoper̄i n̄imeám̄i ui.” uráná re en̄ñigin̄i.

⁹ N̄an̄f̄ nimón̄ir̄i xeḡf̄ ik̄wian̄w̄f̄ n̄imeám̄i an̄f̄ un̄ñigin̄i.

S̄f̄a ayi Sabar̄f̄a ayim̄ir̄in̄i.

¹⁰ Ayin̄án̄i Judaȳf̄ am̄in̄áowa n̄an̄f̄ imón̄f̄om̄i re ur̄iḡf̄awix̄in̄i, “Sabar̄f̄ayim̄i en̄aḡi n̄án̄i d̄ix̄f̄ ik̄wian̄w̄f̄ xe n̄imeám̄i oūn̄ir̄i s̄in̄w̄f̄ ran̄ipax̄f̄ mimón̄ñiw̄ñ̄i. N̄w̄f̄ar̄in̄i.” ur̄faḡi

¹¹ o re ur̄in̄ñigin̄i, “Am̄a nion̄i n̄an̄f̄ nim̄ix̄fo, o ‘D̄ix̄f̄ ik̄wian̄w̄f̄ n̄imeám̄i ui.’ n̄r̄f̄f̄aḡi n̄imeám̄i war̄in̄in̄i.” ur̄faḡi

¹² awa yar̄in̄f̄ re wiḡf̄awix̄in̄i, “ ‘D̄ix̄f̄ ik̄wian̄w̄f̄ n̄imeám̄i ui.’ go r̄ir̄ñoi?” yar̄in̄f̄ e w̄iaḡf̄a āi

¹³ am̄a o x̄f̄om̄i n̄an̄f̄ wim̄ix̄fo n̄án̄i ñj̄f̄á mimón̄ipa ner̄i n̄án̄i áwan̄f̄ ur̄ipax̄f̄ mimón̄ñigin̄in̄i. Aȳf̄ r̄ip̄i n̄án̄ir̄in̄i. Jisaso am̄a e ep̄f̄roȳf̄ eḡf̄ayo áwin̄im̄i dakw̄iaḡi n̄án̄ir̄in̄i.

¹⁴ E nemáná en̄áná Jisaso am̄a o an̄f̄ r̄id̄iyowá yar̄iḡf̄iwám̄i ron̄aḡi n̄iw̄in̄ir̄i re ur̄in̄ñigin̄i, “Ar̄f̄a n̄i. S̄im̄ix̄f̄ jox̄i yar̄in̄f̄p̄i r̄ixa n̄an̄f̄ imón̄ñigin̄i. ‘X̄am̄i s̄if̄pim̄i am̄i b̄i w̄iár̄f̄ m̄ur̄on̄ñip̄i sin̄igin̄ir̄i n̄án̄i f̄w̄i am̄i mepa é̄r̄ix̄in̄i.’ r̄ir̄ar̄in̄in̄i.” uráná

¹⁵ o nurī Judaȳf̄ am̄in̄áowam̄i Jisaso n̄án̄i re ur̄in̄ñigin̄i, “N̄an̄f̄ nim̄ix̄fo, aȳf̄ or̄in̄i.” ur̄faḡi n̄án̄i

¹⁶ Jisaso Sabar̄f̄ayo om̄i n̄an̄f̄ wim̄ix̄f̄f̄ en̄aḡi n̄án̄i awa “R̄ir̄ix̄in̄f̄ w̄ikár̄f̄wan̄igin̄i.” n̄iyaiwiro iwam̄f̄o e wian̄tro eḡf̄awix̄in̄i.

¹⁷ E wian̄tro éaḡf̄a aiw̄i Jisaso re ur̄in̄ñigin̄i, “Am̄ip̄i ḡf̄ ap̄o b̄i p̄n̄i m̄iwiár̄f̄ an̄ñ̄f̄ min̄f̄ néra b̄ñ̄j̄p̄i nion̄i en̄i ax̄f̄p̄i e ner̄i am̄áyo ar̄ir̄á w̄iarīñin̄i.” ur̄faḡi n̄án̄i

¹⁸ Judayí ámináowa ríxa mekaxí número “Omí píkíwanigini.” rinigfawixini. O “Sabarfáyo nwfáriní.” rinijípi níwialkiri éfyí nánini marfáí, xewaníyo Goríxo nání “Gí áporini.” nírirfáa ayí réniñí rífyí, “Nioni Goríxo tñi xixeni imóniñini.” éniñí rífyí nání ení e rinigfawixini.

“Ápo amípí fánijí niepíxñiasinjirini.” urijí nánirini.

¹⁹ Ayínání Jisaso níwiápnímeari “Xamíñoni bí osearimíni.” nurí xewaníyo nání re urijínigini, “Aga nepa seararíñini. Xewaxo xegí dñíyo dání amípí wí epaxí meníni. Xano yaríñípmi síñwí níwínirí apíni yaríñíriní. Pí pí xano yaríñípi xewaxo ení axípi e yaríñirini.

²⁰ Ayí rípi nání seararíñini. Xano xewaxomí dñí síxí nuyirí amípí xó yaríñípi síwá wiaríñirini. Soyíné ududí epírfá nání emímí xewaxo agwí yaríñípmi seáyí e imóniñí bí éwínginirí wiepísinfáriní.

²¹ Xano áamá píyíyo ámi síñí nímixirí dñí síxí umímoaríñípa xewaxo ení xó xegí dñíyo dání áamá xó wimónaríñíyo ananí dñí síxí umímoaríñíriní.

²² Rípi ení xano áamá womí xwíyá umeararíñímani. Xewaxo áamá níyoní xwíyá mearfwinigínirí winí enagí nání oní xwíyá meararíñíriní.

²³ Áamá nñí xanomí wé ikwianjwíyo uñwirárarigíápa xewaxomí ení axípi e éfríxinirí áamá níyoní xwíyá mearfwinigínirí mñí winíriní. Áamá xewaxomí wé ikwianjwíyo muñwiráripa yarígíyá xano, urowárenapíñomí ení wé ikwianjwíyo muñwirárarigíáriní.” nurí

²⁴ re urijínigini, “Aga nepa seararíñini. Áamá xwíyá nioní raríñápi arfá niro nioní nírowárenapíñomí dñí wíkwíro éfá gíyí gíyí ríxa dñí níyimíñí imóniñípi tígíyáriní. Wí xwíyá mearínírfá nání mímóniñot. Síni óf pearígíyáimíni mñaríñot. Dñí níyimíñí imóniñí inína ñweapírfáyimíni waríñot.” nurí

²⁵ re urijínigini, “Aga nepa seararíñini. Sfá áamá píyíñíñí imónígíyá maní Goríxomí xewaxoyá arfá níwiro xídípfíyí ríxa anjwí e nerí ríxa parímonjot. Áamá arfá níwiro xixeni éfá dñí níyimíñí imóniñípi inína ñweapírfá nání meapíráot.

²⁶ Ayí rípi nánirini. Xano dñí níyimíñí imóniñípi mfkí tñjo nímonirí áamá xó wimónaríñíyo wiaríñípa xewaxo ení dñí níyimíñí imóniñípi mfkí tñjo oimónirí winíriní.

²⁷ Rípi ení xewaxo áamá imóniñjo enagí nání ananí áamá níyoní mí ómómíximí winí nání ení imóníwinigínirí fánijí wiepíxñiasinjirini.

²⁸ Nioní searípi nání dñí ududí míseainpaní. Ayí rípi nání seararíñini. Sfá áamá xwáripáyo wegíá nñíyí xewaxoyá maní ráná arfá níwiro wiápnímeapírfáyí anjwí e nímodá baríñagí nání seararíñini.

²⁹ Arfá níwiro xwáripáyo dání níwiápnímearóná naní yarígíyá dñí níyimíñí imóniñípi inína píráñíñí ñweapírfá nání mearo sípi yarígíyá xwíyá mearíníro epírfáriní.

³⁰ Níwaníñoni gí dñíyo dání amípí wí epaxí mímóniñini. Ápomí arfá wiaríñápi tñí xixeni áamáyo xwíyá umeararíñáriní. Nioní gí nímonaríñípi mñíxí dñi nerí nírowárenapíñjo wimónaríñípi níxí dñí nání áamáyo xwíyá numearírfá xixeni ayo umeararíñáriní.” urijínigini.

Jisaso nání áwanj rígfá nánirini.

³¹ Ámi re urijínigini, “Soyíné dñí re níaiwiaríñagí aiwí, ‘Xewaníyo nání áwanj nearáná ‘Neparíni.’ wíaiwipaxí meníni.’ níaiwiaríñagí aiwí

³² ámi wo nioní nání áwanj seararíñíriní. Nioní nání nísearírfá ‘Ayí neparíni.’ yaiwipaxíriní.” nurí

³³ re urijínigini, “Xámí segí wamí wayí neameainí Jono tñíñmíni urowáraná o nioní nání áwanj nísearírfá nepaxíñí imóniñípi tñí xixeni searíñigini.

³⁴ Soyíné re níseaimónaríni, ‘Xewaníyo nání áwanj ríñaríñípi aga áamá wí rarígíápmi dání sopíñ ononirí raríni.’ níseaimónaríni? Oweot, seyíné Goríxo yeáyí seayímíxemeaní nání wayí neameainí Jono nioní nání searíñípi mñí nírorí seararíñini.

³⁵ O uyíwí ápiáwí wearíñípníñí nerí áamáyo wíá ókímíxarífná soyíné xegí xwíyá uyíwí wíáníñí imóníñá yayí axínáni egíawixini.

³⁶ O nioní nání áwanj nísearíagí aiwí nioní nání áwanjñíñí searípaxí imóniñí bí omí seáyí e wimónini. Emímí amípí gí ápo e epaxí imóníwinigínirí niapíñípi nání raríñini. Nioní emímí níseairfá apí nioní nání áwanj réniñí seararíñíriní, ‘Xegí xano urowárenapíñorini.’ éniñí seararíñíriní.

³⁷ Gá ápo, nioní n̄rowárénapiño ení nioní nání ríxa áwaní searínífríní. Omí soyíné aráá b̄i wiro x̄o imóníñpí s̄iñwí b̄i w̄n̄iro megááríní.

³⁸ Xwíyá x̄o searíníyí segí xwiox̄yó m̄weníní. Ayínání áamá o n̄rowárénapiñoní d̄iñf m̄iníkw̄ron̄oi.

³⁹ Soyíné d̄iñf n̄iyim̄iñf imóníñpí meáwanígin̄iro Gorixoyá B̄ikw̄yó íá roro pariro yarígaríní. R̄fwaníñf ayo n̄r̄in̄irí eáníñpí nioní nání áwaní r̄in̄iñagí aí

⁴⁰ soyíné d̄iñf n̄iyim̄iñf imóníñpí t̄ígáýf imóníñfíra nání nioní t̄fámíní m̄b̄ipaxf seaimónaríní.” nurirí

⁴¹ re ur̄in̄inigíní, “Nioní áamá weyf n̄iméfr̄ix̄in̄irí b̄iñáoní menagí aiwí

⁴² nioní soyíné nání n̄ijáríní. Soyíné Gorixomí d̄iñf s̄ix̄f uyariḡoyínémani.

⁴³ Nioní gá d̄iñfyo dání b̄iñáonímani. Gá ápo n̄in̄ir̄fpearí n̄rowárénapiñoní aiwí soyíné m̄in̄im̄im̄inar̄iñoi. Áamá wo x̄o xegí d̄iñfyo dání b̄ánáyf, ananí numim̄in̄ipaxoyínéríní.

⁴⁴ Soyíné áamá weyf oneamépoyin̄irí ero Gorixó —Oní ḡwá imóníñoríní. O weyf oneamen̄irí x̄o wimónaríñpí m̄ix̄íd̄ipa ero yaríḡoyíné, soyíné s̄in̄í e neróná arige nero d̄iñf níkw̄fropíráoi? Oweoi!” nurirí

⁴⁵ re ur̄in̄inigíní, “Nioní nání re m̄in̄iaiwipa époyí, ‘Xanoyá s̄iñw̄yó dání nene xwíyá neaxekw̄monááríní.’ m̄in̄iaiwipa époyí. Áamá seyíné seaxekw̄monó, ayí Mosesoríní. Soyíné omí d̄iñf n̄wikw̄móa nuro re yaiwiaríḡáríní, ‘O arírá neain̄fáríní.’ yaiwiaríḡáríní.

⁴⁶ Am̄ipí Moseso n̄ir̄irí ean̄pí d̄iñf níkw̄frooro s̄iñw̄ir̄iyf, nioní nání n̄ir̄irí ean̄f enagí nání nioní ení d̄iñf níkw̄froan̄iro egfáríní.

⁴⁷ E nerí aí x̄o n̄ir̄irí ean̄pí nání d̄iñf níkw̄fropa yaríḡoyíné, soyíné arige nero xwíyá nioníyápi ení d̄iñf níkw̄fropíráoi? Oweoi wí e epaxf meníní.” ur̄in̄inigíní.

6

Jisaso ox̄f 5,000 awí eáníḡáyo aiwá m̄in̄í win̄f nánir̄in̄í.

¹ Jisaso e nurár̄imo neméisaná ipí Garirí r̄in̄iñf̄wámí —Ipí awá xegí yof ámí b̄i Taibirias̄iyí r̄in̄iñf̄wáríní. Awámí j̄ar̄iwámí dání nání nurí ḡwean̄áná

² áamá obaxf em̄im̄f x̄o s̄im̄ix̄f yaríḡáyo wiaríñpí s̄iñw̄f n̄wiga nuro nání ep̄froyf nero omí n̄umí ux̄ídaríná

³⁻⁴ s̄fá Judayf aiwá An̄fnajo Neamúroagoí r̄in̄iñf̄yi nání im̄ix̄ip̄r̄í r̄ixa an̄wi e imóníñáná Jisaso d̄f̄w̄yó nání n̄iyirí xegí wiep̄sar̄iñjowa t̄n̄í e éf n̄iñwearo

⁵⁻⁶ Jisaso s̄iñw̄f an̄f̄yf w̄n̄iñinigíní. Áamá aga ayá wí ep̄froyf nero x̄o t̄fámíní b̄im̄iar̄iñagfá n̄w̄win̄irí x̄o en̄pí nání n̄ijá nimónir̄í aiwí re yaiwin̄inigíní, “Gá wiep̄sar̄iñá Piripo nepa en̄f neánir̄í d̄iñf r̄fá níkw̄fron̄f? Iwam̄f owiwap̄iyim̄in̄í.” n̄iyaiwirí re ur̄in̄inigíní, “Áamá t̄iyf aiwá n̄ip̄r̄í nání ge b̄f nerí wian̄f̄win̄f?” ur̄fagí

⁷ Piripo re ur̄in̄inigíní, “None aiwá óf in̄iñf 200 t̄n̄í b̄f nerane yan̄f n̄wiranénáyf, áamá re ep̄froyf egfáýf aga obaxf imóníñagfá nání woní woní b̄i on̄im̄iápi aí meapaxf imóninimen̄iñoi.” ur̄fagí

⁸ wiep̄sar̄iñf̄yf wo —O Saimoní Pitaomí xogwáo Ad̄iruoyí r̄in̄iñoríní. O re ur̄in̄inigíní,

⁹ “Íwí woyá bis̄kerfá p̄irawá barí t̄n̄í im̄ix̄in̄iñf wé wú t̄n̄í peyf orá biaú t̄n̄í nenagí aiwí áamá obaxf ep̄froyf egfá t̄fyo yan̄f wipaxf rimónin̄í? Oweoi!” ur̄fagí

¹⁰ Jisaso ará xwapf ene nání wiep̄sar̄iñjowamí re ur̄in̄inigíní, “Áamá n̄f̄n̄í éf on̄weápayin̄irí ur̄ipoyí.” ur̄fagí wiep̄sar̄iñjowa Jisaso ur̄f̄pa eáná ox̄f n̄f̄n̄í éf ḡwean̄áná f̄á rófáýf 5,000 imóníñinigíní.

¹¹ Jisaso áamá n̄f̄n̄í éf ḡweáagfá n̄w̄win̄irí bis̄kerfá p̄irawá barí t̄n̄í im̄ix̄in̄iñpí n̄imearí Gorixomí yayf n̄wimáná áamá e éf ḡweagfáyo yan̄f n̄imerí n̄wia un̄inigíní. Peyf orápiáu ení n̄imearí ax̄pí nerf̄ná wíḡ onaneyin̄iro wimónaríñpí t̄n̄í x̄ixen̄í n̄wia un̄iñgíní.

¹² R̄ixa apání n̄n̄iro agwí ímí uyíagí n̄w̄win̄irí wiep̄sar̄iñjowamí re ur̄in̄inigíní, “Wí xw̄r̄fá mik̄ixepa oépoyin̄irí n̄n̄iro t̄fápi awí eaamépoyí.” ur̄fagí

¹³ awa bis̄kerfá p̄irawá barí t̄n̄í im̄ix̄in̄iñf wé wú ap̄í ámáýf n̄n̄iro t̄fápi awí neaemero sox̄f f̄á xwé wé wúkaú síkw̄f waúmí aumaúmí nero magwí miáriḡfawix̄in̄í.

¹⁴ Ámáýf em̄im̄f Jisaso wíwapiyífpí s̄iñw̄f n̄w̄win̄iro nání re r̄in̄íḡfawix̄in̄í, “Neparíní. Wíá rókiamoar̄iñf xw̄fá t̄fyo b̄in̄fo or̄in̄í.” r̄in̄ar̄iñagfá

¹⁵ Jisaso x̄fomí m̄ix̄f in̄áyf im̄ix̄ip̄r̄í nání m̄wimónaríñagí aí ayf “f̄á nuxerane m̄ix̄f in̄áyo oim̄xaneyí.” yaiwiaríñagfá d̄iñf adad̄f n̄wirí n̄ijá nimónir̄í nání ayo e n̄w̄w̄rim̄í xegípi d̄f̄w̄ m̄iñfyo nání ȳiñinigíní.

Jisaso ipí Gariríyo xw̄r̄iñw̄f nosaxa un̄f nánir̄in̄í.

¹⁶ S̄fápi t̄n̄í xegí wiep̄sar̄iñjowa ipí iman̄f e nání n̄wero

¹⁷ ewéyo nípíxemoáñiro Kapaneamí nání oríwámí dání xemoaníro nání nímeámí nuro ríxa sía yiniñáná Jisaso awamí síní nítwimeáfmí enjáná re enjíniginí.

¹⁸ Rífwípí xwé erí ipí imeamíkwí erí yaríná

¹⁹ wíepísariñowa ewéyo níreaxa nuro síní ipíyo áwini e kiromita wé wúraní, wé wúmi dájfí woraní, núfasáná weníñfí éfáyfí wínígfawixíní. Jisaso ewé tfámíní ipíyo xwíriñwí nosaxa bariñagí wínígfawixíní. Sínwí e níwíníro éfí yaríñagfa aí

²⁰ o re uríñiginíní, “Ananíre. Nioníríní. Wáyfí mepaní.” uríagí

²¹ awa omí ríxa “Re xemónapeí.” uraníro yaríná re enjíniginí. Ríxa ipíyo jfáriwámíní anjí wígfí dínfí níyaiwíro warígfíe iwíékínímeagfawixíní.

Ámáyfí Jisaso nání pía egfá náníríní.

²² Ámá oríwámí dání bisíkerfá nfe sá wegfáyfí wáfípi tfíní níwiápnímearo re yaiwígfawixíní, “Agíná ewé ámí wí re míwé ná bání wenjagí wínífwaniginí. Nene sínwí wíníñáná Jisaso xegfí wíepísariñowa tfíní ewépámí mípíxemoáñaríñagfa níwínírane wíepísariñowaní nípíxemoáñiro waríñagfa wínowáfíwaniginí.” yaiwíaríná

²³ ewé wí anjí yofí Taibiriasí dání bisíkerfá Ámínáo xegfí xanomí yayfí níwírí wíagí nfe nání báná

²⁴ ámá e epíroyfí egfáyfí Jisaso síní wígfí tfe mñjweañagí wíníro wíepísariñowa ení mñjweañagfa wíníro nerí nání ewé bfáyó nípíxemoáñiro Jisaso nání Kapaneamíyo pía yaníro ugífwixíní.

“Nioní aiwá anjínámí dájñíníñfí imóníñáoníríní.” uríñfí náníríní.

²⁵ Ayfí ipíyo jfáriwámíní Jisaso Kapaneamíyo ñweañáná níwimearo re urígfawixíní, “Nearéwapíyaríñoxíní, joxí re nání gíná bfóxíní?” uríagfa

²⁶ Jisaso re uríñiginíní, “Aga nepa seararíñíní. Seyfíne emímí nioní seaiwapiyíápi sínwí níwíníróná síwáníñfí níseairí seaiwapiyimíní: éápi nání níjfa nímoníro nání nioní nání pía ríyaríñot? Oweot, seyfíne bisíkerfá níníróná agwí ímí seayfí enjagí nání nioní nání pía yaríñot.” nuríri

²⁷ ewayfí xwíyfa re uríñiginíní, “Aiwá piyfí pénaríñfípi meaaníro nání mepa nero aiwá níníñfípipímí dání dínfí níyímíñfí imónípaxfípi meaaníro nání éfírixíní. Aiwá apí ámá imóníñáoní ananí seaiapípaxfíriní. Ápo Goríxo ‘Mímíwiároaríñorífaní?’ níníaiwírí xfo e éwíniginírí nírfípeañoní aiwá apí ananí seaiapípaxfíriní.” uríagí

²⁸ ayfí re urígfawixíní, “Nene pí nerfíná Goríxo ámá e oépyonírí wimónaríñfípi yaníwíní?” uríagfa

²⁹ Jisaso re uríñiginíní, “Seyfíne rípi neróná Goríxo wimónaríñfípi yaríñot. Ámá xfo nírowarénapíñoní dínfí níníkwírorónáyfí, xfo wimónaríñfípi yaríñot.” uríagí

³⁰ ayfí re urígfawixíní, “Nene sínwí níwínírane dínfí ríkwíroaní nání pí emímí neaiwapiyíríní? Joxí aga piyfí erfíní?”

³¹ Bíkwiyo xwíyfa re nírinírí eáníñfípa, ‘O aiwá nípírí nání anjínámí dání wíñiginíní.’ nírinírí eáníñfípa negfí arfowa ámá dínfí meañe nemeróná aiwá maná ríníñfípi —Aiwá apí Goríxoyá dínfíyo dání xegfípi weagfíriní. Arfowa ámá dínfí meañe nemeróná aiwá apí nagfáriní.” uríagfa

³² Jisaso re uríñiginíní, “Nioní aga nepa seararíñíní. Aiwá enjíná anjínámí dání seaiapíño, ayfí Mosesomani. Agwí ení aga aiwá nepaxíñfípi anjínámí dání seaiapíñjo, ayfí gí áporíní.

³³ Aiwá nepaxíñfí ápo Goríxo seaiapíñfípi, ayfí aiwá anjínámí dání níweapírí ámá xwífa tíyo ñweagfá dínfí níyímíñfí tífáyfí imónípírfá nání síxfí umímoaríñoríní.” uríagí

³⁴ ayfí re urígfawixíní, “Ámínáofoxíní, aiwá joxí neararíñfípi íníná neaiapfírixíní.” uríagfa

³⁵ Jisaso re uríñiginíní, “Aiwá nepaxíñfí dínfí níyímíñfí imónípírfápi, ayfí nioníríní. Ámá nioní tfámíní bfá gíyí gíyí ámí agwí wípaxfí meníní. Nioní dínfí níkwírófá gíyí gíyí ámí íníní nání bí gwínfí yeáyfí wípaxfí mímóníní.

³⁶ E nísearírí aiwí nioní re searíñiginíní, ‘Seyfíne emímí nioní enjápí sínwí nínaníro aiwí “Orfífaní?” níníaiwíro dínfí mímíkwíroaríñot.’ searíñiginíní.

³⁷ E nerí aí ámá ápo ‘Díxfíriní.’ nínírinírí niapíñfíyí níní xíxení dínfí níníkwíróro nioní tfámíní bipírfáriní. Nioní tfámíní bfáyfí míxfí wí umáñímífámaní.

³⁸ Nioní anjínámí dání níweapíríná nioní gí nímonaríñfípi emfánírí weapíñáonímání. Nioní nírowarénapíño wimónaríñfípi emfánírí níweapírí nání ámá xfoyá dínfí tfíní nioní tfámíní bfáyfí míxfí wí umáñímífámaní.

³⁹ Nioní nírowarénapíño e éwíniginírí wimónaríñfípi, ayfí rípiríní. Nioní ámá xfo niapíñfíyí wíyo míyorfípa erí sía yoparfíyi imónáná ámí wiápnímeapfírfá nání dínfí síxfí umímorí emífa nání wimónaríñfíriní.

⁶⁵ re uriniginini, “Wiyiné dinj minikwíroarínagfa nani re searfaniginini, ‘Ápo áamá go go nioni tñí e xe ouniri sijnwí mîwinîpa nerínáyí, o nioni tñáminí wí bîpaxí menîni.’ searfaniginini.” uriniginini.

⁶⁶ Xwiyá apí nura úf enagi nani xegí wiepîsarínjyí obaxí omí pîni nîwiárimî nuro ámí o tñí nawíní bî anj memegáfawixini.

⁶⁷ Ayínani Jisaso xegí wiepîsarínj wé wúkaú síkwí waú awamí re uriniginini, “Soyíné ení ‘Ríxa pîni nîwiárimî owaneyí.’ riseaimónariní?” uríagi

⁶⁸ Saimoni Pitao re uriniginini, “Ámináoxini, none go tñáminí wanfwiní? Xwiyá dinj nîyimínj tñwáone imónani nani imóninj pî joxini tñjoxirini.

⁶⁹ None ríxa dinj nîríkwírorane níjfa re imóninjwini, ‘Joxí síyikwí míninj Goríxo rírféanoxírfani? Yeáyí neayimíxemeanfa nani arfowayá xwíá piáxyo dání iwiaroníoyí rarínjwáó, ayí joxirini.’ níyáiwirane níjfa imóninjwini.” uríagi

⁷⁰ Jisaso re uriniginini, “Nioni áamá wé wúkaú síkwí waú soyíné mîsearfépeapa rejaniginini? E nerí aí woxí oboxíninj imóninjini.” uriniginini.

⁷¹ Isikarioti dánj Saimonomí xewaxo Judaso —O wiepîsarínj wé wúkaú síkwí waú awa worini. O xfo nani mîyí urínfo enagi nani e uriniginini.

7

Jisasomí xogwáowa xfomí dinj mîwíkwírogíá nánirini.

¹ Jisaso e níyárimo néisána Judayí ámináowa xfomí pîkianíro nani mekaxí mearínagfa níjfa nimóniri nani “Judia pîropenisíyo oememini.” mîwimóní Gariri pîropenisíyo anj emearíná

² aiwá Judayí anj pákí pákí inínjyo níjwearíná imíxayarígíapí —Aiwá apí, ayí eníná fíwírafawé Moseso tñí nemeróná senífa anjyo níjweaxa wagíapí nani dinj winini nani xwiogwí ayí ayo Judayí wigí anjyí pîni nîwiárimî nuro sfá wé wíumí dánj waú wo anj pákí pákí inínjyo níjwearo aiwá imíxarígíapirini. Aiwá apí ríxa anjwí e imónínáná

³ xogwáowa re urígíawixini, “Díxí wiepîsarínj wíníyí ení emímí amípí joxí yarínj pî sijnwí winípíri nani anj re pîni nîwiárimî Judia pîropenisíyo nani úí.

⁴ Ayí rípi nani rírarínjwini. Áamá wo áamá nñí xfo nani níjfa oimónípoyniri nîwimónirínáyí, xegí yarínj pî inimi yarínjmani. Emímí joxí yarínj pî nepa nerínáyí, jîwaníjoxí nurí áamá níyíyá sijnwíyo dání síwá winiríní.” urígíawixini.

⁵ Awa xegí xogwáowa aí dinj mîwíkwíropa nero nani e urígíawixini.

⁶ Jisaso re uriniginini, “Soyíné upírfíná ananí gíní gíná upírfá nani imónínjagi aiwí nioni umáfíná síní mimónini.

⁷ Ayí rípi nani seararínjini. Áamá xwíá tñyo dánj nñíyí soyíné tñí símí tñí inípaxí mimóníjoi. E nerí aiwí nioni wigí yarígíapí nani ‘Sípíriní.’ nuríri waropárfí wíararínjagi nani símí tñí níarínjoi.

⁸ Segípi aiwá nene xwiogwí o omí imíxayarínjwápi nani yoápoiyí. Nioni gí umáfíná síní mimónínjagi nani wí umíméini.”

⁹ nurárimí Gariri pîropenisíyo njweaniginini.

Jisaso aiwá anj pákí pákí inínjyo níjwearóná imíxarígíapí nani yoanjinánirini.

¹⁰ Jisaso, xexirímeáowa ríxa aiwá apí nani yoáfámí enáná xfo ení ámayá sijnwíyo dání mîyoá yumí inimi níyiri Jerusaremi níréromí njweanáná

¹¹ Judayí aiwá imíxarígíe xfo nani pífá nera nuro “O gerini?” níriga nuro

¹² áamá e epíroyí egíáyí íkeagígwí ayá wí níriga nuro wí “Áamá nanjorini.” ríro wí “Oweoi, nanjomani. Áamá níyoní dinj nukínimíxiri xejwími nípemeámi warínjorini.” ríro nero aiwí

¹³ Judayí ámináowa nani wáyí nero nani áamá wí o nani áamá símímanj e dání mîrinígíawixini.

¹⁴ Jisaso sfá aiwá imíxarígíáyí ríxa áwini e imónínáná anj rídiyowá yarígíawámí nani nurí nípáwiri ámayó uréwapíyaríná

¹⁵ Judayí ámináowa dinj ududí nîwiníro re rígfawixini, “Aríre nerí níjfa o rarínj pî nimóniri rífa rarini? Síkuríá menjoyoi.” rarínjagí

¹⁶ Jisaso re uriniginini, “Xwiyá nioni searéwapíyarínjapí nioni gípímani. Nioni nírowárenapíjyópíriní.

¹⁷ ‘O wimónarinj pî oemini.’ wimónarinj gíyí gíyí nioni searéwapíyarínjapí nani níjfa nimóniri re yaiwípaxíriní, ‘Goríxoyá dinjyo dání rífa nearéwapíyarini? Xfo xegí dinjyo dání rífa nearéwapíyarini?’ níyáiwiri níjfa imónípaxíriní.

¹⁸ Ámá go go xfo xegí dínŷyo dání nírírínáyí, ámá weyí onímépoynírí yaríníriní. E nerí aí ámá níní ámá xfómí uowárenapínjomí weyí ounmépoynírí yarínjo, o aga nepaxínoriní. Yadíminíŷ yarínjoriní.

¹⁹ Enjíná Moseso nŷwí ikaxí nírínírí eánínŷpí míseaiapípa reníniginí? E nerí aí soyínéyá wo aí nŷwí ikaxí eánínŷpí píránínŷ xídarínŷmaní. Pí nání soyíné nioní nípíkianíro yarínjoí? uráfagi

²⁰ Ámá e epíroyí egíáyí re urígíawixiní, “Imfó xíxéroarinŷ roxiní, ámá gíyí rípíkianíro yarínjagífa raríníní?” uráfagi

²¹ Jisaso re uríniginí, “Nioní emímí ná bíní éagí seyíné síní ududí ikárinarinjoí.

²² Moseso nŷwí ikaxí ‘Segí niaiŷíyo níxírímáná sfá wé wáfúmí dínŷ wáu wo múróná sfá ayimí iyí sfímí sfó wákŷírxíní.’ ríníriní. E nísearíní aiwí ayí Moseso maríái, negí aríowa síwí apí érowiápnígíáriní. Ayínání seyíné segí niaiŷíyí nŷwí ikaxí rínínŷpí níxífdírínŷpímí dání nanŷ oimónípoynírí Sabaríáyo aiwí iyí sfímí sfó wákŷíarígíáriní.

²³ Seyíné ‘Nanŷ nerane nŷwí ikaxí Moseso níríní eanínŷ pírfí míwíaiákípa oyaneyí.’ níyaiwíro Sabaríáyo ení iyí sfímí sfó wákŷíarígíáriní. Seyíné e yarígífa enagí nání pí nání nioní ámá womí Sabaríáyo nanŷ wímíxíáŷpí nání wíkí nónarinjoí?

²⁴ Síŷŷwí téníní níwínaxífdíro mírípa époi. Xfo yarínjagíŷpí ení mí nómíxíríná rífrírxíní.” uríniginí.

Jisaso nání “Kiraísořaní? Woríaní?” rínígífa náníríní.

²⁵ Ámá Jerusaremí nŷweagíáyí wí re níra ugíawixiní, “Ámá ro ámá nípíkianíro egífo meníraní?

²⁶ Síŷŷwí wínípoi. Ámá níní arífa egífe síŷání nírorí rarínjagí aí mebá neamenŷweagíáwa omí xwíyífa bí murarínjoí. Awa ‘Ámá ro Kiraíso, ámá yeáyí neayímíxemeanífa nání aríowayá xwífa píaxíyo dání iwíaroníoyí rarínjwáo, ayí oríaní?’ míyaiwípa ríyarínjoí?

²⁷ E nerí aí ‘Ámá o Kiraíso, ámá aríowayá xwífa píaxíyo dání iwíaroníoyí rarínjwáořaní?’ wíaiwípaŷfí meníní. Ayí rípí náníríní. Nene xínái xfómí xíríŷe nání níŷífa imónínŷwíní. E nerí aiwí Kiraíso, ámá Goríxo yeáyí neayímíxemeanífa nání uowárenapínfo imónínfáníyí ámá wo ‘E dánjoríní.’ rípaxífí meníní. Ayínání ‘O Kiraísořaní?’ wíaiwípaŷfí mímónínŷwíní.” rarínjagífa

²⁸ Jisaso anŷ rídíyowá yarígíwámí dání nuréwapíyíríná enŷ téní níríní re uríniginí, “Seyíné nepa nioní nání níŷífa ero ‘O e dánjoríní.’ rípaxífí imóníro yarígíáyínéraní? Nioní gí dínŷfí téní bíŷámání. Nepaxínŷfí imónínjo —O soyíné majířoríní. O nioní nírowárenapínŷfíriní.

²⁹ O ténŷfí e dání bíŷáoní enagífí nání o nioní níŷíáriní. O nioní nírowárenapínŷfíriní.” uráfagi nání

³⁰ omí fá xíraníro nero aiwí fá xírípaxíná síní mímónínjagífí nání fá bí míxírígíawixiní.

³¹ E nerí aí ámá e epíroyí egíáyí obaxífí wí dínŷfí níwíkwířoro re níra ugíawixiní, “Kiraíso, ámá yeáyí neayímíxemeanífa nání aríowayá xwífa píaxíyo dání iwíaroníoyí rarínjwáo mímóníríná emímí ámá ro yarínŷpímí nímúrorí enířaní? Oweoi.” rígfíawixiní.

Jisasomí fá oxírířoynírí uowárigífa náníríní.

³² Parisíowa ámá e epíroyí egíáyí Jisaso nání ikeagígwí e rarínjagífa arífa níwíro nání awa téní apaxípánínŷfí imónígífa xwéowa téní dínŷfí axíŷfí níxíríro Jisasomí fá oxírířoynírí rídíyowá yarígíwámí awí mearoarígífa wámí uowářagífa awa nuro o uréwapíyarínŷe rémóagífa

³³ Jisaso re uríniginí, “Seyíné téní re bí onímíáŷfí níŷweámoní gí nírowárenapínjo tfe nání umířaríní.

³⁴ Ríxa úáná seyíné nioní nání pífa níniro aiwí wí síŷŷwí nanípírfámaní. Seyíné nioní nŷweámífae upaxífí wí mímónínjoí.” uráfagi

³⁵ Judayí ámínáowa re rínígíawixiní, “O gímí nání umíníraríní? Aga gímí nání úáná nene o nání pífa megínaníwáříní? Negí ámáyí Gíríkíyífí anŷíyo nŷweagíámí nání nurí émayó uréwapíyímáníří rífa neararíní?

³⁶ Xwíyífa o re rířpí, ‘Seyíné nioní nání pífa níniro aiwí wí síŷŷwí nanípírfámaní. Seyíné nioní nŷweámífae upaxífí wí mímónínjoí.’ rířpí pí níyaiwírí rífa rínjoí?” rínígíawixiní.

Inígífí oyífa téní nání urínŷfí náníríní.

³⁷ Sfá aiwá apí imíxarígíáyífí yoparŷíyí —Ayí seáyí e imónínŷyíríní. Sfá ayí imónínjáná Jisaso éř nírorí enŷfí téní re ríniginí, “Ámá inígífí nání gwínífí yeáyífí wífí gíyífí gíyífí nionífí táfámíní níbíro inígífífí onípoi.

³⁸ Nioní dínŷfí níkwírófá gíyífí gíyífí Bíkwíyo níríní eánínŷfí rípífí téní xíxeni imónípířáoí, ‘Wígífí xwíoxíyo ná ínímí dání inígífí dínŷfí níyímínŷfí imíxarínŷpífí oyífa ténŷfí pwenířaríní.’ níríní eánínŷfífí téní xíxeni imónípířáoí.” uríniginí.

³⁹ Jisaso e niriřfna kwíyř Gorıxoyá xřomi dıńř wıkwıřóřáyř meapıřřápi náni e urıńıńıgıni. İná Jisaso sıni anınamı nıpeyiri mikıńıpa éina enıagı náni Gorıxo sıni xegř kwıyıřpi ámayo sıxı mumımopa yaginárinı.

Jisaso náni dıńř xıxegıni tını nepayoro rigıá nánırini.

⁴⁰ Ámá e epřoyř egřáyř o e rarıńıagı arřá nıwıro wı re nıra ugřawıxıni, “Aga neparıni. Ámá ro wřá rókıamoagř nene xwayř nanıri ńıweańıwáorini.” nıra warřná

⁴¹ wı re nıra ugřawıxıni, “ ‘Ámá ro Gorıxo yeáyř neayımıxemeanřa náni arřowayá xwřá piaxıyo dání iwıaronřoyı rarıńıwáo, Kiraisorini.’ neaimónarini.” nıra warřná wı re nıra ugřawıxıni, “Gariri pıropenısıyo dąńř wo Kiraiso, ámá arřowayá xwřá piaxıyo dání iwıaronřoyı rarıńıwáo imónıřpaxř menini.

⁴² Bıkwıyo re mıriniřpa renı, ‘Kraisso, arřowayá xwřá piaxıyo dání iwıaronřoyı rarıńıwáo negř arřo Depitoyá řwiářawé wo imónıńřárinı. Anř Betırexemi —Enıná Depito xegř ńıweaagerini. Omi e dání xıriniřárinı.’ mıriniřpa renı?” nıra nuro náni

⁴³ ámá e epřoyř egřáyř o náni dıńř xıxegıni tını nepayoro nıřıróná

⁴⁴ wı “Rıxa řá oxıraneyı.” nıwımónıři aiwi omi řá bı mıxıřıgřawıxıni.

Judayř meřáowa Jisasomi dıńř mıwıkwıřogřá nánırini.

⁴⁵ Rıdıyowá yarıgıřıwámı awı mearoarıgřáwa ámı nuro apaxıřpánıńř imónıgřá xwéowamı tını Parisiowamı tını wımeáána awa re urıgřawıxıni, “Pı náni omi řá mıxıřř anıřáoıńé barıńıo?” urřagřa

⁴⁶ awı mearoarıgřáwa re urıgřawıxıni, “Enıná aiwi ámá o nearéwapıyarıńıřpa wo mınearéwapıyagıřini.” urřagřa

⁴⁷ Parisiowa ikayřwř nurıro re urıgřawıxıni, “Soyıńé enı řıxa dıńř nıseakıni mıxıřı xerıwıni nıseaipemeámı mupa reńıo?” nurıro

⁴⁸ re urıgřawıxıni, “Seamenıweańıwáone worani, Parisione worani, omi dıńř bı wıkwıřóřanı? Oweoi!

⁴⁹ E nerı aí ámá epřoyř egřá řayř ńıwř ikaxř nıřıniři eáníńıřpi náni pıránińř nıřá mimónıpa nero náni Gorıxoyá sıńıwıyo dání anıńıřřa náni ramıxářınińıřıřıni.” urřagřa

⁵⁰ Nikodimaso —O enı Parisi worıni. Xámı árřıwıyımı nurı Jisasomi nıwımearı yarıńř wıńıorini. O nıwıářıni mearı re urıńıńıgıni,

⁵¹ “Negř ńıwř ikaxř nıřıniři eáníńıyo bı řıřı rıřıniři, ‘Ámá womı xřo rınarıńıřpi arřá mıwıpa erı o yarıńıřpi pıránińř nıřá mimónıpa erı nemána ananı xwıyřá umeáıřpaxıřini.’ rıřıniři?” urřagřa

⁵² awa ikayřwř re urıgřawıxıni, “Joxı enı Gariri dąńř iwoxıřřanı? Bıkwıyo pıránińř řá rorı přa merı nerıńáyř, joxı re nıyaiwıři nıřá imónıřřıni. ‘Wřá rókıamoarıńř wo Gaririyo dání imónarıńřmani.’ nıyaiwıři nıřá imónıřřıni.” urıgřawıxıni.

Apıřř řwř inıńř wımi xwıřıř umeagřá nánırini.

⁵³ Ámá nını wıgř anř xıxegıniyo umıagřa aiwi

8

¹ Jisaso dřwř xegř yoř Oripıyo náni nurı

² sá weřo wřá mónıńıřı ámı nıwıářıni meámı nıbıřı anř rıdıyowá yarıgıřıwámı nıřáwıři ámá nını xřo řřámińı barıńıagřa náni o éř nıńıweámána uréwapıyarřná re enıńıgıni.

³ ńıwř ikaxř eáníńıřpi mewegřáwa tını Parisiowa tını awa apıřř ámá wı řwř inarıńıagı wıni meářa wımi nımeřa nıbıro áwıni e éř nurářarımána

⁴ omı re urıgřawıxıni, “Nearéwapıyarıńıoxıni, apıřř řı řwř inarıńıagı wıni meářıřıni.

⁵ Apıřř řınińř imónıńıřı náni ńıwř ikaxř Moseso nıřıři earıřıřı dání re řıniři, ‘Sıńá tını iwánř nearo pıkıřıřıni.’ řınińıagı aí joxı pıoř rıřıřıni?” urıgřawıxıni.

⁶ Rřwéná o Moseso řıńıřpi nıwıaıkıři xegř bı řřıřıřı dání xwıyřá uxe kwımoaneyıniro iwámıó nıwıwıřıyiro e urřagřa aiwi o ířıřá éř nıńıweámána xwřáyo webřá tını řřwamıńř nearı

⁷ awa arřkı ámı ámı yarıńř wiayarıńıagřa o ámı éř nıřıřı re urıńıńıgıni, “Soyıńé woxı goxı řwř bı mıyarıńıoxı xámı imı sıńá eaı.” nurımi

⁸ ámı ířıřá éř nıńıwearı xwřáyo řřwamıńř eaarřná re enıńıgıni.

⁹ Awa Jisaso e urřagř arřá nıwıro wonı wonı Jisaso řıńř e řřıni nıwıářımi nuróná ámıńáowa xámı numearo nını řıxa núána apıřıni xegř xewıni Jısasoyá řřmı e éř rońıagı nıwıniřı

¹⁰ ámi éf n̄rori ím̄i re ur̄iñinigini, “Ineyi, ámayf ḡm̄in̄r̄ini? Ayf wo xwiyfá m̄ir̄imear̄f̄rani?” ur̄iaḡi

¹¹ í re ur̄iñinigini, “Ámináoxini, wo xwiyfá min̄imear̄f̄rini.” ur̄iaḡi Jisaso re ur̄iñinigini, “Nioni eni xwiyfá wí r̄imear̄iméini. Dixf anj̄ ui. Re dán̄i ámi fw̄i b̄i min̄ipa éir̄ixini.” ur̄iñinigini.

“Nioni áamá n̄ani uyfw̄in̄iñi im̄on̄iñáon̄ir̄ini.” ur̄iñi n̄an̄ir̄ini.

¹² Jisaso ámi re ur̄iñinigini, “Nioni áamá xwfá t̄yo n̄weaḡfá n̄yon̄i uyfw̄i wf̄an̄iñi wókimi xariñáon̄ir̄ini. Áamá nioni n̄ix̄ídf̄áyf s̄fá yin̄iñm̄ini anj̄ emep̄rf̄fá men̄ini. Wf̄a d̄ñ̄i n̄iyim̄iñi t̄gf̄áyf im̄ix̄ipax̄i im̄on̄iñ̄pi wókim̄ix̄in̄f̄ar̄ini.” ur̄iaḡi n̄ani

¹³ Parisiowa re ur̄iḡfawixini, “Joxi e r̄f̄pi j̄iwan̄iñoxi simean̄i m̄f̄kox̄in̄iñi nimón̄ir̄i áwan̄i r̄inar̄iñaḡi n̄ani ‘Nepar̄ini.’ n̄iyaiwirane ar̄fá seaian̄iméw̄ini.” ur̄iaḡfá

¹⁴ Jisaso re ur̄iñinigini, “Nioni aĩ niñwan̄iñoni n̄ani áwan̄i r̄inar̄iñapi, ayf nepar̄ini. Ayf r̄ipi n̄ani searar̄iñini. Ge dán̄i r̄fá biñan̄iñir̄i ḡimi n̄ani um̄f̄ar̄ian̄ir̄i im̄on̄iñ̄pi n̄ani n̄ijfá nimón̄ir̄i n̄ani searar̄iñini. E ner̄i aĩ soyf̄né nioni biñae n̄an̄ir̄ani, nioni um̄fae n̄an̄ir̄ani, majfá nimón̄iro n̄ani n̄rar̄iñ̄jo.

¹⁵ Soyf̄né áamá xwfá t̄yo d̄ñ̄iyf yar̄iḡfápa siñw̄i t̄ñ̄ini n̄iw̄inax̄ídf̄iro rar̄iñaḡfá aĩ nioni áamá wom̄i aĩ siñw̄i t̄ñ̄ini n̄iw̄inax̄ídf̄ir̄i xwiyfá mumearar̄iñini.

¹⁶ Nioni xwiyfá numear̄ir̄i siñw̄ir̄iyf, nioni ḡf d̄ñ̄i t̄ñ̄i mepa ner̄i ápo, n̄rowar̄enap̄iñoyá d̄ñ̄iyo dán̄i ner̄i n̄ani nepa xixen̄i im̄on̄iñ̄pi t̄ñ̄i umear̄ipax̄ir̄ini.

¹⁷ Seḡiñw̄i ikax̄i ean̄iñyo aĩ re n̄ir̄in̄ir̄i ean̄ini, ‘Áamá waũ xwiyfá áwan̄i n̄ir̄ir̄iná ax̄f̄pini n̄ir̄ir̄ináy, xwiyfá api nepa im̄on̄ini.’ n̄ir̄in̄ir̄i ean̄ini.

¹⁸ ‘Nioni niñwan̄iñoni n̄ani áwan̄i sear̄in̄ir̄i ápo, n̄rowar̄enap̄iñ̄jo eni nioni n̄ani áwan̄i sear̄ir̄i yar̄iñaḡi n̄ani soyf̄né nioni searar̄iñapi n̄ani ‘Nepar̄ini.’ yaiwipax̄ir̄ini.’ ur̄iaḡi

¹⁹ awa re ur̄iḡfawixini, “Dixf ápo ge n̄wean̄i?” ur̄iaḡfá o re ur̄iñinigini, “Soyf̄né nioni n̄ani n̄ijfá mimón̄ipa ero ḡf ápo n̄ani n̄ijfá mimón̄ipa ero yar̄iñ̄jo. Soyf̄né nioni n̄ani n̄ijfá nimón̄iro siñw̄ir̄iyf, ḡf ápo n̄ani eni n̄ijfá im̄on̄an̄ro éf̄ar̄ini.” ur̄iñinigini.

²⁰ Anj̄ rid̄iyowá yar̄iḡiñw̄ami Gor̄ixo n̄ani n̄igw̄i tar̄iḡfá t̄ñ̄i e dán̄i nur̄ewap̄iyir̄iná xwiyfá api urar̄iñaḡi aiw̄i om̄i f̄fá x̄ir̄ip̄rf̄iná sin̄i mimón̄iñaḡi n̄ani f̄fá b̄i m̄ix̄ir̄iḡfawixini.

“Nioni um̄fae n̄ani soyf̄né wí upax̄i men̄ini.” ur̄iñi n̄an̄ir̄ini.

²¹ O ámi re ur̄iñinigini, “Nioni p̄f̄ni n̄iseawiár̄im̄i úaná soyf̄né nioni n̄ani p̄fá n̄niro aĩ seḡi fw̄i yar̄iḡfápa sin̄i yokwar̄im̄i min̄iñáná pep̄rf̄ar̄ini. Nioni um̄fae soyf̄né b̄ipax̄i wí mimón̄iñ̄jo.” ur̄iaḡi

²² Judayf ámináowa re n̄ira uḡfawixini, “O ‘Nioni um̄fae soyf̄né b̄ipax̄i mimón̄iñ̄jo.’ r̄f̄aḡi n̄ani xewan̄iñ̄jo p̄ik̄in̄im̄in̄ir̄i n̄ani m̄inear̄ipa r̄iyar̄ini?” n̄ira war̄iná

²³ o re ur̄iñinigini, “Nioni eram̄i d̄añon̄ir̄ini. Soyf̄né b̄iram̄i d̄añoyf̄nérin̄i. Soyf̄né xwfá t̄yo d̄añoyf̄nérin̄i. Nioni xwfá t̄yo d̄añon̄im̄ani.

²⁴ Ayin̄ani re sear̄f̄ini, ‘Seḡi fw̄i yar̄iḡfápa sin̄i yokwar̄im̄i min̄iñáná pep̄rf̄ar̄ini.’ sear̄f̄ini. Ayf r̄ipi searar̄iñini. Soyf̄né d̄ñ̄i n̄in̄ikw̄r̄oro ‘Ayf or̄ini.’ m̄in̄iaiwipa ner̄on̄áyf, seḡi fw̄i yar̄iḡfápa sin̄i yokwar̄im̄i min̄iñáná pep̄rf̄ar̄ini.’ urar̄iñaḡi

²⁵ awa re ur̄iḡfawixini, “Gox̄ir̄ini?” ur̄iaḡfá Jisaso re ur̄iñinigini, “Nioni iwam̄fó dán̄i searaḡon̄i on̄ir̄ini.

²⁶ Soyf̄né yar̄iḡfápa n̄ani xwiyfá sear̄imear̄im̄i n̄ani xwiyfá xwap̄i x̄ir̄iñáon̄ir̄ini. Soyf̄né ar̄fá min̄iar̄iñaḡfá aiw̄i nioni n̄rowar̄enap̄iñ̄jo nepax̄iñ̄jor̄ini. Am̄ipi om̄i ar̄fá win̄ápi áamá n̄ñ̄i ar̄fá eḡfe dán̄i rar̄iñar̄ini.” ur̄iaḡi aiw̄i

²⁷ ayf majfá nimón̄iro “Ápo Gor̄ixo n̄ani r̄fá nearar̄ini?” m̄iyaiwiar̄iñaḡfá n̄ani

²⁸ Jisaso re ur̄iñinigini, “Soyf̄né áamá im̄on̄iñáon̄i ik̄f̄ayo n̄iyekw̄r̄oar̄ip̄rf̄i seáȳi e n̄in̄im̄eyoar̄iná n̄ijfá ‘Ayf or̄ini.’ im̄on̄ip̄rf̄ar̄ini. Nioni ḡf d̄ñ̄i t̄ñ̄i am̄ipi b̄i yar̄iñámani. Ápo n̄ir̄ewap̄iyiñ̄pi n̄an̄i rar̄iñar̄ini.

²⁹ Ín̄iná nioni n̄rowar̄enap̄iñ̄jo yayf win̄ipax̄f̄pini yar̄iñaḡi n̄ani nioni p̄f̄ni n̄in̄wiár̄im̄i min̄i sin̄i d̄ñ̄i n̄ik̄ikayoni.” ur̄iñinigini.

³⁰ Xwiyfá api urar̄iná áamá obax̄f d̄ñ̄i w̄ikw̄f̄roḡfawixini.

Áamá áxenwar̄i in̄iḡfáyf n̄ani ur̄iñi n̄an̄ir̄ini.

³¹ Jisaso Judayf om̄i d̄ñ̄i w̄ikw̄r̄óf̄ayo re ur̄iñinigini, “Seyf̄né ḡf xwiyfá rar̄iñapi d̄ñ̄i f̄fá n̄ix̄ir̄ir̄on̄áyf, nioni yá ḡf seaiepi sar̄iñá nepax̄iñ̄iñé im̄on̄iñ̄jo.

³² Xwiyfá nepax̄iñ̄i im̄on̄iñ̄pi n̄ani n̄ijfá nimón̄iro e nemáná xwiyfá api d̄ñ̄i f̄fá n̄ix̄ir̄ir̄iñ̄pimi dán̄i áxenwar̄i min̄iḡfáyf̄né im̄on̄ip̄rf̄ar̄ini.” ur̄iaḡi

³³ wa re ur̄iḡfawixini, “Neḡi ar̄fó Eb̄r̄f̄amoyá fw̄iár̄awener̄ini. En̄iná dán̄i áamá wayá x̄in̄áiwan̄en̄iñ̄i nimón̄ir̄ane om̄iñ̄i m̄iw̄iaḡwaene, joxi ar̄ige ner̄i ‘Áxenwar̄i min̄iḡfáyf̄né im̄on̄ip̄rf̄ar̄ini.’ nearar̄iñini?” ur̄iaḡfá

³⁴ Jisaso re urijinigini, “Aga nepa seararini. Ámá fwi yarini go go fwi xfo yarini piyá xínáini ní nimóniri áxenwarí wini.

³⁵ Ámá xínáiwáini ní nimóniro omi ní wíiarigfáy anini aniwámi xiáwo tni nweaarigfámani. E nerí aí xewaxo íniná anini e nweaarigfáni.” nuriri ámá e rówapigfáy re oyaiwipoyiniri, “Seyiné xínáiwáini ní nimóniro omi ní wíiarigfáyne yapí imóni jo. rfa neararini?” oyaiwipoyiniri ewayí xwiýá apí nuriri

³⁶ re urijinigini, “Ayináni xewaxoni xínáiwáini ní nimóniro omi ní wíiarigfáyne áxenwarí seaini pi anipá seaimixiýáná aga áxenwarí minigfáyini ní imónipfáriní.” nuriri

³⁷ re urijinigini, “Nioni níjfarini. Seyiné arfo Ebirfamoýá fwiáfawéyinerini. E nimóniro aí seyiné gí xwiýápi segí xwioxíyo aumaúmi miní enagi nani nioni nípi kianiro nani yarini jo.

³⁸ Nioni ápo tni ní nweariná siñwí wini pi nani rarijarini. Seyiné eni amipi segí ápo rarijagi arfa wigfápi yarijarini.” urijinigini.

“Segí ápo oborini.” urijí nánirini.

³⁹ Awa re urigfawixini, “Negí arfo Ebirfamorini.” uragfa Jisaso re urijinigini, “Nepa Ebirfamoýá fwiáfawéyine enánayí, xfo yagfa epaxfiri.

⁴⁰ E nerí aí nioni xwiýá nepáni Gorixomi arfa winapi seararini ní nípi kianiro yarini jo. Soyiné nianiro yarijarini arfo Ebirfamo wí e meni nigini.

⁴¹ Ayináni re searini, ‘Segí ápo yarijini yarini jo.’ searini.” uragí ayí re urigfawixini, “Negí inókiwa fwi níniro neaxirigfámani. Negí ápo imóni jo ná woni Gorixorini.” uragfa

⁴² Jisaso re urijinigini, “Nioni gí diñi tni biñamani. Gorixo nírowarénapi o tñi e píni níwíarimi biñá enagi nani Gorixo nepa segí ápo enánayí, soyiné nioni diñi síxi níyipaxfiri.

⁴³ Soyiné nioni xwiýá rariná arfa nero aí pí nani níjfa mimóni pa yarini jo? Ayí ripi nánirini. ‘Xwiýá arfa owianeyi.’ míseaimónarijagi nani níjfa mimóni pa yarini jo.

⁴⁴ Soyiné naiwí segí ápo oboyóyine enagfa nani xfo wimónarijfa naiwíyine eni ‘Axípi oyaneýi.’ seaimónarijini. O ení ná dani ámáyo píki xwíró yagorini. Nepa bí mñiripaxí imóni jo enagi nani pí pí xwiýá níri ríná yapini rarijorini. O yapí rarijo imóniri ámá yapí rarijarini níyíyá xanónini imóniri enagi nani gíná gíná yapí níri ríná sa mífí xfo imóni pi tni xixeni rarijini.

⁴⁵ E nerí aí nioni nepaxini imóni pi ní seararini nani ‘Neparini.’ níyaiwiro diñi mñikwíroarini jo.

⁴⁶ Soyiné goxi fwi nani xwiýá nímeáripaxfiri? Oweoi, wí xwiýá nímeáripaxfani. E nerí aí nioni nepáni searariná pí nani ‘Neparini.’ níyaiwiro diñi mñikwíroarini jo?

⁴⁷ Ámá Gorixoyáy xwiýá xfoyápi arfa wíarigfáriní. Soyiné Gorixoyóyine mimóni jagfa nani xwiýá oyápi arfa mñiarini jo.” urijinigini.

“Arfo Ebirfamo sini meni ná nioni nweaagáriní.” urijí nánirini.

⁴⁸ Judayí ámináowa omí ikayfwi re urigfawixini, “None joxi re níri riranéná, ‘Ámá sipi roxiyí Samariayí woxirini. Imfo xixéroarini roxi.’ níri riranéná xixeni mñiripa réwini?” uragfa

⁴⁹ Jisaso re urijinigini, “Nioni imfo diñi mñixixéroarini. Gí ápomí wé íkwianwíyo unwírararijagi aí soyiné wé íkwianwíyo mñinwírararijini jo.

⁵⁰ Nioni gí diñi tni seáyí e imónimfáriní mñiyarijagi aiwí wo nioni nani ‘Seáyí e oimónini.’ naiwíoyí soyiné tni ní nioni tni neapayonfo nweani.

⁵¹ Aga nepa seararini. Ámá giyí giyí xwiýá nioni yápi níxídirínáyí, wí nípepírfámani.” uragí

⁵² Judayí ámináowa re urigfawixini, “Joxi e rarijagi nani ríxa níjfa re imóni wini, ‘Joxi imfo xixéroarini woxini.’ níjfa e imóni wini. Arfo Ebirfamo tni wí rókiamoagfáwa tni pegfáriní. E éagfa aí joxi re rarijini, ‘Ámá giyí giyí xwiýá nioni yápi níxídirínáyí, wí nípepírfámani.’ rarijini.

⁵³ ‘Joxi negí arfo Ebirfamo penomi seáyí e mñiwimóni joxirini.’ neaimónarini. Wí rókiamoagfáwa eni pegfáriní. Joxi gonirini yaiwinarini?” uragfa

⁵⁴ Jisaso re urijinigini, “Níwanijoni seáyí e nímfeyoáriníyí, surfma imónipaxfiri. Seáyí e nímfeyoarijo, ayí gí áporini. O nani soyiné ‘Negí Nwáorini.’ rarijarini.

⁵⁵ E níri ró aí xfo nani nepa níjfa mimóni jo. E nerini aiwí nioni níjfarini. ‘O nioni majfáriní.’ níri rínáyí, nioni soyinéni yapí rarijani imónipaxfiri. E nerí aí o nioni nepa níjfa nimóniri nani xwiýá oyápi xídarini jo.

⁵⁶ Segí arfo Ebirfamo sáá nioniyáyi nání ‘Sijwí wínimfárfani?’ nīyawiirí nání yayí wininiginíni. Oyi, o sijwí nīnanírí yayí seáyimí dání wininiginíni.” urágá

⁵⁷ Judayí ámináowa re urígawixini, “Joxí siní xweyaxoxí meníyí ‘Arfo Ebirfamomi sijwí winagáonirini.’ rīrarinini?” urágá

⁵⁸ Jisaso re uriniginini, “Aga nepa seararinini. Arfo Ebirfamo siní menáná nioní xámi nweagárinini.” urágá

⁵⁹ awa “Gorixoxí tñí xixení imóniñorfaní? oniaiwiipoyinirí rfa nearariní?” nīyawiiró omí sñá eanīro nání sñá meágá aiwí xewaninjo re eniginini. Yumí nimónirí anj ridiyowá yarigfiwámí dání peyeariginini.

9

Sijwí supáriní womi naní imixini nánirini.

¹ E nemo nīpuríná weniní éyí wininiginini. Ámá wo xínáí xirine dání sijwí supáriní nēra unjo nweanagi wináná

² xegí wēpīsarīnjo wa ení sijwí nīwinīro yarini re wigawixini, “Nearēwapiyarinoxini, fwi go enjipimí dání xínáí sijwí supáriní ro xiriniñirini? Xfo éagi nánirani, xaniyau éagí nánirani?” yarini e wíagá

³ Jisaso re uriniginini, “Ámá ro fwi éagi marfáí, xaniyau ení fwi éagí marfáí, sa omí dání emimí Gorixoyá siwániní inífa nání e enjo xiriniñirini.

⁴ Agwí siní ikwáwiyná imóniñaná emimí nīrowárenapinjo ‘E éwiniginini.’ yaiwiarinipi éwaniginini. Árwiyná ámá wo emimí mēpaxí imóniñiná rīxa anj e enagi nání rarinini.” uriniginini. Dñí re oyaiwiipoyinirí, “Xfomi pikíaná árwiyniní imóniñárinini.” oyaiwiipoyinirí e nurirí

⁵ ámí re uriniginini, “Nioní xwá tīyo nīnweariná ámá nñinyí nání wá wókimixini.” nurárimí

⁶ xwáyo reanjwí nūrimáná xwá tñí reanjwí tñí yiyí nīdírí ámáoyá sijwíyo xópé nīwimáná

⁷ re uriniginini, “Joxí nuri ipí Siroamíyí rininíwámí nání —Yofí mfkí ayí mewárininí nánirini. E rininíwámí nání nuri sīmīmaníyo wayí rónē.” urowáragí o nuri sīmīmaníyo wayí nīrónimáná re eniginini. Rīxa sijwí aninjo biniginini.

⁸ Rīxa sijwí aninjo barinagi ámá anj xfo tñí e nweagíyí sijwí e nīwinīro sijwí supáriní enagi nání éf nīnweámáná aiwá nání rixini urago barinagi sijwí nīwinīro re nīra ugíawixini, “Ámá royí e nīnweámáná aiwá nání rixini neararinjo menirani?” nīra waríná

⁹ wí re nīra ugíawixini, “Ayí orini.” nīra waríná wí “Oweoi, ayí o yapí imóniñíyí worini.” nīra waríná xewaninjo arfki re uriniginini, “Nioní onirini.” urarinjagi

¹⁰ ayí re urigíawixini, “Joxí arige nerí dīxí sijwí oxoáini?” urágá

¹¹ o re uriniginini, “Ámá Jisasoyí rarigfo xwá bimí reanjwí nūrirí yiyí nīdírí gí sijwíyo xópé nīnimáná re nīrinjo, ‘Joxí ipí Siroamíwámí nání nuri wayí rónē.’ nīrāgí nioní nuri wayí nīróniríná re éni. Sijwí noxoari aníni.” urágá

¹² ayí re urigíawixini, “Ámá o ge nwean?” urágá o “Nioní majfárinini.” urágá

¹³⁻¹⁴ ámá ayí sáá Jisaso xwáipimí reanjwí nūrirí yiyí nīdírí omí sijwí naní wimixiniyí Sabarfáyi enagi nání ámá xámi sijwí supáragomí Parisiowa tñí e nání nīmēra nuro wáraná

¹⁵ Parisiowa ení omí yarini re wigawixini, “Joxí arige nerí sijwí oxoárinini?” urágá o re uriniginini, “O xwirinwí bī tñí gí sijwíyo xópé níaná nioní nuri wayí nīróniríná sijwí oxoáini.” urágá

¹⁶ Parisiyí wá re nīra ugíawixini, “Ámá o Sabarfá nání njwí ikaxí rininipimí xopiráfí nīyayirí nání Gorixoxí tñí e dání binjomaní.” nīra waríná wá re nīra ugíawixini, “Ámá fwi yariniyí wo enáníyí, arige nerí emimí o yariniñiní imóniñipi epaxirini?” nīra nuróná dñí xixegini tñí nepayoro nání

¹⁷ ámí sijwí supáragomí re urigíawixini, “O dīxí sijwí roxoáí enagi nání pí ámáoxini rarinini?” urágá o re uriniginini, “O Gorixoyá wá rókiamoarini wo menirani?” uriniginini.

¹⁸ O xegí sijwí oxoáiyí nání pírániní áwanj urarinjagi aiwí xámi sijwí supáragomí aiwí Judayí ámináowa arfá mīwipa nero re yaiwigíawixini, “Nepa sijwí supárago ámí sijwí maninorini.” nīyawiiró “Ámá sijwí oxoáoyá xaniyau obípiyi.” nīrōro ayaú rīxa bāná

¹⁹ yarini nīwironá re urigíawixini, “Niaiwi ayagwiáoraní? Ayagwí re rīrarinini, ‘Xínáí nīxiríná sijwí supárinjo xiriniñirini.’ rīrarinini? E xirini enáníyí, arige nerí agwí sijwí noxoari anirini?” urágá

²⁰ xaniyaú re urigfisixini, “Ayí yegí iwo enagi nani yayawi nijáriní. Xinái nixiriríná síjwí supáriníyí eníyí nani ení yayawi nijáriní.

²¹ E neri aí agwí o síjwí oxoáiyí nani yayawi majáriní. Síjwí supáriníyí woxoáo nani ení yayawi majáriní. Xewaníjomi yariní wípoyí. Sini onomani. Xewaníjono nani áwaní oseariní.” urigfisixini.

²² Xaniyaú Judayí ámináowa nani wáyí winíagi nani e urigfisixini. Ayí ripi nánirini. Judayí ámináowa re rínarigíá enagi nani, “Ámá gíyí gíyí Jisaso nani waropárf nero ‘O Kiraiso, ámá yeáyí neayimixemeaná nani aríowayá xwíá piaxíyo dani iwiaroníoyí rariníwáorini.’ neaimónariní.” ránáyí, rotú aníyo dani yof emi kwírímoaníwáriní.”

²³ rínarigíá enagi nani xaniyaú re urigfisixini, “Onomani. Xewaníjomi yariní wípoyí.” uríagi

²⁴ Parisiowa ámi “Síjwí supárago obini.” níríro o ríxa bání re urigíawixini, “Joxi Goríxomíni seáyí e numíeyoari waropárf inei. Ámá ‘Naní nimíxíjoi.’ rarinío íwí yariníyí wo enagi nani none nijáriní. Ayínani waropárf inei.” uríagíá

²⁵ o re uríjínigini, “O íwí yariníorani? Naníorani? Nioni majáriní. E neri aí ripi nani nioni nijáriní. Xami síjwí supáragáoni aiwí agwí o nípimi dani síjwí noxoari aníjini.” uríagi

²⁶ awa re urigíawixini, “O pí sírini? Aríge neri díxí síjwí roxoáíriní?” uríagíá

²⁷ o re uríjínigini, “Nioni ríxa áwaní searíagi aí aríá miníaríjoi. Aríge níyaiwiro ‘Ámí aríá osianeyí.’ níraríjoi? Soyíné eni ríxa xegí wíepísaríníyííníjímónaníro mírípa ríyaríjoi?” uríagi

²⁸ awa ikayíwí numearíro re urigíawixini, “Xewaníjoxini xegí wíepísaríníyí woxirini. None neaiepíagí Mosesoyáonerini.

²⁹ None Mosesomí xwíyíá Goríxo uríjípí nani níjía imóníjwini. E neri aí ámá oyí e dágóríanírí none majáriní.” uríagíá

³⁰ ámá o re uríjínigini, “Soyíné rarigíápí ududí ninípaxí rariníjoi. Soyíné o bíje dani majá enagíá aiwí o gí síjwí noxoáíriní.

³¹ Ámá íwí yarigíáyí Goríxomí ríxíjí uráná aríá míwípa yariní enagi nani nene nijáriní. E neri aí ámá go go Goríxomí wéyo numerí xó wimónariníjípí níxídrínáyí, Goríxo ámáomí aríá níwirí xó ríxíjí urariníjípí nani arírá wípaxíriní.

³² Aga eníiná dani aí nene aríá wí re míwíjwáriní, ‘Ámá wo níwíápínímeari xínái xiríje dani síjwí supáriní womí síjwí oxoáínigini.’ rariníagíá aríá míwíjwáriní.” nurírí

³³ re uríjínigini, “Ámá o Goríxo téní e dani míbípa neri síjwíríyí, xó yariníjípí bí epaxí imónímínírí éfmaní.” uríagi

³⁴ awa míxí re urigíawixini, “Íwí niníríjípimi dani ríxíríjoxini, joxi none rínearéwápyariníjini?” nurímáná xegí yof emi kwírímogíawixini.

Síjwí supáriníjíníjímónígíáyí nánirini.

³⁵ Jisaso “Ámá síjwí supáragoyá yof kwírímóoi.” rariníagíá aríá e níwirí o nani pía nemerí níwímeámáná re uríjínigini, “Joxi ámá imóníjomi díjí ríwíkwíroníjini?” uríagi

³⁶ o re uríjínigini, “Ámináoxini, ámá imóníjono goríni. Nioni díjí wíkwírómi nani áwaní nírei.” uríagi

³⁷ Jisaso re uríjínigini, “Omí joxi ríxa síjwí winíjínirini.” nurírí síjání re uríjínigini, “Joxi téní rínarígíwí roní, ayí onírini.” uríagi

³⁸ o re uríjínigini, “Ámináoxini, nioni ríxa díjí ríkwíroníjini.” nurímí xó téní e xómíjí níyíkwírí yayí winíjínigini.

³⁹ Jisaso re ríjínigini, “Ámá níyoní epayómíá nani xwíá tío nani bíjáriní. Ámá síjwí supárigíáyíníjímóníjíyí síjwí anípírí imóníro síjwí anígíáyíníjímóníjíyí síjwí supáripírí imóníro epíríá nani bíjáoínirini.” ríagi

⁴⁰ Parisi xó téní anwí e ríowapígfáwa re urigíawixini, “None nani ení ‘Síjwí supárigíoyínérini.’ rínearariníjini?” uríagíá

⁴¹ Jisaso re uríjínigini, “Soyíné síjwí supárigíoyíné síjwíríyí, ríwí nímoarígíápí nani xwíyíá meárinípaxímaní. E neri aí soyíné ‘Síjwí aníjwáonerini.’ níríro nani ríwí nímoarígíápí nani xwíyíá meárinípíríáriní.

10

Ewayí ikaxí sípísípí awí mearoaríjono nánirini.

¹ “Aga nepa searariníni. Go go sípísípí xwíná íwíyo mípáwípa neri wí e dani ogámí neri nípíxemoánírnáyí, íwí mearíjí wo imóníni. Íwí xauráparíní wo ení imóníni.

² E neri aí xwíná íwíyo páwíaríjono, ayí sípísípí xiáworini. Awí mearoaríjorini.

³ O xwfná róniŋe nání báná fwí e íníná awí roŋo ówanŋ fwkwíáná xiáwo xegf sipisipf nání yof ráná xiáwoyá maŋf arfá nŋwírí uxídná níméra nŋpeyearf

⁴ ríxa xfoyá nŋnŋ bŋaríwámíní enjáná o xámí umearfná sipisipfyf xiáwoyá maŋf umiŋfinaríŋf enagí nání númí warígfáríní.

⁵ Xenŋwí womí wí númí uxídpírfírméof. Maŋf áamá xenŋwí woyá umiŋfinaríŋagí nŋwíníro nání númí muxídpá nero éf upíráof.” uríŋnigíní.

⁶ Jisaso ewayf xwíyá apí uríagí aiwí xfo apí nání nŋjáf oimónífoyíní uréwapíymíníŋf yaríŋfíŋf nání nŋjáf mimónígfawixíní.

“Sipisipf píráŋíŋf awí mearoaríŋáoní nioníníŋf.” uríŋf náníníŋf.

⁷ O ayí nŋjáf mimónípa yaríŋagíŋf nání ámí ewayf xwíyáŋf re uríŋnigíní, “Aga nepa seararíŋíní. Nioní sipisipf xwfná fwíníŋf imóníŋáoníníŋf.

⁸ Nioní síní mibípa enjáná bigfá gíyí gíyí fwí meaarígfáyíníŋf imóníŋof. fwí xauráparígfáyíníŋf ení imóníŋof. E nerí aí sipisipfyf wigf maŋf arfá mŋwigfáríní.

⁹ Nioní níŋwaníŋoní fwíníŋf imóníŋáoníníŋf. Gíyí gíyí nioníyáyómíní fwiapáná yeáyf uyimíxemeámfáríní. Ará wíwákwíní epírfá nání fwiapíro peyearo nero epírfáríní.

¹⁰ fwí mearíŋo sipisipfo píŋf wimíníŋf baríŋímaní. fwí xauráparíŋf píŋkímí erí xwírfá íkíxerí wimíníŋf baríŋagí aiwí xewaníŋoní ríŋf wimíníŋf bŋŋáríní. Ewáraníŋf éfírxíníŋf dŋŋf nŋyimíníŋf imóníŋfíŋf síxí umímómíníŋf bŋŋáoníníŋf.

¹¹ Sipisipf nání píráŋíŋf awí mearoaríŋáoní, ayí nioníníŋf. Sipisipf nání awí píráŋíŋf mearoaríŋáoní sipisipf arírá wimíníŋf nerífná ‘Nioní nŋpíkíáná ayí ananíníŋf.’ yaiwiaríŋáríní.

¹² Nígwí meámíníŋf awí mearoaríŋf wo —O sipisipf xiáwo nimóníníŋf píráŋíŋf awí mearoaríŋo marfái, o sfwí sayf sipisipf roanímíníŋf baríŋagí nŋwíníŋfná sipisipf pŋnŋ níwíáríní éf úáná sfwí sayf rírómf erí xídfíxdowáf erí yaríŋfíníŋf.

¹³ O sa nígwí nání meámíníŋf yaríŋo enagí nání sipisipf nání nepa dŋŋf moaríŋímaní.” nuríŋf

¹⁴⁻¹⁵ re uríŋnigíní, “Sipisipf píráŋíŋf awí mearoaríŋáoní, ayí nioníníŋf. Ápo tŋnŋ nioní tŋnŋ xíxe mí ómíxínaríŋwíŋf nioní tŋnŋ sipisipf nioníyáyf tŋnŋ ení xíxe mí ómíxínaríŋwíŋf. Nioní gí sipisipf imóníŋfyo arírá wimíníŋf nání nupeírfná ayí ananíníŋf.’ yaiwiaríŋáoníníŋf.” nuríŋf

¹⁶ re uríŋnigíní, “Nioní sipisipf ámí wí —Sipisipf xwfná tŋyo dŋŋf imóníŋfíŋf marfái, ámí wí ení tŋŋáoníníŋf. Ayí wí aníŋf e xe ŋweáfírxíníŋf síŋwí wŋnípaxf mimóníŋíníŋf. Ayo ení wíníyí tŋŋf e awí neaáfíŋmíŋíŋf. Ayí gí maŋf arfá nŋniro xwfná tŋyo dŋŋfíŋf tŋnŋ nawíní imóníro awí mearoaríŋf ná woní axoní tŋŋf imóníro epírfáríníŋf.

¹⁷ Ámí síŋf nímoníníŋf wíáŋfíŋmeámíŋf nání sipisipfyo arírá wimíníŋf nerífná ‘Nioní níŋpérfná ayí ananíníŋf.’ yaiwiaríŋagí nání ápo dŋŋf síxí nŋyíníŋf.

¹⁸ Nioní áamá xe oníŋpíkíŋpoyíníŋf síŋwí mŋwínípa nerífná, wí nŋnŋpíkíŋpaxíŋf. Xe oníŋpíkíŋpoyíníŋf síŋwí wŋnaríŋáyf gíyí marfái, níŋwaníŋoníníŋf. Perí ámí wíáŋfíŋmearíŋf emíŋf nání ení síxí eáníŋfíŋf tŋŋáoníníŋf. Gí ápo o e éwíníŋíníŋf sekaxí nŋríníŋf éagí nání apí e epaxoníníŋf.” uríŋnigíníŋf.

¹⁹ Judayf ámínáowa Jisaso e raríŋagí arfá nŋwíro nání dŋŋf xíxegíŋf tŋnŋ nepayoro bŋ bŋ níŋníníróná

²⁰ wíŋf obaxowa re nŋra ugíawixíníŋf “Imífo dŋŋf uxíxéroaríŋagí nání xóxwí nerí raríníŋf. Pí nání arfá wiaríŋof?” nŋra wáfná

²¹ wíŋf re nŋra ugíawixíníŋf, “Xwíyá o raríŋfíŋf imífo xíxéroaríŋf wo yapí mŋrínaríníŋf. ‘Áamá imífo dŋŋf xíxéroaríŋfyf áamá síŋwí supárgíŋfyo síŋwí woxoapaxf imóníŋof.’ ríseaimónaríníŋf? Oweof.” nŋra ugíawixíníŋf.

Jisasomí ríwíŋf umogfá náníníŋf.

²² Sfá Judayf enjáná émayíŋf wa aní rídiyowá yaríŋfíwámí xórórf nero xwírfá íkíxegíŋf enagí nání ámí píráŋíŋf imíxáragíŋf sfá apí nání dŋŋf wíníŋf nání awí neáníro yayf yayaríŋfíŋf imóníŋáná

²³ —Ayí ínía earí imíŋf ríŋf yaríŋínaríníŋf. Íná Jisaso aní rídiyowá yaríŋfíwámí nŋpáwírí aní wíámífo wigf enjáníŋf mŋxíŋf ínáyí Soromono nání rŋnŋŋfíŋpímíŋf emearífná

²⁴ Judayf ámínáowa níwímearo mŋnŋ mŋnŋ xapíxapíŋf numero re uríŋfawixíníŋf, “Gíná jŋwaníŋoxíŋf nání xe níŋjáf oimóníŋpoyíníŋfŋf nearíŋfáríníŋf? Aníŋf yumíŋf nearíŋfáríníŋf? Joxí Kíraísoxíŋf, áamá yeáyí neayímíxemearfá nání aríowayá xwíŋf píaxíŋfyo dŋnŋ íwíaroníŋfyoŋf raríŋwáoxíŋf enjánáyíŋf, síŋjáníŋf áwaníŋf nearíŋfíŋf.” uríŋfagíŋf

²⁵ Jisaso awamíŋf re uríŋnigíníŋf, “Nioní ríxa áwaníŋf searíŋagí aiwí soyfíŋf ‘Nepa neararíníŋf.’ níyáwíro dŋŋf mŋnŋkwíroaríŋof. Emíŋf gí ápo e éwíníŋíníŋfŋf nŋríníŋf nioní yaríŋfáŋf síŋjáníŋf áwaníŋf ayí oríníŋíŋf seararíŋagíŋf aí

- ²⁶ soyíné gí sipisipíyínéníní mimónípa nerí nání nioní díní mìníkwíroaríní.
- ²⁷ Sipisipí nioníyáyí gí maní aríá níníro nixídargíáriní. Nioní ayo mí nìwómíxírí
- ²⁸ díní aníní íníná nweapíríá nání mìní wiarínagí nání wí anínípríá meníní. Sipisipí nioníyáyí níníwéú tñí íá xirínagí nání áamá gíyí nírápípríáriní?
- ²⁹ Gí ápo sipisipíyí niapíníriní. O áamá nìyoní seáyí e wimónínagí nání nioníyá gí imóníníyí ápo níníwéú tñí ení íá xirínagí nání áamá gíyí urápípríáriní?
- ³⁰ Nioní tñí ápo tñí axowawiríní.” uríagí
- ³¹ Judayí ámináowa xámí yaníro egíápa síná tñí Jisasomí opíkianeyíníro mearínagíá
- ³² Jisaso re urínínigíní, “Nioní emímí ápo e éwíniginí nírínípi obaxí seaiwapiyíáriní. Gímíní gípi seaiwapiyíápi nání síná tñí nípikianíro yaríní?” uríagí
- ³³ Judayí ámináowa re urígíawixíní, “Amípi naní joxí yarínípi wí nání síná tñí rípiikianí mīyarínwíní. Joxí aga ámáoxí enagí aiwí Nwááoníríníní nírínírinípiní dání Goríxomí ríperírí umeararínagí nání rípiikianí yarínwíní.” uríagíá
- ³⁴ Jisaso xíomí wíkwí wónarígíápi píyíá owépoyíní re urínínigíní, “Segí nḡwí ikaxí eánínípiní Goríxo re rínípi níríní meánípa rení, ‘Nwááoní re rínaniginí, ‘Seyíné ení nḡwáéyíné imóníní.’ rínaniginí.’ níríní meánípa rení?”
- ³⁵ Soyíné nījáriní. Xwíyíá Bíkḡwíyo eánínípi wí surímá rínipaxí mimóníní. Ayínání Goríxo segí aríowamí ‘Seyíné ení nḡwáéyíné imóníní.’ uríní enagí nání
- ³⁶ soyíné pí nání ápo nínírpéari xwíá tíyo nḡwááoníní re searáná, ‘Nioní Goríxomí xewaxoníríní.’ searáná pí nání mīxí níníro ‘Joxí Goríxomí ríperírí umearíní.’ níríníriní?
- ³⁷ Nioní emímí gí ápo e éwíniginí nírínípi mepa nerínáyí, díní níníkwíro ‘Nepa oríní.’ mīniáiwípa éríxíní.
- ³⁸ E nīsearírí aiwí nioní emímí ápo e éwíniginí nírínípi nepa nerínáyí, soyíné xwíyíá nioní seararínápi aríá níníro díní mìníkwíro ‘Ayí oríní.’ nīaiwíríxíní. ‘Ápo tñí nawíní imónígíwáuríní. Axowáuríní.’ nīniáiwíro nījá imóníprí nání emímí nioní yarínápi díní íkwírópoyí.” uríagí
- ³⁹ xámí yaníro egíápa omí íá oxíraneyíníro yaríná ananí éfí múroníniginí.
- ⁴⁰ Jisaso ámí nurí inígí Jodaní rapáyo nīxerí Jono xámí ámáyo wayí umeainje nání nurí e nḡweanjaná
- ⁴¹ áamá obaxí xó tñí e nání nībíro re rínayígíawixíní, “Wayí neameainí Jono emímí wí mepa nerí aiwí amípi áamá ro nání ríníyí ríxa xíxerí imóníní.” nírínayíróná
- ⁴² ámí obaxí wí díní wíkwírógíawixíní.

11

Rasaraso pení náníriní.

¹⁻² Áamá wo, Betaní díní Rasarasoyí ríníno sīmíxí yaríná —Aní ayí xó xegí xexírímeáipáú Mariaí tñí xínapi Mataí tñí ípáuyá aní ení eríní. Mariaí ayí apíxí ríwíyo Ámínáoyá síkwíyo weríxí nīwíwayímómáná dífá tñí kwíríníriní. Ímí xexírímeáo Rasaraso sīmíxí wiarínagí nání

³ xínapi xanínipáú Jisaso tñí e nání xwíyíá re uowárigísisixíní, “Ámínáoxíní, aríá ei. Ámá joxí díní síxí uyaríníyí sīmíxí yaríní.” uowárigíáí aí

⁴ Jisaso aríá e nīwíríná re ríníniginí, “Sīmíxí o yarínípi nīpení nánímaní. Ámáyí ení síxí eáníní Goríxoyá síkwí wīnanírí ero Goríxomí xewaxoní yayí seáyí e dání nīmeanírí ero epíríá nání sīmíxí apí wīmeaníríní.” uríníniginí.

⁵ Jisaso Mataímí tñí xínanínímí tñí ípáúmí xexírímeáo Rasarasomí tñí ayo díní síxí nuyírí aiwí

⁶ “Rasaraso sīmíxí yaríní.” uríagíá aríá nīwíríná ámí sfá wíyáú xó nḡweanjeníniginí.

⁷ E nīnḡweanísáná xegí wíepísaríníowamí re uríníniginí, “Ámí Judia píropenísíyo nání owaneyí.” uríagí

⁸ wíepísaríníowa re urígíawixíní, “Nearéwapiyaríníoxíní, ayí xámí síná tñí rípiikianí egíé nání ámí numíní ríneararíníní?” uríagíá xó íkwáwíyíní imóníní nání

⁹ ewayí xwíyíá re uríníniginí, “Sogwí íwíapíe dání wée nání awá wé wúkaú síkwí wáú tñíriní. Ámá íkwáwíyíná aní neríná ná eánarígíámaní. Xwíá tíyo wíá ókínagí nání síkwí píráníní nīwínaxída nuro nání ná eánarígíámaní.

¹⁰ E nerí aí ámá áríwíyímí aní neríná ná eánarígíáriní. Síkwí nīwíga upírí wíá mókínagí nání ná eánarígíáriní.” nurírí ayí re oyaiwípoyíní “Goríxo wimónarínípi nixídíríná ayí íkwáwíyíná aní nemerínáníní ríá imóníní?” oyaiwípoyíní

¹¹ e nurimáná awami re uriniginini, “Negí nikumixiniri emearinwáo Rasaraso simixí neri sá weni. E neri aí nioni saiwiári wiminiri warinini.” uragi

¹² wiepisarinjowa re urigawixinini, “Ámináoxini, sa sání nweríná anani naní imóninijoi.” nuriro

¹³ awa “Rasaraso sa sá wenagi nání rfa neararinini?” niyaiwiro e uragfa aí Rasaraso rixa péf nání inimi nuriri nání

¹⁴ ámi nipikwini sjaní áwaní re uriniginini, “Rasaraso rixa piyirini.

¹⁵ E neri aí soyíné sinjwí winipiripi nání yayí ninarini. O simixí yaríná nioni xó tñi minjweáá enagi nání soyíné nioni emíapi sinjwí ninaniróna dñí níkwíropirí nání yayí ninarini. O tñí e nání owaneyi.” uragi

¹⁶ Tomaso —O xegí yóf ámi bí Didimasoyí rarigíorini. O xó tñi wiepisariní wíamí re uriniginini, “O tñi nawíni peaníwá nání none ení owaneyi.” uriniginini.

¹⁷ Jisaso Rasarasoyá aní tñí e nání anjwí e nibiríná arfá re winiginini, “O rixa niperi xwáripáyo tigfámi enáná sfá wíyau wíyau pwéfini.” arfá e winiginini.

¹⁸ Aní Rasarasoyá Betaniyí rinije Jerusaremi dání áiwimimani. Sa kiromita waú wo imóninjerini.

¹⁹ Ayínáni Judia piropenisíyo dñí obaxí wí xexirímeáo Rasaraso péf nání Mataími tñi Mariaími tñi ipaúmi oganj wianiro nání nibiro ipaú tñi njeanáná

²⁰ Mataí “Jisaso barini.” rinarinjagfa arfá níwiri óf e wirímiaumini nuri xinaniní Mariaí siní aníyo njeanáná

²¹ í Jisasomí re urémaniginini, “Ámináoxini, joxí re ninjweari sinjwiriýí, gí níríxímeáo nipémniri enjmani.

²² E neri aí niini re nipimónarinini, ‘Gorixomí pí pí nání yaríní wíyí agwí aí anani xixeni siinijoi.’ nipimónarinini.” uragi

²³ Jisaso re uriniginini, “Dixí rírixímeáo ámi níwiápnímeanijoi.” uragi

²⁴ Mataí re uriniginini, “O sfá yoparíyi áamá nñi níwiápnímeaniróna o ení wiápnímeaníapi nání niini nijárinini.” uragi

²⁵ Jisaso re uriniginini, “Áamá piyí egíáyí ámi níwiápnímeáro siní epíri nání dñí síxí umímoarinjáyí, ayí nionirini. Nioni dñí níkwírófá giyí giyí nípéro aí ámi siní upírárinini.

²⁶ Áamá siní nero dñí níkwírófá giyí giyí wí anínipírfá menini. Jíxi dñí níníkwírori ‘O nepa rfa ninarini?’ riniaiwiarinini?” uragi

²⁷ í re uriniginini, “Oyi, Ámináoxini, niini joxí dñí níkwírori re siaiwiarinini, ‘Kiraísoxi, niaíwí Gorixoyáoxíraní? Eníná dání re rigíoxíraní, ‘Aríowayá xwíá piáxíyo dání áamá wo yeáyí neayimixemeanfa nání iwiaroníárinini.’ rigíoxíraní?’ siaiwiarinini.” uriniginini.

²⁸ E nurimí nuri xinaniní Mariaími “Eini.” nuriri yumí re uriniginini, “Nearéwapiyarino nírémónapiri jíxi nání ‘Obini.’ rarini.” uragi

²⁹ í arfá e níwiríná aníni níwiápnímeámi Jisaso tñí e nání uriniginini.

³⁰ Jisaso siní aní e mírémónapí siní Mataí tñi órórí iníe njeanáná

³¹ Judayí aníyo Mariaí tñi nawíni ninjweámáná oganj wiarigíáyí í aníni níwiápnímeámi peyeáagi níwiniro xexirímeáoyá xwáripáyo ámixíá eminiri nání wariniri númi úagfa

³² Mariaí Jisaso roñe nírémori níwiniríná xóyá síkwí tñí e nípkínímeari re uriniginini, “Ámináoxini, joxí re ninjweari sinjwiriýí, gí níríxímeáo pémniri enjmani.” uragi

³³ Jisaso í ámixíá yarínagi níwiniri Judayí í tñi barigíáyí ení ámixíá yarínagfa níwiniri wá níwuniri xwíoxíyo dání dñí rfa uxearinagi

³⁴ re uriniginini, “Seyíne omí ge tigfawixinini?” uragi re urigfawixinini, “Ámináoxini, nibiri sinjwí wínei.” uragfa

³⁵ Jisaso ení njwí eariginini.

³⁶ Njwí eáagi Judayí sinjwí e níwiniro re rigíawixinini, “Omí aga dñí síxí uyíno enagi nání rfa eaarinini?” raríná

³⁷ wí re rigíawixinini, “Áamá royí sinjwí supárinomí sinjwí míwoxoapa eníraní? Rasaraso siní siní eními nibiri sinjwiriýí, piyí mepa oeniri siní imíximiniri mepa epaxíraní?” rigíawixinini.

Jisaso Rasaraso piyomí siní imixiní nánirini.

³⁸ Jisaso ámi wá bí níwuniríná oyá xwáripá —Awá sñá ófíyi enagi nání sñá wo proárininíwárinini. Awá tñí e nírémori

³⁹ re rɪŋɪnɪgɪnɪ, “Sɪŋá ro rɪwómópoyɪ.” uráná penjomɪ xexɪrɪmeáɪ Mataɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámɪnáoxɪnɪ, nene omɪ tɪŋwáé dání sɪá wɪyáú wɪyáú rɪxa órɪŋɪ ɛŋagɪ nánɪ rɪxa pɪyánɪ neaanɪŋɔɪ.” urɪágɪ

⁴⁰ Jisasó re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ re mɪrɪrɪpa réanɪgɪnɪ, ‘Jɪxɪ dɪŋɪ nɪnɪkwɪrorɪnáyɪ, ɛŋɪ éánɪŋɪ Gorɪxoyáɪ sɪŋwɪ wɪnɪrɪfɪnɪ.’ mɪrɪrɪpa réanɪgɪnɪ?” urɪágɪ

⁴¹ wa sɪŋá emɪ rɪwómóáná Jisasó aŋɪnamɪ sɪŋwɪ nanánɪrɪ re rɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ápoxɪnɪ, Rasarasó nánɪ rɪxɪŋɪ wuriyáɪpɪ arɪá níagɪ nánɪ yayɪ siarɪŋɪnɪ.

⁴² Nionɪ rɪxɪŋɪ rɪránáyɪ, joxɪ íníná arɪá niarɪŋagɪ nánɪ nionɪ nɪjɪá aiwɪ oxɪ apɪxɪ re rogɪá tɪ dɪŋɪ nɪnɪkwɪroro ‘Gorɪxo urowárenapɪŋorɪfani?’ oniaiwɪpoyɪnɪrɪ rɪrarɪŋɪnɪ.” nɪrɪmáná re ɛŋɪnɪgɪnɪ.

⁴³ ɛŋɪ tɪnɪ nɪrɪrɪ rɪaiwá re rɪŋɪnɪgɪnɪ, “Rasarase, ɪwɪapeɪ.” ráná

⁴⁴ re ɛŋɪnɪgɪnɪ. Penjo ɪwɪapɪŋɪnɪgɪnɪ. Penjo ɪwɪapáná írɪkwɪ wɪ wéyo tɪnɪ sɪkwɪyo tɪnɪ xopɪxopɪ rónɪrɪ rapɪrapɪ wú tɪnɪ mɪŋɪyo xopɪxopɪ rónɪrɪ ɛŋagɪ nánɪ Jisasó re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Xopɪxopɪ rónɪŋɪfɪ ɪkwɪkweámɪ nɪwɪro wárɪpoyɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

Judayɪ ámɪnáowa “Jisasomɪ opɪkianeyɪ.” rɪnárɪgɪá nánɪrɪnɪ.

⁴⁵ Judayɪ obaxɪ wɪ Mariaɪ tɪŋɪ e nánɪ bɪáyɪ Jisasó e éagɪ nɪwɪnɪro omɪ dɪŋɪ wɪkwɪróagɪa aiwɪ

⁴⁶ wɪ Parisiowa tɪŋɪ e nánɪ nuro Jisasó éfɪpɪ nánɪ áwanɪ urɪágɪa nánɪ

⁴⁷ Apaxɪpánɪŋɪ ímónɪgɪá xwéowa tɪnɪ Parisiowa tɪnɪ Jisasó nánɪ xwɪyɪá ímɪxanɪro nánɪ Judayɪ mebáowamɪ awɪ neaárɪro re nɪrɪga ugɪawixɪnɪ, “Ámá oyɪ emɪmɪ ayá wɪ yarɪŋagɪ nánɪ arɪre yanɪwárɪnɪ?” nɪra nurɪná

⁴⁸ re rɪnɪgɪawixɪnɪ, “None o xegɪ yarɪŋɪpɪ xe anɪŋɪ néra ounɪrɪ sɪŋwɪ nɪwɪnárɪrɪnáyɪ, ámá nɪnɪ omɪ dɪŋɪ nɪwɪkwɪroro neróná Romɪ dánɪyo —Ámá Romɪyɪ rɪnɪgɪáyɪ Judayɪ sɪmanɪyónɪŋɪ ínɪmɪ wurɪnɪgɪáyɪrɪnɪ. ‘Ámá ayo mɪxɪ oxɪdowáraneyɪ.’ rarɪná ayɪ nɪbɪro negɪ anɪ rɪdɪyowá yarɪŋwáiwá pɪpɪnamɪ ero negɪ ámáyo ɛnɪ xwɪrɪá ɪkɪxero epɪrɪxɪnɪrɪ nánɪ arɪ yanɪwárɪfani?” rɪnarɪná

⁴⁹ wigɪyɪ wo, Kaɪapasoyɪ rɪnɪŋo —O xwiogwɪ omɪ dání apaxɪpánɪŋɪ ímónɪgɪáwamɪ seáyɪ e wimónɪŋorɪnɪ. O nɪwɪápɪnɪmearɪ mɪxɪ nurɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné aga nɪjɪá bɪ mímónɪgɪoyɪnérɪnɪ.

⁵⁰ Rɪpɪ nánɪ ɛnɪ dɪŋɪ nenɪwɪpero mɪmoarɪŋɔɪ, ‘Negɪ ámá nɪnɪ pepɪrɪxɪnɪrɪ ayɪ rɪnɪŋɪ meaanɪrɪ éfáɪpɪ nánɪ ámá ná wonɪ rɪnɪŋɪ apɪ nɪmearɪ nɪpérɪnáyɪ, negɪ dɪŋɪyo dání nanɪrɪnɪ.’ mɪmoarɪŋɔɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

⁵¹ O rɪŋɪpɪ xegɪ dɪŋɪyo dání mɪrɪŋɪnɪgɪnɪ. O xwiogwɪ omɪ dání apaxɪpánɪŋɪ ímónɪgɪáwamɪ seáyɪ e wimónɪŋo ɛŋagɪ nánɪ wɪá nɪrókiamorɪ rénɪŋɪ rɪŋɪnɪgɪnɪ, “Jisasó negɪ Judayo arɪrá nɪwɪrɪná upeinɪŋɔɪ.

⁵² Negɪ Judayɪ nánɪnɪ marɪáɪ, Gorɪxoyá niaíwɪ ímónɪgɪá amɪ gɪmɪ ɪweagɪáyɪ ɛnɪ ámá axɪfɪnɪŋɪ ímónɪpɪrɪá nánɪ upeinɪŋɔɪ.” ɛnɪŋɪ rɪágɪ nánɪ

⁵³ sɪá ayimɪ dání xɪomɪ pɪkianɪro nánɪ mekaxɪ nɪra ugɪawixɪnɪ.

⁵⁴ Jisasó xɪomɪ pɪkianɪro mekaxɪ nɪra warɪŋagɪa nánɪ Judayɪ tɪŋɪ e ámɪ sɪŋánɪŋe memepa nerɪ ámá dɪŋɪ meanɪ tɪŋɪmɪnɪ omɪŋɪ tɪŋɪ e nánɪ nurɪ anɪ onɪmɪá bɪ Ipɪremɪyɪ rɪnɪŋɪpɪmɪ xegɪ wɪepɪsarɪŋowa tɪnɪ nawɪnɪ ɪweanáná

⁵⁵ sɪá Anɪnajo Neamúroagoɪ rɪnɪŋɪfɪ anɪwɪ e ímónɪŋagɪ nánɪ ámá obaxɪ sɪá ayɪ sɪnɪ mímónɪpa ɛŋáná Judayɪ wigɪ yarɪgɪápa Gorɪxo oneamímɪnɪrɪ ɪgɪá éananɪro nánɪ wigɪ omɪŋɪ tɪŋɪmɪnɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ Jerusalemɪyo nánɪ nuro

⁵⁶ e dání Jisasó nánɪ pɪá nmero anɪ rɪdɪyowá yarɪgɪwáýá ákɪŋáyo ínɪrɪwámɪnɪ éfɪ nɪromeroná re nɪrɪga ugɪawixɪnɪ, “ ‘O aiwá rɪpɪ nánɪ wɪ mɪbɪpa epaxɪrɪnɪ.’ rɪseaimónarɪnɪ?” nɪrɪga ugɪawixɪnɪ.

⁵⁷ Apaxɪpánɪŋɪ ímónɪgɪá xwéowa tɪnɪ Parisiowa tɪnɪ Jisasomɪ ɪá oxɪraneyɪnɪróná re rɪnárɪgɪá ɛŋagɪ nánɪ “Jisasó ge ge ɪweanagɪ ámá go go nɪwɪnɪrɪná nɪbɪro áwanɪ nearɪrɪxɪnɪ.” rɪnárɪgɪá ɛŋagɪ nánɪ e nɪrɪga ugɪawixɪnɪ.

12

Mariaɪ werɪxɪ nanɪ bɪ Jisasomɪ sɪkwɪyo iwayɪmonɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

¹ Jisasó sɪá Anɪnajo Neamúroagoɪ rɪnɪŋɪfɪ ímónɪnɪfá nánɪ sɪá wé wɪúmɪ dánɪ wo sɪnɪ ɛŋáná o anɪ Betaniyɪ rɪnɪŋe Rasarasó, ámɪ sɪŋɪ ímɪxɪŋo ɪweanɪpɪmɪ nánɪ nurɪ ɪweanáná

² ámá anɪ apimɪ dánɪ wɪ aiwá Jisasó nánɪ rɪá nɪyearo Mataɪ aiwá nɪxerɪ yanɪ nɪwɪa warɪná Rasarasó ámá Jisasó tɪnɪ aiwá narɪgɪáyɪ tɪnɪ nawɪnɪ nɪŋweámáná aiwá narɪná re ɛŋɪnɪgɪnɪ.

³ Mariaí werixí awiaxí nígwí xwé roñí wá —Sixí wíxaú enjáná xegí saní kiro wo imónipaxíwáriní. Awá nímearí Jisasomí síkwí sosíayo niwayímómáná xegí d́á t́níní kwíkwírimí yaríná xegí sinadiníj áamá anjwámí nweagíáyo ńyoní weaárfagí aí

⁴ Isikariotí d́ánj Judaso —O wiepísariñowa ení woríní. Jisaso nání ḿiyí wurímáníri imóníño, ayí oríní. O níwiápnímearí re ríñiniginí,

⁵ “Pi nání werixí d́ánj naní eearínj awá ámayo K300.00 nání bí nerane nígwí meáwápi áamá uyípeayíyo arírá wianí nání ḿníní ḿwipa réwíní?” ríñiniginí.

⁶ O uyípeayíyo d́ánj sipí níwirí nání e murí f́wí meearíñoríní. Ayínání nígwí wowíyí o f́á nixíriní nání nígwí wa t́ápi bí f́wí meearíño enagí nání e ŕfagí

⁷ Jisaso re ríñiniginí, “Í niaríñf́pi xe owíníri síñwí winípoi. Śá nioní nítipírfáyimi e nání xe oxíriní.

⁸ Áamá uyípeayí śníní seyíné t́níní aníñj nweapírfá enagí nání ayo gíní gíná ‘Arírá owianeyí.’ níseaimónírnáyí, ananí arírá wípaxíriní. E nerí aiwí nioní seyíné t́níní nawíní aníñj re nweámí meñagí nání seararíñiní.” uríñiniginí.

Apaxípáníñj imónigíá xwéowa “Rasarasomí ení píkíwaniginí.” rínigíá náníriní.

⁹ Judayí obaxí “Jisaso aní apimí nweaní.” rínaríñagíá aríá níwiro Jisasomíní síñwí wínaníro marf́á, Rasaraso, síñj imíxíñomí ení wínaníro b́fagíá aiwí

¹⁰ Apaxípáníñj imónigíá xwéowa xwíyíá nimíxíro “Rasarasomí ení píkíwaniginí.” rínigíawixíní.

¹¹ Jisaso Rasaraso píyomí síñj imíxíñj enagí nání Judayí obaxí wigí ámnáowa t́ámíní ṕníní níwiárimí nuro Jisasomí d́ánj wíkwíroaríñagíá síñwí níwíníro nání e níriníro mekaxí megíawixíní.

Jisaso Jerusaremiyo nírémoríná ḿixí ináyí rémoarígíápa rémoní náníriní.

¹² Áamá obaxí aiwá śá Aníñajo Neamúroago ríníñyí nání imíxarígíápi nání Jerusaremiyo epíroyí egíáyí śá wegíá wíápi t́níní aríá re wigíawixíní, “Jisaso Jerusaremiyo re nání baríní.” aríá e níwiro

¹³ Írimíñj eearígíáyí wí nídoro o t́níní óf e órórí ináníro nání níméámí nuróná apí re níra ugíawixíní, “Goríxomí seáyí e oumeaneyí. Áamá Goríxo urowárenapíñj royí oyá d́ánj t́níní seáyí e oimóníní. O ḿixí ináyí Isírerene negoríní.” O t́níní óf e órórí ináníro apí e níra waríná

¹⁴⁻¹⁵ Jisaso Bíkwíyo re níriníri eáníñf́pi t́níní xíxení eníñiginí, “Saioní —Jerusaremi nání d́fwí yof bí Saioníriní. Apimí nweáyíné síñwí winípoi. Segí ḿixí ináyo dogí sipíkíyo níñweámáná iwo baríñagí nání amípi wí nání wáyí mepaní.” níriníri eáníñf́pi t́níní xíxení o dogí sipíkí wo nímearí seáyí e níññwearí níméámí bíñiniginí. E éagí aiwí

¹⁶ axínáyí wiepísariñowa x́o yaríñf́pi nání “Ayí nání ŕá yaríní?” ḿiyaiwí majf́á néra núfasáná Jisaso ríxa níkníriní níwiápníméámí aníñnamí nání nípeyimáná enjáná x́o nání e níriníri eáníñf́pi nání d́ánj winíri áamá ayí x́omí seáyí e número wigíápi nání ení d́ánj winíri egíawixíní.

¹⁷ Áamá Jisaso Rasaraso xwáripáyo wenjáná “f́wiapeí.” nuríri síñj imíxaríná x́o t́níní e níññwearo síñwí wínarogíáyí o éfpí nání repíyí níwiéra emearíñagíá nání

¹⁸ áamá epíroyí egíáyí emímí x́o ení apí nání repíyí néra waríñagíá aríá wíá enagí nání o t́níní óf e órórí ináníro nání ugíawixíní.

¹⁹ Ayínání Parisiowa re rínigíawixíní, “Síñwí winípoi. Áamá obaxí t́níní baríñagíá nání none o nání rínárfwápi aríge yaníwiní? Síñwí winípoi. Oxí apíxí śfwí niaíwí ńníní omí ríxa númí baríñojí.” rínigíawixíní.

Émáyí wí Jisasomí síñwí wínaníro egíá náníriní.

²⁰ Áamá śá aiwá apí imíxarígíápipí Goríxomí seáyí e umeaníro nání úfáyí wí áamá Gírikíyí ríníñyíriní.

²¹ Ayí Pirípomí —O wiepísariñowa wo aní Betísaida ríníñj Garirí píropenísíyo ikwítróníñpímí d́áñoríní. Ayí omí níwímearo ríxíñj re urígíawixíní, “Rároxíní, ‘Jisasomí síñwí owíñaneyí.’ neaimónáriní.” urf́agíá

²² Piripo nuri xexírf́meáo Adíruomí áwaní nurítmí awaú nuri Jisasomí áwaní urf́agí

²³ Jisaso áamá ayo re uríñiniginí, “Áamá imóníñjóní seáyí e nimóníri ikínímíá nání ríxa anjwí ayoríní.” nuríníri

²⁴ ewayí xwíyíá bí x́o penf́ápi nání re uríñiniginí, “Aga nepa seararíñiní. Wití síyí wo urí nerí xwíáyo ḿpiéropa nerínáyí, xegípi ropaxíriní. Urí nerí xwíáyo nípiérorínáyí, ná obaxí wépaxíriní.

²⁵ Ámá xewaníño nánini ayá rímxíníff go go anínmíxínínfáriní. Ámá xewaníño nánini ayá mírímíxíní ámá wíyo nání ení ayá urímíxíníff go go manínmíxíní díní nýimíní imónínípi tñño imónínfáriní.

²⁶ Ámá 'Jisaso wimónarínípi éimígini.' yaiwiaríní go go nioní níxídfwínígini. Nioní amí gími ñweáámí 'Jisaso wimónarínípi éimígini.' yaiwíff go go xífo ení e ñweanfáriní. Ámá nioní e éiríxíníri nimónarínípi yariní gomí gomí ápo wé íkwianwíyo uñwiráriní.

Jisaso xífo mí píkípríápi nání uríní nánirini.

²⁷ "Agwí ríná ríxa díní ríá níxearínagi ápomí píoi urímíni? 'Ápoxini, xearíní nioní nímeanípi "Míwimeapa oeni." osimónini." urímíniréni? Oweoi, ríná apí onímeaníri nání bíná enagi nání wí e urímíméini.

²⁸ 'Ápoxini, díxí yóí seáyí e imíxiri ení síxí eáníní joxiyápi ámayo síwá wiri éiríxini.' ríraríníni." ráná re enínigini. Anínamí dání xwíyá bí re rínénapínigini, "Nioní emímí joxí níwíwapyirínípmí dání gí yóí ríxa seáyí e nimíxiri gí ení síxí eánínípi síwá níwírí aiwí ámi bí tñní síwá wimíni." rínénapínigini.

²⁹ Xwíyá e rínénapíagi ámá e epíroyí nero rówapígíyá arfá e níwiro nání wí "Sa akíríwí raríni." raríná wí "Aníñají wo xífo mí uríní." raríná

³⁰ Jisaso ayí e rínarínagi arfá níwírí re uríníni, "Maní apá nioní nání mírínénapínoi. Seyíné díní mopírí nání rínénapínoi.

³¹ Goríxo ámá xwíá tñño díníyo xwíyá umeáriní ríxa anwí ayoríni. Xwíá rírímí menweano —O oboríni. Omí xopírírí wíni ení anwí ayoríni.

³² Níwianíoni xwíá dání seáyí e nímfeyoááná nioníyá díníyo dání ámá níní nioní tífáminí bípíríriní." nuríri

³³ xewanínomí íkfáyo níyekwíroáriní penfápi nání díní omópoyíní e uríagi

³⁴ ámá e epíroyí egfáyí re urígíawixíni, "Negí ñwí ikaxí eáníníyo dání 'Kíraislo, ámá yeáyí neayímíxemeaní nání aríowayá xwíá piáxyo dání iwíaroníoyí raríñwáo, aníní íníná ñweanfáriní." rínínagi arfá wíñwá enagi nání joxí aríge nerí 'Ámá imónínomí nípíkíro íkfáyo níñwíríríro seáyí e umíeyoapíríriní.' neararíníni? Ámá imónínoyí goríni?" uríagi

³⁵ Jisaso xewaníño wfáníní enagi nání ewayí xwíyá bí nuríri re uríníni, "Wfápi sfá áríní wíyo seyíné tññí e ónínínoi. Sfá seaóríníni síní wfá óníná aní époyí. Ámá sfá yíníní yarígíyí 'Ámí iyí ríwaríníni?' mýaiwíarígí enagi nání seararíníni.

³⁶ Wfápi síní seyíné tñní níñweari seaóníná wfápiyá níaiwíyínéní wimóníprífa nání wfápmí díní wíkwírópoyí." uríníni.

O xwíyá apí nurárimí píní níwíárimí nurí píní ñweanínigini.

Judayí obaxí Jisasomí díní míwíkwírogfá nánirini.

³⁷ Judayí Jisaso wígf síñwí tññí e dání emímí ayá wí wíwapiyáí aí síní díní míwíkwíró nero "Ayí orfáni?" mýaiwíawixíni.

³⁸ Ayí rípi nání e egfawixíni. Xwíyá wfá rókiamoagí Aisaiaoyí ríníño xegí Judayí nání nírirí eaní rípi, "Ámináoxini, negí repíyí wíarínwápi gíyí 'Neparíni.' níyaiwíro díní neakwírogfáriní? Oweoi. Ámináoxiniyá ení síxí eánínípi gíyo síwá wíáná mí nómxíro níjfé imónígíriní? Oweoi." nírirí eanípi xíxení imóníní nání Judayí Jisasomí díní míwíkwírogfawixíni.

³⁹⁻⁴⁰ Xwíyá ámi bí Aisaiao nírirí eaní rípi, "Ámá ayí píráníní síñwí wíñíro díní píráníní moro neróná saníní nimóníro wígf íwí yarígíápi emí nímamoro ámi Goríxo tífáminí upíríxíní síñwí upíríro díní síñáníní wímíxiri eníriní." Aisaiao e nírirí eanípi xíxení imóníní nání Judayí Jisasomí díní míwíkwíropaxí imónígíriní.

⁴¹ Aisaiao oríñá níwínírfná Goríxo uowárenapínífo níkníri ñweanagi níwíníri nání o nání e ríníriní.

⁴² Judayí níní Jisasomí díní míwíkwíroarínagi aiwí Judayí áminá obaxí wí aí omí díní níwíkwíro aiwí Parisiowa negí rotú aníyo dání yóí emí neakwírmopíríxíní wáyí nero nání waropárí níñíro "Jisasomí xídarínáoníriní." mírínígfawixíni.

⁴³ Weyí Goríxo umearínípi nání mímimónípa nerí weyí ámá umearígíápi nání níwimóníri nání waropárí níñíro "Jisasomí xídarínáoníriní." mírínígfawixíni.

"Nioní rarínápmí dání ámá níní epayónípríriní." uríní nánirini.

⁴⁴ Jisaso ení tñní ríaiwá nírirí re ríníni, "Nioní díní níkwíroarígí gíyí gíyí nioníni díní mímíkwíroarínoi. Nírowárenapínomí ení díní wíkwíroarínoi.

⁴⁵ Nioní síñwí nanarígí gíyí gíyí nírowárenapínomí ení síñwí wíarínoi.

⁴⁶ Ámá nioní díní níkwírófáyí aníngí sáfá yiniŋe mĩnweapa éfrĩxinirí xwáfá tĩyo wáfániŋí wókímĩximĩnĩrí bĩnárĩnĩ.

⁴⁷ Nioni á má xwá t'áyo nweag'áyo xwiyá umeáriminiri mib' á má niyoní yeáy uyimixemeáfaniri b'járini. Ayináni á má xwiyá nioní rarínápi ará niniro aí minixá'dá giv' gíyo nioní wí xwiyá umeárarinámani.

⁴⁸ Ámá niont ríwí nínimoro xwiyá niont rarínápi peayí níwianiro éfáyí woní woní xwiyá meárinpaxípi ríxa went. Xwiyá niont uráná aráa mínigáyo dání sáa yoparíyimi xwiyá meárinpaxí enaqí nání rarínini.

⁴⁹ Niontí gí dínfýo dání wí mírí ápo, xewaníño nîrowárénapiño amípi niontí urímfápi nání sekaxí nîrínfí enaqí nání gí dínfýo dání rarínámamí.

⁵⁰ Ápo sekaxí rɨŋɨpimi áma dɨŋɨ níkwɨrorɨŋɨpimi dani dɨŋɨ niyimɨŋɨ tɨgá anɨŋ ininá ŋweapɨfá nani imónipaxɨ enagɨ nani nionɨ níjárɨnɨ. Ayinánɨ amɨpí nionɨ seararɨŋápi, ápo nɨrɨŋɨpini seararɨŋárɨnɨ.” urɨŋɨnigɨnɨ.

13

Jisaso wiep̄sar̄iṇowam̄ si kw̄ sos̄áyo iḡá weaṇ̄ nán̄r̄in̄i.

¹ Aiwá sá Anjñajo Nteamuroagoti rinñijñyi nánt sinñ mimixipa enjáná Jisaso xwá tño pññ nñwiárinñi xano tñ nánt yinñ anjwñ ayo enjagñ nánt o nñjárinñ. Ámá xfo xegñ imónigñávo ñinñ sixñ nuya nñbñsáná xfo pene nantñ aí nuya unñnigñinñ.

2 Šápi tñi xfo tñi xwepi sariŋowa tñi aiwá apí nanro nán awí neánímána Obo re eninigini. Saimonomi xewaxo Isikarioti dání Judaso nuri Jisaso nán mtyí ouriniri dñj ntwikwírómáná enána

³ Jisaso xegf xano amipí n'ni fániní wiefxíniasiní enagi nání nijá imóniri Gorixo t'ámni b'ni'pí nání nijá imóniri ámi xfo t'ámni unfápi nání ení nijá imóniri nerí nání

⁴ aiwá náriŋŋe dání n̄wiáp̄n̄imeari xeḡ rap̄rap̄ e p̄án̄iŋȳf̄ n̄ip̄írár̄imáná roari x̄f̄ wú
n̄imeari íriŋȳo n̄ik̄f̄kiyin̄imáná

⁵ ini+gʷ pʰer+ɬ wɨnamɨ niwayɨmorɨ wiepɨsarɨŋowamɨ sɨkwɨ sosʰáyo igʷá nɨweáa nuri
roarɨɬ kʰkɨvinɨnú tɨnɨ nɨkwɨra nuri

⁶ rixa Saimonĩ Pitaomĩ wiminĩrĩ yarĩná re urĩjĩnigĩnĩ, “Ámináoxĩnĩ, joxĩ gĩ síkwĩyo igfá neáminĩrĩ rĩyarĩnĩnĩ?” urĩagĩ

⁷ Jisaso re urɛnɛnigɛnɛ, “Nɔnɛ simɛpɛ nɛnɛ agwɛ joxɛ majɛ nimɔnɛrɛ aiwɛ rɛwɛnɛ ‘E nɛwɛpɛvimɛnɛrɛ rɛa enɛnigɛnɛ?’ nɛyɛiwɛrɛ nɛjɛa imɔnɛrɛfɛrɛnɛ.” urɛfagɛ

⁸ Pitaŋ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, "Ná rɛwɪyo aiwɪ joxɪ gɛ sɪkwɪyo wɪ ɪgɛ́á nearɛ́á menɪnɪ." urɛ́agɪ Jisaso re urɪŋɪnɪgɪnɪ, "Nionɪ dɪxɛ́ sɪkwɪyo ɪgɛ́á mɪreapa nerɛ́náyɛ́, joxɪ nionɪ tɛ́nɪ nawɪnɪ kumɪxɪnɪpaxɛ́ mɪmónɪnɪnɪ." urɛ́agɪ

⁹ Saimon+ Pitao re ur+in+ig+in+ni, “Ámináox+ni, sikw+iyon+ ig+á min+eapan+ni. Gí wéyo t+ín+ min+yo t+ín+ a+í ig+á nea+ni.” ur+ag+í

¹⁰ Jisaso re urin̄nigini, “Igá eánin̄ go go kíyí b̄i menaqi nán̄ sa s̄ikw̄yon̄ igá eán̄ipax̄ imón̄ini. Soyíné kíyí b̄i menaqi aiw̄i nov̄ínén̄i mar̄fá.” urin̄nigini.

¹¹ Xfo nání mīyí wurino nání nījá nimónirí nání “Noyínéní kiyí mayoyínémani.” urinigininí.

¹² Rixa sikwíyo igfá nīweáa nú:sáná xegf rap:rapf nīmeari nīyíniri aiwá narigfe ámi éf nīnweari re urīn:nigini, “Nioni seaiápf nánī dīnī ‘Ayf nánī rfa neaiarini?’ rīmonoi?”

¹³ Soyíné 'Nearéwapiyariṅoxiní níríro 'Ámínáoxiní níríro yarigfáriní. E imóniṅáoní enaqi nání e níniríróná xixení nírarigfáriní.

¹⁴ Nioní Ámináoní imónírí searéwapiyarínáoní imónírí enagí aiwí segí síkwí sosfáyo igfá seaeáiní. Ayinání soyíné ení segí síkwívo xixe igfá eánfírrixiní.

¹⁵ Nioní ríxa síŋwepíḡ seaíwapíyíagí nání nioní seaíápa soyíné ení axípi e niga úfrixíní.

¹⁶ Aga nepa searariŋni. Ámá xínáinŋ nimónri omiŋ wiariŋyŋ go xegf bosomi seáy e wimónariŋrini? Xwiyfá yarŋ wiowáriŋo eni uowáriŋomi seáy e wimónariŋranŋ?"
nurri

¹⁷ re urin̄nigini, “Soyiné nion̄ siŋwepiḡ seaiwapiyá ap̄ nán̄ n̄j̄á nimón̄iro x̄x̄en̄ ner̄náv̄, vav̄ seain̄pax̄ seaim̄ean̄f̄arin̄.

¹⁸ Niontí noyínéní nántí mīseararínjíní. Searfpeárinjáoyíné imóníngfápi nántí niontí nījáfá aiwí Bíkwyó re nírínírí eánínjíf rípi, ‘Ámá niontí tńń aiwá nawíní narígwáfio niontí xopírárí nimínírí síkwí nímíeyoarí sosfá neanfáríní.’ nírínírí eánínjípí xixení imónfwinígínírí novínéní searfpeanáríní.

¹⁹ Soyñé amípi ríwíyo imónínípi imónaríjagí níwíníróná 'Ayí orífaní?' níaiwípírí nání agwí re dání amípi síní mimónípa éfmí áwaní seararíñíní.

²⁰ Aga nepa seararini. Ámá nioni uowárarinayo umiminipirfa giyf giyf nioni eni nimininarinjo. Nioni nimiminipirfay nrowárenapinjom eni umimininarinjo.” uriniginini.

“Miyf nurino Judasorini.” inimi urinj nánirini.

²¹ Jisaso e nurisana dinf rfa uxéagi sinani awanj nuriri re uriniginini, “Aga nepa seararini. Soyfne woxi miyf nurininjo.” urfagi

²² xegf wiepisarinjowa o rfo nani majfa enagfa nani kfkimi nimoniro sinwf nainega nuróna

²³ wiepisarinjowa wo —O Jisaso xfo dinf sixf uyinorini. O xfo tfnjf e anwi e éf jweanagi nani

²⁴ Saimoni Pitao omi smimajfo niwirina reninjf uriniginini, “Joxi yarinjfi niwiri amá xfo rfo nani awanj re.” Eninjf urfagi

²⁵ wiepisarinjo xfo tfamini nikinmonaumaná yarinj re winiginini ‘Ámináoxini, joxi rfo, ayf gorini?’ urfagi

²⁶ Jisaso re uriniginini, “Aiwápmi múyo neagwiri wimo, ayf orini.” nurimána aiwápmi múyo neagwiri Isikarioti dānf Saimonomi xewaxo Judasomi mini winiginini.

²⁷ Mini wíána Seteno Judasomi dānf xixéróagi Jisaso re uriniginini, “Joxi erfpi anfini ei.” urfagi ai

²⁸ xfo tfni aiwá narigfawa o Judaso e oeniri urfpi nani majfa nero

²⁹ wí dānf re yaiwigfawixini, “Judaso nigwf wowf xirino enagi nani re rfa urinjo, ‘Aiwá Anfnajf Neamúroagf rīpī nān nanfp joxi bf neai.’ rfa urinjo? ‘Uyipeayfo arīra wimniri nani amipi bi mini wi.’ rfa urinjo?” yaiwiarina

³⁰ Judaso, múyo neagwiri wīfp nurápanimo árfwiyimi peyeariniginini.

Jisaso jwf ikaxf sinfp urinj nánirini.

³¹ O rixa peyeána Jisaso re riniginini, “Ámá imónināoni rixa seayf e imónifagi amáyf sinwf nanipri rixa rinarinini. Nioni e éagi ninanirina Gorixoyá enj sixf eáninjfi nani eni nijfa imónipirāoi.

³² Nioni e nimónirinipimi dāni Gorixoyá enj eáninjfi sinani nimónirínayf, nioni eni seayf e ninimixiri nininrinjo.

³³ Gf naiwoyiné, sni soyfne tfni bi onimiapi jweamfini. Soyfne nioni nani pfá nipirfa enagi aiwi negf Judayo re urinapa, ‘Nioni umfae soyfne eni wí upaxf menini.’ urinapa agwi soyfne eni axipi seararini.” nuriri

³⁴ re uriniginini, “Nioni jwf ikaxf sinfp bi osearimini. Nioni dānf sixf seayarinapa soyfne eni axipi xixe dānf sixf yinfrixini.

³⁵ Sewaninjoyiné dānf sixf xixe nyinirínayf, amá sinwf niseanro re seaaiwipirfárinini, ‘Oyá wiepisinowarfini?’ seaaiwipirfárinini.” uriniginini.

“Pitaoxini, joxi ráwf nimorfini.” urinj nánirini.

³⁶ Saimoni Pitao re uriniginini, “Ámináoxini, joxi gimi uminiri nani neararinini?” urfagi Jisaso re uriniginini, “Agwi nioni ume agwi joxi wí minixfidipaxf enagi ai rfwená joxi anani nixfidirfinini.” urfagi

³⁷ Pitao re uriniginini, “Ámináoxini, pi nani ‘Agwi joxi minixfidipaxf’ ninarinini? Joxi éf riminimniri nani yariná nioni nipikirínayf, ananirini.” urfagi

³⁸ Jisaso re uriniginini, “Joxi nepa nioni éf niminiri nani rīpīkīpaxoxiran? Aga nepa rirarinini, ‘Karīkarf sinf rīaiwá mīrīpa enānā joxi biaú bi nioni nani ‘O nani nioni majfárinini.’ rīrfinini.’ rirarinini.” uriniginini.

14

“Gorixó tfnjf e nani ófýinijf imónināonirini.” urinj nánirini.

¹ Wiepisarinjfo “Soyfne dānf rfa mīseaxepani.” nuriri re uriniginini, “Gorixomi dānf wīkīrōro nioni eni dānf nīkwīrōro éfrixini.

² Anj gf apoyá awawá obaxf ikwīrónini. Nioni soyfne nani anj wé searoárimá enagi nani anj awawá ayf mikwīrónipa nerf sinwīryf, anani awanj searimniri enārinini.

³ Nioni nuri anj wé nīsearoárimí amí nībiri soyfne eni nioni jweamfae nioni tfni nawini jweapirfa nani nīseairiménapiimi umfárinini.

⁴ Óf nioni anj apimi nani umfáyi nani soyfne nijfárinini.” urfagi

⁵ Tomaso re uriniginini, “Ámináoxini, joxi urfe nani none majfa nerane nani arige óf urfáyi nani nijfa imóninwini?” urfagi

⁶ Jisaso re uriniginini, “Ámá ‘Gorixó tfnjf e nani úmīgini.’ wimónarinjfo nani niwaninjonf ófýinijf imónināonirini. Amipi Gorixó nani nepa imóninjfi amá ayo síwá

wiri dñj n̄yĩmñj imónñjpi sixĩ umímori yarñáonirĩni. Ámá wo óf w̄yĩmĩ dání ápo tñj e nání w̄imeapaxĩmanĩ. Nionĩni óf ápo t̄e n̄n̄yĩn̄ñj imónñjáonirĩni.

⁷ Soyñé nionĩ nání 'Orfani?' n̄niñaiwiro píranñjñj n̄jǵá nimónĩro sñjw̄ir̄yĩ, ḡf ápo nání enĩ píranñjñj n̄jǵá imónanĩro egfárĩni. E n̄searĩrĩ aiwĩ agwĩ riná dání soyñé o nání n̄jǵá nimónĩro sñjw̄f winigfárĩni." urfagi

⁸ Piripo re urñjñiginĩ, "Ám̄náoxxĩni, joxĩ ápo s̄iwá neaíaná 'Ayf apánirĩni.' neaimónarĩni." urfagi

⁹ Jisaso re urñjñiginĩ, "Piripe, nionĩ soyñé t̄ñĩ enĩná dání emenǵa aiwĩ joxĩ nionĩ nání s̄ini píranñjñj n̄jǵá mimónĩpa reñĩni? Ámá nionĩ sñjw̄f nanfá ḡyĩ ḡyĩ ápomĩ enĩ w̄n̄fáyĩ enjagi nání joxĩ pí nání 'Ápo enĩ s̄iwá neaĩ.' n̄rarĩñĩni?

¹⁰ Ápo xewaxoni t̄ñĩ nawĩni imónĩrai xewaxoni ápo t̄ñĩ nawĩni imónĩrai enjagw̄f nání joxĩ s̄ini 'O xano t̄ñĩ axowaúr̄fani?' n̄niñaiwiri dñj m̄n̄ikw̄roarñjñj reñĩni? Xw̄yĩfá nionĩ seararñjñj ḡf dñjño dání seararñjñam̄ni. Am̄pĩ nionĩ yarñjñapĩ enĩ ápo, nionĩ t̄ñĩ nawĩni imónĩgw̄floyá dñjño dání yarñjñarĩni.

¹¹ Xw̄yĩfá nionĩ re searǵapĩ, 'Ápo nionĩ t̄ñĩ nawĩni imónĩrai nionĩ ápo t̄ñĩ nawĩni imónĩrai enjw̄i.' searǵapĩ nání 'Neparĩni.' n̄ȳaiwiro dñj n̄ikw̄rópoyĩ. 'E oyaneyĩ.' m̄iseaimónĩpa nerf̄n̄áyĩ, em̄im̄f am̄pĩ nionĩ n̄iseaĩwap̄iya barf̄ná soyñé sñjw̄f winigf̄apĩ n̄n̄n̄ni 'Neparĩni.' n̄ȳaiwiro dñj n̄ikw̄rópoyĩ.

¹² Aga nepa seararñjñĩni. Nionĩ dñj n̄ikw̄roarigfá ḡyĩ ḡyĩ am̄pĩ nionĩ seaĩwap̄iyarñjñapĩ enĩ ep̄r̄f̄arĩni. Oyĩ, nionĩ ápo t̄e umfá enjagi nání am̄pĩ nionĩ seaĩwap̄iyarñjñapimi w̄iarf̄ seáyĩ e imónĩñjpi aĩ ep̄r̄f̄arĩni.

¹³ Xewaxoni enĩ eánñjñj ápoyá amáyo s̄iwá n̄wirñjñpimi dání 'Ápo seáyĩ e imónĩñjor̄fani?' w̄iaiw̄ir̄ix̄n̄irĩ soyñé pí pí nání ápomĩ r̄ix̄ñjñj nurir̄f̄ná xegf̄ xewaxoni m̄i dání nurir̄ r̄ix̄ñjñj urán̄áyĩ, nionĩ ananĩ x̄ixenĩ n̄iseaĩimf̄arĩni.

¹⁴ Am̄pĩ ápomĩ r̄ix̄ñjñj nurir̄f̄ná nionĩm̄i dání nurir̄ r̄ix̄ñjñj urf̄apĩ nionĩ ananĩ n̄iseaĩimf̄arĩni.

"Nionĩ Kw̄yĩf Gor̄ixoyápi urowár̄imf̄arĩni." urñjñ n̄n̄irĩni.

¹⁵ "Soyñé nionĩ dñj sixĩ n̄n̄yir̄f̄n̄áyĩ, nionĩ sekaxĩ searñjñapĩ x̄ixenĩ x̄f̄d̄ip̄r̄f̄arĩni.

¹⁶ Nionĩ ápomĩ r̄ix̄ñjñj uráná ar̄irá seaipaxĩ imónĩñj am̄i wo soyñé t̄ñĩ nawĩni anñjñj íníná ñweáw̄n̄igin̄irĩ segf̄ t̄f̄am̄n̄i urowár̄enap̄n̄f̄arĩni.

¹⁷ Kw̄yĩf x̄fo nání nepa imónĩñjñpini seaĩwap̄iyarñjñapĩ nání rarñjñĩni. Ámá x̄fomĩ dñj m̄iw̄ikw̄roarigf̄áyĩ kw̄yĩf x̄foyápmi m̄i n̄wóm̄ix̄iro n̄jǵá mimónĩpaxĩ enjagi nání ar̄irá wim̄n̄irĩ enf̄apĩ umim̄n̄ipaxĩ men̄n̄i. E nerf̄ aĩ kw̄yĩf̄p̄ r̄ixa soyñé t̄ñĩ nawĩni imónĩñjagi nání apĩ nání n̄jǵá imónĩñjoi. Idáná soyñé enĩ n̄iseaĩmearĩ x̄wiox̄f̄yo seañweanf̄arĩni.

¹⁸ Nionĩ wim̄iáoȳnén̄ñjñj segf̄p̄i n̄iseawár̄im̄i umf̄am̄ni. Ám̄i soyñé t̄ñj e nání b̄imf̄arĩni.

¹⁹ Ámá nionĩ dñj m̄n̄ikw̄roarigf̄áyĩ sñjw̄f m̄nanĩpa ep̄r̄ĩ nání anjw̄ ayorĩni. E nerf̄ aĩ soyñé am̄i sñjw̄f nanip̄r̄f̄arĩni. Nionĩ am̄i sñj emf̄a enjagi nání soyñé enĩ sñj ep̄r̄f̄arĩni.

²⁰ Sf̄á soyñé nionĩ am̄i sñj éaná nanip̄r̄f̄áyimi re n̄ȳaiwiro n̄jǵá imónĩp̄r̄f̄arĩni, 'O xano t̄ñĩ imónĩrĩ enjána none x̄fo t̄ñĩ imónĩrane x̄fo none t̄ñĩ imónĩrĩ enjagw̄f nání x̄fo t̄ñĩ axonerĩni.' n̄ȳaiwiro n̄jǵá imónĩp̄r̄f̄arĩni.

²¹ Ámá go go ḡf sekaxĩ rarñjñapĩ f̄á n̄ix̄ir̄ir̄i n̄ix̄f̄d̄ir̄f̄n̄áyĩ, nionĩ dñj sixĩ n̄ȳarñjñor̄ni. Nionĩ dñj sixĩ n̄ȳarñjñj gomĩ gomĩ ḡf ápo dñj sixĩ uyir̄ĩ nionĩ uyir̄ĩ nerf̄ n̄iwan̄ñjñonĩ nání yumf̄i b̄i m̄iw̄i x̄ixenĩ s̄iwá win̄imf̄arĩni." urfagi

²² Judaso —Is̄ikariotĩ dñj Judaso marf̄át, w̄iepsarñjñowa Judasoyĩ r̄in̄ñjñj worĩni. O re urñjñiginĩ, "Ám̄náoxxĩni, pí éagi nání amá n̄ñĩ x̄w̄fá t̄f̄yo ñweagf̄áyo s̄iwá m̄iwin̄ipa nerĩ newan̄ñjñonenĩ s̄iwá neainir̄f̄arĩni?" urfagi

²³ Jisaso re urñjñiginĩ, "Ámá go go nionĩ dñj sixĩ n̄n̄yir̄f̄n̄áyĩ, x̄w̄yĩfá nionĩ rarñjñapĩ x̄f̄d̄n̄f̄arĩni. Om̄i ḡf ápo dñj sixĩ nuyir̄ĩ yawawi o t̄f̄am̄n̄i n̄ib̄irai o t̄ñĩ nawĩni anñjñj ñweanf̄w̄arĩni.

²⁴ Ámá nionĩ dñj sixĩ m̄n̄iyarigf̄áyĩ nionĩ rarñjñapĩ x̄f̄darigf̄am̄ni. Xw̄yĩfá nionĩ searar̄f̄ná soyñé ar̄f̄á niarigf̄apĩ, ayf̄ nionĩ ḡf dñj t̄ñĩ rarñjñap̄manĩ. Ápo n̄irowár̄enap̄ñjñoyá dñj t̄ñĩ rarñjñap̄ir̄ni." nurir̄ĩ

²⁵ re urñjñiginĩ, "Nionĩ s̄ini soyñé t̄ñĩ n̄ñjwear̄f̄ná am̄pĩ apĩ nání sear̄f̄ni.

²⁶ E nerf̄ aĩ r̄wéná ar̄irá seainfo —O kw̄yĩf Gor̄ixoyápir̄ni. X̄fo amá nionĩ n̄ix̄f̄darigf̄áyo nání urowár̄enap̄n̄f̄arĩni. Apĩ am̄pĩ n̄ñĩ nání seaĩwap̄yíáná nionĩ n̄iseara warñjñá n̄p̄ini nání dñj seainir̄f̄arĩni.

²⁷ Nioni soýné pñti niseawiárimti nuri aiwi soýné nioniýá dñj tñti niwayiróniro ñweapírífarínti. Nioniýá dñj tñti niwayiróniro ñweapírífarínti nánti nírírná áamá xwíá tíyo dñj wigí dñj tñti yarígíápi nánti mñarínjini. Nioniýá dñj tñti aga niwayiróniro ñweapírífa nánti imónipírífarínti. Ayínánti dñj ríá niseaxeri wáyí bí minípa éfríxínti.

²⁸ Xwíyá nioni searíá rípi, 'Nioni pñti niseawiárimti nuri ámi seyíné tñj e nánti bímífarínti.' searíápi soýné ríxa aríá noi. Nioni ápo tñj e nánti umi enjagí nánti soýné nepa dñj sixí nñiyirínáyí, yayí seáyínti dánti seainimíníri éfrínti. Ápo seáyí e nímúronjo enjagí nánti rarínjini.

²⁹ Soýné nioni searíápi xixenit imóníagí niwínírná dñj níkwíro 'Ayí o nearínjipírínti?' yaiwiro oépoynínti sñti mimónípa éfñti seararínjini." nurínti

³⁰ re urínjínigínti, "Xwíá tíyo menweajo —O oborínti. O ríxa barínjagí nánti nioni soýné tñti nñjweari ámi ayá wí searímíménti. O nioni enj mñeáníjo enjagí aiwi

³¹ áamá xwíá tíyo dñjyí nñti re naiwíríxínti, 'O xanomí dñj sixí uyínjorínti?' naiwíríxínti ápo sekaxí nñínjipí tñti xixenit oemínti." nurínti re urínjínigínti, "Re dánti níwíápnímeámi ríxa owaneyí." urínjínigínti.

15

"Wainí uraxí nepaxínj imónínjipínj imónínjónínti." urínjínínti.

¹ Jisaso ewayí xwíyá nurínti re urínjínigínti, "Wainí uraxí nepaxínj imónínjipí, ayí nionínti. Wainí omínj xiáwo gí áporínti.

² Wirenj nionínti dánti neánínti ná mñwéyí nñti ápo emí wixímoarínjínínti. Wirenj ná wearínjyí nñti xwiogwí wíomí ná xwé wéwínjínínti o emí wíwákwímí nñyárimáná mñá imíxárarínjínínti.

³ Xwíyá nioni seararínjapínti dánti soýné ríxa mñánínti inínti.

⁴ Soýné uraxí wirenj eánínti axípi nionínti neánínti. E nerínáyí, nioni wirenjínj axípi soýné seaeánímínti. Wainí mñkomí wirenj meánípa nerínáyí, ná mewepaxí imónínjipa soýné ení nionínti wirenjínj mñeánípa nerínáyí, ná wepaxí menínti.

⁵ Nioni uraxí wainí mñkínj imónínjónínti. Soýné uraxí wainí wirenjínj imóníngíoyínénti. Áamá nioni wirenjínj neánínti go go nioni xíoyá mñkí imónínjóni enjagí nánti ná xwénínti wearínjínínti. Ayí rípi nánínti. Soýné nioni pñti nñniwíárimti nurínáyí, amípi wí epaxí menínti.

⁶ Wirenj emí móyí yeáyí yárarínjipa áamá nioni wirenjínj mñeánípa éf gomi gomi emí móáná yeáyí yárarínjínínti. Wirenj axípi e enjyí awí neaárínti ríá ikeaaráná ríá nowárarínjínínti." nurínti

⁷ re urínjínigínti, "Soýné nioni wirenjínj neánínti xwíyá nioniýápi xídínti nerínáyí, soýné pí pí seaimónarínjyí nánti ápomí ríxínj uráná ananí seaiínínti.

⁸ Soýné e nero ná xwénínti nerínjipínti dánti enj sixí eánínti gí ápoýápi ámáyo siwá wíáná 'O seáyí e imónínjorínti?' wíaiwipírínti. Soýné e nerínjipínti dánti ení 'Xegí wíepísinjyí wírínti?' wípímonínti.

⁹ Ápo dñj sixí nñyínjipa nionínti ení dñj sixí seayínjini. Ayínánti nionínti dñj sixí seayínjapí anínti neayíwínjínínti éfríxínti.

¹⁰ Soýné nioni sekaxí searíáyo xixenit níxídíronáyí, nionínti gí ápo sekaxí nñínjipí píránti xídarínjagí nánti dñj sixí nñyárinjipa nionínti ení axípi anínti soýné dñj sixí seayímínti.

¹¹ Dñj nífá bí onímíápi seairí yayí bí onímíápi seainínti oenínti nánti mñseararínjini. Dñj nífá nñínti yayí ninarínjipa soýné ení dñj nífá ayá wí seairí yayí seainínti oenínti seararínjini.

¹² Sekaxí nioni rarínjapí rípiénti. Nionínti dñj sixí seayarínjipa soýné ení axípi xixe dñj sixí yínínti.

¹³ Áamá wo xegí ámáyo dñj sixí nuyiríná arírá wímínínti nánti upeípi dñj sixí uyárigíápi bí tñti xixenit mimónínti. Aga seáyí e múrónínti.

¹⁴ Soýné nioni sekaxí seararínjapí xixenit axípi nerónáyí, gí ámáýné imónínti.

¹⁵ Xínaíwánínti nimóníro omínj wíarígíáyí wigí boso 'E emíánínti nánti ríá neararínjini?' mñyaiwí majíá imónarígíá enjagí nánti sñti 'Inókiwayínénínti imóníngíoyínéyí searímíménti. Amípi ápo nñraríná aríá wíjá nñpínti áwanj nñsearínti nánti 'Gí ámáoyínéyí seararínjini.

¹⁶ Soýné nioni íá nñyamíxíngíámani. Ayí nioni soýné nuro ámáyo nuréwapíyirínjipínti dánti aiwá nñyímínj wéfríxínti íá yiyamíxímí nñseairí searípearínjini. Ayínánti pí pí nánti ápomí ríxínj nurírná nionímínti dánti nurínti uránáyí, ananí xixenit seaiínínti.

¹⁷ Sekaxí nioni rarínjapí rípiénti. Aga xixe dñj sixí yínínti.

“Gf seaiepisarinjáoyné enagi náni áamá símí tñi seaipírfáriní.” urinjí nánirini.

¹⁸ “Áamá xwíá tño enjipi nánini moarigíáyí soyiné símí tñi seaiarinjagfa níwíniríná dñj re mórixini, ‘None sñi símí tñi mñeaiipa neríná xámi Jisasomi wigífarani?’ mórixini.

¹⁹ Soyiné áamá xwíá tño wenjipi nánini moarigíáyí tñi nawíni nimóniri sñjwiriýí, soyiné wigíyí imónaniri éfá enagi náni dñj sñxí seayipaxíriní. E nerí aí soyiné áamá xwíá tño wenjipi nánini moarigíáyí tñi nawíni mimónipa ero ayí tñi axípi mimónipa éfrixiniri fá yiyamixímí seairi enjé enagi náni ayí símí tñi seaiarinjot.

²⁰ Ewayí xwiýá nioni searfá rípi, ‘Áamá xínáinijí nimóniri omíj wíarinjí go go xegí bosomi seáyí e wimónarinjímáni.’ searfápi náni dñj mórixini. Nioni xeaninjí nínikárirónáyí, soyiné ení xeaninjí seakáripírfáriní. Xwiýá nioniyápi aríá níniro nínixidíróináýí, soyinéyápi ení aríá níseairo seaxídiptírfáriní.

²¹ E nerí aí nioni nírowárenapiño náni níjía píráinijí mimónipa nero náni soyiné nioni nínixidíro ‘Jisasoyáonerini.’ rarinjagfa náni xeaninjí rípi nípini seakáripírfáriní.” nuriri

²² re urinjiginí, “Nioni níbirí xwiýá murípa nerí sñjwiriýí, wigí íwí nero nioni ríwí nímoáfápi náni xwiýá meárinipaxí imónaniri éfámáni. Nioni ríxa bñj enagi náni ayí re wí rípaaxí menini, ‘Negí enwápi neríná íwí miyarinjwíniri enwáriní.’ rípaaxí menini.

²³ Áamá nioni símí tñi niarigíáyí gí ápomí ení símí tñi wíarinjot.

²⁴ Nioni emímí amípi áamá enjíná dání aiwí mñwíwapiyigíá bí mñwíwapiyipa nerí sñjwiriýí, wigí íwí nero nioni ríwí nímoáfápi náni xwiýá meárinipaxí menini. E nerí aiwí nioni emímí wíwapiyinápi sñjwí nínaníro aí nioni tñi gí ápo tñi ení níwawini símí tñi yeaiarinjot.

²⁵ Ríwamíj nioni náni wigí njwí ikaxí eánijño dání eáninjí rípi, ‘Mfí meñagi aiwí símí tñi nigífarini.’ níriniri eáninjí xixeni imónini náni niarinjot.” urinjiginí.

²⁶ Ámí re urinjiginí, “Arírá seainfo —O Goríxoyá kwíyípirini. Api nioni ápo tñj e dání soyiné tñj e náni urowárenapímípirini. Api kwíyí Goríxoyápi xfo tñj e dání níbirí xfo náni nepa imóninjípi ní seaiwapiyarinjípi náni rarinjini. Api níbiríná nioni náni áwanj searínífarini.

²⁷ Soyiné nioni ámayo iwamífo nuréwapíya unjáe dání nioni tñi emeagfoýné enagi náni seaimeanjí mífoyiné ení ámayo nioni náni áwanj uríptírfáriní.

16

¹ Soyiné axínáni dñj níni kwíroro nemána óreámioapírixiniri api nípini seararinjini.

² Ayí re seaipírfáriní. Rotú anjño dání segí yofí emí níseakwírimoro aiwí ríwéná xe nimóniríná áamá seapikíáyí Goríxo wimónarinjipini yarinjwíniri seapikipírfáriní.

³ Ápo náni níjía píráinijí mimónipa ero nioni náni ení axípi e mimónipa ero nero náni api seaipírfáriní.

⁴ Xwiýá nioni searfápi, ayí rípi náni searíini. Xeaninjí api ríxa nimónaríná nioni níseara úapi náni dñj mopírfá náni searíini. Api náni iwamífo soyiné tñi emenjwáe dání áwanj mñsearíjaniginí. Sñi soyiné tñi nemi náni áwanj mñsearíjaniginí.

Kwíyípi eníápi náni urinjí nánirini.

⁵ “Ríxa nírowárenapiño tñj e náni warinjagí aí soyiné woxí ‘Joxí gimí náni uríini?’ mñinarinjot.

⁶ Nioni ‘Ríxa numíini.’ searfápi náni soyiné íkíninjí sipí seaiarini.

⁷ E nerí aí aga nepa seararinjini, ‘Nioni soyiné tñi anijí re níjwearíná arírá níseaipaxí aiwí píni níseawiárimí nuríná arírá aga seáyí e imóninjípi seapaxíriní.’ seararinjini. Ayí rípi nánirini. Nioni píni níseawiárimí mupa nerínáyí, arírá seainfomi —Kwíyípi náni rarinjini. Omi murowárenapípa epaxíriní. Nioni nurínáyí, omí soyiné tñámíni urowárenapímí enagi náni rarinjini.

⁸ Kwíyípi níbiríná áamá xwíá tño dánjyí re yaiwírixiniri, ‘Nene ‘íwípi, ayí apírfani?’ moaríjwápi tñi “Wé róninjípi, ayí apírfani?” moaríjwápi tñi “Goríxo ámayo xwiýá nimeáriríná e winírfani?” moaríjwápi tñi apiaú api xenjwíni moaríjwárfani?’ yaiwírixiniri wíwapiyinífarini.

⁹ Ayí nioni dñj mñni kwíropa yarinjagfa náni kwíyípi ‘íwípi, ayí apírfani?’ oyaiwípoyiniri wíwapiyiri

¹⁰ nioni ápo tñj e náni yíáná o níni mímíni máná soyiné sñi sñjwí ámi wí mñnanfá enagi náni kwíyípi ‘Wé róninjípi, ayí apírfani?’ ení oyaiwípoyiniri wíwapiyiri

¹¹ Gorixo obo, áamá xwǎ tǎyo menjweanomi rǎxa xwǎyǎ umeárinǎ enjagi nǎni kwǎyǎpǎ ‘Gorixo xwǎyǎ numeárinǎ e winǎrinǎ.’ enǎ oyaiwipoyinǎri wǎwapǎyiri enǎrinǎ.” urǎnjinigini.

¹² Ámi re urǎnjinigini, “Nionǎ xwǎyǎ xwapǎ ámi bǎ tǎni ‘Osearǎmǎni.’ nimónarǎnjagi aiwǎ agwǎ soyǎné arǎ nǐpaxǎ mimónǎnǎjoǎ.

¹³ E nerǎ aiwǎ kwǎyǎ amǐpǎ nepaxǎnjǎ imónǎnjǎpǎ nǎni rarinǎnjǎpǎ nǐbǎrǎnǎ Gorixo nǎni nepǎni imónǎnjǎpǎ nǎni seaiwǎpǎyǎinǎrinǎ. Apǎ xegǎ dǎnjǎ tǎni wǎ mǐsearǎpa nerǎ ápomǎni arǎ wiarǎnjǎpǎni rǎnǎ enjagi nǎni amǐpǎ Gorixo nǎni imónǎnjǎpǎ xǎxenǎ searǎwǎpǎyǎinǎrinǎ. Amǐpǎ rǎwǎyo imónǎnǎpǎ nǎni enǎ wǎ searókiamonǎrinǎ.

¹⁴ Kwǎyǎpǎ xwǎyǎ nionǎ rarinǎnjǎpǎ wǎ nǐsearókiamorǎ nionǎ nǎni nǐsearǎri nǎni nionǎ seáyǎ e nǐmǎxǎnǎrinǎ.

¹⁵ Ápo nionǎ fǎnǎnjǎ niepǎxǎnǎsǎnjǎ enjagi nǎni amǐpǎ nǎni oyǎ imónǎnjǎpǎ nionǎyǎrinǎ. Ayǎnǎni nionǎ re searǎfǎni, ‘Kwǎyǎpǎ nionǎ rarinǎnjǎpǎ arǎ nǐnirǎ wǎ searókiamonǎrinǎ.’ searǎfǎni.” urǎnjinigini.

“Íkǎnǎnjǎ sipǎ nǐsealǎsǎnǎ yayǎ seainǎnǎrinǎ.” urǎnjǎ nǎnǎrinǎ.

¹⁶ Jisaso ámi re urǎnjinigini, “Nionǎ bǎ onǎmiápǎ soyǎné tǎni nǎnjweámǎnǎ enǎnǎ sǎnjwǎ nanǐpǎrǎmǎoǎ. Soyǎné segǎpǎ ámi bǎ onǎmiápǎ nǎnjweámǎnǎ sǎnjwǎ nanǐpǎrǎfǎrinǎ.” urǎfagi

¹⁷ wiepǎsarǎnjǎyǎ wa re rǎnǎgǎwǎxǎni, “O pǎ enǎpǎ nǎni rǎ re áwanǎ neararǎni, ‘Nionǎ bǎ onǎmiápǎ nǎnjweámǎnǎ enǎnǎ sǎnjwǎ nanǐpǎrǎmǎoǎ. Soyǎné segǎpǎ ámi bǎ onǎmiápǎ nǎnjweámǎnǎ sǎnjwǎ nanǐpǎrǎfǎrinǎ.’ Rǎpǎ enǎ ‘Ápo tǎnjǎ e umǎnǎri rarinǎni.’ neararǎnjǎpǎ pǎ enǎpǎ nǎni rǎ neararǎni?” nǎrinǎro

¹⁸ re rǎnǎgǎwǎxǎni, “Bǎ onǎmiápǎyǎ rarinǎnjǎpǎ pǎ nǎni rǎ neararǎni? None xǎo rarinǎnjǎpǎ nǎni nǐjǎ mimónǎnjwǎni.” rǎnarǎnjagǎ

¹⁹ Jisaso awa yarǎnjǎ owianeyǎnǎro wimónarǎnjagi nǎni nǐjǎ nimónǎri nǎni re urǎnjinigini, “Nionǎ ‘Bǎ onǎmiápǎ nǎnjweámǎnǎ enǎnǎ sǎnjwǎ nanǐpǎrǎmǎoǎ. Segǎpǎ ámi bǎ onǎmiápǎ nǎnjweámǎnǎ sǎnjwǎ nanǐpǎrǎfǎrinǎ.’ searǎfǎpǎ nǎni yarǎnjǎ nǎnǎro rǎrinǎnǎnǎjoǎ?”

²⁰ Aga nepa seararǎnjini. Soyǎné ámǎxǎ nero njwǎ pǎyǎ wǎrinǎpǎrǎ aiwǎ áamá xwǎ tǎyo dǎnjǎyǎ —Ayǎ Gorixo tǎni xepǎxepǎ rónǎgǎyǎrinǎ. Ayǎ yayǎ seáyǎmǎ dǎni winǎnǎnǎjoǎ. Rǎnǎ soyǎné íkǎnǎnjǎ sipǎ nǐseairǎ aiwǎ rǎwǎnǎ dǎnjǎ nǐfǎ seainǎnǎrinǎ.” nurǎri

²¹ ewayǎ xwǎyǎ bǎ rǎpǎ urǎnjinigini, “Apǎxǎwǎ nǎiǎwǎ nǎxǎrǎnǎ yarǎnjǎpǎ nǎni dǎnjǎ mópoyǎ. Apǎxǎ nǎiǎwǎ sǎnjwǎ wanarǎnǎ ‘Rǎnǎnjǎ nǎninǎri nǎiǎwǎ xǎrimǎ nǎni rǎxa rǎnǎrǎfǎni?’ nǎyǎiwǎri nǎni íkǎnǎnjǎ sipǎ wiarǎnjǎrinǎ. E nerǎ á rǎwǎnǎ nǎiǎwǎ rǎxa nǎxǎrimǎnǎ nǎiǎwǎ xǎrǎo nǎni dǎnjǎ nǐfǎ winarǎnjagi nǎni rǎnǎnjǎ winǎfǎpǎ nǎni arǎ ikeamoarǎnjǎrinǎ.

²² Soyǎné enǎ axǎpǎnǎnjǎ seaimónǎni. Agwǎ soyǎné íkǎnǎnjǎ sipǎ nǐseairǎ aiwǎ nionǎ ámi sǎnjwǎ seanǎnǎ xwioxǎyo dǎnjǎ nǐfǎ seainǎnǎrinǎ. Yayǎ apǎ áamá wǎ amǐpǎ wǎ nǐseaikǎrǎro á rǎrǎ searǎkipaxǎ mimónǎnjǎpǎ nǎni rarinǎni.

²³ Dǎnjǎ yayǎ seainǎfǎ dǎni nionǎ ámi amǐpǎ bǎ nǎni yarǎnjǎ nǐpǎrǎfǎmanǎ. Aga nepa seararǎnjini. Ápomǎ amǐpǎ bǎ nǎni rǎxǎnjǎ nurǎrǎnǎ nionǎmǎ dǎni urǎnǎyǎ, ananǎ nǐseaiapǎnǎrinǎ.

²⁴ Ínǎnǎ dǎni ápomǎ nionǎmǎ dǎni rǎxǎnjǎ murǎpa néra nǐbǎfǎsǎnǎ á dǎnjǎ nǐfǎ seainǎnǎpǎ bǎ onǎmiápǎ mǐseainǎpa éwinǎngǎnǎri omǎ ananǎ rǎxǎnjǎ urǎfǎrǎxǎni. Rǎxǎnjǎ urǎnǎ seaipǎnǎrinǎ.” urǎnjinigini.

“Nionǎ áamá Gorixo tǎni xepǎxepǎ rónǎgǎyǎo rǎxa xopǎrǎrǎ winǎrinǎ.” urǎnjǎ nǎnǎrinǎ.

²⁵ Ámi re urǎnjinigini, “Xwǎyǎ nionǎ nǐseara úápǎ ewayǎ xwǎyǎ tǎni nǐsearǎri aiwǎ rǎwǎnǎ ewayǎ xwǎyǎ tǎni ámi bǎ mǐsearǎ ápo nǎni sǎnjǎni áwanǎ searǎmǎfǎnǎ nimónǎnǎrinǎ.

²⁶ Ínǎ Gorixomǎ rǎxǎnjǎ nurǎrǎnǎ nionǎmǎ dǎni urǎpǎrǎfǎrinǎ. Sewanǎnjoyǎné rǎxǎnjǎ urǎnǎ ananǎ arǎ seainǎ enjagi nǎni ‘Ínǎ nionǎ soyǎné nǎni ápomǎ rǎxǎnjǎ seaurǎyimǎrinǎ.’ mǐseararǎnjini.

²⁷ Xewanǎnǎo dǎnjǎ sixǎ nǐseayǎri nǎni arǎ seainǎrinǎ. Soyǎné nionǎ dǎnjǎ sixǎ nǎyiro ‘Ápo tǎnjǎ e dǎni bǎnjorǎfǎni?’ nǎiwiwo yarǎnjagǎ nǎni xewanǎnǎo dǎnjǎ sixǎ nǐseayǎri nǎni arǎ seainǎrinǎ.” nurǎri

²⁸ re urǎnjinigini, “Enǎnǎ nionǎ ápo tǎni njweagǎoni á o tǎnjǎ e dǎni pǎni nǎwiǎrimǎ xwǎ tǎyo nǎni bǎnǎrinǎ. Re nǎnjweanǎsǎnǎ xwǎ tǎyo pǎni nǎwiǎrimǎ ámi o tǎnjǎ e nǎni umǎfǎni.” urǎfagi

²⁹ xegǎ wiepǎsarǎnjowǎ re urǎgǎwǎxǎni, “Ayǎ apǎrinǎ. Agwǎ joxǎ ewayǎ xwǎyǎ tǎni mǐneararǎnjini. Rǎxa sǎnjǎni áwanǎ neararǎnjini.

³⁰ Agwǎ none dǎnjǎ re nǐsǎiwirane nǐjǎ imónǎnjwǎni, ‘Amǐpǎ nǎni nǎni nǐjorǎfǎni? Ámǎ yarǎnjǎ mǎwǎpa éfǎni aiwǎ wigǎ xwioxǎyo “Yarǎnjǎ apǎ owimǎni.” yaiwǎrǎngǎpǎ nǎni

nijfá imóniŋorŋani?' n̄siaiwirane nijfá imóniŋwini. Ayináni d̄iŋf re n̄siaiwirane d̄iŋf rikw̄roar̄iŋwini, 'Joxi Gor̄ixo t̄iŋf e d̄áni b̄iŋoxir̄ini.' rikw̄roar̄iŋwini." ur̄aŋŋa

³¹ Jisaso re ur̄iŋiŋigini, "Agw̄i soȳné d̄iŋf rin̄ikw̄roar̄iŋoi?"

³² Soȳné x̄d̄fx̄d̄owár̄i seaianá nioni n̄iḡp̄i p̄f̄ni n̄n̄iwiár̄imi seḡi aŋf̄imi n̄áni x̄ixeḡf̄ni umip̄r̄in̄a r̄ixa aŋw̄i e ner̄i r̄ixa imónini. Soȳné nioni p̄f̄ni n̄n̄iwiár̄imi núaḡa aí ăpo d̄iŋf n̄ikikayon̄agi n̄áni nioni n̄iḡp̄i ŋweapax̄f̄mani.

³³ Soȳné ayá s̄w̄f̄ m̄isear̄o 'O t̄f̄ni ik̄ár̄tiŋwáoner̄ani?' n̄iyaiwin̄ro kikiŋá éf̄rix̄iniŋi x̄wiŋf̄a nioni n̄seara b̄áŋp̄i sear̄f̄ar̄ini. Soȳné x̄w̄f̄a t̄f̄yo ŋwean̄áná amá Gor̄ixo t̄f̄ni xep̄ixep̄a róniḡf̄aȳ xeaniŋf̄ seaik̄ar̄ip̄r̄f̄a en̄agi aiwi nioni ayo r̄ixa xop̄r̄ar̄f̄ wia en̄agi n̄áni d̄iŋf̄ six̄f̄ n̄in̄ro ŋweáfx̄ix̄ini." ur̄iŋiŋigini.

17

Wiep̄isar̄iŋf̄yo n̄áni r̄ix̄iŋf̄ wur̄iŋiŋf̄p̄i n̄an̄ir̄ini.

¹ Jisaso x̄wiŋf̄a ap̄i nura n̄iŋs̄aná aŋf̄nam̄i n̄áni s̄iŋw̄f̄ nan̄an̄ir̄i re r̄iŋiŋigini, "Ăpox̄ini, nimónini n̄áni r̄ixa rin̄ar̄ini. D̄ix̄f̄ riwaxoni en̄f̄ six̄f̄ eán̄iŋf̄ jox̄iyáŋp̄i amáyo s̄iwá wim̄i n̄áni jox̄i 'O amá n̄iyoni seáyi e imóniŋor̄ani?' oniaiwiŋpoȳniŋi n̄iŋrix̄ini.

² Amá jox̄iyá d̄iŋf̄yo d̄áni nioni n̄ix̄f̄dar̄iḡf̄yo d̄iŋf̄ n̄iyim̄iŋf̄ imóniŋf̄p̄i six̄f̄ umimopaxo imóniŋwiniŋiniŋi 'Amá n̄f̄ni n̄áni n̄énf̄ t̄iŋox̄i imóneti.' n̄ir̄iŋf̄ en̄agi n̄áni r̄irar̄iŋini.

³ Amá rip̄ini ner̄iŋf̄pimi d̄áni d̄iŋf̄ n̄iyim̄iŋf̄ imóniŋf̄p̄i t̄iḡf̄aȳ imónar̄iḡf̄ar̄ini. Jox̄i n̄áni 'Ŋw̄f̄a imóniŋo, aȳ Gor̄ixor̄ini. Am̄i wo m̄iŋwean̄ini.' d̄iŋf̄ r̄imoro Jisasi Kiraison̄i, jox̄i n̄irowár̄enap̄iŋoni n̄áni 'Nepa aȳ or̄ini.' d̄iŋf̄ n̄imoro yar̄iḡf̄aȳ, aȳ d̄iŋf̄ n̄iyim̄iŋf̄p̄i imónar̄iḡf̄ar̄ini.

⁴ Jox̄i o e éwiniŋiniŋi n̄ir̄iŋf̄p̄i x̄ixeni n̄ip̄ini n̄iyár̄ir̄iná en̄f̄ six̄f̄ eán̄iŋf̄ jox̄iyáŋp̄i n̄wiw̄ap̄iyir̄iŋf̄pimi d̄áni seáyi e jox̄i imóniŋf̄p̄i amá x̄w̄f̄a t̄f̄yo d̄an̄f̄yo s̄iwán̄iŋf̄ wiár̄ini.

⁵ Ăpox̄ini nioni e éa en̄agi n̄áni x̄am̄i x̄w̄f̄a r̄iri s̄ini mimónipa en̄f̄imi jox̄i t̄f̄ni n̄iŋwear̄iná nik̄f̄iniŋi ŋweaaḡap̄i 'Am̄i nioni t̄f̄ni n̄iŋwear̄iná nioni t̄f̄ni nawini seáyi e nimónini ax̄f̄p̄i oik̄f̄ini.' osimónini.' nur̄iri

⁶ re ur̄iŋiŋigini, "Amá x̄w̄f̄a t̄f̄yo d̄an̄f̄ jox̄iyá d̄iŋf̄ t̄f̄ni nioni n̄ix̄f̄dar̄iḡf̄aȳ jox̄i imóniŋf̄p̄i n̄áni x̄ixeni nijfá oimóniŋpoȳiniŋi wiw̄ap̄iyin̄ar̄ini. Aȳ amá d̄ix̄f̄ȳ nioni niap̄iŋf̄ȳ n̄áni r̄irar̄iŋini. D̄ix̄f̄ x̄wiŋf̄a nioni n̄ir̄iŋf̄pimi p̄ir̄an̄iŋf̄ n̄ix̄f̄da n̄ib̄iro

⁷ r̄ixa nijfá re imóniŋo, 'Am̄ip̄i jox̄i f̄an̄iŋf̄ niep̄fx̄in̄ias̄iŋf̄ nioni n̄ir̄iri yar̄iŋáŋp̄i n̄ip̄ini jox̄i niap̄iŋf̄r̄ini.' Nijfá e imóniŋo.

⁸ X̄wiŋf̄a jox̄i n̄ir̄iŋf̄p̄i xewan̄iŋoni r̄ixa ur̄f̄a en̄agi n̄áni nijfá e imóniŋo. X̄wiŋf̄a nioniyáŋp̄i ar̄f̄a n̄in̄iróná d̄iŋf̄ n̄in̄ikw̄roro x̄ixeni re n̄isaiwiro nijfá imóniŋo, 'Gor̄ixo t̄f̄am̄ini b̄iŋor̄ini.' n̄isaiwiro 'Gor̄ixo uowár̄enap̄iŋor̄ani?' n̄iaiwiár̄iŋoi.' nur̄iri

⁹ re ur̄iŋiŋigini, "Amá x̄w̄f̄a t̄f̄yo d̄an̄f̄ ăpox̄i t̄f̄ni xep̄ixep̄a róniḡf̄aȳ ar̄ir̄i owin̄iri yar̄iŋf̄ m̄isiar̄iŋini. Amá jox̄iyá d̄iŋf̄ t̄f̄ni d̄iŋf̄ n̄ikw̄roar̄iḡf̄aȳ d̄ix̄f̄ imóniŋagi n̄áni yar̄iŋf̄ siar̄iŋini.

¹⁰ Am̄ip̄i amá aí nioniyáŋf̄ aȳ jox̄iyá imónini. Am̄ip̄i amá aí jox̄iyáŋf̄ en̄f̄ aȳ nioniyá imónini. Aȳ d̄iŋf̄ n̄in̄ikw̄ror̄iŋf̄pimi d̄áni amáyo r̄en̄iŋf̄ urar̄iŋoi, 'Seáyi e imóniŋo, aȳ or̄ini.' urar̄iŋoi.

¹¹ Nioni jox̄i t̄f̄am̄ini b̄imi en̄agi n̄áni x̄w̄f̄aȳ re bi t̄f̄ni s̄ini ŋweám̄im̄éini. E ner̄i aí amá rowa s̄ini x̄w̄f̄a t̄f̄yo re ŋweap̄r̄f̄a en̄agi n̄áni ăpox̄ini, —Jox̄i s̄iyikw̄f̄ m̄in̄iŋf̄ imóniŋox̄ir̄ini. Jox̄i d̄ix̄f̄ en̄f̄ eán̄iŋf̄p̄i —En̄f̄ eán̄iŋf̄ jox̄i neám̄ixowár̄iŋf̄p̄i n̄áni rar̄iŋini. Ap̄i t̄f̄ni p̄ir̄an̄iŋf̄ um̄érix̄ini. Yawaw̄i nawini imóniŋgw̄f̄ipa aȳ en̄f̄ ax̄f̄p̄i nawini imóniŋp̄r̄f̄a n̄áni p̄ir̄an̄iŋf̄ um̄érix̄iniŋi r̄irar̄iŋini.

¹² Nioni awa t̄f̄ni emear̄iná en̄f̄ six̄f̄ eán̄iŋf̄ jox̄i neám̄ixowár̄iŋf̄p̄i t̄f̄ni n̄im̄era n̄ib̄iri awin̄iŋf̄ n̄umear̄óa bar̄f̄ná awa wo m̄iyor̄f̄r̄in̄ipa nemáná aiwi B̄ikw̄f̄yo d̄áni r̄f̄wam̄iŋf̄ eán̄iŋf̄p̄i x̄ixeni imónini n̄áni awa won̄ini xewan̄iŋo ner̄iŋf̄pimi d̄áni yor̄f̄r̄in̄im̄iniŋi yar̄ini.

¹³ Agw̄i nioni jox̄i t̄iŋf̄ e n̄áni b̄im̄f̄ini. E ner̄i aí d̄iŋf̄ n̄if̄a nioni n̄inar̄iŋf̄pa awa en̄f̄ bi on̄im̄iáŋp̄i m̄iwiniŋf̄ x̄w̄e wiwiniŋiniŋi s̄ini x̄w̄f̄a t̄f̄yo n̄iŋwear̄iná nioni n̄ira war̄iŋáŋp̄i r̄irar̄iŋini." nur̄iri

¹⁴ re ur̄iŋiŋigini, "Nioni amá ăpox̄i d̄iŋf̄ rikw̄roar̄iŋf̄yo x̄wiŋf̄a jox̄iyáŋp̄i ur̄iŋa en̄agi n̄áni amá x̄w̄f̄a t̄f̄yo d̄an̄f̄ȳ ayo s̄m̄f̄ t̄f̄ni wiár̄iŋoi. Nioni x̄w̄f̄a t̄f̄yo d̄an̄oni mimónipa en̄apa awa en̄f̄ x̄w̄f̄a t̄f̄yo d̄an̄iŋf̄ mimóniŋaḡa n̄áni s̄m̄f̄ t̄f̄ni wiár̄iŋoi.

¹⁵ Awam̄i jox̄i x̄w̄f̄a t̄f̄yo d̄áni owir̄imean̄iri m̄ir̄irar̄iŋini. S̄ip̄i wikár̄ariŋo x̄wir̄f̄a m̄iwik̄ixepa en̄fa n̄áni jox̄i p̄ir̄an̄iŋf̄ m̄éwiniŋiniŋi r̄irar̄iŋini.

¹⁶ Nioni x̄w̄f̄a t̄f̄yo d̄an̄oni mimónipa en̄apa awa en̄f̄ x̄w̄f̄a t̄f̄yo d̄an̄iŋf̄ mimónipa en̄aḡa n̄áni amá x̄w̄f̄a t̄f̄yo d̄an̄f̄ȳ t̄f̄ni ax̄f̄ȳ mimóniŋoi.

Jisasomi Anaso tñf e nání níméra nuro wárigfá nánirini.

¹² Émáyf porisowa tñf wígf seáyi e wimóniño tñf Judayf anj rídiyowá yarigfiwámí awí mearoarigfáwa tñf Jisasomí fá nixero gwí njiro

¹³ xámí Anaso tñf e nání níméra ugíawixini. Anasomí xineagwo Kaiapasorini. Xwiogwí omí o apaxfpánif imónigfáwa seáyi e wimóniñorini.

¹⁴ Xámí xegí Judayo re uríño, ayí oríni, “ ‘Negí áamá nání pepfrixiniri ayí ríñif meanirí éfápí nání áamá ná woní ríñif apí nímearí niperfnáyí, ananirini.’ nimónarini.” uríñorini.

Pitao “Oyá niepísarinf wonimani.” rinf nánirini.

¹⁵ Omí xineagwo, Anasoyí ríñiño tñf e nání Jisasomí níméra warfná Saimoní Pitao tñf wiepísarinfí amí wo tñf awaú Jisasomí ríwíyo nixída nuri apaxfpánif imónigfáwamí seáyi e wimóniñoyá anj tñf e nírémómáná wiepísarinfí wíomí apaxfpánif imónigfáwamí seáyi e wimóniño sñmímanj oyá nífá enagí nání o Jisaso tñf anj ákínjáo iními nípáwiri

¹⁶ Pitao síní bfariwámíni fwi e ronagí nání nuri apíxí ákínjá fwiyimí awí roarinjímí Pitao nání nuriño nipeyearí nwiwímeámí fwiaparfná

¹⁷ apíxí ákínjá fwiyimí awí roarinjímí Pitao re uríñinigini, “Joxí ení áamá royá wiepísarinfí woxí meníraní?” uríagí o “Nionimani.” nurími nípáwiri

¹⁸ xínáiwánif nimóniño omíñf yarigfiáyí tñf anj rídiyowá yarigfiwámí awí mearoarigfáwa tñf e nírówapíro imíñf raríñagí nání ríá níkeámáná ríá imónarfná Pitao ení ríá oimónimínirí anjwí e nuri awa tñf nawíni nírori ríá imónaríñagíni.

Anaso Jisasomí yarinf níwia urf nánirini.

¹⁹ Apaxfpánif imónigfáwamí seáyi e wimóniño Jisasoyá wiepísarinfí nání yarinf wiri xwíyíá ámayo uréwapíyarinfí nání yarinf wírf éagí

²⁰ Jisaso re uríñinigini, “Nioní áamá níyoní sñjáníñe dání uréwapíyarínjári. Nioní gíní gíná núrúwapíyirfná rotú anjyo dáníraní, anj rídiyowá yarigfiwámí dáníraní, sa negí Judayf awí éanarigfíe dání uréwapíyarínjá enagí nání

²¹ joxí pí nání nioní yarinf niaríñini. Nioní xwíyíá urarfná arfá niarigfiáyo yarinf wí. Pí pí uraríñapí nání ayí ananí níjfaríni.” uráná

²² anj rídiyowá yarigfiwámí awí mearoarigfiáyí wo anjwí e éf nírómáná Jisasomí wé tñf nupíkákwi re uríñinigini, “Apaxfpánif imónigfáwamí seáyi e wimóniñomi e nurífná ‘Apání uraríñini.’ rísimónarini?” uríagí

²³ Jisaso re uríñinigini, “Nioní xejwíni níri rí sípini rarífnáyí, xejwí ríapí nání áwanj neareí. Nioní nanj rarífnáyí, pí nání iwanj nearíñini?” uríagí

²⁴ Anaso Jisaso síní gwí jiníñáná apaxfpánif imónigfáwamí seáyi e wimóniñf amí wo, Kaiapasoyí ríñiño tñf e nání wiowaríñinigini.

Pitao “Oyá niepísarinf wonimani.” amí urinf nánirini.

²⁵ Saimoní Pitao ríá ikeaaríñíñe éf nírómáná ríá imónarfná e rówapigfiáyí wí re urígíawixini, “Joxí ení xegí wiepísarinfí woxí meníraní?” uríagíá aí o “Oweoi.” nuríri “Nioní ení wonimani.” uríagí

²⁶ Apaxfpánif imónigfáwamí seáyi e wimóniñoyá xínáiwánif nimóniño omíñf wiarigfiáyí wo —O Pitao arfá míf wírfpieanjomí xexírfímeá woríni. O ení Pitaomí re uríñinigini, “Nioní ojkwíyíyo Jisaso tñf nawíni ronagí sñjwí ranfáoxí meníraní?” uríagí

²⁷ Pitao amí “Oweoi.” uráná re eníñinigini. Karíkarí rfaiwá ríñinigini.

Jisasomí Pairato tñf e nání wiowarigfá nánirini.

²⁸ Wíá móniñmí Kaiapaso tñf e dání émáyf gapímanowayá anjwámí nání Jisasomí níméra nuro aiwí Judayf ámínáowa none nípáwiriñpimí dání xwírfá ikíxenáná aiwá Aníñajo Neamúroagoí ríñiñfí nání mínípxí imónanigínirí mípáwí yaríñagíá

²⁹ gapímanf pírimíá imóniño —O émáyf wo xegí yof Pairatoyí ríñiñorini. O awa tñf e nání nfwiapíri re uríñinigini, “Omí pí xwíyíá nání xwíyíá mearaníño nímeámí baríñot?” uríagí

³⁰ awa re urígíawixini, “Áamá ro fíwí míyaríño enjánáyí, joxí tfe nání nímeámí baníri éwámáni.” uríagíá

³¹ Pairato re uríñinigini, “Sewaníñoyíne nímeámí nuro segí ñwí ikaxí raríñpí tñf xíxení xwíyíá umearfíoyí.” uríagí Judayowa re urígíawixini, “Émáoyíne fíwí yarigfiáyo opíkípyiníri sñjwí neanarigfámáni.” urígíawixini.

³² Xwíyíá Jisaso xámí re uríñfí, “Nioní nínípxírfífná e níniro nípíkípfírfíni.” uríñfí xíxení imónini nání Judayowa Pairatomí xwíyíá e urígíawixini.

³³ Pairato amí gapímanowa wígf anj iwámí nípáwífná “Jisaso obíni.” níri re uríñinigini, “Joxí míxí ináyí Judayfíáoxíraní?” uríagí

³⁴ Jisaso re uriniginini, “Dixf dñf tñi rinrarinini? Wa riragfa rinrarinini?” uragi
³⁵ Pairato re uriniginini, “Nioni dixf Judayf wonirani? Dixf gwf axfri imonigaf tñi apaxpaninj imonigfa xweowa tñi joxi nimeami nibiro nioni tñf re riwaraot. Joxi pi eagf nimeami ribaot?” uragi

³⁶ Jisaso re uriniginini, “Amá mixf inayf nimóniro xwáa tño menjearigaf yapf mimóninini. Nioni xwáa tño dñyf mixf inayf imonwiniginini minirpeagfa enagf nani xwáa tño menjearigafinini mimóninini. Mixf inayf xwáa tño dñf woni nimóniri sinwiriyf, gf Judayowa fa minixiripa oepoyiniri gf siminj ninarigaf mixf niwipaxfini. E niririri ai mixf inayf nioni imoninapi xwáa tño dñfmanf.” uragi

³⁷ Pairato re uriniginini, “Ayinani ‘Joxi mixf inayf woxirini.’ nimónarinini.” uragi
 Jisaso re uriniginini, “‘Mixf inayoxirini.’ joxi xixeni nirarinini. Nioni nepaxinj imoninipi amáyo áwanf urfiniginini gf óki nixiriri xwáa tño nani biri enarinini. Amá nepaxinj imoninipi xdarigfa gify gify nñi nioni arfa niarigarinini.” uragi

³⁸ Pairato re uriniginini, “Nepaxinj imoninipi pirinini?” uriniginini.

Pairato “Anani yekwiroarfpoyi.” rinj nánirini.

E nurimo Judayf nñi tñf e nani npeyari re uriniginini, “O xwiya mearinipaxf bi rarinagf arfa miwini.

³⁹ E nerf ai xwioyf ayf ayo sfá Anfnajo Neamuroagoi rarigfayf nani aiwa imixarfa amá gwf nweanf wo seawariarinini. ‘Judayeneyá mixf inayf imoninjo oneawarinini.’ rseaimonarinini?” uragi

⁴⁰ ayf xwamiánf niwiera nuro “Omí mineawaripani. Barabasomí —O amáyá amipi pikioraparinj woriní. Omí neawarini.” nura ugawixini.

19

¹ Ayf Pairatomí e urarinagfa nani porisowa Jisasomí nimeami nuro sikwá nearo ragf pirf nuyikiarimána

² ópiya enininj imoninj wiri nikfkiyimána mixf inayf aminanwininj imoninj miniyfo dfinarigfapa miniyfo udkiaro rapirapf ayfa rinj mixf inayf yinarigfa wu nimearo omi uyiriro niyarimána

³ xfo tñf e anwi e uro “Áminaoxini, Judayfa mixf inayoxirini.” uriro wé upikakwiro niyayimána enána

⁴ Pairato amí npeyari re uriniginini, “Arfa nipoyi. ‘Xwiya mearinipaxf bi mirarinagf arfa niwiri nimeami rwiaparini?’ oniaiwpoyiniri nimeami fwiaparinini.” nuriri

⁵ Jisaso, ópiya enininj imoninjiri udkiaro rapirapf ayfa rinj uyiriro éfo fwiapána Pairato amá e awi neaárimána rogfafo re uriniginini, “Amá royoí. Sinjw winfpoyi.” uragi

⁶ Apaxpaninj imonigfa xweowa tñi anf ridiyowá yarigfiwami awi mearoarigfawa tñi omi sinjw niwinirona xwamiánf niwiro “Íkfáyo yekwiroarfpoyi. Íkfáyo yekwiroarfpoyi.” uragfa Pairato re uriniginini, “Nioni o xwiya mearinipaxf bi mirarinagf arfa niwiri nani sewaninoyfne nimeaa nuro yekwiroarfpoyi.” uragi

⁷ Judayowa re urigawixini, “O nani negf njw ikaxf eaninyo dani bi rinini. Ayo dani ‘Xe sinj ount.’ ripaxf mimónini. O ‘Niaiwf Gorixoyáonirini.’ rininj enagf nani xe sinj ountf sinjw winipaxf menini. Xe pikoí.” uragfa

⁸ Pairato xwiya api arfa niwiraná wáy amf bi tñi niwiniri

⁹ amí gapimanowayá aniwami nipawiri Jisasomí yarinj re winiginini, “Joxi gimí dānoxirini?” uragi ai Jisaso xwiya bi muriniginini.

¹⁰ Xwiya bi murarinagf niwiniri nani re uriniginini, “Joxi xwiya bi miniri riyarinini? ‘O íkfáyo niyekwiroarfi níkwewarini mepa epaxorini.’ riniaiwarinini? Gf dñf tñi nriyekwiroarfiná nriyekwiroaripaxfini. Nriwarinina nriwaripaxfini.” uragi

¹¹ Jisaso re uriniginini, “Erami nweano api xe oimóniri sinjw miranipa nerf sinwiriyf, joxiyá dñf tñi wí e ripaxf imonimniri éfmanf. Ayinani spí joxi nirfp xwé nerf aiwi nioni joxi tfe nani niwiowarfoypá aga seáy e imónini.” uragi

¹² Pairato arfa e niwiri nani omi warimniri éfyf Judayf xwamiánf niwiyiro re urigawixini, “Joxi amá romí níkweari niwárináyf, émayinéyá mixf inayf Sisao tñi níkwimniri emearinj woxi mimóninini. Amá go go xewanjo nani ‘Mixf inayonirini.’ nriwinrináyf, Sisao mi mamówarimniri yarinj enagf nani rarinini.” urarinagfa

¹³ Pairato xwiya api arfa e niwiri nani Jisasomí nimeami wáf e npeyari sinj tñi wáf imixinine —Ayf Xibiruyf pñe tñi Gabatai rininjerini. E íkwianjw xwirixf numerina éf nwearigfanami éf ninjweari

¹⁴ —Sfá ayi Judayf Anfnajo Múronfyi nání aiwá imixárarigfáyirini. Ayimi sogwí ríxa áwiniñi nweaminiñi enáná Pairato re uriniginini, “Sijwí winípoysi. Segí mixí ináyo riworini.” urfagi

¹⁵ Judayf xwamiáni re wigfawixini “Xe nimeáa xe nimeáa oupoi. Nimeáa nuro íkfáyo yekwíroárpoyi.” urarinagfa Pairato re uriniginini, “Segí mixí ináyo ‘Íkfáyo oye kwíroáriní.’ ríseaimónariní?” urfagi apaxípaniní imónigfá xwéowa re urigfawixini, “Negí mixí ináyí ámi wo menini. Émáynéyá mixí ináyí Sisao eni negorini.” urfagiá

¹⁶ Pairato Jisasomi oye kwíroárpoyiniñi porisowami tñi wiowáriniginini.

Jisasomi yekwíroárigfá nánirini.

¹⁷ Jisasomi aní apimi dání níméra nuróná xewaninjo íkfá yoxáfpá xwanjwí níkwónimi nuri wí e xwíá yofí bi Mijf Gixweá riniñe —Xibiruyf píné Gorigota riniñerini. E niremoro

¹⁸ e Jisasomi yekwíroárigfawixini. Níyekwíroárinóná Jisaso áwini e enáná amá wau eni midimidáni yekwíroárigfawixini.

¹⁹ Pairato rfawinif bi re niriñi neari yoxáfpami seáyí e pfrauniginini, “Nasaretí dānj Jisaso, Judayf mixí ináyorini.” rfawinif e neari pfrauagi

²⁰ Jisasomi yekwíroárfé aní apimi ná jfami mimóninjo nání Judayf obaxí nipuróná rfawinifpi —Apí nearfna Xibiruyf píné tñi eari Romiyf píné tñi eari Girikiyf píné tñi eari enifpini. Apí fá roarinagfa nani

²¹ Apaxípaniní imónigfá seáyí e imónigfáwa Pairatomi re urigfawixini, “Joxi rfawinif re niriñi meapani, ‘Judayf mixí ináyorini.’ niriñi meapani. Sa re niriñi eai, ‘Xewaninjo ‘Judayf mixí ináyorini.’ riniñorini.’ niriñi eai.” urfagiá aí

²² Pairato re uriniginini, “Nioni eáapí xe oeánini.” uriniginini.

²³ Porisowa Jisasomi ríxa níyekwíroárimáná rapirapí amípi o yinifpi yanf número biaú biaú ntíro nowani xixeni nímearo aí xegí sorfá gwí bi mikiwéninju —Ú nimixirfna axúni imixárigfúriní.

²⁴ Ú nání re rinigfawixini, “None maxepa oyaneyi. Áwini e ntítmáná go go meanirfeninoniri sárú oyaneyi.” rinigfawixini. Bkwíyo xwíyá niriñi eánif rípi, “Rapirapí nioni seáyí e yinarináyí yanf niniro gí sorfá meapíri nání go go meanirfeninoniri sárú egfawixini.”

²⁵ niriñi eánifpi xixeni imónini nání porisowa e egfawixini.

Jisasomi xinái tñi xinisimái tñi Kiriopasomi xiepi Mariaí tñi Magídara dānj Mariaí tñi iwa íkfá yoxá Jisasomi yekwíroárininifpami anjwí e rojána

²⁶ Jisaso xegí xinái e rojagi níwiniñi wiepísarini xó dānj sixf uyiño eni anjwí e rojagi níwiniñi xinái re uriniginini, “Ineyi, dixí iwo iworini.” nirimáná

²⁷ wiepísarinomí re uriniginini, “Dixí rinái iyirini.” urfagi wiepísarino sfá ayimi dání xegí anjyo nání píraninif numéra uniginini.

Jisaso penj nánirini.

²⁸ E nurárimo nijfá re nimónirfna “Xano e éwiniginiri niriñifpi ríxa nipini yárfini.” nijfá e nimónirfna Bikwíyo xó nání niriñi eánifpi nipini xixeni oimóniri re riniginini, “Inigfá nání ninarini.” rana

²⁹ sixf wainf mixí yarinifpi magwí ininif wá wenagi nání wa írikwí bi nímearo inigfá wainf apimi igfá neámáná xisopíyí riniñi wegwfáninif imóninifwami níkwíroárimáná xegí manf tñi e wimixfagi

³⁰ Jisaso wainf mixí yarinifpi ninimáná “Ríxa píxwfnígo.” niriñi mijf warf niriñi dānj níyámiga uniginini.

Porisowa Jisasomi miwíyo ayinwí ikírogfá nánirini.

³¹ Sfá Jisasomi yekwíroárigfáyi —Ayi anfnajo Judayo múronf nání aiwá amípi píraninif nimixro tarigfáyirini. Ayi ríxa sfá óráná Sabarfá aga seáyí e imóninifpi nimónini enagi nání porisowa Jisasomi tñi awaumi tñi awí menjweanáná sabarfá imóniniginiri Judayf ámínáowa nuro Pairatomi re urigfawixini, “Apaxí mé dānj simigwíá níyiniñi opépoyiniñi síkwíyo ení pírí jeápoi. Nipéáná wigf warápi oyoaneyiniñi ení pírí jeápoi.” urfagiá

³² porisowa nuro midimidáni yekwíroárigfáwáumi síkwíyo pírí níjearo aí

³³ Jisaso yekwíroárinine weninif éfáyí winigfawixini. O ríxa nipéagi níwiniñi nání xegí síkwí pírí mijeapa nero aí

³⁴ porisf wo wákwiríxá tñi ayinwí ikíroáná axína inigfá tñi ragf tñi fwiapiniginini.

³⁵ Amá Porisowa e yarfna sijwí winaronjóni áwanf niriñi xixeni aga nepa rináriní. Nioni rarinapí nijfá xixeni e nimóniri nání seyíne “Neparini.” yaiwiro dānj íkwíroo éfirixiniñi áwanf seararinini.

³⁶ Bîkwíyo re nîrînrî eáníŋpî xîxenî imónîni nânî porisowa omî e wigíawixîni, “Xegí ení bî pîrí jeapírámani.”

³⁷ Bîkwíyo ámi bî re nîrînrî eáníŋpî, “Ayîŋwí ikîroárigíomi sîŋwí wînipírfárinî.” rînrîŋpî enî xîxenî e imónîŋiniginî.

Jisasomî xwíáyo weyárigíá nánîrîni.

³⁸ E nîyárimáná enjáná áamá wo —O Arimatia dánŋ Josepoyî rînrîŋorîni. O Jisasoyá wiepîsarîŋŋí wo aí Judayí ámináowami wáyí nîwirî nânî ínîmî xîdarîŋorîni. O Pairato tîŋŋ e nânî nuri “Jisaso piyo omeámîni.” uráná Pairato xe omeanîrî sîŋwí wîŋfagi o nuri piyomî xwíá weyárimînrî nânî nîmeámî úaná

³⁹ áamá ámi wo —Xegí yoí Nikodimasoyî rînrîŋorîni. O xámi árfwîyimi Jisaso tîni xwíyá rînrîŋorîni. O enî nîbîrî íkáá d́á biaú —Bî muríyî rînrîŋpî tîni bî earosíyî rînrîŋpî tîni apiáurîni. Apiáú xámi nawínî níá megíapiaú xegí sanŋ 30 kîro imónîŋpîrîni. Apî tîni piyomî xópé oemînrî nîmeámî nîbîrî

⁴⁰ awáu piyomî nîmeári Judayí wigí áamá piyí nîtiríná yarigíápa rapîrapíyo rígwîrígíwî nîroríná íkáá d́á d́ŋŋ nanŋ earîŋpî tîni xópé nîyárimáná

⁴¹ nîmeámî omîŋŋ aŋwî e ínîŋpîmî nânî —Omîŋŋ apî Jisasomî yekwîroárfé dánî aŋwî e enŋpîrîni. Sîŋá óf sîni áamá mîtarigíáyi tîŋpîrîni. Omîŋŋ apîmî nânî nîmeáa nuri

⁴² śá ayî Sabarfá nânî Judayí amîpî píránrîŋŋ nîmîxîro tarigíáyi imónîŋagi nânî sîŋá óf aŋwî e ínîŋŋyimi nânî nîmeámî nuri e tigísisixîni.

20

Jisaso wiápnîmeanŋŋ nánîrîni.

¹ Sadéyo wíá mónîŋîmî sîni śá yinîŋáná Magídara dánŋ Mariaí sîŋá ófîyimi Jisaso weŋe nânî nuri wenîŋŋ éfîyî wînrîŋiniginî. Sîŋá xwé ófîyimi éfî rárárinîŋo sîni mîpírónrî rîxa wî e weŋagi nîwînrîmî

² aŋŋîni nuri Saimonî Pitaomî tîni wiepîsîŋŋ ẃo, x́o d́ŋŋ sîxî uyiŋomî tîni nîwîmeári re urîŋiniginî, “Ámináomî rîxa nexwearo gîmî ríá t́awîxîni? Newané majíárinî.” uríagi

³ Pitaomî tîni wiepîsîŋŋ ẃo tîni aŋŋ e ṕnî nîwíárimî xwáripáyo nânî nuri

⁴ aŋaŋŋîni nuri ẃo Pitaomî nîmúrórî xwáripáyo xámi nîrémorî

⁵ nîrkwínîrî ínîmî wenîŋŋ yáníŋŋŋ wînrîŋiniginî. Rapîrapí Jisasomî xopîxopî rónîŋúnî weŋagi nîwînrî aiwî ínîmî mîpáwî wenîŋŋ yaríná

⁶ Saimonî Pitaomî enî ŕwíyo nîbîrî b́arîwámîni éfî nîrómáná wenîŋŋ mé xwáripáyo ínîmî nîpáwîrî wenîŋŋ éfîyî wînrîŋiniginî. Rapîrapí xopîxopî rónîŋúnî weŋagi nîwînrî

⁷ rapîrapí mîŋŋŋŋ xopîxopî rogíú ẃú tîni nawínî mîwé xegí wî e nîkírónrî weŋagi wînaríná

⁸ wiepîsîŋŋ ẃo, xámi xwáripáyo rémóo enî nîpáwîrî rapîrapí e imónîŋagi nîwînrî “Neparîni.” nîyaiwîrî d́ŋŋ wîkwíronîniginî.

⁹ Íná awáu Bîkwíyo Jisaso ámi xwáripáyo dánî nîwiápnîmeaníapî nânî nîrînrî eáníŋpî nânî sîni píránrîŋŋ d́ŋŋ mîmopa neri majíá neri nânî

¹⁰ ámi egí aŋŋ e nânî ugísisixîni.

Magídara dánŋ Mariaí Jisasomî sîŋwí wînrîŋŋ nánîrîni.

¹¹ Mariaí xwáripá tîŋŋ e aŋwî e nîrómáná ŋwí nearî e neríná xwáripáyo ínîmî nîrkwínîrî wenîŋŋ yáníŋŋŋ wînrîŋiniginî.

¹² Jisaso tigíe aŋŋaŋŋ wáu rapîrapí apíá weŋŋ nîyínîmáná ẃo mîŋŋ tigíámîni ŋwearî ẃo sîkwí tigíámîni ŋwearî enagí wînaná

¹³ awáu Mariaímî re uríŋísisixîni, “Ineyî, jîxî pí nânî ŋwí eaarîŋîni?” uríagi í re urîŋiniginî, “Ǵ Ámináo nexwearî t́e nânî níŋîni majíá enagi nânî ŋwí eaarîŋîni.” nûrímáná

¹⁴ nîkînimónîrî wenîŋŋ éfîyî wînrîŋiniginî. Jisaso daiwo ronagi nîwînrî aiwî mî mîwómîxîŋiniginî.

¹⁵ Mî mîwómîxíagi Jisaso re urîŋiniginî, “Ineyî, pí nânî jîxî ŋwí eaarîŋîni? Go nânî ṕá yarîŋîni?” uríagi Mariaí omîŋŋ xiáwo nîrarînrî re urîŋiniginî, “Ápoxîni, joxî piyomî nîmeámî nuri wî e t́írá oenwîrîyî áwanŋŋ nîrei. Níŋîni nuri nîmeári nîmeámî umîŋîni.” uríagi

¹⁶ Jisaso “Mariaíxîni!” uríagi í nîkînimónîrî Xibîruyî ṕné tîni Rabonaiyî —Apî “Nearéwapiyarîŋoxîni.” nîrîríná rarigíápirîni. E uríagi

¹⁷ Jisaso re urîŋiniginî, “Nionî sîni ǵ ápo t́e nânî mîpeyíá enagi nânî jîxî f́a mînrîxepanî. Jîxî nuri áamá nionî ǵ nîrîxímeá imónîŋíáyo re ureî, ‘O re rîŋoî, ‘Nionî ǵ ápo Gorîxo t́e nânî peyarîŋîni. O seyíné enî segí ápo Gorîxorîni.’ rîŋoî.’ urémeaî.” uríagi

¹⁸ Magidara dānj Mariai nuri xegf wiepisiņyo áwanj re urémeaniginini, “Niini Ámináomi rixa sijnw winini. Xfo niriipi, ayf apirini. Ayf apirini.” nura uniginini.

Xegf wiepisiņowa xfomi sijnw winigá nánirini.

¹⁹ Sadéyo sfá axfimi sfápi tñi wiepisiņowa Judayf ámináowa nani wáyf nero nani anj wigf jweagfiwami ówanj xaiwf niyárimána jweanána re eniginini. Jisaso awamf áwini e nironapiri re uriginiginini, “‘Gorixoyá dñj tñi niwayironiro onjweapoyi.’ nimónarini.” nuriimána re eniginini.

²⁰ Wé niri ogfúkaú siwá wiri miwf wákwirixá tñi ikirogfáyi siwá wiri éagf wiepisiņowa Jisaso amf sijnf enjagf sijnw niwiniro nani dñj nífá winarína

²¹ ámi re uriginiginini, “‘Soyfne Gorixoyá dñj tñi niwayironiro onjweapoyi.’ nimónarini. Ápo nioni xwía tño nirowárenapijpa nioni eni soyfne searowárariginini.” nuriimána

²² awamf píramf imimf niwiowárir re uriginiginini, “Kwíyf Gorixoyápi numimniro api tñi nawini emérixini.

²³ Soyfne amá fwf yarigfápi yokwarimf nerínáyf, ayf Gorixo eni yokwarimf wiarini. Soyfne yokwarimf mwiipa nerínáyf, ayf Gorixo eni yokwarimf mwiirarini.” uriginiginini.

Tomaso Jisasomi sijnw winijf nánirini.

²⁴ Wiepisiņowa wo, Tomaso —O wiepisiņf wé wúkaú sikwf waú imónigfáwa worini. Xegf yof amf bi Didimasorini. O mñjweanána wía Jisaso wiwanijowamini wímeáf enjagf nani

²⁵ Tomasomf re urigfawixini, “None Ámináomi rixa sijnw winiwinini.” uragfa ai o re uriginiginini, “Nioni wéyo niri ogfáyaú mwinipa eri niri ogfáyaúmi wé mwiwímopa eri miwf wákwirixá tñi ikirogfáyimi gf wé mwiwímopa eri nerínáyf, dñj wí ‘Nepa orini.’ niyaiwiri wikwíromiméini.” uriginiginini.

²⁶ Sfá wé wfúmi dñjf waú wo nórímána enána amf xegf wiepisiņowa anjyo inimi jweanána Tomaso eni wía tñi nerimeániro jweanána Jisaso anj ówanj niyárinijagf aiwi awamf áwini e nironapimána re uriginiginini, “‘Gorixoyá dñj tñi niwayironiro onjweapoyi.’ nimónarini.” nuriimána

²⁷ Tomasomf re uriginiginini, “Dixf wé sfm re nñimixénapiiri gf wéyo sijnw nanei. Dixf wé re nñimixénapiiri gf miwíyo niwixímoí. Sini dñj mnikwfíro mepani. Aga dñj níkwíroí.” uragf

²⁸ Tomaso re uriginiginini, “Joxi gf Ámináoxirini. Gf Nwáfooxirini.” uragf

²⁹ Jisaso re uriginiginini, “Joxi sijnw nñaniri nani rixa ‘Neparini.’ niyaiwiri dñj rñikwíróini? Amá nioni sijnw mñanipa nero ai ‘Neparini.’ niyaiwiro dñj níkwírófáyf yayf winijyirini.” uriginiginini.

“Bikwf rípi amáyf dñjf wikwírórixirini eánini.” urijf nánirini.

³⁰ Jisaso emimf amf ayá wí wiepisiņowa sijnw anigfe dani enj ai api nani bikwf ripimi rfwamijf bi meánini.

³¹ E nerf ai seyfné Jisasomf dñjf wikwíro “O Kiraiso, amá yeáf neayimixemeanfa nani Gorixoyá dñj tñi aríowayá xwía piaxfyo dani iwiaronfoyf rarijwáorani?” wiaiwiro “Gorixoyá xewaxorani?” wiaiwiro érixirini rfwamijf rípi nñirini eánini. Omf dñj níkwíroririjpimi dani dñj niyimijf imónijpi tgfáyf imónirixirini nñirini eánini.

21

Wiepisiņf wé wfúmi dñjf waú amf Jisasomi sijnw winigá nánirini.

¹ Jisaso e néisaná xegf wiepisiņowamf ipi Taibiriasiyf rñinifwá —Xegf yof bi Gaririyf rñinifwárin. Awá ríwoje amf sijáni siwá niwinirína rípi eniginini.

² Saimonf Pitao tñi Tomaso, Didimasoyf rñinjo tñi Gariri piropenisfyo anj yof Kena dñj Nataniero tñi Sebediomf xewaxowáú tñi wiepisiņf amf waú tñi awa nerimeániro nawini niñjwearóna

³ Saimonf Pitao re uriginiginini, “Nioni ubenf ipiyo mamówarimf umfñni.” uragf awa re urigfawixini, “None eni joxi tñi wanfwinini.” nuriro nipeyearo ewéyo nixemoániro sfá ayimf aríwiyimf peyf nani néra nuro aiwi smf egfawixini.

⁴ Rixa sogwf xemónapimñirf yarijf tñi Jisaso nñbiri ipi imanjpá tñi ronagf aiwi xegf wiepisiņowa omf m mwiómixf éagfa

⁵ Jisaso re uriginiginini, “Niaíwfyfné, segf ubenf mamówararigfáyo peyf fá mñmñipa renjo?” urána awa “Oweoi.” uragfa

⁶ o re uriniginini, “Ubení ewé námíni mamówáraná peyí bí mīnīnīnīo.” uríagi o ríípi tīnī xīxenī yaríná re enīginini. Peyí xwé obaxí ayá wí mīnīagi nānī mīmīxeapaxí wimónīnīginini.

⁷ Mīmīxeapaxí wimónīagi wīepīsiní Jisaso dīnī sīxí uyīno Pitaomī re uriniginini, “E nearíto negí Ámīnáorini.” uríagi Saimonī Pitao aríá e nīwirí Jisasomī xāmī owīmeámīnīrī xegí rapírapí seáyí e yīnarīnī —Ú nīwirírīmáná yarīnūrīnī. Ú nīmearī nīyīnīmáná ipíyo nīmawírī xeamonīginini.

⁸ Ipíyo nīmawírī xeamóagi aí wīepīsiní wíá ipí imanjípa tīnī e anjwí e sa 100 mita imónīnīagi nānī ewépāmī peyí ubení magwí mīnīnū ú tīnī nīmīxeáa nībīro

⁹ imanjípāmī niwīékīnīmearo wenīnī éfáyí wīnīgíawīxīnī. Ríá nīkeánīmáná peyí bí ríkwamīnīyo werí bisíkeríá bí enī werí enagi wīnaríná

¹⁰ Jisaso re uriniginini, “Peyí soyínéyá ubenīyo mīnīfípi bí nīmeámī yapípoyí.” uríagi

¹¹ Saimonī Pitao ewéyo nīpīxemoánīrī ubení peyí magwí mīnīnū imanjípa tīe nānī nīmīxeáa bīnīginini. Peyí xwérīxanī 153 mīnīnīagi aīwí ubení ú wí maríkinīnīagi wīnīnīginini.

¹² Jisaso re uriniginini, “Soyíné anjwí e nībīro aīwá nīpoyí.” uríagi xegí wīepīsinīowa omī ríxa mī nīwómīxīro “Negí Ámīnáorini.” nīwīaiwīro nānī wo yarīnī “Goxírīnī?” wīpaxí mīmónīpa yaríná

¹³ Jisaso ríá wearīne anjwí e nuri bisíkeríá nīmearī yaní nīwīa nuri peyí enī axípi e nīwīa uñīnīnī.

¹⁴ Jisaso xwáripáyó dánī nīwīápīnīmeámáná wīepīsinīowamī xāmī biaú síwá nīwīnīmáná ámī síwá wīnīnī bí apírīnī.

Pitaomī “Nionīyáyo píránīnī uméírīxīnī.” urīnī nānīrīnī.

¹⁵ Ríxa aīwá nīnīmī Jisaso nīwīápīnīmearī Saimonī Pitaomī re uriniginini, “Jonomī xewaxo Saimonoxīnī, joxí dīnī sīxí nīnīyīríná dīnī sīxí ámá rowa nīyīgíápipīmī wīárí nīmūrōrī rīnīyīnīnī?” uríagi o re uriniginini, “Oyí, Ámīnáoxīnī, nionī dīnī sīxí rīsīnāpī nānī joxí nījírānī.” uríagi o re uriniginini, “Sipīsīpī miá nīmeríná aīwá wīarīgíápa joxí ámá nionī tīámīnī báyó axípi nerī píránīnī uréwapīyīrīxīnī.” uriniginini.

¹⁶ Jisaso ámī bí nurīrī re uriniginini, “Jonomī xewaxo Saimonoxīnī, joxí dīnī sīxí rīnīyīnīnī? Mīnīyīnī reñīnī?” uríagi o “Oyí, Ámīnáoxīnī, nionī dīnī sīxí rīsīnāpī nānī joxí nījírānī.” uríagi Jisaso “Ámá sipīsīpī aīwí mearoarīgíápa joxí axípi nerí ámá nionī gí imónīnīyo píránīnī uméírīxīnī.” uriniginini.

¹⁷ Jisaso ámī bí nurīrī re uriniginini, “Jonomī xewaxo Saimonoxīnī, joxí dīnī sīxí rīnīyīnīnī? Mīnīyīnī reñīnī?” uríagi Pitao Jisaso ríxa biaú bí “Joxí dīnī sīxí rīnīyīnīnī?” urífípi nānī dīnī sípī nīwīnīrī re uriniginini, “Ámīnáoxīnī, amípī nīnī nānī joxí nījfoxírīnī. Nionī dīnī sīxí rīyīnāpī nānī enī nījfoxírīnī.” uríagi Jisaso re uriniginini, “Sipīsīpī aīwá wīarīgíápa joxí enī ámá nionī nīxídarīgíáyó axípi nerī píránīnī uréwapīyīrīxīnī.

¹⁸ Aga nepa rīrarīnīnī. Joxí sīnī íwí síkīnī neríná jīwanīnīoxí areríxí nīyīnīrī díxí simónīmīnī wagírīnī. E nerí aí joxí ríxa xweyaní neríná díxí wé wúkaú wīmīxáná ámá wí gwí nīrījīro joxí ‘Mupa oemīnī.’ yaiwīarīnīmīnī nīmeáa rupíríarīnī.” uriniginini.

¹⁹ Wīepīsinīowa re oyaiwīpoyīnīrī, “Pitao penfápi nānī ríá neararīnī? O e nerí nīperīnīpīmī dánī seáyí e Goríxo imónīnīfípi nānī síwá neainíarīnī? Oyí.” oyaiwīpoyīnīrī e uriniginini. E nurīmáná re uriniginini, “Joxí nīxídei.” uriniginini.

Jisaso wīepīsiní xó dīnī sīxí uyīno nānī rīnīpī nānīrīnī.

²⁰ Pitao nīkīnīmónīrī wīepīsiní Jisaso dīnī sīxí uyīno —O xāmī nerīmeánīmáná aīwápi nīnīróná Jisaso tīámīnī nīkīnīmónaurī yarīnī re wīnīorīnī, “Ámīnáoxīnī, mīyí rurīno gorīnī?” urīnīorīnī. O awaúmī nūmī barīnīagi nīwīnīrī

²¹ Jisasomī re uriniginini, “Ámīnáoxīnī, ámá romī enī pí wīpíríarīnī?” uríagi

²² Jisaso re uriniginini, “O nionī ámī anīnamī dánī weapīmíáíná nānī xe nīweáwīnīgīnīrī nīnimónīrínáyí, ayí dīnī joxíyá menagi nānī pí nānī nīrarīnīnī? Jīwanīnīoxīnī sa nīxídei.” uriniginini.

²³ Ayīnānī ámá Goríxoyá imónīgíáyí rīpī rīnīmegíarīnī, “Wīepīsiní o wí nīpenfámanī.” rīnīmegíá aīwí Jisaso “Joxí nīperíámanī.” wí murí rīpīnī uriniginini, “O nionī ámī weapīmíáíná nānī xe nīweáwīnīgīnīrī nīnimónīrínáyí, ayí dīnī joxíyá menagi nānī pí nānī nīrarīnīnī?” uriniginini.

²⁴ O Jisaso wīepīsarīnī Pitaomī e urīnīorīnī. O amípī apī nānī áwaní nīrīrī ríwamīnī eanīorīnī. Nene o nānī nījíá re imónīnīwīnī, “O áwaní rīnīpī nepānī rīnīnī.” nījíá e imónīnīwīnī.

²⁵ Amípi Jisaso ení ámi obaxí ayá wí ení enagí aiwí nioní re nimónaríni, “O enípi nípíni nání bikwíyo ríwamíni píráníni nearínáyí, xwíá tíyo bikwí apí déropaxíni.” nimónaríni.

Wáf wurimeiarigfáwa egfápi nánirini.

Rfwmahnj rípi, “Wáf wurimeiarigfáwa egfápiyi” riníhnpí Ruko níriri eanhpírini. O Jisasoyá wiepísagfýf womani. Judayf eni womani. Émáyf dokitá worini. Poro tñni Sairaso tñni émáyf anfýo wáf nurimeríná wirimeárogfiorini. O Tiopiraso amípi wáf wurimeiarigfáwa Jisaso ríxa anfnami nání nipeyimáná enjáná egfápi nání níjfa oimóniri rfwmahnj rípi eanhpírini. Rfwmahnj nearíná Tiopiraso re oyaiwiniri eanhnigini, “Iwamfó áma Jisasoyá siyikf imónigfáyf sa Jerusaremi dání nimóniróná ayf Judayini imónagfá aiwi Goríxo xfoya kwíyfpí sxf umimóaná anj apimi wáf nura neméfasáná e dání wáf nura numiro Samariayf anfýo nura neméfasáná ámi nuro émáyf anfýo eni nura neméfasáná enjáná émáyf obaxf eni Jisasoyá siyikf nimóga nuróná ayá wí nimóga nuro Judayo mürogfawixini.” oyaiwiniri rfwmahnj neari rípi eni oyaiwiniri, “Pitaomi tñni Poromi tñni eni Goríxo nurípearí enj sxf weámíxhpowauríani?” oyaiwiniri emimf amípi Jisaso enjpa Pitao xámí néra unjfpí nání níriri eari ámi rfwfyo Poro néra unjfpí nání níriri eari enjhnigini.

1-2 Tiopirasoxini, rfwmahnj niont xámí níriri eanhpí, ayf Jisaso iwamfó eri wíwapiyiri enjfpí tñnf e dání sfá xegf wáf wurimeiarigfáwami —Awa xfo rípeanjowarini. Awami Goríxoyá kwíyfyo dání sekaxf nurimáná xfo anfnami nání peyinífyi tñnf e nání níriri eanhpírini.

3 O rfnhñf nimeari níperi níwíapínimeámáná sfá 40 nóra waríná awa “O ámi shñf rfa hweani?” oyaiwípoyniri ámi ámi síwá winayiri Goríxo áma xfoyaí xwioxíyo mímeámf nerí umeñweanhpí nání uréwapíyiri neríná awa siní ududf mé “Ayf orfani?” níyaiwiro níwípimónimáná enjáná re enjhnigini.

4 Awami awí neaárimáná sekaxf re uríhñigini, “Ápo ‘Níseaiapimfáriní.’ searíhnpí —Apí, ayf nioní searíná soyfne arfa niarigfápirini. Apí siní míseaiméapa enjáná anj Jerusaremi tfyo dání níwárimí mupa nero apí nání weníhñf nero hweáfríxini.

5 Ayf rípi nánirini. Jono wayf níseameairíná inigf tñni seameainj aiwi siní sfá obaxf mórípa enjáná Goríxo xfoya kwíyf tñni wayf seameainfáriní.” uríhñigini.

Jisaso anfnami peyiní nánirini.

6 Awa ríxa awí neánimáná omí yaríhñf re wígfawixini, “Ámínáoxini, enjáná negf wa míf ináyf nimóniro negf neárfawéyo umeñweagfápa ríná dání joxí eni axfpí míf ináyf nimóniri Isírerene xwioxíyo mímeámf níneairí neameñwearfáriní?” Yaríhñf e wíagfa

7 o re uríhñigini, “Sfá seyfné yaríhñf niarigfápi nání parímonífyi —Ayi ápo Goríxo xfo xegf nénf tñño nimóniríhñfipimí dání níriri tagfíyirini. Ayi nání seyfné níjfa imónipfíri mímóníhñagi nání áwanj searimíméini.

8 E nerí aiwi rípi nání níjfa imónipfíri nání áwanj searimíméini. Kwíyf oyápi níseaiméari enj sxf seaimíxáná soyfné nioní seaiméaná mkoyné nimóniro áma Jerusaremi hweagfáyo áwanj urímero áma Judia píropenísíyo tñni Samaria píropenísíyo tñni amí amí hweagfáyo urímero áma xwíá yoparf íkwíroníhñf hweagfáyo aí urímero éfríxini.”

9 E nurárimáná awa siní shñwf wínaríná o Goríxoyá dhñf tñni nípeyiri wígf shñwf anigfe dání agwf bimí aíníhñigini.

10 Nípeyiri agwf bimí aínáná awa siní anfnami shñwf anáníhñá re enjhnigini. Áma rapírapf apfá wenf yínigíwau awa tñnf e nírónapíri

11 re urígísisixini, “Gariri píropenísíyo dhñoyné, pí nání re éf nírómáná anfnami weníhñf yáního? Áma o, Jisasoyf ríhñño seyfné tfe dání Goríxoyá dhñf tñni anfnami nání ríxa nípeyiri aí soyfné shñwf wínaríná peyípa ámi axfpí wepíníhñfáriní.” urígísisixini.

Áma womí Judaso nání wayfá urípeagfá nánirini.

12 Awa dfwf Oripíyi riníhñpimi —Apí Jerusaremi dání anjwí e enjhpírini. Sabarfáyo Judayf ná jfami mupa nero aí Jerusaremi dání dfwf míhñf apí tñnf e nání ananí wagfápirini. Apimi pñni níwárimí nuro

13 ríxa Jerusaremi nírémero anj pákfkf seáyi émi míríníhñiwámi —Iwá awa sá wearígfíwáriní. Iwámi nání wáiwíyo nípeyiro páwígfawixini. Awa wígf yoí rowarini. Pitao tñni Jono tñni Jemiso tñni Adíruo tñni Píripo tñni Tomaso tñni Batoromuo tñni Matíyuo tñni Arípíasomí xewaxo Jemiso tñni Saimoní Sereto tñni Jemisomí xewaxo Judaso tñni awarini.

14 Áma awa dhñf ná bhñi tfgfáwa nimóniro áma wí ámi tíyf eni apíxí wíwa tñni Jisasomí xínái Mariaí tñni Jisasomí xexírfméáowa tñni eni awa tñni nawíni awí neánayiro aníhñf míf Goríxomí xwíyfá rírimf wíayaríná

—Wiene aga nepa Judayeriní. Wiene Judayí yariḡfápi nix̄d̄irane nání nawíní imóniḡwaéneriní.

¹¹ Ámí wiene Kirití dāgene wiene Arebia dāgeneriní. E e dāgene aiwí ninenení wine wine awa amípi Gorixo eníná ení neánirí yagíyí nání n̄neariríná negí aga p̄né x̄ixegín̄yo dání rarín̄yagíá aríá wiarín̄wíní.” E n̄r̄íga nuróná

¹² Ududí n̄era nuro ududí nikárin̄ro nání wí re n̄r̄íga uḡfawix̄iní, “Pí neaimeaní nání r̄fa yariḡoi?” n̄r̄íga warín̄yagíá aiwí

¹³ Wí r̄iperir̄í n̄iwiro re n̄ra uḡfawix̄iní, “Awa wainí s̄in̄j̄pi xwé n̄in̄máná papík̄f nero nání rarín̄yoi.” n̄ra uḡfawix̄iní.

Pitao Jisaso nání xwíyá ur̄in̄j̄ nánir̄iní.

¹⁴ E n̄ra waríná Pitao Jisasoyá wiep̄isagí wé wúkaú sikw̄f wo imóniḡfá wá t̄n̄í éf n̄r̄ómáná ení t̄n̄í repiyí n̄erí re ur̄in̄j̄niḡiní, “Gí Judia p̄ropen̄is̄yo dāḡyín̄é t̄n̄í áamá amí amí dání n̄ib̄ro Jerusaremí ur̄n̄iḡfáyín̄é t̄n̄í n̄ioní repiyí seaiaríná p̄irán̄in̄j̄ aríá ókiar̄f n̄imón̄iro none neaimeáfp̄i nání n̄ij̄fá imón̄ipoyí.

¹⁵ Ayí r̄ipi nání searar̄in̄iní. Agwí s̄in̄í 9:00 a.m. áamá wainí xwapí m̄in̄pa yariḡíná imón̄in̄yagí nání soyín̄é áamá n̄ioní t̄n̄í re roḡfá rowa nání yaiwiar̄iḡfápi nepa papík̄f nero m̄irar̄in̄yoi.

¹⁶ Awa yariḡfápi, ayí eníná wá rókiamoaḡf Joeroyí r̄in̄in̄yo n̄ir̄irí eaaḡf r̄ipi, ayí ap̄ir̄iní,

¹⁷ ‘Gorixo re raríní, “S̄fá yopar̄iyí t̄n̄in̄á kwiyí n̄ioniyápi t̄n̄í áamá n̄in̄í wiyí wiyoní ayá wí s̄ix̄f umímóáná segí n̄iaíw̄f ox̄f t̄n̄í ap̄ix̄f t̄n̄í xwíyá n̄ioniyápi wá urókiamoaro segí íw̄f s̄ik̄in̄yí íkw̄kw̄f yáir̄o segí xweyan̄yí or̄in̄j̄á win̄ro ep̄f̄ir̄iní.

¹⁸ Íná áamá wíyá x̄n̄áíwán̄in̄j̄ n̄imón̄iro om̄in̄j̄ w̄iariḡfá oxowamí t̄n̄í ap̄ix̄iwamí t̄n̄í ayo aí ḡf kwiyápi t̄n̄í s̄ix̄f umímóáná xwíyá n̄ioní nání wá rókiamop̄f̄ir̄iní.

¹⁹ N̄ioniyá d̄in̄j̄ t̄n̄í an̄j̄ p̄ir̄iyó dání ayá r̄iwamón̄ipax̄f imón̄in̄yí in̄ir̄i xwá r̄ir̄imí dání ek̄iyin̄yí in̄ir̄i ner̄fáná re en̄f̄ar̄iní. Xwárimí raḡf purí r̄fá werí s̄in̄j̄w̄r̄fá awim̄in̄j̄n̄in̄j̄ imón̄in̄j̄ t̄ir̄i yaríná

²⁰ an̄j̄ p̄ir̄iyó sogw̄f s̄fá yin̄ir̄i emá raḡf rin̄j̄ imón̄ir̄i en̄f̄ar̄iní. E nemáná enáná s̄fá Ámin̄áoní áamá n̄iyoní m̄í ómóm̄ix̄im̄f wim̄fá nání seáyí e imón̄in̄yí par̄im̄on̄f̄ar̄iní.

²¹ Ayí s̄in̄í m̄ipar̄im̄opa enáná áamá d̄in̄j̄ n̄in̄ikw̄r̄oro ‘Ámin̄áoxin̄í, yeáyí neayim̄ix̄emeat̄.’ n̄ir̄fá n̄iyoní yeáyí uyim̄ix̄emeám̄f̄ar̄iní.” Gorixo e raríní, wá rókiamoaḡf Joero e n̄ir̄ir̄i eaaḡfpi áamá rowa yaríná seyín̄é ax̄fpi x̄ixení winar̄in̄yoi.

²² “Gí Is̄irer̄iyín̄é, xwíyá n̄ioní sear̄im̄f r̄ipi ení aríá n̄ipoyí. Nasaretí d̄in̄j̄ Jisaso nání rar̄in̄iní. O Gorixoyá d̄in̄j̄ t̄n̄í em̄im̄f t̄n̄í ayá r̄iwamón̄ipax̄f imón̄in̄j̄pi t̄n̄í am̄ipí b̄i áamá mepax̄f imón̄in̄j̄pi t̄n̄í n̄era un̄j̄pimí dání Gorixo s̄iwá r̄en̄in̄j̄ neain̄j̄r̄iní, ‘O n̄ioní n̄ir̄ipear̄í urowár̄en̄ap̄in̄j̄ar̄iní.’ s̄iwá en̄in̄j̄ neain̄j̄r̄iní. O seyín̄é t̄n̄í n̄in̄j̄wearíná n̄era un̄j̄ ap̄i n̄ip̄iní nání seyín̄é n̄ij̄fá imón̄in̄yoi.

²³ Eníná Gorixo xewan̄in̄yo ‘Ap̄i ner̄in̄j̄pimí dání áamá yeáyí uyim̄ix̄emeám̄in̄ḡin̄í.’ n̄iyaiwiar̄ir̄i ip̄imóar̄in̄j̄pi t̄n̄í x̄ixení segí man̄yó dání omí áamá Gorixo nání d̄in̄j̄ wí m̄imóar̄iḡfáyí yoxáfp̄amí ení noro n̄iyekw̄roar̄iro p̄ikiḡfawix̄iní.

²⁴ Omí p̄ikiḡfá aiwí p̄iyápi omí an̄in̄j̄ gw̄n̄in̄j̄ yin̄ipax̄f men̄yagí nání Gorixo n̄ikwear̄in̄j̄pimí dání s̄in̄j̄ wim̄ix̄áná áamá wiáfp̄in̄mean̄in̄ḡin̄í.

²⁵ M̄ix̄f in̄áyí Depito o nání n̄ir̄ir̄i r̄fawam̄in̄j̄ re eaaḡfpi n̄ioní searar̄in̄j̄pi t̄n̄í x̄ixen̄ir̄iní, ‘Ámin̄áo n̄ioní n̄j̄wean̄j̄e in̄íná n̄j̄wean̄yagí winar̄in̄jan̄iḡin̄í. O n̄ioní t̄n̄j̄f e an̄j̄wí e n̄in̄j̄wean̄yagí nání óf b̄i em̄f̄amaní.

²⁶ Ayin̄ání ḡf x̄wiox̄yó dání d̄in̄j̄ nífá n̄in̄in̄ir̄i yayí xwíyáin̄í rar̄in̄iní. Ap̄in̄í mar̄fát, ḡf wará ur̄f epax̄f r̄ir̄í “N̄ir̄in̄í n̄iyim̄in̄j̄ imón̄im̄fá nání n̄im̄ix̄in̄f̄ar̄iní? Oyí, e n̄im̄ix̄in̄f̄ar̄iní.” n̄iyaiwir̄i d̄in̄j̄ n̄isikw̄m̄ori n̄j̄wean̄in̄í.

²⁷ Ayí r̄ipi nánir̄iní. Jox̄f d̄in̄j̄ n̄ioniyá p̄iyin̄j̄ siwí t̄fám̄iní, Xedis̄iyí r̄in̄in̄j̄ t̄fám̄iní n̄in̄iw̄ar̄im̄í onun̄ir̄i m̄n̄ií er̄í áamá jox̄f an̄in̄j̄ m̄in̄f r̄ix̄fdar̄in̄j̄aóní xwárip̄áyo dání p̄iyí oen̄ir̄i s̄in̄j̄w̄f m̄inan̄f er̄í er̄fá nání d̄in̄j̄ n̄isikw̄m̄ori n̄j̄wean̄in̄í.

²⁸ Óf d̄in̄j̄ n̄iyim̄in̄j̄ imón̄in̄j̄pi in̄íná n̄j̄weám̄fá nániyi jox̄f r̄ixa s̄iwá n̄in̄j̄r̄iní. Jox̄f d̄in̄j̄ n̄in̄ik̄ayor̄íná n̄ioní t̄n̄í n̄in̄j̄wear̄in̄j̄n̄in̄j̄ imón̄in̄yagí nání d̄in̄j̄ nífá b̄i on̄im̄iápi m̄in̄in̄f aga xwé n̄in̄in̄j̄oi.’ Depito e raḡf̄iní.

²⁹ Gí ámayín̄é ‘Negí ar̄fó Depito nání xwíyá b̄i osearen̄j̄w̄pém̄iní.’ n̄imón̄ar̄iní. O n̄ipéagí xwá w̄eyar̄iḡfó xwárip̄á s̄in̄í j̄f̄e r̄ip̄in̄iní.

³⁰ Ayin̄ání eníná o wá rókiamoar̄in̄j̄ wo imón̄in̄yagí nání re n̄iyaiwir̄i ‘Gorixo s̄in̄j̄áyo dání “D̄ix̄f rár̄faw̄ȳf wo m̄ix̄f in̄áyí n̄imón̄ir̄i jox̄f men̄j̄wear̄in̄j̄pa ax̄fpi men̄j̄wear̄in̄f̄ar̄iní.” n̄ir̄in̄j̄on̄ir̄f̄an̄í?’ n̄iyaiwir̄i nání

³¹ ná r̄f̄w̄yó imón̄in̄f̄ápi nání n̄ij̄fá n̄imón̄ir̄i Kiraiso, ar̄fowayá xwá piax̄yó dání iwaron̄f̄oyí rar̄in̄j̄wáo xwárip̄áyo dání wiáfp̄in̄mean̄f̄ápi nání rin̄j̄r̄iní. Xwíyá o rin̄j̄ r̄ipi

'Joxí gí dínj pìyínj siwí t́ámíní níníwárimí onunírí ḿníní erí xwáripáyo dání pìyí oenírí śnjwí ḿnaní erí eríáriní.' rínjpi, ayí x́o nání ḿrír Kiraiso nání rínjriní.

³² Ámá Jisasoyí rínjjo Goríxoyá dínj t́níní xwáripáyo dání wiápnímeanjpí nenení neaímeanjpí ḿkoneríní.

³³ Ayínání o Goríxoyá dínj t́níní x́o t́ámíní nípeyírí seáyí e o imónínjpi t́níní x́ixení nímónírí wé náúmíní nínjweámáná xano x́oyá kwíyí 'Nioní ámayo wimíáriní.' rárínjpi wílagí o ení nene kwíyípi śixí neaímóagí nání seyíné ududí seainarínj rípi arfá neairo śnjwí neaníro yarínjoi.

³⁴ Ayí rípi nání seararínjíní. Ámá anjnamí nání peyínjo, ayí Depitomaní. Xewanínjo re rínjriní, 'Áminá Goríxo gí Ámínáomí re urínjínigíní, "Joxí gí wé náúmíní njweat.

³⁵ Joxí ḿxí sianíro b́áyo xopírárí ríwimífaé nání śnjwí nanírí njweáiríxíní." omí Goríxo e urínjriní. Depito xewanínjo e rínj enagí nání 'Anjnamí nání peyínjo, ayí omantí.' yaiwipaxíriní.

³⁶ Ayínání gí Isireriyí ńníní aga níj́á rípi x́ixení oimónípoypí. Jisaso, seyíné iḱáyo yekwíroarígífo, o ayí anjnamí nání peyínjoríní. Goríxo o ámínáo oimónírí wimíxírí ámá yeáyí neayimíxemeanfa nání arfowayá xẃá piaxíyo dání iwíaronfóyí rarínjwáo oimónírí wimíxírí enjriní." Pitao e urínjínigíní.

³⁷ Pitao e uraríná ayí arfá níwiro iḱínjínj śípí níwirí nání Pitaomí t́níní wáf wurimeiarigíá wámí t́níní re urígíawixíní, "Níríxímeáoyíné, nene arí yaníwíní?" urfágí

³⁸ Pitao re urínjínigíní, "Segí f́wí yarígíáyí ŕwíwímíní nímamoro ámá ńníní 'Jisasi Kiraisomí dínj ŕa wíkwíroarínjoi?' seaiwipírí nání wayí meápoypí. E éáná Goríxo segí f́wí yarígíáyí yokwarímí níseaiirí x́oyá kwíyípi níseaiapínjoi.

³⁹ Ayí rípi nániríní. Kwíyí enjíná dání Goríxo 'Ámayo wáiníní nání uowárenapímíáriní.' rárínjpi, ayí re ronjwáoneni nání rínjmaní. Seyíné t́níní segí niaíwí t́níní ámá ná j́fámí anj gímí njweagíáyo —Ámá Goríxo x́oyá oimónípoypínírí wéyo f́a umírínfá gíyí gíyo —Ayo níyoní nání Goríxo e rínj enagí nání rarínjíní." urínjínigíní.

⁴⁰ O xwíyíá ámí ayá wí t́níní woákífí níwirí enj rírémíxí níwia nurí re urayínjínigíní, "Xeanínj ámá uyíní yarígíá t́yo wímeanfápi nene ení neaímeanjínírí wáyí níseainírí Goríxo yeáyí oneayimíxemeanírí ḱínímónífríxíní." urayínjínigíní.

⁴¹ Ayínání ámá Pitao rarínjpi nání dínj níkwírooro "Ayí nepaxíní." wíaiwífáyí wayí nímearo nání śá ayimí Jisasomí x́darígíáyí t́níní ámá śnjf ámí 3,000 kumíxínarígíawixíní.

⁴² Śnjf kumíxínarígíáyí anínj ḿníní rípi néra ugíawixíní. Wáf wurimeiarigíáwa uréwapíyaríná arfá wiayiro x́ixe arírá inayiro Jisaso penjpi nání dínj wímoní nání aiwá nawíní nayiro Goríxomí xwíyíá rírímí wiayiro néra wagíáriní.

Jisasomí ux́darígíáyí egíápi nániríní.

⁴³ Wáf wurimeiarigíáwa Goríxoyá dínj t́níní emímí ayá wí ero ayá ríwamónípaxf imónínjpi ayá wí ero yarínjagíá nání ámá ńníní wáyí nero "Pí oépoypínírí ŕa neaíwapíyarínjoi?" níyaiwiro e yaríná

⁴⁴ Jisasomí dínj wíkwíroarígíáyí ńníní níkumíxíníro nawíní nemero amípi wígí imónínjpi aí t́níní ríxa nawíní níxíríro

⁴⁵ wígí wo amípi b́í nání d́wíf íkeamóníagí níwínírfíná wígí xwíáraní, amípiraní, nígwí nání b́í nero d́wíf íkeamóníomí arírá níwiro e néra wagíáriní.

⁴⁶ Śfá ayí ayo nawíní nemeróná anj rídíyowá yarígíwámí awí neánayiro wígí wíníyí t́níní aiwá nínayíroná aiwá nínírí níníro wíkí t́níní b́í onímíápi ḿníní aga yayí seáyímí dání níníro

⁴⁷ Goríxomí yayí seáyí e numero e yaríná ámá ńníní yayí níwínírí "Ayí nanj inarínjoi." yaiwiagíáriní. E yaríná Áminá Goríxo śfá ayí ayo ámá x́fómí dínj wíkwíróagíá nání yeáyí uyimíxemeaarínjyí xámí dínj wíkwírógíá wíníyí t́níní nawíní kumíxagíáriní.

3

Pitao síkwí iḱf enj womí nanj imíxínj nániríní.

¹ Śfá wíyímí 3:00 p.m. Judayí Goríxomí xwíyíá rírímí wíarígííná Pitao t́níní Jono t́níní e yanírí nání anj rídíyowá yarígíwámí nání yaríná

² ámá wo —O síní xínáiyá agwíyo dání síkwí iḱf enjoríní. Śfá ayí ayo xegí ámayí omí íkwíawíyo níttímáná nímeámí nuro anj rídíyowá yarígíwámí f́wí Awíaxo rínínjyímí njwirárayígoríní. Ámá anj rídíyowá yarígíwámí páwíarígíáyo nígwí nání ríxínjf ourínírí óf ayimí njwirárayígoríní.

³ O Pitao t́nɪ Jono t́nɪ anj́ rɪdɪyowá yarigíwámɪ páwianɪri yarɪŋagɪ nɪwɪnɪrɪ awaúmɪ nɪgwɪ nánɪ rɪxɪŋj́ uraríná

⁴ Pitao t́nɪ Jono t́nɪ omɪ sɪŋwɪ agwɪ nɪwɪnárɪri Pitao re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Joxɪ sɪŋwɪ yeaneɪ.” urɪagɪ

⁵ o “Nɪgwɪ bɪ niapanɪri rarɪŋjɪt.” nɪyaiwiri sɪŋwɪ wɪnénapfagɪ aí

⁶ Pitao re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ nɪgwɪ sirɪpáranɪ, goráranɪ, mayonɪ aiwɪ nionɪ xɪrɪŋápɪnɪ bɪ osiapɪmɪnɪ. Enj́ sɪxɪ eánɪŋj́ Nasaretɪ dánj́ Jisasɪ Kiraisoyáyo dánɪ joxɪ ananɪ nanj́ imónɪpaxɪ enagɪ nánɪ ‘Nɪwiápɪnɪmearɪ anj́ et.’ rɪrarɪŋjɪnɪ.” nurɪrɪ

⁷ xegɪ wé náúmɪnɪ f́á nɪxɪrɪrɪ ḿeyoááná sɪnɪ mé re enj́nɪgɪnɪ. Xegɪ sɪkwɪ sosápiáu t́nɪ xómɪŋj́piáu t́nɪ rɪxa sɪwá nɪyirɪ re enj́nɪgɪnɪ.

⁸ Enj́ t́nɪ nɪwiápɪnɪmearɪ píranɪŋj́ éf́ nɪrómáná iwamf́o anj́ nerɪ awaú t́nɪ nawínɪ anj́ rɪdɪyowá yarigíwámɪ nɪpáwirɪ nɪmawirɪ nɪmawirɪ nɪxeamóá nemeríná Gorɪxomɪ yayɪ seáyɪmɪ dánɪ nɪméra unj́nɪgɪnɪ.

⁹ Ámá ńnɪ o anj́ emerɪ Gorɪxomɪ yayɪ seáyɪmɪ dánɪ umerɪ yarɪŋagɪ sɪŋwɪ nɪwɪnɪro

¹⁰ omɪ rɪxa mí nɪwómɪxɪro “Ámá anj́ f́wɪ Awiaxoɪ rɪnɪŋj́yimɪ nɪŋwearɪ nɪgwɪ nánɪ rɪxɪŋj́ neararɪŋo ayɪ ro orɪnɪ.” nɪyaiwiro nánɪ “Arɪge nerɪ nanj́ rɪf́a imónɪŋjoɪ?” nɪyaiwiro ududɪ bɪ onɪmíápi mé o imónɪf́pi nánɪ dɪŋj́ nɪyága uǵawixɪnɪ.

Pitao anj́ rɪdɪyowá yarigíwámɪ dánɪ urɪŋj́ nánɪrɪnɪ.

¹¹ Omɪ nanj́ wimɪxɪagɪ nánɪ Pitaomɪ t́nɪ Jonomɪ t́nɪ nɪmakf́kɪyirɪ anj́ wiámf́o Soromonoyáɪ rɪnɪŋj́pimɪ ronjáná ámá ńnɪ ḿrɪ nɪbɪmɪro ududɪ ikárɪnaríná

¹² Pitao ámayɪ e yarɪŋagɪ nɪwɪnɪrɪ nánɪ nɪwiápɪnɪmearɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Gɪ Isirerɪyɪné, pí nánɪ ududɪ ayá wɪ níkárinɪro sɪŋwɪ agwɪ yeanarɪŋjoɪ? ‘Egɪ enj́ sɪxɪ eánɪŋj́yo dánɪranɪ, sɪwɪ wé rónɪŋj́ yarɪgífpimɪ dánɪranɪ, omɪ nanj́ wimɪxɪagɪ anj́ yarɪnɪ.’ rɪyaeiaiwiarɪŋjoɪ? Ow eoɪ!

¹³ Nwá negɪ arf́owa Ebrɪf́amo t́nɪ Aisako t́nɪ Jekopo t́nɪ awayáomɪ xewaxo Jisasɪ ámɪ seáyɪ e oimónɪrɪ wimɪxarɪnɪ. O seyɪné émayɪ opɪkipoyɪnɪrɪ wiowáraná Pairato ‘Jisasɪ f́wɪ bɪ méf́ enagɪ nánɪ gwɪ nɪwɪkwearɪ owárɪmɪnɪ.’ wimónf́agɪ aí seyɪné Pairatoyá sɪŋwɪyo dánɪ ŕf́wɪ umogforɪnɪ.

¹⁴ Ámá aga wé rónɪŋorɪnɪ. Sɪyikwɪ bɪ mínɪŋorɪnɪ. Omɪ seyɪné ŕf́wɪ numoro ámá píxɪxwɪrɪf́o yarɪŋj́ wo nánɪ ‘Neawáril.’ urɪǵawixɪnɪ.

¹⁵ Seyɪné dɪŋj́ nɪyimɪŋj́ ḿf́kɪ ikɪŋj́pi xɪáwomɪ nɪpɪkɪro t́f́agɪ aiwɪ Gorɪxoyá dɪŋj́yo dánɪ xwárɪpáyo dánɪ nɪwiápɪnɪmearɪ neáimeanj́ ḿfkone wawirɪnɪ.

¹⁶ Jisasomɪ yawawi dɪŋj́ wɪkwɪroarɪgwɪpimɪ dánɪ ámá sɪkwɪ ikɪ enj́ ro —O seyɪné sɪŋwɪ wɪnɪro nɪj́f́a imónɪro egforɪnɪ. O apimɪ dánɪ rɪxa sɪkwɪ sɪwá yɪŋjoɪ. Oyi, yawawi Jisasomɪ dɪŋj́ nɪwɪkwɪrorai éwɪ enagɪ nánɪ ámá ro segɪ sɪŋwɪyo dánɪ rɪxa nanj́ nɪmónɪrɪ sɪxɪ kwíyɪnɪŋj́ onjɪ.

¹⁷ Ai nɪrɪxɪméayɪné, nionɪ nɪj́f́arɪnɪ. ‘Seyɪné Jisasomɪ ŕf́wɪ numoroná maj́f́a nero “Gorɪxo urówárenapɪŋorɪf́anɪ?” ḿyaiwɪ wiaríná segɪ áminá seamerɪweagf́áyɪ enɪ axɪpɪ wɪǵf́arɪnɪ.’ nɪmónarɪnɪ.

¹⁸ E nerɪ aiwɪ xwíyɪf́a enj́ná Gorɪxo xegɪ wá rókiamoagf́áwayá manj́yo dánɪ ámá nene yeáyɪ neayimɪxemeanf́a nánɪ xwá piaxɪyo dánɪ iwiaronf́oyɪ rarɪŋwáo nánɪ re ragf́pi, ‘O rɪnɪŋj́ nɪmearɪ penf́arɪnɪ.’ ragf́pi, apɪ seyɪné wɪkárigf́ápi mɪ dánɪ xɪxenɪ imónɪŋj́rɪnɪ.

¹⁹⁻²⁰ Ayɪnánɪ Gorɪxo seyɪné segɪ f́wɪ egf́ápi yokwarɪmɪ oneaiinɪrɪ nánɪ dɪŋj́ sɪpɪ nɪseairɪ ŕf́wɪmɪnɪ nɪmamoro xfo t́f́ámɪnɪ kɪnɪmónf́oyɪ. Gorɪxo ámɪ Jisasomɪ —O arf́owayá xwá piaxɪyo dánɪ iwiaronf́oyɪ rarɪŋwáo, nene yeáyɪ neayimɪxemeanf́a nánɪ urf́peanɪŋorɪnɪ. Omɪ nene nánɪ ámɪ neawárenapɪyirɪ dɪŋj́ sɪxɪ neamimorɪ enj́f́a parɪmówɪnɪgɪnɪrɪ nánɪ segɪ f́wɪ egf́ápi ŕf́wɪmɪnɪ nɪmamoro xfo t́f́ámɪnɪ kɪnɪmónf́oyɪ.

²¹ O xegɪ dɪŋj́ t́nɪ ámɪ wainɪ wainá weapɪpaxɪ menɪnɪ. Gorɪxo amɪpɪ sɪŋj́ bɪ imɪxɪnɪf́ayɪ nánɪ —Ayɪ enj́ná dánɪ xegɪ wá rókiamoagf́áwayá manj́yo dánɪ ragf́yirɪnɪ. Ayɪ nánɪ sɪnɪ anj́namɪ wenɪŋj́ nerɪ ŋweanɪ.

²² Moseso o nánɪ nɪrɪríná re ragf́ enagɪ nánɪ rarɪŋjɪnɪ, ‘Arɪrá seainf́a nánɪ Áminá Gorɪxoyá dɪŋj́ t́nɪ segɪ imónɪŋj́yo wo wá rókiamoarɪŋj́ nionɪŋɪŋj́ nɪmónɪrɪ iwiaronf́arɪnɪ. Amɪpɪ o searf́f́ ńnɪ seyɪné arf́a nɪwiro xɪxenɪ éf́rɪxɪnɪ.

²³ Ámá wá rókiamoarɪŋj́ imónf́omɪ arf́a mɪwíf́ayɪ sɪnɪ wɪgɪ Isirerɪ wɪnɪyɪ t́nɪ nawínɪ níkumɪxɪnɪro ŋweapf́rɪxɪnɪrɪ Gorɪxo ámá ayɪ ayo nɪyonɪ emɪ pípɪkímɪ enf́arɪnɪ.’ Moseso e ragf́ enagɪ nánɪ rarɪŋjɪnɪ.

²⁴ Gorɪxoyá wá rókiamoagf́a nowanɪ, Samueroyɪ rɪnɪŋo wurɪyɪne dánɪ oyá ŕf́wɪyo dánɪ nɪwuriya bɪǵf́awa enɪ amɪpɪ Jisasɪ sf́a nene ŋweanwá ríná enj́f́a nánɪ ragf́a enagɪ nánɪ segɪ f́wɪ yarɪgíf́api ŕf́wɪmɪnɪ mamópoyɪ.

²⁵ Xwíyá Goriḡoyá wá rókiamoagfáwa n̄wuriya bagfápi t̄ni xwíyá Goriḡo xewan̄jo negí ar̄owami nuriríná Ar̄fo Ebir̄famomi s̄m̄man̄fyo dán̄i 'Dixí iyí axípami dán̄i áamá gwí wirí wirí n̄ni xwá t̄yo n̄weagfáyo píran̄iñf wim̄ixim̄fárin̄i.' réroaragfpi t̄ni apiaú, ayí seyíné n̄ni r̄in̄iñagf n̄ni rar̄iñiñi.

²⁶ Goriḡo xegí xewaxomi nur̄fpearí nurowárénapiḡíná n̄iyíneni píran̄iñf seaim̄ixin̄fapimi dán̄i segí uyíñf yarigfápi p̄ni n̄wiár̄imi kikiá éfir̄ixin̄i nur̄fpearí xámi seyíné t̄ñf e n̄ni urowárénapiñf en̄agf n̄ni rar̄iñiñi." ur̄iñiniḡini.

4

Pitaomi t̄ni Jonomi t̄ni gwí yigfá n̄n̄ir̄ini.

¹⁻² Awaú áamá ayo sin̄i uraríná apax̄p̄an̄iñf imónigfá wa t̄ni an̄f r̄idiyowá yarigfíwami awí mearoarigfáyo seáyi e imóniño t̄ni Sajusiowa t̄ni awa nábiro awaú nur̄ewapiyiri "Jisaso wiápn̄imean̄f n̄ni áamá n̄ni en̄i wiápn̄imeap̄f̄fárin̄i." urar̄iñagfí arfá wífa en̄agf n̄ni wigí xwiox̄fyo dán̄i d̄iñf r̄fá ápiáw̄in̄iñf n̄wóroa nuro

³ f̄a n̄ix̄ir̄i r̄ixa s̄fá en̄agf n̄ni w̄fáriná xw̄ir̄ix̄f uméwan̄igin̄i gwí an̄fyo n̄wir̄arigfawix̄ini.

⁴ E éagfá aiwí Pitao uraríná arfá wífáy obax̄f wí Jisasom̄i d̄iñf w̄ikw̄rogfawix̄ini. S̄fá ayi d̄iñf w̄ikw̄rófáyf áamá xámi d̄iñf w̄ikw̄rogfáyf t̄ni n̄ikum̄ix̄in̄imáná ox̄f n̄ni 5,000 imóniñiniḡini.

Pitaomi t̄ni Jonomi t̄ni xw̄ir̄ix̄f umegfá n̄n̄ir̄ini.

⁵ Sá wegfáwa wá t̄ni Judayí wigí umeñweagfáwa t̄ni ámin̄áowa t̄ni n̄wí ikax̄f eán̄iñfpi mewegfáwa t̄ni Jerusaremiyo awí neán̄iróná

⁶ apax̄p̄an̄iñf imónigfáyo seáyi e wimóniño —O Anasoyí r̄in̄iñor̄ini. O t̄ni oyá áamá ax̄fgwiowa Kaiapaso t̄ni Jono t̄ni Arekisadao t̄ni agwiówa en̄i awí eánfáwa t̄ni awí neán̄iño n̄wean̄jána

⁷ Pitaomi t̄ni Jonomi t̄ni gwí an̄fyo dán̄i n̄imeámi n̄biro awí eánigfáyo áwini e éf uraríná yar̄iñf re wigfawix̄ini, "Sikwí ik̄f en̄om̄i píran̄iñf n̄wim̄ix̄ir̄iná ar̄ige wífir̄ini? Pí en̄f eán̄iñpimi dán̄irani, yof goyápmi dán̄irani, neríná awagwí éfip̄i éfir̄ini?" ur̄iñiniḡini.

⁸ Pitao kwíyí Goriḡoyápi ayá wí s̄ix̄f win̄iñagf n̄ni n̄wiápn̄imeari re ur̄iñiniḡini, "Isirerene neamen̄weagfóyíne t̄ni negí ámin̄áoyíne t̄ni

⁹ yawawi sikwí ik̄f en̄f rom̄i nan̄f im̄ix̄f̄w̄ip̄i ar̄ige neri nan̄f im̄ix̄f̄fárin̄i agwí n̄ijfá imónan̄i ro nan̄f yar̄iñf yeaiar̄iñagfá n̄ni

¹⁰ ap̄i nan̄f soyíne n̄ijfá x̄ixen̄i imónip̄ir̄i nan̄f áwan̄f b̄i osear̄im̄ini. Áamá nan̄f imónf̄f re éf ron̄f ro yawawi Nasaret̄i d̄an̄f Jisasī Kiraisom̄i dán̄i —Om̄i Isirerene r̄fwf umóána ik̄fáyo yekw̄iroar̄ifagfá aiwí Goriḡo ámi s̄iñf wim̄ix̄ifagf n̄ni wiápn̄imean̄or̄ini. Om̄i dán̄i áamá ro nan̄f imónf̄f̄r̄ini.

¹¹ 'O gor̄ani?' m̄iyaiwipa époyi. B̄ikw̄fyo n̄ir̄in̄i eán̄iñfpi t̄ni x̄ixen̄i s̄iñá an̄f m̄ir̄arigfóyíne 'Sip̄ior̄ini.' n̄ir̄ir̄i em̄i mogfó Goriḡo n̄imear̄i an̄f x̄fo m̄ir̄ar̄iñiwami iwamfó n̄tiwayir̄or̄i en̄o, ayí ná won̄i on̄ir̄ini.

¹² Áamá nene yeáyf neayim̄ixemeapax̄f imóniñf ámi wo men̄ini. Goriḡo áamá nene yeáyf neayim̄ixemeapax̄f imóniño n̄ni n̄near̄ir̄iná áamá n̄ni xwá r̄ir̄i n̄ir̄im̄ini n̄weagfáyo aiwí yof ámi wo n̄ni n̄ir̄ir̄i near̄iñfman̄i. Ayí ná won̄i on̄ir̄ini." ur̄iñiniḡini.

¹³ Xw̄ir̄ix̄f umearigfáwa Pitao t̄ni Jono t̄ni masis̄fá b̄i m̄iwí rariñagfí n̄winiḡóná awaú s̄ikurfá megfíwau aga k̄in̄xowau en̄agfí nan̄f n̄ijfá nimóniño n̄ni udud̄f nero "Awaú ar̄ige neri n̄ijfá awaú rariñḡip̄i imónigf̄ir̄ani?" n̄iyaiwiróná r̄ixa s̄iñw̄f m̄i n̄wóm̄ix̄i ro re yaiwigfawix̄ini, "Awaú Jisaso t̄ni emeagfíwauḡir̄ani?" n̄iyaiwiro

¹⁴ áamá sikwí ik̄f en̄f nan̄f imónfo awaú t̄ni nawín̄i ron̄agf n̄ni ámi xwíyá b̄i mur̄ipax̄f imónigfawix̄ini.

¹⁵ E ner̄i aiwí awaúmi sekax̄f "Awagwí xw̄ir̄ix̄f eamear̄iñwá re p̄ni n̄wiár̄imi b̄fariwám̄ini b̄i n̄weápiyi." nur̄imáná wigf̄pi xwíyá nim̄ix̄i ro

¹⁶ re r̄in̄igfawix̄ini, "None awaúmi pí wian̄fwin̄i? Áamá ox̄f ap̄ix̄f n̄ni Jerusaremi re n̄weagfáyf em̄im̄f seáyi e imóniñf éfip̄i nan̄f r̄ixa n̄ijfá imóniño. Ayinán̄i none wí 'Awaú méfir̄ini.' ur̄ipax̄f mimóniñagf aiwí

¹⁷ xwíyá awaú rariñḡip̄i ámi sin̄i b̄i t̄ni n̄ir̄iga nuro áamá n̄ni r̄in̄imep̄ir̄ix̄in̄i awaúmi ikwair̄ir̄i n̄wirane 'Awagwí ámi ar̄fki b̄i t̄ni áamá Jisasoyí r̄in̄iño n̄ni mur̄ewapiyipa eri xwíyá mur̄ipa eri épiyi.' ouraneyi." n̄ir̄in̄i ro

¹⁸ "Awaú ámi ob̄ip̄iyi." n̄ir̄imáná n̄wí ikax̄f re ur̄igfawix̄ini, "Awagwí ámi ar̄fki b̄i t̄ni Jisaso nan̄f mur̄ewapiyipa eri xwíyá mur̄ipa eri épiyi." ur̄iñiniḡini

¹⁹ Pitao t̄ni Jono t̄ni re ur̄igf̄isix̄ini, "Ḡim̄ini ḡip̄i Goriḡoyá s̄iñw̄fyo dán̄i x̄ixen̄i r̄fá imónini? Yawawi Goriḡo year̄iñfpi n̄ix̄f̄d̄irai ner̄íná 'Awaú Goriḡoyá s̄iñw̄fyo dán̄i nan̄f

yarinjii.’ riseaimónariní? O yearinjipi mé soyiné yeararigfápi nixádirai nerfna ‘Awaú Gorixoyá sijnwíyo dání nanj yarinjii.’ riseaimónariní? Sewaninjoyiné dijí nimoro rípoyi.

²⁰ Ayí rípi nání rarinjii. Yawawi winigwápi tñi arfá wigwápi tñi wí pñi nwiárrí mripaxí menjagí nání rarinjii.” urágí

²¹ awa iwanj mépepaxí imóninjipi nání pfa nimeginíro nání ámi ikwairí bí tñi nwiá nufasána áma nñi awaú éjipi nání Gorixomi yayí seáyimi umearinjagfa nání awaumi sa wárigfawixini.

²² Áma emimí neri nanj imixífo, o xegí xwiogwí ríxa 40 nimúrori ámináo enjagí nání áma nñi Gorixomi yayí seáyimi numéra ugáfawixini.

Gorixomi xwiýfá rirímí wigfá nánirini.

²³ Xwirixí umearigfáwa awaumi wáraná awaú egí nkumixiniro yarigfáyí tñí e nání nuri apaxipáninjí imónigfá xwéowa tñi wigí Judayí ámináowa tñi urfá nipini nání repíyí nwiá úagí

²⁴ ayí arfá e nwimáná dijí ná bini tígíyí nimóniro Gorixomi xwiýfá rirímí níwiro re urigfawixini, “Ámináoxini, joxí anjina tñi xwáfari tñi rawírawá tñi imixiri amípi nñi ayo niyoní yarinjipi imixiri enjoxirini.

²⁵ Xwiýfá joxiyá rípi díxí kwíyípi dání negí arfo Depito —O díxí rináinjí nimóniri omíj sijaorini. O niri Bíkwyó ríwamíj re eanjirini, ‘Émáyi pí nání mxi rfa ápiáwí níweríinjí imónigfawixini? Pí nání wigí suríma imóninípi nání ipimoárigfawixini?

²⁶ Áminá Gorixomi tñi áma xfoya dijí tñi xiáwowayá xwáfá piáxyo dání níwiarorí yeáyí uyimixemeáwiniginí urípeanjomi tñi awaumi mxi ináyí xwáfá tfo dání tñi ámayo umenweagfáwa tñi mxi wianíro nání mxi épmixamoro xopírari wianíro nání awí neáníro egfawixini.’ Depito díxí kwíyípi tñi e niri eanjirini.

²⁷ Api tñi xixení anj rípi dání mxi ináyí Xeroto tñi gapímaní Podiasí Pairato tñi émayí ámi wa tñi negí Isireriyí tñi díxí ríwaxo Jisasomí —O díxí rináinjí nimóniri siarinjorini. Siyikwí bini minjorini. Omí xopírari wianíro nání awí eánigfawixini.

²⁸ E neri aiwi joxí majfá imóninjipi yaníro nání awí reánigfawixini? Oweoi, sa Gorixoxi enjina enj neánirina pí pí e érixirini ipimoáragipini yaníro nání awí eánigfawixini.

²⁹⁻³⁰ Ámináoxini, agwí joxí awa ikwairí nneairo nearfápi dñí kikayoi. Nene díxí rináiwáninjí nimónirane siarinjwaéne díxí enj eaninjyo dání smxi tígíyo piráninjí wimixirane díxí ríwaxo Jisaso, siyikwí mininjomi dání emimí bini ayá ríwamónipaxí bini tñi wiwapiyirane nerfna ayá igigí mé xwiýfá joxiyápi xixení uranfáwa nání enj sixí bini neaeámixei.”

³¹ Gorixomi xwiýfá e nurimáná enána re enjiginí. Anj ayí awí neáníro nweagfíwá sirí nuga unjiginí. Sirí nuga warfna kwíyí Gorixoyápi ayá wí sixí wininjiginí. Ayá wí sixí winjáná xwiýfá Gorixoyápi ayá bini mé xixení nurewapiya ugáfawixini.

Jisasoyá siyikí imónigfáyí xixe ninowiayí inigfá nánirini.

³² Áma Jisasomí dijí níwíkwíro axípi imónigfáyí dijí xixeginí bini bini mimó axípi nini móa nuróná re yayagfáriní. Wigíyí wo xegí amípi bini enána “Ayí aga nigíriní. Negí imóninjíyí womí aríra níwirfna api wipaxí menini.” yaiwiagfámani. “Wone wone negí amípi, ayí nneneniyáninjí imónini.” yaiwiagfáriní.

³³ E nero wáf wurimeiarigfáwa enj sixí eáninjí Gorixó imóninjipi ámayo síwá níwirfna Jisaso xwárpáyo dání níwiápinímeámí emearinjagí sijnwí wínarogfápi nání repíyí wiayarfna Gorixó nanj ayá wí níwikára unjiginí.

³⁴ Ayí rípi nánirini. Wigíyí wí amípi bini nání aninjí díwí níkeamóga warinjagfa sijnwí níwínípa yagfáriní. Xwáfá tñi anj tñi suríma enjpi tígíyí nigwí nání bini nero nigwí xéfápi nímeámí níbro

³⁵ wáf wurimeiarigfáwami mñi wíaná awa wigí wí díwí ikeamónarigfáyo wipaxípi tñi xixení yanj níwia wagfáriní.

³⁶ E néra nuróná wigí wo Josepoyí riníno —O Judayí aiwi xiáweyí Ripaiyí enjagí nání siyikí Ripaiyí worini. Piríjwí Saipírasi dání xirinjorini. Wáf wurimeiarigfáwa yof sijní bini Banabaso —Yof mxi ayí enj ríremixí yaríno enjagí nánirini. Yof e wírigíorini.

³⁷ O ení xwáfá suríma bini njorini. Api bini nemána nigwí xéfápi nímeámí níbiri wáf wurimeiarigfáwa negí uyípeayíyo yanj owípoyiní mñi winjiginí.

5

Ananaiaso tñi Sapairái tñi xiápxiagwí ayaú nánirini.

¹ Áma wo xegí yof Ananaiasoyí riníno tñi xiepí xegí yof Sapairáyi riníj tñi egí xwáfá suríma bini ámayo nigwí nání bini neri

² xiaowo xiepi níjáf imónínáná nígwí xéfi bí xegí yumíi nítimáná bí wáf wurimeiarigfáwa “Nígwí xéfi nípiní api neaiaparíní.” oyaiwípoiíní nímeámí nuri mìní wiagi aiwí

³ Pitao re uríniginí, “Ananaiasoxíní, Obo xfo wimónarínípi oeníní díní ríxíxéroxíní, pí nání kwíyí Goríxoyápímí yapí wíwapiyimíní xwáf bí nerfíná nígwí xéfpí bí díxí píní nítimáná bí neaiaparíní?”

⁴ Síní bí mepa nerfíná díxí mimónínípiraní? Xwáf api bí nerfíná nígwí xéfpí díxí díní tñí pí pí ‘Oemíní,’ nísimóníní ananí mepaxípiraní? E nimóníní aí joxí pí nání díní ínímí níkwírónimáná ‘Wáf wurimeiarigfáwamí yapí owíwapiyimíní.’ yaiwíniginí? Yapí joxí neaiwapiyimíní éfpí, ayí ámáone marfáf, Goríxomí wíwapiyimíní éíniginí.” urfagi

⁵ Ananaiaso xwíyáf api aráf níwimáná re eníniginí. Xwáfyo nípiérorí díní níyámíga uníniginí. Díní níyámíga úaná ámá o éfpí nání aráf wíáfí níní wáyí níkáriga ugíawixíní.

⁶ O díní níyámíga nuri piyí wenagi íwí síkínjowa níwíápínímearo rapírapí tñí wowí nero nímeámí nuro xwáf weyárigfawixíní.

⁷ Ananaiasomí xiepi xegí wí e sepiá bí onímíápi níjweanísáná xegí xiaowomí winfípi nání síní majfí nimóníní Pitao tñí e nání níbíri páwíáná

⁸ o re uríniginí, “Nígwí xwáf bí nerfíná xéfpí nípinípi, ayí rípi apíraní? Jíxí nírei.” urfagi “Ayí rípi apíriní.” uraná

⁹ Pitao re uríniginí, “Ayagwí pí nání ‘Kwíyí Ámínáoyápi ení eánínípirfání yapí níwíwapiyirai iwamí owíwapiyaiyí.’ rínísisíní? Ámá díxí ragwo xwáf weyáfáwa ríxa fíwí e ríwa rónapíjoi. Jíxí ení xwáf níweyáripí nímeámí rupfíráoi.” uraná re eníniginí.

¹⁰ Í ení Pítaoyá síkwí tñí e nípiérorí díní níyámíga uníniginí. Díní níyámíga úagi íwí síkínjowa níwíapiro í piyí wenagi níwíníro nímeámí nípeyearo xegí oxo xwáf weyáfé mídáníní e xwáf weyárigfawixíní.

¹¹ E eáná Jisasoyá síyíkí imónígáfí níní tñí ayaúmí wímeáfípi nání aráf wíáf gíyí gíyí tñí wáyí níkáriga wagfáriní.

Wáf wurimeiarigfáwa emímí xíxegfíní ayá wí egíá náníní.

¹² Wáf wurimeiarigfáwa ámá wígfí tñámíní mimónígáfí tñí nemerfíná emímí tñí ayá níwamónípaxí imóníní tñí néra nuro axípi nawíní nimóníro aní rídíyowá yarígíwámí ínímí awí neáníní aní wíamí Soromonoyá rínínípiní awí neáníro yaiyáfá aiwí

¹³ Jisasomí díní níwíkwíróarígáfí wáyí nero nání “Awa tñí awí bí oéánaneyí.” níyaiwípa yagfáriní. E nero aí awa nání xwíyáf níróná “Ámá nanjowaríní.” ragfáriní.

¹⁴ Ámá ámí ayá wí ayá wí Ámínáomí díní wíkwírófáfí oxí tñí apíxí tñí íníná sfá ayí ayo wí tñí wí tñí kumíxínayigfáriní.

¹⁵ Ámá emímí wáf wurimeiarigfáwa néra warígáfípi síjwí níwíníro nání “Negí ámá símíxíyo Pítaoyá onapámígí ení aí wíáná naní imónípiráoi.” níyaiwíro wígfí ámá símíxí yarígáfí nímeámí nuro óf e Pitao nípurfíná onapámígí nípaxímíní íkwíanjwíyo wíráragfáriní.

¹⁶ Ámá Jerusaremí tñí e aní mìní mìní íkwíróníníyo njweagfáfí ení wígfí ámá símíxí xíxegfíní tfgáfí tñí ímí xíxéroníyí tñí nímeámí wáf wurimeiarigfáwa tñí e nání bímíáná píráníní ímímíxímí wiagfáriní.

Wáf wurimeiarigfáwamí xeaníní wígfí náníní.

¹⁷ Apaxípaníní imónígáfí seáyí e wimóníjo tñí xegí níkwímíxíní emearígáfí tñí —Awa xegí gwí mónígáfí Sajusiýí rínígáwaríní. Awa tñí wáf wurimeiarigfáwamí sípí díní bí onímíápi níwíaiwí aga sípí díní xwé ayá wí níwíaiwíro nání níwíápínímearo re egíawixíní.

¹⁸ Awamí fáf níxero gwí aníyo njwírárigfawixíní.

¹⁹ Gwí aníyo njwírárfagí aiwí árfwíyímí Ámínáoyá anínaní wo níweapíri gwí aníyo ówaní níkwíri awamí nímxéámí níwíapíri re uríniginí,

²⁰ “Soyfíne nuro aní rídíyowá yarígíwámí éf nírómáná ámá e rówapígáfíyo xwíyáf ámá díní níyímíní imónípirí nání ríníní nípiní nání uréwapiyipoyí.” urfagi

²¹ aráf níwímowa nuro wíá nóga waríní tñí aní rídíyowá yarígíwámí nípáwíro ámá éf rówapígáfíyo uréwapiyaríní apaxípaníní imónígáfíyo seáyí e wimóníjo tñí xegí níkwímíxíní emearígáfí tñí awí neánímáná negí Isíreríyí mebá parímení imónígáfí nowaní tñí xwíyáf oímíxaneyíníro nání “Eíní.” nuriro ríxa awí neánímáná aní rídíyowá yarígíwámí awí mearoarígí wa wáf wurimeiarigfáwamí wírmíaupíri nání gwí aníyo nání uowáfagí aiwí

²² gwí aníyo níremóríná awa nání páf nímegíníro ámí Judayí mebáowa awí eánígíe nání níbíro repíyí níwíro

²³ re urigfawixini, “Gwí anŋyo nírémómáná ówanŋ sini xaiwí yáriniri awí mearoarigfáwa íwí tñí e awí roro enagfa n̄winirane aí ówanŋ n̄kwirane n̄páwirane siŋwí winfáwí sini íntini n̄weanagfa m̄winfwiní.” uríagfa

²⁴ anŋ ridiyowá yarigfiwami awí mearoarigfáyo seáyí e wimóniŋo tñí apaxípa imónigfá xwéowa tñí arfá e n̄wiróná ududí ayá wí nero re rinigfawixini, “Agwí pí imónim̄niri n̄n̄i rfa yarini?” rinariná re enjiginí.

²⁵ Ámá wo nírémónipiri áwanŋ re uriniginí, “Aí, ámá aginá soyíné gwí anŋyo n̄wirarigfáwa anŋ ridiyowá yarigfiwami éf n̄rómáná ámayo uréwapiyariŋoi.” uraná

²⁶ anŋ ridiyowá yarigfiwami awí mearoarigfáwa tñí wigí seáyí e wurinigfo tñí awami ámi íá xiripiri n̄n̄i nuro aí awa uréwapiyariná arfá wiarigfáyí sñjá neaeaprixiniri wáyí n̄wiwo n̄n̄i awami íá n̄xero n̄m̄era n̄b̄iróná uyíni wí m̄mépegfawixini.

Wáŋ wurimeiarigfáwa Judayí mebaowami masísá m̄wí urigfá n̄n̄irini.

²⁷ Wáŋ wurimeiarigfáwami n̄meáa n̄b̄iro Judayí mebaowa awí eánigfe éf uráraná apaxípaniŋí imónigfáyo seáyí e wimóniŋo xwiyífa numeariríná

²⁸ re uriniginí, “None arfá jiyikí n̄searane sekaxí ‘Segí uréwapiyarigfo n̄n̄i sini muréwapiyipa époi.’ searíagwí aí soyíné arfí o n̄n̄i nuréwapiyiróná segí uréwapiyarigfápi ríxa Jerusaremi t̄yo n̄iyoni íá menárinigoí. None xenwone n̄n̄i re oneaiawipoyiniri, ‘Awa omi n̄ipikiro n̄n̄i reá roánigfáwarani?’ oneaiawipoyiniri uréwapiyarigfoyinérini.” uríagi aí

²⁹ Pixao tñí wáŋ wurimeiarigfá wífa tñí re urigfawixini, “Ámá neararigfápi marfái, Gorixo neararinŋipini p̄rí wiaikipaxí mimóniŋwini. Ayin̄n̄i soyíné arfá jiyikí n̄neaoarí nearigfápi wiaikipariŋwini.

³⁰ Ayí r̄ipi n̄n̄irini. Jisasomi soyíné n̄ipikiróná yoxáyo yekwíroárigfa aiwí Nwífa negí arfowa eníná d̄n̄i n̄ixfda bagfóyá d̄n̄iŋyo d̄n̄i o ámi wiápin̄meanjirini.

³¹ O ayí Gorixo gí wé náum̄ni on̄iŋweaniri seáyí e n̄wimixiríná ‘Xiáwowayá xwífa piaxíyo d̄n̄i iwiaronŋí wo imóniri mixí ináyí wo imóniri éwiniginí.’ n̄iyaiwiri wimixinirini. Isirerene negí íwí yaríŋwápi r̄fw̄m̄ni mamorane yokwarim̄f neaiipaxí imónirane yanfáwa n̄n̄i o ríxa e nimóniri xanoyá wé náum̄ni n̄weaní.

³² None seararinŋwá api siŋwí n̄winirane n̄n̄i m̄fkonerini. Kwíyípi eni ‘Api nepariní.’ oyaiwipoyiniri neaiwapiyarinirini. Nonení marfái, ámá Gorixomi manŋ p̄rí m̄wiaikí arfá wífa gíyí gíyo ení xegí kwíyípi ríxa m̄n̄i winjirini.” urigfawixini.

³³ Xwirixí mearigfáwa xwiyífa e rarinagfa arfá n̄wiwo wikí r̄fá ápiáwininŋí n̄wero opikianeinyin̄ro wimóniniginí.

³⁴ Opikianeinyin̄ro wimónariná ámá wo —O xegí yoí Gamerieroyí rin̄in̄orini. O Parisi worini. Nwí ikaxí eáninŋipi uréwapiyarinŋí worini. Nuréwapiyiríná nanjini nen̄w̄perí rarin̄o enagi n̄n̄i ámá n̄n̄i wé ikwan̄wíyoninŋí n̄wirarigforini. O xwiyífa urini n̄n̄i awí eánigfe éf n̄rómáná sekaxí re uriniginí, “Ámá rowami b̄i on̄imiápi b̄fami wáripoyí.” nuriri ríxa b̄fami wáraná

³⁵ re uriniginí, “Gí Isireroyné xwiyífa b̄i osearim̄ni. ‘Ámá rowami owianeyí.’ yaiwiarigfápi sini mepa neróná xami d̄n̄i pírarinŋí mópoi.

³⁶ Ayí r̄ipi n̄n̄i seararinjini. Eníná on̄imiápi ámá Tiudasoyí rin̄iŋo enjipi n̄n̄i d̄n̄i mópoi. O xewanin̄o n̄n̄i re rin̄iniginí, ‘Áminá seáyí e imónin̄á wonirini.’ n̄rin̄iri yaríná ámá 400 xwiyífa o rin̄ipi arfá n̄wiwo n̄n̄i gwí numóniŋo yaríná émayí omi pikíaná xegí gwí mónigfáwa w̄winí éf umigfawixini. Éf umiagfa n̄n̄i o oem̄n̄iri enjipi surfma yariniginí.

³⁷ E nemáná enáná ámá ámi wo —Gariri p̄ropenisíyo d̄n̄i Judasoyí rin̄iŋo n̄n̄i rarinjini. O gapim̄an̄yíf ámá n̄n̄i yoí n̄wirarigfíná n̄wiápin̄mearí xegí d̄n̄iŋyo d̄n̄i ámá wí o tñí gwí numóniŋo ‘Émayo m̄ixí ox̄fowáraneyí.’ n̄n̄iŋo yaríná omi an̄n̄im̄ixfagfa omi arfá wigfáyí eni w̄winí éf umiamogfawixini.

³⁸ Ayin̄n̄i ámá rowa yan̄iŋo yarigfápi p̄rí m̄wiaikipa nero wé ía umixeánipoyí. Ámá rowa Gorixoyá d̄n̄iŋyo d̄n̄i marfái, wigí d̄n̄iŋyo d̄n̄i nipimoáriŋo nerfínáyí, wa awami xopirárí wipirfá enagi n̄n̄i xe éfirixiniri siŋwí winfpoi.

³⁹ E nerí aí awa wigí d̄n̄iŋyo d̄n̄i marfái, Gorixoyá d̄n̄iŋyo d̄n̄i nerfínáyí, soyíné xopirárí wí wipaxí menini. E owianeyin̄iŋo nerfínáyí, Gorixo tñí m̄ixxininŋí iníagfa siŋwí ainen̄p̄r̄fáriní.” uriniginí.

Wáŋ wurimeiarigfáwami r̄ninŋí wiagfa aí yayí egfá n̄n̄irini.

⁴⁰ Xwirixí umearigfáwa Gameriero “E époi.” urípi arfá n̄wiwo n̄ixf̄diŋo n̄n̄i wami “Wáŋ wurimeiarigfáwami n̄wirimeámi íwiápipoyí.” nurimáná ríxa n̄m̄era íwiápaná síkwífa ragí p̄rí uyikim̄f nero n̄wí ikaxí re urigfawixini, “Jisaso n̄n̄i sini b̄i muréwapiyipa éfirixini.” nurito wárigfawixini.

⁴¹ Wáráná awa xwírxíx umearigfáwa tñj e dání nipeyero nuróná re nýaiwiro nání, “Goríxo Jisasomí xídaríjwáone ayá neaimoaríj néalkárfápi xíxeni meapaxowaríanírí xe fá xero iwanj mépero éfríxínírí síjwí neanírífaní?” nýaiwiro nání yayí néra nuro

⁴² Íníná sfá ayí ayo anj rídiyowá yarigíwámí dáníraní, áamá anj wiwá wiwámí dáníraní, arfí uréwapíyiro wáf urímero neróná “Áamá Goríxo yeáyí neayimíxemeanfa nání urowárenapíj, aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníoyí raríjwáo, ayí Jisasoríní.” urigíawixíní.

6

Seáyí wípírfá nání áamá wé wúúmí dáj wáu rípeagfá náníríní.

¹ Íná Jisasomí xídarigfáyí ámí wí tñí sayá nimóga nuróná wigí Judayí émáyí tñjímíní xirigfáyí wí nwiápínímearo Judayí anj ná tñj e xirigfáyo aníjómí ikaxí re urigíawixíní, “Negí yaríjwápa sfá ayí ayo aiwá yarí nwiá nuróná negí apíxí aníwamí soyíné pí nání múroaríjoi?” aníjómí ikaxí e nura waríná

² Jisasoyá wiepísagí wé wúkaú síkwí wáu imónigfáwa nwiápínímearo áamá Jisasomí xídarigfá síyikí imónigfá nýoní “Éníní.” nuriro re urigíawixíní, “None aiwání yarí seaiapaní nání xwíyá Goríxoyá searéwapíyaríjwápi píní nwiárírfná ‘Ayí nanj meníní.’ neaimónaríní.

³ Ayínání negí níríxímeáyíné, negí áamá nanjíní yarigfápi nání fá roáriníjowa náníní yeyimá nearo wé wúúmí dáj wáu nání nearáná none aiwá yarí niseaiapa emepírfá nání rípeaaníwíní. Áamá kwíyí Goríxoyápi ayá wí síxí wínírí dñj émfí saímí moro egfáwa nání raríjwíní.

⁴ Awa aiwá api yarí mearíná noneyí rípiní mimáyo nítínírane aníj miní yaníwáriní. Goríxomí ríxíj urírane áamá xwíyá oyápi nání xíxeni nájá oimónípoyínírí uréwapíyirane yaníwáriní.” urífagfá

⁵ Áamá Jisasoyá síyikí imónigfá níní “Apáníríní.” nýaiwiro áamá wé wúúmí dáj wáu rowamí eyírogíawixíní. Wo Sítipenoyí ríníj —O Jisasomí enj neánírí dñj wíkwírorí kwíyípi ayá wí síxí wínírí enjoríní. Ámí wo Píriporíní. Ámí wo Pírokorasoríní. Ámí wo Naikenaríní. Ámí wo Taimonoríní. Ámí wo Pamenasoríní. Ámí wo Nikorasó —O émáyí anj yofí Adiókí dáj wí aiwí enjíná dání síwí xegí imónigfáyí yarigfápi píní nwiárímó Judayí yarigfápiní yaríjoríní.

⁶ Áamá awamí neyírooro wáf wurimeiarigfáwa tñj e nání nimeámí uáná wáf wurimeiarigfáwa awa nání Goríxomí ríxíj nurímáná enj neáníro píráníj éfríxínírí wigí wé seáyí e wíkwíarigíawixíní.

⁷ Xwíyá Goríxoyápi síní níríga nemeríná áamá Jerusaremí jweagfá Jisasomí xídarigfáyí ámí wíní ayá wí sayá nimóga nuro apaxípaníj imónigfá obaxí ení arfá nwiwíro dñj nwiwírómáná xíxeni egíawixíní.

Sítipenomí fá xirigfá náníríní.

⁸ Sítipeno, Goríxo xíomí wá ayá wí wianírí enj síxí weámíxírí enj enjagí o áamá síjwí anígé dání emímí seáyí e imóníjpi tñí ayá ríwamónípaxí imóníjpi tñí nwiwápiya waríná

⁹ Judayíá rotú anj áamá Áxenwarí Minígfá ríníjyó awí eánarigfá wa —Wa anj yofí Sairíní dájowaríní. Wa anj yofí Arekisadíria dájowaríní. Awa tñí wigí Judayí wíníyí —Wa Sirísia píropenisíyo dájowaríní. Wa Esia píropenisíyo dájowaríní. Awa tñí nwiápínímearo Sítipeno tñí xwíyá xímíxímí níníro míxí níríníróná

¹⁰ kwíyí Goríxoyápi síxí wíníj enjagí nání o dñj émfí saímí nímorí píráníj renjípwearíjagí nání wí xopírírí nwiwí murípaxí imónigíawixíní.

¹¹ Xopírírí nwiwí murípaxí nimóníro nání wigí wíamí yumí ímíní re urigíawixíní, “Omí nuxekwímoro re rípoi, ‘O negí aríó Mosesomí ríperíríníj umerí Goríxomí umerí yaríjagí arfá wiwáriní. rípoi.’” nurárimí nuro

¹² omí wíkwí nwiwóníro fá oxírípoiínírí áamá sípíyá tñí ámináowamí tñí jwí ikaxí eáníjpi mewegíawamí tñí símírírí xwíyá nura nemero éáná ayí wíkwí wóníagí nábíro omí fá nixero nimeámí nuro Judayí mebáowa awí eánígé wárigíawixíní.

¹³ E nemáná áamá omí yapí ouxekwímópoiínírí uríyáí éfí nírooro re urigíawixíní, “O negí anj jwíá riwá nání sípí rírí negí jwí ikaxí eáníjpi nání ení sípí rírí arfí yaríjoríní.

¹⁴ Rípi raríjagí arfá wíwá enjagí nání raríjwíní, ‘Nasaretí dáj Jísaso anj riwá nípínearí síwí nene xídaníwá nání Moseso nérowíápínírí nearagípi xwíá iwení nání ámí síj bí érowíápínírfání.’ raríjagí arfá wíwá enjagí nání raríjwíní.” uraríná

¹⁵ mebáowa xwírxíx umearigíe jweagfáwa nowaní omí síjwí agwí nwiwíníróná xegí sfímímanj aníjajowayá sfímímanjíníj xwíníá eaaríjagí wínígíawixíní.

7

Sítipeno xwíríxí umearigíáwami rírímí wíńí náníríní.

¹ Apaxípáníń ímónígíáyo seáyí e wimóníńo Sítipenomi yariníń re wíńíniginí, “Xwíyá joxí ríxekwímoarígíápi neparaní?” uráǵí

² o re uríńíniginí, “Nígí níríxímeáyíné tńń ápoyíné tńń xwíyá b́ searímí nání ará nípoyí. Eníńá negí aró Ebírfámo aní yofí Xaraníyo nání mú síní xwá Mesopotemia ríníńípímí nweanáná Nwá anínamí aníń seáyí e nimónírí nweano xó tńń e nírónapírí

³ re uríńíniginí, ‘Joxí xwá díxí rínáí ríxíríńe tńń díxí ríríxímeáyo tńń pńń nńwíarímí xwá nioní sńwá símfáé nání úíríxíní.’ uráǵí

⁴ Karídiayí aníyo xó nweane pńń nńwíarímí nuri Xaraníyo nńrémorí nurrńńrńńá xano e nípémáná enáná Goríxoyá dńńíyo dńńí nńnweaxa nńbírí xwá agwí seyíné nweagíápímí nweagíáńńń.

⁵ Apímí nweaagí aiwí Goríxo xwá apí onímíá b́kwí nání aí ‘Aga joxí díxíríní.’ nurrí nńwíagí enagí nání o síní sńń nńnwearí nemerńń ‘Xwá rípí nioní gńńń.’ wí rípaxí ímónagímaní. E nerí aí o síní nńaiwí meméá enáná Goríxo sńmímaníńyo dńńí re uríńíniginí, ‘Joxí tńń díxí rńrfawé tńń segí ímónínńa nání seaiapímíáńńń.’ nurrí aiwí

⁶ rípńńń ení uríńíniginí, ‘Díxí rńrfawé nuro ámá aní mídńńńyí nimónńro émayí aní wíyo nweanáná omńń rń tńń nńwiro numépero yarńńa xwiogwí 400 múronńaríní.

⁷ Díxí rńrfawéyo ámá gwí axńńmí omńń rń tńń wípńrfáyo xamńńíyo nioní rńa umearńńa díxí rńrfawéyí e nńnweagíasńńa e pńń nńwíarímí nńbńro xwá rípímí dńńí Goríxoní yayí nńńńero seáyí e nńmepńrfńríní. Negí arńomí xwíyá e nurrńmána

⁸ re uríńíniginí, ‘Nioní “E seaiimíáńńń.” réroarńápi nání dńń morńa nání sńmímajńó rípí éńríxíní.’ uráǵí Ebírfámo xewaxo Aisakomí nemearńńa ríxa sńá wé wńúmí dńńń waú wo nńńmána enáná íyí sńmí sńó wńkwíńíniginí. Aisako e dńńí Jekopomí nemearí íyí sńmí sńó wńkwíńíniginí. Jekopo e dńńí negí arńo íńńowa wé wńkaú síkwí waú awamí nemearńńa ení íyí sńmí sńó wńkwíńíniginí.

⁹ Arńo íńńí awa Josepomí sípí dńń nńwíaiwiro ‘Isípíyí aníyo xńńáńńń nimónńrí omńń nńwíarńńa, ananńríní.’ nńwíaiwiro nńgwí xeanńro nání b́ egíawíxíní. Omí e sípí wíagía aí síní Goríxo aníń dńń nukíkayorí

¹⁰ Isípíyí xeanńń wíkńrgíe dńńí éfí numńńrńńa oyá dńń tńń Isípíyí mńxí ínáyí Peroyí rínńńoyá sńńwí tńń e dńńí Josepo dńń nńńa wínńpaxí rńrí pírńńńń neńwńperí rńrí yarinagí nńwńńrí nání gapímaní ámńńáo oimónńrí Isípíyí aní nńyoní tńń xńoyá aní tńń menjweanńa nání rńpeanńíniginí.

¹¹ Josepo gapímaní nimónńrí menjweanńá Isípíyí aníyo tńń Kenaníyí aníyo tńń aiwá nání dńwí níkeamónńro síyíkí eánígíawíxíní. Negí arńowa ení aiwá nání pńá neróná b́ mńmanńpaxí nimónńro aiwí

¹² arńo Jekopo xwíyá ‘Isípíyí aníyo aiwá wení.’ rńnarńńagí arńa nńwírí nání negí arńo íńńowa íwamó nuro meapńńa nání uowńrńńíniginí.

¹³ Ámí rńwíyo aiwá b́ yanńro úána Josepo xewanńńo nání áwaní nurrí ‘Segí séríxímeáonńríní.’ uráǵí Isípíyí mńxí ínáyí Peroyí rínńńo Josepomí xanńmńrńwa tńń xexírímeáyí tńń nání nńńńa ímónńńíniginí.

¹⁴ Josepo ǵ ápímńrńwa weapńńrńxínńrí xwíyá yaní wíowńrńagí epńwa o tńń e nání nńweróná oxí apíxí nńaiwí nńńń ayí ámá 75 nńwero

¹⁵ Bíkńwíyo nńńńrń eánńńńpa Jekopo Isípíyí aníyo nání nńwerí e dńńí nípémána enáná negí arńo íńńowa ení e dńńí pegíawíxíní.

¹⁶ Píyí awamí xwá weyńaranńro nání nńmeámí Kenaníyí aníyo Sekemíyí rínńńe nání nńmeámí nńyiro sńńá ófí arńo Ebírfámo Xamomí fńwńrfawéyo nńgwí nńwírí b́ enńńímí tńgíawíxíní.

¹⁷ Ríxa Goríxo arńo Ebírfámomí sńmímanńíyo dńńí ‘Díxí rńrfawéyo e nńwíimíáńńń.’ uríńńpí parímonńáyí ríxa anńwí e ímónarńńa negí arńowa Isípíyí aníyo dńńí sayá nimńga warńńa re enńńíniginí.

¹⁸ Ámá arńo Josepo enńpí nání majńá ímónńńí wo mńxí ínáyí nimónńrí Isípíyí aníyo nńmenjwearńńa

¹⁹ negí arńowamí nepaxńń pńkńń nimónńrí wńwapíyírí wígí nńaiwí sńń xírńáyí yńwí tńmearígíápímí dńńí pńyí oenńrí sípí wíkńrńrí enjoríní.

²⁰ O ayo e wíkńrarńńa nńaiwí wo —O negí arńo Mosesoyí rínńńoríní. Goríxoyá sńńwíyo dńńí nńaiwí awíaxoríní. Omí xńńáí nńxńrńrí xanńyaú egí aníyo emá waú wo nńmenjweagíasńńa

²¹ Pero urarńńńpa nerí pńyí oenńrí nání wí e xegńpí wńrńrńńa xńomí xegí xemíáí íwo wí e wńrńrńńńagí nńwńńrń nńmearí pírńńńń nńmerńńa xegí xewaxónńń nńméra unńńíniginí.

²² Ayínáni negí arfo Moseso Isipiyí anjyó sikurfá yagfápi xfo ení sikurfá néisána Isipiyíyá níjía imónagfápi xixení nípini níjía nimóniri xwiyá riri omiñj erí enfa nání dñj síxí níga wiápinímeanjiginí.

²³ E nerí aí xegí xwiogwí nñni ríxa 40 imónáná re wimóniniginí, 'Gí níríxímeá Isíreríyo bí nurí síñwí owínimíni.' níwimóniri nání nurí

²⁴ weníñj éyí wíñiniginí. Isipiyí wo xfo xegí xexíímeáyí womí sípí níwikáriti iwanj mépearíñagí níwíniri 'Gí níríxímeáomí ourakiowárimíni.' níyaiwiri Isipiyomí xfomí ení iwanj bí oeámíniri éyí piyí nípikiri tíñiniginí.

²⁵ Piyí nípikiri nítríná gí níríxímeáyí re níaiwipíráoniri éyí, 'O yariñpimí dání Goríxo gwíñiní ñweañwaéne neaikweawárimíniri nání rfa yaríní?' níaiwipíráoniri éyí xewaníño yaiwípa axípi e míwaiwigíawixíni.

²⁶ Sá wenj wáfípi tñni xegí Isíreríyí tññ e nání nurí waú mífí inaríñagí níwíniri piyí owírimíniri nání re uríñiniginí, 'Ámá axí rowagwí, pí nání axowagwíní iwanj xaiwí eánariñí?' uríagí

²⁷ wíomí xaiwí nearí xopírírí wimíniri éo arfo Mosesomí níxoyípiowáriti re uríñiniginí, 'Go simíxíagí joxí neameñweañoxí imóniri xwiyá píráññj yeaimíxípaxoxí imóniri nerí yariñíni?

²⁸ Joxí agíná Isipiyomí píkíñípa nioní ení nípikímíniri riyariñíni?' uríagí

²⁹ arfo Moseso arfá e níwimo éfí nurí anj mídánj wo nimóniri Midianíyí anjyó níñweaní apíxí nímeámáná níaiwí waú nemearí níñweanísána

³⁰ ríxa xwiogwí 40 múróáná ámá dñj meañe dífí Sainai tññmíní emearfá re enjiginí. Íkfá enj tññ wínáina rfá ná míní ápiáwíní wearíñe dání anjñají wo síñáni wimóniniginí.

³¹ Arfo Moseso íkfá ana rfá ná míní ápiáwíní wearíñagí níwínírfána xfo wíñariñpí nání ududfí nerí 'Píráññj síñwí owínimíni.' níyaiwiri anjwí e warfána Ámínáo re uríñiniginí,

³² 'Nioní Njwá díxí arfowa Ebíríamo tñni Aisako tñni Jekopo tñni awa níxídagíoníni.' uríagí arfo Moseso sírí nípíkíniri ófí níkáríniri nání 'Ámí síñwí bí tñni owínimíni.' níwimónípa yariñagí aiwí

³³ Ámínáo re uríñiniginí, 'Xwá joxí roñe njwá imóníñe enjagí nání díxí síkwí sú yóaréi.

³⁴ Isipiyí anjyó dání gí amáyo umépeaníro wikárarigfápi síñwí wíniri amípí nñni wikárarigfápi nání "Yeyi!" raríñagí arfá wiri enáoní yeáyí wimíxímgíniri nání weaparíñíni. Ayínáni joxí wiápinímeaí. Nioní "Isipiyí anjyó nání orírowáraumíní." nimónaríní." uríñiniginí."

³⁵ Sítipeno e nuríri amí re uríñiniginí, "Ámá o —O xámí re urígíloríní, 'Go simíxíagí joxí neameñweañoxí imóniri xwiyá píráññj yeaimíxípaxoxí imóniri nerí yariñíni?' urígíloríní. O anjñají íkfá onímíánáina tññ e dání síñáni wimóníño enj síxí weámíxána arfowamí yeáyí uyimíxemearí umenwearí éwínígníni urowáñño, ayí axo negí arfo Mosesoríní.

³⁶ Negí arfowamí Isipiyí anjyó dání nípemeámí unjoríní. Anj ayo dání nípemeámí umíniri nerfána ayá ríwamónípaxí bí tñni emímí bí tñni níwíwapiya urí ipí ayfá ríñj ríwoñj tññ e dání wíwapiyíri ámá dñj meañe nemeróná xwiogwí 40 múroarína wíwapiyíri enjoríní.

³⁷ Rípi ení negí arfo Isírerowamí uríño axoríní, 'Segíyí wo wá rókíamoaríñj nioníníñj imónínfa nání Goríxo rípeanfáriní.' uríño, ayí axoríní.

³⁸ Negí arfowéyí ámá dñj meañe awí neáníro ñweanána dífí mífí Sainaiyí ríñinípimí níyiri roñána anjñají Goríxoyáo xwiyá uragoríní. O seyíné níjía imóníppírfá nání ení xwiyá Goríxoyá anípa mímóní aníñj íníná ríñipaxí imóníñpí anjñajo raríñagí arfá níwiri ríwamíñj nearí wíñiniginí.

³⁹ E nerí aí negí arfowéyí 'Mosesomí awayíní arfá owianeyí.' níwimóní nero ríwí numoro amípí Isipiyí anjyó wenjpi nání ayá sípí níwiri nání 'Ámí e nání mupaxenerfáni?' níyaiwíníro

⁴⁰ arfo Mosesomí xogwáo Eronomí re urígíawixíni, 'Joxí njwá bí nene negí xídanfáwá nání neaimíxeí. Nene re dání apí xwanjwí níkwónímí nuranéná apí xámí neameaní nání neaimíxeí. Ayí rípi nání ríraríñwíní. Ámá Moseso ro, nene Isipiyí anjyó dání níneapemeámí bíño dífí rípimí peyíána pí wímeáagí amí ríxa níweapariníni? Nene majfáriní.' nurárimána

⁴¹ síñá gorí bí awí neaáíro apí tñni burímákau míá xopaíkí nímxíro nanjwí bí burímákau miápi nání rídíyowá yaníro nání nímeámí níbíro wígf wé tñni imíxíápí nání yayí seáyímí dání néra ugíawixíni.

⁴² Ayínání Gorixo ríwí numorí emá t́nǎi sǎǎi t́nǎi nánǎi xe dǎǎi níkwíróá úfíxínǎi wárinǎinǎi. Wárfagí ayí wáí rókiamoaǎfáwa Bíkíwíyo Gorixo nánǎi níwuriyíro eagfá rǎpǎi t́nǎi xǎxeni egfawixínǎi, ‘Isíreriýíné, áamá dǎǎi meanje nemero xwiogwí 40 múroaríná naǎwí nípǎkiro rǎdǎyowá wiagfó, ayí Gorixonǎrǎnǎi? Oweoi, nionǎimanǎi.

⁴³ Isipíyí anǎyo pǎnǎi níwíarǎmǎi nuróná senfá anǎi ǎwíá xegí yóí Morokiýǎi rǎnǎinǎiyá t́nǎi ǎwíá sínǎinǎi imixínǎinǎi Repanǎi rǎnǎinǎi t́nǎi —ǎwíá apiaú sewanǎinǎiyíné xǎdanǎi nánǎi imixǎgǎpiaúrǎnǎi. Apiaú nímeámǎi ugfá enagǎi nánǎi nionǎiyá dǎǎi t́nǎi mǎxǎi wá níbǎi xwírǎfá níseaiǎkǎxero seapǎkiomeáfáyo níwirimeámǎi nuro anǎi xegí yóí Babironǎi t́ǎǎi e oriwámǎi dǎnǎi wáripǎrfárinǎi.’ Wáí rókiamoaǎfáwa Gorixo nánǎi e níwuriyíro rǎwamǎinǎi eagfáǎi t́nǎi negí aríowéyí xǎxeni egfawixínǎi.

⁴⁴ Negí aríowa áamá dǎǎi meanje nemeróná senfá anǎi —Senfá anǎi iwá Gorixo Mosesomǎi ‘Áamá nímixǎróná e éfíxínǎi. E éfíxínǎi.’ urǎi nímixǎróná iwá sínǎi níwǎnǎxǎfá úfíxínǎi síwá wírǎi éáná imǎxagíwǎrinǎi. Iwá Gorixo nánǎi nepaxǎinǎi imónǎinǎipǎi síwá wiagiwá enǎi nímeámǎi emeagfárinǎi.

⁴⁵ Áamá dǎǎi meanje nímeámǎi emeagfáwa pegfámǎi dǎnǎi ámǎi wigí nǎiáwíyí xamǎinǎiyí Josuao t́nǎi senfá anǎi wá nímeáro émá gwí wírǎi wírǎi negí xwǎfá rǎpǎimǎi ǎweaagfáyo Gorixo mǎxǎi xǎdowǎrinǎe dǎnǎi wiwanǎinǎiyí nurǎpǎi ro senfá anǎi Gorixomǎi seáyǎi e umepǎrfáwá nímeámǎi níbǎi nípǎkiróná ayí negí mǎxǎi ináyí Depito t́ǎǎi e nánǎi nípǎkǎi bagfárinǎi.

⁴⁶ Depito nánǎi Gorixo yáyǎi winǎgǎi xǎomǎi Depito rǎxǎinǎi re urǎinǎinǎi, ‘ǎwíá gǎi aríó Jekopo rǎxǎdagoxǎi, anǎi joxǎi ǎwearfá nánǎi wiwá onǎimǎriyǎinǎi sínǎi naneǎi.’ urǎinǎi aǎi

⁴⁷ anǎi iwá Depito xamǎinǎi mǎmǎriyǎinǎinǎi. Umǎriyǎinǎi, ayí xewaxo Soromonorǎinǎi.

⁴⁸ E neri aǎi Gorixo, seáyǎi émǎi imónǎinǎi anǎi áamá mǎrarǎigfáyo ǎweaarinǎjomanǎi. O nánǎi wáí rókiamoaǎi wo xǎiyǎfá nírǎi rǎwamǎinǎi re eanǎrinǎi,

⁴⁹ ‘Ámǎnáo re rǎjoi, “Anǎfǎ gǎi éfí ǎweámǎfá nánǎi ikwǎinǎwǎnarǎinǎi. Xwǎfárimǎi gǎi síkwí ikwǎimǎfá nǎnǎrinǎi. Nionǎi seáyǎi e seaimónǎinǎonǎi enagǎi nánǎi pí anǎi nímǎriyǎiráo? Wí e nionǎi sǎ ǎweámǎfáé gíyí erǎinǎi?

⁵⁰ Re rǎnǎiawǎrinǎi, “Xwǎfá t́nǎi anǎfǎ t́nǎi xewanǎinǎi mǎmǎxǎpǎ enǎrinǎi?” rǎnǎiawǎrinǎi? Ámǎnáo e rǎjoi.’ Wáí rókiamoaǎi wo e nírǎi eanǎrinǎi.” Sítipeno e nurǎmáná

⁵¹ re urǎinǎinǎi, “Mǎinǎi síwǎfá níyíro áamá Gorixomǎi muxǎdarǎigfáýǎi yarǎigfápa aríkǎkwí nérá uro arǎfá mǎwí ero yarǎigfóyíné inǎinǎi kwíyí Gorixoyǎpǎi síwá seainǎimǎnǎi yarǎfǎ mǎrǎrǎkǎi inarǎgǎrinǎi. Segí aríowa nérá bagfápa axǎpǎi e yarǎigfóyínérǎinǎi.

⁵² Wáí rókiamoaǎfáyo negí aríowa xeanǎinǎi mǎwikǎrigfá wo rimónǎinǎi? Oweoi. Enǎinǎi ‘Gorixoyá wé rónǎinǎi bǎnǎfárinǎi.’ xwíyǎfá yanǎi e níwiro áwanǎi uragfáwamǎi negí aríowa nípǎkǎi bagfá aiwǎi rǎnǎi soýíné awa enǎinǎi dǎnǎi ragfómi rǎwí numoro mǎyí nurǎi nánǎi píkgǎfóyínérǎinǎi.

⁵³ Gorixoyá ǎwí ikaxǎi rǎnǎinǎipǎi anǎinajowa Mosesomǎi urǎigfápǎimǎi dǎnǎi tǎgǎfáýíné imónǎinǎgǎfá aǎi nepa mǎmáyo nítinǎi mǎxǎdarǎigfóyínérǎinǎi.” Sítipeno e urǎinǎinǎi.

Sítipenomǎi sínǎi nearo píkgǎfá nǎnǎrinǎi.

⁵⁴ Xwírǎxǎ umeanǎi nánǎi awí eánǎgǎfáwa Sítipeno e rǎrinǎgǎi arǎfá níwiróná wíkí rǎfá apǎiáwǎinǎi níwero nánǎi mǎkǎrǎfǎ nímoró yarǎinǎgǎfá aiwǎi

⁵⁵ Sítipeno Gorixoyá kwíyǎpǎi ayá wí síxǎ umómonǎi enagǎi nánǎi anǎnamǎi sínǎi agwǎ anǎinǎiyí winǎinǎinǎi. Wáí Gorixo t́ǎǎi e dǎnǎi píronaparinǎgǎi sínǎi winǎi Jisaso oyá wé náúmǎinǎi éfí ronǎgǎi winǎi neri

⁵⁶ re urǎinǎinǎi, ‘Ái, nionǎi rǎxa anǎfǎ oxoánǎi enagǎi winǎi áamá imónǎinǎi Gorixoyá wé náúmǎinǎi éfí ronǎgǎi winǎi enǎinǎi.” uráná re egfawixínǎi.

⁵⁷ Arǎfá nípǎrónǎi xwamǎinǎi neróná omǎi fǎ xǎrǎnǎi nánǎi axǎnǎi mǎrǎi nípumiro

⁵⁸ fǎ níxero xǎxoyǎpǎi nímérá nuro rǎxa anǎi apǎimǎi ákǎnǎyo bǎarǎwámǎi dǎnǎi sínǎi t́nǎi eanǎi yarǎigfáwa wigí iyǎfá nípirayiro áamá wo, Soroyǎi rǎnǎinǎi oneameinǎi xǎoyá síkwí t́ǎǎi e nítayimáná

⁵⁹ Sítipenomǎi sínǎi t́nǎi neáa ugfawixínǎi. Sínǎi t́nǎi neáa warǎfǎ o rǎiáwá re rǎinǎinǎi, “Ámǎnǎi Jisasoxǎinǎi, gǎi dǎǎipǎi oriǎwǎrǎmǎinǎi.” nírǎimǎi

⁶⁰ xómǎinǎi níyíkǎwǎi ámǎi enǎi t́nǎi rǎiáwá nírǎfǎnǎi re rǎinǎinǎi, “Ámǎnǎoxǎinǎi, ‘Omǎi sípǎi wíkǎrfáǎi nánǎi yokwǎimǎi wiimǎfámǎinǎi.’ mǎiyaiwǎpǎi ei.” nurǎrimǎi penǎinǎinǎi.

8

¹ Soro xegí áamáowa Sítipenomǎi píkiarǎfǎ dǎǎi sípǎi bǎi mǎwí “Apánǎi yarǎinǎi.” yaiwinǎinǎi.

Soro áamá Jisasoyá síyíkǎ imónǎigfáyo xeanǎinǎi wíkǎrinǎi nǎnǎrinǎi.

Sfá ayimi dání áamá Jisasoyá siyikf imónigfá Jerusalemí nweagfáyo xeaníj ríá tñj wíkaríná ayí nñí éf numiamoróná wí Judia píropenisfyo amí amí nwearo wí Samaria píropenisfyo amí amí nwearo nero alwí wáf wurimeiarigfáwa Jerusalemí dání éf mugfawixíni.

² Áamá Gorixomi píraníj xfdaníro nání aníj miní yarigfá wí Sítipeno píyomi nímeámi nuro xwáa níweyárimáná ámxáa nímero ení tñí njwí mieáagfá aí

³ Soro re enínigíni. Áamá Jisasoyá siyikf imónigfáyo paimímf níwia nuri aní wíwá wíwámí nípáwiri pfa nemerí oxfrani, apíxfrani, fá níxeri níropémí nuri gwí aníyo níjwirára unínigíni.

Samaria píropenisfyo xwíyá yafí neainaríjpi nání wáf urimegí nániríni.

⁴ Áamá amí amí xdfíxífdowáf éfáyí éf numiamoróná xwíyá Jisaso nání wáf nurímero

⁵ wígf wo, Píripoyí ríníjjo aní yof Samaria ríníjípimí níréromí áamá Goríxo yeáyí neayimíxemeaní nání uowárenápíjjo nání wáf uraríná

⁶ áamá ayá wí o tñj e eptíroyf nero o nura uníjpi arfá wíro emímf o néra uníjpi síjwí wíniro neróná díj nawní nimónimáná arfá ókiarf mónigfawixíni.

⁷ Ayí rípi nániríni. O yaríjípimí dání imfó díj xíxéoragífáyí áamá ayo pñí níwíarímí nuróná xwamiání níyárimí uro ení síwímí egfáyí naní imóníro síkwí íkí egfáyí naní imóníro yaríjagí nínwíniro nání omí arfá ókiarf numóníro

⁸ aní apimí dání yafí seáyimí dání néra ugíawixíni.

⁹ Áamá wo —O xegí yof Saimonoríni. Aní apimí dání xegí ikayíwí tñí ayáf mfkí níkirí xegí yaríjpi yaríná áamá Samaria píropenisfyo nweagfáyo ududf wiagforíni. O e nerí nání “Nioní seáyí e mimóníjáo níríani?” rínagoríni.

¹⁰ Áamá seáyí e nimónírí meñweagfáfrani, ínímí wurínigfáfrani, aní apimí dání nñí omí arfá ókiarf numóníro re ragforíni, “Ení síxí eáníj Goríxoyá rarijwápi xfo imóníjpi, ayí axípi o imóníni.” ragforíni.

¹¹ Ayáf mfkí níkiríjnyo dání xegí néra waríjpi yaríná ududf níkaríníro nání arfá ókiarf numóníro e ragforíni.

¹² O nání áamá aní apimí dáníj sñí e yaiwíaríná Píripo xwíyá Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí umenweanfá nání ríníj yafí neainaríjpi nání wáf uríri Jisafí Kiraiso nání wáf uríri yaríjagí arfá níwíroná díj wíkwírogíawixíni. Díj wíkwírófáyí oxfrani, apíxfrani, wayí meagfawixíni.

¹³ Saimono ení aí xwíyá Píripo níra uníjpi nání “Neparíni.” níyaiwíri díj níwíkwírorí wayí meanjínigíni. E nemáná Píripomí wí pñí míwíarí aníj síjwí níwínaxídímerí Píripo emímf tñí ayá níwamónípaxí seáyí e imóníjpi tñí yaríjagí níwínírfná ámf ámf ududf níkaríga unínigíni.

¹⁴ Wáf wurimeiarigfáwa wígf Jerusalemí nweagfámi dání arfá re níwíro nání, “Samariayí xwíyá Goríxoyá ríxa arfá níwíro umímínáoí.” arfá e níwíro nání wígf wáu Pítaomí tñí Jonomí tñí uowáfagí

¹⁵ awáu níwerí kwíyí Goríxoyápi Samariayo ení wímeani nání Goríxomí ríxíj urígísisíxíni.

¹⁶ Ayí rípi nániríni. Áamá ayí Jisasomí díj níwíkwíroro nání wayí nímearo aiwí kwíyípi sñí níwainígíyífríni. Sñí níwainí ení awáu Goríxomí ríxíj nurímáná

¹⁷ o omí wé seáyí e ikwíkwíarímí éaná kwíyípi ayo aíníjínigíni.

¹⁸ Saimono wáf wurimeiarigfáwa wé seáyí e wíkwíaríjípimí dání Goríxo xegí kwíyípi ayo mñí wíaríjagí níwínírf nígwí bí níroarí awáumí mñí wímínírf nerí

¹⁹ re uríjínigíni, “Awagwí yaríjagí nioní ení áamá gíyí gíyí níyoní wé wíkwíaríná kwíyí Goríxoyápi aíníni nání ení síxí eáníj awagwí imónígípi nioní ení bí neámíxípiyí.” uríagí aí

²⁰ Pítao re uríjínigíni, “Joxí ení síxí eáníj imónígwí Goríxo anípi yeaiapíj rípi ‘Nígwí tñí bí epaxoníni.’ yaiwíaríjagí nání joxí díxí nígwí aí tñí anífríxíni.

²¹ Díj joxíyá ‘Awáu yaríjagí oemíni.’ yaiwíaríjpi Goríxoyá síjwíyo dání aga naní wí mimóníjagí nání joxí yawawí tñí nawní níkwímíxíni yawawí yaríjagípi epaxí mimóníjagí.

²² Ayínání sípí joxí emínírf éf rípi ríwímíni nímamorí jíwaníjoxí díxí díjnyo dání ‘E oemíni.’ yaiwípi nání ‘Goríxo ananí yokwarímí ríá níinírfeníjjo?’ níyaiwíri ríxíj urí.

²³ Joxí yawawí sípí díj yeaiwíaríjagí ayá wí díj síxí ríyíjagí síjwí níranírfí fíwí joxí yaríjípimí dání gwínníj yáriníjagí síjwí níranírfí nání rarijíníni.” uríagí

²⁴ Saimono re uriniginini, “Awagwí nrarigfípi wí minímeapa oenriri nání aibanjowagwí Ámináomi yariní nwiúpiyi.” uriginigini.

²⁵ E nemowau egí sijnwí tñi Jisaso emearfna winigfipi nání uriri xwiyfá Ámináo nání uriri niyárimí anj e pñi nwiárimí Jerusaremí nání nuriná Samariayf anj obaxf wíyo xwiyfá yayf neainarinjipi wáf nura múrogfísixini.

Piripo áamá Itiopia dānj womi uréwapiyinj nānirini.

²⁶ Piripomi anjñajf Ámináo yá wo nuriri re uriginigini, “Joxi nwiápnimeámí óf Jerusaremí dāni anj Gasayf rininjipimi nání ininjyí —Óf ayi áamá dñj meanje ininjyirini. Ayi tñj e nān uí.” uragf

²⁷ O nwiápnimeámí nuri óyí tñj e niremorfna weninj éyí winiginigini. Gapimān Itiopia dānj wo —O Itioplayf anjyo meñweanj Kadesiyf rininjyá amñpi ayá tñj imóninj nñpini mewenjo, ayf orini. O Jerusaremí dāni Gorixomí yayf seáyimí numemo barinjagi winiginigini.

²⁸ O áamí xegf anj e nání nurfna karf osf íropearinjipimi éf ninjweámáná xwiyfá Gorixoyá wáf rókiamoagf Aisaiao nñriri eanjpi fá nróa warinjagi

²⁹ kwíyf Gorixoyapí Piripomi re uriginigini, “Joxi nuri osf íropearinjipimi njweanomí wímeat.” uragf

³⁰ Piripo anjñi mñrf nuri anjwí e dāni arfá wíyí winiginigini. O wáf rókiamoagf Aisaiao nñriri eanjpi fá nróa warinjagi arfá nñwirí re uriginigini, “Joxi fá roarinjipi mñkpi nān ríxa njfá nimónimānā ríroarinjini?” uragf

³¹ O re uriginigini, “Áamá wo mñiepísipa nerfñáyí, aríge nerí mñkpi nān nioní nīgípi njfá imónimñini?” nñriri re uriginigini, “Joxi nñxemónapirí nioní tñn onjweaayí.” uriginigini.

³² Xwiyfá Bíkwyó eānínj o fá roarinjagi arfá winjpi, ayf rñpñrini, “Sipísip nñpikianro nān níméra warigfāpa omí ení axfpi níméra ugíawixini. Sipísip mīáyo fá wíwákwímí yarfna ogenf bñ mñrarinjpa o ení axfpi manj bñ mīyoáomōnjigini.

³³ Ayá imñmí wikáranfna áamá wo nurakirí ‘twí bñ meñorini.’ mñriniginigini. Nñpikíáná xwíá tñyo bñ tñn mññweanj nān xegf áamá imónigfāyo wíwaninjyí wikárigfāpi nān go áwanj urñfñrini?” xwiyfá o fá roarinjagi wímeanjpi ayf apñrini.

³⁴ Itiopia dānj gapimano Piripomi yariní nñwirí re uriginigini, “Wáf rókiamoago nñriri eanj apí xewanjño nān nñriri eanjñrini? Áamá wo nān nñriri eanjñrini? Joxi ananí áwanj nñrírini?” uragf

³⁵ Piripo xwiyfá Bíkwyó eānínj áamá o fá rófpimí dāni iwamfó nuréwapíya nuri Jisaso nān repíyí winiginigini.

³⁶ Awáu sñn nerimeānñmí óf ayimí nuri inīgí wú wearinj e niremori Itiopia dānj gapimano re uriginigini, “Sijnwí wíneñ. Inīgí e wearini. Nioní ‘Wayf omeāmñi.’ nñnimónirfñáyí, pí nñrakōñwírārarinjagi nān wayf mñmeapa epaxf imónimñini?” uragf

³⁷ [Piripo re uriginigini, “Joxi dñj bñ bñ mamó Jisasomñi dñj nñwikwírorfñáyí, ananí wayf meapaxf imónirfñini.” uragf o re uriginigini, “Jisasi Kíraisō Gorixomí xewaxorñi.” nñyairiri nān dñj wikwíronñi.” nñriri]

³⁸ osf íropearinjipimi omñj mearñjomí “Re íkwíróareí.” nñriri Piripo tñn Itiopia dāño tñn nayoari inīgíyo nān nñweri nñpawiri e dāni Piripo áamá omí wayf umeainjigini.

³⁹ Wayf nūmeairí awáu inīgíyo dāni nñmñimeāmí peyarfna re enjiginini. Kwíyf Ámináo yapí Piripomi anjñi mēnapñiginini. Anjñi mēnapáná Itiopia dānj gapimano Piripomi ámi sijnwí bñ mñwinñpa nerí aiwí óf xegf warinjyimi nurfna yayf néra unjiginini.

⁴⁰ Piripo weninj éyí winiginigini. “Anj xegf yof Asidoti rfa rémóni?” nñyairiri e dāni nurfna anj óf e apí apí íkwíroninjyó xwiyfá yayf neainarinjipi wáf nura nñmúrorí anj yof Sisaria rininjipimi rémōnjigini.

9

Soro Jisasomi dñj wikwíronjyí nānirini.

¹ Soro sñn áamá Jisasomí xđarigfāyí pñi wiárfñixñrini éf nñremori re nñra nemerfna, “Jisasomí aninj nuxđđrónáyí, mñyó rārarinjyóninj uríkwínáná pñpikmí wianfwarini.” nñra nemerfna apaxfñaninj imónigfāyo seáyí e wimóninj tñj e nān nuri

² omí re uriginigini, “Nioní anj yof Damastikasí nān nuri Judayene negí rotú anjyo awí eānigfāyí oxñrini, apíxñrini, gíyí gíyí óf Jisaso tñmñni ininjyimi xđarinjagfá nñwinñrñá fá nñxñriri gwí nñjiri Jerusaremí re nān nñmeāmí bñmfa nān joxi payf bñ Judayeneyá rotú anj wíwá wíwámí mewegfāwa nān nñriri rñwamñj nearí niapowáreí.” nñriri o payf nearí mñn wíowarānā

³ Soro payf nurápiri nimeámi nuri nuri rixa Damasikasi tñf e anwi e rémóaná re enjiginí. Anjnamí dání wáf nókienapiríná omí wáf wókíaríniginí.

⁴ Wáf wókíarána o xwáfyo pfinímeáána re enjiginí. Anjnamí dání xwíyá re rinénapíniginí, “Soroхинí, Soroхинí, joxí pí nání nioní ríkikírfó níkararínjini?” urfagi

⁵ Soro re uríniginí, “Ámináoхинí, joxí goxírhini?” urfagi “Nioní Jisasontí joxí ríkikírfó níkararínjini.” uríniginí.

⁶ E nurí re uríniginí, “E nerí aí joxí níwiápinimeámi anj api ikwírónijipimí nání nuri e njeanána ámá wo joxí aga nerípi nání áwanj rírinjoi.” urafná

⁷ Soro tñf warigfáy e nírowapimána xwíyá bí mírípaxf nímoníro xwíyá rinénapínjipí arfá níwiro aiwí ámá womí sñwí mívínigfawixini.

⁸ Soro xwáfyo pfinímeae dání níwiápinimeari xegf sñwí noxoari naní aiwí amípi wí sñwí wínipaxf mímónijagi nání omí wéyo fá nímaxíróro níméra nuro Damasikasi nírémo

⁹ níjwearfá o síní sñwí mívínipaxf nerí iniigf níri aiwá níri mepa yarfná sfá wíyau wíyi óriniginí.

¹⁰ Ámá Damasikasi njeanfyf wo —O xegf yof Ananiasorini. Jisasomí uxídarínj worini. Omí Ámináo oríná nupárrí “Ananiasel!” uráná o “Ámináoхинí, nioní njeanjini.” urfagi

¹¹ Ámináo re uríniginí, “Joxí níwiápinimeámi óf Awiaxoí rinínjyimi nání nuri anj Judasoyáiwami dání ámá anj xegf yof Tasasí dñf Soroyní rinínjo nání yarínj wí. ‘O re rinjweani?’ Yariní e wí. Aí agwí o nioní xwíyá rírimí níarínjagi nání rarínjini.”

¹² O oríná níwínírfná re wínírrini. Ámá wo, Ananiasoyí rinínjo níwiápirí xfo ámí sñwí aníní nání wé seáyí e wíkwíarfagi wíníf enjagi nání ení rarínjini.” urfagi aí

¹³ re uríniginí, “Ámináoхинí, ámá obaxf ámá joxí nírarínjo nání xwíyá rarínjagi arfá wináriní. O ámá joxiyá imónigfáyo Jerusaremí dání sipí wíkarínjipí nání arfá wináriní.

¹⁴ Apaxípanínj imónigfá xwéowa payf nearo wíowárenapíagfá nání ámá joxí xwíyá rírimí nísirfná yof Jisasoyí rarigfáyo gwí yipaxf nímoními bíjorini.” urfagi aí

¹⁵ Ámináo re uríniginí, “O gí inókínj omínj níarínjo imóníri yof nioníyápi nání émáyo tñf wígf míf ináyíyo tñf díx Isíreríyo tñf wáf uríri enfá nání rixa ríjeanáo enjagi nání joxí ananí o tñf e nání ui.

¹⁶ O nioní nání wáf urímearfá rínj wímeanfápi nání xamínjoni níjfa níwiri wíwapiyimfáriní.” urfagi

¹⁷ Ananiaso arfá e níwimi nuri anjwámí nípáwiri wé seáyí e níwíkwíarimána re uríniginí, “Jisasomí dñj níwíkwírorai nání gí nírixímea imóníj Soroхинí, Áminá Jisaso, óf joxí barínjyimi sínjani simóníjo joxí ámí sñwí aníní kwíyí oyápi síx rímímoni ení nání nírowárenapíagi barínjini.” uráná axíná re enjiginí.

¹⁸ Sñwíyo yfánj imóníj upárínjipí ríxeámioaniginí. Ríxeámioáána o ámí píránínj sñwí naní nání níwiápinimeari wayf nímeamána

¹⁹ aiwá nínrí enj síx eáníjiginí.

Soro Damasikasiyo níjwearfá uréwapíyinj nánirini.

Soro ámá Jisasomí xídarigfá Damasikasiyo njeagfáyf tñf sfá wí níjwearfá kíkíá bí mé re enjiginí.

²⁰ Apaxf mé xegf Judayfá rotú anj wí e wí e mírínjyíyo nípáwiemerí Jisaso nání “Ayf Goríxomí xewaxorini.” urímenjiginí.

²¹ E urímearfá xfo rarínjagi arfá wíarigfáyf nfní anínj ududf níwiníro re níriga ugíawixini, “Jerusaremí dání ámá Goríxomí xwíyá rírimí níwírfná yof Jisasoyí rarigfáyo ríkikírfó níwíkarími bíjo, ayf ro meníraní? Ámá re dñf axípi yarigfáyo ení gwí níyiri nímeámi nuri apaxípanínj imónigfá xwéowa tñf e wárimíní bíjo, ayf ro meníraní?” níriga warfná

²² Soro wáf nurímerí píránínj nírenjwípea nurfná xegf Judayo ududf wíní nurekáriri “Ámá Goríxo yeáyí neayímíxemeanfá nání urowárenapíjo, ayf Jisasorini.” urafná ayf o e urarínjipí xopírárf wipaxf bí mímónigfawixini.

Judayf Soromí mekaxf umegfá nánirini.

²³ Sfá ayá wí rixa nímúrómáná enjáná xegf Judayf Soromí píkianíro nání awí neáníro mekaxf méagfa aiwí

²⁴ Soro ayf xfo nání mekaxf méfápi nání arfá wíagi nání ayf o éf umíníri nání peyeáána opíkianeyíro anj api nípimíni ákínáyo mídímídání fwi ge ge iníje ikwáwíyimirani, árfwíyimirani, inína anínj awí níróa pwarínjagi aiwí

²⁵ xegí uréwapiyarínjyí re egfawixíni. Ríxa sfá yinínjána Soromi soxí fáfá xwé wúmi nímiárimáná gwí níjimáná ákínjáyó seáyí émi dání awayíni nímamówára wepínáná o xwáfá mféle dání níroáminímeámi unjínigíni.

Soro ámi Jerusaremi nání unj nániríni.

²⁶ Soro ríxa Jerusaremi nání nuri e níréómáná xewaníño áamá Jisasomi xfdarígíáyí tfini gwiaumi oinimíniri yaríná ayí “O eni nene tfini Jisasomi xfdarínjwáyí womaní.” níyaiwiro wáyí níwiéra warínjagfá aiwí

²⁷ Banabaso omi sanjí nurápiri wáf wurimeiarigfáwa tfini e nání níwirímeámi nuri Soro óf e nuri Ámináomi sínjwí wíniri o tfini xwíyí ríniri enjpi nání repíyí wiri o Damasíkas níjwearí Jisaso nání wáf nuriríná ayá igigí mé urarínjpi nání repíyí wiri enjínigíni.

²⁸ E enjíná dání Soro Jisasomi dínj wíkwíroarígíáyí tfini gwiaumi níniro ananí Jerusaremi anj nípimíni nemeríná ayá igigí mé Áminá Jisaso nání nuréwapiya nuri yaríná

²⁹ Judayí émayí tífáminí xirígíáyí níwiápnímeáro re egfawixíni. O tfini xwíyí xímíxímí níniro míxí nírinífasáná ríxa “Omí piyo dání pikianiréwíni?” níriníro e yaníro yarínjagfá aiwí

³⁰ Jisasomi dínj níwíkwíroaro nání xegí xexirímeá imónígíáyí omi owikáraneyíniro rínarígápi nání níjfa nímonímáná omí nímeámi anj yofí Sisaria nání níwero e dání anj Tasasí tfinimí nání uowáraugfawixíni.

³¹ Ayínání áamá Jisasoyá styíkí imónígíá Judia píropenisíyo njweagfáyíraní, Gariri píropenisíyo njweagfáyíraní, Samaria píropenisíyo njweagfáyíraní, níni níyopiýáriní níjwearo dínj sfíkfí nomíxíga nuróná Ámináo nání wáyí wiro kwíyí Goríxoyápi arírá wiri yaríná áamá sínj wíni wíni níkumíxíga ugíawixíni.

Pitao Iniasomi nanj imíxínj nániríni.

³² Pitao anj apí apí ikwíróniñjyó nemeríná anj yofí Ridayí rínínjípimí nání níwerí nírémorí áamá Goríxoyá imónígíá e njweagfáyí tfini níjwearíná

³³ áamá wo —Xegí yofí Iniasoyí rínínjoríni. Xegí enj níni síwímí enj enjagí nání ikwíanjwíyo wenjáná xwíogwí wé wúmi dínj wáu wo múronjoríni. O ikwíanjwíyo wenjagí Pitao sínjwí níwínirí

³⁴ re urínjínigíni, “Iniase, Jisasí Kiraiso pírániñj simíxíagí nání níwiápnímeári díxí ikwíanjwí kíroáret.” uráná re enjínigíni. O axíná wiápnímeanínigíni.

³⁵ Níwiápnímeári emearínjagí áamá anj apí Ridayí rínínjípimí dínjyí tfini áamá ayoxí Saroníyí rínínjípimí njweagfáyí tfini omí sínjwí e níwíníro nání níkinímóníro Ámináo tífáminí dínj wíkwírogfawixíni.

Pitao uráná Tabitaí wiápnímeanj nániríni.

³⁶ Anj yofí Jopayí rínínjyó apíxí Jisasomi xfdarínj wí —Í xegí yofí Tabitaíriní. Gírikíyí píné tfini Dokasíriní. Í kíkífá bí mé anínj miní áamá uyípeayí imónígíáyó nání ayá níwianírí nání sanjí nurápa warínjiríni.

³⁷ Í Pitao síní Ridayó njweanjáná símíxí níwerí penjínigíni. Péagí piyími pírániñj ígfá neáro anj awawá ikwíróniñjyó seáyí émi nítimáná

³⁸ “Pitao anj yofí Ridayó njweani.” rínarínjagfá ará níwiro Jopa anj apimí dání anjwí e enjagí nání Jisasomi xfdarígíáyí wígfí wáumi uowáraná awáu nuri wauní ríxínj re urígíisixíni, “Joxí nene tfini e nání bet. Síní mepaní.” uríagí

³⁹ Pitao níwiápnímeári awáu tfini níbíro anj e rémóáná ayí anj awawá seáyí émi ikwíróniñjwámi nání nípeameámi nípeyíro apíxí aní imónígííwa xfo roñe anjwí e éf nírómáná njwí neáro rapírapí aikí amípi níni í síní wíyí tfini níjwearíná imíxagípi síwá níwía waríná

⁴⁰ Pitao ayo “Wáfími nání peyeápoi.” nuowárimáná xómínj níyíkwirí Goríxomí yarínj níwímáná apíxí piyí wenjímíní níkinímónírí re urínjínigíni, “Tabitaíxí, wiápnímeat.” uráná re enjínigíni. Í ríxa sínjwí noxoari Pitao njweanjagí níwínírí sá wíráriníje dání níwiápnímeári éf njweanínigíni.

⁴¹ Níwiápnímeári éf njweááná Pitao ímí wéyo fáfá níxírímáná nímfeyoarí áamá Goríxoyá imónígíáyó tfini apíxí aníwami tfini eni rfáiwá nurírí ríxa fíwíapáná í ámi sínjfí úagí nání ayo míní wíjínigíni.

⁴² Pitao e éjpi nání áamá anj Jopayí rínínje níminí njweagfáyí aráfá níwiáriróná obaxí wí Ámináomi dínj níwíkwíroa ugíawixíni.

⁴³ O sfá ayá wí Jopa níweríná áamá wo tfini —O xegí yofí Saimonoyí rínínjoríni. Burímákau wará enj éri yeáyí imíxírí yarínjoríni. O tfini njweagfíriní.

10

Anǵnáj wo Koniriasomi sǵánǵ urónapǵ nánǵrǵnǵ.

¹ Anǵ yof Sisariayǵ rǵnǵǵpǵmǵ áma wo —O xegǵ yof Koniriasoyǵ rǵnǵǵorǵnǵ. Émáǵ porisǵ sǵmǵnǵ nǵwǵnǵro axe gwǵ mǵnǵǵá Itariyǵ rǵnǵǵyo seáǵ e imǵnǵǵǵyǵ worǵnǵ.

² “Gorǵxomǵ pǵránǵǵ ouxǵǵǵmǵnǵ.” nǵyǵwǵrǵ anǵǵ mǵnǵ yarǵǵorǵnǵ. O tǵnǵ áma xegǵ anǵyo ǵweagǵáǵyǵ tǵnǵ Gorǵxo nánǵ wáǵyǵ nǵwǵnǵro nánǵ Judayǵ uyǵpeayǵyo sanǵ urápayǵrǵ nǵgwǵ mǵnǵ wǵyǵrǵ yarǵǵorǵnǵ. Inǵná Gorǵxomǵ xwǵyǵá rǵrǵmǵ wǵyǵarǵǵorǵnǵ.

³ O sǵá wǵyǵmǵ 3:00 p.m. imǵnǵǵáná orǵǵá wǵnarǵná anǵnáj Gorǵxoyá wo nǵwǵmeari re urǵǵǵnǵǵnǵ, “Koniriasoxǵnǵ!” urǵǵǵ

⁴ o sǵǵwǵ agwǵ nǵwǵnǵrǵǵsáná sǵrǵ nǵpǵkǵnǵrǵ re urǵǵǵnǵǵnǵ, “Ámǵnáoxǵnǵ, pǵrǵnǵ?” urǵǵǵ anǵnajo re urǵǵǵnǵǵnǵ, “Gorǵxo xwǵyǵá joxǵ rǵrǵmǵ wǵyǵarǵǵǵpǵ arǵá sǵrǵ uyǵpeayǵyo sanǵ nuráǵrǵnǵá mǵnǵ wǵyǵarǵǵǵpǵ sǵǵwǵ ranǵrǵ nerǵ nánǵ yayǵ wǵnarǵǵǵǵ nánǵ nǵrowárenapǵǵo.

⁵⁻⁶ Agwǵ joxǵ áma wo Saimonoyǵ rǵnǵǵomǵ —O xegǵ yof bǵ Pitaorǵnǵ. O áma burǵmákaú wará enǵ erǵ yeáǵyǵ imǵxǵrǵ yarǵǵ Saimonoyǵ rǵnǵǵoyá anǵ rawǵrawá imǵǵǵpá tǵnǵ mǵrǵnǵǵwámǵ ǵweanǵ. Omǵ wǵrǵmǵaupǵrǵ nánǵ Jopa nánǵ áma wámǵ urowáreǵ.”

⁷ Anǵnajo e nurǵmǵ úáná Koniriaso xegǵ anǵwámǵ omǵǵ wǵiarǵǵáǵyǵ waúmǵ “Énǵ.” nurǵrǵ sǵmǵǵ wǵnarǵǵ xfo tǵnǵ anǵǵ mǵnǵ emearǵǵ womǵ enǵ —O “Gorǵxomǵ pǵránǵǵ ouxǵǵǵmǵnǵ.” nǵyǵwǵrǵ anǵǵ mǵnǵ yarǵǵorǵnǵ. Omǵ enǵ “Énǵ.” nurǵrǵ awámǵ

⁸ amǵpǵ nǵnǵ anǵnajo urǵǵǵpǵ nánǵ repǵyǵ nǵwǵmáná Jopa nánǵ urowáǵǵǵnǵǵnǵ.

Pitao ikwǵkwǵ nǵyáǵrǵrǵ wǵnǵǵǵpǵ nánǵrǵnǵ.

⁹ Sá wegǵáwa wǵáǵpǵ tǵnǵ nǵwǵáǵǵnǵmeámǵ nuro nuro sǵnǵ óǵ e nuróná Jopa tǵǵǵ e anǵwǵ e rémoanǵro yarǵná Pitao ikwawedǵ imǵnǵǵáná Gorǵxomǵ xwǵyǵá rǵrǵmǵ wǵmǵnǵrǵ nánǵ anǵ xfo wearǵǵwámǵ wǵwǵyo nǵxéǵa nǵpeyǵrǵ anǵ rǵwǵ seáǵyo ikwǵrǵnǵǵe dánǵ e yarǵná

¹⁰ agwǵ wǵagǵ “Aiwá onǵmǵnǵ.” nǵwǵmǵnǵrǵ aí ayǵ aiwá sǵnǵ rǵyamǵ yarǵná ikwǵkwǵ nǵyáǵrǵrǵ

¹¹ wenǵǵ yánǵǵyǵ wǵnǵǵǵnǵǵnǵ. Anǵnamǵ dánǵ óǵ nǵnǵmáná rapǵrapǵ xwé wǵnǵǵ imǵnǵǵǵ bǵ mǵdánǵ bǵwǵ mǵdánǵ bǵwǵ fá nǵxǵrǵmáná xwǵáyo nánǵ awayǵnǵ nǵmamówára wepǵnǵnarǵǵǵ nǵwǵnǵrǵ

¹² rǵxa xwǵáyo ikwǵáǵnáná wenǵǵ éǵyǵ wǵnǵǵǵnǵǵnǵ. Nanǵwǵ xwé xǵxegǵnǵ tǵnǵ amǵpǵ agwǵ tǵnǵ napéa warǵǵǵpǵ tǵnǵ inǵ xǵxegǵnǵ tǵnǵ iwáǵpǵmǵ wenǵǵ wǵnarǵná re enǵǵnǵǵnǵ.

¹³ Xwǵyǵá bǵ nǵrǵnénapǵrǵ re urǵǵǵnǵǵnǵ, “Pitaoxǵnǵ, nǵwǵáǵǵnǵmeari nanǵwǵ apǵ nǵpǵkǵrǵ neǵ.” urǵǵǵ aí

¹⁴ Pitao re urǵǵǵnǵǵnǵ, “Ámǵnáoxǵnǵ, aga oweoi. Nanǵwǵ Judayene ǵwǵ ikaxǵ eánǵǵǵpǵmǵ dánǵ ‘Nwǵáǵrǵnǵ.’ rǵnǵǵǵpǵ, ayá nǵnǵnǵrǵ pǵaxǵ neánǵpaxǵ imǵnǵǵǵǵpǵ sǵnǵ mǵnǵnáonǵ enǵǵǵ nánǵ joxǵ nǵrǵǵpǵ wǵ emǵméǵnǵ.” urǵǵǵ

¹⁵ xwǵyǵá ámǵ bǵ re rǵnénapǵǵnǵǵnǵ, “Gorǵxonǵ rǵxa ‘Nwǵá mǵmǵnǵnǵ.’ rǵrǵǵpǵ nánǵ sǵnǵ dǵǵǵ re mǵyǵwǵpanǵ, ‘Nǵnǵrǵnáyǵ, sǵnǵ ayá nǵnǵnǵrǵ pǵaxǵ neánǵpaxǵ imǵnǵǵǵǵpǵrǵánǵ?’ mǵyǵwǵpanǵ.” rǵnénapǵǵnǵǵnǵ.

¹⁶ Pitao sǵǵwǵ wǵnǵrǵ arǵá wǵrǵ éǵpǵ axǵpǵ bǵwǵ bǵ nǵwǵnayǵmáná enǵáná re enǵǵnǵǵnǵ. Iwáǵpǵ apaxǵ mé nǵpeyǵrǵ anǵnamǵ áinǵǵnǵǵnǵ.

¹⁷ Pitao ikwǵkwǵ nǵyáǵrǵrǵ wǵnǵǵǵpǵ nánǵ “Pǵ nánǵ rǵa wǵnǵǵnǵ?” nǵyǵwǵrǵ ududǵ ayá wǵ nǵkǵrǵǵa warǵná re enǵǵnǵǵnǵ. Áma Koniriaso xfo tǵǵǵ e nánǵ wáf urowáǵáwa anǵ wǵyo Saimonoyá anǵ nánǵ yarǵǵ nǵwǵiéra nǵbǵmáná rǵxa ákǵǵá fǵwǵ e nǵrǵonapǵro

¹⁸ rǵáiwá re rǵǵáwǵxǵnǵ, “Áma Saimono ámǵ yof bǵ Pitaoyǵ rǵnǵǵo re rǵǵweanǵ?” rǵáiwá e rǵrǵná

¹⁹ Pitao ikwǵkwǵ nǵyáǵrǵrǵ mǵkǵpǵ nánǵ “Pǵ nánǵ rǵa wǵnǵǵnǵ?” nǵyǵwǵrǵ dǵǵǵ e pǵkǵnarǵná Gorǵxoyá kwǵyǵǵpǵ omǵ re urǵǵǵnǵǵnǵ, “Arǵá nǵ. Áma waú wo joxǵ sǵmeantǵro nánǵ pǵá sǵarǵǵo.

²⁰ Wǵǵ dǵǵǵyo dánǵ marǵáǵ, nǵwǵanǵǵonǵ awa joxǵ sǵrǵménapǵrǵ urowárenapǵá enǵǵǵ nánǵ joxǵ nǵwǵáǵǵnǵmeámǵ nǵwepǵnǵrǵ dǵǵǵ obǵbaxǵ ‘Pǵ nánǵ rǵa yarǵǵǵnǵ?’ mǵmó ananǵ awa tǵnǵ nǵkumǵxǵnǵrǵ nawǵnǵ úpoyǵ.” urǵǵǵ

²¹ Pitao awa rogǵe nánǵ nǵwepǵnǵrǵ re urǵǵǵnǵǵnǵ, “Arǵá nǵpoyǵ. Áma soyǵné pǵá yarǵǵfo, ayǵ nǵonǵ nánǵ yarǵǵǵo. Soyǵné pǵ nánǵ bfoyǵnérǵnǵ?” urǵǵǵ

²² awa re urǵǵáwǵxǵnǵ, “Koniriaso —O porisǵ 100 imǵnǵǵǵáyo seáǵyǵ e wǵmǵnǵǵorǵnǵ. Áma wé rǵnǵǵo nǵmǵnǵrǵ Gorǵxomǵ wáǵyǵ wǵarǵǵorǵnǵ. Dǵxǵ Judayǵ nǵnǵ ‘O áma nanǵorǵnǵ.’ rǵrǵǵǵorǵnǵ. Omǵ anǵnáj wo re urénapǵǵnǵǵnǵ, ‘Joxǵ xwǵyǵá o rǵrǵnǵáǵpǵ arǵá wǵrǵá nánǵ omǵ wǵrǵmǵaupǵrǵ nánǵ dǵxǵ wámǵ urowáreǵ.’ urénapǵǵ nánǵ bǵwáonérǵnǵ.” urǵǵáǵa

²³ Pitao “Ananǵ nǵwǵapǵro nǵonǵ tǵnǵ sá oweaneyǵ.” urǵǵǵnǵǵnǵ.

Pitao Koniriasoyá ajiwámí nání uní nániríní.

Sá wenó wíápi t́nń ńwíápińńmeari awa t́nń nuróná áamá Jopa d́ánj Jisasomí d́ńj ńwíkwíróro nání xexirímeá imónigíáwa t́nń nawíní nuro

²⁴ Ófńń śá wíyi wegíáwa ńwíápińńmeámí waríńá Koniriaso xegí xexirímeáyí t́nń xegí ńkumíxńńrń emearigíáyí t́nń awí neaárimáná wenńjń nerí ńweanńá Pitao anj apimí Sisariayi rńńńjńpimí nńremorí

²⁵ anj Koniriasoyáiwámí páwimńńrń éyíy o Pitao t́nń nerímeánńńńá oyá síkwí tńj e nńpńkinímeari mńj xwíáyo íkwírońńigíní.

²⁶ E éagí aiwí Pitao omí áńwí numearí re urńńńigíní, “Joxí nńwíápińńmeari éf roí. Nionń ení sa áamá wonńńńńń.” nurńń

²⁷ o t́nń xwíyá nńńńńrń nerímeánńńń nńpáwirńńá áamá obaxí awí neánńro ńweanńagí nńwńńńń

²⁸ re urńńńigíní, “Judayene re rńńarńwápi nání émányńé xamńjńńńé ení nńjńá imónńńń, ‘Nene émány t́nń gwiaumí nńńńńńńńńńń, xwíyá nńńweanńńńńńń, apimí d́ńń negí ńwí íkaxí rńńarńwápińń wiańkiarńńwńń.’ E rńńarńwápi nání xamńjńńńé nńjńá imónńńń. E nerí aí Goríxo nionń re oyaiwńńrń orńńá nńpárńńńigíní, ‘Émány aí wo t́nń gwiaumí minńpaxí mimónńń.’ E oyaiwńńrń orńńá nńpárńń enagí nání ‘Émány t́nń gwiaumí nńńńńńń pńaxí eánńpaxńńń.’ wí sńń rńpaxonńmanń.

²⁹ Goríxo síwá éńńjń nńf enagí nání áamá rowa nionń nńńńmeanńro bńáń nionń urakimńńńrń wí murí sa arńá nńwńńrń nńmí bńanigíní. Ayńńńń yarńjń bń oseaimńń. Pí nání nńńmeáńonńńńń?” urńagí

³⁰ Koniriaso re urńńńigíní, “Nionń agíná ayímńń sńápi t́nń xixení reyáńń 3:00 p.m. imónńńńń anj riwámí d́ńń Goríxomí xwíyá rńńńń wiarńńá re enńńigíní. Áamá rapńrapń xwńńńá eaarńjń yńńjń wo nńńńapńń

³¹ re nńńńńigíní, ‘Koniriasoxńń, joxí Goríxomí yarńjń wiarńjńpí arńá sirí joxí áamá uyípeayíyo arńńá wíayarńjńpí sńńwí ranńń nerí nání yayí winarńńagí nání nńrowárenapńńń.

³² Agwí joxí áamá wo Saimonoyí rńńńńomí —O xegí yoí bń Pitaorńń. O áamá burímákau wará enj erí yeáyí imíxńń yarńjń Saimonoyí rńńńńoyá anj rawńrawá imanjńpá t́nń mńńńńńwámí ńweanń. Omí wirńmiaupńń nání Jopa nání d́xí wamí uowáreń.’ nńńagí

³³ nionń sńń mé anjńń áamá wa joxí sirńmeapńń nání uowáraná joxí nanj nerí awa t́nń bńńń. Agwí nene Ámńńáo ‘Xwíyá ayo urńńńńńń.’ rńńńjńpí nńpńń arńá wianńrane nání Goríxoyá sńńwí anńje d́ńń awí neánńńrane ńweanńwńń.” urńńńńńńń.

Pitao anj Koniriasoyáiwámí d́ńń uréwapńjńjń nániríní.

³⁴ Pitao manj nńyoámorí re urńńńigíní, “Xámí nionń Goríxo yarńjńpí nání majńá nerí aiwí agwí ríxa nńjńá imónńńń. O wí sńńń sńńń e nńmerí anńń yarńńńńjń epaxomanń.

³⁵ Omí wáyí wiro wé rónńj imónńjńpí ero yarńgá gńy gńy gwí wńń wńńń d́ńj imónńgíáyí aiwí xó t́fámńń bńáń ananń yayńń nńwńńrń umímńńarńńńńń.

³⁶ Xwíyá Goríxo Isirerene yanj neaiapńjń rńpí nání seyńńé ríxa nńjńńńń. Jisasi Kiraisomí —O Ámńńáo nimónńńrń áamá nńyonń seáyí e wimónńńńńń. Omí d́ńj wíkwíroarńwápińń d́ńń Goríxo t́nń pńyá wńńńńpaxí imónńńwńń.

³⁷ Jono xámí wayí xegí umeainjńpí nání wáf nememáná enńáń Garirí d́ńń iwamńó nimóga bńń Judia pńropenńńyo amí amí imónńmerí enjńpí nání xamńjńńńé nńjńńńń.

³⁸ Nasaretí d́ńj Jisaso nánń rarıńńń. Omí Goríxo nńńńpearí xegí kwíyńpí wńń enj síxí weámńxńń éáná o Goríxo d́ńj ukíkayonagí nání nemerńń ámány nanńń nńwńńrń áamá obo d́ńj nńxíxérorí sípí wíkárarńjńyo nńyonń nanj imíxńmenjńpí nání seyńńé ríxa nńjńńńń.

³⁹ Amńpí o negí Judayí anńyo erí negí anj xwé Jerusaremńpimí d́ńń erí enjńpí wone sńńwí wńńaronńwáone riwonerńń. Omí nńpńkiróná yoxáyyo yekwíroarńńagí aí

⁴⁰ sńá wíyau wíyi nórńmáná enńáń Goríxoyá d́ńjyo d́ńń nńwíápińńmearí áamá sńńwí anńgíe d́ńń sńńánń wimónńńńigíní.

⁴¹ Gí áamá Judayí nńńń sńńwí anńgíe d́ńń marńáń, áamá Goríxo enńńá d́ńń sńńwí wńńarórńxńńńń neaeyńronńe —None o xwáńpáyo d́ńń nńwíápińńmeámáná enńáń o t́nń inńgí nńrane aiwá nńrane enjwánerńń. Noneyá sńńwí anńńwáe d́ńń sńńánń nńneaimónńń

⁴² sekaxí re nearńńńigíní, ‘Soyńńé nionń nání ámány wáf urńmero “Áamá sńjń ńweagíáyo t́nń ríxa pegíáyo t́nń nńyonń áwńń e nńńweámáná wígí yarńgíápi eyeyńrómf enńá nání Goríxo rńpeanń, ayí orńń.” Áwanj e urńmero éfńxńń.’

⁴³ E nearńńo nánń wáf nearókiamoagí nńń re nearagńorńń, ‘Áamá omí d́ńj wíkwírófáyí nńń xó wíńjńpimí d́ńń Goríxo ananń yokwarńń wíarńńńńń.’ nearagńorńń.” urńńńńńńń.

Émáyo Kwíyí Gorixoyápi wainíñf nánirini.

⁴⁴ Pitao xwiyáa api sini nura warína re eníñigini. Ámá xwiyáa o raríñfpi aríá wiarigíáyo niyoni kwíyí Gorixoyápi wainíñigini.

⁴⁵⁻⁴⁶ Kwíyí Gorixoyápi wainána Judayí Jisasomi dñf wíkwíroarigíá Pitao tñi báyí weníñf éáyí wíñgíawixini. Xwiyáa aríá wiarigíá tiyí ríxa píné xixegíni ayí majíá imónigíáyí ríro Gorixomi seáyí e umero yaríñagíá níwiniro nání re yaiwígíawixini, “Gorixo xegí kwíyí émáyo sipí míwí nene xwé ayá wí neaiapíñpa ayo ení aná axípi ríá wiarini?” niyaiwiro ududí níkáriga warína Pitao re uríñigini,

⁴⁷ “Ámá kwíyí Gorixoyápi wainíñf tiyí iníñf tñi wayí meapaxí mimóniñoi.” go riníñoi? Oweoi, kwíyípi nene neaainíñpa axípi wainíñf enagí nání ámá wo e rípxaxí mimóniñi.” nuríñi

⁴⁸ sekaxí re uríñigini, “Ámá tíyo Jisasi Kiraisomi dñf wíkwíroaríñagíá nání wayí umeaipoyi.” urána ayí “Joxi nene tñi sía ámi wíni re onweaneyi.” neaimónarini.” urígíawixini.

11

Pitao Koniriasoyá aniwámi enípi Jerusaremi dani áwaní uríñf nánirini.

¹ Wáf wurimeiarigíáwa tñi ámá Jisasomi dñf níwíkwíro nání xexírméaníñf imónigíá Judia píropenísíyo wí e wí e ñweagíáyí tñi xwiyáa rípi ríñaríñagí aríá níwiro “Émáyi ení Gorixoyá xwiyápi aríá níwiro dñf wíkwíroaríñi.” ríñaríñagí aríá níwiro ñweaníá

² Pitao Jerusaremi nání niyiri rémónáa xegí Judayí wí —Ayí Jisasomi dñf níwíkwíro aiiwí re raríñfíñiñi, “Émáyi Jisasomi dñf níwíkwíroaróná iyí símf sío níwákwíniro nene imóniñwápa nimóniróná, ayí ananirini.” raríñfíñiñi. Ayí wí Pitaomi míxí nuríro

³ re urígíawixini, “Joxi pí nání negí yaríñwápi ogámí nerí émáyi, iyí símf sío níwákwíniro egíáyí tñi gwiaumí niníri nawíni aiiwá níñigini?” uríagíá aí

⁴ Pitao xámi imóníe dání repíyí níwíera nurí nureñwípea nurína re uríñigini,

⁵ “Nioni añf yó Jopayo níñweari Gorixomi xwiyáa rírimí níwíriná íkwíkwí níyárirí oríñá nípárána weníñf yáníáyí wíññanigini. Rapírapí xwé wúñíñf imóniñf bí mídání biaú mídání biaú níxírimáná añnamí dání awayini nímamówáriga weaparíñagí níwiniñi nioní tñf e íkwíarínénápána

⁶ rapírapí iwáf iníñmí pírániñf síñwí owíniñmíniñi iními síñwí agwí wíñfáyí wíññanigini. Nanwí ámá íwí mearígíáyí tñi sayí tñf agwí tñf níropéa waríñfíyí tñi iní tñf iními wenagí níwiniñi

⁷ añnamí dání xwiyáa re rínénapíagí aríá wíñanigini, ‘Pitaoxini, níwíápíñimeari nanwí api nípíkiri nei.’ nírfagí aríá níwiri aí

⁸ nioní re uríñanigini, ‘Ámináoñiñi, amípi ‘Nwíárini.’ riníñfpi, níñírfná piáxí eanípaxí imóniñfpi sini iwamíro gígí bí méaonirini. Aga wí níñíméniñi.’ uríagí aí

⁹ xwiyáa añnamí dání rínénapíagí amí bí níñínénapíre níñínénapíñi, ‘Gorixoní ríxa ‘Nwíá mimónini.’ rárfápi nání joxi sini dñf re míyaiwipani, ‘Níñírfnáyí, sini ayá níñiniñi piáxí neanípaxí imónini.’ míyaiwipani.’ Xwiyáa e níñínénapímaná

¹⁰ xwiyáa api axípi biaú bí níñínénapímaná íríriwáfpi amí añnamí nání míxeánénapíñiñigini.

¹¹ Míxeánénápána axína re eníñigini. Ámá wáu wo —Awa Sisaria dání nioní tñf e nání uowárfáwarini. Awa añf none wearíñwáiwámi rémónapígíawixini.

¹² Rémonápána kwíyí Gorixoyápi re níñínénapíni, ‘Joxi awa tñi ananí uí. Awa tñi nawíni nuróná dñf kíkími nímogá nurí “Pí nání ámá rowa tñi waríñi?” míyaiwipani.’ nírfagí nioní tñf ámá Jisasomi dñf níwíkwíro nání níxíxímea imónigíá wé wíumí dñf wo rowa tñf nurane ámá nioní nání uowárenapíoyá aniwámi páwíána

¹³ o xegí añfyo añfñají wo síñjání níwimóníri uríñfpi nání repíyí níñeairí re nearíñigini, ‘Aññajo re nírfíñigini,’ ‘Dixí ámá wa Saimonomí —Oyá yó bí Pitaorini. Omí wírimiaupíri Jopa nání uowáreí.’ níñírfíri

¹⁴ re nírfíñigini, “Xwiyáa o níbiri rírfíñfpi joxi tñf ámá joxíyá aniwámi wearígíáyí tñf aríá wípfírfípimi dání Gorixo yeáyí seayímíxemeanfárini.” Aññajo e nírfíñigini.’ nearfagí

¹⁵ nioní xwiyáa iwamíro uréwapíyarína re eníñigini. Kwíyí Gorixoyápi nene xámi níñeaiméarína neaainíñpa ayo ení axípi wainíñigini.

¹⁶ Axípi wainíñfpi níwiniñi xwiyáa Ámináo nearagí rípi nání dñf níróñiñigini, ‘Jono iníñf tñiñf wayí seameaiagí aiiwí Gorixo seyíne xegí kwíyípi tñf wayí seameainíñi.’ ríñfpi nání dñf níróñiñigini.

¹⁷ Gorixo nene Áminá Jisasí Kiraisomí díní níwíkwírómáná enáná xegí kwíyípi aná neaiapínípa áamá ayo ení axípi wíagí nání 'Nioní Gorixo xegí díníyo dání yarínípi pítrí urakípaxoríní.' ríseaimónaríní?" uríagí

¹⁸ awa xwíyíá Pítao uríípi píráníní ará níwíro omí ámí xwíyíá bí murí Goríxomí seáyí e numeróná re rígfawíxíní, "Goríxoyá díní téní émayí ení wígfí fíwí yarígfápi ríwífmíní nímamoro díní níyímíní imónínípi meapaxí imónínípi." rígfawíxíní.

Adiokí nweáyí wí Jisasomí díní wíkwíróáná imónínípi náníní.

¹⁹ Xámí Sítipenomí nípíkíróná Jisasomí díní wíkwíroarígíáyo xeaníní níwíkáro xfdíxídwárfí éagíá émayí anífmíní numíamoróná wí xwíá rawírawápámí enípi xegí yofí Pínisia nweáro wí pítrínwí Saipírasi ríníníyímí nweáro wí aní bí xegí yofí Adiokí nweáro neróná xwíyíá Goríxoyápi émayí muréwapíyí wígfí Judayoní nuréwapíya nuro aí

²⁰ wígfí wa pítrínwí xegí yofí Saipírasi dání xírígíáyí téní aní yofí Sairíní dání xírígíáyí téní Adiokí nírémore wáí nurímeróná émayí ení xwíyíá Áminá Jisaso nání yayí winípaxípi nura emegfawíxíní.

²¹ E yaríná Áminá Goríxo díní ukíkayorí ení síxí weámíxírí yarínagí nání áamá obaxí wígfí nwfá nání yarígfápi ará níkeamoro Ámináo tíámíní níkíníimóníro díní wíkwírógfawíxíní.

²² Ámá Jerusaremí dání Jisasoyá síyíkí imónígíáyí xwíyíá rípi rínarínagíá ará níwíro "Adiokíyo émayí obaxí Jisasomí díní wíkwíroarínípi." rínarínagíá ará níwíro nání Banabasomí Adiokí nání uowárfagíá

²³ o nuri aní apímí nírémore wínínínigíní. Goríxo émayí wá níwíánírí ayo wímíxarínípi níwíníríná díní nífá níwínírí ení rírémíxí níwírí re urínínigíní, "Goríxomí wí ríwí mumó aníní miní ayá téní xfdíxíxíní." urínínigíní.

²⁴ O áamá naní yaríní imóníní Goríxoyá kwíyípi ayá wí síxí wínírí Jisasomí díní ayá wí wíkwírórí yaríní enagí nání e urínínigíní. Ámá obaxí Ámináomí díní wíkwírófáyí axíníní nímoníro níkumíxíga warínagíá

²⁵ Banabaso Soro nání píá emínírí aní yofí Tasasí nání nuri

²⁶ apímí nweanagí níwínírí níwírímeámí bífíwáú nawíní Adiokíyo níjnwearíná áamá e dání Jisasoyá síyíkí imónígíáyí téní awí neánayíro obaxí wíyo nuréwapíya nuríná xwíogwí wo awáúmí e múronínigíní. Adiokíyo e íná dání áamá wí áamá Jisasí Kiraisomí uxídarígíáyí nání yofí Kírísíténíyí iwamíó wírígíáríní.

²⁷ Íná wá rókíamoaígíá wa Jerusaremí pínní níwíárimí Adiokí nání níwepíro

²⁸ wígfí wo Agabasoyí ríníní éfí nírorí Goríxoyá kwíyíyo dání wá nurókíamorí re urínínigíní, "Áiwá nání xwíá tíyo níyoní aga dífí ayá wí íkeamónaníwáriní." E urínípi Romíyí míxí ínáyí Kírodiasoyí ríníní mejnwearíná dífí apí íkeamóníagíá nání

²⁹ Jisasomí xídarígíáyí woní woní xíxegíní níwípaxí imónínípa wígfí díní re yai-wígfíawíxíní, "Négí níxíxímeá Judia píropenífíyo nweagíáyo arírá wíáníwá nání nígwí apí apí nítrane wíowárfíwaníní." níyáiwíro

³⁰ xíxeni e nero nígwí awí eáfápi Banabaso téní Soro téní awáú nímeámí nuri Jisasoyá síyíkí imónígíá Jerusaremí nweagíáyo wípenweagíáwamí míní wípísfí nání wíowárfíawíxíní.

12

Míxí ínáyí Xeroto Jemisomí píkirí Pítaomí gwí uyírí ení náníní.

¹ Íná Judayí míxí ínáyí Xeroto Jisasoyá síyíkí imónígíáyí wíyo ríkíkíríó wíkáriní nání fá níxírírí

² porísí wamí uráná kírí téní Jonomí xíráo Jemisomí píkgíawíxíní.

³ Jemisomí píkiagíá nání Judayí yayí yarínagíá níwínírí Xeroto sípí ámí bí nerí re enínigíní. Pítaomí ení fá xírínínigíní. Sfá Pítaomí fá xíríníyí téníná Judayí Goríxo eníná múronípi nání díní mopírí nání bísfkerfá yís mayí úrapí nímíxíro narígííná omí Xeroto fá xírínínigíní.

⁴ Omí fá níxírímáná re yaiwínínigíní, "Sfá Anífnajo Neamúroagoí ríníní rípi ríxa pwéáná omí gwí aníyo dání nímíxearí áamá níní síjwí anígíe dání xwíríxí numerí píkiámíní." níyáiwírí gwí aníyo níjwíríríná porísí awí eánígíá bíáú bíáú xíxegíní wáú wáú awí mearoayípírí nání wárinínigíní.

⁵ E wáraná Pítaomí gwí aníyo awí mearoarínagíá aí Jisasoyá síyíkí imónígíáyí Goríxo omí arírá owínínírí aníní miní ará ríá wé yaríní níwíera ugíawíxíní.

Anífnají wo Pítaomí gwí aníyo dání míxearí náníní.

⁶ Sfá Xeroto “Ayimi omi nímíxeari áamá síjwí anígfe dání xwírixí uméimiginí.” yaiwíníyí síní wáf mónínáná Pitaos senfá wírfkaú níyárimáná áwínímí sá wenáná porisí wáu mídímídání njweari wa gwí aní ówaní níyárimáná b́fariwámí dání awí roro enáná re enjíniginí.

⁷ Ámínáoyá anínají wo nírónapírí gwí aníyo wáf ókíaráná Pitaomí miwíyo saiwiárf wimínírí nání ayínjwí núrótí re uríniginíní, “Joxí anjíní wiápnímeaí.” uráná re enjíniginí. Senfá arfkaú xegí wéyo dání ikweámioanjiniginí.

⁸ Senfá arfkaú ikweámioágí anínajo ámí re uríniginíní, “Díxí areríxí yínírí síkwí sú yínírí ei.” nurírí o ríxa e éaná re uríniginíní, “Díxí iyfá níkfíyínímí níxídei.” urfagí

⁹ gwí aní awámí dání omí númí nípeyearí númí nuríná “Anínajo nírí xwíyíá nírírí yarinj́pí, ayí nepa rífa niaríní?” mýaiwí “Sa oríná rífa wíniginíní?” níyaiwírí

¹⁰ awáu porisí xfo t́njí anjwí e awí rogáfawamí múrori j́fámí awí rogáfawamí ení múrori nemáná ákínj́ ówaní ainíxí t́níní imíxínínj́namí —Anamí ṕníní níwiárimí nípeyearíná gwí aníyo ṕníní níwiárimí ríxa aní apí ikwíróninj́pímí emearigánariní. Ana t́njí e rémóaná re enjíniginí. Xegípní íkwímíníniginíní. Xegípní íkwímínáná nípeyearí óf wíyímí nuríná re enjíniginí. Anínajo ríxa ṕníní níwiárimí úaná

¹¹ Pitaos xegí dínj́ fáf níxíríní re ríniginíní, “Ámínáo nioní éf níminímínírí nání xegí anínajo nurowárenapírí Xeroto ‘Gf ení eáníníyo dání e wíkaríwíniginíní.’ yaiwiarínj́pí ṕrír urakírí gí Judayí ‘Xeroto omí e wíkaríwíniginíní.’ níyaiwíro dínj́ wíkwímoarigáfí ṕrír urakírí nerí gwí aníyo dání nímíxeónírífaní? Oyi, e níoníníní.” ríniginíní.

¹² Dínj́ e fáf níxírímó aní apíxí Mariaíyí ríniginí wíyá —Ímí xewaxo Joní Makoríní. Omí xínáí Mariaíyí ríniginíyá aní iwámí nání nurí ámá obaxí anjwámí awí neánárímáná Goríxo xíomí arírá owínínírí nání yarinj́ níwia waríná nírémorí

¹³ ákínj́ f́wí ḿde dání iwanj́ nearí ikaxí rímákíáná apíxí wí, aní iwámí xínáínínj́ nímonírí omínj́ wiarij́ wí —Í xegí yofí Rodaíríní. Í iwanj́ neánárí ikaxí rímákíníagí nání gorífanírí síjwí owínímínírí nurí

¹⁴ “Goxíríní?” nurírí Pitaoyá manj́ umíníníagí nání dínj́ nífá wíagí re enjíniginí. Xámí ówanj́ míwíkwíomeá anj́níní nurí ayá t́níní re uríniginíní, “Pitaos ákínj́ ówaníyo b́fariwámíní dání b́raiwo roní.” urfagí

¹⁵ ámá ayí re urígíawixíní, “Jíxí xaxá nerí raríníní.” urfagí aí í axípní arfíkí ámí b́ t́níní uraríná ayí re urayígíawixíní, “Pitaoyá anínajo rífa roní?” urayarinj́agí aíwí

¹⁶ Pitaos síní ówanj́ iwanj́ nearí ikaxí rímákíarinj́agí ayí nuro ówanj́ níkwíro wínígíawixíní. Pitaos riwo ronj́agí níwíníro dínj́ níyága úagí aí

¹⁷ Pitaos ayí xwíyíá mírípa oépayínírí wé ówanj́ nuyimáná Ámínáo níwiirí gwí aníyo dání nímeámí nupeyearíná éfpí nání repíyí níwílera nurí re uríniginíní, “Jemisomí t́níní negí nírixímeá imónígíayo t́níní nioní níf apí nání áwanj́ urfíríxíní.” nurárimí nípeyearí mí nání wj́niginíní.

¹⁸ Ríxa wáf ónáná porisí Pitaomí awí mearoarigáwa o ḿnj́weanj́agí níwíníro “Pitaos aríge nerí rífa ujoí?” níriníro ayá ípípní níjwíríríga waríná

¹⁹ ḿxí ináyí Xeroto Pitaos nání ṕfá néra nurí ṕfá nímegínárímáná porisí awí mearogíá awamí yarinj́ imímí níwiárimáná wíamí sekaxí re uríniginíní, “Awamí nímeámí nuro píkípoiyí.” Sekaxí e nurímó Judia píropenísíyo ṕníní níwiárimí aní yofí Sisaria nání níwerí e uríniginíní.

Míxí ináyí Xeroto penj́ náníníní.

²⁰ Xeroto ámá Taia nj́weáyo t́níní Saidoní nj́weáyo t́níní wíkfí b́ onímíápní ḿwóní ayá wí wónarinj́agí wígfí wí awí neánárímáná o nj́weanje nání níb́ro xámí Xerotoyá gapímaní seáyí e imónígíá wo t́níní —O xegí yofí B́rasítasoríní. O t́níní xámí Xeroto wíkfí wónarinj́pí nání xwíyíá nímíxíro re urígíawixíní, “Joxí Xeroto wíkfí neaónarinj́pí nání omí xwíyíá níneauríyírí píyíá neawírí. Ámá díxí ḿxí ináyomí śmanj́wíyónínj́ wurínígíayo aíwá b́f yarinj́wáone enj́agí nání rírarinj́wíní.” uráná o re uríniginíní, “Soyf́né t́níní nawíní níroreane seauríyímíáriní.” urfagí awa wenínj́ nero nj́weanáná

²¹ sfá Xeroto xwíyíá imíxínfá nání rárínj́yí parímóaná o ḿxí ináyowa yínarígáfípní okíyíá nínímáná xegí síá íkwíanj́wí seáyí e imíxínínj́namí níjwearí xwíyíá rírímí wíaríná

²² ámá awí eánígíáyí ríaiwá níriníro re rayígíawixíní, “Xwíyíá apí ámá wóyá mírínariníní. Apí anj́namí dínj́ nj́wíá imónínj́ woyánínj́ rínariní.” rayaríná re enjíniginí.

²³ Ayí urarígáfípní nání xewanínjo ṕrír nírakínírí “Goríxomíní seáyí e numeri rípoiyí.” murípa éagí nání Goríxoyá anínají wo rínínj́ wíáná agwí ayínj́wí norf́ná píyí omóniginíní.

²⁴ E nerí aí xwíyíá Ámínáoyá surf́má mímóní síní níriga nurí nání ámá obaxí níkwímíxíga ugíawixíní.

²⁵ Banabaso t́nɪ Soro t́nɪ awaúmi nɪgwí rɪpɪ negí nɪrɪxímeá imónɪgíá Jerusaremɪ ɲweagíáyo mɪnɪ wɪsɪxɪnɪrɪ wɪowárɪgíápi rɪxa nɪyárɪmáná Jonɪ Makomɪ nɪwirimeámɪ Jerusaremɪ ṕnɪ nɪwɪárɪmɪ ámɪ Adiokɪ nánɪ yígíawɪxɪnɪ.

13

Banabasomɪ t́nɪ Soromɪ t́nɪ wáf urimepɪsɪ nánɪ nɪrɪpearo uowárɪgíá nánɪrɪnɪ.

¹ Jisasoyá sɪyíkɪ imónɪgíá Adiokɪyo ɲweáyɪ wígɪ wa wáf rókiamooagíá imónɪro wa uréwapɪyarígíá imónɪro egíáwa rowarɪnɪ. Wo Banabasorɪnɪ. Ámɪ wo Simiono xegí yofɪ bɪ Naijeroyɪ wɪrɪgíorɪnɪ. Ámɪ wo Sairini dánɪ Rusiasorɪnɪ. Ámɪ wo Maneyeno —O gapɪmanɪ Xeroto t́nɪ nemeɪnɪrɪ xwé iwiaroɲorɪnɪ. Ámɪ wo Sororɪnɪ.

² Ayí awí neánɪro Ámínáomɪ yayí nɪwiro aiwá ɲwáf ɲweaɲáná kwíyɪ Gorɪxoyápi re urɪɲɪnigɪnɪ, “Banabaso t́nɪ Soro t́nɪ nionɪ awaú e éisɪxɪnɪrɪ wéyo fá umɪrárɪɲápi xɪxenɪ emepɪsɪ nánɪ nurɪpearo uowárɪpoyɪ.” uráná

³ ayí aiwá ɲwáf ɲwearo Gorɪxomɪ xwíyá rɪrɪmɪ wiro néfasáná awaúmi wé seáyɪ e nɪwikwɪárɪmáná uowárɪgíawɪxɪnɪ.

Banabaso t́nɪ Soro t́nɪ pɪrɪɲwáf Saipɪrasɪpimɪ dánɪ wáf urimegíá nánɪrɪnɪ.

⁴ Awaúmi kwíyɪ Gorɪxoyápi uowárɪgɪ nɪwerɪ anɪ yofɪ Serusia rɪnɪɲɪpimɪ dánɪ sɪpɪxɪ womɪ nɪpɪxemoánɪrɪ nɪɲweámáná pɪrɪɲwáf Saipɪrasɪ rɪnɪɲɪyimɪ nánɪ nuri

⁵ sɪpɪxo anɪ yofɪ Saramisɪyɪ rɪnɪɲɪpimɪ iwíékɪnɪmeááná awaú sɪpɪxíyo dánɪ nayoari Judayíyá rotú anɪ wí e wí e mɪrɪnɪɲɪyo dánɪ Gorɪxoyá xwíyápi wáf nurɪmeríná Jonɪ Mako enɪ sanɪ nurápiimerɪ

⁶ rɪxa pɪrɪɲwáf miwí mɪdánɪ dánɪ mɪdánɪ nánɪ wáf nura neméfisáná anɪ yofɪ Peposɪyɪ rɪnɪɲɪpimɪ nɪrémoro wɪnɪgíawɪxɪnɪ. Ámá ayá mɪkɪ ikinɪ wo —O Judayí worɪnɪ. Mimónɪ wáf rókiamooarɪnɪ worɪnɪ. Xegí yofɪ Ba-Jisasoyɪ wɪrɪgíorɪnɪ.

⁷ O t́nɪ pɪropenɪsɪ apimɪ dánɪ pɪrimíáo —O xegí yofɪ Sejasɪ Porasorɪnɪ. Dɪɲɪ neyírorɪ aumaúmɪ inɪɲorɪnɪ. O t́nɪ nɪkumɪxɪnɪrɪ ɲweagíorɪnɪ. O anɪ apimɪ ɲweaɲagɪ Banabaso t́nɪ Soro t́nɪ sɪɲwáf e nɪwɪnɪrɪ wáf urɪmearíná pɪrimíáo xwíyá Gorɪxo nánɪ wáf rarɪgíápi aráf owimɪnɪrɪ awaúmi “Eɪnɪ.” uríagɪ aí

⁸ ayá mɪkɪ ikinɪ —Gɪrikɪyɪ wígɪ ṕné t́nɪ Erimiasoyɪ rɪnɪɲorɪnɪ. O pɪrimíáo Jisasomɪ dɪɲɪ mɪwikwíropa oenɪrɪ awaúmi xegí dɪɲɪyo dánɪ pɪrɪ rakimɪnɪrɪ éagɪ aiwí

⁹ Soro —O xegí yofɪ bɪ Poroyɪ urɪgíorɪnɪ. O kwíyɪ Gorɪxoyápi ayá wí sɪxɪ wɪnɪɲagɪ nánɪ ayá mɪkɪ ikinɪomɪ rɪxa sɪɲwáf agwí nɪwɪnárɪrɪ

¹⁰ mɪxɪ re urɪɲɪnigɪnɪ, “Oboyá nɪáwɪnɪɲɪ imónɪɲɪ roxɪnɪ, ámá wé rónɪɲɪ yarígíá gíyɪ gíyo pɪrɪ urakimɪnɪrɪ yarɪɲoxɪrɪnɪ. Aríkɪ yapɪ wɪwapɪyɪrɪ íwɪ urápɪrɪ néra warɪɲoxɪrɪnɪ. Ámínáo nánɪ nepaxɪɲɪ rɪnɪɲɪpɪ joxɪ anɪɲɪ minɪ yapɪnɪ imorɪrénɪ?” nurɪrɪ

¹¹ re urɪɲɪnigɪnɪ, “Agwí nionɪ re rɪrarɪɲɪnɪ, ‘Ámínáo rɪxa dɪɲɪ rɪkɪkayóagɪ nánɪ joxɪ sɪɲwáf nɪsupárɪrɪ sáf obaxɪ wíyo sogwí sɪɲwáf wɪnɪrɪámantɪ.’ rɪrarɪɲɪnɪ.” uráná re enɪnigɪnɪ. Agwí wánɪɲɪ urárɪrɪ sáf uyinárɪrɪ éagɪ nánɪ “Ámá go go wéyo fá nɪnɪxɪrɪrɪ ófɪ sɪwá nɪnɪrɪfentɪo?” nɪyáwirɪ ámá nánɪ ṕfá emenɪnigɪnɪ.

¹² E éagɪ pɪrimíáo sɪɲwáf nɪwɪnɪrɪ Jisasomɪ dɪɲɪ wɪkwɪrɪoɲɪnigɪnɪ. E nerɪ Ámínáo nánɪ uréwapɪyarígíápi nánɪ ududɪ nɪwiga unɪnigɪnɪ.

Banabaso t́nɪ Soro t́nɪ Pisidia pɪropenɪsɪyo nánɪ nuri Adiokɪyo wáf urimegíá nánɪrɪnɪ.

¹³ Poro t́nɪ nɪkumɪxɪnɪrɪ emearígíáwá t́nɪ Peposɪ ṕnɪ nɪwɪárɪmɪ nuro sɪpɪxɪ womɪ nɪpɪxemoánɪro nɪɲweámáná nuro Pabiria pɪropenɪsɪyo anɪ xegí yofɪ Pega rɪnɪɲɪpimɪ iwíékɪnɪmeááná nayoaro e dánɪ Jonɪ Mako awaúmi ṕnɪ nɪwɪárɪmɪ ámɪ xegí axɪ Jerusaremɪ nánɪ úagɪ aiwí

¹⁴ Poro t́nɪ Banabaso t́nɪ awaú Pega nɪmúrori Pisidia pɪropenɪsɪyo anɪ xegí yofɪ Adiokɪyɪ rɪnɪɲɪpimɪ nɪrémori Sabaríáyo Judayíyá rotú anɪyo nɪpáwirɪ éfɪ ɲweaɲáná

¹⁵ ɲwáf ikaxɪ eánɪɲɪpimɪ bɪ fá roro wáf rókiamoogíáwa eagíápi bɪ fá roro nɪyárɪmáná rotú anɪ iwámɪ mewegíáwa ámá womɪ awaú éfɪ ɲweagíe nánɪ nurowárɪro re urígíawɪxɪnɪ, “Re ureɪ, ‘Negí nɪrɪxímeá imónɪgíáwagwí, awagwí xwíyá enɪ rɪrémɪxɪ neaipaxɪ bɪ enánáyɪ, ananɪ nearɪpiyɪ.’ ureɪ.” uowáráná o nurɪ awaúmi axɪpɪ e uráná

¹⁶ Poro nɪwɪápnɪmearɪ wé ówanɪ nuyimáná re urɪɲɪnigɪnɪ, “Gɪ Isɪrerɪyɪné t́nɪ émáyɪ Gorɪxomɪ wáyɪ nɪwiro nánɪ nene t́nɪ nawínɪ awí neánɪrane Gorɪxomɪ yayí wiarɪɲwáyɪné t́nɪ aráf nípoyɪ.

¹⁷ ɲwáf Isɪrereneýá aríowéyɪ uxídagífo, o enɪnɪ negí aríowami neyírorɪ ayí anɪ mɪdánɪyɪ nimónɪro Isɪpíyɪ anɪyo ɲweaɲáná oyá dɪɲɪ t́nɪ sayá nimóga numáná enáná o enɪ sɪxɪ neánɪrɪ emɪmɪ nɪwɪwapɪya unɪpimɪ dánɪ anɪ ayo dánɪ nɪwirimeámɪ bɪɲɪnigɪnɪ.

¹⁸ Níwiri-meámi báná ayí áamá díní meanje nemeróná xwiogwí 40 pwearfná o ayá nurimixiri wé fá numixeání-sáná

¹⁹ Kenaniyí aníyo áamá gwí wirí wirí wé wúmi díní waú apimi xwiríá níxerí xwíá wigí nweagápi nurápirí negí aríowami mání winínigini. Api nípini yaríá xwiogwí 450 pwenínigini.

²⁰ Goríxo e níwíí-sáná oyá díní tñi áamá wa aníwá nimónayiro wíá rókiamoagí Samueroyí ríníjo tñíná nání nimejweága níbásáná

²¹ negí aríowa Goríxomi re urígawixini, 'Mixí ináyí neamenjweani nání neaimónarini.' uráná o Kisomí xewaxo, Soromí —O xiáwo íríjo Bejmanoyáorini. Omi mixí ináyí nání urípeááná o numenjweafná xwiogwí ámi 40 pwenínigini.

²² Goríxo omi suríá nimixiri ámi Depito xamíjo mixí ináyí nimóníri oudenjweaniri imixíjo nání woákíki nerí re nearínigini, 'Jesiomí xewaxo Depito áamá nioní díní unjwírípaxí wo imóníjagí wíníjórini. Nioní nimónaríní nípini xixení enforini.' nearínigini.

²³ O 'Depitoyá íwíárfawéyí wo Isireríyo yeáyí uyimixemeaníá nání oimiximíni.' níyaiwirí negí aríowami símímaníyo dání urínípa xixení nerí áamá Jisasoyí ríníjo imixíníni.

²⁴ O síní áamáyo piaumími mívíníjáníá Jono xámí Isireríyo níyoní wáf nemi 'Segí fíwí yarígápi ríwímíni mamóáná wayí seameaimíni.' nurimerí

²⁵ ríxa Goríxo e éwínigíniri wimixiyínípi yoparípi urímániri neríá re rayíníni, 'Seyíne nioní nání "Goríni." yaiwíaríjo? Seyíne weníní nerí níjweagíonímaní. E nerí aí aríá nípoyí. Áamá nioníyá ríwíyo bíno nioní aga seáyí e nímúrojo enagí nání xegí síkwí sú gwí wíkwéapími mímóníni.' rayíníni.

²⁶ Gí nírixímeá imónígíyíne, Ebírfamoyá íwíárfawéyíne tñi éamá Goríxomi wáyí níwiro nání ayí tñi re awí eánígíyíne tñi rípi osearímíni. Xwíyá áamáyo yeáyí uyimixemeapaxo nánípí nínenení aríá wianí nání Goríxo ríxa uowárenapíníni.

²⁷ Áamá Jerusaremí nweagíyí tñi wigí meba nimóníro umenjweagíáwa tñi omi ayí oríaniri mí mívómíxípa ero eníá dání wíá rókiamoagíáwa o nání nírirí ríwamíní eágápi —Api Sabaríá ayí ayo dání fá roarígápirini. Api míkí nání díní mímó suríá fá níro nání 'Ayí o nání ríá rínini?' míyaiwípa ero néfasáná wíá rókiamoagíáwa awa níro eágápi tñi xixení omi wíkarígawixini. Wíá rókiamoagíáwa awa níro eágápi tñi xixení níwíkaríróná 'Sípíoxíni.' níro xwíyá umearígawixini.

²⁸ E nemowa nímeámi nuro omi xwíyá numearíri píkipaxí imóníní bí nání píá nímegíniri aíwí gapímaní Pairatomi 'Píkoí.' urígawixini.

²⁹ Omi nípíkíróná wíá rókiamoagíáwa o nání níro eágá nípini xixení níwimáná enáá wa yoxáfpámi dání níyoámi níwepíno xwáripáyo weyárfagíá aíwí re enínigini.

³⁰ Goríxoyá díní tñi xwáripáyo dání ámi wíáfpínímeanínigini.

³¹ Níwíápnímeámáná sá ayá wí áamá Gariri píropenísfíyo dání o tñi nawíni Jerusaremí nání bígíyo síjání wimónayínigini. Ayínání síjání wimónayíníyí negí Isireríyí imóníjagí áwaní urímepíri nání imónígíyíni.

³²⁻³³ Yawawí ení xwíyá yáyí seainípaxí rípi searánírai níyaiwími barínwí. Goríxo negí aríowami símímaníyo dání nuríá 'Níseaiimíni.' urínípi Jisaso xíoyá díní tñi wíáfpínímeanípmi dání awayá íwíárfawene ríxa xixení apí, xíó urínípi neaiíníni. Xwíyá Bíkwí Samíyo soní biaúyí rínínpími níriníri eáníní rípi, 'Joxí Goríxoníyá íwoxíni. Agwí nioní símíxáná imónífoxíni.' Xwíyá e níriníri eánínípi ení xixení imóníníni.

³⁴ Nene díní re yaiwíáníwá nání 'O Goríxoyá díní tñi wíáfpínímeáyí nání ámi níperi wí píyí epaxí meníni.' yaiwíáníwá nání Bíkwíyó níriníri eánínípa Goríxo re uríníni, 'Depitomí símímaníyo dání nuríá "Ayá nírxímíxiri píraníní símíárni." urínápi joxí ení axípi nísiimíni.' uríníni.

³⁵ Ayínání o nání Bíkwí Samíyo soní ámi bími Depito re ríníni, 'Goríxoxí áamá e wíwíníngíniri urínípi aníní miní xídaríjo joxí xwáripáyo dání xe píyí oeníri síjwí wínírá meníni.' ríníni.

³⁶ Depito imónínípi nání nene níjárini. O Goríxo e éwínigíniri wimónarínípi néra núsáná péáná negí aríowa xwíá weyáriníyó weyáraná píyí enínigini.

³⁷ E nerí aí áamá Goríxoyá díní tñi wíáfpínímeaní wí píyí menjínigini.

³⁸ Ayínání gí nírixímeá imónígíyíne, yawawí seararígíwípi nání xixení níjá re imóníyoyí. Jisaso enípmi dání Goríxo negí fíwí yarínwápi yokwarímí neaiipaxíni.

³⁹ Fíwí yarínwá wí íkaxí Moseso níriníri eanípi xídarínwápmi dání yokwarímí neaiipaxí mímónínípi Jisasomí díní wíkwírówá gene gene xegí xewaxo neaiínípmi dání ananí yokwarímí neaiiri gwiníní neajínínpí neaíkwéawáriní epaxíni.

⁴⁰⁻⁴¹ Ayínáni wáí rókiamoagfáwa níríro eagfá rípi xíxeni seaimóníniginí wáyí niseainí díní mófrixíní, 'Goríxo ríníipimí ikayíwí umeարարիգայնէ, xámí sínjwí nínwíníro ududí nemáná anínfrixíní. Ayí rípi nání seararíní. Nioní seýné téníná yarínápi áamá wa áwaní searíagfá aiwí seýné agwí aí ná ríwíyo aí bí "Neparíní." yai-wípírfá meníní.' xwíyá api wáí rókiamoagfáwa níríro eagfápi xíxeni seaimóníniginí wáyí niseainí díní mófrixíní." uríniginí.

⁴² Poro téní Banabaso téní e nura numowáu peyearíná áamá arfá wíáyí ríxíní re urayígíawixíní, "Awagwí ámí Sabarfá wíomí dání xwíyá agwí neararígípi axípi ananí nearéwapíyípsífrání?" urayígíawixíní.

⁴³ E nemáná ríxa rotú aní téní e píní nínwíarímí amí amí numiamoróná Judayí obaxí wí téní émayí Goríxomí wáyí nínwíro nání Judayíní imónígíayí wí téní Poromí téní Banabasomí téní númí warínagfá awáu amí nura nuríná ení rírémxí nínwíro re urígísisixíní, "Seýné Goríxo wá nínéawianí neainípi fá níníro njeáfríxíní." urígísisixíní.

⁴⁴ Sabarfá wo ríxa parimóáná áamá aní apimí njeáyí nápi xwíyá Goríxoyápi arfá wianíro nání awí éanígíá aí

⁴⁵ áamá ayá wí awáu rarígípi arfá wianíro nání epíroyí yarínagfá Judayí sínjwí e nínwíníro sípi díní bí onímíapi mívaiwí ayá wí nínwíawíro nání Poro uréwapíyarínípi pírípi éro ikayíwí umeարարիգայնէ.

⁴⁶ E yarínagfá aí Poro téní Banabaso téní ayá igígí bí mívíní re urígísisixíní, "Yawawí aga xwíyá rípi yegí Judayí niseamúroraí émayó xámí urípaxí menagí nání seýné xámí seararínwí. E nerí aí xwíyá rípi arfá mívaiwí aríkwíkwí neróná seýné áwaní rénní nínwíro yaríní, 'Díní nínwíimíní imónínípi meapaxí imónígíayí téní xíxeni mímónínwí.' Áwaní énní nínwíro yarínagfá nání agwí yawawí seýné píní nínwíarímí émayó uréwapíyanírai warínwí.

⁴⁷ Ayí rípi náníní. Ámínáo sekaxí nearíní rípi nínwí ikaxí éaníníyo re éaníní, 'Goríxoní joxí émayó uyíwíní wá wókímíxírá nání rínwíarífrání. Joxí nioní nání urífrápipímí dání áamá xwíá nínwíimíní gímí njeagfáyo yeáyí uyímíxemeámí nání e oimóníní rírowarífrání.' Goríxo e nínearífráná yawawí nání eníní ríní enagí nání émayó uranírai warínwí." urígísisixíní.

⁴⁸ E urarínagí émayí arfá nínwíroná díní nífá nínwíní xwíyá Ámínáoypí naní e rínarínagí nání re rínígíawixíní, "Api seáyí e imóníní." níníro áamá Goríxo díní eyíroánníyí díní wíkwírogíawixíní.

⁴⁹ Xwíyá Ámínáoypí aní api téní e nímíní rínáriméaríná

⁵⁰ Judayí re egíawixíní. Apíxí seáyí e imónígíá ayí téní rotú njeարարիգայնէ téní aní apimí seáyí e nímóníro menjeagíawámí téní símírí wíagfá ayí Poromí téní Banabasomí téní sípi nínwíkaríro wígí téní e dání míví xídwárigíawixíní.

⁵¹ Wígí téní e dání míví xídwárigíawí awáu "Nene sípíní wíkararínwénerfání?" oyai-wínípoyní egí skwíyo xwíá síkí xénípi pírí wíakímí nínwíarímí aní yoí Aikoniamíyí ríníipimí nání ugísisixíní.

⁵² E nerí aí aní apimí dání Jisasomí díní nínwíkwíro uxdarígíayí yayí bí onímíapi mívíní yayí seáyímí dání niga uro kwíyí Goríxoyápi ayá wí síxí wíníipimí dání ení neága uro néra wagíaríní.

14

Poro téní Banabaso téní Aikoniamí dání egí náníní.

¹ Awáu xámí egípa Aikoniamíyo nínémóáná Judayí rotú aníyo nínwíro nuríná pírání rínwípearínagí nání áamá xwé ayá wí, Judayí téní Gírikíyí téní áamá gwí apíau díní wíkwírogíawixíní.

² E nerí aiwí Judayí arfá nínwíro díní mívíkwíroa éfáyí Gírikíyí áamá Jisasomí díní wíkwírogíawí símí téní owípoyní símírí nínwíro yarínagfá nání

³ awáu e ayá wí nínwíaríná "Áamá tíyí wí míví nínwíaríná aí Ámínáo ananí yeameníní." nínwíaríná ayá igígí bí mívíní sa nínwí ugísisixíní. E yaríná Ámínáo "Awáu neararígípi nepa ríá neararíní?" owípmónípoyní gí díníyo dání xe nurí emímí téní ayá ríwamónípaxí imónínípi téní owíwapíyípoyní ení síxí nínwíaríná uníniginí.

⁴ E nerí aí áamá aní apimí njeagíawí díní bí bíau nínwíro wí Judayí, díní mívíkwíroarígíayí téní kumíxíníro wí wáí wurimeiarígíawí téní kumíxíníro neróná re eníniginí.

⁵ Gírikíyí wí téní Judayí wí wígí seáyí e nímóníro umenjeagíayí téní ayí nínwíaríná "Awáumí sípi nínwíkaríne síná téní opíkianeyí." níníro yaríná

⁶ e owianeyiníro yarigíápi nání awaú níjía nimóniri nání Raikonía pìropenisíyo aní simí biaú xegí yó Rísítirapimí tñní Debipimí tñní nání éf uri aní mǐdǐmǐdǎní ikwǎrónǐǐpíamí ení nání éf uri neri

⁷ aní ayo dǎní xwíyá yáy neainarǐǐpí wáf urimegísisixini.

Poro tñní Banabaso tñní Rísítirapimí dǎní egíǐpí nǎnirini.

⁸ Awaú aní yó Rísítirǎ rǐnǐǐpimí emearíná áamá e dǎǐ wo —O xínáí agwíyo dǎní síkwí ikí ení xǐrǐǐǐnǐ. Xegí síkwíyo ení bǐ meánǐǐǐǐǐ nǎní o bǐ onǐmǐáǐ lǐú nǐpǐmǐxǐrǐ aní yagomani. O éf nǐǐweari

⁹ Poro urarǐǐpí arǎ wiaríná re enǐnigini. Poro síǐwǐ agwí nǐwǐnǎrǐríná wǐnǐǐyǐ wǐnǐǐnigini. Xegí síkwí sípí eníyǐ naní wimǐxini nǎní Jisasomí dǐǐǐ wǐkwǎroarǐǐǐǐ nǐwǐnǐrǐ

¹⁰ ímí tñní nǐrǐrǐ “Nǐwǐáǐnǐmearǐ dǐxǐ síkwí tñní pǐránǐǐ éf roí.” uráná re enǐnigini. Úrapí éf nǐroamori aní enǐnigini.

¹¹ Poroyá maníyo dǎní éf nǐroamori aní yarǐǐǐǐ áamá e epǐroyǐ egíáyǐ síǐwǐ apí nǐwǐnǐro xwíyá nǐmǐeyoaro nǐrǐróná wǐǐ Raikoníayǐ pǐné tñní re rǐǐǐawixini, “Negí ǐwǐá anǐnamí ǐweagíáwa rǐxa áamá nimóniro nene tǐǐ e nǎní riwaú weapǐí.” nǐrǐro

¹² “Banabaso, o negí ǐwǐáǐ Susoyǐ wǐrǐnǐǐǐnǐ.” rǐro Poro xwíyá yaní umeaiarǐǐǐ enǐǐ nǎní “O negí ǐwǐáǐ Xemisoyǐ wǐrǐnǐǐǐnǐ.” rǐro neróná

¹³ Susoyǐ wǐrǐnǐǐ —O nǎní aní rǐdǐyowá yarǐǐǐwá aní apimí áǐǐǐáyo bǐarǐwámí dǎní umǐrǐyǐnǐǐǐnǐ. Oyá apaxǐpǎnǐǐ imónǐǐǐ urǎ ǐwǐ yeyǐ inǐǐǐ bǐ nǐmaxǐrǐmí burǐmákau oxí wo tñní nǐmǐra nǐbǐrǐ áǐǐǐ ǐwǐ e éf nǐrómáná áamá e epǐroyǐ egíáyǐ tñní “Awaú nǎní rǐdǐyowá owianeyí.” nǐwimóniro e wianiro yaríná

¹⁴ wáf wurimeiarigíáwaú, Banabaso tñní Poro tñní ayí “Awaú nǎní e owianeyí.” rǐnarǐǐǐǐ arǎ nǐwiri re egísisixini. Ayí “Nene wianǐrǐ yarǐǐwǐpí awaú aga nǐwimónarǐnǐ.” oyaiwǐpoyǐnǐrǐ egí ǐyǐá naxeri áamá epǐroyǐ egíé áwǐnǐmí anǐnǐ nuri xwíyá ímí tñní nǐra nuri

¹⁵ re urǐǐǐǐǐǐǐ, “Áamá tǐyǐné, pǐ nǎní e yeaianiro yarǐǐǐ? Yawawí ení seyǐné imónǐǐǐǐ áamáwawirini. Yawawí sa rǐpí nǎní yarǐǐwǐ. Seyǐné segí ǐwǐáǐ nǐxǐdǐróná surǐmá yarǐǐǐǐ pǐnǐ nǐwǐáǐmí Gorǐxomí —ǐwǐá nepa dǐǐǐ tǐǐo ayí orini. O anǐna imǐxǐrǐ xwǐá imǐxǐrǐ rawǐrawá imǐxǐrǐ neri amǐpí nǐnǐ ayo yarǐǐǐǐ imǐxǐǐǐnǐ. Omí seyǐné xǐdǐpǐrǐ nǎní yawawí xwíyá yáy seainǐpaxǐ rǐpí wáf seararǐwǐ.

¹⁶ Áamá gwí wǐrǐ wǐrǐ nǎní aga enǐnǐ dǎní nǐǐweaxa bǐǐǐǐǐ Gorǐxo wǐǐ síwíyo xe oxǐdǐpoyǐnǐrǐ nǐwǐga nǐbǐrǐ aiwǐ

¹⁷ xewanǐǐo imónǐǐǐǐ nǎní yumǐ mǐseainǐ xegí naní nǐseaiǐrǐǐpimí dǎní síwǎnǐǐ nǐseaiǐa bǐǐǐrǐnǐ. Segí omǐǐǐ ná wearǐǐnǐ wénǐa nǎní oyá dǐǐǐ tñní inǐá eaenapǐrǐ aiwá pǐrǐpǐrǐ inǐrǐ yaríná seyǐné nǐnǐro yáy nǐga warǐǐǐǐrǐnǐ. Ayínánǐ o e nǐseaiǐrǐǐpimí dǎní xewanǐǐo imónǐǐǐǐ nǎní síwǎnǐǐ nǐseaiǐa bǐǐǐrǐnǐ.”

¹⁸ Xwíyá e nuriǐ aiwǐ áamá ayí arǐkǐ “Awagwí nǎní xe rǐdǐyowá oǐpoyǐnǐrǐ síǐwǐ neanǐpǐyǐ.” urarǐǐǐǐ awaú anǐǐǐ miní pǐrǐ urakianǐrǐ néfísáná enǐnǐ ayí kǐkǐá egíawixini.

Poromí sǐǐǐa nearo tǐǐǐá nǎnirini.

¹⁹ Judayǐ wǐ Adíokí dǎní bǐro Aikoníamí dǎní bǐro nero áamá obaxǐ e ǐweagíáyo dǐǐǐ ukǐnǐmǐxáná “Poromí sípí e owikáraneyí.” wimónarǐǐǐǐ nǐxǐdǐro re egíawixini. Omí sǐǐǐá tñní nearo “Rǐxa pǐyǐrǐnǐ?” nǐyaiwiro aní apimí dǎní nǐropémí nǐpeyearo e wǐrǐǐǐǐa í

²⁰ áamá Jisasomí dǐǐǐ nǐwǐkwǐro ro xǐdarǐǐǐǐ pǐyo weǐe mǐdǐmǐdǎní rówapáná re enǐnigini. O ámí wǐáǐnǐmeanǐnigini. Ámí nǐwǐáǐnǐmearǐ aní apimí nǎní nuri sá weǐo wǐáǐ tñní Banabaso tñní aní yó Debi rǐnǐǐpimí nǎní nuri

²¹ aní apimí dǎní xwíyá yáy neainarǐǐpí wáf nurǐmeríná áamá obaxǐ Jisasomí dǐǐǐ nǐwǐkwǐro ro oxǐdǐpoyǐnǐrǐ nǐwimǐxǐrǐmí ámí Rísítirǎ nǎní nuri e ení nurára mǐrorǐ Aikoníamí e ení nurára mǐrorǐ Adíokí e ení nurára mǐrorǐ neríná

²² awaú xámí nura púáná Jisasomí oxǐdǐǐǐǐ ení neániro omí pǐnǐ mǐwǐáǐrǐ anǐǐǐ miní xǐdǐpǐrǐǐa nǎní ení rǐrémǐxǐ nǐwǐéra nuri re urǐǐǐǐǐǐǐ, “Xeanǐǐǐ ayá wǐ nǐneaiǐeáa numáná enǐnǐ Gorǐxoyá xwioxíyo páwianǐwǐrǐnǐ.” nuri

²³ áamá wa Jisasoyá síyǐkǐ imónǐǐǐǐǐo wipenweapǐrǐǐǐa aní apí apimí nǐwurǐpeáǐrǐa nǐwerǐ xámí aiwá ǐwǐá ǐwǐrǐrǐnǐrǐ Gorǐxomí xwíyá rǐrǐmí wiri néfísáná Ámínáo, wǐǐ dǐǐǐ wǐkwǐroarǐǐǐo pǐránǐǐǐ oudenǐnǐrǐ wéyo nǐwimí ugísisixini.

Poro tñní Banabaso tñní ámí egí axǐmǐnǐ ugíí nǎnirini.

²⁴ E nemowaú Pisidia pìropenisíyo áwǐnǐmí nǐpuri Pabiria pìropenisíyo nǐrémori

²⁵ aní yof Pega rínínpimí xwíyá Goríxoyápi nurára nímúrori aní yof Ateria rínínpimí nání níweri

²⁶ e dání sipíxí womí nípíxemoáníri nínwéámáná nuri Adiokiyo nání nuri —E ayí awaú ríxa eméípi wáf emearíná Goríxo wá wianfápmi dání éfísixíníri omí wéyo níwiro wárigéfiní. E nání nuri

²⁷ níréómáná Jisasoyá siyikí imónígíáyo awí neaáíri amípi awaú nemeríná Goríxo enípi nání repíyí níwiera nuri Goríxo émayí níkínímoníro díní oníkwírfopyíníri ówaníní níní wíkwíinípi nání repíyí níwiri

²⁸ e nemowaú Jisasomí uxídarígá aní apimí nweáyí téní nawíní sá ayá wí e nweagfísixíní.

15

Émá Jisasomí xídarígáyí nání xwíyá imíxígá náníriní.

¹ Ámá wa Judia píropenisíyo dání níweapíro Adioki níréómáná ámá Jisasomí díní níwíkwíro nání wíí xexírfímeá imónígíáyo nuréwapíyro re urígíawixíní, “Seyíné Judayene téní xíxeni imónípíri nání negí arfo Moseso rínípi iyí símí sfo níwákwínípa nerónáyí, Goríxo yeáyí seayímíxemeapaxí meníní.” urarínagá

² Poro téní Banabaso téní xwíyá símí téní xímíxímí níníro xwíyá ayá wí níriga níwíápnímearo néfasáná ámá e díní Jisasoyá siyikí imónígíáyí re rínígíawixíní, “Poro téní Banabaso téní negí wa téní Jerusaremi nání nuro wáf wurimeiarigfáwa téní ámá e díní Jisasoyá siyikí imónígíáyo wípenweagfáwa téní nerímeánímáná ‘Iyí símí sfo wákwínípoyí.’ neararígá rípi nání xwíyá níwíxíroná, ayí naníriní.” níriníro

³ uowáraúáná awa xwíá Pinisiayi rínínpimí téní Samaria píropenisíyo téní nípuríná aní apí apimí Jisasomí díní níwíkwíro nání xexírfímeá imónígíá wíyoní wíyoní émayí Goríxo tífámíní kínímonígíápi nání e áwaní nura níwíróroná yayí níwímóá ugíawixíní.

⁴ E nemowa ríxa Jerusaremi nírémore aní e díní Jisasoyá siyikí imónígíáyí téní wíí wípenweagfáwa téní wáf wurimeiarigfáwa téní yayí wímeááná Poro téní Banabaso téní awaú émayí téní e emearíná Goríxo egí wéyo dání néra uní nípiní nání repíyí wíaríná re enínigíní.

⁵ Parisi imónígá Jisasomí díní wíkwíroarígá wa níwíápnímearo re rííawixíní, “Émá Jisasomí díní wíkwíroarígáyí negí iyí símí sfo wákwínírwápi mepa epaxí wí mímóníní. Ayí níní ikaxí negí arfo Moseso eanípimí míxídpá neríná, ‘Ayí ananíní.’ urípxí mímóníní. Ayo nuréwapíyirane ‘Apimí aníní míní xídfírxíní.’ uríwaníngíní.” rííawixíní.

⁶ Ayínání wáf wurimeiarigfáwa téní Jisasoyá siyikí imónígíáyo wípenweagfáwa téní apí nání xwíyá imíxaníro nání awí neáníro

⁷ ríxa xwíyá ayá wí rírowíáí nínfasáná enáná Pitao níwíápnímeari re uríníngíní, “Gí nírxímeá imónígíoyíné, xámí dání émayí xwíyá yayí neainarínípi arfá wíro díní wíkwíro epírfá nání soyínéyá wo íwamífo wáf uríwíníngíníri Goríxo eyírono, ayí nioní enagí nání soyíné níjfaríní.

⁸ Nioní ayo wáf urímeááná Goríxo —O ámayá xwíoxíyo imónínípi níní nání níjfa imóníníro. O xegí kwíyípi nene neaiapínípa axípi míní níwírinípmi dání síwá réníní neainíní. Émayí ení díní níwíkwíróroná, ayí ananíní. Síwá éníní neainíní.

⁹ Judayene xegí bí neaiíní émayó xegí bí wíirí enímaní. Nene neainínípa axípi ayí ení díní wíkwíroarínagá níwíníri yokwarímí wíiníní.

¹⁰ Ayínání soyíné Goríxo wíí oneaónípi pí nání yaríní? Nwí ikaxí Moseso eanípimí dání saní negí arfowa ananí nímeámí upaxí mímónínípi —Apí, ayí níní ikaxí negí arfowa oxídaneyíníroná níxídpaxí mímónínípiríní. Apí pí nání émá Jisasomí díní wíkwíroarígáyo wíkwíaraníro yaríní? Soyíné Goríxo ayo níwíkwíarínípi wíkwíaraníro nerínípmi dání Goríxo nene wíí oneaóníri yaríní.

¹¹ Nene díní wí re mímó, ‘Nwí ikaxí eánínípi xídarínwápmi dání yeáyí neayímíxemeapaxíriní.’ wí mímó díní re neaipímóníní, ‘Ámíná Jisaso émayó wá níwianíní ayo nání wayíá upeníyo dání Goríxo yeáyí uyímíxemeaarínípa Judayene ení axípi e yeáyí neayímíxemeaaríníriní.’ Díní e neaipímóníní.’ uríníngíní.

¹² Awí eánígíáwa xwíyá bí mírí síní arfání níwíro yaríná Banabaso téní Poro téní éf nírori xwíyá nuríri emímí téní ayá níwamónípxí imóníní téní awaú émayí téní e wáf urímearíná Goríxo egí wéyo dání wíwápinípi nání repíyí níwiri

¹³ ríxa nírárimáná enáná Jemiso níwíápnímeari re uríníngíní, “Gí nírxímeá imónígíoyíné, xwíyá nioníyá bí ení arfá nípoyí.

¹⁴ 'Gorixo émayí nání wí díní mímóaríní.' yaiwiagwá aiwí xewaníjo émayí wí nioniyá imónífríxíní níwíeyíroríní pimi dání áamá ayí nání monípi iwamíto síwá neainífríní. Apí nání Saimono ríxa repíyí neainíjoí.

¹⁵ Agwí o nearípi, ayí wáf rókiamoagfáwa Depitoyá íwíaríawé nání níríro eagfá rípi tñí xíxeni imóníní,

¹⁶ 'Apí nípíní nimónímáná enáná Gorixoní ámí níbírí aní segí mǎxí ináyí Depitoyá píneamioagiwá ámí mǎrímǎríní. Aníwá xwírí íkíxéníjpi ámí nímǎrírí sñj ímíxímǎríní.

¹⁷ Ayí rípi nání e emǎríní. Judayí gwí axírí mǎrǎí, áamá gwí wírí wírí nñí Ámináoní tǎmíní obípoynírí nání ámí apí e mǎrímǎríní. Ayí éma nioniyá imónífríxíní wéyo fá umírínáyí nioní tǎmíní obípoynírí ámí mǎrímǎríní.

¹⁸ Ámináoní xwíyí rípi seyíné nǎjǎ oimónípoynírí eníná dání searínáoní searíníní.' Xwíyí wáf rókiamoagfáwa eagfá apí tñí Saimoní nearípi tñí xíxeni imóníní.

¹⁹ Ayínání díní nioniyá ení rípiríní. Émá Gorixo tǎmíní ukínímónarigfáyo upupígí mǎwíkarípa oyaneyí.

²⁰ Nwí ikaxí eáníjpi nípíní nání mǎwíkwíarípa nemáná aí sa payí wí nearane re uríwanígní, 'Judayene xwírí neainípaxí imóníjpi rípi rípi mepa éfríxíní. Ámá wí mimóní nwí ímóníjpi nání rídiyowá yarígǎpi mǎnǎpá éfríxíní. Apíxí nímearíná sewíní míméánípa éfríxíní. Naní gwí sñjwíyo xíráná ragí sñí eníjpi mǎnǎpá éfríxíní. Rakiwí ení mǎnǎpá éfríxíní.' Apíní payí nearane uríwanígní.

²¹ Ámá eníná dání néra nǎbírí nene nweanwá ríná ení Sabarí ayí ayo aní apí apímí áamá wa nwí ikaxí Moseso eanípímí dání fá roro uréwapíyíro yarínagǎ nání émayí Judayene xwírí neainaríníjpi nání nǎjǎ imóníjoí. Ayínání ríwamíní apíní nearane e uríwanígní." urínígnígní.

Émayí nání payí nearo wíowárigfá náníní.

²² Wáf wurimeiarigfáwa tñí Jerusaremí dání Jisasoyá síyíkí imónígǎ nñí tñí wígí wípenweagfáwa tñí ení díní ná bíní nǎxíríro re rínígíawíxíní,

"Negí wí Poro tñí Banabaso tñí payí nímáxírímí upírí nání nírípearanéáyí nanífríní." níríníro Judasomí —O xegí yoí ámí bí Basabasoríní. Omí tñí ámí wo Sairasomí tñí —Awaú Jisasomí díní mǎwíkwíroro nání xexírímeá imónígǎyo seáyí e imónígíwáuríní. Awaúmí nírípearo

²³ payí re níríní eáníjpi wíowárigíawíxíní, "Wáf wurimeiarínwáone tñí Jisasoyá síyíkí imónígǎyo umenweanwáone tñí nene segí séríxímeá imónínwáone seyíné negí níríxímeá imónígíáyí nání —Wíyíné aní yoí Adíokíyo nweagíáyí, wíyíné Síría píropenífyo nweagíáyí, wíyíné Sírísia píropenífyo nweagíáyí néríní. Seyíné nání payí rípi nearí wíowárenapariní. Seyíné níyínéní yayí oseainíní.

²⁴ None ríxa arí re wíwáriní, 'Negíyí wí none "Soyíné nuro e urípoyní." mǎrǎwámí ayí seyíné tfe nání nǎbírí searéwapíyaríná díní ríá seaxerí díní símígwíá seayíní enífríní.' arí e wíwá enagí nání

²⁵⁻²⁶ none ríxa díní ná bíní tñí nimónímáná 'Ayí rípi neranéá nanífríní.' neaimónífríní, 'Ámá negí wámí nírípearane Banabasomí tñí Soromí tñí —Awaú nene díní síxí uyínwáwáuríní. Negí Áminá Jisási Kiraiso nání wáf nurímeríná yoí mayí nimóníri urímegíwáuríní. Awaúmí tñí negí wámí tñí seyíné tñj e nání nurowárenapiríná, ayí nanífríní.' neaimónífríní.

²⁷ Ayínání ríwamíní re earinwápi Judaso tñí Sairaso tñí awaú maní tñí ení ananí áwaní searísíxíní urówarínwí.

²⁸ None xwíyí nimíxíranéná kwíyí Goríxoyáyo dání re ríníwanígní, 'Nwí ikaxí ayá wí saníjíní imóníjpi mǎwíkwíarípaní.' ríníwanígní. Nwí ikaxí émayíné aga píní mǎwíarípaxí imóníjpi, ayí rípiníríní.

²⁹ Ámá wígí mimóní nwí ímóníjpi nání rídiyowá yarígǎpi mǎnǎpá éfríxíní. Rakiwí mǎnǎpá éfríxíní. Naní gwí sñjwíyo xíráná ragí sñí enagí nání mǎnǎpá éfríxíní. Apíxí nímearóná sewíní míméánípa éfríxíní. Seyíné nene ríwá apíní e nerónáyí, ayí apání yaríníjoí. Negí xwíyí apíríní." E níríro payí eagíawíxíní.

³⁰ E nemowa mǎní wíowáraná awa payí níméámí Adíokí nání níwero nírémómáná áamá e dǎnj Jisasoyá síyíkí imónígǎyo awí neaárímáná payí mǎní wíagfá

³¹ ayí fá níróróná xwíyí ení rírémíxí níwíro eáníjagí nání díní nífá wíníjínígní.

³² Dínj nífá winarfná Judaso tñni Sairaso tñni awaú eni wáf rókiamoarigfíwaú enagfi nání wigí xexirfmeá imónigfáyo xwíyá ayá wí bī tñni enj rirēmíxí nīwiri enj sīxí nīwīmīxīri egfīsīxīni.

³³ E nemowaú sfá wí e nīḡweagfīsáná enáná awaúmi ámi wigí urowarigfáwa tñj e nání nurowáiro yayí wíowáragfá nání xexirfmeá imónigfá e ḡweagfáyo pñni nīwíarimi kíkíá nēra ugfīsīxīni.

³⁴ [Jerusaremi nání nuri aiwí Sairaso “Adiokiyo ámi bī tñni nīḡwearfná, nanj emfīni.” yaiwīnīnigīni.]

³⁵ Awaú e éagfi aí Poro tñni Banabaso tñni Adiokiyo nīḡweari áma obaxí wí tñni nawīni xwíyá Ámínáoypí wáf urimeri uréwapiyiri egfīsīxīni.

Poro tñni Banabaso tñni ewáramónigfí nánirīni.

³⁶ E nemowaú rīxa sfá wí múróáná Poro Banabasomi re urīnīnigīni, “Yawawi ámi nurai anj api apimi xwíyá Ámínáoypí wáf nurimeráná áma Jisasomi dīnj nīwīkwíro nání yegí nīrīxímeá imónigfáyo arīge rā ḡweaḡonīri sīḡwí owīnīmeaaiyí.” urīagí

³⁷ Banabaso “Ayí ananīrīni.” nīyaiwiri “Jonī Mako eni yawawi tñni nawīni owaneyi.” wīmónīagí aiwí

³⁸ Poro arfki re urarīḡagí nání, “Xámi wáf urimeanīrane nuranéná sīni nápi oyaneyīnī nání mú Pabiria pīropenīsfyo dání pñni nīyeawīarimi uḡo ámi yawawi tñni nawīni nīwīrimeámi mupa oyaiyi.” urarīḡagí nání

³⁹ mīxí nīrīnowieánfīsáná apimi dání newáramónīri Banabaso Jonī Makomi nīwīrimeámi nuri sīpīxí womi nīpīxemoánīri nīḡweari pīrīḡwí Saipīrasīyí rīnīḡpimi nání ugfīsīxīni.

⁴⁰ E nání úagfi aí Poro Sairasomi nīmeari xexirfmeá imónigfáyo awaú wáf emearfná Ámínáo wá nīwianīri uméwīnīnīrī omi wéyo mīni wíáná e dání pñni nīwíarimi nuri

⁴¹ Siria pīropenīsfyo tñni Sirisia pīropenīsfyo tñni áwīni e nuri anj api apimi nīrémómáná áma Jisasoyá sīyíkí imónigfá wíyí wíyo nuréwapiya nuríná enj sīxí wīmīxīgīfīsīxīni.

16

Poro Timotiomi nīwīrimeámi uḡí nánirīni.

¹ Poro anj Debiyi rīnīḡpimi nīrémorī ámi nuri Rīsītīra rīnīḡpimi nīrémorfná wīnīnīnigīni. Áma Jisasomi xīdarigfáyo wo —O xegí yoí Timotiōrīni. Xīnái Jisasomi dīnj wīkwíroarīnj wīrīni. Í Judayí enagí aí omi xano Gīrīkīyīrīni.

² Áma Rīsītīra ḡweáyí tñni Aikoniamī ḡweáyí tñni Jisasomi dīnj nīwīkwíro nání xexíxexirfmeá imónigfáyo Timotiō nání “Áma nanj worīni.” rarīgforīni.

³ O nání Poro “Yawawi tñni nawīni oemeaneyi.” nīwīmónīrī nání omi nīmeari iyí sīmí sfó wákwinīnigīni. Ayí rīpī nání e enīnigīni. Judayí arīwámīdání ḡweagfáyo nñni o xegí xano Gīrīkīyí enagí nání xfo iyí sīmí sfó mīwákwinīnīpī nání nījā e imónigfá enagí nání Poro negí Judayo wáf urimearfná omi arfá mīwipa epfīrīxīnīrī iyí sīmí sfó wákwinīnigīni.

⁴ Anj api apimi nurára nīmúroróná xwíyá wáf wurimeaiarigfáwa tñni Jerusaremiyo Jisasoyá sīyíkí imónigfáyo wīpenḡweagfáwa tñni awa xwíyá nīmīxīróná rīnārīgíá rīpī, “Negí ḡwí ikaxí eánīnj rīpīmīni éma Jisasomi dīnj nīwīkwíro nání negí nīrīxímeá imónigfáyo ogámí mēpaxí imónīni. Apīmīni nīxīdīróná apánīrīni.” e rīnārīgíápi nání áwanj nurára múroarīḡagí nání

⁵ anj api apimi áma Jisasoyá sīyíkí imónigfáyo dīnj wīkwíroarīgíápi enj neánīro xaiwí fā nīxīrīro nání sfá ayí ayo áma ámi wí Jisasomi dīnj nīwīkwíro wīnīyí tñni kumīxīnagíarīni.

Poro Tirowasiyo nīḡwearfná orīḡá wīnīḡpī nánirīni.

⁶ E nemowa pīropenīsfí biaú Pīrigia tñni Garesia tñni rīnīḡpīau tñḡmīni warfná kwíyí Gorīxoyápi xe Esia pīropenīsfyo nání nuro áma e ḡweagfáyo xwíyá yayí wīnīpaxīpí wáf urīmēfīrīxīnīrī sīḡwí mīwīnī urakiowarīnīnigīni.

⁷ Awa ámi wīmīni nání nīkīnīmónīro nuro rīxa Maisia pīropenīsfyo nīrémómáná Bitinia pīropenīsfyo nání owaneyīnīrī yarfná ámi kwíyí Jisasoyápi xe oūpoyīnīrī sīḡwí mīwīnī urakiowarīnīnigīni.

⁸ Awa Maisia pīropenīsfyo nīmúro nānj Tirowasiyí rīnīḡpimi nání nīwero

⁹ nīrémómáná sfá ayimī árīwīyimī Poro sá weḡáná orīḡá wīnīfīyí wīnīnīnigīni. Áma Masedonia pīropenīsfyo dánj wo éfī nīrorī wauní rīxīnj “Joxí Masedonia re nání nībīrī arīrá neaii.” urarīḡagí orīḡá e nīwīnīrī nání

¹⁰ none (ríwamínj rípi eanáoni t́ńi) re yaiwínwaniginí, “Goríxo ríxa áma ayo e dání wáf ourímépoyíní síwá nínearí oríná ríá neapáraní?” nýaiwirane Masedonia t́fáminí nání píyo waníréwíní ṕfá neranéná sípíxí wo e nání umíní yarinjagí wíníjwaniginí.

Ridiai níkinimóní Jisasomí dínj wíkwíronj náníní.

¹¹ E nemone sípíxomí nípíxemoánirane níjwearane anj Tírowasiyí ríníjípímí dání ṕńi níwíarímí nurane ṕrínjwí Samotíresiyí ríníjípímí t́nj e nání nímeámí nurane ní múrorane sá wenwóne wíápi t́ńi anj Niaporisiyí ríníjípímí t́nj e nání nímeámí nurane wíarí ní múrómáná

¹² e dání anj Píripaiyí ríníjípímí —Anj Masedonia píropenísyó íkwíróonj seáyí e imóníjnyí, ayí b́ Píripairíní. Romíyí níbíro anj apímí dání anj ní míríro njweaǵápíriní. Apímí none níréómáná śfá obaxí wí e níjwearane

¹³ Sabaríáyo “Iníj wíarínj t́nj e áma Goríxomí xwíyá rírímí wíarígíeríní.” nýaiwirane anj apímí nání ákíná íwíyo nípeyearane iníj e wíarínj ú t́nj e nání níwerane éf níjweámáná apíxí e awí neáníro njweaǵíwamí xwíyá yayí neainarínjpi uraríná

¹⁴ apíxí wí —Í xegí yoí Ridiairíní. Anj Taiatairí ríníjípímí dáníriní. Í rapírapí ayí rínj nígwí xwé ronjpi nígwí xení nání b́ yarinjíní. Judayí mimóníj ai Goríxomí wáyí níwírí nání yayí wíarínj wíríní. Í xwíyá Poro rarínjpi aríá níwírí Goríxo í xwíyá apí dínj íkwíropaxí oimóní xwioxíyo píraníj wímíxáná í “Poro neararínjpi neparíní.” nýaiwirí Jisasomí dínj wíkwíroníniginí.

¹⁵ Jisasomí dínj níwíkwírorí ríxa wayí nímeari áma xegí anjwámí í t́ńi nawíní njweaǵáyí ení wayí nímearo e nemáná í re nearíniginí, “Soyné re níniawirónáyí, ‘Neparíní. Ámínáomí dínj wíkwíróf wíríní.’ níniawirónáyí, ǵ anjwámí nání níbíro ananí sá wepíríreó?” Aníj míní e nearyíagí nání í t́ńi unjwaniginí.

Poromí t́ńi Sairasomí t́ńi gwí anjyo njwírárigíá náníní.

¹⁶ E nemone śfá wíyi Goríxomí xwíyá rírímí wíarígíe nání waríná apíxí wí —Í áma wíyá xínáíníj nímoní omínj wíarínjíní. Imfó xíxéroarínjímí dání áma síní majíá imónígíápi áwanj urékweaarínjíní. Áma ímí xíawowáníj imónígíáwa í ámayó áwanj urékweaarínjímí dání nígwí xwé urápayarígíriní. Í none t́ńi óyímí óróf níntíranéná

¹⁷ í Poro t́ńi none númí níneaxfídírí aríki rfaiwá re níra neaxfídíniginí, “Áma rowa Njwá wíyo ní múrófí aga seáyí émí imóníjomí xínáíwáníj nímoníro omínj wíarígíáwaríní. Óf Njwá e imóníjo nene yeáyí neayímíxemeaná nání iníjyí nání wáf neararígíáwaríní.” níra neaxfídíniginí.

¹⁸ Ámí ámí śfá ayá wíyo axípi e níneaxfídíríná e rayarinjagí nání Poro ríxa aníj b́ onímíapi níwínípa yarinjagí nání níkinimóní imfó ímí xíxéroarínjímí míxí re uríniginí, “Jisasi Kíraisoyá enj eáníjyo dání sekaxí re rírarínjíní, ‘Apíxí rímí ṕńi níwíarímí ut.’ rírarínjíní.” uráná re enjiginí. Síní mé imfó apí ímí ṕńi níwíarímí unjiginí.

¹⁹ Ímí ṕńi níwíarímí úáná xanowáníj imónígíáwa re nýaiwíro, “Óf apíxí rí áwanj rékweaarínjímí dání nígwí meayarinjwáyí ríxa anjpa imónigoí. Ámí b́ síní meapaxí mimóníní.” nýaiwíro Poromí t́ńi Sairasomí t́ńi íá níxero makeríá imíxarígíe nání níropémí nuro gapímanowa síjwí anígíe dání xwíríxí oumeaneyíníro nímeámí nuro

²⁰ awa t́nj e níwáíro re uxekwímogíawixíní, “Áma Judayí rowaúyí áma negí anj rípímí njweaǵáyo nearakiowáripaxí yarinjagí nání nene píraníj mójweapaxí neaimónariní.

²¹ Stwí nene Romíyene imóníjagwí nání gapímaníyínéyá síjwíyo dání ananí íá xírírane x́dírane epaxí wí mimóníjpi áma rowaú wáf neararínjíní.” uráná re enjiginí.

²² Áma e epíroyí egíáyí ení níwíápnímearo awaúmí míxí wíaníro yaríná gapímanowa egí iyíá nupíríro porísí wamí sekaxí re urígíawixíní, “Soxí mépépoyí.” urígíá

²³ iwanj rípi rípi nímépeayimáná nímera nuro gwí anjyo níwáíróf wíarínjagí awí mearoarínjomí re urígíawixíní, “Joxí awaúmí éf mupaxí imóníj njwírárarínjwápi níjwírárimáná píraníj awí mearóríxíní.”

²⁴ Sekaxí e uráná awaúmí gwí anjyo nímeámí nípáwírí awawá ná ínímí íkwíróonjímí nání nímeámí nípáwírí e níjwáíráríná re enjiginí. Egí síkwí íkíá wára wínámí níwíxímorí wára wína t́ńi níwakíríwíarímáná rokímí yarinjíniginí.

²⁵ E wíkaríagíá ai ríxa áríwegí imóníjáná Poro t́ńi Sairaso t́ńi Goríxomí xwíyá rírímí wírí yayí umeanírí nání sonj ríri yarinjagí áma gwí anjyo njweaǵáyí aríá wíaríná re enjiginí.

²⁶ Poboní xwáa aí tñní yaiwiámí méána gwí ajiwá nímítríríná sáńá piára xwáamí eapíníńyí ríwómínímínítrí neríná re enínigíní. Gwí ańí ówaní nńní íkwínowirí senńá ámáyo yárinńyí nńní íkweánowirí enínigíní.

²⁷ Gwɛ anjwámí awí mearoarɛ́ŋo sá weŋe dání nɛwíáɸnɛmeaɪ wɛnɛɲí éyɪ wɛnɛɲínigɛnɛ. Gwɛ anɛ ówanɛ ɛkwínɔwɛɲagɛ nɛwɛnɛɪ “Gwɛ ɲwɛagɛ́á nɛnɛyɛ rɛ́ɛa éf úfawɛɪnɛ.” nɛyɛwɛɪrɛ áma ayɛ éf úfá nánɛ gapɛmanɔwa nɛnɛ nɛpɛkɪpɛrɛxɛnɛɪ xegɛ kɪrá nɛmɛxɛaɪ rɛ́ɛa pɛkɛnɛmɛnɛɪ éyɪ

²⁸ Poro ení t́nri ŕaiwá nuriri re uriniginigini, “Jiwaninoxi mipikiniipani. Gwí nweanwáone ninoneni siní riwone nweanwini.” ur’agi

²⁹ o awí mearoarigá wíamí “Uy+wí ním+xáromeaénapoyi.” nura mírí nípáwiri wáyí winíagi ení óf níkáriga Poro tñi Sairaso tñi tǵíie nípíkínimeari

³⁰ awaúmi nīmīxeámi nīpeyeari b̄ariwámīni nīrómáná re urīṇīnigīni, “Ápowagwí Gorixó yeáy nīyimīxemeaní nání pí emīnī?” ur̄agi

³¹ awáu re urigísixini, “Áminá Jisasom! dññ wíkwíróaná Gorixo yeáy nñriyimixemeari áamá dñx anjwám joxi tññ ñweagáyo eni yeáy uyimixemeanñjot.” urigísixini.

32 E nur+ri omi t+ni á má xeg+ anjwám+ ɲweag+á ni yoni t+ni xw+yá Ámínáo nán+pi r+ri+m+
wíáná

³³ sinti áriwégí imonñagí aiwí o awaumí “Eñi.” nuriti iwaní mépéáyó igfá nñweámáná re enñigíní. Wayí mearí ámá xegí aniwámí ñweagáýí ení wayí mearo nemáná enáná

³⁴ o awaúmi xegí aniwámi nímeáa nípáwiri aiwá nixeri m+ní níwíríná xfo tñní ámá xegí aniwámi ínīmí ɣweagáyí tñní “Ríxa Goríxomí dínj wíkwírówaénerfani?” níyaiwiro nání yayí seáyími dání néra ugáwixíní.

³⁵ Gapiṁanowa wápi t́ni n-íwápi nimearo porisí wami awí mearoariṁo t́nṁ e nání xwiyá yanj re wiowárigfawixini, “Omí ‘Ámá awaúmi wáret.’ urípoi.” wiowárigfa awa nuro uráná

³⁶ o xwiyáa apí Poromí áwaní nuriri re uriniginigini, “Gapimanowa nioni nání xwiyáa yaní re wiowárenapaoi, ‘Awaúmi owárin.’ wiowárenapagfa nání awagwi anani níwapiiri kikiáa néra úpiyi.” urfagi aí

³⁷ Poro re urĩnĩgĩnĩ, “Yawawi Romĩyĩwawi imónĩnĩgawĩ aĩ mĩkĩ wĩ menĩgĩ aĩ gapĩmanowa, xwĩrĩxĩ nĩyeamero ámá obaxĩ sĩnĩwĩ anĩgĩe dání iwanĩ yeamepero gwĩ anĩyo yeanyĩrĩrĩro egĩáwa ínĩmĩ nĩyeamĩxearo yeawáranĩro rĩrarĩnĩ? Oweotĩ, aga wĩ e yeapaxĩ mimónĩnĩ. Wiwanĩnowa nĩbĩro ‘fwiapĩpivĩ.’ yearáná peyeanyĩwĩ.” urĩgĩ

³⁸porisowa xwiyá Poro urúfí ámi nimeáa nuro gapimanowami repiyí níwiro “Awaú Romiyí waúrini.” urágá awa ará níwironá wáyí níkáriniro

³⁹ nuro awaúmi piy+piy+ nur+ro gwí anj+yo dani n+im+xearo n+war+roná arfki wauní r+ix+ñf re urayig+awix+ni, “Awagwi anj r+ipimi p+ni n+neawiár+mi nur+ná ‘Ayf nanj+r+ni.’ neaimónar+ni.” urayar+ñag+fa

⁴⁰ awaú gwí anj'yo dáni nipeyeari anj' apixí Ridiaiyí riniñj'íawámí nání nuri nípawiri áma Jisasomí dñj' nítwíkwíroro nání egí xexirímeá imóníg'íáyí tñní e nawíní nerímeáníro xwiy'á ámí b' tñní enj' rirémíxí n'wíarími ug'awixíní.

17

Tesaronaika nweáy Poromí t'ní Sairasomí t'ní iwaní wean'iro eg'á nán'ríní.

¹ E nemowa e dāni nuro aŋ biau Abiporisi tīni Aporonia tīni rininŋpiaumi
nīmúra nuro aŋ Tesaronaika rininŋpimi –Aŋ apimi juday wigi rotu aŋ wiwá
m̄rininŋpimirin̄. Apimi n̄irémómáná

² Poro xegí íníná yarínjipa e ení axípi neri Sabará wiyáú wiyimi Judayí wigí rotú anjyo awí neáníro nweanáná níwímearí Bíkwi Gorixoyáyo dání nurenwípéa nuríná

³ aʔ re oyaiwípoʔnɪnɪrɪ urayɪnɪnɪgɪnɪ, “Bíkʷəʔyo dánt apɪ apɪ nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪgɪ nánt ámá yeáʔʔ neayimɪxemeánɪfá nánt Gorɪxoyá dɪnɪ tɪnɪ arɔʔwayá xwáʔ piaxɪʔyo dánt iwíaronɔʔyɪ rarɪŋwáorɪnɪ wá pikíáná rɪnɪŋɪ o nɪmearɪ xwáɪpáyo dánt wiápɪnɪmeánɪʔ apimɪ wɪ nɪmúropaxɪ mimónɪnɪ.” oyaiwípoʔnɪnɪrɪ mɪkʷɪpɪ nánt uréwəpɪyɪrɪ mɪnɪ níróa urɪ nerná re urayɪnɪnɪgɪnɪ, “Ámá ʔisasoyɪ rɪnɪnɪ ro, nionɪ wáʔ seararɪnáo, o aʔ ámá yeáʔʔ neayimɪxemeánɪfá nánt arɔʔwayá xwáʔ piaxɪʔyo dánt iwíaronɔʔyɪ rarɪŋwáorɪnɪ.” urayɪnɪnɪgɪnɪ.

4E nuririjipimi dánt Judayí wíyo dñj ukintimixtagí ayí dñj “Neparini.” niwipimóniri nánt Jisasomí dñj níwíkwíroro Poro tñi Sairaso tñi nawíní níkumixiníro Grikíyí Gorixomí wáyí níwiro nánt yayí umearigáyí obaxí tñi aní apimí seáyí e nimóniro

menhweagáwayá apíxí wíwa t́nì enì d́nǝ́ n̄wíkwíro nánì awaúmi n̄kum+x̄nayiro yaríná

⁵ Judayí Jisasomì d́nǝ́ m̄wíkwírófáwa awaúmi s̄pí d́nǝ́ n̄wíaiwiro nánì n̄wíáp̄n̄mearo re eḡawix̄n̄i. Makerfá im̄ixariḡe d́n̄i áamá s̄píyí wa Poromì t́n̄i Sairasomì t́n̄i wíkwí n̄wón̄i m̄ix̄ wíp̄r̄i nánì s̄m̄f̄ráxwíró n̄wiemero ayí r̄íxa íkwíkwier̄ n̄ga uro wíkwí n̄wóga uro yar̄n̄agfá n̄wín̄i n̄wír̄imeám̄i anǝ́ apimì áwín̄im̄i n̄ipuróná m̄ix̄f̄n̄i n̄ép̄m̄ixamóa n̄ipuro Poro t́n̄i Sairaso t́n̄i anǝ́ Jesonoyáiwám̄i r̄fá n̄wean̄j̄n̄i e nánì nuro awaúmi áamá neḡf̄ anǝ́ r̄ipimì n̄weaḡf̄ȳf̄yá s̄n̄w̄f̄ an̄iḡe d́n̄i xwír̄ix̄f̄ oumeaneȳn̄i anǝ́ iwám̄i p̄r̄f̄ íkwieám̄i n̄era n̄ipáwiro

⁶ awaú nánì p̄fá n̄meḡn̄i nánì Jesonomì t́n̄i Jisasomì d́nǝ́ n̄wíkwíro nánì xex̄r̄f̄meá imóniḡfá wam̄ t́n̄i f̄á n̄xero anǝ́ apimì d́nǝ́ gap̄manowa t́n̄i e nánì n̄rop̄em̄i nuróná r̄faiwá re n̄ra uḡawix̄n̄i, “Áamá anǝ́ xwíá n̄im̄n̄i ikwírón̄i n̄ȳo n̄weaḡf̄ȳf̄yá wígw̄f̄ yar̄iḡf̄ap̄i mé p̄n̄i owíar̄f̄poȳn̄i s̄p̄in̄i urek̄arariḡfáwa r̄íxa nene enì n̄nearek̄ar̄i ro yar̄n̄j̄o.

⁷ Awa Jesono num̄im̄n̄i xeḡf̄ an̄iwám̄i nánì n̄ipemeám̄i un̄j̄owar̄n̄i. Awa n̄w̄f̄ ikax̄f̄ neḡf̄ m̄ix̄f̄ ináȳf̄ Sisao r̄n̄j̄p̄i n̄wíaiwiro xeḡf̄ b̄i n̄era nuro re rar̄iḡf̄awar̄n̄i, “Seḡf̄ m̄ix̄f̄ ináȳf̄ Sisao, ayí sur̄f̄m̄á m̄ix̄f̄ ináȳor̄n̄i. Wo om̄i seáȳf̄ e wimón̄i n̄j̄o xeḡf̄ ȳo Jisasor̄n̄i.” rar̄iḡf̄awar̄n̄i.” r̄faiwá e n̄ra nuro

⁸ áamá e ep̄f̄oȳf̄ eḡf̄ȳf̄ t́n̄i anǝ́ apimì d́nǝ́ gap̄manowa t́n̄i ayí r̄faiwá e rar̄n̄j̄agfá ar̄fá n̄wíro s̄m̄f̄ n̄rón̄i wíkwí n̄wóga n̄wíáp̄n̄mearo

⁹ gap̄manowa xwír̄ix̄f̄ num̄f̄asáná Jesonowa ám̄i ax̄f̄p̄i b̄i mepa ōepoȳn̄i n̄igw̄f̄ b̄i nurápiro wár̄iḡawix̄n̄i.

Poro t́n̄i Sairaso t́n̄i Beriayo eḡf̄p̄i nán̄r̄n̄i.

¹⁰ Sfá ayimì ár̄fwiyimì Jisasomì d́nǝ́ n̄wíkwíro nánì xex̄r̄f̄meá imóniḡf̄ȳf̄ Poromì t́n̄i Sairasomì t́n̄i f̄á x̄r̄ip̄r̄ix̄n̄i r̄íxa anǝ́ Beria r̄n̄j̄p̄im̄i nánì éf̄ urowár̄agfá awaú nuri anǝ́ apimì n̄r̄emoríná Judayíá rotú anǝ́ e m̄r̄n̄j̄iwám̄i n̄ipáwiri xwíȳfá yaȳf̄ neainar̄n̄j̄p̄i wáf̄ ur̄iḡf̄isix̄n̄i.

¹¹ Judayí Beria n̄weáȳf̄ —Ayí Judayí Tesaronaika n̄weaḡf̄ȳf̄ yap̄i mimón̄i n̄j̄o. D́nǝ́ p̄r̄an̄j̄f̄ eȳroar̄iḡf̄ȳf̄ en̄aḡf̄ nánì seáȳf̄ e wimón̄i n̄j̄o. Ayí s̄m̄f̄ n̄xead̄f̄p̄en̄i “Xwíȳfá Poro nearar̄n̄j̄p̄i ar̄fá owianeȳi.” n̄wimón̄i sfá ayí ayo re n̄iyaiwiro, “O nearar̄n̄j̄p̄i, ayí B̄ikwíȳo n̄r̄n̄i ean̄j̄p̄i t́n̄i nepa x̄xen̄f̄ r̄fá imón̄i n̄j̄o?” n̄iyaiwiro B̄ikwíf̄p̄i f̄á n̄r̄oá uro p̄fá n̄m̄era uro neróná

¹² obax̄f̄ wí Jisasomì d́nǝ́ wíkwíro Ḡr̄ik̄iȳf̄ anǝ́ apimì d́nǝ́ seáȳf̄ e imóniḡf̄ȳf̄ wí ox̄f̄ t́n̄i apíx̄f̄ t́n̄i enì d́nǝ́ wíkwíro yaríná re en̄in̄iḡn̄i.

¹³ Judayí Tesaronaika n̄weaḡf̄ȳf̄ xwíȳfá r̄ip̄i, “Beriayo enì Poro xwíȳfá Gor̄ixoyá wáf̄ urar̄n̄i.” r̄n̄ar̄n̄j̄aḡf̄ ar̄fá n̄wíro re eḡawix̄n̄i. Anǝ́ apimì nánì nuro áamá e d́nǝ́f̄ȳf̄ Poromì m̄ix̄f̄ ow̄ipoȳn̄i s̄m̄f̄ráxwíró wiemeáná áamá obax̄f̄ r̄íxa ep̄f̄oȳf̄ nero wíkwí n̄wóga wíáp̄n̄imeaḡf̄awix̄n̄i.

¹⁴ Áamá obax̄f̄ r̄íxa ep̄f̄oȳf̄ nero wíkwí n̄wóga wíáp̄n̄imear̄n̄j̄agfá Jisasomì d́nǝ́ n̄wíkwíro nánì xex̄f̄xex̄r̄f̄meá imóniḡf̄ȳf̄ s̄n̄w̄f̄ e n̄wín̄i re eḡawix̄n̄i. Apax̄f̄ mé Poromì raw̄irawá t́n̄i e nánì éf̄ urowár̄iḡawix̄n̄i. Poromì raw̄irawá t́n̄i e nánì éf̄ nurowár̄i ro Sairaso t́n̄i Timotio t́n̄i s̄n̄i e n̄wean̄j̄á

¹⁵ áamá Poromì éf̄ n̄m̄íga úf̄áȳf̄ om̄i sfá obax̄f̄ȳo n̄m̄era núf̄asáná anǝ́ Aten̄is̄iȳf̄ r̄n̄j̄p̄im̄i n̄r̄emoro e d́n̄i wáraúáná o ám̄i sekax̄f̄ re urowár̄n̄j̄n̄iḡn̄i, “Sairaso t́n̄i Timotio t́n̄i nion̄i t́n̄i e nánì b̄ipax̄f̄ imón̄j̄ánáȳf̄, an̄f̄n̄i b̄is̄ix̄n̄i.” urowáráná om̄i e n̄wár̄im̄i uḡawix̄n̄i.

Poro Aten̄is̄i d́n̄i wáf̄ ur̄n̄j̄f̄ nán̄r̄n̄i.

¹⁶ Poro Aten̄is̄i d́n̄i awaú nánì wen̄j̄f̄ ner̄i n̄n̄wear̄ná anǝ́ apimì mimón̄f̄ n̄w̄fá imón̄j̄f̄ȳf̄ —Ayí xop̄aíkḡf̄ x̄xeḡf̄n̄i áamá im̄ix̄iḡf̄ȳf̄r̄n̄i. Ayí aga ayá wí am̄i am̄i n̄im̄n̄i éf̄ nurár̄ara un̄j̄aḡf̄ n̄wín̄i nánì s̄m̄f̄ n̄rón̄im̄i nemer̄f̄ná

¹⁷ Judayíá rotú an̄ȳo n̄ipáwiȳir̄i ayí t́n̄i ém̄á Gor̄ix̄o nánì d́nǝ́ moar̄iḡf̄ȳf̄f̄ t́n̄i xwíȳfá r̄n̄i sfá ayí ayo makerfá im̄ixariḡe nánì nuayir̄i áamá o em̄éiná e r̄owap̄iḡf̄ȳf̄f̄ t́n̄i xwíȳfá r̄n̄i n̄era nur̄f̄ná

¹⁸ áamá ur̄ewap̄iyar̄iḡfá Epikurian̄iȳf̄ r̄n̄iḡfá wa t́n̄i S̄it̄oik̄iȳf̄ r̄n̄iḡfá wa t́n̄i Poro t́n̄i x̄im̄ix̄m̄f̄ xwíȳfá r̄n̄iḡfawix̄n̄i. O wáf̄ nur̄f̄ná Jisaso nánì ur̄ir̄i áamá xwár̄ip̄ayo d́n̄i wíáp̄n̄imeap̄r̄fá nánì ur̄ir̄i yar̄n̄j̄aḡf̄ nánì wa peaȳf̄ n̄wian̄i re r̄iḡawix̄n̄i, “Áamá xwíȳfá r̄irowíar̄f̄ emear̄n̄j̄ ro p̄i xwíȳfá near̄im̄n̄i r̄fá rar̄n̄i?” r̄i ro wa “O an̄f̄nam̄i d́nǝ́ n̄w̄fá imóniḡfá áamá anǝ́ m̄id̄án̄ȳf̄yá nánì near̄im̄n̄i r̄fá rar̄n̄i?” r̄i ro nero

¹⁹⁻²¹ om̄i n̄wír̄imeám̄i nuro —Áamá Aten̄is̄i d́nǝ́f̄ȳf̄f̄ t́n̄i áamá anǝ́ m̄id̄án̄j̄f̄ anǝ́ apimì ur̄n̄iḡf̄ȳf̄f̄ t́n̄i k̄ik̄ifá b̄i mé an̄j̄f̄ m̄in̄f̄ p̄i p̄i xwíȳfá s̄n̄j̄f̄ r̄in̄f̄p̄i ar̄fá wiro áwan̄j̄ ur̄i ro

yaníro nánini yarigfáyíriní. Ayí omi níwírimeámi nuro Ariopagasiyi riniñpámi dání xwiyá réwapínarigé nání níwírimeámi nuro re urigfawixíni, “Xwiyá sñí joxí wáf neararínjipi nene pírániñj arfá nísirane níjfa imónani nání áwanj nearei. Ayí rípi nání rírarínjwini. Xwiyá joxíyá nínearfá nene síní arfá níwíarínjwápi rarínjagi nání xwiyá mǎkǎpi nání níjfa imónani nání rírarínjwini.” uríagfa

²² Poro Ariopagasi tñí e dání éf nírómáná re urínjigini, “Atenisi dǎñfýné, segí njwá imónínjipi nímeróná awayini ayá tñni wéyo umearínjagfa sñwí seaniñini.

²³ Ayí rípi nání seararínini. Xámí nioní anj rípiimi nemei segí njwá éf nurárara unínjyo —Ayo seyíné yarínj níwiro seáyí e umearígáyorini. Ayo pírániñj sñwí mí nómixa nurfáa wínfaniñini. Éf urárarínj bimi rfwamínj rípi ‘Njwá nene majfáa nánirini.’ eánínjagi wínfaniñini. Ayínání njwá seyíné majfáa nimóniro aiwí yarínj níwiro seáyí e umearígfo nání áwanj bí osearimíni.

²⁴ Njwá xwáa ríri nírimíni imíxiri amípi níni arími enjýí imíxiri enj, o anjnamí tñni xwáfárimí tñni Ámínáo seáyí e wimónínjo enjagi nání dínj re yaiwipaxí mimónini, ‘O anj nanjwí rídiyowá yanfáa nání negí wé tñni mǎrarínjwáyo njwearínjirini.’ dínj e yaiwipaxí wí mimónini.

²⁵ Xewanínjo áma níyoní wigí dínjipi síxí umímori sñí nimóniro anj upaxí imónipíri nání wimíxiri amípi níni áma nípíri nánirani, yínipíri nánirani, wimíxíyiri yarínjo enjagi nání rípi ení yaiwipaxí mimónini, ‘O amípi wí nání dǎwí ikeamónarínjagi nání negí wé tñni aríra wipaxorini.’ Dínj api ení yaiwipaxí wí mimónini.

²⁶ Njwá o xewanínjo re níyaiwiri, ‘Áma gwí arí ari e e njweapíríarini. Gwí arí ari xífáíwa xírípírfína íná íná imónínfáriní.’ níyaiwirí anjíní neyíróarímáná áma ná woní imíxarínjipimi dání áma gwí wírí wíri níni nimóga bínjwáriní.

²⁷ Áma gwí arí níni xewanínjo nání pfa néra nuro ámírínj níneróná sñwí wínimeapírífa nání xfo enj api e enjirini. E nerí aí o nene xíxegíni njweanwá gene gene tñí e dání ná jfami mǎneaimónini.

²⁸ Ayí rípi nání seararínini. Segí soríxowa aí re rigfápi, ‘Nene ení Njwáa neameanenerini.’ rigfápi tñni xixeni nene enj eánínj oyáyo dání imónirane njwearane anj emerane yarínjwini.

²⁹ Nene Njwá o neameanene imónínjagwi nání dínj re míyaiwipa oyaneyí, ‘Nepa Njwá imónínjo imónínjipi, ayí ámaéne dínj nímorane wé tñni xopaikígí imónínj njwá sínjáyo dání imíxarínjwápirani, sínjá goríyo dání imíxarínjwápirani, sínjá sirípáyo dání imíxarínjwápirani, sa apfínj rífa imónini?’ míyaiwipa oyaneyí.

³⁰ Ayínání Njwá o —O Goríxorini. O áma xámí o nání majfáa nero wigí njwáfápiní níméra bígfápi nání peá nímori kíkífa níwia níbiri aiwí agwí áma amí gími njweagfá níyoní re neararini, ‘Segí fwi yarigfápi nání rfwími nímamoro sanínj nimóniro njweapoyí.’ neararini.

³¹ Ayí rípi nání e neararini. O sfá wiyimi áma xwáa ríri nírimíni njweanwáyo xwiyá pírániñj níneamearírfáa woní woní negí yarínjwápi nání yarínj imímí neainfa nání ríxa rárínjirini. Nene xwiyá neamearínfo ení ríxa rípearínjirini. Nene ‘Rípearínjo, ayí orfani?’ yaiwianfáa nání o péo ámi sñí nerí owiápfínimeaniri enj síxí weámíxána wiápfínimeanirini.” Poro e uráná re enjigini.

³² Áma e awí eánigfáyí Poro xwiyá “Xwárfáyo dání wiápfínimeanirini.” ríagi arfá níwiróná wí ríperírfí wigfawixíni. Wí “Xwiyá joxí neararínjipi rfwéná ámi bí tñni arfá sianfwaríni.” urigfawixíni.

³³ E uráná Poro réwapínarigé dání pñni níwíarími úagi aí

³⁴ áma wí —Oxí wo xegí yof Dalonistasoyí riniñjorini. O Ariopagasi dání réwapínarigfáyí worini. Apíxí wí xegí yof Damarisiyí riniñjirini. Áma ámi wí ení nawínirini. Ayí omi níkumíxíni nuro jisasomi dínj wíkwírogfawixíni.

18

Poro Koriníyo nínjwearfáa enjpi nánirini.

¹ Poro e nemi Atenisi pñni níwíarími anj yof Koriní riniñjipimi nání nuri e

² níréómáná áma Judáy wo —Xegí yof Akwiraoyí riniñjorini. Xínái Podasi píropenisfyo dání xiriñjorini. Xiepi xegí yof Pírisirairini. Romíyí míxí ináyí Kírodiaso Judáy anj apimi njweagfá níyoní sekaxí re urínj enjagi nání “Romí anj rípiimi dání pñni níneawiárimí úfírxíni.” urínj enjagi nání ayaú Itari píropenisfyo pñni níwíarími Koriní nání sñí bígfáyaurini. Ayaúmi Poro níwíearí

³ nígwí omínj o yarínjipi ayaú ení yarigí enjagi nání ayaú tñni nawíni nínjwearo senfá anj pákipírífa nání imímíxími nero nínjwearóná

⁴ Poro Sabaráfá ayí ayo Judayíyá rotú aníyo nání nuri ayí tñi Gírikíyí tñi ení re owípimóníri, “Xwíyá Goríxoyápmi dání Jisaso nání neararínípi neparíní.” owípimóníri ayí tñi nawíní rotú aníyo dání xwíyá xím:xímí níníro rínayigíawixíní.

⁵ E néra nuríná Sairaso tñi Timotio tñi Masedonia píropenísíyo dání nábíri Poromí wímeááná o xegí nígwí omíní yarinípi pñi níwíarímáná Sabaráyoni marfát, sfá ayí ayo Judayí tñi e nání nuayirí píraníní uréwapíyiminíri neríná woákíí re wíayíníniginí, “Ámá yeáyí neayímíxemeanfá nání aríowayá xwíá píaxíyo dání iwíaronfóyí rariníwá, ayí Jisasoníri.”

⁶ E urayaríná ayí ríxa xíxewíámí nuríro ikayíwí uráná Poro xegí iyíá nípiríri síkí xénínípi pírfí wíakímí yáriníniginí. Pírfí wíakímí níyáirí re uríníniginí, “Seyíné anánáyí sewaníníyíné rfá meáriníyo dání anínípfáriní. Seyíné arfá múníaríníagfá nání nioní wí níxímeapaxímaní. Agwí nioní seyíné pñi níseawíarímí ríxa émáyo wáf urímíníri riwoní waríníri.” uráriníniginí.

⁷ E nurárimo pñi níwíarímí nurí aní amá woyá —O xegí yofí Titiasí Jasítasoyí ríníjoríní. Goríxo nání wáyí níwírí nání yayí umearíní woríní. Xegí aní Judayíyá rotú aníyo dání oríwámí dání múníníjoríní. Oyá anjwámí nání nuri e dání xwíyá uraríná re eníniginí.

⁸ Judayí wo —Xegí yofí Kírísípasoríní. Judayíyá rotú aníyo awí eánarígíáyo seáyí e umeñweanórní. O tñi amá o xegí anjwámí wearígíáyí tñi Poro urarínípi arfá níwíro Jisasoní díní níwíkwíróro émáyí Koríní ñweagíáyí obaxí ení arfá níwíro díní wíkwíróro wayí mearo yaríná

⁹ sfá wíyímí Ámínáo re eníniginí. Poromí oríná nupáirí re uríníniginí, “Joxí wáyí múnínípa oení. Xwíyá nioní nání joxí nura warínípi pñi níwíarí sñi aníní nura úríxíní.

¹⁰ Ayí rípi nání ríraríníní. Nioní joxí díní ríkíkayonagí nání amá múní sífápmi dání wí ríníní sinínfámaní. Ámá aní rípmi nioní díní níwíkwírfáriní nání nígí imóníníyí obaxí enagí nání ríraríníní.” urágí nání

¹¹ o aní apímí níjwearí Goríxo nání nuréwapíya waríná emá 18 múroníniginí.

¹² Judayí Koríníyo ñweagíáyí, Romíyí wo xegí yofí Gario pírimíáo nímoníri Gírikíyí píropenísí e meñweanáná, Judayí díní axípi tñíní nímoníro níwíápnímearo Poromí xwíyá umeáraneyíníro wáf pírimíá Gario xwíríxí umearíníe nání nímeámí nuro

¹³ Poromí nuxekwímoro re urígíawixíní, “Ámá ro amá Goríxomí yayí numeróná ñwí ikaxí rínínípmi níwíákiro xegí bí nero éríxíníri díní xenwámíní ukínímíxaríníoríní.” urágíá aí

¹⁴ Poro ríxa maní exoámíníri yaríná pírimíá Gario Judayí ayo re uríníniginí, “Poro fíwí éfí síjwíríyí, ríkíkírfó éfí síjwíríyí, nioní re yaiwímíníri éaríní, ‘Ámá rowa uxekwímoarígíápi arfá níwíríná, ayí ananíríní.’ yaiwímíníri éaríní.

¹⁵ Soyíné uxekwímoarígíápi, ayí xwíyá tñi yofí tñi segí ñwí ikaxí eánínípmi dání rínínípi nání o tñi múní rínaríníagfá nání segípi xwíyá nímxíro eyírópoyí. Nioní ‘Xwíyá apí oseayíroimíní.’ múnímonaríní.” nuríri

¹⁶ xwíríxí umearíníe dání múnídamí wíowáraparíná amá wí re egíawixíní.

¹⁷ Judayí wígí rotú aníyo awí eánarígíáyo seáyí e umeñweanómí —O xegí yofí Soténisoríní. Omí fá níxero pírimíá Gario xwíríxí umearíníe múnídaníe iwaní mépearíníagfá aí o díní sípi wí níwí kíkíí eníniginí.

Poro amí Siria píropenísíyo nání nuri Adiokíyo rémoní náníríní.

¹⁸ Poro sñi sfá ayá wí e níjweanísáná amá e dání Jisasoní díní níwíkwíróro nání xexírfímeá imóníníyá yayí níwíarímó Siria píropenísíyo nání úmíníginíri sípíxí womí nípxemoáníri Pírísirai tñi Akwírao tñi ení nawíní nípxemoáníri o tñi nuro Poro Goríxomí díní níwíkwíróro nání ñwíá ñweanípi nání aní xegí yofí Segíria rínínípmi dání dáfá nírónrí

¹⁹ ríxa aní Epesasi rínínípmi níréromo Poro ayaúmí aní apímí níwárimí Judayíyá rotú aní e múníníjwámí nání nuri nípáwírí ayí tñi xwíyá nírníro

²⁰ ayí “Joxí sñi bí tñi níjweámoxí úríxíní.” neaimónaríní.” urágíá aíwí o “Ananíríní.” múnímoní

²¹ yayí níwíarímí nuríná re uríníniginí, “Goríxo níwímónírfínáyí, nioní ananí amí re seaiménapímírfáriní.” nurárimí nuri sípíxíyo nípxemoáníri Epesasi pñi níwíarímí nuri nuri nuri

²² sípíxo ríxa aní Sisaria rínínípmi iwíékínímeááná Poro nayoámínímeámí Jerusaremí nání níyírí Jisasoyá síyíkí imóníníyá yayí níwíára nímúroairí aní yofí Adiokíyo níréromo

²³ e sáá wí nínweanísáná píní nìwíarími nuri xwíá yó Garesia ríníri Pírigia ríníri enje —Ayí xío xámí wáf urímenjeríní. E nípúríná áamá Jisasomí díní wíkwíroarigíáyo xwíyá ámí bí t́níní nuri rí ení sǐxí nìweámíxára múronínigíní.

Aporoso Epesasíyo t́níní Koríníyo t́níní dání uréwapíyíní náníníní.

²⁴⁻²⁵ Judayí wo —Xegí yó Aporosoríní. Aní yó Arekísadíría dání xiríní woríní. Xwíyá níríríná nenwíperí émf sáimí rarinjoríní. Bíkwi Goríxoyáyo níríní eánínípi nípíní aumaúmí iníjoríní. Óf Ámínáomí xǐdípaxíyí nání píráníní uréwapíyígíto enjagí nání ámayo Jisaso nání uríri píráníní uréwapíyírí neríná sǐmf nìxeadípéníri uréwapíyarínjoríní. E nerí aí wayí Jono umeaiagípi náníní nǐjǐá imónínjoríní. O Epesasíyo nírémorí

²⁶ Judayíá rotú aníyo iwamífo nípáwírí ayá igígí mé xwíyá Goríxo nání urarínjagí aí Pírísirai t́níní Akwirao t́níní o apíní nání rarinjagí arǐá nìwiríná omí nìwirímeámí nuri óf Goríxomí xǐdípaxíyí nání bí, o sǐníní majǐá enípi nání áwaní nuri ámí bí t́níní píráníní uréwapíyígísisíní.

²⁷ Aporoso “Nioní Gíríkíyí píropenísíyo nání úimígíní.” wimónáná áamá Epesasi dání Jisasomí díní nìwíkwíroro nání xexírímeá imónígíyí omí díní sǐxí numímowáíro payí bí nearo Gíríkíyí píropenísíyo nweagí Jisasomí díní wíkwíroarigíáyí nání ríwamíní re eagíawixíní, “Ámá ro seaimeááná yayí t́níní nípemeámí úíríxíní.” Ríwamíní e nearo wiowáraná o nuri e nírémómáná áamá Goríxo wá wianarínjagí nání Jisasomí díní wíkwíroarigíáyo xegí nuréwapíyírínípi dání arǐá nìwiríná arǐá bí onímíápi mǐwínínigíní.

²⁸ Ayí rǐpi náníníní. O áamá obaxí sǐjwí anígíe dání Judayí xenwí nímoro rarígíyí t́níní xímíxímí níníro níríníroná o Bíkwi Goríxoyáyo dání mǐníní nírórí “Ámá yeáyí neayímíxemeaníá nání aríowayá xwíá píaxíyo dání iwíaroníoyí rarinjwáo, ayí Jisasoríní.” nuri ríná xwíyá mímúropaxí imónínípi nuri xórórí bí onímíápi mǐwínínigíní.

19

Poró ámí Epesasíyo nírémorí e dání ení náníníní.

¹ Poró, Aporoso sǐníní aní yó Koríníyí rínínípi nweanáná, o d́wíní eními áwínímí nípumáná ámí aní yó Epesasíyo nírémorí Jisasomí xǐdarígíá wíyo nìwímearí

² yaríní re wínínigíní, “Soyíné Jisasomí díní wíkwíróáná kwíyí Goríxoyápi seaímeanjónérani?” urǐagí awa re urígíawixíní, “Xwíyá re rínínípi, ‘Goríxoyá kwíyí bí nweaní. rínínípi aí rínarínjagí sǐníní arǐá bí mǐwínjwáoneríní.” urǐagí

³ o re urínínigíní, “Wayí nímearóná pí wayí meagíoyínéríní?” urǐagí awa “Wayí Jono umeaiagípi axípi meanjwáoneríní.” urǐagí

⁴ o re urínínigíní, “Wayí Jono umeaiagípi, ayí áamá re oyaiwípoyníri umeaiagípiríní, ‘Ámá ayí wígí f́wí yarígíápi ríwímíní mamófáyírání?’ oyaiwípoyníri umeaiagípiríní. O ámayo wayí apí numeairíná re uragíríní, ‘Ámá nioníyá ríwíyo bíníomí díní wíkwírófíxíní.’ O e urago, ayí Jisaso nání uragíríní.” urǐagí

⁵ awa Poró e urǐpi arǐá nìwíro wayí áamá Ámíná Jisasomí díní nìwíkwíroríná mearígíápi meagíawixíní.

⁶ Wayí apí meááná Poró wé seáyí e wíkwíaráná re enínigíní. Kwíyí Goríxoyápi áamá awamí wainínínigíní. Kwíyípi waináná awa xwíyá mǐkfí apí apímí dání ananí ríro wá rokíamoorígíáníní ríro egíawixíní.

⁷ Ámá e egíáwa nowaní wé wúkaú síkwí waú awaríní.

⁸ Poró aní apímí nínweaní Judayíá rotú aníyo nípáwírí ayá bí mé xwíyá nura nuri áamá ayí re owípímóníri, “Ayí áamá Goríxo xío xegí xwíoxíyo mímíeámí nerí umejweaníápi nání áamá ro neararínípi, ayí neparíní.” owípímóníri nurenjwípea nuri nweanáná emá waú wo ríxa nímúrómáná enáná

⁹ Judayí wí díní wakísí níníro Poró rarinjípi pírí nìwíakíro áamá obaxí epíroyí egíá sǐjwí anígíe dání óf Goríxo t́níní e nání iníníyí nání Jisasomí xǐdarígíáyí nání ikayíwí raríná o ayo píní nìwíarími nuri áamá Jisasomí díní nìwíkwíroro nání wíepísaríní wíníní imónígíyo nìwirímeámí xío t́níní nawíní nuro sáá ayí ayo aní xwíyá réwapínarígíá Tíranasoyáiwámí dání nurenjwípea unínigíní.

¹⁰ O e yarínjagí nání áamá Judayíraní, Gíríkíyíraní, Esia píropenísíyo nweagíáyí níní Poroyá maníyo dání xwíyá Ámínáo nánípi arǐá wíaríná xwíogwí waú múronínigíní.

Sipaomí xewaxowa imífo mǐxí ounáínowáraneyíníro egíá náníníní.

¹¹ Poró Goríxoyá díní t́níní emímí xegí bí áamá sǐjwí mǐwínarígíá imónínípi yarínjagí nání

¹² irikwífrani, roarixfrani, o kwífrinarinípi áamá nurápiimi nuro áamá simixí yariigíáyí tñí e nání nmeámi úaná simixí ayí píni wiáriti áamá imfó dñí xixéorariñyí tñí e nání nmeámi úaná imfó píni níwiáriti uri yagíriti.

¹³ Judayí aní wí e wí e nemero “Imfó mixí umáinipaxonerini.” rinariigíáyí wí re yagíarini. “Imfó áamá romi xixéorariñyí mixí umáinowáraneyi.” niyaiwiro iwamfó yof Jisasoyáyo dání mixí umáinowáranero neróna imfóyo re nura wagíarini, “Nioni yof Poro wáf nearariño, Jisasoyi rininomi dání rirariñagi nání áamá xixéorariñí romi píni níwiáriti ui.” nura nuro nemerina

¹⁴ Judayíya apaxípaniní imóniní xwé wo —Xegí yof Sipaoyi rininorini. Omi xewaxowa wé wíwini dání waú imónigíáwa eni axípi e yaníro yariná

¹⁵ imfó awa urarigíto re uriniginini, “Nioni anani Jisasomi mí ómixiri Poro nání nijá imóniri enagi aiwi soyíne goyínérini?” urána re eniginini.

¹⁶ Áamá imfó dñí xixéorariño nimawiri nixeamomeri awami xopírarí wíaná rininí xaiwí winíagíta aní iwámi dání éf nuróna aikí urírfáwa ugíawixini.

¹⁷ Aní iwámi dání éf nuróna aikí urírfáwa úfáyí nání áamá Judayífrani, Gírikíyífrani, Epesasi jweagíáyí níni arfá níwiáriti nání wáyí níkáriníro Áminá Jisasoyá yof nítróna seáyí e numero

¹⁸ Jisasomi dñí wíkrófáyí obaxí wí níbayiro wigí yariigíápi waroparí wiro wáf urókiamóniroyi

¹⁹ wigíyí obaxí wí ayá xixegíni yariigíáyí wigí ikayíwí siñwí winaxífwaniginiri bíkwíyo jwirárininíyí nmeámi níbiro áamá níniyá siñwíyo dání rfá níkeaárimána nígwí bíkwí rfá íkeaárfápi bí neróna tariigíápi ífá níroróna níni K50,000 imónimiri éagi winígfawixini.

²⁰ Api nípiní nimóga warína xwiýá Ámináo nánipi suríma mimóní wí e wí e siní xwé nírga emearinagi nání áamá ámi ámi ayá wí kumíxinayigíawixini.

Epesasi jweagíáyí simímiákwí nero egíá nánirini.

²¹ Api ríxa nimónimána enána Poro Górixoyá kwíyípimi dání re yaiwiniginini, “Nioni nuri Masedonia píropenisíyo áwinimi uri Gírikíyí aníyo áwinimi uri níyárimoni Júsaremi nání úmiginini.” E níyáwinína re riniginini, “Nioni ríxa Júsaremiyo nání nuri nírémorfnáyí e dání wí e nání xámi mupaxí nimóniri nuri aní Romíyí rininípimi siñwí winífmiginini.” níriti

²² áamá xfomi seáyí wiariigíáwumi —Egí yof Timotiomi tñi Erasitasomi tñi awaumi Masedonia píropenisíyo nání nurowáriti aí o siní ámi bí tñi Esia píropenisíyo jweanána

²³ áamá níwiápinimearo óf Górixomi xídarigíáyí nání mixí nírinowieánirína simímiákwí onímiápi megíawixini.

²⁴ E egíiná áamá wo —Xegí yof Demitriasiroini. O xegí nígwí omíní nerína amípi sínjá siripá tñi imixarigíápi yariníyí worini. Esia píropenisíyo jweáyí wigí jwáfá xwépi —Api xegí yof Atemisiyí rininípirini. Api wigí aní rídiyowá yariigíáwumi éf urárininípiní imóninípi siripá tñi wigí jwáfá onímiá bia anani nmeámi nuro wigí aní xixegíniyo típírfá nání imixarigíáyí worini. Áamá omíní xfo yarinípa axípi neróna nígwí onímiá meariigíámani.

²⁵ O áamá omíní xfo yarinípa axípi yariigíáwumi tñi áamá omíní xegí bí onímiápi yariigíáwumi tñi awí neaáriti re uriniginini, “Gí áamáoyíne, soyíne nijáriti. Omíní none yariníwá rípi nánini nígwí wí míneamúroarinini.

²⁶ Áamá Poroyi rininí negí aní Epesasiyoni marfái, negí Esia píropenisíyo nimíni eni yarinípimi soyíne siñwí winíro arfá wiro yariigíarini. O áamá wigí jwáfá ífá xirariigíá imóninípi rfwí oumópyiniri nerína re urinorini, ‘Jwáfá áamá wé tñi imixarigíápi nepaxiní mimónini. Mimóní jwáfáriti.’ E urarinagi nání áamá obaxí arfá níwiro jwáfá nene imixaríwápi ríxa rfwí umogíarini.

²⁷ None o rarinípi xe oriniri siñwí níwiníranénáyí, nígwí omíní none nerane nígwí míneamúroarinípi peayí wianípaxí imóninípiní marfái, rípi eni imóninífarini. Aní rídiyowá yariníwáiwá, negí jwáfá Atemisiyí rininípi nání míriníniwá nání eni peayí níwianíro ‘Sípíriti.’ rípaxí imóniri jwáfá apíxí imóniní í, áamá Esia píropenisí tñi jweagíá níni tñi xwáfá nimíni jweagíáyí tñi yayí umearigíí eni suríma nimóniri xwáfá iverí enífarini.” uríagi

²⁸ awa arfá níwironá wíki bí ayíkwí míwóníagi ení tñi rfáiwá re níra ugíawixini, “Epesasi jweanwaénéyá jwáfá Atemisípi, ayí seáyí e imóninípirini.” níra nuro

²⁹ aní nípiníni rfáiwá rírowiámí níga nurína áamá níni re egíawixini. Wáf áamá awí eánarigíe nání nawíni xwamiání néra mífí nuro áamá Masedonia píropenisíyo dání

Poro t́nɪ emearigfáwaú —Egí yof rowaúmi Gaiasoyi rɪnɪŋomi t́nɪ Arisítakasoyi rɪnɪŋomi t́nɪrɪnɪ. —Awaúmi fá nɪxero nɪropémi úaná

³⁰ Poro áamá wikí t́nɪ awí eánárigfe piyí fá xwíyí fá bɪ ourimɪnɪrɪ yaríná áamá Jisasomi x́fɔarigfáyí xe ounɪrɪ sɪŋwí mɪwɪnaríná

³¹ gapɪmaní Esia pɪropenisí ayo umenɲweagfá wa —Awa Poro t́nɪ nɪkumɪxɪnɪro emearigfáwarɪnɪ. Awa xwíyí fá Poro nánɪ nurowárɪróná re urayigfawixɪnɪ, “Aríkí áamá awí eánigfe nánɪ mupanɪ.” uraríná

³² áamá awí eánigfe dání xwamiání nero wa wigí bɪ nánɪ rɪro wa wigí bɪ nánɪ rɪro neróná arikikí nɪnɪro nánɪ áamá nápi arfá kwíkwíkwíkwí nero “Ayí rɪpɪ nánɪ awí eáníwaénerfani?” mɪyaiwipa nero

³³ wa Judayí wigí wo Arekísadaoyi rɪnɪŋo xwíyí fá rɪrimí onealɪnɪrɪ wáráná áamá e epíroyí egfáyí wí “Ayí o nánɪ awí eáníwaénerfani?” yaiwiaríná o re oyaiwípoyɪnɪrɪ, “Judayí rí fá apɪ neamearigfámánɪ.” oyaiwípoyɪnɪrɪ xwíyí fá ourimɪnɪrɪ nánɪ wé ówanɲ uyimɪnɪrɪ éfíyí re egfawixɪnɪ.

³⁴ Awa o Judayí wo enagɪ sɪŋwí mɪ nɪwómɪxɪro nánɪ nawínɪ axíná nɪrayiro ayá wí ríaiwá re nura ugíawixɪnɪ, “Epəsasi ɲweanɲwaéneyá ɲwíá Atemisiɲi, ayí seáyí e imónɪnɪ.” Anɲí miní e nɪra nuro nɪra nuro

³⁵ gapɪmanowayá payí weaiarɪŋo nɪbɪrɪ áamá epíroyí egfáyó pírí wiaíkímí nɪyárɪmáná re urɪŋɪnigɪnɪ, “Epəsasi ɲweagfóyíné, áamá wo sɪnɪ majfá re rimónɪnɪ, ‘Epəsasi ɲweagfáyí anɲ rɪdɪyowá yarigfíwá wigí ɲwíá xwé Atemisiyí rɪnɪŋɪpɪ nánɪ mɪrɪnɪŋíwá t́nɪ ɲwíá apɪ anɲnamí dání piérónapɪŋɪpɪ t́nɪ menɲweagfáyífɪnɪ.’ Áamá wo sɪnɪ majfá e rimónɪnɪ? Oweoi.

³⁶ Nionɪ searfá apɪ áamá wo ‘Ayí nepamanɪ.’ rɪpaxí mimónɪŋagɪ nánɪ soyíné nɪyopíyára oseauɪ. Úrapí mikárɪnɪpa époyɪ.

³⁷ Ayí rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. Áamá soyíné fá nɪxemi b́fá rowaú negí anɲ rɪdɪyowá yarɪŋwáiwámi dání amɪpɪ bɪ f́wí mɪmeapa eri negí ɲwíá imónɪŋɪ nánɪ ikayíwí aí bɪ mɪrɪpa eri éfíwaúrɪnɪ.

³⁸ Xwírixí nánɪ mimónɪpa neri gapɪmanowa xwírixí arfá wianɪro nánɪ mɪŋweapa renɲoi? Ayínánɪ Demitiriaso t́nɪ omɪŋí axípi yarigfáwa o t́nɪ nawínɪ kumɪxɪnigfáwa t́nɪ áamá womɪ xwíyí fá oumearanɪro nerónáyí, xwíyí fá umeararigfe nánɪ rɪxa nuro e dání xɪxe oxekwímonípayi.

³⁹ Soyíné xwíyí fá sɪnɪ wí t́gíáyíné enánáyí, xwíyí fá nánɪ śfá awí eánarɪŋwáíná dání ŕf́rɪxɪnɪ.

⁴⁰ Ayí rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. Agwí none éwapɪnɪwá rɪpɪ ḿkí mayí enagɪ nánɪ gapɪmanowa ‘Piyo dání awí neánɪro rɪrowiámí nɪnɪro sɪmɪmiákwí éoi?’ nearáná ‘Xwíyí fá ananɪ urɪpaxí imónanɪwɪnɪ.’ rɪseaimónarɪnɪ? Oweoi, rɪxa gapɪmanowa xwíyí fá neamearɪpaxí imónɪŋwɪnɪ.”

⁴¹ Gapɪmanowayá payí weaiarɪŋo e nurítsáná áamá e awí eánigfáyó xɪxegɪnɪ urowárɪpɪŋɪnigɪnɪ.

20

Poro áamɪ Masedonia Pɪropenisíyo emeri Gíríkíyí anɲyo emeri enɲ nánɪrɪnɪ.

¹ Áamá xwíyí fá rɪrowiámí nɪnɪro sɪmɪmiákwí yarigfá pínɪ nɪwiárɪro kíkí fá yaríná Poro áamá Jisasomi x́fɔarigfáyó xfo t́ŋfí e nánɪ “Eɪnɪ.” nurɪrɪ rɪxa báná enɲ rɪrémɪxí nɪwirí yayí nɪwiárɪmɪ Masedonia pɪropenisíyo nánɪ úmɪgɪnɪrɪ e dání pínɪ nɪwiárɪmɪ

² nurɪ pɪropenisí apímɪ áwɪnɪmɪ nɪpuríná áamá e ɲweagfá Jisasomi dɪŋfí wíkwírogfáyó enɲ rɪrémɪxí ayá wí nɪwiéra nɪpurí Gíríkíyí anɲyo nɪrémɪ

³ e ɲweanɲáná emá waú wo rɪxa nɪmúrómáná enáná rɪxa Siria pɪropenisíyo nánɪ úmɪgɪnɪrɪ sɪpíxí womɪ pɪxemoánɪmɪnɪrɪ éfíyí Judayí wí o nánɪ mekaxí rɪnarɪŋagfá nánɪ áamɪ dɪŋfí re yaiwɪŋɪnigɪnɪ, “Áamɪ Masedonia pɪropenisíyo nionɪ bɪŋáimánɪ oumɪnɪ.” nɪyaiwirí imanɪ nurí

⁴ áamá rowa enɪ o t́nɪ nawínɪ ugíawixɪnɪ. Wo Beria dánɲ Pírosomɪ xewaxo Sopataorɪnɪ. Áamɪ waú Tesaronaika dánɲ Arisítakaso t́nɪ Sekadaso t́nɪ awaúrɪnɪ. Áamɪ wo Debi dánɲ Gaiasorɪnɪ. Áamɪ wo Timotiorɪnɪ. Áamɪ waú Esia pɪropenisíyo dánɲ Tíkikaso t́nɪ Tíropimaso t́nɪ awaúrɪnɪ.

⁵ Awa nionɪ t́nɪ Poromɪ t́nɪ xámɪ nɪyeamearo Tírowasi dání yawawi nánɪ wenɪŋí nero ɲweanɲáná

⁶ Judayí Goríxo múronɲyi nánɪ dɪŋfí mopírɪ nánɪ śfá biśkerfá yisí mayí nɪmɪxɪro narigfáyí rɪxa pwéáná yawawí Piripai e dání pínɪ nɪwiárɪmɪ nurai sɪpíxí womɪ

nípíxemoánirai nínjwearai sfá ríxa wé wú yeamúróáná awami Tírowasiyo níwímearei e njewaná sfá wé wúmi dánj waú neamúronínigini.

Yutikaso piyomi Poro sinj imixinj nánirini.

⁷ Sadéyo nene aiwá nírane rosapá imixirane yani nání awí neániranéná Poro amá e dánj awí eánfáyo xwíyá nuríná “Wáriná ríxa anj úmíginí.” níyaiwirí nání xwíyá aníj miní xwíá nímírí níra nurí ríxa árwegí imónáná

⁸ anj awawá seáyí e ikwáronínj nene awí neánimáná xwíyá arfá wiarínjwáwami ramíx obaxí mǎxároáriníjagi ai

⁹ íwí síkínj wo —O xegí yof Yutikasorini. O pǎpǎwíyo níjweámáná Poro aníj miní xwíyá xwíá nímírí nura waríná arfá níwirí sá nífasí níyayísáná ríxa sá dínj mamó níweáriní re enínigini. Pákǎkǎ wǎxau wá ikwáronínj seáyí e enjowámí dání pírimioanínigini. Pírimioááná amá níwepíníro nímeáriná xwíámi píyí wenjagi meáagfa aiwí

¹⁰ Poro níwepínirí íwí síkíjomi seáyí e nupíkákwinírí nímkwíyínimáná re urínjínigini, “Seyíné dínj sípí níseaipani. Ámi sinj eníjoi.” nurími

¹¹ ámi nípeyirí ayí tǎnǎi nawní aiwá níkwírírí nínimáná ayí tǎnǎi xwíyá níriga núfasáná ríxa wá nǎga warínj tǎnǎi Poro pǎnǎi níwiárimí úagi

¹² ayí íwí síkínj o ámi sinj éagi nímeámi wigí anj e nání nuro dínj wá bí onímiápi mǎwónínigini.

Poro Tírowasiyo pǎnǎi níwiárimí Mairitasiyo nání unj nánirini.

¹³ Poro “Awa anj Asosiyi rínínjípimi nání sípíxíyo waríná nioní xwíáyo úmíginí.” níyaiwirí none sípíxí womí nípíxemoánirane Asosiyo nání nurane xfo nání wenínj nerí njewaníwá nání of neaimof enjagi nání none omí xámí numearane sípíxomí nípíxemoánirane Asosi nání nurane nírémoreane njewaná

¹⁴ Poro ríxa xwíáyo níbirí anj apimí neáimeááná o tǎnǎi nerímeánimí sípíxíyo nurane anj Mítrini rínínjípimi nírémoreane

¹⁵⁻¹⁶ e dání pǎnǎi níwiárimí nurane sípíxomí sá wenwáone pírinjwí Kaiosiyi rínínjípimi oríwámi dání ní múrorane ámi sá wenwáone pírinjwí Semosiyi rínínjípimi nírémoreane Poro nioní Esia píropenisíyo nírémore níjwearíná sfá ayá wí ní múronínjínirí re yaiwiárinínigini, “None anjíní nuranénáyí, sfá Judayeneyá Pedikosiyi rínínjíyi síní níwéfmí enjáná Jerusaremi rémoanfárfani? Ayínání Epesasi múróimíginí.” yaiwiárinj enjagi nání none Epesasi miwiékínímeá ní múrorane ámi sípíxomí sá wenwáone anj Mairitasiyi rínínjípimi rémonjwanínigini.

Poro Jisasoyá siyikí imónigíá Epesasi njweáyo wípenjweagíáwami urínj nánirini.

¹⁷ Poro Mairitasiyo níré mómáná e dání amá Jisasoyá siyikí imónigíá Epesasiyo njweagíáyo wípenjweagíáwa nání re uowárinínigini, “Awa obǎpoyí.” nuowáriní

¹⁸ awa ríxa o tǎnǎi e nání bǎnǎi re urínjínigini, “Sfá nioní segí Esia píropenisí tǎyo íwamíó rémonjáyimí dání pǎnǎi níseawiárimí unjáyi nání seyíné tǎnǎi nawní níjwearíná pí pí enápi nání soyíné níjǎriní.

¹⁹ Seyíné tǎnǎi níjwearíná Ámínáoyá xínáínínjínj nímonírí o nání wáf níwúimeirí nísearíná seáyí e nímonípa nerí ínimi níseaimónirí enáriní. Seyíné nání dínj sípí níarínjagi nání wáiní wáiná njwí níseaeayirí enáriní. Judayí nioní nání mekaxí nírinarínjagi nání xeanínj obaxí nímeanjí aiwí

²⁰ nioní wé fǎ mǎmíxeání xwíyá seyíné arfá níwiro níxǎdíróná nanj seaimíxí pǎxǎpí wí yumí níseai nerí amá obaxí síjwí anígíe dáníraní, anj xíxegíyo ínimi dáníraní, nísearéwapiyirí enáriní.

²¹ E neríná Judayínérani, Gírikíyínérani, ayá nísearemore re searayínáriní, ‘Segí fǎwí yaríǎpí rǎwímíní nímamoro Goríxo tǎmíní níkínímoníríná negí Ámíná Jisasi Kiraisomí dínj wíkwírópoyí.’ searayínáriní.

²² Arfá nípoyí. Agwí kwíyí Goríxoyápi o Jerusaremi nání úwínínjínirí níkíkayonjagi nání anj apimí ré mómáná pí ní meánǎpí nioní majfá aiwí, sa e nání warínjíní.

²³ E ré mómáná pí pí ní meánǎpí nioní majfá enjagi aiwí anj apí apimí múroaríná Goríxoyá kwíyǎpí ayá re níremoaríníriní, ‘E ré mómáná gwí ríyiro xeanínj sealkáiro epǎrfáriní.’

²⁴ Ayá e níremoarínjagi aiwí, nioní dínj níjwírínínjíní. Ayínání mínj yǎwí nírimí e nání ananí warínjíní. Sínj umífa nání ‘Ayí seáyí e imónínjǎpírfani?’ míyaiwí, pí pí níkáripírfá aí gí xámí néra bíjǎpa síní axípi néra nurí rípiní nerínáyí, ‘Ayí seáyí e imónínjǎpírfani?’ nímonáriní. Ámíná Jisaso re níyaiwirí sekaxí nírinjǎpí, ‘O Goríxo amáyo wá wianínj enjagi nání xwíyá yayí winí pǎxǎpí wáf níriméwínínigini.’ níyaiwirí sekaxí nírinjǎpí yoparípi nípiní wáf nuráriméríná ‘Ayí seáyí e imónínjǎpírfani?’ nímonáriní.

²⁵ Arfá nípoi. Nioni seyíné tñínmí nemi xwíyá áamá Goríxomí dñí wíkwíroarigfáyo xegí xwíoxíyo míméámí neri umenweanfápi nání wáí searímeariñáyíné, nìyínéni ámi gí sñmímaní bí sñjwí nanípírfá menípi nání nioni níjfaríni.

²⁶⁻²⁷ Ayínání ayá re searemoariñíni, 'Eníiná dání Goríxo "Re éimígíni." yaiwiariñípi nání nioni áwaní nísearírfána wé fá mímíxeání nípíni xixeni searáríjá enagi nání áamá níyíyá wo aníáná "Poró ríá nímeáriño." rípaíxí imónínfá meníni.' seararíñíni.

²⁸ Áamá Jisasoyá imónígíá sewaníjyoyíné umenweagfápímí rikíkírfó wiarígíoyíné imónípírfíxíní wáyí seainíwínígíni. Áamá Goríxoyá síyíkí imónígíá níyoní —Ayí nání yoxáfpámí dání nupeiríiná xewaníño gwíníñí roayíroaríñíyírfíni. Ayo níyoní numenwearíiná Goríxoyá kwíyípi sípísípí awí mearoarígíápa axípi awí umearórfíxíníni seaimíxaríjyoyíné xixeni píráníñí umenweáfíxíníni.

²⁹ Ayí rípi nání seararíñíni. Nioni ríxa píní níseawíarímí úaná áamá sfwí sayí sípísípí roarígíápáníñí nímonímí seyíné tñámíni níbío áamá soyíné umenweagfáyo xe naní oépoyníni sñjwí míwíní xwírfá seaikíxeayírfírfíni.

³⁰ Ayí rípi nání ení seararíñíni. Segíyí wa ení níwíáfpínímearo re níyaiwíro yapí wíwapiyipírfíxíní, 'Jisasomí xídarígíáyí wígí wíníyo píní níwíarímí nioníní oníxífpoyí.' níyaiwíro yapí wíwapiyipírfíxíníni.

³¹ Ayínání nioni seyíné tñí níjwearí xwíogwí wáú wo nímúroaríiná woxíní woxíní nání dñí sípí nísearí jwí tñí ení rírémxí searíjápí bí píní níwíarí aníñí míní yayíjápí nání ríwífmíní mímamó sñjwí tñí aníñí míní éfíxíníni.

³² Agwí nioni Goríxo seamení nání xegí wéyo seawárfí soyíné xwíyá o áamá níyoní wá níwianíni enípi nání dñí wíkwírofpíri seawárfíri yaríñíni. Xwíyá apí ananí skífkí seomíxíri amípí naní Goríxo áamá nioni gí imóníñíyo wítmígíníni imóníñípi meapaxíyíné seaimíxíri epaxí imóníni.

³³ Nioni seyíné tñí níjwearíiná segí woyá sñjá goríraní, sñjá sirípáraní, rapírapíraní, wí sñjwí fíwí míwíníjáfíni.

³⁴ Nioni seyíné tñí níjwearíiná enápi sewaníjyoyíné níjfaríni. Amípí wí nísearápí 'Pí yíníni pí níni emífní?' níyaiwíri neríiná wé gí rúmí dání nígwí omíñí nerí nígwí nímeari bí neríiná nioni gí bí erí áamá nioni tñí jwearígífáyo ení bí wíirí enárfíni.

³⁵ Amípí níní nioni enápi neríiná ríxa re seaiwapiyíníni. Áamá sípíyí seáyí nerí mínípaíxí imóníñíyo arírá wírfíxíníni. Xwíyá Ámíná Jisaso ríñí rípi, 'Yayí míní wiaríño wínaríñípi yayí uráparíño wínaríñípímí seáyí e imóníni.' xwíyá apí ení ríwífmíní mímamó dñí mófíxíníni." uríñínígíni.

³⁶ Poró xwíyá apí nípíni nurarímí xómíñí níyíkíwíri awa tñí Goríxomí xwíyá rírímí níwíro

³⁷⁻³⁸ awa xwíyá Poró "Gí sñmímaní ámi bí sñjwí nanípírfámani." uríí enagi nání dñí sípí níwíri jwí nearo omí nímakíkiyayíro kíyí nímiáúnayíro xíomí nímeáa nuro sípíxí tñí e wárigíawíxíníni.

21

Poró ámi sípíxíyo nípxemoáníni urí náníni.

¹ E nemone awamí píní níwíarímí ámi sípíxíyo nuranéná níyakía mú írfíní pírfíjwí yofí Kosíyí ríníñípímí nírémorane sá wenjáone nurane pírfíjwí Rosíyí ríníñípímí nírémorane e dání nurane aní yofí Pataraí ríníñípímí níwíékínímearene

² e nayoarane sípíxí ámi wo Pinisia píropenísíyo nání umíníni yaríjagí níwínírane omí nípxemoáníne níjweámáná nímeámí nurane nurane

³ pírfíjwí yofí Saipírasíyí ríníñípi wé onamíjómíni enáná nímúrorane nurane nurane xwíyá re rínárfí enagi nání, "Aní yofí Taiayí ríníñípímí sípíxí royá saní e tñwanígíni." rínárfí enagi nání none Siria píropenísíyo aní apímí níwíékínímeámáná

⁴ e nayoarane áamá Jisasomí xídarígíáyí nání pía nemerane ayí tñí sá wé wíúmí dání wáú jweanáná ayí kwíyí Goríxoyáyo dání Poromí re urayígíawíxíní, "Joxí Jerusaremiyo nání wí nuri xwírfíjwí mosaxípaní." nurayíro

⁵ sá none ayí tñí jweaaní imóníñíyí níní ríxa óráná aní apímí píní níwíarímí nurane ayí tñí wígí apíxí tñí wígí níaiwí tñí níneameámí nuro rawírawá imaní e dání xómíñí níyíkíwíre Goríxomí xwíyá rírímí níwímáná yayí nínowarímí

⁶ none sípíxomí píxemoánáná ayí wígí aní e nání ugíawíxíníni.

Agabaso Poromí íkwairírfí wíñípi náníni.

⁷ E nemone Taia píní níwíarímí nurane aní yofí Toremesíyí ríníñípímí nírémománá nayoarane áamá Jisasomí dñí níwíkwírooro nání negí nírxímeá imónígífáyo yayí níwírane ayí tñí sá ayí sá wenjáone

8-9 wáfápi t́ńi e dání ṕńi ńwíarímí nurane ańf Sisariayi ríníjípímí nírémómáná nayoarane ańf xwíyá yáy wínipax́f wáf urarínj́ ríníjyo —O eníná wáf wurimeiarigfáwami seáy wífrixíníre wé ẃúmí dánj́ wáu rípeáníjowa woríní. O xegf xemíáíwa —Íwa Goríxo nání wáf rókiamoarigfíwaríní. Apíyá wípaú wípaú íwa t́joríní.

10 Oyá ańjyo nípáwirane o t́ńi śfá wí ńweanáná wáf rókiamoarínj́ wo —Xegf yof Agabasoríní. O Judia ṕropenísýo ṕńi ńwíarímí ńweapírí

11 none ńneaiméarí orínj́ ikaxf ńnearírí re enínigíní. Poroyá areríxí nurápirí xegf wéyo t́ńi síkwíyo t́ńi ńjáríníre re ríníjínigíní, “Kwíyf Goríxoyápi rínj́pí rípíríní, ‘Areríxí rírí xiáwomí Judayf Jerusalemí dání ax́pí re gwí nuyiro émayo ḿníní wípírífáríní.’ Kwíyf Goríxoyápi rínj́pí apíríní.” nearfagí

12 none arfá e ńwiranéná none t́ńi áamá e ńweáyf t́ńi Poromí waunf ríxínj́ re urayínjwanigíní, “Joxí Jerusalemí nání ḿiyipání.” urfagwí aí

13 Poro re nearínjínigíní, “Seyíné pí nání ńwíní ńwíní nearo íkínínj́ sípí nípaxf níkararínjyo? Awa nionf gwí ńjáránáyf, ‘Ayf ananíríní.’ ńyíaiwirí náníní e nání ḿiwarínjíní. Ámíná Jisasomí x́fdarínjagí nání ńpíkíánáyf, ‘Ayf ananíríní.’ ńyíaiwirí nání ení warínjíní.” nearfagí

14 none omí urakipaxf mímónfagí ńwínírane omí xwíyá ámí b́i murf re ríníjwanigíní, “Ámínáo ‘Omí wímeáwínigíní.’ yaiwíarínj́pí xe wímeáwínigíní.” ríníjwanigíní.

Poro Jerusalemíyo nírémorí Jisasoyá síyíkf imónígfáyo umenjweagfáwami repíyf wínj́ náníní.

15 E nemone śfá ayf ríxa neamúróáná none yúrárí nemáná rawírawá ṕńi ńwíarímí Jerusalemíyo nání ńyirane

16 Sisaria dání áamá none ṕńi ńwíarímí yarínjwaé dánj́ Jisasomí x́fdarínfáyf wa t́ńi ńyirane awa none ańf Nesonoyá —O Saiprasí ṕríńjwípímí dánj́ woríní. Eníná dání Jisasomí dánj́ ńwíkwírorí x́dagf woríní. “Oyá ańjyo sá owépayí.” ńyíaiwiro nání ńneapíemeámí ńneayiro e neawárigfawixíní.

17 E nemone ríxa Jerusalemí nání ńyirane e rémóáná áamá Jisasomí dánj́ ńwíkwíroro nání negf ńríxímeá imónígfáyf yáyf ńneairo ńneamímínfagí

18 sá wenjwáone wáfápi t́ńi Poro t́ńi none ńwíápínímeámí Jemiso t́ńj e nání nurane Jisasomí dánj́ wíkwíroarigfáyo wípenjweagfáwa ení Jemiso t́ńi awí eáníjána

19 Poro ríxa yáyf ńwímáná x́fó émayf t́ńjímíní wáf nurímeríná Goríxo x́fóyá wéyo dání wíemenj́ b́i b́i nání repíyf ńwiéira úagí

20 awa arfá ńwiróná Goríxomí seáy e numero re urígíawixíní, “Gwíáoxíní, negf Judayf sípí ayá xwé wí Jisasomí dánj́ wíkwíronagí joxí ríxa ńj́fá imónínjíní. Ayf ńníní negf ńwí ikaxf eníná dání ńríníre eánínjípímí x́fđaníro nání śmí xeadfénarínjyo.

21 Ayo áamá wí joxí nání re urígíawixíní, ‘Poro émayfá ańjyo nemeríná negf Judayf émayf t́fámíní ńweagfáyo re uréwapíyarínjíní, ‘Nwí ikaxf negf arfó Moseso ńríní eańjípímí ṕńi wíaríro síwí negf arfowa érowíápínígfápímí ḿixíđípa ero nero segf ńiaíwí iyf śmí śfó ḿiwákípa éfrixíní.’ Ámá ayo Poro e uréwapíyarínjíní.’

22 E urígíá enagí nání arí yanfwiní? Negf Judayf Jisasomí x́fdarínfá ańf rípímí t́fámíní ńweagfáyf ananí joxí b́fípí nání ríxa arfá ńwípírí enagí nání

23 xwíyá none ríranf rípí ax́pí éfrixíní. Negf áamá ńwáf ńweagfá wáu wáu ńweanóí.

24 Joxí awa t́ńi níkumíxíníro nene xwíraimímí neainarínj́pí anípá imónínfá nání yarínjwápi awa t́ńi nawíní nero ámí nanj́ imónírxíní. E neríná wáu wáu awa wígf d́fá níróníro xwíraimímí winarínj́pí anípá imóníro nanjwí Goríxo nání rídíyowá wíro epfíra nání b́f wíírxíní. Joxí none rírarínjwápi ax́pí e neríná áamá ńníní re yaiwípíráoí, ‘Poro nání neararígfápi ḿkf mayfíní. O ení negf ńwí ikaxf eánínjípímí ńxíđítrí píránínj́ yarínjoríní.’ yaiwípíráoí.

25 E ńsearírane aí eníná xwíyá nímíxíranéná ‘Émá Jisasomí dánj́ wíkwíroarigfáyf negf ńwí ikaxf eánínj́ nípíní x́đfírxíníní uraníréwíní?’ ńríníranéná re rínárinjwanigíní, ‘Nwí ikaxf rípíau rípíau ṕńi wíarípaxf mímóníní.’ ńrínírane payf re nearí wárinjwanigíní, ‘Nanjwí áamá wí mímónf ńwáf imónínj́ nání rídíyowá éfápí ḿnínípa éfrixíní. Rakiwí ení ḿnínípa éfrixíní. Nanjwí sínjwíyo gwí xíráná ragf síní enagí nání ḿnínípa éfrixíní. Apíxí ńmearóná sewíní ḿimeánípa éfrixíní.’ Apíau apíau nání nearí wíowárinjwanigíní.” urfagí

26 Poro sá wenj wáfápi t́ńi áamá ńwáf ńweagfá wáu wáu awamí ńwirímeámí nurí xwíraimímí winarínj́pí anípá imóníwínigíníní yarígíapa x́fó t́ńi nawíní wígf yarígíapa nemáná o ańf rídíyowá yarígíwámí ńpáwírí apaxfánínj́ imónígfáyo áwanj́ re

uríñiniginí, “Sfá áamá awa xwíraimímí winaríñpí anípá imónínfa nání yarígápi nípíní néfasáná Goríxo nání xíxegíní woní woní rídíyowá wípírfáyí sfá ayimíríní.” uríñiniginí.

Judayí Poromí aní rídíyowá yarígáwámí dání mǎxí wígá nániríní.

²⁷ E nemo sfá wé wúúmí dání wáu awa xwíraimímí winaríñpí anípá imónínfa nání yarígápi ríxa yoparípi anjwí e imónímínirí yaríná Esia píropenísíyo dání Judayí wí Poro aní rídíyowá yarígáwámí nweanagí nǎwínro re egfawixíní. Ámá e epíroyí egfáyo sǎmírírí nǎwiemero omí fá nǎxero

²⁸ rǎiawá re rígfawixíní, “Negí Isireriyíné ríxa sǎmíní neainípoi. Ámá re ronjí royí áamá xwá nǎmíní nweagfáyo nuréwapíyemeri áamá negí gwí axí imóníñwá rí nání uréwapíyírí negí nǎwí ikaxí eáníñpí nání uréwapíyírí negí aní rídíyowá yaríñwá ríwá nání uréwapíyírí neríná apí nípíní nání ‘Sípíríní.’ uraríñoríní. Sa apíníní marfáí, áamá Gíríkíyí wí aní rídíyowá yaríñwá ríwámí nípemeámí nǎwíapíríñpímí dání nǎwá imóníñfí re ríxa xórórí enjíríní.” nǎríro

²⁹ —Xámí áamá Esia píropenísíyo dání Tíropimasoyí ríníño Poro tǎn aní apímí nawní emearíñagí wínfá enagí nání xenjwí re mogfawixíní, “Poro omí rídíyowá yaríñwáwámí íníní nípemeámí fǎwíapíríní.” xenjwí nǎmoro nání rǎiawá enjí tǎn nǎríróná e nǎríro

³⁰ áamá aní apímí nweagfá nǎn sǎmímíakwí e yarígápi arfá nǎwíro mǎrǎ nǎbímíro Poromí fá nǎxero rídíyowá yarígáwámí dání nǎropémí peyeááná apaxí mé ówanjí nǎn nǎyáa ugǎwixíní.

Romíyí porisowa Poromí urápígá nániríní.

³¹ E nemowa Poromí nǎpíkianro nání yaríná áamá wí porisowámí seáyí e imóníñomí xwíyǎfá re urémeagfawixíní, “Jerusaremi nweáyí nǎn sǎmímíakwí inaríní.” urémeagfá

³² o ananjíní xegí porísí wámí tǎn awámí seáyí e wimóníñgáwámí tǎn nǎwíwímeámí Poromí píkianro yarígíe nání weáná ayí porisowa tǎn wígí seáyí e wimóníño tǎn weaparíñagfá nǎwínro ámí Poromí iwanjí meá píní wírígǎwixíní.

³³ Píní wíarǎgǎfá porisowámí seáyí e wimóníño anjwí e nǎbírí Poromí fá nǎxeri xegí porísí wámí re uríñiniginí, “Gwí senfá wírǎkau tǎn yípoi.” nurírí ayo yaríñfí re wíaríñagíní, “Ámá ro goríní? O pí éfíríní?”

³⁴ Yaríñfí e wíaríñagí aíwí áamá e epíroyí egfáyí xwamíání nǎríro wí xegí bǎ nání ríro wí xegí bǎ nání ríro nero arikíkí yaríñagfá o arfá kwíkwíkwíkwí nǎwírí nání o yaríñfí wíaríñpí e dání nǎjǎ píráníní imónípaxí menagí nǎwínirí re uríñiniginí, “Porisoneyá anjwámí nání nǎmeámí úpoi.” urǎgí

³⁵⁻³⁶ omí nǎméra waríná ríxa áamá e epíroyí egfáyí númí nuro rǎiawá ímí tǎn “Rurápíkíaríño?” nǎrígá waríná awa ríxa aní iwámí sǎnǎ wáíwí tǎn e nǎrémóríná áamá Poromí píkianro yarígáyí porisowámí urápápíkianro yaríñagfá nání omí seáyí e nǎmfeyoaro nǎxírímí peyígǎwixíní.

Poro Judayí xǎomí umeararígápi owákwímínirí uríñpí nániríní.

³⁷ Porisowa ríxa wígí anjwámí nǎmeáa páwianro yaríná awámí seáyí e wimóníñomí Poro re uríñiniginí, “Nioní xwíyǎfá bǎ ananí rǎrímíniréíní?” urǎgí o re uríñiniginí, “Aí, joxí Gíríkíyí pǎné ananí raríñíní.

³⁸ Ayínání re nímónaríní, ‘Joxí áamá Isípíyí xámí re ríño, “Émáyo mǎxí xǎdǎwaníginí.” nǎrírí áamá 4,000 gwí mónígfá, Iríkíarígáí ríníñowámí nǎwíwímeámí áamá díní meanje nání unj, ayí joxímání.’ nímónaríní.” urǎgí

³⁹ Poro re uríñiniginí, “Ámá joxí raríño, ayí nionímání. Nioní aní onímíá yof mǎríníñfí bímí dǎñonímání. Sirisia píropenísíyo aní Tasasíyí ríníñpímí dání Judayí woníríní. Wawní ríxíñfí bǎ orírímíní. Ámá tǎyo xwíyǎfá ourínirí ananí sǎnjwí nǎniréíní?” nurírí

⁴⁰ o ríxa ananí xe ourínirí sǎnjwí wínáná Poro sǎnǎ wáíwíyo e nǎrómáná áamá ayí xwíyǎfá mǎrípá oépoyínirí wé ówanjí nuyírí ríxa nǎjǎfá imónáráná wígí Xíbírúyí pǎné tǎn nurírí re uríñiniginí,

22

¹ “Rárowayíné, ápowayíné, xwíyǎfá áamá wí nǎxekwímoarígápi wákwímínirí searáná ananí arfá nípíríríeotí?” urǎgí

² arfá wíyǎfá Poro nuríríná wígí Xíbírúyí pǎné tǎn raríñagí arfá nǎwíro erówárí aí bǎ mé aga nǎjǎfá imónárǎgǎfá Poro ámí re uríñiniginí,

³ “Nioní Judayí woníríní. Sirisia píropenísíyo aní yof Tasasíyí ríníñpímí gí nókí nǎxíríñoní aí aní rípímí dání xwé iwíarónáoníríní. Negí nearéwapíyagí Gámierero nǎniréwapíyíríná nǎwí ikaxí eáníñpí negí arfówa neaiapígápi nání aga xíxení píráníní nǎréréwapíyíní enagí nání agwí seýfíne Goríxomí oxǎdaneyínirí sǎmí nǎxeadǎpéníro yarígápa nioní ení axípi e imóníñáoníríní.

⁴ Ayínání enjíná nioní áamá Óf ‘Goríxo tífáminí imóníñoi.’ ríníñyími dínj wíkwíroarigfá anínímíxímíní nání xeaníñj níwírí oxíyoraní, apíxíyoraní, gwí níyírí gwí aníyo wáragáoníríní.

⁵ Negí apaxípáníñj imóníñj xwéó tíní negí áminá mebá imónígáwa tíní ení ‘O nepa e yagoríní.’ searípaxí imóníñoi. Awa negí Judayí anj yof Damaskasiyí ríníñjípímí ñweagfáyí nání payí nearo niapowáraná nioní áamá e ñweagfá óf axíyímí xídarígáyí ení anj rípímí dání ríníñj meáfíxíníri ayo fá níxerí gwí níyímáná ámi re nání nímeámí bímí nání anj rípímí píní níwíárimí nurí Damaskasiyo nání unjanigíní.

Poro “Apí yaríná Goríxo níkinímíxíñjíní.” uríñj náníríní.

⁶ “E nemoní nurí nurí Damaskasi tífj anjwí e rémómíníri nerí ríxa ikwawedí enjáná re enjínigíní. Anjnamí dání wáf síñwí mímínj íníf xwé bí nókíarénapíñjínigíní.

⁷ Wáf apí nókíarénapáná nioní xwáfáyo nípíkínímearí arfá wíáyí xwíyí fá bí re nírinénapfagí wíjanigíní, ‘Soroxíní, Soroxíní, pí nání xeaníñj níkararíñjíní?’ nírinénapfagí

⁸ re uríjanigíní, ‘Ámináoxíní, joxí goxíríní?’ urfagí o ‘Nioní Nasaretí dánj Jisasoní joxí xeaníñj níkararíñjóníríní.’ nírfagí

⁹ —Ámá nioní tíní warígáwa wáf nókíarénapfípí píráníñj síñwí níwínaxídíro aíwí o tíní xwíyí fá rínarígíwíomí arfá nípíkwíní míwígíawíxíní.

¹⁰ ‘Joxí xeaníñj níkararíñjóníríní.’ nírfagí re uríjanigíní, ‘Ámináoxíní, nioní pí oenírí níraríñjíní?’ urfagí Ámináo re nírinjínigíní, ‘Joxí níwíápínímeámí Damaskasi jfapímí nání nurí e rémóáná áamá wo nísimearí e éwínígíníri rírípeanjápi nání áwanj ríríníñoi.’ nírfagí

¹¹ nioní wáf apí síñwíyo nínpírorí síní síñwí mímínj níninírí síñwí manípaxí niaríñjagí nání áamá nioní tíní warígáwa wéyo árfwí nínimaxíríro Damaskasiyo nání níniméra nuro e nírémorí ñweanjáná

¹² áamá wo, xegí yof Ananiasoyí ríníño —Judayí anj apímí ñweagfáyí níñí ‘Ámá awíaxí woríní.’ rínagforíní. Negí ñwí íkaxí ríníñjípí bí múroagomaní. Aníñj míní nípíní xíxení axípí xídagoríní.

¹³ O níbírí nioní tífj anjwí e nírómáná re nírinjínigíní, ‘Gí nírixímeáo imóníñj Soroxíní, díxí síñwí ámi anet.’ níráná re enjanigíní. Gí síñwí ámi nanírí omí síñwí wíníjanigíní.

¹⁴ Omí síñwí wínáná o re nírinjínigíní, ‘Ñwáf negí aríowa xídagí joxí e éwínígíníri wimónaríñjípí nání níjía erí Wé Róníjomí ení síñwí wínírí xíoyá maníyo dání xwíyí fá raríná arfá wírí oenírí rírípeanjíriní.

¹⁵ Ámá níyoní xíó nání áwanj nuríríná jíwaníjoxí wáf nírókíaríríná síñwí wínírí arfá wírí éfpí nání repíyí wírí nání rírípeanjíriní.

¹⁶ Ayínání joxí pí nání síní yómíñj yaríñjíní? Ríxa níwíápínímearí wayí meai. Joxí Ámináomí ríxíñj urírípímí dání díxí fíwí yaríñjípí yokwarímí nísiirí wayí píráníñjíníñj ríroníñoi.’ nírfagí nioní axípí e enjanigíní.

“Goríxo Poroní émányí tífjímíní nírowaríñjínigíní.” uríñj náníríní.

¹⁷ “E nemoní ámi Jerusaremi nání níbírí anj rídíyowá yaríñwá riwámí dání xómíñj níyíkwírí Ámináomí xwíyí fá rírímí níwíríná íkwíkwí níyárirí weníñj éáyí

¹⁸ Ámináo re níraríñjagí wíníjanigíní, ‘Joxí síñwí nanírí arfá nírt enjípí nání anj rípímí dání uráná arfá mísipa epírí enjagí nání joxí síní mepaní. Anjíní anj rípímí píní níwíárimí uí.’ nírfagí

¹⁹ nioní re uríjanigíní, ‘Ámináoxíní, nioní éwapíñagápi áamá re ñweáyí níñí níjía imóníñoi. Ámá joxí nání dínj ríkwíroarígífáyo nioní fá níxerí gwí aníyo níñwírírírí iwanj níméperi yagáoní enjagí nání wíwaníñyí ríxa níjía imóníñoi.

²⁰ Joxí nání wáf urímeagí Sítipenomí píkgífná nioní anjwí e nírómáná “Ayí omí nípíkíróná apání yaríñoi.” níyáiwírí omí píkiaríná wígí íyí fá awí mearonjanigíní.’ urfagí aí

²¹ Ámináo re nírinjínigíní, ‘Joxí uí. Nioní ná jfámí émányí tífjímíní rírowarímí fá enjagí nání joxí ananí uí.’ nírinjínigíní.” uríñjínigíní.

Porisí seáyí e imóníño Poromí éf umíníñj náníríní.

²² Ámá e epíroyí egíáyí Poromí arfá níwia níbfasáná aíwí xwíyí fá “Émányí tífjímíní rírowarímíáriní. nírinjíní.” ríe nání arfá níwímáná xwíyí fá xwamíání níróro ímí tíní re rígfawíxíní, “Ámá e imóníño xe onjweanírí síñwí wínípaxí míneaimónaríní. Ríxa rurápapíkíaríñoi?”

²³ Xwamiánf e nira nuróná wikf ayikwí nîwóga mîwarînjagi nánî wigf iyfá nîwirayiro úpirixá mîmeámî yánîro xwáf sikf úpirixá mîmeámî yánîro yarînjagí

²⁴ porisf seáyî e imónîjîo sekaxf re urîjînjigîni, “Omî porisone negf anj riwámî nîmeáa nîpáwiro áamá ayf xwamiánf nîwiróná ríá tînjf wianîro yarîjgáfî mîkfîpî nánî waropárf oneainîrî nánî síkwáf ragf pîrf nuyîkiro yarînjf imîmf wîpoyî.” urfagi

²⁵ awa omî nîmeáa nîpáwiro síkwáf ragf pîrf uyîkianîro nánî gwí jíaná Poro Porisf anjwî e rojomî re urîjînjigîni, “ ‘Romîyíyá ñwî ikaxf re rîniñî,’ rîsimónarîni, ‘ ‘Áamá Romîyíy wómî mîkfîpî nánî páf mé xámî síkwáf eápoi.’ rîniñî.’ rîsimónarîni?” urfagi

²⁶ poriso arfá e nîwimáná seáyî e wimónîjîo tînjf e nánî nurî re urîjînjigîni, “Áamá Romîyí romî joxî pí wimîniñî yarîjîni?” urfagi

²⁷ porisf seáyî e imónîjîo Poro tînjf e nánî nîpáwiri re urîjînjigîni, “Jîwanîjoxî nîrei. Joxî Romîyí woxîranî?” urfagi o “Oyî.” urfagi

²⁸ porisf seáyî e imónîjîo re urîjînjigîni, “Nionî gapîmanowamî ñigwí xwé wíaná ‘Romîyí woxîrîni.’ nîniñîro nimîxîgíarîni.” urfagi Poro re urîjînjigîni, “Gf inókî tîniñî áni tîniñî dání Romîyí wimîxîgíapáu enjagî nánî nionî gf nókî nîxîrîje dání Romîyí imónîjîa wonîrîni.” urfagi nánî

²⁹ porisf síkwáf ragf pîrf nuyîkiro yarînjf wianîro nánî gwí járfáwa wáyf nîwiniñî omî wáramogíawixîni. Wigí porisf seáyî e wimónîjîo enî “Poro Romîyí worfani?” nîyaiwiriñî nîjáf nimónîmáná “Omî senfá tîni gwí jîpoyî.” urfî enjagî nánî wáyf winîjînjigîni.

Poro xwíyáf wákwinîmîniñî nánî Judayf mebáowa awí eánigfe dání urînjf nánîrîni.

³⁰ Poriso, sá weño wáfapî tîni Judayf omî uxe kwímoarîgíapî nánî xîxenî nîjáf oimónîmîniñî omî níkwewárimáná wamî sekaxf re urowárapînjigîni, “Apaxîpánîjî imónîgíá xwéowa tîni Judayf mebáowa tîni awí oéánîpoyî.” nurowárapîrî awa rîxa awí eánáráná Poromî nîméra nîwepîniñî awa sînjwí anîgfe éf urárarînjînjigîni.

23

¹ Poro mebáowamî sînjwí agwí nîwîniñîrî re urîjînjigîni, “Gf nîrîxîmeáoyîné, Gorîxo sînjwí anîjáná amîpî nionî iwamíó dání sfá rîyimî nánî enjapî nîpîniñî aí nánî dînjf nîyaikîrorîná bî nánî ayá sfwí mîniñîro dînjf peá nunarîni.” urfagi

² apaxîpánîjî imónîjî xwé, Ananiasoyî rîniñîo áamá Poro tînjf e anjwî e rogíáyo “Omî wé maníyo upîkákawîpoyî.” uraná

³ Poro Ananiasomî re urîjînjigîni, “Kîkérónîjî íniñî pîpíwî enjagî aí seáyî e xwáf nanjînjî eánîjî roxîni, Gorîxo joxî enî wé nîrupîkákawîniñî! Joxî negf ñwí ikaxf nîrîniñî eánîjîpa xwirîxî nîmemîniñî e éf nîjwearîná ñwí ikaxf apimî ogámî nerî ‘Omî wé upîkákawîpoyî.’ urfîpî nánî ‘Ayf apání yarîjîni.’ rîsimónarîni?” urfagi aí

⁴ áamá e rówapîgíáyî mîxîf re urîgíawixîni, “Joxî ananî apaxîpánîjî imónîjî xwéomî ikayîwî urarîjoxîrîni?” urfagi

⁵ Poro re urîjînjigîni, “Nîrîxîmeáoyîné, ‘Apaxîpánîjî imónîjî xwé worfani?’ mîyaiwî nerî rîniñî. Xwíyáf Bîkwíyo re nîrîniñî eánîjagî nánî, ‘Joxî segf seáyî e nimónîrî seamenjweagí wo nánî xwíyáf sípî bî mîrîpanî.’ nîrîniñî eánîjagî nánî o seáyî e imónîjîpî nánî nîjáf nimónîrî sîjwîrîyîf, wí e rîmîniñî eámanî.” nurîrî aí

⁶ mebáowa wa Sajusi imónîrî wa Parisi imónîrî enjagí nîwîniñî gf Parisi rowa gwí onîmónîpoyîniñî enj tîni re urîjînjigîni, “Nîrîxîmeáoyîné, nionî Parisi wonîrîni. Parisi imónîgí wíyauyá xewaxonîrîni. Nionî ‘Áamá pegíáyî ámî nîwiápnîmeapfîrîrîni.’ nîyaiwiriñî dînjf kîkayonjagî nánî xwirîxî nîmearîgíonîrîni.” urarîná

⁷ Parisiowa tîni Sajusiowa tîni wiwîni mîxîf nîrînowieánîro dînjf bî biaú nîxîrîro yanj epayónîgíawixîni.

⁸ Ayf rîpî nánîrîni. Sajusiýf re rarîgíáyîrîni, “Áamá pegíáyî ámî wiápnîmeapaxî menîni. Anjînajf wí menîni. Kwíyîf enî menîni.” rarîgíáyîrîni. E nerî aí Parisiýf “Nîpîniñî ananî imónîpaxî imónîni.” rarîgíáyîrîni. Apimî dání dînjf bî biaú nîxîrîro yanj nepayónîro

⁹ xîxewíámî nîrînowieága nuro ñwí ikaxf eánîjîpîmî mewegíá Parisiowayá wa nîwiápnîmeáro Sajusiowa tîni xîmîxîmîf nîniñîro nîrîróná re urîgíawixîni, “Áamá ro fáf bî éo mimónîjagî wîniñwîni. Anjînajf woranî, kwíyîf bîranî, omî xwíyáf uránáyî, ayf pí enîjî?” nurîro

¹⁰ xîxewíámî ayá wí nîrînowieága wiápnîmeaarîná porisf seáyî e imónîjîo Poromî mîdîmîdání mîmîxeawíámî nîniñîróná omî dîdîyimîf nero pîkipfîrîxîniñî xegf porisowamî sekaxf re urowárapînjigîni, “Soyîné nîwepîniñîro enj neánîro ayo Poromî nurápiro negf porisf anj riwámî nánî nîmeámî yapîpoyî.” urowáraíáná awa xîxenî o uríípa e egíawixîni.

¹¹ Poro sfá ámi ríxa wíyími árfwíyími sá wejáná Ámínáo miwímdáni nurónapírí re uríniginíni, “Joxí díní síxí ínei. Jerusaremi tíyo dání xwíríxí rímeární joxí nioní nání ‘Sínwí e wíníí arfá e wírí enáríni.’ urarínípa émayíyá aní xwé Romíyo ení axípi urírífa enagí nání díní síxí ínei.” uríniginíni.

Judayí Poro nání mekaxí megfá nániríni.

¹² Wíápi tñi Judayí wí Poro nání mekaxí nímeróná awá nífá níjwíríríníro sfjá womí dání re rínífwáwixíni, “None iníígf mñípa erane aiwá mñípa erane néra nurane Poromí píkiwáé dání ámi nípaxí imónanfwaríni.” níníro

¹³ —Ámá mekaxí nímero “Sfjá romí dání rarínjwíni.” rígfáwa ámá 40 wíarí múrogfáwaríni.

¹⁴ E nemowa apaxípaníj ímónígfá xwéowa tñi Judayí ámínáoowa tñi tífé nání nuro yumí re urífwáwixíni, “None awá nífá níjwírírínírane sfjá womí dání re rínífwáwixíni, ‘Poromí síní mñíkípa neranéná aiwá bí aiwí mímepaxí imóníjwíni.’ Sfjá womí dání e rínárfwá enagí nání

¹⁵ soyíné tñi mebáowa tñi ámi xwíríxí níwíro yaríní wiayaníróníj nímoníro porisíyo seáyí e wimóníjomi wáf re urepéarfípoi, ‘Joxí none Poromí ámi píráníj yaríní wianí nání nímeámí weapeí.’ urípoi. None omí nípíkíni nání yumí áyá eánanfwiní. Poromí nímeáa níweapírí síní anjwí e mñípa enáná nípíkíanfwaríni.” urífwáwixíni.

¹⁶ Poromí xexírímeáíyá niaíwo “Awa yumí áyá eánaríjoi.” rínarínjagfá arfá níwírí porisowayá anjwámí nání nurí nípáwírí Poromí áwaní uríagí

¹⁷ o porisí womí “Eíni.” nuríre re uríniginíni, “Íwí síkíní ro díxí porisí seáyí e simóníjomi xwíyíf wí áwaní uríní nání o tñí e nání nípemeámí úi.” uríagí

¹⁸ o íwí síkíníjomi nípemeámí porisí seáyí e wimóníjomi tñí e nání nurí re uríniginíni, “Poro, gwí njeano ‘Eíni.’ nínírirí re níníjoi, ‘Íwí síkíní ro xwíyíf wí díxí seáyí e simóníjomi uríní nání o tñí e nání nípemeámí úi.’ níníagí nípemeámí baríníni.” uríagí

¹⁹ porisíyo seáyí e wimóníjomi omí wéyo fá níxírírí nímeámí aígí wí e nání nurí agípi níjweámáná yaríní re wíniginíni, “Xwíyíf joxí áwaní nínírfí pí xwíyífíní?” uríagí

²⁰ o re uríniginíni, “Judayí xwíyíf ná bíni símf e níta nuróná re rínífwáwixíni, ‘Poromí ámi mñíkípi nání yaríní bí wianííj nímonírane porisíyo seáyí e wimóníjomi yapí re uréwapíyíwaniginíni, “Wíaríná joxí Poromí mebáowane xwíríxí ámi bí umeanfáwá nání nímeámí weapírfíxíni.” uríwaniginíni.’ rínífwáwixíni.

²¹ Ámá 40 wíarí múrogfáwa awá nífá níjwíríríníro sfjá womí dání re rínífwáwixíni, ‘Omí píkiwáé nání aiwá mñípa erane iníígf mñípa erane éwaniginíni.’ níníro omí píkiáníro nání ríxa yumí áyá neáníro njeanagfá nání awa nurowárenapíro yaríní síáná arfá níwípaní. Awa joxí ríxa re uráná, ‘Wíaríná nioní Poromí soyíné tñí e nání ananí nímeámí weapímfáriní.’ uráná nání xíxení níníráríro weníj nero njeaníjoi.” uríagí

²² porisí seáyí e imóníjomi íwí síkíníjomi arfá jiyíkí norí re uowáriniginíni, “Xwíyíf joxí repíyí nínírfí áwaní nínírfípi nání ámá womí aí ‘Nioní omí e uríni.’ murípaní.” uowáriniginíni.

Poromí Pírímíá Píriso tñí e nání wíowíaríní nániríni.

²³ Porisí seáyí e imóníjomi xegí porisí ámíná imónígfáyí waúmi “Eíni.” nuríre re uríniginíni, “Awagwí porisí éf tñí mñí yarígfáyí 200 apimí ‘Níkínírfí njeapíoi.’ uríri osíyo níjweámáná mñí yarígfáyí 70 apimí ‘Níkínírfí njeapíoi.’ uríri wákwíríxá tñí mñí yarígfáyí 200 apimí ‘Níkínírfí njeapíoi.’ uríri nemáná ríxa árfwíyími 9:00 p.m. imónáná aní yof Sísaríayí ríníjípimí nání upírí nání awí eaárfípiyi.

²⁴ Osí wí ení Poro seáyí e éf níjweámáná uní nání nímeári omí éf numíga nuro pírimíá Píriso tñí e wárfípoi.” nuríre

²⁵ payí re ríníj wínaníj rífwamíj eaniginíni,

²⁶ “Nioní Kírodíasi Rísíasoní payí rína pírimíá Pírísoxi tñí e nání nearí wírenaparíníni. Negí ámíná seáyí e imóníjomi nioní yayí bí osimíníni.

²⁷ Judayí ámá romí fá níxíríro ríxa nípíkíáníro yaríníjagfá nioní arfá ‘Romíyí woríní.’ níwíríná gí simíj nínarígfáyí tñí mñí nurane omí éf umíníjwaniginíni.

²⁸ Nioní omí uxekwímoarígfápi mñíkípi nání níjfé imónímí nání wígf Judayí mebáowa xwíyíf níxarígfé nání nímeámí nurí aiwí

²⁹ omí xwíyífá nuxekwímoaróná none píkipaxí bí uríro gwí yipaxí bí uríro míyaríníjagfá níwínírfí xwíyífá wígf níf íkaxí eáníjípimí dání wíwaníjyíf mñí rínarígfápi náníni uxekwímoaríjagfá wíntíjaniginíni.

³⁰ Ámá wo níbírfí áwaní re níráná, ‘Judayí Poromí píkiáníro nání yumí mekaxí mearíjoi.’ níráná nioní síní mé omí joxí tñí e nání níwíowárenapírí ámá omí uxekwímoarígfáyó

sekaxí re urífaniginí, 'Nuro pírimiaóyá síŋwí aníŋe dání uxekwímófríxini.' urífaniginí. Ayí xwíyá ríxa apírini."

³¹ Poromí wigí seáyí e wimóniŋo sekaxí uríŋpa axípi nero áríwíyimi Poromí níméra nuro aní yó Adipatírisiyí rínŋíŋpimi nírémoro

³² ríxa wáf ónáná porisí síkwí t́nǎi warigíwáwa xe osíyo nŋweámáná mǎxí yarigíwáwa Poromí ananí re dání níméra oúpoyíníri ṕnǎi níwíarími ámi wigí porisí anjwámí nání úagífa

³³ awa níméra nuro ríxa Sisariayo nírémoro pírimiaó t́ŋǎi e nání nuro payí mǎnǎi níwiro Poromí ení x́fo t́ŋǎi e níwáriróná "Ayí rorini." uríagífa

³⁴ pírimiaó payína nurápirí ríxa fá nírómáná "Ro ámá nioní umeŋweanáyó dání woríani? Mǎi dánoríani?" níyairí Poromí yaríŋǎi re winíŋiginí, "Píropenísí gíyo dánoxiríni?" uríagí Poro "Sirisia píropenísíyo dánoniríni." uríagí

³⁵ o re uríŋiginí, "Ananirini. Ámá joxí ríxekwímoarigíyí rémónapáná díxí xwíríxí arfá simfáriní." nuríri wamí sekaxí re uríŋiginí, "Omí gapímaní aní mǎxí ináyí Xeroto mǎragiwámí níjwíráŋro meŋweapóyí." uríŋiginí.

24

Piriso Poroyá xwíríxí arfá winí nánirini.

¹ Ríxa sfá wé wú óráná apaxípáníŋǎi imóníŋǎi xwéó, Ananiaso t́nǎi Judayí mebá imóníŋǎi wa t́nǎi ámá womí —O xwíríxí neróná xwíyá wuríyaríŋǎi worini. O xegí yóŋí Tetasorini. Omí níwirímeámí Sisaria nání níwero pírimiaómi níwímearo xwíyá Poromí xwíríxí umeaníro náníŋǎi uríagí

² Poromí "Eini." nuríro o ríxa b́aná Tetaso Poromí nuxekwímoríŋǎi pírimiaómi re uríŋiginí, "Negí ámíná awíaxí seáyí e imóníŋǎi Pírisoxini, joxí neameŋweanagí nání nene mǎxí b́i mǎnǎi kíkífáni ŋweanáná xwiogwí ríxa obaxí pwéŋiginí. Joxí díŋǎi pírániŋǎi neŋwepérí níneameŋwearíŋǎi amípi eníŋǎi dání nípíkwiní mimóníŋǎi díŋǎi joxíyá t́nǎi gwí axíri imóníŋweáne neaeýíoiaríŋagí nání agwí ríxa naní ní móga waríŋwiní.

³ Negí aní gími gími apí nípini e neaiaríŋo, ayí joxini enagí nání nene níjfarini. Ayínání yayí t́nǎi ríraríŋwiní.

⁴ E nerí aíwí nioní ayá wí áxémá siaráná aníŋǎi síniniŋiníri joxí neaiŋíŋǎi nání ayá wí rírimíméini. Sa wauní ríxíŋǎi rípiŋí orírímíni, 'Joxí ayá nínearímíxiri ṕné b́i oníríŋpoyínirí síŋwí neanet.' orírímíni.

⁵ Ámá Poroyí ríníŋǎi royí sfwí arfíkióŋíŋǎi neaíkararíŋorini. Negí Judayí xwíŋǎi níyoní ŋweagíŋyo mǎxí épmíxamóaríŋorini. Negí ámá arfowa níneaiwapiya bígíŋǎi arfá níkeamoro yó síŋǎi Nasaretene níriníro kumíxínayíŋǎi, ayí o mǎkí ikíŋíŋini.

⁶ Negí aní rídiyowá yaríŋwáiwá aí xórórí emínirí yaríŋagí níwíníranéná fá xíríŋwaniginí. [Negí ŋwí ikaxí eaníŋǎi ríníŋǎi xwíríxí umeaneyínírane fá xíríŋagwí aíwí

⁷ porisí seáyí e imóníŋǎi Rísiasoyí ríníŋo mǎxí ní móŋími níbirí ení neánirí omí x́fo nínearáŋwerí

⁸ sekaxí re nearíŋiginí, 'Ámá romí xwíríxí umeanirí éfáyíne pírimiaó síŋwí t́ŋǎi e dání uméfríxini.' nearowaríŋǎi nání baríŋwiní.] Ayínání amípi none ríraríŋwáŋǎi nání xewaníŋoxí yaríŋǎi níwía nuríŋíŋpimi dání ananí none uxekwímoaríŋwáŋǎi nání xíxeni níjfa imóniríŋini." Tetaso e nuríri

⁹ Judayowa ení Poromí nuxekwímoro pírimiaómi re urígíawixini, "Amípi Poro nání ríríŋǎi neparini." urígíawixini.

¹⁰ Pírimiaó Poro ríxa xwíyá orínirí níkinimónirí síŋwí wináná Poro re uríŋiginí, "Joxí ámá gwí rírimí nímeŋweari xwíríxí nímeámí bayíŋáyó arfá níwíera waríŋǎi xwiogwí obaxí rímúroŋoxí enagí nání nioní níjfarini. Ayínání joxíyá síŋwíyo dání xwíyá wákwiními nání níriríŋǎi 'Ayí ananirini.' níyairí yayí ninarini.

¹¹ Ámá rowa re ríríŋiginí, 'O Goríxomí yayí wimínirí nání Jerusaremíyo rémoŋe dání sfá ayá wí marfá, wé wúkaú síkwí wauní wóríŋiginí.' ríríŋiginí.

¹² Nioní aní rídiyowá yarígíwámí dáníraní, rotú aníyo dáníraní, aní apimi wí e dáníraní, wa t́nǎi xwíyá mǎxí rínaríŋagí síŋwí nínaníro mǎxí épmíxamóaríŋagí nínaníro megíawixini.

¹³ Agwí níxekwímoarigíŋǎi reníŋíyí pírimiaóxi 'Nepaxini.' yairíri nání ení mǎkí b́i síwá sípaxí mimóníŋoi.

¹⁴ E nerí aí awa ríríŋǎi rípiŋí, ayí neparini. Nioní Nwíŋǎi negí arfowa xídagíŋomí nuxídíŋǎi Óf Goríxomí xídarígíŋíyí ríníŋíyimi dání xídaríŋarini. Ámá óf ayimi xídarígíŋíyí nání awa re rarígíŋarini, 'Negí arfowa níneaiwapiya bígíŋǎi arfá níkeamoro

píni wiárigfáriní.' rarínagfa aí nioni síní amípí negí ñwí ikaxí Moseso níriri eanípí tñí xixení imónínípmi dñí wíkwírorí amípí wá rókiamoagfáwa níríro eagfápmi dñí wíkwírorí enjini.

¹⁵ 'Ámá pegfáyí nñí wé rónígáyírani, uyíni egfáyírani, nñí ámi nñiápnímeapfáriní.' nñiawiri Gorixomí dñí ukíkayonjini. Wiwaníjowa ení axípi e nñiawiro dñí ukíkayonjoi.

¹⁶ Nioni dñí e nñiawiri nukíkayorí nání Gorixoyá sñwíyo dánirani, ámayá sñwíyo dánirani, pí pí nerfáa ayá sípi mñipa oenirí aníj mñí wé nírónirí oemínirí yarínáriní.

¹⁷ Wí e emeagáoní xwiogwí wí ríxa nímúrófmí ámi gí aní e nání nñbiri nígwí bí gí ámá gwí axíri imónígáyíya uyípeayíyo mñí wirí Gorixo nání rídiyowá nñiirí éimínirí nñimeámí nñbiri

¹⁸ ríxa xwíraimímí nínínjpi anípá éwíniginirí yarínwápi nñyárimáná aní rídiyowá yarínwáiwámí nñpáwiri e éimínirí bñápi yaríná ayí sñwí nanímeagfawixini. Sñwí nanímeagfáa nioni ámá ayá wí tñí epfroyí nerí sñmímiákwí mé aga kíkíá yarínagí aí Judayí Esia píropenísíyo dání wí

¹⁹ —Ayí nioni nání xwíyá bí tégfáyí enánáyí, nñbiri joxiyá sñwí tñj re dání nñíxekwímore sñwíriyí, naní imónímínirí éfirini.

²⁰ Ayí joxí tñj re mñbipa éagfa nání nioni Jerusaremiyo mebaowa awí eánigé dání xwírixí nñímeróná xwírixí nápi sñwí wínigfápi nání re rogíá rowa wiwaníjowa áwanj 'Ná ripirini.' orírípoi.

²¹ Mepa oenwíriyí, awa Jerusaremiyo dání xwírixí nñmearfáa xwíyá nioni ímí tñí re uríná ripini 'Nioni "Ámá pegfáyí ámi wiápnímeapfáriní." nñiawiri kíkayonagí nání agwí soyíne xwírixí nñmearíjoi.' uríná apíni nání joxiyá sñwí tñj e dání nñíxekwímorepaxfíriní."

²² Poro e urfági aí pírimíá Piriso ámá Óf Gorixo Tfámíníyí rínínjyimi xídarigfáyí nání bí nñjá imóní enagí nání sfá xwírixí píránjí wímíxínfáyí nání ná jé nita nurí re uríniginí, "Porisí seáyí e imóníj, Rísiaso weapáná segí xwírixí píránjí seaimíximfáriní." nurí

²³ porisí Poromí awí mearoaríjomí re uríniginí, "Joxí omí awí nñmearorí aiwí gwíni mñyáripa éirixini. Xe eríró eméwíniginí. Xegí nñkumíxínirí emearigfáyí omí arírá wianíro bánáyí, pírfí murakipani." uríniginí.

Piriso tñí xiepi Dirusirai tñí Poromí arfá wigí nánirini.

²⁴ Sfá wí ríxa nórímáná enáná Piriso tñí xiepi Dirusirai —Í Judayí apíxí wíriní. Í tñí ípau Poromí awí mearogé nñremorí "Ámá wa omí nñmeámí obfípoi." nurí Poro ríxa nñbiri "Kiraistí Jisasomí dñí nñwíkwírorfáa, ayí apíriní." repíyí nñwiéra warínagí arfá wiarfáa

²⁵ o "Wé róníj nerfáa, ayí apíriní." urí "Nípféanirí nerfáa, ayí apíriní." urí "Gorixo ámá nñyoní mí omómíximí nerfáa, ayí apíriní." urí yaríná Piriso ríxa wáyí wínfági re uríniginí, "Joxí ámi awí rímearoarigé nání ut. Ríwéná nioni ámi ananí arfá simfá nání nñnimónírfáa 'Eini.' rírimfáriní." nurárimí

²⁶ nñwéaríná Poro nígwí bí oniapínirí dñí e nukíkayorí wainí wainá re yayagfíriní. "Ámá wa Poromí nñwirimeámí obfípoi." nurí Poro báná o tñí xwíyá rínayagfíriní.

²⁷ E yayarfáa xwiogwí wáu ríxa pwéáná ámá sñj wo, xegí yoí Posiasí Pesitasoyí ríníj pírimíá nimónirí Piriso imónínjpi urápáná Piriso re enjiginí. Judayí nioni nání yayí owinípoi nñí wíwapíyiminirí nání Poro xe gwí onjweanirí wáriniginí.

25

Poro Romíyí mífí ináyo xwírixí píránjí nímíxíyíwíniginirí uríní nánirini.

¹ Pesítaso, pírimíá sñj imóníj píropenísí o menjweaníyo nñremómáná ríxa sfá wíyau wíyí oráná aní Sisaria rínínjpmi pñí nñiárimí Jerusaremi nání nñyirí rémóáná

² apaxfápníj imónígáa xwéowa tñí Judayí wigí seáyí e wímónígáa tñí omí nñwímearo Poro nání áwanj nuríróná nuxekwímoayiro awayini ríxíj re urígíawixini,

³ "Poromí negí neaimónarínjpi wianí nání ananí 'Oyí!' nearíréini? 'Poromí Jerusaremi tñj re nání wa nñmeámí yafírixini.' neaimónarini." nuríro ayí iními "Óf e áyá neánirane píkiwaniginí." nñiawiro e urfága aiwí

⁴ Pesítaso re uríniginí, "Poro síní Sisaria gwí ñweani. Nñwaníjoni e nání umfá nání anjwí e imóníni.

⁵ Ayínání segí Judayíne seáyí e seaimónígáa nioni tñí nawíní úwaniginí. Ámá o fwi sealkárinj enánáyí, ananí xwíyá umearfíriní." uríniginí.

⁶ Pírimia Pesitaso e nurínírná sá wé wúkaúrani, wé wúmi dánj waú worani, síní mímúronáná Jerusaremi píní níwiárimí Sisaria nání níwerí e nírémorí sá wenj wáfápi t́níní siá íkwianjwí xwíríxí mearigíánami éf níjweámáná sekaxí re uowáriníniginí, “Poromí níwirimeámí bípoyí.” uowáraná

⁷ wa nuro Poromí nímeámí báná Judayí Jerusaremi dání weapíáyí Poromí mídímídání nírówapimáná xwíyíá míwákwinípxaxí imónínj ayá wí nuxekwímoayiro aiwí Pírimiaó “Neparíní.” yaiwiní nání mfkí b́ śwá wípxaxí mímónípa egíawixíní.

⁸ E yaríná Poro xwíyíá owákwinímíníri nuríri re uríniginíní, “Nioní negí Judayí njwí ikaxí eánínjpi b́ pírí míwíai kí erí rídíyowá yarigíwámí ení xórórí b́ mé erí Romíyí míxí ináyí Sisaomí ení sípi b́ míwikárí erí enáriní.” uríagí ai

⁹ pírimia Pesitaso Judayí x́o nání yayí owínípoyníníri Poromí re uríniginíní, “Nioní díxí xwíríxí Jerusaremi dání arfá sirí xwíyíá awa ríxekwímoarigíápi eyeyírómf erí emfá nání ‘E nání ananí oumíní.’ rísimónaríní?” uríagí ai

¹⁰ Poro re uríniginíní, “Siá íkwianjwí xwíríxí mearigíá Sisaoyá manj́yo dání imíxárinínj rínami dání xwíríxí nínimépxaxí imónínje ríxa re rojníní. Ayí wí e dání xwíríxí ananí nímepxaxí mímóníní. Joxí níjíríní. Nioní gí Judayo íwí b́ míwikáriníganíní.

¹¹ íwí erí sípi imónínj nípkípaxípi b́ erí enáoní enánáyí, ‘Mínípkípaní.’ rípxaxonímaní. E nerí aí awa xwíríxí nímeapíagípi mfkí mayí imónínjánáyí, áamá wo awa omí wígí dínj t́níní owípoyníníri ḿníní níwípxaxí mímóníní. Ayínání yarínj re osimíní, ‘Míxí ináyí Sisao xewanínjo nígí xwíríxí arfá níwíniginíní.’ nímonaríní.” uríagí

¹² pírimia Pesitaso xegí gapímaní yarínj wiemeanfá nání inímí wurínigíá wa t́níní xwíyíá nírinímáná re uríniginíní, “Joxí ‘Sisao arfá níwíniginíní.’ rííyí nání o t́nj e nání nírowáraníwáriní.” uríniginíní.

Poro nání Pesitaso Agíripaomí áwanj urínj náníníni.

¹³ Ríxa sá wí órífmí enáná Judayíyá míxí ináyí wo —O xegí yó Agíripaoyí rínínjoríní. O t́níní xexírímeaí Benaisí t́níní ípaú pírimia sínj Pesitasomí yayí owíaiyíníri Sisaria nání níb́iri e nerí

¹⁴ sá obaxí e njewanáná pírimia Pesitaso xwíríxí Poroyá nání míxí ináyí Agíripaomí áwanj nuríri re uríniginíní, “Áamá wo, Píriso gwí njwírárago njewaní.

¹⁵ Nioní Jerusaremiyo nání nuri urínjáná apaxípánínj imónígíá xwéowa t́níní Judayí wígí mebaówa t́níní omí xwíyíá nuxekwímore re nírgíawixíní, ‘Joxí omí “Nepa sípi ayíkwí míwikáriníjoxíríní.” nuríri negí neaimónarínjpi wíani nání neaiapet.’ nírfagíá ai

¹⁶ nioní awamí re uríniganíní, ‘Romíyene re yarínjwámání. Áamá x́fomí uxekwímoarigíáyí t́níní síní nawíní axí e awí neáníro omí xwíyíá ayí uxekwímoarigíápi nání wákwinímíníri síní mírípa enáná amíná áamá wígí wímónarínjpi xe owípoyníníri wíarínjwámání.’ uríniganíní.

¹⁷ Ayínání awa re nání níweapíro awí eánáná nioní síní mé wáfápi t́níní xwíríxí nání siá íkwianjwínamí éf níjweámáná wamí re uríniganíní, ‘Áamá omí níwirímeámí bípoyí.’ uríagí

¹⁸ omí nímeámí báná uxekwímoarigíáwa éf nírooro nuxekwímoróná íwí míwákwinípxaxí imónínj nioní ‘Apí nání uxekwímpófríreotí?’ yaiwínápi nání muxekwímo nero

¹⁹ sa wígí njwíá imónínjpi nímépero ‘Apí nerfná apí nerfná, ayí ananíníni.’ rínarígíápi nání míxí ríníro áamá píyí wo Jisasoyí rínínjo —O nání Poro ‘Síní sínj njewaní.’ rarínjoríní. O nání míxí ríníro egíawixíní.

²⁰ E yarínjagí níwíníri nioní re yaiwíniganíní, ‘Xwíríxí nápi níj́á imónímí nání aríge nerí píranínj yarínj wíayimíníréíní?’ níyaiwírí dínj ududí nínarínjagí nání omí re uríniganíní, ‘Nioní díxí xwíríxí Jerusaremi dání arfá sirí xwíyíá awa ríxekwímoarigíápi eyeyírómf erí emfá nání “E nání ananí oyimíní.” rísimónaríní?’ uríagí ai

²¹ Poro yarínj re níjíniginíní, “‘Míxí ináyí Sisao xewanínjo gí xwíríxí arfá nínfá nání fá níxíríní onímenjewaní.’ nímonaríní.’ nírfagí porísí wamí sekaxí re uríniganíní, ‘Nioní Sisao t́nj e nání wíowárimfáé nání awí mearófríxíní.’ uríniganíní.” Pírimia Pesitaso e uríagí

²² Agíripao re uríniginíní, “‘Nioní ení áamá omí arfá b́ owimíní.’ nímonaríní.” uríagí “Wáriná joxí ení ananí arfá wírfáriní.” uríniginíní.

Agíripao t́níní Benaisí t́níní Poromí arfá wígfí náníníni.

²³ Sá wegíá wáfápi t́níní Agíripao t́níní Benaisí t́níní ípaú okíyíá nínfísáná wá nímoníga wígfí anj́ xwé awí eánarígíwámí nípáwírí porísíyo seáyí e wímónígíáwa t́níní áamá anj́ apímí

seáyí e nimónírí meŋweagíáwa t́ńń ení nawíní nípáwíro éf ɲweanjáná píriniá Pesítaso
wamí sekax́f nurírí Poromí ríxa ńwírímeámí b́aná

²⁴ re urijinigini, "Mixi inávi Agripaoxi tñi áma nñi yawawi tñi re awi eánigfáyiné tñi xwiyá bi osearimñi." nuri re urijinigini, "Áma ro nani Judayí nñi nioní anj rípmi iweanánarani, Jerusalemí nani úanarani, gí aríá enaje dánt ími tñi 'Xe siñj ouni.' mñeaimónarini.' nrayarigfá romi siñwí wñíspoyi.

²⁵ Omi yariŋɗi niwɗa nuri aiwɗi ɓɓɗi o enɓiɗi naniɗi pɩkipaxɗi imoniɗi bi naniɗi pɩa meɓiɗi nariɗi naniɗi. Xewanɗo 'Sisao xwiriɗi nionɗi ya arɓa niwiniɗi giniɗi.' niriɓaɗi naniɗi nionɗi omi Sisao tɩɓi e naniɗi wiowariɗi mɩa naniɗi rixa rariɗi nariɗi.

²⁶ E nerí aí xwiyá negí mǝx ináy áminá Sisao nání 'Poro e enjriní. E enjriní.' níriri payí nearí wiowarimá nánipí síní pǝ nimeginí nání nioní omí áamá ntyínéní yariní wiayiro mǝx ináy Agiripaoxi anǝpaxí wiayiri mǝkǝ iperí epǝrǝpimí dání o xwiyá nioní ananí payí eapaxí bí seariní nání omí seyíné tǝnǝ re nání 'Eini.' urǝnǝ.

²⁷ Ayí rípi nánríni. 'Gwí nweaní wo xómí uxekwmoarígápi nání ríwamíní meá sa níwíowáríní náyí, ayí xaxání neri emíni.' nímónaríní." urínínigíní.

26

¹ Agripao Poromĩ re urĩnĩnĩnĩ, “Joxĩ dıxĩ enĩ ananĩ rei.” urĩagĩ Poro wé nĩmómáná xwıyĩá wákwınĩmınĩrĩ nánĩ re rĩnĩnĩnĩ,

2-3 “Míxǎf ináyǎf Agǎripaoxǎnǐ, joxǎf síwǎf Judayene yarǎŋwǎpǎf nǎnǐ nǐjǎf eri nene ‘Apǐ nerǎnǐjǎf, Gorǎxomǐ pirǎnǐjǎf xǎdǎrǎŋwǎnǐ.’ nǎrǎnǐrane dǎŋǐ xǎxegǎnǐ moarǎwǎpǎf nǎnǐ nǐjǎf eri enǐnǐ. Apǐ nǐpǎnǐ aga nǐjǎf xǎxǎnǐ imonǐnǐjoxǎf enǎqǎf nǎnǐ nionǐnǐ joxǎf arǎf enǎf dǎnǐ amǐpǐ Judayǎf nǐxekwǎmoarǐgǎfǎpǐ nǎnǐ nǐwǎkwǎnǐmǎnǐrǐ rǐmǐ nǎnǐ aga yayǎf ninarǎnǐ. Ayǎnǎnǐ waunǐ rǎxǎnǐ rǐpǐ orǎrǐmǎnǐ, ‘Gǎ xwǎyǎfǎ nǐwǎkwǎnǐmǎnǐrǐ rarǎnǎpǐ joxǎf arǎf nǎnǐrǎfǎnǎ anǐnǐ mǐsǐnǐpa oent,’ nǐmǐonǎrǎnǐ.

⁴ Nioní enjána sɛnɛ nɔnimíáná dánt agwí re nání nɛra bɛnjápí nání Judayí níní nǐjǎríní. Oníná dánt gí gwí axírí imónígwáyí tǐnǐ nɛnwɛarí Jerusaremí dánt xwé iwíaronáríní.

⁵ Enjíná dánt nioní Parísíy —Judyá Goríxomí oxídaneyíníro neróná díní xíxegíní bí bí moarígápmí dánt gwí nímóga ugá ayí ayo niyoni Parísíy rínígááyí nwfá xenjwírárínígápmí wíníyíyáyo seáyí e múroní. Ayí Goríxomí níxídróná yarígápa nioní ení níxífa bínpáí nání Judyáy nífíní níjáfáriní. Ámá ayí ‘Áwaní oraneyí.’ níwimóníníráyí, ‘Nepa Poro e yagoríní.’ nínpáxíriní.

⁶ Agwĩ nĩonĩ Gorixo negĩ arʋowamĩ nurĩrĩ sĩmĩmanʋyo tĩnĩnʋpĩ nĩnĩ 'Neparĩnĩ.'
nĩyaiwirĩ dĩnĩ ukĩkayonagĩ nĩnĩ ayĩ xwĩyĩ nĩmeararĩnĩ.

⁷ Negʼ Judayʼ gwʼ wɪrʼ wɪrʼ wé wúkaú síkwʼ wáu ení ikwáwɪyimɪranɪ, árfwɪyimɪranɪ, íniná Gorɪxomɪ yayʼ umero xɪdɪro neróná re nɪyaiwiro nánɪ, 'Nene Gorɪxo negʼ árfowamɪ nurɪrɪ sɪmɪmanɪyo tɪnɪɲɪpɪ imónanɪ nánɪ éwanɪgɪnɪ.' nɪyaiwiro nánɪ dɪɲɪ axɪpɪ ukɪkayonɪ. Mɪxʼ ínáyoxɪnɪ, axʼ apɪ nánɪ nionɪ dɪɲɪ ukɪkayonagɪ nánɪ nɪgʼ Judayʼ xwɪyʼá nɪxekwɪmoarɪnoɪ.

⁸ Gorixoyá diñi tñi peg'áyí wiáp'nimeaarig'ápi nán sey'né pí nán 'Wí "Nepar'ini." yaiwipax' mimón'ni.' yaiwiarig'ár'ini?

⁹ Enjána niñwanñonñi enñ re yaiwiagáonñinñi, 'Yoñ Nasareti dñññ Jisasomñ dñññ wíkwíroarigñáññ xe oépoyinññi sñññ wñññpaxñ mimónññi. Xwññfñ oikñxémññññ nánñ ayá wí nerññá, ayñ nanñ yarñññññ.' yaiwiagáonññiññi.

¹⁰ E nɪyáiwírɪŋɪyo dánt Jerusaremiyo rɪpɪ yagárɪnɪ. Apaxɪpánɪŋɪ imónɪgɪá xwéowa 'Ámá Jisasomɪ dɪŋɪ wɪkwɪroarɪgɪáyo gwɪ yɪpaxoxɪrɪnɪ,' nɪnɪrɪro nɪrɪpéááná nionɪ nuri ayo gwɪ yemerɪ gwɪ aŋɪyo ɲwírárɪnɪ nerɪná apɪnɪ yagámanɪ. Xwɪrɪxɪ numeranéná 'Opɪkɪpoyɪ,' rɪáɪyɪ tɪnɪ nionɪ enɪ nɪkumɪxɪnɪrɪ 'Opɪkɪpoyɪ,' ragárɪnɪ.

¹¹ Rotú aṅṅ ayí ayo n-páwiemerí rínṅṅ n-wiemeríná 'Jisasomí síní dṅṅ mīwíkwíroarinṅwíní.' n-ṅro ikayíwí umearí-poyinṅṅ wíwapiyagáriní. Nioní áamá ayí nání wíkwí ríá ápiáwínṅṅ nónarinṅṅ nání ayí nuro émayí aṅṅmí aí ṅweanáná nioní ení númí nuri fá n-xítra wagáriní.

Poro "Nion+ap+niwin+ir+in+pim+dan+kin+món+in+ar+in." ur+in+án+ir+in.

12-13 “Mixʔ ináyoʔniŋ, nioŋi e néra nurʔná apaxʔpániŋʔ imóniŋʔá xwéowa nioŋi Damasikasʔ náŋi nurʔ amá anʔ apimi Jisasomʔ dŋŋi wíkwíroarʔgáyo eni ʔa xírwíwínigʔniŋi níŋiŋpéaro payʔ nearo niapowárána nioŋi anʔ apimi náŋi nurʔ sŋŋi óyo nurʔná ríxa íkwawedʔ enáná wía bi anʔnamí dání ókíenapʔagi wínʔhanigʔniŋ. Sogwí wía nókirʔná anarʔŋpʔ tŋŋi xixenʔ marʔá, aga seayʔ e imóniŋʔpʔ mʔidimʔdání nókíarʔagi wínʔhanigʔniŋ. Nioŋiŋ marʔá, amá nioŋi tŋŋi ugáwa eni wínʔgíawixiŋiŋ.

¹⁴ Ninoneni xw'áyo n'p'f'k'ín'meámáná nioní ar'á wíáy' Xib'ruy' p'né t'ní xw'í'á b' re r'ínénap'f'ag'í w'ínanig'íní, 'SoroX'íní, SoroX'íní, jox'í p'í nání nioní xean'ín' níkárar'ín'íní? Jox'í

Jisasomi rfinijf owiminirí nerfna jwanjoxi ayijwfinijf omónarijnini. rinenapfagi arfa nwiirí

¹⁵ yarijnf re wijanigini, 'Ámináoxini, goxirini?' urfagi o re nriijnigini, 'Nioni Jisasoni joxi xeanijf nikáranijonirini.

¹⁶ E neri aí joxi nwiápfnimeari éf roi. Nioni ripi emi nani joxi tfáminí simónfini. Joxi nioni nani ámayo wáf nuriyemeri agwi sijwí nanarijnf ripi nani áwanj urirfa nani rirípeáini. Apini áwanj urirfa nani marfái, amipí rfwfyo síwá simfápi nani eni áwanj urirfa nani rirípeáini.

¹⁷ Nioni díxí gwí axfíri imónigfáyf sipi sikáraníro yarfná éf rimíniri émayf —Ayf joxi nioni nani wáf urirfa nani rírowárimfáyrini. Ayf sipi sikáraníro yarfná éf rimíniri simfáriní.

¹⁸ Ayf ripi nani joxi émayf tfáminí rírowárimfáriní. Joxi wáf nura warijnfipimi dani ayf nwiápfnimearo sijwfinijf noxoaro wigf nerfna sfá yinijfini yarigfápi pini nwiárimí wáf ónijfini nani kínimóníro Seteno menjweanfini dani pini nwiárimí Goríxo menjweanfini kínimóníro yarfná nioni wigf fwí yarigfápi yokwarimf wiiri áma nioni díjfi nnikwíro nani nioni gf imónigfáyf tfini kumixárirí emfa nani joxi émayf tfáminí rírowárimfáriní. nriijnigini. nuri

¹⁹ re urijnigini, "Míxí ináyf Agíripaoxini, ayinani oríjáf anfnami dani nípárenapfípi wí pírí mwiáikí neri

²⁰ re néra unáriní. Iwamfó Damasikasiyo dani uréwapiyiri Jerusaremi dani eni uréwapiyiri Judia píropenisíyo niyoní dani uréwapiyemeri émayf tfíjfini eni uréwapiyemeri nerfna re nura unáriní, 'Segí fwí yarigfápi rfwíminí mamoro Goríxo tfáminí ukínimóníro nero áma sijwí niseanaxídimérfná "Wigf fwí yarigfápi ríxa rfwíminí nímamoro nani ríáf yaríjoi?" seaiawipaxí imónijnfipini éfrixini. nura unáriní.

²¹ Nioni e néra unáoní enjagi nani Judayf wí nwiápfnimearo anj rídiyowá yarijnwáimí dani fá niniixíro nípikianíro éagfá aiwí

²² Goríxo arírá níf enjagi nani agwí nioni oníxwéyíné sijwí anigfé dani éf nírómáná 'Wáf rókiamoagfáwa tfini Moseso tfini "E nimóninífarini." ragfápiní ríxa imónijnfíriní.' seararijnini.

²³ 'Awa re ragfáriní, "Ámá yeáyf neayimíxemeanfa nani Goríxoyá díjfi tfini aríowayá xwáf piáxfyo dani iwíaronfomi rfinijf wímeanfáriní." nriiro ámi ripi ragfáriní, "Xewaníjo xwáripáyo dani wiápfniméanfá enjagi nani o iwamfó xwíyíá wíanijf imónijnf Goríxo ámayo yeáyf uyimíxemeanfápi nani Judayo tfini émayo tfini wáf urinfáriní." ragfápi ríxa axípi e imónijnfíriní. seararijnini." urijnigini.

²⁴ Poro xwíyíá wákwiníminí nani e nura warfná pírimíáo Pesítaso ímf tfini re urijnigini, "Poroxini, joxi xaxá neri rarijnini. Díxí níjáf xwé imónijnfípi xaxá rímeaníni." urfagi aí

²⁵ Poro re urijnigini, "Áminá seáyí e imónijnf Pesítasoxini, nioni xaxá neri mírariní. Nepaxijnf imónijnfípi seararijnini. Díjfi síxí niyínimáná seararijnini.

²⁶ Ayf ripi naniirini. Míxí ináyf ro amipí nioni seararijnápi nani níjáf imónijnagi nani díjfi síjáf neánariní. Api, ayf ínimí pini mimónijnf enjagi nani 'Omí wiáf mímúropaxí imónini.' nimónarijnagi nani omí nítamíxwíni míf míf nípini repiyf nwiéra warijnini.' Pesítasomi e nurimáná

²⁷ re urijnigini, "Míxí ináyf Agíripaoxini, 'Wáf rókiamoagfáwa nriiro eaagfápi nepa rinini.' ríyáiwijnini? Joxi díjfi e yáiwijnixi enjagi nani nioni níjfarini." urfagi

²⁸ Agíripao Poromí re urijnigini, "Axínani ná bini niniirífná 'O Jisasomi díjfi wíkwíropaxorini.' riniáiwíarijnini?" urfagi

²⁹ Poro re urijnigini, "Nioni 'Goríxomi ríxijnf bí oseauriyimíni.' nimónariní. Joxi naniirí marfái, áma sfá ríyimi aráf níarigfá nini nioni ná bini searánáraní, anijnf míf searánáraní, nioni Jisasomi díjfi wíkwíroaríjápá niyínéni eni axípi níwíkwíro nioni imónijnápa axípi oimónífoyini nimónariní. Nioni gwí níyigfá rípi seyíné eni axípi oseayipoyini mífseararijnini." urijnigini.

³⁰ Míxí ináyf tfini pírimíáo tfini Benaisí tfini nwiápfnimearo áma ayf tfini nawíni éf njweagfáyf eni nwiápfnimearo

³¹ wíwini wí e éf nírómáná re ríngífwíxini, "Ámá o anani nípikírfi naniirani, gwí njwíráripírfi naniirani, fwí bí menjrini." nriiríro

³² Agíripao pírimíá Pesítasomi re urijnigini, "Ámá o 'Míxí ináyf Sísaó xwírxí nioniyá nieyíroiwíngini.' mífípa neri sijwíryí, ayf anani kíkíáf wáripaxíriní." urijnigini.

¹ Ríxa none nání re rárinínjáná, “Romíyí ańýo Itariyí rínńńpímí nání sípíxíyo owíwáraneyí.” rárinínjáná porisí 100 bímí seáyí e wímónńń wo —O símńń wínarigíá Sisaoyá rínńńpí woríní. O xegí yof Juriasoyí rínńńoríní. O Poromí tńń gwí ńweagíá wamí tńń níméra ounńń wíowáráná

² Adíramítiamí dńńńfíyá sípíxí wo Esia píropenísí tńń ríríwámńń umńńńńń yarıńagí nńwńńrane ámá wo xegí yof Arisítakaso —O Masedonia píropenísíyo ańń yof Tesaronaika dńńńoríní. O tńń nawńń nńpíxemoáńńrane nńńwearńń xwáfípímí pńń nńwíarímí nurane

³ sípíxomí sá wenńwáone wáfí tńń ańń yof Saidoníyí rínńńpímí nńwíékńńńmearane ayoááń Juriaso Poromí ayá nurímíxírí nání xegí nńkumíxńńń emearígíáyí mńńńńń owípoyńńń ayí tńń e nání xe ounńń sńńwí wńńńńńńńńń.

⁴ Ámí sípíxomí nńpíxemoáńńrane ańń apímí pńń nńwíarímí nuranéná imńńń sńńmńńń nńneaxemí barńńagí nání nńyakía nurane nání píńńńwí Saipńńrasíyí rínńńpímí orńńwámí dńńń nńmeámí nurane

⁵ imanńńpámí nuranéná Sirisia píropenísíyo tńń Pabiria píropenísíyo tńń nńmúróa nurane Risia píropenísíyo ańń yof Mairat rínńńpímí nńwíékńńńmearane nayoámáń

⁶ porisí 100 bímí seáyí e wímónńń Arekisadńńria dńńńfíyá sípíxí wo Itari píropenísíyo umńńńńń yarıńagí nńwńńńń nńmeámí nńneaurí o tńń sípíxomí nńpíxemoáńńrane

⁷ ańń apímí pńń nńwíarímí nurane sípíxo awayínń awayínń warńńagí nání sńá ayá wí nóróa nurane rńá meakńńroarńńagíá nńwńńńrane anńń miní nerńńpímí dńńń ańń yof Naidasíyí rínńńpímí tńń e ańńwí e nńrémómáńá imńńń sńńmńńń nńneaxemí barńńagí nání nńyakía nurane xwáf sńmńń imónńń Sarńńmoníyí rínńńpímí nńmúrórane píńńńwí yof Kńńńńń rínńńpímí orńńwámí dńńń nńyakirane

⁸ sípíxí omńńń mearígíáwa rńá nńmeakńńro sa anńń miní nerńńpímí dńńń Kńńńń tńń imanńńpámí nńxńda nńpurane wí e “Rawńńrawá sńmńńń rńwńńń Nanń Imónńńń” rńńńe —E ańń Rasia rínńńpímí dńńń ańńwí eríní. E rémonńwanígíní.

⁹ Sńá ayá wí rńxa nórímáńá enáńá Judayí fńwí yarıńgíáń Gorńxo yokwarímí wńńń nání dńńń mopńńń nání ańwá ńwáf ńwńńrńńńarńńgíáyí ení rńxa múrómńń enáńá xwíogwí nání rawńńrawá samńńń mńwearńńńá enagí nání Poro arńá jńyńkńń norí

¹⁰ re urńńńńńńńń, “Ámáoyńń, gí dńńń re nímónaríní, ‘Agwí none re pńń nńwíarímí ámí sípíxomí nńmeámí nuranénáyí, xwńńfá íkńńxénípaxńńńń.’ nímónaríní. ‘Sanń nńmeámí warńńwápí tńń sípíxo tńń anńńńńá nání marńáí, none ení anńńńńwńńńń.’ nímónaríní.” urńagí aí

¹¹ porisí 100 bímí seáyí e wímónńń sípíxomí omńńń mearńń tńń sípíxomí xńáwo tńń awań rarıńgíńń nání dńńń nńfá wíagí nání omí Poro yopa murígínńńńńńńńń.

¹² Ayí ípí sńmńńń rńwńńń sípíxo ńweanńpímí xwíogwí nání rawńńrawá sńwáf yńáńá sípíxí píráńńńń wepaxe mímónńńagí nání ámá ná sípíxíyo ńweagíáń re rńńńńńawíxńńń, “Ananń e epaxń enáńáyí, re dńńń pńń nńwíarímí sípíxomí nńmeámí nurane ípí sńmńńń rńwńńń yof Pinikasíyí rínńńńwámí —Símńńń rńwńńń awá píńńńwí Kńńńńpímí axí rńwámńńń rńwńńńwńńńń. Xwáf mídńńń mídńńń wíáńńńmeanń enagí nání e rawńńrawá wńńwí mé enjeríní. Sogwí wearńńńń dńńń rńwónapńńńwńńńń. Awámí nńrémórane rawńńrawá sńwáf yarıńńá awámí ńweáwanígíní.” rńńńńgíáwíxńńń.

Rńwípí xwé éáńá rawńńrawá imeamńkwń enń nánńńńń.

¹³ Imńńń rawńńrawá tńńń rńwámí dńńń sípíxomí Pinikasí tńń e awayínń nńxemí upaxńpí barńńagí nńwńńńróná “Símńńń rńwńńń none rńńńwáwámí nání ananń sípíxomí nńmeámí upaxńńńń.” nńyaiwiro ainńxí gwíyo dńńń mamówńńńńńńńńń ípeanńpí nńmńxearo sípíxomí nńmeámí nuróná píńńńwí Kńńńń imanńńpá tńń e ańńwí e dńńń nńxńda nńpuro

¹⁴ sńńń ná jńamńń e munńńńáń re enńńńńńń. Rńwípí íkńá jńímń epaxń bń —Imńńń apí yof Míwńmńń Barńńńpńyí rínńńpńńńń. Apí tńńńń dńńń nńweapńń

¹⁵ sípíxomí xenńweáńá sípíxí sńmń imńńń barńńńmńń mímopaxń enagí nání negí wanńń yarıńńwáe nání pńń nńwíarńńrane “Imńńń xe nńméra oneaunń.” nńyaiwńńrane e yarıńńá

¹⁶ none píńńńwí yof Kodayí rínńńpímí orńńwámí dńńń nńpurńńá imńńń bń onńmíáńpí yímáronáń ewé sípíxomí dńńń níropémí warńńwápí anńń miní nerńńpímí dńńń nńmńxeáa nńbńrane sípíxo tńń e enáńá

¹⁷ sípíxomí íkwíarńńńrane nání nńmńxeáa nńyapńńrane níkwíarńńńńá sípíxí xwéo orónowńńńńńńńń sáńmí tńń xegí sípíxí mńwí mídńmídńńń nńxemí nńbńro gwí nńja nńpńwéńńá sípíxo enń tńń nńxemí nurí xwáf ípí seáyí e rńwónáńá íńmń ańńwí e imónńńpímí —Apí yof Sairńńtasíyí rínńńpí Apńńńka dńńń ańńwí eríní. Apímí sípíxo ańńńń nurńńá síxí úronńńńńńń wáyí wńńńagí sípíxo awayínń ounńń ainńxí gwí yurńńńńńńńńń ípearńńpí nńmamówńńńro níropémí nuróná imńńń xe nńneaxemí oneaunńń wńńńńwanígíní.

¹⁸ Sípíxomí sá wenjáone wáfípi t́nń sípíxo wiápfńĩmeari eámorí néra warĩjagí awa sípíxo nayí oenńrĩ saní wí emí mĩmeámí nero

¹⁹ sá wenjáone wáfípi t́nń sípíxí omĩńj mearĩgíáwa wiwanĩjowa sípíxomí saní unĩjĩ íkwearĩ njwĩrĩrĩ yarĩgíáyí bĩ emí mĩmeámí egíawixĩnĩ.

²⁰ Ríwípí símí t́nń anĩjĩ sípíxomí xerjweaarńń sá obaxí ayá wí órągí aĩ sĩjĩ t́nń sogwí t́nń bĩ anarĩjagí sĩjwí mĩwĩnĩpa nerane nánĩ “Ámĩnĩ rĩwarĩjwĩnĩ?” nĩyaiwirane sĩjwí mĩwĩnaxĩdĩpa nerane nánĩ dĩjĩ “Wí e nĩwíekĩnĩmearane sĩjĩ wanĩwárĩnĩ.” nĩyaiwia warĩjwápi dĩjĩ peá nĩmónĩrane “Rĩxa nanĩnanĩwárĩnĩ.” nĩyaiwia nurane

²¹ awa sá ayá wí neamúoarńń nĩmeamĩwiáronĩgĩnĩ ayá sfwí uroarĩjagí nánĩ aiwá mĩnĩ néra numáná enjáná Poro nĩwiápfńĩmeari ámayı áwĩnĩ e nĩrómáná re urĩjĩnĩgĩnĩ, “Ámayıńé, nionĩ searĩjapĩmĩ arfá nĩnĩro nĩnĩxĩdĩro pĩrĩjwí Kĩritĩyo pńĩ nĩwiárimĩ sípíxo nĩmeámĩ mupa nero sĩjwĩrĩyĩ, segí amĩpĩ xwĩrfá ikĩxénĩrĩ anĩpá imónĩrĩ éfpĩyĩ wí e emĩnĩrĩ éfmanĩ.

²² E searĩjagí aiwí sípíxí ro xwĩrfá nĩkĩxénĩrĩ aĩ ámayıone wí anĩnanĩwá menjagí nánĩ dĩjĩ peá mĩmónĩ sĩnĩ dĩjĩ sĩxĩ oseainĩnĩ.

²³ Ayí rĩpĩ nánĩ seararĩjĩnĩ. Sfá rĩyimĩnĩ árfĩyĩmĩ Gorĩxo —Nionĩ ámá oyáyĩ imónĩjĩ wonĩrĩnĩ. Oyá anĩnajĩ wo nionĩ t́ńjĩ e nĩrónapĩrĩ

²⁴ re nĩrĩjĩnĩgĩnĩ, ‘Poroxĩnĩ, joxĩ Romĩyĩ anĩyo ananĩ nĩrémorĩ mĩxĩ ináyĩ Sisao xwĩrĩxĩ rĩmenfe sĩmĩmanĩ e urorĩfárinĩ. Ayĩnánĩ sĩnĩ wáyĩ mĩsinĩpanĩ. Arfá nĩ. Gorĩxo joxĩ t́nń ámá sípíxí romĩ jweagíáyĩ t́nń nĩyĩnénĩ xe sĩjĩ óupoyĩnĩrĩ yaiwĩ enjagí nánĩ woxĩ aĩ inĩgĩ namipaxĩmanĩ.’

²⁵ Anĩnajo e nĩrfĩ enjagí nánĩ soyĩné dĩjĩ sĩxĩ oseainĩnĩ. Ámayıńé, nionĩ Gorĩxomĩ dĩjĩ re wĩkwĩronĩnĩ, ‘Nionĩ nĩrfĩpĩ xĩxenĩ nĩmónĩnĩjoi.’ nĩwĩkwĩrorĩ nánĩ e seararĩjĩnĩ.

²⁶ E nerĩ aĩ imĩjĩ sĩnĩ nĩneaxemĩ warńń pĩrĩjwí bĩmĩ sĩxĩ úroanĩwárĩnĩ.” urĩjĩnĩgĩnĩ.

²⁷ None ríwípí rawĩrawá Edĩriayĩ rĩnĩjĩwámĩ sípíxomĩ nĩneaxemĩ warńń rĩxa sfá wé wúkaú sĩkwí waú waú imónĩfĩyimĩ áriwegĩ imónáná sípíxí omĩńj mearĩgíáwa “Xwíá bĩ t́ńjĩ e rĩxa anĩwĩ erĩanĩ?” nĩyaiwĩro

²⁸ gwí e e kĩkwĩrfá neaáriga puńĩrĩ t́nń iwamó neróná “Xwíá sĩnĩ ná mĩmĩranĩ? Sa mĩmĩ onĩmiápiranĩ?” yaiwĩarĩgĩfá rĩmearo nĩmamówá rĩro iwamó sĩjwí nĩwĩnaxĩdĩroná xwíá sĩnĩ ná mĩmĩ enjagí nánĩ 40 mita imónĩjagí nĩwĩnĩro ámĩ bĩ t́nń nũfasáná ámĩ bĩ nĩmamówá rĩro xwíá t́ńjĩ e rĩxa 30 mita enjagí nĩwĩnĩro

²⁹ sípíxí imĩjĩ nĩxemĩ nurĩná wí e sĩjáyó sĩxĩ úronĩgĩnĩrĩ sípíxí ámĩ bĩ t́nń nĩxemĩ mupa oenĩrĩ íkwémĩjĩyo dání aĩnĩxĩ ípeaarĩjĩ wĩrfkaú wĩrfkaú nĩmamówá rĩmáná wáf anĩnĩ oónĩnĩrĩ wigí ikayĩfwí nĩra ugíawixĩnĩ.

³⁰ Sípíxí omĩńj mearĩgíáwa sípíxomĩ pńĩ nĩwiárimĩ éf owaneyĩnĩro ámayı yapĩ nĩwĩwapĩyĩro “Sípíxí sĩmĩyo dání enĩ aĩnĩxĩ ípeaarĩjĩ bĩ mamówá rĩnĩrĩ yarĩjwĩnĩ.” nũrĩro ewépa rawĩrawáyo ikwiá rĩnáná apámĩ nĩpĩxemoánĩrĩ éf owaneyĩnĩro rĩxa mamówá rĩnĩ

³¹ Poro porisĩ 100 bĩmĩ seáyĩ e wĩmónĩjomĩ t́nń xegĩ porisowamĩ t́nń re urĩjĩnĩgĩnĩ, “Ámá sípíxí omĩńj mearĩgíá rowa sípíxí romĩ none t́nń mĩjweapa nerĩnáyĩ, soyĩné sĩjĩ nũro xwíá t́ńjĩ e rémopĩrĩmėoi.” uráná

³² porisowa mĩrfĩ nĩwiápfńĩmearo ewépa gwí nĩyimáná awayĩnĩ mamówá rĩgĩfá rĩ mĩjĩ nĩwákwĩro rawĩrawáyo mamówá rĩgíawixĩnĩ.

³³ Wáf ónĩne nánĩ Poro enĩ rĩrémĩxĩ nĩwia nũrĩ re urayĩjĩnĩgĩnĩ, “None ríwípí rĩpĩ nánĩ ayá sfwí nearoarĩjagí nánĩ aiwá mĩnĩ mĩmĩwiaĩkĩ nĩnĩrane yarĩná sfá obaxĩ rĩxa nóra nũrĩ agwĩ rĩxa wé wúkaú sĩkwí waú waú imónĩjĩyĩrĩnĩ.

³⁴ Ayĩnánĩ nionĩ enĩ rĩrémĩxĩ nĩsealĩ ‘Aiwá bĩ nĩmearo nĩpoyĩ.’ seararĩjĩnĩ. Se-wanĩjĩyĩné aiwá nĩnĩro oerfkiemeánĩpoyĩnĩrĩ seararĩjĩnĩ. Woxĩ aĩ bĩ manĩnĩpa epĩrfĩ enjagí nánĩ seararĩjĩnĩ.” nũrĩmáná

³⁵ bĩsfkerfá bĩ nĩmearĩ wigí sĩjwí anĩgfe dání aiwá apĩ nánĩ Gorĩxomĩ yayĩ numemáná nĩkwĩrĩrĩ rĩxa narĩná

³⁶ ámá nĩnĩ enĩ rĩxa dĩjĩ wáf bĩ wónĩgĩ aiwá bĩ nĩmearo nĩnĩro

³⁷ —Ámá sípíxĩyo jweanĩwáne ayí 276 enerĩnĩ.

³⁸ Nene rĩxa apánĩ nĩnĩmáná sípíxo nayí oenĩrĩ wĩfĩ aiwá mĩnĩwápi rawĩrawáyo emĩ mĩmeámí egíawixĩnĩ.

Sípíxo sĩxĩ nũrorĩ orónowĩnĩjĩ nánĩrĩnĩ.

³⁹ Rĩxa wáf ónáná árfĩyĩmĩ “Xwíá bĩ anĩwĩ erĩnĩ.” yaiwĩfápi sĩjwí nĩwĩnĩroná mĩ mómĩxĩpa nero aĩ sĩmĩnĩ rĩwonĩ bĩ inĩkĩnĩ wiáronĩjagí nĩwĩnĩro e epaxĩ enjánáyĩ, sípíxo nĩmeáa nĩyĩrane e oĩwíekĩnĩmeaneyĩnĩrĩ éfáyĩ

⁴⁰ wa gwí ainíxí ípeaaríní mamówárinínípi rawírawáyo ípeanje amí xe oépeanírí níkweawáa pwaríná wa imínípi símíní ríwoníipímí nání níxemí oneaunírí sípíxoyá rapírapí nemíméa nípeyíro soná ení níkwearo iníkiní wíaronje nání omíní níméra waníro yarínagáa aí re eníniginí.

⁴¹ Sípíxo xwíá ínimí enáná rawírawá akwínáná ríwonje síxí núrórí símí xwíáyo xáiwí noranjárinírí nání wíwíwí bí mepaxí imónínáná rawírawá sípíxí íkwémíníyo miákwíayíáná sípíxo ríxa orónowíarínagí wínígíawíxíní.

⁴² Sípíxo ríxa orónowíarínagí níwíníro porisowa xámí re rínárigíá enagí nání “Sípíxo sípí éánáyí, áamá gwí nweagíá none awí mearoarínwáowa iníbé neáa éf upírixínírí pípíkímí éwanígíní.” rínígíápa “Ríxa opíkianeyí.” rínarínagíá aiwí

⁴³ porisowamí seáyí e wimónínjo “Poromí níméra nuri Romíyí aníyo xíxeni rémówanígíní.” níyáiwírí nání awa wianíro yarígíápi pírí nurakírí sekaxí re nearíniginí, “Áamá iníbé warígíáyíné ríxa nímauíwírí níxeamoro iníbé neáa nuro imanjí e íwiékínímeápoyí.

⁴⁴ Iníbé níwarígíáyíné íká wáráraní, sípíxo ororómí iníípiraní, íá níxírímáná níkwíarígá nuro imanjí e íwiékínímeápoyí.” nearíagí nene axípi e nerane nání wo aí inígí mnamí níneneni imanjí e íwiékínímeanjanígíní.

28

Poromí Morítayo nweanáná wimónínípi náníníní.

¹ Nene wo maníní níneneni imanjí e níwiékínímeámáná áamá e dáníyí “Pírínwí ríyí xegí yof Morítaí ríníníyíríní.” rarínagíá aríá níwirane ronáná

² ayí none neaiapaníro nání ayá tñí nero iníá aníní siyamíó erí imíní rírí yarínagí nání ríá níkeámáná níneneni níneaipeameámí nuro ríá tñí e neawáragíáa aí

³ Poro ríá kíríní bia awí nearí saríwá nerí nímeáa níbírí ríá íkeaaríná re eníniginí. Weaxíá wo ríá usíníagí níréiméamí níwiapírí Poroyá wéyo sidíní norí ríríwíníniginí.

⁴ Ríríwíagí wé éf míxeááná sídíro síní yekwíronagí áamá pírinwí ayímí dáníyí síjwí e níwíníro wíwíní re rínígíawíxíní, “Áamá ro rawírawáyo mnamíó aí áamá píxíxwíríó ení woríání? Ayínání nǵwá anínámí dání imónígíáyí ‘Xe síjí mupa oeni.’ yáiwíarígíápipímí dání weaxíá sidíní ríá oní?” rínígíáa aiwí

⁵ Poro weaxíáomí wíwíá nírorí ríá níkeaarímáná ríníní bíkwí onímíápi aí níwíníniginí.

⁶ Ríníní bíkwí onímíápi aí níwíníagí aiwí áamá ayí “O xegí wé ríxa níminíníjoi.” yáiwíro “Ríxa nípiérórí píyí neníníjoi.” yáiwíro nero nání síjwí níwíníro níjweagíásáná “Sípí apí wímeaníjoi.” yáiwíarígíápi níwímeáagí níwíníroná amí díní síjí bí nímore re níriga ugíawíxíní, “Áamá ro nǵwá anínámí dání imóníníyí woríání?” níriga ugíawíxíní.

⁷ None íwiékínímeáwé áamá pírinwí apímí áamá níyoní seáyí e nímonírí meñweanóyá omíní bí iníní eríní. O xegí yof Pabíríasoyí ríníníjoríní. O yáyí níneairí níneaipeameámí nuri none sá wíyáú wíyí o tñí níjwearane múní neaiaríná

⁸ Pabíríasomí xano ríá pírí wíayírí agwí xoxí urorí wíarínagí nání “O símíxí wení.” rarínagíá Poro aríá e níwírí o weje nání nuri nípáwírí Goríxomí yaríní níwímáná wé seáyí e níwíkwíarírí naní imíxíníniginí.

⁹ Naní nímíxímáná enáná áamá pírinwí apímí nweagíá símíxí yarígíáyí níní Poro omí naní ímíxíxípi nání aríá níwíro o tñí e nání bayaríná naní ímíxímíxímí eníniginí.

¹⁰ E yaríná áamá ayí wéyo níneamero aíwá amípi naní bí níneaiapa nuro none ríxa pírinwí apímí píní níwíarímí wanírí yaríná óf e sípíxíyo nuranéná aíwá naníwá nání anípa bí neaiapowárigíawíxíní.

Poro Romíyo rémoní náníníní.

¹¹ None pírinwí apímí emá wáú wo nweanwáone sípíxí Arekísadíria dání wo — Rawírawá xwiogwá nání síwíá yínagí nání pírinwí apímí e níjweanígíásáná umínírí yaríníjoríní. O sípíxí símí íkayíwí tñí ímíxínínípi áamá ayá wáuníní sípíxomí símí e ímíxíníníjoríní. Sípíxomí nípíxemoánírane pírinwí apímí píní níwíarímí nurane

¹² aní yof Sairakusíyí rínínípipímí níwiékínímeane sá wíyáú wíyí e weníwáone

¹³ amí sípíxomí nípíxemoánírane níyakía nurane aní yof Ríjiamíyí rínínípipímí nírémorene e sá weníwáone wíápi tñí imíní rawírawá tñí dání yaparínagí níwínírane sípíxomí nímeámí nurane omí sá weníwáone wíápi tñí símíní ríwoní yof Putíoraiyí ríníníwámí nírémorene nayoámáná

¹⁴ re yáiwíwanígíní, “Áamá Jísaomí díní níwíkwíróro nání níríxímeá imónígíáyí aní rípipímí re wí ríá nweanóí?” níyáiwírane pía nerane wí tñí ríxa nerímeánírane ayí “Sá

wé wíúmí dǎńǎ wáú nene tǎní ananí re ńweapaxíraní?" nearíagáa ayí tǎní wíníyí nearíápa e ńweanwanigíni. Apí apí nǎra nǐbǐwasáná Romí aní tǎńǎ e rǎmonwanigíni.

¹⁵ Romíyo ńweagíáa nǐrǐxímeá imónígíáyí wí none nání "Awa óyimi baríñoi." rǐnaríńagíáa aríá nǐwíro óf e owírímeaneyíńtíro nǐbíróná wí aní Apíasí tǎńǎ e makeríá imíxarígíe awí roro wí Ámá Aní Mídání Nǐbíro Sá Wearígíwá Wíkaú Wíwáyí rǐnǐńǐpí tǎńǎ e awí roro egíáyo Poro síńwí nǐwínírná Goríxomí yayí numeri dǎńǎ síxí inǐńǐnigíni.

¹⁶ None rǐxa Romí náyo rǎmóáná gapímanowa Poromí gwí aníyo érowíapńíagíapí pírí wíakímíńtí wí mepa erí éagí aiwí Jerusaremiyo dǎńǎ gwí nǐyígítoní negí Judayí wíwámí xegíń ńweanǎnǎ porísí awí mearoaríño xe awí omearoníńtí síńwí wínígíawíxíni.

Poró Romíyo dǎńǎ wáí uríńǎ nǎnǐrǐnǐ.

¹⁷ Poro sǎá wíyáú wíyí rǐxa nóráná "Judayí áminá imónígíáa Romíyo re ńweagíáyí obípoyí." nǐrǐrǐ awa rǐxa o tǎńǎ e awí eánáná re uríńǐnigíni, "Gí Judayíné, nioní negí Judayí xwíríá wíkíxémíńtí wí mepa erí síwí ejíná dǎńǎ negí aríowa érowíapńíagíapí pírí wíakímíńtí wí mepa erí éagí aiwí Jerusaremiyo dǎńǎ gwí nǐyígítoní negí Judayí Romíyo mǐnǐ nǐwígíaríni.

¹⁸ Romíyo mǐnǐ nǐwíagíáa ayí xwíríxí nǐńímero yaríńǎ nǐńíayíróná íwí nioní nǐpíkíapaxí bǐ meńǎnǐ imóníńagí nǐnaníro nání rǐxa Poromí kíkíá owáraneyíńtí éagí aiwí

¹⁹ negí Judayí pírí wíakímí nero 'Wárípaxomaní.' ríagíawíxíni. E raríńagíáa nioní síńwí e nǐwíníńtí 'Go aríá enje dǎńǎ ráná xe kíkíá ouníńtí nímíxíńǐrǐfǎńǎ?' nǐyáiwírí nání re uríńanígíni, 'Romíyí mǐxí ináyí Sisao gí xwíríxí aríá nǐwínígíni.' uríńanígíni. Nioní negí Judayí nání xwíyíá bǐ uxekwímómíá nání mǐraríńǐnǐ.

²⁰ E nígíá apí nání áwaní searímíńtí nání 'Awamí síńwí nǐwíníńtí xwíyíá urímí nání obípoyí.' rǐanígíni. Ámá Isírerene yeáyí neayímíxemeáníá nání dǎńǎ ukíkayoaríńwáomí nioní dǎńǎ ukíkayonagí nání gwí aíníxí rǐrǐ nǐyíníni.' uríńǐnigíni.

²¹ E uríagí awa re uríagíawíxíni, "Judia píropenísíyo dǎńǎ joxí nání payí bǐ mǐmeanwáríni. Negí wo e dǎńǎ ení nǐbírí repíyí nǐneairíńarání, áwaní nǐnearíńarání, joxí nání sípí bǐ mǐnearíńǐrǐnǐ.

²² E nerí aí 'Dǎńǎ joxí yáiwíaríńǐ rǐpí, "Goríxomí píráńńǐ xǐdarígíáyí apí apí neríńǐpímí dǎńǎ píráńńǐ xǐdarígíaríni." yáiwíaríńǐpí aríá osíaneyí.' neaimónaríni. Ayí none rǐpí nání aríá nǐwírane nǐjǎá imóníńagwí nání rǐraríńwíni. Ámá Óf Goríxo tǎámíńtí inǐńǐyíyí rǐnǐńǐyímí nǐxǐdíro gwí mónígíáyí nání ámá amí amí ńweagíáyí 'Ayí naní mǐyaríńǐ.' rǐnarígíá nání none nǐjǎaríni." uríagíawíxíni.

²³ Judayí áminá awa "Sǎá ayímí Poro xwíyíá nearíńíá nání awí eáníwanígíni." nǐrǐnǎró sǎá ayí rǐxa imónáná obaxí aní xío ńweanǐwámí nání bǎná wáá móníńǐmí dǎńǎ sǎpí tǎní nání Goríxo ámáyí xegí xwíoxíyo mǐmeámí nerí umenńweanǐapí nání áwaní nuríńírná repíyí nǐwíera urí nioní Jisasomí dǎńǎ wíkíwíroaríńápa ayí ení owíkíwíropoyíńtí o nání nuréwapíyírǐnǎ ńwí ikaxí Moseso nǐrǐrǐ eanǐpímí dǎńǎ tǎní wáá rókíamoagíáwa nǐróro eagíapímí dǎńǎ tǎńǎ mǐńǐ nǐróra urí nerí nura waríńá

²⁴ wa xío uraríńǐpí aríá nǐwíro "Neparíni." wípímóníagí aiwí wa aríá nǐwíro dǎńǎ mǐkwírogíawíxíni.

²⁵⁻²⁷ Awa e nero Poro uraríńǐpí nání dǎńǎ bǐ bíáú nímoro nání xwíyíá ná bǐnǐ rǐnǎrípaxí mímóní yaríńá Poro xwíyíá yoparí rǐpí uráná omí pńńí nǐwíarímí ugíawíxíni, "Kwíyí Goríxoyápí wáá rókíamoagí Aísaiayí rǐnǐńomí 'Joxí ámá ayo nuri e uríńrǐxíni.' uráná o nuri negí aríowéyo aga xǐxení re uríńǐrǐnǐ, ' "Seyíné aríá nǎra nuro aí nǐjǎá wí imóníńǐfámání. Síńwí naga nuro aí dǎńǎ 'Ayí apírǐfání?' wí mopírǐfámání." ' uríńrǐxíni. Ayí rǐpí náníńtí. Wígí dǎńǎ tǎní nǎra warígíáyí mǐńǐ sǐńǎńńǐ imonagíáa nání rǐraríńǐnǐ. Wígí síńwí mǐsupáńǐpa ero aríá mǐpírónǐpa ero nero síńwíríyí, wígí síńwí tǎní síńwí aníro aríá ero dǎńǎ píráńńǐ neyíróro moro wígí íwí yarígíáyí rǐwíńmíńtí mamoro éánáyí, Goríxoní píráńńǐ wímíxíapaxíńtí." Aísaiáo Goríxo nání e nǐwuríyírǐnǎ negí aríowéyo imónagíáa tǎńǎ aga xǐxení nǐrǐrǐ wuríyíńǐrǐnǐ.

²⁸ Ayíńání seyíné aga nǐjǎá re imónípoyí, 'Goríxo xío nene yeáyí neayímíxemeámíńtí enǐpí nání wáí urarígíáwa rǐxa émáyo ourípoyíńtí nání uowáríńǐrǐnǐ. Ayí aríá wípírǐfáńtí.' yáiwípoyí."

²⁹ [Poro e uráná Judayí mǐxímíxeawíámí niga nuro omí pńńí nǐwíarímí ugíawíxíni.]

³⁰⁻³¹ Poro e aní xío bǐ eníwámí nǐńwearí ámá xómí xwíyíá onńweaneyíńtí bíáyo yayí nǐwímorí xwíyíá Goríxo ámáyí xegí xwíoxíyo mǐmeámí nerí umenńweanǐapí nání wáí nuríńtí inímí bǐ mímóní Áminá Jísasí Kiraiso nání uréwapíyaríńá ámá wí pírí urakíaníro mepa egíawíxíni. E yaríńá xwíogwí wáú múronǐnigíni.

¹⁵ Ayínáni nioní áamá Romí ηweagfáyíne ení xwíyá yáy seainipaxípi wáf searimfa nání símí dǫpénaríníni.

“Xwíyá yáy neainarínípmi dání Goríxo yeáy neayimixemeaaríníni.” uríní náníni.

¹⁶ Xwíyá yáy neainarínípmi dání Goríxo díní wíkwírófáyo níyoní —Xámí Judayo yeáy uyimixemeari émáyo ení yeáy uyimixemeari epaxí enagi nání xwíyá apí nání nioní ayá bí mé ananí wáf rímeariíníni.

¹⁷ Ayínáni nene “Goríxo arige nerí áamá ámi wé róníní xfo imónínípi wimíxínfárfáni?” níyaiwirane ududí neainipaxímani. Ayí rípi náníni. Xwíyá yáy neainarínípmi dání Goríxo wáf réníní neaókímíxaríníni. Áamá Jisasomí iwamfó dání díní níwíkwíróa numáná ámi xegí bí mé sa aníní wíkwíróarígáyí, ayí wé rónígáyí wimíxaríníni. Bíkwíyo dání re níriní eánínípi, “Áamá Goríxoní díní níkwíróagá nání ‘Wé rónígárfáni.’ rárínáyí díní níyimíní tígáyí imónípfárfáni.” níriní eánínípi nioní seararínápi tñní xíxeni imónínagi nání seararíníni.

Áamá Goríxomí ráfí umogfá náníni.

¹⁸ Goríxo áamá wé róníní xfo wimónarínípi mé ríkíkíríó yarígáyí —Ayí wígí ríkíkíríó yarígápi neróná Goríxo nání níjfa imónipaxí imónínípi ríwímíní mamoarígáyíni. Áamá ayí nání Goríxo anínami dání wíkfí wóníagi nání pírf umamonípi ríxa síjání piaumíni iníni.

¹⁹ Ayí rípi nání raríníni. Goríxo áamá xfo nání re yaiwipaxípi, “O imónínípi, ayí apí rfa imóníni?” yaiwipaxípi yumí mīwimóní síjání imóníni. Goríxo xewanínjo imónínípi nání síwa winíní enagi nání raríníni.

²⁰ Xewanínjo imónínípi —Apí síjwí tñní síjwí winípxí mimónínagi aí enína anína imíxírí xwáfárfí imíxírí ene dání áamá apímí síjwí níwinírfná “Xfo imónínípi, ayí apírfáni?” yaiwipaxíni. “Ení amípi apí imíxínjo eánínípi ná ríwíyo aí wí samíní wenfámani.” yaiwírí “Xfo imíxínípmi xegí bí níwimóníni nání aga seáyí e rfa wimóníni?” yaiwírí epaxíni. Ayínáni áamá Goríxomí wí yafí re uréwapíyipaxí meníni. “Nioní joxí imónínípi nání majfá nimóníni nání nípíkwíni mimóníní enáoníni.” urípxí meníni.

²¹ Enína áamá ayí síní xíxeni “Goríxo apí rfa imóníni?” níyaiwíro aiwí re egfawíxíni. O Nwáfó enagi nání wé íkwíwíyo típxápa mítípa ero amípi xfo imíxínípi nání yafí mīwípa ero wígí díní nímorífná majímajfá íkáríníro díní xejwíni ní móa núfásaná díní rfa xeyánígáyí imóníro egfawíxíni.

²² “Díní émfí saímí moríwaeneríni.” níró aiwí majímajfá íkárínígáyí nimóníro ²³ Nwáf mípé aníní imónínípmi mumímíní ríwí numoro mimóní nwáf bí fá oxíraneyíníro ámaraní, ínérání, odípíraní, naríwí onímíápiarani, xopaikígí bí nímíxíro “Negí nwáf imónínípi, ayí rípiíní.” rígfawíxíni.

Áamá Goríxomí ráfí numorfá egfápi náníni.

²⁴ Goríxo áamá e majímajfá níkáríníro yaríníagi níwinírfná wígí fepá winarínípmi dání sípi imónínípmi xe oikírípeánípoyníni síjwí winínínigíni. Síjwí e wíníagi wíwaníyí píaxí eámíxínígawíxíni.

²⁵ Ayí rípi nání Goríxo e eníni. Áamá yafí nepa imóníní Goríxo nánípi ríwí umoro yapí imónínípi fá xíríro nemáná amípi níni imíxínípmi —O aníní míní yafí umepaxoríni. “Áamá níni e éfíxíni.” nímónaríníni. Omí yafí numero fá míxírí xfo imíxínípmi fá xíríro wéyo umero yaríníagi nání Goríxo e eníni.

²⁶ Ayínáni Goríxo wígí fepá winarínípmi dání píaxí weánípxí imónínípi xe oikírípeánípoyníni síjwí wíníagi apíxíwa oxí nímeánírfná xírínírfíxíníni imónínípi pñní níwíárfíro apíxí wí tñní nípíkwíni mimónínípi niga ugíawíxíni.

²⁷ Oxowa ení apíxí nímearo xírínírfíxíníni imónínípi pñní níwíárfíro “Oxí wfa tñní fwi oínaneyí.” níyaiwíro aga símí níxeadípféníroná oxí wfa wfa tñní fwi níníro píaxí weánípxí imónínípi inígíawíxíni. Ayínáni “Wígí néra ugíápi tñní xíxeni pírf Goríxo umamonípi ríxa wímeajíni.” raríníni.

²⁸ Áamá “Goríxo apí imónínírfáni?” níwaiwíro símí e mītínípa yaríníagi nání o wígí “Sípi e e oyaneyí.” yaiwíarígápi nání xe míní niga úfíxíníni síjwí winínínigíni. Síjwí e wínígi enagi nání ayí amípi nípíkwíni mimóníní áamá mepaxí imónínípi néra nuro re yarígárfáni.

²⁹ Nípíkwíni mimóníní níni nání míní iníro ríkíkíríó epaxí imóníní níni nání míní iníro anímí yarí epaxí imóníní níni nání míní iníro “Áamá wí rfa omeárfípoyní.” yaiwíarígápi nání míní iníro yarígárfáni. Apíní yarígárfáni. Rípi ení ayá wí

yarigfáriní. Sijwí fwi wíntro “Amípi apí nioní meapaxfpiriní.” bi onímiápi mīyaiwí ayá wí yaiwiro níwíapínimearo áamá píkiro símíráxwíro ero yapí wíwapíyiro áamá wí náni nurírfná sípi owímeaníri uríro únúníng wíkáriro mīmáyo wíro

³⁰ xwíyápai unjwíríri Goríxo náni símí tñí ero áamá xíxewíámí ríníro mīxí kñíro mīxí meakñíro sípi imóníng áamá síní níjía mīmóníngápi éwapíníro xínáixaneyo manj wíakíro yarigfáriní.

³¹ Rípi ení yarigfáriní. Majía ikáriníro dñí unjwíríripaxf mīmónípa ero wíyo dñí sípi mīwípa ero wá mīwianípa ero yarigfáriní.

³² E yarigfáyí Goríxo re rárinípi náni níjía nimóníro aiwí, “Áamá sípi apí yarigfáyí wí sñí upaxfmaní. Pepaxfíní.” rárinípi náni níjía nimóníro aiwí sípi apí imóníngpimi níxída nuro apíní mé sípi seáyí e imóníng rípi ení nero fwi apí néra warigfáyo weyí ayá wí meararigfáriní.

2

“Goríxo áamá níyoní mī ómómíxímí nerfá wígf egfápi tñí xíxeni wíiníáriní.” uríng náníní.

¹ Ayínáni áamá wíyo xwíyá umeararigfá wíyínéní wíyínéní bi osearímíní. Sfá yoparfíyimi Goríxo áamá níyoní mī ómómíxímí yaríná “Ayí náni fwi apí enáríní.” urípaxf imóníngpí tígíyínémaní. Ayí rípi náníní. Áamá fwi yarigfápi náni xwíyá umeararigfáyíné, seyíné ení fwi axfpi yarigfáyíné enagí náni wínyo xwíyá numearíróna sewaníngíné eníngí mearínarígá enagí náni Goríxo mī ómómíxímí searíná xwíyá bi urípaxf imóníngpímaní.

² Rípi níyaiwírí níjía imóníngwíní, “Áamá sípi e yarigfáyo Goríxo xwíyá numearíri pírí numamoríná xerwíní bi mé xíxeni ayo ría wíaríní?” yaiwíngwíní.

³ Fwi axfpi nero aí segí wínyí fwi yarigfápi náni xwíyá umeararigfáyíné, wínyo numearíróna segí axfpi egfápi náni píoi yaiwínaríngí? “Xwíyá Goríxo neamearínfápmi ananí múropaxeneríní.” ríyaiwínaríngí?

⁴ Goríxo segí fwi yarigfápi ríwífmíní omamópoyíníri wá níseawíaníri seainípi náni majía nimóníróna rípi ení ríseaimónaríní, “O wá ayá wí neawíaníri pírí apaxf mé mīneamamó erí okínímónípoyíníri xwapí ayá wí xwayf naníri njewarí yaríngpí peayf wíanípaxf imóníngpí yaríní.” ríseaimónaríní?

⁵ Oweoi, seyíné dñí wakís nínróná segí fwi yarigfápi ríwífmíní mīmamoarigfáyo dání sfá Goríxo sípi áamá yarigfápi náni wíkí ría ápiáwíngí níwerí pírí umamonfáyi náni xfo pírí seamamonfápi wíní wíní íkwíkwarímíngí yáraríngí.

⁶ Bíkíwíyo re níriníri eáníngpa, “Goríxo áamáyo pírí numamoríná woní woní xíxegíní wígf néra ugfápi tñí xíxeni pírí umamonfáriní.” níriníri eáníngpa enfáriní.

⁷ Áamá Goríxo yayf neamerí seáyí e neaimíxírí negí wará urí mepaxf neaimíxírí dñí níyímíngí tñjwaéne neaimíxírí éwíníngíníri epaxfpi tñí xíxeni nero píní mīwíarfí aníng mīníf yarigfáyo o pírí numamoríná dñí níyímíngí tígíyí imóníngpí náni wímíxínfáriní.

⁸ E nerí aí áamá wíwaníngí nánní dñí nimóníro xwíyá nepaxíng imóníngpí arikwíkwí níwíro nípíkwiní mīmóníngpimi xídarígáyo pírí numamoríná xegí wíkí ría ápiáwíngí wíaríngpimi dání pírí umamonfáriní.

⁹ Áamá sípi yarigfá ayí ayo xeaníng mīmeníngwí ayíkwí mīripaxf imóníngpí wímeanfáriní. Judayf e yarigfáyo anípaxf níwímeari aí émányf e yarigfáyo ení wímeanfáriní.

¹⁰ Apí e níwírí aí áamá nanj yarigfá ayí ayo seáyí e umerí wé íkwíngwíyo njwíríri níwayíróníro njewarfí náni wíirí enfáriní. Judayf e yarigfáyo anípaxf e níwíirí aí émányf ení wíiníáriní.

¹¹ Goríxo áamáyo pírí numamoríná símí símí e nímerí pírí umamonfámaní. Sa áamá wígf egfápi tñí xíxeni pírí umamonfá enagí náni raríngí.

¹² Áamá Goríxoyá njwí ikaxf eáníngpí mayf nimóníro fwi yarigfáyí aníngpí náni xwíyá numearírfná njwí ikaxf eáníngpimi dání numearíri “Joxí xwíyá e eáníng apí níwíakírí enjrfání?” nuríri umeárfínfámaní. E nerí aí njwí ikaxf eáníngpí tígí fwi yarigfáyo o apimi dání xwíyá nuríri umeárfínfáriní.

¹³ Ayí rípi náníní. Áamá xíoyá njwí ikaxf eáníngpimi nepa mīxídfí surfíma arfá wíarfáyf náni Goríxo dñí re yaiwínfámaní, “Níoníyá sñjwíyo dání wé róníng imóníngfáyírfání?” yaiwínfámaní. Áamá arfá níwímáná xíxeni xídarígáyf nánní “Wé róníng imóníngfáyírfání.” rárfínfáriní.

¹⁴ Émányf —Ayí njwí ikaxf eáníngpí mayf imóníngfáyírfání. Ayí wígf dñí tñí njwí ikaxf eáníngpí ríníngpa nerónáyf, njwí ikaxf eáníngpí mayf imóníngfáyo aiwí wígf dñíyo

dáni re yaiwiarigfáriní, “Mepaxí imóniri anani nepaxí imóniri enjpi, ayí apirfani?” yaiwiarigfáriní.

¹⁵ Ayí pí pí neróná wigí dñíyo dani “Nioni e nerfna sipi rfa yarini?” yaiwiniro “E nerfna naní rfa yarini?” yaiwiniro yarigfapi síwá reninj inarigfáriní. Nwí ikaxí Bíkwiyo eáninjpa negí xwioxíyo eni axípi énjí reánini? Síwá énjí inarigfáriní.

¹⁶ Xwiyfá yayí neinarinj nioni rarinjapi rininjpa sá Gorixo xegí xewaxo Jisasomi dani áma wigí egfápirantí, dñí iními ikwíroarigfápirantí aí, piríro winfáyi imónaná áma nnyoni wigí egfápi tñi xixeni pirí umamonfáriní.

“Judayí nwí ikaxí eáninjipimi dñí níwíkwírooro aí wiaikiarigfáriní.” urinj nánirini.

¹⁷ E nerí aí wiyfne “Nene Judayí wírininjwaénerini.” rinarigfáyné re yarigfáriní. Nwí ikaxí Moseso eanjipimi dñí níwíkwírooróná “Negí apimi xfdarinjwápmi dani Gorixo yeáyí neayimixemeanfáriní.” ríro seáyí e nimeniro “Áma Gorixoyá ayá tñjwaéne imóninjwini.” ríro yarigfáriní.

¹⁸ Seáyí e nimeniro “Gorixo áma e éfrixiniri wimónarinjpi tñi xixeni ríxa nijfá imóninjwini.” ríro “Nwí ikaxí eáninjipimi dani nearéwapiyigfene enagi nani naní imóninjipimi síjwí mí nómixirane ‘Api naní imóninjipirini.’ rípxenerini.” ríro yarigfáriní.

¹⁹ “Áma síjwí supárigfáyo nene síjwí tñjwaéne anani nipemeámi upaxenerini.” yaiwinarigfápa seyfne dñí re nnyaiwiniro dñí síjwá eáníro, “Émayo uréwapiyipaxí imónigfáyí áma wímani. Ayí nenenirini.” nnyaiwiniro dñí síjwá eáníro “Émayí Gorixo nani majfá nero sá yininjimfñí emearigfáyo wí wókímíxipaxí imónigfáyí áma wímani. Ayí nenenirini.” yaiwiniro yarigfáriní.

²⁰ “Áma dñí mamó nerí arfki yarigfáyo ayiyumí wipaxí imónigfáyí, ayí nenerini.” yaiwiniro “Áma síni niaíwí dñí mogfáyo uréwapiyipaxí imónigfáyí, ayí nenerini.” yaiwiniro “Nwí ikaxí eáninjpi tñjwaéne enagwí nani mfkí amipi nani nijfá imónirane nepaxinj imóninjipini rírane yarinjwaénerini.” yaiwiniro yarigfáriní.

²¹ Seyfne e e nnyaiwiga warigfápi nepa nimónirínáyí, áma wíyo uréwapiyarigfáyné pí nani sewanijfyné míréwapíni yarigfáriní? Ámayo “fwi mímeapaní.” nuríro aí seyfne eni fwi mímea yarigfáynéraní?

²² “Meánigfáyné, fwi minipani.” nuríro aí seyfne eni fwi miní yarigfáynéraní? “Áma xopaikigí nimíxíro ‘Negí njwápi, ayí rípirini.’ rarigfápi nani xwírfá neainarini.” níríro aí seyfne anj njwá xopaikigí nani míríninjíyo nípáwíro fwi mímeapa yarigfáraní?

²³ Weyí nimeniro “Nwí ikaxí eáninjpi tñjwaéne mimónípa renjwini?” rarigfáyné, apimi níwíakiríná pí nani “Ayí Gorixomi ayá míwimó wé ikwíanjíyo unjwírararinjwini.” yaiwiarigfáriní?

²⁴ Judayfne “Gorixomi xfdarinjwini.” níríro aí sipi api api yarigfáyné enagi nani Bíkwiyo xixeni rípi níríniri eánini, “Sipi seyfne yarigfápmi dani émayí Gorixomi ikayfwi umeararigfáriní.” E níríniri eáninjpi seyfne nani xixeni ríriní.

“Áma iyí símf sfo wákwínarigfápmi dani Gorixoyá imónarigfámani.” urinj nánirini.

²⁵ Judayfne nwí ikaxí eáninjipimi xixeni níxídrónáyí, segí síwí “Áma o Gorixoyá imóninj worfani?” yaiwipirí nani iyí símf sfo wákwínarigfápi naní seaiipaxí aí njwí ikaxí eáninjipimi níwíakirínáyí, iyí símf sfo níwákwíniro aí naní seaiipaxí mimóní nerí míwákwínigfáyí yapí imóninjoi.

²⁶ Áma iyí símf sfo míwákwínigfáyí njwí ikaxí eáninjpi xixeni níxídrónáyí, iyí símf sfo míwákwínigfá aí Gorixo “Ayí áma nioníyáfrini.” yaiwiarinjagi nani wákwínigfáyninj imóninjoi.

²⁷ Judayfne nwí ikaxí eáninjpi tfgfáyné imóníro iyí símf sfo wákwíniro egfáyné aí apimi wíakíánáyí, émayí —Ayí iyí símf sfo míwákwínarigfáfrini. Ayí míwákwínigfá aí njwí ikaxí eáninjpi tñi xixeni yarigfápmi dani seyfne xwiyfá seaxekwímopaxí mimónípa epírfáraní? Oyí, xwiyfá seaxekwímopaxí epírfáriní.

²⁸ Ayí rípi nani seararinjini. Segí waráyo igí wegfá bimí dani áma Gorixoyá imónarigfámani. Wákwínarinj áma Gorixoyá wimíxipaxí imóninjpi eni iyí símf seyfne sfo wákwínarigfápmantí.

²⁹ Oweoi, áma nepa Gorixoyá imónigfáyí wigí xwioxíyo iními dani e imónarigfáriní. Wákwínarinj áma xfoya wimíxipaxí imóninjpi, ayí wigí dñíyo dani imónarigfáriní. Nwí ikaxí eáninjpi xfdarigfápmi dani marfáí, kwíyí Gorixoyápmi dani áma oyá imónarigfáriní. Áma e imónigfáyo wíniyí seáyí e umepírfámani. Gorixoni umenfáriní.

3

"Juday xwiyá Gorixoyá eáninǵipi tǵfáyǵrini." urinǵ nánirini.

¹ Ámá iyí sǵmí sǵó wákwinarigǵápmi dǵnǵ Gorixoyá imónipaxǵ menǵaǵi nǵnǵ píyo dǵnǵ Judayene émáyo múronǵwini? Negǵ wákwinarinjwǵpmi dǵnǵ aga pí nanǵ neaiiarinjǵrini?

² Ái, nene Judayene enǵagwǵ nǵnǵ amǵpǵ nanǵ bǵ bǵ obaxǵ neamearinjǵrini. Nanǵ bǵ bǵ obaxǵyǵ xǵránǵ imóninjǵpi, ayǵ ripǵrini. Gorixo xwiyá xǵoyápi Judayǵ nǵxǵdǵro mewéǵrǵnǵrǵ neaiapinjǵrini.

³ Judayǵ dǵnjǵ nǵwikwǵroro xwiyá apimi xǵiwǵ ǵá mǵxǵripa egǵá enǵaǵi nǵnǵ píoy ripaxǵrini? "Ayǵ dǵnjǵ nǵwikwǵroro xǵiwǵ ǵá mǵxǵripa egǵá nǵnǵ Gorixo "Nanǵ e nǵseaimǵárinǵ." urǵrinǵpi arǵá ikeamonǵárinǵ. Xǵxenǵ e enǵámanǵ." ripaxǵrini." riseaimónarini?

⁴ Aga oweoi! Ámá nǵnǵ yapǵ rarigǵá imóninjǵaǵa aí Gorixo nǵnǵ wǵ e ripaxǵ menǵni. Nepǵnǵ nǵrǵrǵ xegǵ rarinjǵpi tǵnǵ xǵxenǵ yǵrarinjorini. Bǵkwǵyo dǵnǵ axǵpi re rǵnǵnǵ, "Ámá 'Gorixoxǵ ǵwǵ nene enǵwǵpi nǵnǵ xwiyá neameararinjǵpi xǵxenǵ neameararinjǵnǵ.' rǵripǵǵárinǵ. Joxǵ xwiyá rǵmeáranǵro yarǵná xopǵrǵrǵ wǵrǵárinǵ." rǵnǵnǵaǵi nǵnǵ re yaiuiwǵwini, "Gorixo rarinjǵpi tǵnǵ xǵxenǵ yǵrarinjorǵnǵ?" yaiuiwǵwini. Ayǵnǵnǵ "O xegǵ Juday 'E nǵseaimǵárinǵ.' urǵrinǵpi wǵ arǵá ikeamonǵámanǵ." seararinjǵnǵ.

⁵ E nerǵ aí Judayene Gorixomi manǵ nǵwiaǵkirane sǵpǵ enǵwǵpmi dǵnǵ o nearinjǵpi tǵnǵ xǵo xǵxenǵ píranǵnjǵ xǵdarinjǵpi sǵnjǵnǵ piaumǵmǵ ninǵrǵnǵyǵ, píoy ripaxǵrini? Ámá wǵ nene nǵwiaǵkirane sǵpǵ yarǵnǵagwǵ sǵnjwǵ nǵneanǵrinǵyo dǵnǵ "Neparini. Ámá wǵmanǵ. Sa Gorixoni xǵo rǵnjǵpi tǵnǵ xǵxenǵ yǵrarinjorini." yaiuiarǵnǵaǵa nǵnǵ nene re ripaxǵrini, "Gorixo Judayene wǵkǵ nǵneaónǵrǵ píǵrǵ nǵneamamorǵná nǵpǵkwini mǵyarini." ripaxǵrini? "Ámá dǵnjǵ nǵpǵkwini mamó rarigǵápa nǵmori rǵa rarinjǵnǵ?" nimónarini.

⁶ Oweoi, wǵ e ripaxǵ menǵni. "Judayene sǵpǵ enǵwǵpi nǵnǵ Gorixo píǵrǵ nǵneamamorǵná nǵpǵkwini mǵyarini." ripaxǵ enǵánǵyǵ, o arǵge nerǵ ámá nǵyonǵ enǵ píǵrǵ umamopaxǵ imónini? O ámá nǵyonǵ enǵ píǵrǵ umamopaxo enǵaǵi nǵnǵ wǵ e ripaxǵ menǵni.

⁷ Ámá wo re nǵrǵnǵgini, "Ámá wǵ nionǵ Gorixomi manǵyo nǵwiaǵkiri sǵpǵ yarǵnǵaǵi sǵnjwǵ nǵnanǵro re yaiuiwǵrǵoi, 'Ámáyo xǵo xegǵ urarinjǵpi sǵmǵ e nǵnǵnǵrǵ xǵxenǵ xǵdarinjǵo, ayǵ ámá wǵmanǵ. Sa Gorixorini.' E nǵyaiuiwǵro omǵ yayǵ numerǵnǵyǵ, pí nǵnǵ o nionǵ ǵwǵ éápi nǵnǵ xwiyá nǵnǵmeáǵrǵ píǵrǵ nǵmamopaxǵrini? Sǵpǵ nionǵ éápmi dǵnǵ ámá Gorixo yarǵnjǵpi nǵnǵ dǵnjǵ nanǵ nǵmoro yarǵnǵaǵa nǵnǵ nionǵ arǵge píǵrǵ nǵmamopaxǵrini?" Ámá wo e nǵrǵnǵgini.

⁸ Ámá o e nǵrǵnǵpi nepa enǵánǵyǵ, ámá wǵ nionǵ yapǵ nǵnǵxekwǵmoro repǵyǵ "Poró e nǵra warinjorini." rarǵǵápa axǵpi re oraneyǵ, "Nanǵ imóninjǵpi sǵnjǵnǵ imǵxanǵ nǵnǵ ne sǵpǵ nǵra owaneyǵ." oraneyǵ. E nǵsearǵrǵ aí ámá e rarǵǵáyǵ xǵxenǵ xwiyá meárinǵpǵǵárinǵ.

"Ámá wé róninjǵ imónigǵáyǵ wǵ menǵni." urinǵ nánirini.

⁹ Ayǵnǵnǵ píoy ranǵrǵwini? "Judayene seáyi e imóninjǵ bǵ neaimeanǵ enǵaǵi nǵnǵ émáyo seáyi e wimóninjwini." ranǵrǵwini? Wǵ e ranǵmǵwini. Ayǵ ripǵ nǵnǵrǵnǵ. Nionǵ xǵmǵ nǵrǵrǵná "Ámá nǵnenenǵ Judayenerani, Gǵrikǵyenerani, negǵ ǵwǵ yarǵnjwǵpi neaǵkwarǵpeáárinini." rǵxa rǵrǵá enǵaǵi nǵnǵ wǵ e ripaxǵ menǵni.

¹⁰ Bǵkwǵyo dǵnǵ ripǵ ripǵ nǵra unǵnjǵyǵ nionǵ seararinjǵpmi sopǵnjǵ nonini. Bǵkwǵyo wǵ e ripǵ nǵrǵnǵrǵ eánini, "Ámá wǵ aga wé rónigǵá mimóninjoi. Wo aí e mimónini.

¹¹ Ámá wǵ nǵǵá nimónǵro 'Arǵge nerǵ Gorixomi inǵmǵ wurǵnǵmǵnǵrǵéini?' yaiuiarǵǵámanǵ.

¹² Nǵnǵ omǵ rǵwǵ umóagǵa nǵnǵ oyá sǵnjwǵyo dǵnǵ rǵxa sǵpǵ imóninjoi. Wǵ wé róninjǵ imóninjǵpi yarǵǵámanǵ. Wo aí e mǵyarinjǵrini." nǵrǵnǵrǵ eánini.

¹³ Ámá wǵ e ripǵ enǵ nǵrǵnǵrǵ eánini, "Wǵǵ manǵyo dǵnǵ rarigǵápi xwǵripá oxoámioanǵná píyanǵ eaarinjǵpǵnǵnjǵ imónini. Yapǵ owǵwǵpǵyaneyǵnǵro ayá wǵ nǵra warǵǵárinǵ. Weaxǵá sidǵnjǵ norǵná ámá píkiarǵnjǵpa wǵǵ xwiyá nǵrǵróná axǵpi yarǵnjǵrini." enǵ nǵrǵnǵrǵ eánini.

¹⁴ Ámǵ wǵ e ripǵ enǵ nǵrǵnǵrǵ eánini, "Xwiyá ámáyo ikayǵwǵ umeáǵro ramǵxǵro yarǵǵápi wǵǵ manǵyo magwǵ rǵronǵ." enǵ nǵrǵnǵrǵ eánini.

¹⁵ Ámǵ wǵ e "Ayǵ ámá opǵkianeyǵnǵrǵ aga sǵmǵ xeadǵpénarǵǵárinǵ.

¹⁶ Ayǵ nemerǵǵe aga uyǵnǵ nǵwikǵrǵasáná rǵxa 'Yeyǵ!' rǵrǵná pǵnǵ nǵwiármǵ warǵǵáyǵrini.

¹⁷ Óǵ ámá nǵwayǵrónǵro njweapǵrǵ nǵnǵ imóninjǵyimi wǵ warǵǵámanǵ." enǵ nǵrǵnǵrǵ eánini.

¹⁸ Ámí wí e “Ayí ‘Gorixo seáyí e imóníñoríani?’ níyawiwi wí wáyí wiarígíámáni.” ení níríníni e éáníni. Apí apí nira uníníyí nioní seararínápi tñí xíxeniíníni.

¹⁹ Nene níjía re imóníñwíni. Ámá nímíni ñweagíáyí Gorixomí xwíyá maní nexoámoro murípaxí imóníro oyá síñwíyo dání xwíyá meárínípxaxí imóníro epíríra nání pí pí ñwí ikaxí eáníñpímí dání ríníñpí Judayene, apímí xídíríxíníni nearepeárinene neararíníni.

²⁰ Ayí rípi náníni. Ámá wí “Ñwí ikaxí eáníñpímí píráníñí oxídímíni.” níyawiwi éfáyí apí tñí xíxeni mé wiwaníñyí “Nioní níwíalíki fíwí éáoníráni?” níyawiwi níjía e imónarígíaríníni. Ayínání ámá ñwí ikaxí eáníñpímí níxídíríñpímí dání wí Gorixoyá síñwí tñí e dání wé rónígíáyí imóníñrírí meníni.

“Ámá Jisasomí díní wíkwírófáyí wé róníñoi.” uríní náníni.

²¹ E nerí aí agwí ríná ófí Gorixo xíoyá síñwí tñí e dání ámá wé róníñí oimónípoyníni wímíxaríníyí xewaníño ríxa síwá neainíni. Ñwí ikaxí Moseso eníná níríni eanípi tñí xwíyá wíá rókíamoagíáwa níríro eagíapi tñí apíau ófí agwí ríná Gorixo ámá wé róníñí oimónípoyníni wímíxaríníyí nání níríni sopíñí norí aiwí wé róníñí apí ámá wiwaníñyí ñwí ikaxí eáníñpímí níxídíríñpímí dání imónípxaxímaní. Xegí bí imóníñpíni.

²²⁻²³ Ayí rípi seararíníni. Gorixo ámá go go Jisasi Kiraisomí díní wíkwíroarínagí níwínírná “Gí wé róníñí woríni.” ráraríníni. Ayí rípi náníni. Ámá nínene fíwí nerane Gorixo seáyí e imóníñí apí éfíxíníni imóníñpí mé písfí weárinwá enagwí nání o Judayo xegí bí wíiri émáyo xegí bí wíiri nerí yeáyí uyímíxemeaníámáni. Díní wíkwírófá gíyí gíyí níní nání o “Díní wíkwíroarígíáyí, ayí gí wé rónígíáyíni.” ráraríníni.

²⁴ Gorixo wíníyí ení xíxe bí oníipoyníni mínealí wá níneawianíni Kiraisí Jisaso níneapeiríná nearoayíronpímí dání “Gí wé rónígíáyíni.” ráraríníni.

²⁵⁻²⁶ O ámá “Jisaso nene anínanígníni nání wayíá neapeiríníni?” níyawiwi díní wíkwíroarígíapímí dání wígí fíwí yarígíapi yokwarímí wíítmígníni omí ámáya síñwí anígíe dání rídiyowáníñí wíaríníni. E neríná “Níwaniñoni wé róníñí imóníñpí tñí xíxeni yaríníni.” éníñí níríni síwá neainíni. Ayí rípi nání rariníni. Eníná dání Gorixo kíkíáníñí nerí “Ámá fíwí éfápi nání axíná pírfí ounamómíni.” míyáwí sa nímúróa núśáná agwí ríná ámá níní “Neparíni. Gorixo wé róníñí imóníñpí tñí xíxeni yaríníni.” yaiwípríra nání xewaxomí e wíaríníni. Ayínání Jisasomí díní wíkwírófá gíyí gíyí nání ananí “Wé rónígíáyíni.” rípxoríni.

²⁷ Ayínání ámá go “Ñwí ikaxí Moseso níríni eanípímí xídaráñapímí dání wé róníñí imóníñoníni.” níríni míxí meakínípxaxí imóníñí? Oweoi, ñwí ikaxí eáníñpí xídaráñapímí dání maríái, sa Jisasomí díní wíkwíroarígíapímí dání wé rónígíáyí imónarígíá enagí nání ámá e rípxaxí imónígíáyí wí meníni.

²⁸ Ayínání re neaimónaríníni, “Gorixo ‘Ámá ayí wé rónígíáyíni.’ nírárinírná wígí ñwí ikaxí eáníñpí xídaráñapímí dání ráraríníni. Jisasomí díní wíkwíroarígíapímí dání e ráraríníni.” E níneaimóníni uréwapiyaríníni.

²⁹ “Gorixo Judayoni yeáyí uyímíxemeaní nání imóníñoríni.” níyawiwiñíni? “Émáyo ení yeáyí uyímíxemeaní nání mímóníñoríni.” níyawiwiñíni? Oweoi, émáyo nání ení imóníñoríni.

³⁰ O ná woní imóníño enagí nání “Ámá ayí gí wé rónígíáyíni.” nírinírná bí bí yarínagí níwíníñpímí dání e ráríníámáni. Iyí símí sfó wákwínígíáfrání, sfó míwákwínígíáfrání, sa Jisasomí díní wíkwíroarínagí níwíníñpímí dáníni “Wé róníñí imónígíáyíni.” ráriníni.

³¹ Nene re níriranéáyí, “Ámá Jisasomí díní wíkwíroarígíapímí dáníni Gorixo ‘Ayí wé rónígíáyíni.’ ráraríníni.” níriranéáyí, “Ñwí ikaxí eáníñpí xwíá oiweníni yaríníni.” ríseaimónaríni? Aga oweoi! E níriranéáyí, nepa ñwí ikaxí eáníñpímí skífkí nomíxíni yaríníni.

4

“Ebíríamo Gorixomí díní wíkwíróagí nání ‘Wé róníñoríni.’ ráriníni.” uríní

¹ Negí arío íríño, Ebíríamo —O nene yapí imóníñoríni. O xegí enípi nání díní nímorane “Gorixo apímí dání ‘Ámá wé rónígíáyíni.’ ráraríníni?” níriranéá píoi raníwíni?

²⁻³ Arío Ebíríamo xewaníño ení neáníni enípímí dání Gorixo “Gí wé róníñoríni.” níráriní síñwíyí, xewaníño ananí míxí meakíníñípxaxíni. E nerí aí Bíkwíyo dání píoi níriníni eáníni? “Ebíríamo ‘Gorixo nepa níraríni.’ níyawiwi díní wíkwíróagí nání o nání Gorixo ‘Wé róníñoríni.’ yaiwíaríníni.” níriníni eáníñagí nání Gorixoyá síñwí tñí e dání míxí meakíníñípxaxí wí mímóníni.

⁴ Nene nijáa ripi imónijwápi nani dñj omoaneyi. Ámá wo o xegí nìgwí omínj éfpí nani nìgwí wíáná, “Anipá wípíriní.” yaiwiaríjwámani. “Xegí omínj éfpí nani xixeni wípíriní.” yaiwiaríjwáriní.

⁵ Nìgwí omínj yarijwápi nani dñj e nìyaiwirane aí amá Goríxo “Wé rónigíáyíriní.” ráraríjyí nani dñj nìmoranéna “Ayí wigí egíápi tñi xixeni ríá wiaríní?” wí yaiwipaxímani. Ámá nioni gí enj neáníri yarijápimi dani Goríxo “Wé róníjoríní.” oríní mé sa omí —O amá gí yarijáyí xíomi dñj wíkwíróagí nìwínírná ananí “Wé rónigíáyíriní.” ráraríjoríní. Omí dñj nìwíkwíróarínáyí, o “Ayí dñj nìkwíróaríjagí nani gí wé rónigíáyíriní.” yaiwiaríjoríní.

⁶ Nioni seararíjápi tñi xixeni eníná míxí ináyí Depito yayí amá nìwaníjoni enj neáníri píraníj oemíníri yarijápimi dani maríái, yayí dñj wíkwíróaríjápimi dani Goríxo “Gí wé rónigíáyíriní.” rárfagi nani winaríjpi nani xwíyá bí ení níríri re ríjíní.

⁷ “Ámá wigí ríkíkírío yarijápi Goríxo yokwarímí wiínj gíyí gíyí yayí owíníni. Ámá wigí íwí egíápi Goríxo ríxa yokwarímí wíuagí nani ámi ríwéná xwíyá míméarínípíríá imónigíá gíyí gíyí yayí owíníni.

⁸ Ámá wigí íwí egíápi nani Ámínáo ríxa dñj peá nìmori nani ámi ‘Sípí e enjorání?’ míwíaiwípa eníyí yayí owíníni.” Depito e ríjíní.

⁹ “Yayí amá Goríxo ‘Wé rónigíáyínéríní.’ urárfípimi dani winípxí imóníjpi, ayí amá iyí símí sfo wákwínigíáyíni náníriní.” ríseaimónaríní? Sfo míwákwínigíáyí nani ení meníraní? Bíkwíyo xwíyá re níríníri eáníjpi, “Goríxomi Ebírfamo dñj wíkwíróagí nani ‘Gí wé róníj woríní.’ yaiwiaríjíní.” níríníri eáníjpi nene mínj íroaríjwá enagí nani re nímónaríní, “Yayí api sfo míwákwínigíáyí nani eníriní.” nímónaríní.

¹⁰ Ebírfamo aríge enáná Goríxo “Wé róníjoríní.” ráriníriní? Iyí símí ríxa sfo wákwíníjímíraní, síní sfo míwákwíníjímíraní? Ríxa sfo wákwíníjáná maríái, síní sfo míwákwíníjáná ráriníriní.

¹¹ Ayí ríwíyoní Goríxo sekaxí re uríjínigíní, “Ígí wenípi nainenírná ‘Nioni Goríxoyá wonírfaní?’ yaiwíra nani iyí símí sfo wákwíneí.” uríagi o dñj síní sfo míwákwíníjáná wíkwíróagí nani “Goríxo ‘Wé róníjoríní.’ ráriníriní?” yaiwíní nani ígí api eníriní. Ayínání Ebírfamo amá iyí símí sfo míwákwínigíá aí Goríxomi dñj wíkwíróagí nani “Wé rónigíáyíriní.” ráraríjpi nani íwamífo épenjo enagí nani wigí xíáwo írinjóníj imóníni.

¹² Sfo wákwínigíáyí nani ení wigí xíáwo írinjóníj imóníni. Dñj míwíkwíró sfo ní wákwínigíáyí maríái, amá sfo nìwákwíníro aí Ebírfamo sfo míwákwíníjáná Goríxomi dñj wíkwíróaríjagí axípi wíkwíróaríjáyí nani ení wigí xíáwo írinjóníj imóníni.

“Ebírfamo dñj wíkwíróaríjápimi dani Goríxo símímaníyo dani uríjpi wímeaníriní.” uríj náníriní.

¹³ Ebírfamo njwí ikaxí ríníjípimi xídaríjagí náníraní, oyá iyí axípa imónigíáyí xídípíríá enagí náníraní, Goríxo xegí símímaníyo dani “Díxí iyí axípa imónigíáyí tñi anj nímíní segí imóníníaríní.” uríjímání. Xíomi dñj wíkwíróagí nani “Wé róníjoríní.” ráriní símímaníyo dani e uríri eníriní.

¹⁴ Ámá dñj míwíkwíró njwí ikaxí eáníjípimi xídaríjagí Goríxo Ebírfamomi símímaníyo dani “E niseaiimíaríní.” uríjpi nepa nìwímeaní sñjwíyí, amá Goríxomi dñj wíkwíróaríjagí surírná ero xwíyá Goríxo uríjpi surírná xwíání uxewíearíní epaxíriní.

¹⁵ Ayí ripi náníriní. Ámá njwí ikaxí eáníjípimi xixeni oxídíminíri éfáyí wigí nìwíakíríjípimi dani Goríxo pírf umamoníápi nani yarijáriní. E nerí aí njwí ikaxí mírínípa enánáyí, nìwíakípxí imóníjpi ení meníní.

¹⁶ Ayínání Goríxo Ebírfamomi “Joxímí dani amá nìyoní nanj wiimíaríní.” uríjpi amáyo nìwímeanírná xegí bí mímóní írná amáyo wá nìwíaníri anipá wíiaríjápí tñi xixeni oimóníri nani amáyí nñi xíomi dñj wíkwíróaríjápimi dáníni owímeaníri eníriní. Nwí ikaxí eáníjpi tígíyóní owímeaníri enímaní. Ebírfamo Goríxomi dñj wíkwíróaríjagí wíkwíróaríjagí gíyí gíyo ení owímeaníri eníriní. O dñj wíkwíróaríjwápi épenjo enagí nani nínenentyá negí arío írinjóníj imóníjoríní.

¹⁷ Bíkwíyo xwíyá ripi “Goríxomi amá gwí wírf wíri obaxí ayá wí nani xíáwo írinjoxí imóníwínigíníri símíxíní.” níríníri eáníjpi nioni seararíjápí tñi xixeni imóníjagí nani ríriní. Ayínání Goríxo —O amá pegíáyí ámi wíápnímeapíri nani dñj síxí uyírí amípi síní mímóníjpi oimóníri ríri yarijo, ayí oríní. Ebírfamo dñj wíkwíróaríjagí, ayí axoríní. Ayínání o “E niseaiimíaríní.” uríjpi bí aríá míkemoníní. Síní símímaní e tñíní.

¹⁸ Ebirfamo Gorixo “Dixí ráríawéyí obaxí e imónipfiríarini.” niriñpí xixeni nínimeari áma gwí wirí wirí obaxíyíyá xiáwo írñoni imónímgínirí yagírini. E neri Gorixo “E níseaiimíarini.” urinñpí nání dññ nímoríná “ ‘Apimi dání xixeni e nímeaníaríani?’ níyáiwirí dññ wíkwíropaxímani.” wimóníagí aí nímeáwínigínirí anññ Gorixomi dññ níwíkwírorí níwíkwímóá unñiginí.

¹⁹ E neri xewaniño imóniñpí nání dññ nímoríná “Xwiogwí nioniyá 100 nání anwí e enagí nání ríxa yfwí imóníñáoníríani?” yáiwirí “Gí apíxí Serais ení ríxa rípaíwí imóníñiríani?” yáiwirí neri aiwí Gorixomi dññ wíkwíronñpí bí míwáramó anññ fá níxíra nuri

²⁰ Gorixo xegí símímaníyo dání “Dixí apíxí Serais níaiwí wo xíríníarini.” urinñpí nání dññ níwíkwíroríná dññ bí bí mímó omí yayí numerí ení neága nuri xegí dññ wíkwíronñpí xaiwí fá níxíra unñiginí.

²¹ Xaiwí fá níxíra nuríná re yaiwinñiginí, “Gorixo ‘Níseaiimíarini.’ niriñpí e mepaxoríani? Oweoi, aga xixeni e epaxorini.” yaiwinñiginí.

²² Ayínáni Bíkwyí niriñirí eáninñpa Gorixo Ebirfamo dññ e wíkwíroarínagí níwinirí nání “ ‘Gí wé róninñí woríani?’ yaiwinñiginí.”

²³ Bíkwyí dání “ ‘Gí wé róninñí woríani?’ yaiwinñiginí.” niriñirí eáninñpí, ayí Ebirfamo nániní míríniní.

²⁴ Nene dññ neaimonífa nání ení niriñirí eániní. Gorixomi —Oyá dññ tñí Áminá Jisaso xwáripáyo dání wíapínímeaníriní. Omí dññ wíkwíroarínagwí nání “Gí wé róninñíayíriní.” ráríníene dññ neaimonífa nání ení niriñirí eániní.

²⁵ Negí fwí yarinñwápi yokwarímí neaiínífa nání rídiyowáninñí wirí nene nání “Wé róninñíayíriní.” rínífa nání xíoyá dññ tñí xwáripáyo dání wíapínímeaní ení ení, ayí Jisaso dññ wíkwíroarínwáorini.

5

“Gorixo áma xfo tñí nawíni imóníñiríxirí Kiraiso enñpimi dání piyá neawíñinñí.” urinñ nánirini.

¹ Ayínáni Gorixo nene Jisasomi dññ wíkwíroarínagwí sñwí níneanirí “Wé róninñíayíriní.” ráríninñ enagí nání re rípaíriní, “Nene negí Áminá Jisaso Kiraiso neaiinñpimi dání ríxa Gorixo tñí nawíni piyá wírinñwiní.” rípaíriní.

² Jisasomi dññ wíkwíroarínwápi dání Gorixo xfo ámayo wá níwianirí wiarínñpí nání xe níjía imóníro apí wímeáyí imóníro oépoyinirí sñwí neaninñenerini. E imóninñwaéne seáyí e Gorixo imóninñpí síwá neaiwínigínirí dññ wíkwímoarínwápi nání dññ nífa neainariní.

³ Apí nániní dññ nífa neainarinñmani. Xeaninñ nene neaiímeaninñpí nání ení dññ nífa neainarinñirini. Ayí rípi nánirini. Xeaninñ neaiímeaninñpí, ayí xaiwí neaimíxiní nání rífa neaiímeanirirí dññ nífa neainarinñirini.

⁴ Nene pí pí neaiímeaninñpí xaiwí níneaimíxa úaná Gorixoyá sñwíyo dání mímíwíaró yarinñwaéne imónarinñwáriní. Mímíwíaró yarinñwaéne imóninñagwí naineníranéná “Seáyí e Gorixo imóninñpí síwá neainíníaríani?” níyáiwirane dññ ikwímoarínwáriní.

⁵ Dññ e níkwímoranéná rípaíwíninñí wí meaaníwámani. Ayí rípi nánirini. Gorixo xegí kwíyí síxí neaimonñpimi dání xewaniño síwá réninñ neaininñ enagí nání, “Nioní seyíné nání aga wá nonarinñonirini.” Síwá éninñ neaininñ enagí nání dññ níkwímoranéná wí rípaíwíninñí meaaníwámani. Dññ “E neaiímeaníarini?” níyáiwirane wíkwímoarínwápi xixeni neaiímeaníarini.

⁶ Ayí rípi nání “Dññ wíkwímoarínwápi nání rípaíwíninñí meaaníwámani.” seararinñiní. Xámí Gorixomi ríwí umoagwaéne ení óñinñ nerane xewaniñene yeáyí yimíxemeánanirane nání wí mímóninñá Gorixo xe oenirí wimóninñíná áma Kiraiso yeáyí neayimíxemeánanirini nání neapeinñirini.

⁷ Áma wé róninñí wo nání arírá wímgínirí ananí pepaxí imóninñíayí obaxíraní? Oweoi, aga wíni wíná áríní wa áma nanñ wo nání arírá wímgínirí mññ wínpaxí imónarinñirini.

⁸ E neriñí aiwí nene ríxa áma wé róninñí nímonímáná enáná maríai, nene síní uyíní wíaríná Kiraiso neapeinñpimi dání Gorixo nene nání dññ sípí neainñpí nání neaiwápiyinñirini.

⁹ Ayínáni re níyáiwirane aiwí, “Jisaso níperíná xegí ragí púpi igíáninñí neaeámóáná nene nání Gorixo ‘Wé róninñíayíriní.’ rárinñirini.” níyáiwirane aiwí rípi anñpaxí yaiwinñwiní, “Ríwéná Gorixo ámayo pírí numamoríná Kiraiso enñpimi dání yeáyí neayimíxemeánanirini.” yaiwinñwiní.

¹⁰ Ayí rípi seararínini. Nene Goríxo tñi xepixepá rónináná xewaníño xegí xewaxo penípmi dání xfo tñamini bipaxí oimónipoyinrí piyíá neawíriní enagi nání rípi anípaxí yaiwiníni, “Goríxo ámayo pírfi numamoríná ríxa piyíá neawírinene xewaxo níwiápnimeari síñi imóninípimi dání yeáyí neayimixemeaníriní.” yaiwiníni.

¹¹ Apí nánini dñí nífá neainarínimaní. Nene negí Áminá Jisasi Kiraiso —O nene Goríxo tñi nawíni imónaníwá nání piyíá neawírinorini. O dñí sípi níneairíná neaiinípi nání dñí nímoranéná “Xano Goríxo eni apíniní imóniníoríani?” níyaiwirane yayí seáyimi dání yarínjwáriní.

“Adamo enípmi dání áamá xwíyíá meárinigíá nimóniro aí Jisaso enípmi dání wé rónigíá imónigíáriní.” uríní náninini.

¹² Ayínáni áamá wo maní wiaikínipimi dání xwíá tñyo nweagíáyí nñi fwi epírfá nání épeníriní. Áamá o fwi nerínipimi dání penj enagi nání áamá nñni ení wigí fwi nerínipimi dání pearigíápi xímeaníriní.

¹³ Nwí ikaxí eáninípi síní menáná áamá fwi néra wagíá aiwí njwí ikaxí “Apí mepani. Apí mepani.” ríniní bí síní menj enagi nání Goríxo wíwaníníyí ayá udunípxí enípi ikwí winami níjwírara pweagímaní.

¹⁴ E neríní aiwí nene níjfa re imóniníwini. Áamá Adamo tññi e dání níjweaxa níbiro Moseso tññi e nání nweagíáyí nñni nípea wagíáriní. Áamá nñni Adamo —O áamá ríwíyo bíño neaiinípi nání dñí moani nání árixániní neaiinorini. Áamá nñni o wiaikínípa mñwiaikípa nero aí nñni nípea wagíáriní.

¹⁵ E nerí aí Goríxo wá níneawianíri anípa neaiinípmi dání imóniníwápi, ayí Adamo enípmi dání imóniníwápi tñni xixeni menini. Ayí rípi nání seararínini. Áamá o wiaikínipimi dání áamá obaxí pegíá aiwí rípi nání anípaxí yaiwiníni, “Goríxo ámayo wá wianíri áamá, Jisasi Kiraisoyí ríniníyo ayá nurimíxiri enípmi dání wiiri enípi Adamo enípmi seáyí e nímurorí áamá obaxí ayá wíyo wímeaníriní.” yaiwiníni.

¹⁶ Rípi nání ení dñí nímoranéná “Goríxo wá níneawianíri neaiinípmi dání imóniníwápi, ayí Adamo enípmi dání imóniníwápi tñni xixeni menini.” yaiwianíwini. Adamo wiaikíní ná bimíni dání áamá xwíyíá meárinigíáyí imónigíáriní. E neríní aiwí Goríxo áamá ayá wí wiaikíarínjagíá níwinímaná ayí ení xixeni onípoyinrí mñyaiwí wá níwianíri winípmi dání áamá obaxí wé róniníagíá ráríniníyí imónigíáriní.

¹⁷ Nioni searíápi, ayí rípi seararínini. Áamá wo Goríxomi maníyo wiaikínipimi dání áamá nñni pearigíá aiwí rípi imónaníwápi anípaxí imóniní. Nene Goríxo wá ayá wí níneawianíri wíniyí ení wigí onípoyinrí mé anípa “Wé rónigíáyínériní.” nearáriníene Jisasi Kiraiso neaiinípmi dání dñí níyiminípi tñjwaéne imónirane xfo tñni nawíni seáyí e imónirane yaníwáriní.

¹⁸ Ayínáni nene dñí rípi moanigíni, “Áamá ná woni wiaikínipimi dání áamá nñni xwíyíá meárinípxí imónigíáyí imónigíápa áamá ná woni níperi wé róniní enípmi dání áamá nñni ‘Xwíyíá mayíyíriní.’ rínáripaxí imónigíáyí imóniro dñí níyiminípi tígíáyí imónípxí imóniro egíáriní.” moanigíni.

¹⁹ Ayí rípi seararínini. Áamá wo Goríxo “E érixini.” urínípi wiaikínipimi dání áamá obaxí fwi yarigíáyí imónigíápa áamá ná woni Goríxo “E érixini.” urínípi aríá níwiri xixeni xídnípmi dání áamá obaxí “Wé róniní imónigíáyínériní.” uráriníníyí imónípríáriní.

²⁰ Áamá re oyaiwípoyinrí, “Aí, bí onímiápi mñwiaikíarínjwini. Aga ayá wí wiaikíarínjwini.” oyaiwípoyinrí Goríxo Mosesomi njwí ikaxí níriníri eáninípi wéyo fá umíriníriní. E nerí aí xfo áamá ayá wí níwiaikía ugíápi tñni xixeni wá níwiaga mú wiárf nímurorí níwiaga uníriní.

²¹ Áamá nñni wigí fwi nerínipimi dání pearigíápa nñni ení Goríxo wá níwianíri “Wé róniní imónigíáyíriní.” rárarínípmi dání dñí níyiminípi —Apí negí Áminá Jisasi Kiraiso enípmi dání neaímeaaríníriní. Apí tígíáyí imónípríá nání wigí níwiaikía ugíápi tñni xixeni wá níwiaga mú wiárf nímurorí níwiaga uníriní.

6

“Kirisao tñni nawíni ikáriníjwaéne xfo tñni perane wiápníimearane enjwaénéniní imóniníwini.” uríní náninini.

¹ Goríxo fwi áamá ayá wí níwiaikía warigíápi tñni xixeni wá níwiaga úimiginíri yarínjagi nání píoi raníwini? “Goríxo ámi bí tñni wá oneawianíriní ámi fwi bí tñni néra owaneyí, oraneyí.” ríseaimónariní?

² Oweoi, aga wí e m̄r̄ipa oyaneyi. Sini f̄wí mepa oépayin̄r̄i r̄ixa piȳin̄j̄ imón̄ij̄waéne ar̄ige nerane f̄wí n̄era wan̄f̄win̄i?

³ R̄ip̄i n̄an̄i seȳné sini maj̄f̄a rimón̄ij̄oi? Nene Kiraisi Jisaso t̄ni ikár̄in̄ij̄waéne imón̄an̄i n̄an̄i waȳf̄ n̄imearanén̄áȳ, nene en̄i x̄fo pen̄j̄p̄an̄ij̄ n̄iperane x̄fo t̄ni naw̄ini ikár̄in̄an̄i n̄an̄i waȳf̄ mean̄wár̄ini.

⁴ Ayin̄an̄i neḡf̄ waȳf̄ mean̄wáp̄imi d̄an̄i Kiraiso t̄ni naw̄ini nikár̄in̄ir̄f̄n̄a x̄fo n̄iper̄i x̄w̄f̄ayo weyár̄in̄ij̄p̄an̄ij̄f̄ nene en̄i n̄iperane x̄w̄f̄a neaweyár̄in̄ij̄nen̄in̄ij̄f̄ imón̄ij̄waniḡin̄i. Kiraiso n̄ipémán̄a xanoyá en̄j̄ eán̄ij̄f̄ m̄úr̄on̄ij̄f̄ imón̄ij̄p̄i t̄ni ámi s̄ij̄f̄ ner̄i wiápn̄in̄imean̄j̄pa nene en̄i x̄am̄i f̄wí n̄an̄i d̄ij̄f̄ six̄f̄ uyagwáp̄i p̄in̄i n̄iwiár̄irane s̄ij̄f̄ im̄ir̄ij̄f̄ mimón̄ij̄p̄i ox̄iraneyin̄r̄i waȳf̄ n̄imearanén̄a x̄w̄f̄a neaweyár̄in̄ij̄nen̄in̄ij̄f̄ imón̄ij̄waniḡin̄i.

⁵ Nene x̄fo t̄ni naw̄ini nikár̄in̄irane n̄an̄i x̄fo pen̄j̄pa nene en̄i pen̄j̄waén̄in̄ij̄f̄ imón̄ij̄agwi n̄an̄i r̄ip̄i en̄i an̄j̄pax̄f̄ imón̄in̄i. X̄fo wiápn̄in̄imean̄j̄pa nene en̄i ax̄p̄i wiápn̄in̄imean̄f̄wár̄ini.

⁶ Nene nij̄f̄a re imón̄ij̄agwi n̄an̄i e r̄ipax̄r̄ini. f̄wí n̄an̄i sini áxen̄war̄f̄ min̄ipa yan̄f̄wá n̄an̄i x̄am̄i d̄ij̄f̄ six̄f̄ uyagwáp̄i sini muȳipa éf̄rix̄in̄r̄i nene Jisaso t̄ni nikár̄in̄r̄i n̄an̄i x̄fom̄i yoxáfp̄am̄i n̄iyekw̄roár̄irón̄a x̄am̄i f̄wí n̄an̄i d̄ij̄f̄ six̄f̄ uyagwáp̄i en̄i yoxáfp̄am̄in̄ij̄f̄ yekw̄rón̄ij̄niḡin̄i.

⁷ Aȳf̄ am̄a r̄ixa péf̄áȳf̄ sini f̄wí n̄an̄i áxen̄war̄f̄ min̄f̄ gw̄f̄in̄ij̄f̄ wíkweawár̄f̄a en̄aḡi n̄an̄i rar̄in̄ij̄f̄.

⁸ Kiraiso péán̄a nene en̄f̄in̄ij̄f̄ pen̄wá en̄aḡi n̄an̄i d̄ij̄f̄ n̄iwikw̄rorane r̄ip̄i en̄i yaiwin̄j̄in̄i, “O t̄ni naw̄ini d̄ij̄f̄ n̄iyim̄ij̄f̄ imón̄ij̄p̄i t̄ij̄waéne imón̄an̄if̄wár̄ini.” yaiwin̄j̄in̄i.

⁹ Aȳf̄ nij̄f̄a r̄ip̄i imón̄ij̄agwi n̄an̄i e yaiwin̄j̄in̄i. Kiraiso n̄ipémán̄a x̄wár̄ip̄ayo d̄an̄i n̄iwiápn̄in̄imear̄f̄ n̄an̄i ámi b̄i pen̄f̄aman̄i. Piȳf̄ am̄a pear̄iḡf̄ap̄imi sini ar̄f̄a wiax̄f̄d̄in̄f̄a n̄an̄i mimón̄in̄i.

¹⁰ Aȳf̄ r̄ip̄i n̄an̄ir̄ini. O n̄iper̄f̄n̄a ná win̄an̄i f̄wí am̄a yar̄iḡf̄ap̄i n̄an̄i pen̄in̄iḡin̄i. E ner̄i aí r̄ixa n̄iwiápn̄in̄imear̄f̄ s̄ij̄f̄ nimón̄ir̄i n̄ij̄wear̄f̄n̄a Gor̄ixom̄i wé ik̄wian̄j̄w̄yo oūj̄w̄r̄ar̄im̄in̄ir̄i n̄an̄i n̄jeani.

¹¹ Ayin̄an̄i seȳné en̄i “Nene r̄ixa pen̄j̄waén̄in̄ij̄f̄ imón̄ij̄waéne f̄wí n̄an̄i sini áxen̄war̄f̄ min̄f̄ en̄j̄waén̄er̄fan̄i?” yaiwin̄iro “Kiraisi Jisaso t̄ni naw̄ini ikár̄in̄ij̄wáp̄imi d̄an̄i Gor̄ixom̄i wé ik̄wian̄j̄w̄yo oūj̄w̄r̄aran̄i n̄an̄i s̄ij̄f̄ imón̄ij̄waén̄er̄fan̄i?” yaiwin̄iro éf̄rix̄in̄i.

¹² Ayin̄an̄i “Neḡf̄ war̄a n̄ipepax̄f̄ imón̄ij̄r̄i f̄wí n̄an̄i m̄ij̄f̄ inar̄ij̄wáp̄i sini yan̄i n̄an̄i áxen̄war̄f̄ xe n̄ineaīga oūni.” m̄iyaiwipant̄.

¹³ Seḡf̄ sikw̄r̄an̄i, wér̄an̄i, f̄wí n̄an̄i f̄eap̄a seain̄an̄a “Aȳf̄ ap̄i n̄an̄i r̄f̄a imón̄in̄i?” n̄iyaiwin̄imán̄a “Ap̄i t̄ni xe f̄wí oem̄in̄i.” n̄iyaiwir̄f̄ sip̄i mepant̄. Ám̄a n̄ipémán̄a ámi s̄ij̄f̄in̄ij̄f̄ imón̄iḡf̄aȳné, sewan̄ij̄f̄ȳné an̄ij̄f̄ Gor̄ixoyá oimón̄aneyin̄iro m̄in̄i win̄f̄poȳi. Seḡf̄ wér̄an̄i, sikw̄r̄an̄i, ap̄i t̄ni Gor̄ixo n̄an̄i wé rón̄ij̄f̄ imón̄ij̄p̄in̄i oyaneyin̄iro en̄i om̄i m̄in̄f̄in̄ij̄f̄ win̄f̄poȳi.

¹⁴ Seȳné Gor̄ixoyá s̄ij̄w̄yo d̄an̄i am̄a wé rón̄ij̄f̄ imón̄ip̄r̄f̄a n̄an̄i n̄j̄w̄f̄ ikax̄f̄ n̄ir̄in̄r̄i eán̄ij̄f̄p̄i f̄a m̄iseaxen̄wir̄ar̄in̄f̄ Gor̄ixo ayá n̄isear̄im̄ix̄ir̄i ar̄ir̄a seaiar̄ij̄aḡi n̄an̄i f̄wí n̄an̄i f̄eap̄a seainar̄ij̄p̄imi ar̄f̄a wiax̄f̄d̄ip̄r̄f̄a n̄an̄i mimón̄ip̄a éf̄rix̄in̄i.

“Wé rón̄ij̄f̄p̄i yan̄i n̄an̄i áxen̄war̄f̄ in̄ij̄waén̄er̄in̄i.” ur̄in̄j̄f̄ n̄an̄ir̄ini.

¹⁵ Ayin̄an̄i p̄ioi ran̄ir̄éwin̄i? “N̄w̄f̄ ikax̄f̄ n̄ir̄in̄r̄i eán̄ij̄f̄p̄i m̄ineaxen̄wir̄ar̄in̄f̄ r̄ixa Gor̄ixo ayá n̄inear̄im̄ix̄ir̄i ar̄ir̄a neaiar̄ij̄aḡi n̄an̄i anan̄i f̄wí n̄era owaneyi.” ran̄ir̄éwin̄i? Oweoi, aga wí e r̄ipax̄f̄ men̄in̄i.

¹⁶ Seȳné bik̄irain̄f̄ war̄iḡf̄awa yar̄iḡf̄ap̄i n̄an̄i re m̄iyaiwipa ren̄oi, “M̄irax̄w̄f̄ o n̄imen̄i n̄an̄i oyá x̄in̄áin̄in̄ij̄f̄ nimón̄ir̄i om̄ij̄f̄ ow̄im̄in̄i.” n̄iyaiwir̄f̄ e nimón̄ir̄f̄n̄áȳ, o pí pí ur̄f̄p̄imi ar̄f̄a wiax̄f̄d̄in̄f̄a n̄an̄i xeḡf̄ x̄in̄áin̄ij̄f̄ imón̄ij̄or̄in̄i.” m̄iyaiwipa ren̄oi? Bik̄irain̄f̄ war̄iḡf̄awa yar̄iḡf̄apa seȳné en̄i ax̄p̄i imón̄ij̄oi. “f̄wí n̄an̄i f̄eap̄a neainar̄ij̄p̄i yan̄i n̄an̄i rimón̄ij̄win̄i?” n̄iyaiwiro ap̄in̄i f̄a n̄ix̄ir̄irón̄áȳ, x̄in̄áíwaȳf̄néin̄ij̄f̄ nimón̄iro ap̄i n̄era núfasán̄a an̄f̄n̄ip̄r̄f̄ar̄in̄i. E mepa nero “Gor̄ixo wimón̄ar̄ij̄p̄i yan̄i n̄an̄i rimón̄ij̄win̄i?” n̄iyaiwiro f̄a n̄ix̄ir̄irón̄áȳ, x̄in̄áíwaȳf̄néin̄ij̄f̄ nimón̄iro x̄ixen̄f̄ ar̄f̄a ȳm̄iḡf̄ n̄era núfasán̄a wé rón̄ij̄f̄ imón̄ip̄r̄f̄ar̄in̄i.

¹⁷⁻¹⁸ E n̄isear̄ir̄i aiw̄f̄ seȳné x̄am̄i f̄wí yan̄iro n̄an̄i x̄in̄áíwaȳf̄néin̄ij̄f̄ nimón̄iro áxen̄war̄f̄ nin̄iro aiw̄f̄ agw̄f̄ s̄ini e m̄iyarin̄j̄oi. R̄ixa x̄w̄ȳf̄a sear̄ewap̄iyar̄f̄n̄a ar̄f̄a n̄iwiro x̄ir̄iḡf̄ap̄i x̄ixen̄f̄ ox̄f̄daneyin̄iro yar̄in̄j̄oi. Seȳné f̄wí n̄an̄i f̄eap̄a seainar̄ij̄f̄ áxen̄war̄f̄ nin̄iro gw̄f̄in̄ij̄f̄ seayinaḡip̄i r̄ixa seaikweawár̄in̄ij̄f̄ en̄aḡi n̄an̄i wé rón̄ij̄f̄ imón̄ij̄p̄i ep̄r̄f̄a n̄an̄i ap̄imi x̄in̄áíwaȳf̄néin̄ij̄f̄ imón̄iḡf̄ar̄in̄i. Ayin̄an̄i Gor̄ixom̄i yaȳf̄ wiar̄in̄ij̄f̄.

¹⁹ Ámaéne x̄w̄ȳf̄a ar̄f̄a n̄iwiran̄én̄a an̄f̄in̄i “Aȳf̄ ap̄i n̄an̄i r̄f̄a rar̄in̄i?” m̄iyaiw̄f̄ yar̄ij̄waéne en̄aḡi n̄an̄i nion̄i d̄ij̄f̄ re yaiwin̄j̄in̄i, “Xeḡf̄ r̄in̄ij̄p̄i t̄ni n̄ir̄ir̄f̄n̄a apax̄f̄ mé nij̄f̄a mimón̄ip̄a epax̄f̄ en̄aḡi n̄an̄i sa ámaéne yar̄ij̄wáp̄i t̄ni n̄ikum̄ix̄ir̄i our̄im̄in̄i.” n̄iyaiwir̄f̄ seararin̄j̄in̄i.

Xâmi seyîné segî wê nânîrani, sîkwî nânîrani, “Ayî apî tîni fîwî nânî rîa imônînjîni?” niyaiwiro xe apî tîni nîpîkwîni mimônînjîpi ero rîa kîroro oyaneyîni neróna rikîkîrîfó âmi bî tîni bî tîni yagîfâpa agwî rîna re éfrîxîni. Segî wê nânîrani, sîkwî nânîrani, “Ayî apî tîni wê rônînjî imônînjîpi emî nânî rîa imônînjîni?” niyaiwiro apî yanî nânî âxenwarî oînaneyîniro éfrîxîni. E nerînjîpîmî dâni siyîkwî mîngîfâyîné imônînjîni.

²⁰ Ayî rîpi nânî seararînjîni. Xâmi seyîné fîwî yanîro nânî xînáîwayînéni mîmônîro âxenwarî nîni róna wê rônînjî imônînjîpi nânî éfrîxîni mîseaxenwîrîrînjîrîni.

²¹ Segî fîwî xâmi yagîfâpi nânî “Pîni yagwârîni?” niyaiwiro ayâ seainarînjîpi pî nanî seaiagîrîni? Ámâ apîmî dâni sa anînjîpîrîfâ enagî nânî nanî bî seaiagîmîni.

²² E nerî aî seyîné fîwî epîrîfa nânî feapâ seainagîpîmî dâni rîxa gwînjî seaikweawîrînjîyîné mîmônîmânâ Gorîxo wîmônarînjîpi epîrîfa nânî xînáîwayînéni mîmônîro yarînjagîfa nânî nanî rîpi seaiarîni. Siyîkwî bî mîngîfâyîné seaimîxîrî dînjî niyimînjîpi tîgîfâyîné imônînjîpi seaimîxîrî yarîni.

²³ Ayî rîpi seararînjîni. Ámâ nigwî omînjî neróna wigî éfâpi nânî nigwî mearîgîfâpa ámâ fîwî éfâpîmî dâni anînjîpîrîfâni. E nerî aîwî Gorîxo xîxe nânî mîniapî anîpâ neaiaparînjîpi —Apî dînjî niyimînjî imônînjîpi rîni. Apî negî Ámîná Jîsasi Kîraiso tîni nawîni ikârîni njwaéne neaiaparînjîrîni.

7

“Penjwaénénînjî imônînjwaéne njwî ikaxî eánînjîpi sîni fânînjî mîseaxenwîrîrînjîni.” urînjî nânîrîni.

¹ Gî nîrîxîmeáyîné, ámâ mîpé sîni sînjî nînjwearîná njwî ikaxî rînjîpîmî xîdîpîrîfa nânî uxenwîrîrînjîpi nânî sîni majîfâ rimônînjî? Njwî ikaxî rînjîpîmî nânî nijîfâ imônîgîfâyîné enagî nânî rarînjîni.

² Ewayî ikaxî rîpi nânî dînjî nîmoranénâ nîonî seararînjîpi ananî dînjî mopaxîrîni. Apîxî oxî nîmeánîrîfâ njwî ikaxî “Oxî nîmeánîrîfâ o tîni anînjî kumîxînjîrîni.” rînjîpîmî dâni oxo sîni njweanánâ o tîni nawîni njweanâ nânî fânînjî xenwîrîrînjîni. E nerî aî oxo nîperîfâyî, njwî ikaxî îmi xegî oxo nânî fânînjî xenwîrîrînjîpîmî rîxa rakiowârînjîni.

³ Ayî nânî iyâ oxo mîpé sîni sînjî njweanánâ omî pîni nîwiârîmî nurî womî meánánâ “Ámâ o oyâ apîxîrîni.” rîpîrîfâni. E nerî aî iyâ oxo péanâyî, njwî ikaxî o nânî fânînjî xenwîrîrînjîpîmî rîxa rakiowârînjî enagî nânî î nurî womî meánîfagî aî “Ámâ o oyâ apîxîrîni.” rîpîrîfâni.

⁴ Ayî nânî gî nîrîxîmeáyîné, ámâ pegîfâyî pî pî njwî ikaxî rînjîpîmî sîni fânînjî mîxenwîrîrînjîfâpa seyîné enî Kîraiso tîni nawîni ikârînjîfâyîné, xîfî penjîpîmî dâni rîxa pegîfâ enagî nânî sîni njwî ikaxî eánînjîpîmî dâni wê rônînjî oîmônaneyîniro xîdîpîrîfa nânî fânînjî mîseaxenwîrîrîni. Seyîné enî ámâ wo tîni —O nîpémânâ âmi sînjî nerî wiâpînjîmeanjîrîni. Seyîné enî ámâ o tîni nawîni nîkumîxîniro Gorîxo nânî neróna ikîfâ sogwî nanî wearînjîna yapî imônînjîrîni njwî ikaxî nîrînjî eánînjîpi sîni fânînjî mîseaxenwîrîrîni.

⁵ Ayî rîpi nânîrîni. Nene sîni Jîsasi dînjî mîwîkwîrî ámâ wigî dînjîyo nîxîdîrîfâ yarîgîfâpa neranénâ fîwî nânî feapâ neainarînjîpi njwî ikaxî eánînjîpîmî dâni sîwânînjî neapiomeaagîrîni. E yagî enagî nânî anînanîfâ nânî ikîfâ sogwî sîpî wearînjîna yapî yagwârîni.

⁶ E nerî aî rîxa penjwaénénînjî mîmônîrane nânî njwî ikaxî eánînjî xâmî fânînjî neaxenwîrîrînjîpîmî dâni gwînjî neaikweawîrînjînerîni. Ayî nânî agwî nene Gorîxomî nuxîdîranénâ xâmî njwî ikaxî rîwamînjî eagîpîmîni sînjwî nîwîmaxîdîrane yagwâpîmî mé âmi sînjî bî, xîfâyî kwîyî neaiwapîyarînjîpîmî nîxîdîrî yarînjwîni.

“Njwî ikaxî nîrînjî eánînjîpi fîwî nânî sîwâ neapiomeaarînjîrîni.” urînjî nânîrîni.

⁷ Ayî nânî pîoî ranîrêwîni? “Njwî ikaxî eánînjîpi sîpîrîni.” ranîrêwîni? Oweoî, wî e rîpaxî menîni. Nîwanînjîni njwî ikaxî eánînjîpi fâ mîropa nerî sînjwîrîyî, arîge nerî “E nerîfâ ayî fîwî rîa yarînjîni?” yaiwîmînjî enârinî? Njwî ikaxî “Amîpî wayâ sînjwî fîwî mîwînjîpa erîfîni.” rînjîpîmî meánîpa nerî sînjwîrîyî, nîonî arîge apî nânî nijîfâ mîmônîrî “Sînjwî fîwî nîwînjîrîfâ ayî fîwî rîa yarînjîni?” yaiwîmînjî enârinî?

⁸ Fîwî nânî feapâ nînarînjîpi njwî ikaxî “Sînjwî fîwî mîwînjîpa erîfîni.” rînjîpîmî dâni ananî amîpî xîxegîni sînjwî fîwî owînjîrî nânî sîwâ nîpiomeanjîrîni. Sînjwî fîwî wînjîfâ nânî apî apî sîwânînjî nîpiomeaagî apî e enârinî. Njwî ikaxî “E mepanî. E mepanî.” rînjîpîmî mîrînjîpa nerî sînjwîrîyî, fîwî nânî feapâ neainarînjîpi sîwâ wî mîneapiomeapaxî imônîmînjî enî menjagî nânî seararînjîni.

⁹ Enjína niontí ñwí ikaxí eáninǵpí nání majfá nimónirfána “Ananí nanjonirini.” nɔyawiwiniri maiwi ñweaagáriní. Íná fwi nání feapá ninarinǵpí nɔnimeámi sáninǵ nimeweagi aiwi niontí ñwí ikaxí eáninǵpí nání ríxa nǵfá nimónirínáyí, fwi nání feapá ninarinǵpí saiwiárinǵpí ninǵriní. E níagí nání niontí “fwi yarinǵáonirani?” nɔyawiwiniri “Gorixoyá sinǵwíyo dání anínimǵiniri yarinǵáonirani?” yaiwininǵinǵiní.

¹⁰ “Ñwí ikaxí eáninǵpí niontí nixídirfána dǵnǵ nɔyimǵinǵ imónimfa nání imóninǵpírani?” xámí dǵnǵ e nɔyawiwiniri aǵ píranǵinǵ nǵfá nimónirfána apí síwá renǵinǵ ninǵriní, “Joxí dǵnǵ nɔyimǵinǵ imóninǵoximani. Nanínirfáriní.” Síwá éninǵ ninǵriní.

¹¹ Fwi nání feapá ninarinǵpí ñwí ikaxí eáninǵpimi dání síwá nɔnipiomearína yapí nɔniwapiyiri nánimfa nání ninǵ enagí nání rarinǵiní.

¹² Ayínání re nɔyawiwinane nǵfá imóninǵwiní, “Ñwí ikaxí eáninǵpí Gorixoyá tǵáminí imóninǵagi nání awiaxí imóninǵpírani. Ñwí ikaxí eáninǵpimi dání sekaxí rinǵinǵyí nǵnǵ awiaxí imóniní. Wé róninǵ imóninǵpí nání riniri nanǵ imóninǵpí nání riniri yarinǵinǵiní.” E nɔyawiwinane nǵfá imóninǵwiní.

¹³ Ayínání “Nanǵ imóninǵ apí niontí anínimfa nání nimixinǵriní.” riminiréini? Oweoi, wí e rǵpaxí mimóniní. Gorixoyá niontí rǵpiaú yaiwiwinǵiniri fwi nání feapá ninarinǵpí xe fwi enfa nání wiwapiyiri anínimfa nání wimixiri oeniri sinǵwí naninǵinǵiní, “fwi nání feapá ninarinǵpí re enǵriní? Ñwí ikaxí pimi dání —Apí nanǵ imóninǵpírani. Apimi dání anínimfa nání nimiximiri enǵriní?” yaiwiri “Ñwí ikaxí rinǵinǵpimi dání síwá nɔpiomearínagi nání fwi ayí aga xwirfá ninipaxí imóninǵpírani?” ení yaiwiri éwinǵiniri fwi nání feapá ninarinǵpí xe fwi enfa nání wiwapiyiri anínimfa nání wimixiri oeniri sinǵwí naninǵinǵiní.

“fwi nání feapá neainarinǵpí áxenwarinǵ neaiárinǵriní.” urinǵ nánirini.

¹⁴ Nene nǵfáriní. Ñwí ikaxí eáninǵpimi dání kwíyí Gorixoyá xóo wimónarinǵpí nání síwá neainarinǵpí aǵ fwi nání áxenwarí ninárinǵoní enagí nání niontí gí nimónarinǵpimi xǵdarinǵriní.

¹⁵ Ayí rǵpí seararinǵiní, “Niontí yarinǵapí nání ududí ninariní. ‘Apí oemini.’ nimónarinǵpí mé sípí, xwirfá ninarinǵpí aǵ yarinǵriní.” seararinǵiní.

¹⁶ Niontí “Sípi apí mepa oemini.” nimónarinǵpí nerínáyí, ayí “Ñwí ikaxí rinǵinǵpí nanǵ imóniní.” rinǵinǵpí tǵnǵ xixenǵinǵ niri woákǵfí yarinǵiní.

¹⁷ Ayínání “Niontí sípi apí oemini.” nimóninǵpí nání e yarinǵamani. fwi feapá ninarinǵpí gí xwioxíyo nironǵpimi dání ninána sípi e yarinǵriní.

¹⁸ Niontí “Nanǵ imóninǵpí oemini.” nɔnimóniri aiwi wí mepa neri nání dǵnǵ re nɔyawiwiní nǵfá imóninǵiní, “Gí xwioxíyo —Niontí gí dǵnǵpí dání nɔnimóniri xǵdarinǵpí nání rarinǵiní. Gí xwioxíyo nǵpíkwini mimóninǵpini rfa ninini?” nɔyawiwiní nǵfá imóninǵiní.

¹⁹ Ayí apiriní. “Nanǵ imóninǵpí oemini.” nimónarinǵpí mepa neri sípi “Mepa oemini.” nimónarinǵpí yarinǵriní.

²⁰ Niontí “Sípi mepa oemini.” nimónarinǵpí yarinǵ enagí nání ayí nɔwaninǵoní “Sípi apí oemini.” nimóninǵpí nání e yarinǵamani. fwi feapá ninarinǵpí gí xwioxíyo ninǵinǵpimi dání yarinǵriní.

²¹ Ayínání niontí ínina yarinǵpimi dání sinǵwí re animeániní. “Nanǵ oemini.” nimónarinǵoní sípi nání feapá ninarinǵpí gí xwioxíyo ninǵinǵpí pǵrǵ nɔriakiarinǵriní.

²² Gí dǵnǵ tǵnǵ ñwí ikaxí Gorixoyá rinǵpí nání dǵnǵ nɔmorína “Ayí nanǵriní.” nɔyawiwiní yayí ninarinǵpí aiwi

²³ gí xwioxíyo ninǵinǵpimi dání narinǵpí xegí bǵ imóninǵagi animeániní. Gí xwioxíyo nǵpíkwini mimóninǵpí ninǵinǵpí, ayí ñwí ikaxí Gorixoyá gí dǵnǵ tǵnǵ “Apí nanǵ rfa rinini?” yaiwiri nǵpí apiaú mǵxinǵinǵ inarinǵiní. Apí ninǵinǵpí fwi nání feapá ninarinǵpí nání gwǵinǵpí nǵjárinariní.

²⁴ Ai, niontí e imóninǵoní enagí nání íkǵinǵpí sípi nimixárininí. Wará anínimfa nání imóninǵpí tǵnǵoní fwi nání feapá ninarinǵpí gwǵinǵpí járinǵinǵpí go nɔkweawáripaxí imóniní?

²⁵ Ai, negí Áminá Jisasi Kiraiso neainǵpimi dání Gorixoyá neaǵkweawáripaxí imóninǵagi nání omí yayí owianeyí. Ayínání niontí nira úapí, ayí rǵpí seararinǵiní, “Niontí gí dǵnǵ tǵnǵ ‘Ñwí ikaxí Gorixoyá rinǵpí oxǵimini.’ nɔnimóniri aiwi fwi nání feapá ninarinǵpí nání gwǵinǵpí járinǵinǵpimi —Apí nǵpíkwini mimóninǵpí gí xwioxíyo ninǵinǵpírani. Apimi xǵdarinǵriní.” seararinǵiní.

8

“Gorixoyá wimónarinǵpimi xǵdanfwa nání oyá kwíyí neaiarinǵriní.” urinǵ nánirini.

¹ Ayínání Kiraisi Jisasi tǵnǵ ikárinǵnɔweane omí dǵnǵ wǵkwíróána “Wé róninǵinǵiní.” rinǵinǵpí tǵnǵ xixení nimónirane nání siní xwíyá bǵ neameáripaxí mimóninǵwiní.

² Gorixoyá kwíyípi —Apí Kiraisí Jisaso t́nɪ́ ikárɪ́nɪ́ŋwaéne dɪ́ŋfɪ́ nɪ́yɪ́mɪ́ŋfɪ́ t́ŋŋwaéne imónanɪ́ nánɪ́ neaimɪ́xarɪ́ŋpɪ́rɪ́nɪ́. Apí dɪ́ŋfɪ́ neaxɪ́xéroarɪ́ŋpɪ́mɪ́ dání́ f́wɪ́ nánɪ́ feapá neainarɪ́ŋfɪ́ nene neaanɪ́nɪ́mɪ́xarɪ́ŋfɪ́ neaíkweawárɪ́ŋfɪ́ enɔ́gɪ́ nánɪ́ “Sɪ́nɪ́ xwíyífá neameáripaxɪ́ mimónɪ́ŋwɪ́nɪ́.” seararɪ́ŋɪ́nɪ́.

³ Nwɪ́ ikaxɪ́ eánɪ́ŋfɪ́ t́nɪ́ xɪ́xɪ́nɪ́ oxɪ́daneyɪ́nɪ́rɪ́nɪ́ nɪ́pɪ́kwɪ́nɪ́ mimónɪ́ŋfɪ́ xwioxɪ́yɔ́ neainɪ́ŋpɪ́mɪ́ dání́ enɪ́ mɪ́neaeánerɪ́ŋɔ́gɪ́ nánɪ́ nene mɛpaxɪ́ imónɪ́ŋwápi, ayɪ́ Gorixo neaiɪ́ŋfɪ́rɪ́nɪ́. Xegɪ́ xewaxo —O wará f́wɪ́ nánɪ́ feapá neainarɪ́ŋene inɪ́ŋwápa axɪ́pɪ́ inɪ́ŋorɪ́nɪ́. O negɪ́ f́wɪ́ yarɪ́ŋwápi yokwarɪ́mɪ́ neaiɪ́nɪ́ nánɪ́ Gorixo rɪ́dɪ́yowánɪ́ŋfɪ́ oenɪ́rɪ́ nɪ́wɪ́rénarɪ́rɪ́nɪ́ feapá neainarɪ́ŋfɪ́ nánɪ́ gwɪ́nɪ́ŋfɪ́ neajárɪ́ŋpɪ́mɪ́ xwíyífá umeárɪ́ŋfɪ́rɪ́nɪ́.

⁴ Agwɪ́ nene nɪ́pɪ́kwɪ́nɪ́ mimónɪ́ŋfɪ́ negɪ́ xwioxɪ́yɔ́ neainɪ́ŋpɪ́mɪ́ nɪ́xɪ́dɪ́rɪ́ŋpɪ́mɪ́ dání́ marɪ́fáɪ, xegɪ́ kwíyípi e éfɪ́rɪ́xɪ́nɪ́rɪ́ e éfɪ́rɪ́xɪ́nɪ́rɪ́ sɪ́wá neaiarɪ́ŋpɪ́mɪ́ nɪ́xɪ́dɪ́rɪ́ŋpɪ́mɪ́ dání́ ŋwɪ́ ikaxɪ́ Gorixo xɪ́o rɪ́ŋfɪ́ t́nɪ́ xɪ́xɪ́nɪ́ xɪ́danɪ́ nánɪ́ feapá nánɪ́ gwɪ́nɪ́ŋfɪ́ neajárɪ́ŋpɪ́mɪ́ xwíyífá umeárɪ́ŋfɪ́rɪ́nɪ́.

⁵ Ámá nɪ́pɪ́kwɪ́nɪ́ mimónɪ́ŋfɪ́ wigɪ́ xwioxɪ́yɔ́ inɪ́ŋpɪ́mɪ́ xɪ́darigɪ́áyɪ́ apɪ́nɪ́ sɪ́mɪ́ e tɪ́narigɪ́fárɪ́nɪ́. Ámá Gorixoyá kwíyípi sɪ́wá wiarɪ́ŋpɪ́mɪ́ xɪ́darigɪ́áyɪ́ enɪ́ apɪ́ sɪ́mɪ́ e tɪ́narigɪ́fárɪ́nɪ́.

⁶ Ámá nɪ́pɪ́kwɪ́nɪ́ mimónɪ́ŋfɪ́ wigɪ́ xwioxɪ́yɔ́ inɪ́ŋpɪ́mɪ́ sɪ́mɪ́ e tɪ́narigɪ́áyɪ́ nanɪ́nɪ́pɪ́rɪ́fá aiwɪ́ ámá Gorixoyá kwíyípi sɪ́wá wiarɪ́ŋfɪ́ sɪ́mɪ́ e tɪ́narigɪ́áyɪ́ dɪ́ŋfɪ́ nɪ́yɪ́mɪ́ŋfɪ́ t́gɪ́fáyɪ́ imónɪ́ro nɪ́wayɪ́rónɪ́ro ŋwearo epɪ́rɪ́fárɪ́nɪ́.

⁷ Ayɪ́ rɪ́pɪ́ nánɪ́rɪ́nɪ́. Ámá nɪ́pɪ́kwɪ́nɪ́ mimónɪ́ŋfɪ́ xwioxɪ́yɔ́ inɪ́ŋpɪ́mɪ́ sɪ́mɪ́ e nɪ́tɪ́nɪ́rɪ́ yarɪ́gɪ́áyɪ́ “Ŋwɪ́ ikaxɪ́ Gorixoyápi xɪ́dɪ́paxenerɪ́fánɪ́?” mɪ́yaiwɪ́ nero nánɪ́ omɪ́ sɪ́mɪ́ t́nɪ́ nɪ́wɪ́ro yarɪ́gɪ́áyɪ́rɪ́nɪ́. E yarɪ́gɪ́áyɪ́ ŋwɪ́ ikaxɪ́ Gorixoyá wɪ́ epaxɪ́ mimónɪ́gɪ́áyɪ́rɪ́nɪ́.

⁸ Nɪ́pɪ́kwɪ́nɪ́ mimónɪ́ŋfɪ́ xwioxɪ́yɔ́ inɪ́ŋpɪ́mɪ́ yanɪ́ nánɪ́ imónɪ́gɪ́áyɪ́ Gorixo yayɪ́ winɪ́fá nánɪ́ enɪ́ wɪ́ epaxɪ́ menɪ́nɪ́.

⁹ Nɪ́pɪ́kwɪ́nɪ́ mimónɪ́ŋfɪ́ xwioxɪ́yɔ́ inɪ́ŋpɪ́mɪ́ xɪ́darigɪ́áyɪ́ e nimónɪ́ro aɪ́ seyɪ́né axɪ́pɪ́ gwɪ́nɪ́ŋfɪ́ mɪ́seajárɪ́nɪ́ Gorixoyá kwíyípi apɪ́ éfɪ́rɪ́xɪ́nɪ́rɪ́ apɪ́ éfɪ́rɪ́xɪ́nɪ́rɪ́ sɪ́wá seaiarɪ́ŋpɪ́mɪ́ xɪ́darigɪ́áyɪ́nérɪ́nɪ́. Kwíyɪ́ Gorixoyá nepa segɪ́ xwioxɪ́yɔ́ searonánáyɪ́, e imónɪ́gɪ́áyɪ́nérɪ́nɪ́. Ámá go gomi Kiraisoyá kwíyípi mɪ́ronánáyɪ́, ayɪ́ oyáo mimónɪ́ŋɔ́gɪ́ nánɪ́ seararɪ́ŋɪ́nɪ́.

¹⁰ Kiraiso xegɪ́ kwíyípi dání́ segɪ́ xwioxɪ́yɔ́ searonánáyɪ́, f́wɪ́ egɪ́ápi nánɪ́ segɪ́ wará nɪ́pɛpɪ́rɪ́fá nánɪ́ rɪ́xa imónɪ́ŋɔ́gɪ́ aɪ́ Gorixo “Wé rónɪ́gɪ́áyɪ́rɪ́nɪ́.” rɪ́xa rárɪ́ŋfɪ́ enɔ́gɪ́ nánɪ́ segɪ́ dɪ́ŋfɪ́ rɪ́xa nɪ́yɪ́mɪ́ŋfɪ́ imónɪ́nɪ́.

¹¹ Kwíyɪ́ Gorixoyápi —Apí Jisaso xwárɪ́páyo dání́ wiápɪ́nɪ́meanɪ́pɪ́rɪ́nɪ́. Apí segɪ́ xwioxɪ́yɔ́ searonánáyɪ́, Kiraisí Jisaso, pɪ́yɪ́ éáná ámɪ́ sɪ́ŋfɪ́ wimɪ́xɪ́ŋo seyɪ́né enɪ́ segɪ́ warápi —Apí urɪ́ epaxɪ́ imónɪ́ŋpɪ́rɪ́nɪ́. Segɪ́ warápi xegɪ́ kwíyɪ́ seyɪ́né searonɪ́pɪ́mɪ́ dání́ sɪ́ŋfɪ́ seaimɪ́xɪ́nfárɪ́nɪ́.

“Kwíyɪ́ Gorixoyápi xɪ́oyá niaíwɪ́ imónanɪ́ nánɪ́ neaimɪ́xɪ́ŋfɪ́rɪ́nɪ́.” urɪ́ŋfɪ́ nánɪ́rɪ́nɪ́.

¹² Ayɪ́nánɪ́ gɪ́ nɪ́rɪ́xɪ́meáyɪ́né, rɪ́pɪ́ osearɪ́mɪ́nɪ́, “Gorixo nanɪ́ bɪ́ rɪ́xa e neaiirɪ́ bɪ́ sɪ́nɪ́ neaiirɪ́ enɪ́fá enɔ́gɪ́ nánɪ́ nene nɪ́pɪ́kwɪ́nɪ́ mimónɪ́ŋfɪ́ negɪ́ xwioxɪ́yɔ́ inɪ́ŋpɪ́mɪ́ xɪ́danɪ́ nánɪ́ sɪ́nɪ́ fánɪ́ŋfɪ́ mɪ́neaxɛŋwɪ́rárɪ́nɪ́ rɪ́xa xegɪ́ kwíyípi sɪ́wá neainarɪ́ŋpɪ́mɪ́ xɪ́danɪ́ nánɪ́ fánɪ́ŋfɪ́ neaxɛŋwɪ́rárɪ́nɪ́nɪ́.” osearɪ́mɪ́nɪ́.

¹³ Ayɪ́ rɪ́pɪ́ nánɪ́ seararɪ́ŋɪ́nɪ́. Seyɪ́né nɪ́pɪ́kwɪ́nɪ́ mimónɪ́ŋfɪ́ inɪ́ŋpɪ́mɪ́ nɪ́xɪ́dɪ́rónáyɪ́, nanɪ́nɪ́pɪ́rɪ́fárɪ́nɪ́. E nerɪ́ aɪ́ Gorixoyá kwíyípi seaiwapiyarɪ́ŋpɪ́mɪ́ nɪ́xɪ́dɪ́rɪ́ŋfɪ́yo dání́ f́wɪ́ nánɪ́ feapá seainarɪ́ŋpɪ́ píkímoarɪ́gɪ́fápánɪ́ŋfɪ́ nerɪ́náyɪ́, dɪ́ŋfɪ́ nɪ́yɪ́mɪ́ŋfɪ́ t́gɪ́fáyɪ́né imónɪ́pɪ́rɪ́fárɪ́nɪ́.

¹⁴ Ámá Gorixoyá kwíyípi xe nɪ́neaipeameámi úwɪ́nɪ́gɪ́nɪ́rɪ́ xɪ́xɪ́nɪ́ xɪ́darigɪ́áyɪ́, ayɪ́ Gorixoyá niaíwɪ́nɪ́ŋfɪ́ imónɪ́ŋoɪ́.

¹⁵ Ayɪ́ rɪ́pɪ́ nánɪ́rɪ́nɪ́. Kwíyɪ́ Gorixo sɪ́xɪ́ seamímonɪ́pɪ́, ayɪ́ ámɪ́ xɪ́omɪ́ wáyɪ́ owípoyɪ́nɪ́rɪ́ gwɪ́ omɪ́ŋfɪ́ yarɪ́gɪ́áyɪ́néŋɪ́ŋfɪ́ imónɪ́pɪ́rɪ́ nánɪ́ seaimɪ́xɪ́ŋfɪ́manɪ́. Oweoɪ́, kwíyɪ́ o neaiarɪ́ŋpɪ́ niaíwɪ́ xɪ́oyá piaɪ́fɪ́ mearɪ́ŋfɪ́ wɪ́nɪ́ŋfɪ́ oimónɪ́poyɪ́nɪ́rɪ́ seaimɪ́xɪ́ŋfɪ́rɪ́nɪ́. E neaimɪ́xɪ́ŋfɪ́pɪ́mɪ́ dání́ Gorixomɪ́ “Ápoxɪ́nɪ́, Raráoxɪ́nɪ́.” urarɪ́ŋwárɪ́nɪ́.

¹⁶ Nene negɪ́ dɪ́ŋfɪ́ nɪ́morane “Niaíwɪ́ Gorixoyaénerɪ́fánɪ́?” nɪ́yaiwinɪ́ranéná oyá kwíyɪ́ xamɪ́ŋfɪ́ sopɪ́ŋfɪ́ neawarɪ́ŋfɪ́rɪ́nɪ́.

¹⁷ Nene niaíwɪ́ Gorixoyaéne enɔ́gɪ́wɪ́ nánɪ́ o mɪ́nɪ́ neaiarɪ́pɪ́fánɪ́rɪ́ tɪ́ŋfɪ́ meanɪ́wárɪ́nɪ́. Apɪ́ nɪ́meareanéná Kiraiso t́nɪ́ nawɪ́nɪ́ meanɪ́wárɪ́nɪ́. Rɪ́nɪ́ŋfɪ́ o meanɪ́pa agwɪ́ rɪ́ná nene enɪ́ xe oneaímeáwɪ́náyɪ́, rɪ́wéná o t́nɪ́ neaiarɪ́pɪ́fánɪ́rɪ́ tɪ́ŋfɪ́ nɪ́meareanéná o t́nɪ́ nawɪ́nɪ́ níkɪ́nɪ́rane seáyɪ́ e imónanɪ́wárɪ́nɪ́.

“Rɪ́wéná Gorixo t́nɪ́ nɪ́ŋwearene seáyɪ́ e imónanɪ́wárɪ́nɪ́.” urɪ́ŋfɪ́ nánɪ́rɪ́nɪ́.

¹⁸ Nionɪ́ anɪ́namɪ́ dání́ seáyɪ́ e imónɪ́ŋfɪ́ nene neaímeanɪ́fápi nánɪ́ dɪ́ŋfɪ́ nɪ́morɪ́ná dɪ́ŋfɪ́ re yaiwiarɪ́ŋárɪ́nɪ́, “Apɪ́ aga seáyɪ́ e imónɪ́ŋfɪ́ enɔ́gɪ́ nánɪ́ rɪ́nɪ́ŋfɪ́ agwɪ́ rɪ́ná nɪ́meaarɪ́ŋpɪ́, ayɪ́ sɪ́pɪ́arɪ́fánɪ́?” nɪ́yaiwɪ́rɪ́ paimɪ́mɪ́ wiarɪ́ŋárɪ́nɪ́.

¹⁹ Amípí Goríxo xwíá t́yo nimíxírí t́nǵ íḱáraní, nanǵwírani, ámarani, nípini xegí niaíwí imóníǵáyí piaumímí winínǵápi nání símí nǵeadǵpéníro wenínǵ nero nǵeajoi.

²⁰⁻²¹ Ayí rǵpí nání e nerí nǵeajoi. Amípí o imíxínǵpí Adamo f́wí épéáná urí néra úwínǵínǵírí ramíxínǵyí anínǵ mǵramíxárinǵpa erí seáyí e imónínǵí niaíwí Goríxoyaéne gwínǵnǵí neaíkweaawáraná imónanǵwápi t́nǵí axǵpí imónínǵí éwínǵínǵírí ramíxárinǵíríní. Amípí xó imíxínǵpí xegǵpí ramíxárinǵímaní. Ŕwéná ámí píranínǵí imíxímǵínǵíríní Goríxo ramíxárinǵíríní.

²² Nene nǵjǵáriní. Apíxí niaíwí xírímínǵírí nání “yeyí” rírí rínínǵí winírí yarinǵpa amípí nǵnǵí Goríxo imíxínǵyí ení ámí mǵramíxárinǵínǵí imónímǵánǵírí nání axǵpínǵnǵí “yeyí” rírí rínínǵí winírí yarinǵíríní.

²³ “Yeyí” rírí rínínǵí winírí yarinǵpí, ayí apíní marǵáí, ámaéne Goríxoyá kwíyǵpí — Apí amípí ná ŕwíyo neaiapímǵánǵírí nǵwákwínínǵnǵí neaiapínǵpíríní. Apí t́nǵwaéne ení Goríxo negí warápi sǵnǵí inaní nání neaoayírórí xó xegí piaxǵí neamení nání neaimíxírí enǵíná nání “yeyí” nǵírane xwayí nanǵrane nǵeajwiní.

²⁴ Goríxo yeáyí neayímíxemeaǵpí nání amípí nanǵí xó neaiínǵápi nání dǵnǵí nǵwikwǵmórí nǵeajwiní. E nerí aí amípí nene dǵnǵí nǵwikwǵmóá warínǵwápi rǵxa nǵneamearí sǵnǵwíríyí, sǵnǵí apí oneaímeanǵírí dǵnǵí wikwǵmopaxǵí meníní. Ámá dǵnǵí wikwǵmoarǵǵápi rǵxa wímeááná sǵnǵí apí nání dǵnǵí mǵwikwǵmopa yarinǵǵa naní rarinǵíní.

²⁵ E nerí aí nene “Goríxo seáyí e imónínǵí apí neaimíxínǵáriní.” yaiwiarínǵwápi sǵnǵí mǵneameapa enǵáná dǵnǵí nǵwikwǵmoranénáyí, símí nǵeadǵpénírane gíní gíná neaímeanǵírénǵojónǵírí anínǵí miní xwayí nanǵírí nǵeearínǵwáriní.

²⁶ Negí dǵnǵí wikwǵmoarínǵwápipí dǵnǵí sǵxǵ ínarinǵwápa Goríxoyá kwíyǵpí ení omí dǵnǵí owǵkwǵroaneyínǵírí nerǵnǵá enǵí meánǵnǵwaéne arǵrǵ neaiarinǵíríní. Omí rǵxínǵí nuríranéná “Apí urípaxǵírání?” mǵyaiwí majǵá yarinǵǵwí aí kwíyǵí xaminǵpí xwíyǵá t́nǵí murípaxǵí imónínǵí ararǵxǵí nǵírǵnǵá apaxǵpánǵnǵí nimónínǵí neauriyarinǵíríní.

²⁷ Neauriyarǵnǵá Goríxo — O ananí ámayá xwíoxíyo adadǵí nǵwírí pí pí dǵnǵí moarǵǵápi nání nǵjǵá imónarinǵoríní. O xegí kwíyǵpí xóyá ámaéne nání nǵneauriyírǵnǵá gǵí ámayí e imónǵrǵxínǵírí wimónarinǵpíní neauriyarinǵǵí nání pí pí urarinǵpí nání ananí nǵjǵá imóníní.

²⁸ Nene nǵjǵá re imónínǵwiní. Amípí nǵnǵí Goríxomí dǵnǵí sǵxǵ uyarǵǵáyo wímeearínǵpí nanǵí imónínǵpírani, sǵpí imónínǵpírani, oyá dǵnǵí t́nǵí nanǵí wimíxínǵa nání wímeearínǵíríní. Ámá xóyá imónǵrǵxínǵírí yaiwíarǵǵpí t́nǵí xǵxení imónǵrǵxínǵírí wéyo f́a umírínǵíyo e wíarinǵíríní.

²⁹ Ayí rǵpí náníriní. Ámá amípí nǵnǵí sǵnǵí mimónínǵáná xó yeáyí uyímíxemeanǵa nání xámí nǵjǵá imónínǵyí xewaxo imónínǵpa ayí ení axǵpí nimónínǵnǵá Kiraiso xíráónínǵí imónínǵí xogweá obaxínǵnǵí t́nǵí imónínǵí enǵa nání repeárínǵíríní.

³⁰ Repearínǵíyo apíní nǵwírí ṕnǵí mǵwíarǵí ámá xóyá imónǵrǵxínǵírí wéyo f́a umírínǵíríní. Wéyo f́a umírínǵíyo apíní nǵwírí ṕnǵí mǵwíarǵí “Gǵí íwo upeínǵpímí dǵnǵí dǵnǵí wikwǵroarínǵǵa nání wé rónínǵí imónǵǵáyíríní.” rarinǵíríní. E rarinǵíyo apíní nǵwírí ṕnǵí mǵwíarǵí seáyí e xó imónínǵpa ayí ení axǵpí imónínǵpírǵa nání wimíxínǵíríní.

“Dǵnǵí sǵpí Goríxo nene nání neaiarinǵpí wí ṕrǵí rakipaxǵ mimóníní.” urínǵí náníriní.

³¹ Goríxo apí apí e neaiínǵí enǵǵí nání píoi ranǵrénwíní? O nene t́nǵí nawíní imónínǵǵwí nání go sǵmǵí t́nǵí neaipaxǵí imóníní? Oweoi, wí e mimóníní.

³² O xegí xewaxomí kíyí mǵmíiaúní nene nání xe opíkípoynínǵí uowárenapínǵí enǵǵí nání nene re mǵyaiwípaxǵí renǵwiní, “O ayí ení xǵxe oníípoynínǵí mǵyaiwí xóyá xewaxo anǵpá wǵrénapǵǵí nání amípí xóomí píranínǵí xǵdǵpaxǵí imónaní nání imónínǵpí ení ananí neaiapínǵáriní.” mǵyaiwípaxǵí renǵwiní?

³³ Goríxo f́a yíyamíxímí neainjene go xwíyǵá neaxekwǵmopaxǵí imóníní? Oweoi, wí e mimóníní. Nene nání “Wé rónínǵí imónǵǵáyíríní.” rárínǵo, sa Goríxo enǵǵí nání

³⁴ ámá go negí f́wí enǵwápi nání xwíyǵá neamearípaxǵí imóníní? Oweoi, ayí rǵpí nání wí e mimóníní. Jisasi Kiraiso — O nene nání penǵoríní. Apíní mé ámí nǵwíapínímearí xano t́nǵí xǵxení nimóníní xegí wé náúmíní nǵeajoríní. E nǵnǵwearǵnǵá apaxǵpánǵnǵí nimóníní rǵxínǵí neauriyarinǵoríní. O apaxǵpánǵnǵí nimóníní rǵxínǵí neauriyarinǵǵí nání ámá xwíyǵá neamearípaxǵí wo meníní.

³⁵ Kiraiso nene nání dǵnǵí sǵpí nǵwírí neaiínǵpí pí ṕrǵí rakipaxǵí imóníní? Xeanínǵí neaímeáánáraní, rǵmewá nǵneairǵnǵáraní, ámá wí xwíraimímí neaíkǵxéánáraní, aíwá nání dǵwí níkeamóníranénáraní, íkwauyǵí nimóníranénáraní, ámá wí mǵyó rǵrǵáyo nene nurǵkwíníranáraní, kǵrá t́nǵí rǵrómí neaiarǵnǵáraní, apí nǵpíní nǵneamearí aíwí Kiraiso dǵnǵí sǵpí nǵwírí neaiínǵpí wí ṕrǵí rakipaxǵí mimóníní.

³⁶ Nioni seararinjápi Bikwíyo níríniri eáninj rípi t́nǐ x́xeni imónǐnǐ, “Nene Gorixoxǐniyaéne imónǐnjagwǐ nánǐ íníná pípíkímǐ neaianró yarǐgǐfárinǐ. ‘Nanjwǐ nǐpíkianf́wá nánǐ ŕfá imónǐnǐ?’ nǐyaiwiro píkiarǐgǐfápa neaiapíkíarǐgǐfárinǐ.” Níríniri eáninj api nioni seararinjápi t́nǐ x́xeni imónǐnǐ.

³⁷ Apǐ nǐpǐnǐ neaímeaarǐnjagǐ aiwǐ negǐ dǐnj sixǐ neayinjomi dánǐ xopǐrǐrǐnǐnj nǐwiranénǐ mǐgǐ nǐwimǐxǐrane xopǐrǐrǐ wiarǐnjwǎrinǐ.

³⁸ Nioni rǐpǐ aga nǐpǐmónǐnǐ, “Nene nǐperǐnǎranǐ, sínǐ xwǐfá t́yo nǐnjwearǐnǎranǐ, anǐnajǐranǐ, imǐfóranǐ, amǐpǐ agwǐ ríná imónǐnjǐpǐranǐ, amǐpǐ rǐwéná imónǐnǐfǐpǐranǐ, anǐ pǐrǐyo dánǐ enǐ eáninj imónǐngǐfáyrǐnǐ,

³⁹ anǐnajǐ tǐnjǐmǐnǐ imónǐnjǐpǐranǐ, xwǎnajǐ tǐnjǐmǐnǐ imónǐnjǐpǐranǐ, ai amǐpǐ nǐnǐ Gorǐxo imǐxǐnjǐfǐ wǐ dǐnjǐ sǐpǐ o nene nánǐ neaiarǐnjǐpǐ —Apǐ Ámǐná Jǐsasǐ Kiraiso neaiinjǐpǐmǐ dánǐ sǐwá neaiinjǐpǐrǐnǐ. Apǐ wǐ pǐrǐ rakipaxǐ menǐnǐ.” nǐpǐmónǐnǐ.

9

“Gǐ Judayǐ obaxǐ Jǐsasomi rǐwǐ umogǐfá enjagǐ nánǐ gǐ dǐnjǐ rǐfá nǐxearǐnǐ.” urǐnjǐ nánǐrǐnǐ.

¹ Nioni Kiraiso t́nǐ ikǎrǐnǐnjáonǐ enjagǐ nánǐ agwǐ nioni searǐmǐpǐ nepa searǐmǐfǐnǐ. Gorǐxoyá kwǐyǐpǐ neaiwǐpǐyarǐnjǐpǐmǐ nǐxǐdǐrǐnǐ dǐnjǐ nǐyaiikirorǐ “Ayǐ ananǐrǐanǐ? Sǐpǐrǐfǎnǐ?” nǐyaiwirǐ píkíarǐnjǐpǐ nioni yapǐ mǐseararǐnjagǐ nánǐ sopǐnjǐ nǐwarǐnǐ.

² “Gǐ Isǐrerǐyǐ Jǐsasomi rǐwǐ numero ‘Yeáyǐ neayimǐxemeanfá nánǐ uowǎrénapǐnǐfo, ayǐ omanǐ.’ yaiwiarǐnjagǐfá nánǐ íníná nioni dǐnjǐ rǐfá nǐxerǐ íkǐnǐnjǐ nuyimǐnǐrǐ erǐ niarǐnǐ.” seararǐnjǐnǐ.

³ Gorǐxo Poronǐ sínǐ Kiraiso t́nǐ nawǐnǐ mikǎrǐnǐpa oenǐrǐ peá nǐnǐmori emǐ nǐmoarǐnjǐpǐmǐ dánǐ nioni gǐ nǐrǐxǐmeáyǐ —Ayǐ gǐ ámá gwǐ axǐrǐ imónǐngǐfáyrǐ nánǐ rarǐnjǐnǐ. Ayǐ Kiraisomǐ dǐnjǐ wǐkwǐropǐrǐ nánǐ arǐrǐ wipaxǐ enǎnáyǐ, “Xe peá onǐmonǐ.” nǐmónǐpaxǐrǐnǐ.

⁴ Ayǐ gǐ Isǐrerǐyǐ nánǐ rarǐnjǐnǐ. Gorǐxo xegǐ piaxǐ menǐ wimǐxǐnjǐfǐrǐnǐ. Moseso t́nǐ ámá dǐnjǐ meanǐ e nemeǐnǎ Gorǐxoyá apákǐfǐ inarǐnjǐpǐ sǐnjwǐ wǐnagǐfáyrǐnǐ. Gorǐxo “E nǐseaiimǐfǎrǐnǐ.” réroarǐnjǐpǐ arǐfá wiagǐfáyrǐnǐ. Nwǐ ikaxǐ Moseso eanjǐpǐ meagǐfáyrǐnǐ. Omi yáyǐ wianró nánǐ epaxǐ imónǐnjǐpǐ nánǐ nǐjǐfá imónǐngǐfáyrǐnǐ. Sǐmǐmanǐfǐyo dánǐ Gorǐxo “E nǐseaiimǐfǎrǐnǐ.” urǐnjǐfǐrǐnǐ.

⁵ Xiáwo írǐnjǐ xámǐ imónǐngǐfáwa, ayǐ ayǐyarǐnǐ. Ayǐyá xiáwǐyo dánǐ yeáyǐ neayimǐxemeanfá nánǐ imónǐnǐjo ámá imónǐnjǐrǐnǐ. Amǐpǐ nǐyonǐ seáyǐ e wimónǐnǐjo, ayǐ orǐnǐ. O Gorǐxo, anǐnjǐ íníná nene yayǐ umepaxǐ imónǐnjorǐnǐ. “E éwanǐgǐnǐ.” nǐmónarǐnǐ.

Ámá Gorǐxo f́fá yamǐxǎrǐnjǐfǐ nánǐ urǐnjǐpǐ nánǐrǐnǐ.

⁶ Gǐ Judayǐ náptǐ Jǐsasomǐ rǐwǐ umogǐfá enjagǐ aí “Xwǐyǐfá Gorǐxo ayo ‘E nǐseaiimǐfǎrǐnǐ.’ urǐnjǐpǐ pǐsǐfǐ weárǐnǐ.” rǐpaxǐmanǐ. Ayǐ rǐpǐ nánǐrǐnǐ. Negǐ arǐfo Jekopoyá f́wiarǐfawéyǐ nǐnǐ omǐ dánǐ nemeága nuro nánǐ Isǐrerǐyǐ aiwǐ wǐ Gorǐxoyá mǐmónǐnjagǐfá nánǐ nǐnǐ nepa Isǐrerǐyǐ imónǐngǐfámanǐ.

⁷ Ebǐrfámoyá f́wiarǐfawéyǐ nǐnǐ enǐ xǐoyá enjagǐ aí nǐnǐ Gorǐxoyá nǐaiwǐnǐnjǐ imónǐngǐfámanǐ. Oweoi, enǐnǎ Gorǐxo Ebǐrfámomǐ re urǐnjǐnǐgǐnǐ, “Dǐxǐ rǐrǐfawé nepaxǐnjǐ imónǐngǐfáyrǐ segǐ nǐaiwǐ wamǐ dánǐ marǐfǎt, Aǐsakomǐ dánǐnǐ nemeága upǐrǐfǎrǐnǐ.” urǐnjǐnǐgǐnǐ.

⁸ Ayǐ rǐpǐ nánǐ seararǐnjǐnǐ. Gorǐxo nǐaiwǐ Ebǐrfámo emeanǐfǐfǐ nǐnǐ nánǐ “Ayǐ nǐaiwǐ nepaxǐnjǐ imónǐngǐfáyrǐfǎnǐ?” mǐyaiwǐ sa nǐaiwǐ xǐfo Ebǐrfámomǐ sǐmǐmanǐfǐyo dánǐ xwǐyǐfá urǐnjǐpǐmǐ dánǐ emeanǐfǐfǐ nánǐ “Ayǐ nepaxǐnjǐ imónǐngǐfáyrǐfǎnǐ?” nǐyaiwirǐ rǐnjǐrǐnǐ.

⁹ Ebǐrfámomǐ sǐmǐmanǐfǐyo dánǐ re urǐnjǐ enjagǐ nánǐ, “Xwǐogwǐ wǐomǐ rǐnǎnǐnjǐ imónǎnǎ Serafǐ nǐaiwǐ wo rǐxa xǐrǐnjǎnǎ ámǐ bǐmǐfǎrǐnǐ.” urǐnjǐ enjagǐ nánǐ rarǐnjǐnǐ.

¹⁰ “Gorǐxo apǐnǐ enǐ enjagǐ nánǐ seararǐnjǐnǐ.” marǐfǎt, Rebekǐfǐ ámá ná wonǐ, negǐ arǐfo Aǐsakoyá nǐaiwǐ ayǐfǐ agwǐ enǎnǎ enǐpǐmǐ dánǐ enǐ axǐpǐ sǐwá rénǐnjǐ neaiarǐnǐ. Ámá nepa xǐoyá imónǐngǐfáyrǐ ámá emeánarǐgǐfǐpǐmǐ dánǐ imónarǐgǐfámanǐ.

¹¹ Nǐaiwǐ ayǐfǐ Iso t́nǐ Jekopo t́nǐ sínǐ mǐxǐrǐfǐ agwǐyo nerǐnǎ sínǐ nanǐ bǐ erǐ sǐpǐ bǐ erǐ mepa enǎnǎ Gorǐxo ámá xǐfo yarǐnjǐpǐ nánǐ re oyaiwǐpoyǐnǐrǐ, “O ámá nǐonǐyá oimónǐpoyǐnǐrǐ f́fá nǐyamǐxǎrǐrǐnǎyǐ, wǐwanǐnjǐfǐ wigǐ nanǐ epǐrǐfǐpǐranǐ, sǐpǐ epǐrǐfǐpǐranǐ, apǐ nánǐ dǐnjǐ nǐmori f́fá yamǐxǎrǐnjǐmanǐ. Sa xewanǐnǐjo e emǐfǎnǐrǐ enjwǐpeárǐagǐfǐ nánǐ dǐnjǐ nǐmori ámáyo f́fá yamǐxǎrǐnjǐrǐnǐ.” Dǐnjǐ e oyaiwǐpoyǐnǐrǐ

¹² Rebekǐfǐmǐ re urǐnjǐnǐgǐnǐ, “Xǐráo xogwǎomǐ ínǐmǐ wurǐnǐnǐfǎrǐnǐ.” urǐnjǐnǐgǐnǐ.

¹³ Bikwǐyo dánǐ re rǐnǐnjǐpǐ, “Gorǐxonǐ xogwǎo Jekopo nánǐ nǐnimónǐrǐ aí xǐráo Iso nánǐ mǐnimónarǐnǐ.” rǐnǐnjǐpǐ nioni “Gorǐxo xǐfo wimónarǐnjǐpǐnǐ yǎrarǐnjǐrǐnǐ.” seararǐnjǐpǐ t́nǐ x́xeni rǐnǐnǐ.

14 Ayináni píoṯ raniréwini? “Gorixo áamáyo fá nīyamixárirfná enjpi nīpikwini meñrini.” raniréwini? Oweoi, wí e rīpaxí mimónini.

15 Ayí rīpi nánirini. Moseso Gorixomi rixinj uráná Bīkwīyo nīrini eáninjpa Gorixo re urinjinigini, “Ámá nioni wá owianimnirfná ananī wá wianimfni. Ámá nioni ayá urimiximnirfná ananī ayá urimiximfni.”

16 Gorixo e urinj enagi nánī ayí áamá wigí dñj tñi “E oimónaneyi.” yaiwiarinagfa nánī fá yamixárinñjyí imónarigfamanī. E i oimónaneyinro anñj miní yarinjagfa nánī fá yamixárinñjyí imónarigfamanī. Sa Gorixo wá wianarinñjipi dñi fá yamixárinñjyí imónarigfarinī.

17 Bīkwīyo dñi Moseso tñjiná Gorixo Isipiyí mixí ináyomi re urinj enagi nánī nene ananī dñj axípi mopaxrini, “Nionī xopirárí siápi mī dñi enj eáninj nioniyá siñanī piaumimí inirī yof nioniyá xwá nīriminī yaní niwéa urí éwinñginirī nioniyá dñj tñi joxí mixí ináyí nimónirī meñweajoxirini.”

18 Gorixo e urinj enagi nánī nene re nīyaiwirane nījá imóninjwini, “Ámá ‘Wá owianimni.’ wimóninjyo wá wianarinñrini. Ámá ‘Dñj wakísí oinipoyinirī owimiximni.’ wimóninjyo dñj wakísí inipírí nánī wimixarinñrini.” nīyaiwirane nījá imóninjwini.

“*Gorixo nīpikwini mīyarinini. rīpaxí mimónini.*” urinj nánirini.

19 Seyné re nīrīpíraoi, “Joxí neararinñpi nepa enánáyí, Gorixo pí nánī áamá wigí sipí egfápi nánī sinī ayairirí wiarinñrini? O ‘Ámá xe apí apí oimónipoyí,’ yaiwiarinñpi áamá go pírí urakipaxí imónini? Oweoi, wí e mimóninagí nánī rarinjwini.” E nīráná

20 re searimfni, “Seyné pí áamáyné nimónimáná Gorixomi xixewiamí wiarinñjoi? ‘Xwárfá sixí xwá tñi imixfáwá imixarinñjomi’ ‘Nīwání imónināpi pí nánī e nimixfni?’ urinñjoi.” riseaimónarinī?

21 “Xwárfá sixí imixarinñjomi xwá axí xéfpimi dñi xwárfá sixí wíxaú nimixirfná wíwá ayí aiwá ríá nánī imixirí wíwá ráf sixí yinínfá nánī imixirí epaxí mimónini.” riseaimónarinī? searimfni.

22 Gorixo “Ámá fwí egfápi nánī wikí nóninñpi owiwapiyimini.” wimónirī “Pírí umamómi nánī gí enj eáninjpi síwá owiwapiyimini.” wimónirī nerí aí áamá xwárfá sixí xwárfá ikixenñwinñginirī ipimoárinñjyiniñj imónigfáyo apaxí mé pírí mumamó kikiáfá nerí sa siñwí nīwiga warinñjagí nánī áamá go xixewiamí nīwirí “Joxí nīpikwini mīyarinñrini.” uripaxí imónini?

23 O áamá xwárfá sixí wá wianimñginirī ipimoárinñjyiniñj imónigfáyo —Ayí enī seáyí e xfo imóninñpi bī imónifrixinirī enjíná dñi ipimoárinñjyirini. Ayo wá wianarfná áamá nñi siñwí nīwiniro re yaiwírixinirī, “Seáyí e Gorixo imóninñpi, ayí xegí bī imóninñj apirfaní?” yaiwírixinirī winiyo apaxí mé pírí mumamó kikiáfá nēra uñrini.

24 Ámá xwárfá sixí wá wianimñginirī ipimoárinñjyiniñj imónigfáyo, ayí nenenirini. Nioniyá oimónipoyinirī wéyo fá neaumirñjenerini. Gí Judayí wienení fá neaumirñjimanī. Émá wíyo enī fá umirñjirini.

25 Nionī “Gorixo émayí enī nioniyáyí oimónipoyinirī wéyo fá umirñjirini.” seararinñapi enjíná xwiýfá wíá rókiamoagí Xoseao Bīkwīyo nīriri eanj rīpi tñi xixenī rinini, “Ámá Gorixoniyá mimónigfáyo nánī ‘Gí ámarini.’ riri áamá dñj sixí muyipa enáyí nánī ‘Gí dñj sixí uyinjyirini.’ riri emfarinī.

26 Anj nionī ‘Ámá nīgíyínemani.’ urinñapi nánī re rīpírfarinī, ‘Nīaiwí Nwáf dñj nīyimñj tñjyáyirini.’ rīpírfarinī.” Xoseao e nīriri eanjrinī.

27 Enjíná wíá rókiamoagí Aisaiaoyí rinñj Isireriyá fwiárfawéyí nánī nīrirfná re rinñrini, “Isireriyá fwiárfawéyí áamá obaxí iníki rawirawápami enjyí imóninñjpa imóninñjagí aiwí Gorixo árínipimi yeáyí uyimixemeañfarinī.

28 Áminá Gorixo ‘Xwá tñyo njeagfáyo pírí umamóimñgini.’ rinñpi nīyarirfná sinī mé pírí umamóirfná enagi nánī rarinjini.” Aisaiao e nīriri eanjrinī.

29 “Gorixo xegí Judayo wá mīwianīpa nerfnáyí, wí yeáyí uyimixemeañyí imónipaxí menini.” oyaiwipoyinirī nānī Aisaiao ámi rīpi enī rinñrini, “Ámináo —O anñnají nñi smñj winarigforini. O Isirerene negí áamá bī xe onjeapoyinirī siñwí mīneanīpa nerí siñwiriýí, áamá anj Sodomiyí rinñjipimi njeáyí tñi Gomorayí rinñjipimi njeáyí tñi nñi aná imónagfápa nene enī imónanirī enjwárinī.” nīriri eanjrinī.

“*Judayí xejwí xídarigfá enagi nánī wé rónigfáyo mimónigfarinī.*” urinj nánirini.

30 Ayináni nene píoṯ raniréwini? Sa rīpi raníwini. Émayí wí “Gorixo áamá nánī ‘Gí wé rónigfáyrini.’ nīrárirfná ayí apimi dñi rárarinñrini?” nīyaiwiro “Wé róninjwáyí” oimónaneyinro anñj miní mēpa nero aí apí tñi xixenī imónigfawixini. Wé

róniŋf Gorixo áamá Jisasomi dñf wíkwíroariŋagfa nîwînrîf ná rárariŋfpi apî tñî xixeni imónigfawixîni.

³¹ E imóniŋagfa aí Isireriyf ñwf ikaxf rîniŋfipimi nîxîdîrîniŋfipimi dani wé róniŋf oimónaneyîniro aniŋf minî neróná wé róniŋf ñwf ikaxf eániŋfyo rîniŋfpi tñî xixeni mimónigfawixîni.

³² Ayf pí nani apî tñî xixeni mimónigfawixîni? Ayf Jisasomi dñf nîwíkwírorîniŋfipimi dani oimónaneyîniro mé wigf dñf tñî ñwf ikaxf rîniŋf rîpimi nîxîdîrane oimónaneyîniro yariŋagfa nani wé róniŋf apî tñî xixeni mimónigfawixîni. Ayf Jisasomi —Judayf Jisasomi nîpîkiro aí “Gorixomi xewaxomi wî pîkipaxenemant. Ayinani o Gorixomi xewaxomani.” rariŋfá enagi nani o sñá áamá nikîrîpeaânîrî ná eánariŋfóniŋf imóniŋorîni. Omî nikîrîpeaânîro naniŋf eániŋfawixîni.

³³ Bîkwíyo dani apî nani xixeni re nîrînrî eániŋf, “Arfá époyî. Gorixonî dñf Saioniyî rîniŋfipimi —Apî Jerusaremîyo rîniŋf. Apimi áamá nikîrîpeaânîrî ná eániŋf sîmirîf wîrî epîrfá nani sñá wo e tñî. E nerî aí omî dñf wíkwírófáyf xfo rîŋfpi tñî xixeni wiinfa enagi nani ayá wî epîrfámani.” Bîkwíyo dani xixeni e nîrînrî eániŋf.

10

“Judayf nápi Kiraisomi dñf mîwîkwíroŋfá enagi nani Gorixo yeáyf uyimîxemeañfani.” urîŋf nânîrîni.

¹ Gf nîrîxîmeáyîné, Gorixo gf Isirerîyo yeáyf uyimîxemeáwîniŋînrî íkîniŋf sîpî niariŋagi nani omî rîxîŋf aniŋf minî wurîyariŋârîni.

² E nerî aí ayf yeáyf uyimîxemeañfani. Nionî ayf yariŋfápi nani píranîŋf dñf íá nîxîrîrî nani áwanî rariŋîni. Ayf Gorixomi oxîdaneyîniro sîmf nîxeadîpénro nero aí píranîŋf dñf neŋwîpémáná mîyariŋf.

³ Ayf rîpi nani searariŋîni. Ayf “Áamá e yariŋfápi dani Gorixo ‘Wé rónigfáyînéniŋf.’ urarîniŋfîrîni?” nîyaiwîrîná xerîwî yaiwîarîŋfîrîni. Xerîwî dñf re nîyaiwîro, “Negf píranîŋf yariŋwápi dani Gorixo ‘Wé rónigfáyînéniŋf.’ nearîniŋfîrîni.” nîyaiwîro apîni nîxîdîro nani Gorixomi yeáyf sîmanŋwîyóniŋf mîwurîniŋpa ero “Apî neróná wé rónigfáyîné imónîpîrfîrîni.” rârîniŋfipimi mîxîdîpa ero egíá enagi nani searariŋîni.

⁴ Gf Judayf dñf re moariŋfápi, “Ñwf ikaxf rîniŋfipimi nîxîdîrîniŋfyo dani wé róniŋwaéne imónanîfârîni.” Dñf e moariŋfápi Kiraiso pîrf wiaîkîmonîrîni. E enî enagi nani omî dñf wíkwírófá giyf giyf nani Gorixo “Wé rónigfáyîrîni.” rârîniŋfîrîni.

⁵ Moseso áamá wé rónigfá imónîpîrî nani ñwf ikaxf eániŋfipimi xîdariŋfápi dani imónîŋfpi nani nîrîrî rîwamîŋf nearîná rénîŋf rîŋîrîni, “Áamá wé rónigfá imónîpîrî nani ñwf ikaxf eániŋf rîpi nîpîni yariŋfáŋf xixeni e nerîŋfipimi dani dñf nîyîmîŋf tîŋfá imónîpîrfîrîni.”

⁶ Wé róniŋf áamá ñwf ikaxf eániŋfipimi xîdariŋfápi dani imónîŋfpi nani Moseso e rîŋf enagi aiwî dñf wíkwírówápi dani “Áamá wé rónigfáyîrîni.” rârîniŋfene Kiraiso yeáyf neayimîxemeañfá nani rîxa nîweapîrî nîpémáná amî wiápîniŋf enagi nani Bîkwíyo dani nîrînrî eániŋfpa re rariŋwârîni, “Re mîyaiwîniŋpanî, ‘Anînamî nani gene peyanîwârîni?’ mîyaiwîniŋpanî. Ayf xwîyá ‘Apimi dani Gorixo áamá yeáyf uyimîxemeañfîrîni.’ rîniŋfpi arfá wianîwá nani Kiraisomi anînamî dani gene nîpeyîrane nîpemeámî weapanîwá nani rariŋîni.

⁷ Rîpi enî mîyaiwîniŋpanî, ‘Sîrîrîkf sîrfwf mayf imónîŋfmî nani gene weanîwârîni?’ mîyaiwîniŋpanî. Ayf Kiraisomi amî dani gene nîwepînrîrane nîpemeámî yapanîwá nani rariŋîni.”

⁸ Bîkwíyo xwîyá Gorixoyápi nani píotî rîniŋf? Rîpi re rîniŋf, “Xwîyá apî ná jfami mimónîni. Anŋwî e segf sîmîmanî tñf e imónîŋagi nani apî ananî xwîyá rîro dñf moro epaxf imónîni.” Bîkwíyo e rîniŋf. Xwîyá áamá Jisasomi dñf wíkwírófîrîxînrî none wáf rariŋwápi nani rariŋîni.

⁹ Xwîyá apî, ayf rîpîrîni. Áamáŋf áyá mé Jisaso nani “Ámînáorîni.” nîrîrî woákîkf erî “O Gorixoyá dñf tñî xwârîpáyo dani wiápîniŋfîrîni.” nîyaiwîrî dñf wíkwírorî nerînáŋf, Gorixo yeáyf seayimîxemeañfîrîni.

¹⁰ Ayf rîpi searariŋîni, “Gorixo áamá wo Jisasomi dñf wíkwíroariŋagi nîwînrîfá ‘Wé róniŋorîni.’ rârîrî manîyo dani woákîkf yariŋagi nîwînrîfá yeáyf uyimîxemeañfîrîni.” searariŋîni.

¹¹ Nionî searariŋápi Jisaso nani Bîkwíyo dani re nîrînrî eániŋfpi tñî xixeni searariŋîni, “Áamá omî dñf nîwíkwírorînáŋf, xfo rîŋfpi tñî xixeni wiinfa enagi nani ayá wî wînrîfá menîni.” nîrînrî eániŋfpi tñî xixeni rariŋîni.

¹² Ayí ripi nánirini. Áminá dñí nineneni wíkwíroarínwáo —O áamá arírá neaíwíniginíri yariní wiarigá nýoní wá b́ onímiápi ḿwianí ayá wí wianarínjorini. O ná woní enagi nání Judayo xegí b́ wiiri émayo xegí b́ wiiri yarinímani.

¹³ B́kwíyo re nírini eániní ripi “Giyí giyí Ámináo yeáyí oníyimíxemeaníri yariní wífáyó yeáyí uyimíxemeaníáriní.” nírini eáninípi nioní seararínápi t́níní x́xení ax́pi rinínagí nání seararínini.

¹⁴ Ámá wo ǵe Judayí nání re níránáyí, “Kiraísomí dñí ḿwíkwírogíá enagi nání arige nero yeáyí oneayimíxemeaníri yariní wípíráoi? O nání aríá ḿwígíáyí enagi nání arige nero dñí wíkwíropíráoi? Ámá wo o nání wáí muríní enagi nání arige nero aríá wípíráoi?”

¹⁵ Goríxo áamá wa wáí urípírfá nání murowáriní enagi nání arige nero wáí urípíráoi?” Ámá wo Poroní rarínápi pírí nírakímínirí nání e níránáyí, re urímíni, “B́kwíyo dání ‘Ámá xwíyá yayí winípaxí imóninípi wáí urímearígíáyí nurímearfná ayí awíaxíriní.’ nírini eáninagí nání wáí urípírfá nání Goríxo ríxa murowáripa reníniginí?”

¹⁶ Wáí ourímépyonirí urowárfagí aí Judayí níní xwíyá yayí winípaxípi pírániní x́xení aríá níwíro ḿxífdígíawixini. Wáí rókiamoagí Aisaiao B́kwíyo re nírini eánirini, ‘Ámináoxini, none áwaní urarínwápi giyí aríá nínearí dñí íkwíroarínjoi? Oweoi, wí e ḿyarínjoi.’ Nírini eaní api nioní seararínápi t́níní x́xení imóninagí nání rarínini.

¹⁷ Ayínání nene níjá rípi imóninwini. Ámá xwíyá Kiraíso nání aríá níwiríníyo dání dñí wíkwíroarígíáriní. Ámá wí xwíyá api wáí urarígíápipi dání aríá wiarígíáriní.” urímíni.

¹⁸ Ámá wo “Xwíyá Kiraíso nání wáí rarígíápi Judayí nepa aríá ríá wígíawixini?” níránáyí, re urímíni, “Aga ríxa aríá wígíawixini. B́kwíyo dání re nírini eánini, ‘Ámá xwíá rírí nírímíní ńweagíáyí wígí maní ríxa aríá wígíawixini. Ámá aní nímíní ńweagíáyí wígí xwíyápi ríxa aríá wígíawixini.’ nírini eáninagí nání ‘Judayí ríxa aríá wígíawixini.’ rarínini.” urímíni.

¹⁹ Ámí áamá wo “Xwíyá wáí uragíápi nání Judayí majfá imónagíárfaní?” níránáyí, re urímíni, “Oweoi, émayí aí níjá imóninánáyí, ‘Judayí níjá mimónagíáriní.’ rípaxí menini.” urímíni. Moseso Goríxo nání re níwuriyirí eaní enagi nání rarínini, “Judayíné Goríxoní áamá xenwí wíyo pírániní mearínagí sínwí nínanirfná sípi dñí wíaiwípírfáriní. Ámá seyíné ‘Majfá imónigíáyíriní.’ wíaiwiarígíáyo pírániní mearínagí sínwí nínanirfná wíkí wónipírfáriní.” Moseso e níwuriyirí eaní enagi nání rarínini.

²⁰ Judayí “Goríxo émayó marfáí, nenení neamímíníárfáriní.” yaiwiarínagíá aí wáí rókiamoagí Aisaiao ení xwíyá Goríxo nání níwuriyirfná ayá ígígí mé nerí re níwuriyirí eánirini, “Ámá omí ge dání winímeaniréwinirí mýarígíáyí Goríxoní ríxa sínwí nanímeagíáyíriní. Ámá Goríxoní nání yariní níwipa egíáyo níwianinjoní xámí piaumímí winínáriní.” Émayí nání Aisaiao e nírini rífwamíní nearí aiwí

²¹ ǵ Isíreriýí nání Goríxo riní ripi rífwamíní eánirini, “Ayí Goríxoní t́ámíní ob́poyinirí aníní miní wé awíá níwíaxífdírfná ná mé áamá maní níwíakírí ríwí síwíá yirí yarígíáyo wé awíá wíaxífdínáriní.” nírini eánirini.

11

“Isíreriýí árfní bímí Goríxo wá wianarínípi wímeaarini.” uríní nánirini.

¹ Ayínání “Goríxo xegí Isíreriýo ríxa anínini ríwí umónirini.” rimíniréini? Oweoi, wí e rípaxí menini. Nioní ení Isíreriýí wonirini. Ebírfamoyá f́wíaríawéyí wonirini. Síyíkí Bejímáno t́níní imóniná wonirini. Nioní e imónináoní aí Goríxo wí ríwí minímoní enagi nání “Isírerí nýoní ríxa anínini ríwí umónirini.” rípaxí menini.” seararínini.

² O xegí ámayó —Ayí amípi síní mimónináná f́á yíyamíximí eníyíriní. Ayo wí ríwí umónímani. Wáí rókiamoagí Irajao nání B́kwíyo nírini eáninípi síní majfá rimóninjoi? O Goríxo ayo ení xíxe ríwí umówiníniginirí xegí Isíreriýí nání anínímí íkaxí nurírfná re uríniginini.

³ “Ámináoxini, díxí wáí rókiamoarígíáwami nowamini píkiro joxí nání rídíyowá epírfá nání íráf oníníyí pípinamí ero éfá enagi nání joxí dñí ríkwíroná yoparoní ńweanini. Nioní ení nípi kianíro nání ríxa ṕfá níarínjoi.” uríagí aí

⁴ Goríxo píoi uríniginini? “Joxiní marfáí, áamá níní nioníyá imóniníyí 7,000 imónini. Ayí wayá ńwíá xopaikígí imóniní B́fariýí ríninípipimi xómíní nýíkwíro yayí mumearígíáyíriní.” uríniginini.

⁵ Ayínání eníná e imóninípa agwí ríná ení ax́pi árfní wí Goríxo xegí wá wianarínípi t́níní x́xení nerfná f́á neayamíxiní árfní wiene ńweanwini.

⁶ Gorixo ámayo fá nuyamixirfná xegí wá nîwianirînjîpimi dâni fá uyamixinjî enagî nânî “Ámaéne nanjî bî yarînjagwî nîneanirî nânî fá neayamixinjîrîni.” yaiwipaxî menîni. Ámá nanjî yarînjagfa nânî fá nuyamixirî sînjwirîyî, wá wianarînjîpî mimónî, mimónî wá wianarînjîpî imónîmînrî enjîrîni.

⁷ Ayînanî píoi rîpaxîrîni? Isîrerîyî wé rónînjî apî oimónaneyîntro anînjî minî yarîgîfâpî mimónîpa egfâ aiwî ámá Gorixo xegî dînjî tîni fá uyamixinjîyîni xîxenî imónîgîfârîni. Wîniyî Gorixoyâ dînjîyo dâni wigî dînjî rîxa wakîsî inîgîfârîni.

⁸ Nionî seararînjîpî tîni xîxenî Bîkwîyo dâni re nîrînrî eánînjîpa, “Ayî dînjî pírániyjî nîmoro ‘Gorixo apî neaîwapiyimînrî rîfa yarîni?’ mîyaiwî éfîrîxînrî kákâ sînjwî anîrî arikwîkwî arfâ wirî dînjî xaxâ merî epîrî wimîxînjî enagî nânî apî e nêra nîbîasánâ agwî rîná enî sîni yarînjoi.” Bîkwîyo dâni e nîrînrî eánînjîpa agwî rîná xîxenî dînjî wakîsî inarînjoi.

⁹ Depito enî re rînjîrîni, “Ayî ‘Nîwayîrónîrî nîweanwîni.’ nîyaiwîro maiwî nîweanjanâ aiwâ yayî yanîro nânî nimîxîro narîgîfâpî dînjî Gorixoxîniyâ tîni xe sîpogwînjî imónîrî mîrénînjî imónîrî éwînjîni. Xe nikîrîpeaánîrî ná eánarîgîfâpînjî imónîrî rîfâ meaárînarîgîfâpînjî imónîrî éwînjîni.

¹⁰ Gorixoxî yarînjîpî nânî sînjwî anopasînjîpîrî nânî joxîyâ dînjî tîni sînjwî xe sfâ uyînrî joxî yarînjîpî nânî majfâ nero ikârînarîgîfâpî xe anînjî aiwâ fá xwénînjî nîmearkwînjîmî emero éfîrîxîni.” Depito e rînjîpa gî Judayî nâpî xîxenî apî nero dînjî wakîsî inarînjoi.

“Judayî manjî wiaîkîgîfâ enagî nânî Gorixo émayîné yeáyî seayîmîxemeaarîni.” urînjî nânîrîni.

¹¹ Ayînanî ámá wo yarînjî re nîánáyî, “Judayî Jisasomî dînjî mîwîkwîropa nero nikîrîpeaánîrî ná neánîrînjînjî nerónâ anînjî axîpî e imónárîwanîgînrî egfâranî?” Yarînjî e nîánáyî, re urîmîni, “Aga owoei, ayî wiaîkîgîfâ enagî nânî Gorixo émayo yeáyî uyîmîxemeaarîni. Judayî o émayo nanjî wiîarînjagî sînjwî nîwînrónâ sîpî dînjî nîwaiwîro Jisasomî dînjî owîkwîrópoyînrî nânî e yarîni.” urîmîni.

¹² Ayî manjî wiaîkîgîfâ enagî nânî agwî rîná Gorixo ámá xwîfâ tîyo nîweagîfâ wîniyo nanjî ayâ wî nîwiîrî aiwî Judayî Gorixo fá uyamîxînjî nîni rîxa Jisasomî dînjî nîwîkwîrórînýyî, émayo enî nanjî xwapî ayâ wî wiînfârîni. Judayî nikîrîpeaánîrî ná eánîgîfâ enagî nânî Gorixo émayo nanjî ayâ wî nîwiîrî aiwî Isîrerî Gorixo fá uyamîxînjîyî nîni Jisasomî dînjî nîwîkwîrórînýyî, émayo nîwiîrîfâ xâmî nanjî wiînjîpa mé âmî seáyî e imónînjîpî wiînfârîni.

¹³⁻¹⁴ Agwî Romîyo nîweagîfâ émayîné xwîyîfâ bî osearîmîni. Gorixo émayo wáf ourînrî nîrowârénapijîni enagî nânî nionî e nerîfâ rîpî enî yarînjîrîni. Gî ámá gwî axîrî imónînjîyîfâ “Gorixo émayo nanjî rîfâ wiîarîni?” nîyaiwîro sîpî dînjî wiaîwîarînjîpîmî dâni wîrfîkiemeámîgînrî xfo émayo ourînrî nîrowârénapijîni yarînjîrîni. E nerîfâ “Gorixo e éwînjînrî nîrowârénapijîni seáyî e imónînjîpîrîfâni?” nîyaiwîrî yayî tîni nêra warînjîrîni.

¹⁵ Ayî rîpî seararînjîni, “Gorixo Isîrerîyo rîwî umonîpîmî dâni ámá xwîfâ tîyo nîweagîfâ wîniyî tîni xfo nawîni píyîfâ wîrînjîgîyîfâ imónînjagîfâ nânî Isîrerîyo âmî numîmînrîfâ ayî rîxa xwârîpâyo dâni wiápînîmeáfâyînjî imónîpîrîfârîni.

¹⁶ Bîskerfâ iwamîfô nimîxîrîfâ xâmî bî onîmîápî nîxerî ‘Rîpî, ayî Gorixo nânîpîrîni.’ nîyaiwîrî tánâ nâpî nîpîni Gorixoyânînjî imónarînjîpa Judayî fîwîarfawêwa Gorixoyâ imónîgîfâ enagî nânî rîwîyo imónîgîfâyî enî axîpî oyâ imónîpîrîfârîni. Íkîfâ pípjînjî wîrî ‘Gorixo nânîrîni.’ nîyaiwîrî nîrîfânyî, rejî enî oyâ imónînjîpa Judayîfâ xiáwo írînjîyî Gorixoyâ imónîgîfâ enagî nânî rîwîyo imónîgîfâyî enî axîpî oyâ imónîpîrîfârîni.” seararînjîni.

¹⁷ E nerî aí ewayî xwîyîfâ rîpî osearîmîni, “Gorixo xegî Judayo rîwî numorîfâ íkîfâ orîpî rejînjînjî bî nôrearî émayîné —Seyîné rejî orîpî ámá fîwî urarîgîfâ marfâ, orîpî xegîpî yaparînjîpîmî dâniyjînjî rejî eánîgîfâyînrîni. Seyîné Gorixo nîmearî wîniyî rejî eánîgîfâ seanjîrîrîfî enagî nânî seyîné orîpî pípjînjîpîmî dâni inîgîfâ nînrîfâ Judayîfâ xiáwo írînjîyî Gorixo nanjî wiîagîpîmî dâni inîgîfâyî nînrî rejî wîniyî tîni pírániyjî rejî onarîgîfârîni.

¹⁸ E nerî aiwî Judayo Gorixo rîwîfâ numorîfâ rejînjînjî óreanjîyî nânî wârîxayîné mimónîpa époyî. Wârîxane oimónaneyînrónáyî, xâmî pírániyjî dînjî nîyaîkirorî re mófîrîxîni, ‘Rejene pípjîni nânî inîgîfâ ímîxarînjwámanî. Pípjînjîyî —Ayî Judayîfâ xiáwo írînjîyîrîni. Ayî nene nânî inîgîfâ ímîxarînjîrîni.’ mófîrîxîni.” osearîmîni.

¹⁹ Émá Jisasomî dînjî wîkwîroarîgîfâyîné re nîránáyî, “Nene neanjîwîrîmînrî nânî ayo óreanjîrîni.” nîránáyî,

²⁰ re searîmîni, “Seyîné ananî rarînjoi. Ayî Jisasomî dînjî mîwîkwîroarînjagîfâ nânî óreanjîrîni. E nerî aí seyîné enî píyo dâni marfâ, sa dînjî wîkwîroarîgîfâpîmî dâni

óreae searwîrârînjîyîné imónîgîáyîné enagi nânî wá mimónîpa ero wáyî ero éfrîxîní.” searîmîní.

²¹ Gorîxo “Renî íkíá bîmî dâní nóreari ñwirârînjî maríái, íkíá ná apámî dâní eánîjîpî xe oéánîní.” mîyaiwî óreanjî enagi nânî émáýîné enî “Xe oéánîní.” mîyaiwî axîpî neaoéanîgînírî “Wáyî éfrîxîní.” seararîjîní.

²² Ayînáni Gorîxo ámayo wá ñwianîrîná wirî wikî tîní ñwirîná wirî yarînjîpî nânî dînjî mórîxîní. Jisasomî dînjî mîwikwîropa nerînjîpîmî dâní nikîrîpeaánîrî nânîjî eánîgîáyo Gorîxo wikî tîní ñwirî aîwî émáýîné wá seawianarîní. Seyîné dînjî wikwîroarîgîápîmî dâní anîjî wá seawianîpaxî imónîjîánáyî, ayî ananî wá ñiseawiaga unîfárîní. E mepa nerînáýî, seyîné enî seawákîwîmo nânîyî.

²³ Renî óreámonîjînjî imónîgîáyî enî dînjî mîwikwîró yarîgîápî rîxa emî ñîmoro dînjî wikwîróánáyî, Gorîxo wigî óreanje dâní ámî ñwirârînfárîní. Gorîxo ananî ámî ñwirârîpaxî enagi nânî rarîjîní.

²⁴ Émáýîné Gorîxo íkíá orîpî xegîpî yaparîjînamî dâní nóreari ámá aîwá omînjî nerîná mepa yarîgîápa nerî ámayánamî searwîrârînjî enagi nânî xegî anamî dâní óreanjîpî anîpaxî ámî wigî axînamî ñwirârîpaxî imónîjîagî nânî seararîjîní.

“Gorîxo ámî Isîrerîyo yeáyî uyîmîxemeanîfárîní.” urînjî nânîrîní.

²⁵ Gî ñîrîxîmeáyîné, seyîné “Nene dînjî émfî saîmfî monîwaénerîní.” ñiyaiwîñîro “Gorîxo xegî Judayo anîjîní emî monîjîrîní.” yaiwîpîrîxîñîrî xwîyîá yumî imónîjî rîpî nânî majîá oimónîpoyîñîrî mînimónarîní. Xwîyîá yumî imónîjîpî, ayî rîpîrîní. Émá Gorîxo íá uyamîxînjîyî nânî xîó tîámîní bîpîrîe nânî Isîrerîyî nápî dînjî wakîsî nîga upîrîfárîní.

²⁶ E néra numáná enáná Gorîxo Isîrerî ñiyonî yeáyî uyîmîxemeanîfárîní. Nionî seararîjîpî Bîkwîyo dâní xwîyîá ñîrîñîrî eánîjî rîpiaú sopînjî ñîwarîñî, “Éfî neamîñîfî dîwî Saionî —Dîwî Saionîyî rîñîjîpî Judayîyá anî e nânî rîñîjîpîrîñî. Éfî neamîñîfî dîwî Saionî ñweanîwaéneyáo ñimónîrî Jekopoyá fîwîáfawene uyîñîfî yarîñwápî emî neawîaikîmonîfárîní.” ñîrîñîrî eánîrî

²⁷ ámî wî e “Gorîxonî wigî fîwî egîápî yokwarîmfî ñîwiirîná ‘Rîpî ñîwiimîfárîní.’ réroárîmîñî.” ñîrîñîrî eánîrî enîpiaú nionî seararîjîpî tîñî xîxenîrîñî.

²⁸ Judayî xwîyîá yayî neainîpaxî imónîjîpî rîwî numoro nânî Gorîxomî sîmfî tîñî wiarîgîáyî imónîjîagîa nânî Gorîxo émáýîné nanî seaîiarîñî. E nerî aí Gorîxo wigî xiáwo írîñîyo íá uyamîxînjî enagi nânî xîoyá dînjî sîxî uyînjîyî imónîjîo.

²⁹ Gorîxo wá ñîwianîrîná anîpá ñîwirî nionîyá oimónîpoyîñîrî wéyo íá numîrîrîná ámî yarápmîfî mîwiarîño enagi nânî rarîjîñî.

³⁰ Émáýîné enîná Gorîxomî wiaîkiagîa aîwî agwî rîná Judayî xamînjîyî wiaîkiarîjîagîa nânî Gorîxo seyîné ayá searîmîxarîñî.

³¹ Judayî Gorîxo émáýîné ayá searîmîxarîjîagî ñîwîñîrîná sîpî dînjî ñiseaîiawîrî ámî xîó tîámîñî kîñîmónáná xamînjîyo enî ayá urîmîxîñîa nânî émáýîné wiaîkiagîápa ayî enî axîpî nero xîomî wiaîkiarîjîo.

³² Gorîxo ámá ñiyonî Judayorani, émayorani, ayá urîmîxîfîmîgîñîrî “Ámá ñîñî gî manî ñîwiaîkiarîgîáyîrîñî.” ñîrîrîrî gwîñînjî yarîjîrîñî.

“Gorîxo dînjî émfî saîmfî monîo enagi nânî yayî uméwanîgîñî.” urînjî nânîrîñî.

³³ Gorîxo dînjî émfî saîmfî morî ñîjîá imónîrî enîpî aga seáyî e imónîjîagî nânî nionî mînjî sîñá weánîpaxîrîñî. Nene ámaéne dînjî o “E émîgîñî.” ñiyaiwîrî monîpî nânî anînjî mîñî yarînjî nîga nurane aí “E rîá monî?” yaiwîpaxene menîñî. Nene dînjî o ñîmori yarînjîpî nânî anînjî mîñî “Arîge ñîmori rîá yarîñî?” ñiyaiwîrane aí mîkîpî nânî xîxenî dînjî mopaxene menîñî.

³⁴ Nionî seararîjîpî Bîkwîyo dâní re ñîrîñîrî eánîjîpî tîñî xîxenîrîñî, “Ámînáo dînjî moarînjîpî nânî ámá wî ñîjîá rimónîjîo? Oweot. Omî ámá wî píráñînjî dînjî ureñwîpegîfárîñî? Oweot.

³⁵ Ámá gîyî wîñîyî xámî wîfápi nânî xîó wîpaxî imónîjîorîñî? Oweot.” ñîrîñîrî eánîjîpî nionî seararîjîpî tîñî xîxenî imónîñî.

³⁶ Amîpî ñîñî oyá dînjî tîñî imónîrî xegî imónîjîpa oyá dînjî tîñî sîñî imónîrî o nânîñî imónîrî enagi nânî rarîjîñî. Nene íñîná omî seáyî e numéra úwanîgîñî. “E éwanîgîñî.” ñîmónarîñî.

12

“Rîdîyowá Gorîxo wîmónarînjîpî inîwanîgîñî.” urînjî nânîrîñî.

¹ Ayînáni gî ñîrîxîmeáyîné, Gorîxo wá neawianayarîjîagî nânî enî rîrîémîxî bî os-earîmîñî. Nanîwî nonî Gorîxo nânî rîdîyowá yarîrîgîápa sewanîjîyîné enî o nânî

riɖiyowá sɪnjɪ siyikwɪ mɪnɪnjɪ xɔ wimónarɪnjɪpɪnɪnjɪ oimónaneyɪnɪróná “Negɪ dɪnjɪyo oxɪɖɪnaneyɪ.” miyaiwɪ “Oyá dɪnjɪyonɪ oxɪɖaneyɪ.” niyaiwiɾo xamɪnjɪfɪné mɪnɪ winɪfɪrixɪnɪ. E neróná Gorixomɪ yayɪ umeanɪro nánɪ epaxɪpɪ tɪnɪ xɪxeni yarɪnjoɪ.

² Gorixomɪ mɪxɪɖarɪgɪáyɪ yarɪgɪápa axɪpɪ mé “E éfɪrixɪnɪ.” wimónarɪnjɪpɪ nánɪ nɪjɪá imónɪpɪrɪ nánɪ segɪ dɪnjɪ xámɪ moagɪápa xe sɪnjɪ bɪ oneaimɪxɪnɪrɪ sɪnjɪwɪ winɪfɪrixɪnɪ. Xe dɪnjɪ sɪnjɪ bɪ oneaimɪxɪnɪrɪnɪ xɔ wimónarɪnjɪpɪ —Apɪ awɪaxɪ imónɪrɪ oyá sɪnjɪwɪyo dánɪ apánɪ imónɪrɪ wé rónɪnjɪ imónɪrɪ enjɪpɪrɪnɪ. Apɪ nánɪ ananɪ nɪjɪá imónɪpaxɪrɪnɪ.

³ Nionɪ Gorixɔ wá nɪnɪwɪanɪrɪ nɪnjɪpɪmɪ dánɪ niyɪfɪnéni woxɪnɪ woxɪnɪ rɪpɪ os-eaɪmɪnɪ, “E imónɪnjáonɪrɪfani?” niyaiwinɪrɪnɪ dɪxɪ imónɪnjɪpɪ nánɪ nɪmúrorɪ ‘Seáyɪ e imónɪnjáonɪrɪfani?’ miyaiwinɪpanɪ. ‘E imónɪnjáonɪrɪfani?’ niyaiwinɪrɪnɪ dɪnjɪ wɪkwɪroarɪgɪá woxɪnɪ woxɪnɪ Gorixɔ e epaxɔ e epaxɔ oimónɪrɪ simɪxɪnjɪpɪ nánɪ dɪnjɪ nɪmori dɪxɪ nepa imónɪnjɪpɪ tɪnɪ xɪxeni ‘E imónɪnjáonɪrɪfani?’ yaiwinɪrɪfɪnɪ.” osearɪmɪnɪ.

⁴ Negɪ wará ná wirɪmɪ dánɪ wéranɪ, sɪkwɪranɪ, bɪ bɪ inɪjɪwɪnɪ. Bɪ bɪ inɪjɪwápɪ tɪnɪ axɪpɪnɪ yarɪjɪwámánɪ. Xɪxegɪnɪ yarɪjɪwárɪnɪ.

⁵ E imónɪnjɪpa axɪpɪ Kiraiso tɪnɪ ikárɪnɪjɪwaéne enɪ re imónɪnjɪwɪnɪ. Obaxene aiwɪ omɪ dɪnjɪ wɪkwɪroarɪnjagwɪ nánɪ nɪnenenɪ axɪpɪ wará ná bɪmɪ dánɪ sɪkwɪ wé ayɪ imónɪnjɪpánɪnjɪ nɪmónɪrɪ ikwɪrónɪnjɪwɪnɪ.

⁶ Nɪnenenɪ wá neawɪanɪnjɪpɪ tɪnɪ xɪxeni nɪneaiɪrɪnɪ xɪxegɪnɪ e epaxɪ e epaxɪ oimónɪpɪnɪrɪ neaimɪxɪnjɪ enagɪ nánɪ xɪxegɪnɪ epaxɪ imónɪnjɪwápɪ tɪnɪ xɪxeni oyaneyɪ. Gorixɔ xwɪyɪá xɔoyápɪ wá urókiamófɪrixɪnɪrɪ neaimɪxánáyɪ, negɪ dɪnjɪ wɪkwɪroarɪnjɪwápɪ tɪnɪ xɪxeni e éwanɪgɪnɪ.

⁷ Negɪ wɪnɪyo arɪrá wɪfɪrixɪnɪrɪ neaimɪxánáranɪ, wɪnɪyo wɪwapiyɪfɪrixɪnɪrɪ neaimɪxánáranɪ,

⁸ enjɪ rɪrémɪxɪ wɪfɪrixɪnɪrɪ neaimɪxánáranɪ, xɪxeni e éwanɪgɪnɪ. Negɪ wɪnɪyo negɪ amɪpɪ nɪnowɪayɪ inɪfɪrixɪnɪrɪ neaimɪxánáyɪ, sɪpɪ mɪwɪ éwanɪgɪnɪ. Negɪ wɪnɪyo oudenjɪwéapoyɪnɪrɪ neaimɪxánáyɪ sɪmɪ nɪxeadɪpénɪrane éwanɪgɪnɪ. Negɪ wɪnɪyo wá wɪanɪfɪrixɪnɪrɪ neaimɪxánáyɪ, kɪpɪnjɪ mɪyɪ yayɪ tɪnɪ éwanɪgɪnɪ.

“Kiraiso tɪnɪ ikárɪnɪgɪáyɪné apɪ apɪ néra úfɪrixɪnɪ.” urɪnjɪ nánɪrɪnɪ.

⁹ Segɪ wɪnɪyo dɪnjɪ sɪpɪ nɪwirɪnɪ mɪmónɪ mɪwɪwapiyɪpa éfɪrixɪnɪ. Sɪpɪ imónɪnjɪpɪ rɪwɪmɪnɪ nɪmamorɪ nanjɪ imónɪnjɪpɪ fá xɪfɪrixɪnɪ.

¹⁰ Xexɪxerɪméayɪ ayá rɪrɪmɪxɪ nɪnɪro píránɪnjɪ menarɪgɪápa inɪfɪrixɪnɪ. Negɪ wɪnɪyo wéyo umeaneyɪnɪro sɪmɪ xeadɪpénɪfɪrixɪnɪ.

¹¹ Rɪwɪ siwɪá mɪyɪ nɪrɪkwɪnɪrɪ éfɪrixɪnɪ. Ámɪnáo mɪ nɪxɪɖɪróná xɔyá kwɪyɪpɪ e nɪfɪrixɪnɪrɪ seaimɪxarɪnjɪpɪmɪ sɪnjɪwɪrɪfánɪnjɪ wɪaxɪɖfɪrixɪnɪ.

¹² Ámɪnáo seaiɪfápɪ nánɪ dɪnjɪ ikwɪmoarɪgɪápɪmɪ dánɪ dɪnjɪ nɪfá seainɪwɪnɪgɪnɪ. Xeanɪnjɪ seaiméááná xwámámɪ wɪfɪrixɪnɪ. Íníná Gorixomɪ rɪxɪnjɪ urayɪfɪrixɪnɪ.

¹³ Ámá Gorixoyá imónɪgɪáyɪ wɪ dɪfɪwɪ ikeamónarɪnjagɪa nɪwɪnɪrɪnɪ segɪ bɪ mɪnɪ wɪfɪrixɪnɪ. Ámá anjɪ mɪɖánjɪ wɪ seaiméááná segɪ anjɪyo nánɪ nɪpemeámɪ úfɪrixɪnɪ.

¹⁴ Ámá rɪmewá seaiarɪgɪáyo Gorixɔ nanjɪ wɪwɪnɪgɪnɪrɪ rɪxɪnjɪ urɪfɪrixɪnɪ. Ayo uramɪxɪwɪnɪgɪnɪrɪ rɪxɪnjɪ murɪ nanjɪ imɪxɪwɪnɪgɪnɪrɪ rɪxɪnjɪ urɪfɪrixɪnɪ.

¹⁵ Ámá yayɪ yarɪnjagɪa nɪwɪnɪróná ayɪ tɪnɪ nawɪnɪ yayɪ ero njɪwɪ eaarɪnjagɪa nɪwɪnɪróná ayɪ tɪnɪ nawɪnɪ njɪwɪ earo éfɪrixɪnɪ.

¹⁶ Segɪ wɪnɪyo nánɪ “Wɔ sɪpɪorɪnɪ. Wɔ nanjorɪnɪ.” miyaiwɪpanɪ. Ná bɪnɪ axɪpɪnɪ mófɪrixɪnɪ. “Seáyɪ e imónɪnjɪwaénerɪfani?” miyaiwinɪpa nero ámá yunɪgɪáyɪ tɪnɪ ananɪ gwɪaumɪ nɪnɪro eméfɪrixɪnɪ. “Nene dɪnjɪ é mɪ saímɪ monjɪwaénerɪfani?” miyaiwinɪpa éfɪrixɪnɪ.

¹⁷ Sɪpɪ seaikáráná seyɪné enɪ xɪxe sɪpɪ mɪwikárɪpanɪ. Ámá nɪnɪ “Apɪ nerɪnɪ xɪxeni rɪfá yarɪnɪ?” yaiwɪarɪgɪápɪ nánɪ dɪnjɪ nɪmoro éfɪrixɪnɪ.

¹⁸ Dɪnjɪ mɪxɪmɪnɪ nɪkwɪmori mepa éfɪrixɪnɪ. Ananɪ nepaxɪ enánáyɪ, ámá nɪnɪ tɪnɪ pɪyɪfá nɪwɪrɪnɪro njɪwéáfɪrixɪnɪ.

¹⁹ Gɪ dɪnjɪ sɪxɪ seayɪnjáyɪné, rɪkɪkɪrɔfɔ seaikárɪfáyo seyɪné enɪ “Pɪrɪ oumamoaneyɪ.” niyaiwiɾo mé Gorixɔ wɪkɪ rɪfá ápiáwɪnɪnjɪ wónɪnjɪpɪ xe ayo wimeáwɪnɪgɪnɪrɪ sɪnjɪwɪ winɪfɪrixɪnɪ. Bɪkwɪyo dánɪ rɪpɪ nɪrɪnɪrɪ eánɪnjagɪ nánɪ seararɪnjɪnɪ, “Rɪkɪkɪrɔfɔ yarɪgɪápa nánɪ “Gorixonɪ pɪrɪ umamómɪgɪnɪ.” nɪmónarɪnɪ. Rɪkɪkɪrɔfɔ seaikárɪfáýɪné marɪfáɪ, nɪwánɪjɪonɪ pɪrɪ numamorɪ rɪnɪnjɪ wimɪfɪrɪnɪ. Ámɪnáo e rɪnjɪrɪnɪ.” Bɪkwɪyo dánɪ e nɪrɪnɪrɪ eánɪnjagɪ nánɪ “Sewanɪnjɪfɪné ‘Pɪrɪ oumamoaneyɪ.’ niyaiwiɾo xɪxe mɪwɪpa éfɪrixɪnɪ.” seararɪnjɪnɪ.

²⁰ E mepa nero Bɪkwɪyo dánɪ re nɪrɪnɪrɪ eánɪnjɪpa éfɪrixɪnɪ, “Joxɪ tɪnɪ sɪmɪ tɪnɪ inarɪgɪáyɪ agwɪ wɪarɪnjagɪ nɪwɪnɪrɪnɪ áiwá mɪnɪ wirɪnɪ. Gwɪnɪ yeáyɪ wɪarɪnjagɪ nɪwɪnɪrɪnɪ inɪgɪfɪ

niwiri wiríni. E niwirína wigí sípí seaiarigfápi nání ayá wimoríni. Bíkwoyo dání e níriní eánínpa éfrixini.

²¹ Ríkíkiríó seaikárfáyo xixe sípí niwirónáyí, ayí seýné xopiráríní seaiaríñoi. Sewaníníyíné pírfí oumamoaneyíní nerónáyí, sewaníníyíné samíníñí imíxinaríñoi. Seyíné e mepa nero naníni niwirónáyí, xopiráríní wiaríñoi. Ayínání sa apíni éfrixini.

13

“Gapímaníyo símanwíyóníñí yeáyí wuríníwanígini.” uríní náníriní.

¹ Ámá ayí ayí gapímaníyo símanwíyóníñí yeáyí wurínífxini. Gapímaní wí nimóníroná wigí díníyo dání imónarígíamaní. Goríxoyá díníyo dání imónarígíaríni. O xe oimónípoyíní síñwí wímaríníyíni gapímaníyí imónarígíá enagi nání raríníni.

² Ayínání gapímaníyo ámá gíyí wíalkianíro nerínáyí, ayí Goríxo “E oimónípoyí.” yaiwínípi ení pírfí rakianíro yaríñoi. Ámá e éfáyí ríá meaarínaníro yaríñoi.

³ Ayí ripí nání seararíníni. Goríxo gapímaní nimóníro seamenweagfáyí naní yarígíáyo ení óf wímíxífxíníni wímíxínímaní. Sípí yarígíáyo ení óf wímíxífxíníni wímíxíníni. “Neamenweagfáyí nání wáyí mepa oemíni.” níseaimónírnáyí, naríní eríni. E yarínagíá síñwí níseanínínáyí, yayí seamepírfáriní.

⁴ Seamenweagfáyí Goríxo seýné naní seaiífxíníni wímíxíní enagi nání seararíníni. E nerí aiwí seýné sípí nerínáyí, ení óf eríni. Gapímaníyí kíkíá éwanígíníni iwaní fá ríxíníñoi? Oweoí, Goríxo sípí néra warígíáyí re oyaiwípoyíníni, “O nene nání wíkí wónínagi nání gapímaníyí pírfí e ríá neamamoaríñoi?” oyaiwípoyíníni seamenweagfáyí sípí yarígíáyo pírfí umamóríxíníni wímíxíní enagi nání seararíníni.

⁵ Ayínání nene ayo símanwíyóníñí yeáyí wuríníwanígini. “Pírfí míneamamopa epírfá náníni símanwíyóníñí yeáyí wuríníwanígini.” marfá, “Nene woní woní negí yarínwápi nání níyaiwínírná ‘Ayo símanwíyóníñí niwúrínírná, apání yarínwíni.’ yaiwíaníwá nání ení símanwíyóníñí yeáyí wuríníwanígini.” seararíníni.

⁶ “Apání ríá yarínwíni?” yaiwíaníwá nání ení gapímaníyo nígwí takísí nání míní wiarínwáriní. Goríxo neamenweáífxíníni wímíxíníowa píráníní neamenweaaníro nání aníní miní yarínagíá nání seararíníni.

⁷ Seamenweagfá gíyo pí pí míní wípaxí imónínípi ananí míní wírfíxini. Takísí nání pí pí nígwí wípírfá nání imónígíáyo sa ananí míní wírfíxini. Símanwíyóníñí yeáyí wuríníwáriní nání imónígíáyo e wurínífxini. Wé ikwánwíyo umepírfá nání imónígíáyo e umérfíxini.

“Wíníyo díní sípí niwirína nǵwí ikaxí rínínípi tǵnǵ xíxeni yaríníñoi.” uríní náníriní.

⁸ Seyíné íwí éfápimí dání “Nígwí neaiapeí.” searípaxíyíné mímónípa éfrixini. Apí mímóní “Díní sípí neaií.” searípaxípíni imónífxini. Pí nání marfá, ámá wo wíyo díní sípí niwirína nǵwí ikaxí eánínpí tǵnǵ xíxeni yaríní enagi nání raríníni.

⁹ Bíkwoyo dání ripí ripí ríníníyí, “Meánígíáyíné wí tǵnǵ íwí mínípaní. Níwíapínímeari ámá mípíkípaní. íwí míméapaní. Amípi wayá nání síñwí íwí míwínípaní.” apí apí ríníníyí tǵnǵ sekaxí ámi bǵ ení ríníní enánáyí, nǵnǵ nawíní níkwíerófná sekaxí ná bímíní, Jísaso “Jíwanínoxí nání díní sípí inarínípa ámá wíyo nání díní sípí wírfíxini.” rínípmí íkwíkwírfí inínagi nání seararíníni.

¹⁰ Ámá wo womí nepa díní sípí niwirína sípí bǵ wiarínímaní. Ayínání “Ámá wigí wíníyo díní sípí niwirínáyí, nǵwí ikaxí ríníníyí tǵnǵ xíxeni yaríníñoi.” seararíníni.

“Jísaso weapíníyí anǵwí e enagi nání píráníní éwanígini.” uríní náníriní.

¹¹ Ripí ení osearímíní. Agwí ríná nene nǵweanwáíná nání seýné níjǵa imóníñoi. Sǵa Kíraiso níweapíri yeáyí neayímíxemeaníyí nene díní iwamó wíkwíróáná ná jǵamí imónínípa sǵnǵ e mímónínagi nání sá wegíáyíné wíapínímeapaxíná ríxa rínáriní.

¹² Sǵa níyíga núísáná ríxa wíá nókia warínípa sǵa nene xwíá tǵyo nǵweanwá nání imóníníyí ríxa nóra waríní. Kíraiso weapíní nání anǵwí e imónínagi nání ámá aikí nírfíriní tarígíapa amípi sípí áríwíyíná yarígíápi pǵnǵ wíarírane ámá mǵxí nání íkínarígíapa amípi naní ikwáwíyíná yarígíápi fǵa xírírane oyaneýí.

¹³ Ámá ikwáwíyíná píráníní yarígíápa neranéná papíkí erane uyíní erane mepa éwanígini. Ámá wí tǵnǵ íwí inírane iyí ede dání onarígíápi monípa éwanígini. Xeaníní rínímerane sípí díní yaiwínírane mepa éwanígini.

¹⁴ E mepa nerane negí Ámíná Jísasi Kíraiso wímónarínípi aikíníní níyínírane íwí nání éapá neainarínípi yaní nání wí díní mímopa éwanígini.

14

“Sérîxîméáyo xwîyîá numearîro ‘Sîpî yarîŋjoî.’ murîpanî.” urîŋîf nânîrînî.

¹ Ámá Jisasomî dîŋîf nîwîkwîrorîná wigîf dîŋîf samîŋîf nîwero ududîf nîwînîro “Apî nerînáyîf, Gorîxoyo negîf yarîŋwáþî nânî yayîf enîrîfenîŋjoî?” yaiwînarîgîfáyo seyîné ananî umîmîŋîpoyî. Ayîf tîŋî xwîyîá xîmîxîmîf inîþîrîf nânî umîmîŋîpîrîf nânî mîseararîŋîŋî. Naŋŋîŋî nero umîmîŋîpîrîf nânî seararîŋîŋî.

² Ámá Jisasomî dîŋîf nîwîkwîrorîná wigîf dîŋîf enîf neânîro wî ududîf mîwînîpa nero “Apî nerînáyîf, Gorîxoyá sîŋwîyo dánî ananî yarîŋwîŋî.” yaiwînarîgîfáyo pí pí reaxîf winîþîf ananî narîgîfárîŋî. Ámá Jisasomî dîŋîf nîwîkwîrorîná wigîf dîŋîf samîŋîf wearîgîfáyo naŋwîf mîŋîf aîwânî narîgîfárîŋî.

³ Ámá “Pí pí reaxîf winîþîf ananî nîpaxîrîŋî.” nîyaiwîro narîgîfáyo ámá “Naŋwîf nîŋîpaxîfmanî.” nîyaiwîro mînarîgîfáyo peayîf mîwîanîpa oépoyî. Ámá naŋwîf mînarîgîfáyo enî pí pí reaxîf winîþîf ananî narîgîfáyo xwîyîá numearîro “Nîþîkwîŋî mîyarîŋjoî.” murîpa oépoyî. Ayo Gorîxoyo rîxa umîmîŋîŋîf enagîf nânî rarîŋîŋî.

⁴ Pí pí ananî narîgîfáyo xwîyîá numearîro “Nîþîkwîŋî mîyarîŋjoî.” urarîgîfá gîyîfé ámá woyá xînáíwânîŋîf nîmónîro omîŋîf wîarîgîfáyo xwîyîá numearîranénáyîf, “Apánî yarîŋwîŋî.” rîseaimónarîŋî? Oweot, xwîyîá numearîrîná “Sîpî yarîŋjoî.” urîrîf numîmîŋîrîf “Ananî yarîŋjoî.” urîrîf epaxo ná wonî wigîf bosîworîŋî. Ayîf naŋwîf nîŋîrîŋarîŋî, mîŋîpa nerîŋarîŋî, wigîf bosîwo —O Ámíná Gorîxorîŋî. Oyá dîŋîf tîŋî xómîf dîŋîf nîwîkwîróa upaxîf enagîf nânî o ananî umîmîŋîŋîfárîŋî.

⁵ Ámá wî “Sîá ayî wî tîŋî xîxenî mîmónîŋî. Gorîxoyá sîŋwîyo dánî ayá tîŋîyîf rîá imónîŋî?” yaiwîarîgîfárîŋî. Wî “Sîá wîyî seáyî e mîmónîf nîŋî Gorîxomî yayîf umeanfîwá nânî apánî rîá imónîŋî?” yaiwîarîgîfárîŋî. Ámá ayîf ayîf “Sîá wîyî seáyî e imónîŋîŋî? Nîŋî axîþîf imónîŋîŋî?” nîyaiwîrîná “Nîonî e rîyaiwîarîŋîŋî?” nîyaiwîrîf îþîmónîfîxîŋî.

⁶ Ámá “Sîá ayî seáyî e imónîŋîyîrîŋî?” nîyaiwîro xîdarîgîfáyo Ámínáo nene yarîŋwáþî nânî yayîf owînîŋîrîf nânî e yarîgîfárîŋî. Ámá pí pí reaxîf winîþîf narîgîfáyo enî Ámínáo nene yarîŋwáþî nânî yayîf owînîŋîrîf nânî narîgîfárîŋî. Ayîf ananî nîŋîróná wigîf narîgîfáþî nânî Ámínáomî yayîf wîarîgîfá enagîf nânî rarîŋîŋî. Ámá naŋwîf mînarîgîfáyo enî Ámínáo nene yarîŋwáþî nânî yayîf owînîŋîrîf nânî “Apî mîŋîpa oyaneyî.” nîyaiwîro xîdarîgîfárîŋî. Ayîf enî wigîf narîgîfáþî nânî Gorîxomî yayîf wîarîgîfárîŋî.

⁷ Ayîf rîþîf seararîŋîŋî. Negîyîf wo xómîŋîf yayîf winîŋîf nânî sîŋîf ŋweapaxîfmanî. Xómîŋîf yayîf winîŋîf nânî “Opémîŋî.” yaiwîpaxîfmanî.

⁸ Nene sîŋîf sîŋîf nîŋwearîná ayîf Ámínáo nene yarîŋwáþî nânî yayîf owînîŋîrîf yarîŋwáþîŋî. Pí pí nerîná Ámínáo yayîf owînîŋîrîf yarîŋwáþîŋî. Nîþerîná enî yayîf owînîŋîrîf þearîŋwáþîŋî. Ayîŋánîf nene nîþerîŋarîŋî, sîŋîf sîŋîf nîŋwearîŋarîŋî, newanîŋene yayîf inanîwanîrîf mé sa Ámínáo yayîf winîŋîfá nânî éwanîgîŋî.

⁹ Ayîf rîþîf nânî seararîŋîŋî. Kîraisso ámá pegîfáyo tîŋîf mîþé sîŋîf ŋweagîfáyo tîŋîf wigîf Ámínáo imónîfîŋîŋîf rîxa nîþerîf ámîf wîáþîŋîmeanîf enagîf nânî seararîŋîŋî.

¹⁰ Kîraisso ámá nîyîyá Ámínáoŋîf imónîfîŋîŋîŋîf nîþerîf wîáþîŋîmeanîf aîf dîŋîf samîŋîf wegîfáyoŋîf pí nânî segîf sérîxîméá dîŋîf enîf eánîŋîf tîgîfáyo xwîyîá numearîro “Sîpî yarîŋjoî.” urarîŋjoî? Dîŋîf enîf eánîŋîf tîgîfáyoŋîf enî pí nânî segîf sérîxîméá dîŋîf samîŋîf wegîfáyo peayîf wîanarîŋjoî? Gorîxoyo ámá nîyonîf xwîrîxîf umenîfáyo nînenenîf neamenîfá enagîf nânî seararîŋîŋî.

¹¹ Bîkwîyo dánîf re nîrîŋîŋîf eánîŋîf, “Ámínáo re rîŋîŋîŋî, ‘Anîŋîf nonîf ŋweaŋáoŋî, nîwanîŋonîf imónîŋîþîmîf dánîf seararîŋîŋî. Ámá nîŋîf Gorîxonîf nânî xómîŋîf nîyîkwîróná yayîf nîŋîmero woákîkîf nîŋîróná “Nîyonîf nânî Ámínáoŋî, ayîf joxîrîŋî.” nîrîþîrîŋîŋî.’ Ámínáo e rîŋîŋîŋî.” Bîkwîyo dánîf e nîrîŋîŋîf eánîŋîfagîf nânî “Ámá nînenenîf xwîrîxîf neamenîfárîŋî.” seararîŋîŋî.

¹² Ayîŋánîf nene nîjîfáf re imónîŋîwîŋî. Pí pí newanîŋene enjwáþîf nânî Gorîxoyo xwîrîxîf neamearîná “Ayîf apîf nânî e enjwáþîŋî. E enjwáþîŋî.” nura wanîwáþîŋî.

“Sérîxîméáyo óréámîoapaxîf imónîŋîþîf mîwîwáþîyîpanî.” urîŋîf nânîrîŋî.

¹³ Ámá nîyonîf xwîrîxîf umenîf, ayîf Gorîxoyo enagîf nânî Jisasomî dîŋîf nîwîkwîroŋweáene xwîyîá xîxe nîmearîŋîŋîf “Nîþîkwîŋîf mîyarîŋjoî.” rînarîŋwáþîf sîŋîf mîrîŋîpa nerane dîŋîf þîráŋîŋîf re neyîrorîf éwanîgîŋî, “Negîf nîrîxîméá sîpîf epîrîxîŋîŋîf nîkîrîþeááŋîpaxîf imónîŋîþîŋîŋî, nóréámîoapaxîf imónîŋîþîŋîŋî, bîf mîwîwáþîyîpa éwanîgîŋî.” Dîŋîf e neyîrorîf éwanîgîŋî.

²⁵ “E éimîgîni.” nînimônîri ai anîgwî amá Gorîxoyá imónîgîá Jerusaremi ñweagîáyo arîrá wimînrî e nânî warîñîni.

²⁶ Ámá Gorîxoyá imónîgîá Masedonia pîropenisîyo tîni Giriki pîropenisîyo tîni ñweagîáyo, ayí amá Gorîxoyá Jerusaremiyo ñweagîá dîwî ikeamónarîgîáyo arîrá wiwanîgînrî raúrooarîngîá enagi nânî nionî ñîgwî apî nîmeámî e nânî warîñîni.

²⁷ Wiwanîñîyî wîgî dîñî tîni yayî nero “E éwanîgîni.” rîñîgîawîxîni. E nerî ai “Émáyo ayo arîrá mîwîpaxî imónîgîáyrîni.” riseaimónarîni? Oweot, Judayî Jisasomî dîñî wîkwîrogîáyo dâni émáyo xwîyîá yayî neainarîñîpî arîá nîwîro dîñî nîwîkwîrorîná kwîyî tîgîáyo nimónîro nânî wiwanîñîyî enî ayo wîgî amîpî bî tîni arîrá wîpaxî enagi nânî rarîñîni.

²⁸ Ayînânî wîgî raúrooarîngîáyo nîmeáa nurî mîni nîwîrî “E nîrémorîná éimîgîni.” nimónarîñîpî nîpîni nîyárîmonî Sîpenî pîropenisîyo nânî nurîná seyîné tîñîmanî seamúrómîárîni.

²⁹ Nionî re nîyaiwirî nîjîá imónîñîni, “Seyîné tîñîmîni nîbîrî seaiméáaná Kiraiso nanjî neaiîrîná bî onîmiápi mîneaiîni ayá wî neaiînrîni.” nîyaiwirî nîjîá imónîñîni.

³⁰ Gî nîrîxîméáyîné, anîgwî enjî rîrémîxî bî rîpî oseaimîni. Seyîné negî Ámîná Jisasî Kiraiso nânî dîñî moro negî nîrîxîméá nânî dîñî sîpî wianîwá nânî kwîyîpîmî dâni imónîñîwápi nânî dîñî moro nero Poronî tîni nawîni gwî nîmónîro nionî nânî anîñî minî Gorîxomî rîxîñî nurîyîrîxîni.

³¹⁻³² Nionî Gorîxo nîwimónîrîñîpîmî dâni seyîné tîámîni yayî tîni nîbîrî seyîné tîni xwîyîá nîñwearîñîpîmî dâni dîñî sîxî ínimîá nânî rîxîñî re nurîyîrîxîni, “Judia pîropenisîyo ñweagîá xwîyîá yayî neainarîñîpî arîá mîwî wîaîkîarîgîáyo omî wîápiimî dâni éfî umîneî.” nurîyîrîxîni. Nionî Jerusaremi nîrémorîná enî amá Gorîxoyá e ñweagîáyo arîrá nionî wimîfápi nânî yayî wîñîwîngînrî Gorîxomî rîxîñî nurîyîrîxîni.

³³ Gorîxo —O ananî amá nîwayîrónîro ñweapîrî nânî wimîxarîñîni. O seyîné dîñî seakîkayówîngîni. “Apî e éwîngîni.” nimónarîni.

16

Yayî Poro wîowarîñîpî nânîrîni.

¹ Nionî negî nîrîxîméá Pibîyî rîñîñî —Í Jisasoyá sîyîkî imónîgîá Segîria ñweagîáyo sanjî wurînaroarîñî wîrîni. “Í apîxî awîaxî wîrîni.” seararîñîni.

² Í seyîné tîámîni nîbîrîná seyîné “Í enî Ámînáo tîni ikárîñîñî wîrîfani?” nîyaiwîro umîmîñîrîxîni. E nerîná úrapî mîwî amá Gorîxoyá imónîgîá wîgî wîniyo umîmîñîpaxî imónîñîpa axîpi numîmîniro pi pî nânî ikeamónîgî nîwînróná arîrá wîrîxîni. Ayî rîpî nânîrîni. Í amá ayá wîyo arîrá wîrî nionî enî arîrá nîrî yarîñî enagi nânî rarîñîni.

³ Pîrisiraîmî tîni xiagwo Akwiraomî tîni “Poro yayî eaiwárenapîñî.” urîpoyî. Ayaú nionî Kiraisî Jisasomî nîxîdîrî yarîñîpî nânî gwî nîmónîgîáyrîni.

⁴ Nionî éfî nîñîmînrî nânî yoí mayî nimónîrî egîyáyo enagi nânî Gorîxomî yayî wiarîñîrîni. Nionîni marfát, éma Jisasoyá sîyîkî imónîgîá nîmîni ñweagîáyo enî ayaú nânî yayî wiarîgîárîni.

⁵ Jisasoyá sîyîkî imónîgîá xîomî yayî wianîro nânî anjî ayaúyáiwámi awî eánarîgîáyo enî “Poro yayî seaiwárenapîñî.” urîpoyî.

Epinitasomî —O gî dîñî sîxî uyîñîarîni. Esia pîropenisîyo amá nîni sîni enjîná xámi Kiraisomî dîñî wîkwîronjo, ayî orîni. Omî enî “Poro yayî siowárenapîñî.” urîpoyî.

⁶ Mariaîmî —Í seyîné arîrá oseaimînrî anîñî minî enjîrîni. Ímî enî “Yayî siowárenapîñî.” urîpoyî.

⁷ Adîronikasomî tîni Juniasomî tîni awaúmi enî “Yayî eaiwárenapîñî.” urîpoyî. Awaú nionî tîni axîgwîonerîni. Awaú nionî tîni nawîni gwî anjîyo ñweañwáwaurîni. Nionî sîni Kiraisomî dîñî mîwîkwîronjîná awaú xámi o tîni ikárîngîáyo imónîgîárîni. Wáfi wurîmeiarîgîá seáyo e imónîgîáyo waurîni.

⁸ Abîrietasomî —O Ámînáoyá wo nionî dîñî sîxî uyîñîarîni. Omî enî “Yayî siowárenapîñî.” urîpoyî.

⁹ Ebanomî —O Kiraisomî nîxîdîrî yarîñîwápi nânî gwî nîmónîñîyî worîni. Omî tîni gî dîñî sîxî uyîñî, Sîtekisomî tîni awaúmi enî “Yayî Eaiwárenapîñî.” urîpoyî.

¹⁰ Aperisomî —O Kiraisomî nîxîdîrîná mîmîwîarî pírânîñî xîdarîñîgî wînarîñwá worîni. Omî enî “Yayî siowárenapîñî.” urîpoyî.

Arisîtoburasoyá anjîwámi wearîgîáyo enî “Yayî seaiwárenapîñî.” urîpoyî.

¹¹ Yegî axowawî Xerodionomî enî “Yayî siowárenapîñî.” urîpoyî.

Nasisasoyá imónîgîáyo —Ayî Ámînáoyá wî imónîgîáyrîni. Ayo enî “Yayî seaiwárenapîñî.” urîpoyî.

¹² Tîraipinaimi tîni Tîraiposaîmi tîni —Îpaú Ámináoimi nîxîdîrîná áamá wî enî oxîdîpoyîni rîwî nîrîkwîni anîjî minî yarîgîpaúrîni. Îpaumi enî “Yayî eaiwârenapîjoi.” urîpoyî.

Gî dînjî sixî uyîjáo, Pesisomi —O Ámináoimi nîxîdîrîná wîniyî enî dînjî owîkwîrîpoyîni anîjî minî yarîjorîni. Omî “Yayî siowârenapîjoi.” urîpoyî.

¹³ Rupasomi —O Ámináoimi nîxîdîrîná mowîfá xîdarîjomani. Omî “Yayî siowârenapîjoi.” nurîróná xînáimi —Í omî xînáî gî inókîniîjî imónînjîrîni. Îmi enî e urîpoyî.

¹⁴ Asigîritasomi tîni Pîrigonomî tîni Xemisomi tîni Patîrobasomi tîni Xemasomi tîni negî nîrîxîmeá awa tîni jweagîfáyo enî “Yayî seaiwârenapîjoi.” urîpoyî.

¹⁵ Pîrorogasomi tîni xiepî Juriaîmi tîni Neriasomi tîni xînapîmi tîni Oribasomi tîni áamá Gorîxoyá imónîgîfá ayî tîni jweagîfáyo enî “Yayî seaiwârenapîjoi.” urîpoyî.

¹⁶ Jisasoyá siyikî imónîgîfáyîné yayî ninîróná yayî óf eánenîrîxîni. Jisasoyá siyikî imónîgîfá jweagîfá apî apî nîpîni yayî seaiwârenapîjoi.

“Ámá xepîxepá orónaneyîniro seaiwapiyarîgîfáyî sîjwî wînaîxîdîrîxîni.” urînjî nánîrîni.

¹⁷ Gî nîrîxîmeáyîné, enî rîrémîxî bî rîpî oseaimîni. Seyîné áamá mîxî orînpoyîni seaijîsiro óreámîoápoyîni seaiwapiyîro yarîgîfáyo —Ayî none seaiwapiyînwápi nîwîaîkiro xegî bî seaiwapiyanîro yarîgîfáyîrîni. Ayo sîjwî wînaîxîdîpoyî. Sîjwî nîwînaîxîdîróná ayî tîni gwîaumî minîpa époyî.

¹⁸ Ayî rîpî náni seararîjîni. Ámá e yarîgîfáyî nepa Áminá Kiraisoyá xînáîwánîjî nimónîro omînjî wîiarîgîfáyîmani. Reaxî wînarînjîpî nánîni dînjî nîmoro yarîgîfáyîrîni. Ayî dîyimánî ikaxî nurîro weyî umeaarîgîfápmî dánî áamá maiwî “E neaiwapiyanîro rîfa yarîjoi?” mîyaiwî egîfáyo yapî wîwapiyarîgîfárîni.

¹⁹ “Romî jweáyî xwîyîfá yayî neainarînjîpî rîwî mumó píranînjî xîdarîjoi.” rîniînjîpî anî nîmîni yanî iwénîmenî enagî náni nionî seyîné náni yayî ninarîni. E nerî aí áamá nionî seararînjáyî yapî seaiwapiyipîrîxîni seyîné nanî imónînjîpî náni dînjî émf saímî moro sipî imónînjîpî náni majîfá ero oimónîpoyîni nimónarînjagî náni rarîjîni.

²⁰ Nionî seararînjápi seyîné xîxenî nerînáyî, Gorîxo —O ananî áamá nîwayîrónîro jweapîfá náni wîmîxarîjorîni. O sîni mé obomî xopîrárî nîwîmáná seyînéyá suyîmanjwîyo wárinîfárîni.

“Áminá Jisaso wá seawianîwînjîni.” nimónarîni.

“Ámá tiyî yayî seaiwârenapáoi.” urînjî nánîrîni.

²¹ Timotio —O Kiraisomi nîxîdîrî yarînjápi náni gwî nimónînjî worîni. O yayî seaiwârenapîjoi. Nionî tîni axîgwîowa, Rusiaso tîni Jesono tîni Sosipatao tîni enî yayî seaiwârenapáoi.

²² Tetiasoni —Nionî Poro áwanî nîrarîná payî rîna eaarîjâonîrîni. Nionî enî Ámináooyáyîné yayî seaiwârenapîni.

²³ Gaïaso —O Poronî xegî anîyo jweanîaná píranînjî nîmearîjorîni. Jisasoyá siyikî imónîgîfá anî rîpîmi jweagîfáyî xegî anîyo awî eánpîrî náni umîmînarîjorîni. O enî yayî seaiwârenapîjoi. Erasîtaso —O anî rîpîmi dánî gapîmanîfyá nîgwî menjweanîjorîni. O tîni xogwáo Kwotasos tîni awaú enî yayî seaiwârenapîi.

²⁴ [Áminá Jisasi Kiraiso seyîné niyînéni wá seawianîwînjîni. “E imónîwînjîni.” nimónarîni.]

“Gorîxomi seáyîmi uméwanîjîni.” urînjî nánîrîni.

²⁵⁻²⁶ Seyîné xwîyîfá yayî neainarînjîpî —Xwîyîfá apî Jisasi Kiraiso náni nionî wá urarînjápi tîni xîxenîrîni. Apî enîná dánî ínimî yumîfî imónînjîpîrîni. Ínimî yumîfî nimóga bagî aiwî agwî ríná rîxa wá wókîmîxîniîpîrîni. Émá nîmîni jweagîfáyî wî arîfá nîwîro dînjî owîkwîrópoyîni Gorîxo —O anîjî nonî jweanîjorîni. O enî náni “E imónîwînjîni.” rárînjápa wá rókîamoagîfáwa eagîfápi wá urîmearîjwápmî dánî émá nîmîni jweagîfáyî tînjî e rîxa sîjânî áwanî rînarîniîpîrîni. Xwîyîfá apî xaiwîfá fá oxîrîpoyîni seaimîxîpaxo, ayî Gorîxorîni.

²⁷ Dînjî émf saímî morî jwá imónîni enî, ayî onîrîni. Omî Jisasi Kiraiso neaiînjîpî náni dînjî nîmorînjîpmî dánî yayî seáyî émi oumeaneyî. “E éwanîjîni.” nimónarîni.

Payí Poro Koriniyo ɲweáyí nání xámí eanɲinarini.

Payí rina Jisasoyá siyikíyí anɲí yó Koriniyo ɲweagfáyí nání Poro xámí níriri eanɲinarini. Anɲí apí Gírikíyí pɲopenɲíyó xwé bɛ imónɲɲipirini. Poro émayí anɲí wáí nurimeríná anɲí apimí ení nírémorí (Wáí wurimeiarigfá 18:1-17) xwiogwí wo nɲɲwearí nuréwapɲiyirí ámí wo síní enáná áwini e dání wí e nání nuri nɲɲwearíná arfá re winɲiginí, “Jisasoyá siyikí imónigfá Koriniyo ɲweáyí nɲɲikwini miyarɲiɲoi.” rinarɲagfá arfá nɲwiri payí ayí Poromí yarɲí owianeyiníro nearí wiowárinɲipí ení nɲmeari nání payí rina nearí wiowárinɲiginí. Ayí Jisasomí dɲɲí nɲwíkwíro néríná egfápi fá xiriyo yarɲagfápi nání mɲxí nuriri eanɲiginí. Xfomí yarɲí payí nearɲɲipimí dání wigfápi nání ení áwanɲí nuriri eanɲiginí.

¹ Poroní —Nioní Gorixo xegí nɲwimónɲɲipimí dání gí íwí Jisasi Kiraisoyá wáí wurimeiarɲɲí wo imónfwinɲiginí wéyo fá numɲɲɲonɲini. Nioní negí níríxímeáo, Soteniso tɲni nawini nɲɲwearíná

² siyikí Jisasoyá imónigfá anɲí Koriniyo ɲweagfáyí nání —Seyíné Kiraisí Jisaso tɲni nawini ikárinigfáyí enɲagí nání siyikwí miní imónfrixiní searɲeanɲíyínérini. Seyíné ámá anɲí nɲmɲni gɲmí gɲmí ɲweagfá negí Áminá Jisasi Kiraisomí —O Áminá ayí tɲni nene tɲni nání nawini imónɲɲorini. Omí yayí wiarigfáyí nɲni tɲni nawini xewanɲoyá imónfrixiní wéyo fá seaumɲɲíyínérini. Seyíné nání payí rina nearí mónapariní.

³ “Negí ápo Gorixo tɲni Áminá Jisasi Kiraiso tɲni awaú wá seawianiri seyíné nɲwayirónro ɲweapfí nání seaiiri éisixini.” nimónariní.

“Gorixo seaiapɲipí nání yayí wiarɲariní.” urɲí nánirini.

⁴ Seyíné Kiraisí Jisaso tɲni ikárinigfáyí enɲagí nání Gorixomí nuriríná xfo wá nɲseawianiríná nanɲ seaimɲɲipí nání dɲɲí nɲmori íníná seyíné nání yayí wiarɲariní.

⁵ Ayí rɲipí nání rarɲini. Kiraiso tɲni ikárinigfáyí enɲagí Gorixo wá nɲseawianirí nanɲ imónɲɲí bɛ bɛ nɲseaimɲiríná réwapɲɲipaxí imónro nɲfá imónɲipaxí imónro epfífa nání bɛ onimíapí sixí mɲseaimó nɲpini ayá wí seamimónɲini.

⁶ Xwiýfá Kiraiso nání yanɲ seaiapɲwápi xwióxíyo sfkfkɲɲɲɲí seaomɲɲɲagí nání

⁷ negí Áminá Jisasi Kiraiso ámí xwá tɲyo nání nɲweapirí piaumimí inɲwinɲiginí xwayí nanirí nɲɲwearóná e e epaxí imónfrixiní xegí kwíyɲipimí dání sixí seamimónɲipí nání dɲwí wí mikeamónɲoi.

⁸ Jisasi Kiraiso sfá xfo ámá nɲyoní mí ómómɲimí enɲáyi nání sfkfkɲ nɲseamɲɲa nunfá enɲagí nání xwiýfá mɲseaxe kwimopaxíyíné imónɲipfáriní.

⁹ Gorixo —O seyíné xegí xewaxo, negí Áminá Jisasi Kiraiso tɲni nawini gwiaumí inɲgáyí enɲagí oimónɲpoyiní wéyo fá seaumɲɲorini. O ananí ámá ikwíarɲipaxí imónɲɲo enɲagí nání “O xɲen e neaiinɲan?” yaiwipaxfíriní.

“Jisasoyá siyikí imónigfáyí enɲagí yanɲ mepayónipani.” urɲí nánirini.

¹⁰ Gí níríxímeáyí enɲagí, gí dɲɲí tɲni marfá, negí Áminá Jisasi Kiraiso e wíwapiyíwinɲiginí nírípeanɲipimí dání enɲí rírémíxí bɛ oseaimini. Seyíné nɲyínéní xwiýfá axfí riro píránɲɲí nɲxiriníro ɲweapfí nání xɲegí yanɲ mepayónipa ero dɲɲí axfí moro dɲɲí aga ná bɲni fá xiriyo nero ɲweárixini.

¹¹ Gí níríxímeáyí enɲagí, ámá Kírowioyá wí nɲbɲro seyíné nání nɲniríroná “Ayí mɲxí rírowiá gí inarɲoi.” nírífa enɲagí nání searariní.

¹² Wiyíné wiyíné rɲipí rɲipí rarígá enɲagí nání searariní. Wiyíné “Poro neaiepɲiarɲenerini.” raríná wiyíné “Aporoso neaiepɲiarɲenerini.” raríná wiyíné “Pitao neaiepɲiarɲenerini.” raríná wiyíné “Kirisoi neaiepɲiarɲenerini.” rarígá enɲagí nání enɲí rírémíxí seaiariní.

¹³ “Kirisoi ná woní imónɲɲagí aí siyikí oyá imónigfáyí xɲegí yanɲ epayónipaxfíriní.” ríseaimónariní? “Poro nene arírá neainfá nání ikfáyo yekwíroárigfáriní.” ríyaiwiarɲoi? Seyíné wayí nɲseameairíná Poromí oxáfɲoyiní yó nioníyá nɲrro wayí seameaigfáriní?

¹⁴⁻¹⁵ Nioní segíyí wíyo wayí mumeaipa nerí aí Kírísipasomí tɲni Gaiasomí tɲni awaúminí wayí numeairí nání Gorixomí yayí wiarɲini. Ayinání ámá wí re rífaxí menɲni, “Poroyá yó nírírná wayí neameaigfáriní.” rífaxí menɲni.

¹⁶ Ayí nepariní. Ámá Sítepanasoyá ení wayí umeainápi nání ríxa dɲɲí ninɲagí aiwí ámí wíyo ení wayí umeaináriní? Nioní ríxa dɲɲí mɲninarini.

¹⁷ Ayí rɲipí nání rarɲini. Kiraiso ámayo wayí umeaíwinɲiginí nɲrowárenapɲímaní. Xwiýfá yayí neainariní xfo nánipí wáí nurimeíwinɲiginí nɲrowárenapɲíriní.

Kiraiso yoxáfpámi niperfná neaiinjfpi surfma eniginiri wáf nurimeiwíniginiri ninirowárenapirfna áma wigf dñfyo dání émf saimf nímoro uréwapiyarigfápi uréwapiywíniginiri ninirowárenapirfmani.

“Enf eániri njfá seáy e imóniri Gorixo enfpi Kiraiso síwá neaijfrini.” urinjf nánirini.

¹⁸ Xwiyfá Jisaso yoxáfpámi nene nání neapeinjfpi nání áma nanfnaniri yarigfáyf re rarinjagfá aí, “Xwiyfá api majfá nikáriniro rarigfápirini.” rarinjagfá aí nene Gorixo yeáyf neayimixemeaarijene re yaiwijnwini, “Jisaso ikfá yoxáfpámi penjipimi dání Gorixo enf eáninjf xegf imóninjfpi síwá neaijfrani?” yaiwijnwini.

¹⁹ Nioní rarinjápipi Bkwíyo re nínirini eáninjfpi sopinjf niwarini, “Gorixoní áma ‘Dñf émf saimf moarijwaénerini.’ yaiwinarigfáyo miraká wimfáriní. ‘Dñf imegf yegf mojwaénerini.’ yaiwinarigfáyo dñf mñxíxeyakf wimfáriní.” E nínirini eáninjfpi nioní rarinjápipi sopinjf niwarini.

²⁰ Ayínání Gorixo e winfá enagf nání áma ríná dñf imónigfá “Dñf émf saimf moarijwaénerini.” yaiwinarigfáyf arirerini? Nwf ikaxf eáninjfpi mewegfáyf ení arirerini? “Xwiyfá ximíximf nínirí mñrarinjwaénerfani?” yaiwinarigfáyf ení arirerini? Áma Gorixoní dñf mñwikwíroarigfáyf “Dñf émf saimf nímorane rarinjwaénerini.” rarigfápi nání o ríxa re oyaiwipoyiniri mñneaiwapiyipa enfrani, “Nepa dñf émf saimf nímoro rarigfápi mani. Majfá nikáriniro rarigfápirini.” oyaiwipoyiniri mñneaiwapiyipa enfrani?

²¹ Ayf ripi nání rarinjini. Gorixo xewaninjo dñf émf saimf nímorfna áma xfomi dñf mñwikwíró “Dñf émf saimf nene negf moarijwápipi mñxífdíranená ananí xfoyá ámaéne imónipaxfíriní.” yaiwiarigfáyf api xe oimónipoyiniri síjwaf mñwínf xwiyfá none wáf rarinjwápipi —Api “Majfá ikárininjfpirini.” rarigfápirini. Apimi dání áma nepa dñf wíkwíroarigfáyo Gorixo “Yeáyf uyimixemeámiginí.” wimóninjfrini.

²² Gf Judayf xwiyfá api neparfaniri ipimónani nání emímf bñ oneaiwapiyipoyiniri wimónarinjfrini. Émayf xwiyfá api neparfaniri ipimónani nání njfá seáy e imóninjf bñ onearéwapiyipoyiniri wimónarinjfrini.

²³ E e wimónagf aiwf none wáf nurimeranená xwiyfá ripi wáf urarinjwáriní, “Áma Gorixo yeáyf uyimixemeáwíniginiri nání uowárenapinjomi yoxáfpámi yekwíroárigfawixini.” urarinjwáriní. E uraríná émayf “Xwiyfá majfá ininjfpi ríá rarinjoi?” yaiwiarigfáriní. Gf Judayf “Sfmirírf neaiarinjpi ríá rarinjoi?” yaiwiarigfáriní.

²⁴ E nerí aí xfoyá imónaníwá nání wéyo fá neaumiríjene Judayenerani, Gírikijenerani, xwiyfá api arfá nñwiranená re yaiwiarinjwáriní, “Kiraiso niperí nñwiápinímearinjpipi dání Gorixoyá enf síxí eáninjf tñni dñf émf saimf o monjpi tñni síwá neaijfrani?” yaiwiarinjwáriní.

²⁵ Ayf ripi nánirini. Áma dñf re yaiwiarigfápi, “Gorixo majfá nikáriniri yarini.” yaiwiarigfápi, api aí pí pí nñjía áma imónigfáyo wiáf nñmúrorí seáy e wimónini. “Gorixo enf saminjf nñwerí yarini.” yaiwiarigfápi, api ení aí pí pí enf eáninjf áma imónigfáyo wiáf nñmúrorí seáy e wimónini.

²⁶ Gf nñrxímeáyfné, Gorixo gf áma oimónipoyiniri wéyo fá seaumíraná iná seýfné imónigfápi nání dñf nímoroná “Poró ayf api nání ríá neararini?” yaiwipaxfíriní. Nioniyáyf oimónipoyiniri wéyo fá nñseaumírinífná segfýf obaxf wí njfá áma wigf dñfyo dání imónarigfápi xwé bñ imónijnáná wéyo fá seaumírinjfrani? Segfýf obaxf wí xwéríxayfné imónijnáná wéyo fá seaumírinjfrani? Segfýf obaxf wí enf rñj nímóniro ámayo umejweanáná wéyo fá seaumírinjfrani? Oweot.

²⁷ O ámayo yeáyf uyimixemeámániri nání nerfna áma “Negf dñfyo dání dñf émf saimf mojwaénerini.” yaiwinarigfáyo ayá wimómániri nání “ ‘Majfá ikárininjf imóninjfpirini.’ rarigfápipi oxífdimíni.” nñyaiwiri enjfrini. Áma “Enf síxí eáninjwaénerini.” yaiwinarigfáyo ayá wimómániri nání “ ‘Enf meáninjfpirini.’ rarigfápipi oxífdimíni.” nñyaiwiri enjfrini.

²⁸ Áma xfomi mñxífdarigfáyf “Api seáy e imóninjfpirfani?” yaiwiarigfápi anípá imíximfániri nání “Amípi ayf peayf nñwianíro ‘Sipíriní.’ rarigfápipimíraní, ‘Mípimóninjfrini.’ rarigfápipimíraní, sa apimi oxífdimíni.” nñyaiwiri enjfrini.

²⁹ Áma wo aí Gorixoyá síjwaf tñj e dání mñxí meakíninipaxf mímónipa éwíniginiri api api nñyaiwiri enjfrini.

³⁰ E nerí aí xewaninjo neaiinjpipi dání Kiraisí Jisaso tñni nawini ikárininjwaénerini. Omí dání Gorixo dñf émf saimf xfo moarijpi dñf síxí neaimimorí xfoyá síjwíyo dání áma wé róninjwaéne neaimixiri áma nioniyá síyikwí múninjf imónífríxiniri wimóninjpi neaimixiri negf fwí yarinjwápipi dání gwíninjf nearoayírorí enjfrini.

³¹ Gorîxo Kiraisomî dâni apî apî neaiinjî enjagî nânî Bîkwîyo re nîrînrî eânîjîpî, “Ámá mîxî nîmeakînróná ámá wî nânî mîxî mîmeakînrî Ámînáó nânî mîxî meakînrîpoyî.” nîrînrî eânîjîpî xîxenî xîdîrîxînrî.

2

“Nîsealmearîná Jîsaso nânînrî searêwapiyînrînrî.” urînjî nânînrînrî.

¹ Gî nîrîxîmeáyîné, nîonî iwamîó nîsealmearî xwîyîá Gorîxoyá ínmî imónînjîpî wáf nîsearîrîná “Poró nîjîá seáyî e imónînrînrî?” onîaiwîpoyînrî xwîyîá xwé imónînjî rarîgîápî tînrî searîrî ámaéne negî dînjîyo dâni dînjî émî saîmfî moarînjwápî tînrî searîrî mé

² dînjî rîpînrî moarînrî, “Ámî bî gî dînjî tînrî gîwî nîmîxîrî murîpa oemînrî. Sa Jîsasî Kiraisomî íká yoxáfpâmî yekwîroarîgîápî nânînrî ourêwapiyimînrî.” nîmorî apînrî seaiwapiyînrînrî.

³ Nîonî seyîné tînrî nînjwearîná enjî samînjî nînrîwerî njwearînrî. Wáyî erî óf erî nerî njwearînrî.

⁴ Nîsearêwapiyîrînrînrî, wáf nîsearîrînrînrî, xwîyîá ámá “Apî seáyî e imónînjîpînrînrî?” yaiwîarîgîápî bî tînrî nîkumîxîrînjîpîmî dâni dînjî oseakînrîmîxîmînrînrî nerî mîsearî emîmfî enjî eânînjî Gorîxoyá kwîyîpîmî dâni nîseaiwapiyîrîná searêwapiyînrînrî.

⁵ E enjîpî, ayî rîpî nânî enjînrî. Seyîné Gorîxomî dînjî nîwîkwîroróná ámaéne “Dînjî émî saîmfî moarînjwînrî.” yaiwînarînjwápîmî mîwîkwîró Gorîxoyá enjî eânînjîpîmî dînjî owîkwîrópoyînrî e nerî seaiwapiyînrînrî.

“Nîjîá Gorîxoyápî xegî kwîyîpîmî dânrînrî imónînpaxîrînrî.” urînjî nânînrînrî.

⁶ E nîsearîrî aî none ámá Gorîxomî dînjî wîkwîroarîgîá yóf imónîngîáyo nîjîá dînjî émî saîmfî mónînjîpîmî dâni imónînjî bî urarînjwárinî. Nîjîá apî ámá rîná dânjî imónîngîápîmî dânimanî. Nîjîá apî enî ámá rîná dânjî seáyî e nîmónîro menjweagîáyî —Ayî anînanîro yarîgîáyîrînrî. Ayîyá imónîngîápîmî dânimanî.

⁷ Nîjîá dînjî émî saîmfî mónînjîpîmî dâni imónînjî nîonî seararînjîpî, ayî Gorîxoyá yumîfî imónînjîpîrînrî. Apî ínmî imónînjagî nânî ámá “Gorîxo enjîpî nânî nîjîá oimónaneyî.” nîwîmónîro aîwî wîwanînjîyî dînjî mopaxî mîmónînrî. Apî Gorîxo anîna tînrî xwîarî tînrî sînrî mîmîxîpa enjî dâni yumîfî dînjî enjîwîpearînjîpîrînrî. Nene xîo tînrî anînamî njwearîwá nânî enjîwîpearînjîpîrînrî.

⁸ Ámá rîná dânjî seáyî e nîmónîrî menjweagîáyî wî Gorîxo yumîfî dînjî enjîwîpearînjîpî nânî nîjîá mîmónîngîárînrî. Ayî nîjîá nîmónîro sînjwîrîyî, Ámîná enjî eânînjî nene yeáyî neayîmîxemeanîfá nânî Gorîxo imónînjîpî neaiwapiyînjomî wî íkáyo yekwîroarînrî egîámanî.

⁹ None rarînjwápî nânî Bîkwîyo dâni xîxenî re nîrînrî eânînrî, “Amîpî Gorîxo ámá xîomî dînjî sîxî uyarîgîáyo wîpîmoarînjîpî, ayî ámá wî sînjwî mîwînrîpa ero arîá mîwîpa ero ‘Neaîpîmoarînjîpî, ayî apîrîanî?’ nîyîwîrî dînjî mîmopa ero yarîgîápîrînrî.” E nîrînrî eânînjîpî none seararînjwápî tînrî xîxenî imónînrî.

¹⁰ Gorîxo nene nânî neaîpîmoarînjîpî ámá wigî dînjî tînrî dînjî mîmopaxî imónînjagî aîwî Gorîxo xegî kwîyîpîmî dâni rîxa wáf nearókiamonîrînrî. Ayî rîpî nânînrînrî. Xegî kwîyîpî nemerî amîpî nînrî nânî nîjîá imónînrî. Amîpî Gorîxo yumîfî enjîwîpearînjîpî nânî aî nîjîá imónînrî.

¹¹ Ámá go ámá wîo yumîfî dînjî moarînjîpî nânî nîjîá imónînrî? Oweoî, ámá o yumîfî dînjî moarînjîpî xewanîjoyá dînjîpînrî apî nânî nîjîá imónînrî. Kwîyî Gorîxoyápî enî axîpî imónînrî. Ámá wîo aî dînjî Gorîxo moarînjîpî nânî nîjîá mîmónînpaxî nerî aî xegî kwîyîpînrî nîjîá imónînjî enjagî nânî Gorîxo yumîfî neaîpîmoarînjîpî nânî ananî wáf nearókiamopaxîrînrî.

¹² Gorîxo wá nîneawîanîrî e e epaxî imónînrîxînrînrî sîwîá sîxî neamîmonîjî nîpînrî nânî nîjîá imónanîwá nânî o kwîyî ámá xwîá tîyo xîomî mîxîdarîgîáyîyá imónînjîpî sîxî mîneamîmîo xîo tînjî e dânjîpî sîxî neamîmonîjîrînrî.

¹³ Ayînanî none Gorîxo wá nîneawîanîrî sîwîá sîxî neamîmonîjîpî nânî nîsearêwapiyîrîná xwîyîá áxwînajeneyá dînjî émî saîmfî nîmorane rêwapiarînjwápîmî dâni mîsearêwapiyî xwîyîá Gorîxoyá kwîyîpî nearêwapiyîyo dâni searêwapiyarînjwárinî. Ámá Gorîxoyá kwîyîpî tîgîáyo kwîyîpî nearêwapiyîpî pîránînjî urenjîwîpearînjwárinî.

¹⁴ E nerî aî ámá kwîyî Gorîxoyápî mayî imónîngîáyo o wá nîneawîanîrî e e epaxî imónînrîxînrînrî xegî kwîyîpîmî dâni sîxî neamîmonîjîpî nânî nurîrînáyî wî mîmînrîpaxîmanî. Ayî rîpî nânînrînrî. Ámá ayî ámá wî Gorîxoyá kwîyîpîmî dâni yarînjagîa

nîwînîroná kwíyîpimi dâniñi mí ómîxîpaxî imónîñagî nânî dîñî pírânîñî neyîroro “Gorîxoyá kwíyîpimi dâniñî rîa yarîñojî?” yaiwîpaxî mimónîñojî. Ayînânî apî e mîyîaiwî majîá neróná “Ámá ayî majîá níkáriñîro rîa yarîñojî?” yaiwîarîgîfárinî.

¹⁵ E nerî aí ámá Gorîxoyá kwíyî tîgîáyî amîpî bî nânî dîñî neyîroro “Ayî mîkî apimi dâniñî rîa imónîñî? Apimi dâniñî rîa imónîñî?” yaiwîpaxîrinî. Kwíyîpî tîgîáyî e yaiwîpaxî aiwî mayîyî enî kwíyîpî tîgîáyî imónîgîápî nânî wî dîñî eyîropaxî menîni.

¹⁶ Nionî seararîñapî tîni xîxenî Bîkwîyo re nîrîniñî eânîni, “Ámá gîyî Ámináo dîñî moarîñîpî nânî nîjîá imónîñojî? Oweoi. Gîyî omî uréwapîyipaxî imónîñojî?” E nîrîniñî eânîñagî aiwî nene oyá kwíyîpî tîñwaéne dîñî Kiraiso moarîñîpî axîpî moarîñwaénerîni.

3

“Searéwapîyarîñwáone sa Gorîxomî xînáîwanéniñî imónîñwáonerîni.” urîñî nânîrîni.

¹ Gî nîrîxîmeáyîné, nionî e nîsearîrî aí xâmî seyîné tîni nîñwearî nîsearéwapîyîrîná ámá kwíyîpî tîgîá wîyónîñî searéwapîyipaxî mimónîgîfárinî. Ámá kwíyîpî mayî imónîgîá Gorîxomî mîxîdarîgîáyî uréwapîyarîñwápa axîpî searéwapîyîñarîni. Ámá Kiraisomî iwamîfó nîxîdîrîfîná o tîni rîxa íkáriñîgîáyîné aiwî sîni pîpîa yapî imónîñaná searéwapîyîñarîni.

²⁻³ Seyîné nîaiwî pîpîa aiwá mîniñpaxîñîñî imónîñagîfá nânî xwîyîá íniñî imónîñîpî nîsearéwapîyîrîná aiwá mîseaiapî amîñîñîñî seaiapîñarîni. Agwî rîná aí seyîné kwíyîpî oseaiwapîyîmîniñî yarîñîpîmî mîxîdîfî segî dîñî tîni ñeapá seainarîñîpîmî nîxîdîro sîni aiwá nîpaxîñîñî mimónîñojî. Seyîné segî wîniyo sîni sîpî dîñî wîaiwîro sîmî tîni inîro nerónáyî, “ñeapá neainarîñîpîmî xîdîrane sîpî ámá Gorîxomî mîxîdarîgîáyî yarîgîápa erane mepa yarîñwîni.” rîseaimónarîni?

⁴ Ayî rîpî nânî e seararîñîni. Seyîné yanî nepayónîro wîyîné “Nene Poromîni xîdarîñwaénerîni,” rîro aí wîyîné “Aporosomîni xîdarîñwaénerîni,” rîro nerónáyî, re rîseaimónarîni, “Ámá Gorîxomî mîxîdarîgîáyî yapî mepa yarîñwîni.” rîseaimónarîni?

⁵ Seyîné pírânîñî dîñî yaikîrîpoyî. Aporoso pí rîa imónîni? Poronî pí rîa imónîñîni? Sa Ámináo yá xînáîpawîniñî nimónîrai yawawî xîxegîni pí pí éisîxîniñî íá yeaumîráná yarîgwîfîwawîrîni. Yawawî apîni yarîgwîfîpîmî dâniñî seyîné Gorîxomî dîñî wîkwîrogîfárinî.

⁶ Nionî iwamîfó wá nîsearîrîfîná aiwá íwîfîniñî seaurîñarîni. Aporoso rîwîyo nîsearéwapîyîrîná aiwá apî yeáyî enîgîniñî inîgîniñî seapîseamenîrîni. Yawawî e egwîfîwawî aiwî seyîné Gorîxoyá dîñîyo dâniñî aiwá ná nerápîrîniñî yapîgîfárinî.

⁷ Ayînânî gîmîni go aiwá íwîá urîñîrîni, gîmîni go inîgî pîseañîrîni, ayî ananîrîni. Sa Gorîxoyá dîñîyo dâniñî aiwá ná yaparîñî enjagî nânî xfo nânîni “Seáyî e imónîñojî, ayî orîfîni?” yaiwîpaxîrinî.

⁸ Aiwá íwîá urîñojî tîni inîgî pîseañojî tîni awaú wîfî seáyî e mîwîmónîni. Nîwaúni xîxenî axîpî imónîñî. Sîá Gorîxo ámáyo yayî wîmonîfîyîmî awaúni yayî nîwîmorîfîná wîfî xegî enjîpî tîni xîxenî wîirî wîfî xegî enjîpî tîni enî xîxenî wîirî enîfîrîni.

⁹ Yawawî Gorîxomî xînáîpawîniñî nimónîrai e éisîxîniñî wîmónarîñîpî yanîrai nânî gwîfî nawîni mónîgwîfîwawî enjáná seyîné oyá aiwá omîñîyîfînéniñî imónîñagîfá nânî rarîñîni.

Uréwapîyarîgîfá yî nânî anjî mîrarîgîfá yî tîni rîramîñîyî enjî nânîrîni.

Seyîné Gorîxoyá xegî anjîwîniñî enî imónîñojî.

¹⁰ Nionî Gorîxo wá nîniñwîanîrî e nimónîrî éwîniñîniñî sîxî nîmîmonîpîmî dâniñî ámá sîñá anjî mîranîro nânî dîñî émî saimî moarîgîfápanîñî nerîfîná pírânîñî nîsearéwapîyîrî sîñá xâmî tîwayîronîgîniñî. Sîñá xâmî nîtiwayîrómáná enjáná ámá ámî xamîñî wo e dâniñî mîmîra peyarîni. E nerî aí seyîné sîñá xâmî tîwayîrónîñomî dâniñî omîraneyîniñîróná úrapî mé woxîni woxîni xîxegîni pírânîñî dîñî nîmorî mîrîfîrîxîni.

¹¹ Seyîné nîjîá re imónîñojî. Sîñá iwamîfó tîwayîrónîñojî, ayî Jîsasî Kiraisorîni. Sîñá ámî sîñî wo tîwayîrónîpaxî mimónîni. Omî dâniñî seáyî e nîmîra peyîpaxîrinî.

¹² Omî dâniñî anjî nîmîra nîpeyîrîfîná ámá wî sîñá gorî tîniñarîni, sîñá sirîpá tîniñarîni, sîñá ayá tîñî imónîñîyîfî tîniñarîni, mîrîro wîniyîfî íkáá tîniñarîni, ówî tîniñarîni, ará sîyîkîfî tîniñarîni, mîrîro yarîñojî.

¹³ Ámá xîxegîniñî nîmîra ugîápî sîá Kiraiso weapîniñîyîmî ámá nînenenî sîñwî wînanî nânî sîñánî imónîniñarîni. Sîñánî imónáná re yaiwîanîfîwárinî, “Anjî nîmîrîróná ayî tîni mîrîgîfárinî?” yaiwîanîfîwárinî. Ayî rîpî nânîrîni. Sîá ayîmî rîá nîniñîpîmî dâniñî sîñwî wînaxîdîanîfîwárinî. Xîxegîniñî mîrîgîfá yî wîyîyá rîá náná “Ayî Gorîxomî dîñî nîwîkwîroro aí rîá nîpaxî imónîñî tîniñîñî mîrîgîfárinî?” yaiwîrane wîyîyá rîá nîmîniñî éfî aí sîni mîrîniñîñagî nîwîniñarénáyî, “Ayî Gorîxomî dîñî nîwîkwîroróná pírânîñî nîxîdîro rîá mîniñpaxî imónîñîpî tîniñîñî mîrîgîfárinî?” yaiwîrane yanîfîwárinî.

¹⁴ Aní áamá giyí giyí sínjá xámi tíwayiróníjomi seáyí e nímíra peyigfápi ríá mìní sìní míríníjáníyí, áamá ayo Goríxo yayí wimónfáriní.

¹⁵ Aní áamá giyí giyí nímíra peyigfápi ríá nowaránáyí, “Aní riwá mírariníjini.” yaiwigfápi anípá imóníí enagi aiwí Goríxo yeáyí nuyimíxemearíná aní xiáwíyo ríá nímíníri yarfá ríáyo dáníniñí umíxeanfáriní.

“Seyíne Goríxoyá aní wiwáníñí imóníjoi.” uríñí náníriní.

¹⁶ Aní Goríxo tñí awí eánarigíiwáníñí imónígíáyíne imóníjipi nání seyíne sìní majfá rimóníjoi? Oyá kwíyípi seyíne aníwáníñí imóníjipimi ínímí seanjweanípi nání ení sìní majfá rimóníjoi?

¹⁷ Áamá giyí giyí aní Goríxo tñí awí eánarigíiwámi xwíríá seaikíxéánáyí, iwá nioníyáiwání imónífwíníginíri imíxíñí enagi nání xfómi ení xwíríá wikíxenfáriní. Seyíne níyínéní, ayí aní iwáníñí imóníjagí nání rariníjini.

“Segíyí wone míneamíeyoapaní.” uríñí náníriní.

¹⁸ Áamá woxí “Nííwaníjoni díní émfí saímí monáoníriní.” níyaiwiníri yapí méwapínípaní. Segíyí wo “Nioní áamá ríná dáníyíyá sínjwíyo dání díní pírániñí émfí saímí monáoníriní.” níyaiwinírfínáyí, nepa Goríxoyá sínjwíyo dání díní émfí saímí monáoníriní nání díní apí píní níwíarímáná wigí sínjwíyo dání majfá ikárinariñí wo imónífwíníginí.

¹⁹ Áamá Goríxomi míxídarígíyí “Nene díní émfí saímí moarínjwáriní.” yaiwinarígíapi, ayí Goríxoyá sínjwíyo dání majímajfá níkáríníro yarígíapi enagi nání searariníjini. Bíkwíyo dání nioní searariníjapi tñí xíxeni rípi níriníri eáníjagí nání rariníjini, “Áamá ‘Díní émfí saímí moarínjwáriní.’ yaiwinarígíapimi dání sípogwí wioáriníyáyo opíkinípoyníri yaríño, ayí Goríxoríní.” níriníri eáníjagí nání rariníjini.

²⁰ Ámí wí e ení bí rípi níriníri eáníni, “Áminá Goríxo níjfaríní. Áamá ‘Díní émfí saímí monjweáneríní.’ yaiwinarígíyí wigí díní tñí enjwípearígíapi surfíná imóníni.” níriníri eáníni.

²¹ Ayínání negí nearéwapíyarígíyí womí seáyí e numíeyoarane “Omíní xídaríjweáneríní.” mírípa oyaneýí. Ayí rípi nání searariníjini. Amípí níní ayí seyíne arírá seainíá náníriní.

²² Poroníraní, Aporosorani, Pitaorani, xwíá ríríraní, seyíne sìní sínjí níñjweárináraní, níperfnáraní, amípí agwí ríná imóníjyíraní, ríwíyo imóníníáyíraní, níníyí ayí seyíneyá imóníni.

²³ Seyíne ení Kiraisoyá imóníjoi. O ení Goríxoyá imóníjoi enagi nání “Negí nearéwapíyarígíyí womí seáyí e mímíxípa oyaneýí.” searariníjini.

4

“Goríxo áamá xíoyá imónígíáyo yarígíapi nání píróro umenfáriní.” uríñí náníriní.

¹ Seyíne wáí rímearíjwáone nání díní nímoróná rípiní mófírxíní, “Awa Kiraiso apí éfírxíníri wimónarínípi epíri nání xegí xínáíwáníñí imónígíáwarfání? Xwíyíá oyá yumí ríníjipi áwaní wuriyípi nání xegí bosíwówáníñí imónígíáwarfání?” yaiwírxíní.

² “Bosíwí nímoníro yarígíyí wigí díní tñí amípí ayá wí nerfínáyí, ayí apání yaríño.” yaiwíaríjwámaní. “Sa ná bíní boso urarínípi tñí xíxeni díní unjwíríarípaxí imóníjipi nerfínáyí, ayí apání yaríño.” yaiwíaríjwáriní.

³ Áamá opísí aníyo dání xwíríxí mearígíá wíraní, seyínerani, segí díníyo dání nioní gí yaríjapi nání píróro nínmérínáyí, ayá síwí bí mímíro “Apí, ayí ananíriní.” yaiwímíriní. Nííwaníjoni aí gí yaríjapi nání píróro nímeníri “E éapí nanírfani? E éapí sípírfani?” yaiwinaríjwámaní.

⁴ Nioní díní peá nuníri “Íwí bí méáoníriní.” níyaiwiníri aiwí “Xwíyíá mayoni imóníjini.” wí rípxáí meníní. Nioní yaríjapi nání píróro epaxí imóníjoi, ayí ná woní Áminá Goríxoríní.

⁵ Ayínání sìní imóníjání seyíne áamá wíyo xwíyíá mumeáripáni. Ámináo —O níbírfíná amípí sá yiníjímíníñí imóníjyí wá okímíxíri áamá díní ínímí níkwírómáná egfápirani, rígfápirani, nípiní sínjá imíxíri eníforíní. O weapíníe nání xwayí naníro njweárfírxíní. Íná dání xíxegíni womíní womíní yayí níneamerfíná wo xegí néra unípi tñí wo xegí néra unípi tñí xíxeni nearínífaríní.

“Seyíne seáyí e seáyí e nímeníróná naníjmaní.” uríñí náníriní.

⁶ Gí nírxímeáyíne, payí rína nearfíná ewayí xwíyíá nioní tñí Aporoso tñí nání níra waríjapi, ayí seyíne díní pírániñí nímoró “Poró nene yaríjwápi nání ríá nearariní?” oyaiwípoyníri nání níra waríjini. Seyíne yawawí nání níra waríjapi nání díní

nimoróná Btkwíyo nírínirí eáníñfípi ogámí mepa nero seáyí e mimónípa nemáná wíyo imímí wímíxíro wíyo seáyí e umfeyoaro mepa éfríxínirí seararíníni.

⁷ Seyíné nání áamá gíyí “Seáyí e imónígíáyífríní.” yaiwíarínjoi? Oweoi, wí e míseaiiwiarínjoi. Amípí seyíné imónígíápi Goríxo wí síxí míseamímonj reñoi? Oweoi, amípí seyíné imónígíápi o síwíá síxí seamímonjfríní. O síwíá síxí seamímonj enjagi nání pí nání seáyí e nimóníro síxí míseamímopa enj nánínj míxí meakíninarínjoi.

⁸ Neparíani? Seyíné ríxa aiwá xwé níníróníñfí agwí ímí ríxa seayini? Ríxa amípí wí mímúróníñfíyíné nimóníro ríxa ñweanjo? None síní sípíáníñfí nimónírane ñweanjáná seyíné ríxa míxí ináyí nimóníro ríxa ñweanjo? Ai, none ení seyíné tñí nawíní míxí ináyí nimónírane seáyí e imónáníwá nání re neaimónaríní, “Seyíné nepa ríxa míxí ináyí nimóníro, síñwíríyí nanj imónímínirí enjfríní.” neaimónaríní.

⁹ Nioní dínj re nimónarínjagi nání seararíníni, “Wáf wurímeaiarínwáone Goríxo aga síwíá neawarínoneríní. Áamá xwíríxí numemáná ‘Ríxa opíkípoi.’ ráríníñfíyíníñfí imóníñwáoneríní. Pí pí nñní síñwí tígíáyí —Anjínajfrani, ámarani, nñní síñwí nñneaníro rípfá neamearípíri nání áwíníni yarínwáone imóníñwíní.” nimónaríní.

¹⁰ None Kiraisomí níxídirane nání majímaífá ikáríníñwáone aí seyíné o tñí nawíní níkáríníro nání ríxa dínj nanj imóníñfípi tígíáyíneríní. None enj samínj neawejone aí seyíné ríxa enj eánígíáyíneríní. None peayí neawianígíone aí seyíné seáyí e seaimíxígoyínéríní.

¹¹ Enjíná dání agwí ríná nání none agwí nání erane iníñfí nání neainirí iyíá íríkwíní pánírane áamá wé tñí neaupíkákwiarígíone imónírane anj sá weaníwá nání wí mayone enjagi nání anj xwírínímerane

¹² negí wé tñí omínj anínj míní erane áamá ríperírí neaíáná píráníñfí nanjíní umearírane xeanínj neaíáná xwámámí wirane

¹³ íkayíwí neamearáná píyíá xwíyíá urírane yarínwáoneríní. Xwíá rírí nírímíní dányíyí ráf neaimoarígíoneríní. Áamá nñní none píaxí eanj íyarínwíníñfí neaimoarígíoneríní. Agwí ríná ení apí síní e neaimoarínjoi.

“Poroní ikanínj níaxídfífríxíní.” urínj náníriní.

¹⁴ Ríwamínj nioní neáa waríná apí seyíné ayá oseaimómínirí meá niaíwí gí dínj síxí seayínáyíñéníñfí dínj íá oxírípoyínirí eaaríníní.

¹⁵ Seyíné Kiraisomí píráníñfí xídfípfífa nání yayíwí seamearígíáyí nepa íá míropaxí enjánáyí, segí áponíníñfí imóníñáoní ayí obaxí meníní. Nioní xwíyíá yayí seainípaxí imóníñfípi iwamíó wáf nísearíríná seyíné Kiraisí Jísaso tñí nawíní ikárínípfíri nání nioní seamearínáyíñéníñfí imóníñjagífa nání seararíníní.

¹⁶ Segí áponíníñfí imóníñáoní, ayí nioní enjagi nání enj rírémíxí rípi oseaimíní, “Nioní yarínjapa axípi ikanínj níaxídfífríxíní.” osearímíní.

¹⁷ Nioní seararínjapi oépoyínirí xámí Timotiomí —O gí dínj síxí uyírí dínj unjwírírí enjóríní. Kiraiso nání wáf urínjápímí dání dínj wíkwíroagí nání gí íwóníñfí imóníñjoríní. Omí seyíné tñámíní urowárénapínjární. O ríxa níseaimearíná nioní Kiraisomí níxídfírná yarínjápí —Apí nioní amí amí nemeríná Jísasoyá síyíkí imónígífa nýyoní uréwapíyarínjápíriní. Apí nání o dirírí seainíjoi.

¹⁸ Wíyíné nioní míbípa emífa náníníñfí seáyí e seáyí e nímeníro wárixayíné imónarínjoi.

¹⁹ E nerí aí Ámíná Goríxo níwimónírná nioní síní mé seyíné tñámíní nñbíri wárixayínéyá xwíyíápi aríá míseai segí enj neaníro seáyí e imónígíápi apímí dání rí rimónarínígwíxínirí síñwí seanaxídfímfáriní.

²⁰ Áamá manjpaní rarínjagífa níwíníranéná “Ayí Goríxoyá xwíoxíyo páwípíráyífrání?” yaiwíarínwámání. Enj neaníro uxídarínjagífa níwíníranéná “Ayí oyá xwíoxíyo ñweáyífrání?” yaiwíarínwá enjagi nání seararíníní.

²¹ Seyíné gífmíní gípi nání seaimónaríní? “Poró síyíkí nearaní nání iwanj nímeámí b́fwínígíní.” ríseaimónaríní? “Dínj síxí neayarínjapi neaíwapiyini nání nñpení nimónímáná b́fwínígíní.” ríseaimónaríní?

5

Wígí wo xanoyá apíxí tñí íwí níníriní meánígífípi nání míxí urínj náníriní.

¹ Xwíyíá b́ rípi seyíné nání rínímearíní, “Jísasoyá síyíkí imónígífa Koríníyo ñweagíáyí wí íwí inarínjoi.” rínímearíní. Íwí apí emá Goríxomí míxídarígíáyí aí xe oínípoyínirí síñwí míwínarígíápi nání seararíníní. Segí wo xanoyá apíxí tñí íwí nínáyíísáná meánígífí enjagi nání rarínjíní.

² Ƴwí apí síní enáná pí nání wárixayíné imónarínjoi? Sípí apí yarínjomi segí síyikí imónígáfpimí dání nípátró mopaxí enagí nání apí e nemáná Ƴwí nearo sínjwíríyí, ayí naní yanírí egfáriní.

³ Nioní ná Ƴáamí nínjwearí aí gí dínjípí seakíkayonáoní seýíné t́nń Ƴweaarínjápánínj sípí apí enjomi ríxa xwíyá umeárínjáríní.

⁴⁻⁵ Áminá Ƴisaso nírowárinjfpimí dání dínj re moárfaniginí, “Ayí awí neáníroná nioní síní dínj ukíkayonáná enj eánínj Áminá Ƴisasoyáfpimí dání xwíyá axí rípí rínífríxíní, ‘Xe Ƴwí apí yarínj náomíní xwíríá wikíxenfa nání Seteno t́nń owáraneyí. Ríwíyo sfá Ámináo bíníayimí xegí dínjípí yeáyí uyimíxemeanfa nání agwí Seteno t́nń owáraneyí.’ rínífríxíní.” dínj e moárfaniginí.

“Ámá sípí enjomi emí parímófríxíní.” urínj náníníní.

⁶ Seyíné wárixá imónarígáfpí aga naní meníní. Yisí b́ onímíapí t́tagí aí bisfkerfá nípímíní íkwianjwí eapínáraríná nípíní nímíga warínjfpí nání seýíné níjfa mimónípa renjoi?

⁷ Yisí onímíapí táná bisfkerfá nípímíní íkwianjwí eapínárarínjpa axípi xámí Ƴwí ná woní éf aí ámá obaxí axípi xénípaxí enagí nání seýíné bisfkerfá sínjínínj imónípírí nání yisí xámínjínínj imónínjfpí emí kwírímópoyí. Seyíné ríxa bisfkerfá yisí mayí sínjínínj imónínjagí aí seararínjíní. Ayí rípí náníníní. “Judayene Goríxoyá anínajo neamúoagípi nání dínj moaní nání sípísípí rídíyowá yarínjwápa Kiraiso ení nene nání ríxa rídíyowá inínj enagí nání seýíné ríxa bisfkerfá yisí mayí sínjínínj imónínjoi.” nimónaríní.

⁸ Ayínání nene Kiraiso neaiínjfpí nání dínj moaní nání aiwá apí nínírane yayí neranéná bisfkerfá yisí xámínjfpí —Apí sípí wikááro ríkíkíríó ero yarígáfnínj imónínjfpíríní. Apí t́nń nímíxírí ḿnń bisfkerfá yisí mayípi —Apí dínj nanífpíní f́á xíríro nepa imónínjfpíní nání ríro yarígáfpíríní. Bisfkerfá yisí mayí apí t́nń ńwaniginí.

⁹ Nioní xámí payí wina re nítrí nearí mónapínjáríní, “Seyíné ámá Ƴwí inarígíáyí t́nń nawíní gwiaumí minípaní.” nítrí nearí mónapínjáríní.

¹⁰ E nítrí nearíná ámá Goríxomí ḿxídarígíá Ƴwí iníróraní, sínjwí Ƴwí winíróraní, Ƴwí urápíróraní, wígí Ƴwíáfpimí x́fdiróraní, yarígíáyí nání ḿsearínjaniginí. “Ámá Goríxomí ḿxídarígíá apí apí e yarígíáyí t́nń gwiaumí wí minípa oemíní.” níyaiwirónáyí, xwíá rírímí ṕnń níwiárirí nání e epaxí imónínjagí nání wí e ḿsearínjaniginí.

¹¹ Payí xámí nítrí nearíná ayí rípí imónínjfpí nání searínjaniginí, “Ámá ‘Ƴisasomí ńxídirí nání segí sérixímeóníní.’ rarínj wo apíxí wí t́nń Ƴwí inírríraní, sínjwí Ƴwí winírríraní, xegí Ƴwíáfpimí x́fdiríraní, ámáyo ikáyíwí umeárírríraní, iníngí xwapí ńnínmáná papíkí eríraní, ámáyo amípi wí Ƴwí urápírríraní, e yarínj t́nń gwiaumí minípaní. Aiwá aí o t́nń nawíní ńkumíxíní ḿnínpaní.” nítrí eanjaniginí.

¹²⁻¹³ Ayí rípí nání seararínjíní. Ámá Ƴisasoyá síyikí imónínjwaéne t́nń síní nawíní mimónígíáyo nioní sínjwí ńwínaxídirí xwíyá urípaxí rimónínjíní? Oweoí, ayo Goríxo sínjwí ńwínaxídirí xwíyá urípaxíriní. E nerí aí ámá Goríxomí dínj ńwíkwíróro nání seýíné t́nń nawíní imónígíáyo sínjwí ńwínaxídíro sípí yarínjagí ńwínírná xwíyá urífríxíní. Ámá sípí enjomi emí parímófríxíníní seararínjíní.

6

“Segí wíyo xwíríxí mumeapaní.” urínj náníníní.

¹ Segíyí wo xegí imónínj wo t́nń xwíyá imíxípísi nání nimónírná, aríge nerí “Ámá Goríxoyá imónígíáyí t́nń nítrírane píranínj oyeaimíxípoi.” ḿyaiwí ayo nímúrorí “Ámá Goríxoyá mimónígíáyí t́nń nítrírane píranínj oyeaimíxípoi.” níyaiwirí wígí opísí anj t́nj e nání warínjíní?

² Goríxoyá ámá imónínjwaéne Kiraiso níweapírná x́fo t́nń nawíní nene ámá Goríxoyá mimónígíáyo xwíríxí umeanfwápi nání síní níjfa mimónípa renjoi? Seyíné xwíríxí seáyí e imónínj apí umeapírná enagí nání “Xwíyá onímíá agwí ríná rínarínjwápa xwíríxí ḿmenípaxí imónínjwaéneríní.” riyaiwinarínjoi? Ananí xwíríxí menípaxí imónígíáyínéríní.

³ Anínají manj Goríxoyáyo ṕrfrí wiaíkígíáyo xwíríxí nene umeanfwápi nání síní níjfa mimónípa renjoi? Seyíné e epírfá enagí nání xwíyá xwíá t́yo rínarínjwáyo anjapaxí xwíríxí umeapaxíyínéríní.

⁴ Ayínání wíyíné xwíyá b́ t́gíáyíné nimóníroná pí nání ámá Ƴisasoyá síyikí imónígíáyínéyá sínjwíyo dání sípíá imónígíáyí wí píranínj oneaimíxípoi níní ayí t́nj e nání warígáriní?

⁵ Ayá seaimopaxí bî rîpî yarîñî oseaimîni. Jisasoyá siyikí imónîgíáyíné, segíyí wo wo tîni xwíyá tîñî nimónîríná segíyí dîñî tîñî wo xwíyá aráá nîwirî pírániñî wimíxíyíxaxí imónîño menîrani?

⁶ Séríxímeániñî imónîñî wo wómi xwírixí oumemînríná, ayí naní mimónîñî nerí aî Jisasomî dîñî mîwîkwíroarígíyí pírániñî oyeaimîxíyíyî ayí tîñî e nánî nîmeámî nurínáyí, ayí aga sípî imónîñîpî yarîni.

⁷ “Jisasomî pírániñî oxídaneyí.” yaiwiarígíyíné xwírixí nîmenîróná apimî dání rîxa rîpawíniñî meáararîñoi. Dîxí womî xwírixí mumé xe onikárînrî nerínáyí, “Ayí apání yarîñoi.” searîmîni. Xwírixí mumé amîpî xe íwí onîrápînrî nerínáyí, “Ayí apání yarîñoi.” searîmîni.

⁸ E nerí aî seyíné wí e mepa nero sípî ikárîniro íwí rápenîro yarîñoi. Séríxímeániñî imónîgíáo aî apî e wikárarîñoi.

⁹ Gorîxo áamá ríkîkîrîyo yarígíyí xe xóyá xwíoxíyo opáwíyíyînrî sîñwí mîwîniipa eníápî nánî seyíné sîni nîjía mimónîpa renîo? Seyíné xeníwîni nîmoro yapíniñî méwapínipanî. Áamá íwí nînrî rîpéanarígíyínrî, wígí ñwíápimî íá xîrarígíyínrî, oxí wo apíxí wí tîni íwí inarígíyínrî, oxí wo wó tîni “íwí oinaiyí.” wimónarígíyínrî, oxí wo wó tîni iyí onarígíyínrî,

¹⁰ íwí urápekîxearígíyínrî, amîpî wayáyo sîñwí íwí wînarígíyínrî, iniñîgí xwé nînrîo papíkí yarígíyínrî, ikayíwí umeararígíyínrî, majía nîwikárîmáná íwí uráparígíyínrî, áamá e yarígíyí wí Gorîxo gí xwíoxíyo xe oníwéapíyînrî wí sîñwí wîniñá menîni.

¹¹ Xámî wíyíné apî bî yagíyíné imónîñagí aî Áminá Jisási Kiraiso tîni kwíyí negí ápo Gorîxoyápi tîni egíupimî dání Gorîxo segí yagíápî rîxa igíániñî seaeámorî siyikwí mîniñíyíné imónîrîxînrî seaimîxîrî xwíyá mayí imónîgíáyíné imónîrîxînrî seaimîxîrî enínrîni.

“Áamá náomi dání pí pí neróná Gorîxomî seáyi e umepaxí imónîñîpîni époyí.” urîñî nánîrîni.

¹² Seyíné re nîyaiwiarîñagí aiwí “Pí pí ‘Oemîni.’ nîneaimónîríná ananî epaxenerîni.” nîyaiwiarîñagí aiwí apimî nîpimîni dání naní seaimîxíxaxí menîni. Amîpî nionî “Oemîni.” nînimónîríná apî ananî nepaxonî aiwí wí nánîni xe mîñî nîniga ounîrî sîñwí wînimíámanî.

¹³ Áamá íwí inarígíá wí íwí wiwanîñíyí yarígíápî nánî re oyaiwíyíyînrî, “Ananîrîni. Áamá nápi, ayí apî nánî menîrani?” oyaiwíyíyînrî ewayí ikaxí rîpî rarígíárîni, “Aiwá ayí agwú nánîrîni. Agwú ení ayí aiwá nánîrîni.” E rarígíápî nepa rîniñagí aiwí Gorîxo agwú tîni aiwápi tîni anípa imîxîniárîni. E nerí aî ámaéne íwí inaníwá nánî menîni. Ámináo wimónarîñîpîni yaníwá nánî imónîñwîni. Ámináo ení áamá nápi naní oimónîyíyînrî yarîñîrîni.

¹⁴ Gorîxo sa negí Áminá Jisaso owíápîniñîmeanîrî sîñî wimîxîniámanî. Nene ení wiápîniñîmeaníwá nánî xegí ení eánîñîpimî dání sîñî neaimîxîniá enagí nánî rarîñîni.

¹⁵ Seyíné Kiraisoyá siyikípi imónîgíáyíné enagí nánî xóyá nápimî dání seyíné bî bîniñî imónîgíápî nánî sîni majía rimónîño? Ayínánî nionî oyá nápimî dání bîniñî imónîñáonî nîyónimî nurî apíxí iyí ede dání warígíá wími nîkumîxînríná “Ayí ananîrîni.” rîyaiwiarîño? Oweot, wí e yaiwíxaxí menîni.

¹⁶ Áamá apíxí iyí ede dání warígíími kumîxîniñíyí gíyí gíyí, ayí xí tîni nawínî nimónîro ná ayí ná bîniñî imónîgíápî nánî seyíné sîni majía rimónîño? Bîkwíyo dání xwíyá rîpî “Ayaú nîkumîxînríná ná ayí ná bîniñî imónîgíárîni.” nîrînrî eánîñagí nánî seararîñîni.

¹⁷ E nerí aî áamá Ámináo tîni nawínî kumîxîniáyí o tîni nawínî nimónîróná kwíyí axípi tígíyí imónarígíárîni.

¹⁸ Áamá wí tîni íwí inanîgînrî wáyí nero éfí úfîrîxîni. Pí pí íwí áamá yarígíá wíniyí náomi bîarîwámîni nero aî apíxí tîni íwí inarígíápî xegí bî imónîni. Náomi íniñî dání nero nánî wiwanîñíyí xwírá ikîxenarígíárîni.

¹⁹⁻²⁰ Segí ná xîxegîni imónîgíápî, ayí kwíyí Gorîxoyápi nánî —Apî Gorîxo síxí seamímóaná seaainîñîpîrîni. Apî nánî segí wará anîñî imónîgíápî nánî seyíné sîni majía rimónîño? Gorîxo Jisaso neaiñîpimî dání rîxa bîniñî neaiñî enagí nánî rîxa xóyá imónîñwîni. Sîni sewanîñíyínéyá mimónîñoi. Ayínánî seyíné segí nápimî dání pí pí neróná Gorîxomî seáyi e umepaxí imónîñîpîni éfîrîxîni.

7

Ámá meánigíáyf nání uríjf nániríni.

¹ Seyíné payf nearo yarijf nigítapi nání áwanjf bi osearimíni. Oyi, ámá apíxf bi mímeapa nerínáyf, ayf nanjf yarijoi.

² E niseariri aí íwf xíxegínf ámá inarigíápimí dání feapá seainipaxf enagí nání oxí woxí woxí díxf apíxf mearí apíxf wíyí wíyí ení díxf oxí meánirí éiríxíni.

³ Apíxf wíyí “Gf oxo fá oníxiríni.” nísimónírná xíagwoxí ímí xe fá xírírixíni. Oxí woxí “Gf apíxímí fá oxírímíní.” nísimónírná xiepiyí ení “Xe fá oníxiríni.” yaiwíríxíni.

⁴ Xíagwoxí, ayf díxf nápi nání xiáwoxímaní. Díxf apíxí díxf nápi nání xíáíríní. Xiepiyí ení, ayf díxf nápi nání xíáíyímaní. Díxf oxo, ayf jixíyá nápi nání xiáworíní.

⁵ Ayínání wíyagwí wíyagwí “fá oxírínaiyí.” nírínírná arfá mé miní xíxe “Oyi.” rínísisíxíni. Sfá árínf Goríxomí xwíyfá rírímí wíani nání xíxe “Oweoi.” nírínírná, ayf ananíríní. E niseariri aí sfá “‘Oweoi.’ orínaiyí.” yaiwíípi ríxa nórimáná enáná ámí fá xírínísisíxíni. Ayf rípi nániríní. Woxí woxí “Ámá wí tñí íwf inanípi nání mñj minípa oemíní.” nísimónírní aí xíxeni apí emínirí nání enj míreáníjagí nání Seteno ámá wí tñí íwf iníri nání rírípeáwínigínirí “Ámí fá xírínísisíxíni.” seararíníni.

⁶ “Sfá árínf Goríxomí ríxíjf urípírí nání xíxe ‘Oweoi.’ nírínírná, ayf ananíríní.” seararínápi sekaxf e éfírixínirí míseararíníni. Níseaimónírná xe e éfírixínirí síjwí seararíníni.

⁷ “Ámá nńni nioní apíxf mímeapa enáoni yapi nimónírná, ayf ananíríní.” nimónaríní. E nerí aí Goríxo ámá o omí xíxegíníyo wá nńwianírí nńwírná wíyo meánipaxf oimónípoyínirí wíirí wíyo mímeánipaxf oimónípoyínirí wíirí enj enagí nání seararíníni.

⁸ Segí ámá síní mímeánigíáyf tñí apíxf aníyf tñí nání rípi osearimíní. Ayf mímeáníjaońi yapi síní aníj e nimónírná nanjf yarijoi.

⁹ E niseariri aí rípi ení osearimíní. “Ámá wí tñí íwf inaní nání mñj míneainípa oyaneýf.” níseaimónírní aí xíxeni apí yaníro nání enj míseaeainípa nerónáyf xe meánírixíni. “Nímeánípirí nání díjf sípí nńwia nurínáyf, nanjf menagí nání xe meánírixíni.” seararíníni.

¹⁰ Ríxa meánigíáyíné nání jwí ikaxf rípi —Apí nioníyápi maríáí, Ámínáo ríjípíní. Apí osearimíní. Apíxf meánigíáwá wígf oxowamí nńwárimí mupaní.

¹¹ E mepa nerí nńwárimí nurínáyf, ámí oxí mímeání kíkíá jweáírixíni. “Kíkíá onjweámíní.” mńwimónípa nerínáyf, ámí xíagwo tñí kumíxínírixíni. Xíagwowa ení wígf apíxíwamí emí mímopa éfírixíni.

¹² Ámá xamíjf wíníyíné xwíyfá rípi —Apí Ámínáo ríjípímaní. Nioníyápiríní. Apí ení osearimíní. Ámínáomí díjf wíkwíronjyf woxí apíxf díjf mńwíkwíronj wí rímeáníjána í síní “Ananí meáníjaońmí omeánímíní.” nńwimónírná xíagwoxí ímí emí mímopa éfírixíni.

¹³ Apíxf Ámínáomí díjf wíkwíronjíxi, oxí díjf mńwíkwíronj womí meáníjíxi enánáyf, o síní “Gf apíxf meánáí tñí aníj onjweámíní.” nńwimónírná omí nńwárimí mupa éfírixíni.

¹⁴ Ayf rípi nání raríníni. Oxí Ámínáomí díjf mńwíkwíronj wo aríge nerí Goríxoyá wo imónipaxíríní? Ayf xegí xiepi díjf wíkwíronj tñí nawíní nemerínjípímí dání Goríxomí díjf mńwíkwíroní ámá xíoyá wo imónipaxíríní. Apíxf díjf mńwíkwíronj wí ení xegí xíagwo, díjf wíkwíronj tñí nawíní nemerínjípímí dání ámá Goríxoyá wí imónipaxíríní. Apí mepa nero pńí nńwíárimímí nurónáyf, segí nńáíwí Goríxoyá wí mímóní oyá síjwíyo dání píaxírníj eánigíáyf imónípiríxíni. Nioní seararínápi xíxeni nerínáyf, oyá imónípirírníni.

¹⁵ E niseariri aí Goríxomí díjf mńwíkwíronj meánigíó “Gf apíxf Goríxomí díjf wíkwíronj rímí nńwárimí ounímí.” nńwimónírná xiepixi xe pńí nńwíárimí onunírí síjwí wínírixíni. Díjf mńwíkwíronj meánigíí “Gf oxí Goríxomí díjf wíkwíronj romí nńwárimí ounímí.” nńwimónírná xíagwoxí xe pńí nńwíárimí onunírí síjwí wínírixíni. Níseawárimí ugíáyíné síní áxenwarí inígíáyf yapi mímóníjoi. Goríxo nńwayíróńro jweáírixínirí nánípi ríxa wéyo fá neaumíríjene enagí nání raríníni.

¹⁶ Oxí díjf mńwíkwíronj womí xiepixi, jíxi díxf oxomí pńí nńwíárimí nerí o tñí nńjwearínná síjwepígf nńwírínjípímí dání wíerfkiemearfáraní? Mńwierfkiemeapa erfárfaní? Jíxi majfáraní. Apíxf díjf mńwíkwíronj wímí xíagwoxí, joxí ení í tñí nńjwearínná síjwepígf nńwírínjípímí dání wíerfkiemearfáraní? Mńwierfkiemeapa erfárfaní? Joxí ení majfáraní. Ayínání segí ámá Goríxomí díjf mńwíkwírogrfá meánigíáyo nńwárimí mupa éfírixínirí seararíníni.

“Segí imónírixínirí yanjf seadímíxíjípí imónírixíni.” uríjf nániríní.

¹⁷ Seyíné woxini woxini Áminá Gorixo ayí xixegíni apí apí e imóníírixini yanjí seadimixini, o ayí nioniyá áamá oimónípoiini wéyo fá seaumíráná imónííréini? axí apíni “Xe oimónimíni.” niyaiwiro imóníírixini. Gorixoyá siyikí nimónini amí gimi nweagá niyoni sekaxí axípi urimearínjini.

¹⁸ Segíyí wo Judayó enagi nání iyí símfí sfo wákwiníná Gorixo o áamá nioniyá oimónini wéyo fá numírínáyí, áamá o “Iyí símfí sfo wákwinínípi arige neri yo miyimínéini?” niyaiwipa éwinígini. Segíyí wo iyí símfí sfo mīwákwiníná Gorixo nioniyá oimónini wéyo fá numírínáyí, áamá o Judayí woníníjé oimónimínini iyí símfí sfo mīwákwinípa éwinígini.

¹⁹ Ayí rípi nánini. Iyí símfí sfo mīwákwiníná, mīwákwinípa neríná, Gorixoyá síjwíyo dání ná ayo mimónini. Oyá síjwíyo dání “Ná ayo imónini.” yai-wiarínípi, ayí sekaxí xfo rínípiimi xdarígípiini.

²⁰ Ayínání áamá woxini woxini, seyíné Gorixo áamá nioniyá oimónípoiini wéyo fá seaumíráná pí pí xixegíni imónígípi xe apíni nimóni nweáírixini.

²¹ Woxí Gorixo áamá nioniyá oimónini wéyo fá rumíráná áamá woyá xínáixíníjé nimónini omíní wíiarínjoxi nimónínáyí, ududí bī mirínípa neri “Nioni síní axí apíni nimóníná, ayí ananínini.” yaiwíríxini. E neri aí xínáixíníjé nimónini omíní wíiarínjoxi áamá áxenwarí minígíyíni imónípaxí enánáyí, ananí xínáixíníjé nimónini omíní wíiarínípi píni níwíaríni kikiá úríxini.

²² Xínáixíníjé nimónini omíní wíiarínjoxi, ayí rípi nání “Ududí bī mirínípani.” ríraríníni. Gíyí Áminá Gorixo áamá nioniyá oimónípoiini wéyo fá umíráná áamá wíyá xínáíwíníjé nimóni omíní wíiarígíyí enánáyí, ayí síní apí imóníjagá aí Gorixo ríxa gwí roayíroníyíni. Gíyí Ámináo áamá nioniyá oimónípoiini wéyo fá umíráná áxenwarí minígíyí enánáyí, ayí xfo wimónarínípi epíírá nání xegí xínáíwáníjé omíní wíiarígíyí imóníjagá nání “Ududí mirínípani.” seararíníni.

²³ Jisaso neaiínípiimi dání Ámináo bíníjé níseairi gwí searoayíroníjé enagi nání áamá wíyíyá xínáíwáníjé mimóni éírixini.

²⁴ Gí nírixímeáníjé imónígíyíni, Gorixo áamá nioniyá oimónípoiini wéyo fá seaumíráná pí pí xixegíni imónígípi o xegí síjwíyo dání apíni imóníírixini.

Áamá mīmeánígíyí nání uríní nánini.

²⁵ Seyíné áamá síní mīmeánígíyí nání payí neari yaríníjé nígípi nání Ámináo sekaxí bī mīníníjé aiwí nioní —Nioni Ámináo wá níníwianíni níjípimi dání xwíyá díníjé unjíríarípaxí imóníníjé seararíníjé. Nioni gí díníyo dání bī osearímíni.

²⁶ Xeaníní neaímeáníni yaríníjé ríxa neaímeaaríníjé enagi nání nioní díníjé re moaríníni, “Áamá agwí pí pí imónarígípa aníníjé axípi e imóníírixini. ‘E nerínáyí, ayí nanííni.’ nimónaríníni.” Nioni díníjé e moaríníni.

²⁷ Woxí ríxa apíxí mearíníjé enánáyí, “Ímí arige wárimíníréini?” niyaiwiri mepani. Woxí apíxí mīmearíníjé enánáyí, “Apíxí arige neri meámíníréini?” niyaiwiri mepani.

²⁸ E nísearíni aí woxí apíxí nímearíná ayí íwí bī miyaríníni. Apíáíxí ení oxí nímeáníírá ayí íwí bī miyaríníni. E neri aí xeaníníjé meánígíyí síní xwíá tíyo nweanáná wímeánípi seáimeaníníni seararíníni.

²⁹ Gí nírixímeáyíni, e nísearíníni rípiníjé seararíníni, “Jisaso weapíníyá nání ríxa arjwí ayo enagi nání áamá apíxí ríxa meagíyíni re nimóni éírixini. Apíxí mayowa áxenwarí minípa nero nání ‘Gorixo wimónarínípi oemíni.’ niyaiwiro yarígíwá yapí nimóni éírixini.

³⁰ Ámíxí yarígíyíni ámíxí miyarígíyí yapí nimóni éírixini. Díníjé nífá seainaríníni díníjé nífá mīwinaríníyí yapí nimóni éírixini. Ámípi bī nero tígíyíni ámípi mayíyí yapí nimóni éírixini.

³¹ Omíníjé neríná ámípi xwíá tíyo wenípiimi dání omíníjé yarígíyíni áamá apí nání wí ududí mīwinarígíyí yapí nimóni éírixini.” Ámípi agwí ríná xwíá rírímí eníyí imóníjépa aníníjé imóníná meníni. Xegí bī imóníná nání arjwí ayo enagi nání seararíníni.

³² “Ámípi ayá wí nání ududí mirínípa oépoi.” nínimónini nání seararíníni. Áamá apíxí mīmeagíyí Ámináo nioní yaríníjé nání yáyí owíníni nání o yáyí wínípaxí imóníníjé nání díníjé nímóa warígíaríníni.

³³ E neri aí áamá apíxí meagíyí “Gí apíxí yáyí owíníni nání arige emíníréini?” niyaiwiro apí nání díníjé nímóa nuro

³⁴ díníjé bī bíau fá xírarígíaríníni. Apíxí síní oxí mīmeánígíwá téní apíyáwá téní íwa wí wí re yaiwiaríníni, “Níni gí nápi téní díníjé téní siyikwí miníjé Ámináo gí áamá e oimónípoiini wimónaríníjé téní xixeni oimónimíni.” niyaiwiri o nání wíipaxí

imóninjápi nánini dínj moarinjirini. E nerí aí apíxí ríxa oxí meánigíwa wí wí axípi e yarinjmani. “Gí oxo yayí owininirí nání aríge emíniréini?” níyaiwirí xwíá tío dání imóninjápi nání dínj nímóa warinjirini.

³⁵ Nioní seararinjápi nanj oninirí mīseararinjini. Sewaninjyíné níxídríná nanj osealinirí seararinjini. Nioní áxenjwarí oseaiminirí mīrarinjini. Seyíné nanj imóninjápi nero amípi pí pí imóninjápi nání mīmíwíakí mīseainipa yaríná “Ámínáo wimónarinjápi oyaneyí.” níyaiwiro oépyoinirí nání seararinjini.

³⁶ Ámá go go “Apíyá nioní nání ríxíngí nuriyigími nípikwini mīwíkararinjini.” níyaiwirínáyí, íxwé nimónirí ríxa meapaxí imóninjagí síngwí winirí “Ímí ríxa omeámíni.” níyaiwirí mīngí ninirí nání “Kíkífá bí epaxonimani.” yaiwinirí nerínáyí, xe o xegí wimónarinjápi nerí ímí omeani. E neríná, ayí sípi bí mīyarínini. Ananirini.

³⁷ E nerí aí go go “Ná bíni apí oemíni.” ríninjápi nání dínj síxí ínirí feapá winipaxí imóninjápi xe mīngí onininirí mīmónipa erí xewanígo xegí dínjyo dání “Apíyá nioní nání ríxíngí nuriyigí kíkífá onjweani.” yaiwirí nerínáyí, ayí nanj yaríní.

³⁸ Ayínáni ámá apíxí xegí ríxíngí wuriyigími nímearíná, ayí nanj yaríní. Ámá apíxí xegí ríxíngí wuriyigími nímeapa neríná, ayí ení nanj nerí seáyí e imóninjápi yaríní.

³⁹ Apíxí wíyá oxo síní mīpé njewaná aninj re yaiwíwínigini, “Oyá apíxini rimóninjini?” yaiwíwínigini. E nerí aí xegí oxo ríxa níperínáyí, síní omí mīmeání “Go gomí omeánimíni?” níwimóniríná, ananí meáníwínigini. E nerí aí ámá sípíá imóninj wómí mīmeání Jisaso tñí ikáriníngíyí wómí meáníwínigini.

⁴⁰ Ámí nímeániríná, ananí enjagí aiwí nioní gí dínj ayí rípi nimónariní, “Í ámí mīmeání síní aninj apíxí aní njjwearínáyí, yayí oxí tñí njjwearíná winínfápmi seáyí e imóninjápi winínfáriní.” nimónariní. “Nioní ení Goríxoyá kwíyí tñjónirífani?” níyaiwirí seararinjini.

8

Nanjwí mimóní njwápi nání rídiyowá ininjápi nání urinj nánirini.

¹ Seyíné payí nearo nanjwí ámá wígí mimóní njwá imóninjápi nání rídiyowá yarígíápi nání yarinj níngíápi nání bí osearimíni. Ayí neparini. Seyíné ríwamínj nearo nírigíápa Jisasomí dínj wíkwíro njwáene nínenení ríxa níjía imóninjwáenerini. Ayí nepa imóninjagí aiwí rípi osearimíni. Ámá “Ríxa níjía imóninjáonirífani?” níwimóniríná, dínj apimí dání wárixá imónarígíariní. E nerí aí ámá wíyo dínj sípi níwirí arírá níwiríná apimí dání Jisasoyá siyikí imóninjwáene síkífí ámí bí eámíxinarínjwáriní.

² None go go “Amípi bí nání ríxa níjía imóninjáonirífani?” níyaiwinirínáyí, níjía Goríxo “Ámá níní e oimónípyoi.” wimónarinjápi tñí síní xíxeni wí mimóninjorini.

³ E nerí aí go go “Níjía imóninjáonirífani?” mīyaiwiní Goríxomí dínj síxí nuyirínáyí, Goríxo “Ámá o nioníyá imóninj worífani?” yaiwiní.

⁴ Ayínáni gíwí ámá wí wígí njwápi nání rídiyowá nemána ámí makeríá imíxaríná Jisasoyá imónígíáyíné bí nero narígíápi nání rípi osearimíni. Nene níjíariní. Xwíá tío mimóní njwápi obaxí enjagí aiwí bí nepaxínj imóninjápmi. Nípiní nepa njwá mīpimóninjápirini. Njwá nepa imóninjápi, ayí ná woní Goríxonirini.

⁵ Ámá wí re rarígíariní, “Njwá rípi anjnamí dánjpirini.” Wí “Xwíarimí dánjpirini.” rarígíariní. Njwá rarígíá apí bí “Nepa njwá imónini.” ríninjápirini. Bí “Kwíyí seáyí e imóninj tñjirini.” ríninjápirini. Apí apí obaxí ayá wí imóninjagí aiwí

⁶ nene nání njwá imóninjápi, ayí ná woní Goríxorini. O negí áporini. Amípi nání míkí ikíporini. Ámá xío nání imóninjwáene ayí onirini. Nene nání seáyí e imóninjápi ení “Pírini?” maríái, ayí ná woní Ámíná Jisási Kiraisorini. Omí dání Goríxo amípi níní imíxirí síngí nene imóninjápi neamíxirí enjorini.

⁷ E nerí aí ámá Jisasomí dínj wíkwíroarígíáyí níní níjía apí nimóniro “Negí njwá xídagwápi ná míkí mayí imóninjápirífani?” yaiwíarígíámani. Segíyí wí Jisasomí síní dínj mīwíkwíro neríná wígí njwápi íá níxíra níwagífaná yarígíáyí enjagí nání mimóní njwápi nání gíwí rídiyowá ininjápi níniróná “Ayí gíwí njwá imóninjápi nání rídiyowá éfápi ríá narínini?” níyaiwiro wígí dínj píwíninj imónígíápmi dání “Nípikwini mīyarínini.” níyaiwiro nání apimí dání piáxí níweánirí udunarínirini.

⁸ E nerí aiwí aiwá mīnīpa yarínjwápmi dánirani, narínjwápmi dánirani, Goríxo neamímīnarínjmani. Mīnīpa neríná oyá síngwíyo dání siyikwípiánéninj imónarínjwámani. Níniríná ení oyá síngwíyo dání seáyí e imónarínjwámani.

⁹ E nerí aí ámá Jisasomí dínj níwíkwírooró aí wígí dínj yófninj mimónígíáyí wíyíné ananí nípaxí imóninjápi narínjagíá níseanīro nání ayí ení nínímáná “Nípikwini mimóninjápi ríá éwini?” níyaiwirínjpmi dání óreamioapírixinirí dínj tñí nífírixini.

¹³ Ayinání nioní gíwí narinápimí dání gí nrixfímeá imónigfáyí óreámioapaxí enánáyí, ayí nóreámioaro uduninigínri nioní aga ná ríwíyo dání aiwí ámí gíwí bí nínmíamaní.

9

¹³ Ámá amípi aní rídiyowá yarígiwámí iními eníyo mearígíáwa aiwá nípíri nání iwámí wenípí mearígíapi nání seyíné níjía mimónípa reñoi? Ámá nanwí Goríxo nání nimeámí báná rídiyowá wíarígíáwa rídiyowá wíífapi bí nimearo narígíapi nání ení seyíné níjía mimónípa reñoi?

¹⁴ Axípi Áminá Jisaso sekaxí re riñirini, “Ámá xwiyá yáy seainipaxípi wáf nurimeariǵáwa apimi dání aiwá nípíri nání meáfrixini.”

¹⁵ Ámináo sekaxí e riñí aí nioni seýné tñi niñwearná wí mīsearápí neri agwí ení api bī nioni oniapópoyiniri payí neari mīseamónapariniñi. Ayí rípi nání searariniñi. Nioni aiwá nīsearápíri mīnī neri nēra unápi nání mīxí meakñinarinápí amá wo aiwá nīniapírñá nīsanjonwírariniginiri nání “Nioni xámí péimiginí.” nimónariní.

¹⁶ Arfá nípoyí. Nioni xwiyá yáy neainipaxípi wáf nīsearírñá Gorixo e éwīniginiri sekaxí nīrowárenapiní enagi nání e yariniápi nání nīwanijoní mīxí meakñinipaxí wí menini. Nioni Gorixo e éwīniginiri nīrowárenapinípi mēpa nerínáyí, sfá wí nioni majfá nórīpaxírini.

¹⁷ Gí dñí tñi “Wáf ourimemini.” nīnimóniri siñwiriýí, “Gorixo yáy nimopaxípi eminiri yariniñi.” rīpaxírini. Gí dñí tñi “Wáf ourimemini.” mīnimóní Gorixo sekaxí nīrowárenapiní enagi nání nerínáyí, arige niyáiwiri “O yáy nimopaxípi yariniñi.” rīmfini?

¹⁸ Ayínání pípmi dání nioni yáy nimopaxírini? Nioni amáyo xwiyá yáy neainipaxípi wáf nurírñá apimi dání urápi paxí imóninípi murápi pa neriñyo dání yáy nimopaxí imóninípi yariniñi.

“Ámá pí pí imónigfápa nioni eni imónarinjáriñi.” uriní nánirini.

¹⁹ Nioni nepa amá womi xínáininiñi nimóniri omñí wīariniáoní menagi aí amá ayá wí Jisasomí oxídfópoyiniri nání nioni gí dñíyo dání amá niyáya xínáininiñi nimóniri omñí wīariniáoní imóninini.

²⁰ Nioni gí Judayí tñi niñwearná Jisasomí dñí owíkwírópoyiniri ayfiniñi nimóniri yariniáriñi. Nwí ikaxí rininiápmi nīwá mīxenwírarininiáoní aiwí gí Judayí apimi nīwá xēnwírarinigfáyí tñi nawini niñwearná, “Nioni arige yaríná ayí Jisasomí dñí wíkwírópíraoi.” niyáiwiri nání nioni eni apimi nīwá xēnwírarininiáoní imónarinjáriñi.

²¹ Gí Judayí tñi niñwearná ayfiniñi nimóniri aiwí amá Gorixoyá nīwí ikaxí rininiápmi nīwá mīxenwírarinigfáyí tñi nawini niñwearná, ayí Jisasomí dñí wíkwírófrixiniri nioni eni nīwá mīxenwírarininiáoní imónarinjáriñi. Nioni nīwí ikaxí rininiápmi mīxídf neri marfái, Kiraiso rinipimi xídariniáoní enagi nání rarinini.

²² Nioni amá ení samini wēgfáyí tñi nawini niñwearná ayí Jisasomí dñí wíkwírópíri nání nioni eni ení samini nīwenjoni nimóniri urēwapiyariniáriñi. Ámá nñi wíyo erfkiemeáimiginiri ayí pí pí imónigfápa nioni eni axípi e imónarinjáriñi.

²³ Nioni api nīpini yariniápi, ayí rípi nání yariniáriñi. Xwiyá yáy neainipaxí imóninípi uráná arfá nípíri nání yariniáriñi. Xwiyá api amáyo naní wīmīxarinipimi nioni eni onímeaniri e yariniáriñi.

“Gorixo yáy neaimoníwīniginiri Jisasomí píranini ouxídaneyí.” uriní nánirini.

²⁴ Ámá yamīyamúrónigí inarigfáyí nñi aníni nero aí ná woni, mūróo xfo dñí niyáiwiri niyiri mearinípi nání seýné nīfá mimónipa reñoi? Ayínání seýné eni Jisasomí nīxídfiróná yamīyamúrónigí nero xámí rémoarigfápánini éfrixini.

²⁵ Ámá re yaiwiarigfáyí, “Níá xixegíni yaníro nání awí eánarigé nání nuri wíniyo mūrómiginí.” yaiwiarigfáyí wīwaniniýí ení sixí imīxinaníro nání pí pí mñí wīnariniápi arfá níkeamoro ení sixí eámīxinarigfáriní. E yarigfáyí urí imīxinipaxí imóninípi bī meaaníro nání yariniagfá aí nene urí imīxinipaxí mimóninípi meaanírane nání yariniwini.

²⁶ Ayínání nioni Jisasomí nīxídfirñá yamīyamúrónigininiñi nini irfñí xixeni wariniáriñi. Wé neánirñá xarixarí neri meá píranini sopini nori nīrómáná xixeni eaariniáonirini.

²⁷ Nīwanijoní ení sixí oímīxinimīniri nání náoní iwaniniñi eániri pí pí nioni mñí nīnariniápi arfá oíkeamómīniri nání iwaniniñi eániri yariniáriñi. Ayí rípi nání e yariniáriñi. Nioni amá wíyo wáf re nuriméísáná, “Kiraísomí nīxídfiróná yamīyamúrónigininiñi nīnīro xídfrixini.” nuriméísáná enáná Gorixo “Ayí tñi yaminiýí mimóniniñi.” nīniginini e yariniáriñi.

10

“Sipi Judayenyá neárfawéyí yagfápa mēpa éwanigini.” uriní nánirini.

¹ Gí nīrixímeáyíné, negí neárfawéyí yagfápi nání dñí mopíri nání bī osearimini. Ayí nñi Moseso Isipíyí aníyo dání nīwīrimeámí nuríñá agwí Gorixo nīpemeámí úwīniginiri tñipimi símanwíyónini inimi niñweámáná nūmí wāgfáriní. Nñi eni ipi Ragí riníoyi rinífwá nīxeróná mīdmídaní eadikiowárininiáná áwīnīmí nīxéa ugíawixini.

² N̄n̄i agw̄pimi s̄iman̄w̄yón̄iñ n̄iñweaxa uro ip̄iw̄ami xero neróná Moseso t̄n̄i naw̄ini an̄i nikár̄niro n̄era uḡfawix̄ini.

³ Aiwá maȳ e nemeróná aiwá maná r̄in̄iñ Gor̄ixoyá kw̄iȳfo d̄ani imón̄iñp̄i aȳ n̄n̄i n̄iga waḡfár̄ini.

⁴ Iniñḡ maȳ e nemeróná Gor̄ixoyá kw̄iȳfo d̄ani s̄im̄iñ mean̄ú aȳ n̄n̄i naḡfár̄ini. S̄iñá iniñḡ s̄im̄iñ meago —O win̄iȳ úf̄am̄i núm̄i emeagor̄ini. O, aȳ Kiraiso n̄ani rariñ̄ini.

⁵ E ner̄iñ aiw̄i aȳ nápi yariḡf̄api n̄ani Gor̄ixo wik̄i n̄iwón̄ir̄i ámá d̄iñ̄i mean̄e d̄ani am̄i am̄i op̄epoyin̄ir̄i niwik̄ara waḡfár̄ini.

⁶ Aȳ am̄ip̄i ap̄i ap̄i n̄era nuróná peḡf̄apimi d̄ani nene n̄ani s̄iñwep̄iḡ neain̄ini. Aȳ sip̄i imón̄iñp̄i n̄ani m̄iñ̄i inaḡf̄apa nene en̄i ax̄ip̄i m̄iñ̄i min̄ipa éwan̄iḡin̄ir̄i s̄iñwep̄iḡ neain̄ini.

⁷ Aȳ w̄i wiḡi ñw̄f̄apimi n̄ix̄f̄diróná B̄ikw̄iȳfo d̄ani re n̄ir̄in̄ir̄i eán̄iñp̄i t̄ni x̄ixen̄i re eḡfawix̄ini. “Ámaȳ aiwá n̄iro iniñḡ n̄iro ep̄ir̄i n̄ani n̄iñweaḡfasaná r̄ik̄ik̄ir̄f̄o inan̄iro n̄ani wiáp̄in̄imeaḡfawix̄ini.” n̄ir̄in̄ir̄i eán̄iñp̄i t̄ni x̄ixen̄i e eḡfawix̄ini. Nene aȳ yaḡf̄apa nerane mimón̄i ñw̄f̄a imón̄iñȳfo w̄i m̄ix̄f̄d̄ipa éwan̄iḡini.

⁸ Aȳ w̄i f̄w̄i iniḡf̄apa —f̄w̄i e iniḡf̄ap̄i n̄ani Gor̄ixo p̄ir̄i umamópoyin̄ir̄i uráná ámá x̄om̄i p̄ir̄an̄iñ x̄f̄dariḡf̄aȳf̄ s̄f̄a ax̄iyim̄i ámá f̄w̄i inariḡf̄ayo, n̄n̄i 23,000 imón̄iḡf̄ayo p̄ip̄ikim̄i emeḡf̄ap̄i n̄ani rariñ̄ini. f̄w̄i aȳ e inaḡf̄apa nene en̄i ax̄ip̄i e min̄ipa éwan̄iḡini.

⁹ Aȳ w̄i Áminá Gor̄ixo nepa en̄i eán̄iñor̄fan̄ir̄i iwam̄f̄o w̄iwap̄iyaḡf̄apa —E w̄iwap̄iyáná oyá d̄iñ̄i t̄n̄i ámá ayo weax̄f̄a sid̄iñ̄i óaḡi n̄ani peḡf̄in̄a n̄ani rariñ̄ini. E iwam̄f̄o w̄iwap̄iyaḡf̄apa nene en̄i m̄iw̄iwap̄iyipa éwan̄iḡini.

¹⁰ Aȳ w̄i Gor̄ixom̄i an̄iñum̄i wir̄inaḡf̄apa —An̄iñum̄i e wir̄ináná an̄inaj̄i ámáyo x̄wir̄f̄a wik̄ixear̄iño p̄ik̄iñp̄i n̄ani rariñ̄ini. Gor̄ixom̄i an̄iñum̄i wir̄inaḡf̄apa nene en̄i ax̄ip̄i e m̄epa éwan̄iḡini.

¹¹ Ap̄i ap̄i e n̄iwímeáa un̄ip̄i wiḡi win̄iȳf̄i éf̄i oweaȳimeán̄ipoyin̄ir̄i s̄iñwep̄iḡin̄iñ̄i wir̄i nene agw̄i riná s̄f̄a yopar̄iȳi r̄ixa nimón̄f̄in̄a ñwean̄waéne ik̄wair̄ir̄i neain̄f̄a n̄ani B̄ikw̄iȳfo ñwir̄ar̄in̄iñp̄ir̄ini.

¹² Aȳin̄ani “Gor̄ixom̄i p̄ir̄an̄iñ x̄f̄dar̄iñ̄aon̄i aȳ yaḡf̄apa w̄i epaxon̄imani.” yaiwinar̄iñ̄i goxi goxi, j̄iwan̄iñox̄i ax̄ip̄i ner̄i an̄in̄im̄iḡin̄ir̄i p̄ir̄an̄iñ̄i men̄f̄ir̄ix̄ini.

¹³ “En̄i eán̄iḡf̄aȳir̄fan̄ir̄i ámáyo iwam̄f̄o w̄iwap̄iyariḡf̄ap̄i ax̄ip̄i m̄ineáimeá xeḡi b̄i imón̄iñp̄i neaimeaḡar̄ini.” m̄iyaiwipani. Gor̄ixo —O ámá d̄iñ̄i wik̄iwar̄in̄ipax̄i imón̄iñor̄ini. O iwam̄f̄o ámá seáiwap̄iyáná seȳné x̄wámam̄i m̄wipax̄i imón̄iñp̄i xe oseáiwap̄iyipoyin̄ir̄i w̄i s̄iñw̄f̄ seaniñf̄a men̄ini. Ámá w̄i xe iwam̄f̄o oseáiwap̄iyipoyin̄ir̄i s̄iñw̄f̄ n̄iseaniñf̄a seȳné xop̄ir̄ar̄i wip̄ir̄f̄a n̄ani en̄i x̄wámam̄i wipax̄iȳf̄né seaim̄ix̄iyin̄f̄ar̄ini.

R̄id̄iyowá mimón̄i ñw̄f̄ap̄i n̄ani in̄iñ̄iñ̄i n̄ani ur̄iñ̄iñ̄i n̄an̄ir̄ini.

¹⁴ Ḡf̄ n̄ir̄ix̄imeáȳf̄né, Gor̄ixo neḡf̄ neár̄fawéyo nan̄i wiaḡi aiw̄i obax̄f̄ ayá w̄i wiḡi sip̄i ner̄iñȳfo d̄ani x̄wir̄f̄a ik̄ixenaḡf̄a en̄aḡi n̄ani nene d̄iñ̄i n̄imorane mimón̄i ñw̄f̄ap̄i w̄i m̄ix̄ir̄ipa nerane ap̄i t̄ñ̄i e d̄ani éf̄n̄iñ̄i owaneȳi.

¹⁵ D̄iñ̄i t̄ḡf̄aȳf̄né, nioni d̄iñ̄i t̄ḡf̄aȳo urar̄iñ̄apa ax̄ip̄i n̄isear̄im̄in̄ir̄i yar̄iñ̄ap̄i n̄ani sewan̄iñȳf̄né d̄iñ̄i n̄iyaik̄iroro “S̄ip̄ir̄fan̄i? Nan̄f̄r̄fan̄i?” yaiw̄ipoyi.

¹⁶ Kap̄ix̄f̄ iniñḡ wain̄f̄ in̄iñ̄iñ̄i —Ap̄i Áminá Kiraiso nene n̄ani n̄ineapeir̄in̄a raḡi pun̄ip̄i n̄ani d̄iñ̄i neain̄in̄f̄a n̄ani imón̄iñp̄ir̄ini. Nene n̄in̄iranéná Gor̄ixom̄i yaȳf̄ wiar̄iñw̄ap̄ir̄ini. Iniñḡ ap̄i n̄in̄iranéná o t̄n̄i m̄im̄iñ̄iñ̄iñ̄i yar̄iñw̄ar̄ani? Aiwá o n̄ineapeir̄in̄a x̄fo náo r̄in̄iñ̄i win̄iñ̄iñ̄i —Ap̄i n̄ani d̄iñ̄i neain̄in̄f̄a n̄ani n̄ikw̄ir̄ir̄i nar̄iñw̄ap̄ir̄ini. Aiwá ap̄i n̄in̄iranéná en̄i o t̄n̄i naw̄ini m̄im̄iñ̄iñ̄iñ̄i yar̄iñw̄ar̄ani?

¹⁷ Aiwá n̄ikw̄ir̄ir̄i nar̄iñw̄á ap̄i ná b̄in̄i en̄aḡi n̄ani nene ámá obaxene imón̄iñagw̄i aiw̄i ná bim̄i d̄an̄in̄i n̄ikw̄ir̄ir̄i nar̄iñw̄áyo d̄ani siyik̄i ná b̄in̄i mimón̄iñ̄iñ̄iñ̄i reñw̄in̄i?

¹⁸ Ḡf̄ Is̄irer̄iȳf̄ yariḡf̄ap̄i n̄ani en̄i d̄iñ̄i mópoyi. R̄id̄iyowá éf̄ap̄i nariḡf̄aȳf̄ Gor̄ixo, e ir̄af̄ on̄iño t̄n̄i m̄iñ̄inariḡf̄ar̄ini.

¹⁹ Nioni sear̄im̄in̄ir̄i yar̄iñ̄ap̄i seȳné r̄ixa d̄iñ̄i rim̄on̄i? “R̄id̄iyowá ámá Gor̄ixom̄i m̄ix̄f̄dariḡf̄aȳf̄ wiḡi mimón̄i ñw̄f̄ap̄i n̄ani yariḡf̄ap̄i, aȳ nepax̄iñ̄i imón̄iñp̄i n̄ani r̄fa near̄ar̄ini?” r̄iyaiwiar̄iñ̄i? “Wiḡi ñw̄f̄a imón̄iñp̄i en̄i, aȳ nepax̄iñ̄i imón̄iñp̄i n̄ani r̄fa near̄ar̄ini?” r̄iyaiwiar̄iñ̄i?

²⁰ Oweoi, w̄i e sear̄im̄in̄ir̄i m̄iyariñ̄ini. Rip̄i oyaiw̄ipoyin̄ir̄i searar̄iñ̄ini, “Ámá Gor̄ixom̄i m̄ix̄f̄dariḡf̄aȳf̄ wiḡi r̄id̄iyowá yariḡf̄ap̄i Gor̄ixo n̄ani r̄id̄iyowá mé wiḡi mimón̄i ñw̄f̄a kw̄iȳf̄ sip̄i t̄ñ̄iñ̄iñ̄i n̄ani r̄id̄iyowá yariḡf̄ar̄ini?” oyaiw̄ipoyin̄ir̄i searar̄iñ̄ini. Seȳné wiḡi r̄id̄iyowá éf̄ap̄i n̄in̄ir̄óná kw̄iȳf̄ ap̄i t̄n̄i naw̄ini m̄iñ̄iñ̄iñ̄iñ̄iñ̄iñ̄i searar̄iñ̄ini.

²¹ W̄i re m̄iyaiwin̄ipa éf̄ir̄ix̄ini, “Nene anani kap̄ix̄f̄ Ámináo neaiñ̄iñ̄iñ̄iñ̄iñ̄iñ̄i n̄ani d̄iñ̄i moan̄f̄wá n̄an̄iwá n̄irane mimón̄i kw̄iȳf̄ n̄an̄iwá n̄irane epaxener̄ini. Nene anani

aiwá Ámináo nánipí nīrane mimóní kwíyíyí nání rídiyowá éfápi nīrane epaxeneríní.” mīyaiwinípa éfrixíní.

²² “Rídiyowá mimóní ŋwá nánipí nariŋwápimi dání Áminá Gorixo wíkwí díní neaiwiní nání sémirírí wíwanígini.” ríseaimónariní? “Ení eáníŋí nene eáníŋwápi xíoyápi mīseáyí e imóníŋagi nání pírí neamamopaxenemaní.” rīyaiwinarínjoi?

“Gorixomi yayí umepaxí imóníŋápi ní ewanígini.” uríní nániríní.

²³ Wíyíné re rarígápi, “Pí pí ‘Oyaneyí.’ nīneaimónírná nene ananí epaxéríní.” rarígápi nepa nīríro aiwí apí bí nerínípi dání píráníŋí imíxinarígámání. Gorixomi díní wíkwíroŋwaéne “Pí pí ‘Oyaneyí.’ nīneaimónírná ananí epaxeneríní.” yaiwinarínwápi nepa imóníŋagi aiwí apí bí nerínípi dání síkíkí omíxinarínwámání.

²⁴ Segíyí wo “Naní nīwanínjoni nímeaní nání aríge emíniréini?” mīyaiwipa erí “Naní áamá tíyo ení wímeaní nání aríge emíniréini?” yaiwiri éwínigini.

²⁵ Pí pí gíwí áamá wí makeríá imíxarígíe dání bí yarígápi seyíné ananí bí nero níniróná ayá sówí searonígini “Mimóní ŋwápi nání rídiyowá éfápiraní? Rídiyowá mepa éfápiraní?” yaríní múnípa éfrixíní.

²⁶ Bíkwíyo dání “Xwá rírírání, amípi xwá tíyo enípiraní, níní Ámináo ayá imóníni.” níniríní eáníŋagi nání “Pí pí gíwí enípi ananí nīpaxeneríní.” seararíní.

²⁷ Áamá Jisasomi díní mīwíkwíroŋí wo “Aiwá bí onaneyí.” searepearáná seyíné “Ananí Owaneyí.” nīseaimónírná, sa nuro ayá sówí searonígini pí pí aiwá seaiapípi nání “Wígí mimóní ŋwápi nání rídiyowá éfápiraní? Mepa éfápiraní?” mīyaiwipa nero ananí nífrixíní.

²⁸ E nerí aí áamá wo áwaní re nīsearíníáyí, “Gíwí rípi ŋwá imóníŋápi nání rídiyowá inípiíní.” nīsearíníáyí, áwaní searí nání díní nímoro o seyíné narínjaga nīsearíní “Gíwí apí Jisasomi díní wíkwíroarígíá tíyí múnípaxí imóníŋápi pí nání ríá narínjoi?” nīyaiwiri ayá sówí uronígini múnípa éfrixíní.

²⁹ Seyíné níniróná “Nípikwini mīyarínjwini.” nīyaiwiro ayá sówí searonígini mīraríní. Áwaní searí “Ayí nípikwini mīyarínjoi.” nīseaiawiri ayá sówí uronígini raríní. E seararínjagi nání áamá wo níwíápiínímeaní re nínirínjoi, “Nene ananí nepaxí imóníŋápi pí nání áamá wí ayá sówí uropaxí imóníŋápi dání ámi mepaxí imóníŋwini?” osearímíni.

³⁰ Nioní gíwí apí nínirí Gorixomi yayí níwirínáyí, gíwí nioní yayí wíápi nání míkí píyo dání pairírí nípaxí imóníni?” Áamá wo e níniríní aí

³¹ rípi osearímíni, “Seyíné gíwí nínirónáraní, inígí nínirónáraní, pí pí nerónáraní, áamá wí sínjwí nīsearínóná ‘Gorixomi díní níwíkwíro nání ríá yarínjoi?’ oseaiawípoiíní omí seáyí e umfeyoapaxí imóníŋápi éfrixíní.” osearímíni.

³² Judayírání, Gírikíyírání, áamá Gorixoyá siyíkí imónígíáyírání, ayí omí síní xídípaxí enánáyí, nene oyá sínjwíyo dání ananí epaxí aí ayo óréámioapaxí imóníŋápi mepa éwanígini.

³³ Nioní yarínjapa seyíné ení axípi éfrixíní. Nioní pí pí neríní níwanínjoni náníni ayá téní mimení “Áamá obaxíyo Gorixo yeáyí uyimíxemeaní nání omí díní owíkwírópoiíní aríge nerí ayo ayá téní umemíráfání?” nīyaiwiri ayí yayí wínípaxí imóníŋápi yarínjání.

11

¹ Nioní Kiraiso yagípi ikaníní wiarínjapa seyíné ení nioní ikaníní nífrixíní.

“Apíxiwa mīŋíyo wí páníírixíní.” uríní nániríní.

² Seyíné nioní nání íníná díní aríá mīkeamó Jisasomi xídarínjwaéne yarínjwápi nání nioní seaiékwíkwíyínjapi xaiwí íá níxíríro yarínjaga nání yayí bí oseaimíni.

³ Seyíné seaiékwíkwíyínjapi xaiwí íá níxíríro aí “Rípi nání ení níjáe omíónípoi.” nímónariní. Kiraiso áamá oxí níyoní seáyí e wimóníri oxowa xiepíwami seáyí e wimóníro Gorixo Kiraisomi seáyí e wimóníri ení.

⁴ Ayínání oxí go go Gorixomi ríxíní nurírínáraní, oyá xwíyápi wíá nurókiamorínáraní, wí mīŋíyo nípákinímáná e nerínáyí, o xegí seáyí e wimóníjomi —O ayí Kiraisoríní. Omí ayá wimoaríní.

⁵ E nerí aí apíxí gí gí mīŋíyo wí mídíkinípa nemáná Gorixomi ríxíní nurírínáraní, oyá xwíyápi wíá nurókiamorínáraní, í xegí seáyí e wimóníjomi —O ayí xegí xiagworíní. Omí í ayá wimoaríní. Apíxí e yarígíwa re imónígíwa téní xíxeni imóníjoi. Íwami gwí níyiríná ayá xwé owíníní díá níní róáná mīŋí wáí nero nání ayá winarínjwa téní xíxeni imóníŋaga nání raríní.

⁶ Apíxí gíyí “Mīŋíyo wí mīpákinípa oemíni.” níwimónírnáyí, wígí díá níní ení róníírixíní. E nīsearírí aí apíxí díá níní róánáyí mīŋí wáí nímóníri nání ayá

nɪwɪnɪrɪnárani, úrapí róánáyí wiwiá fá nɪweri nání ayá nɪwɪnɪrɪnárani, mɪŋɣo wí pákínfɪxɪnɪ.

⁷ Ayí rɪpɪ nání rariŋɪnɪ. Gorixo áamá oxí iwamfó nimɪxɪrɪ nɪtɪrɪná seáyí e xewanɪŋónɪŋfɪ imónɪŋɪpa wimɪxɪŋfɪ enagɪ nání oxíyí Gorixo xó imónɪŋɪpɪ sɪwánɪŋfɪ nɪwɪnɪrɪ nání omɪ rɪxɪŋfɪ nurɪrɪnárani, oyá xwíyáfɪ wíá nurókiamorɪnárani, amɪpí wí mɪŋɣo mɪpánɪpa éfɪxɪnɪ. E nerɪ aí apɪxíyí wígí fwiagwíyí imónɪgɪfɪpɪ sɪwánɪŋfɪ nɪwɪnɪrɪ nání ayí Gorixomɪ rɪxɪŋfɪ nurɪrɪnárani, oyá xwíyáfɪ wíá nurókiamorɪnárani, amɪpí wí mɪŋɣo pánfɪrɪxɪnɪ.

⁸ Ayí rɪpɪ nánɪrɪnɪ. Eníná Gorixo áamá oxí nimɪxɪrɪná apɪxímɪ dání bɪ nɪyori imɪxɪŋfɪmanɪ. Apɪxí nimɪxɪrɪná oxomɪ dání bɪ nɪyori imɪxɪŋfɪrɪnɪ.

⁹ Apɪxímɪ oxo arɪrá wɪwɪnɪgɪnɪrɪ imɪxɪŋfɪmanɪ. Oweoɪ, apɪxí oxomɪ arɪrá wɪwɪnɪgɪnɪrɪ imɪxɪŋfɪrɪnɪ.

¹⁰ Ayɪnání “Oxíyí apɪxíyó seáyí e ríá wimónɪŋo?” yaiwípɪrɪ nání imónɪŋɪpɪ wí apɪxíwa mɪŋɣo pánfɪrɪxɪnɪ. Íwa pí pí yarígɪfɪpɪ anɪnájí sɪŋwí wɪnaxɪdarígá enagɪ nání rariŋɪnɪ.

¹¹ E seararɪŋagɪ aiwí oxí Ámínáo tɪnɪ nawɪnɪ níkárɪnɪrɪná “Nionɪ apɪxí mayonɪ nerɪ aí sopɪŋfɪ nonɪrɪ yarɪŋáonɪrɪnɪ.” rɪpaxí menɪnɪ. Apɪxí enɪ Ámínáo tɪnɪ nawɪnɪ níkárɪnɪrɪná “Oxí mayínɪ nerɪ aí sopɪŋfɪ nonɪrɪ yarɪŋáínɪrɪnɪ.” rɪpaxí menɪnɪ.

¹² Neparɪnɪ. Gorixo apɪxí iwamfó nimɪxɪrɪná ayí oxíyó dání nɪyori imɪxɪŋfɪrɪnɪ. E nerɪ aí rɪpɪ enɪ neparɪnɪ. Oxí nɪnɪ apɪxíwa xɪrarígáɪrɪnɪ. E nerɪ aí apɪxɪrɪnɪ, oxɪrɪnɪ, píranɪ, amɪpí nɪpɪnɪ míkí ikɪŋo, ayí Gorixorɪnɪ.

¹³ Sewanɪŋfɪyɪné xwíyá nionɪ seararɪŋá rɪpɪ nání dɪŋfɪ nɪyaikɪroro “Sɪpírɪfani? Nanɪrɪfani?” yaiwípoyɪ. Apɪxíwa amɪpí bɪ mɪŋɣo mɪpákínɪpa nemáná Gorixomɪ rɪxɪŋfɪ nurɪrɪnáyí, “Ananɪ yarɪŋoɪ.” rɪseaimónarɪnɪ? “Ananɪ mɪyarɪŋoɪ.” rɪseaimónarɪnɪ?

¹⁴ Ámaéne negí imónɪŋwápimɪ dání sɪwá rénɪŋfɪ neainarɪŋɪrɪnɪ. Áamá oxí dɪá sepiá xɪrá enjáná ayí ayá winɪpaxí imónɪnɪ.

¹⁵ E nerɪ aí apɪxí dɪá sepiá enjáná ayí dɪŋfɪ nífá winɪpaxí enɪ. Negí imónɪŋwápimɪ dání sɪwá éŋɪŋfɪ neainarɪŋɪrɪnɪ. Pí nání marɪfáɪ, Gorixo apɪxíwa rɪtɪ infɪrɪxɪnɪrɪ dɪá sepiá winɪŋfɪ enagɪ nání sepiá enjánáyí “Dɪŋfɪ nífá winɪpaxí enɪ.” seararɪŋɪnɪ.

¹⁶ Áamá wí “Xwíyá Poro rariŋfɪ rɪpɪ nání xɪxewíámí ouraneyɪ.” nɪwimónɪrɪná rɪpɪ urɪmɪfɪnɪ. “None ámɪ xegí bɪ yarɪŋwámanɪ. Sɪyíkí Jisasoyá imónɪgɪfá amɪ amɪ ŋweagɪfáyí enɪ xegí bɪ xɪdarígámanɪ. Ayí nionɪ rɪfápinɪ yarígáɪrɪnɪ.” urɪmɪfɪnɪ.

“Aiwá Ámínáo nání dɪŋfɪ oneainɪrɪnɪ imɪxarɪŋwápɪ úrapí mɪnɪmepanɪ.” urɪŋfɪ nánɪrɪnɪ.

¹⁷ Seyɪné Gorixomɪ yayí wianɪro nání awí neánɪróná nanɪfɪ mimónfɪ sɪpípɪnɪ nimónɪrɪ yarígá enagɪ nání ámɪ sekaxí rɪpɪ nɪrɪrɪná segí yarígáɪpɪ nání weyí nɪmearɪrɪ searɪmɪméɪnɪ.

¹⁸ Xámɪ rɪpɪ searɪmɪfɪnɪ. Nionɪ áamá wí re rariŋagá arɪá winárɪnɪ, “Jisasoyá sɪyíkí imónɪgɪfá Koriniyó ŋweagɪfáyí Gorixomɪ yayí umeanɪro nání awí neánɪróná nawɪnɪ mimónfɪ yanɪfɪ epayónarígáɪrɪnɪ.” rariŋagá arɪá nɪwɪrɪ “Bɪ nepa e ríá yarɪŋoɪ?” yai-wiarɪŋárɪnɪ.

¹⁹ Ayí neparɪnɪ. “Seyɪné dɪŋfɪ ná bɪnɪ nɪmoro axɪpɪnɪ mimónɪgɪfáyínérɪnɪ.” nimónarɪnɪ. Seyɪné re yaiwinɪpɪrɪ nání “Negíyí wiene Jisasomɪ xɪxenɪ nɪxɪdɪrane mɪmɪwíároarɪŋwaéne, ayí anerɪanɪ?” yaiwinɪpɪrɪ nání xɪxegɪnɪ yanɪfɪ nepayónɪro yarɪŋoɪ.

²⁰ Ayɪnání seyɪné awí neánɪróná “Aiwá Ámínáo nání ‘Dɪŋfɪ oseainɪrɪnɪ nɪfɪrɪxɪnɪ.’ nearɪŋɪpɪ narɪŋwɪnɪ.” nɪyaiwiro aiwí nepa mɪnarɪŋoɪ.

²¹ Ayí rɪpɪ nánɪrɪnɪ. Awí neánɪro aiwá nɪnɪróná nɪyɪnéɪnɪ sɪnɪ mé aiwá xɪxegɪnɪ ríá yeaárɪfɪpɪ anɪŋnɪ nɪyoaro xɪxegɪnɪ nɪnɪro nání wiyɪné agwɪnɪ ŋweanjáná wiyɪné inígí wainɪfɪ xwapɪ nɪnɪmáná papɪkí yarígáɪrɪnɪ.

²² Pí nání e yarígáɪrɪnɪ? Aiwá nɪro inígí nɪro epírɪfá nání segí anɪfɪ menɪrɪanɪ? Jisasoyá sɪyíkí seyɪné imónɪgɪfápinɪ peayí owiananeyɪnɪrɪ e yarígáɪrɪnɪ? Sérɪxɪmeá aiwá nání dɪwífɪ ikeamónarígáyo ayá owimoaneyɪnɪrɪ e yarígáɪrɪnɪ? “Poro weyí neamearɪpaxí imónɪŋɪpɪ yarɪŋwɪnɪ.” rɪseaimónarɪnɪ? Oweoɪ, apɪ néra warɪŋagá nání wí weyí seamearɪmɪfámanɪ.

Aiwá Ámínáo xó nání dɪŋfɪ winɪwɪnɪgɪnɪrɪ imɪxɪŋfɪpɪ nání urɪŋfɪ nánɪrɪnɪ.

²³ Xwíyá nionɪ eníná searéwapɪyɪnápɪ gí dɪŋfɪyó dání mɪsearéwapɪyɪnárɪnɪ. Ámínáo nɪréwapɪyɪŋfɪyó dání searéwapɪyɪnápɪ, ayí rɪpɪrɪnɪ. Sɪfá Ámíná Jisaso nání Judaso pásá uméfɪyímɪ Ámínáo aiwá bɪ nɪmearɪ

²⁴ aiwá apí nání Gorixomí yayí n̄wimáná n̄kwíriri re r̄in̄nigini, “R̄ipí gí waráriní. Seyíné nání r̄idiyowán̄in̄ in̄im̄p̄irini. Soyíné nioní seaim̄p̄i nání d̄in̄j̄ seain̄n̄fá nání nioní éapa ax̄ipí e yayífr̄ixini.” ur̄in̄nigini.

²⁵ Awa r̄ixa aiwá n̄n̄imáná kap̄ix̄ in̄iḡ wain̄ in̄in̄j̄ wá n̄meari xeḡ yar̄in̄j̄pa ax̄ipí nemáná re r̄in̄nigini, “Gor̄ixo xw̄iyá sin̄j̄ ‘E n̄seaim̄f̄arin̄.’ raúroaár̄in̄j̄pí ‘Nepa x̄ixen̄ n̄neaiin̄f̄arin̄?’ oyaiw̄ipoyin̄iri nioní n̄per̄fná gí raḡ p̄úȳf̄ in̄iḡ wain̄ sin̄j̄ r̄iwán̄in̄j̄ imónin̄i. Íníná soyíné in̄iḡ r̄iwá n̄n̄ir̄fná nioní nání d̄in̄j̄ seain̄n̄fá nání n̄fr̄ixini.” ur̄in̄nigini.

²⁶ Seyíné o r̄in̄j̄pí nero aiwá apí n̄iro in̄iḡ awá n̄iro ner̄in̄j̄pim̄i d̄an̄i o ám̄i weap̄in̄f̄e nání wáf̄ r̄en̄in̄j̄ n̄ira war̄iḡf̄arin̄i, “Ám̄ináo nene nání r̄ixa neapein̄f̄rin̄i.” Ên̄in̄j̄ n̄ira war̄iḡf̄arin̄i.

“Ám̄ináo yá aiwá p̄i ḡȳíné úrap̄i n̄n̄ir̄fná xw̄iyá meár̄in̄pax̄f̄ yar̄in̄j̄oi.” ur̄in̄j̄ n̄án̄ir̄ini.

²⁷ Ámá ḡiȳf̄ x̄am̄i p̄irán̄in̄j̄ d̄in̄j̄ m̄iyaikir̄o Ám̄ináo ayá win̄ipax̄f̄ imónin̄j̄pí ero aiwáran̄i, in̄iḡf̄ran̄i, x̄fo nání d̄in̄j̄ win̄in̄i nán̄ip̄i úrap̄i n̄iro nerónáȳf̄, warápi t̄n̄i raḡip̄i t̄n̄i xórór̄in̄in̄j̄ nero nání xw̄iyá meár̄in̄pax̄f̄ imónin̄j̄oi.

²⁸ Ayin̄an̄i ámá wox̄i wox̄i, “Nan̄j̄ imónin̄j̄pí r̄fá yar̄in̄j̄in̄i? Sip̄i imónin̄j̄pí r̄fá yar̄in̄j̄in̄i?” n̄iyaiwir̄i yar̄in̄j̄ n̄iga n̄úsáná aiwá apí t̄n̄i in̄iḡf̄ awá t̄n̄i xe n̄fr̄ixini.

²⁹ Aȳf̄ r̄ip̄i n̄án̄ir̄ini. Ámá aiwá apí t̄n̄i in̄iḡf̄ awá t̄n̄i n̄n̄ir̄fná “Ám̄ináo xeḡf̄ warápi d̄an̄i neaiin̄j̄ en̄aḡi nání r̄fá nar̄in̄j̄in̄i?” m̄iyaiwipa ner̄fnáȳf̄, aȳf̄ xw̄iyá meár̄in̄an̄iro nání nar̄in̄aḡfá nání rar̄in̄j̄in̄i.

³⁰ Sa m̄fk̄f̄ apim̄i d̄an̄i seḡf̄ obax̄f̄ wí sin̄ix̄f̄ nero n̄iȳp̄é nimónin̄iri ero wí r̄ixa p̄iȳf̄ ero eḡf̄arin̄i.

³¹ Nene x̄am̄i neḡf̄ yar̄in̄j̄wápi nání yar̄in̄j̄ n̄iga nurane “Nan̄j̄ r̄fá yar̄in̄j̄in̄i? Sip̄i r̄fá yar̄in̄j̄in̄i?” n̄iyaiwirane d̄in̄j̄ p̄irán̄in̄j̄ nim̄ix̄in̄imáná aiwá apí n̄n̄ir̄ane sin̄j̄wir̄iȳf̄, Kiraiso xw̄iyá b̄i n̄neameár̄iri sin̄iyk̄f̄ neareám̄in̄iri en̄j̄man̄i.

³² E ner̄i aí agw̄i r̄íná Ám̄ináo xw̄iyá n̄neameár̄ir̄fná r̄f̄wéná nene ámá x̄om̄i m̄ix̄f̄dar̄iḡf̄ayo t̄n̄i nawin̄i xw̄iyá umeár̄im̄iḡin̄iri r̄ixa xw̄iyá n̄neameár̄iri sin̄iyk̄f̄ neareaar̄in̄i.

³³ Ayin̄an̄i ḡf̄ n̄ir̄ix̄f̄meáȳfné, aiwá nioní sear̄arin̄j̄ap̄i nan̄iro ner̄imeán̄ir̄fná ax̄íná nawin̄i p̄irán̄in̄j̄ onaneyin̄iri r̄f̄wiȳo rémoar̄iḡf̄áȳf̄ nání wen̄in̄j̄ ner̄i n̄j̄wear̄in̄i.

³⁴ Seyíné aiwá apí n̄n̄ir̄óná úrap̄i nero xw̄iyá meár̄in̄p̄ir̄ixin̄iri seḡf̄f̄ wí agw̄f̄ en̄j̄ m̄iweán̄in̄ánáȳf̄ sin̄i m̄ib̄ipa neróná wiḡf̄ an̄iwám̄i d̄an̄i aiwá n̄fr̄ixini. Aiwá apí nání xw̄iyá b̄i sin̄i n̄iweaḡf̄ aí ám̄i n̄seáimear̄fná sear̄im̄f̄arin̄i.

12

“Kw̄iȳf̄im̄i d̄an̄i epax̄f̄ imóniḡf̄ap̄i b̄i b̄i imónin̄i.” ur̄in̄j̄ n̄án̄ir̄ini.

¹ Gí n̄ir̄ix̄f̄meáȳfné, seyíné paȳf̄ nearo Gor̄ixo xeḡf̄ kw̄iȳf̄p̄i sin̄j̄ seam̄imón̄j̄pim̄i d̄an̄i e e epax̄f̄ imón̄fr̄ixin̄iri seaim̄ix̄in̄j̄ seyíné yar̄in̄j̄ niḡf̄ap̄i nání “Seyíné xe maj̄fá nero oépoi.” m̄in̄imónarin̄i.

² Seyíné sin̄i Gor̄ixom̄i m̄ix̄f̄d̄ipa neróná seaiḡf̄ap̄i nání n̄ij̄fá imónin̄j̄oi. Ámá yá mimón̄j̄ n̄wá imónin̄j̄yo —Aȳf̄ xw̄iyá b̄i r̄ipax̄f̄ mimónin̄j̄ȳfr̄in̄i. Ayo ox̄f̄d̄ipoyin̄iri yap̄f̄ pí pí seaiepiśiáná seyíné nepax̄in̄iri x̄f̄daḡf̄ap̄i nání n̄ij̄fá imónin̄j̄oi.

³ Ayin̄an̄i “Seyíné n̄ij̄fá re oimón̄j̄poi.” nimónarin̄i. Ámá wí Gor̄ixoyá kw̄iȳf̄im̄i d̄an̄i n̄ir̄ir̄fná wí re r̄ipax̄f̄ men̄in̄i, “Jisaso xewan̄in̄j̄ roap̄ik̄in̄j̄or̄in̄i.” r̄ipax̄f̄ men̄in̄i. Ámá wí Gor̄ixoyá kw̄iȳf̄im̄i d̄an̄i m̄ir̄ipa ner̄fnáȳf̄, “Jisaso neḡf̄ Ám̄ináo rin̄i.” en̄i wí r̄ipax̄f̄ men̄in̄i.

⁴ Kw̄iȳf̄im̄i d̄an̄i e e epax̄f̄ imón̄fr̄ixin̄iri sin̄j̄ um̄imoar̄in̄j̄p̄i x̄ixeḡf̄in̄i imónin̄j̄aḡi aiw̄i kw̄iȳf̄ ax̄ip̄i ná b̄in̄i imónin̄j̄pim̄i d̄an̄in̄i yar̄iḡf̄arin̄i.

⁵ E ner̄in̄j̄yo d̄an̄i ámáyo seáȳf̄ e e w̄ir̄ixin̄iri Ám̄ináo wim̄ixar̄in̄j̄p̄i x̄ixeḡf̄in̄i en̄aḡi aiw̄i Ám̄ináo, aȳf̄ ná won̄i axor̄in̄i.

⁶ Anan̄i nepax̄f̄ imóniḡf̄ap̄i x̄ixeḡf̄in̄i imónin̄j̄aḡi aiw̄i Gor̄ixo, aȳf̄ ná won̄i e e epax̄f̄ imón̄fr̄ixin̄iri en̄j̄ sin̄j̄ weám̄ixar̄in̄j̄rin̄i.

⁷ E ner̄in̄j̄ aiw̄i o ámá x̄oyá imóniḡfá n̄n̄i x̄ixe ar̄ir̄a in̄fr̄ixin̄iri wom̄in̄i wom̄in̄i xeḡf̄ kw̄iȳyo d̄an̄i epax̄f̄ imónin̄j̄p̄i b̄i b̄i yan̄j̄ wiar̄in̄j̄rin̄i.

⁸ B̄i b̄i yan̄j̄ n̄wir̄fná ámá wo kw̄iȳf̄im̄i d̄an̄i xe d̄in̄j̄ émf̄ saim̄f̄ n̄imor̄i ámáyo p̄irán̄in̄j̄ ur̄ipax̄f̄ oimón̄iri wir̄i wo kw̄iȳf̄ ax̄ipim̄i d̄an̄i xe n̄ij̄fá seáȳf̄ e nimón̄iri p̄irán̄in̄j̄ ur̄ewap̄iyipax̄f̄ oimón̄iri wir̄i

⁹ ám̄i wo kw̄iȳf̄ ax̄ipim̄i d̄an̄i xe d̄in̄j̄ ayá wí on̄ikw̄iron̄iri wir̄i ám̄i wo kw̄iȳf̄ ax̄ipim̄i d̄an̄i xe en̄j̄ sin̄j̄ neán̄iri ámá sin̄ix̄f̄ yar̄iḡf̄ayo p̄irán̄in̄j̄ owim̄ix̄in̄iri wir̄i

¹⁰ ámi womi emimf epaxf oimóniri wiri ámi womi xfoya xwiýá wá urókiamopaxf oimóniri wiri ámi womi áma wí kwíyf bimf dání rariñagfa arfa ñwirfná adadf ñwirí “Ayf kwíyf apimi dání rfa rariñoi?” yaiwipaxf oimóniri wiri ámi wo áma gwí wirí wirí xwiýá mfkf api apimi dání ananf ripaxf oimóniri wiri ámi womi xwiýá mfkf api apimi dání arfa ñwirí yanf umeaipaxf oimóniri wiri yariñfrini.

¹¹ Gorixo áma wíyf wíyo yanf xixegfni e e ñwía nurí aiwi kwíyf axf ná bimf dáníni e e epaxf imónifrixiniñi ñwimixirfna womf pípi owimínirfna api wiaríñfrini. Ámi womi pípi owimínirfna api wiaríñfrini.

“Obaxene imóniñagwi aiwi wará ná biníñf imóniñwini.” uríñf nánirini.

¹² Ámayá wará ná biní enagi aiwi nápimi dání wé sikwí amípi xixegfni bñ bimf imónini. Warápmi dání amípi xixegfni bñ bimf imóniñfñf nñni obaxf imóniñagf aiwí nápi ná binirini. Áma Kiraisoyá siyikfpi imónigfáyf áma warápi tñni rframíñfñf imónipaxfrini.

¹³ Ayf ripi nánirini. Nene —Wiene Judayerani, wiene Grikíyenerani, wiene xináíwanéníñf nimónirane omíñf wíariñwaénerani, wiene áxenwarf mñeainf negf dñf tñni emearíñwaénerani, —Nñnenení ení kwíyf axfpmi dáníni siyikf ná biní imónani nánf wayf neameairo kwíyf axfpmi neaainirí ení enagi nánf rariñini.

¹⁴ Nene nájfa re imóniñwini. Áma warápi, ayf ná biní mimónf sikwírani, wérani, mñífrani, xixegfni bimf imónini.

¹⁵ Sikwú xwiýá ripaxf nimóniri re ránáyf, “Niúni wéuni mimóniñagf nánf nápiyá binímani.” ránáyf, “Nápmi dání bimf imóniñfpmi.” yaiwipaxfrini.” ríseaimónarini? Oweoi.

¹⁶ Arfána ení re ránáyf, “Nñnani siñwíyini menagi nánf nápiyá binímani.” ránáyf, “Nápmi dání bimf imóniñfpmi.” yaiwipaxfrini.” ríseaimónarini? Oweoi.

¹⁷ Nápi nñni siñwíni enánáyf, aríge nerí arfa epaxfrini? Nápi nñpini arfáni enánáyf, aríge nerí dñf weánipaxfrini?

¹⁸ Nápi, ayf axfpi ná biní mimónini. Siñwírani, arfáraní, api api e nimóga úwíniñginiñi Gorixo xfo wimóniñpa dñf neyírori nimixiri tñfrini.

¹⁹ Warápmi dání amípi sikwírani, wérani, xixegfni imóniñfpa mimónf axf ná biní nimónirfñáyf, warápi aríge imónipaxfrini? Oweoi, e nerfñáyf, wará xegf imóniñfpa bimf imónipaxf menini.

²⁰ Negf wará imóniñfpi, ayf ripirini. Warápmi dání amípi xixegfni wérani, sikwírani, imóniñfpi ayf obaxf aiwí warápi, ayf ná binirini.

²¹ Siñwíyí xwiýá ripaxf nimónimána wéumi wí re urípaxf menini, “Ná sanf mñinrápariñúxi, pí nánf júxi tñni nawíni imónimfñni? Níyíni ananf nigfpi ñweapaxfñirini.” urípaxf menini. Mñíyí ení sikwúmi wí re urípaxf menini, “Ná sanf mñinrápariñúxi, pí nánf júxi tñni nawíni ñweamfñni? Níyíni ananf nigfpi ñweapaxfñirini.” urípaxf menini.

²² Oweoi, pí pí nápmi dání imóniñf “Ení meániñfpirfani?” yaiwiaríñwápi menánáyf, omíñf amípi nene nápmi dání yariñwápi nñpikwini epaxf menini.

²³ Nápmi dání imóniñf “Nanf onímiápi imóniñfpirini.” yaiwiaríñwáyf nene ananf píraníñf okíyá mearíñwáriní. Nápmi dání imóniñf siñáni mñmepaxf imóniñfñf píraníñf rítf yariñwáriní.

²⁴ E nerí aí pí pí nápmi dání imóniñf “Awíaxf imóniñfpirfani?” yaiwiaríñwápi, ayf rítf mepaxf imóniñagf nánf wí e yariñwámani. Gorixo áma warápi nimixiri pí pí nápmi dání enípi nñwírárirfna “Nanf onímiápi imónini.” yaiwiaríñwápi seáyí e imóníwiniñginiñi ñwíráríñfrini.

²⁵ Nápmi dání imóniñfñf mñdimídaní mñmearónípa ero xixe píraníñf meniro epírfá nánf e ñwíráríñfrini.

²⁶ Nápmi dání imóniñf bimf rñniñf winána nápmi dání imóniñf nñpini rñniñf wináraníñfrini. Bimf imóniñfpmi yayf uméána nñpini dñf nífá ñwíga wariñfrini.

²⁷ Kiraisoyá siyikfpi imónigfáyfne oya warápiñf imóniro wíyínení wíyínení oya nápmi dání sikwíniñfrani, weníñfrani, xixegfni imóniro eníoi.

²⁸ Gorixo áma xfoya siyikfpi imónigfáyf xixegfni bimf nimóga úfrixiniñi rípeañfrini. Wí wá wurímeiarigfáyf imóniro wí xewaníjoya xwiýápi wá urókiamoarigfáyf imóniro wí uréwapíyarigfáyf imóniro epírfá nánf rípeañfrini. Xiráni xiráni imóniñf api api nñrípéamána ámi wí emimf epírfá nánf imóniro wí smíxf yariñgáyo nanf wimíxipírfá nánf imóniro wí dñwf íkeamónarigfáyo arírá wípírfá nánf imóniro wí pí pí omíñf yariñgáyo mepírfá nánf imóniro wí áma gwí wirí wirí xwiýá mfkf api apimi dání ripírfá nánf imóniro epírfá nánf rípeañfrini.

²⁹ Nñni wá wurímeiarigfáyf rimóniñoi? Nñni wá rókiamoarigfáyf rimóniñoi? Nñni uréwapíyarigfáyf rimóniñoi? Nñni emimf yariñgáyf rimóniñoi?

³⁰ Nfni simix'yo narj imixip'ra nani rimón'ho? Nfni gw' wir' wir' xwiyá m'k' ap' apim' dani rip'ra nani rimón'ho? Nfni xwiyá m'k' ap' apim' dani rarig'ap' yarj umeap'ra nani rimón'ho? Oweoi.

³¹ E nɪsɛarɪrɪ aɪ sɛyɪné woxɪnɪ woxɪnɪ, “Gorɪxo áma e e epaxɪ imónɪfɪrɪxɪnɪrɪ kwíyɪpɪmɪ dánɪ sɪxɪ umímoarɪɲɪ apɪ apɪ enɪagɪ aɪ sa seáyɪ e imónɪɲɪpɪ oimónɪmɪnɪ.” nɪyɪawɪrɪ sɪmɪ xeadɪpénɪrɪxɪnɪ.

13

“Ámáyo nepa diŋɣ sɪpɪ nɪwɪrɪná rɪpɪ rɪpɪ yarɪgɣárɪnɪ.” urɪŋɣ nánɪrɪnɪ.

“Arige neri Gorixo wimónariŋpɪ tɪni xi:xeɪni yaniréwɪni?” niseaimónirɪná epɪrɪpɪ
nání áwanɪ bɪ osearɪmɪni.

¹ Nioní gwí wírí wírí xwiyá mǎkí ámaraní, aníjírani, rarígápmi dání ananí rípxá nimóní aí ámayo dñí sípí mǎwipa nerínáyí, surímá nírírí berí ikaxí níríríná yaiwíní yáraríní pání imónímíni. Soní udá xámi mǎwírírípa nemáná eáána raríní pání ení imónímíni.

² Nionĩ xwiyá Gortxoyápi wá rókiamopaxĩ imónĩri amĩpi nĩnĩ o éimĩginĩri enwəpəarĩnĩ inĩnĩ imónĩnĩpi nánĩ nĩjá imónĩrĩ amĩpi nĩnĩ amá “Ay! apĩ rfa imónĩnĩ?” nĩyawiwo nĩjá imónĩnĩgəpi nánĩ nĩjá imónĩrĩ nerĩ aĩ ámayo dĩnĩ sipi mĩwipa nerfnáy, surfma imónĩmĩnĩ. Nionĩ Gortxomĩ dĩnĩ enĩ neánĩrĩ nĩwĩkwĩrorĩnĩpimĩ dani “Dĩwĩ rĩpĩxĩ ná jfe ut.” urĩpaxĩ nimónĩrĩ aĩwĩ ámayo dĩnĩ sipi mĩwipa nerfnáy, surfma imónĩmĩnĩ.

³ Nioni gí iyá íá am'pí yan' nimeri uyipeayíyo n'wirí aí á máyo d'ñ' s'pí m'wipa ner'fnáy, wí nan' nim'xipax' men'ní. Neg' wom' pikianro yar'fná niaíwom' wárip'ri nán' re nur'í aí, "Nioni íá n'n'x'riro r'á n'wioá'poyí." nur'í aí á máyo d'ñ' s'pí m'wipa ner'fnáy, nioni éap' wí nan' nim'xipax' mimón'ní.

⁴ Ámá winiyo dɪŋʃ sɪpɪ nɪwɪrɪnǎ pipɪ mǎrǎt, rɪpɪ yǎrɪǵǎrɪnɪ. Sɪpɪ winɪyɪ wɪǎpɪ apaxɪ mɛ pɪrɪ umamoarɪǵǎmanɪ. Ayǎ nurɪnɪxɪrɪ nanɪ ɪmónɪŋɪpɪnɪ wiǎrɪǵǎrɪnɪ. Winiyo sɪpɪ dɪŋʃ wɪ wɪaiwɪarɪǵǎmanɪ. Winiyo dɪŋʃ sɪpɪ wɪarɪǵǎyɪ wɪwanɪŋyɪ mɪxɪ meakɪnɪnɪro wǎrɪxǎ ɪmónɪro

⁵ uyíní wikáríro yarigfámani. Amípí nenení arige nerí nealmeaníríenijoinírí mepa ero apaxí mé símí ríníqí míwinípa ero íwí winiyí wikárápi nání símí xwarjwí níkwónimí memepa ero yarigfáriní.

⁶ Nipikwini mimóniŋŋ yarigápi nani diŋŋ níá mwiné wé róniŋŋ imóniŋŋ yarigápi nani diŋŋ níá winariŋŋrini.

7 Ámá winiyo dñŋ́ sípí wiarǵááyí pí pí wímeááná “Xe oneáimeant.” yaiwiro dñŋ́ wíkwíroarǵáápí wí píní m̄wíarípa ero amípí n̄n̄í Goríxo n̄wíiríná n̄n̄í dñŋ́ níkwímore ɲwearo pí pí sípí imóníñŋ́ wímeááná xwámámí wiro yarǵáríní.

⁸ Ámáyo dínj sipí wiarínjwápí ná ríwíyo aí wí anípá imónínfá menjagí nání anínj íá xirípaxiríní. E nerí aiwí Gorixoyá kwíyípiní dání wíá rókiamopaxí imónínjwápíraní, xwíyíá mfkí apí apimí dání rípaxí imónínjwápíraní, pí pí nínj íá imónínjwápíraní, apí nípíní anípá imónínfáriní.

⁹ Nioní seararínápí nání áwarí bī osearímíní. Agwí ríná nene Goríxoyá kwíyápmí dání nījǎ ímónínwápmí sa bíní bíní ímónínwíní. Oyá xwíyǎ wǎ rókiamoarínwápmí nípíní marǎí, bíní bíní rókiamoarínwáriní.

¹⁰ E nerinḡ aiwi Kiraiso nṡweapiri amipí Gorixo éimiginiri yariniḡpi rixa yóí imónaná agwi ríná nene bini bini imóninwápi anipá imóniníáriti.

¹¹ Nion+ searar+ɲáþ+ niaíw+ tɛn+ rɛram+ɲ+ y+ oem+n. Enjíná nion+ sɛn+ niaíw+ nimón+rɛn+ niaíw+ rarig+áþa xwiyá ax+þi rɛr+ niaíw+ yaiwiar+ig+áþa ax+þi yaiwir+ niaíw+ dɛɲ+ moar+ig+áþa ax+þi mor+ né+sáná aí r+xa ám+náon+ nimón+máná niaíw+ yar+ig+áþ+ sɛn+ fá m+xi+ɛ+ pɛn+ wiár+ɲárin+.

¹² Agwí nene Goríxo éimiginírí yarinípi nání nájá bíní bíní imónínjwápi xixéá sá yikinínjyó dání nene sijnwí nípikwíní mainenarinjwápi tfiní rframínjyí oemíní. Agwí ríná xixéáyo sfinimaníní rojagí nínwínírane aiwí ríwéná nepa o tfiní xixení sfinimanínjyó sijnwí ainenanínwáriní. Agwí ríná nene bíní bíní nájá nimóníní aí ríwéná xó nene nání xixení nájá imónínjpa nene ení xó nání nájá imónanínwáriní.

¹³ E neriñf aiwť agwť ríná Gorixomť diñf wkwťrorane o neaiinťpť nánť diñf ikwťmorane winiyo diñf sipť wirane yariñwá biaú bť apť anťñfnt imónntťpťrĩnt. Biaú bť apť bť seáyť e imónñfťpť, ayť ámáyo diñf sipť wiarñwápťrĩnt.

14

Kwiyápipimi dání epaxá imóninjápi nání ámi bí urínjé nánirini.

¹ Seyíné “Ámáyo dínjé sípí owianeyi.” nýaiwiro anínjé miní xdfírxini. E nero aí Goríxo apí apí e imónírxinirí kwiyápipimi dání seaimxarinjépi “Apí apí oimónaneyi.” nýaiwiro símí níxeadépénro aiwí ná bíni ayé oyá xwiyá ámáyo wá urókiamopaxé imóníprí nání anjapaxé símí xeadépénírxini.

² Ayí rípi nání seararinjéni. Ámá gíyí gíyí gwí wirí wirí xwiyá mǎkí wíníyí majjá imónígtápipimi dání nírínáýí, ayí ámáyo murarinjé. Wíníyí xwiyá mǎkí apí nání majjá imóníjagá nání Goríxomíni nurírí kwiyápipimi dání yumí imóníjépi rarínjé.

³ E nerí aí gíyí gíyí xwiyá Goríxoyápi wá nírókiamorónáýí, ayí ríápipimi dání ámáyo sǎkǎkí womíxíro ení rírémíxí wíro dínjé wá wókímíxíro epaxépi urarígtáriní.

⁴ Ámá xwiyá mǎkí xegí wíyo dání rarínjé go go, ayí xewanínjé sǎkǎkí omíxinariní. Ámá Goríxoyá xwiyápi wá rókiamoarínjé go go, ayí Goríxo wimónarinjépi uríppimi dání Jisasoyá síyikípi imónígtáyo sǎkǎkí womíxarinjéni.

⁵ Nioní “Seyíné níyínéní xwiyá mǎkí bí bimi dání orípoi.” nínimónirí aiwí aga anjapaxé ayá wí nimónarinjépi, ayí rípiirini. “Goríxoyá xwiyápi wá orókiamópoi.” nimónariní. Ayí rípi nánirini. Wá rókiamoarínjé go go Jisasoyá síyikípi imónígtáyo nuríná xó uríppimi dání sǎkǎkí níwomíxirí nání xwiyá mǎkí xegí wíyo dání rarínjé go gomi seáyí e wimóníjagí nání rarínjéni. Xwiyá mǎkí xegí wíyo dání rarínjé go go ráná ámá wo níwíápiiméarí Jisasoyá síyikípi imónígtá wíníyo o ríppimi dání sǎkǎkí owomíxinirí yanjé numeairíná ení ananirini.

⁶ Gí nírxímeáyíné, rípi nání pírárinjé dínjé mópoi. Nioní seyíné tǎnjé e nání níbirí xwiyá mǎkí wíyo dání nísearínáýí, “Apí wí nanjé neaimíxipaxé imóníni.” níseaimónarínjé? Oweoi. Nioní xwiyá Goríxo wá níwókímíxirí nírinjépi nísearípa nerínáraní, níjǎa o nání nioní imóníjǎ bí nísearípa nerínáraní, xwiyá oyápi bí wá nísearókiamopa nerínáraní, bí nísearéwapíyipa nerínáraní, sa xwiyá mǎkí wíyo dání níseara nurínáýí, aríge nerí nanjé wí seaimíáriní? Oweoi, wí e epaxémaní.

⁷ Dínjé mayí imóníjépi, pékákíraní, gitáraní, ayí axípi imóníni. Yaiwíníjé níyáriní nípikwíni írǎ mǎrépepa nerínáýí, ámá aríge “Ayí apí rǎa raríní?” yaiwipaxérini? Ámá kwiyápipimi dání xwiyá mǎkí wíyo dání ení nírxínáýí, ámá arǎa mǎwíarígtáýí aríge nerí “Ayí apí rǎa raríní?” yaiwipaxé imóníni?

⁸ Ámá mǎxí nání awí ronjé xowienjomi dání rǎaiwá orínirí pírármí nípikwíni mepa nerínáýí, ámá gíyí “Mǎxí nání rǎaiwá iyí rǎáo?” nýaiwíro éwaikí tǎni níknínjé tǎni arǎkipaxérini? Oweoi, pírármí nípikwíni mepa nerínáýí, wí e epaxé meníni.

⁹ Seyíné ení ámá wíyo kwiyápipimi dání xwiyá mǎkí xegí wíyo dání nurínáýí, ámá arǎa seaiarígtáýí aríge nero “Apí nání rǎa neararinjé?” nýaiwíro níjǎa imónípaxérini? Oweoi, seyíné urarígtápi mímianjé upaxé imóníni.

¹⁰ Ayí neparíni. Xwíá rírímí xwiyá mǎkí xíxegíni tǎnjé rarígtápi obaxé imóníni. Xwiyá bí mǎkí mayí imóníjémaní. Nǎni mǎkí tǎnjé imóníni.

¹¹ E nerí aí ámá wo xwiyá mǎkí nioní majjá imóníjépipimi dání rarínjagí arǎa níwíríná “Émáýí worǎni?” yaiwimíni. Xó ení nioní arǎa mǎwíaríjagí nínaniríná “Émáýí worǎni?” níaiwinjé.

¹² Seyíné Goríxo apí apí imónírxinirí kwiyápipimi dání síxí seamímoarínjépi “Oimónaneyi.” nýaiwíro símí níxeadépénro yarígtáýíné imóníjagá nání pí pí neróná rípi éfírxini. Kwiyápipimi dání epaxé imóníjwápipimi dání Jisasoyá síyikípi imóníjwaéne ení sǎkǎkí omíxiníxapí imóníjépi oyaneyínro ayá wí nera úfírxini.

¹³ Ayínání segíyí wo kwiyápipimi dání xwiyá mǎkí seyíné majjá imónígtápipimi dání nísearínáýí, arǎa mǎwíarígtáýíné yanjé seameaimínirí nání Goríxomí ríxínjé uríwínigíni.

¹⁴ Ayí rípi nání seararinjéni. Nioní gí ámá arǎa níaríge dání xwiyá mǎkí xegí bimi dání Goríxomí ríxínjé nuríná gí dínjé aí tǎni murí sa manjápami dání nurínáýí, “Apí ourímíni.” nýaiwirí murípa éa enjagí nání nioní rǎapi bí nanjé mǎniaríni.

¹⁵ Ayínání nioní pí emíniréni? Nioní Goríxomí ríxínjé nurínáraní, sonjé nírxí omí yáyí numerínáraní, xwiyá mǎkí bí bimi dání manjápá tǎni nurírí aí “Ayí apí rǎa uraríní?” nýaiwirí gí dínjé tǎni ení nawíní uríimíginí.

¹⁶ Seyíné e mepa nero Goríxomí yáyí níwíríná dínjé tǎni nawíní murí xwiyá mǎkí bí bimi, seyíné majjápimi dání nurínáýí, ámá síptá imónígtá seyíné tǎni nawíní awí eánarígtáýí aríge nero “Ayí rǎapi xíxeni e imóníwínigíni.” rípxérini? Oweoi, xwiyá mǎkí seyíné rarígtápi arǎa mǎwipaxé nimóníro nání wí e rípxé meníni.

¹⁷ Seyíné e nerfnáyí, Gorixomí píraníj yáy nîwiro aiwí wínýo sfkfkí mîwomîxf ududí íwí wîkárarîjagíá nánî seararîjîní.

¹⁸ Seyíné kwíyîpimî dání xwíyíá mfkí wíyo dání ayá wí nîrîro aí nionî enî kwíyîpimî dání xwíyíá mfkí bî bimî dání seáyî e nîseamúrorî nánî Gorixomî yáy wiarîjârîní.

¹⁹ E nimónîrî aí Jisasoyá siyikí imónîgíá bî tîní nerîmeánîrî wigí arfá egé dání xwíyíá mfkí bî bimî dání nurîfná “Íá mîropaxí imónîjîpî ourîmîní.” mînimónarîní. Oweoi, “Poró ípî nîseaiwapiyarîní?” oyaiwîpoyînírî sa “Xwíyíá mfkí nionî nîjîá imónîjápimî dání nurîrî ‘Ayí apî rîá urarîjîní?’ yaiwîmîpî árîfî ourîmîní.” nimónarîní. “E nerfná seáyî e imónîjîpî yarîjîní.” nimónarîní.

²⁰ Gí nîrixímeáyíné, seyíné nîaiwí onîmiá dîjî mîmaxîrîpa époyî. E nîsearîrî aí nîaiwí pîopia íwí oyaneyîníro sîní dîjî mîmoarîgíápa seyíné enî axîpî imónîpoyî. E nero dîjî nîmorfîná ámîná yapî mófîrixîní.

²¹ Isîrerîyí arfá mîwiarîjagíá nánî Gorîxo áamá wí e dâjîyí mîxf nîmeámî nîbîro xwîrfá wîkîxéfrîxînírî rîjîpî nánî jwí ikaxí eánîjîyo re nîrînírî eánîní, “ ‘Gorîxonî áamá mfkí wí e dâjîyíá xwíyíá mfkí bî tîní áamá tîyo urîrî wí e dâjîyíá manîpimî dání urîrî emíá enjagí aiwí nionî wí arfá nîpîrfámîní.’ Ámînáonî e rarijîní.” nîrînírî eánîní.

²² Ayînáni nene re yaiwîjwîní, “Gorîxoyá kwíyîpimî dání xwíyíá mfkí nene majíá nimónîrî aí rarijwápi, ayí áamá omî rîxa dîjî wîkwîroarîgíá wînyí arfá nîneairóná ófî nîkárîníro ‘Ayí enjî eánîjî Gorîxoyápi dání rîá yarîjî?’ oyaiwîpoyînírî mimónîní. Sa omî dîjî mîwîkwîroarîgíáyí ófî nîkárîníro ‘Ayí enjî eánîjî Gorîxoyápi dání rîá yarîjî?’ oyaiwîpoyînírî imónîní.” yaiwîjwîní. E nerî aí oyá xwíyíápi, nene wíá urókîamoarîjwápi, ayí áamá xîomî dîjî mîwîkwîroarîgíáyí arfá nîneairóná “Enjî eánîjî Gorîxoyápi dání rîá rarijî?” oyaiwîpoyînírî mimónîní. Sa xîomî dîjî wîkwîroarîgíáyí e oyaiwîpoyînírî imónîní.

²³ Ayînáni áamá Jisasoyá siyikí imónîgíáyíné awí neánîróná nîyînéni xwíyíá mfkí seyíné majíá bî bimî dání nîra warfná áamá sipíá imónîgíáyí wîrîní, áamá sîní Gorîxomî dîjî mîwîkwîroarîgíáyí wîrîní, nîseaimero nîjwearóná “Áamá tîyí xóxwí yarîgíáyí menîranî?” rîpîrfârîní.

²⁴ Seyíné wí e mepa nero nîyînéni xwíyíá Gorîxoyápi wíá nîrókîamóá warfná áamá sipíá imónîgíáyí wîrîní, áamá sîní Gorîxomî dîjî mîwîkwîroarîgíáyí wîrîní, nîseaimero nîjwearóná seyíné rarîgíá nîpimîní dání “Íwí awa rarîgíápi mîyarîjwaénerîfîní?” nîyaiwîro wairîrî íníro “Apî nene nánî enî rîá rarijî?” nîyaiwîro ayá mîjîmîjî roro nemáná

²⁵ sipí imónîjî wigípi yumí egíápi nánî waropárfî nero mîjî xwíáyo nîkwîrónîro Gorîxomî yáy número “Neparîní. Gorîxo seyíné dîjî seakîkayontî.” rîpîrfârîní.

Gorîxomî yáyî umeanîro nánî nerîmeánîróná epaxîpî nánî urîjî nánîrîní.

²⁶ Gí nîrixímeáyíné, pí oyaneyînírî neararîní? Seyíné awí neánîróná woxî sonjî searéwapiyîní nánî imónîrî woxî xwíyíá bî searéwapiyîní nánî imónîrî woxî xwíyíá Gorîxo wíá wókîmîxîfîpî bî searîní nánî imónîrî woxî xwíyíá mfkí bî bimî dání bî searîní nánî imónîrî woxî xwíyíá mfkí bî bimî dání rînfîpî bî yarîjî seameainî nánî imónîrî nerî aí nîpîní nerfná Jisasoyá siyikí imónîgíáyíné sfkfkí omîxînípîrî nánî éfrîxîní.

²⁷ Segíyí wí “Xwíyíá mfkí bimî dání ouraneyî.” nîwîmónîrîfná obaxowa xe onearîpoyînírî sîjwí mîwînípanî. Waúnîranî, waú woranî, ayí apánîrîní. Axíná nawîní orîpoyînírî sîjwí mîwînípanî. Wo xámî nîrîmáná wo rîwíyo rîwînígîní. E yarfná wo yarîjî seameaiwînígîní.

²⁸ Áamá wo xwíyíá yarîjî seameaipaxí menánáyí, xwíyíá mfkí apî apimî dání rarîgíáwa Jisasoyá siyikí imónîgíáyínéyá arfá egé dání manîpá tîní sîjânî mîrîpa nero wigí dîjîyo dání Gorîxo tîní nawîní ímîní rînfîrîxîní.

²⁹ Awí neánîróná segí xwíyíá Gorîxoyápi wíá rókîamoarîgíáyí waúrîní, waú woranî, awa xe xwíyíá searfîrîxîní. Rîxa searfná wînyí o nepa kwíyîpimî dání rîá rarînírî pîá nîmero mî omîxîfîrîxîní.

³⁰ E nerî aí segíyí wo éfî nîjwearî wíá rókîamoarîjî womî arfá wiarfná Gorîxo xwíyíá bî wíá wókîmîxánáyí, o xwíyíá apî áwanjî searîní nánî dao xámî rarîjî pîní wiarfîwînígîní.

³¹ Nionî seararîjápî nîxîdîróná seyíné nîyînéni nîjîá imónîro enjî rîrémîxfî íníro epîrfá nánî woxî woxî ananî wíá nîrókîamóá upaxí imónîjî.

³²⁻³³ Nene nîjîfârîní. Gorîxo yaiwîníjî yarîjîomîní. “Xwíyíá nîxeayîrî nerî orîpoyî.” mîwîmónî “Nîtîwayîrorî orîpoyî.” wîmónarîjagî nánî wíá rókîamoarîgíáwa kwíyîpimî dání rókîamopaxí imónîjîpî tîní úrapî mîrfî píranîjî dîjî íá nîxîrîro rîfîrîxîní.

Gorîxoyá siyikí imónîgíá wí e wí e jweagíá nîní yarîgíápa

³⁴ Siyikí oyá Koriniyo nweagfáyíne eni awí neániróná apíxiwa xwíyá wí mírípa oépoýi. Awí neániranéná apíxiwa xe xwíyá onearípoýiníri síjwí míwínípa yaríjwá enagi nání raríníni. Njwí ikaxí eáníjyó dání ríníjépa oxoyíne símanjwíyóníj seauríníírxíni.

³⁵ Íwa Jisasoyá siyikí imónígíyá awí eánigíe dání xwíyá níríríná ayá winípaxí yaríjagá nání winí winí “Apí nání njíá oimónímíní.” níwimóniríná anj xíxegíníyo dání oxomí yaríj wíwínigíní.

³⁶ Seyíne seáyí e seáyí e mimónipani. “Xwíyá Goríxoyápi nene tíámíní mfkí imóníjwaéneríní.” ríyáiwinaríjoi? “Xwíyá oyápi Koriniyo nweanwaéneríní tíámíní ríníjíríní.” ríseaimónariní?

³⁷ Ámá goxí goxí “Nioní Goríxoyá xwíyápi wíá rókiamoaríná woníníni.” níyáiwínírnáraní, “Oyá kwíyí síxí nímimóníjímí dání e epaxí nimóníri yaríjóníriní.” níyáiwínírnáraní, xwíyá nioní nírírí eaaríná rípi nání dínj re yáiwíríxíni, “Poro sekaxí Ámínáo uríjímí dání ríá nírírí eanjíriní?” yáiwíríxíni.

³⁸ Ámá go go e míyáiwípa yaríjagi níwínírnáyí, seyíne eni “O nepa Goríxoyá wíá rókiamoarínj wo meníní.” yáiwíríxíni.

³⁹ Ayínání gí níríxímeáyíne, Goríxoyá xwíyá wíá orókiamoaneyíníri símí xeadípeníro oyá kwíyí téní xwíyá mfkí bí bímí dání seyíne rarígíapi pírí mírakíní ero éfírxíni.

⁴⁰ E nero aí Goríxomí yayí umeaníro nání awí neániróná pí pí seyíne yarígíapi nípiní nítíwayíro roro píráníj éfírxíni.

15

Jisaso nípémáná xwáripáyo dání wiápínímeanjipi nániríní.

¹ Gí níríxímeáyíne, xwíyá yayí neainarínj nioní wáf searínápi —Apí seyíne aríá nínírná “Neparíní.” níyáiwíro dínj níwíkwíro roro íkíá xwíá aí téní neríná síkífkí nonírí roarínjpa seyíne eni axípi xwíyá apí téní síkífkí nonírí rogápiríní. Apí nání dirírí oseaimíní.

² Seyíne nioní wáf searínápi aníj miní xáiwí íá níxíra nurónáyí, Goríxo apímí dání yeáyí seayímíxemeanfáriní. Seyíne síní xáiwí íá ríxíríjoi? E mepa nerínáyí, surfímá wíkwíropaxíriní.

³ Nioní wáf nísearínírná xwíyá xírání xírání imóníj searínápi —Apí nioní eni eníná aríá winápiríní. Apí, ayí rípiríní. Kiraiso nání eníná Bíkíwíyo dání níríníri eáníjépa o nene íwí yaríjwápi yokwarímí neainífa nání níperí

⁴ xwíá níweyárimáná enáná Bíkíwíyo dání “O níwiápínímeanfáriní.” níríníri eáníjépa sfá wíyáú wíyí nórimáná enáná Goríxoyá dínj téní wiápínímeanjínigíní.

⁵ Níwiápínímeámo Pitaomí síjání nurónapírí ríwíyo xegí wíepísínj wé wúkaú síkwí wáú awamí síjání urónapíníngíní.

⁶ E nemáná ámí ríwíyo xíomí dínj wíkwírogíyí —Ayí 500 apímí wíarí múrogíyíriní. Nioní payí rípi eaaríná ríná winí winí ríxa nípero aíwí náyí síní nweanjoí. Apímí ná winání axíná síjání urónapíníngíní.

⁷ E nemáná ríwíyo xegí xogwáo Jemisomí síjání nurónapímáná wáf wurímeiarígíá nowamíní eni síjání urónapíníngíní.

⁸ E néisáná nioní —Nioní apíxiwa níaiwí níxíríroná kwíyí wíarígíyí woníníj imóníjóníriní. Nioní awamí aga ríwí náyo yoparípi síjání nimóníjínigíní.

⁹ Ayí rípi nání raríníni. Nioní ámá Goríxoyá siyikí imónígíáyo xeanínj wíkarágáoní enagi nání wáf wurímeiarínjwá nígí wíá níwamíní síyíkwíníj imóníjóní, ayí nioníriní. Goríxoyá siyikí imónígíáyo xeanínj wíkarágá enagi nání nepa “Wáf wurímeiarínj imóníj woxíní.” níripaxí meníní.

¹⁰ E nerí aí Goríxo wá níwíwianírí níijípmí dání agwí ríná nioní imóníjápí imóníjíní. O wá níwíwianíjpi surfímá níwíwianíjmaní. Oweot, nioní aníj miní nerí nání wáf wurímeiarínjwá nígí wíamí múronáriní. E nerí aí níwíwianíjontí enj eáníjípímí dání nerí múronámaní. Nioní enápi sa Goríxo wá níwíwianíjpmí dání enj enagi nání raríníni.

¹¹ Ayínání seyíne awamí wígí manjyó dání aríá níwírínáraní, nioníyáyo dání aríá nínírnáraní, wáf nínonení seararínjwá seyíne dínj wíkwírogíápi, ná bíní ayí apíríní.

“Ríwéná pegíyí níní wiápínímeanfáriní.” urínj nániríní.

¹² None wáf nísearínírná “Kiraiso Goríxoyá dínjyó dání wiápínímeanjínigíní.” seararínjwá enagi nání segíyí wí dínj aríge níyáiwíro “Pegíyí ámí sínj nero wí wiápínímeanfáriní meníní.” rarígíáriní?

¹³ Ayí rarígíápa ámá pegíyí nepa níwiápínímeapa nerínáyí, “Kiraiso aí Goríxoyá dínj téní wiápínímeanjímání.” ranígíní.

¹⁴ Kiraiso Gorixoyá dñf tñt mīwīápnīmeapa nerī sñjwīryf, xwīyfá none wáf seararñwápní ná mayf imónñrī seyíné dñf wīkwīroarīgíápní ná mayf imónñrī epaxfrīnī.

¹⁵ Sípī imónñf apī yanñrī enwá aí ámī bī rīpī ámá yapf rarīgíáyf yapf imónnanñrī enwárñnī. None “Gorixoyá dñfño dánī Kiraiso wīápnñmeanñrñnī.” xenwí ranñrī enwá enagī nánī “Yapf rarīgíáyf yapf imónñwñnī.” rīpaxfrñnī. Pegíáyf nepa Gorixoyá dñfño dánī mīwīápnñmeapa nerñnýf, “Kiraíso enī Gorixoyá dñf tñt wīápnñmeanñmanī.” rīpaxfrñnī.

¹⁶ Ayf rīpī nánī rarīññnī. Ámá pegíáyf Gorixoyá dñf tñt mīwīápnñmeapa nerónáyf, “Kiraíso aí wī wīápnñmeanñmanī.” ranīgññ.

¹⁷ Kiraíso Gorixoyá dñf tñt mīwīápnñmeapa nerī sñjwīryf, seyíné dñf wīkwīrogíápní síwíá wīkwīrogo segí fwf yarīgíápní nánī sññ xwīyfá meárññpaxf imónñro yanñro egfárñnī.

¹⁸ Ámá Kiraisomī dñf nīwīkwīroarīmáná pegíáyf enī rīxa anññññ anññññro egfárñnī.

¹⁹ Nene re nīyāwirane, “Nene nīpémáná enáná Kiraíso wī arñrā neainñfámantī. Sa xwíá rñrīmññ emearññ Kiraíso arñrā neainñfárñnī.” E nīyāwirane omññ dñf nīkwīmoranénáyf, ámá íkñññf sípī wīpaxf imónñf nīyonñ nánī nene anñpaxf neapaxfrñnī. Ayf Kiraíso nepa xwárñpáyo dánī mīwīápnñmeapa enñ enánáyf nánī rarīñññ.

²⁰ Nionñ e nīsearñrī aīwī Kiraíso nīperñ wenñmī dánī Gorixoyá dñf tñt wīápnñmeanñrñnī. O ámá rīxa pegíáyf nánī xámī nīwīápnñmearññá omññño aīwá nīwákwnñf wī xámī mīarīgíápnññf wīápnñmeanñrñnī.

²¹ Ayf rīpī nánī seararñññ. Ámá wo sípī yagípnīmī dánī ámaéne pearññwárñnī. E yarññwápa ámá ámī wo enñpnīmī dánī enī wīápnñmeanñfárñnī.

²² Nīnenenñ Adamo tññ íkárñññwaéne imónññagwí nánī pearññwárñnī. E yarññwápa Kiraíso tññ íkárñññwaéne neperane aīwī ámī sññf nerane wīápnñmeanñfá enagī nánī rarīñññ.

²³ Wīápnñmeapñrfáyf wīgí imónáná wīápnñmeapñrfárñnī. Kiraíso aīwá nīwákwnñf wñññf xámī wīápnñmeanñrñnī. Omñ dánī rñwīyo xfo weapáná xegf imónñgíáyf wīápnñmeapñrfárñnī.

²⁴ O ámī anññnamī dánī nīweapñrfáná amípī nene tññf ríná imónññfñpī yoparñpī imónññfárñnī. Ínā anññññññ, ámaranñ, omñ manñ pñrf wialkñarīgíá gīyf gīyf, enñ eánñgíáyf imónñro nénf tīgíáynññf imónñro menñweagíáyf imónñro egfáyo anñpá nīwīmñxīmáná ámá xfoya xwīoxfyo mñmeámf nerñ umeññweanñáyf xano Gorixomñ sñmanñwíyonññf wurññpñrñ wīññfárñnī.

²⁵ Ayf rīpī nánī rarīñññ. Gorixó ámá Kiraíso tññf sñmñf tññf inarīgíáyo xopñrñrf nīwñrñ íkwñawf xegf síkwf íkwíarññññññññf wīmñxīyññf nánī mñxf ínáyf nīmónñrñ menñweanñfárñnī. Bīkwíyo apī nánī e nñrñññrñ eánññagī nánī rarīñññ.

²⁶ Sñmñf tññf inarīgíf yoparñf anñpá imñxññfápní, ayf pñyf nene pearññwápnññ.

²⁷ Bīkwíyo bī rīpī xñxenñ nñrñññrñ eánñññ, “Gorixó amípī nñññ omñ sñmanñwíyonññf wīmñxīyñññññ.” nñrñññrñ eánññagī aí ananñ re yaiwīpaxfrñnī, “Amípī nññññf rññññf, ayf amípī nñññ Kiraisomñ sñmanñwíyonññf oimónñrñ wīmñxīyñño enñ nánī mñrñññññ.” yaiwīpaxfrñnī.

²⁸ Amípī nñpnñ xewaxomñ sñmanñwíyonññf yeáyf wurñññññá o dñf re nīmori enfárññ, “Gf ápo Gorixó amípī nīyonñ ámáyoranñ, amípīyoranñ, seáyf e nīwīmónñrñ oumenñweanñrñ xewanññonñ amípī nñpnñ sñmanñwíyonññf nīmñxīyññomñ sñmanñwíyonññf yeáyf owurññññññ.” nīmori e enfárñññ.

²⁹ “Ámá pegíáyf wīápnñmeapñrfárñññ.” seararññwápní nepa mīmónñññánáyf, pñ nánñ wīyñné segí pegíá wññño nanñ owīmñxaneyññro ámī wayf meaarīgíárñññ? “Pegíáyf wī wīápnñmeapñrfámantī.” rarīgíápní nepa imónññánáyf, pegíá wññño nanñ rīpñ oīmñxaneyññro neróná pñ nanññf owianeyññro epaxfrñññ? Oweoi, sa surñmá epaxfrñññ.

³⁰ “Pegíáyf wīápnñmeapñrfárñññ.” rarññwápní nepa mīmónñññánáyf, pñ nánñ Jisasoya wáf wurñmeiarññwáone yo f mayf imónnanñrñ yarññwñññ?

³¹ Gf nñrñxñméayñné, sfá ayf ayo nemerññá “Nionñ nīpémfáonñrñññ.” yaiwīnarññápní sñmñf e nñññññmñ emearññññññ. E seararññagī aí “Xewanñño seáyf e nīmónñrñ rarñññ.” mñññññwīpanñ. Seyíné negí Ámñná Kiraíst Jisaso tññf anñ íkárñññwaéne nīmónññrñ nánñ nionñ mñxf nīmeakññññññ. “Nīpémfáonñrñññ.” yaiwīnarññápní sñmñf e nñññññmñ emearññññññ.” seararñññññ.

³² “Pegíáyf wīápnñmeapñrfárñññ.” rarññwápní nepa mīmónñññánáyf, nionñ pñ nánñ anñ Epesasiyf rñññññpnīmñ nññwearññá xwīyfá Gorixoyápní arñkñ wáf urñmemñññññ nánñ yo f mayf nīmónñrñ ámá wī sídf íñf rñrómñ yarñññpánññf yarīgíáyf tññf nawññ mñxf ínñññññññ? Pīpní nanñ onññññññ e enárññññ? E nerñ aí pegíáyf nepa mīwīápnñmeapa nerñnýf, ámá

wíníyí re rarígápa, “Apaxí mé pearíŋwaéne enagi nání amípi wí nání ‘Aríge oyaneyi?’ mīyaiwí sa maiwí iníigí nīrane aiwá nīrane oyaneyi.” rarígápa nioní ení axípi e rīpaxíriní.

³³ E nerí aí áamá yapí oneaiepisípoyiníri sīŋwí mīwīnīpaní. Áamá ríá kīroarígíáyí tīnī nīkumīxīnīro nawíní nemerónáyí, seyíné naní yarígápi pírí nīseawiaíkiro sīpí imónínípi yapí seaiepisípírxīnīri seararíníni.

³⁴ Seyíné xaxá yarígápi píní nīwiárimáná píráníní díní nīmoro segí íwí yarígápi ení píní wiárfírxīnī. Segíyí wí nepa Goríxo nání díní mīmōjoi. Ayínání ayá seainīpaxípi ríní.

“Pegíáyí nīwiápnīmearóná wará ámí xegí bī nīnīmī wiápnīmeapírfáriní.” uríní náníriní.

³⁵ Áamá wí yaríní re nīpíráoi, “Áamá pegíáyí ámí aríge nero wiápnīmeapírfáriní? Wará ámí gíminí gípi nīnīmī wiápnīmeapírfáriní?” níráná

³⁶ re uríimiginí, “Majīmajíá ikárinarígá tīyíné, ‘Aiwá siyí wiároaríŋwáyí urí nerí mīpiéropa nerínáyí, nerápirí nīyapīpaxíriní.’ rīseaimónaríní? Oweoi, xámí urí nerí nīpiérómáná ríwíyo nerápirí yaparíníriní.” uríimiginí.

³⁷ Siyí seyíné wiároarígápi wítí siyíraní, ámí xegí wírání, nīwiáróa nurínáyí, ríxa nerápirí nīyapīmáná imónínípi wiároarígáraní? Oweoi, siyí anīpápi wiároarígáriní.

³⁸ Seyíné siyí anīpápi wiároaríŋagá aí Goríxo “Apí nerápirí oyapíní.” yaiwiarínípi tīnī xīxení nerápirí yaparíníriní. Siyí apí apí xegí íwíraní, eníraní, apí tīnī xīxení imónínípi xīxegíní apí yapí pía oríxīnīri imīxaríníriní.

³⁹ Wará níní axípi miníní. Áamá wará xegí ení bī iníní. Naníwí wará xegí ení bī iníní. Iní wará xegí ení bī iníní. Peyí wará xegí ení bī iníní.

⁴⁰ Amípi anínami díní pía ríxíníyí tīnī xwíarímí díní pía ríxíníyí tīnī nání ení díní mópoyí. Awíaxí amípi anínami díní pía ríxíníyí imónínípi xegí bī imóníní. Awíaxí amípi xwíarímí díní pía ríxíníyí xegí bī imóníní.

⁴¹ Wíá ónaríníyí nání ení díní mópoyí. Sogwí wíá ókiarínípi xegí bī imóníní. Emá wíá ókiarínípi xegí bī imóníní. Síní wíá ókiarínípi ení xegí bī imóníní. Síní níníyí ení wíá ókiaríníyí axípi mīmóníní. Xegí bī xegí bī imóníní.

⁴² Áamá pegíáyí nīwiápnīmearóná wará inípfírápi nioní nīra warínápníní imóníní. Wará agwí ríná nīnīrane ŋweanwápi —Apí urí epaxí imónínípi ríní. Apí xwíá weyáraríŋwá enagi aí urí mepaxí imónínípi nīnīmáná wiápnīmeaníwáriní.

⁴³ Wará nene xwíá weyáraríŋwápi, ayí sīpí imóníníagi aí sīŋí nīnīmī wiápnīmeaníwápi, ayí aga awíaxí imónínípi ríní. Wará xwíá weyáraríŋwápi ení meánínípi imóníníagi aí sīŋí nīnīmī wiápnīmeaníwápi ení eáníní imónínípi ríní.

⁴⁴ Wará nene xwíá weyáraríŋwápi xwíá tīyo díní imóníníagi aí sīŋí nīnīmī wiápnīmeaníwápi, ayí anínami díní kwíyípiyá wará imóníní.

Wará xwíá tīyo díní imónínípi enagi nání re yaiwīpaxíriní, “Anínami díní kwíyípiyá wará imónínípi ení ríá wení?” yaiwīpaxíriní.

⁴⁵ Bīkwíyo dání apí tīnī xīxení imónínípi rīpi ríníníagi nání raríníni. “Áamá iwamíó imóníní Adamó Goríxo nīmīxíríná díní sīxí umímoní enagi nání o díní tīŋí wo nīmónímí sīŋí wagíriní.” ríníníagi aí Adamó ríwíyo imóníní —O Kíraisoríní. O ámayo díní nīyīmínípi sīxí umímoní nání kwíyí imóníníoríní.

⁴⁶ E nerí aí anínami díní kwíyípiyá wará xámí imónaríŋwámání. Wará xwíá rírímí dínípi nīmónímáná ríwíyo anínami díní imónínípi inaníwáriní.

⁴⁷ Áamá Goríxo iwamíó imīxíníjo xwíá tīnī imīxíní enagi nání xegí wará xwíarímí díní inaríŋwápi imónagíriní. E nerí aí áamá ríwíyo imóníníjo —O Kíraisoríní. O wará anínami díní imónínípi imóníníriní.

⁴⁸ Xwíá tīyo ŋwearígá gíyí wará áamá xwíá tīnī imīxíníníjo inagípa inarígáriní. Anínami ŋwearígá gíyí wará áamá anínami díní inínípa axípi inarígáriní.

⁴⁹ Ayínání díní re oyaiwianeyí, “Agwí nene wará áamá xwíá tīnī imīxíníníjo inagípa ríxa nīnīrane nání ríwéná wará áamá anínami díní inínípa inaníwáriní.” oyaiwianeyí.

⁵⁰ Gí nīrīxímeáyíné, rīpi osearímíní. Áamá wará íká íwí wínáníní mīmóní sīnī gíwí tīnī ení tīnī nene imóníníwápi Goríxoyá xwíoxíyo wí ŋweapaxí meníní. Negí wará urí epaxí imónínípi amípi urí mepaxípi tīŋí e ŋweapaxí mīmóníní.

⁵¹⁻⁵² Nioní rarínápi nání ududí rīseainaríní? Aí, nioní yumí xwíyá Goríxoyápi áwaní bī osearímíní. Goríxomí díní wíkwíroaríŋwaéne nīnenení mīpepa nerane aí pékákí yoparípi ráná sīnī mé ápiánwí norímxírí yarínípa nīnenení ámí wará xegí bī imónaníwáriní. Pékákí ráná pegíáyí wará urí mepaxí imónínípi nīnīmī wiápnīmearo sīnī sīŋí ŋweanwaéne wará xegí bī inīrane yaníwáriní.

⁵³ Ayf rîpî seararînjîni. Înâ negf warâ urf epaxf imónînjîpî sinî anînj minf axfîpî imónîpaxfmanî. Urj mepaxf imónînjîpî îkîkf inînfârinî. Înâ negf warâ nîpexaxf imónînjîpî sinî anînj minf axfîpî imónîpaxfmanî. Mîpexaxf imónînjîpî îkîkf inînfârinî.

⁵⁴ Negf warâ piyf erî urf erî epaxf imónînjîpî xegf bî nimónîrî piyf erî urf erî mepaxf imónînjîpîmî rîxa îkîkf inânâ Bîkwîyo dâni re nîrînrî eânînjîpî tîni xîxenî imónînfârinî, “Piyfpiyfî rînjînjîpî rîxa anîpâ imîxînrîni. Rîxa xopîrârî winîni.”

⁵⁵ Xwîyâ axf âmi wî e eânînjî rîpî enî xîxenî imónînfârinî, “Piyf ripîxîni, ‘Sinî âmâyo xopîrârî wîpaxfînrîni.’ rîsimónarîni? Oweoi, sinî e wî epaxfîpîxî menîni. Piyf ripîxîni, ‘Âmâyo pikîmî nânî sinî sidînjî opaxfînrîni.’ rîsimónarîni? Oweoi, sinî e wî epaxfîpîxî menîni.” Înâ nânî e nîrînrî eânînjîpî tîni enî xîxenî imónînfârinî.

⁵⁶ Îwf âmaéne yarîjwâpîmî dâni Piyfîpî sidînjînjî norî neapîkipaxf imónîni. Pîpîmî dâni marfât, nene Gorîxoyâ jwî îkaxf rînjînjîpîmî nîwîakîrîfâ îwf yarîjwârîni. Ayînanî “Piyfîpî jwî îkaxf rînjînjîpîmî dâni enî eânînjî nimónîrî âmâ pikîpaxf imónînjîpîrîni.” rîpaxfîrîni.

⁵⁷ E nerî aî Gorîxomî yayf owianeyî. O negf Âmîná Jîsasi Kiraiso neaiînjîpîmî dâni Piyfîpîmî xopîrârî wîpaxfî neaimîxînjîrîni.

⁵⁸ Ayînanî gî nîrîxîmeâyîné, dînjî wîkwîrogfâpî xaiwî fâ nîxîrîrónâ bî éf mîmîxeânîpa éfîxîni. Âmînáomî nuxîdîrónâ rîwf nîrkîwînrî yarîgîfâpî wî surfîmâ imónînfâ menjagî nânî “Nene xfo ‘E éfîxîni.’” rînjîpî bî onîmiâpî nerînfâyf, ayf apânîrîni.” mîseaimónf anînjî minf xwapf ayâ wî éfîxîni.

16

Nîgwî âmâ Gorîxoyâ wînjîyo nânî awî eaarîgîfâpî nânî urînjî nânîrîni.

¹ Agwî seyîné payf nearo “Âmâ Gorîxoyâ imónîgîfâ Judia pîropenîsîyo jweagîfâyo nîgwî wîanfâ nânî awî eaarîjwîni.” nîrîgîfâpî nânî bî osearîmîni. Nîonî Jîsasoyâ sîyîkf imónîgîfâ Garesia pîropenîsîyo wî e wî e jweagîfâyo “Nîgwî awî eâmeâmî nerîfâ apî éfîxîni. Apî éfîxîni.” uréwapîyînjîpî seyîné enî axfîpî nero re éfîxîni.

² Nîonî rîxa seyîné tînjî e nîseaimearî jweanîjâ seyîné nîgwî âmî wî awî eâmeâmî mepa epîfîfâ nânî Sadé ayf ayo awî neânîrónâ woxîni woxîni omînjî néfasânâ nîgwî meáfâpî tîni yamîjîyfî nîtîrónâ pîránînjî xegf wî e yómînjî tîfîrîxîni.

³ Rîfwenâ nîonî seyîné tîe nîrêmorîfâ âmâ seyîné re nîyaiwîro rîpeáfâyo, “Nîgwî rîpî ananî Jerusaremî nânî nîmeâmî upaxfîrîni.” nîyaiwîro rîpeáfâyo payf wî nearî wîowârîmîfârinî.

⁴ E nerî aî “Ayf tîni nurfîfâ ananîrîni.” nimónânâyf, nîonî ayf tîni wanîwârîni.

“Rîfwenâ seyîné tîfîmîni bîmîfârinî.” urînjî nânîrîni.

⁵ Rîfîwîyo nîonî Masedonia pîropenîsîyo imanî nîbîrî seaiménapîmîfârinî. “Masedonia pîropenîsîfî tînjîmîni xâmî ûimîgîni.” nimónarînjagî nânî rarînjîni.

⁶ Imanî nîbîrî nîseaiménapîmîfârinî seyîné tîni ayâ wî onîmiâpî jweámîfârinî? Emâ rawîrawâ imeamîkwî yarînjîpî nîpîmîni seyîné tîni jweámîfârinî? Nîonî majîfârinî. Sa seyîné tîni nîjweâmonî âmî gîmîni “Oumîni.” nînimónîrîfâ seyîné nîonî ôf e dînjî sîxfî nîga umîfâ nânî niapowârîpîfârinî.

⁷ Ayf rîpî nânî rarînjîni. Nîonî “Agwî sîjwîf nîseaga oseamúrómîni.” mînimónarîni. “Seyîné tîni ayâ wî jweámîgîni.” nînimónîrî dînjî e îkwîmonîjî enjagî nânî rarînjîni. Âmînáo xe éwînjîgînrî sîjwîf nînanîrînfâyf, e emîfârinî.

⁸ E nerî aiwî sîfâ Judayene Pedîkosîyî rînjînjîyî imónîfê nânî Epesasiyo re jweámîfârinî.

⁹ Pî nânî marfât, nîonî yarînjîpî nânî pîrfî mîkîmfî nîanîro yarîgîfâ obaxf enjagî aiwî Gorîxo âmâ ayâ wî xfo nânî dînjî wîkwîropîrî nânî ouréwapîyînrî ówanînjînjî nîkwînjîrîni.

¹⁰ Timotîo nîseaimearînfâyf, nîonî Âmînáo nânî nemerî uréwapîyarînjîpî o enî axfîpî uréwapîyarînjî enjagî nânî seyîné tîni nîjwearîfâ ayâ sîwf muropa enfâ nânî pîránînjî wîyo uméfîxîni.

¹¹ Segîyfî wî Timotîomî xe peayf owîanfîpoyînrî sîjwîf mîwînrîpa éfîxîni. O tîni nîrîxîmeâ imónîgîfâyf wî tîni nawîni nîonî tînjî re nânî bîpîrfâ nânî wenînjî nerî jweanînjî nânî o “Âmâ tî nanî nîniro niowârâoi.” yaiwîwînjîgînrî seyîné omî pîránînjî wîyo nîmêra nuro nîonî tînjî e nânî bînfâ nânî wîrênâpîfîrîxîni.

¹² Negf nîrîxîmeâ imónînjî Aporoso nânî xwîyâfî rîpîrîni. Nîonî negf nîrîxîmeâ wî seyîné tîfîmîni nurowârênâpîrîfâ omî enî rîrêmîxfî ayâ wî wîagî aiwî o “Rîfâ seyîné tînjî e nânî obîmîni.” mîwîmónarîni. E nerî aî “Seyîné tîfîmîni bîpaxf imónînjîni.” nîwîmónîrîfâ bînfârinî.

Yoparípi nuríná urínpí náníní.

¹³ Seyíné píráníjé awíníjé njewaro dñjé wíkwírogfápi xaiwí fá xiríro dñjé sixí ínro enjé eánro éfrixíni.

¹⁴ E neróná pí pí seyíné yariǵfápi ámayo dñjé sipí níwirínjéyo dání éfrixíni.

¹⁵ Gf nírixímeáyíne, nioní enjé rirémixí bí rípi oseaimíni. Sitepanasepówa nání seyíné nijfáriní. Ámá Gíríkí píropenísfýo dánjýf epówa aiwá níwákwíní miaríǵfápa Jisasomí xámí dñjé níwíkwíro ro uxíǵfepówaríní. Wígí dñjéyo dání “Ámá Goríxoyá imóníǵfáyo arírá owianeyí.” yaiwigfápi nání sfmí e nítiníro yariǵfepówaríní.

¹⁶ Seyíné ámá éniǵf imóníǵfáyo yeáyí níwuríníro ámá ayí tñní níkwímíxíníro ríwí nírkwínímáná Goríxoyá imóníǵfáyo arírá wiaríǵfá gíyo ení yeáyí wurínífrixíni.

¹⁷ Sitepanaso tñní Potunetaso tñní Akaikaso tñní awa nioní tñjé e nání níbíro seyíné níbíro mñniipaxí imóníǵfápi arírá níagfá nání nioní dñjé nífá ninaríní.

¹⁸ Awa nioní dñjé sixí nímímoro seyíné ení dñjé sixí seamímoro éagfá nání seáyí e imóníǵfáwa iwa ríanírí síjwí mí wómíxífpoyí.

¹⁹ Jisasoyá síyikí imóníǵfá Esia píropenísfýo dánjýf yayí seawárenaparíjoi. Akwirao tñní xiepi Pírísirái tñní ayaú egf anjýo dání Jisasoyá síyikípi imóníǵfá awí eánaríǵfáyí tñní nawíní yayí níseawárenapíríná seyíné ení Ámínáo tñní nawíní ikáriníǵfáyíne enagfá nání yayí bí onímíápi níseawárenaparíjoi.

²⁰ Negí nírixímeá re dánjýf nñní ení yayí seawárenaparíjoi. Sewanínjýíne yayí nínróná xíxe yayí óf eánínífpoyí.

²¹ Xámí neága unjpi ámá wo nioní raríná eáf aiwí agwí nioní Poroní gf wé tñní yayí níseawárenapírí ríwamínjé rípi nearí wírenaparíjíní.

²² Ámá gíyí gíyí Ámínáomí dñjé sixí muyípa nerínáyí, xe oroapíkínífpoyí. “Ámínáo ríxa oweapíní,” nímonaríní.

²³ “Ámíná Jisaso wá seawianíwíníǵíní.” nímonaríní.

²⁴ Kiraisí Jisaso tñní nawíní ikáriníjwaéne enagí nání níyínéní dñjé sixí níseaya úmíǵíní. “E émíǵíní,” nímonaríní.

Payí Poro Koriniyo ɲweáyí nání ríwíyo eaɲínaríní.

Payí rína Jisasoyá siyikíyí aɲí yóí Koriniyo ɲweagíáyí nání Poro ríwíyo nírírí eaɲínaríní. Aɲí apí Gírikíyí píropenisíyo xwé bí imóníɲípiríní. Payí Poro Koriniyo ɲweáyí nání xámí nírírí eaɲína nearfá díní níkínimóníro píráńíyí éfíxíní nírírí nírírí eaɲí nání emá bí nípweámáná eɲáná “Ayí nimóníro yarígíápi nání Taitaso sɲwí nírírí nírírí ourowárimíní.” nɲaiwirí urowáragí Taitaso sɲwí nírírí nírírí nírírí áwaní réníyí uríɲínigíní, “Wí mírí joxí uríɲípmí dání ríxa nísaníro nero aiwí wí ‘Poro pípmí dání sekaxí nearípaxírífaní?’ níríro aríki yaríɲot.” Éńíyí uríagí nání Poro payí rína nírírí nearfá nírírí nírírí xwíyá bí urírí mírí bí urírí xwíyá xwíyá bí urírí nírírí eaɲínigíní.

¹ Poroní —Nioní Goríxo wimóníɲípmí dání Kiraisí Jisasoyá wáf wurímeiaríɲá woníríní. Nioní t́nɲí negí nírírímeá Timotio t́nɲí yawawí siyíkí Goríxoyá imónígíá Koriniyo ɲweagíáyíne oya ámá imónígíá Gírikíyí aɲíyo wí e wí e ɲweagíáyíne t́nɲí nání payí rína nearí mónaparíɲwí.

² Negí ápo Goríxo t́nɲí Áminá Jisási Kiraiso t́nɲí awaú wá seawianírí seyíne níríríroníro ɲweapírí nání seaimíxírí éisixíní.

Xeaníyí wímeáagí aí Goríxo ikíɲwí umíríɲí náníríní.

³ Goríxo —O negí Áminá Jisási Kiraisomí xano imónírí oya ɲwáfao imónírí eɲoríní. Omí yayí nírírí seáyí e umíeyoaneyí. Wá wianarígíá ámáyo wímeaaríyí nírírí mírí ikíɲoríní. Ámá pí pípmí nání díní sípí wiaríɲíyo mírí ikíɲwí umíríarígíápi mírí ikíɲo, ayí oríní.

⁴ O mírí ikíɲwí neamíríaríyí nene ení axípi pí pí xeaníyí wímeááyo mírí ikíɲwí umíríaríwá nání pí pí xeaníyí neaímeááná mírí ikíɲwí neamíríaríyí.

⁵ Ríníyí Kiraiso ámáyo arírá owimínírí nerfá wímeaɲípi nene ení ayá wí neaímeaáríní. E nerí aí xó neaínípmí dání Goríxo mírí ikíɲwí ayá wí neamíríaríyí.

⁶ Xeaníyí none neaímeáápi, ayí seyíne seaerfíkiemeaarane mírí ikíɲwí seamíríaríne yanfá nání neaímeaáríní. Mírí ikíɲwí Goríxo neamíríaríyí, ayí seyíne mírí ikíɲwí seamíríaríwá nání ení neamíríaríyí. Nepa mírí ikíɲwí seamíríaríwáeyíne eɲánáyí, xeaníyí none xwámámí wiaríɲwápa seyíne ení xeaníyí axípi imóníyípi xwámámí wípaxíyíneríní.

⁷ None re nɲaiwirí nírírí imóníyíwí, “Ríníyí none meaaríyíwápi seyíne ení axípi meaarígíaríní. Ayínání Goríxo mírí ikíɲwí neamíríaríyí seyíne ení axípi seamíríaríyí.” nɲaiwirí nírírí nimóníaríne nání díní re nɲaiwiríne ikwímoaríyíwápi síkíki oníní, “Seyíne eɲí neáníro pí pí seaímeáápi ananí xwámámí nírírí ɲweapíríaríní.” yaiwiaríyíwápi síkíki oníní.

⁸ Negí nírírímeáyíne, ayí rípi nání seararíyí. Xeaníyí none Esia píropenisíyo ɲweaɲáná neaímeaárípi “Seyíne síní majíá oimóníyoyí.” míneaimónaríní. Xeaníyí ríá t́nɲí none eɲí neáníaríne aí xwámámí míríwípaxí imóníyípi neaímeáagí “Arí yanfáwíní?” nɲaiwiríne “Ríxa níríríwíní?” yaiwíwáriní.

⁹ Ai, newaníyí “Eɲí eáníyíwánerfání?” nɲaiwiríne díní míríwíaríní sa Goríxomí —O ámá pegíáyí wíápmíneapírí nání wímíxaríyí. Omíní none díní uɲwíaríaríwá nání síkwíá neaínípi neaíníyí. Síkwíá neaíní apí ámá opísí aɲíyo dání xwíríxí aríá níríríwí “Ríxa píkipoyí.” raríyí ríxa “Awamí píkipoyí.” ránáníyí neaíníyí.

¹⁰⁻¹¹ E nerí aí nene maní umónaní nání mímúropaxí imóníyí apímí dání Goríxo éfí neamíníyí. Ríwíyo bí ení éfí neamíníyí. “Ámí ríwíyo bí maní umóníyípmí umóníyí yarfá éfí neamíníyí.” nɲaiwirí díní wíkíwímoaríyíwá seyíne none nání ríxíyí nínearíyípmí dání arírá nínearíá ananí éfí neamíníyí. Goríxo éfí neamíníyí níríríwí níríríwí re nɲaiwirí, “O ámá obaxene ríxíyí wíríyíwápi aríá nínearí nání Porowamí wá nírírí xeaníyí wímeáápmí dání éfí umíníyíaríní?” nɲaiwirí none nání omí yayí wípíríaríní.

Koriniyo ámí múníyí nání áwaní uríyí náníríní.

¹² Ayí rípi nání mírí meakíníaríyíwí. “None naní ríá wíɲwanígíní? Sípi ríá wíɲwanígíní?” yaríyí e níríríaríne re yaiwíaríyíwí, “Goríxomí mírídarígíáyo siyíkíwí míríyí nimóníwá wíaríne omí píráńíyí nuxfíríná epaxípi nepání wíaríne nerane aiwí seyíne ayí aɲípaxí e seaíɲwanígíní.” yaiwíaríyíwí. Ayí “Nírírí ámá wígí díníyo dání imónarígíápmí dání marfáí, Goríxo wá níríríwíaríní

enĵ sixĵ neaím-xiĵĵpimi dání ayo e wiirane seyĵné anĵpaxĵ e seaĩirane enĵwanigini.” nĵyaiwiĩrane nání mĵxĵ meakĩninarĩwini.

¹³⁻¹⁴ None seyĵné nání payĵ nearĩ nĵseamónapĩrĩná rĩwamĩĵ seyĵné íá nĩro-ro nĩĵá mĩmónĩpaxĩpĩ nearĩ wĩrénapariĩwámanĩ. Sa rĩwamĩĵ seyĵné ananĩ íá nĩro-ro nĩĵá imónĩpaxĩpĩ nearĩ wĩrénapariĩwámanĩ. Agwĩ seyĵné none e oyaneĩnĩrĩ nearĩ wĩrénapariĩwápi nání “Awa ayĩ apĩ nání ría yarĩĵoĩ?” nĵyaiwĩro xĩxenĩ mĩneaĩaiwariĩagía aiwĩ seyĵné rĩpĩ epĩrĩá nání dĩĵĩ seaikwĩmonĩwini. Rĩwéná seyĵné none yarĩwápi nání “Awa ayĩ apĩ nání regĩawixĩnĩ?” nĵyaiwĩro none e oyaneĩnĩrĩ yarĩwápi tĩnĩ xĩxenĩ neaĩaiwĩrĩá nání dĩĵĩ seaikwĩmonĩwini. Seyĵné “Porowa e yanĩro nání regĩawixĩnĩ?” xĩxenĩ nĩneaĩaiwĩrónáyĩ, sĵá Ámĩná Jisaso weapĩnĩáyimi none seyĵné nání ayá wĩ mĵxĵ seameakĩnanĩwápa seyĵné enĩ none nání mĵxĵ neameakĩnĩpĩrĩámanĩ.

¹⁵ Seyĵné “Ayĩ neparĩnĩ. Poro aga seáyĩ e oimónĩmĩnĩrĩ payĵ nearĩ mónapĩĵĩmanĩ. Sa nene nání ayo pĩránĩĵĩ owimĩxĩmĩnĩrĩ nearĩ mónapĩĵĩrĩanĩ?” Seyĵné ananĩ e yaiwĩpĩrĩ nání dĩĵĩ nĵseaikwĩmórĩná re yaiwiĩwanigini, “Xámĩ seyĵné tĩĵĩ e nání nĩbĩrĩná dĩĵĩ sixĵ biaũ seamímómĩgini.” yaiwiĩwanigini.

¹⁶ E nĵyaiwĩrĩná ayĩ rĩpĩ yaiwiĩwanigini, “Masedonia pĩropenĩsĩyo nání nurĩná seyĵné tĩĵĩmanĩ xámĩ numáná ámĩ Masedonia pĩropenĩsĩyo dánĩ nĩbĩrĩ Judia pĩropenĩsĩyo nání nurĩná óf e dĩĵĩ sixĵ níga umĩá nání bĩ niapĩrĩxĩnĩrĩ ámĩ seyĵné tĩĵĩ aximani bĩmĩgini.” yaiwiĩwanigini.

¹⁷ Nionĩ e yaiwiĩná enĵagĩ nání seyĵné re rĩniaĩwiariĩĵoĩ, “Poro ‘E éimĩgini.’ nĵyaiwĩrĩná dĩĵĩ ikwĩroayĩrĩ mĩxeayĩrĩ nerĩ yaiwiĩrĩnĩ.” rĩniaĩwiariĩĵoĩ? “O ‘Rĩpĩ éimĩgini.’ nĵyaiwĩrĩná sipĩ imónarĩĵĩpimi dánĩ nĵyaiwĩrĩ nání sa dĩĵĩ ikwĩrorĩ mĩxearĩ yarĩĵorĩnĩ.” rĩniaĩwiariĩĵoĩ?

¹⁸ Pí pí Gorĩxo rarĩĵĩpĩ dĩĵĩ uĩwĩrĩarĩpaxĩpa xwiĩyá none searĩwápi nĩ enĩ dĩĵĩ uĩwĩrĩarĩpaxĩpĩ searĩĵwanigini. Xwiĩyá none searĩwápi wĩ dĩĵĩ ikwĩrorĩ mĩxearĩ yarĩĵwámanĩ.

¹⁹ Ayĩ rĩpĩ nání seararĩnĩ. Íwĩ Gorĩxoyáo, Kiraisĩ Jisaso —O nání nionĩ tĩnĩ Sairaso tĩnĩ Timotio tĩnĩ none wá searĩwáorĩnĩ. O dĩĵĩ ikwĩrorĩ mĩxearĩ yarĩĵomani. Oweoĩ, xegĩ dĩĵĩ nĵyaiwĩrĩ ikwĩrópĩ anĩĵĩnĩ ikwĩroarĩĵo enĵagĩ nání seararĩnĩ.

²⁰ Gorĩxo sĩmĩmanĩyo dánĩnĩĵĩ “E nĵseaiĩmĩfámanĩ. E nĵseaiĩmĩfámanĩ.” nĩrĩrĩná obaxĩ rárĩĵĩpĩ “Ayĩ neparĩnĩ.” yaiwianĩwá nání sĩwánĩĵĩ inĩĵo, ayĩ Kiraisorĩnĩ. O e imónĩĵo enĵagĩ nání Gorĩxomĩ seáyĩ e umeanĩwá nání yoparĩpĩ nĩrĩranéná Jisatĩ Kiraisoyá yof rĩrane “Apĩ e imónĩwĩnĩgini.” rĩrane yarĩĵwámanĩ.

²¹ Seyĵné tĩnĩ none tĩnĩ nĩnenenĩ Kiraiso tĩnĩ nawĩnĩ ikárinanĩwá nání sĵkĩkĩ neaomĩxarĩĵo, ayĩ Gorĩxo xewanĩĵorĩnĩ. Wá rarĩwápi nání nearĩpeanjo, ayĩ axorĩnĩ.

²² “Ayĩ oyárfanĩ?” oyaiwĩpoyĩnĩrĩ yarĩĵĩpa nene enĩ neaiĩĵĩrĩnĩ. Xegĩ kwĩyĩpĩ nĩneaĩapĩrĩná nene “O réroarĩĵĩpĩ nĩpĩnĩ xĩxenĩ nĩneaĩĩmĩfámanĩ.” yaiwianĩwá nání kwĩyĩpĩ tĩnĩ ikĩyĩĵĩnĩĵĩ neaiĩarĩĵĩrĩnĩ.

²³ Nionĩ apaxĩ mé seyĵné tĩĵĩ e nání nĩbĩrĩ mĩxĵ searáná dĩĵĩ ría seaxenĩgini rĩ “Ámĩ Koriniyo nání mĩbĩpa éimĩgini.” yaiwiĩwanigini. Nionĩ dĩĵĩ e yaiwianĩwá Gorĩxo, sĩĵwĩ nanĩĵo ananĩ sopĩĵĩ nopaxĩrĩnĩ.

²⁴ None seáyĩ e nĵseaimónĩrane seyĵné dĩĵĩ ikwĩropaxĩ imónĩĵĩpĩ “Ayĩ rĩpĩnĩrĩnĩ.” osearaneyĩnĩrĩ mĩyarĩwini. Seyĵné Jisasomĩ dĩĵĩ nĩwĩkwĩroróná sĩrĩ munĩ nero wĩkwĩroarĩgĩá enĵagĩ nání none Gorĩxomĩ nĩxĩdĩranéná seyĵné dĩĵĩ nĩfá seainĩfá nání sa seyĵné tĩnĩ nawĩnĩ omĩĩĵĩnĩĵĩ éwanĩgini rĩ imónĩĵwini.

2

¹ Ayĩnánĩ nionĩ seyĵné nání dĩĵĩ yanĩ nĩmenĩrĩ re yaiwianĩwanigini, “Nionĩ seyĵné tĩĵĩ e nání nĩbĩrĩ mĩxĵ searĩápi nĩ dánĩ dĩĵĩ sipĩ seapaxĩ mĩseaimĩxĩpa éimĩgini.” yaiwianĩwanigini.

² Ayĩ rĩpĩ nání e yaiwianĩwanigini. Nionĩ nĩbĩrĩ mĩxĵ nĩsearĩrĩ dĩĵĩ sipĩ nĩseaimĩxĩrĩnáyĩ, áamá wĩ ĵĩyĩ nionĩ dĩĵĩ yayĩ nimopĩrĩfámanĩ? Oweoĩ, seyĵné e nĩseairĩnáyĩ, áamá nionĩ dĩĵĩ yayĩ nimopĩrĩfá wĩ menĩnĩ.

³ Ayĩnánĩ nionĩ mĩbĩ payĩnĩ nearĩ wĩrénapariĩwanigini. “Nionĩ báná yayĩ nimopaxĩfĩné mĩxĵ searĩápi nĩ dánĩ dĩĵĩ sipĩ mĩseaimĩxĩpa éimĩgini.” nĩnimónĩrĩ nání payĩnĩ nearĩ wĩrénapariĩwanigini. “Nionĩ yayĩ ninarĩná seyĵné enĩ seainarĩĵĩrĩnĩ.” yaiwianĩwápi “Apĩ aga nepa imónĩnĩ.” nĩpĩmónĩĵĩ enĵagĩ nání rarĩnĩ.

⁴ Ayĩ neparĩnĩ. Xámĩ nionĩ payĩ nearĩ nĩwĩrénapariĩná dĩĵĩ ría samĩĵĩ mĩnĩxé ayá wĩ nĩxearĩná ĵwĩ tĩnĩ eanjanigini. Payĩ ana dĩĵĩ sipĩ oseainĩrĩ meanjanigini. Seyĵné rĩpĩ nání nĩĵá oimónĩpoyĩnĩrĩ eanjanigini, “Poro nene nání dĩĵĩ sipĩ nĩwĩrĩná xwapĩ ayá wĩ ría wiarĩnĩ?” oyaiwĩpoyĩnĩrĩ eanjanigini.

"Sípí éomi ríxa yokwarímé wíiñáriní." uríñf nániríní.

⁵ Segé áamá xegé sípí neríñfípímí dání dínf sípí neaimíxíño nepa nioní dínf sípí mínimíxíñfíní. Seyíné dínf sípí seaimíxíñfíní. Níyínéní dínf sípí míseaimíxípa nerí aí wíyínéní dínf sípí seaimíxíñfíní. Omí ayá ríá wépaíxí imóníñfípí mírípa éimígínítrí apíní seararíñítrí.

⁶ Áamá omí síyíkí níwéaríná segíyí nápi weagíápi "Ayí apániríní." nímónaríní.

⁷ Ayínání dínf sípí íwí xewaníño neríñfípímí dání wínaríñfípí aníñf rítí wíarínígínítrí agwí seyíné ámí síyíkí bí míwéá yokwarímé níwíiro míñf íkíñwí umíríírxíní.

⁸ Ayínání ení rírémíxí rípí oseaimíní. O "Áamá tíyí nioní dínf síxí níyarígíáyírfaní?" oyaiwínítrí naní wí wííírxíní.

⁹ Payí ana nioní nearí níwíírénapíríná re níyaiwírí eanjaríní, "Nioní payí nearí uríápi nípíní nání aríá yímígí epíríréoi? Aríkíkwí nípíríréoi?" níyaiwímáná iwamíó seaiwápiyimínítrí nání payí ana eanjaríní.

¹⁰ Seyíné áamá xegé sípí éfípí nání yokwarímé wííánáyí, nioní ení ananí yokwarímé wííaríñfíní. Ayínání nioní áamá omí nepa yokwarímé wíipaxí imóníñfí bí enánáyí, yokwarímé níwííríná seyíné nání "Aríge nerí arírá wíimíárfaní?" níyaiwírí Kíraisoyá síñwí tñfí e dání yokwarímé wíiñáriní.

¹¹ None xíxe yokwarímé mínípa neríñfípímí dání Seteno yapí níneaiepísimáná xopírírí neainígínítrí nání áamá íwí éomi yokwarímé wíiñáriní. Obo yapí neaiepísimínítrí yaríñfípí nání níjía imóníñgawí nání raríñítrí.

Poro aní Tírowasíyo níñweaxa múroní nániríní.

¹² Xámí nioní xwíyíá Kíraisó nání yayí neainaríñfípí wáí urímínítrí nání aní Tírowasíyo nání nuri nírémoríná Ámínáo ówaníñfínf níkwííípímí dání ananí e epaxí imóníñáoní nainénítrí aiwí

¹³ negí nírxímeá Taitaso segí tífámíní dání síní míbípa éagi nání pía nímegínítrí dínf sípí níaríñgagí nání íwieáníñanígíní. Ayínání nioní Tírowasí ñweáyo píní níwíarímí Masedonia píropenísíyo nání bíñanígíní.

"Wáí níwúrímeiranéná áamáyo sínadíñfíníñfí weaaríñwáriní." uríñf nániríní.

¹⁴ Taitaso nání dínf sípí níaríñgagí nání íwieáníñáoní aiwí agwí Goríxomí yayí wíaríñfíní. Ayí rípí nání yayí wíaríñfíní. O Kíraisó pí pí imóníñfípímí xopírírí wípaxo oimónítrí wímíxíñfíní. Apíní maríái, o ge ge níneaípemeámí umínítrí neríná xopírírí wípaxíyí oimóníñfópíyínítrí níneaímíxítrí níneaípemeámí waríñfíní. Ayí rípí nání ení yayí wíaríñfíní. Goríxo none wáí wúrímeiaríñwápímí dání aní nímíní xwíyíá Kíraisó nání ríníñfípí "Ayí apírífaní?" oyaiwípóyínítrí yaríñfíní. Xwíyíá o nánítrí awíí dínf eaaríñfí bíníñfí aní nímíní rínáriménfípítrí.

¹⁵ Ayí rípí nániríní. Sínadíñfí Kíraisó Goríxomí dínf naní oweanírí ríá íkeaáraná naní weaaríñfípíníñfí imóníñfípí, ayí none imóníñwíní. None sínadíñfí Goríxo yayí wínaríñfípíníñfí imóníñwápí neáa nuríná áamá Goríxo yeáyí oneayímíxemeanítrí yarígíáyí tñfí e neáa urí áamá naníñanírí yarígíáyí tñfí e neáa urí yaríñfíní.

¹⁶ Áamá maiwí naníñanírí yarígíáyí xwíyíá wáí rímearíñwápí aríá níwíróná "Aníñaníwárfaní?" yaiwípírí nání píyaní pearígíáfpíníñfí weaaríñfíní. E nerí aí áamá Goríxo yeáyí neayímíxemeáwínígínítrí wímónarígíáyí xwíyíá apí aríá níwíróná "Dínf níyímíñfí tññwaéne imónaníwárfaní?" yaiwípírí nání sínadíñfí sínfí ñweapíríáfpíníñfí weaaríñfíní. Xwíyíá apí wáí nírímeríná e epaxíyí gíyítríní?

¹⁷ E epaxí imóníñwáyí, ayí noneríní. Ayí rípí nániríní. Áamá obaxí xwíyíá wáí nírímeríná "Negí yaríñwápímí dání nígwí meaaní nání ríá yaríñwíní?" níyaiwíro úrapí yarígíápa wí míyaríñwáoneríní. Xwíyíá wáí nírímeríná nepání nímónítrí Goríxo apí e éfíríxínítrí nearípeanípí tñí ríxéní nírítrí yaríñwáriní. Kíraisó tñí níkírínímáná Goríxoyá síñwí tñfí e dání raríñwá enagí nání "E epaxí imóníñwáyí, ayí noneríní." seararíñítrí.

3

"Xwíyíá sínfí réroáriníñfípí nání wáí wúrímeiaríñwáóneríní." uríñf nániríní.

¹ Nioní e seararíñgagí nání seyíné "Porowa ámí ríxa weyí mearínaríñoi." ríseaimónaríní? Oweoi, seyíné none wáí nírímeranéná yaríñwápí nání níjía imóníñfírí nání áamá wí seáyí e níneamíeyoaro "Porowa wáí nírímeríná imíriní míyarígíáwaríní." níríro payí wína neaeaiarígíonemaní. Áamá wí ení none yaríñwápí nání níjía imóníñfírí nání seyíné "Porowa e yarígíáwaríní." níríro payí wína neaeaiarígíonemaní. Wa nání e níríro payí weaipaxí aiwí none nání wí e nírítrí payí neaeaipaxímaní.

² Payí “Porowa e imónigfáwarini.” níriri eáninípiniñí seyíné ríxa imóninjoí. Negí payíniñí imónigfáyíné negí mimáyo tñinagwi nání wí peá seamopaxíyínemani. Payíniñí seyíné imónigfápi áamá nñí nñíá nimóniro fá roarigfá enjagi nání rariñini.

³ Payíniñí seyíné imónigfápi siwá réniñí inarigfáriní. Kiraiso xewaninjo níriri eanípiniñí imóninwini. Siwá éniñí inarigfáriní. None searéwapíyinjwápmi dání Kiraiso payí seyíné imónigfápiníñí nearíná iniñí ríwamini eánarinípi tñi meá Nwáá aniní sñí imóninjoyá kwíyípi tñi seaeañíriní. Moseso tñiná Goríxo njwí ikaxí nurírná sñáyo eanípiniñí meá ámayínéyá dñípmi seaeañíriní.

⁴ None Kiraisoyá dñíyo dání Goríxo nání dñí sñá neaeánariní enjagi nání rariñini.

⁵ “Newaninjoone imóninwápmi dání wá rímeapaxí imóninwini.” wí yaiwinípaxonemani. Wá rímeapaxí imóninwápi, ayí Goríxo neaimíxíñípmi dání e imóninwini.

⁶ O ámi sñí bí “E niseaiimfáriní.” níriri réroárininípi wá nurímeipaxí imónífríxíní neaimíxíñíriní. Sñí réroárininípi apí áamá njwí ikaxí eáninípini nixídírinípmi dání oníxídípoyiní réroárininípmi. Kwíyípi nipemeámí neawarinípmi dání oníxídípoyiní réroárininípiriní. Njwí ikaxí eáninípini áamá “Xíxeni oxídaneyí.” niyáiwiro aí apimí wiaíkiarigfá enjagi nání pemíxariníriní. E nerí aí xegí kwíyípi áamáyo dñí niyiminípi sñí umímoariní enjagi nání xwíyí sñí réroárininípi nání wá nurímeipaxí imónífríxíní neaimíxíñíriní.

Sñí réroárininípi xámi réroárininípmi seáyí e wimóniní nánirini.

⁷ Goríxo xegí njwí ikaxípi sñá piáráyo akireñí níperti nñinwáriní Isireriyó mñi wíáná wá xfo píripírí nerí ókímíxarinípi ení sñáni wimóniníginí. Apí Mosesomí wá wókímíxaná oyá sñimamñí xwínfá eaníniginí. Xwínfá o eanípí awayiní awayiní neayípoáa wariníagi aí axíná sñi ení tñi xwínfá eariníagi nání aríowa sñiwí mímíní winariníagi nání sñiwí míwinípaxí imóninagfáriní. Njwí ikaxí eáninípi apí, áamá pemíxariní imóninípi urárána Goríxoyá wá píripírí nerí ókímíxarinípi tñi ení sñáni imóniní enjagi nání

⁸ “Xwíyí sñí re réroárininí ‘Kwíyípi ámaéne ananí níneaainí dñí niyiminí tñinwáéne neaimíxíñíriní.’ riniñípi njwí ikaxí eáninípini wíá rínmúrorí wá mókímíxipaxí imónini.” ríseaimónariní?

⁹ Xámí réroárininípi —Apimí dání áamá aníñipírí nání xwíyí meárinarigfáriní. Apí awíaxí imóniní aiwí sñí réroárininípi —Apimí dání Goríxo “Áamá wé rónigfáyíriní.” rárínfá nání imóninípiriní. Apí xámí réroárininípmi seáyí e nímimóniní aga awíaxí imónini.

¹⁰ Re ríipaxíriní, “Xámí réroárininípi awíaxí aiwí sñí réroárininípi sogwíyo uyíwí míxároáná peá unarinípa peá umíxíñí enjagi nání ríxa supíkínariníaginí imóniníriní.” ríipaxíriní.

¹¹ Ayí rípi nání e ríipaxíriní. Xwíyí xámí réroárininípi —Apí opínagwí neayípoáa warinípáriní imóninípiriní. Apí awíaxí imóniní aiwí xwíyí sñí réroárininípi —Apí yaxwí míréroáriní aniní réroárininípiriní. Apí awíaxí nimóniní xámí imóninípmi aga wíá seáyí e múróniní enjagi nání rariñini.

¹² None “Xwíyí sñí réroárininípi wí neayípoáa unfá meniní.” niyáiwirane dñí sñá neaeániní nání wá nírimeranéná ayá igigí bí mé rímeariníwáriní.

¹³ None Moseso yagípa wí yarínwáonemani. O re yagoriní. Xegí sñimamñíyo dání xwínfá eanípí neayípoáa waríná gí Isireriyí sñiwí mñinanípa oépoyiní sñimamñíyo rapírapí axímífo bí tñi rítí inagfáriní.

¹⁴ E searariníagi aiwí wigí dñí wakísi inagfáriní. Aí sñá ríyi tñí e nání gíní gíná xwíyí xámí réroárininípi fá uroíáná rapírapí axímífo axípi tñiníñí wigí dñíyo sñi íkwarímoárininí. Ayí rípi nání wigí dñíyo sñi íkwarímoárininí. Áamá Kiraiso tñi nawíní níkaríninípmi dání rapírapí axímífo Goríxo yípmoáriníriní.

¹⁵ E nerí aí gí Isireriyí gíní gíná eníná dání sñá ríyi tñí e nání njwí ikaxí Moseso eanípí fá níróríná rapírapí axímífo bí sñi wigí dñíyo íkwarímoárininí.

¹⁶ Sñi wigí dñíyo íkwarímoárininíagi aiwí Ámináo tñámíní níkinímóniní dñí níwíkwírorínáyí, rapírapí wigí dñíyo íkwarímoárininípiní yípmónariníginí.

¹⁷ Áminá tñámíní kinímóninífo, ayí Goríxoyá kwíyípiriní. O xwíyí sñí níréroáriní fá kwíyí apí nání réroáriníriní. Ámináoyá kwíyí apí áamá gíyo níwáinírnáyí, ayí njwí ikaxí eáninípmi dání áxenwarí minigfáyí imóninípaxíriní.

¹⁸ Ayínání Ámináomí dñí wíkwíroariníwá nñenení xfo imóninípi nání siwáiní nímíwíranéná negí sñimamñí rítí bí mininíagi nání wá Ámináo ónarinípi negí sñimamñíyo dání xwínfáiní wéamíxariníriní. E neríná nene wá xfo seáyí e nimóniní

ónariniþþi tñni xixeni imónanfwá nání wfa ámi bi ámi bi nóganiþf warinþwini. Ámináo ayf kwiyþþirini. Apimi dání xfo imóniþþiniþf nimóga warinþwini.

4

“Wáf urariniþwáþimi dání Gorixo wfa wókímixariniþf.” uriniþ nánirini.

¹ Ayináni Gorixo wá nñeawianiniþþimi dání xfo imóniþþi nání ámayo siwániniþf winfwaniginiri nearþpeaþi nání siní aniniþf ayá rfa neawearini.

² E nerí aí ámá ayá neaininiþginiþf inimi yariþþi wí “Anani oyaneyi.” rarinþwámani. Ináyiniþf nimóniriþf yapf owieþisaneyiniþf wí yarinþwámani. Xwiýfa Gorixoyáþf eni nñiriranená naíroayiri nerí rarinþwámani. Apí apí mepa nerane sa xwiýfa nepaxiniþf imóniþþiþf siþjání wfa rókiamoariniþgawi ámá e siþjwá nñeaniþroná “Awa apáni yariþþoþf.” neaiawipirfa nání Gorixoyá siþjwá neaniþþe dání e yarinþwámani.

³ Xwiýfa yayf neainariniþf none wáf urariniþwáþi ritiniþf nñwinirnáy, sa ámá anñaniró yariþþiþf ritiniþf winariniþf.

⁴ Ayf ríþi nání ritiniþf winariniþf. Xwiýfa Kiraiso —O pí pí Gorixo imóniþþi tñni xixeni axþi imóniþorini. Xwiýfa o wá nñeawianiri seáyi e imóniþf neaiþþi wfa neaókímixariniþf. Xwiýfa yayf neainariniþf apí naniþf ámá Kiraisomi dñiþ mñwíkwíró anñaniró nání yariþþiþf wfa mñwókímixipa oeniri wíþi þwfa imóniþþo —O, ayf oborini. O dñiþ þríþríþf winiþ enagi nání xwiýfa apí ritiniþf winariniþf.

⁵ None wáf nuriranená newaniþþone seáyi e oimónaneyiniþf nání wáf urariniþwámani. Jisasí Kiraiso nání “Negí Ámináorini.” urirane none nání “Jisasomi xðdariniþwá enagi nání segí sénáíwaneniþf nimónirane omiþf seaiarinþwáone imóniþwini.” urirane yarinþwámani.

⁶ Ayf ríþi nání e yarinþwámani. Gorixo —O amíþi nñni iwamfó nimixirfná “Sfá ykiðarinþf wfa oónini.” riþorini. Ríþi yariþþo, ayf ení axorini. O wá nñeawianiri seáyi e neaiþþi —Apí Kiraisoyá sñmmanþyo dání xwinfaniþf neaeámixariniþþirini. Apí nání niþfá oimóniþoyiniþf negí dñiþyo wfa neaókímixariniþf. E neaiþþo, ayf axo enagi nání rarinþni.

“Xeaniniþf neaiþeeariniþgi aí wáf rani nání siní ayá rfa neawearini.” uriniþ nánirini.

⁷ Wáf nurimeirixiniþf nearþpeanþi, ayf ayá tñniþþiniþf imóniþþirini. Apí tñniþwáone ení meaniþf xwáfa sixí xwáfa tñni imixiniþþiniþf nimónirane saminiþf imóniþwáonerini. Ámá arfa nñeairóná re yaiwipirí nání e imóniþwáonerini, “Ení eániþf seáyi e imóniþf xwiýfa yayf neainariniþþimi dání neaiþeáþi wáf rimeariþfáwayámani. Sa Gorixoyáriní.” yaiwipirí nání saminiþf e imóniþwáonerini.

⁸ Xeaniniþf xixegíni neaikárariniþgi aiwi suminiþf imóniþwáonemani. Wainá neaiþeáþi nání ududf neainariniþgi aiwi negí dñiþ aniniþf niþoámiga mñeawonirini.

⁹ Ámá wí mñiþf neaxíðowáragfa aiwi Gorixo wí neaiþisamoariniþonemani. Iwanþf nñeaeari neaþfagfa aiwi aniniþf eaniramori weariniþwáonemani.

¹⁰ Íniná wáf nñimeranená ríþi niþaiwirane yarinþwáonerini, “Negí Jisasomi þikigíþa none ení nñeapíkirináy, ananirini.” niþaiwirane yarinþwáonerini. Ámayf none e yarinþgawi siþjwá nñeaniþroná “Jisaso niþerí aiwi ámi siþf nimóniriþf þweanagi nání rfa yariþþoþf?” yaiwipirí nání apí e yarinþwáonerini.

¹¹ Íniná xwfa tñyo ami gimi nemeranená Jisasomi xðdariniþwáone enagi nání yoþ mayf nimónirane emeariniþwámani. Ámayf wará pepaxf tñniþf imóniþwáone yoþ mayf nimóniriþf yarinþgawi nñeaniþroná “Jisaso ámi siþf nimóniriþf anñamí þweanagi nání rfa yariþþoþf?” yaiwipirí nání e nimóniriþf emeariniþwámani.

¹² Ayináni ríþi ríþaxirini, “None wáf nñimeranená nñeaxeaniþpaxf imóniþwáonerini. E nerí aí e imóniþwáþimi dání seyfné rixa dñiþ niþiminiþf tfgáýfné imóniþþoþf.” ríþaxirini.

¹³ Ámá wo, Bíkwiþyo dání “Nioni Gorixomi dñiþ nñwíkwírori nání ámayo uriniþginiþf.” rininiþf dñiþ wíkwíroagípa none ení axþi e wíkwíroarinþwáonerini. Ayináni Jisasomi dñiþ nñwíkwírorane nání xwiýfa yayf neainariniþþi ámayo wáf urariniþwámani.

¹⁴ Niþfá re imóniþgawi nání wáf urariniþwámani. Áminá Jisaso xwáriþayo dání owiáþiniþmeaniri siþf wimixiniþ none ení xfomi siþf wimixiniþfa axþi siþf nñeaimixiri seyfné tñni nawini gwiaumf nñeairi Jisaso tñniþf e neawáriníþirini. Niþfá e imóniþgawi nání wáf urariniþwámani.

¹⁵ Ayf seyfné nanþf oseaiianeyiniþf nání yoþ mayf imónirane neaxeaniþpaxf imónirane yarinþwámani. Ámá Gorixoyá xfo wá nñwianiniþþimi dání sayá nimóga nuróná ayf omí yayf ayá wí nñwiéra yariþþiþimi dání “Gorixo seáyi e imóniþþoraniþf?” waiwipaxf imóniþwániþginiþf yoþ mayf imónirane neaxeaniþpaxf imónirane yarinþwámani.

“Anjñami dāni neaīmeanfāpi sāmīmanj e nītinirane nāni dñj sīx īnarījwārini.” urīñj nānīrini.

¹⁶ None api nāni dñj nīmorane nāni Kiraiso nāni wáf urani nāni sīni ayá ríá neawearini. Negí warāpi xeanīñj neaīmeaarīñjipimi dāni rīxa sipi nimóga warījagí aī dñjīpini sfá ayf ayo sīñj bī sīx īnarījīrini.

¹⁷ Ayí ripi nāni sfá ayf ayo negí dñjīpi sīñj bī sīx īnarījīrini. Xeanīñj agwí ríná neaīmeáfipimi xwámámí nīwiéra úwáyf nāni Gorīxo yeáyf nīneayimīxemearíná seáyf e imónīñjīpi neaiiníarini. Api nāni dñj nīmoranéna “Xeanīñj none neaīmeaarīñjīpi axiná ná bīnīñj neaīmeari onīmiāpiānīñj neaīmeari yarīñjīrāni?” nīyaiwirane peayf wīanarījwārini. “Sa sipi agwí ríná neaīmeaarīñjīpi nāni dñj aríá ikeamopaxīpi tīnī xīxeni Gorīxo nanj neaiiníamāni. Ámī wīarf imónīñj bī tīnī neaiiníarini.” yaiwiarījwārini.

¹⁸ Ayí sipi agwí ríná neaīmeaarīñjīpi —Api sīñwí tīnī sīñwí wīnīpaxf imónīñjīpīrini. Apimi sīñwí nīwīnīranéná e yaiwiarījwāmāni. Amīpi rīwīyo Gorīxo yeáyf nīneayimīxemearíná neaīmeanfāpi —Api agwí nene sīñwí tīnī sīñwí wīnīpaxf imónīñjīpīrini. Api sāmīmanj e nītiníriná e yaiwiarījwārini. Ayí ripi nāni rarīñjini. Sīñwí tīnī agwí ríná wīnarījwāpi anīñj marfāi bī onīmiāpi imónīñjīrini. E nerí aī agwí ríná sīñwí tīnī mīwīnarījwāpi íniná anīñj imónīñfā enagí nāni rarīñjini.

5

“Wará sīñj imónanīwāpi nāni dñj nīmorīñjipimi dāni dñj sīx īnarījwārini.” urīñj nānīrini.

¹ Nene nījā re imónījagwí nāni rīwīyo neaīmeanfāpi sāmīmanj e tīnījwīni. Xwíá tīyo nījwearanéná senfā anīyo jweaarījwāpi —Ayí negí warāpi nāni rarīñjini. Nīperane negí warāpi rīxa nīpīneamīoarīñjī neríná negí dñjīpi sīx īnanīwá nāni anj Gorīxo neaimīxīyīñj wīwānīñj imónīni. Wará api ámā imīxīgāmāni. Gorīxo imīxīñj enagí nāni anjñami íniná anīñj mīnī imónīñfāpīrini.

² Wará agwí ríná negí dñjīpi sīx īnījwāpimi sīni sīx nīnīrane xwíá tīyo nījwearanéná wará sīñj anjñami imónīñj negí dñjīpi sīx wīnanīwāpimi owīnaneyīnīrī nāni yeyīñjīñj nīrīrane jweanwīni.

³ Wará sīñjīpimi negí dñjīpi sīx nīwīnīranéná wará mayf nīmónīrane dñjīpini mījweapa yanfā enagí nāni apimi sīx owīnaneyīnīrī yeyīñjīñj rarījwārini.

⁴ Wará agwí dñj sīx īnījwāpimi sīni nīnīranéná wará sanj neaunarījagí nāni yeyīñjīñj rarījwārini. Dñjīpini nīmónīrī onjweaneyīnīrī mīrarījwīni. Ayí wará nīyīmīñj imónīñjīpi nīpepaxf imónīñjīpimi rītī enfā nāni wará anjñami imónīñjīpimi sīx nīwīnīrane onjweaneyīnīrī yeyīñjīñj rarījwārini.

⁵ Wará sīñjīpimi sīx wīnanfā nāni neaipīmonjo, ayí Gorīxorini. O “Wará sīñjīpimi sīx wīnanfā nāni rīxa neaipīmoarījenerāni?” oyaiwīpoyīnīrī xegí kwīyīpī nīneaiapīrī ikīyīñjīñj neaiārīñjīrini.

⁶ Ayīnāni pí pí xeanīñj neaīmeaarījagí aiwí dñj e nīmorīñjīpimi dāni dñj sīx nīga warījwārini. Nene nījārini. Sīni wará xwíá tīyo nījwearíná imónījwāpimi sīx nīnīranéná Ámīnáo tīñj e mījweanwīni.

⁷ Omī negí sīñwí tī tīnī sīñwí nīwīnīrīñjīpimi dāni bī enj sīx nīnīrane mé sa dñj nīwīkwīrorīñjīpimi dāni enj sīx nīnīrane yarījagwí nāni rarīñjini.

⁸ “Sīni wará urí epaxf imónīñj rīpimi dñj sīx nīwīnīrane wáf ranfā nāni dñj sīx īnījwīni.” nīsearīrī aī negí dñjīpi wará rīpimi dāni nīyoāmīga nurī Ámīnáo tīñj e onjweanīrī aga neaimónarīñjīrini.

⁹ Ayīnāni xfo tīñj e jweaanfāwīnārāni, sīni xfo tīnī mījweā xwíá tīyo nījwearanénārāni, “E éwanīgīni.” yaiwiarījwāpi, ayí rīpīrini, “Xfo yayf wīnīpaxf imónīñjīpini éwanīgīni.”

¹⁰ Ayí ripi nāni e yaiwiarījwārini. Kiraiso ámā nīyonī sīñwí mī ómómīxīmī neríná nīnenenī enī sīñwí mī ómómīxīmī neainfā enagí nāni xfoyá sāmīmanj tīñj e dāni éf roanfāwārini. Xwíá tīyo nījwearíná wīnī wīne nanj imónīñjīpīrāni, sipi imónīñjīpīrāni, ejwāpi tīnī xīxeni pīrī neamamonfā enagí nāni sīni xwíá tīyo nījwearanéná “Xfo yayf wīnīpaxfīpī éwanīgīni.” yaiwiarījwārini.

“Ámā sīñjīñj imónīñjwīni.” urīñj nānīrini.

¹¹ Nene “Ámīná Jisaso sīñwí mī ómómīxīmī neainfāri.” nīyaiwīrī nījā e nīmónīrane nāni wáyf neainarīñjīrini. Ayīnāni ámā nīkīnīmónīro omī dñj owīkwīrópoyīnīrī wáf nurīmeranéná pīrānīñj arīfāyo nurémōa warījwārini. Gorīxoyá sīñwīyo dāni rīxa sīñāni pīaumīmī inījagwí nāni o none yarījwā nīpīnī nāni xīxeni nījā imónīni. Seyfne enī none nāni dñj nīmoróná re oneaiwīpoyīnīrī dñj wīkwīmonwīni, “Porowa dñj īnīmī

nɪkwʁónimáná mɪyarɪgʁárɪnɪ. Wɪgʁ yarɪgʁápi wɪ ínɪmɪ mɪmónɪ nɪpɪnɪ sɪɲánɪ pɪaumɪmʁ rʁa ínɪnʁ?” oneaiwɪpoyɪnɪrɪ dɪɲɪ wɪkwɪmonɪwɪnɪ.

¹² None e searɪagwɪ nánɪ “Porowa rɪxa apɪ mɪmónɪgʁáwa enagɪ nánɪ ámɪ weyʁ mearɪnarɪɲoɪ.” rɪseaimónarɪnɪ? Oweoɪ, wɪ e mɪyarɪɲwɪnɪ. Sa seyɪné none yarɪɲwápi nánɪ rɪxa nɪjʁá xɪxenɪ nɪmónɪmáná rɪpɪ oépyoɪnɪrɪ seararɪɲwɪnɪ. Seyɪné áamá wɪ tɪnɪ — Ámá sɪɲwʁ manɪgʁe dánɪ yarɪgʁápi nánɪ dɪɲɪ mamó sa áamá sɪɲwʁ anɪgʁe dánɪnɪ yarɪgʁápi nánɪ “Nanɪ imónɪgʁáɲrɪnɪ.” moarɪgʁáɲrɪnɪ. Seyɪné áamá dɪɲɪ e moarɪgʁáɲ tɪnɪ xwɪyʁá nɪrɪnɪróná none mɪxʁ nɪneameakɪnɪro wa none nánɪ xenɪwʁ rarɪgʁápi oyanɪpoyɪnɪrɪ seararɪɲwɪnɪ.

¹³ Ámá wɪ “Porowa majɪmajʁá nɪkárɪnɪro yarɪgʁáwarɪnɪ.” rarɪgʁápi “Ayʁ neparɪnɪ.” nɪseaimónɪrɪnáyɪ, re yaiwɪrɪxɪnɪ, “Sa Gorɪxomɪ oxʁdaneyɪnɪrɪ nero nánɪ e rʁa imónɪɲoɪ?” yaiwɪrɪxɪnɪ. “Porowa dɪɲɪ píránɪɲ ʁá nɪxɪrɪmáná yarɪɲoɪ.” nɪseaimónɪrɪnáyɪ, “Awa nene arɪrá neapɪrʁa nánɪ e rʁa imónɪɲoɪ?” yaiwɪrɪxɪnɪ.

¹⁴ Pɪpɪ nánɪ dɪɲɪ nɪmorɪɲɪpɪmɪ dánɪ nɪpʁeánɪrɪ yarɪɲwámantɪ. Kɪraiso wá nɪneawɪanɪrɪ neaɪɪɲpɪ nánɪnɪ dɪɲɪ nɪmorɪɲɪpɪmɪ dánɪ nɪpʁeánɪrɪ xámɪ sɪpɪ nɪra wagwápi pɪnɪ nɪwɪárɪrɪ yarɪɲwárɪnɪ. O nɪpʁɪnɪ áamá nɪnɪ nánɪ wayʁá penɪ enagɪ nánɪ dɪɲɪ re yaiwɪárɪɲwɪnɪ, “Apɪmɪ dánɪ áamá nɪnɪ nɪpʁɪnɪɲ rʁa egʁawɪxɪnɪ?” yaiwɪárɪɲwɪnɪ.

¹⁵ Ayʁ áamá dɪɲɪ nɪyɪmɪɲɪpɪ tɪgʁáɲ wɪwanɪɲyʁ nánɪnɪ dɪɲɪ nɪmónɪro nɪmenɪro mé arɪrá wɪnʁa nánɪ nɪpémáná ámɪ wɪápiɪnɪmeanɪo xʁo nánɪnɪ dɪɲɪ nɪmoro éfɪrɪxɪnɪrɪ áamá nɪnɪ nánɪ wayʁá penɪnɪgɪnɪ.

¹⁶ Ayɪnánɪ Jisasomɪ dɪɲɪ wɪkwʁonɪwá rɪnɪ dánɪ áamá womɪ sɪɲwʁ mɪ nɪwómɪxɪrane “E imónɪɲorʁánɪ?” nɪwɪawɪrɪnɪ warárimɪnɪ sɪɲwʁ nɪwɪnɪrane mɪ wómɪxarɪɲwámantɪ. Ayʁ neparɪnɪ. Xámɪ none Kɪraiso mɪ sɪɲwʁ mɪ nɪwómɪxɪranéná warárimɪnɪ sɪɲwʁ nɪwɪnɪrane “Nɪpɪkwɪnɪ meɲorɪnɪ.” nɪwɪawɪrɪnɪ aɪ agwɪ sɪnɪ wɪ e sɪɲwʁ mɪ nɪwómɪxɪrane yaiwɪarɪɲwámantɪ.

¹⁷ Ámá go go Kɪraiso tɪnɪ nawɪnɪ nɪkárɪnɪrɪnɪ áamá sɪɲɪ wónɪɲɪ imónɪnɪɲoɪ. Aɪ, e nɪmónɪrɪnɪ sɪpɪ xámɪ imónagɪpɪ rɪxa nanɪnɪrɪ sɪɲɪ bɪ imónɪnɪɲoɪ.

“Ámá nɪnɪ ámɪ xʁo tɪnɪ gwɪaumʁ ɪnɪpʁɪ nánɪ wɪmɪxɪɲrɪnɪ.” urɪɲɪ nánɪrɪnɪ.

¹⁸ Ámá sɪɲɪ imónɪɲwápi nánɪ mʁkɪ ɪkɪɲo, ayʁ Gorɪxorɪnɪ. O Kɪraiso neaɪɪɲpɪmɪ dánɪ nɪyopɪyárɪmáná xʁomɪ sɪmʁ tɪnɪ wɪarɪɲwaéne ámɪ áamá xʁoyá imónanɪ nánɪ neaɪmɪxɪɲrɪnɪ. E nerɪ none enɪ áamáyo áwanɪ re urɪmeaanʁwá nánɪ, “Ámá sɪnɪ xʁomɪ sɪmʁ tɪnɪ wɪarɪgʁáɲné ámɪ áamá xʁoyá imónɪpʁɪ nánɪ rɪxa seaimɪxɪɲrɪnɪ.” Áwanɪ e urɪmeaanʁwá nánɪ nearʁpeanɪrɪnɪ.

¹⁹ Nɪonɪ seararɪɲápi, ayʁ rɪpɪrɪnɪ. Gorɪxo xegʁ xewaxo Kɪraiso neaɪɪɲpɪmɪ dánɪ áamá nɪnɪ ámɪ xʁo tɪnɪ nawɪnɪ imónɪrɪxɪnɪrɪ neaɪɪmɪnɪrɪ yarɪnɪ. Nene wɪaɪkɪɲwápi sɪnɪ dɪɲɪ ʁá mɪxɪrɪ rɪxa yokwarɪmʁ nɪnealɪrɪ nánɪ peá monɪ. Apɪ nerɪ none enɪ wáʁ nurɪmeranéná xwɪyʁá re rɪnɪɲpɪ, “Gorɪxo rɪxa neaɪɪɲpɪmɪ dánɪ ámɪ xʁo tɪnɪ nawɪnɪ imónɪpaxɪrɪnɪ.” rɪnɪɲpɪ urʁfɪrɪxɪnɪrɪ nearʁpeanɪrɪnɪ.

²⁰ Ayɪnánɪ none xwɪyʁá Kɪraiso yanɪ neaɪapowárɪɲpɪ wurɪyarɪɲwáonerɪnɪ. Noneyá manɪyo dánɪ urarɪnɪ Gorɪxo xewanɪɲo eɪnɪnɪɲɪ urarɪɲrɪnɪ. Áamáyo Kɪraiso nánɪ rɪxɪɲɪ re wurɪyarɪɲwárɪnɪ, “Gorɪxomɪ sɪmʁ tɪnɪ wɪarɪgʁáɲné áamá xʁo tɪnɪ ananɪ gwɪaumʁ ɪnanɪ nánɪ xe oneaɪmɪxɪnɪrɪ sɪɲwʁ wɪnɪpoyɪ.” wurɪyarɪɲwárɪnɪ.

²¹ Ayʁ rɪpɪ nánɪ e wurɪyarɪɲwárɪnɪ. O ʁwʁ bɪ meɲo aɪ Gorɪxo none o tɪnɪ nɪkárɪnɪɲpɪmɪ dánɪ áamá xʁo “Wé rónɪgʁáɲrɪnɪ.” rárɪnɪɲɪ imónɪrɪxɪnɪrɪ omɪ negʁ ʁwʁ yarɪɲwápi nɪɲwɪrárɪrɪ ʁwʁ yarɪɲɪ wónɪɲɪ nɪwɪmɪxɪrɪ xe opɪkɪpoyɪnɪrɪ sɪɲwʁ wɪnɪɲɪnɪgɪnɪ.

6

Wáʁ wurɪmeiarɪgʁáwamɪ wɪmeaarɪɲpɪ nánɪrɪnɪ.

¹ Ámá xʁo tɪnɪ nawɪnɪ gwɪaumʁ ɪnɪpʁɪ nánɪ o tɪnɪ nawɪnɪ yarɪɲwáone enagwɪ nánɪ enɪ rɪrémɪxʁ nɪseairɪrɪ rɪpɪ osearaneyɪ, “Gorɪxo wá seawɪanɪɲyʁné xe surʁmá oneaɪmeanɪrɪ mepanɪ.” osearaneyɪ.

² Ayʁ Bɪkwɪyo rɪpɪ nɪrɪnɪrɪ eánɪɲagɪ nánɪ seararɪɲwɪnɪ, “Gorɪxonɪ rɪxɪɲɪ seyɪné nɪrarɪgʁápi arʁá seaɪpaxɪnɪ rɪxa arʁá seaɪɲanɪgɪnɪ. Sʁá áamáɲné yeáyʁ seayɪmɪxemeámʁa nánɪ imónáná rɪxa arɪrá seaɪɲanɪgɪnɪ.” Apɪ Bɪkwɪyo nɪrɪnɪrɪ eánɪɲagɪ nánɪ píránɪɲ arʁá ókɪarʁ nɪmónɪpoyɪ. Gorɪxo arʁá neapaxɪnɪ, ayʁ rɪnárɪnɪ. Sʁá o yeáyʁ neayɪmɪxemeámʁa nánɪ imónɪɲyɪ, ayʁ rɪyɪrɪnɪ. Ayɪnánɪ “Gorɪxo wá nɪneawɪanɪrɪ neaɪɪɲpɪ xe surʁmá oneaɪmeanɪrɪ mepanɪ.” seararɪɲwɪnɪ.

³ Wáf wurimeariṅwáone nameranéná negí yariṅwápi nání xwiýfá m̄neameariṅpaxí oimónaneyiniri áamá none yariṅagwí s̄iṅwí n̄nean̄róná óreámioapaxí imóniṅṅp̄i b̄i yariṅagwí s̄iṅwí m̄nean̄pa oépoiṅiniri an̄iṅ m̄iní yariṅwárin̄i.

⁴ Pí pí neranéná “Áamá awa Gorixom̄i x̄ináiṅwán̄iṅ nimón̄iro píran̄iṅ om̄iṅ wi-iariḡfáwar̄ani?” oneaiaiwipoyiniri yariṅwárin̄i. E neranéná pí pí xean̄iṅ neaimeáṅp̄i xwámám̄i wirane an̄iṅ neain̄ipaxí imóniṅṅ neaimeaar̄iṅp̄i xwámám̄i wirane d̄iṅṅ r̄fá neawepaxí imóniṅṅp̄i xwámám̄i wirane yariṅwárin̄i.

⁵ Iwan̄ṅ neamepear̄n̄aran̄i, gwí an̄iṅ nean̄wirárar̄n̄aran̄i, sipí owikár̄ipoyiniri s̄m̄f̄ráxw̄iró yariṅṅf̄áyí ik̄wikwier̄i n̄in̄iro neaiar̄n̄aran̄i, xwámám̄i wiar̄iṅwárin̄i. Om̄iṅ an̄iṅ m̄iní ok̄iṅṅ t̄n̄i erane eṅwáoner̄in̄i. Si rorane agw̄in̄i erane eṅwáoner̄in̄i.

⁶ None náni “Awa Gorixom̄i x̄ináiṅwán̄iṅ nimón̄iro píran̄iṅ om̄iṅ yariṅṅfáwar̄ani?” oneaiaiwipoyiniri r̄ip̄i en̄i yariṅwárin̄i. Íkw̄ir̄án̄an̄iṅ nimón̄in̄i erane nepax̄iṅp̄i n̄an̄i n̄ij̄fá imón̄irane san̄iṅ imón̄irane wá n̄iwum̄ix̄irane ar̄ir̄á wirane Gorixoyá kwiýf̄ neaaín̄f̄pimi d̄an̄i erane mimón̄i imóniṅṅp̄i m̄iw̄iwap̄iyí ámányo nepa d̄iṅṅ sipí n̄iwirane erane

⁷ xwiýfá nepax̄iṅ imóniṅṅp̄i yan̄ṅ ur̄irane eṅṅ eán̄iṅ Gorixoyá neaim̄ix̄f̄pimi d̄an̄i erane yariṅwárin̄i. Áamá m̄ix̄f̄ n̄an̄i imóniṅṅp̄i f̄á x̄irariḡfápa none nameranéná wé rón̄iṅ yariṅwápi w̄fá t̄nan̄f̄wá n̄an̄i wé onam̄iṅṅ t̄n̄i f̄á x̄ir̄irane x̄ix̄e m̄ix̄f̄ wian̄f̄wá n̄an̄i wé náú t̄n̄i f̄á x̄ir̄irane yariṅwáoner̄in̄i.

⁸ Wí yayf̄ neamero wí paimam̄i neairo neaiar̄iḡfoner̄in̄i. Wí none n̄an̄i rep̄iyf̄ n̄iwiróná “S̄ipí yariṅṅfáwar̄ani.” ur̄iro wí “Nan̄ṅ yariṅṅfáwar̄ani.” ur̄iro yariṅṅfoner̄in̄i. Nep̄an̄i yariṅwáone aiw̄i wí “Yap̄i neaiep̄isar̄iḡfáwar̄ani?” neaiaiwiar̄iḡf̄arin̄i.

⁹ None náni wí “Porowa gowar̄ani?” ‘Awa náni áamá obax̄f̄ n̄ij̄fá imón̄iṅṅ.’ riseaimónar̄in̄i? r̄ar̄iṅṅfá f̄á áamá obax̄f̄ none n̄an̄i nepa n̄ij̄fá imón̄iṅṅṅ. None am̄i am̄i nameranéná yof̄ mayf̄ nimón̄irane aí s̄in̄i ṅwean̄win̄i. S̄iyik̄f̄ neaeaar̄iḡf̄one imón̄iṅṅagwí aiw̄i s̄in̄i wí m̄ineap̄ik̄iḡfoner̄in̄i.

¹⁰ Ík̄in̄iṅ sipí neaiar̄iṅṅṅ aiw̄i ín̄iná d̄iṅṅ nífá neainar̄iṅṅin̄i. “Awa am̄ipí náni d̄w̄f̄ ikeamón̄iḡfáwar̄ani?” neaiaiwiar̄iṅṅṅ aí none xwiýfá yayf̄ neainar̄iṅṅṅ wáf urar̄íná áamá obax̄f̄ ar̄fá neair̄iṅṅpimi d̄an̄i Kiraiso t̄n̄i naw̄in̄i ník̄ar̄in̄iro n̄an̄i am̄ipí m̄im̄úrón̄iḡf̄áyí yap̄i imón̄ar̄iḡf̄arin̄i. “Am̄ipí b̄i f̄á m̄imax̄ir̄iḡfáwar̄ani.” neaiaiwiar̄iṅṅṅ f̄á am̄ipí Kiraiso neaiiṅṅp̄i b̄i m̄ineam̄úrón̄oner̄in̄i.

“S̄iṅán̄i searar̄iṅwá eṅagwí n̄an̄i seȳíné en̄i x̄ixen̄i neaiipoyi.” ur̄iṅṅ n̄an̄ir̄in̄i.

¹¹ Korin̄iṅṅ ṅweáȳíné, ap̄i ap̄i n̄iseara nuranéná yum̄f̄i b̄i m̄iseai s̄iṅán̄i r̄f̄wárin̄i. E n̄isear̄iranéná seȳíné d̄iṅṅ s̄ix̄f̄ seayin̄wáone siwán̄iṅ seain̄wárin̄i.

¹² None d̄iṅṅ s̄ix̄f̄ m̄uyipa oyaneýin̄iri wí éwáonemant̄. Sewan̄iṅṅf̄íné awam̄i d̄iṅṅ s̄ix̄f̄ m̄uyipa oyaneýin̄iri éfá eṅaḡi n̄an̄i naw̄in̄i mimón̄iṅwin̄i.

¹³ Ayin̄an̄i xanon̄i ḡf̄ n̄iaiw̄iyo ur̄ipax̄f̄ r̄ip̄i osear̄im̄in̄i, “X̄ix̄e oinaneýi. None d̄iṅṅ s̄ix̄f̄ seayar̄iṅwápa seȳíné en̄i neayipoyi.” osear̄im̄in̄i.

“D̄iṅṅ m̄iwikw̄ifroḡf̄áyí t̄n̄i gw̄f̄ m̄imón̄ipani.” ur̄iṅṅ n̄an̄ir̄in̄i.

¹⁴ Jisasom̄i d̄iṅṅ m̄iwikw̄ifroḡf̄áyí t̄n̄i wiḡf̄ yariṅṅf̄ap̄i oyaneýin̄iri wí gw̄f̄ m̄imón̄ipani. Ayf̄ r̄ip̄i n̄an̄i searar̄iṅṅin̄i. “Áamá wé rón̄iṅ imón̄iṅṅp̄in̄i yariṅṅf̄áyí t̄n̄i man̄ṅ wiaik̄iar̄iḡf̄áyí t̄n̄i ax̄f̄p̄in̄i ep̄ir̄fá n̄an̄i imón̄ipaxí imón̄in̄i.” riseaimónar̄in̄i? “Ax̄íná w̄fá on̄ir̄i s̄fá yin̄ir̄i epax̄f̄rin̄i.” riseaimónar̄in̄i?

¹⁵ “Kiraíso t̄n̄i Obo t̄n̄i d̄iṅṅ ax̄f̄p̄in̄i x̄ir̄iṅṅ.” riseaimónar̄in̄i? “Kiraísom̄i d̄iṅṅ wikw̄ifroḡf̄áyí d̄iṅṅ moro d̄iṅṅ m̄iwikw̄ifroḡf̄áyí d̄iṅṅ moro neróná ax̄f̄p̄i b̄i mopax̄f̄rin̄i.” riseaimónar̄in̄i?

¹⁶ “Gorixoyá an̄ṅ ṅw̄fá —Iwám̄i d̄an̄i nene yayf̄ umeariṅwáiwar̄in̄i. Iwá t̄n̄i ṅw̄fá áamá meṅweaar̄iḡf̄ap̄i t̄n̄i anan̄i ax̄f̄ e kum̄ix̄ar̄ipax̄f̄rin̄i.” riseaimónar̄in̄i? Oweot̄, nene ṅw̄fá an̄iṅ s̄iṅṅ imón̄iṅṅoyá an̄ṅ ṅw̄fáiṅwán̄iṅ imón̄iṅṅagwí n̄an̄i wí e yaiwipax̄f̄man̄i. Nion̄i searar̄iṅṅp̄i Gorixoyá xewan̄iṅṅ r̄iṅṅ r̄ip̄i t̄n̄i x̄ixen̄i searar̄iṅṅin̄i, “Nion̄i ḡf̄ ámányf̄ t̄n̄i naw̄in̄i darón̄im̄f̄ar̄in̄i. Nion̄i wiḡf̄ ṅw̄fáon̄i imón̄iṅṅáná ayf̄ ḡf̄ ámányf̄ imón̄ip̄ir̄f̄ar̄in̄i.” Ámináo e n̄ir̄ir̄i n̄an̄i

¹⁷ áamá xeḡf̄ imón̄iṅṅf̄áyo r̄ip̄i en̄i ur̄iṅṅin̄i, “ ‘Áamá Gorixon̄i d̄iṅṅ m̄in̄ikw̄iró wiḡf̄ ṅw̄fáyo x̄idar̄iḡf̄áyí t̄n̄i e d̄an̄i n̄im̄ix̄eamin̄im̄i xeḡf̄ b̄i imón̄iṅṅf̄áyíné imón̄ir̄ix̄in̄i.’ Ámináon̄i e searar̄iṅṅin̄i. ‘Wiḡf̄ ṅw̄fá imón̄iṅṅp̄im̄i —Apim̄i d̄an̄i piax̄f̄ seaeán̄ipaxí imón̄iṅṅp̄im̄ir̄in̄i. Apim̄i b̄i on̄im̄iá amáf̄ m̄irón̄f̄ an̄iṅṅin̄i wé f̄á aȳimeáén̄ir̄ix̄in̄i. Seȳíné e nerónáyf̄, nion̄i anan̄i seam̄im̄in̄im̄f̄ar̄in̄i.

¹⁸ Nion̄i seḡf̄ ápon̄i imón̄iṅṅáná seȳíné ḡf̄ n̄iaiw̄i oxoȳíné imón̄iro n̄iaiw̄i ap̄ix̄iwaȳíné imón̄iro ep̄ir̄f̄ar̄in̄i.’ Ámináon̄i —Nion̄i eṅṅ eán̄iṅfá n̄iyon̄i seáȳi e wimón̄iṅṅáon̄ir̄in̄i.

Niont e rarínini.” Xwiýfá apí Bíkwiyo nírini eánijagi nání “Jisasomí dñj mñwíkwíroarigfáy tñt wígf yarigfápi oyaneýiní wí gwí mímónipani.” seararínini.

7

¹ Negí dñj sixí seayinjwáyiné, Goríxo negí símímanj e dáníni e nearinj enagi nání ámaéne pí pí ayá neadunipaxí yarinjwápi, dñj piáxí neaeámíxarínjpirani, wará piáxí neaeámíxarínjpirani, nípini igfáninjí oeámínaneyí. Goríxomí wáyí nñwirínjipimí dñt siyikwí miníjwaéne oimónaneyiní wé roárfwaniginí.

Koriniyo jweáyí kñimónigfá enagi nání Poro yayí wininj nánini.

² Seyné none dñj sixí neayípoyí. Ayí ripí nání rarínini. Segíyí womí aí sipí bñ mñwikárinjwáriní. Segíyí womí sipí bñ wikárarinjwámaní. Womí amípi bñ íwí urápijwámaní.

³ Niont e níríní “Poro xwiýfá neamearimíní raríní.” riseaimónariní? Oweot, niont ríxa re searáríariní, “None dñj sixí ayá wí seayinjwáone enagi nání seýné péánáyí, none ení nñpepaxí neainfáriní. Seyné sñt jweanáná none ení sñt jweapaxí neaimóninfáriní.” searáfá enagi nání wí e seaimónipaxímaní.

⁴ Seyné xámí searínjapí xfdípírfá nání bñ onímiápi marfát, aga dñj ayá wí sñj neánariní. Seyné nání mñxí niseameakínírfá ení ayá wí seameakínarínjíní. Xeaninj nñt none neaímeáfmí seýné nání dñj nñmorínjipimí dñt awayiní ikíjwfníj nñmíriní dñj ayá wí nífá ninarínjíní.

⁵ None anj Tírowasiyo pñt nñwiárimí nípuri Masedonia píropenísíyo nñréómáná aí kíkífá jweapaxí bñ mñneáímeá ripí ripí oyaneýiní éwáyí sipíní sipíní neaímeaaríná áamá wí tñt xwiýfá ximíximí níní nírínírane negí xwioxíyo dñt wáyí neainí yarínjagwí aiwí

⁶ Goríxo —O áamá ríxa yopa nñmegíníjipimí dñt dñj sixí miníjgáyo mñj ikíjwfníj umírarínjoríní. O Taitaso ámí neaímeáfpimí dñt mñj ikíjwfníj neamírinjíní.

⁷ Taitaso neaímeáfpimí dání Goríxo mñj ikíjwfníj neamírinjíní. Seyné omí numímíníro mñj ikíjwí umírigfápi nání repíyí nñneairíná apimí dñt ení Goríxo ikíjwfníj neamírinjíní. Taitaso repíyí nñneairíná seýné Poroní ámí sñjwí nananíro nání ikíníj sipí seaiarínjipí nání repíyí neairí “Negí nñpíkwíni mñyarínjwápmí dñt Poroní ayá rífa wimoarínjwíni?” nñyaiwíro nání jwí eearigfápi nání repíyí neairí Poroní arfá nianíro nání sñt ayá rífa seawearínjipí nání repíyí neairí enj enagi nání ámí aga yayí seáyí dñt bñ tñt níníniginí.

⁸ Payí xámí niont nearí seamónapínjána fá nñroróná aga dñj sipí seainj enagi aiwí “Niont ana pí nání nearí wiowárinjáfani?” nñyaiwíro dñj sipí nínjmaní. E nerí aí seýné fá nñroróná axínání dñj sipí seainarínjagi sñjwí nñseanírfá niont ení dñj sipí bñ onímiápi níníniginí.

⁹ E nerí aí agwí niont yayí ninaríní. Seyné dñj sipí seaiípi nání yayí mñníní ayí dñj sipí seaiípmí dñt segí sipí yarigfápi ríwímní mamófá enagi nání yayí ninaríní. Seyné dñj sipí nñseairíná ayí Goríxo seaimíxarínjipí tñt xíxení sealf enagi nání xwiýfá none searfápmí dñt wí xwírfá mñsealkíxéwá enagi nání rarínini.

¹⁰ Ayí ripí nání seararínini. Áamá dñj sipí Goríxo wimíxarínjipí tñt xíxení nñwiríná apimí dñt wígf sipí yarigfápi ríwímní mamóarigfáriní. E neróná dñj sipí apí Goríxo yeáyí uyimíxemeanfá nání nípemeámí warínj enagi nání ámí dñj sipí nñwirí “Pí nání e rífa yarínini?” yaiwinípaxímaní. E nerí aí Goríxo wimíxarínjipí tñt xíxení marfát, áamá wígf dñjyo dání dñj sipí nñwiríná ayí wiwanínjyí anfnípírfá nání nípemeámí warínj enagi nání rarínini.

¹¹ Ai dñj sipí sealf gí payí eanjápmí dñt Goríxo seaimíxífpí, apí seýné dñj píránjí nñmorí amípi nanj xíxegíní epírfí seaimíxírfíní. Apimí dñt Goríxo anjíní smírírfí seaiáná sipí éoyá xwiýfápi mñneaxínípa oení apaxí mé píránjí imíxígfawixíní. Apimí dñt ení nñpíkwíni mñyarigfápi nání wíkf ónínígfawixíní. Apimí dñt ení Goríxo nání wáyí seainíniginí. Apimí dñt ení none ámí sñjwí nananíro nání ikíníj sipí seainíniginí. Apimí dñt ení niont searfápi xfdípírfá nání dñj rífa seaweníniginí. Apimí dñt ení sipí yarigfáyo siyikf ureaaní nání oimónaneyiníro egfawixíní. Seyné apí apí nérá ufápmí dñt síwá réníj neainígfawixíní. Sipí éf Poro nearí nání nene wí ayá mñj mñj mñnearoarínini. Síwá énjíj neainígfawixíní.

¹² Ayínání áwanj ripí osearínini. Niont nearí nñseamónapínírfá sipí éo nání dñj nñmorí payí ana nearí mónapínjámání. Sipí wíkarífo nání ení dñj nñmorí nearí mónapínjámání. Ayí seýné Goríxoyá sñjwí tñj e dání re yaiwinírfíxíní nearí mónapínjíní, “Ayí neparíní. Porowa nearígfápmí píránjí xfdanfá nání nene sñt dñj rífa seawearíní.” yaiwinírfíxíní payí ana nearí mónapínjíní.

¹³ Seyíné ríxa xíxeni e yaiwiníá enagi náni none ríxa pírániñf mñf ikñwññi miráriníwáriní.

Mñf ikñwññi miráriníwámaní. Dñf nífá ení neainííriní. Seyíné niýínéní Taitasomí numímínirínípmi dání dñf síxí umímogíá enagi náni o yayí néra neaímeáí enagi náni none ení dñf nífá ayá wí neainííriní.

¹⁴ O ámí neaímeááná seyíné tñf e náni nurowáriní ná mǐxí seameakíníñápmi náni bǐ ayá mǐniníáriní. None seyíné tñf nñwéaríná amípmi nñf searíñwápmi nepání searíñwápa omí seyíné náni mǐxí niseameakíníriná uríñwápmi ení seyíné numímínirínípmi dání nepa xíxeni imóníñiniginí.

¹⁵ O seyíné niýínéní numímíniróná óf ero wáyf iníro nero pírániñf aríá owianeyínirí imóníñápmi náni dñf nñwiníriná ámí xwapí ayá wí dñf síxí niseaya waríní.

¹⁶ Agwí nioní “Ayí pí pí neróná xíxeni epíráoi.” niseaíaiwíarírí dñf síñá neánaríñf enagi náni dñf yayí ninaríní.

8

“Masedonia ñweáyf wíniyo arírá wianíro náni ñígwí ñíroaáíro ñweañoi.” uríñf náníriní.

¹ Negí níríxímeáyíné, Jisasoyá síyíkí imóníñfá Masedonia píropenisíyo añf apí apímí ñweagíáyf naní Goríxo wá wianíñpímí dání egíápmi nǐjǐá imónípmí náni áwaní bǐ osearaneýí.

² Xeaníñf rífmewá wípaxípmi nñwímearíñpímí dání “Ení ríá eáññoi?” nñíro iwamfó wíwapiyíagíá aí apí peá numíxíro dñf nífá ayá wí winíñiniginí. Wiwaníñyí uyípeayóníñf imóníñfápmi aiwí Jisasomí dñf wíkwíroaríñf wíniyo arírá owianeyínirí ñígwí ñíroaríná bǐ onímíápmi mǐroá aga ayá wí roaárigíáriní.

³ Wigí wíniyo arírá wianíro náni ñígwí ñíroaro wípaxípmi tñf xíxeni ñíroaro aiwí wigí dñf tñf apímí nímúrooro ámí bǐ tñf roaríñagíá síñwí wínaronwáone enagi náni raríñiní.

⁴ Ayí aríki ríxíñf re nearíñfawíxíní, “Ámá Goríxoyá síyíkí imóníñfá Judia píropenisíyo ñweagíáyo wíniyí arírá wiaríñfápmi nene ení arírá wianí náni xe ñígwí fáyo oroapoyínirí síñwí neanípoi.” nearíñfawíxíní.

⁵ E neróná none “E epíráoi.” niyáiwirane dñf ikwímonwápmi tñf xíxeni mé xámí Ámíná Goríxo pí pí wimónaríñfpmi oxídaneyíníro nípáwimáná o wimónaríñfpmi nǐxídíroná Porowane ení neaíwíaríñfawíxíní.

⁶ Ayínání Taitasomí seyíné tñf e náni nurowáriní ení rírémíxí nñwírí re uríñwaniginí, “Iwamfó Koriniñf ñweáyf joxí tñf negí wíniyo arírá wianíwá náni wá nñwianírane ñígwí fáyo oroaneyíníro egíápa ámí nero ñígwí xámí ‘Apí roáwaniginí.’ ráríñfápmi tñf xíxeni yáríñíxíní.” uríñwaniginí.

⁷ Pí pí seyíné neróná ámá wí yaríñfápmi múroaríñfápmi nimóníro yaríñfáriní. Goríxo dñf nñwíkwíroarónáraní, apí náni ámáyo áwaní nuríronáraní, apí náni nǐjǐá nimóníronáraní, Goríxo wimónaríñfpmi yaníro náni símí nñxeadípmíronáraní, none náni dñf sípmi none seaimíxíñwápmi dání nñseairíñáraní, apí nípíní neróná múroaríñfápmi nimóníro yaríñfá enagi náni segí wíniyo arírá wianíro náni ñígwí ñíroaróná ení múroaríñfápmi yapí nimóníro yáríñíxíní.

“Seyíné ení roaárfíxíní.” uríñf náníriní.

⁸ “Poró sekaxí nñrírí neararíní.” mñyáiwipani. Gí dñf rípmi enagi seararíñiní. Nioní wíniyí Judia píropenisíyo ñweáyo arírá wianíro náni símí nñxeadípmíro yaríñfápmi náni repíyí seailáná seyíné ení síwá réníñf oneaípoiñirí seararíñiní. Negí Judia píropenisíyo ñweáyf náni nepa dñf sípmi neainaríní. Síwá éñíñf oneaípoiñirí seararíñiní.

⁹ Seyíné negí Ámíná Jisási Kiraiso wá nñeawianírí neaiñfpmi náni ríxa nǐjǐá imóníñagíá náni raríñiní. O anínamí nñwéaríná amípmi mímúroníño nimónírí aiwí seyíné yeáyí seayímíxemeámíáníñf xwíá tñfyo náni nñbíriná uyípeayóníñf nimónírí seyíné anínamí dñf amípmi mímúroníñfápmi imónípmí náni seaiñfíní.

¹⁰ Seyíné Judia píropenisíyo ñweagíáyo arírá owianeyínirí yaríñfápmi náni dñf nioníyá, ayí rípmi. Xwiogwí aga xámí pwenómí seyíné iwamfó ñígwí roaárigíápmi agwí néra nuro yoparípmi niyárináyí, “Ayí anaríní.” nimónaríní. Iwamfó ñígwí roaárigíápmi, ayí seyíné aiwí xámí oyaneyínirí wimónaríñfápmi, ayí axíyíné enagi náni seararíñiní.

¹¹ Ayínání ñígwí “Apí oroaneyí.” ráríñfápmi ríxa nípíní roaárfípoi. Iwamfó oyaneýíníriná dñf ríá seawenípa yoparípmi nñroaárfíñá seyíné roaárfípaxí imóníñfpmi tñf xíxeni roaárfíñá náni xe dñf ríá seawéwiniginí.

¹² Ayf ripi nán searariñini. Giyf giyf áma wíyo arirá wianiro nán “Nígwí apí roaáríwanigini.” nīyaiwimáná amípi roaárípaḡ imóniñipi tñni xixenī roaáránáyf, Gorixo “Ayf ananirini.” wiaiwiariñirini. Amípi ayf mīroaárípaḡ imóniñipi “Roaárírixini.” wí yaiwiariñomani.

¹³ Nigwí searápípfíáy kikiá nweapírfá nání seyíné aníhí seaikár+míníri nerí mírariníni. Ayí ení seyíné tíní xixení apání tígíáy oimóní+poyíníri raríníni.

¹⁴ Jisasoyá siyikí imóníngfáyí wí amípí wí mímúróníngfáyí imóníngfáyí wí dáfí ikeamóníngfáyí mimóní níní apání tífáyí imóníngfáyí nání agwí ríná amípí ayá wí seyíné tífápi dáfí ikeamóníngfáyí arírà wiarínoi. Seyíné ení ríwéná amípí wí nání dáfí ikeamóníro ayí ení amípí ayá wí tífáyí imóníro nerínáyí, arírà seaipíráríní.

¹⁵ Bɪkwɪyo dɛnɪ enɪnɛ Isirerɪyɛ ɔmɛ dɪnɛ meɛne nɛmeronɛ egɛɔpɪ nɛnɪ re nɪrɪnɪrɪ eɛnɪnɛpɪ nɪonɪ seararɪnɔpɪ tɛnɪ xɪxɛnɪ imonɪnɔagɪ nɛnɪ seararɪnɪnɪ, “ɔmɛ aɪwɛ manɛnɛ rɪnɪnɛpɪ xwɛ meɛɛɛyɛ xwɛ nɪmearo aɪ wɪgɛ nɪpaxɛ imonɪnɛpɪ seɛyɛ e tɛgɛɛyɛ mimonɪgɛawɪxɪnɪ. ɔmɛ onɪmiɔpɪ meɛɛɛyɛ onɪmiɔpɪ nɪmearo aɪ aɪwɔpɪ nɛnɪ dɛwɛ ɪkeamonɪgɛɛɛyɛ mimonɪgɛawɪxɪnɪ.” nɪrɪnɪrɪ eɛnɪnɛpɪ nɪonɪ seararɪnɔpɪ tɛnɪ xɪxɛnɪ imonɪnɔagɪ nɛnɪ rarɪnɪnɪ.

"Taitasomí tñní áamá waúmí tñní urowárenaparíññí." uríñí náníññí.

16 Nioni seyíne arírá seaimi nání díní ríá níwearingípa Goríxo Taitaso ení seyíne arírá seaini nání díní ríá owenírí wimíxarínagí nání yayí owianeyí.

17 Ayí rípi nání "Taitaso ení seýíné arírá seainí nání díní ríá wearíni." seararíjini. "Joxí Koriníjo gweáyí tíní e nání ámi níneaupaxoxíran?" uráná "Ananírini." ríí enagí nánini mīseararíjini. Xewaníjo ení "Oumíni." níyaiwirí símí níxeadípeníri nání xegí díní tñí seýíné tñí e nání barínagí nání seararíjini.

¹⁸ None omi tñt negá nri-xímeáyí womi tñt eni urowáranjwini. O xwiyá yáyí neainarinjipi wáí nurímeríná enjipi nání Jisasoyá siyikí imónigáá amí gímí njweagááyí njíá nintro íá earoárinigforini.

¹⁹ O apɪnɪ ɪmɔ́nɪŋjomɔ́nɪ. Rɪpɪ ɛnɪ ɪmɔ́nɪŋjorɪnɪ. Jɪsɔyɔ sɪyɪkɪ ɪmɔ́nɪŋfá Masedonia pɪropenɪsɪ tɪyɔ ɲweagɪáyɪ o none Judia pɪropenɪsɪyɔ ɲweáyɔ arɪrá wɪnɪwá nánɪ ɲɪgwɪ Jɪsɔyá sɪyɪkɪ ɪmɔ́nɪŋfá apɪ apɪmɪ urápɪmearɪná Porowa tɪnɪ nawɪnɪ nɪkumɪxɪnɪrɪ eméwɪnɪŋɪnɪrɪ urɪpéaforɪnɪ. Ámá wɪ none ɲɪgwɪ awɪ eamearɪŋagwɪ ɲɪneanɪróná Ámɪnáoɪmɪ séayɪ e uméyɔaro none nánɪ “Wɪgɪ wɪnɪyɔ arɪrá wɪpɪrɪ nánɪ dɪŋfɪ rɪfá wearɪŋfáwarɪnɪ?” neaɪwɪro epɪfá nánɪ rɪpɪ yarɪŋwɪnɪ.

²⁰ Dìwí íkeamóníngá nání ngwí yání ewaní nímóníro xwéní xwéní níroaro ne-
iapowáráná yariŋwápi nání áma wí “Porowa nípíkwíní mīyariŋo.” neameari-pírixinírí
píráníní nínwiperane áma o t́níní nāwíní urápímeariŋwíní.

²¹None pí pi oyaneyintri neranéná Ámíná “Ayí e neróná wé róníñf imóníñfpi yaríñjo.” yaiwiaríñfpi nání ñíñf nìmorane aìwí apí náníñf ñíñf nìmorane yaríñwáonemantí. Ámá “E neróná wé róníñf imóníñfpi yaríñjo.” yaiwiaríñfpi nání entí ñíñf nìmorane yaríñwáone enaqí nání seararínwíntí.

²² Awau tñi negí nri-xímeá ámi womi tñi eni uowárenaparíjwini. “O none pí pí urarijwápi xixeni xidi nri-eni-jo?” niyaiwirane “Apí ei. Apí ei.” urijwápimi dani iwamó wíwapiyayíana o arfki xixeni xidaríjagi wíwíwáorini. O seyíne “Nígwí apí roaárfwanigini.” rarijíapí tñi “Xixeni níroaárfwáoi.” niyaiwiri dñí sñá weánarijagi nani. “Nioni eni saní uríwarómó.” niyaiwiri awau tñi barini.

²³ Taitaso nāni seyṭné rixa nījǎ imónṭhoṭ. O xwiyǎ yayṭ neainarṭṭpṭ wǎf urṭmeaanṭwi nāni gṭ gwṭ mónṭgwṭi worṭni. Seyṭné seayṭ seaiianṭrai nāni nawṭni nimónṭni yarṭgwṭi worṭni. O tṭni nawṭni barṭṭṭiwaṭ awaṭ Jisasoǎ siyikṭ imónṭṭǎ pṭropenṭiṭ tṭyo ṭweagṭǎyṭ urowǎrfǎwaurṭni. Egṭ nerṭṭṭipimiṭ dāni Kiraismiṭ seayṭ e umṭeovaarṭṭṭiwaṭni.

²⁴ Aynáná áma wáu wo awa n̄biro siɲwí seanɲáná “Nene ámayo d̄ɲf siɲi wiariɲwəneriɲi.” rariɲfápi “Neparɲi.” oyaiwipoyin̄ri api e iwamfó éfrixin̄. Seyné e éánáy Jisasoyá siɲikf imónigfá api ap̄ seɲné nán̄ re seaiawipf̄f̄arɲi, “Ayf ámayo d̄ɲf siɲi n̄wir̄ wiariɲḡáɲfariɲ?” yaiwipf̄f̄arɲi. None seɲné nán̄ m̄ixf̄ n̄imeakf̄n̄ri ur̄ɲwápi nán̄ en̄i “Ap̄n̄i neariḡawixin̄.” yaiwipf̄f̄arɲi.

9

Nigwí arirá wianiro nání awí eaamearigíápí nání uriní nánirini.

¹ Nigwí Judia piropenísí nweáyo arírí wianí nání awí eameariwápi nání payí rípi seyíné nání níriri nearíná “Mfíkí menagí nání surímá níriri ríá eaarínini?” nimónariní.

² Seyfné apí yarıro nánı dıńı rfa seawearıńpı nánı nıjfa nimónırtı nánı e nimónarını. Ínına Jisasoyá sıylk imónıgfa Masedonia pıropenıs fıyo ńweagfayf arfa egfe danı weyf nıseamearıfná re rayarınwárinı, “Xwıogwı xámı pweagomı Jisasoyá sıylk imónıgfa Gırıkı pıropenısfo ńweagfayf apı ewanıgınırı rıxa érowıápınıgfarını.” E rayarınwápımı dánı Masedonia ńweayf wıgı áma nápı nene enı axfpı ewanıgınırı ayá rowfa wıarını.

³ “Payf rına surfma nırırı rfa eaarını?” nimónfagı aıwı seyfné nánı mıxı nımeaknırı rayarınwápı surfma imónıgınırı negf nırıxımeá wáu wo awamı uowárenaparını. Ayf áma re ńweagfayo “Korınıyo ńweayf ńıgwı fayo roapfırı nánı rıxa nıpımoárfmána ńweańoı.” urfapı seyfné nepa xıxenı e oépoyınırı áma rowamı uowárenaparını.

⁴ Rfwená Masedonia dánf fıyf wı nıonı tını nıbıranená seyfné rıxa nıpımoárfmána mınıweańagfa sıńwı nıseanırfnáyf, none “Ayf rıxa nıpımoárfmána ńweańoı.” nıyayıwırane dıńf sfńa neaeánarınpımı dánı ayá neainınıgınırı nánı seararını. Seyfné enı ayá mıseainıpa enfáranı?

⁵ Ayınanı nıonı re nimónıgoı, “Negf nırıxımeá awa xámı nınımearo nıonı sını mırémóamı enána ńıgwı seyfné negf smımanf e danı ‘Nıroarı wıanıwárinı.’ neararıgıfapı ‘Rıxa ipımoárfpoyı.’ searıpırı nánı ouowárfmını.” nimónıgoı. Nıonı nırémorfná ńıgwı apı nánı smırırıf seafıfapımı danı marfaı, segf dıńfyo danı xıxenı apanı ipımoárfınagıf wınıfmıgınırı awamı uowárenaparını.

“Yarıf ewanıf nimónıro roaárfırıxını.” urıńf nánırını.

⁶ “Poró pí yaiwıanı nánı rfa neararını?” nıyayıwırfnáyf, ewayf xwıyfá rıpı nánı dıńf mópoyı. Áma aıwá xwé fwfa urfo aıwá xwé mınfárinı. Onımiá urfo onımiá mınfárinı. Ewayf xwıyfá apı áma wıgı wıńıyo arıra wıanıro nánı ńıgwı nıroaro wıarıgıfapı nánı rıtamınıyf nınırı rınını. Xwé nıwırfná Gorıxo wııfı xwé imónını. Onımiá nıwırfná Gorıxo wııfı onımiá imónını.

⁷ Ayınanı nıyfnenı xızegfnı áma arıra wıanıro nánı ńıgwı nıroarfná wıkf dıńf nıyayıwımánaranı, áma wo simeaxıdf seafánaranı, nıroarı mını mıwı xámı “Nıgwı nıwırfná apı wıwanıgını.” yaiwıarıgıfapı nánı dıńf nımoró nıroaro mını wırırıxını. Áma wıgı wıńıyo arıra wıanıro nánı ńıgwı fayo nıroarfná yayf tını roaarıgıfayo Gorıxo dıńf sıxıf uyarınf enagı nánı rarını.

⁸ Aı o seyfné aıkf yınıpırfa nánıranı, aıwá nıpırfa nánıranı, apanı tıgfáyfné imónıro áma dfwf ikeamónıgıfayo arıra wıpırı nánı imónıgıfapı tını xıxenı mımónıf múroo epfırfa nánı ananı seáyı e seaimıxıpaxorını.

⁹ Nıonı seararınápı tını Bıkwıyo danı áma wé rónıgıfayf yarıgıfapı nánı re nırınırı eánıńpı tını xıxenı imónını, “O yarıf ewanıf nimónırtı dfwf ikeamónıgıfayo wıarınırını. Ayınanı o wá wıwanırı wııńpı nánı Gorıxo ná rfwıyo aıwı wı dıńf peá monfámanı.” E rınıńpı nıonı seararınápı tını xıxenı imónıńagıfapı nánı rarını.

¹⁰ Gorıxo —O aıwá omıńf yarıgıfayo fwf fwfa urıpırı nánı mını wırı aıwá nıpırı nánı mını wırı yarınorını. O amıpı seyfné Kırısomı dıńf wıkwıroarıgfa wıńıyo arıra wıpırı nánı enı mını seaiapırı sayá nımıxa urı enfárinı. E yarfná áma aıwá omıńf xwé nıroa nıfasána aıwá xwé mıarıgıfapa seyfné enı yarıf ewanıf nimónıro wıarıgıfapımı danı axfpınıf e epfırárinı.

¹¹ Seyfné gını gına dıńf re yaiwıarfná, “Ananı yarıf ewanıf nimónırane negıyo owıaneyı.” yaiwıarfná Gorıxo seyfné xwénı mını wıpaxıf imónıpırfa nánı amıpı wı mımúrónıgıfayfnenıńf seaimıxınfárinı. E seaimıxınfa enagı nánı segf sérxımeáyo arıra wıanıro nánı ńıgwı xwénı roaarıgıfapı Porowane nısearápırane nımeámı nurane wıanırı yarınagwı sıńwı nıneanıróna rıxa Gorıxomı yayf wıpırárinı.

¹² Ayf rıpı seararını. Arıra wıanıro nánı seyfné yarıgıfapı áma Gorıxoyá amıpı wı nánı dfwf ikeamónıgıfayo xıxenı arıra wıáranıro nero aıwı apını mıyarını. Seyfné yarıgıfapımı danı áma obaxf Gorıxomı yayf seáyı e nıwıera warını.

¹³ Ayf rıpı rarını. Ámáyf seyfné ńıgwıfı wıanıro yarınagfa sıńwı nıseanıróna rıpı seaiawıpırárinı, “Nene sıńwı anıńwaé danı áma ayf xwıyfá woákfıf inarıgıfapı —Apı yayf neainarınf Kırısao rınıpırını. Apı arfa ymıgıfapı nıonı xıxenı rfa xıdarını?” nıseaiawıro nánı Gorıxomı seáyı e umfeyoapırárinı. Rıpı enı seaiawıpırárinı, “Nene tını wıńıyo tını arıra neaianıro nánı mını neaiapaxıf imónıńpıf nımúroo xwénı rfa neaiaparını?” nıseaiawıro nánı enı Gorıxomı seáyı e umfeyoapırárinı.

¹⁴ E nero seyfné nánı rıxınf nıseaurıyıróna seyfné Gorıxo ámáyo wá nıwanırfná áma wıanarıgıfapımı wıarf nımúroo wıanarınpıf tını yarıgıfayfné imónıgıf enagı nánı seyfné nánı íkınıf sıpı wınfárinı.

¹⁵ Gorıxo xegf xewaxomı nıwırénapırfná neaiınpı —Apı amıpı bı tını rıtamınıyf mepaxıf imónıńpırını. Apı nánı yayf owıaneyı.

10

Xfo nani rarigfapi xwfo oeaminiri urinj nanirini.

¹ Agwi Poron̄ —Nion̄i am̄a wi re rarigfonirini, “Neneȳa siŋw̄f tñj̄ e dani aȳa igiḡf ner̄i aiwi nene siŋw̄f manijwaē dani aȳa nepear̄imānān̄ij̄ paȳf near̄i rar̄ijor̄in̄i.” rarigfonirini. Nion̄i Kiraiso xw̄f̄a t̄yo nemeřnā n̄pen̄i awayini yago enagi nani

² rixinj̄ ripi osear̄imini, “Nion̄i seḡf tñj̄ e niremor̄nā aȳa igiḡf me ner̄i am̄a ‘Porowa Kiraisom̄i m̄ix̄darigfaȳf yarigfapa yarigfawarin̄i.’ neaiawiarigfawami s̄m̄f tñ̄i m̄ix̄f r̄f̄a tñj̄ urim̄fapi seȳné en̄i sear̄im̄f̄a nān̄i m̄inim̄ix̄pan̄i.”

³ None xw̄f̄a t̄yo niŋwearanēnā am̄a Gor̄ixom̄i m̄ix̄darigfaȳf tñ̄i niŋwearane aiwi aȳf dñj̄ moarigfapimi dani dñj̄ niŋmorane m̄ix̄f inar̄ijwāonemant̄.

⁴ Amip̄i none m̄ix̄f nani xir̄ijwāpi am̄a aȳf xirarigfapi m̄ix̄r̄ijwini. None xir̄ijwāpi s̄m̄f tñ̄i inar̄ijwāpiya onāf imon̄inj̄pi xw̄ir̄f̄a ik̄ixean̄f̄wā nān̄i Gor̄ixoȳa en̄j̄ ean̄ij̄f imon̄inj̄f tñj̄pi xir̄ijwini.

⁵ Api f̄a niŋwirane re yar̄ijwini. P̄i p̄i am̄a wiḡf dñj̄t̄yo dani xer̄w̄f ner̄wipemānā ērowiāpnarigfapi p̄ir̄f wiaikirane xw̄iȳf̄a “Seaȳi e imon̄in̄i.” rarigf̄a am̄a Gor̄ixo nani nij̄f̄a mimon̄ipa oēpoȳin̄i mud̄fmoar̄inj̄pi p̄ir̄f wiaikirane nerane am̄a n̄n̄i p̄i p̄i “Oy-aneyi.” niyaiwirōnā Kiraisom̄i ar̄f̄a ȳm̄iḡf wip̄ir̄i nani wiḡf dñj̄pi f̄an̄ij̄f xir̄arar̄ijwini.

⁶ Seȳné nion̄i sear̄f̄api r̄ixa ar̄f̄a ȳm̄iḡf niar̄ijagf̄a n̄isean̄ir̄f̄nā nion̄i am̄a wiḡf niwiaikiarigfapi tñ̄i p̄ir̄f umamōm̄f̄a nani r̄ixa ip̄imōn̄inj̄pi.

⁷ Seȳné war̄ar̄im̄in̄i siŋw̄f niw̄in̄i ro yar̄ijoi. Seḡf wo “Kiraisoȳa aȳa tñj̄f imon̄inj̄aon̄i aȳf, nion̄ir̄in̄i.” niyaiwin̄i dñj̄f s̄ñj̄a nean̄ir̄n̄aȳf, xfo Kiraisoȳa imon̄inj̄pa none en̄i Kiraisoȳaone imon̄inj̄agw̄i nani am̄i xewan̄ij̄o dñj̄f xer̄w̄f neaiawiar̄inj̄pi nani dñj̄f niyair̄ir̄i none imon̄inj̄wāpi tñ̄i xixen̄i neaiawiw̄in̄iḡin̄i.

⁸ Am̄ināo none nēn̄i t̄iḡf̄aȳin̄ij̄f oimōn̄f̄poȳin̄i n̄inear̄ipear̄f̄nā seȳné xw̄ir̄f̄a m̄iseaik̄ixē Jisasom̄i p̄ir̄an̄ij̄f x̄f̄d̄ip̄ir̄i nani en̄j̄ s̄ix̄f seam̄ix̄an̄i near̄f̄pear̄f̄ enagi nani niwan̄ij̄on̄i m̄ix̄f aȳa w̄i n̄imeak̄in̄in̄i ai aȳa b̄i n̄in̄imen̄iḡin̄i.

⁹ “Paȳf Poro eaar̄inj̄pi nene f̄a niŋroranēnā en̄j̄ siŋr̄ijw̄f neain̄i nani r̄f̄a eaar̄in̄i?” oyaiwipoȳin̄i meaar̄inj̄pi.

¹⁰ Wa nion̄i nani re rarigf̄arin̄i, “O paȳf near̄f̄nā xw̄iȳf̄a r̄f̄a tñj̄pi n̄ir̄i eaar̄ij̄o aiwi am̄a siŋw̄f aniḡfē dani ‘En̄j̄ ean̄ij̄o iworant̄?’ w̄i wiaiwipax̄f mimon̄inj̄or̄in̄i. Xw̄iȳf̄a n̄ir̄ir̄f̄nā p̄ir̄an̄ij̄f ir̄f̄ m̄irepear̄ij̄or̄in̄i.”

¹¹ Nion̄i nani e rarigf̄awa nij̄f̄a re imon̄if̄r̄ix̄in̄i. None seȳné siŋw̄f m̄ineaniḡfē dani paȳf near̄f̄nā imon̄inj̄wāpa am̄i seḡf siŋw̄f aniḡfē dani neranēnā ax̄f̄pi nimon̄irane yan̄f̄w̄arin̄i.

¹² None aȳa nepear̄imānā am̄a seaȳi e nimon̄i ro weȳf menar̄igf̄awa nani r̄ir̄am̄inj̄ȳf ninirane “Awān̄ij̄f imon̄ijw̄in̄i.” w̄i r̄ipaxonemant̄. “Naw̄in̄i n̄ikum̄ix̄n̄irane imon̄ijw̄in̄i.” en̄i w̄i r̄ipaxonemant̄. E ner̄i ai am̄a aȳf wiḡf wo nani “Apān̄i r̄iyarin̄i? Sip̄i r̄iyarin̄i?” niyaiwirōnā wiwan̄inj̄ȳf yarigf̄api tñ̄i siŋw̄f niw̄in̄ax̄f̄diro “O apān̄i yar̄in̄i.” rarigf̄arin̄i. Wiḡf̄pi r̄ir̄am̄inj̄ȳf n̄iga war̄igf̄arin̄i. E nerōnā sa maj̄imaj̄f̄a nik̄ar̄in̄i ro yar̄ijoi.

¹³ Wa e yar̄ijagf̄a aiwi none m̄ix̄f n̄imeak̄in̄in̄iranēnā san̄ij̄f none neatin̄j̄pi nani dñj̄f mamō nerane wiār̄f n̄imūrorane m̄ix̄f meak̄in̄in̄an̄imēw̄in̄i. Gor̄ixo w̄f̄ ur̄imēf̄r̄ix̄in̄i n̄inear̄ipear̄f̄nā none nani san̄ij̄f neatin̄j̄pi —Api seȳné en̄i in̄im̄i ŋweagf̄ap̄ir̄in̄i. Api nani dñj̄f niŋmorane m̄ix̄f meak̄in̄in̄an̄f̄w̄in̄i.

¹⁴ Seȳné san̄ij̄f Gor̄ixo neatin̄j̄pi in̄im̄i ŋweagf̄aȳf̄né enagi nani none seȳné tñj̄f e nani n̄ib̄ir̄i xw̄iȳf̄a Kiraiso nani yaȳf neainar̄inj̄pi nani w̄f̄ n̄isear̄ir̄f̄nā san̄ij̄f Gor̄ixo neatin̄j̄pi w̄i wiār̄f n̄imūrorane en̄j̄w̄aman̄i.

¹⁵ Aȳinān̄i none m̄ix̄f n̄imeak̄in̄in̄iranēnā san̄ij̄f Gor̄ixo neatin̄j̄pi w̄i wiār̄f n̄imūrorane am̄a wa om̄i n̄ix̄f̄d̄irōnā ēf̄api nani none xer̄wone weȳf menar̄ijw̄aman̄i. W̄i e me dñj̄f re niyaiwirane ik̄w̄mon̄jw̄in̄i, “Seȳné Jisasom̄i dñj̄f n̄iw̄ik̄w̄r̄oro en̄j̄ neāga nurōnā none ēpear̄ijw̄apimi dani san̄ij̄f Gor̄ixo neatin̄j̄pi tñ̄i xixen̄i xwē nimōga up̄ir̄f̄arin̄i.” niyaiwirane ik̄w̄mon̄jw̄in̄i.

¹⁶ Seȳné e nimōga nurōn̄aȳf, none anan̄i seȳné tñj̄f e or̄iwāmi dani ŋweagf̄aȳf tñj̄f e nani ai nurane xw̄iȳf̄a yaȳf neainar̄inj̄pi w̄f̄ ur̄irane yan̄f̄w̄arin̄i. E nerane am̄a wa Gor̄ixo urowar̄ij̄e dani w̄f̄ r̄imēf̄api xer̄wone weȳf m̄imear̄in̄ipa yan̄f̄w̄arin̄i.

¹⁷ E ner̄i ai B̄ik̄w̄yo re n̄ir̄in̄i ean̄in̄i, “Go go m̄ix̄f n̄imeak̄in̄ir̄f̄nā Am̄ināo en̄j̄pi nani m̄ix̄f meak̄in̄f̄w̄in̄iḡin̄i.” n̄ir̄in̄i ean̄in̄i.

¹⁸ Aȳf ripi nani xw̄iȳf̄a api m̄inj̄f n̄ir̄or̄i sear̄ar̄inj̄in̄i. Am̄a wiwan̄inj̄ȳf weȳf near̄in̄arigf̄aȳf nani Am̄ināo “M̄im̄wiārō yarigf̄aȳf̄r̄an̄i?” yaiwiar̄ij̄man̄i. Xewan̄ij̄o siŋw̄f n̄iw̄in̄ax̄f̄di r̄i p̄ir̄an̄ij̄f yar̄ijagf̄a niw̄in̄imānā weȳf umearar̄inj̄ȳf nani “M̄im̄wiārō yarigf̄aȳf̄r̄an̄i?” yaiwiar̄ij̄in̄i.

11

Mimóní wáf wurimeiarigfáwa nání urinjí nánirini.

¹ Agwí xe Poro majfá nikáriniri xegí enjipi nání mǎxí bǐ omeakfniniri sǎjwǎ nanǎpoyi. E seararínjagi aǐ rǐxa sǎjwǎ e nanarínjoi.

² Ayǎ rǐpǐ nání “Xe mǎxí bǐ omeakfniniri sǎjwǎ nanǎpoyi.” seararínjini. Gorixo seyǎné nanǎ imónipǎrǐfá nání dǎnjǎ rǐfá wearínjǎ nionǎ enǎ nǐwearini. Seyǎné áamá yapǎ seaiwapiyanǎro yarigfá wǐyo arfá nǐwiro mǎxǐdǎ sǎnǎ apiyáíwayínéninjǎ imónínjána Kiraisomǎ seanjwirármǎfá nání oxǎ ná womǎ omǎninjǎ meánǎrǐxiniri searéroárinjǎ enjagi nání seyǎné nání dǎnjǎ rǐfá nǐwearini.

³ E nerǎ aǐ enjína sidǎro Ipímǎ yapǎ nǐwǐwapiyirfá xegí ináyíninjǎ imónínjǎpimǎ dání wǐwapiyinjǎ áamá wa seyǎné enǎ yapǎ nǐseaiwapiyiro xenjwǎmǎ dání nǐméra seawaríná seyǎné sǎnǎ ikwǎrǎfnáninjǎ nǐmóniro Kiraisomǎnǎ pǎrǎninjǎ mǎxǐdǎpa epǎrǐxiniri wáyǎ nǐnarini.

⁴ Seyǎné rǐpǐ rǐpǐ yarínjagǎ nání seararínjini. Áamá wa Jisaso nání rinínjǎpǐ xixeni mǐsearǎ xegǎ bǐ seararíná seyǎné ananǎ arfá wǐarigfárinǎ. Kwǐyǎ none searána seaainjǎpǐ marfá, xegǎ bǐ nání searána xe oneaainiri arfá wǐarigfárinǎ. Xwǐyǎ yayǎ seainarínjǎ none wáf searínjwǎpǐ marfá, xegǎ bǐ imónínjǎpǐ searána ananǎ arfá wǐarigfárinǎ.

⁵ Aǐ nionǎ wǐ re yaiwǐarínjáonǎmanǎ, “ ‘Kiraísoyá wáf wurimeiarínjwá seáyǎ e imónínjwáonerini.’ rǐnarigfáwa nionǎ imǎmǎ nǐmǎxinǎjoi.” yaiwǐarínjáonǎmanǎ.

⁶ Nionǎ áamá sǎjwǎ anigǎe dání xwǐyǎ nǐrǐrǐfá irǐ mǐrépearínjáonǎrǐfani? Irǐ répearínjáonǎrǐfani? Nionǎ majfárinǎ. E nerǎ aǐwǎ njǐfá xwǐyǎ yayǎ neainarínjǎpǐ nání imónínjǎpǐ bǐ onǎmǐápǐ mimónínjini. Aǐ none seyǎné tǎnǎ nǐnjwearane pí pí neranéná “Porowa njǐfá seáyǎ e imónigfáwarǎfani?” oyaiwǐpoyǎnǎrǐninjǎ sǐwá seainjwǎrinǎ.

⁷ Nionǎ seyǎné kwǐyǎ emaxínipǎrǐfá nání Gorixoyá xwǐyǎ yayǎ neainarínjǎpǐ wáf nǐsearǎrǐfá nǐgwǎ bǐ mǐsearǎpǎnjǎpimǎ dání siyikwǐpǎnǎninjǎ imónínjǎrǐfani. Nionǎ e enjǎpǐ nání “Poro sǐpǐ neaikárínjigini.” riseaimónarinǎ?

⁸ Nionǎ xámǎ seyǎné searéwapiyimǎ nání Jisaso yǎ siyikǎ imónigfá wǐnǐyǎ nǐgwǎ nǐmónapána nionǎ fǎwninjǎ urápnjanigini.

⁹ Ayǎ rǐpǐ seararínjini. Nionǎ seyǎné tǎnǎ njwearáná negǎ nǐrǐxǐmeá Masedonia píropenisfyo dǎnjǎyǎ wǐ nǐbǐro amǎpǐ nionǎ dǎwǎ ikeamónínjǎpǐ xixeni niapigfá enjagi nánǎ segǎyǎ womǎ aǐ aninjǎ wǐ mǐwǐkárínjanigini. Pǐ pí nerfá Korini njweáyǎné aninjǎ oseaikárimǎniri menjanigini. Rǐwéná ámǎ nǐseaimearfá enǎ axǐpǎnǎ emfárinǎ.

¹⁰ Xwǐyǎfá Kiraiso nání nepaxínjǎ imónínjǎpǐ fá xǐrínjáonǎ aga nepa re seararínjini, “Nionǎ ‘Korini njweáyo nuréwapiyirfá nǐgwǎ bǐ muráparínjǎrǐfani.’ nǐrǐrǐ mǎxǎ meakfnínjǎpǐ segǎ Gǐrikǎ píropenisfyo nǐmǎnǎ yanǎ niwéa warfá áamá wo áwǎnǎ e dání nǐrakinǎfamanǎ.” seararínjini.

¹¹ “Poro pí nání rǐfá e neararinǎ?” riseaimónarinǎ? “Dǎnjǎ sixǎ mǐneayarínjoi enjagi nání neararinǎ.” riseaimónarinǎ? Oweoi, nionǎ dǎnjǎ sixǎ seayarínjagi nání Gorixo njǐfárinǎ.

¹² Dǎnjǎ sixǎ seayarínjáonǎ aǐwǎ “Kiraísoyá wáf wurimeiarínjwá seáyǎ e imónínjwáonerini.” rǐnarigfáwa “Porowa wáf nǐrǐmerfá yarigfápa axǐpǎ yarínjwáonerini.” nǐrǐro weyǎ mearǎnarigfápǐ mǐwǐarómǐginiri nǐgwǎ mǐsearǎpǐ yarínjǎpǐ axǐpǎnǎ néra umfárinǎ.

¹³ Ayǎ rǐpǐ nání e néra umfárinǎ. Áamá nionǎ seararínjáwa sa mimónǎ wáf wurimeiarigfáwarini. Áamáyo yapǎ wǐwapiyanǎro nání yarigfáwarini. “Kiraísoyá wáf wurimeiarigfá warfani?” oneaiwǐpoyǎnǎrǐnǎ wigǎ imónigfápǐ rǐfǎ nǐnǎro xegǎ bǐ imǎxinarigfárinǎ.

¹⁴ Awa nání seararínjǎpǐ nání dǎnjǎ nǐpǐkínǎro ududǎ mǐseainipani. Seteno aǐ xegǎ imónínjǎpǐ ananǎ rǐfǎ nǐnǎrǎ anǎnjǎfǎ wáf ókǐmǎxarínjǎyǎ wóninjǎ imónarinjǎrǐfani.

¹⁵ Ayǎnánǎ oyá xǐnǎíwǎninjǎ nǐmónro omǎnjǎ wǐarigfáwa wigǎ imónigfápǐ rǐfǎ nǐnǎro ámayá sǎjwǎ tǎnjǎ e dání áamá wé rónigfá oimónǎpoyǎnǎrǐnǎ yarigfáyǎ imónigfápáninjǎ imónáná sǐrǎ mǐpǐkínǎpanǎ. Yoparǎ imónǎe wigǎ egǎpǐ tǎnǎ xixeni Gorixo pírǎ umamonǎfá enjagi nání rarínjini.

Wáf nǐrǐmerfá wǐmeanjǎpǐ nání urinjí nánirini.

¹⁶ Xámǎ rǐfápǐ ámǎ dǐrǐrǎ nerǎ bǐ osearǎmǎnǎ. Nionǎ mǎxǎ meakfnímǎpǐ nání “Poro majfá nikáriniri rarǎnjorini.” mǐnǎiawipani. E nǐsearǎrǐ aǐ sǎnǎ “Poro majfá nikáriniri rarǎnjorini.” nǐnǎiawirónáyǎ, nionǎ segǎ arfá egǎe dání mǎxǎ meakfnímǎ nání seyǎné majfá ikárinarinjǎ wo weyǎ mearǎnarfá xe oenǎrǎ sǎjwǎ wǐnarigfápa nionǎ enǎ sǎjwǎ nanǎpoyi.

¹⁷ Nionǎ mǎxǎ nǐmeakfníniri searǎmǎpǐ Ámǎnáo e ouríniri wimónarinjǎpǐ tǎnǎ xixeni searǎmǎméini. Aga majfá nikáriniri “E yarínjáonǎrǐfani?” nǐyaiwirǎ dǎnjǎ sǎnjǎ neánarinjǎ wonfǎninjǎ nǐmóniri searǎmǎfǎnǎ.

¹⁸ Ámá obaxí wíǵ ení eáníǵáǵipimí dání egáǵí nání mǵxí meakńńinaríǵá enaǵi nání nioní ení axǵpí bǵ mǵxí meakńńinímǵńńí.

¹⁹ Dńǵ émǵ saímǵ mogǵáyńé ámá wa majǵá nikárńńro rarńǵaǵá arǵá nńwiróná ananí yayǵ tńń arǵá wiaríǵáyńé enaǵi nání nioní ení segǵ arǵá egǵe dání mǵxí bǵ meakńńinímǵńńí.

²⁰ Ai ámá wa seýńé áxerwarǵ seaianńro nání ńwǵ ikaxǵ xegǵ bǵ searékwxǵwíyánarání, segǵ amǵpí seamńwiárekńxéánarání, yapǵ nńsealwapiyirńǵpimí dání segǵ amǵpí ǵwǵ searápánarání, wíwanńjowa seáyǵ e nńmǵeyoánńro paimímǵ seaiánarání, wé tńń sńmǵmanǵy seaupńkákwiánarání, xe oneaípoyńńrǵ sńǵwǵ wńnaríǵáyńé enaǵi nání rarńǵńńí.

²¹ Xámǵ nioní seýńé tńń nńǵwearǵná awa seaikáraríǵápa axǵpí seaikárímǵ nání ení meánńǵaoní enaǵi nání aga ayá ninarńńí.

E nerǵ aǵ nionń rǵxa majńmajǵá nikárńńrǵ wa ayá nepeárńmáná pí pí mǵxí meakńńinaríǵáǵpí nání nioní ení mǵxí meakńńinímǵńńí.

²² Awa “Xibiruone imónńǵwńńí.” rarńǵaǵá aǵ nioní ení wonń menńraní? Awa “Isńrerone imónńǵwńńí.” rarńǵaǵá aǵ nioní ení wonń menńraní? Awa “Ebńřfamoyáonerńńí.” rarńǵaǵá aǵ nioní ení oyá wonń menńraní?

²³ Ai “Nionń rǵxa xóxwǵ nerǵ rarńǵńńí.” nimónarńńí. Awa “Kirisomń xínáíwanénńǵ nimónńrane wńlarńǵwáonerńńí.” rarńǵaǵá aǵ nionń Kiraisomń nńǵdńrǵ nńwńńrńńá awamǵ wíarǵ seáyǵ e nńmúrórǵ yarńǵaonńrńńí. Nńřkwńńmáná omńǵ anńǵ minǵ nerǵ múrórarńǵaonńrńńí. Gwǵ ámǵ ámǵ nńǵwńrńrǵǵonń ríwonerńńí. Iwanǵ ámǵ ámǵ ayá wń nńmeǵǵonń ríwonerńńí. Nńpepaxǵ xwapǵ nikáríǵonń ríwonerńńí.

²⁴ Gǵ Judayǵ wé wú ǵá nńńxeyairo iwarǵ nńńmépéa nuróná 39 imónayiní nání neaayíǵonńrńńí.

²⁵ Romíyǵ biaú bǵ ǵá nńńxeyairo wegwǵá tńń iwanǵ neaayíǵonńrńńí. Bńń sńǵá tńń nearǵ nńǵǵonńrńńí. Biaú bǵ sńpǵxǵyó nurńá sńpǵxǵ sńpí éáná rawńrawáyo píeroayńǵaonńrńńí. Sǵá wíyimǵ rawńrawáyo ikwíarńńmenǵaonńrńńí.

²⁶ Wáǵ urńmemńńrǵ nání anǵ nńkńrórńńá iníǵ waxǵ ámǵ ámǵ nńmároayipaxǵ enonńrńńí. Ámǵ ámǵ nńrápekńxeyapaxǵ nńǵonńrńńí. Gǵ gwǵ axńrǵ imónńǵwáyǵ sńpí nikarayipaxǵ egńonńrńńí. Émáyǵ ení sńpí nikarayipaxǵ egńonńrńńí. Anǵ xwéyo nemerńńarání, ámá dńǵ mearǵ nemerńńarání, rawńrawáyo nurńńarání, mímónǵ nńřxńmeá imónńǵáyǵ tńǵ e nemerńńarání, anńnayipaxǵ néra emeǵaonńrńńí.

²⁷ Omńǵ rǵá tńǵ anńǵ minǵ nerńǵpimí dání okńǵ nńwenonńrńńí. Sǵá obaxǵyó sń ragáonńrńńí. Agwńń yayagáonńrńńí. Iníǵ nání gwńń yeáyǵ nńayagonńrńńí. Aíwá nánńraní, iyǵá nánńraní, anǵ nánńraní, ámǵ ámǵ dńwǵ íkeamónayagáonńrńńí.

²⁸ Apǵ tńń ámǵ bǵ sńń mńsearípa nerǵ aíwǵ sǵá ayǵ ayo Jisasoyǵ sńyík imónńǵáyǵ nání “Omń nuxǵdńróná aríge rǵá yarńǵoǵ?” nńyáiwirńǵpimí dání dńǵ sanǵ nunarńńí.

²⁹ Wo Jisasomń píranńǵ oxǵdńmńńrǵ nerǵ samńǵ wéáná nioní ení dńǵ sńpí nńarńǵaǵ nání ení samńǵ nńwearńǵrńńí. Womǵ ámá wí xerǵwńmńń nńméra warńǵaǵá nání ǵwǵ éáná nionń dńǵ rǵá nńxearńǵrńńí.

³⁰ Mǵxí meakńńinarńǵáǵpí wí pńń mńwíarńpaxǵ nimónǵaǵ nání amǵpí nioní ení meánńpa nerǵ enǵáǵ —Apǵ nání ámá dńǵ nńmorńńá “Poró ení samńǵ wearńǵorǵanǵ?” yáwíarńǵáǵpńńí. Apǵ nání ení iwamǵó nńrǵ mǵxí meakńńinímǵńńí.

³¹ Goríxo —O negǵ Ámíná Jisasomń xano imónńrǵ Nwǵáo imónńrǵ enorńńí. Anńǵ íníná seáyǵ e numéra upaxorńńí. O nionń yapǵ mńseararńǵ enaǵi nání nńǵá imónńńí.

³² Nionń ení meánǵ nerǵ enǵ rípǵ nání mǵxí omeakńńinímǵńńí. Enńńá nionń anǵ Damasńkasíyǵ rńńńǵpimí ńweanńáná mǵxí ináyǵ Aretasoyǵ kípǵxo ǵá nńxńńarńro nání xegǵ sńmńǵ wńnaríǵáyo ákńǵá wńńyonń awí nurára unńńíǵńńí.

³³ E éaǵ negǵ nńřxńmeáyǵ wí nionń soxǵ ǵáyo nńńmíarńrǵ gwǵ nńǵarńmáná ákńǵá pǵpǵwǵ wíyimǵ dání awayiní nńmamówára nńńpíerooro nání oyá ámáyǵ wí ǵá mńńxegǵawíxńńí.

12

Poro anńńamǵ dání orńǵá tewńńńǵ nánńrńńí.

¹ Mǵxí nńmeakńńinńrńǵpimí dání narǵ bǵ neaípaxǵ menǵaǵ aíwǵ wí pńń wíarńpaxǵ mímónńńńí. Ayńńání Ámínáo wǵá nókímǵxńǵpí tńń oyá dńǵyó dání orńǵá wńńńǵáǵpí tńń apíau nání ení xwíyǵá nńrǵ mǵxí meakńńinímǵńńí.

² Nionń ámá Kiraiso tńń ikárńńńǵ wo enǵpí nání orńmńńí. Goríxo anńńamǵ nání uménapńǵorńńí. Omń uménapńǵe dání xwíogwǵ wé wúkaú sńkwǵ waú waú rǵxa pwenńrńńí. O dńǵpńń rǵá peyńńńíǵńń? Náo ení rǵá peyńńńíǵńń? Nionń majǵarńńí. Sa Goríxo nńǵarńńí.

³ Ámá o anína —E ámá siyikwí míní nimóniro sirí muní nweag'eríní. E nání nipeyiríná —Dínípiní ríá peyiníniginí? Náo ení ríá peyiníniginí? Nioní majáríní. Sa Goríxo nijáríní.

⁴ E nání nipeyiríná xwíyá seáyí e imóníní enagí nání díní nimori áwaní miripaxípi arfá wirí xwíyá Goríxo xe ámáyo áwaní ourfwiníniginí síjwí m'wínarinípi arfá wirí eníriní.

⁵ Ámá e yariní nioní weyí umearipaxí aiwí níwanínioní weyí bí m'imearínípa nemáná aí ení samíní n'wenípi nání wí níwiamómiméni.

⁶ Nioní nepa "Weyí omearinímíni." nínimónínináyí, nepaxíní imónínípiní rímí enagí nání "Majímajá ikárinariníorfaní?" wí naiwipaxí meníní. E nerí aí ámá nioní nání díní nimoróná nioní nemeríná uréwapíyarínagí arfá niro síjwí naníro egíápi nání wíarí ogámí nero oríná wínínápipimí dáníní "O seáyí e e imóníníorfaní?" naiwipírxíníní "Ámí weyí bí omearinímíni." m'nimónariníní.

Obo Poromí xe ení samíní owimíníní Goríxo síjwí wíníní náníníni.

⁷ Goríxo nioní awíaxí imónínípi nání oríná ámá mítewínarinígápi mítewínínípipimí dání wáí mimónípa éwiníniginí ení wíyí omí ayínwí ówiníniginí síjwí naníniginí. Ení ayí nepa ení nání m'raríníní. Nioní wáí mimónípa oeníní oboya xwíyá yaní urímeiarígápi wo iwaníníní nínearí samíní nimíníní nání síjwí wíníniginí.

⁸ Apí nání Ámináomí ríxíní nuríríná píní oníwíaríníní biaú bí urayíagí aí

⁹ o nioní ríxíní urfáyí téní xíxení m'nií re n'riníniginí, "Ámá síjwí níseaníníná re yaiwipaxí enagí nání, 'Samíní wegíyí Goríxo ení níwímíxínípipimí dání ení síxí weámíxíagí ríá yariní?' yaiwipaxí enagí nání nioní wá nírwíaníní sílarínápipimí joxí fá níxírínínáyí, ayí apáníníni." n'riníniginí. E n'riní enagí nání nioní ení éaníní Kiraisoyápi aníní ení síxí onímíxíníní ení samíní níwearnípi nání ududí m'níní yayí téní m'xí meakínínímíni.

¹⁰ Ayínání nioní ení samíní níweríná Kiraiso ení síxí níwímíxínípipimí dání ení síxí éanaríní enagí nání nioní wáí urímeariná amípi ámá ení samíní wepaxí imíxariníwá nímeáánáraní, ámá paimíní níkáránáraní, díní ríá níwepaxí imónínípi nímeáánáraní, rímewá níánáraní, xearníní níkáránáraní, apí n'píní nání "Ayí ananíníni." yaiwíariníní.

Wígí yarígápi nání ayá sáwí uoaríní nání uríní náníníni.

¹¹ "Nioní m'xí nímeakíníníníná níra weapápi majímajá níkáríníní ríaríní." nimónaríní. E nerí aí sewaníníyíné m'xí apí omeakíníníní níwímíxíagí nání apí e éaríní. Nioní nání wa rarígápa siyikwíníníní nimóníní aí "Kíraisoyá wáí wurímeiaríníwá seáyí e imóníníwáoneríní." rínarinígáwa wí m'nímúrogóní enagí nání seyíné weyí n'nímearíro síjwíríní, xíxení epaxí imónínípi téní yaníro egíaríní.

¹² Ayí rípi nání seararíníní. Nioní seyíné téní níwearníná Kiraisoyá wáí wurímeiarígá nepaxíní imónígáwa emíní ero ayá níwamónípaxí imónínípi ero yarígápi arfá aníní míní seaiwapíyayíníní.

¹³ Jíasoyá siyíkí imónígá wíníyo níwímeariná wéyo umearinápa seyíné ení axípi níseamemáná aí wíamónápi, ayí rípiníníni. Nioní aiwá ními nání nígwí bí nísearápiní aníní níseaikáriníniginí. Sípi e seainápi nání ananí yokwarímí níipíríréo?

¹⁴ Arfá nípoyí. Ríxa biaú bíjáoní ámí bí bímíníní nání imóníníní. Ámí bí bímíníní nání nimóníní aí aníní seaikárimíámaní. Segí amípi bí mísearápi sa seyíné téní nawíní díní síxí níníní ojweaneyíníní bímíá nání raríníní. Seyíné níjáríní. Níaiwíyí xaníyaumí amípi arírá wímígíníní awí éameámí yáripaxímaní. Xaníyaú níaiwíyo arírá owíaiyíníní amípi bí awí éameámí yáripaxíriní. Segí sénomí, ayí nioní éniní imóníníáoní enagí nání raríníní.

¹⁵ Seyíné arírá seaimí nání gí amípi téní emí nímoríná ayí yayí téní emí mómfáriní. Arírá seaimí nání níyoríníníná ayí yayí téní yorínínímíaríní. Nioní e nerí díní síxí ayá wí seayarínagí nání seyíné sa bí onímíápi díní síxí níyipíríréo?

¹⁶ Nioní seyíné téní níwearníná aníní wí míseaikáriní aiwí ámá wí re searípráoi, "O síjwí samámí nerí f'wí nerínípipimí dání yapí sealepísíníní." E searípráa aiwí wí e míseaikáriníniginí.

¹⁷ Ámá nioní seyíné t'fe nání nurowárenápinípipimí dání ení yapí níseaiwapíyirí f'wí bí mísearápiníniginí.

¹⁸ Taitaso seyíné t'íní e nání bíni nání ení rírémíxí wíowáriníniginí. Negí nírxímeá o téní bíjo ení níkumíxí wírenápiníniginí. Taitaso yapí níseaiwapíyirí segí amípi bí rísearápiníniginí? Oweoi, wí e meníniginí. Xámí none seyíné níseaiméariná enwápi

nání piráníj dñj mópoyi. Taitaso “Píráníj e oemíni.” n̄yawiŕi seaiñjpa none ení axíj nerane omí n̄mí irikwíwí m̄ikeáñpa reñwanigini?

¹⁹ Xwiyá rípi ía n̄roróna aníj re r̄neaiawiaríjoi, “Porowa wigí egápi nání xwiyá wákwínan̄ro nání r̄ía raríjoi?” r̄neaiawiaríjoi? Negí dñj síx seayinwáyíne, wí e oneaiawípoyin̄ri m̄irariñwini. Sewaníjyíne Kiraisomi n̄ixdíroná ení neán̄ro xdípiŕa nání Goríxoyá síjwí tñj e dání Kiraiso awa e our̄poyin̄ri neaim̄ixíñjpiní ení n̄m̄ixirí searariñwini.

²⁰ Nioní ámi seyíne tñj e n̄rémoríná “Nanj ayí e imóníjagfa owin̄imini.” n̄yawiá b̄m̄fápi tñi x̄ixen̄ mimóní xegí b̄ imóníjána seaímeám̄igin̄ri ayá s̄wí n̄roarin̄i. Seyíne ení “Porowayin̄i nimónimáná oneaímeani.” yaiwiaríjapi tñi x̄ixen̄ nimónimí m̄iseaímeá wikí nónimí seaímeám̄igin̄ri ayá s̄wí n̄roarin̄i. Seyíne síní s̄m̄f tñi n̄wiápiŕa uro sipí dñj n̄yawiá uro wikí r̄ía ápiáwíñj n̄óga uro r̄irowiámí n̄iga uro ikayíwí n̄imeariŕa uro m̄imayíó n̄r̄óga uro wárixá nim̄óga uro m̄ixí népéga uro yariñjagfa síjwí sean̄imigin̄ri nání searariñjini.

²¹ Nioní ámi n̄biri n̄iseaímeariná segí sipí yariŕigápi dání Goríxo ayá nim̄óána segí síjwí anigíe dání jwí eám̄igin̄ri ayá s̄wí n̄roarin̄i. Xámí segíyí wí íwí nero wigí íwí in̄igápirani, íwí nin̄ri r̄ípean̄igápirani, piáxí weánipaxí imóníjapi egápirani, r̄ixa r̄fwm̄ini m̄imamó síní yariñjagfa síjwí n̄isean̄iríná jwí eám̄igin̄ri rariñjini.

13

Íkwairí n̄iwiríná uríjapi n̄an̄irini.

¹ Seyíne tñj e nání r̄ixa biaú b̄jóni ámi b̄i b̄m̄fárin̄i. R̄ixa n̄iseaímeariná xwiyá B̄ikwíyo n̄rin̄ri eáníj rípi “Xwiyá n̄m̄ixiríná síjwí w̄inaróŕá waurani, wau worani, sopíj norónáyí, ‘Api nepa r̄ía imónini?’ yaiwipaxirini.” n̄rin̄ri eáníjipimí n̄ixdírane xwiyá im̄ixan̄wárin̄i.

² Xámí n̄bimáná ámi r̄fwoyo n̄biriñá íkwairí seaiñjpa agwí seyíne síní m̄iseaímeapa neríná segí íwí éfáyo tñi íwí méfá winíyíne tñi nání payí nearí íkwairí seawarénaparini. Nioní ámi b̄i n̄biriñá amá íwí yariŕigáyí síní xe oépyin̄ri síjwí win̄im̄famani.

³ Seyíne dñj re yaiwiaríjapi nání e em̄fárin̄i, “Nene ‘Kiraiso nepa Poromí dání rariñrini.’ yaiwian̄i nání o e oneaiwap̄iyini.” yaiwiaríjagfa nání e em̄fárin̄i. O piráníj owim̄ixim̄in̄ri neríná sam̄íj n̄werí seaiariñjmani. Ení tñi seaiariñjorini.

⁴ Eníná o sam̄íj wenjáná íkíá yoxáipami yekw̄roaríŕigá aiwí Goríxoyá ení eáníjipimí dání ámi síj jwean̄orini. X̄fo tñi nawíní ikárin̄ijwá enjagi nání ení sam̄íj wenjáone aiwí seyíne tñj e nání n̄b̄irane piráníj seaim̄ixan̄ri neranéná sipi tñi nawíní n̄ikum̄ixin̄rane imóníjwá enjagi nání ení eáníj Goríxoyá tñi seamean̄fwarini.

⁵ Seyíne woxini woxini “Nepa Kiraisomi dñj wikw̄roarin̄á won̄irani? M̄iwikw̄roarin̄á won̄irani?” n̄yaiwin̄ri iwam̄íó in̄f̄rixini. Sewaníjyíne woxini woxini síjwí ainenax̄dírixini. “Jisasi Kiraiso tñi m̄ijn̄ijwaénerini.” n̄yaiwin̄ro síjwí m̄i nóm̄ixin̄ro n̄jía mimónípa reñoi? E n̄sear̄ri aí síjwí nainenax̄díriná m̄iwiaróŕáyí imóníjányí, “Kiraiso tñi m̄ijn̄ijwaénerini.” n̄yaiwin̄ro síjwí m̄i óm̄ixin̄ipaxí menini.

⁶ E n̄sear̄ri aí nioní dñj re seaikw̄mon̄ini. Seyíne none síjwí n̄neanax̄díroná r̄ixa m̄im̄iwiaróŕaone imóníjagwí neanariñjoi.

⁷ Seyíne sipí wí mepa oépyin̄ri Goríxomi r̄ixíj seauriariñjwárin̄i. Amá wí re oneaiawípoyin̄ri, “Porowa Korini jweáyo wá n̄ur̄imeríná wí m̄im̄iwiaróŕawixini.” oneaiawípoyin̄ri seauriariñjwámani. “Porowa m̄iwiaróŕawixini.” neaiawiaríjagfa aiwí seyíne naní imóníjapi tñi x̄ixen̄ ep̄ri nání Goríxomi r̄ixíj seauriariñjwárin̄i.

⁸ Ayí rípi n̄an̄irini. None pí pí neranéná xwiyá nepaxíjipimí dñj m̄iwikw̄ropa oépyin̄ri wí yariñjwáonemani. Apimí dñj wikw̄ropaxípin̄i yariñjwáonerin̄i.

⁹ None ení sam̄íj neawéagi aí seyíne ení neán̄ro Kiraisomi x̄daríjagfa n̄isean̄iríná yayí yariñjwárin̄i. Seyíne yó oimón̄ipoyin̄ri Goríxomi r̄ixíj seauriariñjwárin̄i.

¹⁰ Ayí rípi nání agwí nioní seyíne tñi m̄ijn̄weá wí e dání n̄ijn̄weámáná payí r̄ina eaariñjini. “Nioní segí tñj e nání n̄b̄iríná Goríxo néf̄ t̄jóníj oimón̄ri n̄m̄ixíñjipimí dání r̄ía tñj oseamemini.” m̄nimónariñjapi nání payí r̄ina nearí w̄irénaparini. Ayí rípi nání rariñjini. Goríxo néf̄ t̄jóníj oimón̄ri n̄m̄ixiríná amá x̄omí dñj wikw̄roaríŕigáyo uyíní uméwin̄igin̄ri n̄m̄ixíñjmani. Ení wim̄ixíwin̄igin̄ri n̄m̄ixíñjini.

Yoparí uríjapi n̄an̄irini.

¹¹ Negí n̄rixímeáyíne, yoparí rípi nearíná yayí seawarénaparini. Seyíne yó oimónaneyin̄ro aníj miní ero nioní ení r̄rém̄ixí seaiariñjapi ará ókíarí m̄on̄ro

dìḡfí axíḡimínì xíḡíro ḡíyḡá wero éḡrìxìnì. Seyíné e nerónáyí, Gorìxo —O áamá nánì òḡfí síḡí seainì nánì seaimìxìrì ḡíyḡá wepírì nánì seaimìxìrì eḡorìnì. O íníná òḡfí seakìkayonḡárìnì.

¹² Gorìxomì òḡfí wìkwírogḡáyíné yayí nínìróná yayí ófí eánenḡḡrìxìnì.

¹³ Gorìxoyá áamá nionì tìḡnì re ḡweagḡáyí yayí seawárenḡarìḡoi.

¹⁴ “Seyíné nìyíḡénì Ámíná Jisàsì Kiraiso wá seawianìrì Gorìxo òḡfí síḡí seairì oyá kwíyḡḡì nawínì seakumìxárìrì éwìḡḡìḡìnì.” nìḡónarìnì.

Payí Poro Garesia p̄ropenís̄yo ɲweáyí nání ean̄naríní.

Payí r̄ina Jisasoyá siyikíyí p̄ropenís̄ yoʼ Garesiayo ɲweagááyí nání Poro ean̄naríní. Poro xámi émayí an̄ t̄ɲɲm̄n̄ wá nura nemeɲn̄á Garesia p̄ropenís̄yo nání nurí an̄ obaxí e e ikw̄rón̄ɲyo wá nura emen̄ɲiginí (Wá wur̄meiar̄ígáwa 13:1-14:26). E nemo ámi wí e nání nurí yar̄n̄á Judayí wí Garesia p̄ropenís̄yo nání nuro áma Poro xw̄yíá Jisaso nání r̄in̄ɲí yayí win̄pax̄p̄ wá urar̄n̄á Jisasom̄ d̄ɲí w̄kw̄rogáyo xen̄w̄ nuréwap̄iyi ro r̄en̄ɲí ur̄ígawix̄n̄, “Jisasom̄ d̄ɲí n̄w̄kw̄roro aiwi iyí s̄m̄ s̄ó m̄w̄ákw̄n̄pa ero ɲw̄ ikaxí Moseso n̄r̄r̄ ean̄p̄im̄ en̄ p̄r̄án̄ɲí m̄x̄d̄pa ero nerón̄áyí, Gor̄ixoyáyne imón̄pax̄mani.” ur̄ígápi nání Poro n̄j̄á nimón̄mán̄a payí r̄ina n̄r̄r̄ ean̄ɲiginí. Xen̄w̄ uréwap̄yar̄ígáayí r̄w̄f̄ numero sa Jisaso nání uréwap̄ȳɲp̄ d̄ɲí ikw̄rórix̄n̄ n̄r̄r̄ ean̄ɲiginí.

1-2 Poron̄ —Nion̄ Kiraisoyá wá wur̄meiar̄ɲá won̄r̄n̄. Áma wí Gor̄ixo nání wá wur̄meiw̄ɲigin̄ n̄rowar̄en̄p̄ḡaman̄. Wí Gor̄ixoyá wá wur̄meiar̄ígá wo imón̄f̄w̄ɲigin̄ n̄r̄p̄eaḡáman̄. Ápo Gor̄ixo —O Jisasi Kiraiso xw̄ar̄p̄áyo d̄an̄ owiápn̄imean̄r̄ s̄ɲí wim̄x̄ɲor̄n̄. O t̄n̄ Kiraiso t̄n̄ awaú n̄r̄p̄eaḡf̄ion̄r̄n̄. Nion̄ t̄n̄ negí n̄r̄x̄f̄mea re ɲweaḡá n̄n̄ t̄n̄ Gor̄ixoyá siyikí imón̄ígá Garesia p̄ropenís̄yo an̄ b̄ bim̄ ɲweaḡáyn̄e nání payí r̄ina near̄ m̄on̄apar̄ɲwi.

3 “Negí ápo Gor̄ixo t̄n̄ negí Ámin̄a Jisasi Kiraiso t̄n̄ wá seawian̄r̄ seȳné n̄waȳr̄on̄ro ɲweap̄r̄ nání seaim̄x̄r̄i oépiyí.” nimón̄ar̄n̄.

4 Kiraiso nene áma Gor̄ixom̄ m̄x̄dar̄ígáayí yar̄ígápa nepa yan̄wá nání uȳn̄í yar̄ígá r̄in̄a d̄an̄ gw̄f̄n̄ɲí nealkwean̄ nání en̄ɲiginí. E ner̄n̄ negí ápo Gor̄ixo “E éw̄ɲiginí.” yaiw̄ɲp̄ t̄n̄ x̄xen̄ ner̄ nene f̄w̄ yar̄ɲw̄p̄ yokwar̄m̄ neaim̄n̄r̄ nání yoxáfp̄am̄ xe on̄p̄ik̄ipoȳn̄r̄ en̄ɲiginí.

5 Aȳn̄án̄ in̄in̄a Gor̄ixom̄ yayí num̄era úwan̄iginí. E éwan̄iginí.

“Xw̄yíá yayí neainar̄ɲp̄ ná b̄n̄ imón̄n̄.” ur̄ɲí n̄án̄r̄n̄.

6 Nion̄ seȳné yar̄ígápi nání udud̄ xw̄é ninar̄n̄. Seȳné s̄n̄ mé Kiraiso wá n̄seawian̄r̄ seaim̄p̄im̄ d̄an̄ Gor̄ixon̄yá oimón̄poȳn̄r̄ w̄éyo f̄a seaum̄r̄ɲom̄ n̄w̄iep̄samoár̄m̄ nuro mimón̄ xw̄yíá yayí neainar̄ɲí bim̄ ox̄d̄aneȳn̄ro yar̄ɲaḡa nání udud̄ xw̄é ninar̄n̄.

7 Ap̄ nepa xw̄yíá yayí neain̄pax̄ b̄man̄. Áma wí seȳné ayá n̄searemoro xw̄yíá Kiraiso nání yayí neain̄pax̄ imón̄ɲp̄ naíroaȳr̄i ik̄x̄ean̄ro yar̄ɲaḡa nání rar̄ɲn̄.

8 Ámaone air̄an̄, an̄ɲaj̄ wo air̄an̄, xw̄yíá yayí neainar̄ɲí nion̄ xámi wá n̄sear̄r̄n̄á sear̄ar̄ɲp̄ t̄n̄ x̄xen̄ m̄sear̄ xeḡ b̄ n̄sear̄r̄n̄áyí, xe roap̄k̄in̄wan̄iginí.

9 N̄sear̄r̄n̄á r̄ixa e sear̄ar̄ɲwá aiwi ámi ax̄p̄ b̄ osear̄im̄n̄. Ḡyí ḡyí xw̄yíá yayí neainar̄ɲí nion̄ wá sear̄ar̄n̄ ar̄á niḡápi t̄n̄ x̄xen̄ m̄sear̄ xeḡ b̄ n̄sear̄r̄n̄áyí, xe roap̄k̄in̄r̄ix̄n̄.

10 “Poro áma n̄n̄ x̄fo yar̄ɲp̄ nání yayí ow̄n̄r̄ rar̄n̄.” r̄iseaim̄on̄ar̄n̄? Oweoí, áma mar̄f̄á, Gor̄ixon̄ nion̄ yar̄ɲp̄ nání yayí ow̄n̄r̄ yar̄ɲn̄. “Poro áma sírogw̄ t̄ɲáon̄ oimón̄m̄n̄r̄ yar̄n̄.” r̄iseaim̄on̄ar̄n̄? Nion̄ áma sírogw̄ t̄ɲáon̄ oimón̄m̄n̄r̄ ner̄ s̄ɲw̄r̄yí, Kiraisoyá x̄n̄áin̄ɲí nimón̄r̄ om̄ɲí w̄iarr̄áon̄ imón̄m̄n̄r̄ en̄aman̄.

“Xw̄yíá nion̄ wá sear̄ar̄ɲp̄ Gor̄ixo wá nók̄im̄x̄ɲr̄n̄.” ur̄ɲí n̄án̄r̄n̄.

11 N̄r̄x̄f̄meáȳné, x̄xen̄ imón̄ɲí r̄p̄ osear̄im̄n̄. Xw̄yíá yayí neainar̄ɲí nion̄ wá sear̄ɲp̄ áma wí érowiápn̄n̄ḡápm̄an̄.

12 Áma wo rar̄ɲaḡ ar̄á w̄ɲápm̄an̄. Áma wo n̄réwap̄ȳɲp̄man̄. Oweoí, sa Jisasi Kiraiso xewan̄ɲo wá nók̄im̄x̄ɲp̄r̄n̄.

13 “Gí Judayí Gor̄ixom̄ p̄r̄án̄ɲí ox̄d̄aneȳn̄ro yar̄ígápa nion̄ en̄ɲá ner̄n̄a yaḡap̄ nání seȳné r̄ixa ar̄á w̄ḡf̄awix̄n̄.” nimón̄ar̄n̄. Gor̄ixoyá siyikí iwam̄f̄o imón̄ígáyo xean̄ɲí r̄á t̄ɲí n̄wik̄ar̄r̄ an̄p̄a im̄x̄ár̄m̄igin̄r̄ yaḡar̄n̄.

14 Gí ar̄fowa érowiápn̄n̄ḡápi ox̄d̄m̄n̄r̄ ner̄n̄a gí n̄r̄ikw̄ wa nion̄ t̄n̄ x̄xen̄ imón̄aḡáman̄. Nion̄ gí ar̄fowa nérowiápn̄n̄ro n̄neaiwap̄iya b̄ḡápi ox̄d̄m̄n̄r̄ ayá r̄á n̄weaḡ en̄aḡ nání nion̄ t̄n̄ x̄xen̄ imón̄aḡáman̄.

15-16 Nion̄ e yaḡáon̄ aiwi Gor̄ixo —O gí inókí s̄n̄ m̄n̄x̄r̄ en̄án̄a wá n̄n̄wian̄r̄ɲp̄im̄ d̄an̄ x̄foaȳon̄ oimón̄r̄ nání w̄éyo f̄a num̄r̄ɲor̄n̄. O Poro gí iwo nání émayo wá nur̄meiw̄ɲigin̄ n̄wimón̄r̄ o nání wá nók̄im̄x̄ɲɲá ax̄in̄a nur̄ wá nók̄im̄x̄f̄p̄ nání áma wí t̄n̄ xw̄yíá b̄ m̄r̄in̄ɲwan̄iginí.

¹⁷ Wáf wurimeipírfa nání xámí nimónígáwa Jerusaremi ηweagfe nání wí muñanigini. Sa Arebiayíyá anfyómíni nuri e dání ámi anj Damasíkasiyi riniñipimi nání unjanigini.

¹⁸ E nemoni xwiogwí ríxa waú wo pwéáná “Pitao tñi xwiýfá ηweámigini.” niyaiwiri Jerusaremi nání nuri o tñi niñwearfna sfá wé wúkaú síkwí wú yeamúroarína

¹⁹ wáf wurimeiarigfá wíamí sñwí mñwínpa néra numáná aí Jemiso, Ámínáomi xogwáomíni sñwí wíñjanigini.

²⁰ Xwiýfá agwí nioni neari wfrénapariniápi Gorixoyá sñwí tñf e dání “Yapf bí mñrariniñi.” nñseariri eeariniñi.

²¹ Pitao tñi xwiýfá niñweámoni ámi anj Siria pñopenisfyo tñi anj Sirisia pñopenisfyo tñi níkwíroníga unjpi tñf e nání unjanigini.

²² Nioni e enj enagi nání iná Kiraisoyá siyikf imónigfá Judia pñopenisfyo anj apí apimi ηweagfáyf nioni sñi sñwí mñnanigfá enagi nání sñmímanj mí mñnómíxipaxf nimóniro

²³ wigf wíniyf sa xwiýfá ripi rinarinagfá arfá wiayigfawixini, “Nene xámí xeaninjf ríá tñf neaikárinjo sñi axfpí e mé ríxa xwiýfá nene dñf wíkwíroariniwá xwírfá oikxémíniñi enjpi wáf rimearini.” rinarinagfá arfá niwaiyiro

²⁴ “Ayf Gorixo omí wiémóagf nání ríá e yarini?” niyaiwiro nání yayf umegfawixini.

2

Wáf wurimeiarigfá wífa Poromi umimínigfá nánirini.

¹ Xwiogwí wé wúkaú síkwí waú waú nememoni Banabaso tñi nerimeánirai Taitasomi nñwirimeámi ámi Jerusaremi nání unjanigini.

² Nioniyá dñf tñi marfái, Gorixoyá dñf tñi wáf wurimeiarigfá gf wífa —Awa ámá wí “Wíniyo seáyi e wimónigfáwarani?” waiwiarigfáwarini. Awa tñi xwiýfá ηweámiginiñína nuri xwiýfá yayf neainarinjf nioni émayf anfyo wáf urarinápi nání áwanj nuremearfna awa “Joxí wáf nurifna xámí néra bñjpi tñi agwí yariniñi sñi surfna yariniñi.” nñpírfrixiniñi xámí awami inimi áwanj urarinanigini.

³ E éagf aí Taitaso, nioni tñi úo —O Gírikíyf worini. O nání aí awí eánigfe dání re wí mñnirigfawixini, “Iyf sñmí sñi sfó mñwákwínináná nene tñi nawíni kumíxñipaxomani. Xámí iyf sñmí sfó owákwipoyi.” wí mñnirigfawixini.

⁴ Mímónf nñrixímeá imónigfáyf —Ayf nene gwíniñf ηweanwaéne imónirane re yaiwirane “Kiraisomi dñf níwíkwíroriniñipimi dáníni wé róninjf wiene imónipaxímaní. Omí dñf níwíkwírómáná ηwí ikaxf eáninjpimi níxídiriniñipimi dání Gorixoyá sñwíyo dání wé róninjf wiene imónipaxíriní.” yaiwirane yaníwá nání gwíniñf neanwiráranirí egfáyfirini. Ayf Kiraisomi dñf wíkwíroariniwápi dání ηwí ikaxf eáninjpimi xfdáni nání áxenwarf mñniñwaéne sñwí fwf neanimeaaníro nání ámá kikiáf imónigfá wíniñf nimóga neaiméagfáyfirini.

⁵ Ayf xenjwí rarigfápi none wí arfá niwirane mñídf xwiýfá yayf neainarinjf nepaxinjf imóninjpí seýné tfámíni sñi anj nñrígá unfá nání ayo pírf níwiaikirane enwanigini.

⁶ Apini marfái, wáf wurimeiarigfá “Wíniyo seáyi e wimónigfáwarani?” waiwiarigfáwa —Awa xámí Ámínáo tñi emeagfáwa aí “Ayf ananirini.” yaiwiariniwáwarini. Gorixo ámayo sñmí sñmí e mumearinjf enagi nání rariniñi. Awami xwiýfá nioni wáf rimearinápi nání áwanj urémeáná re wí mñnirigfawixini, “Joxí wáf nñrífna xwiýfá nímúrori rariniñi, ayf ripirini.” wí mñnirigfawixini.

⁷ Wí e mñnirípa nero sa dñf ripi niaiwigfawixini, “Gorixoyá dñfyo dání iyf sñmí sfó mñwákwínípa yarigfáyo wáf uriniñi uowárinjorani? Pitao negf Judayo wáf uriniñi uowárinípa émayo wáf uriniñi uowárinípa?” niaiwigfawixini.

⁸ Gorixo iyf sñmí sfó wákwínigfáyo wáf uriniñi Pitaomí enj síxf wímíxiniñpa nioni eni émayo wáf uriniñi enj síxf nímíxiniñ enagi nání rariniñi.

⁹ Apí nñiaiwiwo mí mñnómíxiro “Gorixo Poromí wá níwianirí e wiiniñfani?” nñiaiwiwo nání Jemiso tñi Pitao tñi Jono tñi —“Awa anj iyf noraniga punjpininjf imónigfáwarani?” waiwiarigfáwarini. Awa axfpini re rínarigfawixini, “None Judayf anjiniñi wáf uraníwáriní. Poro tñi Banabaso tñi awaú émayf anjiniñi wáf uripisfirini.” nñriniñi yawawi “Awa tñi níkumíxiniñi yariniwáonerani?” yaiwiani nání siganixf niyeairo yayf yeawárigfawixini.

¹⁰ E neróná yawawi “Apí oyaiyi.” niyeaimónirí sñmí xeadfpénarigwípi nñrínáiro ripini yearigfawixini, “Awagwí ámá re ηweagfá dñf ikeamónigfáyo dñf nímori arírá bí owaiyiniñi éfisixini.” yearigfawixini.

Poró Pitaomí ámá sñwí anigfe dání mñxf uriniñi nánirini.

¹¹ E neri aí Pitao anj Adioki riniñipimi nani nibirina xewanijo xwiya mearinipaxi bi ikarinagi nani nioni mimayo dani niwialkir xomi "Nipikwini miyariniñi." urinaginiñi.

¹² Ay ripi nani e urinaginiñi. Ama Jemiso taminini sini miremonapipa enana Pitao anani ama ema tini nikumixiniri aiwa nawini nagrini. E neri aí ama awa —Awa re rarigfawarini, "Emay Jisasomi dñi niwkwfrowo ai iy sñm sfo niwákwini nerfñay, Gorixoyá imonipaxfmani." rarigfawarini. Awa remonapana Pitao rixa we fá nimixeaniri sini emay tñi nikumixiniri aiwa nawini nagfmani. Awa nani way neri e yagrini.

¹³ Juday Jisasomi dñi wkwfrowarigfa Adiokiyoweagfay "Pitao we fá nimixeanirina xixeni miyariniñi." niwimoniri aí ay eni Pitao enja axipi ewapñigfawixini. E nero wigf ewapñifipimi dani dñi Banabasoyapi eni pñi yipakwigfawixini.

¹⁴ E eaga aiwi nioni ay xwiya yaf neainariniñi piranini fá mixiripa nero api tñi nepa xixeni miyarinagfa niwinirina Pitaomi ama nini arfa egfe dani re urinaginiñi, "Joxi Juday woxi aí yegfy yarigfapa inina me emay yarigfapa nimoniri yarinox enagi nani pi nani emay re oyaiwipoyiniri wikariminiri yariniñi, 'Juday yarigfapa nimonirane mepa neranay, nipikwini miyariniñi.' oyaiwipoyiniri pi nani wikariminiri yariniñi?" urinaginiñi.

"Jisasomi dñi wkwfrowaripimi daniñi Gorixo 'We ronigfayini.' rararininiñi." uriniñi.

¹⁵ Ami re urinaginiñi, "Yawawi yegf inokipaú yeaxirigfe dani emay imonirai nwi ikaxi rininiñipimi wiaikarigfwawimi imonirai me Juday imonigfwawirini.

¹⁶ E imonigfwawimi enagi aí Gorixo ama nwi ikaxi Moseso enjipi xdarigfapimi dani wi 'We ronigfayini.' mirar ama Kiraisi Jisasomi dñi wkwfrowarigfapimi dani 'We ronigfayini.' rararininiñi nani nijfa imonirai nani yawawi Gorixo yegf nwi ikaxi eaniniñipimi xdarigfwipimi dani marfa, yegf Kiraisi Jisasomi dñi wkwfrowarigfwipimi dani 'We ronigfawirini.' rarinfa enagi nani yawawi aí Kiraisomi dñi wkwfrowgwisixini. O ama wo aí nwi ikaxi eaniniñi xdariniñipimi dani 'We roninorini.' wi rarinfa mejagi nani Kiraisomi dñi wkwfrowgwisixini.

¹⁷ Yaiwanijowawi nwi ikaxi eaniniñi nixdirina yarigfwipimi dani marfa, Kiraiso neainipimi dñi wkwfrowarigfwipimi dani Gorixo 'We ronigfwagwini.' yeararinijowawi oimoniayiniri nerfna Judayeneyá nwi ikaxi 'Api api érixini.' rininiñipimi wiaikigfwawimi imonigfwirini. E imonigfwawimi enagi nani re ripaxrani, 'Kiraíso ama fw epñi nani wiepsarinorini.' ripaxrani? Oweoi, wi e ripaxi mimonini.

¹⁸ Anj nioni pineaariniwa ani nimirina, 'Nwi ikaxi eaniniñipimi wiaikarinoxirini.' nripaxirini. Ay ripi rarinini, 'Nioni Judayeneyá nwi ikaxi rininiñi rfw nimorina nepa sipi bi meagi aí xani api nixdiriniñipimi dani we roninorini imonimiginiñi ena emi monapi ani fá nixirina, 'Nwi ikaxi eaniniñipimi wiaikarinoxirini.' nripaxirini.' rarininiñi.

¹⁹ Ay ripi naniñi. Nioni sini nwi ikaxi eaniniñipimi oxdiminiri nerfna nijfa re imoninirini, 'Apimi dani ama wi Gorixoyá sinwyo dani we ronigfay imonipaxfmani.' Nijfa e nimoniri nani sini apimi nixdimi nani rixa pegfay woniniñi imoniri Gorixomini nixdiri dñi wkwfrowi nani sinj egfay woniniñi imoniri enjini.

²⁰ Nioni Kiraiso tñi nawini rixa ikfa yoxapami pegwionirini. Ay ripi rarinini, 'Nioni Gorixoyá dñi tñi Kiraiso tñi nawini ikarinigwionirini.' rarinini. Nioni pi pi yaripapi g dñiyo dani yariganani. Kiraiso nioni dñi ikiki ninini enagi nani oya dñiyo dani yariganini. Sini xwfa tño niñwearina pi pi yaripapi, ay Gorixoyá xewaxomi —O nioni nani dñi sipi niwiniri yorininiñi. Omini dñi niwkwfrowi yariganini.

²¹ E nerfna Gorixo nioni wa niñwianiri niñipi peá moarinigani. Nwi ikaxi eaniniñipimi nixdiriniñipimi dani ama nepa we ronigfay imoninagay, ay Kiraiso penjipi surfma peáripaxirini." urinaginiñi.

3

Dñi niwkwfrowariniñipimi dani imonipaxipi tñi nwi ikaxi nixdiriniñipimi dani imonipaxipi tñi naniñi.

¹ Majimajfa ikarinarigfa Garesia nweagfayne, ama go dñi pñipñi seaagi yarino? Kiraisomi yoxapami yekwioarana nene nani neainipimi nani nioni seyne tñi niñwearina piranini repiy niseaiera unja enagi nani sewaninyne sinw tñiniñi winigfa enagi nani rarininiñi.

² Nioni yariñf bi ripini oseaimini, “Gorixo xegf kwíyfpí niseaiapiríná seyfné nwf ikaxf Moseso eanfpimi xfdaríjagfa niseaniri seaiapirífrani? Xwíyfa Kiraiso nani riníñfpí arfa níwiro dñf wíkwíróagfa niseaniri miseaiapípa enífrani?”

³ Seyfné aríge nero majmajfa ayá wí ikárinariñoi? Iwamó íná Gorixoyá oimónaneyiníro kwíyfpí ení seaimixíñfpimi dani néra núfasaná agwi segf ení eanígáfpimi dani yó oimónaneyiníro ríyaríñoi?

⁴ Kiraisomi dñf wíkwíróaná seameañf nípini suríma ríseameañiniginí? “Oweoi, api suríma wí miseameañiniginí.” nimónarini.

⁵ Gorixo xegf kwíyfpí síxf niseayiri emimf niseaiwapíyiríná seyfné nwf ikaxf Moseso eanfpimi xfdaríjagfa niseaniri nani seaiwapíyaríñfrani? Xwíyfa yayf neainaríñf imóníñfpí arfa níwiro dñf wíkwíróagfa niseaniri nani miseaiwapíyipa yaríñfrani?

⁶ Bíkwyfo re níríniri eánini, “Ebirfamo Gorixo urífpí dñf wíkwíróagf nani ‘Wé róníñf imóníñf woríni.’ rárinífrini.”

⁷ E níríniri eáníjagf nani dñf re mófríxini, “Gíyf marfái, dñf Gorixomi wíkwíróarígáyf Ebírfamoyá íwiárfawé imónígáyfífrini.” mófríxini.

⁸ Eníná Gorixo re enwípeáriní enjagf nani “Émáyf nioni dñf níkwíróaná ‘Wé rónígáyfífrini.’ rárfimígíni.” níriri enwípeáriní enjagf nani Bíkwyfo níríniri eáníñfpa Ebírfamomi xwíyfa yayf winaríñf imóníñf rípi uríñiniginí, “Joximf dani áma ríxf wírf wírf egfáyo niyoni nanf wiimfáriní.” uríñiniginí.

⁹ Ayínani re rípañfrini, “Gorixo áma xfomi dñf wíkwíróarígáyf gíyf gíyo Ebírfamo, dñf wíkwíronomi tñf nawini nanf wiiníyfrini.” rípañfrini.

¹⁰ Rípi nani ení dñf nímoríná axífpí yaiwípañfrini. Áma nwf ikaxf Moseso eanfpimi níxífríñfpimi dani Gorixoyá síñwíyo dani wé róníñwaéne oimónaneyiniri yarígáfa níni oyá síñwíyo dani sa anínmíxíñfpífrí nani xwíyfa meárinígáyf imóníñoi. Bíkwyfo re níríniri eáníjagf nani raríñini, “Áma nwf ikaxf Bíkwyfo eáníñf api api niyoni xíxeni míxífrípa yarígáfa gíyf gíyf Gorixoyá síñwíyo dani sa nanínmíxíñnaníro nani xwíyfa meárinariñoi.” níríniri eáníjagf nani raríñini.

¹¹ Bíkwyfo rípi ení níríniri eáníjagf nani raríñini, “Áma dñf wíkwíróagfa nani Gorixo ‘Wé róníñoi.’ ráriníyí dñf níyiminí tígáfa imónípfáoi.” níríniri eáníjagf nani dñf re yaiwíarípañfrini, “Áma wo nwf ikaxf eáníñfpimi xfdaríjagf nani Gorixo ‘Wé róníñoxífrini.’ urárfípañf mímoníni.” yaiwíarípañfrini.

¹² Wé róníñf oimónaneyiníro nwf ikaxf xfdarígáfpí, ayf Gorixomi dñf wíkwíróarígáfpí tñf xíxeniñani. Rípi Bíkwyfo níríniri eáníjagf nani raríñini, “Áma nwf ikaxf eáníñfpí xfdarígáyf bi aí míwíamó wígi xíxeni níxífríñfpimi dani dñf níyiminí tígáyf imónarígáfrini.” níríniri eáníjagf nani raríñini.

¹³ Judayene nwf ikaxf eáníñfpimi dani nanínaníwá nani xwíyfa meáriníñwaéne imóníñjagf aí Kiraiso xewaníño nene nani xwíyfa neameáriníaríná wanínmíxífrípa dani gwíñíñf nearoayíronífrini. Ayf rípi níríniri eáníñjagf nani seararíñini, “Áma píkiáná íkfáyo yekwíroárinígáfa gíyf gíyf Gorixoyá síñwíyo dani anínmíxíñnaníro xwíyfa meárinígáyfífrini.” níríniri eáníñjagf nani “Kiraíso nene nani xwíyfa neameáriníñfpimi dani gwíñíñf nearoayíronífrini.” seararíñini.

¹⁴ Ebírfamomi símímaníyo dani Gorixo “Nanf e niseaiimfáriní.” réroárinífpí émayo ení wímeari Judayene Gorixo negf arfowami símímaníyo dani “Nígí kwíyfpí niseaiapímífrini.” ríñfpí nene Kiraiso neaiñfpí dñf wíkwíróaríñwáfpimi dani neaímeari ení nani gwíñíñf nearoayíronífrini.

“Nwf ikaxfpí nírínírná Ebírfamomi Niseaiimfáriní. uríñfpí xwífa oiweníñríríñfmaní. uríñf nánífrini.”

¹⁵ Gf nírxífémayfné, ámaéne yaríñwáfpí nani xwíyfa bi osearímini. Áma wo xwíyfa ríxa níréoarífríná “E nísiimfáriní.” nuríri nani “Joxí rírfáfpí íkf síñjagf níkwífrímonímífamaní.” éñíñf nurírínáyf, ríwéná ámi omíwíarómíníri nerí wí rínfáraní? Ámí síñf bi gíwíf nímixíri wí rínfáraní? Oweoi.

¹⁶ Gorixo Ebírfamomi tñf iyf axífpámi tñf símímaníyo dani “Díxf iyf axífpámi dani nanf niseaiimfáriní.” réroárinífpí nuríri iyf axífpáyí nírxírná Ebírfamoyá íwiárfawé obaxf nani mírf ná woní Kiraiso nani ríñfrini.

¹⁷ Nioni osearíminíri seararíjapí rípi imónini. Wígf símímaníyo dani “Nanf e niseaiimfáriní.” nurárimáná enáná xwiogwí ríxa 430 nímúrómáná enáná nwf ikaxfpí nuríri aíwí xámi “E niseaiimfáriní.” nurírná “Íkf síñjagf níkwífrímonímífamaní.” éñíñf urárinífpí nani wí rakíñfmaní. Ayínani re nímonarini, “E niseaiimfáriní.” urárinífpí Gorixo wí xwífa oiweníñríríñfmaní.” nímonarini.

18 Nwá ikaxí rínínpí xídaríjwápímí dání Goríxo nene nání neaípímoárinjípí neaímeapaxí nimónírnáyí, nene re yaiwianígíní, “O ‘Níseaiimfáriní.’ réroárinjípímí dínj wíkwíroaríjwápímí dání neaímeapaxímaní.” yaiwianígíní. E nerí aí Ebíríamomí símímanjýo dání “Níseaiimfáriní.” réroárinjípímí dínj wíkwíronjípímí dánín wímeanj énjagí nání dínj wí e yaiwianíméwíní.

19 E seararíjagí nání áamá wo re níríníjoi, “Nwá ikaxí rínínpímí xídaríjwápímí dání Goríxo nene nání neaípímoárinjípí nepa míneaímeapaxí nimónírnáyí, pí nání njwá ikaxípí nearínjírání?” níríníjoi. Aí ayí Ebíríamoyá iyí axípá imóníjoi — “Omí dání nanj níseaiimfáriní.” uríjoi, ayí oríní. O imóníe nání “íwí nene yarínjwápi xíoyá manj níwíakírí ríá yarínjwíní?” oyaiwípoyíní njwá ikaxípí nearínjírání. Nwá ikaxí apí Goríxo anjínajýá manjýo dání apaxípáníj imóníj wómí urínjípíríní.

20 Áamá wo apaxípáníj imóníjoi apí uríní nírí nurowáriní xewaníjoi apí urínímeníjoi. E nerí aí Goríxo “E níseaiimfáriní.” nurírná áamá apaxípáníj imóníj wómí murowáriní wayá símímanjýo dání urarígíápa axípí e enjíríní.

21 Áamá wo re ríníjoi, “Goríxo xwíyá Ebíríamomí símímanjýo dání ‘E níseaiimfáriní.’ nurímáná ámí ríwíyo xegí áamáyo njwá ikaxípí nurírná íkweakwíní nerí mírípa renínígíní?” Áamá wo e ráná “Oweoi, wí e rípaxímaní.” urímíní. Goríxo njwá ikaxí áamá níxídaríjwápímí dání dínj níyímínj imónípírí nání imónípaxí bí nírí sínjwíríyí, ayí njwá ikaxí apí xíxentí xídaríjagí nínwínírná “Gí sínjwíyo dání wé rónígíáyínéríní.” urípaxí imónímíní enjíríní.

22 E nerí aí ríwamínj Bíkíwíyo neánírinjýo dání áamáne negí íwí yarínjwápi nání Goríxo gwíníj neayáragíriní. Áamá Jísasí Kiraisomí dínj wíkwíroarígíáyo sa e yarígíápímí dání “E níseaiimfáriní.” réroárinjípí tńí xíxentí wírná nání áamáne íwí yarínjwápi nání njwá ikaxí neánírinjýo dání gwíníj neayáragíriní.

“Nwá ikaxípí Kiraisomí dínj wíkwíróríxíní yáyíwí neamejíríní.” urínj náníriní.

23 Xwíyá dínj wíkwíroaríjwáo nánípi sńí mírínípa enjáná njwá ikaxí éáníjípí yáyíwí níneaméra níbírí xwíyá apí síjání imóníe nání gwíníj neayáragíriní.

24 Ayí rípí seararínjíní. Nwá ikaxí éáníjípí Kiraiso tńj e nání níneaipemeámí neauná nání yáyíwí níneaméra bagíriní. Áamá Kiraisomí dínj wíkwíroaríjagí nání Goríxo “Gí sínjwíyo dání wé róníjoi.” rárarínj énjagí nání nene apí e imónaníwá nání yáyíwí níneaméra bagíriní.

25 Xámí yáyíwí níneaméra bagí aí xwíyá dínj wíkwíroaríjwáo nánípi ríxa nimóníjagí nání yáyíwí neamearínjípímí sńí xídpaxí meníní.

“Dínj wíkwíroaríjwápímí dání Goríxoyá níaiwene imóníjwíní.” urínj náníriní.

26 Seyíné níyínéní Kiraisí Jísasomí dínj wíkwíroarígíápímí dání o tńí nawíní níkáríníro nání níaiwí Goríxoyá imónígíáyínéríní.

27 Kiraiso tńí oikárinaneyíníro níyínéní wayí nímearo xí imóníjpa oimónaneyíníro rapírapi wúníj yínígíriní.

28 Seyíné níyínéní Kiraisí Jísaso tńí nawíní íkáríníjagí nání wíyíné Judáyí imónígíáyínérání, wíyíné Gíríkíyí imónígíáyínérání, wíyíné wayá xínáiwáníj nimóníro omínj wíarígíáyínérání, wíyíné omínj wayápi epírí nání áxenwarí mínígíáyínérání, wíyíné oxíyínérání, wíyíné apíxíyínérání, níyínéní síyíkí ná bíní imóníjagí nání Goríxoyá sínjwíyo dání ananí imóníní.

29 Kiraiso tńí nawíní íkárínígíáyíné énjagí nání Ebíríamoyá iyí axípá imóníjoi. Ayínání xíomí símímanjýo dání “Níseaiimfáriní.” réroárinjípí seaiínáyíné imóníjoi. Segí arío Ebíríamoyá dínjípí meapíríáyínéníj imóníjoi.

4

“Nwá ikaxípímí níxídarírná gwíníj neayáragí aí Kiraiso nearoayíronjíríní.” urínj náníriní.

1 Ewayí xwíyá rípí osearímíní. Xano wíepíxíniasíní sńí onímíá nimónírná xanoyá amípí nípíní meaní énjagí aíwí xínáiwáníj nimóníro omínj wíarígíáyí yapí imóníjoríní.

2 Sía xano rárínjyí imóníe nání omí áamá wí yáyíwí umero xíoyá omínj sínjwí uwínaxídiro yarígíoríní.

3 Xámí nene ení níaiwenéníj imónagwáriní. E nimónírane xwíyá sírímínj éwapínígíápi — Apí, ayí re rínarígíápiríní, “Apí mepaní. Apí mínípaní.” rínarígíápiríní. Apí oyaneyíní níxídarírnéná gwíníj neayáragí énjagí nání gwí omínjínj yagwáriní.

⁴ Nene e yagwá aiwí Gorixo “Ína imónfwiniginí.” yaiwiárinjyí imónáná xegí xewaxomí xwíá tío yó nání urowárénapiñiginí. Omí apíxí wí uxírirí jwí ikaxí eáninjípimi nixdídrane gwí yárinagwáyí imóninjwá womí uxírirí enjorini.

⁵ Gorixo piaxí níneamerí xóyá niaíwenéninjí imónani nání jwí ikaxí nixdídrinjípimi dání gwínninjí yárinagwaéne nearoayírówiniginíri urowárénapiñiginí.

⁶ Agwí “Gorixoyá niaíwenerfani?” oyaiwinípayiníri xegí xewaxoyá kwíyípi — Apimí dání Gorixomí nuriríná “Ápoxini. Ápoxini.” urarinjwápirini. Api ríxa síxí seamímonjfrini.

⁷ Ayínání jwí ikaxí api api xdíprí nání síní gwí omínjí yarigíáyínnéninjí mimóninjoi. Ríxa xóyá niaíwíyíné imóninjoi. Xóyá niaíwíyíné enagi nání xfo seaiinjípimi dání xegí dínjpi meapírfáyíné imóninjoi.

“Seyíné yarigíápi nání aga ayá síwí níroariní.” urínjí nánirini.

⁸ Xámí Gorixo nání síní majíá nimónirí nání míxdípa neríná jwíá segí dínj téní imíxigíápi —Api nepa jwíá imóninjípimaní. Api omenjweaneyiníri nání gwínninjí seayárinjyíyíné nimóniro yagíáriní.

⁹ E nero aiwí seyíné ríxa xómi nixdíro ámá xóyá imóninjagíá nání —Api rípayí aí ámá xóyá oimónipoyiníri xewaníño seaimíxinjí enagi nání e níriríná “Ayí xíxeni rímínní.” nimónariní. Ríxa xóyá oimónipoyiníri seaimíxinjí enagi nání seyíné dínj aríge nímoro axímíní níkinímóniro ámí Judayíá xwíyíá sírimínjí éwapínigíápipimi —Api pírárinj seaimíxípayí wí mimóninjípíriní. Apimí aríge níyaiwiro ámí oxídaneyiníri yariño? Ámí Judayí iwamó érowiápnigíápi nixdídrinjípimi dání gwínninjí oyárinaneyiníro ríyariño?

¹⁰ Seyíné Judayí sá ayimí “E epaxíriní.” rarigíápi xdíro emá sínj nání sá ayimí “E epaxí imóniní.” rarigíápi xdíro Gorixo nání dínj mopíri nání sá ayí ayí imónáná “Aiwá nimíxíro e éríxini.” rarigíápi xdíro xwiogwí sínj imónáná “E epaxíriní.” rarigíápi xdíro yariñagíá nání seararinjini.

¹¹ Seyíné e yarigíápi nání aga ayá síwí níroariní. Nioní seyíné téní níjwearíná anínj míní nísearéwapiyirí aí “Síwíá searéwapiyínáriní?” nimónarinjagi nání ayá síwí níroariní.

¹² Gí nírixímeáyíné, wauní rípi osearímíní, “Nwí ikaxí ríninjípimi dání gwínninjí yíroninjáoní imóninjápa seyíné ení axípi imónípayí.” osearímíní. Nioní ení seyíné imónigíápa sa ámá woní imóninjagi nání seararinjini. Nioní seyíné seaímeááná seyíné sípi wí míníkárigíawixini.

¹³ Seyíné níjfarini. Iwamó íná dání xwíyíá yayí neainarinjipi wá níseariríná ríramínjí nimónirí nání searíñaniginí.

¹⁴ Nioní ríramínjí imóninjápi seyíné xwírfá seainímínirí ení aiwí seyíné wí peayí níníwianíro ríwí mínímó Gorixoyá aníñají womíraní, Kiraiso xewaníñomíraní, nímimínírfíninjí nímimínigíawixini.

¹⁵ Nioní wá searáná seyíné “Xwíyíá yayí neainípayípi aríá wianíwaéne, nene mimóninjwí renjwíní?” níyaiwiníro yayí seainípi gími nímoro yariño? Íná e epaxí nimónirí sínjwíyí, niapaníro nání segí sínjwí aí yónípayí imóninjagíá sínjwí seainíja enagi nání seararinjini.

¹⁶ Nioní nepaxínjí imóninjipi téní xíxeni nearí seararinjagi nání seyíné “O símf téní neaimíánirí yariní.” ríseaimónariní?

¹⁷ Ámá jwí ikaxí ríninjipi téní gwínninjí seayáraníro yarigíáyí mepi níseatíníro aiwí naní seaíwapiyaníro nání mepi seatíñarigíámaní. Poroní ríwí nínímómáná noneyá sírogwí oimónipoyiníri seayíñwíroaníro yariño.

¹⁸ Naní seaíwapiyipíri nání mepi nítiníroná ayí ananirini. Nioní seyíné téní jwearánání maríá, nioní mñjwearjagi aiwí naní seaíwapiyipíri nání mepi nítiníroná ayí ananirini.

¹⁹ Gí niaíwínninjí imónigíáyíné, ríninjí apíxiwa niaíwí xíraníro íná winarinjipa nioní ení seyíné xenjwímí warigíápi píní níwiáíro Kiraiso imóninjípa imóníprífe nání ámí axípi e níniga warini.

²⁰ E nísearirí aí míxíní mísearí nípení xwíyíánní searímí nání seyíné téní onjweáminíri nání íkínninjí sípi niarini. Seyíné xenjwímí warigíápi nání ududí ninarinjagi nání seararinjini.

Xegai téní Serai téní nání níriríná ewayí xwíyíá bí urínjí nánirini.

²¹ Nwí ikaxí ríninjípimi xdarinjwápipimi dání Gorixoyá sínjwíyo dání wé róninjwaéne oimónaneyiníri yarigíáyíné, yariñj bí rípi oseaimíní, “Nwí ikaxí eáninjípimi dání ríninjipi nání nepa dínj mímooarigíáyínéraní?”

²² Bík'wáyo dání xwí'yá b' rípi nání n'irínirí eáníqagí nání osearimíni. Ebir'amo náiwí wáu emeaag'iríni. W'fo xínáíníq' nímónirí omíq' wíiaríní xiríqoríní. W'fo xeg' xiepí — Í xínáíníq' nímónirí omíq' m'wíipa yaríníriní. Í xiríqoríní.

²³ Xínáíníŋ nimóníŋ omíŋ wíaríŋ xíŋo sa apíxíwa oxí t́ńi nemero niaiwí xíraríŋgápa xíŋoríní. Xiepi, xínáíníŋ nimóníŋ omíŋ ḿwípa yaríŋ xíŋo Goríxo Ebíŋamomí śḿmaníŋyo dání “E ńsiiḿŋaríní.” uríŋpiḿ dání xíŋoríní. B́kwíyo api nání ńríníní eáníŋpí nání osearímíní.

²⁴ Xwiyá ípaú nání rín+ñpí agwí ríná imónaríní bí tñní ríramíníyí níní+ rí+paxí+rí+ñí. Ípaú xwiyá Goríxo ráríní biaú nání+rí+ñí. Xwiyá bí —Apí ñwí ikaxí rín+ñpí+rí+ñí. Apí dñwí Sainaiyí rín+ñpí+ rí+ñí e dání ráríní+ñpí, ayí Xegai nání+rí+ñí. Niaíwí í xí+rí+ñíyí xínáíwání+ñí nímóníro omíní+ wíipí+ ríná nání imóní+ñíyí+rí+ñí.

²⁵ Dáw Sainaiyí ríníñfí Arebia imóníní. Apí Jerusalemí agwí ríná imóníñfí tñí ríramíñyí níní rí imóníñfí ríní. Ámá ań apímí ñwéáyí xínáíwáníñ nímóníro omíñfí wíarí gíáyíñfí imóníñagíá nání raríñí.

²⁶ Ámá anj apimi nweáyí x+náíwán+nj nimón+ro om+nj wiari+g'áyí imón+ngag'a aí áamá Jerusalem+anj+nam+imón+nj+pimi nweáyí r+xa gwín+nj yírón+g'áyí+r+ní. Anj ap+ Kiraisomi d+nj wíkwíron+waéne neg' nókín+nj imón+nj+pí+r+ní.

²⁷ Bikwáyo dání aní apixí ipáu tñi ríramñiyi apiaú nání xwíyá rípí nñinñi eánñagi nání seararñini, “Apixí niaíwí mñixí oxí roñixí yayí éñixñi. Jixí apixí niaíwí nñixírná rñññi winarñipí sñi mñsinpa yarñixí maní nexoarí meaní rññixñi. Niaíwí apixí meawarí sinixiyá obaxí nimóga nuro piraññi meánñiyá niaíwíyo múropírná enagi nání meaní rññixñi.” nñinñi eánñagi nání seararñini.

²⁸ Gí níríxímeáyíné, Ebírífamómí símímanj'yo dání Goríxo "E nísíimfáríní." urárínj'pimi dání Aisako xírínj'pa axípi e imóníg'áyínéríní.

²⁹ Íná niaíwí apíxí oxí tñní nemero xírarígíápa xíríño, o niaíwí Goríxoyá kwíyípmí dání xírínomi xeaníní wíkaragíríní. Agwí ení axípi e xeaníní seikáraníro yarínóí.

³⁰ E seaikáraniro yarínagfa aiwi Bíkwoyo dání píotí ríniní? Ayí re níníníní eáníní, “Xínáíníní nímóníní omíní wíaríníní tñtí xegí niaíwomí tñtí mǎxí xǎdowáreí. Xínáíníní nímóníní omíní wíaríníní xewaxo tñtí dǎxí apǎxí, rínáíníní nímóníní omíní mǎsiipa yaríníní xewaxo tñtí awaú nǎwaúní dǎxí dínjíní tǎgíwáú nímóníní amípí xanoxíyá mǎmeapa éfísixíníní rǎrǎríníní.” níníníní eáníní.

³¹ Ayínání gí níríxíneáyíné, Kiraisomí díní wíkwíroarínwáéne xínáíníjí nímónírí omíní wíiaríníyá níaíwénéíní mímónínwíní. Xínáíníjí nímónírí omíní míwíipa yaríníyá níaíwénéíní imónínwíní.

5

“Gwín·n·n·t yí·rón·n·waéne á·m·t gw·t yá·r·n·pax·t mimón·p·a é·wan·t·g·n·t.” ur·n·t nán·t·r·n·t.

¹ Pípí oimónópoyinrí marfáá, gwí yíróñywaénéníñí oimónópoyinrí Kiraiso gwíñíñí neákwewáriníñí. Ayínáñí seyíné ení neáníro ñweáfíxíñí. Ámí ñwí ikaxípi níníxídirane gwí omíñí yánfáwá nání odípí sámí xe oneayípoyinrí sínwí mívínípa éfíxíñí.

2 Níoní Poroní searíníptí aráá ókíarí nímónípoi. Nwá ikaxí ríníñíptí níxídírinípmi dánt wé róníñí imóníptí xé iyí símí sío oneawákíwípoi nírí sñjwí níwínírónáyí, Kíraiso níperíná áamá níyoní nání eníptí naní wí seaimíxípxáí meníní.

³ Ámá xe iyí símí sfo oneawákwiþoyinri siþwí winarigáa wiyí wiyíné ámi dirirí bi oseaimni. Apí e nerónáyí, þwí ikaxí rininþyí biþi xfdipaxímaní. Niþini xfdírxini.

⁴ Segí ɲwí ikaxí rínɲɲípi xɛdarigáapimi dání Gorixo “Wé rónigááyínérini.” nearíwínigíniri yarigááyí ríxa Kiraíso tɛni gwínɲí íkwamixínigááriní. Gorixo wá niseawianiri seaiɲɲípi ríxa ríwíminí nímamoro yarínɲi.

⁵ Wiyíné e yariñagáa aí nene Kiraísomí ñiñí ñiwíkwíroriñíñipimí ñáñí ñiñí re ikwímonwini, “Ñwá ikaxá xídaríñwáñipimí ñáñí maríái, Goríxo xewaníño neríñíñipimí ñáñí ‘Wé rónígááyíñerini.’ nearáñíñárini.” ñiyaiwirane oyá kwíyíñí ení síxí nealmíxíñipimí ñáñí ñiñí e ikwímonwini.

⁶ Ayf rĩpi seararĩnĩnĩ. Ámá Kiraisĩ Jisaso tĩnĩ níkarĩnĩrĩnĩnĩ rĩxa iyf sĩmĩ s'ó wákwinĩnjáná níkarĩnĩrĩnĩnĩnĩ, mĩwákwinĩnjáná níkarĩnĩrĩnĩnĩnĩ, ayf ananĩrĩnĩ. E nerĩ aí Gorĩxo wimónarĩnĩpĩ oyaneĩnĩrĩnĩnĩ epĩrĩpĩ, ayf rĩpĩrĩnĩ. Kiraisomĩ dĩnĩ nĩwĩkwĩrorĩnĩpĩmĩ dántĩ ámayo dĩnĩ sĩpĩ nĩwĩro arĩrĩ wĩarĩgĩápĩrĩnĩ.

⁷ Seyné iwamtó Kiraisom+ nux+díroná áma yam+yamúrón+g⁸ niníroná aññni wiáf múroarig⁹+áy¹⁰ yapí nimóniro yagfárini. E nero aí go seapf¹¹ronag¹²i xwiyá nepaxinj imónin¹³pí sñni xixen¹⁴i m+xídarino?

⁸ Dññf seyfné agwí fá xirigfápi Gorixoniyá oimónfpoyninri wéyo fá seaumirinjomí dání arfá wigfápi maní.

⁹ Ewayf xwiýfá ámaéne rarinjwá rípi nání dññf mópoyí. Bisíkerfá sññfipimí yisf bí onimiápi táná nímíní ikwianjwí eapínáraninjiríní. Seyfné yarigfápi apñññf mimónípa rení?

¹⁰ E nisearirí aí “Seyfné nanf xixení imóninjípi nepírfáriní.” niseaiaiwirí nání dññf sññá neánariní. Seyfné Ámináo tñní ikárinigfá enjagí nání “Dññf xegí bí mixelí nioní xirinjá axípi níxirípíráoi.” niseaiaiwirí nání dññf sññá neánariní. Ayá searemoarínjo go go enjagí aiwí “Gorixo ananí pírf umamonfáriní.” nimónariní.

¹¹ Gf nrixímeáyfné, nioní yarínjapi nání píránnjñf dññf mópoyí. Nioní áma wí rarigfápa xwiýfá yayí neainarinjpi wáf nrimérfná nepa rípi nírínáyf, “Jisasomí dññf níwíkwírorí aiwí iyí sñmf ení sfó wákwínfpoyní.” nírínáyf, pí nání gf Judayf sññí xeaninjí níkáraninjot? Nioní nepa e níríní sññwíryf, Judayf “Kiraiso nene nání yoxáfámí neapeinjiríní.” urarínjapi arfá níniróná apimí dání sñmirírf níníro óreámioapaxímaní.

¹² “Áma ayá searemoarigfáyf wigí iyí sñmf sfó níwákwíníro pñní wiárigfápi sfó wíwákwímí inayífríxíní.” nimónariní.

¹³ Gf nrixímeáyfné, Gorixo gwí mýinígáyfné oimónfpoyninri wéyo fá seaumirinjyfné imóninjagfá aiwí “Pí pí nání feapá neainarinjpi yanfwa nání njwí ikaxf ríninjipimí dání gwínnjñf neaikweawárinñenerfáni?” nýaiwiro apí mepa éfríxíní. E mepa neróná dññf sípí inarigfápi dání xixe arírá niga úfríxíní.

¹⁴ Njwí ikaxf nípiní, ayf xwiýfá ná bíñí rípi níkwíkwírf iníní, “Jíwaninjoxí dññf sípí inarínjapa áma wíyo ení axípi wirífní.” ríninjí apimí níkwíkwírf iníní.

¹⁵ E nerí aí seyfné apí miní sfwí xixe sfwí níróga wiápnímeaarínjápáninjí nimóníro xixe rírómf inípífríxíní nání ikwairírf seaiarinjíní.

feapá winarínjipimí dání epaxípi tñní kwíýfpi nípemeámí warínjipimí dání epaxípi tñní nániríní.

¹⁶ Nioní seararinjapi, ayf rípiríní. Gorixoyá kwíýfpi xe níneaipemeámí ounirí sññwí níwínirónáyf, pí pí mññf seainarinjpi xe oneainínírf epírfámaní.

¹⁷ Ayf rípi nániríní. Mññf seainarinjpi, ayf kwíýfipimí xwámámí wimínirí yarínjiríní. Kwíýfpi ení mññf seainarinjipimí xwámámí wimínirí yarínjiríní. Mññf seainarinjpi tñní kwíýfpi tñní áma mñmñdání nímearorí mixelí inarigfápníninjí imóninjagfá nání rarínjíní. Ayínaní kwíýfpi xe níneaipemeámí ounirí sññwí níwínirónáyf, amípi mññf seainarinjipimí dání oyaneyínirí seaimónarinjpi ananí epaxí mimóníní.

¹⁸ Kwíýfpi xe níneaipemeámí ounirí sññwí níwínirónáyf, njwí ikaxf eáninjpi xfidífrí nání gwínnjñf mýseayáriníní.

¹⁹ Mññf inarigfápi nání áma nýfnéní sññá seaimóníní. Mññf níniróná rípi yarigfáriní. fwí iníro piáxf weánipaxípi ero rípeáníníro nání yarigfápi ero

²⁰ njwápi mewero ayáf ero sñmf tñní iníro mixelí ríníro sípí dññf yaiwiníro mixelí kñíro xixewíámí ríníro ewáramóníro xepíxepá róníro

²¹ sññwí fwí wíníro iníñf xwapí nñmánná papíkí ero papíkí neróná uyíñí ero xixegíñí apí apí imóninjpi ení ero yarigfáriní. Enjíná ikwairírf seainjapa ámf axípi ikwairírf oseaimíní. Áma apí apí yarigfáyfraní, apñññf imóninjpi ení yarigfáyfraní, ayf Gorixoyá xwioxíyo wí páwipírfámaní.

²² E nerí aí áma kwíýf Gorixoyápi xe níneaipemeámí ounirí yarigfáyf rípi yarigfáriní. Ámáyo dññf sípí wíro dññf nífá wínirí níwayírónníro njwearo ayíñí xe óf oneaimópoyínirí sññwí wíníro ayá urímíxíro píránnjñf wíro áma dññf ujwírípaxípní ero

²³ ayá rírmíxíf wípaxí imóníro nípfreáníro yarigfáriní. Njwí ikaxf bímf dání apí nípiní ríninjpi bí “Mepaní.” míríníní.

²⁴ Áma Kiraisí Jisasoyá imónígáyf wigí xámí nípkwíní mimónígápi —Apí sípí nání mññf wíníro feapá wínirí yarigfápní. Apí ríwí nímorfná ríxa yoxáfámíninjí níyekwíroáríro píkiárigfáwíxíní.

²⁵ Kwíýfpi dññf nýimññf ríxa síxí neaimónjñf enjagí nání apí níneaipemeámí ounínirí yarínjapa oxídaneyí.

²⁶ Negí wíyí wíyfné mixelí mímekánnínpa oyaneyí. Sñmísf mainenípa erane sípí dññf mýyaiwínípa erane oyaneyí.

6

“Xixegíñí bí bí arírá inífríxíní.” urínjñf nániríní.

¹ Gf nrixímeáyfné, segíyf wo uyíñí éagí níwínímearfnáyf, kwíýfpi nípemeámí seawarínjyfné sípí éomí awayíní sanjónwírírfífríxíní. E neróná seáyí e nimóníro “Sípí

xfo éfpa nene wí epaxenemani.” m̄yawiwa éfrixini. Seyné eni fwí axípi epfrixinirí seararĩjini.

² Segí wíníyí dĩjĩ ududĩ winarĩjĩ imónĩjĩpĩ wí wímeáagĩ n̄winĩrĩnáyí, arĩrá wífrĩxinĩ. Xíxe e in̄frĩxinĩ. Seyné e nerónáyí, ɲwí ikaxí Kiraiso rĩjĩpĩ xixeni tĩnĩ yarĩjoi.

³ Ámá wo “Nionĩ seáyĩ e imónĩjĩáonĩrĩnĩ.” n̄yawiwinarĩjagĩ aĩ o nepa seáyĩ e mimónĩjĩánáyí, ayí xewanĩjoi yapí éwapĩnarĩnĩ.

⁴ Woxĩnĩ woxĩnĩ d̄ixí yarĩjĩpĩ píránĩjĩ s̄ɲwí anaxĩdĩneĩ. E nerĩná xewanĩjoxĩ “Apánĩ yarĩjini.” n̄isimónĩrĩná ayí m̄ixí meakĩn̄in̄ipaxĩrĩnĩ. E nerĩ aĩ ámá wí tĩnĩ rĩramĩjĩyí n̄inĩrĩ “Nionĩ yarĩjĩpĩ wí yarĩgĩápi tĩnĩ xixeni mimónĩnĩ.” n̄yawiwinĩrĩ m̄ixí m̄imeakĩn̄in̄ipani.

⁵ N̄iyĩn̄enĩ xixegĩnĩ segí yarĩgĩápimĩ d̄anĩ seáimean̄fá enagĩ n̄anĩ rarĩjini.

⁶ Ámá xwiyífá Gorĩxoyápi uréwapĩyarĩjĩyí wigí am̄ípi nanĩ imónĩjĩyí b̄i n̄imearo wigí uréwapĩyarĩjomĩ b̄i minĩ wífrĩxinĩ.

⁷ Yapí re méwapĩn̄ipa éfrixini. Ámá wí Gorĩxomĩ majĩmajfá n̄wikárimáná rĩperĩrĩ umepaxĩrĩnĩ. Ámá pí pí aiwá iwífá nura núfasáná xixeni apĩ miarĩgĩfá enagĩ n̄anĩ rarĩjini.

⁸ Ámá feapá winarĩjĩpini yarĩgĩáyí, ayí ámá om̄ĩjĩyo aiwá iwífá urarĩgĩáyí yapĩ imónĩjoi. Aiwá yóí éfpi miarĩgĩápa wigí egĩápimĩ d̄anĩ n̄imirĩn̄ĩjĩ nerĩná nan̄ĩn̄ipĩrĩrĩnĩ. E epĩrĩfá aĩ ámá kwiyĩpĩ n̄ipemeámĩ warĩjĩpimĩ xĩdarĩgĩáyí wigí egĩápimĩ d̄anĩ n̄imirĩn̄ĩjĩ nerĩná d̄ĩjĩ n̄iyĩm̄ĩjĩ tĩgĩáyí imónĩpĩrĩrĩnĩ.

⁹ Ámáyo nanĩ n̄wiia nuranénáyí, an̄ĩjĩ neain̄agĩ aĩ nanĩ wiian̄ĩjwápi p̄nĩ m̄wiáripa éwanĩgĩnĩ. Enĩ samĩjĩ m̄ineawepa nerĩ p̄nĩ m̄wiáripa nerĩnáyí, aiwá m̄iwáiná nanĩnĩ mian̄fá enagĩ n̄anĩ seararĩjini.

¹⁰ Ayĩn̄anĩ s̄inĩ epaxĩ nimónĩrĩná ámá n̄iyoni nanĩnĩ wiwanĩgĩnĩ. Negí Ámin̄áoimĩ d̄ĩjĩ wĩkwĩrogĩfá nawĩnĩ imónĩgĩáyo ayí an̄ipaxĩ wiian̄fáwĩrĩnĩ.

“Kiraiso yoxáfp̄amĩ d̄anĩ neaiĩjĩpĩ n̄an̄inĩ m̄ixí meakĩn̄ipaxĩrĩnĩ.” urĩjĩ n̄an̄ĩrĩnĩ.

¹¹ Rĩfwan̄ĩjĩ nionĩ gĩ wé tĩnĩ nearĩná xwénĩ xwénĩ neáa warĩjā rĩpĩ seyĩné mĩ om̄ixĩpoyĩ.

¹² Ámá iyí s̄imĩ s̄fó owákwín̄ipoyĩn̄irĩ xixoyĩpiĩ seamearĩgĩáyí, ayí wigí wíníyí “Apánĩ e imónĩgĩáyí r̄fá yarĩjoi?” oneaiawĩpoyĩn̄irĩ s̄fó seawákwian̄iro yarĩgĩáyĩrĩnĩ. Ayí Judayĩ nene Jisaso yoxáfp̄amĩ neaiĩjĩpim̄inĩ d̄ĩjĩ wĩkwĩroarĩjagwĩ n̄inean̄iróná xean̄ĩjĩ neaikáripĩrĩxin̄irĩ e yarĩgĩáyĩrĩnĩ.

¹³ Ayí wí ɲwí ikaxí r̄in̄ĩjĩ n̄ip̄nĩ xixeni yarĩgĩáyí mimónĩjagfá aiwĩ seyĩné s̄fó seawákwĩfápi n̄anĩ wárixā imónan̄iro n̄anĩ seyĩné iyí s̄imĩ s̄fó owákwianeyĩn̄iro wimónarĩjĩrĩnĩ.

¹⁴ Ayí e yarĩjagfá aĩ nionĩ pípi n̄anĩ seáyĩ e n̄imerĩ r̄im̄iméinĩ. Ámin̄á Jisasi Kiraiso yoxáfp̄amĩ n̄iperĩná neaiĩjĩpĩ n̄an̄inĩ n̄ir̄irĩ yayí em̄ĩn̄inĩ. Ayí rĩpĩ n̄an̄ĩrĩnĩ. Kiraiso yoxáfp̄amĩ neapeĩjĩpimĩ d̄anĩ ámá Gorĩxomĩ m̄ixĩdarĩgĩáyí yarĩgĩápi s̄inĩ em̄fá n̄anĩ p̄iyĩn̄ĩjĩ imónĩrĩ gĩ s̄ɲwí win̄ĩjagé d̄anĩ “Wigí yarĩgĩápi enĩ p̄iyĩn̄ĩjĩ r̄fá imónĩnĩ?” yaiwiri en̄inĩ.

¹⁵ S̄fó n̄iwákwín̄irĩná ayí anan̄ĩrĩnĩ. M̄iwákwĩn̄ipa nerĩná ayí enĩ anan̄ĩrĩnĩ. Gorĩxo am̄ĩ xegí kwiyĩpimĩ d̄anĩ s̄ĩjĩ wí oimónĩpoyĩn̄irĩ neaim̄ixĩfpi, ayí an̄ipaxĩ imónĩjĩ enagĩ n̄anĩ seararĩjini.

¹⁶ Ámá nionĩ seararĩjā apĩ fā n̄ixĩr̄iro xĩdarĩgĩáyo Gorĩxo wā wian̄irĩ n̄iwayĩrón̄iro ɲweapĩrĩ n̄anĩ wiĩrĩ éwin̄igĩnĩ. Is̄irerĩ x̄fóyā imónĩgĩáyo enĩ e éwin̄igĩnĩ.

¹⁷ Nionĩ Jisasomĩ xĩdarĩjagĩ n̄anĩ iwan̄ĩjĩ n̄imépeayigĩfápi igĩ r̄ixa n̄iwen̄agĩ n̄anĩ wiyĩné nionĩ d̄ĩjĩ r̄fá n̄ixepaxĩ am̄ĩ b̄i mepa éfrixini.

¹⁸ Gĩ n̄ir̄ix̄imeáyĩné, Ámin̄á Jisasi Kiraiso wā seawianarĩjĩpimĩ d̄anĩ d̄ĩjĩ s̄ixí os-eam̄imoni. “E oeni.” nimónarĩnĩ.

"Gorixomi seyíné nání rixínj seauriyarínáriní." urínj nániríní.

¹⁵⁻¹⁶ Gorixo apí apí e seaiinj enagí nání nioní ení áamá wí re rarínagá, "Epesasi nweáyí Áminá Jisasomí dínj níwíkwíro áamá Gorixoyá imónígfá nání nání dínj sípí wiarínjoi." rarínagá aráá wínjáé dání nioní seyíné nání Gorixomí yayí níwíayiríná wí píní wíárarínámání. Ríxínj nuríríná seyíné nání dínj nímorí

¹⁷ ríxínj re seauriyarínáriní, "Negí Áminá Jisasi Kiraisoyá Nwááoxíní, seáyí e rímepaxí ápo Gorixoxíní. Epesasi nweáyí ananí re wííríxíní. Joxí díxí kwíyípímí dání ayí dínj émfí saímí mopírí nání síkíkwí womíxírí díxí imónínjípí nání xíxení níjǵá imónípírfá nání wíá wókímíxírí éríxíní." seauriyarínáriní.

¹⁸⁻¹⁹ Seyíné rípí rípí níyáiwíro níjǵá xíxení imónípírfá nání ríxínj seauriyarínáriní, "Gorixo nioníyáyí nimóníro nioní tǵnǵ nweáfríxíní wéyo íá neaumírínj dínj íkwímoarínjwápi, ayí apírǵaní?" yaiwíro "Xífoyaéne awíaxí imónínj neaíméanfápi —Apí ayá tǵnǵ símfí símfí e mepaxí imónínjípíríní. Apí, ayí apírǵaní?" yaiwíro "Xífoya ení síxí eánínj pírfí mǵwíakípaxí imónínjípí —Apí aga seáyí émfí imónínjípíríní. Ámá xíomí dínj wíkwíroarígífoyo dínj síxí wímoarínjípíríní. Apí, ayí apírǵaní?" yaiwíro epírǵá nání o segí dínj wíá seaókímíxíní nání omí ríxínj seauriyarínáriní. Xífoya ení síxí eánínj dínj wíkwíroarígífoyo síxí neaíméanfápi apí pípi marǵái,

²⁰ ení síxí eánínj Kiraiso xwáripáyo dání owíáfpínímeanírí sínj wímíxírí anǵnamí xífoya wé náúmíní onjweanírí wímíxírí enǵpi, ayí xíomí dínj wíkwíroarígífoyo dínj síxí neaíméanfápi axǵpíníriní.

²¹ Wé náúmíní njweanjo, o gíyí gíyí seáyí e nimóníro wíniyo seáyí e umenjweaarígíforaní, gíyí gíyí néní tǵnwaéne nimónírí onjweaneyínírí yarígíforaní, gíyí gíyí ení eánínj nimónírí omenjweaneyínírí yarígíforaní, gíyí gíyí áminá nimónírí yarígíforaní, pí pí yof omíní xíxegíní yarígífáyí níwíróro rarígíforaní, ayo níyoní kwíyí imónígíforaní, áamá imónígíforaní, níyoní o aga wíárfí seáyí e wímónínjoríní. Agwí rínání marǵái, ná ríwíyo ení anínj e seáyí e níwímónírí njweanfáriní.

²² Gorixo amípí nǵnǵ ámaraní, amípírání, Kiraisoyá suyímanjwíyo wurǵnǵríxíní wímíxíníriní. O amípí níyoní nání Ámináo imónínj enagí nání áamá xífoya síyíkí imónígífoyo mǵnǵyínínj wímóníní nání ení wímíxíníriní.

²³ O mǵnǵyínínj imónínjáná áamá oyá síyíkí imónígífáyí xegí warárinínj imónínjoi. Mǵnǵyí tǵnǵ warárfí tǵnǵ nawíní enjáná wará noní xíxení imónínjípá Kiraiso —O amípí nǵnǵ Gorixo wímónínjípí tǵnǵ xíxení imóníwíníngíní wímíxíníriní. O Gorixo "Mǵnǵyí xegípi onjweanírí níwímóní wará ení tǵnǵyí imóníwíníngíní." yaiwínjípí tǵnǵ xíxení imóníní nání áamá oyá síyíkí imónígífáyí apí e imónínjoi.

2

"Nanǵnanǵwá nání imónagwí aí Goríxo sínj neaimíxíníriní." urínj nániríní.

¹ Eníná seyíné Gorixomí manǵ níwíakíro íwí yagǵápmí dání nanǵnǵpírfá nání imónagǵyínéríní.

² Síni e nimóníróná áamá Gorixomí mǵxídarígífáyí sípí yarígífápa axǵpi e yagǵáriní. Seyíné kwíyí sípíyí anǵ pírfíyo emearínjyo xíáwomí —O áamá Gorixomí manǵ wíakíarígífáyo sípípi éríxíníriní dínj ukíkayonjoríní. Oboríní. Omí seyíné ení xídagǵáriní.

³ Ámá Gorixomí manǵ wíakíarígífáyí yarígífápa nene ení axǵpi nerane pí pí nípíkwiní mímónínjípí oyaneyínírí mǵnǵ níneainíríná sa ananí yagwáriní. Pí pí íeapá neainǵpírání, negí dínjyo dání oyaneyínírí neaimónǵpírání, sa ananí yagwáriní. Ámá Gorixo wíkwí níwónírí pírfí umamóáná nanǵnǵpírfáyí nǵnǵ yarígífápa nene ení negí néra wagwápmí dání nerǵná axǵpi nanǵnanǵwánírí yagwáriní.

⁴ Nene e imónánírí yagwá aíwí Gorixo nene nání dínj sípí níwíríná xwapí ayá wí wiarínjagí nání "Wá onímiápi wíánǵmíngíní." níwímóní ayá wí neawíanínjíní.

⁵ Nene ríxa nanǵ imónínjáná wá neawíanínjímání. Nene síni oyá manǵ níwíakírane íwí yagwápmí dání nanǵnanǵwá nání imónínjáná wá níneawíanírí Kiraiso ámfí owíáfpínímeanírí sínj níwímíxíní nene ení nawíní sínj neaimíxíníriní. Gorixo wá níseawíanínjípímí dání yeáyí seayímíxéméanfáriní.

⁶ Nene Kiraisí Jisaso tǵnǵ nawíní sínjínj níneaimíxírí neawárinímání. O tǵnǵ nawíní íkárínjwáene enagí nání o xwáripáyo dání owíáfpínímeanírí níwímíxíní nene o tǵnǵ nawíní wíáfpínímeáfríxíní neaimíxírí anǵnamí gí íwo wé náúmíní onjweanírí níwímíxíní nání o tǵnǵ nawíní njweáfríxíníriní neaimíxírí enǵpíní.

⁷ Ayí rípí nání e enǵríní. Ámá nǵnǵ agwí ríná njweagǵáfrání, ná ríwíyo njweapǵáfrání, nǵnǵ Gorixo áamá nání dínj sípí níwírí Kiraisí Jisaso uowárenapínjípí nání dínj nímoróná dínj re yaiwíríxíníriní nání e enǵríní, "O dínj wíkwíroarígífoyo wá onímiápi níwíanírí

uowárenapinjmaní. Wá áamá wianarigfápi tñi xixení mé seáyí e imóninjipimi aí wiárf nímúrorí imóninjipi níwianírí uowárenapinjíríní.” yaiwírixínírí nání Gorixo e enjíríní.

⁸⁻⁹ Seyíné Jisasomí dñj wíkwíróaná Gorixo wá niseawianírí seaiinjipimi dání yeáyí seayimixemeanjíríní. Segí dñj tñi egfápimi dání yeáyí seayimixemeanjimaní. Seyíné nanj yarinqagfa sñwí niseanírí nání yeáyí seayimixemeanjimaní. Ámá wí aí wigf egfápi nání weyf mímearinipa éfríxínírí anípá yeáyí seayimixemeanjíríní.

¹⁰ Ayí rípi náníríní. Agwí nene imóninjwápi Gorixo neaimixijeneriní. Kiraisí Jisaso tñi ikárininjwaéne neaimixinj enagí nání “Imírínj mimóninjipíní éfríxíní.” yaiwíjipí —Apí enjiná dání repearínjipíríní. Apimi xídfírixínírí neaimixijeneriní.

“Kiraiso Judayene tñi émayíné tñi nawíní neakumixárinjíríní.” urínj náníríní.

¹¹ Ayínání enjiná seyíné segí sénáíwa seaxirigíe dání émá imónigfáyíné —Seyíné nání Judayí re seararigfáyínéríní, “Iyí símí sfo m-wákwinigfáyíríní.” seararigfáyínéríní. E níríro aí “Iyí símí sfo wákwínarinjwaéneriní.” rínarigfáyí yarigfápi, ayí Gorixoyá wé tñi marfái, áamá wé tñíní wákwínarigfápiríní. Seyíné enjiná imónagfápi nání sñi dñj oseainíní.

¹² Íná Kiraiso tñi míkumixíní xegí bí nimóníro ná jfámíninj nweaagfáríní. Gwí Isíreriyíyá imónigfápi —Arí Gorixo nioniyári oimónírí fá yamixínjíríní. Arí tñi seyné wigfí wí imónagfámaní. Xwíyíá gwí arímí sñmímanj e dání “E niseaiimfáríní.” réroárinjipi seyíné ení niseakumixírí mīsearagfáyínéríní. Seyíné áamá Gorixomí mīxídarigfáyí tñi nkumixíníróná ríwéná nanj apí neameanfárfanírí dñj níkwímoro xwayí nanírí nweaagfámaní. Gorixo nání bí njífá imónagfámaní.

¹³ Enjiná seyíné e nimóníro Gorixo tfámíní ná jfámíninj nweaagfa aiwí agwí ríná Kiraisí Jisaso tñi nawíní ikárinigfá enagí nání o niseapeiríná xegí ragí púfpimi dání nipemeámí Gorixo tñjíní anjwí éninj seabínjíríní.

¹⁴ Émayíné Judayí tñi sñi sñmí tñi minípa epírfá nání piyíá neawfínjíríní. E neríní sekaxí nra unjpi tñi “E mepaní. E mepaní.” nírí nra wí ikaxí nra unjpi tñi ayo eáninjipíríní. Apí ríxa síwiá imixínjíríní. Ayí émayíné tñi Judayí tñi áamá apiaú nioní tñi níkarínínjipimi dání siyikf ámí sñj ná bñi oimónírí njwí ikaxí eáninjipi síwiá imixínjíríní. E neríná áamá apiaúmí piyíá wírinjíríní.

¹⁵ Xwífnáninj niseamudfómorí píronjipi —Apí njwí ikaxí eáninjíyo “E éfríxíní. E éfríxíní.” nírí sekaxí nra unjpi tñi “E mepaní. E mepaní.” nírí njwí ikaxí nra unjpi tñi ayo eáninjipíríní. Apí ríxa síwiá imixínjíríní. Ayí émayíné tñi Judayí tñi áamá apiaú nioní tñi níkarínínjipimi dání siyikf ámí sñj ná bñi oimónírí njwí ikaxí eáninjipi síwiá imixínjíríní. E neríná áamá apiaúmí piyíá wírinjíríní.

¹⁶ Yoxáfpámí penjipimi dání áamá apiaú sñmí tñi inagfápi xwapírfá eaárírí siyikf ná bñi oimónírí níkwíximáná Gorixo tfámíní nipemeámí urí emfánírí njwí ikaxí eáninjipi ná mayí síwiá imixínjíríní.

¹⁷ O nñbírí émayíné, Gorixo tñj ná jfámíninj nweagfáyíné tñi Judayí, o tñj anjwí éninj nweagfáyo tñi wáf re searínjíríní, “Níyínéní tñi nawíní imónípírí nání ríxa piyíá seawfínjíríní.” searínjíríní.

¹⁸ O, negf wo imónínjo ápo Gorixo tfámíní nweanagí nání Judayene tñi émayíné tñi ananí xegí kwíyí neaiapinjipimi dání ananí o tñjíní upaxí imóninjwíní.

¹⁹ Ayínání seyíné sñi wí enjíné mimónínjoi. Sñi xenjwíyíné mimónínjoi. Oweoi, ríxa áamá Gorixoyá imónigfáyí tñi kumixínjoi. Ríxa Gorixoyá fwiáxé wíyínéninj imónínjoi.

²⁰ Ayí rípi seararínjíní. Gorixo anj wíwá nímíríní wáf wurímeiarigfáwa tñi wíá rókiamoarigfáwa tñi nñtwayírómáná émayíné ení seáyí e niseaikwíárimáná nímíra peyarínjipínj imóníní. Anj iwá nání sñjá xámí nñtwayírorí tñínjo, ayí Kiraisí Jisasoríní.

²¹ Anj níwání o enjipimi dání pírárinj níkíkíróníga urí xwé nimóga urí yarinqagí nání anj njwíá Ámínáo nání wíwá imónaríní.

²² Émayíné ení Kiraiso tñi ikárinigfáyíné enagí nání o anj Gorixo xegí kwíyípimi dání nweanfá nání iwá nímíra nípeyírfá xfoyá siyikf imónigfá wíníyí tñi niseakumixírí nímíra peyaríní.

3

“Gorixo yumí enjwípeáragfápi wíá wóklímíxíwíniginírí nírípeanjíríní.” urínj náníríní.

¹ Gorixo émayíné tñi Judayene tñi nawíní neakumixínj enagí nání Poroní —Nioní Kiraisí Jisaso nání émayíné wáf searímearinqagí nání gwí níjwírarigfóníríní.

² Ai “Gorixo nioní wá nñwianírí émayíné wáf searímífa nání nírípeanjipí nání seyíné ríxa aríá rífa wíwáwíxíní?” nimónaríní.

³ Xwiýfá nene yumfí neaimóniñpi Gorixo wáf nókimixfagi nání apí nání nijfá imóniñni. Apí nání ríxa bî onimiápi ríwamiñ nearí searíni.

⁴ Seyfne apí fá nîroróna re yaiwipaxríni, “Gorixo eníná dání e éimiginiñ yumfí yaiwiáriñ Kiraiso agwí ríná neaimixíri enjpi nání nijfá Poro imóniñpi, ayf apíriani?” yaiwipaxríni.

⁵ Ámá eníná dání neweáa bagíayf apí nání xe nijfá oimónipoyiniñ wáf wókimixiniñ. E mepa nerí aí agwí ríná kwíyípmi dání xegf wáf wurimeariñgíawami tñi wáf rókiamoarigíawami tñi yumfí enjwípeáragf apí nání ananí wáf wókimixariñ.

⁶ Yumfí Gorixo enjwípeáragf wáf neaókimixípi, ayf ripíriñ. Émáýné xwiýfá yayf neainariñpimi dñj níkwíroróna Kiraisi Jisaso tñi nawíni ikárinigíayfne imónigíapimi dání seyfne Judayf tñi nawíni Gorixo ipímoáriñpi meapaxf imóniro ayf tñi níkwimixiniñmána siyikf ná bini imóniro Gorixo “E nîseaimíarini.” sñmímanjyo dání réroáriñpi ayf tñi nawíni seaiméapaxf imóniro egíayfnerini. Yumfí Gorixo enjwípeáragf wáf neaókimixípi, ayf apíriñ.

⁷ Gorixo xwiýfá apí wáf nurimeiwiniñiniñ nîniñpearíná “Omíñiniñ e niinfa nání wáf níwianiri anípá e owiimíni.” yaiwiñpi tñi xixeni niiri “Enf sixf owimiximíni.” yaiwiñpi tñi xixeni niiri nerí nîriñpeañríni.

⁸ Ámá Gorixoyá imónigíayo onaxfíkwini imóniñjāoni, ayf nioni imóniñjā aiwí o émayo awiaxf xegf bî imóniñ Kiraiso neaiñpi —Apí aga seáyí émi imóniñ enjagf nání ámá wigf dñjyo dání wí “Ayf apíriani?” yaiwipaxf mimóniñpiñ. Apí nání wáf uríwiniñiniñ Gorixo wáf apí e nîniwianiri nîriñpeañríni.

⁹ Ámá Gorixo ayo e wiimiginiñ yumfí yaiwiáragfpi nání re yaiwipírfá nání, “Gorixo nerfna xfo yaiwiáragfpi tñi xixeni enjriani?” yaiwipírfá nání wáf wókimixíwiniñiniñ ení nîriñpeañríni. Xami Gorixo —O amípi níni imixiñorini. O inimi ripi yaiwiáragfpi nání, “Ámáyo yeáyf uyimixemeámfa nání apí éimiginiñ.” yaiwiáragfpi nání “Ámá xe ananí nijfá oimónipoyi.” miyaiwí yumfí níwia wagríni.

¹⁰ Agwí ríná anjána tñiñmíni nénf tégíayf tñi áminá imónigíayf tñi Gorixo ámá xixegfni imónigíayf níkwimiximána siyikf ná bini wimixariñjagf siñwí níwiniñóna “Nijfá xixegfni Gorixo imóniñpi sixf iníñaná níkwioámiga eaariñpi yapí rfa imóniniñ?” yaiwipírfá nání eníná dání ámáyo yumfí níwia wagríni.

¹¹ Apí e nerfna xfo eníná dání “E éimiginiñ.” yaiwiáragfpi —Apí negf Áminá Kiraisi Jisaso neaiñpimi dání xixeni yariñpiñ. Apí tñi xixeni enjñiginiñ.

¹² Kiraiso tñi níkariniñane nání ayá igígf mé epaxríni. “Gorixomí rixiñf bî ouraneyi.” nîneaimóniríná omí dñj níwíkwíroriñpimi dání “Ananí arfá neainiñoi.” nîyaiwirane o tñaminiñniñ nurane rixiñf urípaxf imóniñwiniñ.

¹³ Ayinání nioni re osearimíni, “Nioni seyfne arírá seaiminiñ yariñjapí nání xeaniñf ripí nímeáfpí nání Gorixomí nuriróna anígwí manj ríniñf meariniñiniñ kikiáf mepaní.” osearimíni. Nioni nímeáfpí, ayf apimi dání seyfne seáyí e imónipírfá nání nímeaariñjagf nání searariñniñ.

“Gorixo enf sixf seaimixíwiniñiniñ seauriyariñjariñi.” uríñf nániriniñ.

¹⁴⁻¹⁵ Ayinání nioni ápo Gorixomí —O gwí arí arí anjnamí ñweagíayorani, xwíarimi ñweagíayorani, ayo niyoní emeanorini. Omí rixiñf urimíniñ nání xómiñf niyíkwirí re urariñjariñi.

¹⁶ “Joxí Epesasi ñweáyo joxiyá kwíyípmi dání enf sixf weámíxei. E nerfna joxí píraníñf rixídiñf nání seáyí e xewaníjoxí níkwiniñ imóniñpi tñi wigf dñj enf sixf weámíxei.” urariñjariñi.

¹⁷ Ámá anj wiwámí nípawiríná yariñfápa Kiraiso segf dñj wíkwíroarigíapimi dání níwíariñ oseanweaniri rixiñf “Enf sixf weámíxei.” seauriyariñjariñi. Íkfá xwíayo pípiñf níwáriñ xaiwí roariñfápa seyfne ení axípi e nero Gorixo wáf seawianíñpimi pípiñiniñf níwáriñ xaiwí rórtiniñ seauriyariñjariñi.

¹⁸⁻¹⁹ Seyfne e nimónirónáyf, ámá Gorixoyá segf wíniyf níni tñi Kiraiso nene nání dñj sípi wíariñpi —Dñj sípi o wíariñpi ámaéne negf wíyo wíariñwápi tñi xixeni mimóniniñ. Apí aga seáyí e ná émi imóniñpiñ. Apí nání ámá nijfá nimóniro aí “Yoparf e iyf imóniniñ?” nîriñf nijfá xixeni mimónipaxpiñ. Apí nání seyfne dñj nímore “Ayf apí ipí imóniniñ?” yaiwipírfariñi. E nerónáyf Gorixo nimóniriñf yariñpiñ nípiñ nání dñj sixf seaimopaxríniñ.

²⁰⁻²¹ Gorixomí —O nene rixiñf nuríranená “E neaiiñ.” urírane “E epaxoríaniñ?” yaiwirane yariñwápiñ neaiipaxomaniñ. Xfoya enf sixf eániñpiñ ríxa neaimoníño dání aga seáyí émi wíarf múropaxf imóniñpiñ neaiipaxoriniñ. Omí Kiraisi Jisasoyá siyikf imóniñwaéne, o tñi nawíni ikáriníñwaéne iníná aníñf miní yayf numéra úwaniginiñ.

Ámá ríná dání gíní gíná ɲweaɲwaéne yayí numéra waníwá nání imónárfwíniginí. “E éwaniginí.” nimónariní.

4

“Kiraisoyá siyikí imónɲwaéne oyá warárfi imónɲwíní.” urɲífnánríní.

¹ Ayínání Ámináo nání wáf rɲemariɲápimi dání gwí ɲɲwíráriginí ení rírémíxí bɲ rípi oseaimíní. Ámá wí seyíne emearɲagá sɲwí niseaníróná dɲí re seaiawipírfá nání, “Goríxo ayí naɲí e imónírfíxíní wéyo íá umírɲípi tɲí xíxeni ayo ríá yarɲoi?” seaiawipírfá nání íá seaumírɲípi nání dɲí nɲmoro píranɲí éfíxíní.

² Yunígfáyíne imónírfíxíní. Ámáyo awayini méfíxíní. Ámá wí uyíni niseaikárfínáyí aí xe oneaikárfoyíní sɲwí wínírfíxíní. Ayí nání dɲí sípí niseairɲípi dání íkwianwí weapínírfíxíní.

³ Kwíyí Goríxoyápi seyíne nawíni ikárinípfí seakumíxɲí enagi nání piyíá seawírɲíyíne gwiaumí nínírfípi dání anɲí apíni e imóníwaniginíro xaiwí íá xírírfíxíní.

⁴ Ayí rípi nání seararɲíní. Wará Jisasoyá siyikí imónɲwaéne imónɲwárfi ná wírini imónɲwíní. Kwíyí nɲenení neaiméarɲípi ení ná bɲni imóníni. Goríxo nioníyá oimónífoyíní wéyo íá nɲeaurírfí “Xífo neaiínfápi, ayí apírfáni?” yaiwianí nání neaimíxɲípi bɲ bɲ mimóní axípfíni imónɲagi nání dɲí “E neaiínfárfí.” nɲaiwirane wíkwímoarɲwápi ení ná bɲni imóníni.

⁵ Negí Ámináo ení ná wonírfí. Dɲí wíkwíroarɲwápi ení ná bɲníní. Wayí Kiraisomí dɲí nɲwíkwírómáná mearɲwápi ení ná bɲni imóníni.

⁶ Goríxo —O ámá níní emearoríní. Omí níní sɲanwíyóní wúrínígfíoríní. Níyoní xífo wimónarɲípi dání wimíxarɲoríní. Níyoní dɲí ukíkayoríní. O ení ná wonírfí.

⁷ Apí nɲpíní ná bɲni ná bɲni nímóga unagi aiwí o Jisasoyá siyikí imónɲwaéne wá nɲeawianírfí ayí e epaxí e epaxí imónírfíxíní sɲíxí neamímonípi xíxegíní sɲíxí neamímonírfí. E nerfíni sípí mɲeai Kiraiso wá nɲeawianírfí neaiínfápi tɲí xíxeni neamímonírfí.

⁸ Ayínání Bíkíyíyo dání Kiraiso nání re nínírfí eáníni, “O émi nání nɲeyírfíni píkíorápfíyí aga ayá wí níméra yírfí ámáyo wá nɲwianírfí anípá bɲ mɲni wírí enírfí.” Bíkíyíyo dání e nínírfí eaníní.

⁹ Xwíyíá “O émi nání nɲeyírfíni” rínírfípi pí nání ríníni? Ayí o sɲni anínamí nání nɲeyípa nerfíni xámí xwíárfíni ínírfíwámíni piyíni síwí anímfíni wepírfíni enagi nání ríníni.

¹⁰ Wepírfíni, ayí peyíno axoríní. Nɲeyírfíni amípí níní Goríxo “E imóníwíniginí.” yaiwíarɲípi xíxeni imónínífa nání oemínírfí aní pírfíyo wíárfí seáyí ríwámíni peyírfíngíní.

¹¹ Xwíyíá nioní mɲírfí íróá rípi, “Ámáyo wá nɲwianírfí anípá bɲ mɲni wírí enírfíni.” mɲírfí íróá apí, ayí rípi nánírfí. Kiraiso ámá wíyo wáf nurímeírfíxínírfí wimíxɲírfíni. Wíyo wá nírókíamórfíxínírfí wimíxɲírfíni. Wíyo sɲni Goríxomí míxídarígfíáyo áwaní nuríróna ófínírfí imopírfá nání míxí imónírfíxínírfí wimíxɲírfíni. Wíyo ríxa Goríxomí xídarígfíáyo umenwearo uréwapíyíro éfíxínírfí pasítá wimíxɲírfíni.

¹² Goríxoyá imónɲwá nɲenení xíxe arírfí inípfíxí imónaníwá nání wonení wonení apí apí e nɲeaimíxa unírfíni. Kiraisoyá wará nene iníwárfí sayá nímóga unífa nání xíxe arírfí inípfíxí imónaníwá nání apí apí e nɲeaimíxa unírfíni.

¹³ Nene Goríxo apí apí e nɲeaimíxa unírfípi dání xewaxomí dɲí axípi wíkwírorane o nání xíxeni nɲífa imónírfíne neranéná bɲni bɲne maríáf, axenení imónaníwárfíni. Yófí Kiraiso imónírfípi nene ení apí tɲí xíxeni imónaníwá nání apí apí e nɲeaimíxa unírfíni.

¹⁴ Goríxo apí apí e nɲeaimíxa uní enagi nání agwí nene sɲni pópíya yapi imónípfíxí mimónɲwíní. Ewé imeamíkwí nerfíni mamówárfí mɲeyoarí néra warírfípa, imɲí nerfíni nɲxemí urí nɲxemí bɲrfí néra warírfípa nene ení axípi sɲni e epaxí mimónɲwíní. Xwíyíá nepa mimónírfí xegí bɲ xegí bɲ nearéwapíyaníro yarígfíapímí dání sɲni nɲxemí neaurí nɲxemí neabírfí epaxí mimónɲwíní. Ayí rípi seararɲíní. Ámá nepaxírfí nimóníro wígfí ináyírfí mimónírfípi dání yapí nearéwapíyaníro éfíáyo sɲni aríá yímfígfí wípfí mimónɲwíní.

¹⁵ E mimónípa nerane xíxe wá nɲwianenírfí nání xwíyíá nepa rarígfíapíni íá xírfíwaniginí. Apí nɲírfírfíneáyí, nene pí pí nerfíni yófí imónɲwaéne nímóga nurane Kiraiso tɲni píranɲí kumíxínaníwárfíni. O warárfí imónɲwaéne nání mɲírfíyí imóníni.

¹⁶ O mɲírfíyírfí imónírfíni oyá siyikí imónɲwaéne xífo neaimíxarɲípi dání wé síkwí úpíkwí saɲwí ayí nɲwíkwírónrí imónírfípánírfí imónɲwíní. Apí nɲpíní e imóníwíniginírfí imónírfí tɲni xíxeni nerírfíyo dání íkwírónríni. Apí apí e

imóníwínigíníri imónínípi t́ńi x́ixení nero d́ńj sípí nínírfnáyí, wará níríní xwé níwiaróa urí enj́ síxí ínirí ńera unf́aríní.

“Xámí yaǵápi yará nípámoro síh́j b́i ńwírárínífŕixíní.” urínj́ náníníní.

¹⁷ Ayínání nioní Ámínáo t́ńi iḱarínínj́áoní iḱwairírí b́i oseaimíní. Ámá Goríxo nání maj́á imónígáyí yarígápa síní mepa éfŕixíní. Ámá aý amípí surf́má imónínípi náníní d́ńj moarígáyí enagí nání rarínj́níní.

¹⁸ Sípípi nání d́ńj nímoro nání wigí d́ńj śá yimíxínarígáríní. Maj́á iḱaríníro d́ńj wakísí íníro yarígá enagí nání d́ńj ńyímínj́ Goríxo ámá x́omí d́ńj wíkwoarígáyo síxí uyarinj́pi t́gáyí mimónínj́oi.

¹⁹ Wigí d́ńj síh́ánínj́ imónínj́agí nání ayá b́i yarígámaní. “Íwí inánf́wá nání ŕa imónínwíní?” níyaiwíro śḿf xeadf́pénarígáríní. Pí pí piáxí weánipaxí imónínípi aí síní mé wiárf yarígáríní.

²⁰ Aý e yarinj́agí aíwí seyfné Kiraiso nání nisearéwapíyiríná wí e searéwapíyigámaní.

²¹ Nioní re nimónaríní, “Seyfné Kiraiso nání ríxa arf́a wigf́aríní. Ámá Jisaso t́ńi iḱarínígáyí epaxí imónínípi ríxa searéwapíyigf́aríní.” nimónaríní. Ámá Jisasomí x́darígáyíní nepaxínj́ imónínípi nání níf́á imónígá enagí nání rarínj́níní.

²² E éfŕixíní ríxa searéwapíyigf́ápi, aý rípíríní. Seyfné síní Jisasomí d́ńj ḿwíkwoapa nerf́ná sípí imónagf́ápi —Apí seyfné sípí ńera wagf́ápi d́ńj sínj́níní imónínípi rípíríní. Íwí nání mínj́ inarígápi d́ńj xwíŕa sealḱxémíní nání yapf́ seaiwapíyimíní enj́píríní. Apí yaránínj́ pí móf́ŕixíní.

²³ Ámí b́i seyfné ríxa searéwapíyigf́ápi, aý rípíríní. Segf́ d́ńj moarígápi ámí sínj́ b́i yarf́o ínfŕixíní.

²⁴ Ámí b́i searéwapíyigf́ápi rípíríní. Seyfné ámí ámá sínj́ oimónípayíní Goríxo seaimíxíyípi —Apí Goríxo xewanj́o imónínípa imónínípi rípíríní. E nimóníroná nepaxínj́ nimónínípi d́ńj wé rónínj́ ero Goríxo wimónarínípi ero epaxípi rípíríní. Apí seyfné ńwírárínífŕixíní.

Enj́ rírémíxí b́i winj́ náníníní.

²⁵ Ayínání segf́ yapf́ rarígápi emí nímómáná woxíní woxíní ámá seaímeaarígá gíyí gíyo xwíyá nurírfná nepaxínípi urf́ŕixíní. Nene Kiraisoyá wará ax́rímí d́ńf́nínj́ nínírane x́xe iḱwíkwof́ŕ ínínj́wéne enagí nání rarínj́níní.

²⁶ Seyfné wíkf́ niseaóníri aíwí wíkf́ seaónípi d́ńj “Xe sípí oemíní.” níyaiwírí e mepa éfŕixíní. Wíkf́ xwapí ayá wí nóga mupa éfŕixíní. Síní niseaónírfnáyí, sogwí ípmeáf e d́ńj pí ńi wiárf́ŕixíní.

²⁷ E nero obo aý íwí éfŕixíní x́e yapf́ oneaiwapíyíní sínj́wí ḿwínípa éfŕixíní.

²⁸ Íwí meaarígáyí ámí íwí b́i ḿmeapa éfŕixíní. E mepa nero ŕwí níŕkwínímáná wigí wé t́ńi omínj́ x́ixení imónínípi nero ámá amípí nání d́wí íkeamónarígáyo arírf́a wíwanígíní éfŕixíní.

²⁹ Segf́ manj́o d́ńj sípí xwíyá b́i aí ḿrípa éfŕixíní. Ámá pí pí xwíyá urípaxí imónígáyo wigí imónígápi t́ńi x́ixení nurírfná d́ńj síxí ínípaxí imónínípi urf́ŕixíní. Gíní gíná nuríroná nanj́ owímíxaneyíníro nání d́ńj ẃá wónipaxí imónínípi urf́ŕixíní.

³⁰ Seyfné sípí nerínj́pí d́ńj kwíyí Goríxoyápi d́ńj ŕá uxepaxí imónínípi wí mepa éfŕixíní. Kwíyípi, aý śá yoparf́yí Goríxo gwfnínj́ sealḱweanf́a nání ríxa íḱyínínj́ seaiarínj́pi enagí nání seararínj́níní.

³¹ D́ńj wí śá ḿyíkínípa éfŕixíní. Míxí wí rípaxí mimónípa éfŕixíní. Wíkf́ ŕá ápiáwínínj́ mónípa éfŕixíní. Xwamíaní wí mepa éfŕixíní. Xwíyápai wí munj́wírárípa éfŕixíní. Śḿf t́ńi wí ḿwípa éfŕixíní.

³² Apí apí mepa nero x́xe d́ńj sípí íníro wá wíaneníro éfŕixíní. E neróná Goríxo Kiraiso seaiínj́pí d́ńj segf́ wíkárígápi yokwarímí seaiínípa seyfné ení x́xe yokwarímí ínfŕixíní.

5

¹ Seyfné niaíwí Goríxo d́ńj síxí seayínj́fné enagí nání omí íkanínj́ wíaxdf́ŕixíní.

² Kiraiso —O ámaéne nanj́ neaimíxímíní nání yoxáf́pámí x́e onípíkípayíní nerf́ná Goríxomí píyá ẃrf́amígíní rídíyowánínj́ níníri omí sínadínj́ nanj́ weanjiní. O nene nání d́ńj sípí ńwírfná neaiínípa nene ení pí pí neranéná “Ámáyo d́ńj sípí ńwíwínj́pí d́ńj ŕa yarínwíní?” níyaiwínírane nanj́níní wíwanígíní.

³ Seyfné ámá Goríxoyá imónígáyfné enagí nání ámá wí seyfné nání rípí rípí rípaxí oimónípayíní sínj́wí ḿwínípa éfŕixíní, “Aý íwí apí ínígáwíxíní. Piáxí weánipaxí

apí egáwixini. Amípi wí míneamúropa oeniri aniní miní yariní.” Apí apí rípaí oimónipoyiniri siñwí mīwiniá éfrixiní. Seyíne apí apí wí mepa éfrixiniri searariní.

⁴ Seyíne ríperiri nírironá xwiraimimí ininí bī mīriá éfrixiní. Sípí ikaxrani, xwiyá mīponirani, bī mīriá éfrixiní. E mepa nero Gorixomi xfo seaiinípi nání yayí wífrixiní.

⁵ Seyíne rípi nání ríxa níjá imóninagá nání rarini. Ámá íwí inarigíyirani, wigí xwioxíyo piáí eámíxinarigíyirani, ámá amípi wí míneamúropa oeniri aniní miní yarigíyí —Ayí amípi míneamúropa oeniri yarigípi wigí nwaniní nimíxiro mearigíyirani. Ámá ayirani, ayí níníyí wo aí Kiraiso tñi Gorixo tñi awaúyá xwioxíyo wí níjweanfamani.

“Gorixoyá wá ókinípi ní néra eméwaniginí.” uriní nánirini.

⁶ Seyíne sípi apí apí oépyiniri yapi searepisiirixiniri awinini nwanirixiní. Ámá Gorixomí maní wíakirarinípi dání wá ómixiníe emearigíyíne imóninagá nání o xegí wíki wóninípi píri umamoná enagi nání searariní.

⁷ Ayínáni seyíne ayí tñi nkumíxiro mepí mītinípa éfrixiní.

⁸ Eníná seyíne sípi apí apí néra nuróná sfá yinínimíni emearigíyíne imóninagá aí agwí ríná Ámináo tñi nikárininípi dání wá ómixiníe emearigíyíne imóninagá nání searariní. Ayínáni wá ómixiníe yarigí wíyíniníni nimóniro éfrixiní.

⁹ Ámá wá ómixiníe emearigípi dání pí pí naní imóninípirani, pí pí wé róniní imóninípirani, pí pí nepa imóninípirani, nípi ní yarigí enagi nání rarini.

¹⁰ Apí apí nerónayí, Ámináo wimónarinípi nání ewapínífrixiní.

¹¹ Ámá sfá yinínimíni emearigíyí tñi nkumíxiro sípi ayí yarigípi —Apimí dání ámáyo naní wí wiipaxí menini. Apimí dání ámá xwiráni ikíxénipaxípi imónini. Apí mepa éfrixiní. E mepa nero ámá níní “Sfá yinínimíni emearigíyí yarigípi sípi ría imónini?” oyaiwipoyiniri uyíwí wániní wómíxirini.

¹² Íwí wigí yumí yarigípi nerínáni maríai, sa apí nání nírífná aí ayá neainípaí enagi nání xwiyá rípi níri eáipimi neámiméni.

¹³ E nerí aí amípi ámá yarigíyó wá wómíxaná “Apí naní ría imónini? Sípi ría imónini?” yaiwipaxirini. Wá wómíxaná amípi siñáni nimóninípi dání wá ónarini enagi nání rarini.

¹⁴ Ayínáni ámá sípi yarigíyó xwiyá rípi Bíkíyó dání urinini, “Sá wení roxiní, ríxa ríkwónéi. Ámá piyí wegé dání ríxa wíapínímeai. E éaná Kiraiso wá rómíxiní.” urinini.

¹⁵ Ayínáni seyíne nemeróná siñwí tñi nemero majá nikáriniri yarigíyí yapi mé díní émi saimí moarigíyí yapi éfrixiní.

¹⁶ Ríná ámá sípi xwapí ayá wí yarigíná enagi nání seyíne síní naní imóninípi epaxíná imóniníyí, e éfrixiní.

¹⁷ Ayínáni agwí seyíne xaxá mikárinípa nero Ámináo “E éfrixiní.” wimónarinípi nání níjá oimónaneyiro éfrixiní.

¹⁸ Inígi papíkí yarigípi xwapí níniro papíkí mepa éfrixiní. Xwirá seaikíxepaxí enagi nání searariní. Gorixo wimónarinípi yaníwá nání xfoyá kwíyípi xe neaxíxérówiniginiri éfrixiní.

¹⁹ Seyíne xwiyá níriníroná soní Gorixo neaiinípi nání rininípi tñi searí Kiraiso nánípi tñi soní oyá kwíyí nánípi tñi níniro rinífrixiní. Ámináomí yayí numeróná maní tñi soní níniro aí díní tñi ení rífrixiní.

²⁰ Pí pí seyíne seaiméarinípi nípi nání ápo Gorixomí yayí wífrixiní. “Negí Áminá Jisasi Kiraiso tñi ikárininagwí nání yayí wipaxírani? Oyi, e epaxíni.” níyaiwiro e éfrixiní.

²¹ Nene ará níwirane wáyí winwáo Kiraiso enagi nání símanwíyóniní xixe yeáyí uríníwaniginí.

Wígí xiepiwami urinípi nánirini.

²² Xiepiwayíne, Áminá Jisasomí símanwíyóniní yeáyí wurínarigípa segí oxowamí ení símanwíyóniní yeáyí wurínífrixiní.

²³ Kiraiso ámá xfoyá síyikí imónigíyó —Ayo gwíniní roayíroní enagi nání xfoyá warárininí imóniní. Ayo Kiraiso mīníniní wimóninípa oxowa wigí apíxíwayá mīníniní imóniní nání rarini.

²⁴ Kiraisoyá síyikí imónigíyí xfoimí símanwíyóniní wurínarigípa apíxíwayíne ení segí oxowa pí pí nání searána ará níwiro símanwíyóniní wurínífrixiní.

Wígí xiagwowami urinípi nánirini.

²⁵ Xiagwoyíné, Kiraiso xegí siyikí imóníngíyí nání díní sípí n̄wiri arirá winfa nání xe yoxáfpámi on̄pikipoyín̄rì enj̄pa oxoyíné eni segí ap̄xiwami díní sípí wífr̄ix̄in̄i.

²⁶ O e nerfna xegí siyikí imóníngíyí pípi imóníw̄n̄ḡn̄r̄i marfái, “Díní wíkw̄ron̄w̄n̄i.” rana igfá eámonj̄pimi dani íkwirán̄n̄i oimónj̄poyín̄r̄i enj̄r̄in̄i.

²⁷ Xfoyá siyikí imóníngíyí xegí s̄m̄imanj̄m̄in̄i n̄j̄wir̄r̄in̄r̄in̄a im̄r̄in̄j̄ mimóníngi ow̄nim̄in̄r̄i e enj̄r̄in̄i. Rap̄rap̄ m̄idun̄pa er̄i kikw̄j̄w̄ meak̄in̄pa er̄i enj̄yí yap̄ imóníngi ow̄nim̄in̄r̄i er̄i siyikw̄ m̄in̄pa er̄i xw̄yífá meár̄in̄pax̄ mimónípa er̄i enj̄agi s̄j̄w̄ ow̄nim̄in̄r̄i er̄i e enj̄r̄in̄i.

²⁸ Ayinani oxoyíné wox̄in̄i wox̄in̄i j̄wan̄j̄ox̄i díní sípí nin̄r̄i píran̄in̄j̄ menar̄in̄j̄pa segí ap̄xiwami eni díní sípí n̄wiro píran̄in̄j̄ uméfr̄ix̄in̄i. Meániḡipimi dani wará ná b̄n̄i imóníngi nani áma xiep̄imi díní sípí n̄wirfna xfo eni nawin̄ díní sípí inar̄in̄j̄ enj̄agi nani rar̄in̄in̄i.

²⁹⁻³⁰ Nene nijf̄arin̄i. Xegí war̄apimi áma go peá m̄onar̄in̄r̄in̄i? Oweoi. Kiraiso xfoyá war̄ar̄imi dani s̄ikw̄ wé in̄j̄yín̄in̄j̄ imóníngi nani xfoyá siyikí imóníngi waene píran̄in̄j̄ neamear̄in̄j̄pa áma n̄n̄i eni ax̄p̄i aiwá n̄ro píran̄in̄j̄ menan̄r̄i ero yar̄igfá enj̄agi nani rar̄in̄in̄i.

³¹ B̄kw̄yo dani re n̄r̄in̄r̄i eán̄in̄i, “Ayinani oxo xan̄yau p̄n̄i n̄wiar̄im̄i xegí ap̄xi t̄n̄i n̄ikum̄ix̄in̄r̄in̄a s̄n̄i x̄ixeḡin̄i mimóni ná ayf ná b̄n̄in̄in̄j̄ imonar̄iḡin̄in̄i.”

³² E n̄r̄in̄r̄i eán̄in̄j̄p̄i xw̄yífá xwé yumfí imóníngi b̄i nani eni r̄in̄in̄i. “Kirisoi t̄n̄i áma xfoyá siyikí imóníngíyí t̄n̄i nani rin̄in̄i.” nimónarin̄i.

³³ E ner̄i aiw̄ oxoyíné wox̄in̄i wox̄in̄i sewan̄j̄oyfne díní sípí inar̄igfápa segí ap̄xiwami eni díní sípí ax̄p̄i wífr̄ix̄in̄i. Ap̄xiwayíné eni segí oxowa sear̄f̄api x̄ixen̄ arfá n̄wiro wéyo uméfr̄ix̄in̄i.

6

Niaíw̄yo ur̄in̄j̄p̄i nán̄in̄in̄i.

¹ Niaíw̄yíné, Ámináo t̄n̄i nawin̄i ik̄arin̄igfáyíné segí ápowami t̄n̄i inókíwami t̄n̄i x̄ixen̄ manj̄ arfá wífr̄ix̄in̄i. E nerón̄yí, ayf x̄ixen̄ imóníngi yar̄in̄j̄pa nani rar̄in̄in̄i.

² Nw̄ ikax̄ wé wúkaú Gorixo n̄ra nurfna re r̄in̄j̄yí “Seyfne x̄ixen̄ n̄ix̄d̄ir̄in̄yí, nanj̄p̄i seaim̄ear̄in̄i.” r̄in̄j̄yí x̄am̄i r̄in̄j̄p̄i, ayf r̄ip̄ir̄in̄i, “Segí ápowami t̄n̄i inókíwami t̄n̄i wé íkwian̄w̄yo nj̄wir̄r̄in̄r̄in̄i.

³ Xw̄fá t̄yo nj̄wean̄án̄a nanj̄ imóníngi seaim̄eari xw̄iogw̄ obax̄ seam̄ur̄ori enfa nani ayo wé íkwian̄w̄yo nj̄wir̄r̄in̄r̄in̄i.” r̄in̄j̄p̄i ap̄ir̄in̄i.

Xanowami ur̄in̄j̄p̄i nán̄in̄in̄i.

⁴ Xanoyfne, niaíw̄yí wíkw̄ on̄pax̄ imónip̄r̄i nani uyfni m̄imé Áminá Jisasomi x̄idar̄igfáyí epax̄ imóníngi wiep̄isiri xfo r̄in̄j̄p̄i ur̄ewap̄iyir̄i éfr̄ix̄in̄i.

Xináiwan̄in̄j̄ nimóniro om̄in̄j̄ wílar̄igfáyí ur̄in̄j̄ nán̄in̄in̄i.

⁵ Xináiwayf̄n̄en̄in̄j̄ nimóniro om̄in̄j̄ wílar̄igfáyíné, segí bos̄ xw̄fá t̄yo nj̄weagfawami wáyf wiro enj̄ s̄r̄ir̄in̄j̄ wiro nero arfá ȳm̄iḡi wífr̄ix̄in̄i. Kiraiso r̄in̄j̄p̄i arfá n̄wiro x̄idar̄igfápa bosowami yapf m̄iw̄iwap̄iyi píran̄in̄j̄ yóm̄in̄j̄ nimóniro sekax̄ searar̄igfápi t̄n̄i x̄ixen̄ éfr̄ix̄in̄i.

⁶ Wí bosowa weyf oneam̄epoyin̄r̄i wigf s̄j̄w̄ anigf̄e d̄an̄in̄i nep̄an̄in̄j̄ nimóniro yar̄igfápa mé seyfne Kiraisoyá xináiwayf̄n̄en̄in̄j̄ nimóniro om̄in̄j̄ wílar̄igfáyíné enj̄agi nani Gorixo “E éfr̄ix̄in̄i.” wimónarin̄j̄p̄i nero ayf t̄n̄i segí bosowami arfá wífr̄ix̄in̄i.

⁷⁻⁸ Xináiwan̄in̄j̄ nimóniro om̄in̄j̄ wílar̄igfáyíran̄i, om̄in̄j̄ wiip̄r̄i nani áx̄en̄war̄i min̄igfáyíran̄i, n̄n̄iyf pí pí nanj̄ yar̄igfápi nani Ámináo p̄r̄f̄ numamorfna wigf yar̄igfápi t̄n̄i x̄ixen̄ wiin̄fa enj̄agi nani seyfne nijf̄arin̄i. Ayinani segí bosowami searar̄igfápi nerón̄a “Áma wí nan̄in̄i m̄iyar̄in̄w̄in̄i. Negí Áminá Gorixo nani eni yar̄in̄w̄in̄i.” n̄ȳaiwiro yayf t̄n̄i éfr̄ix̄in̄i.

Bosowami ur̄in̄j̄p̄i nán̄in̄in̄i.

⁹ Wigf Bosoyfne eni om̄in̄j̄ sealiar̄igfáwa yóm̄in̄j̄ nimóniro sealfápa ax̄p̄i e nero píran̄in̄j̄ uméfr̄ix̄in̄i. Bos̄ seyfne seam̄eari ayo umieari enj̄ an̄nam̄ nj̄wean̄or̄in̄i. Wí s̄m̄f̄ s̄m̄f̄ e n̄mer̄i yar̄igfáyínan̄j̄ mimóníngi. O e imóníngi enj̄agi nani seyfne nijfá imóníngi. Ayinani segí om̄in̄j̄ sealiar̄igfawami éf uremoar̄igfápi p̄n̄i wiár̄ir̄ix̄in̄i.

“M̄ix̄f̄ nani ik̄n̄fr̄ix̄in̄r̄i neaiap̄in̄j̄p̄i ik̄n̄fr̄ix̄in̄r̄i.” ur̄in̄j̄ nán̄in̄in̄i.

¹⁰ Yopar̄i osear̄im̄in̄r̄i imóníngi r̄ip̄ir̄in̄i. Seyfne Ámináo t̄n̄i ik̄arin̄igfá enj̄agi nani enj̄ s̄ix̄f̄ in̄fr̄ix̄in̄i. “Enj̄ s̄ix̄f̄ o xegí in̄in̄j̄pimi dani enj̄ s̄ix̄f̄ in̄fr̄ix̄in̄i.” seararin̄in̄i.

¹¹ Seyíné obo xegí ináyíníñí nimóníñíñípmí dání yapí seaiepísimíníñí yaríná xaiwí nimóníro xíxe mǎxí wipaxí imóníñíñí nání Goríxo apí tǎnǎ níkínímáná mǎxí owípoyíníñí neaiapíníñí nǎpíní níkíníñí éfíxíníñí.

¹² Aga ámá t́nín mǎxǎ inarínwá enagǎ nání mǎseararíníní. Pí pí kwíyǎ rǎá kíroarínǎ anǎ pí rǎíyó yarínǎpí —Apí wí wíyó seáyí e nǎwimónírí umearínǎpíríní. Wí néní t́nǎ imónínǎpíríní. Wí anǎna t́nín xwǎrǎ t́nín íkwǎrónínǎmí nǎmíní sǎá yínínǎmíní nǎwearígǎyó umenǎwearínǎpíríní. Apí nǎpíní t́nín nene mǎxǎ inarínwá enagǎ nání raríníní.

¹³ Ayinání sá mǝx̥ xwǝrǝimǝm̥ owikǝrǝneyǝnǝr̥ seapǝrǝǝ gǝyǝ gǝyǝ imónánǝ éf̥ nǝwǝnǝm̥ mú xopǝrǝr̥ nǝwǝrǝ nǝf̥asánǝ sǝn̥ enǝ neánǝr̥ awǝ ropǝrǝ nǝn̥ amǝpǝ Gorǝxo mǝx̥ nǝn̥ ik̥n̥f̥r̥ix̥n̥r̥ neapǝn̥p̥ n̥p̥n̥ ik̥n̥f̥r̥ix̥n̥.

¹⁴ Aynáná rpi rpi néfasána enj sɨx núnir xaiw éf rórixini. Xwiɣá nepáni imóninɣpi arerixiniɣ yínírixini. Stwí wé róninɣ imóninɣpi soríá mɨx nán éf noyɣkíninɣa nán yínigápninɣ yínírixini.

¹⁵ Xwiyá yáy neainarínpi —Apí Kiraiso ámaéne neaiínipimí dánt áma xfo tñt aní imónipaxípiñtí. Xwiyá yáy neainarín apí wáf urímeanró imónipípi nání áma mǎxí inánró nání síkwí sú yínarígápa yíníírixíñtí.

¹⁶ Apɪ nɪpɪnɪ nɪyɪnimáná dɪŋ seyné Kraisomɪ wɪkwɪroarɪgɪ́apɪ á má nɪkʲnɪŋɪ ɪma-
narɪgɪ́apánɪŋɪ nimanɪmɪ úfɪxɪnɪ. Nɪkʲnɪŋɪ ana tɪnɪ nimanɪmáná éf obo rɪá onɪnɪrɪ rɪá
nɪyɪnimáná ónapɪ́pɪ nɪpɪnɪ supɪkipaxɪ enaqɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ.

¹⁷ Yeayá Gorixo seayimixemeanípi áma mixá miní minéaoxoapa oépyoníri arixá d́kinarigítapa d́kíníírixini. Xwiyá Gorixoyápi, x́foya kwiyápiimi d́ni seaiwapiyarínípi kirá mixá nani x́rarigítapániní x́ríírixini. E néfasána ení sáx́ níniri xaiwá éf róírixini.

18 Apɪ apɪ nɛrɪnɔ ɔnɪpɔ ɛrɪxɪnɪrɪ mɪsɛarɪnɪnɪ. “Gorɪxo ɔrɪrɔ nɛɔɪwɪnɪgɪnɪrɪ ɪnɪnɔ kɪwɪyɪpɪmɪ dɔnɪ rɪxɪnɪrɪ ɪrɪro yɔrɪnɪrɪ wɪro ɛrɪxɪnɪ.” sɛarɪnɪnɪ. Ayɪnɔnɪ sɛyɪnɛ mɔɪwɪ bɪ mɛ sɪŋwɪ sɪŋwɪ tɪnɪ nɛro pɪ pɪ sɛɔɪmɛɔpɪ xwɔmɔmɪ nɪwɪro ɔmɔ Gorɪxɔyɔ ɪmɔnɪnɪrɪ nɪnɪ nɔnɪ rɪxɪnɪrɪ wɪrɪyɪrɪxɪnɪ.

¹⁹ Nioní xwíyá yayí neainariŋ yumi imóniŋpí nání masísá mininí áwaní urimniri maní yámoariná Goríxo anani woákíkf wipaxoní nimixínfa nání eni rixiŋ nuríyífrxini.

²⁰ Xwiyá apí yaŋí wurímeiaríŋáoní enagí nání gwí ɲweaníni. “Nioní ayá igigí mé e ríimíginíri imóníŋapí t́ń xixení urimífa nání rixíní nuríyíríxini.” seararíŋini.

Tikikaso nání uríńí náníríní.

²¹ Tikikaso —O negí n̄r̄ixímeá d̄iŋí sixí uyinwáoriní. Ámináo nání wáí nuríranéná d̄iŋí uywiráripaxí yaríŋoriní. O n̄iseáímeáríná seyíné nioní pí pí nerí n̄wean̄ápí nání n̄ijá ímóníp̄r̄í nání n̄ip̄iní nání áwaní searíníŋoi.

²² Ayí rípi nání urowárenaparíníni. O níseaimeari áwaní searání seyíné “Porowa e nimóníro ríá nweano?” yaiwiro díni wá seaóníri epíríá nání urowárenaparíníni.

²³ Gá níríxímeáníń ímónígáíyíne, seiyíne nítwayíróńro njeoro segí díní nítwíkwírorínjípimí dání xíxe sípí íníro epírífa nání ápo Goríxo tńńí Ámíná Jísasí Kíraiso tńńí awaú díní seakíkayóisixínń.

24 Ámá negí Ámíná Jisatí Kiraisomí dñf sɨxí nuyiríná ámí dñf peá nímorí pñí mɨwíárarigáyo nìyoní Goríxo wá wianfwinígini.

Payí Poro Piripai ñweáyí nání eaññaríní.

Payí rína Jisasoyá siyikí imónígfá anj yof Piripai ñweagfáyí nání Poro eaññaríní. Anj apí Masedonia piropenisiyo xwé biríní. Poro émayí anj tññmíní xwiýfá yayí winipaxí imóníñpí wáf nura nemeríná anj apimí ení wáf uríméagi áamá wí Jisasomí dññí wíkwírogfáwixíní (Wáf wurimeiarígfáwa 16:12-40). E nemo xwiogwí obaxí ríxa nímúrómáná enjáná ámí wí e emearíná omí fá nixero gwí anjyo nñwíráríro awí nñmenñweagfásaná anj yof Romíyo nání níméra nuro e gwí anjyo ñwiráráná Piripai ñweáyí arfá nñwirowí nñgwí bñ Poro nání awí nearo Epapírodaitasomí wiowárfagfa o xamñjo yayí nerí payí rína e dání nearí axomí wiowárinñiginí.

¹ Poroní tñní Timotio tñní —Yawawi xwiýfá Kiraisoyá wáf wurimeianírai nání xñnáipawíníñí nimónírai wíiarígwíiwawiríní. Yawawi áamá Piripai ñweagfá Goríxoyá imóníro Kiraisí Jisaso tñní ikáriníro egfáyíne nñyínéní nání —segí seaipeñweagfáwa tñní seáyí seaiiarígfáwa tñní aí nñyínéní nání payí rína nearí mónaparinñwií.

² “Negí ápo Goríxo tñní Áminá Jisasí Kiraiso tñní wá seawianíri seýné nñwayíróníro ñweapíri nání seaiiri éfisixíní.” nimónaríní.

“Seýné nání Goríxomí yayí wíarinjární.” uríñí nániríní.

³ Íníná seýné nání dññí nináná Goríxomí yayí wíarinjární.

⁴⁻⁵ Nioní sfá seýné Goríxomí dññí wíkwírogfáyimí dání agwí ríná nání xwiýfá Jisaso nání wáf wurimeianí nání nawíní ikárinñwayíne enagi nání omí gíní gíná ríxññí nñseauríyiríná dññí nífání ninaríñagi urarinjární.

⁶ Nioní dññí re yaiwíarinjární, “Goríxo —O seýné xfomí dññí wíkwíróáná iwamfó píraníñí seaimíñjoríní. O sfá Jisaso weapínfáyí nání seýné yóf ámí bñ tñní bñ tñní mimóga upírfá nání píraníñí nñseaimíxa unfáriní.” Dññí e nñyiwirí nání dññí sfáyá nñseaeáníri omí yayí e wíarinjární.

⁷ Ayí rípi nání seýné nání yayí nñninírfná “Ayí xñxení ayo ninaríñíriní.” nimónaríní. Nioní xwiýfá Jisaso yayí neainaríñpí nání gwí anj tñño nñwíearínáraní, xwiýfá nñmeararígfápí orakínmíníri nñrírínáraní, apí sopíñí oomíníri nñrírínáraní, seýné Goríxo wá nñnñwianíri e éwíníñíníri nñrípeañoní tñní nawíní ikáriníñagfá nání nioní dññí síxfí seayíní.

⁸ Kiraisí Jisaso seayarinjápá nioní ení dññí síxfí nñseayirí nání síñwí oseanímíníri íkññíñí sípí niaríní. “Poro nepa nene síñwí neanímíníri nání íkññíñí sípí rfa wíariní?” nñseaimónírfná Goríxo nioní e yarinjagi síñwí naníñí enagi nání raríní.

⁹ Seýné nání Goríxomí ríxññí nñseauríyiríná rípi urarinjární, “Wígfí wíniýfí nání dññí sípí nñwirowí arírá inarígfápí sayá nímíxa úfírxíní. Úrapí néra mú aga xñxení níjfa nimóníro ‘Goríxo áamá e éfírxíníri wimónaríñpí, ayí apírfaní?’ yaiwíro dññí nñyaikíro ‘Sípí imóníñpí, ayí apírfaní? Nanj imóníñpí, ayí apírfaní?’ yaiwíro neróná dññí sípí nñwirowí arírá inarígfápí sayá nímíxa úfírxíní.” Goríxomí seýné nání ríxññí nñseauríyiríná apíní urarinjární.

¹⁰ Ayí rípi nání apí seauríyarinjární. Seýné agwí ríná dání sfá Kiraiso weapínfáyí nání mimóní yarinjáfayí yapí mimónípa ero xwiýfá seaxekwíropaxí mimónípa ero epírfá nání dññí nñyaikíro “Síwí wé róníñí imóníñpí, ayí apírfaní?” oyaiwípoyníri ríxññí seauríyarinjární.

¹¹ Apí seýné nerfná Jisasí Kiraiso seaimíxarinjápímí dání íkíá sogwí nanj nñwerfná yarinjápá seýné síwí wé róníñí imóníñpí ayá wí éfírxíníri ríxññí e seauríyarinjární. Áamá wí seýné e yarinjagfá síñwí nñseaniróná “Wé róníñí ayí yarinjáfapí mfkí ikíño, ayí Goríxorfní?” nñyaiwíro omí yayí umero seáyí e umíeyoaro epírfá nání ríxññí e seauríyarinjární.

“Nioní gwí ñweañagi nání xwiýfá Jisaso nánípi yanfí níwéa waríní.” uríñí nániríní.

¹² Gfí nñríxímeáyíne, seýné rípi nání “Níjfa oimónípoyní.” nimónaríní. Amípi sípí nioní níméafí rípi xwiýfá yayí neainaríñpímí pírfí rakínípaxí mimóní nioní níméafípímí dání ámí bñ tñní yanfí níwéa uní.

¹³ Ayí rípi seararíñíní, “Míxí ináyoyá símíñí wínarígfá anj ríwámí awí rogíáfayí tñní wí re ñweagfá nñní ení ‘Poro Kiraisomí xfdaríñagi nání gwí rfa ñweaní?’ nñríro níjfa e imóníñoi.” seararíñíní.

¹⁴ Ayí rípi ení seararíñíní, “Negí nñríxímeá anj rípímí ñweagfáyí nápi nioní gwí ñweañáná Goríxo arírá niaríñagi síñwí nñnaníro nání omí ámí bñ tñní dññí nñwíkwírorowí wáyí mñwíní enj síxfí nñríro Goríxoyá xwiýfá nání ananí wáf raríñoi.” seararíñíní.

¹⁵ Ayí neparĩnĩ. Wĩnĩyĩ Poronĩ sipĩ dĩnĩ nĩaiwĩro xwĩyĩ rĩrowĩágĩ ero yarĩgĩáyĩ enagĩ nĩnĩ Kiraiso nĩnĩ wáf rarĩngagĩ aĩwĩ wĩnĩyĩ nepa nĩonĩ nĩnĩ dĩnĩ nanĩ nĩnĩaiwĩro wáf rarĩnoĩ.

¹⁶ Dínf nanf e nñiawiwo yariǵáyf, ayf nionf nánf dínf sixf nññyiwo nánf re yaiwariǵárínf, “Xwíyá yaf neainarínǵp xǵdarínǵgwi nánf xwíyá neameáraníro yariǵápf pǵf urakiwinǵnínf Gorixo rǵeanǵ, ayf Pororǵanf?” E nñyawiwo wáf urariǵárínf.

¹⁷ E nerinŋ aiwi sipi dinŋ naiawiariŋgáŋy, ayf nepa “Wé róninŋ oyaneyi.” niyaiwiro mé niont gwé ɲweanáná xwíyá ánt bɛ́ tɛ́nt umeáraneyinɛ́rɛ́ yariŋɔ́. “Poromɛ́ nɛ́múrorane seáyí e owimónaneyi.” niyaiwirinŋpimi dánt wáf urariŋgárinɛ́.

¹⁸ Apiaú xixegáti e yarigápi nán pió rimáti? Winiy nepa mimónipa nemána marjápáti wá urariŋagá nŋwínrínáran, winiy nepa nimónimána wá urariŋagá nŋwínrínáran, nŋpiaúni Kiraiso nán nŋriro wá rariŋagá nán nioni yayí yaríŋti.

“Niont siní mipe nñwearná Kiraisomí seáyí e umepfrá imóniñp éimigini.” urñf nánirini.

Oyí, nepa yayí emííni. Ayí rípi nániríni.

19 Nioní re nírítí ipímóníní, "Ríxíní seyiné nioní nání Goríxomí nuríyíro kwíyí Jísasí Kiraiso neawérénápyíní arírá nírí yarínípmí dání gwí nioní njewanáná rípí ríxa níníwárpífáriní." nírítí ipímóníní.

²⁰ Nioní dínj níkwínmorí “Nepa e éimígini.” yaiwiarínjápí nání áamá wí aí ayá nimopíríá meníní. Áamá sijnwí nínaníróná “Kiraiso níxídírí nání seáyí e imónínj apí ríá yaríní?” nínaiwiro omí yáyí umepíríá nání nioní wá nírímeríná ífíná ayá ígígí mé enj sáxí neámíxíní yarinjápá agwí ení síní axpí e éimígini. “Xe sínj ounírí níníwáírónáraní, nínpíkírónáraní, Kiraisomí yáyí umepaxí imónínjópíní éimígini.” nimóraníní.

²¹ Niont'ya dñf ayf r'ipirini. Sin' xw'á t'yo niñwear'ná Kiraisom' yayf umepaxf imónit'p' emfáriní. E nerí aí r'ixa n'per'íná xw'á t'yo niñwear'íná nímeáf'pim' seáyf e imónit'p' nímeanfáriní.

²² Niont̃ siñt̃ mipé̃ ññwearnáỹt̃ xw̃t̃ỹá̃ yaỹt̃ neainariñt̃p̃t̃ wá̃t̃ nur̃imer̃ñá̃ ik̃á̃ sogw̃t̃ wear̃iñt̃ỹt̃ yap̃t̃ wepax̃t̃ aiw̃t̃ g̃m̃iñt̃ g̃ip̃t̃ é̃m̃iñg̃iñt̃ imóñt̃m̃ár̃fani? Siñt̃ ñjweá̃m̃iñg̃iñt̃ imóñt̃m̃ár̃fani? R̃ix̃ã pé̃m̃iñg̃iñt̃ imóñt̃m̃ár̃fani? Niont̃ maj̃ár̃t̃iñt̃.

²³ Npípaúntí anantí imónímgíníntí nání ríxa ayagwí imíxáráríntíntí. Niontí nípémáná nuri Kíraíso téní ntíwéaríná díní nioniyá “Ayí awíaxríntí.” ntíyáiwirí aiwí “Niontí e nerínáwí, síní seyfíné arírí seáipaxímaní.” yáiwíaríntíntí.

²⁴ Ayínáni nioni seiyéne arirá seaimfa nání mipe xwíá tíyo ɲweámfa nání “Ayí anipaxfrini.” nimónarini.

²⁵ Niont api nán "Neparint." niyaiwiri niniptomoniri nánt seyíne Gorixomt diñj niwikwíroríná none searéwapiyinwápi xáiwí íá nixira uro diñj nífá seainiri enfa nánt re niyaiwiri nífá imóninini, "Niont agwí ríná mipe sint niñweari seyíne arirá seaimi nánt emáriní." niyaiwiri nífá imóninini.

²⁶ Nioní ámi seýíné t̃ámíní bím̃ápímí dánt seýíné Kiraisí Jisaso t̃fín ikáríññjag̃fá nání yayí seáyími dánt ep̃fíra nání "Nioní síní m̃ipé ñjwearíná ámi bí arírá seaim̃fá nání imóññt̃ñ." nimónaríní.

“Axíyíniní nimóniro xwiyápi xaiwí íá xiríirixini.” uriní nánirini.

²⁷ Pí pí n̄nimónrínááy, úrapí mé áamá xwíyá Kiraiso nán̄ yayí neainarin̄jpi d̄nj̄ wíkwíroarigááy epax̄p̄ni x̄d̄f̄r̄ix̄ni. Nion̄ ámi n̄b̄r̄i s̄ijw̄ n̄isean̄rín̄áran̄, ámi m̄b̄b̄ seȳn̄e yarigááy n̄n̄i sa ar̄án̄i n̄wir̄n̄áran̄, re rar̄injaḡa ar̄á wim̄a n̄n̄i, “Áx̄f̄ȳn̄j̄pi nimón̄ro xwíyá yayí neainarin̄jpi xaiw̄ íá x̄rar̄inj̄,” rar̄injaḡa ar̄á wir̄i “Ám̄a ap̄i p̄ir̄ip̄r̄i yan̄ro yarigáayo wákwian̄ro n̄n̄i p̄ir̄án̄j̄pi níkwum̄x̄n̄iro d̄nj̄ ná b̄ni íá n̄ix̄r̄ro yar̄ino,” rar̄injaḡa ar̄á wir̄i em̄a n̄n̄i “P̄ir̄án̄j̄pi d̄nj̄ wíkwíroarigááy epax̄p̄ni x̄d̄f̄r̄ix̄ni,” sear̄anj̄n̄i.

²⁸ “Ámá pírí urakianírí yarígráyo Píripai rweáyí wáyí míwí yaríñojí.” raríñagá aríá wíimígríní. Ayí seyíné wáyí míyaríñagá sñwí níséanírónáyí, “Nene aníñaníwá nání imóníñwaéne enagí nání ríá neaíwápíyaríñojí?” yaiwíníprí nání seyíné swáníñí wínaríñojí. E neróná sewaníníyíné ení “Goríxo yeáyí neayimíxemeaníápmí dání ayo múroaníwáñíantí?” yaiwíníprí nání swáníñí inaríñojí.

²⁹ Gorixō Kiraisomī diñj owikwōrópoyinīri siñw seaniñmanī. Omī nuxđdiríná rínñj bī enī wimeáwiniginīri siñw seaniñ enagi nánt áamá wī pírř searakianīro yaríná xwiyá yayř neanarinñpř xáiwř řá xirřřřixinī.

³⁰ Enjá ná nioni seyíné tñjímíni wáf emearíná áamá wí nípikwíni mīnikáripa yaríná sñjwáf nanígápi tñni agwí ríná eni “Poromí ámi sipí wikárarĩjo.” rarĩjagá seyíné aráf e wiarígápi tñni axípi seyíné eni seaimaarijagí nánĩ seararĩjini.

2

“Dĩjĩ axípiini fá nixĩrĩrĩ éfrĩxĩni.” urĩjĩ nánĩrĩni.

¹ Kiraiso seaiĩjĩpimi dání dĩjĩ wáf bi mīseaiĩpaxĩrĩni? O wá seawianĩjĩpimi dání mĩjĩ iktĩjwáf mīseamĩrĩpaxĩrĩni? Seyíné kwĩyáf Gorĩxoyápi tñni mĩkumĩxĩnĩpa renĩjo? Segí imónĩgáyĩ tñni dĩjĩ sipí inĩro wá wianenĩro minĩpaxĩrĩni?

² Api nĩpĩni nepa imónĩjagí nánĩ “Poró dĩjĩ nĩfá onĩmiápi mĩwinĩ ayá wí owinĩni.” nīseaimónĩrĩnā rĩpi éfrĩxĩni. Dĩjĩ ná bĩni axípiini fá nixĩrĩrĩ éfrĩxĩni. Dĩjĩ sipí inarígá axípiini fá nixĩra úfrĩxĩni. Axíyĩnĩjĩ imónĩfrĩxĩni. Api oyaneyĩnĩrónā dĩjĩ ná bĩni tñnĩni nĩmoro rĩnĩfrĩxĩni.

³ Seyíné sipíni nimónĩmānā mēpa ero wárixayíné nĩmónĩmānā mēpa ero éfrĩxĩni. Woxĩni woxĩni re yaiwinĩfrĩxĩni, “Nioni siyikwĩpĩnĩjĩ imónĩjānā gí wí seáyĩ e rĩnimónĩjo?” yaiwinĩfrĩxĩni.

⁴ Seyíné re mĩyaiwí, “Nioni gí dĩjĩ e nĩmónarĩjĩpĩni nixĩdĩranēnā ayáf apānĩrĩni.” mĩyaiwí áamá wí wimónarĩjĩpĩ eni “Ananĩ oyaneyĩ.” yaiwĩfrĩxĩni.

“Kiraiso siyikwĩpĩnĩjĩ nimónĩrĩjĩpimi dání Gorĩxomĩ seáyĩ e umēyoyarĩrĩni.” urĩjĩ nánĩrĩni.

⁵ Seyíné Kiraisĩ Jisaso yapĩ pákĩnĩ nimónĩro o xwáf tĩyo nánĩ nĩbĩrĩnā dĩjĩ monĩpa seyíné eni axípi mōfrĩxĩni.

⁶ O Gorĩxo imónĩjĩpa aga nepa nimónĩrĩ aiwí wí re mĩyaiwinĩnigĩni, “Gorĩxo tñni xĩxenĩ imónĩjāpi wí mĩwāramopaxĩ imónĩjĩni.” mĩyaiwí nerĩ

⁷ e imónĩjĩpĩ pĩnĩ nĩwĩrĩmĩ aga áamá wónĩjĩ nimónĩrĩnā omĩnĩjĩ wiĩnfā nánĩ Gorĩxoyā xĩnāĩ wĩnĩjĩ imónĩjĩnigĩni.

⁸ Áamá imónĩjĩpa nimónĩmānā xewanĩjo siyikwĩpĩnĩjĩ nimónĩrĩ Gorĩxo urĩfĩpĩ aráf nĩwĩrĩ xĩxenĩ xĩdĩjĩnigĩni. Ayáf nĩpenfā nānĩnĩ marfāĩ, yoxáfpāmi yekwĩrōarānā penfā nānĩ aĩ Gorĩxo urĩfĩpĩ aráf nĩwĩrĩ xĩxenĩ xĩdĩjĩnigĩni.

⁹ Jisaso e éf enagĩ nánĩ Gorĩxo seáyĩ e numēyoyarĩ yof wĩyo nĩyonĩ seáyĩ e mūrónĩjĩpĩ wĩrĩnĩnigĩni.

¹⁰ Ayáf rĩpi nánĩ e enĩnigĩni. Anĩnamĩ ŋweáyĩrānĩ, xwáfāyo ŋweáyĩrānĩ, xwáfārimĩ inĩmĩ ŋweáyĩrānĩ, nĩnĩ yof Jisasoyā aráf nĩwirónā xómĩnĩ nĩyikwĩro yayĩ umero

¹¹ woáfkĩ nĩwirónā “Nĩyonĩ nánĩ Ámĩnāo, ayáf Jisaso Kiraisorĩni.” rĩro epĩrfā nánĩ Gorĩxo omĩ numēyoyarĩ yof seáyĩ e imónĩjĩpĩ wĩrĩnĩnigĩni. Kiraisomĩ áamá seáyĩ e umēfāpimi dání āpo Gorĩxomĩ eni seáyĩ e umepĩrfānĩ.

“E éfrĩxĩnĩrĩ yeáyĩ seayimĩxemeañĩyíné xĩxenĩ apĩ éfrĩxĩni.” urĩjĩ nánĩrĩni.

¹² Gí dĩjĩ sĩxĩ seayĩnāyíné, Jisaso “Gí dĩjĩ tñni bi oemĩni.” mĩyaiwí Gorĩxo urĩfĩpĩ aráf nĩwĩrĩ xĩxenĩ nixĩdĩrĩnā sñjwepĩgĩ neaiĩjĩ enagĩ nánĩ seyíné xāmĩ Gorĩxo rĩjĩpĩ aráf yĩmĩgĩ nĩwĩro xĩxenĩ yagĩfāpa nioni seyíné tñni ŋweañānānĩ marfāĩ, agwí rínā nioni tñni mĩjwēa segĩpĩ nĩjwēarĩnā aĩ axípi e aráf yĩmĩgĩ nĩwĩro pĩrānĩjĩ xĩdĩfrĩxĩni. Xĩxenĩ pĩrānĩjĩ nixĩdĩrĩnā omĩ wáyĩ wĩro óf wĩro nero nanĩ e éfrĩxĩnĩrĩ yeáyĩ seayimĩxemeañĩyíné xĩxenĩ axípi éfrĩxĩni.

¹³ Xfó wimónarĩjĩpĩ “E oyaneyĩ.” seaimónĩro xĩxenĩ e ero epĩrĩ nánĩ sĩkĩkĩ seaimĩxarĩjo, ayáf xfó enagĩ nánĩ rarĩjĩni.

“Seaimēápi nānĩ anĩjũmĩ ikaxĩ mĩrĩyayĩnĩ éfrĩxĩni.” urĩjĩ nánĩrĩni.

¹⁴ Pí pí seyíné yarĩgĩfāpi nerĩnā anĩjũmĩ ikaxĩ mĩrĩpa ero xwĩyáf xĩmĩxĩmĩ nĩnĩrĩ mĩrĩpa ero éfrĩxĩni.

¹⁵⁻¹⁶ Segí yarĩgĩfāpimi dání áamá wí xwĩyáf seaxekwĩmopaxĩ mĩmónĩpa ero siyikwĩ mĩnĩgĩyíné imónĩro oēpoyĩnĩrĩ “Anĩjũmĩ ikaxĩ mĩrĩpa ero xwĩyáf xĩmĩxĩmĩ nĩnĩrĩ mĩrĩpa ero éfrĩxĩni.” seararĩjĩni. Nĩaiwí Gorĩxoyānĩjĩ imónĩgĩyíné sĩnĩ xwáf tĩyo nĩjwēarónā áamá xarĩxarĩ ero uyĩnĩ ero yarĩgĩfāf tñni nĩjwēaro aĩ xwĩyáf mĩseaxekwĩmopaxĩyíné oimónĩpoyĩnĩrĩ e seararĩjĩni. Seyíné áamá sipí ayáf tñni nĩjwēaro xwĩyáf dĩjĩ nĩyĩmĩnĩjĩ imónĩjĩpĩ meapĩrfā nānĩ rĩnĩjĩpĩ nurĩrónā wĩānĩjĩ wómĩxarĩjo. Seyíné anĩjĩ e nēra nurónāyĩ, sfā Kiraiso weapĩnĩyĩmĩ nioni dĩjĩ re seaiawĩmĩfānĩ, “Nioni nĩyunĩmānā anĩjĩ minĩ wĩwāpĩyĩnāpĩ surĩmā mĩmónĩ rĩxa xĩxenĩ rĩ rĩpĩmónĩgo?” nīseaiawĩrĩ mĩxĩ seameakĩnĩmĩfānĩ.

¹⁷ Seyíné Gorĩxomĩ dĩjĩ nĩwĩkwĩrōro xĩdarĩgĩfāpi, ayáf nanĩwí o nānĩ rĩdĩyowā yarĩgĩfāpĩnĩjĩ imónĩni. Nioni seyíné omĩ pĩrānĩjĩ oxĩdĩpoyĩnĩrĩ nĩyunĩmānā seaiwāpĩyarĩnā áamá wí nĩpĩkiānā ragĩ nioniyā pũpĩ, ayáf inĩgĩ wainĩ rĩdĩyowā

seyíné yariǵápi ríá ápiáwí xwé oweniri seáyí e iwayimóǵápiníñí imóninǵáriní. Nioní nínipikíáná aí seyíné Gorixomí pírániñí oxǵǵipoyiniri ríxa seaíwapiyinámi nípikíá enagí náni ananí nioní nígí nímeápi náni yayí eri seyíné náni yayí eri emǵáriní.

¹⁸ Seyíné ení axǵípi nioní yayí yariñápa segí seaímeápi náni yayí ero nioní nímeápi náni yayí ero éfrixini.

Timotio náni uríñí nánirini.

¹⁹ “Áminá Jisaso ‘Ananirini.’ níwimónirínáyí, nioní sǵá áríní wí nípwémáná enáná Timotio seyíné tíñí e yaxwí nénapiiri seyíné imónigǵápi náni áwanǵí níráná dñǵí wǵá nóninǵá náni uowárfimigini.” nimónariní.

²⁰ Ámá nioní tǵni re ñweagǵáyí wo seyíné náni dñǵí nímorǵná Timotio moaríñǵápa mǵmoaríñǵí enagí náni “Omí uowárfimigini.” seararíñini. O nepa seyíné náni “Aríge ríá imóniño?” níyaiwiri mimáyo tǵniñorini. Ámá re ñweagǵáyí wí axǵípi mimóniño.

²¹ Ayí Kiraisi Jisaso api náni dñǵí omópoyiniri wimónaríñǵápi náni dñǵí mamó wigí wimónaríñǵápi náni moarigǵá enagí náni omí seyíné tíñí e náni uowárfimigini.

²² O mǵmǵwiáro Kiraisomí pírániñí xǵdaríño enagí náni seyíné níǵáriní. Xámí nioní xwiǵápi wǵá urímearǵná niaíwí xanomí sanǵí uráparíñǵápa nerí sanǵí nírápiñorini.

²³ Ayínáni “Amípi nioní nípǵápi náni ríxa aníñǵni níǵá nimónarímáná uowárfimigini.” nimónariní.

²⁴ E nerí aí nioní dñǵí re níyaiwiri ipímóniñini, “Timotioní marǵáí, níwaníñoni ení Ámináoǵá dñǵíyo dání sǵni mé seyíné tǵámini bǵmǵáriní.” níyaiwiri ipímóniñini.

Epapírodaitaso náni uríñí nánirini.

²⁵ E nerí aí nioní dñǵí re yaiwiárfini, “Epapírodaitaso —O gǵí nírixímeáóníñí imóniñí worini. Jisaso náni wǵá uraríñwápi náni gwí móníñwáyí worini. Xwirixí nímearigǵá rǵpi náni ení gwí nímóniñíyí worini. Seyíné nioní tíñí e náni uowárenapáná sanǵí nírónaróníyí worini. ‘O nioní tǵni re sǵni ámi bǵ tǵni onweani.’ níyaiwiríná nanǵmani. Ámi seyíné tíñí e náni ouowárenapimini.” yaiwiárfini.

²⁶ O seyíné náni íkíniñí sípi wiri seyíné xwiǵá “O Romíyo níremómáná símíxǵ weni.” rínarigǵápi arǵá wǵá enagí náni dñǵí ríá uxerí yariñagí náni seyíné tíñímini ouowárenapimini.

²⁷ Xámí o nepa símíxǵ xwé nerí ríxa nípémíniñí éf aíwí Goríxo wǵá wianǵpimi dání ámi nanǵ eníñigini. Omíni wǵá níwianí nioní ení wǵá níwianíñigini. Ayí rǵpi náni seararíñini. Epapírodaitaso nípérínáyí, Poro dñǵí sípi ayá wí winíñiri wǵá níwianí nanǵ imíxíñí enagí náni “Nioní ení wǵá níwianíñigini.” seararíñini.

²⁸ Ayínáni seyíné omí síñwí níwíniróná dñǵí níǵá seainí nioní “Piripai ñweáyí sǵni Epapírodaitaso náni ‘Símiǵ xwé yarini.’ ríá yaiwiaríño?” níyaiwiri ududí ninaríñǵápi ení pǵni wiárfiri oniniri aga ayá wí “Seyíné tǵámini ouowárfimini.” nimónariní.

²⁹ Ayínáni o ámi seaímeááná “Negí Ámináo tǵni ikáriníñwáyí worfani?” níyaiwiro yayí tǵni numímíñro yayí umero ámá óniñí imónigǵáyí náni “Seáyí e imónigǵáyírfani?” yaiwiro éfrixini.

³⁰ O “Kíraiso wimónaríñǵápi owiimini.” níyaiwiri nerǵná ríxa nípémíniñí ení enagí náni seararíñini. O seyíné añwí e menagí náni arǵá mǵnipaxǵ imóniñǵápi xewaníño Poromí owimíniñí níniǵná yóǵ mayí nimóniri ríxa nípémíniñí ení enagí náni seararíñini.

3

Iyí sǵmǵ sǵó wǵkwínarigǵápmi dñǵí wǵkwíroarigǵáyí náni uríñí nánirini.

¹ Gǵí nírixímeáyíné, xwiǵá yoparí bǵ rǵpi osearímíni. “Ámináo tǵni íkáriníñwáenerfani?” níyaiwiníro dñǵí níǵá seainíwiníñini.

Xámí ríwamíñí nearí seaíapowárienapíñápi ámi axǵípi nearǵná animímǵ mǵniaríñagí eaaríñini. Nioní e nerǵná ámá wí yapǵ seaíwapiyipǵrixiniri síñwí rírimíxǵ seaimí enagí náni rariñini.

² Ámá sǵwí uyíni yariñíyí yapí imónigǵáyí —Ayí sípi imóniñǵápi yariǵáyrini. Dñǵí xenǵwí re moarigǵáyírfini, “Iyí sǵmǵ sǵó wǵkwínarigǵápmi dání Goríxoyá síñwíyo dání ámá wé róníñí imónarigǵáriní.” Xenǵwí e níyaiwiro sǵó rónigǵáyírfini. Ámá ayí seyíné yapǵ seaíwapiyipǵrixiniri síñwí tǵni éfrixini.

³ Ayí rǵpi náni seararíñini. Nene Goríxo kwíyí neaiapíñǵápmi dání omí yayí umerane Kiraisi Jisaso neaiiñǵápi náni seáyí e umerane yariñwáenerini. Negí imóniñwápmírani, newaníñene yariñwápmírani, dñǵí níwíkwírorane dñǵí re mǵyaiwiaríñwáenerini, “Apiaúmí dání ananí Goríxoyá síñwíyo dání wé rónipaxǵ imóniñwíni.” níyaiwirane dñǵí sǵná neaeánaríñmani. Sǵó wǵkwíniñwáenerani, mǵwǵkwíniñwáenerani, Goríxoyá

¹⁹ Ayí rípi nánirini. Ámá ayo Gorixo anínmixinfáriní. Wigí agwí wiarínipi nánini mĩnĩ inarigfápi, ayí ɲwáńĩnĩ xĩrarigfáyĩriní. Wigí yarigfápi ayá wimopaxí imónĩnagĩ aĩwĩ weyĩ menarigfáriní. Amípĩ xwá tɲo weńĩpi nánini sĩmĩ sĩmĩ e nĩtĩnĩro yarigfáriní.

²⁰ Ámá ayí e yarĩnagá aĩ ayí rípi nánĩ “Sĩɲwepigĩ nionĩ enápiĩmĩ ikanĩnĩ nĩaxĩdĩpoyĩ.” seararĩnĩ. Nene anĩnamĩ ɲweanĩwaénerini. Ámĩná Jisasĩ Kiraiso e dání nĩweapĩrĩ yeáyĩ neayimĩxemeáwĩnĩginĩrĩ wenĩnĩ neri ɲweanĩwaénerini.

²¹ O nĩweapĩrĩ negĩ wará urĩ epaxĩ imónĩnĩ tĩyĩ xĩfoyáńĩnĩ oimónĩpoyĩnĩrĩ neaimĩxáná awiaxĩ oyá imónĩnĩpĩ axĩpi e imónanĩwárinĩ. Ayí xegĩ enĩ eánĩnĩ amípĩ nĩnĩ inĩmĩ onurĩnĩfoyĩnĩrĩ wimĩxĩpaxĩ imónĩnĩpĩ tĩnĩ negĩ warápi oyáńĩnĩ neaimĩxĩyĩnĩfá enagĩ nánĩ seararĩnĩ.

4

¹ Ayĩnání dĩnĩ sixĩ seayĩnĩyĩné, sɲwĩ seanĩmĩnĩrĩ nánĩ ikĩnĩnĩ sipĩ niarĩnĩyĩné, Jisasomĩ píranĩnĩ nĩxĩdĩrĩnĩpĩmĩ dání dĩnĩ nĩfá nĩmĩxĩro Gorixo e éwĩnĩginĩrĩ nĩrĩpeááná mĩmĩwĩáro enápi nánĩ siwáńĩnĩ nĩnĩro yarigfáyĩnĩrĩnĩ. Seyĩné irĩwá mé “Ámĩnáo tĩnĩ ikárinĩɲwaénerfani?” nĩyaiwĩnĩro xaiwĩ dĩnĩ sixĩ nĩnĩro ɲweáfrĩxĩnĩ.

Apĩxĩ wĩpaũmĩ urĩnĩ nánĩrini.

² Yuodiaĩxĩ tĩnĩ Sidikĩxĩ tĩnĩ enĩ rĩrĩmĩxĩ bĩ oeaimĩnĩ. Aĩpagwĩ Ámĩnáo tĩnĩ ikárinĩgĩpagwĩ enagĩ nánĩ nawĩnĩ nĩmónĩrĩ ɲweápiyĩ.

³ Aĩ, xwĩyĩfápi wáĩ uranĩwĩ nánĩ rĩkwĩnĩnĩ nĩmónĩrĩ gwĩ nawĩnĩ mónĩgwĩfioxĩnĩ, joxĩ apĩxĩ ipaũ dĩnĩ ná bĩnĩ xĩrĩpĩsĩ nánĩ wimĩxĩmĩnĩrĩ éfrĩxĩnĩ. Nionĩ tĩnĩ xwĩyĩfá yayĩ neainarĩnĩ imónĩnĩpĩ wáĩ urĩmeanĩ nánĩ gwĩ nĩmónĩnĩgĩpaũ enagĩ nánĩ rarĩnĩnĩ. Ipaũ Kĩremedo tĩnĩ wá nionĩ tĩnĩ wáĩ urarĩnĩwáowa tĩnĩ enĩ gwĩ nĩmónĩrĩ nawĩnĩ egĩfĩpaũ enagĩ nánĩ rarĩnĩnĩ. Ayĩyá yofĩ ikwĩ dĩnĩ nĩyĩmĩnĩ imónĩnĩpĩ meapĩrĩfánamĩ ɲwĩrĩrĩnĩnĩ.

“Awayĩnĩ éfrĩxĩnĩ.” urĩnĩ nánĩrini.

⁴ Seyĩné inĩná “Ámĩnáo tĩnĩ ikárinĩɲwaénerfani?” nĩyaiwĩnĩro yayĩ éfrĩxĩnĩ. Ámĩ axĩpi dirĩfĩ bĩ oseaimĩnĩ. E nĩyaiwĩnĩro yayĩ éfrĩxĩnĩ.

⁵ Ámá nĩnĩ “Ayĩ sanĩgĩfáyĩrĩfani?” seaiawĩpĩrĩ nánĩ awayĩnĩ nĩpenĩfĩ nĩmónĩro éfrĩxĩnĩ. Ámĩnáo weapĩnĩfá nánĩ rĩxa aɲwĩ e enagĩ nánĩ seararĩnĩnĩ.

⁶ Wĩ ududĩ mĩseainĩpanĩ. Pĩ pĩ seaimĩéááná Gorixomĩ urĩrĩfĩxĩnĩ. Omĩ nurĩrĩfá rĩxĩnĩfĩ “Ananĩ e neaiĩ.” urĩro yayĩ wĩro éfrĩxĩnĩ.

⁷ E nerónáyĩ, seyĩné Kiraisĩ nawĩnĩ ikárinĩgĩfá enagĩ nánĩ nĩwayĩrónĩro kikiáfá ɲweapĩrĩ nánĩ Gorixo ananĩ e seaimĩxĩnĩfárinĩ. Nĩwayĩrónĩro kikiáfá ɲweapĩrĩ nánĩ Gorixo seaimĩxĩnĩfápi, apĩ nánĩ ámá xĩxenĩ nĩfá oimónaneyĩnĩro aĩwĩ wĩ “Ayĩ apĩrĩfani?” yaiwĩpaxĩ mĩmónĩnĩpĩrĩnĩ. Gorixo apĩ tĩnĩ seaimĩxánáyĩ, wĩ dĩnĩ sipĩ seaimĩxĩrĩ ududĩ seainĩrĩ epaxĩfani.

“Nanĩ imónĩnĩpĩ nánĩnĩ dĩnĩ nĩmoro éfrĩxĩnĩ.” urĩnĩ nánĩrini.

⁸ Nĩrĩxĩmeáyĩné, yoparĩ bĩ rĩpi osearĩmĩnĩ. Pĩ pĩ nepa imónĩnĩpĩ tĩnĩ pĩ pĩ seáyĩ e umepaxĩ imónĩnĩpĩ tĩnĩ pĩ pĩ wé rónĩnĩ imónĩnĩpĩ tĩnĩ pĩ pĩ sĩyikwĩ mĩnĩnĩ imónĩnĩpĩ tĩnĩ pĩ pĩ awiaxĩ imónĩnĩpĩ tĩnĩ pĩ pĩ weyĩ umearĩgĩfá imónĩnĩpĩ tĩnĩ —pĩ pĩ siwĩ yadĩmĩnĩ imónĩnĩpĩrĩnĩ, pĩ pĩ siwĩ yayĩ umepaxĩ imónĩnĩpĩrĩnĩ, apĩ nĩpĩnĩ nánĩ dĩnĩ pĩkĩnĩfĩrĩxĩnĩ.

⁹ Amípĩ nionĩ seaiwĩpĩyĩfá seyĩné “Neparĩnĩ.” nĩyaiwĩro umĩmĩnĩgĩfápi —Apĩ arfá nĩro sɲwĩ nanaxĩdĩro egĩfápiĩnĩ. Apĩ nĩra urĩfĩxĩnĩ. E nĩra nurónáyĩ, Gorixo —O xĩfayĩ dĩnĩ tĩnĩ ámá nĩwayĩrónĩro kikiáfá ɲweapĩrĩ nánĩ wimĩxarĩnĩrĩnĩ. O xegĩ dĩnĩ tĩnĩ seakĩkayonĩfárinĩ.

“Seyĩné nionĩ nánĩ dĩnĩ nĩmoarĩgĩfápi nánĩ yayĩ nĩnarĩnĩ.” urĩnĩ nánĩrini.

¹⁰ Emá ayá wĩ rĩxa nĩpĩwĩmáńá enáńá seyĩné ámĩ nionĩ nánĩ dĩnĩ nĩmoro amípĩ wĩ wiowárenapĩfagĩ nánĩ “Ámĩnáo tĩnĩ nawĩnĩ ikárinĩnĩáonĩrĩfani?” nĩyaiwĩrĩ yayĩ ayá wĩ yarĩnĩnĩ. Xámĩ iná nionĩ nánĩ dĩnĩ nĩnĩmoro aĩwĩ nionĩ aɲwĩ e menagĩ nánĩ sanĩ nĩrĩpĩpaxĩ mĩmónĩnĩnagĩ nánĩ nionĩ nĩfárinĩ.

¹¹ Nionĩ amípĩ wĩ nánĩ dĩwĩ nĩkeamónĩrĩ nánĩ mĩseararĩnĩnĩ. Nionĩ rĩxa re nĩyaiwĩrĩ éwapĩnĩnĩfárinĩ, “Pĩ pĩ nĩmónĩrĩfáyĩ, ayĩ ananĩ xe oimónĩmĩnĩ.” nĩyaiwĩrĩ éwapĩnĩnĩfárinĩ.

¹² Nionĩ wĩrenĩ meánĩnĩáonĩ nĩmónĩrĩ nĩɲwearĩnáranĩ, sĩrĩ munĩ nĩmónĩrĩ nĩɲwearĩnáranĩ, “Ayĩ ananĩrĩnĩ.” nĩyaiwĩrĩ kikiáfá ɲweamĩfá nánĩ rĩxa nĩwapĩnĩrĩ nĩfá imónĩnĩnĩ. Pĩ pĩ wĩ nĩméáánáranĩ, agwĩ imĩ nĩnĩyĩrĩnáranĩ, agwĩ nĩnĩrĩnáranĩ, “Ayĩ ananĩrĩnĩ.” nĩyaiwĩrĩ kikiáfá emfá nánĩ inĩmĩ imónĩnĩpĩ nánĩ rĩxa nĩwapĩnĩrĩ nĩfá imónĩnĩnĩ.

¹³ Apĩ, ayĩ rĩpĩrĩnĩ. Kiraiso enĩ sixĩ neámĩxĩnĩpĩmĩ dání pĩ pĩ nĩméááná “Ananĩrĩnĩ.” nĩyaiwĩrĩ kikiáfá ɲweapaxĩrĩnĩ.

¹⁴ E ner-ɨŋɨ aɨwɨ xean-ɨŋɨ rɨpɨ nímeááná seyfné arirá owianeyɨnɨrɨ nigfápɨ weyf seamearɨpaxɨ nigfárɨnɨ.

¹⁵ Piripai ɨweáyfné, nionɨnɨ marfái, sewanɨŋɨyfné enɨ rɨpɨ nánɨ nɨjfarɨnɨ. Iwamó nionɨ xwɨyfa yayf neainarɨŋɨpɨ wáf nɨrɨrɨná Masedonia pɨropenɨsɨyo pɨnɨ nɨwiárɨmɨ uŋáiná Jisasoyá sɨyɨkɨ imónɨgfa aŋɨ bimɨ ɨweagfápɨ marfái, seyfnénɨ nionɨ sanf nɨrápanɨro nánɨ wiowárenapayigfawixɨnɨ.

¹⁶ Nionɨ pɨnɨ nɨseawiárɨmɨ nuri sɨnɨ ná jfamɨ mú aŋɨ Tesaronaikayo e ɨweanáná ná bɨnɨ mɨwiowárenapɨgɨawixɨnɨ. Biaú wiowárenapɨgɨárɨnɨ.

¹⁷ Ámɨ bɨ wiowárenapɨfɨrɨxɨnɨrɨ mɨseararɨŋɨnɨ. Seyfné nionɨ nánɨ wiowárenaparɨŋagfa enagɨ nánɨ Gorɨxo nanf seaiwɨnɨgɨnɨrɨ seararɨŋɨnɨ.

¹⁸ Amɨpɨ nfnɨ seyfné wiowárenapɨfpɨ nɨmearɨná xɨxenɨ nɨmearɨ aí ámɨ surfma wɨ epákwnowɨnɨgɨnɨ. Wiowárenapáná Epapɨrodaitaso nɨmeámɨ bɨfpɨ rɨxa meáa enagɨ nánɨ nionɨ rɨxa apánɨrɨnɨ. Seyfné sanf nɨrápanɨro wiowárenapɨfápɨ, ayɨ Gorɨxo nánɨ rɨdiyowá sinadɨŋɨ nanf eaarɨŋɨpɨnɨŋɨ imónɨnɨ. Apɨ sinadɨŋɨ weááná dɨŋɨ yayf winɨpaxɨnɨŋɨ imónɨŋɨpɨrɨnɨ.

¹⁹ ɨwfa nionɨ xɨdarɨŋáo, o seyfné Kiraisɨ Jisaso tɨnɨ nawɨnɨ ikárɨnɨgɨáyfné enagɨ nánɨ amɨpɨ seyfné dɨwɨ ikeamónɨgɨfápɨ nɨseaiapɨrɨná “Amɨpɨ nfnɨ nanfɨpɨ nánɨ mɨmúrónɨŋáonɨrɨfani?” nɨyaiwirɨ seáyɨ e imónɨŋɨpɨ seaiapɨnɨfárɨnɨ.

²⁰ Negɨ ápo Gorɨxomɨ áamá nfnɨ anɨŋɨ minɨ seáyɨ e umfeyoáwanɨgɨnɨ. “Apɨ e éwanɨgɨnɨ.” nimónarɨnɨ.

Yayf wiowárenapɨ nánɨrɨnɨ.

²¹ Nionɨ “Áamá Jisasi Kiraiso tɨnɨ ikárɨnɨgɨfá nɨyonɨ yayf nɨwiɨfɨrɨxɨnɨ.” nimónarɨnɨ. Nɨrɨxɨmeá nionɨ tɨnɨ re ɨweagfáyf enɨ yayf seaiwárarɨŋotɨ.

²² Áamá Gorɨxoyá re ɨweagfa nfnɨ yayf nɨseaiwáriro aí áamá Gorɨxoyá mɨxɨ ináyf Sisaoyá aŋɨyo omɨŋɨ wiarɨgɨáyf aŋɨpaxɨrɨnɨ.

²³ Ámɨná Jisasi Kiraiso wá nɨseawianɨrɨ dɨŋɨ seakɨkayówinɨgɨnɨ.

Payí Poro Korosi ɲweáyí nání eaɲɲaríní.

Payí rína Jisasoyá siyikí imónígá ɲɲí yó Korosi ɲweagíáyí nání Poro eaɲɲaríní. ɲɲí apí Esia píropenísíyo ikwíróńɲagí aiwí Poro xewaníɲo píropenísí ayo nemeríná ɲɲí apimí memé Epapíraso ɲɲí apimí xwíyá yayí neainaríní ɲɲí wá uríní urówaráná e ɲweáyí wí Jisasomí dɲí wíkwírogáwixíní. Xwiogwí waú woraní, waú waúrání, pweáná Poro Romíyo gwí ɲweaɲáná Epapíraso níwímeari áwaní réní uríní ɲɲí, “Mimóní uréwapíyarígá wí Korosi nání nuro Jisasoyá siyikí imónígáyo ikweakwímí imóníɲɲí nuréwapíyiro re uraríní, ‘Goríxoyá imónímáńí nísimóníríná Jisasomíní dɲí níwíkwíroríná apánímaní. Aiwá ɲwá ɲwíráríníro xwírí imóníro neríní ɲɲí dání imónipaxíríní.’ uríro ‘Goríxomí xómí ɲíyíkwírí seáyí e numero aiwí ɲɲí ɲɲí ɲɲí ení wí múropaxí mimóníní.’ uríro ‘Jísaso Goríxo tńí xíxení imóníɲomání.’ uríro nero sekaxí ámí bí tńí bí tńí seáyí e ikwíkwarímí wiaríní.” Áwaní e uríagí Poro Korosi ɲweáyí xenwí uréwapíyarígá ɲɲí ríwífmíní omamópoyíní payí rína nearí Tikikasomí wíowáríní ɲɲí.

1-2 Poroní —Nioní Goríxo nírfpeagí nání Jísasí Kiraisoyá wá wurímeiaríná woníní. Nioní tńí Timotio —O Kiraisomí xɲdarínagí nání negí nírxímeání imóní ɲɲí woríní. O tńí yawawí payí rína Korosi ɲweaagí Goríxoyá imóníro Kiraiso tńí nawíní ikáríníro egíáyí —Seyíné nírxímeá Kiraisomí píráńí xɲdarígáyíneríní. Seyíné nání yawawí payí rína nearí monapariɲwí. Yawawí “Negí ápo Goríxo wá seawianí oya dɲí tńí seyíné níwayíróńro ɲweapírí nání seaiirí éwínígíní.” yeaimónaríní.

“Segí naɲí yarígá ɲɲí Goríxomí yayí wiarígáwíríní.” uríní nání ríní.

3 Seyíné nání yawawí Goríxomí —O negí Ámíná Jísasí Kiraisomí xanoríní. Omí ríxíní níseauríyiríná íníná yayí wiarígáwíríní.

4 Xwíyá re ríníagí aríá níwirane nání, “Korosi ɲweáyí Kiraisí Jisasomí dɲí níwíkwíroo ámá Goríxoyá imónígá tńí nání dɲí sípí wiarígáwíríní.” Xwíyá e ríníagí aríá níwirane nání Goríxomí yayí wiarígáwíríní.

5 Seyíné “Áńńamí dání Goríxo yeáyí neayímíxemeání ríní.” níro dɲí ikwímogá ɲɲí nání nímore nání Jisasomí dɲí níwíkwíroo oya ámá nání dɲí sípí wiarígáwíríní. Xámí xwíyá nepaxíní imóníɲɲí —Apí yayí neainaríní imóníɲɲí ríní. Apí aríá níwiróná “Nepa Goríxo e neainí ríní.” níyáiwíro dɲí ikwímogá ɲɲí nání aríá wígáwíríní.

6 Xwíyá yayí neainaríní ɲɲí nání nání aríá wígápa seyíné ení aríá wígáwíríní. ɲɲí nímíní ámá xwíyá apí aríá níwíro nání síwí naɲí imóníɲɲí néra uro Jisasomí dɲí wíkwíroarígáyí sayá nímogá uro yarígápa seyíné íwamí aríá níwíro wá Goríxo níneawianí neainí ɲɲí nání xíxení níjá imónígé dání axí ɲɲí waríní.

7 Xwíyá yayí neainaríní nioní seararíní, ayí Epapíraso searéwapíyíní ríní. O negí dɲí síxí uyínwá woríní. Xwíyá Jísaso nání none tńí wá wurímeaianíwá nání gwí moníwá woríní. Seyíné aríá seainí nání Kiraisomí xínáńí ɲɲí nímóní ríní yaríní ananí dɲí ɲwíráríxí yaríní woríní.

8 O seyíné kwíyí seainí ɲɲí dání ámá nání dɲí sípí níwíro aríá wiarígá ɲɲí áwaní yearemeání ríní.

“Seyíné apí apí epírí nání ríxíní seauríyarígáwíríní.” uríní nání ríní.

9 Seyíné nání áwaní e yearemeání enagí nání síá íwamí aríá wígáwíríní. Ríxíní níseauríya núríná seyíné rí ɲɲí oimóní ɲɲí urarígáwíríní. Seyíné ámá Goríxoyáyí e éfíxíní wimónaríní nání níjá onímiá ɲɲí aga xíxení nímóníroná dɲí éfí sáimí moro kwíyí oyá seainí ɲɲí dání “O imóníɲɲí apíríní?” níyáiwíro síwí mí wómíxí ɲɲí imóníro oépoyní urarígáwíríní.

10 Seyíné apí apí nímónímáná rí ɲɲí epírí nání ríxíní seauríyarígáwíríní. Segí pí ɲɲí yarígá ɲɲí nání Goríxo yayí winíná nání Ámínáoyá ámá imónígáyí epaxí ɲɲí xíxení néra úfíxíní ríxíní e seauríyarígáwíríní. Seyíné ámá seaikwíaríní ɲɲí xíxení epírí nání ení seauríyarígáwíríní. Níjá Goríxo nání imónígá ɲɲí sayá nímíxa upírí nání ení seauríyarígáwíríní.

11 Seyíné pí pí seaiméáná yayí tńí “Ananíní.” níyáiwíro xwámámí wípírí nání Goríxo xegí ení síxí éainí ɲɲí dání —Apí xó níkíní seáyí e imóníɲɲí ríní. Apimí dání ení seaimíxíná nání ení ríxíní seauríyarígáwíríní.

[illegible]

¹³ O sá yin+je obom+ simanwáyón+ñj wur+ñagwáé dání n+neáikwam+x+rì xeg+ xewaxo, ðiñ+ s+xì uyinoyá xwiox+yo ñweáfr+x+n+rì neawár+ñfr+nì.

¹⁴ O xegí xewaxo neapeiníþimí dání nínearoayíroríná negí íwí yaríñwáþí yokwarímf neaiiníriní.

Kiraiso, niyoní seáyí e wimóniŋo nání uriní nánirini.

¹⁵ Kiraiso, nene siŋwɛ wɛnɛŋwáo, o Gorixo, nene siŋwɛ mɛwɛnɛpaxɛ imónɛŋo náni “E imónɛŋorɛni?” yaiwianɛwá náni piaumɛmɛ neainarɛŋrɛni. Amɛpi náni Gorixo imɛxɛŋɛpimi seáyɛ e múroŋorɛni.

¹⁶ Ayí rípi nání “Seáyí e múronjoríní.” seararínjíní. O amípi xwíáyo enjáyíraní, anjínami enjáyíraní, sñwí wínípxáí imónínjípíraní, míwínípxáí imónínjípíraní, pí pí kwíyí enj eáníro seáyí e imóníro yarígíáyíraní, apí nípíní Goríxo nimíxíríná xewaxoyá wéyo dání imíxínjíní. Apí nípíní nimíxíríná oyá wéyo dání imíxínjíní marfáí, apí nípíní omí yayí umepírfa nání ení imíxínjíní enagí nání rarínjíní.

¹⁷ Ó amípi síní mimónpa enjímí njwaaagoríní. Ó xegí enjí eánínjípímí dání amípi síní xegí wenípa wení.

¹⁸ Mɛ́nɛ́yimi wará nɛ́pɛ́ni ínɛ́mi wurɛ́nɛ́ɛ́pa Kiraiso mɛ́nɛ́nɛ́ɛ́ imónɛ́nɛ́mɛ́ xɔ́yá sɛ́yikɛ́ imónɛ́gɛ́yɛ́ ínɛ́mi wurɛ́nɛ́nagɛ́a nánɛ́ seáyɛ́ e wimónɛ́nɛ́rɛ́ni. Xegɛ́ sɛ́yikɛ́ imónɛ́gɛ́áyɛ́ mɛ́kɛ́ ilɛ́nɛ́rɛ́ni. Amɛ́pɛ́ nɛ́pɛ́ni nánɛ́ xɛ́ránɛ́ xɛ́ránɛ́ imónɔ́ imónɛ́nɛ́a nánɛ́ xwárɛ́páyɛ́ dánɛ́ nɛ́wɛ́pɛ́nɛ́mearɛ́nɛ́ óf imomeanɛ́rɛ́ni.

¹⁹ Ayf rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. Gorɪxo xewanɪŋo “Nionɪ imónɪŋá nɪpɪnɪ gɪ íwomɪ xe sɪxɪ owínɪnɪ.” wimónárɪŋɪ enagɪ nánɪ xewaxo xɪxenɪ e imónɪŋfɪrɪnɪ.

²⁰ Gorixo amipí níní xwá tío enjýřani, anřnamí enjýřani, amipí níní xeg xewaxo éřpimí dání piyá wřáránřwanřgínřni enřřni. Stipi ámá wikárarřgřpí nání xeg xewaxo yoxářpámí yekwřroáráná xeg řag řupřpimí dání yiy xópe nionínřň imónřmřánřni enřřni.

“Gor+xo xó t+n+ gwiaum+inipax+imónan+wá nán+ neaim+x+ñ+r+in+.” ur+ñ+nán+r+in+.

²¹ Xámi seyíné dñŋ sɪpí moro sɪpí ero yagʔáɸimɪ dánɪ Gorixomɪ sɪmɪ tɪnɪ wiro o tɪnɪ
nawínɪ mimónɪ xepɪxepá rónɪro yagʔáyɪné ɛnagɪ aɪwɪ

²² o xegí xewaxo áma nimónití yoxáfpami penjipimi dání xfo tfini nawini gwiaumí inipaxí imónipírfá nání seaimixínfirini. Xegí siywf aníje dání éf seauráraná seyíné siyikwf múnigfáyíné imónitro igfánitf eámónigfáyíné imónitro xwíyíf míseaxekwf mopaxí imónitro epírfá nání e seaimixínfirini.

²³ E seararínagi aí seýné xwíyá yáy neainarínípi —Api naní nímíní nweagfáyo ríxa wáf urímenwápiríní. Poroní ení wáf urímenfá nántí móónhínípiríní. Api seýné aga xawí fá náxíra uro díń níwíkwíróráń sítí múní er xwíyá api íwamótí aríń níríwóń “Neparíní. Goríxo naní e nealínfáriní.” yaiwígíápi nántí sítí díń níwíkwínmóa uro nerónáyí. Goríxo seýné ríxa sýíkíwí múnígíáyíné móónhínáń xegí sýíwí aníne dántí éf seauráínfáriní.

"Rín+ŋɛ mear+ wá+ ur+ɪ+ yar+ŋ+ɪ+." ur+ŋɛ nán+ɪ+ɪ+.

²⁴ Seyfne arirã seaminiri yarfã rññj nimeã rĩpi nãni yayf ninarini. Rññj Kiraisomi sinĩ mawimeanññj imonññpi nioni oniniri yariñni. Ayf rĩpi searaniñni. Gorixo ninirĩpearfã nioni amã Kiraisoyã siyikf imonĩgãyo —Ayf xfoyã warariniñj imonĩgãyini. Ayo arirã wiminiri yarfã xeanñj wimeãwiniñni nĩrĩpeanñpi, api nĩpiñ xixent onimeaniri yariñni.

²⁵ Émá imón+gíáyíyá xínáín+ñí n+wimón+imáná wáí wurimeimíá nání nírípeáagí nání ámá xíoyá siyíkí imón+gíáyínéyá sénáín+ñíní nimón+ri arírá seaim+ñíní yarínáón+ríñí. Émá+yé xwíyíá Goríxoyápi rokwpá seaimá nání e nimón+ri yarínáón+ríñí.

26 Xwiyá ápi xáminá dánt áamá nɪjweaxa bagá nɪyontɪ ɪntɪ rɪnárɪnɪjɪpi áí agwɪ rɪná áamá Gorɪxoyá imónɪgáyo rɪxa piaumɪmɪ winɪnɪ.

²⁷ Xwiyáa ínimí rínáriníŋŋí apí —Apí “Gorixo é má imóníŋfáyo naŋŋí ayá wí wimíxyinífáriní.” rínáriníŋŋíŋŋí. Apí nání Gorixo é máyí aí níjá oimóníŋpoyiníŋŋí wimóníŋŋíŋŋí. Ínimí ríníŋŋí apí, ayí “Kiraíso seyíné tŋŋí nawíní imóníŋŋí.” ríníŋŋíŋŋí. Ayínání seyíné re níriro dŋŋí ikwímoaríŋŋí, “Gorixo seáyí é Kiraíso anínamí nání nípeyimáná imóníŋŋí tŋŋí xixení neaimíxyinífáriní.” níriro ikwímoaríŋŋí.

²⁸ Xwiyá á nánt yayi neainariñpí wáŋ nuriranéna áma ntyonŋ ikwairíŋ wirane ñiñŋ neñwipémána urirane yariñwáriní. Áma Kiraiso tñí ikárinigáŋyŋ rixax yóŋ imóninjáná xfoya sñmmanŋ e éf uráŋwaniginiri e yariñwáriní.

²⁹ Nioni e yárimfánirí ríwí níríkwínímáná aninj miní yarinjiní. “Kiraiso xewaninjo enj sixí ayá wí nímíxínjpi tñí xixení e yárimfánirí aninj miní yarinjiní.” seararinjiní.

2

“Yapí seaiwapiyipírixinirí yarinjiní.” urinj nánirini.

¹ “Seyíne rípi nání nijá oimónipoyí.” nimónariní. “Seyíne nání tñí anj Reodisia nweáyí nání tñí amá gí símímanj síní mí mímómíxigíáyí nání tñí nioní ríwí níríkwínirí aninj miní ríá tñj yarinjapi nání nijá oimónipoyí.” nimónariní.

²⁻³ Ayí tñí seyíne tñí dñj sixí ínro dñj sípí inarigíapimí dñí iríkwíninj ikeániro epírfá nání e yarinjiní. Xwíyá yumí rínárininjpi xixení nijá nimóniróná “Ayí apimí dñí amípi mímúróniwáenéninj ríá imónijwíní?” yaiwipírfá nání ení e yarinjiní. “Xwíyá Goríxoyá yumí rínárininjpi nání —Apí Kiraiso nání ríninjpiriní. Apí nání xixení nijá imónipírfá nání yarinjiní.” seararinjiní. Dñj émfí saímí Goríxo morí dñj enjwiperí enjpi —Apí ayá tñjninj imóninjpiriní. Apí nání amáyo nijá wímíxipaxo wo marfá, sa Kiraisoriní.

⁴ Amá wí wigí xwíyá dñj seakínímíxipaxí imóninjpipimí dñí —Apí yapí ríninj aí nepa imoarigíapirini. Apimí dñí yapí seaiwapiyipírixinirí Kiraiso nání e seararinjiní.

⁵ Nioni seyíne tñí mñweapa nerí aiwí dñj seakikayonjiní. Seyíne Kiraisomí dñj níwíkwíroróná sirí muní ero iyí wíámí yarigíáyínéninj imóniro yarinjagíá nání dñj yayí ninariní.

“Wé searoárininjyíne enjagí nání piyinj ikayíwípi dñj míkwiropani.” urinj nánirini.

⁶ Seyíne nemeróná xwíyá Áminá Kiraisí Jisaso nání ríninjpi xámí umímínigíá tñí xixení amá o tñí ikárinigíáyí epaxí imóninjpa axípi e éfrixiní.

⁷ E nero Kiraisí Jisaso nání searéwapiyigíapí ikíá pipinj ná ínimí wearinjpaninj imóniro anj ikíá xwíyá xaiwíyo dñí mírínarinjpaninj imóniro Kiraiso nání searéwapiyíáná dñj wíkwírogíapí piráninj dñj sixí ínro o seaiinjpi nání yayí bí onímiápi mé ayá wí ero éfrixiní.

⁸ Amá wí piyinj ikayíwí ríninjpi —Apí nepa míkí mayípiriní. Amá wigí dñjyo dñí nérowiápiníro rarigíapirini. Kiraiso nání ríninjpi marfá, sa amá omí míxídarigíáyí wigí amípi xíxegíní nepa mípímónipaxí imóninjpa nání ríninjpiriní. Apí searéwapiyáníro éáná dñj níwíkwíroro xídpírixinirí sinjwí níyápirómí memepaní.

⁹ Ayí rípi nání seararinjiní. Goríxo imóninjpi bí onímiápi marfá, nípíní Kiraisomí sixí íníní. Xegí nápipi nípíní sixí íníní.

¹⁰ O —Giyí giyí seáyí e nimónirí wíyo umenweaarigíáyoraní, giyí giyí néní tégíáyoraní, níyoní o seáyí e wimóninjoriní. O tñí ikárinigíáyíne enjagí nání Goríxoyá sinjwíyo dñí dñwí wí míseaikáriní ríxa wé searoárininí.

¹¹ O tñí ikárinigíáyíne enjagí nání iyí símí sío wákwínigíáyíne ení imóninjoí. Nepa wé tñí amá iyí símí sío wákwínarigíapí nání mírarinjiní. Kiraiso iyí símíninj sío níseawákwiríná sípí oyaneyíníro mñj inagíapí —Apí nípíkwíní mímóninj xwíoxíyo ininjpiriní. Apí seawákwínjpi nání rarinjiní.

¹² Seyíne wayí nímearóná iníngíyo fá seaurímíxáná Kiraiso tñí nawíní xwíá weyárinigíáyínéninj nimónímáná Goríxo o xwáripáyo dñí owiápinímeanirí wiinjpi nání dñj wíkwírogíapimí dñí o tñí nawíní wiápinímeagíáyínéninj imóninjoí.

¹³ Seyíne xámí níwiaikía nuro sípí yaníro nání mñj inagíapimí níxídíro nání amá anínímíxínaníro imónagíáyíne enjagí aiwí Goríxo xegí xewaxo Jisaso tñí dñj níyímínj tégíáyíne oimónipoyínirí seaimíxínjriní. E nerí negí níwiaikía wagwápi nípíní ení yokwarímí neaiinjriní.

¹⁴ Ayí rípininj nerfá e neaiinjriní. Nwí ikaxí eáninjyo dñí ríninj nene wíakiagwápi nání xwíyá neaxekwímopaxí imóninjpi Kiraisomí ikíápámí yekwíroaráná Goríxo apí ení ikíápámíninj yekwíroárinjpipimí dñí anípa imíxínjriní.

¹⁵ O ríxa pí pí kwíyí seáyí e nimónirí menweaarigíáyoraní, néní tégíáyí imónigíáyoraní, Kiraiso yoxáfpámí níperfíná enjipimí dñí xopíráfí níwimáná amá nñí re oyaiwipoyínirí, “Goríxo ayo ríxa mígí ríá wímíxárinjoí?” oyaiwipoyínirí wigí sinjwí tégíe dñí níméra púfninj enjriní.

“Apí apí nímúsróríná nípíkwíní míyarinjoí.” searáná arfá míwipani.” urinj nánirini.

¹⁶ Amá wí seyíne aiwá bí narínjagíá sinjwí níseaníro “Nípíkwíní míyarinjoí.” searánaraní, iníngí bí narínjagíá níseaníro “Nípíkwíní míyarinjoí.” searánaraní, sfá xwiogwí o omí Goríxo nání dñj oneainínirí yarigíáyo seyíne kíkíá yarinjagíá níseaníro “Nípíkwíní míyarinjoí.” searánaraní, sfá emá sinj wo imónáná yarigíapí míxídarínjagíá

niseanīro “Nīpīkwīnī mīyarīŋŋŋŋ.” searānārani, Sabarḡāyo yarīgḡāpī mīxḡdarīŋḡāḡa sīŋwī nīseanīro “Nīpīkwīnī mīyarīŋŋŋŋ.” searānārani, wī ayḡ seararīgḡāpī arḡā mīwīpa éḡrīxīnī.

¹⁷ Ayḡ rīpī nānī seararīŋŋŋŋ. “Apī apī nerónā Gorīxomī pīrānīŋḡ xḡdarīŋŋŋŋ.” seararīgḡāpī áamá nāo barḡnā onapāmīgḡ inarīŋḡpīnīŋḡ imónīnī. Apī nīpīnī, ayḡ nene Kīraiso neaīŋḡpī nānī mī neaórīnīnḡāpī imónīnī. Nāo, ayḡ Kīraiso xḡo imónīnī.

¹⁸ Áamá wī “Gorīxo nene nānī yayḡ owinīnī oyaneyīnīrḡnā rīpīnī epaxḡrīnī.” yai-wiarīgḡāpīmī seyḡné mīxḡdīpa yarīŋḡāḡa sīŋwī nīseanīro “Nīpīkwīnī mīyarīŋŋŋŋ.” nīsearīro “Sewanīŋḡyḡné sīyīkwḡpīānīŋḡ mīmónarīŋŋŋŋ. Anḡnāyḡo inīmī nīwūrḡnīro yayḡ mumearīŋŋŋŋ.” searānāyḡ, arḡā mīwī sa paimīmī éḡrīxīnī. Ayḡ rīpī nānī seararīŋŋŋŋ. Áamá e nīrīro yarīgḡāyḡ nepa sīŋwī náyī tḡnī mīwīnīpa nerīŋḡpīmī dānī e rīro mḡkḡ nā mīmónīŋḡnā nīpīkwīnī mīmónīŋḡ wīgḡ xwioxḡyo inīŋḡpīmī dānī wārīxa imónīro yarīgḡāyḡ enāḡī nānī seararīŋŋŋŋ.

¹⁹ Xwīyḡā Kīraiso nānī rīnīŋḡ rīpī enī íá mīxīrarīgḡāyḡrīnī. Nene oyá sīyīkḡ imónīŋwaéne warārī imónīŋwīnī. O mīŋḡyī imónīnī. Warārī xómīŋḡ tḡnī wīkḡ tḡnī enāḡī nānī xegḡ imónīŋḡpa imónīŋḡrīnī. Warārī mīŋḡyīmī íkíkḡ winīŋḡḡ nānī xwé nīmóḡa warīŋḡpa oyá sīyīkḡ imónīŋwaéne axḡpī omī mīŋḡyimīnīŋḡ íkíkḡ winīŋwá enāḡī nānī Gorīxoyá dīŋḡyo dānī nīmóḡa warīŋwīnī.

“Mīpīmónīpaxḡ imónīŋḡpīa nānī rīnīŋḡpī arḡā mīwīpanī.” urīŋḡ nānīrīnī.

²⁰⁻²¹ Kīraiso nīperḡnā seyḡné o tḡnī íkārīnīgḡāyḡné enāḡī nānī o tḡnī nawīnī pīyḡ egḡāyḡnénīŋḡ imónīgḡārīnī. Ayīnānī seyḡné áamá omī mīxḡdarīgḡāyḡ wīgḡ amīpī xīxegḡnī nepa mīpīmónīpaxḡ imónīŋḡpīa nānī rīnīŋḡpīmī sīnī xḡdīpaxḡyḡné mīmónīŋḡ. Seyḡné e imónīŋḡḡāḡa nānī arīre nero áamá omī mīxḡdarīgḡāyḡ tḡnī nawīnī nīmónīrónīŋḡ wīgḡ rarīgḡāpī yarīŋŋŋŋ? Nwḡ íkaxḡ “Apī íá mīmaxḡrīpanī. Apī ḡḡḡ bī mepanī. Apī amáḡ aī mīrónīpanī.” rarīgḡāpī arḡā bī mīwīpanī.

²² Ayḡ rīpī nānī seararīŋŋŋŋ. Nwḡ íkaxḡ apḡnīŋḡ nīrīḡa uŋḡpī, ayḡ sa amīpī aīwārani, inīgḡrānī, nene nīnḡānā anīpā imónarīŋḡpīnī nānī rīnīnī. Apī sa áamáyḡ érowīāpḡnīro éwapḡnīro yarīgḡāpīrīnī.

²³ Apī rarīgḡāyḡ Gorīxomī yayḡ owīaneyīnīrḡnā dīŋḡ áamá moarīgḡāpīnī xḡdīro “Gorīxo dīŋḡ nīfā owinīnīrī áamá wīwanīŋḡyḡ sīyīkwḡpīānīŋḡ oīmónīpoyḡ.” rīro “Gorīxo dīŋḡ nīfā owinīnīrī iwanḡ oéānīpoyḡ.” rīro nerónā nepaxīŋḡ pākīnī nīmónīro rarīgḡā enāḡī nānī seyḡné xēŋwḡ re wīaiwīpaxḡrīnī, “Áamá e rarīgḡāyḡ nepa dīŋḡ émḡ saīmḡ nīmoro rīa rarīŋŋŋŋ?” Xēŋwḡ e wīaiwīpaxḡ aīwḡ wīgḡ rarīgḡāpī, ayḡ áamá nīxḡdīrīŋḡpīmī dānī íwḡ nānī íeapā wīnarīŋḡpīmī wī pḡrḡ rakīpaxḡ mīmónīŋḡpīrīnī.

3

“Anḡnamī imónīŋḡpī nānī dīŋḡ íkwḡróḡrīxīnī.” urīŋḡ nānīrīnī.

¹ Gorīxo Kīraiso xwārīpāyo dānī owīāpḡnīmeanīrī áamī sīŋḡ nīwīmīxḡrḡnā seyḡné enī axḡpīnīŋḡ sīŋḡ seaimīxīŋḡ enāḡī nānī sīwḡ anḡnamī dānī —Anḡnamī seāyḡ eyḡ Kīraiso seāyḡ e nīmónīrī Gorīxoyá wé náúmīnī ŋweaŋḡerīnī. Sīwḡ nanḡ e dānī imónīŋḡpī arīge imónanīwārīanīrī anīŋḡ mīnī néra úḡrīxīnī.

² “Seyḡné sīwḡ sīpī xwḡā tḡyo imónīŋḡpī nānī dīŋḡ mīkwḡró anḡnamī imónīŋḡpī nānī dīŋḡ íkwḡróḡrīxīnī.” seararīŋŋŋŋ.

³ Ayḡ rīpī nānī seararīŋŋŋŋ. Kīraiso péānā seyḡné enī o tḡnī nawīnī íkārīnīgḡāyḡné enāḡī nānī rīxānīŋḡ pegḡāyḡné. Áamá nīperḡnā xāmī yagḡāpī pḡnī wīararīgḡāpa seyḡné Kīraiso tḡnī rīxānīŋḡ pegḡāyḡné enī axḡpī nero xāmī yagḡāpī pḡnī wīarīgḡā enāḡī nānī seararīŋŋŋŋ. Ayḡ dīŋḡ nīyīmīŋḡ seyḡné Kīraiso tḡnī imónīgḡāpī —Apī Gorīxo tḡnī axḡ e imónīŋḡpīrīnī. Apī áamá sīŋwḡ nīseanīrónā anopasḡnīpaxḡ imónīŋḡḡ nānī enī seararīŋŋŋŋ.

⁴ Kīraiso —O dīŋḡ nīyīmīŋḡ nene imónīŋwāpī mḡkḡ íkīŋŋŋŋ. O rīxa sīŋānī piaumīmḡ inānā seyḡné enī o tḡnī imónīgḡāpī piaumīmḡ inīpḡrḡārīnī. Piaumīmḡ nīnḡrónā Kīraiso nīkḡnīrī seāyḡ e imónīŋḡpa seyḡné enī axḡpī nīmónīro yarḡnā áamá sīŋwḡ mīseanopasḡnī mī seāómīxḡpḡrḡārīnī.

“Sīpīpī mēpa éḡrīxīnī.” urīŋḡ nānīrīnī.

⁵ Ayīnānī “Ḡḡ wé sīkwḡ amīpī, ayḡ íwḡ apī nānī rīa imónīnī?” nīyaiwīrī xē íwḡ apī nānī mīŋḡ onīnīnīrī mé “Apī emīnīrī nānī rīxa áamá pīyīnīŋḡ imónīŋḡānīrīanī?” yaiwīnḡrīxīnī. E nīyaiwīnīro íwḡ mīnīpa éḡrīxīnī. Pīaxḡ weānīpaxḡ imónīŋḡpī mēpa éḡrīxīnī. Íwḡ nānī mīŋḡ mīnīpa éḡrīxīnī. Íwḡ nānī íeapā seainarīŋḡpī xē oneainīnīrī sīŋwḡ mīwīnīpa éḡrīxīnī. Ayá tḡŋḡ wī mīnīmúropa oenīrī mēpa éḡrīxīnī. Áamá ayá tḡŋḡ bī mīnīmúropa oenīrī yarīgḡāyḡ Nwḡā nepa imónīŋḡ nānī dīŋḡ mamopa nero apī nānīnī nerónā wīgḡ ŋwīānīŋḡ nīmīxīro yarīgḡā enāḡī nānī seararīŋŋŋŋ.

⁶ Ayí rípi nání “Apí apí mepa éfríxini.” seararíjini. Ámá pírfí n̄wialíkiro e yarígááyo Goríxo pírfí umamonfá enagi nání seararíjini.

⁷ Eníiná seyíné Goríxomi pírfí wialíkiarígáá yí t̄n̄i n̄kum̄xinīro neróná seyíné ení e n̄era wagfáriní.

⁸ Seyíné xámí axípi e n̄era wagfáá yíné aiwí agwí ríná rípi rípi wí mepa éfríxini. Wikí mónínpa éfríxini. Wikí ríá ápiáwíníj̄ m̄wénípa éfríxini. Únúnīj̄ m̄wikáripa éfríxini. Xwíyíápai m̄nj̄wiráripa éfríxini. Ikayíwí m̄umearípa éfríxini.

⁹ Yapí m̄r̄inípa éfríxini. Ayí rípi nání “Apí apí mepa éfríxini.” seararíjini. Seyíné xámí imónagfápi emí n̄imoro s̄iní e n̄imóniróná sipí yagfápi p̄n̄i n̄wiárímaná

¹⁰ ámi ríxa s̄inj̄yíné imónígá enagi nání seararíjini. D̄inj̄ s̄inj̄ agwí ríná seyíné imónígápi Goríxo xewaníjo imóníj̄pi nání xixení n̄j̄íá oimónípoīn̄r̄i seaim̄xinīr̄i. Apí d̄inj̄ x̄fo imóníj̄pa oimónípoīn̄r̄i s̄iní aníj̄ axípīn̄i ámi b̄i t̄n̄i b̄i t̄n̄i n̄iseaim̄xa wariní.

¹¹ Ámá d̄inj̄ s̄inj̄ t̄ígáá yíné n̄iseaim̄xa waríj̄agi nání wiyíné Ḡirikíyín̄erani, wiyíné Judayín̄erani, ayí anan̄ir̄iní. Wiyíné iyí s̄m̄í s̄fo wákwinígáá yín̄erani, m̄wákwinígáá yín̄erani, ayí ení anan̄ir̄iní. Wiyíné émá yín̄erani, k̄in̄ixí yín̄erani, ayí ení anan̄ir̄iní. Wiyíné x̄ináíwayín̄en̄íj̄ n̄imónīro om̄íj̄ wíiarígáá yín̄erani, om̄íj̄ wíip̄r̄i nání áxenwarí minígáá yín̄erani, ayí ení anan̄ir̄iní. Ná b̄in̄i xwé imóníj̄pi, ayí Kiraiso t̄n̄i ikárinígáápīr̄iní. O n̄ipim̄in̄i seá yí e wimóníj̄oriní. Pí pí ámá imónígáápi omí d̄inj̄ n̄iwíkwíroróná anan̄i o t̄n̄i ikárinipax̄ir̄iní.

“Xixe d̄inj̄ sipí in̄fr̄ixini.” uríj̄ nánir̄iní.

¹² Goríxo f̄á yiyam̄xim̄f̄ seairí ámá nioníyá oimónípoīn̄r̄i seaim̄xirī d̄inj̄ sixí seayiri egfáá yíné enagi nání rípi éfríxini. Winīyo wá wian̄fr̄ixini. D̄inj̄ sipí ení wífr̄ixini. Seá yí e seá yí e m̄imóní siyikw̄piayín̄en̄íj̄ imónífr̄ixini. Niyapen̄imáná ur̄fr̄ixini. An̄aj̄n̄i mur̄f̄e x̄f̄ oneaimópoyin̄r̄i éfríxini.

¹³ Segí yí pí pí seaikáríagfá aí seyíné ení xixewiám̄ m̄wipa éfríxini. Segí wo sipí seaikáríagi nání xwíyíá umearipax̄í enáná yí, yokwarim̄f̄ wífr̄ixini. Ámináo yokwarim̄f̄ seaij̄ípa axípi e wífr̄ixini.

¹⁴ Apí apí n̄ip̄in̄i nero aiwí anipax̄í epax̄ípi, ayí rípīr̄iní. Xixe d̄inj̄ sixí yin̄fr̄ixini. E neróná píraníj̄ nawíní kum̄xinīp̄r̄íá enagi nání seararíjini.

¹⁵ Kiraiso seyíné píyíá seawírin̄í enagi nání omí wí pírfí m̄wialíki segí winíyí t̄n̄i píraníj̄ n̄kum̄xinīro nj̄eáfr̄ixini. Seyíné Kiraisoyá siyikf̄ imónígá winíyí t̄n̄i n̄kum̄xinīro píraníj̄ onj̄eápoīn̄r̄i f̄á seaum̄ir̄in̄í yíné enagi nání seararíjini. Íníná Goríxomi yayí wíayífr̄ixini.

¹⁶ Xwíyíá Kiraiso nání r̄in̄íj̄pi seyíné aumaúm̄ in̄fr̄ixini. Segí son̄j̄ t̄n̄i sean̄j̄ t̄n̄i apí n̄ir̄iróná n̄ir̄ewap̄in̄ro ikwair̄ir̄i in̄ro yarígáápīm̄i d̄an̄i xwíyíá o nání r̄in̄íj̄pi aumaúm̄ in̄fr̄ixini. Son̄j̄ t̄n̄i sean̄j̄ t̄n̄i apí n̄ir̄iróná man̄j̄p̄an̄i m̄r̄í “Goríxo e neaij̄ir̄f̄ani?” n̄iyaiwiro omí xwiox̄í aí t̄n̄i n̄ifá n̄iseain̄r̄i yayí wífr̄ixini.

¹⁷ Pí pí seyíné n̄ir̄irónar̄ani, pí pí nerónar̄ani, “Áminá Jisasomí ín̄im̄i wur̄ín̄j̄waén̄er̄f̄ani?” n̄iyaiwiro ámá x̄fo yá yí epax̄ípīn̄i éfríxini. E neróná “Kiraíso nene nání e neaij̄ir̄f̄ani?” n̄iyaiwiro ápo Goríxomi yayí wífr̄ixini.

Xiepiwami t̄n̄i xiagwowami t̄n̄i uríj̄ nánir̄iní.

¹⁸ Apíxíwayíné, segí oxowami s̄iman̄j̄wíyóníj̄ wur̄ín̄fr̄ixini. Áminá Jisaso t̄n̄i ikárinígíwayíné e epax̄í enagi nání seararíjini.

¹⁹ Oxoyíné segí apíxíwa nání d̄inj̄ sipí seaiwín̄igini. Nar̄ir̄im̄f̄ m̄wipa éfríxini.

Niaíwíyo t̄n̄i xanowami t̄n̄i uríj̄ nánir̄iní.

²⁰ Niaíwíyíné, segí inókíwa ápowa sekax̄í pí pí searáná arfá ȳm̄í ḡf̄ wífr̄ixini. E neróná Ámináo yayí winipax̄ípi yaríj̄agfá nání seararíjini.

²¹ Xanowayíné, segí niaíwíyo éwapiyí n̄wír̄íná m̄ix̄n̄íj̄ m̄iyom̄xípa éfríxini. Segí niaíwíyí d̄inj̄ aníj̄ rakiár̄in̄ip̄r̄ixinīr̄i seararíjini.

Bosowami t̄n̄i om̄íj̄ wíiarígááyo t̄n̄i uríj̄ nánir̄iní.

²² X̄ináíwayín̄en̄íj̄ n̄imónīro om̄íj̄ wíiarígáá yíné, segí bosowa pí pí searáná arfá n̄iwiro xixení éfríxini. Segí bosowayá s̄inj̄wí anígíe d̄an̄in̄i e éfríxinīr̄i m̄iseararíjini. Om̄íj̄ yarígáá yí yapí n̄imónīro wíep̄sarígáá mé “Ayá t̄n̄i oyaneyí.” n̄iyaiwiro éfríxini. Seyíné Ámináomí wá yí wíiarígáá yíné enagi nání seararíjini.

²³ Om̄íj̄ wíiarígáá yíné pí pí ner̄f̄n̄á yí “Ámá nán̄in̄i r̄iwíiaríj̄winī?” n̄iyaiwiro úrapí yarígáá yí yarígáá mé “Áminá Jisaso nání r̄iwíiaríj̄winī?” n̄iyaiwiro píraníj̄ yarígáá yí yarígáá seyíné ení e nero ayá t̄n̄i éfríxini.

²⁴ Seyíné nijfáriní. Ámá wí marfáá, Áminá Jisaso yayí niseaimorí Goríxo “Naní e niseaimfáriní.” rárinípi seailíná enagi nání seararíní. Bosí seyíné wíiarígfo, ayí Áminá Kiraiso enagi nání seararíní.

²⁵ Giyí giyí sipíní néra nurfínáyí, Goríxo pírf numamoríná mímearó sipí ayí éfápi t́nín x́ixení pírf umamonfá enagi nání seararíní.

4

¹ Bosoyíné, “None ení bosí anínami wo t́ñwáonerfani?” niyaiwiro segí inókiwáníñf nimóníro omínf seailarígfáyo nerjwípero píránínf numeríná epaxf́píní t́nín x́ixení uméfrixíní.

“Goríxomí ríxínf neauríyífríxíní.” urínf náníriní.

² Seyíné Goríxomí ríxínf nuríroná xáiwí níwakírfmíxínímáná ńira úfríxíní. E neróná d́ínf yaikiá nímómáná mepa ero yayí wirow éfríxíní.

³ E neróná none nání ení ríxínf neauríyífríxíní. None xwíyíá Kiraiso nání eníná dání íníní imónagf́pi —Xwíyíá apí nioní gwí ñweanápíríní. Apí ámáyo woáfkf́ wíanf́wá nání “Óf wímóii.” nuríro ríxínf neauríyífríxíní.

⁴ “Nioní apí ńríríná śínání áwanf urf́míginí.” nimónarínfpi t́nín x́ixení urímfa nání ríxínf neauríyífríxíní.” seararíní.

⁵ Seyíné ámá Jisasoyá siyíkf mímónígfáyí t́nín níñwearoná d́ínf émf saímí nímómáná éfríxíní. Íníná ayí t́nín níñwearoná “Ayí Goríxo nání d́ínf mopaxíná rínarfani?” niyaiwiro wé rónínfpi éfríxíní.

⁶ Íníná xwíyíá nuríroná segí xwíyíá aiwáyo saxf nímoróná awfí yarínfpanínf nímxíro urf́ríní. E neróná ámá seyíné yarínf seailá ayí ayo “Apí urípaxf́ríní.” niyaiwiro x́ixení urípaxf́ imónínfpi t́nín urípírfáriní.

Tíkikaso t́nín Onesimaso t́nín nání urínf náníriní.

⁷ Nioní níkararígfá nípíní Tíkikaso —O negí níríxímeá d́ínf síxí uyíñwáoríní. D́ínf unjwírárípaxf́ imónínfpi yaríñoríní. Ámináo nání wáf uraní nání gwí móníñwá woríní. O ńbírí áwanf searínfáriní.

⁸ Ayí rípi nání urowárenaparíní. O niseaimearí áwanf searíná seyíné “Porowamí wímeaarínfpi, ayí apíríani?” yaiwiro d́ínf wáf seaóníri enfá nání urowárenaparíní.

⁹ Nioní Tíkikasomí t́nín Onesimasmí t́nín —O ení negí níríxímeáyí imónínf woríní. D́ínf unjwírárípaxf́ neaiaríñoríní. Negí d́ínf síxí uyíñwáoríní. Omí ení segí t́ñf e nání urowárenaparíní. Awaú amípí none re neaimónarínfpi nání áwanf searípísíi.

“Ámá tiyíyayf seaiwárenaparíní.” urínf náníriní.

¹⁰ Arisítakaso —O nioní t́nín nawíní gwí ñweagwíoríní. O seyíné yayí seaiwárenaparíní. Mako —O Banabasomí xoayoríní. O ení yayí seaiwárenaparíní. O seyíné t́ñf e rémónapánáyí, o nání nioní xámí b́í searíná enagi nání yayí wífríxíní.

¹¹ Jisaso —O yof b́í ámí Jasítasoyí wfríníñoríní. O ení yayí seaiwárenaparíní. Judáyf ńnín enagi aiwí Porone ámá wí ení Goríxomí d́ínf níwíkwf́rorínfipímí dání oyá xwíoxíyo ñweáfríxíní wáf rímearíñwápa axf́pi nero gwí móníñwáwa, ayí waú woní awaríní. Rípi ení nioní d́ínf wáf nónígfáwaríní.

¹² Epapíraso —O segíyí woríní. Jisási Kiraisoyá x́ínáínf nímoníri omínf wíiarínf woríní. O ení yayí seaiwárenaparíní. O Goríxomí xwíyíá rírímí níwírfná śmí níxeadf́péníri seyíné nání anínf míní ríxínf seauríyarínfíní. Seyíné yof imóníro “Goríxo ámá Gíoyá e éfríxíní wímónarínfpi, ayí apíríani?” yaiwíáro éfríxíní ríxínf seauríyarínfíní.

¹³ O seyíné nání t́nín séríxímeá imónígfá Reodisia ñweáyí nání t́nín séríxímeá imónígfá Xiraporisí ñweáyí nání t́nín íkfnínf sipí wíarínfagi síñwí wínaríná enagi nání seararíní.

¹⁴ Ruko —O dokítá nene d́ínf síxí uyíñwáoríní. O ení yayí seaiwárenaparíní. Dimaso ení yayí seaiwárenaparíní.

Poro yayf níwiowárfíná urínfpi náníriní.

¹⁵ Seyíné segí séríxímeánínf imónígfá Reodisia ñweáyo “Poro yayí seaiwárenaparíní.” urípoyí. Nibáimí t́nín ámá Jisasoyá siyíkf imónígfá íyá anjwámí awí eánarígfáyo t́nín ení “Poro yayí seaiwárenaparíní.” urípoyí.

¹⁶ Seyíné payí nioní eaaríná rína segí awí eáníge dání fá níroárimáná ámí Jisasoyá siyíkf imónígfá Reodisia ñweagfáyí ení fá orópoyíní wífríxíní. Payí nioní ayí nání eáána seyíné ení nurápíro fá rófríxíní.

¹⁷ Akipasomí re urf́ríní, “Joxí Ámináo t́nín íkáríníñoxí enagi nání o e éfríxíní rírípeanfpi nání d́ínf nímorí x́ixení nípíní yáfríxíní.” urf́ríní.

¹⁸ Poronɩ nɩwanɩɲonɩ gɛ wé tɛnɩ yoparɛ rɩpɩ yayɛ nɩseaiwárɛnapɩɩ eaarɩɲɩnɩ. Nionɩ nánɩ “O sɩnɩ gwɛ rɩɲweanɩ?” nɩyaiwiro Gorɩxomɩ rɩxɩɲɛ nurɩyíɩrɩxɩnɩ. “Gorɩxo wá seawianɛwɩnɩgɩnɩ.” nɩmónarɩnɩ.

Payí Poro Tesaronaika ñweáyí nání xámi eanínarini.

Payí rina Jisasoyá siyikí imónigá aní yóf Tesaronaika ñweagíáyí nání Poro xámi eanínarini. Api Masedonia pìropenisíyo aní xwé bĩrini. Poro émayí aníminí xwiyá yayí winipaxí imóninípi wáf nurĩmeríná aní apimí uráná émayí obaxí Jisasomí díní nĩwĩkwĩrorĩ aiwĩ Judayí e ñweáyí áriní wĩ díní wĩkwĩrogíawixini. Judayí Jisasomí díní mĩwĩkwĩrófáyí émayí obaxí Poromí arfá wiarĩñagfa nĩwĩniro nání sipí díní nĩwĩaiwiro omí mĩxí xĩdowáráná Poro aní wĩ e nání éf nuri e dání Jisasoyá siyikí imóníá Tesaronaika ñweáyí arĩge rfa imóninĩoinĩrĩ Timotio sijnwĩ onĩwĩniauinĩrĩ urowárfagĩ o sijnwĩ nĩwĩnaumo nĩbĩrĩ Poro rĩxa Korinĩyo nĩrémorĩ ñweanáná nĩwĩmeari repĩyĩ nĩwĩrĩ yarĩñí Tesaronaika ñweáyí wĩfápi nání áwaní uráná Poro payí rina eaníniginĩ (Wáf wurĩmeiarĩgíáwa 17:1-4).

¹ Poronĩ tĩnĩ Sairaso tĩnĩ Timotio tĩnĩ none Jisasoyá siyikí imónigá Tesaronaika ñweáyíne —Seyíne ápo Gorĩxo tĩnĩ Áminá Jisasi Kiraiso tĩnĩ nawinĩ ikárinĩgíáyínerini. Seyíne nání payí rina nearĩ mónaparĩñwini. “Awaú wá seawianĩrĩ seyíne nĩwayĩronĩro ñweapĩrĩ nání seaiirĩ éisixini.” neaimónarini.

Tesaronaika ñweáyí xixeni arfá wiro xĩdiro egíá nánĩrini.

² None iníná seyíne nání Gorĩxomí yayí nĩwirane rixinĩ nurĩranéná seyíne nání enĩ seaurĩyarĩñwárinĩ.

³ Seyíne Áminá Jisasi Kiraisomí díní nĩwĩkwĩrorĩñipimí dání nuxĩdĩroná rfwĩ nĩrĩkwĩnĩrĩnĩñí egíápi nání arfá mikeamopa erane omí díní sixĩ nuyiro nání anĩñí minĩ egíápi nání enĩ arfá mikeamopa erane o ámi weapĩwĩnĩginĩrĩ wenĩñí nerĩ ñweaarĩgíápi nání enĩ arfá mikeamopa erane nerane mimáyo nĩtĩnĩrane nání ápo Gorĩxomí nurĩranéná rixinĩ seaurĩyarĩñwárinĩ.

⁴ Negĩ nĩrixĩméayíne, Gorĩxo díní sixĩ nĩseayĩrĩ fá yĩyamĩximĩ seainĩpi nání none nĩjfa imóninĩwini.

⁵ Ayí rĩpi nání nĩjfa e imóninĩwini. Xwiyá yayí neainarĩñpi wáf nĩsearémearíná manĩpá tĩnĩ xwiyáanĩ mĩsearéwapĩñwaniginĩ. “Xwiyá api nepa imóninĩ.” neaipmónaríná emĩnĩ enĩ eanĩñí imóninĩ bĩ enĩ kwiyĩpimĩ dání seaiwapĩñwaniginĩ. None seyíne tĩnĩ nĩñwearanéná enjwápi —Api seyíne arĩrā oseaianeyĩnĩrĩ enjwápirini. Api nání seyíne nĩjfa imóninĩoi.

⁶ Seyíne none enjwápi nání enĩ ikanĩñí neairo Ámináomí ikanĩñí wiro egíárinĩ. E neróná xwiyá yayí neainarĩñpi xixeni arfá nĩwiro nĩxĩdĩroná xeanĩñí ayá wĩ seaiméaagĩ aiwĩ yayí kwiyĩ sixĩ seamimópi tĩnĩ nĩxĩda ugíárinĩ.

⁷ Seyíne e nĩxĩda nuróná amá Kiraisomí díní wĩkwĩroarĩgíá Masedonia pìropenisíyo ñweagíáyo tĩnĩ Gĩrikĩ pìropenisíyo ñweagíáyo tĩnĩ ayo nĩyonĩ sijnwepĩgĩ wigíárinĩ. Kiraisomí nuxĩdĩroná xeanĩñí seaiméaagĩ aiwĩ yayí tĩnĩ anĩñí nuxĩdĩrĩñipimí dání sijnwepĩgĩ wigíárinĩ.

⁸ Ayí rĩpi nání seararĩñini. Xwiyá seyíne Ámináo nání nĩrĩga úfápi amá rfaiwá nĩremeága warĩgíápánĩñí nĩrĩga nuríná Masedonia pìropenisíyo tĩnĩ Gĩrikĩ pìropenisíyo tĩnĩ apiaumĩnĩ mĩrĩnĩñiginĩ. Aní nĩmĩnĩ seyíne Gorĩxomí díní wĩkwĩrófápi nání arfá wĩarĩgíawixini. Rĩxa arfá wĩfá enagĩ nání none ámi aní bĩmĩ nĩrémoríná seyíne nání bĩ tĩnĩ rĩpaxĩ menini.

⁹ Ayí rĩpi nánĩrini. Amá nĩnĩ none seyíne tĩñí e nání bání nĩneamimĩniro egíápi nání repĩyĩ inĩro seyíne Gorĩxo, nepa ñwá díní nĩyĩmĩñí tĩñí imóninĩomí uxĩdĩpĩrĩ nání nĩkĩnimónimáná segĩ ñwáfpimí rfwĩ umogíápi nání repĩyĩ inĩro

¹⁰ seyíne Gorĩxomí xewaxo —O xwáripáyo dání owĩápfĩnĩmeanĩrĩ sijní wimĩxĩñorini. fwi amá yarĩgíápi nání Gorĩxo wĩkĩ rfa ápiáwĩnĩñí nĩwónĩrĩ rfwéná pĩrĩ umamonĩápmí dání éf neamimĩnarĩñorini. Ayí womanĩ. Sa Jisasorini. O anĩnamĩ dání weapĩnfe nání seyíne xwayĩ nanĩrĩ ñweaarĩgíápi nání repĩyĩ inĩro yaríná wĩmeaarĩñwá enagĩ nání none ámi bĩ tĩnĩ urĩpaxĩ mimóninĩwini.

2

Poro Tesaronaika ñweáyí tĩnĩ nĩñwearíná enĩpi nánĩrini.

¹ Gĩ nĩrixĩméayíne, seyíne nĩjfarini. None seyíne tĩñí e nĩseaimearíná wáf yopa mĩseamearĩginĩñwaniginĩ.

² Sinĩ seyíne tĩámĩnĩ mĩsearémearĩ nerĩ aní Pĩripaiyo wáf emearíná apimí dányĩf xeanĩñí neaikáĩro rĩkĩkĩrĩfó neairo egíápi nání seyíne rĩxa nĩjfarini. E neaikáĩfagfa

aiwí e píní nîwîarîmî seýné tîámîni nîbîrîná áamá obaxí pîrîpîrî neaianîro yarîŋagfa aí Gorîxo dîŋf sixí neamímófpimî dâni masîsá bî mîneainî xwîyá yayí neainarîŋfpî xîxenî nîseara uŋwanîgîni.

³ Áamá xwîyá yayí neainarîŋfpî dîŋf oîkwîrópoyîni nîrîranená nepa mimónîŋfpimî dâni wî urarîŋwámanî. Nîpîkwîni mimónîŋfpî owîkâraneyîni wî urarîŋwámanî. Yapí owîwapiyaneyîni urarîŋwámanî.

⁴ E mepa nerane Gorîxo “Porowa mîmîwîaroarîgíáwarîani?” nîyaiwîrî xwîyá yayí neainarîŋfpî wáf uranîwá nânî dîŋf neanwîrîrîŋf enjagî nânî xfo rîrîxîni wîmónîŋfpî tîni xîxenî axîpîni urarîŋwárinî. Áamá wî nene nânî yayí owîŋpoyîni urarîgíápa none axîpî e wî murî Gorîxo —Negí xwioxíyo adadî neaiarîŋo, ayí orîni. O none nânî yayí owîniŋîrî negí rarîŋwápi áamáyo urarîŋwárinî.

⁵ Seyné nîjîfîrîni. None seýné tîŋf e nîseaimearîná rîxîŋf remeanî wî mîsearîŋwanîgîni. Ripî nânî enî Gorîxo sopîŋf neapaxî imónîni. Íwî searâpanîrane nânî dîŋf ínimî níkwîrómáná nîremeá xwîyá bî mîsearîŋwanîgîni.

⁶ None Kiraisoyá wáf wurîmeiarîŋwáone imónîŋagwî nânî ananî oneaiŋpoyîni searîpaxî imónîŋagwî aí seýnéranî, áamá wîranî, seáyi e oneamearîpoyîni wî enî menwanîgîni.

⁷ None seýné tîni nîŋwearanená nîpenîmáná awayîni nîseairane apîxî sîni nîaiwí pfo tîŋf xegí nîaiwíyo dîŋf nîŋwîrîrîrî umearîŋpa axîpî e seaiŋwanîgîni.

⁸ None dîŋf sixí nîseayîrane nânî “Xwîyá yayí neainarîŋf Gorîxo tîámîni imónîŋfpî áwanîŋ ouraneyî.” nîneaimónîrîná dîŋf arîá nîkeamónîmáná seýné nânî aga íkîŋîŋf sîpî nealarîŋagî nânî yoí mayí nimónîni seýné tîámîni emenwanîgîni.

⁹ Gí nîrîxîmeáyîné, “Omîŋf none seýné tîni nîŋwearanená anîŋf mîni rîá tîŋf enjwápi nânî sîni dîŋf seainarîni.” nimónarîni. Xwîyá Gorîxoyá yayí neainarîŋfpî wáf nîsearîranená aiwá none nânî nânî anîŋf seaikâranîgîni arîwîyîranî, íkwáwîyîranî, rîwîf nîrîkwînimáná omîŋf wé tîni íniná yagwárinî.

¹⁰ None Kiraisomî dîŋf wîkwîroarîgíáyîné tîni nîŋwearanená sîyîkwî mîniŋfpîni erane wé rónîŋfpîni erane xwîyá mîneaxekwîmopaxî imónîŋfpî erane enjwápi nânî seýné sopîŋf neapaxîŋfînerîni. Gorîxo enî sopîŋf neapaxî imónîni.

¹¹ None xanowa wigí nîaiwíyo pîránîŋf umearîgíápîniŋf axîpî e seamearîŋwápi nânî seýné nîjîfîrîni. Woxîni woxîni e nîseameranená wairîrî seairane enî rîrîémîxî seairane dîŋf sixí seamímorene enjwárinî.

¹² Seyné áamá Gorîxoyá —O áamá xfoyá xwioxíyo ŋweapîrîfáyo seáyi e xfo imónîŋfpî bî ouxîmeáwîniŋîniŋf wéyo fá seaumîrarîŋorîni. Oyá áamá pîránîŋf nîxîdîróná epaxîŋf seýné apî tîni xîxenî éfîxîniŋf apî apî e seaiŋwanîgîni.

¹³ Ripî nânî enî íniná Gorîxomî yayí wiarîŋwárinî. None nîbîrane xwîyá Gorîxoyápi yanîŋ seaiapáná seýné xîxenî arîá nîneairóná xwîyá áamáoneyá bîniŋf arîá mîneainî xwîyá nepaxîŋf imónîŋfpîniŋf arîá neaigíawîxîni. Xwîyá apî —Apî Kiraisomî dîŋf wîkwîrogíáyîné dîŋf seaimoarîŋpîrîni. Apî nepa xwîyá oyápi enjagî nânî arîá e neaigíawîxîni.

¹⁴ Gí nîrîxîmeáyîné, áamá Kiraisî Jisaso tîni íkârinîgíá, sîyîkí Gorîxoyá Judia pîropenîŋfyo imónîgíáyo wîmeaŋŋpa seýné enî rîxa seaimoarîŋîgîni. Wigí Judayî xeanîŋf wîkârigíápa seýné enî segí gwí axîyî xeanîŋf seaikârigíawîxîni.

¹⁵ Gí Judayî wáf rókîmoagíáwami nîpîkîa nîwagíasáná Ámíná Jisasomî pîkîro none enî mîxî neaxîdowárinî egíáyîrîni. Ayí áamá Gorîxo yayí winarîŋfîŋf rimónîŋoî? Aga oweoi. Áamá nîyonî sîmî tîni wiarîgíáyîrîni.

¹⁶ None xwîyá émáyî arîá nîwîro dîŋf wîkwîróáná Gorîxo yeáyî uyîmîxemeanîfápi wáf murîmepa oépoyîniŋf pîrîpîrî neaianîro yarîgíáyîrîni. E nerîŋfpimî dâni wigí íwî pákîkî nêra úfápi rîxa yurînowîarîni. Ayînanî Gorîxo rîxa wîkî nîwónîrî ayo pîrî umamoarîni.

Poró ámî sîŋwîf wînimîniŋf nânî wîmónîŋf nânîrîni.

¹⁷ Gí nîrîxîmeáyîné, none ayí yapí wî mimónîŋwîni. None segí tîŋf e dâni mîxî neaxîdowáraná negîpi ámî wî e bî onîmiápi nîŋweámáná —Íná none sîni sîmîmanîŋfyo sîŋwîf mîseanîpa nerane aí dîŋf arîá wî mîseaikeamonwanîgîni. Ámî wî e negîpi bî onîmiápi nîŋweámáná ámî seýné tîni onweaneyîniŋf aga íkîŋîŋf sîpî nîneairî e yanî nânî sîmî xeadîpénîŋwanîgîni.

¹⁸ Awáú tîni Poronî tîni —Nionî ayí ná bîni maríái. None segí tîámîni “Obaneyî.” neaimónîŋfî aí Seteno pîrîf nearakîŋîgîni.

¹⁹ Ayí ripî nânî segí tîámîni “Obaneyî.” neaimónîŋîgîni. Gorîxo none yayí neaimonîfa nânî imónîgíáyî, ayí seýné menîranî? Dîŋf nîfá neainînfá nânî imónîgíáyî, ayí seýné menîranî? “Ná tîyî rîmeáwîni?” yaiwianîwá nânî imónîgíáyî, ayí seýné

menirani? Jisaso ámi bání oyá sɨɲwí anɨɲe dánɨ none igigí bɨ mé seyíné wáf nɨseariranená nánɨɲí enjwáɨ nánɨ raníwárinɨ.

²⁰ None seáyɨ e nimónirane dɨɲí nífá neaininíáɨ, ayí seyíné enjagɨ nánɨ rarɨɲɨnɨ.

3

Timotio enj sɨxí oweámɨxɨnɨrɨ uowárɨgíɲí nánɨrɨnɨ.

¹⁻² Ayínánɨ seyíné nɨseawárimɨ re nánɨ nɨbيرانená amɨpɨ seaímeáɨɨpɨ nánɨ majfá nimóga núwasáná “Majfá oimónaneyɨ.” sɨnɨ mɨneaimónɨpaxɨ neríná re egwísɨxɨnɨ. “Yawawi Timotio, negí nɨrɨxímeáo —O Gorixoyá xwɨyífá Kiraiso nánɨ yayí neainarɨɲɨpɨ wáf wurimeínfá nánɨ imónɨɲɨyí worɨnɨ. O anj Atenisɨyɨ rɨnɨɲí rɨpimɨ yeawáraná ayí ananɨrɨnɨ.” nɨyáiwirai segí tfáminɨ nuowárenapɨraíná Kiraisomɨ dɨɲɨ wɨkwírófáɨ xáiwí fá xɨrɨpírɨ nánɨ enj sɨxí seaeámɨxɨrɨ dɨɲɨ sɨxí seamímori éwinɨɲɨnɨrɨ uowárenapɨgwísɨxɨnɨ.

³ Segíyí wo aí xeanɨɲɨ seaímeáɨ apimɨ dánɨ ududí mɨwinɨpa oenɨrɨ Timotio apɨ e éwinɨɲɨnɨrɨ uowárenapɨgwísɨxɨnɨ. E nerai aí enjíná dánɨ Gorixó “Xeanɨɲɨ apɨ ayo xe wímeáwinɨɲɨnɨ.” yáiwíarɨɲene imónɨɲagwɨ nánɨ sewanɨɲɨyíné nɨjírɨnɨ.

⁴ Xámi seyíné tfínɨ sɨnɨ nɨɲwearanéná “Ríwéná xeanɨɲɨ nɨneaiméanɨɲoi.” mɨsearayipa renjwanɨɲɨ? Apɨ rɨxa nɨseaiméagɨ nánɨ seyíné “Rɨpɨ apírífanɨ?” nɨyáiwiro rɨxa nɨjífá imónɨɲoi.

⁵ Ayínánɨ Timotiomi uowárenapɨɲanɨɲɨnɨ. Rɨxa seyíné imónɨɲgáɨpɨ nánɨ “Sɨnɨ majfá oimónɨmɨnɨ.” mɨnimónɨpaxɨ neríná o seyíné Kiraisomɨ dɨɲɨ wɨkwírógáɨpɨ sɨnɨ píránɨɲɨ ríá wɨkwíroɲoiɨnɨrɨ mɨ seaómɨxɨnfá nánɨ uowárenapɨɲanɨɲɨnɨ. “Ámáyo yapí wíwapyarɨɲo —O oborɨnɨ. O seyíné Kiraisomɨ pínɨ owíárɨpoyɨnɨrɨ yapí seaíwapyíyáná none anɨɲɨ mɨnɨ enjwáɨ anɨpá imónɨnɨɲɨnɨrɨ uowárenapɨɲanɨɲɨnɨ.” seararɨɲɨnɨ.

Timotio Poromɨ yayí xwɨyífá urémeanj nánɨrɨnɨ.

⁶ E éagɨ aiwɨ yayí Timotio seyíné tfáminɨ pínɨ nɨseawíarimɨ nɨbɨrɨ xwɨyífá yayí yeainɨpaxɨpɨnɨ áwanj yearémeáɨnɨɲɨnɨ. Seyíné sɨnɨ Kiraisomɨ dɨɲɨ wɨkwíroɲo xɨxe dɨɲɨ sɨpɨ inɨro yarɨɲagfá sɨɲwí seanɨɲɨpɨ nánɨ áwanj yearémeáɨnɨɲɨnɨ. None nánɨ dɨɲɨ nɨmoróná wá seaunɨrɨ none seyíné nánɨ “Sɨɲwí owínaneyɨ.” neaimónarɨɲɨpa seyíné axɨpɨ Porowamɨ sɨɲwí owínaneyɨnɨrɨ ikɨnɨɲɨ sɨpɨ seairɨ yarɨɲagfá sɨɲwí seanɨɲɨpɨ nánɨ enɨ áwanj yearémeáɨnɨɲɨnɨ.

⁷ Gí nɨrɨxímeáyíné, Timotio apɨ áwanj yearémeáɨ enjagɨ nánɨ dɨɲɨ ríá neaxepaxɨ imónɨɲpɨ tfínɨ xeanɨɲɨpɨ tfínɨ apɨ nɨpɨnɨ neaiméaaríná dɨɲɨ sɨpɨ mɨneai dɨɲɨ sɨxí inɨɲwanɨɲɨnɨ. O re yearfagɨ nánɨ, “Kirisomɨ sɨnɨ píránɨɲɨ dɨɲɨ wɨkwíroarɨɲoi.” yearfagɨ nánɨ dɨɲɨ sɨxí inɨɲwanɨɲɨnɨ.

⁸ Seyíné enj neáníro Ámínáo tfínɨ ikárɨnɨɲgáɨpɨ xáiwí fá nɨxɨrónáyí, none seáyí níkárɨnɨrane ɲweapaxɨ enjagɨ nánɨ seararɨɲɨnɨ.

⁹ Gorixomɨ seyíné nánɨ yayí anɨɲɨ mɨnɨ nɨwirane aí yayí seyíné nánɨ wɨpaxɨpɨ tfínɨ xɨxenɨ mimónɨɲwɨnɨ. Ayí pɨ nánɨnɨ marfáí, seyíné nánɨ yayí nɨwiranéná dɨɲɨ nífá onɨmíá neainarɨɲɨmanɨ. Ayá wí neainarɨɲɨ enjagɨ nánɨ rarɨɲɨnɨ.

¹⁰ Segí sfmɨmanj sɨɲwí nɨseanɨrane Kiraisomɨ anɨɲɨ píránɨɲɨ dɨɲɨ wɨkwíroɲɨrɨfá nánɨ sɨnɨ mimónɨɲgáɨpɨ osearéwapɨyaneyɨnɨrɨ anɨɲɨ mɨnɨ ikwáwɨyiranɨ, áríwɨyiranɨ, waunɨ rɨxɨɲɨ urarɨɲwárinɨ.

Poró Tesaronaika ɲweáyí nánɨ rɨxɨɲɨ wurɨɲɨɲɨ nánɨrɨnɨ.

¹¹ Negí ápo Gorixó tfínɨ Ámíná Jisaso tfínɨ awaú none seyíné tfɨɲ e baníwá nánɨ “Ámɨ óf neaimóisɨxɨnɨ.” nimónarɨnɨ.

¹² None seyíné nánɨ dɨɲɨ sɨpɨ nɨneairɨ arírá seaiarɨɲwápa seyíné enɨ axɨpɨ xɨxe dɨɲɨ sɨpɨ ninɨro arírá ninɨrónáranɨ, wínɨyí nánɨ dɨɲɨ sɨpɨ nɨwiro arírá nɨwirónáranɨ, ayá wí epírfa nánɨ “Ámínáo e seaimɨxíwɨnɨɲɨnɨ.” nimónarɨnɨ.

¹³ Ámíná Jisaso áamá xó xegí imónɨɲgáɨyí tfínɨ ámi nɨweapíríná seyíné negí ápo Gorixó sɨɲwí anɨɲe dánɨ xwɨyífá mɨseaxeɲwíwopaxɨ imónɨro sɨyɨkwí mɨnɨɲgáɨyíné imónɨro epírfa nánɨ sfkíkfí seaomɨxíwɨnɨɲɨnɨ.

4

“Gorixó wimónarɨɲpɨnɨ éfɨrɨxɨnɨ.” urɨɲɨ nánɨrɨnɨ.

¹ Gí nɨrɨxímeáyíné, nionɨ payí rɨna yoparɨpɨ nearíná Ámíná Jisaso wáf nurimeírfɨxɨnɨrɨ nearowárɨɲɨ enjagɨ nánɨ ayá tfínɨ nerɨ enj rɨrémxí bɨ rɨpɨ oseaianeyɨ. Seyíné nemeróná Gorixó yayí winɨpaxɨpɨ epírfa nánɨ searéwapɨɲɨɲwáɨpɨ tfínɨ rɨxa xɨxenɨ yarɨɲoi. E nero aí apimɨ nɨmúroɲo ámi bɨ tfínɨ oyaneyɨnɨro éfɨrɨxɨnɨ.

² Sekaxí riniñí Áminá Jisaso nearípeañone searéwapíyiniwápi nání seyíné nijá imóniñagá nání rariñini.

³ Gorixo seyíné e éfrixiniñi wimónariñipi ayí ripirini. Siyikwí minigfáyíné imónírixini. Ámá wí tñi fwí bñ minípa éfrixini.

⁴ Meánigfáyíné ámi wí tñi fwí bñ miní Gorixoyá siñwíyo dání siyikwí miníñí imóniñipi ero ámayá siñwíyo dání weyí seamearipaxí imóniñipi ero nero xixeni meánírixini.

⁵ Émayí —Ayí ámá Gorixo nání dñí mimoarigfáyíñini. Ayí fwí inaníro nání mñí niníro sfmí xeadípenarigfápa mepa éfrixini.

⁶ Segí séríxímeáníñí imónigfáyíya apíxí tñi fwí oinaneyiniñiropi yapí nñwímeari nñwero sipí mñwikaripa éfrixini. Xámí seyíné tñi niñwearanéná áwaní searirane erirí seairane enjwápa xixeni ámá fwí apí éfáyo Ámináo píri umamoníá enagi nání searariñini.

⁷ Gorixo nene ámá wí tñi fwí inaníwá nání nioníyáyi imónírixiniñi wéyo ía neaumiriniñmani. Gí siyikwí minigfáyí imónírixiniñi wéyo ía neaumiriniñini.

⁸ Ayináni ripí nání dñí móríxini. Gíyí gíyí nioní searariñapi ríwíminí nñmamorínáyí, ayí ámayoni ríwí mumoaríñoi. Ayí Gorixomi —O nene siyikwí miníñí imóniñi nání xegí kwíyipi owaininiñi sñí neamimooríñorini. Omí ríwí umoaríñoi.

⁹ Séríxímeá nání dñí sipí nñseairí arirá nñwiríná epaxípi nání Gorixo xewaníño ríxa seaiwapiñí enagi nání none aí wí ríwamíñí nearí searipaxí mimóniñwini.

¹⁰ Séríxímeá segí Masedonia píropeniñíyo ámi gimi ñweagfáyo nání ríxa dñí sipí nñwiro arirá wiaríñoi. Gí nñrixímeáyíné, seyíné e yaríñagá aí ámi bñ rípi oépoiñini yaríñí oseaimini. Seyíné dñí sipí e wiarigfápi ámi xwé bñ tñi nimóga úfrixini.

¹¹ Porowa xámí sekaxí nearigfápa xixeni píraníñí oimónaneyiniñi éfrixini. Awayini yapeníwaéne oimónaneyiniñi ero wí yarigfápi maríá, negí yaríñwápiñi oainenaxídaneyiniñi ero negí omíñí ení nñfkwíniñmáñí oyaneyiniñi ero éfrixini.

¹² E nerónáyí, nñpíri nánirani, yinípiñi nánirani, dñwí mukeamónípa ero ámá Gorixoyá mimónigfáyí re seaiaiwipaxípi ero, “Ayí wé róníñí imóniñipi yaríñoi.” seaiaiwipaxípi ero epírá enagi nání searariñini.

“Ámináo ámi weapána pegfáyí wiápnímeapíráñini.” uríñí nánirini.

¹³ Gí nñrixímeáyíné, ámá re niyaiwiri, “Gí ámá piyí ro Gorixo siñí wimíxaná nñwiápnímeanfáñini.” niyaiwiri mikwímoarigfáyí iwíeanarigfápa seyíné ení axípi miwíeanípa éfrixiniñi pefáyí imónipírápi nání xe majíá oimónipoyiniñi mñneaimónarini.

¹⁴ Jisaso nñpémána ámi wiápnímeanfáñini. E enípi nání nene ríxa “Neparini.” niyaiwirane dñí íkwíronwini. Ayináni Jisaso ení apí re yaiwiaríñwápiñi sopíñí woní, “Ámá Jisasomi dñí nñwikwíroríná pefáyo Gorixo xegí tñí e nání o tñi nawíni nñmeámi unfáñini.” yaiwiaríñwápiñi sopíñí woní.

¹⁵ Ripí ranípi, ayí Ámináo ríñipirini. O ámi baná nene sñi siñí ñweañwaéne omí wímeaani nání pegfáyo xámí umeañwámani.

¹⁶ Íná aníñami dání apí bñ ení tñi riniñi aníñajíyo xiráoníñí imóniñoyá maní riniñi pékákí Gorixoyá riniñi yaríná Ámináo xewaníño aníñami dání weapíñini. Aníñami dání weapána ámá xíomi dñí wíkwírogfá ríxa pegfáyí xámí siñí nero wiápnímeapíráñini.

¹⁷ Ríxa nñwiápnímeámána enjáná sñi siñí ñweañwaéne ení Ámináomi aní píríyo wímeani nání ayí tñi nawíni agwípi tñí e nání neayoaánapiñini.

¹⁸ Ayináni segíyí wí wigí ámá péána xwíyá apí nuríro mñí ikíñwí umírfrixini.

5

“Ámináo bñfáyí nání siñwí tñi ñweáwanigíni.” uríñí nánirini.

¹ Gí nñrixímeáyíné, Ámináo weapíñíyí nání seyíné ríxa arfá wigfá enagi nání ríwamíñí bñ nearí áwaní searipaxí mimónini.

² Ripí nání seyíné ríxa nijá imóniñagá nání rariñini. “Ámá árfwíyimi fwí meaarigfáyí ríná bipíríreoi?” niyaiwipa yaríná barigfápa Ámináo ení axípi “Ríná bñirífeníño?” niyaiwipa enjáná bñfáñini. Apí nání seyíné ríxa nijá imóniñagí nání rariñini.

³ Ayí re raríná, “Ríxa nñwayiróniñi ñweañwini. Amipí wí nání wáyí neainipaxí mimónini.” raríná sñi mé rímeáwí inípaxí ríá tñí wímeañfáñini. Ríñíñí apíxiwa níaiwí xiraníróná nawínani winariñípa axípi wímeáána apimi wí urakíñipírá menini.

⁴ Gí nñrixímeáyíné, seyíné sfá yiniñmíni memearigfáyíné enagi nání Ámináo nñweapíri nñseaimearíná ámá fwí xaurápmíniñi wímeáána sñí pikínarigfáyí yapí pikínipaxí mimónigfáyíñerini.

⁵ Niyínéní wá ónarínfíní nmero ikwáwíyíná yarigfáyíné imóníjagfá nání seararíní. Nene sfá yíníjímíní nemerane árfwíyímí yarínjwaénemantí.

⁶ Ayínání Jisasomí díní mīwīkwfrogfáyí sfá o weapínfáyí nání síjwí maní maiwí sfá wearigfápa mepa éwanígíní. Síjwí tñí nínjwearane pīreánfwanígíní.

⁷ Ayí rípí nání seararíní. Ámá sfá wearigfáyí árfwíyímí wearigfáríní. Ámá inígfí xwapí níníro papíkí yarigfáyí árfwíyímí níníro papíkí yarigfáríní.

⁸ E nerí aí nene ikwáwíyíná emearínjwaéne imóníjagwí nání pīreánfwanígíní. Ámá mīxfí inaníro nání ikínarigfápa nene axípí Goríxomí díní wīkwírorane díní síxfí uyirane yarínjwápí sorfá mīxfí nání yínarigfápáníj yínírane “Goríxo yeáyí neayímíxemeanfáríní.” nīyáiwirane ikwímoarínjwápí aríxfí mīxfí nání dfkínarigfápáníj dfkínírane éwanígíní.

⁹ Goríxo xegí wíkfí ríá ápiáwíníjí wearínjípí wímeáwínígínírí neaiáiwíarínjenemantí. Negí Ámíná Jisasi Kiraiso neaiínjípímí dání yeáyí uyímíxemeáímígínírí neaiáiwíarínjeneríní.

¹⁰ Nene síní njweanáná níweapírínáraní, penjwámí enjáná níweapírínáraní, xfo tñí nawíní njweanfáwá nání neapeínígíní.

¹¹ Ayínání xíxe mījífí ikínjwí mīríníro sfkíkfí omíxíníro éfríxíní. “Seyíné ríxa e inarigfápi síní niga úfríxíní.” seararíní.

“Apí apí éfríxíní.” nura unjípí náníriní.

¹² Gí níríxímeáyíné, bí rípí éfríxínírí yarínjí oseaimíní. Segí arírá seaianíro nání anínj mīní yarigfáyí —Ayí Ámínáoyá díníyo dání seamenjwearo searéwapíyíro epírí nání imónígfáyíriní. Ayo seyíné wéyo umepírí nání éfríxíní.

¹³ Ámá ayí sanj searapaníro yarínjagfá nání dínj síxfí uyíro wé ikwianjwíyo njwíríríro éfríxíní. Séríxímeá tñí xepíxepá mīróní nawíní nimóníro njweáfríxíní.

¹⁴ Gí níríxímeáyíné, bí rípí ení éfríxínírí yarínjí oseaimíní. Segí ámá ríwí síwíá yígíáyo yumíxíro ayá ígígí yarigfáyo dínj síxfí umímoro í wegíáyo arírá wíro éfríxíní. Ámá nīyoní nuríríná símeaxídfí mīwí wígí dínj tñí “E oyaneyí.” nīyáiwíríná e éfríxínírí síjwí wínífríxíní.

¹⁵ Ámá sípí seaikárfáyo seyíné ení pírfí numamoro sípí mīwíkáripa éfríxíní. Pí pí seaikárarínjagfá aí “Negí wíníyo aríge neríná nanj wíianíréwíní?” nīyáiwíro e wíaníro nání éfríxíní. Ámá nīyoní aí e wíaníro nání éfríxíní.

¹⁶⁻¹⁷ Íníná dínj nífá seainfwinígíní. Íníná Goríxomí ríxínj urífríxíní.

¹⁸ Pí pí seaiméáná Goríxomí yayí wífríxíní. Kiraisí Jisaso tñí nawíní ikárínigfáyíné Goríxo e éfríxínírí wimónarínjagí nání rarínjíní.

¹⁹ Seyíné kwíyí Goríxoyá yarínjípímí pírfírfí mīwípa nero

²⁰ apímí dání xwíyífá wá rókíamoarigfápi páimímfí mīwípa éfríxíní.

²¹ E mepa nero aí wá nísearókíamoríná “Xwíyífá rípí Goríxo tfáminí imónínjípí rarínjíní.” searánáyí, píranínj pífá nímeaxídfímáná nanj imónínjípíní xáíwí fá xíríro

²² sípí imónínjípí nípíní ríwí umoro éfríxíní.

²³ Goríxo —O ámá níwayírónóro njweapírí nání mfkí ikínoríní. “O seyíné síyíkwí múníj nimóníga nuro yofí imónípfí nání seaimíxíwínígíní.” nimónaríní. “Ámíná Jisasi Kiraiso báná seyíné xwíyífá seaxekwímpoxí mimónípa epírífa nání Goríxo segí dínjípíní marfái, warápi ení searékíemeáwínígíní.” nimónaríní.

²⁴ Nioníyáyí imónífríxínírí wéyo fá seaumíraránj —O ámá wíkwíarínínpaxí imónínjoríní. O xíxení apí apí e seaiínfáríní.

²⁵ Gí níríxímeáyíné, none nání ení ríxínj neauríyífríxíní.

²⁶ Séríxímeá gíyí gíyo yayí níwíríná yayí ofí weánífríxíní.

²⁷ Ámínáo arfá enj dání sekaxí rípí osearímíní, “Payí rína nímearíná séríxímeá nīyoní fá urowieméfríxíní.”

²⁸ “Negí Ámíná Jisasi Kiraiso wá seawíaníwínígíní.” nimónaríní.

Payí Poro Tesaronaika ηweáyí nání ríwíyo eañínaríní.

Payí rína Jisasoyá siyikí imónigfá ańf yof Tesaronaika ηweagfáyí nání Poro ríwíyo eañínaríní. Ayí payí Poro xámi neari wiowárinfina nimearo fá nřoro aiwí sını dıńf xewwín nımoreo “Jisaso ańnamı dání rıxa weapıńfırını.” nıyawirow wáyf nero ηweañaná áma wı Poromı apı nání urémeáagfa o sfá Jisaso ańnamı dání weapıńfayı tıńıná imónıńfapı nání pıráńıńf uréwapıyımınırı payı ámi rına eañınıgını.

¹ Poronı tını Sairaso tını Timotio tını none Jisasoyá siyikí imónigfá Tesaronaika ηweáyíne —Seyíne negf ápo Gorıxo tını Ámıná Jisasi Kiraiso tını nawını ikárinıgıyınérını. Seyíne nání payı rına neari mónaparıyınını.

² Ápo Gorıxo tını Ámıná Jisasi Kiraiso tını awáu wá seawianırı seyíne nıwayırónıro ηweapırı nání seaiiri eıisıxını.

“Seyíne nání Gorıxomı yayf wıarıńwárını.” urıńf nánırını.

³ Negf nırıxımeáyíne, seyíne Jisasomı dıńf nıwıkwıróróná dıńf mımıxeá ámi xwapf ayá wı tını nıwıkwıróo uro xıxe dıńf sıpı nınıro arırá inarıgıfapı wı pını mıwıarf sını ámi bı tını bı tını nera uro yarıńagfa nání none kıkıfá ηweapaxf mımónıyınını. Sa seyíne nání Gorıxomı yayf wıpaxf imónıyınını. “E neranéná ayf xıxenı imónıńfapı yarıyınını.” neaimónarını.

⁴ Seyíne e yarıńagfa nání siyikí Gorıxoyáyo wáf nurımeranéná seyíne nání mıxf re seameakfınarıńwárını, “Xeanıńf wıkarıro rıkıkırıó wıkarıro wıarfná aí xwámámf nıwıro sını Jisasomı dıńf nıwıkwıróo warıńı.” urarıńwárını.

Gorıxo ámayı pırf numamorfná enfapı nánırını.

⁵ Seyíne e yarıgıfapımı dání rıpı wáf neaónını. Gorıxo ámayı mı ómómıxımı nıwırı wıgı egfapı tını xıxenı wıınfapı nání dıńf nımoreanéná “Apánırfanı?” yaiwıpaxfırını. Ayınanı seyíne oyá xwıoxıyo ηweáwanıgıńıro yarfná xeanıńf seaıkárarıńagfa nání o seyíne nání re rárınfárını, “Ayf ananı nıonı tıńf e ηweapaxfıyırını.” rárınfárını. Apı seyíne yarıgıfapımı dání wáf neaónını.

⁶ Ai Gorıxo áma xeanıńf seaıkárarıgıfáyo pırf numamorı xeanıńf axıpı wıaná “Ayf xıxenı imónıńfapı rına yarını?” yaiwıanfwarını.

⁷ Xeanıńf seaıkárarıgıfáyo pırf nıwıalkımorı kıkıfá seyíne seanwırırırı none neaywırırırı yarıńagı nıwınranéná “Ayf enı xıxenı imónıńfapı rına yarını?” yaiwıanfwarını. Ámıná Jisaso sıńanı piaumımf nınırı xegf ańfıńaf enf eánıgıfáyf tını ańfınamı dání nıweapırfná rına ápiáwf xwé aıpınaywf yarıńfapı tını xıxenı e enfárını.

⁸ E nerfná áma Gorıxo nání dıńf mımopa ero xwıyfná negf Ámıná Jisaso nání yayf neainarıńfapımı mıxıdf arıkwfkwf ero yarıgıfáyo pırf umamonfárını.

⁹ Áma ayo wıgı egfapı nání xwırfná nıwıkırerı pırf numamorfná seáyı e xfo xegf enf eánıńfapımı dání imónıńfapı “Xe sıńıwı onanfpoyı.” mıyaiwı xegf sfmımanf tıńf e dání anıńfını wieawırınfárını.

¹⁰ Negf Ámınáo áma xfoyáyf imónfırıxınırı wıınfapımı dání seáyı e umfeyoaro dıńf wıkwıróarıgıfáyf nını mıńf sıńá weanıro oepoyınırı ańfınamı dání nıweapırfná pırf e umamonfárını. Seyíne mıkone repıyı enwápı dıńf nıkwıróro nání iná seyíne enı ayf tını nawını omı seáyı e umepırfárını.

Poro Gorıxomı rıxıńf wurıyıńfı nánırını.

¹¹ Ámınáomı seyíne seáyı e umepırfná enagı nání inına seyíne nání Gorıxomı rıxıńf seaurıyarıńwárını. Gorıxo e imónfırıxınırı wéyo fá seaumırıńfapı tını xıxenı ayo seaimıxwınıgıńırı seaurıyarıńwárını. Nanf imónıńfapı oyaneyınırı seaimónarıńfapı nıpını tını Jisasomı dıńf nıwıkwıróro nání wıńıyo sanf urápaneyınırı seaimónarıńfapı tını apıáu tını xıxenı epırfa nání xegf enf eánıńfapı tını seaimıxwınıgıńırı seaurıyarıńwárını.

¹² E nerıńfapımı dání seyíne omı seáyı e umfeyoaro xfo enı seyíne seáyı e seamfeyoari inıpırfa nání Gorıxomı seyíne nání e seaurıyarıńwárını. O tını Ámıná Jisasi Kiraiso tını wá seawianıgıf enagı nání xıxe seáyı e mfeyoanıpırfárını.

2

Xwıyfná xórórf yarıńo nání urıńf nánırını.

¹ Gí n̄rixímeáyíné, xwíyá re ríníjípí, “Negí Áminá Jisasi Kiraiso ámi weapána nene o t̄n̄i nawini awi eánaníwáriní.” ríníjípí nán̄i r̄pí éf̄rixin̄i yarij̄í oseaimin̄i.

² Kwíyí bimi dán̄iraní, xwíyá áma yanj̄í wiowárá bimi dán̄iraní, payí “Porowa nearo wárenapígt̄ápirin̄i.” rariǵá bimi dán̄iraní, ayá n̄searemorí re ríníj̄ánáyí, “Sá Ámináo weapín̄f̄ayi ríxa imóníj̄írin̄i.” ríníj̄ánáyí, sín̄i mé d̄íj̄í úpiríxá n̄seapeyir̄í udud̄í m̄iseain̄ipani.

³ Áma wo aí p̄ipimi d̄áni yapí oneaiwapiyin̄ir̄i s̄ijwí m̄iwín̄ipa éf̄rixin̄i. Xámi áma obaxí Goríxomí man̄j̄ xowiakímí wiro áma xwíyá xórórí yarij̄í piaum̄im̄ in̄ir̄i nemáná enáná ayí r̄f̄wíyo s̄á ayi imónín̄f̄a enagí nán̄i rarij̄in̄i. Áma xwíyá xórórí yarij̄í Goríxo wan̄in̄im̄ixin̄íorin̄i.

⁴ Goríxomí an̄íj̄í s̄m̄í t̄n̄i wiaríj̄orin̄i. Pí pí j̄wá áma nim̄ix̄iro men̄weaaríǵápiran̄i, pí pí kwíyí áma d̄íj̄í uɔwír̄aríǵápiran̄i, paim̄im̄ n̄imerí xewan̄íj̄í ayo seáyí e m̄f̄eyoán̄in̄f̄árin̄i. E ner̄f̄ná an̄j̄ Goríxo nán̄i r̄id̄iyowá yariǵíwám̄i n̄ip̄awir̄í áma obaxí s̄ijwí an̄íǵe d̄áni éf̄ n̄ij̄weámáná xewan̄íj̄í re ur̄in̄in̄f̄árin̄i, “N̄iwan̄íj̄on̄i Goríxon̄ir̄in̄i.” ur̄in̄in̄f̄árin̄i.

⁵ Xámi nion̄i sín̄i seyíné t̄n̄i n̄ij̄wearf̄ná apí nán̄i searíj̄ápi sín̄i d̄íj̄í m̄iseainar̄in̄iraní?

⁶ Áma o Goríxo xe piaum̄im̄ in̄f̄win̄íǵin̄ir̄i ip̄imóar̄ín̄iná imónín̄f̄e nán̄i agwí sín̄i om̄i b̄i wakir̄im̄ixin̄i. Om̄i wakir̄im̄ixin̄j̄í nán̄i seyíné n̄ij̄f̄árin̄i.

⁷ Obo áma obaxí man̄j̄ Goríxoyápi xórórí oépoyn̄ir̄i in̄im̄i d̄áni ríxa n̄iwíwapiya waríj̄agí aí om̄i wakir̄im̄ixar̄in̄j̄í Goríxo em̄i mamon̄f̄e nán̄i n̄iwakir̄im̄ixa un̄f̄árin̄i.

⁸ X̄íom̄i wakir̄im̄ixar̄in̄j̄í Goríxo n̄iyoámáná enáná xwíyá oyápi xórórí yarij̄í sín̄i in̄im̄i mimón̄f̄ ríxa s̄ij̄án̄i piaum̄im̄ in̄in̄f̄árin̄i. Om̄i Áminá Jisaso n̄iweap̄ir̄i sogwín̄íj̄í p̄ir̄ip̄ir̄í ner̄in̄j̄ipim̄i d̄áni sam̄íj̄í n̄iwim̄ix̄ir̄i xegí mad̄in̄j̄í t̄n̄i p̄ikin̄f̄árin̄i.

⁹ Xwíyá xórórí yarij̄í ríxa s̄ij̄án̄i nimón̄ir̄i n̄ij̄wearf̄ná Seteno xewan̄íj̄oyá en̄f̄ s̄ixí eán̄in̄j̄ipim̄i d̄áni en̄f̄ s̄ixí weám̄ixin̄f̄a enagí nán̄i o ámayí “O Goríxor̄an̄i?” on̄i-aiwípoyn̄ir̄i yapí n̄iwiep̄isir̄f̄ná em̄im̄í ayá wí er̄í áma ayá r̄iwamón̄ipax̄ípi er̄í en̄f̄árin̄i.

¹⁰ E ner̄f̄ná áma an̄nan̄iro yariǵáyo xegí uyín̄í ner̄íj̄í b̄i bimi d̄áni yapí wíwapiyáná xewan̄íj̄í e on̄iawípoyn̄ir̄i yarij̄í t̄n̄i x̄ixen̄i wiaiwip̄ir̄f̄árin̄i. Ayí re m̄iwimón̄í, “Goríxo yeáyí neayim̄ixemean̄f̄a nán̄i xwíyá Jisaso nán̄i nepax̄in̄j̄í imón̄in̄j̄í ar̄f̄a owianeyí.” m̄iwimón̄í r̄f̄wí umogíá enagí nán̄i xwíyá xórórí yarij̄í yapí wíwapiyapax̄írin̄i.

¹¹ Ayí r̄f̄wí umogíá enagí nán̄i Goríxo d̄íj̄í xenjwí omópoyin̄ir̄i wim̄ixar̄íná xwíyá xórórí yarij̄í pí pí yapí wíwapiyin̄f̄ápi ar̄f̄a n̄iwiro ayá s̄f̄wí uróagí “Nepar̄in̄i.” yai-wip̄ir̄f̄árin̄i.

¹² Áma xwíyá Jisaso nán̄i nepax̄in̄j̄í imón̄in̄j̄í d̄íj̄í m̄ikwíró wigí s̄ipí imón̄in̄j̄í yan̄iro nán̄i d̄íj̄í n̄if̄a win̄íj̄íyo Goríxo xwíyá umeár̄in̄f̄a nán̄i d̄íj̄í xenjwí omópoyin̄ir̄i wim̄ixin̄f̄árin̄i.

“Searéwap̄iyin̄wápi xaiwí f̄á x̄ir̄f̄írixin̄i.” ur̄íj̄í nán̄ir̄in̄i.

¹³ Negí n̄rixímeáyíné, Áminá Jisasi Kiraiso wá seawian̄íj̄íyíné, seyíné nán̄i kikiá j̄weapax̄í mimón̄in̄j̄wini. Sa seyíné nán̄i in̄iná Goríxomí yayíni wipax̄í imón̄in̄j̄wini. Goríxo xegí kwíyípim̄i d̄áni s̄iyikwí m̄in̄íǵáyí oimón̄ípoyn̄ir̄i seaim̄ix̄ir̄i seyíné xwíyá nepax̄in̄j̄í imón̄in̄j̄ipim̄i d̄íj̄í íkwíro yariǵápipim̄i d̄áni yeáyí uyim̄ixemean̄f̄án̄ir̄i en̄íná d̄áni f̄á ȳyam̄ixim̄í seain̄j̄í enagí nán̄i om̄i yayíni wipax̄í imón̄in̄j̄wini.

¹⁴ Goríxo seyíné apí imón̄írixin̄ir̄i xwíyá yayí neainar̄in̄j̄í nene wá searíj̄wápipim̄i d̄áni wéyo f̄á n̄iseaum̄ir̄in̄á negí Áminá Jisasi Kiraiso níkin̄ir̄i seáyí e imón̄in̄j̄ípa seyíné en̄i b̄i e imón̄írixin̄ir̄i wéyo f̄á seaum̄ir̄in̄f̄árin̄i.

¹⁵ Ayin̄án̄i negí n̄rixímeáyíné, en̄f̄ s̄ixí n̄in̄iro xwíyá r̄iréwap̄íǵí inar̄in̄wá man̄íyo d̄áni searéwap̄iyin̄wápiran̄i, payíyo d̄áni searéwap̄iyin̄wápiran̄i, xaiwí f̄á n̄ix̄ira úf̄rixin̄i.

¹⁶⁻¹⁷ Negí ápo Goríxo —O wá n̄ineawian̄ir̄i in̄iná en̄f̄ s̄ixí ím̄ix̄inan̄f̄wá nán̄i neaim̄ix̄ir̄i ayá n̄inear̄im̄ix̄ir̄in̄j̄ipim̄i d̄áni awiaxí x̄o neain̄f̄ápi nán̄i wen̄íj̄í ner̄í j̄wean̄f̄wá nán̄i neaim̄ix̄ir̄i en̄orin̄i. O t̄n̄i negí Áminá Jisasi Kiraiso t̄n̄i awaú en̄f̄ s̄ixí seaim̄ix̄ir̄i seyíné pí pí xwíyá nan̄j̄ imón̄in̄j̄í r̄iro pí pí nan̄j̄ imón̄in̄j̄í ero ep̄íf̄a nán̄i seaim̄ix̄ir̄i éisixin̄i.

3

“Goríxomí r̄ix̄in̄j̄í neaur̄íyíf̄írixin̄i.” ur̄íj̄í nán̄ir̄in̄i.

¹ Negí n̄rixímeáyíné, payí r̄ina yopar̄ípi near̄íná r̄ip̄i osear̄im̄ini. Xwíyá Ámináo nán̄i wá r̄imear̄in̄wápi yan̄í n̄iwéa nuri seyíné egíápa am̄i am̄i yayí t̄n̄i ar̄f̄a wip̄ir̄i nán̄i Goríxomí r̄ix̄in̄j̄í neaur̄íyíf̄írixin̄i.

² O áamá nípikwini mimóninipi ero sipi ero yarigfáy xeanin neaikáraniro yarigfápimi dání éf oneamíniniri eni rixinj neauriyipoyi. Áamá nfini omi dinj mñiwkwíroarigfáy enjagi nani rarinjin.

³ Negí Áminá Jisaso áamá ikwíarinipaxípi yariño enjagi nani none re neaimónarin, “O enj sxi seaeámixiri sipi imóninjo —O, ayf oborini. O xwírfá seaikixeniginiri éf seaminiri eníarin.” neaimónarin.

⁴ Ámináo yá dinjo dání seyné nani re niyaiwirane dinj sñjá neaeánarin, “Sekaxí none urinwápi wí pñi mñiwíarí agwí xixeni xđiro rfwíyo eni xixeni nixda uro epírfarin.” niyaiwirane dinj sñjá neaeánarin.

⁵ Seyné “Gorixo nepa wá neawianarinjorfan?” niyaiwiróna nijá ámi bi tñi imóniro Kiraisomi sipi wáná enj sxi nini xwámám wiinpa ero epírfá nani Ámináo yayfwi seaméwinigin.

“Aiwá nípñi nani omij éfrixini.” urinj naniini.

⁶ Negí nrixímeáyiné, Áminá Jisaso Kiraiso nearowárinjone enjagwi nani sekaxí rípi osearimini. Séríxímeá giyí giyí riréwapígi inarínwá none searéwapiyinwápi mñixđi mñyunipa neri kikiá yarínáyí, ayf tñi gwiaumí minipani.

⁷ Ayf rípi nani sekaxí api seararinjin. Pípi xđipaxíyiné marfá, none seyné tñi ninjwearanéná sinjwepígi seaiwapiyinwápi xđipaxíyiné enjagi nani seyné nijárin. None wí nípíreániri mé memenwanigin.

⁸ None aiwá wí siwíá mñsearapaninwanigin. Aninj mñseaikáripa éwaniginiri árfwíyinarani, ikwáwyínarani, rfwí nrixkwínmáná nigwí omij rfa tñi aninj miní nerinjpimi dání bñ nerane ninjwanigin.

⁹ “Aiwá anipa mñnearapanipaxawa imóninagfa nani e egfawixini.” riseaimónarin? Oweo, seyné sinjwepígi seaiwapiyinwápi xđífríxiniri e enjwanigin.

¹⁰ Seyné nijárin. None siní seyné tñi ninjwearanéná sekaxí re searayinwanigin, “Áamá ‘Omij mepa oemini.’ wimónarigfáyo aiwá miní mñwipa éfrixini.” searayinwanigin.

¹¹ “Poró pí nani rfa e neararin?” mñyaiwipani. Segíyí wí nani xwíyá re rinarinjagi arfá niwirane nani rarinjwini, “Wí omij mé sinjwí niyápirómí nemeróna xwíyá mñmayíoní nera warinjo.” rinarinjagi arfá niwirane nani seararinjwini.

¹² Nene Áminá Jisaso Kiraiso tñi nawíni ikárininwaéne enjagi nani wiyiné e yarigfáyiné sekaxí nisearirane enj rirémíxí rípi oseaianeyi, “Píraninj niyuniri ninjweámáná segí omij éfápimi dání nñmiro nñrixini.”

¹³ Negí nrixímeáyiné, segí winíyí nani enj rirémíxí e niseairí aí naní yarigfáyiné segí yarigfápi nani aninj niseainiri pñi mñwiáripáni.

¹⁴ Segíyí wí none seararinwápi “Arfá mñwipa oyaneyi.” wimónarigfáyo sinjwí mñniwómíxíro “Ayf Poró nearinjpí arfá mñwiarigfárfani?” niyaiwiro ayá winíwíniginiri ayf tñi gwiaumí minipani.

¹⁵ E nero aí “Ayf nene tñi sñmísf eaininwáyírfani?” mñyaiwí ségwáo sipi yaríná “Gf gwíáorfan?” niyaiwiro dinj píraninj omoniri ikwairiri niwírná urarigfápa urífríxiní.

Yayf niwiowárinfná urinj naniini.

¹⁶ Ámináo —O áamá niwayiróniro njweapírfpi nani mñkí ikinorini. O pí pí seaímeáagi aí niwayiróniro njweapíri nani seaimíxíwinigin.

¹⁷ Poroní niwaninoní gf wé tñi yoparí rípi nearí yayf seaiwárenaparinjin. Nioní payf nearfná yoparí sírfwí e api eárinjagi niwínírná “Poró eanjárfani?” yaiwipíri nani e earínárin.

¹⁸ “Áminá Jisaso Kiraiso niyfnéni wá seawianíwinigin.” nimónarin.

Payí Poro Timotio nání xámi eaŋnaríni.

Payí rína Timotio nání Poro xámi eaŋnaríni. Timotio Esia píropenísíyo dánoríni. Xano émayí wo aiwí xínáí Judayí wíríni. Poro émayí aŋmíni xwíyá yayí winípaxí imóníŋpí wáí nurímeríná nioní tńí nawíní wáí ríméwiníŋnírí rípeaŋoríni (Wáí wurímeiarígáwa 16:1-3). Poro tńí nawíní ami ami neméísáná xwiogwí wáu wo Epesasiyo níŋwearí uréwapíyíŋe dání “Ríxa wí e nání ouníni.” níwimóníŋníná Timotiomi “Joxí síní re níŋwearí Jisasoyá síyíkí imónígíáyo umeŋweáíŋxíni.” nurárimí nuri aŋí wí e dání pńí níwíarími níbíríná sekaxí uríŋpí tńí xíxeni éwíníŋnírí payí rína nearí o tńí e nání mónapíŋnigíni.

¹ Poroní —Nioní Kiraisí Jisasoyá wáí wurímeiaríŋá woníŋníní. Goríxo —O níweapírí nene yeáyí neayímíxemeaaríŋoríni. O tńí Kiraisí Jisaso —O nene neairíménapíŋníná nání dńí níkwíromí ŋweaŋwáoríni. O tńí awáu Poro wáí yeaurímeiníŋa nání imóníwíníŋnírí níŋpeaŋíŋníní.

² Nioní payí rína Timotioxi —Joxí nioní wáí rímearíŋápímí dání Kiraisomí dńí wíkwíroŋí enagi nání gí piaxí rímearíŋá woxíŋŋí imóníŋoxíŋníní. Joxí nání payí rína nearí mónapíŋníní. “Ápo Goríxo tńí negí Ámíná Kiraisí Jisaso tńí awáu wá ríwianírí ayá rírímíxírí joxí níwayírónírí ŋwearí nání siiri éisíxíni.” nímónaríni.

“Xwíyá wígí dńí tńí nípímorí rarígíáyo wíalkíríxíni.” uríŋí náníríni.

³ Nioní Epesasiyo pńí níwíarími Masedonia píropenísíyo nání umíníŋ neríná ríríŋápa ámí axípí orírímíni. Joxí Epesasiyo níŋwearí ámá xwíyá Jisaso nání nepaxíŋpí nímusíroŋo xegí bí uréwapíyarígíáyo píŋí níwíalkímorí “Apí e muréwapíyípaní.” ureí.

⁴ “Píyíŋí ikayíwí ríníŋpímí tńí aríowa eníná dání wígí niaíwí nemeága nuro yoí wírígíapímí tńí apiaúmí manaxídípání.” ureí. Apímí nanaxídíríŋáyí, Goríxo “Nioní dńí níŋkwíroríŋpímí dáníni gí imónígíáyo numeíŋíxíni.” yaiwíníŋpí tńí xíxeni mé wígí dńí tńí nípímoro síwíání ríŋwanarígíá enagi nání raríŋníní.

⁵ Ayí wígí wíníyo nání nepa dńí sípí winíníŋa nání “Sekaxí e uríŋíxíni.” ríraríŋníní. Ámá ayí apí xíxeni níxídíríŋáyí, dńí ínímí bí níkwírómáná mírí ero dńí níyaikírorí “Nepa Goríxo wimónaríŋpí ríá yaríŋwíní?” níyaiwíríná esís bí míní ero Jisasomí dńí níwíkwíroríná síŋírowíarí mepa ero epaxíŋníní. Apí apí neríŋpímí dání wígí wíníyo nání dńí sípí winíníŋa enagi nání e uríŋíxíni.

⁶ Ayí rípí nání ríraríŋníní. Ámá wa apí apímí pńí níwíaríro nání ríxa xaxá nero araríxíŋíŋí raríŋot.

⁷ Awa wígí dńíŋyo dání nípímorí rarígíápi nání majjá nero re níyaiwíníro rarígíápi, “Níjía mímóníŋwíŋŋwíní? Bíkwíyo e e ríníŋpí, ayí apí apí nání ríníni.” rarígíápi nání ení majjá nero aí ŋwí ikaxí eáníŋpí nání negí wíyo uréwapíyaní nání oimónaneyíníro yaiwínarígíáwaríni.

Nwí ikaxí eáníŋpí nání uríŋí náníríni.

⁸ Yawawí níjíaŋníní. Nwí ikaxí eáníŋpí, ayí naŋí imóníni. E nímóníŋagí aí Goríxo ŋwí ikaxí ríníŋpí ayí ámá wígí dńí tńí nípímorí rarígíápímí sopíŋí oníŋíŋíŋníníŋ ríŋímaní.

⁹ Goríxo e éŋíŋíŋníníŋ wimóníŋpí tńí xíxeni neríná ayí re yaiwípíŋáo, “Nwí ikaxí ríníŋpí ámá wé rónígíáyí nánímaní. Ayí ámá xwíyá xowíalkímí yarígíáyí tńí uníŋ yarígíáyí tńí náníríni. Ámá Goríxomí ríwíŋ ríwámíní mamóarígíáyí tńí fíwí yarígíáyí tńí náníríni. Ámá Goríxomí paimímí wíarígíáyí tńí aríkí imónígíáyí tńí náníríni. Xaníyaúmí píkiarígíáyí tńí píkiyómí yarígíáyí tńí náníríni.”

¹⁰ Ámá apíxí wí tńí fíwí inarígíáyí tńí oxí wáuńíraní, apíxí wípaúníraní, onarígíáyí tńí ámá píkiomeaarígíáyí tńí yapí rarígíáyí tńí “Síná romí dání ríraríŋníní.” nurímáná ná mýyarígíáyí tńí ayí fńí náníríni. Nwí ikaxíŋ, ayí xwíyá naŋí imóníŋíyo pí pí wíalkíarígíáyí nání ení ríníni.” yaiwípíŋáo.

¹¹ Xwíyá apí, ayí xwíyá seáyí e imóníŋí, nene yayí neainaríŋpí tńí xíxeni imóníni. Apí Goríxo —O ámá nńí yayí umepaxí imóníŋoríni. O xwíyá nioní dńí níŋíwíŋríríríŋ wáí nurímeíwíníŋníníŋ níŋpeaŋpí nání raríŋníní.

Poro xómi wá wíaníŋpí nání yayí wíŋí náníríni.

¹² Negí Ámíná Kiraisí Jisasomí yayí wíaríŋaríni. O “Poro dńíŋ uŋwírírípaxoríŋí?” níniáiwírí xwíyá oyáŋí wáí uríméwíníŋníníŋ níŋíŋpíaríŋ ení síxíŋ neámíxíŋíŋ enagi nání omí yayí wíaríŋaríni.

¹³ Xámi nioni omi ikayíwí umeariiri áamá xóyá siyikí imónigfáyo xeaníñ ríá tññ wíkaríri arfíki númí nurí aníñ mǎxí wíaxfdirí yagáoni aiwí nioni omi dññ mǎwíkwíropa nerí nání majfá níkaríniri e yariñagi nání o ayá nínirímǎxiri api e niññirini.

¹⁴ Nioni sipí imóníñ e yagáoni aiwí negí Áminá Kiraisi Jisaso wá xwapí ayá wí nǎwianagí áamá xío tññ nawní níkaríniríná dññ wíkwírori dññ sixí uyirí yariñgápi nioni ení axípi númeanínginí.

¹⁵ Xwíyá “Kiraisi Jisaso áamá fwi yariñwaéne yeáyí neayimíxemeaní nání xwá tñyo nání bññirini.” ríññípi dññ ñwiráripaxípirini. Áamá nñni arfá nǎwiro “Neparini.” yaiwipaxípirini. Nínenení fwi yariñwaéne aiwí ayí yariñgápi tññ xixení mé seáyí e imóníñpi yagáoni, ayí nionirini.

¹⁶ Nioní e imóníñáoní aí Jisasi Kiraiso áamá xío nání re owiaiwiipoyiniri, “O apaxí mé pírfí mumamó áamá wigí fwi yariñgápi rǎwíminí umamopíri nání xwayí nǎwíniri kikiíá ñweaaríñoríni?” owiaiwiipoyiniri nioni ayá nínirímǎxiri yeáyí nǎyimíxemeaníñirini. Kiraiso e neríñpimí dání áamá rǎwíyo dññ nǎwíkwírori dññ nǎyimíñ tǎgáá imónípírfáyí nání nioni, fwi xwapí yagáoni síñwepígí niññirini.

¹⁷ Ayínáni Gorixo, aññamíní mǎxí ináyí aníñ miní imóníño —O wí mǎpé yariñorini. Áamá síñwí wíñpaxí mimóníñorini. Ná woní oní ñwáá nepaxíñ imóníño, ayí oríni. Omi aníñ íñiná seáyí e umǎeyoarane yayí umerane nǎra úwaníñini.

“Xámi rǎññwápi nání dññ nǎmorí xopírǎrí wíríxini.” uríñ nánirini.

¹⁸ Timotioxi, gí íwoxíñíñ imóníñoxi, agwí payí rína nearí “Joxí éírixini.” rǎraríñápi, ayí xwíyá xámi joxí rǎwíyo erǎpi nání Goríxoyá dññyo dání wá nǎrókiamoríñá rǎññwápi tññ xixení axípi rǎraríñini. Xwíyá apimí dání dññ sixí níniri xopírǎrí wíríxini.

¹⁹ E nerí dññ wíkwíroaríñwápi xáiwí íá xíriri dññ nǎyaikírori “Nepa naní rǎa yariñini?” nǎyaiwírná esísi bí minaríñpi síñwí ainenaxídirí éírixini. Áamá wa “Joxí e éírixini.” rǎraríñápi rǎwíminí nǎmamoro mepa neróná síní Jisasomí dññ mǎwíkwíró ewé síñáyo sixí núrorí xwírá íkixenaríñpa axípi e iníǎfawíxini.

²⁰ Ayí waú rǎwaúrini. Xaimeniaso tññ Arekísadao tññ awaúrini. Awaú “Goríxomi ikayíwí umearípaxowawimani.” oyaiwíñpiyiniri Seteno xe xeaníñ owíkaríniri mǎni wíññirini.

2

“Áamá nñni nání Goríxomi ríxíñ wuriyífríxini.” uríñ nánirini.

¹ Áamá Jisaso yá siyikí imónigfáyí e éírixiniri rǎrímíyí seáyí e imóníñpi, ayí rípirini. Áamá nñni nání Goríxomi ríxíñ wuriyiro yariñ wíro yayí wíro éírixini.

² Dññ wíkwíroaríñwaéne píyá werane kikiíá ñwearane yaníwá nání Goríxo negí mǎxí ináyíyo tññ gapímaní neameñweaaríǎgí gíyí gíyo tññ wigí dññ píráñíñ owímíxíniri ríxíñ wuriyífríxini. Nene “Goríxomi nǎxídíro nání píráñíñ e rǎa yariñoi?” neaiaiwípaxí imóníñpi erane áamáyo yadímíñ imóníñpi wirane yaníwá nání ríxíñ wuriyífríxini.

³ Áamá e nerónáyí, Goríxoyá síñwíyo dání naní ero apání imóníñpi ero yariñagí nání “Ríxíñ wuriyífríxini.” rariñini. O nene yeáyí neayimíxemeaaríñorini.

⁴ Áamá nñni xwíyá mǎkí nepaxíñ imóníñpimí mǎ nómíxíro dññ omópoyiniri wimónaríñorini. Apimí mǎ omíxáná yeáyí uyimíxemeámániri nání wimónaríñorini.

⁵ Nene níjǎrini. Ñwáá nepa imóníñpi, ayí ná woní Goríxorini. O tññ xíomí sipí wíkaríñwaéne tññ nání wáwují imóníño, ayí ení ná woní Kiraisi Jisasorini.

⁶ O Goríxo íná e éwínigíniri wimóníñiná imónáná áamá nñnenení negí fwi yariñwápi gwíññí neaikweawárimániri neapeinínginí. Xío nǎneapeiníñpimí dání síwá réníñ neainíñini. Goríxo áamá nǎyoní yeáyí uyimíxemeámániri nání wimónaríñorini.

⁷ Nioní Kiraiso e neainípi nání wáí nurímeiaríǎgí wo nímóniri áwaní nurímeiwínigíniri Goríxo nínirípearí —Aga yapí bí mǎraríñini. Nepání rariñini. Goríxo nínirípearí émá yí maní nioníyáyo dání xwíyá nepaxíñ imóníñpi arfá niro dññ wíkwíroro epírfá nání uréwapíymíáoní imónímí nání nímíxíñirini.

⁸ Ayínáni ge ge Jisaso yá siyikí imónigfáyí Goríxomi yayí owianeyíníro awí neáníróná “Oxowa omí ríxíñ urífríxini.” nímónarini. Ayí “Oxí siyikíwí múnípa nemáná wigí wíñíyo wíki mǎwónípa ero xíxewíámí mǎrínípa ero yariñgáwa wé seáyí e nímǎeyoaro éepá nemáná ríxíñ urífríxini.” nímónarini.

Apíxíwa epaxípi nání uríñ nánirini.

⁹ Apixiwa eni áamá Gorixomi yayí owianeyinro awí eánarigfe nánì nìbìróná pírániñf níteánìero alkíyí xixenì wigí yínipaxípi nìyínìmi bífrìxìni. Ámá weyí onearípoyinrì d́á okiyá ero nìgwí okiyá iníro rapirapí nìgwí xwé ronjyí yínìro mé

¹⁰ apixí “Niaíwí Gorixoyáíwanexini.” rinarigííwa epaxípi wigí ámáyo arírá nìwirinípimì d́ání okiyáñinñf inífrìxìni.

¹¹ Apixiwa oxowa uréwapiyarfá xwiyá mífí iními nìwufnìro arfá wífrìxìni.

¹² Apixiwa xe oxowami seáyí e nìwimónìro ouréwapiyipoyinrì wínarinjámani. “Íwa xwiyá mífí ero oxowami manj arfá wiro éfrìxìni.” nìmónarinì.

¹³ Ayí rípi nánì rarinñini. Eníná Gorixó áamá nìmìxírfná xámi imìxìño, oxí Adamomì nìmìxìmáná ríwíyo apixí Ipímì imìxìñfínì.

¹⁴ Ayí rípi nánì enì rarinñini. Obo yapí wíwapiyíño, ayí Adamomìmani. Ipímì yapí wíwapiyíáná í xwiyá Gorixó urinñpi wiañinñf enagí nánì “Apixiwa xwiyá mífí ero oxowami manj arfá wiro éfrìxìni.” rarinñini.

¹⁵ Nionì e nìrìrì aí apixiwa Gorixomi d́inñf nìwìkwíróa uro ámáyo d́inñf sipí nìwia uro siyikwí míninñf imónìro níteánìrì ero nerónáyí, niaíwí xírarigfápimì d́ání erfkiemeánipfrírfínì.

3

Siyikí Jisasoyá imónigfáyo wipeñweagfáwa nánìrini.

¹ Xwiyá re rinñpi d́inñf ñwiráripaxí imóninñpírinì. “Ámá Gorixoyá siyikí imóninñf bimì” go go “Oumenweámìnì.” nìyaiwirínáyí, “Nionì apí e oemìnì.” wimónarinñpi, ayí awiaxírfínì.

² Ayínánì Gorixoyá siyikí imóninñf bimì wipeñweanñf go go rípi rípi imónfwinñgini. Xwiyá mumeáripaxí imónfwinñgini. Apixí ná wínì meáwinñgini. D́inñf nìpikwínì mimonñf nánì míkikayó nanj náninì kíkayówinñgini. D́inñf nanj nìmorì ámáya sñjwíyo d́ání wé róninñf imóninñfpínì éwinñgini. Wé íkwianjwíyo uñwiráripaxí imónfwinñgini. Ámá wimeááná nìpemeámì nurì aiwá mírannj wíwinñgini. Wínìyo uréwapiyipaxí imónfwinñgini.

³ Inigí nínírfná papíkí yarigfápi nánì minñf minípa éwinñgini. Wáwinñf nìmónìrì apaxí mé mìxí mimonípa erì awayinì wirì éwinñgini. Mìxí nípéa memepa éwinñgini. “Nìgwí bí aí mìnìmúropa oenì.” yaiwiarigfápi wí d́inñf f́a mímáxíripa éwinñgini.

⁴ Xegí sfwí niaíwí pírániñf méwinñgini. E nerf́ná niaíwíyí xanoyá manj arfá wiro wéyo umero éfrìxìnìrì éwinñgini.

⁵ Ámá majf́a nerì xegí sfwí niaíwí pírániñf mumeapa nerf́náyí, “Gorixoyá siyikí imónigfáyí bimì ananì pírániñf umenweapaxírfínì.” ríseaimónarinì? Oweoí, e nerf́náyí, pírániñf mumenweapaxí enagí nánì rarinñini.

⁶ Jisasomì sínì aí d́inñf nìwìkwírorì nìxídirf́ná negí neaipenweanñf wo oimónìrì sñjwí míwinípa éfrìxìni. O e nìmónìrì nánì wári imónarfná obo seáyí e seáyí e nìmónìrì náninñf neánìrì xwiyá meárinñpípa o enì xwiyá meárinñginñf nánì rarinñini.

⁷ Ámá wí xegí yof ráná d́inñf Jisasoyá siyikí imónigfáyínéyáyo d́áninì marf́át, sipf́áyf́a d́inñfyo d́ání enì “Nanjorinì.” yaiwiarigf́o, o seaipenweáwinñgini. D́inñf e míwíwíwíarigf́o enánáyí, ámá wí nìwíápf́nìmearo o ayá wimopaxí enñpi nánì ráná awí oboyá ñwirárinñginñf nánì rarinñini.

Jisasoyá siyikí imónigfáyo seáyí wíiarigf́áyí nánìrini.

⁸ Ámá go go “Jisasoyá siyikí imónigfáyo seáyí wíiarinñf wonì oimónimínì.” nìwimónírf́náyí, d́inñf f́a xiríño imónfwinñgini. Nanj rírf sipí rírf mepa éwinñgini. Inigí papíkí yarigfápi nánì minñf minípa éwinñgini. “Amípi wí mìnìmúropa oenì.” nìyaiwirí wí urápf́mínìrì mepa éwinñgini.

⁹ Apí apí mepa nerì xwiyá eníná d́ání yumf́i imóninñf Gorixó wf́a ókímìxinñpí nánì sínì ududf́ míwinì “Aga nepa rfa rinìrì?” nìyaiwirí xaiwí f́a xírf́winñgini.

¹⁰ Jisasoyá siyikí imóninñweáne seáyí neaiipaxí imóninñf worfanñf xámi iwamf́o iwamf́o wíwapiyírf́xìni. E nerf́ná ríxa mímíwíwíaró nerí wí xwiyá mumeáripaxí imóninñpí néra warinñagí nìwínìrónáyí, xe e oimónìrì sñjwí wínífrìxìni.

¹¹ Apixiwa enì d́inñf f́a xirigf́áyí imónírf́xìni. Mímáyíf́o mìropa ero d́inñf nìpikwínì mimonñf nánì míkikayó nanj náninì kíkayoro éfrìxìni. Pí pí nerf́ná ámá d́inñf ñwiráripaxírf́nì éfrìxìni.

¹² Jisasoyá siyikí imónigfáyíné seáyí seaiiarigf́áwa apixí ná wínì meáfrìxìni. Wigí sfwí niaíwí pírániñf méfrìxìni.

¹³ Ayí rípi nánì “Seáyí seaiiarigf́áwa apí apí éfrìxìni.” rarinñini. Jisasoyá siyikí imónigfáyo seáyí wíiarigf́a gíyí gíyí pírániñf nìwíirónáyí, ayo wé íkwianjwíyo

ujwiráripírfá enagi nání rarínjini. Kiraisi Jisasomi dínj wíkwíroarígápi nání wíyo áwanj nurírfná eni igíg mé anani urípaí imónípfírfá enagi nání rarínjini.

"Joxi áamá Goríxoyáyí epaxípi nání níjía oimóniri eaarínjini." urínj nánirini.

¹⁴ Nioni xwíyá rípi ríwamínj neáa nurírfná "Ríxa ríná níbirí símeámígíni." níyáiwiri dínj síkwímonjini.

¹⁵ E nerí aiwí nioni mibípaí nimónánáyí, joxi níjía re imónírfá nání payí rína eaarínjini. Ámá Goríxoyá gwí imónígíari —Ari áamá Goríxo, dínj míkí ikinjyá síyíkí imónígíayíriní. Íká xwíyá xáiwípfínj nímoníro xwíyá nepaxínj imónínjipimí sopínj warígíayíriní. Ayí Goríxo e éfírxíní wimónarínjipi tñi xíxeni nerírfná epaxípi nání joxi níjía imónírfá nání eaarínjini.

¹⁶ Aga neparíní. Xwíyá nene dínj íkwíroarínjwápi, Goríxo wía mókímíxípa enjáná síní níjía mímónípa enjwápi —"Api aga seáyí émi imónínjipíríani?" níyáiwirane rarínjwápiríní. Ayínáni seanj níriranéna rípi rarínjwáriní, "O sínjani áamá imóníri kwíyípi "O aga wé róníporíní." owíaiwípoyníri neaiwápiyiri enjoríní. Anjánajowa sínj wínaxídiro xwíyá o nání rínínjipi anj níminí rínímeri enjoríní. Ámá xwía tíyo njweagíáyí dínj wíkwíro Goríxo anjnamí nání wíránrí enjoríní." rarínjwáriní.

Ámá Jisasomi ríwí numero kwíyí xegí bimi xídípírfáyí nánirini.

4

¹ Kwíyí Goríxoyápi ríxa áwanj re rémíxamonjíní, "Sía yoparíyí tñjíná áamá wí Jisasomi síní dínj míwíkwíro ríwí número re epírfáriní. Kwíyí ámi xegí bimi —Api áamá yapí wápiyarínjipíríní. Apimí xídíro áamá kwíyí apimí dání uréwapíyarígíáyí rarígápi arfá wíro imfóyo dání éwapínarígápi arfá wíro epírfáriní." Goríxoyá kwíyípi áwanj e rémíxamonjíní.

² Apimí dání uréwapíyarígíáyí yapí owíwapíyaneyíníri yarígápipimí dání wíwapíyarígáriní. Wígí dínjpi íwí ayá wí yarígápipimí dání ríxaxí órinjagi nání íwí nero aí "Ayí íwí rífa yarínjini?" níyáiwírfná esísf bí minarígáriní.

³ Ayí "Apíxí míméánipani." ríro "Aiwá api njwáriní. Míniapaní." ríro yarígíayíriní. E nerí aí nene xíomí dínj níwíkwírorane xwíyá nepaxínj imónínjipi nání dínj moarínjwaéne Goríxo aiwá api api nání yayí nínimáná nífírxíníri imíxínjíní.

⁴ Ayí rípi nání rarínjini. Amípi Goríxo imíxínjyí tñi nanjíní. Wí ríwíminí mamopaxí mímóníni. Nene Goríxomi yayí níwirane nípaxíní imónínjagi nání rarínjini.

⁵ Goríxoyá sínjwíyo dání aiwá nípiní anani nípaxí imónínjagi nání rarínjini. Ayí xewaníjo amípi níni iwamfó nímxírfná "Nípiní nanjíní." rínjipimí dání nípaxí imóníri nene níriranéna api nání yayí wíarínjwápipimí dání nípaxí imóníri enagi nání rarínjini.

"Ríríxímeáyo uréwapíyiri Goríxomi pírárinj xídírífa nání iwamfó éwapíníri éfírxíní." urínj nánirini.

⁶ Xwíyá api joxi yegí níríxímeáyo nuréwapíyirínáyí, surímá wí mé áamá Kiraisi Jisasoyá xínáíwánínj nímoníri omínj xíxeni níwírfná yarígápa axípi e erfáriní. Joxi e nerírfná aiwá nínrínjipimí dání enj síxí eánarínjwápa axípfínj joxi xwíyá nene dínj wíkwíroarínjwápi —Api xwíyá pírárinj renjwípfénj joxi níxífa warínjipíríní. Nepaxínj imónínjipíríní. Apimí dání enj síxí eánírfáriní.

⁷ E nerí aí píyínj íkayíwípi —Api sa xwía tíyo dánjipíríní. Níaiwí dínj mímogíápiari rípaíxíriní. Apimí dínj bí míkíwíro aríkwíkwí níwíera nuri áamá Goríxomi xíxeni níxídfírfná yarígápi tñi xíxeni erfá nání áamá nífá yaníro nání iwamfó éwapínarígápa axípfínj iwamfó éwapínírxíní.

⁸ Ayí rípi nání "Ámá Goríxomi xíxeni níxídfírfná yarígápi tñi xíxeni erfá nání iwamfó éwapínírxíní." rírarínjini. Wará rírowá oneáiníri nání iwamfó níréwapínírinjipi, apimí dání nanj onímiápi neaiipaxíriní. E nerí aí Goríxomi xíxeni xídaníwá nání iwamfó níréwapínírinjipi, apimí dání nanj ayá wí neaiipaxíriní. Agwí ríná síní xwía tíyo njjwearanéraní, ríwíyo anjnamí njjwearanéraní, nanj neaiipaxí enagi nání rarínjini.

⁹ Xwíyá api, ayí dínj njwiráripaxí imónínjipíríní. Ámá arfá níwiri xídípaxípiríní.

¹⁰ Ayí ríwíyo anjnamí njjwearanéraní, síní xwía tíyo njjwearanéraní, Goríxomi xíxeni xídaníwá nání iwamfó níréwapínírinjipimí dání nanj neaiíwínígíníri agwí ríná ríwí nírfkwínímáná anínj miní yarínjwáriní. Nene Njwía dínj noní imóníjo —O áamá níyoní yeáyí uyímíxemeámfáníri enjoríní. Xíomí dínj wíkwíroarínjwaéne anjpaí yeáyí

neayimixemeaarinjorini. “O nene e neainfáriní.” n̄yaiwirane d̄inj níkwímorane n̄an̄i an̄inj min̄i yar̄injw̄ariní.

¹¹ Xwiyfá ap̄i n̄ip̄in̄i sekax̄ ur̄ir̄i ur̄ewap̄iyir̄i éir̄ix̄in̄i.

“Dix̄ ner̄inj̄ip̄im̄i d̄an̄i s̄ijwep̄iḡ w̄ir̄ix̄in̄i.” ur̄inj̄ n̄an̄ir̄in̄i.

¹² Jox̄i s̄in̄i amá r̄fá m̄ir̄ijox̄i aí xe peaȳf onan̄f̄poȳin̄ir̄i s̄ijw̄f m̄iw̄in̄ip̄an̄i. Jox̄i wé íkwian̄w̄fyo r̄ijw̄ir̄ar̄ip̄ir̄i n̄an̄i Jisasom̄i d̄inj̄ w̄ikw̄íroar̄iḡf̄aȳf epax̄f imón̄inj̄p̄i n̄an̄i s̄ijwep̄iḡf w̄ir̄ix̄in̄i. J̄iwan̄ijox̄i n̄ira nur̄inj̄p̄im̄i d̄an̄i s̄ijwep̄iḡf w̄ir̄i nemer̄fn̄a p̄ir̄an̄inj̄f ner̄inj̄p̄im̄i d̄an̄i s̄ijwep̄iḡf w̄ir̄i w̄in̄iyo d̄inj̄ sip̄i n̄iw̄ir̄inj̄p̄im̄i d̄an̄i s̄ijwep̄iḡf w̄ir̄i d̄inj̄ nj̄wir̄ar̄ipax̄f̄p̄i ner̄inj̄p̄im̄i d̄an̄i s̄ijwep̄iḡf w̄ir̄i íkw̄ir̄án̄an̄inj̄f nimón̄ir̄i ner̄inj̄p̄im̄i d̄an̄i s̄ijwep̄iḡf w̄ir̄i éir̄ix̄in̄i.

¹³ Nion̄i b̄im̄faé n̄an̄i wen̄inj̄f ner̄i n̄ijw̄ear̄fn̄a Gor̄ixom̄i yaȳf umean̄iro n̄an̄i aw̄i eánar̄iḡf̄e d̄an̄i xw̄iyfá Gor̄ixoȳap̄i f̄a nuroim̄aná ap̄im̄i d̄an̄i ur̄ewap̄iyir̄i en̄j̄ r̄ir̄ém̄x̄f w̄ir̄i éir̄ix̄in̄i.

¹⁴ Xám̄i Jisasoyá s̄iyik̄f imón̄iḡf̄ayo wip̄en̄w̄eaḡf̄awa jox̄i er̄f̄ap̄i n̄an̄i Gor̄ixoyá d̄inj̄fyo d̄an̄i w̄fá rókiamoro wé seáȳf e sikw̄iár̄iro éaná Gor̄ixo xeḡf kw̄iyf̄ip̄im̄i d̄an̄i e epax̄f oimón̄ir̄i d̄inj̄ s̄ix̄f simón̄f̄p̄i d̄inj̄f yaik̄iá m̄imopan̄i.

¹⁵ Xwiyfá “Jox̄i e éir̄ix̄in̄i. E éir̄ix̄in̄i.” r̄ir̄ar̄inj̄ap̄i n̄ip̄in̄i x̄ix̄en̄i wé oroár̄im̄in̄ir̄i éir̄ix̄in̄i. Amá ḡiȳf ḡiȳf s̄ijw̄f n̄iran̄iróná jox̄i xw̄iyfá nion̄i “E éir̄ix̄in̄i.” r̄ir̄ar̄inj̄ap̄i ner̄i wé n̄ir̄oa war̄inj̄aḡf ran̄ip̄r̄fá n̄an̄i e éir̄ix̄in̄i.

¹⁶ J̄iwan̄ijox̄i yar̄inj̄p̄i n̄an̄i s̄ijw̄f ainenax̄f̄d̄ir̄i ur̄ewap̄iyar̄inj̄p̄i n̄an̄i en̄i s̄ijw̄f aine-nax̄f̄d̄ir̄i éir̄ix̄in̄i. Kik̄iá b̄i m̄ijw̄eá ar̄ík̄i e yaȳlir̄ix̄in̄i. Aȳf r̄ip̄i n̄an̄ir̄in̄i. Jox̄i e ner̄fn̄a j̄iwan̄ijox̄i er̄k̄iemeán̄ir̄i dix̄f man̄j̄ ar̄fá siar̄iḡf̄ayo er̄k̄iemear̄i er̄fá en̄j̄aḡf n̄an̄i rar̄inj̄in̄i.

5

“Ám̄ayo p̄ir̄an̄inj̄f owim̄ix̄im̄in̄ir̄i nur̄ir̄fn̄a dix̄fyo ur̄ar̄inj̄pa ur̄ir̄ix̄in̄i.” ur̄inj̄f n̄an̄ir̄in̄i.

¹ Ámin̄áp̄ia w̄im̄i p̄ir̄an̄inj̄f owim̄ix̄im̄in̄ir̄i ner̄fn̄a xwamián̄f t̄n̄i mur̄ip̄an̄i. Dix̄f ápowami n̄ip̄en̄f ur̄ar̄inj̄pa ur̄ir̄ix̄in̄i. Íw̄f s̄ik̄ijowami p̄ir̄an̄inj̄f owim̄ix̄im̄in̄ir̄i ner̄fn̄a dix̄f r̄igw̄áowami ur̄ar̄inj̄pa n̄ip̄en̄f ur̄ir̄ix̄in̄i.

² Ap̄ian̄j̄p̄iam̄i nur̄ir̄fn̄a dix̄f rinók̄iwami ur̄ar̄inj̄pa ur̄ir̄ix̄in̄i. Ap̄iyáiwami nur̄ir̄fn̄a íkw̄ir̄áf w̄in̄an̄inj̄f nimón̄ir̄i r̄inap̄iwami ur̄ar̄inj̄pa ur̄ir̄ix̄in̄i.

Ap̄ix̄f an̄iwa n̄an̄i ur̄inj̄f̄p̄i n̄an̄ir̄in̄i.

³ Ap̄ix̄f an̄f w̄i úmaȳf imón̄inj̄f n̄iw̄in̄ir̄fn̄a wéyo uméir̄ix̄in̄i.

⁴ E r̄ir̄ar̄inj̄aḡf aí ap̄ix̄f an̄f ḡi ḡi n̄iaíw̄f t̄nj̄i imón̄ir̄ir̄an̄t̄, f̄wiár̄fawéȳf t̄nj̄i imón̄ir̄ir̄an̄t̄, en̄ánáȳf, aȳf ep̄r̄fá seáȳf e imón̄inj̄p̄i r̄ip̄ir̄in̄i. Wiḡf imón̄iḡf̄ayo wéyo umep̄r̄fá n̄an̄i éwap̄n̄f̄ir̄ix̄in̄i. Wiḡf xan̄iyaūf umeḡf̄pa w̄iwan̄inj̄f̄ȳf en̄i r̄ixa xwé n̄iw̄iaror̄fn̄a ax̄f̄p̄i umep̄r̄fá n̄an̄i éwap̄n̄f̄ir̄ix̄in̄i. E nerónáȳf, Gor̄ixo yaȳf winar̄inj̄p̄i yar̄inj̄aḡfá n̄an̄i rar̄inj̄in̄i.

⁵ Ap̄ix̄f an̄f aga úmaȳf imón̄inj̄f ḡi ḡi Gor̄ixo ar̄ir̄á onin̄ir̄i d̄inj̄f w̄ikw̄ímoar̄inj̄r̄in̄i. E ner̄fn̄a ár̄f̄w̄iyim̄ir̄an̄t̄, íkw̄áw̄iyiran̄t̄, om̄i r̄ix̄inj̄f ur̄ir̄i yar̄inj̄f w̄ir̄i yar̄inj̄r̄in̄i.

⁶ E ner̄i aí ap̄ix̄f an̄f ḡi ḡi “P̄i en̄ij̄o?” n̄iyaiwir̄i m̄inj̄f winar̄inj̄p̄in̄i “Oem̄in̄i.” n̄iw̄imón̄ir̄fn̄áȳf, s̄in̄i s̄inj̄f nimón̄ir̄i n̄ijw̄ear̄i aí aga pen̄ijn̄inj̄f imón̄in̄i.

⁷ Ap̄ix̄f an̄iwayá n̄iaíw̄f̄ȳf t̄n̄i f̄wiár̄fawéȳf t̄n̄i p̄ir̄an̄inj̄f numero xw̄iyfá mur̄ipax̄f imón̄f̄ir̄ix̄in̄ir̄i nion̄i r̄ir̄ar̄inj̄ap̄i sekax̄f nura úir̄ix̄in̄i.

⁸ Aȳf r̄ip̄i n̄an̄i “Nion̄i r̄ir̄ar̄inj̄ap̄i sekax̄f nura úir̄ix̄in̄i.” r̄ir̄ar̄inj̄in̄i. Amá go go xeḡf imón̄inj̄fyo mumepa ner̄fn̄a Jisasom̄i d̄inj̄f w̄ikw̄íroar̄inj̄p̄i r̄f̄w̄f r̄ir̄iw̄ám̄in̄i n̄imamor̄f sip̄i amá d̄inj̄f m̄iw̄ikw̄íroar̄iḡf̄aȳf yar̄iḡf̄ap̄im̄i n̄im̄uror̄i aga sip̄i imón̄inj̄p̄i yar̄in̄i. E ner̄i aí go go xan̄ip̄iaúm̄i mumepa ner̄fn̄a aȳf aga an̄ipax̄f sip̄i imón̄inj̄p̄i yar̄in̄i.

⁹ Ap̄ix̄f an̄f w̄i s̄in̄i xw̄iogw̄f 60 m̄im̄urōpa en̄áná íkw̄f Jisasoya s̄iyik̄f imón̄iḡf̄aȳfn̄e ap̄ix̄f an̄iwami ar̄ir̄á wian̄fwan̄iro n̄an̄i wiḡf yof nj̄wir̄ar̄iḡf̄an̄am̄i m̄ijw̄ir̄ar̄ipa éir̄ix̄in̄i. E ner̄i aí íox̄f ná wom̄in̄i p̄ir̄an̄inj̄f meán̄aḡf en̄j̄aḡf w̄in̄ir̄i

¹⁰ “San̄j̄f p̄ir̄an̄inj̄f near̄ap̄ar̄inj̄r̄in̄i.” rar̄inj̄aḡfá ar̄fá w̄ir̄i “Xeḡf n̄iaíw̄f p̄ir̄an̄inj̄f meaḡir̄in̄i.” rar̄inj̄aḡfá ar̄fá w̄ir̄i amá an̄j̄ m̄id̄án̄fyo aíw̄á m̄iran̄j̄f yaḡi imón̄inj̄aḡf w̄in̄ir̄i amá Gor̄ixoyáyo ar̄ir̄á n̄iw̄ir̄fn̄a s̄iyikw̄f̄p̄in̄inj̄f nimón̄im̄aná ar̄ir̄á wiaḡi imón̄inj̄aḡf w̄in̄ir̄i amá w̄i d̄inj̄f r̄fá ux̄ear̄inj̄aḡf n̄iw̄in̄ir̄fn̄a seáȳf wiaḡi imón̄inj̄aḡf w̄in̄ir̄i p̄i p̄i nan̄j̄ imón̄inj̄p̄i “Oem̄in̄i.” n̄iyaiwir̄i d̄inj̄f w̄ikw̄íroaḡi imón̄inj̄aḡf w̄in̄ir̄i ner̄fn̄áȳf, íyá yof anan̄i íkw̄fn̄am̄i nj̄wir̄ár̄f̄ir̄ix̄in̄i.

¹¹ E ner̄i aí ap̄ix̄f an̄f s̄in̄i ap̄ian̄j̄p̄ia mimón̄ipa eḡf̄iwayá yof m̄ijw̄ir̄ar̄ipa éir̄ix̄in̄i. Aȳf r̄ip̄i n̄an̄i rar̄inj̄in̄i. Ap̄ix̄f an̄f s̄in̄i ap̄ian̄j̄p̄ia mimón̄iḡf̄iwa “Am̄i ox̄f wo t̄n̄i oinaiȳf.”

wimónáná sɪnɪ Kiraiso nánɪ dɪŋɪf mamónɪŋɪf nero “Ámɪ womɪ omeánɪmɪnɪ.” wimónarɪŋɪf ɛɟagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ.

¹² Íwa e nerónáyɪf, oyá sɪmɪmanɪŋɪf dánɪnɪŋɪf re rárɪgɪáɪpɪ, “Ámɪ oxɪ mɪmeánɪf sa Kiraiso tɪnɪ níkárɪnɪrɪfná apánɪrɪnɪ.” rárɪgɪáɪpɪ rɪwɪmɪnɪ mamoarɪgɪfá ɛɟagɪ nánɪ xwɪyɪfá meárɪnɪgɪfáwa imónarɪgɪfárɪnɪ.

¹³ Rɪpɪ ɛnɪ yarɪgɪfá ɛɟagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ. Omɪŋɪf bɪ mé kíkɪfá néra wanɪro nánɪ néwapɪga nuro aɪ nepa kíkɪfá bɪ yarɪgɪfámánɪ. Anɪ íwá iwámɪ nemeróná xwɪyɪfá mɪmayɪfó roro wɪárɪ nɪrémoro xwɪyɪfá rɛpɪrooro neróná xwɪyɪfá píránɪŋɪf nɪrɪpaxɪf mɪmónɪŋɪfɪpɪ rarɪgɪfárɪnɪ.

¹⁴ Ayɪnánɪ “Apɪxɪf anɪ sɪnɪ apɪanɪŋɪf mɪmónɪgɪfáwa re éfɪrɪxɪnɪ.” nɪmónarɪnɪ. “Ámɪ oxɪ nɪmeánɪro nɪalɪwɪ nɪxɪrɪro uméfɪrɪxɪnɪ.” nɪmónarɪnɪ. Íwa e neróná ámá Jisasomɪ dɪŋɪf mɪwɪkwɪrɪfó nene nánɪ wɪkɪf neaónɪŋɪfɪf wo íwa apɪnɪ yarɪŋɪŋagɪfá nɪwɪnɪrɪfná “Íwa sɪpɪ yarɪŋɪf.” nearɪpaxɪf wɪ imónɪnɪfámánɪ.

¹⁵ E nerɪ aɪ apɪxɪf anɪ wɪwa Setenomɪ xɪdɪpɪrɪf nánɪ rɪxa Jisasomɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ wɪgɪfɪmɪ warɪgɪfá ɛɟagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ.

¹⁶ Apɪxɪf Kiraisomɪ dɪŋɪf wɪkwɪroarɪgɪfá gɪyɪf gɪyɪf wɪgɪf apɪxɪf anɪ ɛɟánáyɪf, Jisasoyá sɪyɪkɪf imónɪgɪfáyo anɪŋɪf wɪkárɪpɪrɪxɪnɪrɪ wɪwanɪŋɪfɪf iwámɪ píránɪŋɪf numero arɪrɪ wɪfɪrɪxɪnɪ. Ayɪ Jisasoyá sɪyɪkɪf imónɪgɪfáyo apɪxɪf anɪ úmayɪf imónɪgɪfáwamɪ arɪrɪ wɪpɪrɪfá nánɪ rarɪŋɪnɪ.

Jisasoyá sɪyɪkɪf imónɪgɪfáyo wɪpɛŋweagɪfáwa nánɪrɪnɪ.

¹⁷ Jisasoyá sɪyɪkɪf imónɪgɪfáyo wɪpɛŋweagɪfá numɛŋwearɪfná nanɪf nero píránɪŋɪf yarɪgɪfáwa yayɪf owɪnɪnɪrɪ aɪwáranɪ, nɪgwɪrɪnɪ, mɪnɪ wɪarɪgɪfáɪpɪ “Bɪáú mɪnɪ wɪpax-owarɪanɪ?” nɪyaiwɪro wé ikwɪwanɪfyo unɪwɪrɪfɪrɪxɪnɪ. Wɪpɛŋweagɪfá xwɪyɪfá Gorɪxoyáɪpɪmɪ dánɪ ɛŋɪ rɪrémɪxɪf wɪro uréwapɪyɪro yanɪro nánɪ anɪŋɪf mɪnɪ yarɪgɪfáwa nánɪ ayɪ anɪpaxɪrɪnɪ.

¹⁸ Bɪkwɪfyo dánɪ xwɪyɪfá rɪpɪáú nɪrɪnɪrɪ ɛánɪŋagɪfá nánɪ rarɪŋɪnɪ, “Burɪmákáú wɪtɪpɪ ɛxwɛxwɪmɪf oenɪrɪ xwɪrɪŋwɪf xapɪxapɪf nosaxa pwarɪfná bɪ mɪnɪpa oenɪrɪ manɪf gwɪf mɪkɪrɪfwɪpanɪ.” nɪrɪnɪrɪ ɛánɪrɪ “Nɪgwɪf omɪŋɪf yarɪgɪfáyo wɪgɪf omɪŋɪf ɛgɪfáɪpɪ nánɪ nɪgwɪf meapaxɪrɪnɪ.” nɪrɪnɪrɪ ɛánɪrɪ ɛɟagɪfá nánɪ wɪpɛŋweagɪfáyo re yaiwɪfɪrɪxɪnɪrɪ rarɪŋɪnɪ, “Neaɪpɛŋweagɪfáwamɪ yayɪf owɪnɪnɪrɪ mɪnɪ wɪarɪŋwáɪpɪf bɪáú mɪnɪ wɪpaxowarɪanɪ?” yaiwɪfɪrɪxɪnɪrɪ rarɪŋɪnɪ.

¹⁹ Ámá ná wonɪ nɪwɪáɪpɪnɪmeárɪ Jisasoyá sɪyɪkɪf imónɪgɪfáyo wɪpɛŋweanɪf womɪ xwɪyɪfá nuxekwɪfɪmori “Sɪpɪ yarɪnɪ.” rɪránáyɪf, arɪfá mɪwɪpanɪ. E nerɪ aɪ sɪŋwɪf wɪnarófáyo wáúranɪ, wáú woránɪ, ɛɟánáyɪf, ayɪ anánɪ arɪfá wɪfɪrɪxɪnɪ.

²⁰ Wɪpɛŋweagɪfá arɪkɪf ɪwɪf yarɪgɪfáyo Jisasoyá sɪyɪkɪf imónɪgɪfá nɪyɪfá sɪŋwɪf anɪgɪfɛ dánɪ mɪxɪf urɪfɪrɪxɪnɪ. Wa ɛnɪ wáyɪf nero axɪpɪ mɛpa epɪrɪfá nánɪ “Nɪyɪfá sɪŋwɪf anɪgɪfɛ dánɪ urɪfɪrɪxɪnɪ.” rɪrarɪŋɪnɪ.

²¹ E nerɪ aɪ nɪonɪ Gorɪxoyá sɪŋwɪf tɪŋɪf e dánɪ tɪnɪ Kiraisɪ Jisasoyá sɪŋwɪf tɪŋɪf e dánɪ tɪnɪ anɪfnájɪf xɪfó fá yɪyamɪxɪmɪf ɛŋɪyɪfá sɪŋwɪf tɪŋɪf e dánɪ tɪnɪ xwɪyɪfá joxɪf mɪrɪmúropaxɪf imónɪŋɪf rɪpɪf orɪrɪmɪnɪ. Joxɪf nɪonɪ wɪpɛŋweagɪfáwa nánɪ rɪrarɪŋɪfáɪpɪf nerɪfná wɪfá nánɪ “Ámá nɪonɪyáyɪfɪrɪanɪ?” nɪyaiwɪrɪ nɪyɪŋwɪrɪfɪrɪnɪrɪ mɛpa éfɪrɪxɪnɪ. Wɪ dɪxɪfyonɪf sɪmɪf sɪmɪf e nɪmerɪ mɛpa éfɪrɪxɪnɪ. Xɪxɛnɪ wɪgɪf yarɪgɪfáɪpɪf tɪnɪ wɪfɪrɪxɪnɪ.

²² Joxɪf ámá wo ayá tɪnɪ nɪmeárɪ Jisasoyá sɪyɪkɪf imónɪgɪfáyo wɪpɛŋweanɪf wo imónɪfɪwɪnɪgɪnɪrɪ nɪwɪmɪxɪrɪf wé seáyɪf e mɪwɪkwɪárɪpanɪ. Apaxɪf mé wɪpɛŋweanɪf wo oimónɪrɪf wɪmɪxáná ɪwɪf ayɪ yarɪgɪfáɪpɪf rɪxɪfmeanɪgɪnɪrɪ rarɪŋɪnɪ. Joxɪf ɪwɪf bɪ mé ikwɪrɪfnaxɪnɪŋɪf imónɪfɪwɪnɪgɪnɪrɪ rarɪŋɪnɪ.

²³ Timotioxɪf, ínɪná aga sɪmɪxɪf agwɪfyo siayarɪŋɪfɪpɪf nanɪf sɪnɪ nánɪ aga inɪgɪnɪf mɪnɪpa nerɪ marɪsɪfná nánɪ wáyɪfá inɪgɪf wainɪf bɪ tɪnɪ nɪfɪrɪxɪnɪ.

²⁴ Sɪpɪf ámá wa éfáɪpɪf sɪŋánɪŋe dánɪf éfá ɛɟagɪfá nánɪf sɪnɪf pɪfá mɪnɪŋáná aɪ rɪxa sɪŋánɪf imónarɪŋɪfɪrɪnɪ. E nɪmónɪrɪf aɪf sɪpɪf wa éfáɪpɪf ínɪmɪf dánɪf éfá ɛɟagɪfá nánɪf pɪfá néfasáná ɛɟáná sɪŋánɪf imónarɪŋɪfɪrɪnɪ.

²⁵ Axɪpɪf ɛnɪŋɪf nanɪf wa éfáɪpɪf sɪŋánɪŋe dánɪf éfá ɛɟagɪfá nánɪf sɪŋánɪf imónarɪŋɪfɪrɪnɪ. E nɪmónɪrɪf aɪf nanɪf wa yumɪf éfáɪpɪf anɪŋɪf yumɪf imónárɪpaxɪfmanɪf.

6

Ámá xɪnáiáwánɪŋɪf nɪmónɪro omɪŋɪf wɪarɪgɪfáyo nánɪrɪnɪ.

¹ Ámá xɪnáiáwánɪŋɪf nɪmónɪro omɪŋɪf wɪarɪgɪfáyo wɪgɪf bosowa nánɪ “Awámɪ wéyo umer-ane xɪxɛnɪf arɪfá yɪmɪgɪf wɪrane epaxowarɪanɪ?” nɪyaiwɪro apɪf e wɪfɪrɪxɪnɪ. Awa Gorɪxo nánɪf sɪpɪf mɪrɪpa ero none ámáyo uréwapɪyarɪŋwáɪpɪf nánɪf sɪpɪf mɪrɪpa ero oépoynɪrɪf rɪrarɪŋɪnɪ.

² Go go xegɪf bosó Jisasomɪ dɪŋɪf wɪkwɪroarɪŋɪf wo ɛɟánáyɪf, dɪŋɪf re nɪwɪaiwɪrɪf paimɪmɪf mɪwɪpa éwɪnɪgɪnɪf, “Xɪfó ɛnɪf gɪf Jisasomɪ dɪŋɪf wɪkwɪroarɪgɪwɪf wo ɛɟagɪfá nánɪf

sa gí nrixímeáninj imóninj worfani?" E níwaiwiri paimimí mīwipa neri rīpini yaiwiwīngini, "Gí bosí omīnj wiariñáo Jisasomí dīnj wīkwíroarīnj wo imóniri Gorixo dīnj sixí uyariñj wo imóniri enj enagí nání arfá yīmīgí níwiri omīnj owiimīni." yaiwiwīngini. Xínáiwáninj nimóniri omīnj wiariğáayí nání rīrarīñapimí dānī siyikí Jisasoyá imónigfá joxi tñj e ñweagfáyo uréwapīyiri enj rīrēmīxí wiri éirixini.

Mimóní uréwapīyarīgáayí nánirini.

³ Ámá go go xwiyfá nioní rīrarīñapí marfá, xegí bī imóninjfí —Apí xwiyfá píráninj réwapínigfápi tñí xixení mimóninjfírini. Xwiyfá negí Áminá Jisaisí Kiraiso rīñfí tñí xixení mimóninjfírini. "Gorixomí píráninj níxídríná epaxí, ayí apírini." rīñfí tñí xixení mimóninjfírini. Xwiyfá xegí bī imóninjfí apí fá xīrarīnj go go

⁴ wári nimóniri aí aga nījá nanj bī mimóninjorini. O xwiyfá rīrowiámí inarīgápi nání wí tñí orīnaneyiní sīmí xeadpénarīnjrini. Xwiyfá xīmīxmí nīñro rarīgápi nání ení wí tñí orīnaneyiní sīmí xeadpénarīnjrini. E yariñpimí dānī ámá sipí dīnj yaiwīñro xwiyfá mīxīmīxewiámí iníro ikayfí rīñro anđinj yaiwīñro

⁵ xixewiámí rīñro yariğfáriní. Ámá e yariğfáayí dīnj xeyáninj imóniro xwiyfá Jisaso nání nepaxinj imóninjfí bī sñí mīxéninj imóniro egfáyrini. Xenwīnī re yaiwīarīgáriní, "Gorixomí níxídrīnjfipimí dānī amípí xwé meapírfá nánirini." yaiwīarīgáriní.

"Íá xīrīñapí apánirini." yaiwīarīgáayí tñí e mīyaiwīarīgáayí tñí nání urīnj nánirini.

⁶ Ayí e yaiwīarīñagfá aí ámá "Amípí nioní fá xīrīñapí, ayí apánirini." yaiwīarīgáayí Gorixomí níxídrīnjfipimí dānī amípí Gorixo "E wīīmīgini." yaiwīarīñfí wí mīmūrónigfáyrini.

⁷ Inókiwa neaxirīgíe dānī amípí wí tñj imóniñwaéne fá neaxirīgáraní? Péwaé dānī ení amípí wí nīmeámí waníwáraní? Oweoi.

⁸ Ayínání sa aiwá naní nánirani, aikí yínani nánirani, apání enjánáyí, dīnj re oyaiwīaneyí, "Nene fá xīrīñwápí ayí apánirini." oyaiwīaneyí.

⁹ E nerí aí ámá amípí wí mīmīnúropa oení yariğfáayí re yariğfáriní. Amípí wí nánini ayá sñwí nuroríná mīnj sixí nīñrīñfipimí dānī wīwanīñfí mārēyóninj pīkīnarīgáriní. Ayí majfá níkarínro amípí ríwéná xeaninj wīmeapaxí imóninjfí nání íkīñfí sipí wīarīñrini. Maiwí e néra nūfasáná ríwéná siwá neri píeropírfáriní.

¹⁰ Ayí rīpí nání rarīnjini. Ámá nīgwfí nánini dīnj sipí níwíríná ayí fwi xixegíni oépopiní wipemearīnjrini. Ámá wí nīgwfí nánini íkīñfí sipí níwírīñfipimí dānī xwiyfá nene dīnj íkwíroarīñwápí rīxa pñí níwīarīmí majímajfá néra xenwīmí nuro rñinj meárinarīñagfá nání rarīnjini.

"Píráninj neri dīnj nīyīmīnjfí xaiwí fá maxífrīxini." urīnj nánirini.

¹¹ "Gorixo 'Timotio e éwīngini.' wimónarīñfí tñí xixení oemini." yaiwīarīñoxi, sipí apimí píráninj éf menífrīxini. E neríná "Wé róninj imóninjfíni oemini." yaiwírí "Gorixomí píráninj níxídríná epaxíni oemini." yaiwírí "Omí anīnj dīnj owíkwíromini." yaiwírí "Ámáyo dīnj sipí owimini." yaiwírí "Pí pí nīmeáfí xwámámí oemini." yaiwírí "Ámáyo nīpiyiní owimini." yaiwírí éirixini.

¹² Joxí Jisasomí dīnj níwíkwíroríná ámá "Xó xopírárí nīñrēñojí?" nīyaiwīñri enj neániri enj menarīgápa axípi éirixini. E neri dīnj nīyīmīnj joxi e oimóniri wéyo fá rumīñfí xaiwí fá maxífrīxini. Joxí nanj imóninj dīnj wíkwíronfí rīxa ámá obaxí arfá egíe dānī waropárf wīnj enagí nání rīrarīnjini.

¹³ Gorixo —O pí pí dīnj tñj imóninjfí nání mfkí íkīñorini. O tñí Kiraisí Jisaso —O mīxí ináyí Podiasí Pairato xwíríxí umearíná xó nání waropárf xixení inīñorini. O tñí awaú arfá egíe dānī xwiyfá joxi mīmūropaxí imóninjfí rīpí orīrīmīni.

¹⁴ Joxí sekaxí Áminá Jisaisí Kiraiso nīnearīmí peyīñfí xixení éirixini. E neri Jisaso sñjání piaumīmí infé nání joxi rīdunpaxí imóninjfí mēpa néra urí ámá xwiyfá "O sipí yarini." rīmearīpaxí imóninjfí mēpa néra urí éirixini.

¹⁵ Gorixo moárīñjíná nimóniríná o sñjání piaumīmí inínfáriní. Ayí rīpí nání rarīnjini. Gorixo yayí xó winarīñfí nání xewanīño mfkí íkīñorini. Ná woní onini seáyí e imóniñorini. Mīxí ináyí nīmīni ñweagfáyo seáyí e wimóniñorini. Áminá nīyoní ení seáyí e wimóniñorini.

¹⁶ Anīnj noní ñweaño, ayí ná woní onirini. Wfá o ómīxarīñfí ináyīñinj píroarīñagí nání ámá añwí e pupaxomani. Ámá wí sñjwí wīñgíomani. Wí ení sñjwí wīñpaxí imóniñomani. Omí ámá nīnenení seáyí e uméwanīgini. O anīnj íníná neameñweáwīngini. "E imóníwīngini." nimónarini.

Ámá amípí wí mímúróngíáýf epaxépí nánirini.

¹⁷ Ámá agwí ríná amípí wí mímúróngíáýo re urírixini, “Wárixayíné mimónipa ero amípí seyíné míseamúroarínípi nání ‘Aníní fá xíraníwáriní. Wí anípá imónínfá menini.’ mýaiwipaxí enagi nání apimí díní mñwirárípa ero éfírxini. E mepa nero Goríxo —O yayí oneainínípi níneaiapíríná xwapí ayá wí neaiaparínjorini. Omíni díní uñwirárípoi.” urírixini.

¹⁸ Rípi ení urírixini, “Ámáyo naníni wíiro saní nurápíróná onímiápi murápi ayá wí urápíro yaní ewaní imóníro amípí bí wáwuní oímoaneyíníro tíro éfírxini.

¹⁹ Seyíné e nerónáyí, nepa amípí ayá téní imóníri nípémáná ríwíyo seaímeaní imóníri enípi awí eámeámí yárarínjoi. Api díní ñwirárípaxí imónínípirini. Api díní níyímíní imónínípi maxírífría nání sínjáníní eánarígápirini.” E urírixini.

“Nioní nira weapípi sínímaníminí tineí.” uríní nánirini.

²⁰ Timotíoxí, nioní e éfírxiníri díní rñwirárínjápi ríwímíní mítipani. Sínímaníminí tineí. Ámá Goríxomi míxídarígíáýf xwíyíá íkíá íwíyo dání rarígíapi téní xwíyíá íkweakwímí rínarínípi —“Api xíxeni níjía imónínípirini.” níríro aí yapí rarígápirini. Api téní gí téní e dání xe orípoyíníri sínwí míwínípa éfírxini.

²¹ Ayí ámá wí “Xwíyíá apimí dání níjía imóníñwaénerini.” nírinírinípipimí dání ríxa majímajía néra xenwímí ugíá enagi nání raríníni.

“Goríxo wá ríwianíwínígíni.” nímónariní.

Payí Poro Timotio nání ríwíyo eaŋnarini.

Payí rina Timotio nání Poro ná ríwíyo eaŋnarini. Poro ámi aŋí yof Romíyo gwí nŋweaŋná Timotio sɛni Epesasiyo nŋweaŋi Jisasoyá siyikí e imónigíayo umenweaŋáná Poro “Nioni nípikipíri aŋwí ayorani?” nŋyaiwirína Timotio eŋí neága nuri pí pí wímeáŋpimi xopírárí wípaŋí imóníwínigíníri payí rina neari dŋŋí sixí umímonínigíní.

¹ Poroní —Nioni Goríxo wimóníagí nání Kiraisi Jisasoyá wáf wurímeiaríŋá woníriní. O tɛni níkaríníriŋpimi dání dŋŋí nŋyimíŋí imóníŋwá Goríxo negí sɛmímaníyo dáníŋíŋí “Apí seaímífaríní.” nearíŋpí nání wáf wurímeíwínigíníri nírfpeaŋoníriní.

² Nioni Timotioxi —Joxí gí niaíwoxíŋíŋí dŋŋí sixí ríyíŋáoxíni. Joxí nání payí rina neari mónaparíŋíni. “Negí ápo Goríxo tɛni Ámíná Kiraisi Jisaso tɛni awaú wá ríwianíri ayá ríríníxíri joxí níwayíroníri ŋweaŋi nání siiri éfisixíni.” nimónarini.

“Joxí nání Goríxomi yayí wiaríŋaríní.” uríŋí náníriní.

³ Nioni aníŋí ikwáwíyiraní, árfwíyiraní, Goríxomi joxí nání ríxíŋí níururíyíríná omí — O nioni yaríŋí re níníriná “Negí aríowa omí pírániŋí níxídaríróná yagíápa nioni ení axíŋí xídaríŋáoníraní?” yaríŋí e níníriná esísí bí míniní xídaríŋáoríní. Omí joxí nání ríxíŋí níururíyíríná yayí wiaríŋaríní.

⁴ Nioni yayí nísiárimí níbíríná joxí ŋwí neawáríagí raníŋápí nání dŋŋí nímoríná ámi dŋŋí nífá ayá wí níníriná nání “Sɛŋwí oranímíní.” níyaiwirí ikíŋíŋí sípí niaríŋíriní.

⁵ Joxí nání dŋŋí nímoríná dŋŋí re ninaríŋíriní, “O mímóní dŋŋí wíkwíroŋomani. Aga nepa Jisasomi dŋŋí wíkwíroŋoríní.” Dŋŋí e ninaríŋíriní. Díxí ríáí Roisí xámi wíkwírorí díxí rínáí Yunisí ení wíkwírorí yagíápa joxí ení “Axíŋí wíkwíroaríní.” nimónarini.

“Xwíyífá yayí neainaríŋpí nání ayá mísínipani.” uríŋí náníriní.

⁶ Ayínání dirírí rípí osimíní. Nioni gí wé seáyi e síkwíaríná Goríxo e epaxo imóníwínigíníri simíxíŋpí —Apí ríxa ríŋayíní yáríníŋpíriní. Apí ámi ríá ápiáwí xwé oeníri pírámi yaríŋwápáníŋí iníŋíriní.

⁷ Ayí rípí nání ríraríŋíriní. Goríxo kwíyí ayá igígí neainípaŋí imóníŋpí míneaiapí eŋí neánírane ŋweaŋfá nání neaimíxíri ámáyo dŋŋí sípí wianíwá nání neaimíxíri awayíní nípféaríne yaníwá nání neaimíxíri ení nání imóníŋpí neaiapíŋí enagí nání raríŋíriní.

⁸ Ayínání negí Ámíná Jisasi Kiraiso nání wáf nuríriná ayá wí mísíní ananí wáf uríŋíriní. Nioni o nání wáf urímeiaríŋagí nání gwí níŋwírárígíoní nání ení ayá mísínípa éwínigíní. E mepa nerí Goríxo eŋí sixí simíxíŋpí dání re yaiwiríxíni, “Nioni ení Poro eŋíŋa axíŋí nerí xwíyífá yayí neainaríŋpí wáf uraríŋápími dání xeaníŋí níŋimearínáŋí, ananíríní.” yaiwiríxíni.

⁹ O nene yaríŋwápí nání dŋŋí nímorí yeáyí níneayímíxemeaŋí gí áma siyikwí múnigíáyí oimóníŋpíriní wéyo íá neaumíríŋímaní. Eníŋá dání “Nioni wá níwianíri e wíimífaríní.” yaiwiríŋagíŋí nání dŋŋí nímorí yeáyí níneayímíxemeaŋí nioníyáyí oimóníŋpíriní wéyo íá neaumíríŋíriní. O xwífá sɛni mímíxíŋíŋáná re níyaiwiríŋpími dání wá neawianíŋíriní, “Kiraísi Jisaso ámáyo yeáyí uyímíxemeáwínigíníri uowáríŋíŋí.” níyaiwiríŋpími dání wá neawianíŋíriní.

¹⁰ Eníŋá dání wá e neawianíŋí enagí aí agwí ríná Kiraisi Jisaso —O yeáyí neayímíxemeaní nání neaiŋíriní. O ríxa xwífá tíyo níbíríŋpími dání Goríxo “Wá seawianímífaríní.” ráríŋpí ríxa sɛŋjání píaumíŋí iníŋíriní. Xwíyífá nene yayí neainaríŋpími dání Jisaso wáf neaókímíxáná re níyaiwirane níjífá imóníŋwíní, “Pearíŋwápími Jisaso xopíráríŋí iyí ríwíŋíŋíŋí? Dŋŋí níyímíŋí nene maníŋí aníŋí ŋweaŋfá nání ipí ríneaiapíŋíŋíŋí?” níyaiwirane níjífá imóníŋwíní.

¹¹ Xwíyífá yayí neainaríŋí apí nání áwaní urímerí wáf urímerí uréwapíyemerí éwínigíníri nírfpeaŋoníriní.

¹² E nírfpeaŋoní enagí nání xeaníŋí rípí nímeaŋíriní. E nerí aí apí nání nioni ayá wí múninaríní. Ayí rípí nání ayá wí múninaríní. Goríxo, nioni dŋŋí wíkwíroŋáo nání nioni níjífáriní. “O xwíyífá yayí neainaríŋí wáf ríméwínigíníri nání fáníŋí níepíxíniasiŋíŋí sá Jisaso weapíŋíŋí imóníe nání ananí meníweapaxoríní. Áma ámi sɛŋí xegí bí tɛni sayá nímíxíri rípíŋíŋíri meníweapaxoríní.” nimónaríŋagí nání ayá wí múninaríní.

¹³ Xwíyífá eŋwípearíníŋí, nioni xamíŋoxí e dání wáf uríri uréwapíyiri éwínigíníri sɛŋwepígí siaríná arífá níŋpí xaiwí íá xíríŋíŋí. Kiraisi Jisaso tɛni nawíní níkaríníŋíŋí dŋŋí wíkwírorí dŋŋí sixí uyírí neríŋpími dání xwíyífá apí xaiwí íá xíríŋíŋí.

¹⁴ Xwiyá ayá tñí imóníñí fáníñí siepíxíniásiniñí apí kwíyí Goríxoyápiimi dání —Apí siyikwí bí miníñípiñí. Dñí neaxíxéronípiñí. Apimi dání fáníñí siepíxíniásiniñípi fáníñíriñi meñweárixini.

“Esia piropenisíyo dányí niniepisamoárimí ugíawixini.” uríñí nánirini.

¹⁵ Joxí nífáriní. Esia piropenisíyo dányí Jisasomí dñí wíkwíroarigá níní niniepisamoárimí ugíawixini. Niniepisamoárimí nuróná wígí waú Pigeraso tñí Xemoseniso tñí awaú ení niniepisamoárimí ugísisixini.

¹⁶ E nerí aí “Áminá Jisaso Onesiporasomí tñí amá xegí anjwámí wearigíayo tñí ayá urímíxíwínigini.” nimónariní. Ayí rípi nánirini. O amí amí dñí síxí nímimoayíñirini. Nioní gwí ñweañáoní nání aiwí ayá míwiní

¹⁷ aní Romí rípiñí nírémónapiríná nioní nání ayá tñí pía néra nuri nímeaníñigini.

¹⁸ Ayínání “Sía negí Áminá Jisaso amá nýoní mí ómómíxímí enáyimí omí ayá urímíxíwínigini.” nimónariní. Nioní síní Epesasiyo ñweañána seáyí o niñípi nání ení joxí ríxa nífá imóníñí.

2

“Xwiyápi wíyo ení fáníñí wíepíxíniásiñirini.” uríñí nánirini.

¹ Ayínání gí niaíwíníñí imóníñjoxí, joxí re nýaiwiníñípiñí dání, “Kiraisí Jisaso tñí nawíní ikáriníñáoní enagí nání Goríxo wá wí mñíwianípa yaríñíraní?” nýaiwiníñípiñí dání ení síxí eánei.

² Xwiyá nioní amá obaxí arfá egíe dání raríná arfá niñípi joxí ení amá dñí ñwírarápaxí imónígíayo áwaní nuríñí fáníñí wíepíxíniásiñirini. Ayí e dání xamíñí wíyo uréwapíyapaxí imónípiñí nání ríraríñí.

“Jisasomí xídaríñagí nání síkárípi xwámámí wíñirini.” uríñí nánirini.

³ Ewayí xwiyá bí rípi nání dñí moi. Síñíñí wínarígíayí wamí wímeanípi nání ududí mirínípa nero wígí míxí ináyomí ení neáníro númí uxídarígíáwa yapí joxí ení axípi e nimóníñí Kiraisí Jisasomí níxídríná símeanípi nání ududí mirínípa nerí xe onímeaníñí xídríñirini.

⁴ Síñíñí wínarígíáwa síñíñí wínaríñwáo none yaríñwápi nání yayí owiníñí pí pí omíñí amá sía ayí ayo yarígíapi xe nawíní rígwíñígwíñíñí oeáníñí mé ná bíní xfo wimónaríñípiñí yarígíariní.

⁵ Ewayí xwiyá rípi nání ení dñí moi. Yamíyamúrónígí inarígíá go go yamíyamúrónígí inípiñí nání xiáwo rárfípiñí xixení arfá míwí aníñí wínagí nání maní níwíakirí xegí dñí tñí áwini e nýaimí nýapirínáyí, yayí níwimorí yamíyamúrónígí niníñírná múrómí mñí wínípi wípaxí meníñí.

⁶ Ewayí xwiyá rípi nání ení dñí moi. Amá níríkwíníñí omíseáyí éo, o xámí wífwamí nímúrorí aiwá nímíñí nípaxorini.

⁷ Ewayí xwiyá nioní nira weaparíñáyí nání dñí moi. Joxí e neríná Ámináo simíxíñípiñí dání re yaiwípaxíñí, “Ayí apí nání ría ríníñí? Apí nání ría ríníñí?” yaiwípaxí enagí nání “Apí nání dñí moi.” ríraríñí.

⁸ Joxí Jisási Kiraiso nání arfá wí mikeamopaní. Nioní xwiyá yayí neainaríñípi wáf nírírná re raríñápa “O nípémáná amí xwárfáyo dání wíápiñímeaníñirini. Negí arfo míxí ináyí Depitoyá wíárfawéyí woríñí.” E raríñápa o xixení apí e imóníñorini.

⁹ Nioní xwiyá apí wáf uraríñagí nání “O nípíkwíñí mýaríñíñí.” níníaiwiro xeaníñí níníkarayiro amá ríkíkírfo yarígíayo gwí ñwírarárigíápa apí ení apí ení nigíariní. Nioní gwí ñwírarárigíá aiwí xwiyá Goríxoyápi ení gwíñíñí mñíwíraráriníñí.

¹⁰ Xwiyá Goríxoyápi ení gwíñíñí mñíwíraráriníñagí nání nioní amá Goríxo xegí fía yíyamíxímí eníñí nání dñí nímorí nioní níkararígíapi nípímiñí xwámámí wíaríñíñí. Amá ayí Kiraisí Jisasomí dñí wíkwíróáná o tñí nawíní níkaríñíñípiñí dání yeáyí uyímíxemearí anínamí xfo tñí aníñí seáyí e nimóníro ñweapíñí nání wímíxíñí éwínigíñíñí e yaríñíñí.

¹¹ Xwiyá re ríñípiñí nene dñí ñwírarápaxípiñí, “O tñí níkaríñíñípiñí dání penñaeéníñí enánáyí, dñí nýimíñí ení tñíwaéne nimóníñí o tñí ñweañwáriní.

¹² Nene pí pi neaiméayí xwámámí níwiranénáyí, wíyo ení seáyí e nímimónírne xfo tñí nawíní umenñeañwáriní. Nene ‘O negí Ámináomani.’ níríranénáyí, xfo nene nání ení ‘Ayí nání nioní majíariní. Gí amá wímani.’ ríníñíñí.

¹³ Nene íníná dñí neañwírarápaxípi mepa yaríñagwí aiwí o sa aníñí dñí ñwírarápaxípi yaríñorini. Ámí síñí bí nímíxíñí rípaxí mimóníño enagí náníñíñí.” Xwiyá e ríñípiñí nene dñí ñwírarápaxípiñí.

“Uréwapiyarigítáyí xwíyá xímíxímí níníro mírínípa éfíxíní.” uríní náníníní.

¹⁴ Xwíyá nioní rírarínjápi áamá joxí t́íní e nweagítáyo dirírí wíríxíní. E nerf́ná Goríxo síñwí aníje d́ání joxí ríperírí xwíyáníní b́i mírí aga nepa sekaxí re urf́ŕxíní, “Xwíyá nání xímíxímí níníro mírínípa époyí.” urf́ŕxíní. Xímíxímí níníro rínarígítápi áamá wíyo nanj́ b́i wílarínímaní. Arf́a wíarígítáyo xwírf́a wíkíxearíní enjagí nání raríníní.

¹⁵ Goríxo “Timotio mímíwíaroaríní wo ŕa imóníní?” osíaiwínírí aníní múní éfíxíní. Xwíyá nepaxíní imónínípi xegí rínínípa ńrenjwípeá nurí urf́ŕxíní. E nerí re éfíxíní. Áamá wígí omíní nerf́ná nanj́ éf́a enjagí nání “Áamá omíní nioní éápi síñwí ńwínírf́náyí, ayá nínípaxímaní.” yaiwíarígítáyí yarígítápa ax́ípi éfíxíní.

Sípí xwíyá Goríxomí míxídárígítáyí rarígítápi náníníní.

¹⁶ Xwíyá áamá Goríxomí míxídípa nerf́ná ríro íkíá íwíyo d́ání ríro yarígítápi ǵí t́íní e d́ání orf́poyínírí síñwí ḿwínípa éfíxíní. Ayí rípi nání raríníní. Xwíyá íkíá íwíyo d́ání rarígítápi, ayí Goríxomí míxídípa epf́ŕa nání ná j́e xíxoyípí mfoaríníní.

¹⁷ Áamá ayí wígí ṕíné e rarígítápi oremáníní xwé nímóga unf́a enjagí nání raríníní. Áamá e rarígítáyí wígí wáú Xaimenlaso t́níní Pairitaso t́níní awaúríní.

¹⁸ Awáú xwíyá nepaxíní imónínípi ṕíní ńwíarírí majímajf́a néra xenjwímí nuríná re rarígíwaúríní, “Kíraisomí d́íní wíkíwíroaéne negí d́íní síñí neaimíxf́ímí d́ání ŕxa wíapínímeáwá enjagí nání nípémáná negí warápi ámí ŕwéná b́i wíapínímeanf́amaní.” rarínjagí nání áamá d́íní wíkíwírogf́a wí mídímídání ayagwí imíxárinf́aríní.

¹⁹ Wí mídímídání ayagwí imíxárinf́a enjagí aiwí xwíyá Goríxoyápi síñáníní eáaríníní. Xwíyá oyápi síñá anj́ nímíríroná síñá iwamf́ó nítíwayírorí t́gítápi wí míkíwierómíoa xaiwí síñáníní eánínípi yapí imóníní. Síñáníní eánínípi mímíxímí ŕwamíní ŕpiaú nírínírí eáníní, “Áamá xf́oyá imónígítáyí ayí Ámináo o níf́aríní.” rínírí “‘O ǵí Ámináoríní.’ rarígí ǵíyí ǵíyí wígí sípi yarígítápi ŕwfmíní umamóf́ŕxíní.” rínírí enj́piaú apímí nírínírí eáníní.

“Goríxomí seáyí nanj́ wípaxoxí imónf́ŕxíní.” uríní náníníní.

²⁰ Anj́ xwé wíwámí síxí xíxegíní wení. Síxí awíaxí síñá gorí t́níníraní, síñá sírípá t́níníraní, imíxínínípiní ḿweníní. Úrapí síxí íkíá t́níníraní, xwíá t́níníraní, imíxínínípi ení wí wení. Wíníyí ayá t́níní mearígítápiríní. Wíníyí ayá t́níní mímearígítápiríní.

²¹ Ayínání áamá ǵíyí ǵíyí sípi apí nípíní nání ígíáníní eánígítáyí, ayí áamá Goríxomí seáyí nanj́ wípaxíyíriní. Síxí ayá t́níní mearígítáwáníní imóníní. Xf́o “Awá t́níní e éimígíní.” wimónarínípi nání ráríní imóníníwáníní imóníní. Síxí ŕxa d́íní peyeañf́wá yapí mímóní anj́ xíáwo síní awá t́níní aiwá ŕa yeaanipaxí imóníníwá yapí imóníní. Síxí pí pí nanj́ imónínípi nerf́ná meámf́aríní wí e píráníní nímíxímíro wenj́wá yapí imóníní.

²² Ayínání íwí síkínjyófné f́eapá seainf́ípi ṕŕf́ ńwíai kíarímí éf́ úf́ŕxíní. “Wé róníní imónínípmíní oíponímíní.” yaiwírí “Xwíyá nepaxíní imónínípmíní d́íní ńkwíróa oumíní.” yaiwírí “Ámáyo d́íní sípi owímíní.” yaiwírí “Áamá t́níní píyíá owírf́naneyí.” yaiwírí nerí áamá íkwírf́náníní imónígítápmíní d́ání Ámináo arírf́a oneainírí urarígítáyí t́níní nawíní xíxentí e éfíxíní.

“Xwíyá íkíweakwfmí rarígítápi arf́a ḿwí píráníní wé uróf́ŕxíní.” uríní náníníní.

²³ E nerí aí xwíyá majímajf́a níkaríníro d́íní ŕa ńxeyánímáná íkíweakwfmí rínarígítápi b́i xe oníxímeanínírí síñwí ḿwínípa éfíxíní. Joxí níf́aríní. Xwíyá apí níríníroná sa xímíxímí níníro rínarígítá enjagí nání raríníní.

²⁴ Ámináoyá xínáíníní nímónírí omíní wíarígítá ǵíyí ǵíyí xwíyá xímíxímí níníro mírípa éfíxíní. E mepa nero áamá níní nání wá wumíxíro píráníní uréwapiyipaxí imóníro “Sípí áamá ayí níkarf́ápi ananíní.” yaiwíro éfíxíní.

²⁵ Uréwapiyarf́ná manj́ ṕŕf́ wíakímí yarígítáyo awayíní xwíyá nuríro píráníní wé uroaníro éfíxíní. Ayí “Xwíyá nepaxíní imónínípi, ayí apf́ŕf́aní?” ńyaiwíro xíxentí e waropáf́ epf́ŕa nání xámí imónígítápi Goríxoyá d́íní t́níní ŕwfmíní mamóf́ŕxínírí awayíní xwíyá nuríro píráníní wé uróf́ŕxíní.

²⁶ Áamá ayí ámí d́íní f́a ńxíríro awí obo —O xf́o wimónarínípi oépoyínírí yapf́ wíwapiyínoríní. O awí nweanj́ manj́ umónf́ápmíní d́ání ayí nurakínarímí úf́ŕxínírí awayíní xwíyá nuríro píráníní wé uróf́ŕxíní.

3

“Jísasomí oxídímíní.” yaiwíarínjagí aí áamá sípi xíxegíní epf́ŕa nání sanj́ runínf́aríní.” uríní náníníní.

¹ Joxi rípi nání dñí irónéi. Sfá yoparf imóniñfí tñíná Jisaso weapínfáyi siní mimóniñáná “Omí aníñf ouxfaneyi.” yaiwiarígfáyo saní wunípañf imóniñfí wímeanfáriní.

² Ayí áamá sípiyf rípi rípi epírfá enagi nání raríñiní. Wiwaníñfí dñí sípi iníro nígwf nání ikíñfí sípi iníro mñxf meakíñfí wárixá imóniñfí ikayíwf ríro xínáixaneyo aríkwíkwí wíro áamá amípi naní bñ wiagfa aí yayí mñwipa ero pí pí ñwfá imóniñfí wíwífá rírómf ero

³ úríxfmeáyo dñí síxí muyipa ero símísf neainíróná píyfá mñwíñfípañf imóniñfí sípi owímeaníñfí mñmayfó ríro pí pí fepá winaríñfí mñwíakípañf imóniñfí pí pípi oyaneñfíñfí neróná ímí tñí ero pí pí naní imóniñfí nání wíkf óñíro

⁴ wígf wíñfí aí nání mñfí uríro pásá umero ayá nepeárimáná úrapí ero wiwaníñfí nání “Seáyí e mimónípa renwíñfí?” yaiwíñfí amípi neríñá Goríxo yayí winaríñfí nání ikíñfí sípi bñ mñwí wiwaníñfí yayí winaríñfíñfí nání ikíñfí sípi wíro epírfáriní.

⁵ Mimóní xwíyfá níríro “Goríxomí píraníñfí xídaníro rífa yaríñfí?” oneaiaiwípoyníñfí nero aiwí oyá ení eáníñfí xíomí xídfírfá nání wímíxípañf imóniñfí mñfí ríwíf umopírfáriní. Áamá e yarígfáyf tñfí e yaríróríxíñfí.

⁶⁻⁷ Ayí áamá ayíyf wí rípi yarígfá enagi nání “Ayí tñfí e yaríróríxíñfí.” ríraríñfí. Wígf xwíyfá píyípiyf urarígfápiñfí dánt aní ákíñfí nípáwíro apíxf wígf fwf éfápiñfí dánt ayá udunaríñfíwamí —Íwa dñfí nípíkwíñfí mñmaxírfígfíwaríñfí. Wígf mñfí winaríñfípiñfí dánt sípi oyaneñfíñfí nípemeáníñfí warígfíwaríñfí. Níjfa oímónaneyíñfí aníñfí mñfí nówapíñfí aí xwíyfá nepaxíñfí imóniñfí tñfí xíxení níjfa mimónarígfíwaríñfí. Íwamí yapí wíwapiyaríñá arífa nñwíro nání gwíyóníñfí níkirípeaáníñfí ñweañfí.

⁸ Eníñá Janiso tñfí Jaboriso tñfí awáu Mosesomí maní píríf wíakímíf yaníro nání egíípa áamá sípi ayí —Ayí dñfí rífa xeyánígfáyf enagi nání dñfí nípíkwíñfí mímooarígfáyfíñfí. Xwíyfá nepa imóniñfípiñfí dñfí mñkwíroaríñfí nání Goríxo ríwíf umoníyfíñfí. Ayí ení awáu egíípa axípi xwíyfá nepaxíñfí imóniñfí píríf wíakímíf yaníro yarígfáriní.

⁹ Eníñá yegí Isíreríyf wígf awáu Mosesomí maní píríf wíakímíf owíaiyíñfí yarígfápiñfí síñwf nñwíxídfíróná “Majímafá níkaríñfí rífa yaríñfí?” yaiwíagfápa agwí ríñá ení áamá nñfí sípi yarígfáyf wígf yarígfápiñfí síñwf mñ nómíxíróná “Majímafá níkaríñfí rífa éfawíxíñfí?” yaiwípfírfá enagi nání xwíyfá nepaxíñfí imóniñfí píríf wíakímíf yaníro yarígfápiñfí sípúrúf epírfáriní.

“Nioní ríréwapiyíñfí xaiwí fáf xírfírxíñfí.” uríñfí náníñfí.

¹⁰ Joxi nioní tñfí nemerai síñwf nanaxídagoxí enagi nání nioní ámáyo uréwapiyemeagápiñfí, nemeríñá yagápiñfí, e oemíñfí yagápiñfí, Goríxomí dñfí níwíkwírófá wagápiñfí, wíkf mñwónípa nerí awayíñfí yagápiñfí, áamá nání wá nunagápiñfí, xeaníñfí xwámámíf wiagápiñfí, apí nípíñfí yagápiñfí nání joxí níjfáriní.

¹¹ Nioní aní Adíokíyf ríñfípiñfí tñfí Aíkoníamíyf ríñfípiñfí tñfí Rísítírafí ríñfípiñfí tñfí aní apláú apímí wáf urímeañfí xeaníñfí níkarífagi nání ríñfíñfí nímeañfípiñfí nání ení joxí níjfa imóniñfíñfí. Xeaníñfí rífa tñfí níkaríyíagífa aí xwámámíf wíñfíñfí. Apí nípímíñfí dánt Ámínáo éfí nímímíñfíñfí.

¹² Aí, áamá Kíraisí Jisaso tñfí nawíñfí ikárinígfá enagi nání omí píraníñfí oxídaneyíñfí yarígfá ñfíyoní ení xeaníñfí wímeanfáriní.

¹³ Áamá sípi yarígfáyf tñfí mimóní yarígfáyf tñfí wígf sípi yarígfápiñfí sayá nímíxa nuróná wíyo yapí wíwapiyíro wiwaníñfí oboyá dñfíyo dánt yapí éwapiñfíro epírfáriní.

¹⁴ E epírfá enagi aí xwíyfá joxí ríréwapiyíñfípiñfí dánt níjfa imóníñfí “Apí nepaxíñfí imóniñfípiñfíñfí?” yaiwíaríñfí enípi wí arífa míkíeamó xaiwí fáf xírfírxíñfí. Ayí rípi nání ríraríñfíñfí. Joxí nene xwíyfá apí ríñfíñfí nání “Ayí dñfí ñwírárípañfíñfíñfí?” níyaiwíñfí píraníñfí níjfa imóníñfí

¹⁵ oníñá dánt rífwamíñfí Goríxoyá níríñfíñfí eáníñfípiñfí nání níjfa imóníñfí enagi nání ríraríñfíñfí. Rífwamíñfí níríñfíñfí eáníñfí apí joxí fáf níríroñfípiñfí dánt dñfí émfí saímí monípiñfí morífa nání síwáníñfí sípemeañfí Kíraisí Jisasomí dñfí wíkwírófípiñfí dánt yeáyí ríyímíxímeañfífa nání síwáníñfí sípemeañfí epaxíñfíñfí.

¹⁶ Goríxoyá rífwamíñfí níríñfíñfí eáníñfípiñfí nípíñfí xíoyá kwíyípiñfí dánt níríro eagípiñfíñfí. Nepa imóniñfípiñfí nání nearéwapiyípañfí imóníñfí xenwf yaríñfíwápiñfí nání síwá neaípañfí imóníñfí ayíyumí neaípañfí imóníñfí wé róníñfí imóniñfípiñfí yaníwáfa nání yayíwf neamepañfí imóníñfí enípiñfíñfí.

¹⁷ Xwíyfá apí áamá Goríxoyá imónígfáyf rípiáú epírfá náníñfíñfí. Xfo “E éfírxíñfí.” wímónaríñfípiñfí epírfá nání ení síxí eáníro pí pí naní imóniñfípiñfí epírfá nání ipímóníro epírfá náníñfíñfí.

4

"Xwiyá Gorixoyápi wáf uriri xixeni eri éirixini." urinj nánirini.

¹ Kiraisi Jisasó nîweapiri áamá nîyonî sîjani nîwimónimáná mîxí ináyiniñj nerî áamá xîoyáyî xwioxíyo mîmeámî eri pegíayorani, sîni sînjî nimónirî ñweagíayorani, womî womî pía nîméra urî ení enagi nánî o tîni Gorixo tîni awaú sîjwí anígíe dání xwiyá apimi joxi wiárf mîmúropaxî imóninjî rîpi orirîmîni.

² Xwiyá Gorixoyápi wáf urirîxini. "Aría owianeyi." wimónarinagi nîwinîrînárani, "Aría mîwipa oyaneýi." wimónarinagi nîwinîrînárani, wáf urirî nánî ipimónirîxini. Áamá Gorixoyá imónigíayî sipî yarîngáfa nîwinîrîná wigí yarigíápi nánî ayá owudunîrî mîxí urirî "Pîni wiárfpoyi." urirî éirîxini. Jisasomî píraninjî ouxídfpoyinîrî enjî rîrémîxí wîrîxini. Api apî nerî aí apaxí mé nanjî mimónarinagáfa nîwinîrîná wikí tîni murí awayini nurewapiya úirîxini.

³ Ayî rîpi nánî rîrarîjini. Xwiyá enjwîpeárininjîpi áamá paimimî nîwirowá aría mîwî epîrîná rîxa anjwî erîni. Ayî apî aría mîwî re epîrîrîni. Xwiyá xegí bî imóninjîpîni aría owianeyinîrî wigí wimónarinjîpi tîni xixeni uréwapiyarigíayîni nîmearo awí eameámînjî epîrîrîni.

⁴ Xwiyá nepaxinjî imóninjîpi rîwîmîni nîmamoro píyinjî ikayíwíyo aría nîwirowá xîdanîro nánî epîrîrîni.

⁵ Ayî e epîrî enagi aí joxi dînjî nanjîni nîmori xixeni irîni éirîxini. Pí pí símeápi sa xwámámî wirî áamáyo xwiyá yayî neainarinjîpi wáf urîmemîniñj eri Kiraisoyá xînáixînjî nimónirî omînjî wiirîfa nánî imóninjoxî áamáyo e wiîwinîgîniñj imóninjîpi tîni xixeni eri éirîxini.

⁶ Ayî rîpi nánî rîrarîjini. Gorixo nánî nanjwî rîdiyowá nerîná ápiáwí xwé owenîrî inigí wainî iwayîmoarigíápîniñj nionî gí ragí rîxa iwayîmoanîro yarîjoi. Nionî nîpîkipîrîe anjwî ayo enagi nánî rarîjini.

⁷ Nionî Kiraisomî nuxídirîná áamá "Xîo xopîrîrfî ninîrîfenîjoi?" nîyaiwinîrî enjî neanîrî enjî menarigíápîniñj yárfáonîrîni. Áamá yamîyamúrónigí ninîróná yoparfî e múroarigíápîniñj yárfáonîrîni. Xwiyá nene dînjî íkwîroarîjwápi wí mîmîwiárf xáiwí fá nîxîra úáonîrîni.

⁸ Ayînáni áamá yamîyamúrónigí ninîróná xámî múróomî yayî wîmoarigíápa nionî nánî enî rîxa imónárînjîpi, ayî rîpirîni. Ámînáo —O áamáyo pía nîmerîná xixeni wigí yarigíápi tîni wiárinjorîni. O yayî nînimorî Kiraiso enjîpîni dání "Wé rónîjoxîrîni." nîrîrîníápîrîni. Api nionî nánîni mimónîni. Ayî áamá gîyî gîyî Kiraiso negí sîjwí anîjwáe weapîwinîgîniñj wîmónarigíayî nánî enî imónîni.

"Nionî tînjî e nánî anjîni bîrîxini." urinj nánirini.

⁹ Timotioxî sîni mé nionî tînjî e nánî bîrîfa nánî anînjî minî éirîxini.

¹⁰ Ayî rîpi nánî rîrarîjini. Dimaso amîpî áamá Gorîxomî mîxídarigíayî yarigíápi nánî wimónagî nîniepisamoárîmî anjî Tesaronakayo nánî únigîni. Kîresenîso enî Garesia píropenîsîyo nánî únigîni. Taitaso enî Darîmesia píropenîsîyo nánî únigîni.

¹¹ Ruko xegí xewîni nionî tîni ñweanji. Ayînáni joxî Makomî nîwirîmeámî bîrîxini. O sanjî nîrónaropaxî imónîño enagi nánî rîrarîjini.

¹² Nionî Tikikaso rîxa anjî Epesasîyo nánî urowárfîni.

¹³ Joxî nîbîrîná gí iyá nîpánoyî anjî yoî Tîrowasîyo Kapasoyá anjwámî pîni wiárinjáú tîni bîkwí tîni nîmeáxa bîrîxini. E nerîná "Bîkwí sipîsipî wará tîni imîxinînjîpi, apî anjîpaxîrfîni?" nîyaiwirî apî enî nîmeáxa bîrîxini.

Arekisadao nánî urinj nánirini.

¹⁴ Amîpî ainîxí tîni imîxarinjî Arekisadao, o aga sipî nikárînjîniñj. E nikárfagî aí Ámînáo xîo nikárînjîpi tîni xixeni pírfî umamonîrîni.

¹⁵ O aga sipî nikárînjî enagi nánî joxî enî áamá omî sîjwí nîwinaxídirî éirîxini. O none uréwapiyemearîjwápi mîmîwiaikî emîniñj nánî mîrîmîrfî nîaxídfînjî enagi nánî rarîjini.

"Áamá nîniepisamoárîmî úagífa aí Gorîxo éfî nîmîmînjîrîni." urinj nánirini.

¹⁶ Iwamíó xwîrîxí nîmearîná nionî wákwinîmîniñj xwiyá urarîná áamá wo sopînjî mîno nîni nîniepisamoárîmî úfawîxîni. "E níápî nánî Gorîxo xwiyá bî mîmearîpa éwinîgîni." nimónarinî.

¹⁷ Ayî nîniepisamoárîmî úagífa aiwî Ámînáo wí mîniepisamó enjî sixî nîmîxinînjî enagi nánî nionî anjî xwîrîxí nîarígiwámî dání xwiyá nionî wáf rîmearînjîpi urarîná émayî anjî amî gîmî dânjîyî aría nigírfîni. Ai, manjî nionî umónînjîpîni dání Ámînáo éfî nîmîmînjîrîni.

¹⁸ Ayínání nioní níjǵáríní. Nioní síní xwǵá tǵyo ɲweaɲáná pí pí Poromí sǵpí owikáraneyíní níǵápí Ámínáo ananí éǵ níńímímínǵsáná aɲǵnamí xǵoyá xwioxǵyo oɲweanírí yeáyí níyímíxemeanǵáríní. Ayínání omí íníná seáyí e numǵeyoáa úwanǵǵíní. Apí e éwanǵǵíní.

Yayí níwíowáríríná urǵǵpí náníríní.

¹⁹ Joxí Pírísiráímí tǵnǵ Akwíraomí tǵnǵ ayaúmí tǵnǵ Onesiporasepówamí tǵnǵ áamá ayo “Poro yayí seaiwárenapǵǵoi.” urǵíríxíní.

²⁰ Re nání níbíríná Erasítaso aɲǵ Koríníyo urǵnǵǵríní. Tíropimasó sǵmíxǵ yarǵǵagí aɲǵ Mairitasíyo wárǵǵáríní.

²¹ Rǵwípí yarǵǵíná síní mimónǵǵáná síní mé aɲǵnǵ bǵíríxíní. Yubiurasó tǵnǵ Pudeníso tǵnǵ Rainasó tǵnǵ Kírodíao tǵnǵ yegǵ níxǵmeá re ɲweagǵáyǵ nǵnǵ tǵnǵ yayí siowárenapǵǵoi.

²² Ámínáo wá rǵwianírí dǵǵ rǵkǵkayorí éwínǵǵíní. Apíríní.

Payí Poro Taitaso nání eaŋnarini.

Payí rina Taitaso nání Poro eaŋnarini. Taitaso Judyayí womaní. Émayí worini. Poro émayí aŋyo xwiýá yayí winipaxípi wá urimearíná ará nîwiri Jisasomí dîŋ wîkwîronorini. Poro tîni nawini emegí worini (Wá wurimearigfáwa 15:2, 2 Korini 7:6-7, 8:6,16). Jisasoyá siyikí imónigfá pirîŋwá yoŋ Kiritiyî rîniŋipimi ŋweagfáyo umeŋweawîŋigîni urîŋpeaŋorini. O e niŋweari umeŋweaŋaná Poro wí e dání “Numenwearíná e epaxí e epaxí tiyí rimónini?” yaiwîwîŋigîni payí rina neari wiowarîŋigîni.

¹ Poroni —Nioni Gorixoyá xînáinîŋî nimónîni omîŋî wîarîŋá wonîrini. Jisasi Kiraisoyá wá wurimearîŋá wonîrini. Ayí Gorîxo áamá nioniyá oimónîpoyîni fâ yiyamîxîmî yagíyí xîomî dîŋî wîkwîroro xwiýá nepaxîŋî imónîŋîpi —Apî áamá Gorixomî píranîŋî nîxîdîroná epaxîpi nânîpîrini. Apî nânî xîxeni nîjâ imónîro epîrîfâ nânî wá wurimearîŋá wonîrini.

²⁻³ Nioni dîŋî re niyawiwi wîkwîmonîni, “Áamá Gorixomî dîŋî wîkwîroarigfáyí wí manîfî anîŋî ŋweapîrîfâ nânî dîŋî niyîmîŋî sixí umimónîfîrini.” niyawiwi nîwîkwîmoríná wá wurimearîŋá wonîrini. Dîŋî niyîmîŋî apî, ayí Gorîxo —O yapí wî rîpaxomani. O amîpi wí sîni mimîxîrîŋîmî dání re rîrîŋîpîrini, “Dîŋî nîkwîropîrîfáyí dîŋî niyîmîŋî tîgífáyí imónîpîrîfîrini.” rîrîŋîpîrini. Xewanîŋo rîrîŋîŋá imónáná áamá xwiýá xîoyá wá urîrîxîni nîrowarînapîrîŋîpimi dání xwiýá apî sîŋânî wá ôniŋîrîni. Xwiýá apî Gorîxo —O yeáyî neayimîxemeaŋîŋorini. O nioni xwiýá apî áamáyo wá urîmemfâ nânî “Apî Poromî fânîŋî wîepîxîniasiîmîgîni.” rîrîŋîrîni.

⁴ Nioni Taitasoxî —Joxî dîŋî nene îkwîronwápa îkwîronoxî enagi nânî gî nîaîwîŋîŋî imónîŋoxîrini. Joxî nânî payí rina neari mónapariŋîni. Negí ápo Gorîxo tîni Kiraisi Jisaso —O nene yeáyî neayimîxemeaŋîŋorini. O tîni awaú wá rîwianîrî joxî nîwayîronîrî ŋweari nânî simîxîrî oépiyî.

Áamá Jisasoyá siyikí imónigfáyo wîpenŋweapaxîmónîpîrîfâwa nânîrini.

⁵ Ayí joxî rîpi éwîŋigîni pirîŋwá yoŋ Kiritiyî rîniŋipimi rîwarîŋîrini. Nioni sîni píranîŋî wé mîroârîfî joxî wé roârîrî nioni rîrîrîŋîŋá anî gîpi gîpi Jisasoyá siyikí imónîgífáyî ŋweagfâpimi áamá wî wîpenŋweapîrîfâ nânî urîŋpearî éwîŋigîni e rîwarîŋîrini.

⁶ Áamá wo nânî “Omî orîŋeámîni.” niyawiwi fâ “Apî apî e imónîŋorîfîni?” niyawiwi sîŋwá wîxaxîdîrîxîni. Áamá wí xwiýá mumearîpaxo enagi sîŋwá wîniŋî apîxî ná wîni meano enagi wîniŋî xegí nîaîwí Jisasomî dîŋî wîkwîroro áamá wí xwiýá re umearîpaxî mimónîpa ero, “Ayí rîkîkîrîfó nero arikwîkwî yarigfáyîrini.” umearîpaxî mimónîpa ero enagîfâ sîŋwá wîniŋî nerîfîŋî, ananî rîŋeáŋîxîni.

⁷ Taitasoxîni, ayí rîpi nânî rîrîrîŋîrini. Áamá Jisasoyá siyikí imónîgífáyo wîpenŋweagfáwa Gorîxoyá bosîwowânîŋî nimónîro umeiarigfáwa enagi nânî áamá wí awamî xwiýá mumearîpaxî imónîfîrîxîni. Ayí wigí dîŋî tîniŋî mîxîdîniŋîpa ero anîŋî wîkî fâ ápiawîŋîŋî mîwónîpa ero inîgí papîkî yarigfâpi nânî sîmî mîxeadîpénîpa ero mîxî mîpepa ero “Amîpi apî nioni meapaxîrini.” niyawiwi fâ urápanîro nânî mepa ero éfîrîxîni.

⁸ Apî apî e mepa neróná áamá anî mîdânîfáyo aîwá mîranîŋî ero áamáyo nanî imónîŋîpi owîianeyîniro îkîniŋî sîpi wîro dîŋî fâ xîrîgífáyî nimónîrî ero xîxeni imónîŋîpîni ero siyikwî mîniŋífáyî imónîro nîpîreânîrî ero éfîrîxîni.

⁹ Áamá xwiýá enwîpénîŋî imónîŋîpimi pîrî rakîmî yarigfáyo apimi dání enî rîrîemîxî wîrî wigí dîŋîfáyo dání rarîgíŋîpimi xopîrîrîfî wîrî epaxî imónîpîrîfâ nânî xwiýá dîŋî ŋwîrîrîpaxî none áamáyo uréwapîyarîŋwápi tîni xîxeni imónîŋîpi enî xaiwí fâ xîrîfîrîxîni.

Mimónî uréwapîyarigfáyî nânîrini.

¹⁰ Ayí rîpi nânî “Áamá apî apî imónîgífáyo urîŋeáŋîrîxîni.” rîrîrîŋîrini. Áamá “Jisasoyá siyikí imónîgífáyo uréwapîyarîŋá wonî imónîŋîŋîni.” yaiwînarigfáyî obaxî ayí waumîniŋî ero surîfâ xwiýá rîŋwanîrî áamáyo yapí wîwapiyanîro urîro yarigfáyîrini. Áamá e yarigfáyî obaxî re rarîgífáyîrini, “‘Gorîxomî píranîŋî ouxîdîmîni.’ nîwimónîrîfâ Jisasomî dîŋî nîwîkwîrorî aî iyí sîmî sîo nîwákwinîrîfâ ayí anîpaxî epaxîrini.” rarîgífáyîrini.

¹¹ Ayí wayá amîpi fâ ourápaneyîniro muréwapîyipaxî imónîŋîpi uréwapîyarigfâpimi dání áamá wîyîfâ sîwî nîaîwí aî tîni rîxa ayagwî ayónarîgífâ enagi nânî wigí uréwapîyarigfâpi xe uréwapîyipoyîniŋî sîŋwá mîwîŋîpaxî imónîŋîwîni. Sa pîroáŋîpaxî imónîŋîwîni.

¹² Enjína wiwanijyá Kiritiyá wo —O wigíyá dñí émf saím moníyá woríni. O re nñiri eanjíni, “Kiritiyá aníyá yápi rímearijáyíni. Síwí sayíniñ imónigíyíni. Aíwá ímí tñi nñiro ríwí síwá yiro yarijáyíni.”

¹³ E nñiri eanjíni nepa ríniñi. Ayínáni mimóni uréwapiyarijáyíni mǎxí rǎ tñí arǎ óyio dání urírixíni. Ayí Jisasomí dñí níwíkwíroríni samíñí wegíápi ení síxí eámíxíniro

¹⁴ Judayíyá píyíñí ikayíwípi nání arǎ ókiarí mímónípa ero ámá xwíyǎ nepaxíñí imóníñípi ríwímiñí mamogíyǎ sekaxí rarijápi arǎ mǎwípa ero epíri nání mǎxí rǎ tñí urírixíni.

¹⁵ Ámá íkwírániñí imónigíyǎ amípi apia nñi nání “Wé sǎ neayíkinípxímaní.” yaiwarijáíni. E yaiwarijáǎ aí ámá íkwírániñí nimóníro Jisasomí dñí níwíkwíropa yarijáyǎ amípi apia nñi nání “Wé sǎ neayíkinípxíni.” yaiwarijáíni. Wigí dñí sípíwí imóníri erí dñí níyáikiroíni “Apí piáxí eánípxírani? Meánípxírani?” moarijápi sǎ uyíkiníri erí enagí nání e yaiwarijáíni.

¹⁶ Ayí manípmí dáníni waropári níníroná re rarijáíni, “Nene Goríxo nání dñí monwaénéríni.” nñiro aíwí wigí yarijápimí dání waropári réníñí inarijáíni, “O nání wí dñí monwaénemani.” rarijáíni. Wigí yarijápi nání Goríxo xwírá winíri omí aríkwíkwí wiro naní imóníyǎ bí epaxí mimónípa ero enagí nání rarijáni.

2

Ámá rǎ rigíáwa náníni.

¹ Ayí e yarijáǎ aí jíwaníjoxí nuréwapiyíni xwíyǎ enwípéníñí imóníñípi tñi xíxéní urírixíni.

² E neríni ámá rǎ rigíáwamí re urírixíni, “Nípikwíni mimóníñí imóníñípi dñí mǎkíayopa ero ámínáowa yapíni pákiní imóníro dñí naní íá xíxiro épyí. Jisasomí dñí níwíkwíroróná samíñí mǎwípa ero ámáyo dñí sípí wiro wí sípí seaikáraná xwámámí wiro neróná samíñí mǎwé épyí.” urírixíni.

Apíxiwa náníni.

³ Apianíwamí ení re urírixíni, “Pí pí neróná síyíkwí mǎnigíwayíne nimónímáná ero sípí owímeaníri xwíyǎ mǎmayó mǎropa ero inígí papíkwí yarijápi nání mǎñí mǎñípa ero apíyá imónígíwamí naní imóníñípi nání wíwapiyíro épyí.” urírixíni.

⁴ “Apíyá imónígíwa wigí oxowamí tñi nǎíwíyo tñi dñí síxí nuyiríni wípxípi nání wíwapiyíro

⁵ dñí naní íá xirípíri nání wíwapiyíro íkwírániñí imónigíyǎ imónípi nání wíwapiyíro omíseáyíwa oimónípyíni wíwapiyíro wá níwuníri arírá wípi nání wíwapiyíro wigí oxowamí píraníñí yeáyí wuríniptíri nání wíwapiyíro éríxíni. Ámá wí apíyá imónígíwa e mepa yarijáǎ níwíniñá xwíyǎ Goríxoyápi nání ‘Sipíríni.’ rípiríxíni apí apí epíri nání wíwapiyípyí.” urírixíni.

Íwí Sikiñowa náníni.

⁶ Íwí sikiñowa ení pí pí neríni dñí naní íá níxíxiro epíri nání ení ríremíxí wírixíni.

⁷ Joxí pí pí neríni dñí naní yarijápi tñi íwí sikiñí imónígíwamí sijnwepígwí wírixíni. Nuréwapiyíni naní imóníñí bí tñi sípí imóníñí bí tñi gwí nímorí muréwapiyípa erí ámínáowa yapí pákiní nimóníri erí

⁸ xwíyǎ enwípéníñípi —Apí ámá wí “Sipíríni.” rípxí mimóníñípi ríni. Apí uréwapiyíri éríxíni. Joxí tñi xewíxewí rónigíyǎ ayá winíri nene nání xwíyǎ sípí bí mǎrípxí imóníro epírífa nání apí “E éríxíni.” ríraríni.

Xináíwáníñí nimóníro omíñí wíarijáyǎ náníni.

⁹ Xináíwáníñí nimóníro omíñí wíarijáyí ení ríremíxí re wírixíni, “Segí bosowamí símaníyóníñí wuríxiro yayí winípxípi wíro xíxewíamí wí murípa ero

¹⁰ wigí amípi wí éf mímínípa ero dñí seanwíráripxí imóníñípi wíwapiyíro épyí.” urírixíni. Xináíwáníñí nimóníro omíñí wíarijáyǎ pí pí neróná apí apí e níxídíniñípmí dání xwíyǎ Goríxoyá —O yeáyí neayímíxemeaaríjoríni. Xwíyǎ oyápmí okíyáníñí yaroaríni ámá “Xwíyǎ apí sípímaní.” yaiwípi rǎ nání apí “E urírixíni.” ríraríni.

“Goríxo wá neawianaríño enagí nání ríxa sijnánpíaumímí iníni.” uríñí náníni.

¹¹ Ayí rípi nání “Jisasomí dñí wíkwírogíyǎ apí apí éríxíni.” ríraríni. Goríxo wá níneawianíri “Wíimigíni.” yaiwíragípi Jisaso níweapíniñípmí dání ámá níyoní ríxa sijnáni píaumímí winíñíri. O ámá níyoní yeáyí uyímíxemeámíni nání enípi sijnáni píaumímí iníñíri.

¹²⁻¹³ Ayí nene sñi xwíá tíyo níñwearane yayí neainíñípi nání dñí wíkwímoariñwápi nání weníñí nerí níñwearanéni Goríxo re yaiwianí nání xegí wá neawianíñípi

wfá neaókímíxíníříní, “Goríxo nene áamá omí řwíř ríwámíní nímamorfńa yarigfápi pńí wiáńřane áamá omí mĩxřdarigfáyí mńí winarńńpńí pńí wiáńřane nerane dńń tńń erane wé rónńń erane Goríxomí píránńń nĩxřđńřńá epaxńpí erane yanřwá nání rineaiwapiyarńń?” yaiwianí nání xegí wá neawianńńpńí wfá neaókímíxíníříní. Yayí neainńńpńí nání dńń wĩkwfmoarńńwápi, ayí Jisasí Kiraiso —O negí Nwřá seáyí e imónńńorńń. Nene yeáyí neayimĩxemeaarńńorńń. Yayí neainńńpńí nání dńń wĩkwfmoarńńwápi, ayí o wfá sogwńńńpńí pńřpńř yarıńńpńí tńń sńńání nímónńmĩ weapńńfápiříní.

¹⁴ O negí říkĩkĩřfó yarıńńwápi nřpimńń dání gwńńńń neaĩkweawáńří áamá nionńyáyńń nímónńro imńńńń mé nanńńń oěpoyńńńř igrńńńń neaeámorí eńmĩgńńńř xewanńńo xe onĩpĩkĩpoyńńńř sńńwř wńńńńńgńń.

¹⁵ Íńńá nionń rĩřarńńá řĩpĩ đĩř tńń e nweagfáyo urńř oxřđfopoyńńńř eń řĩřemĩxř wĩř áamá xwĩyřá řĩpĩ tńń xĩxení mĩyarigfáyo mĩxř urńř eĩřĩxĩń. E nerńńá áamá wo nionń xe paimńmř onĩńńř sńńwř mĩwńńńpa nerí nénř tńńoxĩ nímónńńńńpĩmĩ dání eĩřĩxĩń.

3

“Xámĩ yagwápi mé wé rónńń imónńńpńĩ éwanĩgńń.” urńń nánńříní.

¹ Joxĩ áamá Jisasomí dńń wĩkwřroarigfá joxĩ tńń e nweagfáyo re nurĩř đĩřř wĩayĩřĩxĩń, “Gapĩmanřyoranĩ, nénř třgřayoranĩ, sřmanřwřyónńń yeáyř wurńńro arřá yřmĩgř wĩro époyĩ. Pĩ pĩ imńřńń mĩmónńńpńĩ epřř nánĩ ipĩmónńpoyĩ.

² Áamá wĩyo xwĩyřápai mńńwřřřpa ero wĩkř tńń xwĩyřá rarigfáyńé mĩmónńpa ero époyĩ. Awayĩń samńń imónńro áamá nřyonĩ wé ikwianřwřyo umero époyĩ.” nurĩř đĩřř wĩayĩřĩxĩń.

³ Ayř řĩpĩ nánĩ rĩřarńńń. Nene enĩ enĩńá dńń nanń bĩ mĩmó majřá ikářĩnagwaénerĩń. Manř wĩakĩagwaénerĩń. Yapř éwapřĩnagwaénerĩń. řeapá neainarńń xĩxegřń imónńńpńĩ erane mńń neainarńń xĩxegřń imónńńpńĩ erane yanĩ nánĩ gwńńńń neayagenerĩń. E néra nuraněńá áamáyo sřpĩ wĩkárannĩ nánĩ imónńřane sřpĩ dńń wĩaiwirane sřmř tńń oneaipoyńńńř wĩwapiyĩřane newanńńene enĩ sřmř tńń inĩřane yagwaénerĩń.

⁴ Nene e imónńagwaéne aĩwĩ Gorĩxo —O nene yeáyř neayimĩxemeaarńńorńń. O áamá nńń nánĩ wá wunńř wá wianńř yarıńńo enagĩ nánĩ wfá nřneaókímĩxřńńá

⁵ nene yeáyř neayimĩxemeańńřínĩ. Imńřńń mĩmónńń newanńńene wé nřrónńřane yarıńńwápi nánĩ dńń nřmorĩ nánĩ yeáyř neayimĩxemeańńmanĩ. Xewanńńo wá nřneawianńř nánĩ yeáyř neayimĩxemeańńřínĩ. Ayř řwř nene yarıńńwápi yokwarĩmř nřneaiĩřńá xřoyá kwĩyřpĩmĩ dání —Apĩ igrńńńń neaeámoarńńpĩmĩ dání áamá ámĩ sńń imónńńwaéne neaewearĩ dńń nřyĩmńń tńńwaéne neaimĩxĩřĩ enřpĩřínĩ. Apĩmĩ dání yeáyř neayimĩxemeańńřínĩ.

⁶ Apĩ nřneaiapřńńá sřpř mĩneai Jisasĩ Kiraiso, negĩ yeáyř neayimĩxemeańńo neaiĩńpĩmĩ dání ayá wĩ neawřřenapřyĩńřínĩ.

⁷ Ayř o wá nřneawianńńpĩmĩ dání “Wé rónĩgřáyřínĩ.” řářĩńene imónńřane dńń nřyĩmńń imónńń nene e oimónaneyĩńř dńń ikwřmoarńńwápi tńńwaéne imónńřane yanřwá nánĩ kwĩyřpĩ neawřřenapřyĩńřínĩ.

⁸ Xwĩyřá apĩ, ayř nepa áamá dńń nřwřřřpaxř imónńńpřřínĩ. Ayĩńánĩ apĩ nánĩ nurĩřńńá samńń mĩmónńmáná murř enř neánĩmáná urřřřĩxĩń. Áamá Gorĩxomĩ dńń wĩkwřroarigfáyř píránńń nero imńřń mĩmónńńpńĩ —Apĩ nanř imónńńagĩ nánĩ áamáyo sa nanńń wĩpaxřpřřínĩ. Apĩ arĩge nerĩ yanřwářřanńř sřmř xeadřpěńpřřřa nánĩ e urřřřĩxĩń.

⁹ E nerĩ aí áamá majĩmajřá nĩkárńńro xwĩyřá mĩxĩmĩxeawĩámř inarigfápi rarıńńagřa nřwńńřřńáranĩ, arřřwa enĩńá dání wĩgř nĩaiwř nemeága nuro yof wřřřřápi nánĩ rarıńńagřa nřwńńřřńáranĩ, nřwř ikaxř eánńpńĩ nánĩ xwĩyřá xĩmĩximř nĩńro rarıńńagřa nřwńńřřńáranĩ, ayř tńń wĩ nřkumĩxĩńř mřřĩpanĩ. Xwĩyřá ayř rarigfápi nanř imónńńpĩmĩ xřđanĩ nánĩ neaiĩpaxř mĩmónńńagĩ nánĩ rarıńńń. Sa mĩponńń xwĩyřá enagĩ nánĩ rarıńńń.

¹⁰ Áamá ģĩyř ģĩyř Jisasoyá siyĩkř imónĩgřáyo xewixewĩ oimónńpoyĩńř wĩwapiyarńńagřa nřwńńřřńá erřř bíau wĩagř aĩwř arřkĩ yarıńńagřa nřwńńřřńá řwř umóřřĩxĩń.

¹¹ Joxĩ nřřřářínĩ. Áamá e yarigfáyř wĩgř dńń sřá nřyĩmĩxĩńro řwř néra warigřápi mĩ dání xwĩyřá meářĩnarigřá enagĩ nánĩ rarıńńń.

Yayř nřwĩowářřńńá urńńpńĩ nánńříní.

¹² Nionń řĩxa dńń neyřřřńř “Řwřpĩ yarıńńńá anř řĩxa Nikoporisĩyř řĩńpĩmĩ nřweáĩmĩgńń.” yaiwĩarńńá enagĩ nánĩ nionń Atemasomřanĩ, Tikikasomřanĩ, joxĩ tńń e nánĩ nurowářřńńáyř, joxĩ enř neánńř nřbřř anř apĩmĩ nřmeářřĩxĩń.

¹³ Sinaso —O xwíríxí wienwípeiaríñí woríni. O tñi Aporoso tñi egí añí nuríná amípi wí nání dñwí mikeamónípa eri óf e dñí sñxí níga uri epísfí nání “Bí wíowáríñmígní.” nñyáiwirí añíñí miní éírixíni.

¹⁴ Negí imónígníáyí íkíá ná mñwearíññíñí mimónípa ero Goríxomí píráñíñí nñxídiróná imíñíñí mimóníñípi epírfá nání ayí ení áamá dñwí ikeamónígníáyo arírá wípaxípi éwapíñírixíni.

¹⁵ Nioní tñi re ñweagíáyí nñni yayí siowárénaparíñwíni. Áamá nene Goríxomí dñí wíkwíroaríñagwí nání dñí sñxí neayarígníáyo “Poro yayí neawárénaparíni.” urírixíni. “Seyíne nñyíñení Goríxo wá seawianíwíñígní.” nímónaríni.

Payí Poro Pairimono nání eañinarini.

Payí rina Pairimono nání Poro eañinarini. Pairimono áma aní yof Korosi ñweáyí worini. Amípi wí mímúroñorini. Xináiníñí nimóniri wíiarigááyí wí ení tñjorini. Oya xináiníñí nimóniri omíñí wíiarigááyí wo, Onesimasoyí rinñjo re eníñiginí. Íwí níwíkarimi éf nuri Romíyo nírémori Poro, e gwí ñweañomi níwímearíñpimi dání ámi dñí é móagí Poro payí nearí Onesimasomí níwíowáriná Pairimono yokwarimí níwíiri oumímíniri nearí wíowáriníñiginí.

¹ Poroní —Nioní Kiraisí Jisasomí níxídirí yaríñápi nání gwí aníyo níñwíraríñfonirini. Nioní tñí negí nírixímeá Timotio tñí payí rina nearí mónaparíñwí. Pairimonoxi, yegí dñí síxí ríyigwííoxi —Joxí yawawi tñí nawíní Jisasomí níxídirí yaríñwá nání gwí móníñwá woxirini.

² Joxí tñí negí nírixímeáí Apiaí tñí Akipaso tñí —O none tñí negí nawíní roariñwá worini. O tñí Jisasoyá siyikí imóníñgá joxiyá aní iwámí awí éanarigááyí tñí ayí nñí ení aí tñí nání payí rina nearí mónaparíñwí.

³ “Negí ápo Gorixó tñí Áminá Jisasí Kiraiso tñí awaú wá seawianiri seyíné píraníñí níwayíróñro ñweapíri nání seaiiri éfisixini.” nimónariní.

“Joxí yaríñpi nání yayí ninarini.” uríñí nánirini.

⁴⁻⁵ Nioní negí Gorixomí xwíyá ririmi níwiri joxí nání rixíñí níururíyiríná aría re níwiri nání, “O áma Gorixoyá imóníñgá ñyoni dñí sípi níwiri arirá wiri Áminá Jisasomí dñí wíkwírorí yaríñorini.” Aría e níwiri nání joxí nání rixíñí níururíyiríná Gorixomí yayí wíaríñáriní.

⁶ Joxí nene tñí nawíní Kiraisomí dñí wíkwíroariñagwí nání nawíní ikáriníñwápimi dání “rípi re oimónini.” nimónariní, “Amípi naní Kiraisomí nuxídiríná epaxí imóníñwá níní nání xixení níjía oimónini.” nimónariní.

⁷ Gí nírixímeáoxini, joxí áma Gorixoyá imóníñgáyo dñí sípi níwiri neríñpimi dání dñí síxí umímoní enagí nání nioní yayí ayá wí níniniri dñí nífá ninarini.

Pairimonomí Onesimaso nání rixíñí wuríyíñí nánirini.

⁸⁻⁹ Ayínání Poroní —Nioní ríxa xweañoní nerí Kiraisí Jisasomí nuxídiríná yaríñápi nání gwí ñweañónirini. Nioní yawawi Kiraiso nání nawíní gwí mónígwíwawi enagí nání masífá bí mísí “O e neríñáyí naní imóníñpi yarini.” yaiwíaríñápi e érixíniri sekaxí bí riripaxí aiwí dñí síxí yinarígwíwawi enagí nání awayini rixíñí bí oriríminí.

¹⁰ Onesimaso —O nioní gwí aní tñyo níñwearíná wá uríapimi dání Gorixomí dñí wíkwíroariñí enagí nání gí íwóníñí emeááorini. “O nání rixíñí bí owuríyiminí.” nimónígoí.

¹¹ Xámí “Yíwí imóníñoríñí?” wíaiwiago aiwí agwí joxí tñí nioní tñí níwawini dñí uñwíraríñpaxí imóníñorini.

¹² Agwí nioní omí joxí tñí e nání nurowáriná gí dñí aí tñí níxeyániríñíñí wírénaparíñíñí.

¹³⁻¹⁴ Nioní xwíyá yayí neainaríñpi wá urímeariñáoní enagí nání gwí aníyo ñweañáná “Onesimaso nioní tñí níñwearí joxí nání wayá arirá onini.” nínimóniri aiwí joxí “Ayí ananirini.” síní mínirípa enánáyí, “E apí xe oemini.” mínimóníagí nání ámi joxí tñí e nání urowárenaparíñíñí. Joxí “Poro sekaxí nírfípmi dání oemini.” míyaiwí díxí dñíño dání “Xe Poro tñí níñwearí arirá owini.” yaiwífá nání omí joxí tñí e nání úrowárenaparíñíñí.

¹⁵ Ayí rípi nání ríraríñíñí. O ámi aníñí joxiyá imóníñfá nání bí onímíápi pñí níriwíarimí níbiri ñweañíñíñí?

¹⁶ O síní díxí rínáiníñí nimóniri omíñí siaríño aí síní axí apini mímóní apimi nímurorí Jisasomí dñí níwíkwírorí nání gí nírixímeá dñí síxí uyíñáoníñí imóníñíñíñí. E nimóniri aiwí joxí anípaxí “Ríxa gí nírixímeáoníñí imóníñí woríñí?” wíaiwipaxorini.

¹⁷ Ayínání “Poro nioní tñí nawíní gwí mónígwííoríñí?” níniawirínáyí, Onesimaso símeááná nioní nímímíníñíñíñí enípa omí ení axípi umímíníñíñíñí.

¹⁸ E níririri aí o pñí níriwíarimí nuríná sípi nísikárimí uñpíraní, amípi fwi rírápíñpíraní, ananí nioní ríyíparómíñíñíñí.

¹⁹ Poroní níwaníñoní gí wé tñí ríwamíñí rípi “Nioní ríyíparómíñíñíñí.” nírirí eaaríñíñí. Ayí joxí ení maní nioníyáyo dání raríná Jisasomí dñí wíkwíróagí nání joxí nioní ení níyíparópaxí imóníñpi nání míririña éimíñíñí.

²⁰ Gí níríxímeáoxíní, Ámíná Kiraiso t́níní nawíní ikárínígwííoxí enagí nání nioní ríxíní ríríápí xíxení nííríxíní. E nerínáyí, apíní mé díní śxí ení nímímoríáríní.

²¹ “Aríá ýmígí níníjoi.” nísíaiwírí díní śj́á neánarínagí nání re nínimónírí payí eaaríníní, “Joxí nioní ríríápíní mé apí nímúrorí ámí seáyí e imóníní b́i t́níní eríáríní.” nínimónírí payí rína eaaríníní.

²² Ríxíní ámí b́i rípí orírímíní, “Aní awawá nioní wepaxí imóníníwá óí nímóáíríxíní.” orírímíní. Ayí rípí nání ríraríníní. Seyíné Goríxomí ríxíní nuriyarígíápímí dání oyá díní t́níní gwí aníyo dání níwáraná seyíné t́fámíní b́íímígíníní díní níkwímorí nání raríníní.

Yayí níwíowáríníá uríníj́pí náníníní.

²³ Epapíraso —O ení Kiraisí Jisasomí uxídaríní wo enagí nání nioní t́níní nawíní gwí ηweagwííoríní. O joxí nání yayí siowárénaparíní.

²⁴ Mako t́níní Arisítakaso t́níní Dimaso t́níní Ruko t́níní —Awa Jisasomí níxídíro yarínagí nání gwí nímónígíáwaríní. Awa ení yayí siowárénaparíní.

²⁵ “Ámíná Jisasi Kiraiso aníní wá níseawiaga úwínígíní.” nímónaríní.

Payí áamá Xibiruyí nání eáníñnaríní.

Payí rina Judayí Jisasomí díní n̄wíkwíro nání oyá siyikí imónígfá aní bimí ñweagfáyí nání eagfánaríní. Xibiruyí ríníñpí wigí p̄né rarígfápí t̄n̄i n̄ikum̄x̄n̄r̄i ríníñagí nání yof e wírín̄n̄i. Payí rina eanoyá yof m̄ñwíráríníñagí nání “Ámá o n̄r̄r̄i ean̄f̄r̄ani?” yaiwipaxí mimóníñnaríní. Jisaso r̄ixa an̄f̄namí n̄peyimáná xwiogwí r̄ixa obaxí n̄pwémáná en̄áná payí ean̄o Judayí Jisasoyá siyikí imónígfá ayo xean̄íñ wímeaayariñagí nání an̄íñ Jisasomí díní m̄wíkwíró p̄n̄i n̄wiáriro xámí yagfápí ámí fá x̄r̄f̄r̄ix̄n̄r̄i n̄r̄r̄i ean̄íñigíní. Ayí re n̄yawiwo an̄íñ s̄íñ imóníñpí xaiwí fá x̄r̄f̄r̄ix̄n̄r̄i n̄r̄r̄i ean̄íñigíní, “An̄f̄nají n̄yoní Jisaso seáyí e m̄wimónípa rení? Mosesomí ení seáyí e mimónípa rení? Apax̄p̄an̄íñ imónígfá xwéowamí ení seáyí e m̄wimónípa rení? Ridiyowá x̄fo ná wínání nealín̄íñpí apax̄p̄an̄íñ imónígfá xwéowamí ámí ámí nealíarígfápimí seáyí e mimónípa rení?” n̄yawiwo an̄íñ Jisasom̄n̄i díní n̄wíkwíróa úf̄r̄ix̄n̄r̄i n̄r̄r̄i ean̄íñigíní.

“Ríná Goríxo xegí xewaxo en̄f̄pimí dání nearíñf̄r̄n̄i.” uríñf̄ nán̄r̄n̄i.

¹ Goríxo en̄jáná wá rókiamoagfáwa r̄f̄wam̄íñ earo x̄ixegíní ero egfápimí dání x̄foyá xwíyá negí ar̄fowéyo ayá wí nura n̄bayíísáná

² agwí s̄á yoparíyí t̄íñf̄ ríná xegí xewaxo xwíyá r̄r̄i am̄pí wíwap̄yemerí en̄f̄pimí dání nearíñf̄r̄n̄i. Xegí xewaxo am̄pí imóníñpí n̄p̄n̄i nání x̄láwo imóníw̄n̄íngín̄r̄i ur̄f̄pean̄oríní. Omí dání an̄f̄na t̄n̄i xw̄f̄arí t̄n̄i im̄x̄íñf̄r̄n̄i.

³ O Goríxo níkn̄r̄i seáyí e imóníñpí ax̄f̄pí ení aupákífkí inaríñoríní. Xano yapí pákínf̄ imóníñoríní. Sogwí s̄íñf̄ emá am̄pí n̄p̄n̄i oyá xwíyá en̄f̄ eáníñf̄ r̄íñf̄pimí dání xomax̄íñf̄ yáríníñagí nání xegí imóníñpá s̄ín̄i imónín̄i. Xewan̄íñf̄ f̄wí ámá yarígfápí nání yokwarímf̄ wíipaxí oimón̄r̄i n̄wiárimáná n̄peyirí Nwá seáyí émi imóníñoyá wé náúm̄n̄i éf̄ ñweani.

“Goríxomí xewaxo an̄f̄najíyo seáyí e m̄r̄ón̄n̄i.” uríñf̄ nán̄r̄n̄i.

⁴ Goríxo o e imóníw̄n̄íngín̄r̄i nur̄f̄pearí n̄wim̄x̄r̄n̄á an̄f̄nají e imóníf̄r̄ix̄n̄r̄i ur̄f̄pean̄f̄pimí aga seáyí e wíarf̄ imóníñpí t̄n̄i x̄ixení seáyí e wim̄x̄íñf̄r̄n̄i.

⁵ Omí Bíkwyó n̄r̄n̄r̄i eáníñf̄ r̄pí Goríxo uríñf̄pa an̄f̄nají gíyo ax̄f̄pí uríñf̄r̄n̄i, “Joxí r̄ixa gí íwoxí oimón̄r̄i sim̄x̄f̄aríní. Agwí ríná jox̄f̄n̄íñf̄ semeááríní.” E uríñf̄pa an̄f̄nají gíyo ax̄f̄pí uríñf̄r̄n̄i? Oweoi, wí e muríñf̄r̄n̄i. Xewaxo nání ámí b̄i re r̄íñf̄pa an̄f̄nají gíyí nání ax̄f̄pí r̄íñf̄r̄n̄i, “Nioní xegí xanoní imónímf̄n̄i. O gí íwo imóníññojoi.” r̄íñf̄pa ax̄f̄pí an̄f̄nají gíyí nání r̄íñf̄r̄n̄i? Oweoi, wí e m̄r̄íñf̄ en̄agí nání “O ayo seáyí e wimónín̄i.” n̄r̄r̄i eaaríñn̄i.

⁶ Xegí n̄iaíwí xámín̄íñf̄ emean̄omí xwá r̄r̄ímí nání w̄f̄r̄enap̄n̄i nání nimón̄r̄n̄á Bíkwyó n̄r̄n̄r̄i eáníñf̄ r̄pí ení r̄íñíñigíní, “An̄f̄nají Goríxon̄íyáyí f̄n̄n̄i omí nup̄kín̄mearo seáyí e uméf̄r̄ix̄n̄i.” r̄íñf̄ en̄agí nání o seáyí e wimónín̄i.

⁷ An̄f̄nají nání Bíkwyó re n̄r̄n̄r̄i eáníñf̄, “Goríxo xegí an̄f̄nají —Ayí x̄fo sekax̄f̄ ur̄f̄pí t̄n̄i x̄ixení seáyí wíip̄r̄i nání imónígfáȳf̄r̄n̄i. Ayí im̄íñíñf̄ imóníf̄r̄ix̄n̄r̄i wim̄x̄r̄i r̄f̄á ápiáw̄íñf̄ imóníf̄r̄ix̄n̄r̄i wim̄x̄r̄i yaríñf̄r̄n̄i.” An̄f̄nají nání e n̄r̄n̄r̄i eáníñagí aiwí

⁸ xewaxo nání re n̄r̄n̄r̄i eáníñf̄, “Goríxox̄n̄i, d̄íx̄f̄ ámáyo n̄umer̄wear̄n̄á ná r̄f̄wíyo aí s̄ín̄i ax̄f̄pí an̄íñf̄ umen̄wear̄ pí pí wé rón̄íñf̄ imóníñpí t̄n̄i x̄ixení nerí umen̄wear̄ er̄f̄aríní.

⁹ Joxí wé rón̄íñf̄pí nání simón̄r̄i uníñpí nání m̄simónípa erí yaríñagí nání Goríxon̄i d̄íx̄f̄ Nwáñoní n̄r̄r̄f̄pearí ámá d̄íx̄f̄ imónígfáyo seáyí e sim̄x̄f̄agí nání d̄íñf̄ níf̄á s̄inaríní.” E n̄r̄n̄r̄i eáníñagí nání “Xewaxo an̄f̄najíyo seáyí e r̄f̄a wimónín̄i?” yaiwipax̄f̄r̄n̄i.

¹⁰ Xewaxomí uríñf̄ r̄pí ení n̄r̄n̄r̄i eáníñf̄, “Ámín̄áox̄n̄i, iwam̄f̄o dání am̄pí f̄n̄n̄i wí s̄ín̄i mimóníñáná joxí xwá r̄r̄i íkwíroorí an̄f̄na d̄íx̄f̄ wé t̄n̄i im̄x̄r̄f̄r̄n̄i en̄f̄r̄n̄i.

¹¹ Apí an̄f̄n̄íñf̄ en̄agí aiwí joxí s̄ín̄i an̄íñf̄ miní ñwear̄f̄aríní. An̄f̄na t̄n̄i xw̄f̄arí t̄n̄i iyá n̄p̄an̄oyí ur̄f̄ ner̄f̄ná yaríñf̄p̄an̄íñf̄ imónáná

¹² joxí iyá n̄ixoperí tarígf̄apa ax̄f̄pí e t̄r̄f̄aríní. Ámá iyá urú emí n̄imorí s̄íñf̄ wú p̄an̄arígf̄apa ax̄f̄pí an̄f̄namí t̄n̄i xw̄f̄arímf̄ t̄n̄i e im̄x̄r̄f̄aríní. E nerí aí joxí imóníñpí an̄íñf̄ miní s̄ín̄i ax̄f̄pí nimón̄r̄i xwiogwí d̄íñf̄ n̄imorí fá ropax̄f̄ mimóní n̄p̄werí aí joxí wí m̄pepa er̄f̄aríní.” Xewaxomí e n̄ur̄r̄i aí

¹³ ámí axomí re uríñf̄pa an̄f̄nají gíyo ení uríñf̄r̄n̄i, “Nioní ámá joxí s̄mf̄f̄ t̄n̄i siarígf̄áyo xop̄r̄arí n̄wirí íkwíaw̄f̄ d̄íx̄f̄ s̄íkwí íkwíar̄f̄r̄án̄an̄íñf̄ sim̄x̄yímf̄á íná nání nioní imóníñpá x̄ixení ax̄f̄pí nimón̄r̄i gí wé náúm̄n̄i éf̄ ññwear̄i weníñf̄ nerí ñwea.” Xewaxomí e uríñf̄pa an̄f̄nají gíyo ax̄f̄pí uríñf̄r̄n̄i? Oweoi.

2

¹³ Xwiyá Jisaso Gorixo nán riñ ripi eni re nriñri eánini, “Nion omi aga xixeni diñ uñwirámíárini.” Xwiyá ámi axo riñ ripi eni re nriñri eánini, “Ámá Gorixo niaiw nemeaññiñ niapññy, ayí aí tñi nawini riyenerini.” eni nriñri eánini ena nán re seararññi, “Jisaso ayí nán ayá mñwiní anani ‘Gí nriñrímeá imónigáyíni.’ rarññorini.” seararññini.

"Jisaso nepa áamá imóniniginini." uriní nánirini.

¹⁴ Ayináni niaíwí rariníyí warárimí dání gíwí tñí ení tñí tígíáyí imónigá enagi nání xewaxo ení axípi imóniniginini. Xewaninjo niperinipimi dání áamáyo aná wimixipaxí imóninjomí — O ayí oborini. Omi mīgí wimixiri

¹⁵ áamá íniná nanínaniginirí wiwaniníyí wáyí nerinipimi dání gwíniyí nweagáyo níkweariníyí wárirí éimiginirí warárimí dání áamá gíwí tñí ení tñí tígíáyí imónigápa axípi e imóniniginini.

¹⁶ Ayí neparini. O anínejíyo arirá owiminirí nerína e mimóniniginini. Áamá Ebiríamoyá iyí axípa imónigáyo arirá owiminirí nání nerína wará ayí inígápa axípi ininiginini.

¹⁷ Ayináni o apaxípaniníyí imóniní xwé wo nimónináná xegí xexirímeániníyí imónigáyo píraniníyí ayá urimixiri Goríxo xó urinípi nání díníyí unjwáripaxí imóninípi erí nerína íwí áamá yarígápi yokwarini wiipaxí oimónirí ridiyowá yarígápa axípi ridiyowaniníyí iniminirí nání pípi inipaxí maríá, sa wará xegí xexirímeáyí inígápi inipaxí enagi nání xó ení axípi e ininiginini.

¹⁸ Ríniníyí wimeanipimi dání obo iwamíó wíwapiyino enagi nání áamá obo agwí ríná dání óreámioárixinirí wíwapiyariníyí ení arirá wipaxí imóninjo enagi nání rarininí.

3

"Moseso seáyi e imónagí wo enagi aí Jisaso aga seáyi e wiárí múroni." uriní nánirini.

¹⁻² Ayináni gí nrixímeáyíne, —Seyíne Goríxo anínamí dání xíoyá imónirixinirí wéyo íá seauminíyínérini. Seyíne Jisaso nání díníyí émórixini. Goríxo nene tñíyí e nání uowárenapinjo, ayí orini. Apaxípaniníyí imóniní xwé, nene "Apimi díníyí wíkwíroariníwáriní." rariníwápi píraniníyí xídxirixinirí arirá neainína nání imóninjo, ayí orini. Moseso eníná áamá Goríxoyá aníjiníyí imónigáyo numeiríná xixeni wiinípa áamá Goríxo xó wimónariníyí e éwiniginirí urípeáagi nání xixeni wiinjo, ayí axo Jisasorini. O nání píraniníyí díníyí émórixini.

³ Ayí rípi seararinini. Aní wíwá nání "Naníwáriní." niri ro miníyí sñá nimeeaniro aiwí aní iwámí mriinjo nání aga miníyí sñá seáyi e umeeanipaxirini. Axípi e imóninípa Moseso nání miníyí sñá umeeanipaxí imóninagi aiwí Jisaso nání ayí anipaxí miníyí sñá umeeanipaxirini.

⁴ Aní ayí wí xegípi mimóní níní áamá mriarigá aiwí amípi níní imóninípi imixinjo, ayí Goríxo enagi nání rarininí.

⁵ Ayí rípi nání ení "Jisaso nání díníyí píraniníyí émórixini." seararinini. Moseso eníná áamá Goríxoyá aníjiníyí imónigáyo xixeni píraniníyí numeiríná áamá xínáiwániníyí nimóniro wígí bosowamí píraniníyí níwiiróná yarígápa axípi éniníyí nerí amípi Goríxo ríwíyo ríníápi nání woákí wíiníyí aiwí

⁶ Kiraiso Moseso nimónirí enípa axípi nimónirí enímaní. Omi wiárí nímúrori re enirini. Niáwa áamá xanowáyá imónigáyo píraniníyí numeiríná yarígápa Kiraiso axípi e nerí áamá xanoyá aníjiníyí imónigáyo xixeni píraniníyí umeinirini. Nene wará saríwá mímáriní nerane "Jisaso e nínealíníriní." níyaiwirane díníyí wíkwímoariníwápi dání sáyí nimónirí rariníwápi aniníyí miníyí xaiwí íá níxira nuranénáyí, ayí aní Goríxoyaniníyí imóniníwini.

"Maní pírí wíaiagiáyí díníyí síxí ínfírixinirí ene miníwaeagáriní." uriní nánirini.

⁷ Ayináni Goríxo xegí kwíyípi tñí Bíkwyó dání riníyí rípi tñí xixeni segí seárfawéyí maní wíaiakiro díníyí síxí ínfírixinirí imóninje nweagámaní, "Agwí ríná maní Goríxoníyá seararinagi aríá níniróná

⁸⁻⁹ eníná segí seárfawéyí áamá díníyí meanje nemeróná yagípa mepa érixini. Ayí gí maní xowiaikimí níniro nepa ení éaniníorfanirí iwamíó níwapiyiro neróná xwiogwí 40 pwearíná nioní emimí níwapiya unápi sñwí níwiga nuro aí wígí díníyí wakísí níniro ríwí nímoagáriní. E yagípa seyíne ení axípi mepa érixini.

¹⁰ Ayináni segí seárfawéyí iná nweagáyí nání wíkwí níwónirí re rinaniginí, 'Ayí íniná díníyí xeníwini moro Goríxoní sekaxí urarinápi míxípa ero yarígáyíriní.' nínirí

¹¹ wíkwí ríá ápiawíniníyí níwóniríná sñá womí dáníniníyí re rarinaniginí, 'Xwíá díníyí síxí inípiríá nání wípmóarinárimí wí níwaeapírámaní.' rarinaniginí. Segí seárfawéyí iná nweagáyí Bíkwyó dání e nínirini éaniníyí tñí xixeni nero Goríxomí maní pírí níwaiakiro nání díníyí síxí ínfírixinirí ene wí miníwaeagáriní.

"Neárfawéyí Goríxomí maní wíaiagiápa mepa éwaniginí." uriní nánirini.

¹² Gí nrixímeáyíne, wíyíne sípi nero arikwíkwí níwirinipimi dání Nwíá wí mípé aniníyí sñíyí imóninjomí ríwí umórixinirí píraniníyí awíniníyí meníweanírixini.

¹³ Wiyíné fwi néra nurinjpimi dani yapí newapnro dinj wakís niniróna Gorixomi ríwí umoprixiniri sá Bikwíyo dani Agwiyi rininjiyi siní imóninjanáyí, siní epaxí enjánáyí, sá ayí ayo xixe enj rirémixí inayírixini.

¹⁴ Ayí ripi nani seararinjini. Dinj Kiraisomi iwamfó dani niwíkwíroranéná wará saríwá mímáriní nerane xaiwí fá xirínwápi aninj xaiwí fá nixira nurane negí peaníwáe nani siní xaiwí fá nixira nuranénáyí, nepa Kiraiso tñi ikárininjawénerini.

¹⁵ Bíkwiyo re niriniri eáninji tñi xixeni nerinjpimi dani anani dinj wíkwíroarinjwápi xaiwí fá nixira upaxirini, “Agwí Gorixo seararinjagi ará nixiróna enjina segí searíawéyí omí manj xowiaikimí nixiróna dinj wakís niniro nani ríwí umoagíapa seyíné ení axípi e mepa érixini.” E niriniri eáninji tñi xixeni neranénáyí, dinj wíkwíroarinjwápi xaiwí fá nixira waníwáriní.

¹⁶ Ayí ripi nani seararinjini. Ámá Gorixo rarínjagi ará nixiróna manj xowiaikimí wiagíayí, ayí giyirini? Níni ayí ámá Moseso Isipiyí anjío dani wirímeáána e pñi níwíarini wagíayí menirani?

¹⁷ Xwiogwá 40 api pwearíná Gorixo ámá giyo wíkwí nixiróna wagíayí? Ayí axíyí fwi nero ámá dinj meanje dani nixira emeagíayí menirani?

¹⁸ Ámá Gorixo sínjío dani nuriríná “Xwá e nixiróna dinj sixí inírixiniri enjirimi wí nixiróna fámant.” uragíyí giyirini? Ayí axíyí xómí manj píxí wiaikíagíayí menirani?

¹⁹ Ayínani nene níjía re imóninjiní. Nearíawé iná nixiróna dinj míwíkwíropa nero nani Gorixoyá xwá dinj sixí inírixiniri enjirimi wí nixiróna nixiróna.

4

“Nene dinj sixí inánwá nani imóninje siní imónini.” urinj náninini.

¹ Ayínani Gorixo ayí dinj sixí inírixiniri negí nearíawéyo sínimánjío dani urinjpí siní enjagi nani xó ámáyo eyeyírómí neríná wiyíné nani re seaiwininjiniri, “Ayí e nixiróna mímóninji.” seaiwininjiniri wáyí nerane pírixiní oyaneyi.

² Negí nearíawéyí ámá dinj meanje nixiróna xwíyá xwá dinj sixí inírixiniri enjirimi nani yayí winipaxí imóninji ará wiagíapa nene ení axípi ará winíwáriní. Ayí ará nixiróna aí ará nixiróna dinj míwíkwíropa nero nani suríná ará níwíaríro xwá dinj sixí inírixiniri imóninjiní mímóninji ámá dinj meanje dani penowigíawixini.

³ Dinj wíkwíroarinjwáene dinj sixí inírixiniri enje píwíarínjwáriní. Ayí Gorixo ripi rinj enjagi nani “Dinj sixí inánwá nani imóninje rixa ríá neaipímóarinini?” níyáwirane níjía imóninjiní, “Gorixoní manj níwíarínjwáriní wíkwí ríá ápiáwíninj nixiróna sínjío wómí dáníninj re rírixinini, ‘Xwá ayí dinj sixí inírixiniri nani wípímóarinjiní wí nixiróna fámant.’ rírixinini.” Xwá ríá tñi anjina tñi imíxárinje dani amípí nixiróna xó imíxárinj rixa yárinjagi aiji xwíyá api e rinjinini.

⁴ Bikwíyo wí e sá wé wíwímí dani wo nixiróna Sabaríá imóninji nani re niriniri eánini, “Gorixo sá wé wíwímí dani wo pwearíná amípí nixiróna nixiróna pñi níwíarínj Sabaríá imóninjiní kikiá nixiróna dinj sixí inírixiniri.” niriniri eánini.

⁵ Ámí wí e dinj sixí inírixiniri nani re niriniri eánini, “Xwá dinj sixí inírixiniri nani Gorixoní wípímóarinjiní wí nixiróna fámant.” niriniri eánini. Xwíyá apiaú niriniri eáninjagi nani “Nene dinj sixí inánwá nani imóninje rixa ríá imóninji?” níyáwirane níjía imóninjiní.

⁶ Enjina xwíyá xwá dinj sixí inírixiniri nani imóninjiní nani yayí winipaxí ará wiagíayí Gorixoní manj xowiaikimí néra warínjagi nani dinj sixí inírixiniri enje xe nixiróna sínjío wíwímí enj erí wíni e xe nixiróna sínjío wíwímí erí enjagi nani

⁷ re níyáwirane níjía imóninjiní, “Nene dinj sixí inani nani imóninje nixiróna nani Gorixo rixa sá ámí wíyí rírixiniri.” Bikwíyo dani sá ayí, ayí Agwíyí rininjiyirini. Nearíawéyí ará míwígíe dani ná ríwíyo Gorixo manj míxí ináyí Depitoyáyo dani xwíyá Bikwíyo nixiróna xámí mánj iroárinj nixiróna re rinjinini, “Agwí manj Gorixoní seararinjagi ará nixiróna dinj wakís mánj epoyí.” rinj enjagi nani “Nene dinj sixí inánwá ríá imóninji?” yáwíarínjwáriní.

⁸ Josuao negí nearíawéyo xwá dinj sixí inírixiniri enje nípíméami nixiróna dinj sixí Gorixo e inírixiniri wímóninji nepa nixiróna sínjío, ayimí dani ríwíyo Gorixo sá dinj sixí inánwá nani imóninji ámí wíyí nani rírixiniri enjimaní.

⁹ Ayínani nene re níyáwirane níjía imóninjiní, “Sá Gorixo amípí nixiróna mímóninji dinj sixí inírixiniri imóninji axípi ámá xóyá imóninjiní nani dinj sixí inírixiniri siní imóninji.” yáwíarínjwáriní.

¹⁰ Dínj sîx ínfîrixînîrî enjîpîmî páwîño, xfo Gorîxo xwá amîpî nîní imîmîxîmî nîyârîmâná kikiá nerî dînj sîx ínjîpa axîpî e nerî xegî e éwîngîgîrî urîpeanjîpî nîyârîmâná xewanîño rîxa dînj sîx nînîrî nweanî.

¹¹ Ayînanî neârîawéyî manj Gorîxomî pîrî nîwîaîkîro sînjewepîgî neaîwapiyagîpîmî nîxîdîrane omî rîwî umoangîgîrî dînj sîx ínfîrixînîrî enjî nweáwanîgîrî anînj minî nerane pîranînj nîrkwînrîane oyaneî.

¹² Ayî rîpî nânî seararînjî. Xwîyá Gorîxoyápi pí pí oenîrî wimónarînjîpî tîní xîxenî epaxî imónîrî enjî eánîrî enjîpîrî. Xegî nwa yînjînjînjî imónînjîpî kirá manj mîdîmîdânî wenjî nînjîyî nwa yînjînjîpî tîní xîxenî mîmónînjî. Kirá aga nwa yînjînjî bá xómînjî xáyo tîní enjî wîwîyo tîní dakwîpaxîpa xwîyá oyápi ámayo wairîrî nîwirîná wigî xwîoxîyo fá nîmîarînjîrî ayá tîní dînj tîní kumîxînjîne dakwîarînjîrî. Pí pí áma dînj moro pí pí “Emînjîrî oemînjî.” wimónîrî yarîgîpî eyeyîrómî yarînjîrî.

¹³ Amîpî nîní Gorîxo —Pí pí éwápi nânîranî, rîwápi nânîranî, yarînjî imîmî neaîaná “Ayî apî nânî e rîarînjî.” uranîwáo, ayî orînjî. Amîpî nîní o imîxînjîyî xegî sînjwî anînj dání wî pînjî imónîpaxî menînjî. Amîpî nîní xegî sînjwîyo dánînjî njîparîmâná sîjânî imónînjî.

“Negî apaxîpánînjî imónînjî xwé Jisasorînjî.” urînjî nânîrînjî.

¹⁴ Nene apaxîpánînjî imónînjî xwé wo —O rîxa anjînáminî peyîño, ayî Gorîxomî xewaxo Jisasorînjî. Apaxîpánînjî imónînjî xwé o tîjwaéne enjagî nânî woákîfî nerane “Apîmî dînjî wîkwîronjîwî.” rarînjwápi xáiwî fá oxîraneî.

¹⁵ Ayî rîpî nânî rarînjî. “Negî apaxîpánînjî imónînjî xwé nene wé rónînjî imónînjîpînjî oyaneînjîrî nerîná enjî meánî yarînjagwî nîneanîrîná wî dînj sîpî mîneaiarînjînjî?” rîseaimónarînjî? Oweoî, nene fîwî oépojînjîrî neaîmeaarînjîpî o enî fîwî oenîrî wîmeáagî aiwî wî fîwî menî nânî nene wî e wîaiwîpaxî menînjî. Sa “Samînjî nimónîrî yarînjagwî nîneanîrîná ananî dînj sîpî neaiarînjîrî?” wîaiwîpaxîrînjî.

¹⁶ Negî apaxîpánînjî imónînjî xwé e imónîño enjagî nânî amîpî samînjî neaimîxîpaxî imónînjîpî wî neaîmeáaná Gorîxo —O ámayo ayá xwapî urîmîxarînjîrî. O wá neawîanjîrî ayá nearîmîxîrî oenîrî wará sarîwá mîmárînjîpa nerane oyá síá íkwîanjîwîna tînjî e anjîwî énjînjî úwanîgînjî.

5

¹ Apaxîpánînjî imónîgîfá xwé wo wo nowanî fîwî wigî áma yarîgîpî nânî Gorîxoyá íráf onînjî nânî nîwuriyîro aiwá peaxî utîro rîdîyowá wîro epîrfá nânî xfo wigî imónîgîfáyo dánî énjînjî nîyoarî urîpeaarîjowarînjî.

² Awa enî wé rónînjî imónînjîpînjî oyaneînjîrî nero aí enjî neánîro mîxîmopaxî wîagîfá nânî wigî áma majîfá nero xenjîwîmînjî kînjîmónîfáyo ananî awayînjî mîmeyówarî wîpaxowarînjî.

³ Wé rónînjî imónînjîpînjî oyaneînjîrî nero aí enjî neánîro mîxîmopaxî wîagîfá nânî wigî áma fîwî yarîgîpî nânî rîdîyowá wîarîgîfá fîwî wîwanîjowá yarîgîpî nânî enî rîdîyowá mînjîpaxî mîmónîgîfáwarînjî. Awa enî aga nînjîpaxowarînjî.

⁴ Áma wo xewanîño wé íkwîanjîwîyo nînjîrîrînjîrî xfo xegî dînjîyo dánî rîpeánarînjîmanî. Oweoî, nowanî enjîná Gorîxo xfo xegî dînjî tînjî Erono apî e oimónîrî wéyo fá umîrînjîpa axîpî umîráná apaxîpánînjî imónînjî xwéowa imónarîgîrînjî.

⁵ Kiraiso enî xewanîño seáyî e nîmfeyoánîrî apaxîpánînjî imónînjî xwé wonî oimónîmînjîrî mîrîpeánînjînjî. Oweoî, Gorîxo omî seáyî e numfeyoarî Bîkwîyo nîrînjîrî eánînjî rîpî urînjînjînjî, “Joxî gî íwoxî oimónîrî simîxîfîrînjî. Agwî rîná joxînjîjî semeáárînjî.” nurîrî

⁶ Bîkwîyo ámî wî e nîrînjîrî eánînjî rîpî enî urînjînjînjî, “Apaxîpánînjî imónînjî Merikisedeko nimónîrî enjî yapî joxî enî axîpî anînjî nânî e imónîfîrîxînjî.” urînjî enjagî nânî Kiraiso e imónînjîrînjî.

⁷ Xámî o áma nimónîrî xwá tîyo nînjîwîrînjî “Áma nîpîkianîro yarîgîpî nânî wáyî nînjîngînjîrî ápo dînjî sîxî nîmîmopaxîrînjî?” nîyaiwîrî arîrá onînjîrî njwî pîyî nîwîrînjîrî gwînjî kîkîfá tînjî rîxînjî uráná xanomî arîfá nîwîrî pîranînjî yapenîño enjagî nânî omî xîxenî arîfá wînjîrînjî.

⁸ O Gorîxomî xewaxo aí rînjînjî xfómî nîwîmearî penjîyo dánî re nîyaiwîrî nîjîfá imónînjîrînjî, “Ápomî arîfá nîwîrî xîxenî nerîná apî e xîxenî rî rînjîmeaarînjî?” E nîyaiwîrî nîjîfá nimónîrî

⁹ xano wimónînjî nîpînjî rîxa sîpearîmî nîyârîrî nânî áma xfómî pîrî mîwîaîkî arîfá wîarîgîfá gîyî gîyî nînjî anînjî minî ínjîná nanjînjî njewapîrfá nânî yeáyî uyîmîxemeapaxo imónîrî

¹⁰ Gorixó re ráriñpí tñi xixeni imóniri enjirini, “Xwé apaxpáninj imóninj Merikisedeko imóninjpa axpí imóninjorini.” ráriñpí tñi xixeni imóniri enjirini.

Jisasomi ríwí umórixiniri eriri wijí nánirini.

¹¹ “Nioni ‘Kiraiso nani níririñinj apíninj apíninj imónini.’ osearimni.” nanimóniri aiwí arfá iwayí pírogáyiné, seyiné mfkípi nani nijfá imónipíri nani arige searimfíni?

¹² None ayá wí searéwapiyinwá enagwí nani xaminyíné e dani wíyo nuréwapiyipaxí nimóniríni ayí nanj imónimíni enj aiwí seyiné siní majímajfá yarínjagfa nani áma wí áma Kiraiso nani sirimíni imóninjípimi dani nisearéwapiyipaxí imónigáyínérini. Seyiné aiwá nípaxí mimóní amíñi narigáyí yapí imóninjo.

¹³ Ayí ripí nani seararínini. Áma aiwá nípaxí mimóní siní amíñi narigáyí nñi “Apí neríni wé róninjpi yarínjo.” ríninjpi nani majfá nero nani siní niaiwí pópia yapí imóninjo.

¹⁴ E nerí aí aiwáyí áma ríxa ámináninj imónigáyí narigáíni. Áma e imónigáyí wigí dñj tñi píraninj éwapínarigfá enagí nani nanj imóninjípíraní, sipí imóninjípíraní, anani mí ómíxarigáyíni.

6

¹⁻² Ayinani, nene xwiyá Kiraiso nani sirimíni imóninjípini aninj miní mirinípa oyaneyí. Ínina ámi ámi xwiyá sirimíni imóninjípini ripí ripí nitiwayírorí mirinípa oyaneyí. Xwiyá negí íwí amípi néra nuríni aníni míxanirane yarínjwápi aga ríwíminí nímamopaxípiraní, xwiyá Gorixomí aga dñj níwíkwíropaxípiraní, xwiyá igfá xixegíni eánarinjwápiraní, Gorixó nanj owimíxiniri wé seáyí e wíkwírararínjwápiraní, áma pegfáyí ámi wíapínímeapírfápiraní, Gorixó ámayo mí ómómíxíni nerí xwiyá umeáraní aninj nweapírfápiraní, xwiyá apí apí ámi nitiwayírorí méwapínípa oyaneyí. Sa xwiyá Gorixoyá áma arfá níwirínjípimi dani yóí imónipaxípi éwapínani nani oxímeaaneyí.

³ Gorixó apí xe oépayiniri síñwí níneanirínáyí, anani yanfíwini.

⁴ Ayí ripí nani “Xwiyá xami nitiwayírorane éwapíninjwápi píni níwíarirane xwiyá yóí imónaníwá nani imóninjípini oxímeaaneyí.” seararínini. Áma Gorixó xewaníño nani “E imóninjoríni?” oyaiwípayiniri ríxa wíá wókímíxiri áma aiwá gígfí neríni nijfá awí yarínj imóninjípini nani imónarigfápa axpíninj e nero anínamí dani Gorixó neaiapínjpi nani nijfá imóniro kwíyí oyápi áma wíyo tñi nawíni wainiri

⁵ áma aiwá awí imóninjípini gígfí neríni “Nanj imónini.” yaiwiarigfápa xwiyá Gorixoyápi tñi enj eáninj o yeáyí níneayimíxemeari neamenjweaníná imóninjípini tñi axpí gígfíninj neríni “Nanj imónini.” yaiwiro néfasána

⁶ dñj wíkwíroarigfápi ríwíminí nímamorínáyí, ayí Gorixomí xewaxomí ikayíwí oumeapípayiniri ámi yoxáfpámíninj yekwíroárarínjagfa nani ámi xwiyá kímómónírxiniri urípaxí imóninjípini bí menini.

⁷ Ayí ripí nani seararínini. Xwíá iniá ámi ámi nearí aináná áma aiwá omíñi íwíá urfáyí nani aiwá nanj yaparínjpi, ayí Gorixó aiwá nanj oyapíniri xwiyá tñi píraninj imíxarínjpirini.

⁸ E nerí aí xwíá iniá ámi ámi nearí naíniri aiwí aiwá nanj míyapí ará enj tñíni kisonárarínjpi, ayí ráfninj imóninjípini enagí nani Gorixó ríxa níramíxíminiri nani imóniri árfá yimíniri nani imóniri enjpirini.

⁹ Dñj síxí seayínjyíni, nioni míxí e níseariri aiwí “Seyiné nioni míxí searfápi míyarínjo.” nimónarini. “Óf Gorixó yeáyí seayimíxemeanfa nani imóninjíyiminí xídarínjo.” nimónarini.

¹⁰ Ayí ripí nani seararínini. Gorixó xixeni mimóninjípini tñi míyarínjo enagí nani amípi seyiné xíomí níxídróná ero áma xegí imónigfáyo arírá wigfápi siní níwirínjyio dani síwá réninj winíro “Nene Gorixoxi dñj síxí ríyínwini.” síwá éñinj winíro yarigfápi nani o wí arfá ikeamopaxí menini.

¹¹⁻¹² Seyiné ríwí síwá níyiri mé áma enj neáníro Gorixomí dñj wíkwíroro “Xewaníño óí oneamíni.” yaiwiro yarigfáyo dani Gorixó símímanjyio dani “Nísiimfáíni.” urínjpi wímeaarínjyio ikaninj wíaxfádpíri nani seyiné wíyínéni wíyínéni amípi nñi oneáímeaníni dñj ikwímoarigfápi seáímeanfe nani aninj miní ríwí níyuníro dñj níkwínmóá úríxiníni.

“Gorixó ríñjípimi dñj níwíkwínmóá úríxiníni.” urínj nánirini.

¹³⁻¹⁴ Eníniá Gorixó Ebírfamoyá símímanjyio dani Bíkwíyo níriniri eáninj ripí urínjínigíni, “Nioni píraninj símíxiri díxí rárfawéyo sayá wímíxiri nemífáíni.”

urinjiginí. E sñá wo arfá ene dánfíninjí nuriríná áamá wo xfomi seáyi e múrónjño arfá ene dání rípxáxí meñagí nání xewanjño nání níríní urinjiginí.

¹⁵ Ayínání Ebírfamo yóminjé nimónirí “Goríxo nírínjé xegí dñjé tñní xe óf nimówinjiginí.” nīyáiwirí weninjé nerí nñjweañisáná enjáná wímeanjiginí.

¹⁶ Áamá “Nepa neararíní.” oyáiwípoynírí nuríroná nīyimjé imóninjé seáyi e wimóninjé bimí dání urarigfáriní. Áamá xwíyá ximiximí niníro níríníroná xwíyá apí rfápmí dání sanárinjíní.

¹⁷ Ayínání Goríxo áamá xfo Ebírfamomí sfmímanjýo dání urinjépi wímeanfáyí re oyáiwípoynírí, “Goríxo arfomí ‘Nanjé e niseaiimfáriní.’ urinjépi ámí ná rfwíyo aiwí xegí dñjé níkinimónirí kikiá epaxfmaní.” oyáiwípoynírí sñjýo dánfíninjé níríná xewanjñomí dání níríní e urinjépi nání ámí sopinjé wárinjiginí.

¹⁸ Goríxo, yapí mirípxáxí imónjño “Sfmímanjýo dání rírarinjíní.” urinjépi síwíá imónípxáxí meñagí aiwí ámí síwíá mimónípxáxí bī xewanjñomí dání urinjépi enjagí nání nene ananí enjé síxé neámíxínirí jweañwíní. Nene —Goríxo yeáyí neaimíxwínjiginírí o tfámíní éf nurane símanjýóninjé yeáyí wurínjwaéneríní. Nene o neaiínfá nání dñjé wikwímoaríjwápí xáiwí fá xírání nání enjé síxé neámíxínirí jweañwíní.

¹⁹ Nene dñjé wikwímoaríjwá apimí dání dñjé sfkíxí nomíxínírane jweañwíní. Sfíxíxí oninjwá enjagí nání anjé rídiyowá yarigfíwámí awawá jwfáwámí rapírapí epañjórinjñomí íniríwámínfíninjé ananí páwíaríjwáriní.

²⁰ Íníní e Jisaso ríxa aninjé íníná nání apaxfpaninjé imóninjé xwé Merikisedeko imóninjépa axípi nimónimáná nene arírá neainínfá nání xámí nīneameá páwíjíní.

7

Merikisedeko, apaxfpaninjé imónjño nání urinjé nániríní.

¹ Merikisedeko —O mīxé ináyí anjé Seremíyí ríninjépmí umeñjweaagoríní. Njwá seáyi e imónjñoyá apaxfpaninjé imónjñoríní. O Ebírfamo mīxé ináyí wáu wáu awamí xopírírí nīyárimo weaparíná óf e óróf níníriná Goríxoyá dñjýo dání nanjíní owímeanírí xwíyá bī tñní nanjé wimíxínjoríní.

² Amípi Ebírfamo píkiomeápi yanjé wé wúkaú nīmemáná bī mīnī wíño, ayí Merikisedeko oríní. Xegí yof Merikisedekoyí ríninjépi, ayí xámí negí aga pínéyo dání mīxé ináyí wé róninjé umeñjweaarinjyoyí raríjwápiríní. O Seremí dñjé mīxé ináyoyí ríninjépi ení negí aga pínéyo dání mīxé ináyí áamá nīwayíróntro jweapfírí nání wimíxaríjyoyí raríjwápiríní.

³ Bīkwíyo dání xwíyá bī mirínjñagí nání o nání re rípxáxíní, “O xano tñní xínái tñní mayí erí xegí fwiárfawé ení mayí erí enjoríní. Sfá xínái xírínjýi mimónípa erí sfá xfo pentáyi mimónípa erí enjoríní. Ayínání o niaíwí Goríxoyáóninjé imónjño enjagí nání apaxfpa aninjé mīnī imónjñoríní.” rípxáxíní.

⁴ Seáyí e Merikisedeko imóninjépi nání bī dñjé mópoyí. Negí arfo írínjño Ebírfamo amípi awíaxé imóninjé wí mīxé nerí píkiomeañjýf yanjé wé wúkaú nītímáná bī mīnī wíño ayí oríní.

⁵ Ripaíoyá fwiárfawé apaxfpaninjé imónigfáwa Goríxoyá jwfí ikaxé ríninjépi tñní xīxení nīxídiro nání wígfí axíyí, ayí ení Ebírfamoyá fwiárfawéyí imónjñagfá aiwí wígfí amípi yanjé wé wúkaú méfápi bī uráparigfáriní.

⁶ E nerí aí Merikisedeko, Ripaíoyá fwiárfawéyí wo mimónjñagí aiwí Ebírfamo, Goríxo sfmímanjýo dání “E niseaiimfáriní.” urínjño nīpíkiomearí yanjé wé wúkaú méfápi bī Merikisedeko nurápirí omí nanjé bī owímeanírí xwíyá bī tñní nanjé wimíxínjiginí.

⁷ Xwíyá rípi áamá wí “Nepamaní.” nīyáiwirí rípxáxípmání. Nanjépi owímeanírí xwíyá bī tñní wimíxarínjño, seáyi e wimónjñoríní. Nanjépi wímeáo, omí símanjýóninjé íníní wurínjñoríní.

⁸ Ripaíoyá fwiárfawéwa —Awa nīpepírífa nání imónigfáwaríní. Awa wígfí axíyí yanjé wé wúkaú méfápi bī nurápiróná ayí áamá nīpepírífawání uráparigfá aiwí Merikisedeko nurápiríná xfo nání Bīkwíyo ríninjépa aninjé jweañjño urápirínjiginí.

⁹⁻¹⁰ Rípi ení rípxáxíní, “Ebírfamo yanjé xfo méfápi Merikisedeko tñní óf e óróf níní mīnī wíláná Ripaío —Oyá fwiárfawé wígfí wínjýf yanjé wé wúkaú méfápi bī uráparigfáwámí xiáworíní. O ení síní xegí xiáwo Ebírfamoyá kímínjýo ínínjagí nání xiáwo Ebírfamo yanjé nīmerí Merikisedekomí wífpa énnjé nerí mīnī wíjínjiginí.” rípxáxíní.

Apaxé xámíjñpá síní e enjáná sñjé imóninjé ámí bá nání urinjé nániríní.

¹¹ Enjáná Goríxo jwfí ikaxé xfo rínjépi Mosesomí mīnī nīwiríná Ripaíoyáyí apaxfpaninjé imónípfífa nání rárínjiginí. Apaxé Ripaíoyáyí imónigfápa Goríxo apá e enfápi nání imóníwínjiginírí rárínjépi tñní ayí xīxení nero wé níroáírro síjwíríyí, apaxé ámí xegí

b+ imón+ɲf bá, Erono imón+ɲf+pán+ɲf mar'áá, Merikisedeko imón+ɲf+pán+ɲf imón+ɲf bá imón+mín+rí en'fmaní.

¹² Apaxf Ripaloyáy imónnqá apánt mimónnqagí nánt ámi bá imónnqríní. Ayánánt nwf ikaxf nírínrí eánnqí axfpíní síní nimónpaxímaní. Ámi bí ení imónpaxíriní.

¹³ Ámíná Jisaso, Gorixo e riñoyf Ripaioyáomani. Gwí wirími dánjorini. Xegí gwí arími dánf wo eníná ridiyowá erí apaxfápániní imóniri yagímani.

¹⁴Nijfá re imóninwín. Negí Áminá Jisaso Judaoyá gwírímí dání imóninfríní. Nwí ikaxí Gorixo riní Moseso eanpí Judaoyáy wí apaxípániní imónipírfa nání níriri meaníniginí.

“Jisaso apaxí Merikisedeko imón+ñ+pán+ñ+ imón+ñ+r+ñ+.” ur+ñ+ nán+r+ñ+.

¹⁵ Apaxí xegí bî imón·ñî bá, Merikisedeko imón·ñîpán·ñî nimón·ñînáyí, nionî re sear·ápi rîxa sîñánî wá ór·ironî, “Nwí ikaxí nîrîñîrî eán·ñî axí·pîñî sîñî imón·paxímanî. Ámî bî nimón·paxí·ñî.” searar·ápi rîxa sîñánî wá ór·ironî.

¹⁶ O apaxí Merikisedeko imóniní apá nimóninína nwa ikaxí re rininíyo dani, “Ámá gwí arimí dányífrant, e imónígáyífrant, ayíní apaxípa imónipaxíriní.” rininíyo dani imóninímant. Oweot, o sa xegí ení eániníyo dani diñí manínipaxí imóninípí tño enagi nani imóniníriní.

17 Bikwíyo nínínírtí eáníntí ríptí nioní seararínáptí téní xíxentí enaqí nání raríníní, “Joxí apaxípa Merikisedeko imóníntípa axíptí e nimónírtí aníntí íníná nyéáírtíxíntí.” Goríxo e uríníptí nioní seararínáptí téní xíxentí enaqí nání raríníní.

¹⁸ Sekaxí xámí riniñí wí ení neánirí arirá neaipaxí imóniñí b+ m+rinarinagí nání Gorixo rixa peá nimorí tinfrini.

¹⁹ Ayf̄ ṇw̄f̄ ikaxf̄ Moseso neaiap̄n̄ṇp̄im̄f̄ áma n̄x̄f̄d̄iróná wé rón̄n̄ṇ imón̄ngf̄áyf̄ mimón̄paxf̄ en̄aḡf̄ nán̄f̄ rar̄n̄ṇn̄f̄. E ner̄f̄ aí Gor̄ixo Kiraisom̄f̄ neḡf̄ apaxf̄p̄a wim̄x̄n̄ṇf̄ en̄aḡf̄ nán̄f̄ d̄n̄ṇf̄ nene r̄ixa agw̄f̄ ríná wikw̄f̄moar̄n̄ṇwáp̄f̄ xám̄f̄ ṇw̄f̄ ikaxf̄f̄ r̄n̄n̄ṇp̄im̄f̄ ikw̄f̄moagwáp̄im̄f̄ seáyf̄ e m̄urón̄n̄f̄. Ap̄im̄f̄ dán̄im̄f̄ nene Gor̄ixo t̄ṇf̄f̄ e an̄w̄f̄ énn̄ṇf̄ upaxf̄r̄n̄f̄.

²⁰⁻²¹ Gorixox Jisasom¹ apaxápa niwimixiríná xewaninjo nání sñjá ará eje dánñinñ² niriñiriñ imixñinñ³. Ripaloyáñ apaxápa nimónñiróná Gorixorant⁴, amá worant⁵, xám⁶ “Sñjá romi dánti rirarñinñ⁷” rarñiwapa murinñjáñá imónáñáñirint⁸. E nerí añ nion⁹ seararñjáom¹⁰ Gorixox Bikwáyo niriñiriñ eáninñ¹¹ ripi urinñinigini¹², “Ámináon¹³ Joxi apaxápa nimónñiri aninñ¹⁴ ininá nweáñixñint¹⁵” niriñirná sñjáyo dánñinñ¹⁶ rirñáon¹⁷ amí g¹⁸ dññ¹⁹ tññ²⁰ nñikñimónñiri wí wiaikñámant²¹” urinñinigini²².

²² Ayinání nene “Gorixo ‘E niseaiimfáriní.’ réroáriní seáyí e imóniní bí xixení neaiinífáriní.” yaiwianíwá nání jisaso negí ikíyini neaiárinóniní imóniní.

²³Apaxípa xámi imon+gíawa pear+gíawa enjagí nání an+íj ímón+paxí men+íní. Ayínání obaxí nimóga wagíár+íní.

²⁴ E nerí aiwí Jisaso aninjí ɣweajo enjagi nání apaxípa o imóninjípi aninjí pírí tɣweanjípirini.

²⁵ Ayināni o áma xŋomɪ dɪŋɪ nɪwɪkwɪrorɪŋɪyo dani Gorɪxo tɪŋɪ e aŋwɪ ɛnɪŋɪ úáyɪ nɪni nani Gorɪxomɪ rɪxɪŋɪ wurɪyɪnɪa nani anɪŋɪ ɲweaŋo eŋagɪ nani agwɪranɪ, ná rɪwɪyoranɪ, anɪŋɪ yeáyɪ uyimɪxemeapaxorɪni.

²⁶ Apaxtápániŋt ímóniŋtá go go marfát, xwé ímóniŋt wo o ímóniŋtá nene nání xixení ímónini. Siyikwí bí múnipa erí xwiytá bí uxekwímpaxt mimónipa erí piaxt weánpaxt ímóniŋt bí muxénipa erí enjorini. fwt yarigáyf yapi waytá mimónipa nerí aga xegf bí ímónijorini. Gorixoyá dñf tñf añfnami seáyí ríwámíni peyijorini.

²⁷ Apaxtā xāmī seāyī e Imónīgāwa sá ayf ayo Gorixo wiwanījowa wigf fwf yarīgāpī yokwarīmī onealiinīro xāmī rīdiyowā nīyārīmānā rīwīyo dānī fwf wigf amā yarīgāpī nānī rīdiyowā wiīarīgāpā Jisaso axfpi e wī epaxomānī. Xewanījō fwf bī mejo enagī nānī amāyo yeāyī uyimīxemeāmīnīrī nawīnānī rīdiyowānījī wiīnījī enagī nānī wī e epaxomānī.

²⁸ Ayf rîpî nânî “Apaxîpânînf imónîgfá go go marfái, xwé imónînf wo o imónînfpa nene nânî xîxentî imónînf.” searînjîntî. Ámá ñwî ikaxîf rînjînfîntî dântî apaxîf oimónîpoyînrî rîpéáfáwa wé rônînjîntî oyaneýînrî nero aí enîf neánîro mîxîmopaxîf wigáfawarîntî. E nerî aí xewaxo axîfî e éniñf imónîñomantî. Gorîxo, Mosesomî ñwî ikaxîfî nurîmâná xegî xewaxo apaxîf amîpî nînjîntî anîñîntî nânî spearînfî yárfîwîngînrî imónînfá imónîfngînrî xewantîno nânî snáyo dânfîntî nîrînrî urîfeanfîntî.

¹ Xwiyáá nioní repíyí néra úa kumíxínayinjípi, ayí rípi-ríní. Negí apaxí xwé imóníngípa xíxeni nepa seáyí e imóníní. O ríxa anjínámíní Nwá aga seáyí e wiárf imóníngípa siá íkwianjwána tñj e nání nipeyirí o tñí xíxeni nimóníní nání oyá wé náúmíní éf njeani.

² O apaxípa ámání nimóníní yarıgíápa axípi nerí senfá anj mfkí ikinjwámí dání —Iwá ámá wo rfkárinjwámí. Sa Goríxo rfkárinjwáriní. Iwámí dání yarıngoríní.

³ Apaxípáníj imónígíá xwé wo wo nowaní Goríxo wigí ámá nání yayí owinírí ridíyowá wiíro peaxí utiro epírfá nání rípeánígíá enagí nání Jísaso ení apaxípáníj imóníngí xwé wo enagí nání ámá xegí imónígíáyo nání ridíyowá bí mwiipa epaxí mimóníngíriní. O ení ámá nfní nání ridíyowá bí wiinjíriní.

⁴ Ámá xwáá tñyo dájí apaxípáníj imónígíáwa njw íkaxí ríníngípímí nixfídro ridíyowá wiíro aiwá peaxí utiro yarıgíá enagí nání o sñí xwáá tñyo nínjwearí sñjwíríyí, apaxípáníj imóníngí wo imónímíníriní enjímání.

⁵ Apaxípa xwáá tñyo imónígíáwa mfkí Kiraiso anjínámí dání enjípí mtyarıgíáwaríní. Wigí xwáá tñyo dání neróna yarıgíápi sa onapámígíníngí Kiraiso anjínámí yarıngípi náníngí yarıgíá enagí nání rarínjíní. Moseso Goríxo nání senfá anj xwáá tñyo rfkárinímíníriní yarıfána o pírángíj erírí níwírí re urínjípí nioní seararínjápímí sopínj níwaríní, “Joxí senfá anj ríwáníngí xopaikígí orfkárinímíníriní dñwí mñjípímí dání sñwá sñjápí xíxeni nixfídrí rfkárfírxíní.” Goríxo Mosesomí e urínjípí nioní seararínjápí tñí xíxeni imóníngí nání “Apaxípa xwáá tñyo dájí imónígíáwa sa Kiraiso anjínámí dání yarıngípi nání onapámígíníngí yarıngí.” yaiwíngíní.

⁶ E nerí aí agwí ríná Goríxo Jísaso apaxípáníj wo nimóníní e níwínígíníriní urípeanjípí apaxípa xwáá tñyo njewagíáwa e éfírxíníriní urípeanjípímí seáyí e müróníngí nání o yarıngípi ení seáyí e wimóníní. Agwí ríná xwíyáá Goríxo ríwíyo réroárinjípí —Apí Jísaso neaiinjípímí dánínimí imónípaxí enjípíriní. Apí ení xámí réroáragípímí seáyí e müróníní. Ayí rípi náníriní. Ríwíyo sñmímanjío dání “Nanj e e niseaiimfáriní.” réroárinjípí, ayí xámí Mosesomí njw íkaxí nurírfána sñmímanjío dání “Seyíné pírángíj níníxídróná e e niseaiimfáriní.” réroáragípímí seáyí e müróníní.

⁷ Xwíyáá xámí Goríxo Mosesomí nurírfána réroárinjípímí dání o “Gí ámá njw íkaxí apímí nixfídróná pírángíj imónírfírxíní.” wimóníngípi tñí xíxeni nimóníro sñjwíríyí, ámí ríwíyo bí réroárinímíníriní enjímání.

⁸ Goríxo ámá ayo ayairírf wíngí enagí nání nene ení re yaiwípaxíriní, “Xwíyáá xfo xámí re níríní réroáragí, ‘Gí ámá yí njw íkaxípímí nixfídróná pírángíj e imónírfírxíní.’ réroáragípi xfo wimóníngípi tñí xíxeni imóníngímaní.” yaiwípaxíriní. Ayínání Bíkwyío dání re níríníriní eáníní, “Ámínáoní re seararínjíní, ‘Arfá époyí. Goríxoní gí ámá Isíreríyí tñí Judayí tñí nání xwíyáá ‘Nioní e e niseaiimfáriní.’” sñj bí réroárfmíá nání anjwí eríní.

⁹ Nioní wigí íwiárfawéyo ámá niaíwí mímeyówárf níméra warígíápa Isípíyí anjío dání níméra nurírfá xwíyáá réroáragápi apíníngí imóníngípi nání mírarinjíní. Ayí nioní sñníníá réroárfá apímí xíxeni mñxídaríngíá níwíníriní nání nioní ení xíxeni peá numorí ríwí umonjanígíní.

¹⁰ Ámínáoní re rarínjíní, “Xwíyáá ríwéná “Gí Isíreríyo e e níwiimfáriní.” réroárfmíápi, ayí rípi-ríní. Gí njw íkaxí ríníngípi wigí xwíoxíyo aumaumí wiárfíriní njwírírfíriní níyárfmána nioní ayíyá Nwááoní imónímfáriní. Ayí ení ámá nioníyá imónípfírfáriní.

¹¹ Nioní aumaumí e wiárfána wigí imónígíáyo wí níwiápinímíearo wigí wíníyo nuréwapíyíro “Goríxo nání njífá imónípoyí.” urípírfá meníní. Ámá nfní sñyíkwníngí imóníngíyíraní, xwéríxarantí, nfní nioní nání ríxa njífá imóníngíyí imónípfírfá enagí nání wí e urípírfámaní.

¹² Ayí rípi náníriní. Nioní ayá urímíxírí wigí íwí yarıgíápi yokwarímí níwiirfána dñj peá morí emfá enagí nání rarínjíní.” Bíkwyío e níríníriní eáníní.

¹³ Goríxo xwíyáá sñj réroárinjípí nírírfána xámíngípi íríkwíníngí imíxamoníngíní. Amípi íríkwíníngí imíxamónarínjípí ríxa níkeamóga waríngí nání apaxí mé anfnarínjíní.

9

Apaxípa xwé imónígíáwa Goríxo nání nanjwíní ridíyowá yarıgíá náníriní.

¹ Xwíyáá Goríxo xámí réroárinjípí nurírfána xegí ámá níbíro xíomí yayí numeróná “Nene e níwiirfána xfo wimónarínjípí rífa yarıngíwíní?” níyawiíro epírfá nání wíekwíkwíyírí xfo nání anj njwá xwáá tñyo imóníngíwá nání wíekwíkwíyírí enjínígíní.

² Anj njwáá iwá, ayí senfá anj rífkáriníngíwáriní. Awawá óf e íkwífróníngíwámí uyíwí obaxí níkíkiroárfíga unáná mñxároarígíápi tñí aiwá íkwianjwí Goríxo nání peaxí tarígífána tñí

bisfkerfá Gorixo nání peaxf tayarigfápi tñi awámi wenjerini. Awá yof awawá nwfáwáyí rarigfáwáriní.

³ Rapirapf áwini e epanjoárininjumi iniríwámi dání awawá ámi wá ikwíróni. Awá xegf yof awawá nwfá seáyí e imóninjwáyí rarigfáwáriní.

⁴ Awawá ná inimi ikwíróniwámi Gorixomí dñf nanf oweaniri rfá ikeááripírfá nání sñjá gorf tñi imixiniwámi tñi bokisf xwiyfá Gorixo réroárinjpi nání imixiniwá tñi api awawá awámi e wení. Bokisf awá nimiximáná sñjá gorf tñi yopirimf yárininjwáriní. Bokisf awámi inimi xwárfá sixf sñjá gorf tñi imixiniwámi inimi aiwá yof manái rininjpi tñi eranf Eronoyá wirinj eáninjwá tñi sñjá piárá Gorixo nwf ikaxf urinjpi eáninjna tñi bokisf awá ayf api api ininjwáriní.

⁵ Awá “Seáyí e Gorixo imóninjpi, ayf apirfaní?” oyaiwipoyiniri xopaikigf anjanf íwí mídání wúkaú wú mídání wúkaú wú oninjwá seáyí e nwrárininjwáriní. Awaú nweagfie iniríwámi Gorixo yokwarimf oneaiiniri ragf wíwífá eaárayarigferini. Api api nání repiyf niseaiéra urí piráinjf áwanf “Api, ayf api nání imónini. Api nání imónini.” niseara urí epaxíná rinámani.

⁶ Amípi api api rixa e niyárimáná apaxfpa imónigfáwa awawá of e ikwíróniwámi Gorixo yaf oneaiiniri yarigfápi epírfá nání iníná páwiayarinjagfa aiwi

⁷ awawá ná inimi ikwíróniwámi apaxfpa xwé, onini xwiogwí o omi ná bini páwiarinjriní. Nipáwirfá anípáo páwiarinjmaní. Íwí xfo tñi xegf ámá tñi maiwí nero yarigfápi Gorixo yokwarimf oneaiiniri ragf nanjwí rídiyowá éfpiyá bi nimeámi páwiarinjriní.

⁸ Apimi dání kwíyf Gorixoyápi síwá réninjf neaiariní. Awawá of e ikwíróniwá sñi apaxfpa imónigfáwa opáwipoyiniri nání ikwíróniwá of nene anjanf páwianfá nání imóninjfi sñi sñjání mimónini.

⁹ Awámi dání yagfápi Kiraiso agwí riná enjpi nání neáiwapíyarinjriní. Awámi dání Gorixo nene nání yaf owininiri nání imóninjpi neróná rídiyowá wiro peaxf tíro yarinjagfa aí ámá e wílfáyf dñf wfá níwóniro re yaiwinipaxf meníni, “Apaxfpa imónigfáwa rídiyowá e nílfáyó dání Gorixo rixa yokwarimf nílf enjagf nání oyá sñjwíyo dání rixa wé róninjf imóninjáonirfani?” yaiwinipaxf meníni.

¹⁰ Ayf rpi nánirini. “Rídiyowá neróná e éfrixini. E éfrixini.” rininjpi sa “Aiwá نیرو iniigf نیرو igfá xixegfni eániro éfrixini.” rininjf imóninjpi enjagf nánf e yaiwipaxfmaní. E e rininjf api “Apimi dání ámá xwioxf nanf imónipaxfri.” mairinijpirini. Api, ayf xfo amípi sñj imixinfé nání wíekwfkwiyninjpi enjagf nánf rarinjni.

Kiraiso xewaninjo rídiyowáninjf wiininjf nánirini.

¹¹ E nerí aí Kiraiso amípi nanf neaímeaarinjpi nání apaxfpa xwé wo nimónirfá senfá anj xwá tñyo ríkarinijwámi mípawí anjanf páwininigini. E nipáwirfá senfá anj wé roáriniri aga seáyí e imóniri enjininjf wiwámi páwininigini. Iwá ámá ríkarigfiwámaní. Xwá tñyo dáníwámaní. Anjanf ríkarinijwáriní.

¹² Nipáwirfá memé rídiyowá éfpiyá ragíraní, burímákaú miá rídiyowá éfpiyá ragíraní, nimeámi aga nwfá imóninje mípawí xewaninjo rídiyowáninjf ninimáná xegf ragf nimeámi nawínánf páwininigini. Ayínánf aninjf iníná nweanfá nání yeáyf neayimixemeañorini.

¹³ Ámá Gorixoyá sñjwíyo dání xwírfá winjánáyf apaxfpa imónigfáwa memé ragf tñi burímákaú oxíyf ragf tñi burímákaú sipíkf rfá níf kíkínaxfá tñi apiaú api wé tñi nimeayiri wíwífá نیرو uáná ámá xwírfá inigfápi Gorixoyá sñjwíyo dání nanf imónarigfá enjagf nání

¹⁴ ragf Kiraisoyá —O siyikwí bi míninjo aí kwíyf niyiminjf imóninjpi arirá wiarfá xewaninjo rídiyowáninjf ininorini. Oyá ragf punjpi anjapaxf negf xwioxíyo igfáninjf neaeámoarinjriní. Amípi nene aninimixinaní nání yarinjwápi igfáninjf neaeámoarinj enjagf nání dñf wfá níneáoniri “Íwí éwápi nání sñi ayá mñeaduníni.” yaiwiarinjwáriní. Nwfá aninjf sñj imóninjo wimónarinjpi éfrixiniri igfáninjf neaeámoarinjriní.

“O pépimi dání xwíyfá sñjf réroárininjpi mñrogwí rixáninjf wiárimóninjriní.” urinjf nánirini.

¹⁵ Kiraiso níperfá xegf ragf púpimi dání ámá xwíyfá Gorixo xámi réroárinjpi pírí wiaikigfáyo gwíninjf نیروyírori nání xwíyfá sñjf réroárinjpi nání wáwunf imóninorini. Ámá Gorixo nionfá imónírfrixiniri wéyo íá wumírinjyo amípi xfo wigf sñimánjyo dání “Niseaiimífarini.” nuriri réroárinjpi xixeni wímeari aninjf iníná imóniri enfa nání wigf wáwunjo imóninjriní.

¹⁶ Xwíyfá Gorixo réroárinjpi, ayf ámá sñi nñwearná “Nioni péáná amípi nioniyá ámá ayínf meáfrixini.” nírirí payf eaárinjánanjf imónini. Payf xano nírirí tinjpi xegf

níaiwí nixádro amípi meaaníro nerína xámi áma níní nífá nimóníro “Xano ríxa iyí rípeíniginí?” yaiwiáriná e meapaxíriní.

¹⁷ Payí ana eaárinjo síní mipepa nerína payí ana síní surfámáa imónariníriní. Ayí rípi nániríní. Payí ana nearí tñjo síní síní ñweanána ríxa xó ríñípi mñrogwí rixáníñí n'wiárimónipaxí mimóníní. Xó ríxa niperína xixení n'wiárimónipaxí imóníní. Payí ana xiáwo niperíñipimi dání rixáníñí wiárimónariníña imónarinípa xwiýá Goríxo réroárinípi ení ragí púpimi dání rixáníñí wiárimónarinípi imónariníriní.

¹⁸ Nanwí b' m'píkípa nero síñwíryí, xwiýá Goríxo xámi réroárinípi ríxa wíníñí n'wiárimónímíní enímaní. Ayínání ap' aí nanwí p'kíáná ragí punípimi dání wiárimóníniginí.

¹⁹ Ayí rípi seararíní. Xámi Moseso sekaxí ñwí ikaxí eáníñipimi dání ríníñí n'píní xegí Isireríyo nura núisána burímákau miá tñí memé tñí apíau rídiyowá épiyá ragí tñí iníñí tñí n'meámáná ará fwí xisopíyí ríníñípi n'mearí sipísipí ía ayíá ríñí b' tñí nawíní gwí n'kíríwímáná ígá nearí B'kwípimi wíwíá earí áma n'yoní wíwíá earí nerína

²⁰ re uríniginí, “Ragí rípimi dání xwiýá Goríxo ‘Seyíne apí e xídírxíní.’ n'nearí rí réroárinípi ríxa rixáníñí wiárimónariní.” uríniginí.

²¹ Axípi e seníá aní r'káríníñiwámi ragí tñí wíwíá rorí síxí amípi íními weníyo wíwíá rorí eníginí.

²² Ayínání ragí wíwíá n'róa nuríñipimi dání amípi ayá wí ñwí ikaxí ríníñípi tñí xixení ígá eámóníñíñí imónariníriní. Rídiyowá nerí ragí m'pupa neríñáyí, Goríxo fwí áma egíápi wí yokwarímí wiárinímaní.

“Kiraiso niperíñipimi dání fwí nene yaríñwápi rítí yáriníriní.” uríní nániríní.

²³ Seníá aní r'káríníñiwáraní, síxí amípi iwámi íními wenípiraní, apí n'píní —Ayí m'kí anínamí wenípi tñí ramíxíñá imóníñíriní. Apí n'píní rídiyowá Moseso nerí ragí wíwíá n'róa úpimi dání ígá eámóníñíñí imónipaxí enagí aí m'kí anínamí wenípi rídiyowá éfí seáyí e imóníñipimi dání ígá eámóníñíñí imónipaxíriní.

²⁴ Kiraiso awawá ñwíá imóníñí áma ikwírogíá wámi —Awá m'kíwámaní. Sa m'kí imóníñíwámi dání ramíxíñáwáriní. Kiraiso awámi m'páwiníginí. Anínamí m'kí imóníñíwáminí n'páwiri nene nání arírá owimíníri Goríxoyá s'mímaní e ñweaní.

²⁵ O xwiogwí ayí ayo apaxípáníñí imóníñíá xwéowa wíwaníñowayá ragí maríá, ragí rídiyowá éfípiyá n'meámi awawá ñwíáwámi páwiayarígápa ámi ámi n'íwaníñoní rídiyowá owínayimíníri e n'páwiri m'ñweaní.

²⁶ Apaxípáníñí imóníñíá xwéowa rídiyowá yayarígápa rídiyowá owínayimíníri nerí síñwíryí, Goríxo xwíá ríñí aníña tñí imíxíñe dání ámi ámi n'páwiayiríná ríníñí n'wínayipaxí imónímíníri eníriní. E nerí aí ríná s'fá yoparíyí tñíñá ná b'íní rídiyowáníñí n'wíiníñíñipimi dání fwí áma yarígápi rítí owiimíníri xwíá t'yo nání b'íníginí.

²⁷⁻²⁸ Áma níní aníñí síní ñweapaxí mimóní ná b'íní n'pémáná enáná Goríxo mí ómómíxímí wíníáriní. Ná b'íní pearígápa Kiraiso ení áma níní fwí yarígápi yokwarímí owiimíníri axípi ná b'íní rídiyowáníñí n'wíiníri peníginí. Ríwéná ámi b'íní n'wíiní áma fwí yarígápi yokwarímí owiimíníri nání m'íbí áma xó nání s'mí n'ixeadípeíro xwayí naníri ñweagíayo aníñí yeáyí uyimíxemeárimíníri b'íníáriní.

10

“Rídiyowá xwíá t'yo dání yarígíayo dání yokwarímí wí seaiipaxí meníni.” uríní nániríní.

¹ Ñwí ikaxí n'íníri eáníñípi, ayí nepa Goríxo s'mímaníño dáníñíñí “Naní e e n'iseaimíáriní.” urínípi tñí xixení m'kí ayo mimóní m'kí apí nání sa onapámíñíñí inaríñípi imóníní. Sa e imóníñí enagí nání xwiogwí ayí ayo onapámíñí inaríñí ríníñipimi n'xíádróná rídiyowá axíní yayarígápi dání áma “Goríxo tñí e anwí éníñí oumíní.” yaiwíáíyí wé roáriníñí imónipaxí wí meníni.

² Rídiyowá yayarígápi dání nepa xwíoxí ígáñíñí eámóníñíñí nimóníro síñwíryí, dñí wíá n'wónímáná síní “fwí éápi dání síní ayá n'iduníñoníñí?” yaiwínípaxí wí meníñí nání ámi rídiyowá b'í mepaxí imónaníro egíáriní. Ríxa p'íní wiáraníro egíáriní.

³ E nerí aí rídiyowá xwiogwí ayí ayo yayarígápi dání wigí fwí yarígápi nání dñí wímoaríníriní.

⁴ Ayí rípi nániríní. Burímákau oxífraní, meméraní, rídiyowá éfípiyá ragíyo dání fwí yarígápi yokwarímí wiipaxí wí meníni.

⁵ Ayínáni Kiraiso xwáa rirími nání weapimániri nimóniríná Bìkwíyo níríniri eániní rípi xanómí re uríniginí, “Joxí ‘Ámá aiwá peaxí tiro naníwí nípikiro rídiyowá ero oépayí.’ mímónípa nerí aí nioní nání ámá wará bí nimíxíyíniríni.”

⁶ Goríxoxíní, joxí ámá rídiyowá neríná Goríxo negí yarínwápi nání yayí owiníri bí mímí noní ríá íkeáararígápi nání yayí mímínípa erí rídiyowá íwí yarínwápi Goríxo yokwarímí oneaiíniri yarígápi nání yayí mímínípa erí yarínnoxiríní.

⁷ Ayínáni nioní nání Bìkwí xopinínínamí dání ríníyípi téní xixení re ríríniginí, ‘Goríxoxíní, joxí simónarínípiní oemíniri ríxa riwoní bíní.’ ríríniginí.” uríniginí.

⁸ Kiraiso re nurímáná, “Goríxoxíní, joxí ámá aiwá peaxí otípayíniri mímónípa erí naníwí nípikiro rídiyowá oépayíniri mímónípa erí ámá rídiyowá neríná Goríxo yayí owiníri bí mímí noní ríá íkeáararígápi nání mímónípa erí rídiyowá wígí íwí yarígápi Goríxo yokwarímí oneaiíniri yarígápi nání mímónípa erí yaríníni. Apí nípíní yarínagáa aí joxí yayí wí mímínaríníni.” Kiraiso ámá rídiyowá apí apí jwá íkaxí níríniri eánínípiní ríníyípi téní xixení yarínagáa aiwí Goríxomí xwíyá apí e nurímáná

⁹ re uríniginí, “Joxí simónarínípiní oemíniri bíní riwoní ríníni.” E uríní enagí nání o rídiyowá amípi nípíní ámá xámí néra wagápiní síwíá ímíxiri xewaxo rídiyowá ímípiní seáyí e íkwíkwíniginí.

¹⁰ Jísasí Kiraiso xano e éwíniginíri wimónarínípi níxídirí xewaníjo nawínáni rídiyowániní inínípiní dání ámaéne Goríxo ámá xwíoxí ígániní eámónígáyí ímónírixíniri wimónarínípi ímóníwáriní.

“Kiraíso rídiyowániní seaiínípiní dání yokwarímí seaiipaxíriní.” uríní nániríní.

¹¹ Apaxípaniní ímónígáa nowaní sáa ayí ayo aní rídiyowá yarígíwámí éf nírómáná wígí yarígápi neróná rídiyowá ámá íwí yarígápi wí yokwarímí wíipaxí mímónínípiní ámí ámí yayarígáa aí

¹² Kiraiso axípi e míyaríníni. O íwí yarínwápi yokwarímí neaiimíniri nání rídiyowániní níniríná nawínáni íwí yarínwápi aníní xwapíra eáaríná ímónínípi nemáná nípeyírí ámí Goríxo téní xixení nimóníri oyá wé náúmíní éf jweaníniginí.

¹³ E éf níjweari xano ámá omí símí téní wiarígáyo xopírírí níwíiri ayo síkwí wikíaríní nání wímíxíyíníe nání xwáyí naníri jweaní.

¹⁴ Ayí rípi nání raríníni. O rídiyowá ná bíní nínirínípiní dání ámá Goríxo xwíoxí ígániní eámónígáyí ímónírixíniri wimónaríníyí aníní e ímónípíra nání wé roáriníriní.

¹⁵ “O xwíoxí ígániní eámónáníwá nání sípearímí yáriníriní.” seararínápi kwíyí Goríxoyápi ení Bìkwíyo níríniri eánínípiní dání axípi níriri sopíní waríní. Bìkwíyo níríniri eáníní rípi nírínímáná,

¹⁶ “Ámínáoní re raríníni, ‘Xwíyá ríwéná “Gí ímónígáyo e e níwíimífaríní.” réroárinípi, ayí rípi ríníni. Gí jwá íkaxí wígí xwíoxíyo aumaúmí wíariri jwíríriri emífaríní.” nírínímáná

¹⁷ ámí re ríníniginí, “ ‘Wígí íwí egápi nání téní ríkíkíró egápi nání téní ámí wí díní nínínífamaní.’ Ámínáoní e raríníni.” E rínínigá nání “Kwíyípi ení Bìkwíyo níríniri eánínípiní dání axípi nínearíri sopíní waríní.” seararíníni.

¹⁸ Íwí apí Goríxo ríxa yokwarímí neaiíní enagí nání síní xfo yokwarímí oneaiíniri nání ámí rídiyowá epaxí meníní.

“Wará saríwá mímáriní Goríxo tífáminí úwaniginí.” uríní nániríní.

¹⁹ Ayínáni gí nírixímeáyíní, Jísaso níperíná xegí ragí puníyo dání nene wará saríwá mímáriní ananí Goríxo téní e awawá jwáa seáyí e ímóníwámí páwipaxene ímóníjwíní.

²⁰ O óf síní ímóníníyí nene nání níneaimoiríná rapírapí áwíní e epanjóaríníjwí míneapíropa nerí Goríxo tífáminí ananí opáwípayíniri dání érowíápníri xewaníjo rídiyowániní iníníyo dání óf síní díní níyímíní ímónáníwá náníyí neaimoirí

²¹ apaxí ámá Goríxoyá ímóníjwaéne nání seáyí e ímóníní bá ímóníri enagí nání

²² nene nepání nimónímí Goríxo tífáminí aníwí éniní úwaniginí. Wará saríwá mímáriní díní wikwírorane “Newaníjene íwí éwápiní dání érowíápníri xewaníjo yaiwinarínwápi Jísaso xegí ragí wíwíá nearonípiní dání xwíoxí ígáa eámóníjwaéne ímónírane iníní wá óríroní téní ígáa eáf yapí ímónírane nerínípiní dání o tífáminí aníwí éniní úwaniginí.

²³ Síímímaníyo dáníní “E e níseaiimífaríní.” nearíjo, o nene díní ujwírírípaxo enagí nání wé fá míxeánanírane mé waropárfí nerane “O nearínípiní díní wikwímoaríníwíní.” rarínwápi ení síní xáwí fá oxíraneyí.

²⁴ “Aríge nerane xíxe díní sípí ínirane arírí ínirane yaníwárfaní?” níyaiwirane e yaní nání ení díní omoaneyí.

²⁵ Ámá wí yarigfápa nene Gorixomi yayf umeanirane awí eánariñwápi rfwfmñni mímamó xixe enj sñxí neámixñirane sñá xfo mí ómómñmí neainfáyi anjwi e nimóga barñjagi nñwññiranéná ámi ayá wí niga úwanñgññi.

“Gorixomi xewaxo peayf nñwianñiranénáyf, pñrf neamamonfárñni.” urññf nánñrñni.

²⁶ Ayf ripi nánñ seararñññi. Nene “Xwiyfá nepaxññf imónññfpi, ayf apñfññi?” rñxa e nñyaiwimáná aí sññi arfki “Ámí fwí oyaneyí.” nñyaiwirane e neranénáyf, fwí apñ yokwarñmí neaiññfá nánñ rñdiyowá ámí gñmññi gñpi inñpaxñññi?

²⁷ Oweoi, arfki e neranénáyf, pípi epaxf marfái, sa Gorixo xamñño pñrf neamamonfárpi nánñ mññf yfwf nññirane ñwearane ámá xfo tññ nawññi mímónñf sñmí tññ wiarigfáyo rñá rñmñmenññwí eánariññfpi nññfápi nánñ mññf yfwf nññirane ñwearane epaxñññi.

²⁸ Ámá go go ñwí ikaxf Moseso eanñpimi pñrf wiaikíáná ámá sññwí wñnarogfáyf wau woraññ, wauraññ, áwanñf ránáyf, ayá mññmññi sa pñkiarigfárññi.

²⁹ Ayññáñi ámá naiáwí Gorixoyáomi peayf wianñro o nñperi xegf ragf punñpi —Apimi dññi xwiyfá Gorixo “E e nñseaiñfárññi.” réroaññfpi rñxñññf wiarimónñfagi xwioxí igfñññf eámónñariñwápi apññññi. Xegf ragf punñf apñ “Pñfññi?” nñyaiwiwo ráññññf imoro kwiyf wá neawianarññpimi ikayfwí umeaññro yarigfáyf, ámá sa e yarigfáyf nánñ seyñné dññf píoi seaimónñrññi? “Pñrf aga rñá tññf Gorixo umamonfárpi nñwimeañññá aga xñxenñ ayo wimeañfárññi.” mñseaimónñpa renñ?

³⁰ Xwiyfá ripi, “Nññwanñññi pñrf numamori enj meámfárññi.” rññi ámi xwiyfá ripi, “Ámññáñi gñf ámayo eyeyírómf emfárññi.” rññi enj, ayf ná wonñ Gorixo enjagi nánñ nene dññf e yaiwipaxñññi.

³¹ Ñwíá dññf añññf imónññfpi tñño pñrf neamamómñññi nánñ fñ neaxéáná ayf nene mññf yfwf írñpaxf imónññjagi nánñ rarññññi.

“Sipi seaikárarigfáyo xwámámf wíññññi.” urññf nánñrñni.

³² Xámí xwiyfá Gorixoyá iwamfó wíá seaókíáná egfápi nánñ ámí dññf irónñpoyí. Íná xeanññf rñá tññf ayá wí seaikárñfagi aiwí xwámámf néra ugñawixññi.

³³ Wainá ámayá sññwí e nñseameámí nurí nñseawarimáná ikayfwí seameaññro xeanññf seaikárñro yarññá seyñné xwámámf wigñawixññi. Wainá seyñné seaikárarigfápa wikárñf tññf axí e nñkumññññro ayo wimeañññfpi “Nene enñ nñneameañññá ayf anaññññi.” nñyaiwiwo e egñawixññi.

³⁴ Ámá gwí ñweagfáyf nánñ dññf sipí nñwiwo arírá wigñawixññi. Segf xwíá aññf amñpi searapekixéagf aiwí “Negf amñpi nearapekixéfapimi seayí e imónññfpi —Apñ ná rñwíyo aí bñ manññf añññf imónññfapñññi. Apñ sññi rñá wenñ?” nñyaiwiwo nánñ dññf sipí mñseañf yayf tññi xwámámf nñwiéra úñññññi.

³⁵ Ayññáñi wará saríwá mñmárññf Jisasomi xñdarigfápi pññi mñwiárñpani. E nerónáyf, Gorixo yayf seaimonfárññi.

³⁶ Ayf ripi seararñññi. O gñf ámá imónñgñf e éññññññi wimónñariññfpi xñxenñ néra núfasáná sñmñmanñño dñññññf “E e nñseaiñfárññi.” searññfpi neaiñeawññññññññi xwámámf nñwiéra úñññññi.

³⁷ Gorixo Bikwíyo nñññññi eánññf ripi ámá nene yeáyf neayimñxemeanfó nánñ rññf enjagi nánñ rarññññi, “O bññfá nánñ ná jfami mímónññi. Sññi yómññf mé rñxa añññi bññfárññi.

³⁸ Gf wé rónññfpi yarigfáyf dññf nñkwñrorññpimi dññi dññf nñyñmññf imónññfpi tñgñf imónñpñfárññi. E nerñ aí ámí wé fñ mñxeánánáyf nionñ wí dññf yayf nññññfamanñ.” Gorixo e rññf enjagi nánñ “Xwámámf nñwiéra úñññññi.” seararññññi.

³⁹ E nñsearññi aí “Nene ámá wé fñ nñmñxeánññi aññññfwaéne wí mímónñf dññf nñwikwñrorññpimi dññi erñkiemeañññwaéne imónññwññi.” nimónñrññi.

11

Ámá dññf nñwikwñrorññpimi dññi yagfápi nánñrñni.

¹ Ámá Gorixomi dññf wikwñroarigfáyf xfoyá dññf tññi dññf re nñyaiwiwo wipñmónññi, “Nene dññf wikwñmoarññwápi o aga xñxenñ nñneaiñfárññi. Amñpi xfo neaiapññññññññi nearññfpi nene sññi sññwí tñf tññi mñwñnarññwápi aí aga nepa imónññi.” nñyaiwiwo wipñmónññi.

² Enññá ñweagfáyf píyo dññi Gorixo “Ayf nanñ yarññoi.” rñññmani. Ayf dññf wikwñroarññjagfá nánñ rñññññi.

³ Nene dññf nñwikwñrorññpimi dññi re nñyaiwirane nñjñá imónññwññi, “Gorixo xwíarí tññi añññá tññi nñmñxñññá xegf xwiyfá rñfyo dññi imónññf enjagi nánñ amñpi nene

sijwá wínaríjwápi nimixiríná amípi nene sijwá t́ t́ni m̄wínipaxí imóníjipí t́ni imixíjiríni.” Nijfá e imóníjwíni.

⁴ Aiborfo Gorixomi dínj níwíkwíroríjipimi dání o nání nanjwá rídiyowá neríná xiráo Keno épipi seáyí e imóníj b́ eníinigíni. Ayínání Goríxo rídiyowá o épipi yayí numeríná “Aiborfo áamá wé róníj woríni.” ríjínigíni. Ayínání o ríxa penj amí aí Gorixomi dínj níwíkwírorí enjipi nene Bikwíyo fá roaríná síníjínj nearéwapiyaríni.

⁵ Inoko Gorixomi dínj wíkwíroaríjagi nání mipepa oenirí ménapijínigíni. Goríxo ménapij enjagi nání o nání ṕfá megínigíawixíni. Ayí ripi nání raríjíní. Síní m̄ménapija enjáná Gorixomi píráníj uxídaríjagi nání Goríxo o nání yayí winíjipí nání B́kwíyo wí e nírínirí eáníjagi nání raríjíní.

⁶ Áamá Gorixomi dínj níwíkwírófáyí nání o dínj yayí winipaxí wí meníni. Ayí ripi nániríni. Gíyí gíyí “Goríxo t́ámíni oumíni.” níwimóniríná “Pípi nepaxímaní. Sa Goríxo nepa rífa njeani?” yaiwiro “Áamá x́o t́ámíni baníro yarígíayo yayí wimoaríjorfaní?” yaiwiro nero dínj wíkwíropaxífríni.

⁷ Nowao Gorixomi dínj níwíkwírorí nání o amípi síní níwímeapa éfipi nání erírí wíaná x́o arfá níwiri xegí f́wíaxeyówa yeáyí uyimíxemeámfánirí sipíxí wo imixíjínigíni. O xegípi dínj níwíkwírorí e neríjío dání áamá íná xwíá t́yo njeaagíayo xwíyíá umeárirí áamá Gorixomi dínj wíkwíroaríjagífa nání “Ayí wé rónígíayífríni.” ráraríj wo imónirí eníinigíni.

⁸ Ebírfamo Gorixomi dínj níwíkwírorí nání o “Díxí anj re ṕfni níwíarími xwíá nioní síwá símfáé nání úiríxíni.” uráná arfá níwiri xwíá “Joxí mearífaríni.” uríayo nání uníjínigíni. Nuríná “E nání rífa waríjíní?” m̄yáiwipa nerí aí ananí ṕfni níwíarími uníjínigíni.

⁹ O Gorixomi dínj níwíkwírorí nání áamá anj m̄i dánóníj nímonirí xwíá Goríxo símímanjío dání “Nioní nísiapímífaríni.” uríjipimi níjweaxa uníjínigíni. Apimi níjwearíná xwíá áamá wíyíyáyoníj níjweaxa nemerí senfá anj nípákia nurí emeníjínigíni. Xegí xewaxo Aisako t́ni xiáwo Jekopo t́ni awáu —Goríxo egí símímanjío dání “Xwíá rípi níseaiapímífaríni.” uríjowauríni. Awáu ení xano enjpa axípi e egísisixíni.

¹⁰ Ebírfamo xwíá apimi níjweaxa nemeríná anj Goríxo dínj nejjwiperí ikwíronjipimi —Anj apí aníj imóníj nání píráníj nítiwayírorí ikwíronjipiríni. Apimi e njeáimígínirí weníj nerí níjwearí nání e néra uníjínigíni.

¹¹ Seraí ení Gorixomi dínj níwíkwírorí nání oyá dínj t́ni níaiwí xirípaxí imóníjínigíni. Í oxí níróa núisáná ríxa rípaíwí imóníj aí re yaiwíjínigíni, “Goríxo, níni ríxa níaiwí xirímífa nání ráríjío x́o rífpí t́ni xíxeni yáraríjío enjagi nání níni ananí dínj unjwíarípaxoríni.” yaiwíjínigíni.

¹² Ayínání Ebírfamo —O áamá ná woní aí xweyanj sipípi nerí ríxa nípémíniríníj neríná níaiwí t́meááná omí dání f́wíaríawé sijf anj ṕríyo dání ónaríjyí fá m̄ropaxí imónirí íníkí rawírawápami wíaronjyí fá m̄ropaxí imónirí enjpa imóníjínigíni.

¹³ Áamá nioní nírirí ríwamanj neáa weaparijáyí níni Gorixomi dínj níwíkwíróa nuro xwíyíá wíj símímanjío dání “Niseaiimífaríni.” uríjipí síní níwímeapa enjáná pegíawixíni. Goríxo wíiníapimi ná j́fami dáníjínj sijwá níwíniríná yayí nero “Ayí awíaxífríni.” níyaiwiro waropárf nero re nírarími pegíawixíni, “Xwíá rírími níjwearanéná áamá anj m̄i dánenéníj nímonirí njeanwíni.”

¹⁴ Áamá éníj imóníjipí rígíáyí sijání waropárf rípfíníj yaríjoi, “Negí njeapaxí imóníje nání weníj nerí njeanwíni.” sijání waropárf apíjíníj yaríjoi.

¹⁵ Wíj anj x́ami ṕfni níwíarími bíge nání dínj sipí wíaríjagi nání e níriro sijwíríyí, ámi axí e nání upérífapi imóníjagi nání ananí upaxí imónaníro egífaríni.

¹⁶ E mepa nero anj seáyí e imóníj b́mí —Apí anjnamí imóníjipiríni. Apimi njeáwanígíníro dínj sipí níwia wagífríni. Ayínání Goríxo áamá ayí x́fomi “Joxí negí Nwíáoxífríni.” urarígífapi nání ayá m̄wíníagi nání x́o t́ni nawíní njeapórfífa nání anj b́i wíkwíroinjiríni.

¹⁷⁻¹⁸ Ebírfamo Gorixomi dínj níwíkwírorí nání o nepa nioní nímonaríjipí x́ídnírfeníjoi níri iwamífo wíwapiyíáná xegí xewaxo Aisakomí Goríxo uríjipí t́ni xíxeni rídiyowá emínirí eníjínigíni. Axomí Goríxo símímanjío dání re uríjínigíni, “Díxí iyí axípa e imónípífaríni.” ríríjáyí Aisakomí dání nemeága upífaríni.” uríj enjagi aí xegí xewaxo Aisako, ná woní sijíníj émiaojomí rídiyowá nání píkímínirí neríná

¹⁹ dínj re moníjínigíni, “Áamá ríxa pegífa aiwí Goríxo owíápínímeápoyínirí ámi sijf wímíxípaxoríni?” níyaiwiri Goríxo ṕrf urakíáná xewaxomí ámi síní sijf meáagi nání réníj rípaxífríni, “Ebírfamo xegí níaiwomí yowíyo dání m̄ixeaníjínigíni.” rípaxífríni.

²⁰ Aisako Gorixomi dñj n̄wíkwírori n̄n̄i xeg̃ xewaxowáu Jekopomi t̄n̄i Isomi t̄n̄i awaúmi r̄wén̄a wímean̄f̄ápi n̄n̄i dñj n̄imori xwíyá b̄i t̄n̄i nan̄j wim̄x̄ñ̄iniḡn̄i.

²¹ Jekopo Gorixomi dñj n̄wíkwírori n̄n̄i r̄ixa n̄ip̄ém̄n̄iri an̄jw̄i e ner̄f̄n̄a xeg̃ xewaxo Josepoyá xewaxowáu Gorixoyá dñj t̄n̄i nan̄j wímean̄w̄ñ̄iniḡn̄i xwíyá b̄i t̄n̄i nan̄j n̄wim̄x̄m̄án̄a xeg̃ eran̄f̄w̄ám̄i n̄íkwírónr̄f̄n̄a Gorixomi yaȳf̄ umen̄ñ̄iniḡn̄i.

²² Josepo Gorixomi dñj n̄wíkwírori n̄n̄i r̄ixa n̄ip̄ém̄n̄iri ner̄f̄n̄a r̄íw̄yo xeg̃ Isireriyá Isipiyá an̄jyo p̄n̄i n̄wíar̄im̄i up̄r̄f̄ápi n̄n̄i nur̄f̄n̄a re ur̄ñ̄iniḡn̄i, “Nuróná g̃ en̄f̄ aí t̄n̄i n̄imeám̄i nuro xw̄f̄ayo n̄íweyár̄f̄r̄ix̄n̄i.” ur̄ñ̄iniḡn̄i.

²³ Mosesomi xan̄iyáu Gorixomi dñj n̄wíkwírori n̄n̄i n̄iaíw̄f̄ x̄r̄f̄lo awiax̄f̄ imón̄ñ̄ag̃ n̄w̄n̄iri sekax̄f̄ Isipiyá m̄ix̄f̄ in̄ayo “Isireriyá n̄iaíw̄f̄ ox̄f̄ n̄ix̄r̄ir̄f̄n̄a p̄kíf̄r̄ix̄n̄i.” r̄ar̄ñ̄f̄pi n̄n̄i w̄áyf̄ mepa neri Mosesomi emá wáu wo n̄n̄i p̄n̄i n̄wíar̄ir̄g̃f̄is̄ix̄n̄i.

²⁴ Moseso Gorixomi dñj n̄wíkwírori n̄n̄i r̄ixa xw̄e n̄iwiaror̄i ner̄f̄n̄a “Isipiyá m̄ix̄f̄ in̄ayom̄i xemiáiyá xewaxoȳf̄ m̄n̄ir̄f̄pa oépaȳf̄.” wimón̄ñ̄iniḡn̄i.

²⁵ “Sf̄á ámaéne xw̄f̄a t̄f̄yo n̄jweaar̄ñ̄w̄ápi ár̄f̄n̄f̄ imón̄ñ̄ag̃ n̄n̄i xe yaȳf̄ r̄ikik̄ir̄f̄o ner̄ñ̄f̄p̄im̄i d̄án̄i oneaímean̄ir̄i yar̄ig̃f̄ápi xe n̄éra úim̄ig̃n̄i.” m̄iwimón̄f̄ “Nion̄f̄ áma Gorixoyá t̄n̄i kum̄x̄in̄án̄a uȳñ̄if̄ wikárar̄ig̃f̄ápi nion̄f̄ t̄n̄i naw̄n̄i oneaikár̄f̄oȳf̄.” yaiw̄ñ̄iniḡn̄i.

²⁶ X̄f̄omi Gorixoy yaȳf̄ n̄iwimor̄f̄n̄a win̄f̄ápi n̄n̄i dñj re mon̄ñ̄iniḡn̄i, “Áma Gorixoyeá ȳeaȳf̄ neaȳim̄x̄emean̄f̄a n̄n̄i urowár̄enap̄n̄fo n̄n̄i peaȳf̄ n̄iwian̄iro ayá wimop̄r̄f̄ápa nion̄f̄ en̄f̄ n̄n̄ir̄ón̄áyf̄, Gorixoy yaȳf̄ n̄iwimor̄f̄n̄a nin̄f̄ápi am̄ip̄i ayá t̄ñj Isipiyá an̄jyo wen̄f̄p̄im̄i seáȳf̄ e imón̄ñ̄f̄ en̄ag̃ n̄n̄i aȳf̄ anan̄r̄in̄i.” n̄iyaiwir̄f̄ n̄n̄i “Áma Gorixoyáyo uȳñ̄if̄ wikárar̄ig̃f̄ápi nion̄f̄ t̄n̄i naw̄n̄i oneaikár̄f̄oȳf̄.” yaiw̄ñ̄iniḡn̄i.

²⁷ O Gorixomi dñj n̄wíkwírori n̄n̄i Isipiyá an̄jyo p̄n̄i n̄wíar̄im̄i ur̄ñ̄iniḡn̄i. M̄ix̄f̄ in̄ayo x̄f̄omi wik̄f̄ wón̄ñ̄f̄pi n̄n̄i w̄áyf̄ ner̄f̄ m̄ú Gorixomi —O áma wí s̄ñ̄w̄f̄ m̄iw̄n̄ar̄ig̃f̄or̄in̄i. Om̄i s̄ñ̄w̄ñ̄f̄ n̄iw̄n̄ir̄i n̄n̄i x̄f̄omi wímean̄f̄p̄im̄i xwámám̄f̄ n̄w̄ir̄f̄ Isipiyá an̄jyo p̄n̄i n̄wíar̄im̄i ur̄ñ̄iniḡn̄i.

²⁸ Axo Gorixomi dñj n̄wíkwírori n̄n̄i an̄f̄n̄aj̄ p̄ip̄ikím̄f̄ emear̄ñ̄o xeg̃ Isireriyá n̄iaíw̄f̄yo en̄f̄ m̄ip̄ik̄ipa oen̄ir̄i re ur̄ñ̄iniḡn̄i, “Sip̄isip̄f̄ miá n̄ip̄ik̄iro rag̃f̄ seg̃f̄ an̄f̄ f̄w̄yo xóp̄e n̄iyára úpaȳf̄.” nur̄f̄n̄a aiwá sf̄á An̄f̄n̄ajo Neam̄úroag̃f̄o r̄ñ̄ñ̄f̄yi n̄n̄i érowiápn̄ñ̄iniḡn̄i.

²⁹ Isireriyá Gorixomi dñj n̄wíkwírori n̄n̄i ip̄i Ayá R̄ñ̄oj̄ r̄ñ̄ñ̄f̄w̄ám̄i n̄ixeróná in̄ig̃f̄ m̄idim̄idán̄i deawáráná xw̄f̄a yeáyf̄ ȳk̄iár̄ñ̄én̄ñ̄f̄ úag̃f̄a aiw̄f̄ Isipiyá en̄f̄ ax̄f̄yim̄i owan̄eȳñ̄ir̄i éf̄áyf̄ win̄f̄ȳf̄ aí t̄n̄i in̄ig̃f̄ emad̄r̄ón̄ar̄ñ̄iniḡn̄i.

³⁰ Isireriyá Gorixomi dñj n̄wíkwírori n̄n̄i o ur̄f̄f̄pi nero an̄f̄ yof̄ Jerikoȳf̄ r̄ñ̄ñ̄f̄piyá s̄ñ̄j ák̄ñ̄jyo b̄f̄ar̄iwám̄in̄i sf̄á wé w̄f̄om̄i d̄án̄f̄ wáu ap̄im̄i aw̄f̄ n̄imud̄f̄moayim̄án̄a en̄án̄a s̄ñ̄j ák̄ñ̄jap̄i n̄ip̄n̄i ik̄wierónow̄ñ̄iniḡn̄i.

³¹ Rexap̄i —Í iȳf̄ ede d̄án̄i war̄ig̃f̄ an̄f̄ ap̄im̄i d̄án̄ir̄in̄i. —Í Gorixomi dñj n̄wíkwírori n̄n̄i Isireriyá an̄f̄ ap̄im̄i s̄ñ̄w̄f̄ win̄ar̄an̄ir̄i b̄f̄iwaúom̄i yaȳf̄ t̄n̄i n̄ip̄emeám̄f̄ úag̃f̄ n̄n̄i Isireriyá áma uȳñ̄if̄ yar̄ig̃f̄áyo n̄ip̄ik̄iróná im̄i m̄ip̄ik̄ig̃awix̄n̄i.

³² Agw̄f̄ ámi b̄i p̄ip̄i n̄r̄ir̄i eadm̄ñ̄f̄? Áma rowa, Gidiono t̄n̄i Barako t̄n̄i Sam̄isono t̄n̄i Jep̄tao t̄n̄i Dep̄ito t̄n̄i Samuero t̄n̄i w̄f̄a rókiamoag̃f̄awa t̄n̄i áma awa eg̃f̄ápi n̄n̄i rep̄iȳf̄ n̄iseaiéra nur̄f̄n̄a sf̄á neaor̄ipax̄r̄in̄i.

³³ Áma aȳf̄ Gorixomi dñj n̄wíkwírori n̄n̄i áma m̄k̄f̄ b̄i bim̄i xop̄ir̄ar̄f̄ wiro wé rón̄ñ̄f̄ imón̄ñ̄f̄pi ero Gorixoy wig̃f̄ s̄m̄iman̄f̄yo d̄án̄f̄ “San̄f̄ sear̄ap̄im̄f̄ar̄in̄i.” ur̄f̄f̄pi wímean̄f̄ Gorixoyá dñj t̄n̄i pus̄f̄ saȳf̄ raion̄f̄ȳf̄ r̄ñ̄ñ̄f̄yo man̄f̄ up̄r̄or̄f̄

³⁴ r̄f̄a xw̄e nar̄ñ̄f̄r̄im̄i in̄ig̃f̄yón̄ñ̄f̄ anan̄f̄ xop̄ir̄ar̄f̄ emero áma kirá t̄n̄i p̄kian̄ir̄i yar̄ig̃f̄áyo éf̄ nur̄akin̄ar̄im̄i uro m̄ig̃f̄ nimón̄m̄án̄a ámi en̄f̄ s̄ix̄f̄ eán̄ñ̄f̄ in̄tro m̄ix̄f̄ in̄ip̄r̄f̄a n̄n̄i en̄f̄ r̄f̄a ȳk̄iro emá s̄im̄ñ̄f̄ winar̄ig̃f̄a b̄i bim̄i m̄ix̄f̄ x̄f̄dow̄ar̄iro

³⁵ ap̄ix̄f̄ wig̃f̄ áma Gorixoyá dñj t̄n̄i xw̄ar̄ip̄áyo d̄án̄f̄ wiápn̄ñ̄imeáán̄a yaȳf̄ t̄n̄i ámi um̄im̄in̄iro eg̃f̄awix̄n̄i. E ner̄f̄ aí Gorixomi dñj wik̄f̄roar̄ig̃f̄a w̄f̄yo áma wa f̄a n̄xero gw̄f̄ n̄jiro Gorixomi r̄f̄w̄f̄ umóp̄oȳñ̄ir̄i n̄imép̄ea nuro “Gorixomi r̄f̄w̄f̄ umóán̄áyf̄, nene gw̄f̄yo d̄án̄f̄ seak̄weawár̄an̄f̄win̄i. E mepa ner̄f̄n̄áyf̄, n̄iseamép̄ea núwasán̄a n̄iseap̄ik̄ian̄f̄w̄n̄i.” ur̄f̄ag̃f̄a aí ámi xw̄ar̄ip̄áyo d̄án̄f̄ n̄iwíápn̄ñ̄imear̄f̄n̄a dñj n̄iȳm̄ñ̄f̄ imón̄ñ̄f̄pi meáwan̄ñ̄ir̄i n̄n̄i aȳf̄ ur̄f̄ápi ar̄f̄a m̄iwig̃f̄awix̄n̄i.

³⁶ Gorixomi dñj wik̄f̄roar̄ig̃f̄a ámi w̄f̄yo ikaȳf̄w̄f̄ umear̄iro w̄f̄yo iwan̄f̄ rag̃f̄ p̄r̄f̄ uȳik̄im̄f̄ ero w̄f̄yo sen̄f̄a t̄ñf̄ gw̄f̄ jiro w̄f̄yo gw̄f̄ an̄jyo n̄wíar̄iro

³⁷⁻³⁸ w̄f̄yo s̄ñ̄j t̄n̄i p̄k̄iro w̄f̄yo só t̄n̄i aw̄ñ̄i e sf̄ó d̄iyearo w̄f̄yo “En̄f̄ eán̄ig̃f̄aȳr̄f̄an̄f̄?” n̄r̄ir̄i iwam̄f̄o wíwap̄iȳiro w̄f̄yo kirá t̄n̄i p̄k̄iro wig̃f̄awix̄n̄i. Ámi w̄f̄yo áma wí —Aȳf̄ sip̄i áma imón̄ñ̄ag̃f̄a n̄n̄i áma Gorixomi dñj wik̄f̄roar̄ig̃f̄a aȳf̄ t̄n̄i n̄ikum̄x̄in̄ir̄i n̄jweapax̄f̄ mimón̄ñ̄f̄aȳr̄in̄i. Aȳf̄ xean̄ñ̄f̄ wik̄ar̄iro uȳñ̄if̄ umép̄ero yar̄f̄n̄a aȳf̄ d̄w̄f̄ ikeamón̄iro mem̄e wará t̄n̄i sip̄isip̄f̄ wará t̄n̄i rap̄rap̄f̄ n̄n̄i waȳf̄a ȳin̄tro áma dñj mean̄ñ̄im̄i

anj kwirónimero d́wíni enj́mí nemero śnjá siririḱýo nípáwiro njwearo xwárinjwýo nípáwiro njwearo eǵawix́ini.

³⁹ Ámá aý níni Gorixomi d́nj́ níwíkwíro nání o “Mímíwíároariǵáyírfani?” wiaíwíarínj́ enjagí aí o wiǵ śmímanj́yo dání “Niseaiḿárini.” urínj́pí ḿwímeanj́nigini.

⁴⁰ Aý rípi nánirini. Eníná nene nání Gorixó d́nj́ re nejwíperi yaiwíarínj́nigini, “Ámá aý nání seáyí e imóninj́ bí wíimigini.” yaiwíarínj́ enjagí nání apí ámá nioní nra weaṕýo śni ḿwímeanj́nigini. Aý wiǵpí Gorixó “Ǵámá wé róniǵá apí imónírfixini.” yaiwíarínj́pí t́ni xixení imóniṕrfa nání marfái, aý t́ni nene t́ni nawíni imónanfwa nání ayo xámí ḿwímeanj́nigini.

12

“Gorixó siyiḱí nearearíná Jisasomi śnjẃ wínax́ídapoyi.” urínj́pí nánirini.

¹ Ayínáni nene pí yanf́wini? Ámá “Gorixomi d́nj́ níwíkwíroarfna e epax́rfani?” oyaiwípyinirí śwáninj́ níneainirí neaiwapiyariǵá aý obax́í ayá wí mídímídání wíarí wíarí neadéronaǵa nání pí yanf́wini? Sa rípiní oyaneýi. Amípí níni upuṕǵ neaikararínj́pí ṕni wíarirane neǵí f́wí śni mé ípeaarínjwápi ṕni wíarirane nemáná Gorixó apí e imónírfixinirí wimónarínj́pí imónanfwa nání ámá yamíyamúróniǵí inariǵápa nene ení omí níx́ídíranená enj́ neánirane ax́pí e oyaneýi.

² E neranéná Jisasomi —O nene Gorixomi d́nj́ wíkwíroanfwa nání imóninj́pí ḿkí ikirí wé roárirí enjorini. O d́nj́ nífá ŕwýo winínápi nímeáwinj́nigini níyekwíroariróná wíápimi xwámám níwiri ayá winipax́ wíkarfápi nání palmím enjorini. Níwíapínímeámáná ámí Gorixó t́ni xixení nimónirí ḿx́ ináý siá íkwianjẃ o éf́ njweanjamí wé náumini éf́ njweanjinirí. Omí śnjẃ owínax́ídaneýi.

³ Ayá sipí seaimx́iri enj́ samínj́ seaweri mepa enfa nání f́wí yariǵáyí sipí ayá wí wíkarfaǵa aí xwámám wíjo —Aý Jisaso nání rarínj́ni. O nání píraninj́ d́nj́ mópoyi.

⁴ Seyíné f́wí yariǵáyí seaikarariǵápi xwámám níwia núfasáná aiwí seǵí wí śni ḿseapíkiǵárini.

⁵ Nene niaiwene náníninj́ B́kwýo enj́ rirémix́í ninirí eáninj́ rípi seýíné ríxa arfá íkeamoǵárini, “Ǵ níaiwoxiní, Áminá Gorixó siyiḱí ríreearínj́pí nání peaý ḿwianipani. Píraninj́ simix́iminirí nání ḿx́ ríranáý, ayá sipí ḿsimix́ipani.

⁶ Aý rípi nánirini. Ámá Ámináo “Ǵ níaiwírfani?” níyaiwiri d́nj́ síx́ uyarínj́yo siyiḱí urearí síkwfá earí yarínj́ enjagí nání rarínj́ni.” B́kwýo e nírinirí eáninj́pí seýíné ríxa peá moǵá enjagí nání rarínj́ni.

⁷ Seyíné Gorixó xeaninj́ seaimaarínj́pimi dání xe siyiḱí oneareanirí ríxa xwámám níwíera waríjo. Níaiwí xano siyiḱí murearínj́ wo rimónini? Oweoi, mimónini. Ayínáni xano xeǵ níaiwýo wíarínj́pa Gorixó ení ax́pí e seaiarini.

⁸ E nerí aí Gorixó xeǵ níaiwí níyoní siyiḱí urearínj́ enjagí nání seýíné siyiḱí ḿseareapa nerínáý, xeǵ níaiwýíné mimóní sa óf́ e d́nj́ níaiwýínéninj́ imóníjo.

⁹ Rípi nání ení d́nj́ mópoyi. Nene śni níaiwí enjáná neǵí xwá t́yo d́nj́ ápowa siyiḱí neareaǵí aiwí wé íkwianjwýo urjwíráragwáriní. Nene e neranéná nanj́ neri aiwí re ríseaimónarini, “Ápo Gorixomi —D́nj́ t́nj́ imóninj́ nípini imix́ijo, aý orini. Omí ínimi wurínipax́mani.” ríseaimónarini? Oweoi, anj́pax́ ínimi wurínipax́ enjagí nání e nerane d́nj́ níyiminj́ t́njwaéne oimónaneýi.

¹⁰ Aý rípi nánirini. Nene śni níaiwí enjáná xwá t́yo d́nj́ ápowa aninj́ marfái, siyiḱí ná b́níninj́ nínearearíná “E níwiríná aý nanj́ imóninj́pí wíwapiyarínjwíni.” wimónarínj́pí neareaǵá aiwí Gorixó siyiḱí nínearearíná siyiḱí ḿninj́ x́o imóninj́pí nene ení imónanfwa nání arírá owiminirí nearearínj́rini.

¹¹ Gýf́ gýf́ nanj́ oimónipoyinirí siyiḱí nurearí śni e wíarfna yaý ḿwiní d́nj́ sipini wíarínj́rini. E nerí aí siyiḱí nurearínj́pimi dání yaýwí numéra núfásáná wárinj́yí náninj́ níwerí wé róninj́ ero níwayíróntro njwearo epax́rfini.

Erirí níwiríná urínj́pí nánirini.

¹² Ayínáni seǵí wé imínj́ ḿx́wenj́yí ámí ŕfá símíxíro síkwfá xómínj́ íkwfó seaiarínj́yí ámí irú ṕmíxíníro nemáná enj́ neáníro Gorixomi x́d́rfírxini.

¹³ Seǵí xómínj́ xenj́wíminí njweanj́ muyf́kínípa nerí ámí nanj́ oimónirí óf́ śmí inínj́yimi úf́rxini.

¹⁴ Ámá níni t́ni ḿx́ ḿnín arige píraninj́ menaniréwiníro aninj́ ḿnín ero siyiḱí ḿninj́ Gorixó “Ámá nioniyáyí e imónírfixini.” wimónarínj́pí —Apí t́ni xixení mimóniǵáyí Ámináomí wí śnjẃ wíniṕrfámani. Apí t́ni xixení oimónaneýiníro aninj́ ḿnín ero éf́rxini.

¹⁵ Segí wo Gorixo ayá nisearimixiri seaiinjipimi ríwí mamoniginiri awininjí mearonírixini. Aiwá maiwí sáxíyo niyiríná yíkí yarinjí bí tñí yáná aiwá nípini yíkí imixarinjipa segí wo sipí nerinjíyo dání niyínéní axípi seainiginiri píraninjí awininjí mearonírixini.

¹⁶⁻¹⁷ Segí wo Isóninjí —O xiráo imóninjipimi dání xanoyá amípi meapaxí imóninjó aí aiwá ná bñni nímíniri nání amípi apí peá nímori “Gí gwíáo xe meáwiniginí.” wimónagorini. Ámí ríwíyo dání ápo xwíyá bí nanj onimixiniri rixinjí uríagí aí xano aráa míwíagí nání xwíyá bí tñí nanj onimixiniri njwí piyí núrini aiwí xfo xámí ríwí umonjpi ámí ríwíyo níninimóniri meapaxí mimóninjiginí. Segí wo áamá óninjí Gorixomí ríwí umoarigíyá yapí imóniniginiri nánirani, íwí inarigíyá yapí imóniniginiri nánirani, píraninjí awininjí mearonírixini.

“Seyíne sini kikíninjí mé ríxa náyo páwiaríjoi.” urinjí nánirini.

¹⁸ Seyíne Gorixo tñáminí nñbíróná eníná amípi negí aríowéyí dñwí Sainaiyí ríninjipimi dání sñjwí winíro aráa wíro egíapi wí míwinaríjoi. Ayí dñwí anani wé tñí íá xíripaxí imóninjipimi anjwí e nuróná ríá ápiáwí werí sía xaiwí yidoárirí ríwípi tñí ápianjwí tñí nawini erí yaríjagí nñwiníro

¹⁹ pékákí enj tñí ríniri ikaxí xwíyá rínarínjipáninjí ríniri yaríjagí aráa wigíawixini. Xwíyá ikaxí níríná rínarínjipí aráa nñwiróná Mosesomí rísísi re urígíawixini, “Nene ámí Gorixomí aráa owianeyí.” mñeaimónarini.” urígíawixini.

²⁰ Ayí Gorixo sekaxí “Ámá worani, memé airani, dñwí rípimi amáf nírónirínáyí, sñjá nearo pikírixini.” uríjpi nání wáyí winíagí nání e urígíawixini.

²¹ Ayí sñjwí e winíapi mñj yíwí nñiro njweapaxí enjagí Moseso ení re ríniginini, “Nioni wáyí nikáriniri enj sñirínjwí ninarini.” ríniginini.

²² Agwí riná seyíne dñwí eníná segí aríowéyí bagíá axípimi míbí ríxa dñwí Saioniyí ríninjipimíninjí rémóíawixini. Dñwí apimi Nwíá aninjí sñj imóninjóyá anj íkwíronínjerini. Anj apí Jerusaremiyí ríninjí anjnamí íkwíronínjipirini. E anjñají íá mñropaxí imóninjipí awí neánimáná yayí néra wíápñnarigíerini.

²³ E áamá Gorixoyá naiwí xámíjóninjí imónigíyá —Ayí anjñamí aninjí njweapírfá nání wigí yóí ríxa anamí njwiríninjíyérini. Ayí awí eánígíerini. E Gorixo, áamá niyoni mí ómómíximí enfo njweanerini. Dñj áamá xwíáyo nñjwearóná wé róninjí yarígíyáyápi anjñamí peyíáná Gorixo wé uroárinjyí tñj e, ayí erini.

²⁴ E Jisaso ení tñj erini. O xwíyá sñj Gorixo “E e niseaimífarini.” réroárinjipí nání negí wáwunj imóninjorini. Ragí o nípéríná punjpi —Apí xwíyáaninjí níríniríná “Nioni péapimi dání seyíne dñj niyíminj imóninjipí meapírfáriní.” ríninjipirini. Apí ragí eníná xiráo Keno xogwáo Aiboríomí pikixwíró wíáná punjpi —Apí xwíáyo dání “Nioni nání enj meai.” ríninjipirini. Apimi seáyí e imónini. Apí nípini tñj e seyíne ríxa agwí baríjoi.

“Gorixo neararínjipí aríkwíkwí mñwípa éwaniginí.” urinjí nánirini.

²⁵ Xwíyá seararíjomi aríkwíkwí wípírixiniri sñjwí ainenaxídpoyí. Negí aríowé eníná Moseso xwíá tñyo dání erírí wíagí aiwí aríkwíkwí wigíyá Gorixo pírfí umamóópimi mímúrogíá enjagí nání seyíne ení anjñamí dání erírí neaiaríjomi aríkwíkwí nñwirínáyí, “Pírfí neamamómíniri eníapimi anani nímúropaxenerini.” ríyaiwinaríjoi?

²⁶ Eníná o dñwí Sainaiyí ríninjipimi dání xwíyá ráná xwíá rírimi poboní neri yaiwíámí méagí aiwí agwí riná neníapí nání Bíkíwíyo níríniri eáninjí rípi nearínjirini, “Nioniyá dñj tñí xwíáí ámí bí yaiwíámí nñmenírfná xwíáriní maríá, anjña tñí ení yaiwíámí menírfáriní.” nearínjirini.

²⁷ Xwíyá Gorixo níríná ámí biyí rínjpi, ayí rípi áwanj nearimífarini rínini. Amípi anípa imónipaxí mimóninjipí íníná aninjí imóníwíniginiri amípi anípa imónipaxí imóninjipí —Apí xfo xwíá amípi nimíxiríná imíxínjipirini. Apí anípa imíxárimífarini nání rínini.

²⁸ Ayínání Gorixoyá xwioxíyo njweanjwápi wí anípa mimónipaxí enjagí nání omí yayí numerane “Enj eáninjí Gorixo imóninjipí, ayí apírfani?” nñyaiwirane awayini íá nñyamíxinirane nñjwearane xfo e érírixiniri wimónarínjipí neranéná yayí winípaxí imóninjipí éwaniginí.

²⁹ Negí Nwíáo amípi sipí imóninjipí ríá narínjipáninjí imóninjó enjagí nání apí e éwaniginí.

13

“Gorixo yayí winípaxípi oyaneyí.” niseaimóniríná rípi rípi érírixini.” urinjí nánirini.

¹ Seyíne áamá Jisasomí dñj nñwíkwíro nání séríxímeáninjí imónigíyá nání dñj sipí wíarígíapi pñni mñwíárí anani sini wírírixini.

² Ámá wí “Ámá anj mĩ dǎnjyó aiwá mǎranj wiariŋwini.” n̄yaiwiróná maiwí anjǎnjáyó wigǎfá enagĩ nánĩ seýǎné ámá anj mĩ dǎnjyó arǎfá mikeamó aiwá mǎranj wífr̄ixini.

³ Segǎf s̄er̄ixǎmeá gwǎf anjyó n̄weagǎfáyǎf nánĩ dǎnjǎf arǎfá mikeamó seýǎné enĩ nawíni gwǎf n̄n̄wearónĩnjǎf nimónĩro arǎrǎ wífr̄ixini. S̄er̄ixǎmeá paimimǎf wiariǎfáyǎf nánĩ dǎnjǎf peá mĩmó “Nene enĩ gwǎf tǎŋwaéne enagĩ nánĩ axǎpĩ e neaipaxǎfr̄ani?” n̄yaiwiro arǎrǎ wífr̄ixini.

⁴ Ámá f̄wǎf inarigǎfáyó r̄ixa n̄imeánimáná inarigǎfáyoranĩ, s̄ini m̄imeánipa nemáná inarigǎfáyoranĩ, n̄yonĩ Gorixo pirǎf umamonǎfá enagĩ nánĩ seýǎné segǎf meánigǎfápi peayǎf n̄wianĩro wí t̄fni f̄wǎf minĩmepa éfr̄ixini. f̄wǎf ninĩrǎná ayǎf Gorixoyá s̄iŋwíyó dǎni piaxǎf weánipaxǎpĩ yariŋagǎfá nánĩ rariŋini.

⁵ Xwǎf t̄fyo n̄n̄wearóná n̄igwǎf nánĩ dǎnjǎf sipĩ seaiariŋĩpĩ xe áxenwarǎniŋǎf oneainĩrĩ s̄iŋwǎf m̄iwiniŋa éfr̄ixini. Bikwǎfyo n̄r̄iniŋĩ eánĩnjǎf ripĩ Gorixo xewanĩŋo re r̄iŋǎf enagĩ nánĩ rariŋini, “Nioni wí m̄ir̄iwáramó eri wí m̄isiep̄isamó eri emǎr̄ini.” r̄iŋǎf enagĩ nánĩ rariŋini.

⁶ Ayinánĩ nene wará sarǎfá m̄imár̄inǎf Bikwǎfyo n̄r̄iniŋĩ eánĩnjǎf ripĩ ripaxenerini, “Ar̄irǎ niariŋo, ayǎf Áminá Gorixo enagĩ nánĩ nioni wí wáyǎf em̄iméini. Ámá pí pí n̄inikáiro ai Gorixomĩ dǎnjǎf wíkw̄f̄roariŋápi pirǎf n̄rakipaxǎf menini.” ripaxenerini.

“Neaipeŋweagǎfáwa yagǎfápi mĩ ikanĩnjǎf owianeyi.” ur̄iŋǎf nánĩr̄ini.

⁷ Áminá xámĩ xwiyǎfá Gorixoyápi n̄isearwápiyiro seaipenweagǎfáwa nánĩ dǎnjǎf irónĩpoyĩ. Awa s̄ini m̄ipé n̄n̄wearóná n̄era núfasáná imónagǎfápi nánĩ dǎnjǎf n̄imoro Gorixomĩ dǎnjǎf n̄iwikw̄f̄roro yagǎfápa axǎpĩ oyaneýiniŋo ikanĩnjǎf wiaxǎf̄dpoyĩ.

⁸ Jisasĩ Kiraiso imónĩnjǎfpi ámi xegǎf bĩ xegǎf bĩ imónariŋĩfmanĩ. Anĩnjǎf imónĩnjǎfpi enĩná dǎni apĩni imónĩrĩ agwǎf r̄iná enĩ s̄ini axǎpĩ imónĩrĩ ná r̄f̄wíyó enĩ anĩnjǎf minǎf axǎpĩ imónĩrĩ enǎr̄ini.

⁹ Ayinánĩ xwiyǎfá Kiraiso neaiĩnjǎfpi nánĩ r̄iniŋĩpĩ marǎfá, xwiyǎfá xegǎf bĩ nánĩ éwap̄in̄arigǎfá x̄ixeḡf̄ni imónĩnjǎfpi in̄iḡf̄ wax̄f̄niŋǎf xe oneamár̄onĩr̄i s̄iŋwǎf m̄iwiniŋpanĩ. Ayǎf ripĩ nánĩr̄ini. Gorixo ayá n̄nearim̄ix̄ir̄i neaiĩnjǎfpi dǎni dǎnjǎf s̄ix̄f̄ ninĩr̄ánénáyĩ, nanǎf neaim̄ix̄ipaxǎf imónĩnjǎfpi x̄f̄dar̄iŋwini. Nanǎf nánĩ n̄wǎf ikaxǎf “R̄ipĩ n̄wǎfáx̄ini. R̄ipĩ ananir̄ini.” r̄iniŋĩpimi dǎni wí dǎnjǎf s̄ix̄f̄ neainipaxǎf menini. Ayinánĩ ámá xámĩ “N̄wǎf ikaxǎf r̄iniŋǎf apimĩ ox̄f̄dim̄ini.” n̄yaiwiro x̄f̄d̄iḡf̄áyǎf api nanǎf wí wim̄ix̄iŋĩfmanĩ.

“R̄id̄iyowá nánĩ wayǎfá Gorixo wimónariŋĩr̄ipĩ éfr̄ixini.” ur̄iŋǎf nánĩr̄ini.

¹⁰ Nene írǎf onĩnjǎfá Jisasĩ Kiraiso r̄id̄iyowánĩnjǎf neaiĩnjǎfá t̄ŋwaénerini. R̄id̄iyowá Jisaso inĩnjǎfpi —Apĩ dǎnjǎf n̄iwikw̄f̄ror̄iŋĩpimi dǎni ananĩnjǎf n̄iniŋane nanǎf imónariŋwápir̄ini. Apĩ ámá s̄ini sentǎf anj r̄f̄kár̄iniŋiwámĩ dǎni yagǎfápi mĩ x̄f̄dar̄igǎfáyǎf bĩ n̄ipaxǎf menini.

¹¹ Ripĩ nánĩ dǎnjǎf mópoyĩ. Apaxǎfá imónigǎfá xwéowa xwiogwǎf o omĩ f̄wǎf none t̄fni negǎf ámá t̄fni yariŋwápi Gorixo yokwarim̄f̄ oneaiĩniŋĩ nanǎf n̄ip̄ikimáná ragǎf púf̄pi n̄imeámĩ awawá n̄wǎfá r̄iniŋiwámĩ n̄ipáwiro wíwífá neaár̄iŋo aiwĩ nanǎf náo ámá n̄weagǎf b̄ianir̄iwámĩni r̄f̄á ikeaar̄igǎfár̄ini.

¹² Ayinánĩ Jisaso enĩ xegǎf ámá agwǎf ax̄f̄yónĩnjǎf m̄iniŋǎfáyó x̄f̄o n̄iper̄iná ragǎf púf̄pimi dǎni s̄iyikwǎf minĩnjǎf Gorixo e imónĩr̄ix̄iniŋĩr̄i wimónariŋĩpĩ wim̄ix̄im̄iniŋĩr̄i nánĩ ákĩŋá f̄wí e b̄ianir̄iwámĩ dǎni r̄f̄niŋǎf meanĩŋiḡini.

¹³ Ayinánĩ nene ámá s̄ini “N̄wǎf ikaxǎfyo ‘Apĩ n̄wǎfáx̄ini. Apĩ ananir̄ini.’ r̄iniŋĩpimi ox̄f̄daneyi.” rariǎfáyǎf n̄weagǎf p̄n̄f̄ n̄wiár̄im̄f̄ o t̄f̄nj e nánĩ nurane dǎnjǎf “X̄f̄omĩ ayá wiayigǎfápa nene enĩ neaiar̄iná ayǎf ananir̄ini.” oyaiwianeyi.

¹⁴ Ayǎf ripĩ nánĩ searariŋini. Anj bĩ xwǎfá t̄fyo nene anĩnjǎf in̄iná n̄weanǎfá nánĩ m̄imónĩnjagĩ aĩ anj anjnamĩ r̄f̄wíyó imónĩnǎfpi nene n̄weáwaniḡiniŋĩr̄i dǎnjǎf n̄iwikw̄f̄morane yariŋwá enagĩ nánĩ rariŋini.

¹⁵ Ayinánĩ Jisaso neaiĩnjǎfpi dǎni Gorixomĩ r̄id̄iyowá nánĩ wayǎfá yayĩni uméwaniḡini. Negǎf manjyó dǎni ámá wíyo pí pí nur̄ir̄iná onĩniŋĩ negǎf Ámináor̄iniŋĩnjǎf nur̄ir̄ane waropárf̄ wíwaniḡini.

¹⁶ Gorixo ámá x̄f̄oyáyǎf wíniŋyo nanj̄niŋĩ wiuro d̄f̄wǎf ikeamónigǎfáyó am̄ipĩ bĩ m̄iniŋĩ wiuro yariŋagǎfá n̄iwiniŋr̄iná yayǎf winariŋǎf enagĩ nánĩ seýǎné apĩ nánĩ arǎfá mikeamó nero éfr̄ixini. E neróná r̄id̄iyowá nánĩ wayǎfá Gorixo wimónariŋĩpĩ yariŋagǎfá nánĩ rariŋini.

¹⁷ Segǎf áminá seýǎné Jisasomĩ pir̄aniŋǎf x̄f̄d̄f̄r̄ix̄iniŋĩr̄i seaipenweaar̄igǎfáwami —Awa Gorixo yariŋǎf im̄im̄f̄ wianá n̄iseaipeŋwear̄iná eḡf̄ápi nánĩ “Ayǎf apĩ nánĩ enjwárinĩ. Apĩ nánĩ enjwárinĩ.” ur̄ip̄r̄f̄áwar̄ini. Awami arǎfá n̄iwiro in̄im̄f̄ yeáyǎf wur̄f̄niŋr̄ix̄iniŋĩ. Seyǎné pir̄aniŋǎf arǎfá n̄iwiro in̄im̄f̄ n̄iwur̄f̄niŋr̄ónáyǎf, awa n̄iseaipeŋwear̄óná wiḡf̄ dǎnjǎf r̄f̄á muxé dǎnjǎf yayǎf n̄yaiwiro seaipenweap̄r̄f̄ar̄ini. Seyǎné e mepa nerónáyǎf, nanǎf imónĩnjǎfpi wí seaim̄ix̄iniŋá menini.

¹⁸ Amípi none neranéná píráníŋí íá nīyam+xíníri éwaníginíri nerane nání re neaimónaríní, “Gorixoyá sīŋwíyo dání píráníŋí wé róníŋípi níra waríŋwíní.” neaimónaríŋagi nání seyíné none nání Gorixomí xwíyíá rírímí wípoyí.

¹⁹ Nioní pírí nírakiaríŋípi anípa imónáná seyíné tíámíní anjíní bímíá nání Gorixomí ríxíŋí ayá wí urífríxíníri dirírí seaiaríŋíní.

Gorixomí nurííná uríŋípi náníriní.

²⁰ Goríxo —O áamá nīwayíróniro ŋweapaxípi nání míkí ikinjoríní. Oyá dīŋíyo dání negí Áminá Jisaso xwáripáyo dání ámi sīŋí nerí wíápínímeanjíní. Ragí o níperíná púpímí dání xwíyíá nīyímíŋí imóníŋí Goríxo “E e níseaiimíáriní.” réroaríŋípi aníŋí wayíroaríŋí eŋagi nání sipísipí imóníŋwaéne neamearíŋí xwé imóníŋjoríní.

²¹ Seyíné amípi Goríxo wimónaríŋípi nípi ní epaxí imónípi ní nání seaimíxíwíníginí. E neríná Jisasí Kiraiso —Aníŋí íníná seáyí e numepaxí imóníŋo, ayí oríní. O seaiŋípi ní dání pí pí xíyo yayí winípaxí imóníŋípi imónífríxíníri seaimíxíwíníginí. “Aga e imóníwíníginí.” nimónaríní.

Yoparí uríŋípi náníriní.

²² Gí nírixímeáyíné, eŋí rírémíxí nioní seaíá rípi sepiá ayá wí níri meapa nerí nání rípi re osearímíní, “ ‘Píráníŋí aríá ókiarí nímonírane apímí oxídaneyí.’ yaiwípoyí.” osearímíní.

²³ Seyíné rípi nání níjía imónípoyí. Negí nírixímeá Timotio ríxa gwí anjío dání wárfawíxíní. O síní mé nioní nímeááná yawawi nawíní níbírai sīŋwí seananwíríní.

²⁴ Segí seáyí e nimóníri seaipenweaarígíawamí tñí Gorixoyá imónígíá nīyoní tñí none nání yayí neawiemeaipoyí. Áamá nioní tñí Itari píropenísíyo re ŋweanwáyí yayí seaiwárenaparíŋwíní.

²⁵ “Goríxo nīyínéní ayá seaiwianíwíníginí.” nimónaríní.

Payí Jemiso eanínarini.

Payí rina áma Jisasomi dínj wíkwíroarígáyo mǎx uxídwárarínagá nání amí amí numiamoro wí enj nimóniro anj apí apimí urínígáyí nání Jemiso eanínarini. Xewaníño nání áwanj píraníñj mǎríníñj enagí aí “Jisasomí xogwáo, Jemisoyí ríníñjoríñj?” wíaiwíarínwáoríñj. Jisasoyá siyikí imónígá Jerusaremi ñweagáyo wipenñweagá seáyí e imóníñjoríñj (Wá wúrimeiarígáwa 15:13, 21:18). Jisaso ríxa anínamí nǎpeyimáná xwiogwí ríxa obaxí onímíapí nǎpwémáná enáná Jono áma wí “Jisasomí dínj wíkwíroarínwíní.” nǎrro aí omí píraníñj nuxídiríná epaxípi tǎnǎ xixení mé yarígápi nání aríá nǎwirí nání ayí re oyaiwípoyníñj “Jisasomí píraníñj nǎxídiríná epaxípi, ayí ripíríñj? Ripíríñj?” oyaiwípoyníñj payí rina nǎríní eanínigíñj.

1 Jemisoní —Nioní Goríxomí tǎnǎ Jisási Kiraisomí tǎnǎ xínáíníñj nimóníñj omíñj wíiaríná woníñj. Nioní payí rina gí áma Jisasomí dínj wíkwíroarígáyíñé nání —Seyíñé gwí bǎ bǎ wé wúkaú síkwí wáú apíyíñé wí enj nimóniro ñweagáyíñéríñj. Ayíñé nání payí rina nearí yayí seawárenapariníñj.

“Iwamó neaiwapiyarígápi enj neaeámíxíxíñj.” urínj náníñj.

2-3 Gí nǎrínímeáyíñé, seyíñé ríxa nǎjǎ rǎpí imóníñj. Jisasomí dínj nǎwíkwíroróná enj neáníro rǎa xídaríñoñj iwmó seaiwapiyíápimí xwámámí nǎwíera nurónáyí, xeaníñj rǎa tǎñj rǎwíyo seáimeaníápimí ení xwámámí wíxaxí imóníñj. Seyíñé nǎjǎ e imóníñjagá nání xeaníñj xíxegíñj seáimeáná kǎkǎmí mimóní “Dínj nǎ seainíñj nǎpí nání rǎa neaímeaaríñj?” yaiwííxíñj.

4 Áma xeaníñj wíkararígápi xwámámí nǎwíera nǎfásáná imóníñj xéyíñé ení axípi imóníñj nání xwámámí nǎwíera nǎfíxíñj. E neróná Goríxo gwí áma e imóníñj nǎwíeríñj wímóníñj bǎ mǎmúro nǎpíñj píraníñj nǎyípáromíñj nǎwé roárinígáyíñé xixení e imóníñj.

“Dínj emí saímí mǎmoníñj.” nǎseaimóníñj Goríxomí ríxíñj urííxíñj.” urínj náníñj.

5 Síní dínj nǎpíkwíní emí saímí mǎmoaríñj go go “Xeaníñj nǎmeaaríñj, ayí apí nání rǎa nǎmeaaríñj?” mǎyaiwípa nerínáyí, xewaníño Goríxoyá dínj tǎnǎ dínj emí saímí e mopaxí oimóníñj omí ríxíñj uríwíníñj. Goríxo áma nǎyoní yanj nǎwiríná símí tǎnǎ mǎwí yanj ewaní nimóníñj xwéní mǎnǎ wíaríño enagí nání ananí ríxíñj uríwíníñj.

6 E seararíñj aí ríxíñj nǎríná dínj bǎ bǎu nǎmorí “Goríxo aga nepa nǎniapíñj eníñj? Mǎniapípa eníñj?” mǎyaiwí aga xixení dínj nǎwíkwírómáná “Nepa xixení nǎniapíñj.” nǎyiwí ríxíñj uríwíníñj. Áma dínj bǎ bǎu moaríñj go go rawírawáyo imeamíkwí neríná imíñj nǎxemi urí nǎxemi bǎrí yarínj nǎpíñj imóníñj nání.

7 Áma ónínj imóníñj bǎ re mǎyaiwípa éfíxíñj, “Goríxomí ríxíñj uráná o ananí nǎniapíñj.” mǎyaiwípa éfíxíñj.

8 Áma ayí dínj nǎmoróná ná bǎnǎ mamó dínj nǎíroayíñj nero moro amípi ení neróná “E oemíñj.” yaiwíápíñj mé xegí bǎ xegí bǎ ero yarígáyí enagí nání e mǎyaiwípa éfíxíñj.

Áma dǎwí ikeamónígáyí tǎnǎ amípi mǎmúróníñj tǎnǎ apíau náníñj.

9 Segí sérixímeá dǎwí ikeamónígáyí re nǎyaiwíro mǎñj sǎñj meakíñj nǎríníñj, “Nioní Jisaso neaiñjímí dǎnǎ Goríxo seáyí e nǎmíxíñjoríñj?” nǎyaiwíro mǎñj sǎñj meakíñj nǎríníñj.

10 E nerí aí sérixímeá amípi wí mǎmúróníñj re nǎyaiwíro mǎñj sǎñj meakíñj nǎríníñj, “Nioní Goríxoyá sǎñj dǎnǎ sa ikwíaríníñj nǎnǎríníñj?” nǎyaiwíro mǎñj sǎñj meakíñj nǎríníñj. Ará siyí piyí nerí píroarínjpa ayí ení aníñj mǎñjweá axípi apaxí mé pepíríñj enagí nání rariníñj.

11 Seyíñé nǎjǎríníñj. Sogwí xaiwí nǎwepíñj nǎnǎríná ará yeáyí yǎkiáráná xegí siyípi piyí nerí nǎpiérínowiríná xámí awíaxí imóníñj sǎnǎ mimóní xwírfá inaríníñj. Áma amípi wí mǎmúróníñj ení “E neríná áma bǎ tǎnǎ bǎ tǎnǎ nǎmeapaxíñj.” yaiwíarígápi sǎnǎ nǎxída nuróná sǎnǎ mé nero axípi e pepíríñj.

Iwí oépoyníñj wímeaaríñj nání urínj náníñj.

12 Áma Goríxomí xídaríñjagá nání xeaníñj wímeaaríñj nǎpímíñj xwámámí nǎwíera nǎfásáná enáná Goríxo yayí nǎwímorí dínj nǎyíñj imóníñj —Apí nání nǎríná “Áma nioní dínj síxí nǎyarígá gíyí gíyo mǎnǎ wímíaríníñj.” ríníñj nǎríníñj. Yayí nǎwímoríná dínj

n̄iyim̄n̄j ap̄i six̄f um̄imon̄fá en̄aḡi n̄an̄i áamá xean̄n̄j wífáyo xwámám̄ yariḡfáȳ Gor̄ixoyá d̄n̄j t̄n̄i yaȳf wipax̄f̄r̄n̄i.

¹³ Áamá xean̄n̄j wimeaar̄n̄á re mir̄ipa éf̄rix̄n̄i, “Gor̄ixo nion̄i f̄w̄f oen̄r̄i xean̄n̄j ap̄i níwapiȳl̄r̄n̄i.” mir̄ipa éf̄rix̄n̄i. Aȳf rip̄i n̄an̄r̄n̄i. Gor̄ixo áamá wí x̄fom̄i f̄w̄f oen̄r̄i wíwapiȳipax̄f mim̄ón̄jor̄n̄i. X̄fo en̄i áamáyo f̄w̄f oépaȳn̄r̄i wíwapiyar̄n̄joman̄i.

¹⁴ Oweoi, nene newan̄ijene wine wine pip̄i n̄an̄i n̄neaim̄ón̄r̄n̄á f̄eapá n̄neain̄r̄n̄j̄pim̄i d̄an̄i f̄w̄f oépaȳn̄r̄i near̄f̄peaar̄n̄j̄r̄n̄i.

¹⁵ Ap̄ix̄f n̄iaíw̄f agw̄f ner̄i x̄irar̄iḡfápa f̄eapá neainar̄n̄j̄p̄i n̄iaíw̄f agw̄n̄j̄ ner̄i f̄w̄f aȳf n̄iaíw̄n̄j̄ x̄irar̄n̄j̄w̄ar̄n̄i. f̄w̄f aȳf n̄iaíw̄n̄j̄ n̄ix̄ir̄im̄áná n̄iaíw̄f xw̄é iwiaroar̄n̄j̄pa f̄w̄f yár̄f̄w̄apim̄i d̄an̄i n̄iperane an̄f̄nar̄n̄j̄w̄ar̄n̄i.

¹⁶ Ḡf n̄r̄ix̄f̄meáȳn̄é, d̄n̄j̄ six̄f seaȳn̄j̄áȳn̄é, nion̄i re searf̄áp̄i, “Seȳn̄é f̄w̄f oépaȳn̄r̄i seaíwapiyar̄n̄j̄p̄i pip̄im̄i d̄an̄i mar̄f̄ái, apim̄i d̄an̄i seaíwapiyar̄n̄j̄r̄n̄i.” searf̄áp̄i p̄f̄n̄i n̄iwiáro yap̄i méw̄ap̄n̄ip̄an̄i.

¹⁷ Pí pí nan̄j̄ im̄ón̄n̄j̄p̄ir̄an̄i, pí pí awiax̄f im̄ón̄n̄j̄p̄ir̄an̄i, ḡim̄i d̄an̄i mar̄f̄ái, an̄f̄nam̄i d̄an̄in̄i neaímeaar̄n̄j̄r̄n̄i. Ápo Gor̄ixo —O pí pí an̄f̄nam̄i w̄fá ónar̄n̄j̄p̄i n̄an̄i m̄k̄f̄ ikin̄jor̄n̄i. Sogw̄f onapám̄iḡf̄ nin̄r̄f̄n̄á sepiá im̄ón̄r̄i rip̄f̄w̄f im̄ón̄r̄i yar̄n̄j̄pa nim̄ón̄r̄i ám̄i xeḡf̄ b̄i im̄ón̄r̄i xeḡf̄ b̄i im̄ón̄r̄i yar̄n̄j̄oman̄i. On̄i am̄ip̄i awiax̄f im̄ón̄n̄j̄p̄i an̄ipá neaiapar̄n̄j̄r̄n̄i.

¹⁸ Am̄ip̄i o im̄ix̄n̄j̄p̄i n̄ipim̄n̄i d̄an̄i ná b̄in̄i aȳf nene aiwá n̄iwákwin̄f̄ min̄f̄f̄n̄j̄ oim̄ón̄poȳn̄r̄i xewan̄j̄o “E é̄m̄iḡn̄i.” wim̄ón̄n̄j̄pim̄i n̄ix̄f̄d̄n̄r̄i oyá xw̄iȳfá nepa im̄ón̄n̄j̄pim̄i d̄an̄i nene neamean̄j̄r̄n̄i.

“Xw̄iȳfápi x̄ixen̄i ar̄fá n̄iwiro neróná rip̄i rip̄i yar̄iḡfár̄n̄i.” ur̄n̄j̄ n̄an̄r̄n̄i.

¹⁹ Ḡf n̄r̄ix̄f̄meáȳn̄é, d̄n̄j̄ six̄f seaȳn̄j̄áȳn̄é, ap̄i n̄ip̄n̄i nion̄i searf̄áp̄i seȳn̄é r̄ixa n̄ij̄fá im̄ón̄n̄j̄aḡfá aiw̄f rip̄i osear̄im̄n̄i. Ar̄fá owianeȳn̄īro s̄h̄j̄w̄f nan̄īro aí apax̄f mé n̄iwiápn̄imearo xw̄iȳfá mir̄ip̄an̄i. Wik̄f en̄i an̄f̄n̄i m̄ón̄ip̄an̄i.

²⁰ Áamá wik̄f n̄ón̄īro neróná wé r̄ón̄j̄ Gor̄ixo wim̄ón̄ar̄n̄j̄p̄i t̄n̄i x̄ixen̄i m̄iyárar̄iḡfá en̄aḡi n̄an̄i rar̄n̄j̄n̄i.

²¹ Aȳin̄an̄i seḡf̄ f̄w̄f s̄in̄i yayar̄iḡfápi —B̄i n̄an̄i “On̄im̄iár̄n̄i.” yaiwiar̄n̄j̄aḡfá aiw̄i n̄ip̄n̄i piax̄n̄j̄ seaeánar̄n̄j̄p̄ir̄n̄i. Ap̄i n̄ip̄n̄i em̄i m̄imeám̄f nero seáȳf e mim̄ón̄ipa neróná xw̄iȳfá áamá aiwá f̄w̄f urar̄iḡfápa seḡf xwiox̄f̄yo Gor̄ixo f̄w̄f̄an̄j̄ seaurár̄n̄j̄pim̄i —Xw̄iȳfá ap̄i seaer̄f̄kiemeapax̄f im̄ón̄n̄j̄p̄ir̄n̄i. Apim̄i n̄im̄im̄n̄īro “Pírán̄j̄ ox̄f̄d̄m̄n̄i.” yaiw̄if̄r̄x̄n̄i.

²² Yap̄i néw̄ap̄n̄īro “Xw̄iȳfá ap̄i ar̄fán̄i n̄iwiranéná ap̄an̄i yar̄n̄j̄w̄n̄i.” m̄iyaiw̄i “Ap̄i pí pí r̄in̄j̄p̄i t̄n̄i x̄ixen̄i ox̄f̄daneȳf̄.” n̄iyaiwiro x̄ixen̄i e éf̄rix̄n̄i.

²³ Aȳf rip̄i n̄an̄i searar̄n̄j̄n̄i. Áamá xw̄iȳfápi ar̄fá n̄iwiro aí x̄ixen̄i méf̄áȳf, aȳf áamá x̄ix̄f̄eáyo ḡf s̄m̄im̄an̄j̄ ar̄ige r̄fá im̄ón̄n̄j̄p̄i s̄h̄j̄w̄f on̄im̄iápn̄i ainen̄f̄o yap̄i im̄ón̄n̄j̄o.

²⁴ Xeḡf̄ s̄m̄im̄an̄j̄yo x̄ix̄f̄eá t̄n̄i s̄h̄j̄w̄f nainen̄im̄i numáná apax̄f mé “Ḡf s̄m̄im̄an̄j̄ e r̄fá im̄ón̄n̄j̄?” yaiw̄if̄f̄ n̄an̄i ar̄fá ikeamoar̄n̄jor̄n̄i.

²⁵ E ner̄i aí áamá n̄j̄w̄f ikax̄f awiax̄f im̄ón̄n̄j̄pim̄i —Ap̄i f̄w̄f yar̄n̄j̄w̄apim̄i d̄an̄i gw̄f̄n̄j̄ neayár̄in̄j̄p̄i neaikweawár̄ipax̄f im̄ón̄n̄j̄p̄ir̄n̄i. Áamá apim̄i an̄n̄j̄ s̄h̄j̄w̄f agw̄f n̄iw̄n̄īro x̄f̄dar̄iḡfáȳf ón̄j̄ wí mim̄ón̄n̄j̄o. Ar̄fá n̄iwiróná d̄n̄j̄ ar̄fá m̄ikeamó pí pí r̄in̄j̄p̄i t̄n̄i x̄ixen̄i n̄ix̄f̄d̄īro yar̄f̄n̄á Gor̄ixoyá d̄n̄j̄ t̄n̄i yaȳf win̄ipax̄f im̄ón̄n̄j̄p̄i wímean̄f̄ar̄n̄i.

²⁶ Áamá wo xeḡf̄ man̄j̄yo d̄an̄i nisan̄r̄i mir̄ipa ner̄i aí “Nion̄i Gor̄ixom̄i pírán̄j̄ n̄ix̄f̄d̄ir̄i yar̄n̄j̄aon̄r̄n̄i.” n̄iyaiwin̄r̄f̄n̄áȳf, xewan̄j̄o yap̄i éw̄ap̄f̄nar̄n̄i. Xewan̄j̄o “Gor̄ixom̄i pírán̄j̄ n̄ix̄f̄d̄ir̄i yar̄n̄j̄n̄i.” n̄iyaiwin̄r̄i yar̄n̄j̄p̄i en̄i r̄án̄j̄ im̄ón̄n̄i.

²⁷ Áamá neḡf̄ ápo Gor̄ixo “Aȳf s̄iyikw̄f min̄f̄ eḡfáȳf nion̄i pírán̄j̄ n̄ix̄f̄dar̄n̄j̄o.” wiai-wiar̄n̄j̄f̄f̄ rip̄i yar̄iḡfár̄n̄i. Uȳipeaȳf ikeamónar̄n̄j̄aḡfá n̄iw̄n̄īroná ar̄ir̄á wiro ap̄ix̄f an̄iwa ikeamónar̄n̄j̄aḡfá n̄iw̄n̄īroná ar̄ir̄á wiro ayá udun̄ipax̄f áamá Gor̄ixom̄i n̄ix̄f̄dar̄iḡfáȳf yar̄iḡfápi nene en̄i xe oneax̄f̄mean̄r̄i m̄iyaiwipa ero yar̄iḡfár̄n̄i.

2

“Wíyo wé ikwian̄w̄f̄yo ūj̄w̄ir̄áro wíyo paim̄im̄f̄ wiro mepan̄i.” ur̄n̄j̄ n̄an̄r̄n̄i.

¹ Ḡf n̄r̄ix̄f̄meáȳn̄é, seȳn̄é neḡf̄ Ám̄in̄á J̄isat̄i Kiraisom̄i —O Gor̄ixo níkn̄n̄r̄i n̄j̄wean̄j̄p̄i t̄n̄i x̄ixen̄i nim̄ón̄r̄i n̄j̄wean̄j̄or̄n̄i. Om̄i d̄n̄j̄ n̄iw̄kw̄f̄roróná seáȳf e im̄ón̄ḡf̄áyo wé ikwian̄w̄f̄yo ūj̄w̄ir̄áro s̄p̄i im̄ón̄ḡf̄áyo paim̄im̄f̄ wiro mepa éf̄rix̄n̄i.

² Aȳf rip̄i searar̄n̄j̄n̄i. Seȳn̄é Gor̄ixom̄i yaȳf wian̄īro n̄an̄i awí eán̄iḡf̄e áamá waú —W̄fo am̄ip̄i wí m̄im̄úr̄on̄jor̄n̄i. Rap̄irap̄i awiax̄f̄ n̄iyin̄r̄i wé ramax̄f̄ s̄h̄j̄á gor̄f̄ t̄n̄i im̄ix̄n̄j̄f̄wá ikik̄f̄ nin̄m̄áná f̄w̄iap̄or̄n̄i. W̄fo am̄ip̄i maȳf̄ sa ikwiár̄n̄j̄ im̄ón̄n̄j̄or̄n̄i. Rap̄irap̄i kiȳf̄ óf̄ min̄f̄ yár̄in̄j̄ n̄iyin̄m̄áná f̄w̄iap̄or̄n̄i.

³ Awáw fwiapáná seyíné rapírapi awiaxí yíníjomi ayá tñí yayí nīwiro “Sfímí re ikwíawí naní imóníj rínami njweat.” uríro amípí mayí sa ikwíaríníj imóníjomi “Xwá yání jferani, negí síkwí tñí rerani, njweat.” uríro nerónáyí,

⁴ “Apimí dání meyrónípa yarínjwini.” ríseaimónaríní? Oweoi, sewaníníyíné ríxa neyróníro “Wiene seáyí e imóní rí wiene sípí imóní rí enjwini.” nīyaiwironá áma opisí anjyó dání xwíríxí yaríná eyíroarígíáwa dñí ínimí níkwírónimáná eyíroarígíápa seyíné ení axípi dñí ínimí níkwírónimáná eyírónaríjowa.

⁵ Gí níríxímeáyíné, dñí síxí seayínáyíné, ará nípoi. Goríxo áma xfoyá imóní rí xíní rí fáyíamíxírná áma xwá tñí dñí nīyíyá síjwíyo dání áma amípí mayí sa ikwíaríníj imóní rí dñí níkwíróríníjímí dání amípí Jisaso neainíjpi wí mímúróngíáyí imóní rí fáyí nání fáyí muyamíxípa enjrani? Ayí xegí xwioxíyo —E áma xfómí dñí síxí uyárigíáyo “Níjweapíríaríní.” urínjeríní. E njweá rí xíní rí fáyí muyamíxípa enjrani?

⁶ Seyíné e neróná áma sa ikwíaríníj áyo ayá wimoarígíaríní. Áma xeaníj nísealká ríro xwíríxí umeaneyíníro ení nápémí nuro opisí anj tñí e seawá rí gíyí rí? Ayí áma amípí xwá re wenjpi wí mímúróngíáyí meníraní?

⁷ Ayí ení yoí naní seyíné Kiraisomí xídarínjagá nání seanjwíríaríníjímí ikayíwí mumearípa yarígíaríní?

⁸ Seyíné njwí ikaxí negí mīxí ináyí Jisaso nearíní Bíkíwíyo re níríní eáníj rípi, “Jíwaníoxí nání dñí sípí inarínípa áma síjwí wíní gíyí gíyo ení axípi wíríxíní.” níríní eáníj apí xíxéní níxí dírónáyí, naní yarínjoi.

⁹ E nísearíní aí seyíné áma seáyí e imóní rí píráníj umero sípí imóní rí paimímí wíro nerónáyí, fíwí nero njwí ikaxí ríníjpi wíakíarígíáyíné enjagá nání apimí dání xwíyá meá ríní paxí ríní.

¹⁰ Ayí rípi nání ríní. Áma njwí ikaxí ríníj nípímíní píráníj oxí dímíní nemáná ná bímíní níwíakí rínáyí, xwíyá áma njwí ikaxí nípímíní wíakíáyí meá ríní fáyí axípi e meá ríní paxí ríní.

¹¹ Ayí rípi nání seararíní. Bíkíwíyo njwí ikaxí re níríní eáníj rípi, “Meání gíáyíné fíwí mínípaní.” rínjoi, ayí njwí ikaxí “Níwíápíní mearí áma mípíkípaní.” ení ríní nígíní. Seyíné meání gíáyí tñí fíwí mínípa nero aí níwíápíní mearó áma mípíkí rínáyí, njwí ikaxí ríníjpi wíakíáyíné imóní rí agá nání raríní.

¹² Ayínání pí pí seyíné neróná ríní, níróná ríní, re nīyaiwíro dñí tñí éfí ríní, “Njwí ikaxí ríníjpi —Apí fíwí yarínjwípímí dání gwíníj neayá ríníjpi neaíkweawá rí paxí imóní rí ríní. Njwí ikaxí ríníj apimí dání Goríxo eyeyírómí neainíaríní.” nīyaiwíro dñí tñí éfí ríní.

¹³ O ámayo eyeyírómí níwírná áma wí gí wíyo ayá murímíxí wíarígíáyo xfo ení ayo ayá murímíxí xíxéní xwíyá umeá ríní fáyí enjagí nání raríní. E nerí aí wí gí wíyó ayá nurímíxí wíarígíáyo xfo ení ayo ayá urímíxáná apimí dání xíxéní roayíró níríaríní.

Ámayo arírá mīwípa neróná “Goríxomí dñí wíkwíronjwini.” rínarígíáyí nání uríní nání ríní.

¹⁴ Gí níríxímeáyíné, áma go go wíyo arírá bí mīwí “Goríxomí dñí wíkwíronjwini.” níríní rínáyí, o “Dñí wíkwíronjwini.” rínaríníjpi surímá imóní. “O áma nání dñí sípí mīwíní ‘Goríxomí dñí wíkwíronjwini.’ raríníjímí dání eríkiemeá nírí paxí ríní.” ríseaimónaríní? Oweoi.

¹⁵ Segí sé ríxímeá wo ámí wo iyá nání rání, aiwá síá ayimí níníjpi nání rání, dñwí íkeamónarínjagí níwírná

¹⁶ amípí xfo dñwí íkeamónaríníjpi bí mīníní mīwí re nurí rínáyí, “Joxí ‘Níwayíró nírí onjweat.’ nímónaríní. Joxí nurí rí rísíní nání iyá pání agwí ímí ríyíní nání aiwá nírí ei.” nurí rínáyí, “Amípí xfo dñwí íkeamónaríníjpi nání xwíyá e uríapí ananí arírá wí paxí ríní.” ríseaimónaríní? Oweoi, rá ríníj imóní ríjpi uraríní.

¹⁷ “Goríxomí dñí wíkwíronjwini.” raríníjpi ení axípi imóní. Ámayo arírá mīwí sa apíní nírí rínáyí, dñí wíkwíroaríníj apí ríxa íkwíkwí yíní.

¹⁸ E nerí aí áma wo re níríníaríní, “Áma wí Goríxomí dñí níwíkwírórná ámayo arírá wíarínjagá aiwí nioní ámayo arírá mīwí Goríxomí dñí níwíkwírórná ‘Ayí ananí ríní.’ nímónaríní.” Áma wo e níríní fáyí enjagí aí nioní omí re urímíaríní, “Joxí ámayo arírá mīwí ‘Goríxomí dñí wíkwíronjwini.’ raríníjpi nioní ‘O nepa dñí wíkwíroní.’ síaiwímí nání aríge níwápíyáná ‘Neparíní.’ yaiwímí ríní?” nurí ámí re urímíaríní, “Joxí ‘O ‘Goríxomí dñí wíkwíronjwini.’ raríníjpi neparíní.’ níaiwírí nání ámayo arírá wíaríníjímí dání síwápíyáná ‘O nepa dñí wíkwíroní.’ níaiwírí ríní.” nurí

¹⁹ re urímíaríní, “Joxí dñí re nīyaiwírí íkwíronjwini, ‘Njwá imóníjoi, ayí ná woní Goríxoríní.’ Joxí dñí e nīyaiwírí níkwírórná naní yarínjagí aiwí rípi nání ení dñí

rìmonjini? Imfóyí eni dñjí axípi ñiyaiwiro ñikwírooro aí Goríxo ríá ikeáarínfá enagí nánì enjí óf ikárinarigfáriní.” nurirí

²⁰ re urimfáriní, “Majimajfá ikárinarinjé roxiní, ámayo arírá mǐwí ‘Goríxomí dñjé wíkwíronjini.’ rarínjépi ‘Surímá ríá imónini?’ mǐyaiwipaxoxíraní?”

²¹ Enjíná negí aríó Ebírfamo sekaxí Goríxo urífpí tǐnì xixenì xegí xewaxo Aisako sǐnjá íráf noga peyinje dání rǐdiyowá emínirí yaríná Goríxo o e éfpimí dání ‘Wé róninjorini.’ mǐrarípa renjínigini?

²² Ayínání nene dñjé re yaiwipaxíriní, ‘Ebírfamo Goríxomí dñjé ñiwíkwíroríná dñjíní wíkwíronjimaní. Goríxo urínjépi xixenì neríná wíkwíronjé enagí nánì dñjé o wíkwíronjépi xewaníno aríá ñiwirí enjépi dání yóf imóninjériní.’ yaiwipaxíriní.

²³ Rǐpí eni yaiwipaxíriní, ‘Negí aríó e neríná xó nánì Bǐkwíyo re ñirínirí eáninjé rǐpí, “Ebírfamo Goríxomí dñjé wíkwíróagí nánì ‘Wé róninjé imóninjorini.’ yaiwinjínigini.” ñirínirí eáninjépi xixenì imóninjínigini. Ayínání Ebírfamo Goríxo tǐnì ñikumíxínirí emearinjé woyí ragfáfaní?” yaiwíaripaxíriní.” urimfáriní.

²⁴ Agwí seýíné ñjǐfá re imóninjé, “Ámá ‘Nioní Goríxomí dñjé wíkwíronjini.’ rarínjépi dání Goríxo ‘Wé róninjorini.’ rárarinjémaní. Xíomí dñjé ñiwíkwíroríná xó wimónarinjépi yarínjépi dání ‘Wé róninjorini.’ rárarinjériní.” Apí nánì seýíné ríxa ñjǐfá imóninjé.

²⁵ Enjíná iyí ede dání wagfá Rexapiyí rǐninjé —Í Josuao áamá waú anjé apimí sǐnjwí owínárinjépi ñirínirí uowárenápáná ñipemeámí nurí óf wíyo uowárinjériní. Í eni axípi Goríxomí dñjé ñiwíkwíroríná e éfpimí dání Goríxoyá sǐnjwíyo dání apíxí wé róninjé mimónipa renjínigini?

²⁶ Ayínání re rǐpaxíriní, “Ámá dñjépi sǐnì sǐxí múninjáná waráo piyí enjépa áamá Goríxo e éfrixínirí wimóninjépi mé dñjépi ñiwíkwíroarigfápi axípíninjé mimónirí ikwíkwí yini.” rǐpaxíriní.

3

“Pí pí xwíyǐfá rarínjéwápi ñanjíní rǐwaniginí.” urínjé nániríní.

¹ Gí ñiríxímeáyíné, Goríxo áamá wígfí winíyo uréwapíyarigfáyo yarínjé imímí ñiwiríná awayíní mǐwí enfá enagí nánì segíyí wí obaxí ámayo ouréwapíyaneyíníro mimónipa éfrixíní.

² Nínenení pírárinjé oyaneyínirí éwáyí nóreámioarane sǐpíní ikárinarinjéwá aí áamá ñanjépa tǐnì ñiríná móreámioapa nerínáyí, Goríxoyá sǐnjwíyo dání ríxa wé róninjé imóninjorini. Pí pí íwí íeapá winímínirí yarínjépi nánì eni ananí fáy yamíxínarinjorini.

³ Nene osí imání ounirí neríná yarínjéwápi nánì dñjé omoaneyí. Aíníxí onímíá bǐ xegí ñanjéyo sǐwí fkwírárinjéwápi dání gǐmíní ge ounirí kǐnǐmíxáná ñanjéni marfái, osí noní eni ámíní warínjériní.

⁴ Aí sǐpíxí eni xwé imónirí imínjé enjé eáninjé neríná ñixemí urí yarínjagí aiwí omínjé mearíno “Ámíní ounmíní.” ñiwimónirí pará onímíápi tǐnì aí ámíní méáná ámíní warínjériní.

⁵ Negí ñanjéyí eni axípi imónini. Wará ñirímíní nánì onímíápi enagí aí apimí dání áamá “Seáyí e imóninjé apí epaxoniríní.” ñiríro mǐxí meakíninarigfáriní.

Aí ríá bǐ onímíápi mǐroárfagí aiwí ikfá xwé bǐ ñipíní ríá nowáripaxíriní.

⁶ Negí ñanjéyí rǐáninjé wearínjéyíriní. Sǐpí bǐ onímíá marfái, ayá wí epaxíyíriní. Negí warárimí wí e enagí aiwí wará ñirímíní xwífá neaimíxarinjéyíriní. Ríá negí ñanjéyo dání wearínjépi —Apí pípimí dání marfái, sa ríá xwé Seteno wenfárimí dání mǐróninjépi rǐnì. Apí amǐpí nene oníná dání néra yarínjéwápi rǐmíméninjéwírinjé neaeánarinjériní.

⁷ Ayí rǐpí seararinjé. Xámí ñanjéwí xixegíní ayí ayí, sǐraní, ínjéraní, agwífáraní, iníigíyo yarínjéyíraní, áamá íwí oimónirí yapemíxáná ayí íwí imónagíriní. Agwí eni nene íwí oimónirí yapemíxáná ananí íwí imónarinjé enagí aí

⁸ áamá go ñanjéwí sayí yapemíxarigfápa xegí ñanjé eni oyapemíxínímínirí neríná xixenì e epaxí imónini? “Gí ñanjé anjé samjé ñiwíwíriní néra úmíginí.” ñiyaiwirí aiwí wí e epaxí mimónini. Ñanjéyí sǐpí nánì neríná kíkífá bǐ yarínjémaní. Sídínjé áamá piyí omímí yarínjépi magwí íníní.

⁹ Ñanjépa tǐnì negí Ámíná imóninjé ápo xwéomí yayí wirane áamá xóninjé mimónirí ñweáfrixínirí neaimíxíjéne winíyo ikayíwí urírane yarínjéwáriní.

¹⁰ Ayínání ñanjé axípámí dání yayí wirane ikayíwí urírane yarínjéwáriní. Gí ñiríxímeáyíné, “Nene e neranéna ayí apániríní.” ríseaimónariní?

¹¹ “Iníigí sǐmínjé sǐríríkí axíyímí dání ñanjé wú mearí piyanjé eaarinjé wú mearí epaxíriní.” ríseaimónariní?

¹² Gí níríxímeáyíné, “Íkíá pikí wínamí dání sogwí orípí wepaxíríni.” ríseaimónaríní? “Wainí uraxí wírímí dání íkíá pikí sogwí wepaxíríni.” ríseaimónaríní? “Inígí símíní iwamá tńń meaaríní wúmí dání ámí inígí naní wepaxíríni.” ríseaimónaríní?

Ámá dńń émí saímí Goríxo tńńmí dńńpí moarígáyí yarígápi nání uríní náníríní.

¹³ Nioní dńń émí saímí morí nńjá imónírí enáoníríní.” yaiwinarígá gíyí gíyí nene “Ayí wigí yaiwinarígápi tńń xíxeni iyí rimónínjoi?” waiwianíwá nání woxíní woxíní nemeríná awayíní nimónímáná naní ero dńń émí saímí nímómáná naní ero yarígápipímí dání apí nene neaiwapiyíríxíní.

¹⁴ E nerí aí segí xwioxíyo dání wíyo sípí dńń ayá wí rńá tńń waiwiro nioníní seáyí e oimónímínírí imímí wiro nerónáyí, dńń xenwí e nímoróná seyíné nepa imónígápi rńtń níníro mńxí mímeakńńpa éfíríxíní.

¹⁵ Ámá wigí wíníyo sípí e nńwikáríroná “Dńń émí saímí nímorane yarínwíní.” yaiwinarígápi, ayí anńnamí nńweanńyá dńń dání nńyaiwiro yarígámaní. Dńń ámá Goríxomí mńxńdarígáyó dání imónírí ámá Goríxo nání dńń wí mńmó wiwanńńyí nánńń mónarígáyó dání imónírí enńpíríní. Obńyńyáyo dání ení imónírí enńpíríní.

¹⁶ Ayí rńpí nání seararínńń. Ámá wigí wíníyo sípí dńń waiwiro nioníní seáyí e oimónímínírí imímí wímńxíro yarígáyí enánáyí, ámá píranńń mńńweá uyńńí nero sípí xíxegńń nńra warígápa enągí nání seararínńń.

¹⁷ E nerí aí ámá dńń émí saímí anńnamí dńńpí nímoro yarígápi aga xegí bń imónínągí nání ayí rńpí yarígáríní. Xámí sńyíkń mńń ero wigí wíníyí tńń xepíxepá mńróní mepí tńńro awayíní yapenńń imóníro wigí wíníyí xwíyńá uráná píranńń arńá nńwiro dńń yaińkíro wíníyo wá bń onńmiápi mńwianń xwapí ayá wí nńwianńróná íkíá nanńna sogwí obaxń wearńńyí yapí nimóníro wíníyo wíro wíníyo sńmí sńmí e mumé nero naní ero sípí ero mepa ero yarígáríní.

¹⁸ Ámá wigí wíníyí tńń xepíxepá mńróní mepí tńnarígáyí e yarígápipímí dání ámá aiwá omńńń wńá nńra warígápa nerónáyí, wé rónńń yarígápi aiwá xwé pńrńpńrń inarńńpńńń imónínńjoi.

4

“Seyíné sípípi nerńńá Goríxomí sńmí tńń wiarígáyíné imónínjoi.” uríní náníríní.

¹ Segí mńxí rńńro mńxí iníro yarígápi mńkí piyo dání inarígáríní? “Apí meapaxonńńń.” nńyaiwiro feapá seainarínńpí —Apí segí xwioxíyo dání seyíné tńń mńxńńń inarígápińń. feapá seainarínń mńkí apímí dání seyíné segí wíníyí tńń mńxí rńńro mńxí iníro yarígá menńraní?

² Seyíné amńpí wí nání “Omeámńń.” nńseaimónírí aí meapaxń mímónńpa nero nání “Ámá opńkímńń.” yaiwiarígáríní. Amńpí bń sńńwí fńwí nńwínńrńńá mńmeapaxń nimóníro nání mńxí nímépero mńxí rńnarígáríní. Seyíné “Pí nání nene neaimónarínńpí mńmeapa yarńńwńńń?” mńyaiwipanń. Goríxomí rńxńń mńrńpa nero nání mńmeaarígáríní.

³ E nerí aí segí seaimónarínńpí nání Goríxomí rńxńń nurírńńá dńń naní nńxírímáná mé segí feapá seainarínńpí oyaneyńńrń rńxńń urarígá enągí nání Goríxo wí arńá xíxeni nńseairń mńseaiaparínńń.

⁴ Goríxomí píranńń dńń mńwńkwńropa neróná xńńro pńń wíńńro nero nání fńwńńń inarígáyíné, seyíné nńjá rńpí sńń mímónńpa renń, “Ámá Goríxomí mńxńdarígáyí tńń nawíní nńkumńxńńro emearígáyí, ayí Goríxoyá sńmí tńń inarígáyí wí imónínjoi. Ayńńń gíyí gíyí ‘Ámá Goríxomí mńxńdarígáyí tńń nńkumńxńńmí oememńń.’ nńwimónńńá wiwanńńyí Goríxo tńń sńmí tńń inarígáyí imńxńnarínjoi.” Seyíné nńjá apí sńń mímónńpa renń?

⁵ Seyíné dńń re rńyaiwiarínjoi, “Bńkwńyo re nńrńńrń eánńń rńpí, ‘Goríxo xegí kwíyí negí xwioxíyo sńxń neayńńpímí píranńń susńńń memearńńrńń.’ Bńkwńyo e nńrńńrń eánńńpí surńmá rńńń.” rńyaiwiarínjoi? Owewń, Goríxo xegí kwíyńpí ámá xńo tńń sńmí tńń inarígáyó wí wípaxń menągí nání rarínńń.

⁶ E nńsearńrń aí Goríxo ayá nńneawianńrńńá xwapí ayá wí neawianarínągí nání Bńkwńyo re nńrńńrń eánńń, “Wńńxa imónarígáyó Goríxo pńrń rakírń ámá ‘Sńyíkńńń imónínwíní.’ yaiwinarígáyó wá wianńrń yarńńoríní.” eánńńągí nání

⁷ Goríxomí sńmanńwńńńń yéáy wurńńro obo xórórń neainńńńńń xaiwí éf nńro o tńń mńxńńń iníro éfíríxíní. O tńń mńxńńń inarńń éf nńseanńmí unfáríní.

⁸ Seyíné Goríxo tńámńńń úfńxíní. E nerńńáyí, xńo ení seyíné tńámńń bńńfáríní. Ámá fńwí yarígáyíné, seyíné “Arige nerí Goríxo tńámńń umńńńréńń?” nńseaimónńńń sńkí wéyo xénńńá okwńńńmńńńńń ígń eánarígápa axńpí nero segí fńwí yarígápi ení

okwírínimínirí igá éánipoyí. Ámá díní bí biaú xírígááyíné, seýíné “Arige nerí Gorixo tfámíní umíniréini?” níseaimóníná saxí síkí mayí óinírí yarínwápa segí xwioxíyo ení díní sípípí tñí níxírírí yarígáápí apí ení síní neainíniginírí saxí síkí mayí ínarinípániní imíxinípoyí.

⁹ Segí fwi yarígáápí nání díní sípí níseairí xwíríá nimóníro nweápoyí. Ripíá seýíné rarígáápí píní níwárimáná segí fwi yarígáápí nání ámíxíá époyí. Díní níá seainarínípí píní níwáiríro kípíní yínipoyí.

¹⁰ Gorixoyá sínwíyo dání síyikwípiayínéniní imíxinípoyí. Seýíné é éánáyí, o seamfeyoaníní.

“Sérixímeáyo xwíyíá numearipani.” uríní nánirini.

¹¹ Gí nírixímeáýíné, seýíné xwíyíápai mñwirárinípa éfrixíní. Ayí ripí nánirini. Ámá gíyí gíyí xexírímeáyo xwíyíápai nñwirárinónaríní, xwíyíá numearirónaríní, ayí ayoní muraríní. Nwí ikaxí Jisaso rínípímí ení xwíyíápai nwíráiríro xwíyíá “Ayí nñpíkwíní míríní.” umeariróniní yaríní. Nwí ikaxí rínípímí xwíyíá numearirínáyí, nwí ikaxí rínípí tñí xíxeni mé xwíyíá umeararígááyíné nimónirí yaríní.

¹² Ámáyo nwí ikaxí urírí xwíyíá umearírí epaxo, ayí ná woní Gorixoríní. Ámáyo yeáyí uyimíxemearí xwíríá wíxerí epaxo ná woní o enagí aí “Negí wíníyo xwíyíá umearíxaxeneríní.” yaiwiarígááyíné gíyínéríní?

“Míxí míxinipani.” uríní nánirini.

¹³ Ámá Gorixo nání díní mímó re rarígááyíné, “Agwírani, wíárináraní, aní xwé apímí nání nurane xwiogwí wo é nñwearanéá kodíreakí nerane nígwí xwé meaníwáriní.” rarígááyíné píraniní ará nípoyí.

¹⁴ E rarígááyíné wíáriní seaiméanfápi nání níjá nimónímáná ríraríní? Seýíné píniní imóníní. Seýíné sínwíríá xenianwí yarínípíniní imóníní. Bí onímiápi níweámáná apaxí mé anípa imónarígááyínéríní.

¹⁵ Ayínání seýíné é mírípa nero Gorixo nání díní nímore rípiní nírirónáyí, “Ámínáo xe níwéaro époyíní sínwí níneanirínáyí, nene ámí sá wí tñí níwéarane rípi yaníwáriní? Rípi yaníwáriní?” nírirónáyí, ayí ananiríní.

¹⁶ E nísearírí aí wárixayíné nimónímáná é wí mírí míxí kínaríní. Míxí kínarígáá apíniní imóniní nípíní sípíríní.

¹⁷ Ayínání rípi osearímíní, “Ámá níjá re nimóníro aiwí, ‘Nioní naní imónínípi neríná ayí é epaxíní.’ Níjá é nimóníro aiwí apí é mepa yarígáá gíyí gíyí, ayí ríxa fwi nero nání xwíyíá meáriníxápi yaríní.” osearímíní.

5

Amípi wí mímúronígááyo erírí winí nánirini.

¹ Agwí amípi wí mímúronígááyíné erírí bí seaimípi ará nípoyí. Íkíniní sípí seaipaxí seaiméanfápi nání nwí earo “Yeyí” ríro époyí.

² Ayí ripí nání seararíní. Segí amípi ayá tñípi ríxa dídímfí ináriní rapírapí ení ríxa kwínumíní nowáriní ení.

³ Síjá gorí tñí sirípa tñí nígíyí míkíxaxí imóníní agí aí segí awí eámeámí yarígáápí ríxa nígíyí kíní. Sía Gorixo ámá níyoní mí ómómíxímí enfáyímí nígíyí kíní apí segí sípí níwíera warígáápí sínání piaumímí erí ríá íkíáyo nowárinípa segí waráyo ení nowáriní eníní. Sía yoparíyí tñí ríná amípi ayá tñípi tñí nígwí tñí míméámí yáraríní agí aí

⁴ píraniní ará nípoyí. Nígwí ámá omíní seaiiarígááyí tñí aiwá seamíarígááyí tñí nígwí omíní seaiíáná “E seaiapaníwáriní.” nuríro yó urígáápí —Apí níwíroná bí níwákwiro síní fá xírarígáápiríní. Apí rfaiwá réniní rínaríní, “Ámá ayí sípí é yarígááriní. Sípí é yarígááriní.” Rfaiwá éniní rínaríní Gorixo —O anínámí díní símíní wínígááwayá Ámínáoríní. O ríxa ará wíní.

⁵ Amípi wí mímúronígááyíné, seýíné xwíá tñíyo níwéaróná sirí muní níwéaro pí pí segí éepá seainarínípmí dániní néra warígááriní. E neróná ámá odípi iwaní ení wímí nání oimónirí aiwá xwé níwíro imíxarígáápa sía Gorixo xwíríá seaikíxéníyí aníní oneaiméanírí sewaníníyíné axípi é imíxiníní.

⁶ Ámá wé róniní yarígááyo seýíné xwíyíá numeáiríro píkíaríní agí aiwí wíníyí ení wí pírfí searakianíro míyaríní.

“Díní síxí nínirane Ámínáo nání weníní nerí nweáwaníní.” uríní nánirini.

⁷ Ayínání, gí nírixímeáýíné, Ámínáo xegí díní tñí óf neaimówiníniní xó weapíné nání weníní nero nweáfrixíní. Aiwá omíní yarígááyí aiwá íwíá nurárimáná yarígáápí

náni dñj mópoyi. Iníá eari sogwí aniri neríná aiwá xwé imíxíná nání weníj neri nñjwearíná yóí neri xegípi ófínj oneaimoniri weníj neri njwearígíáriní.

⁸ Ámináo weapínáyi anjwí ayo enagi nání seyíné ení axípi xe ófí oneaimówiniginiri dñj síxí níniro weníj nero njweárixíní.

⁹ Gí nñrixímeáyíné, Ámináo xwíyá mñeameáripa éwiniginiri anijúmí ikaxí mñrinípa érixíní. Ai eyeyírómí nñneairíná xwíyá neameáripaxí imóniño anjní bñmiginiri ríxa íwí e rónapiñagi nání raríjini.

¹⁰ Gí nñrixímeáyíné, wá rókiamoagíwá —Awa Ámináo xegí xwíyá onurimeípoyiniri uowárenapáná nñbiro oyá xwíyápi wuriyigíáwariní. Awa ámá wí xeaníj wíkáráná xwámámí nñwiróná egíápi seyíné nání stjwepígi seaigí enagi nání axípi e nero xídfípoyi.

¹¹ Ai Goríxomi dñj wíkwíronjwaéne dñj re yaiwiaríñwáriní, “Ámá enínanj xeaníj wíkáragía aí xwámámí wíáyí Goríxoyá dñj tñí yayí winípaxí imónígíáyríní.” yaiwiaríñwáriní. Seyíné Jopo yagípi nání ríxa aríá nñwiro omí xeaníj nñwiéra úfápmí xwámámí nñwiéra nñsáná enáná Ámináo ámí nanj wíiáná wimeanjpi nání nene njíá e imóniñagwí nání re yaiwinjwini, “Ámináo ámá nání wá wianíri ayá urímíxíri neríná bñ onímiápi ayíkwí mñwí ayá wí wiaríñoriní.” yaiwinjwini.

“*Síñá romí dání ríraríjini.*” murípa érixíní.” uríj nániríní.

¹² Gí nñrixímeáyíné, amípi seararíñápi “Oxídfípoyi.” nñnimóniri aiwí rípi anjipaxíriní. “Nepa nñraríní.” oyaiwípoyiniri nurírná anjnamí dáníraní, xwíárimí dáníraní, amípi wíyo dáníraní, aga murípa érixíní. Seyíné nioní e searíá apimí dání ráná Goríxo pírfí seamamoniginiri ámáyo “Nemíñí.” nuríróná apiní urífríxíní. “Nemíméini.” nuríróná apiní urífríxíní.

Goríxomi aníj miní ríxíj urífríxíniri uríj nániríní.

¹³ Segíyí go go ríñj nñmearínáyí, Goríxo arírá oniniri ríxíj uríwiniginí. Segíyí go go dñj nífá nñwinírnáyí, Goríxomi yayí numeri sonj umearíwiniginí.

¹⁴ Segíyí go go stjímíxí nñwerínáyí, Jísasoyá stjilkí imónígíáyíné seaipenjweagíáwamí “Eíni.” urífríxíní. Awa nñbiro Ámináooyá dñj tñí ámí wará oiníniri ríxíj wuriyiro raní bñ tñí xwíá earo érixíní.

¹⁵ Awa ríxíj nuríróná dñj nñwíkwíro urarígápmí dání Ámináo ámí nanj wímíxíníáriní. Stímíxo íwí bñ ení enj enánáyí, yokwarímí wíiníáriní.

¹⁶ Ayínání, stjímíxí pñí seawiáriní Goríxo nanj seaimíxíri eníá nání segí íwí éfápi nání waropárfí iníro Goríxomi xíxe ríxíj wurímeiri inífríxíní. Ríxíj wé róníj imónígíáyí wuriyarígápi, ayí ananí ámáyo arírá wipaxí enagi nání raríjini.

¹⁷ Eníná wá rókiamoagí Irajao enjpi nání dñj mópoyi. O ámá nenéníj imóniño aiwí iníá meapa oeniri Goríxomi ríxíj enj tñí uráná oyá dñj tñí xwíá tñyo iníá meapa neri xwíogwí wau wo nñpwémáná enáná ámí emá wé wíúmí dñj wo ení pweníñiginí.

¹⁸ O iníá ámí oeaniri Goríxomi ríxíj uráná iníá xwíá tñyo nearí aiwá yapíñíniginí.

“*Sérixímeá wí xejwíni yaríñagí nñwiníróná yumíxínípoyi.*” uríj nániríní.

¹⁹ Gí nñrixímeáyíné, segíyí wo ámá xegí imóníj wo Goríxoyá xwíyá nepa imóníjpi pñí nñwiárimí xejwíni yaríñagi nñwiniri ámí Goríxo tñámíni obiniri nipemeámí nñbirínáyí,

²⁰ re mówiniginí, “Xexírfímeá íwí aríki yarígíáyí wígí íwí yarígápi pñí nñwiáriro ámí Goríxomi dñj owíkwírpoyiniri yumíxaríj go go, o ayí aníñmíxínáníro yarígápmí dání eríkiemeánpíri nání erí íwí xwapí éfápi rítfí inípíri nání erí yaríñoriní.” mówiniginí.

Payí Pitao xámi eañnarini.

Payí rina áamá Jisasomi dññ wíkwíroarigfá wí ení nimóniro ñweagfáyí nání Pitao xámi eañnarini. O Jisaso wíepisagowa worini. Jisaso ríxa aññamí nñeyimáná xwiogwí ríxa obaxí nñpwémáná enáná Pitao Jisasoyá sñyíkí imónigfáyo Romíyíyá gapmanowa xeanññí ríá tññí nñwikára warñagfá nání ayí ení neáníro anññí Jisasomi piránññí uxídfírxinññí “Dññí sñxí umimómññí.” nñyawiñí payí rina eaññigññí. Payí rinañamí yoparññí nearfñá Romí, aññí xfo nññweámáná payí eaarññí nání nurírná yumí urimññí xwíyíxá nurírní Babironí nání urññigññí.

¹⁻² Pitaoní —Nioní Jisasi Kiraisoyá wáf wurimeiarññá wonññí. Nioní payí rina áamá mí dññíyñéññí imónigfáyñé nání —Seyñé éfí nñmiamoro pñopenísfí xegí yofí Podasiyí rññññyó ñwearo Garesia rññññyó ñwearo Kapadosa rññññyó ñwearo Esia rññññyó ñwearo Bitinia rññññyó ñwearo egfáyñéññí. Seyñé nání payí rina nñrññí eaarñññí. Seyñé Jisasi Kiraiso rññññí xixení xídfírní nání ero o ragí yoxáfámí nñperfñá pñññí tññí igfánññí nñseaeámoirfñá segí fñwí yarigfápi yokwarimí seainí nání erí enfa nání ápo Goríxo xegí kwíyípi seainññyó dññí nioníyáyí imónírxinññí xegí nñjía xámí xwíá rññí sññí mimónññá imónññí tññí xixení fáfí yiyamíxímí seainññéññí. “O wá ayá wí seaiwianññí nñwayíronññí ñweapññí nání ayá wí seaiññí éwññigññí.” nimónarññí.

“Xeanññí seaiméarññagí aí Goríxo yeáyí neayimíxemeanfárññí.” urññí nánññí.

³ Nene Goríxomi —O negí Ámíná Jisasi Kiraisomi xano imónññí Nwáfao imónññí enjorññí. Omí yayí owianeyí. Ayí rñpi nánññí. Nene Jisasi Kiraiso xwáñpáyo dññí wíapññímeanññí enjagí nání wenññí nerí ñweaarññwápi “Nepa xixení neaiméanfárññí.” yaiwianfá nání Goríxo xegí wá xwápi neaumíxññyó dññí ámí sññí neaxíññenénññí eweawáññí.

⁴ “Nene nñneaiméanfárññí.” nñyawiñí wenññí nerí ñweaarññwápi, ayí Goríxo “Nañ e e nñseaimfárññí.” rñññí apññí. Api wí urí epaxí mimóní erí sñyíkíwí mññí naññí epaxí erí anípa bí mimónñpaxí erí enññí. Aññamí Goríxo seyñé nání seamerñwearññí.

⁵ Goríxo sfá yoparññí imónáná yeáyí nñseayimíxemeanfárññí sñpearfñí seainfápi pñaumíñí inñwññigññí seyñé dññí wíkwíroarññagfá nání xegí ení sñxí eañññí tññí awí seamerñweaññyñé enjagí nání rarñññí.

⁶ Xeanññí agwí ríná Goríxo xe owímeanññí wimónññí bí onímiápi nání xixegññí seaiméarññí nñmúropaxí mimónññagí nání dññí ríá seaxearñññí. E nerí aiwí sfá yoparññí Goríxo seainfápi nání seyñé yayí seayimí dññí seainarññí.

⁷ Jisasi Kiraiso seyñé mimóní dññí mñwíkwíró nepa xwioxññyó dññí xfomí dññí wíkwíroarññagfá nñseaññí nání xewanññí pñaumíñí nñseainññí seyñé yayí seamerí seayí e seamfeyoari wé íkwianññyó seaññwírnñí emfánñí nání agwí ríná xeanññí xixegññí seaiméarññí. Ewayí xwíyíá sññá gorí nání rñññí rñpi nání dññí mópoyí. Ámá sññá gorí —Gorí ayí urí epaxí imónññí. Sññá apí tññí bí nñmearo aga sññápi ríá nññí gorí nápi, sññí inññí xegípi owenññí ámí ámí ríá íkeaárarigfápa segí dññí wíkwíroarigfápi —Api gorí tññí xixení imónññímaní. Seayí e imónññí. Api ení axípi xwioxññyó dññí ríá nñkwíroarñññí gorí ríáññí íkeaárarigfápa xeanññí ení axípi e seaiméarññí.

⁸ Seyñé Jisasomi sfmñmanññyó sññwí mñwññípa egfáyñé nimóniro aiwí dññí sñxí uyariññí. Agwí ríná ení sññwí mñwññípaxí nñseaimónññí aiwí dññí nñwíkwíroarññí aga yayí xwíyíá tññí rñpaxí mimónññí seayimí dññí nñseainññí nání íkwíeyoánarññí.

⁹ E nerfñá Jisasomi dññí wíkwíroarññagfá nání seaimónññí —Goríxo yeáyí seayimíxemeanfárññí nání rarñññí. Api ríxa seaiméarññagí nání yayí seainarññí.

¹⁰ Goríxo apí e nerfñá yeáyí seayimíxemeanfárññí nání ení wíá rókiamoagfá “Goríxo wá nñseawianññí e seainfárññí.” rígfáwa dññí “Goríxo arige nerí enfa nání ríá rarññí?” nñyawiñí anññí mññí yarimágfí niga bagfárññí.

¹¹ Kwíyí Kiraisoyápi áwanñí inñmí dññí urññí rñpi, “Xámi xeanññí ámá Goríxo yeáyí seayimíxemeanfárññí nání urowárenapññí nñwímeámáná enáná ríwéná ámí seayí e xegí bí imónññí wímeanfárññí.” Wíá rókiamoagfáwami áwanñí kwíyíyo dññí e urññí nání awa dññí nñmoróná “Yeáyí neayimíxemeanfárññí nání urowárenapññí gíná bññfárññí? Omí wímeanfárññí arige nimónñí wímeanfárññí?” nñyawiñí yarimágfí niga bagfárññí.

¹² E nero aí Goríxo awa re oyaiwíyoinññí, “None wíá urókiamoarññwápi negí tññí ríná imónññímaní. Ámá noneyá ríwíyó ñweagfáyí tññí imónññí.” oyaiwíyoinññí sññáñí waroparí winññigññí. O nene nání neaiññí, ayí xwíyíá yayí seainñpaxí agwí

riná wáf rarigfáwa kwíyí anjnamí dání wírenapinjípimi dání wáf searimegáfáriní. Anjñajowa ení aga nijfá oimónaneyiníro níwimóníro egáfáriní.

“Íkwiráfánáninjí imónífríxini.” urinjí nánirini.

¹³ Goríxo e neaiinjí enagí nání segí dínj níseakwearipeariniginí píráninjí pírí wiaikmí niníro sínjwí tñí nero re níyaiwiro, “Jisasi Kiraiso xewaninjo piaumimí ináná Goríxo wá níneawianirfná neaiinjípi yoparípi sípearimí níneairí yeáyí neayimixemeawiniginí.” níyaiwiro dínj níwikwímoro ñweáfíxini.

¹⁴ Seyíné niaíwí arfá yfmigí yarigfáyíninjí nimóníro xwíyífá yayí seainipaxípi síní majfá nimónirfná “Pí pí nioní feapá ninarinjípi sa oemini.” níyaiwiro yagfápi síní xe oneaímeaniní mīseaimónípa éfríxini.

¹⁵ E mepa nero síyikwí bī mīnī íkwiráfánáninjí imóninjo —O seyíné xfo xegfíyí imónífríxini tñí wéyo fā seaumínjorini. O imóninjo seayíné ení pí pí neróná íkwiráfánáninjí nimóníro axípi éfríxini.

¹⁶ Bíkwyfo rfwamínj re nírini eáninagí nání rarínjini, “Nioní síyikwí bī mīnī íkwiráfánáninjí imóninjo enagí nání seyíné ení axípi íkwiráfánáninjí imónífríxini.” nírini eáninagí nání “Seyíné ení éfríxini.” rarínjini.

Goríxo ayá tñj imóninjo tñí gwíninjí searoayíronj nánirini.

¹⁷ Seyíné Goríxomi —O ámayo mī ómómíximí nerfná ámá xwéríxa wímí símí símí e mīnjwirárí ayí ayo wigí egáfápi dání mī ómíxaxídníforini. Omí xwíyífá rírímí níwirfná “Ápoxini” nuríro nání síní xwífá rírímí nuríníroná omí wáyí níwiro píráninjí éfríxini.

¹⁸ Seyíné nijfá re imóninjo nání rarínjini. Goríxo segí aríowa síwí surfma seaiékwíkwíyigfápi píní wiáfífríxini sínj sirípá tñirani, gorí tñirani, —Apí anípá imónipaxíriní. Apí tñí gwíninjí searoayíronjmani.

¹⁹ Negí Judayí wigí fwi yarigfápi Goríxo ragí pwarinagí níwiníri yokwarimí oneaiiníri sipísipí miá síyikwí mīninjo nípkiróná yarigfápa o xegí xewaxo Kiraiso, ragí xegí ayá tñj níperfná punjípimi dání gwíninjí searoayíronjini.

²⁰ Xwífá tñí anjña tñí síní mīmíxípa enáná xámí xegí xano e éwiniginíri wimóninjo tñí xixeni nerfná urípeajo seyíné arírá seaiminíri nání sfá yoparfíyí tñj riná ríxa sínjani piaumimí niníri seapeijníri.

²¹ Seyíné o seaiinjípimi dání Goríxomi dínj wíkwíroarigfáriní. O xewaninjo Kiraiso xwáripáyo dání owiápinímeaníri ámí dínj síxí numímori aga seáyí emí umíeyoanj enagí nání seyíné omí dínj níwikwírooro “O nearínjipi nepa neaiinífríxini.” níyaiwiro dínj níwikwímoro ñweañj.

“Xíxe dínj síxí yinífríxini.” urinjí nánirini.

²² Xwioxíyo dání nírixímeáyo dínj síxí ouyaneyiníro segí fwi yarigfápi xwíyífá nepaxínj imóninjo arfá níwiro píráninjí níxídnírinjípimi dání ríxa ígíáninjí eámónigfá enagí nání aninjí mīnī xwioxíyo dání dínj síxí yinífríxini.

²³ Ayí rípi nání “Dínj síxí yinífríxini.” searariní. Seyíné ámí sínj bíninjí eweáfápi, ayí anípá imónipaxí enjípí marfáí, aninjí ñweapaxí imóninjo tñí eweáfáriní. Ayí xwíyífá Goríxoyá aninjí níyimínj enjípí ámayo ámí sínj bī eweairínjipi nání rarínjini.

²⁴⁻²⁵ Bíkwyfo dání re nírini eáninjo nioní seararinjapi tñí xixeni imóninjo nání rarínjini, “Ámá ayí ayí nñí aráninjí imónigfáyíriní. Amípí ámá yarínjagfá níwiníro yayí umearigfápi, ayí ará síyíninjí imónini. Ará yeáyí níyipearimáná urí yarínjipa ámá ení axípi yarigfáriní. Ará síyí urí nerfná píeroarinjipa amípí ámayo yayí umearigfápi axípinj imónarinjini. E nerí aí Ámínóyá xwíyífápi aga aninjí iníná imóninjo riní.” Xwíyífá e rininagí nání seararinjini. Xwíyífá apí yayí seainipaxí imóninjí wáf seararinjwáriní.

2

“Xwíyífá Goríxoyá oxídmíníri ayá wí seaimóníwiniginí.” urinjí nánirini.

¹ Ayínani segí ríá kíroarigfá nípiní tñí yapí wíwapíyarigfá nípiní tñí nanj ríro sipí ríro yarigfápi tñí sipí dínj yayíwíarigfápi tñí xwíyífápi unjwirárarigfá nípiní tñí apí nípiní ríxa xwífá weyáfífríxini.

² E nero niaíwí sínj xírfáyí amínj nání ayá wí wimónarinjipa seyíné ení axípi xwíyífá Goríxoyápi —Apí ikweakwímí minínjipíriní. Apí arfá níwirí xixeni oxídmíníri ayá wí seaimóníwiniginí. Goríxo yeáyí seayimixemeaní nání segí dínj niaíwí amínj nínirfná xwé iwíroarigfápa axípi yóí nimóníro amípí Goríxo wimónarinjipi nání dínj aumaúmí inífríxini xwíyífá oyápi nání ayá wí seaimóníwiniginí.

³ Seyíné aiwá gígf neróná awíí yarínjipi nání nijfá imónarigfápa Ámináo dñj sipí nñwirná nanj seaiinjipi nání ríxa nijfá imónigfáyíné enagfá nání api e éríxini.

“Seyíné áamá Gorixoyáyínerini.” urínj nánirini.

⁴ Seyíné Jisaso —O dñj níyiminj tñj sñáninj imóninj worini. Ámáí “Sñá ro sipíorini.” nñiro emi móagfá aiwí Gorixoyá sñwíyo dánt ayá tñjo enagi nñwiniri anj xfo mñrarinjipi nání íá yamixárinjorini.

⁵ Seyíné eni sñá dñj níyiminj tñjíninj imónigfáyínerini. Seyíné o tñáminí barfá Gorixo nñseameari anj ridiyowá nání xegí kwíyí ñweapaxí wiwáninj seamñrarini. Seyíné anj iwámí dánt oyá apaxfpáninj imónigfá “Gorixo wimónarinjipi nánini e níyanfwarini.” yaiwiarigfáyíninj nimóniro ayí Gorixo none nání yayí oneainiri ridiyowá wiarigfápa seyíné eni Jisatí Kiraiso seaiinjyó dánt axfpáninj xegí kwíyí xfo wimónarinjipi nání seaiwapiyarínjipi wiífríxiniri seyíné anj wiwáninj seamñrarini.

⁶ Xwíyíá nioní seararínjapi, ayí Bikwíyo dánt re nñriniri eáninjipi tñí xixeni imóninjagi nání rarínjini, “Aríá époyí. Gorixoní áamá sñá anj nñmñróná sñá awiaxí wo xámi nñmearo iwamó tñwayíroarigfápa nioní eni áamá wo gí Saioní ñweagfáyo umenweanfa nání nuripearfá sñá ayá tñj imóninj wo nñmeari iwamóninj tñwayíroarínjini. Omí dñj wíkwírogfáyí ayá nñwiniri ‘Pí nání wíkwíronárfani?’ wí yaiwipírfámani.” nñriniri eáninjipi nioní seararínjapi tñí xixenirini.

⁷ Ayínání dñj wíkwíroarigfáyíné nání sñá o ayá tñjo imónini. E nerí aiwí dñj mñwíkwíroa yarigfáyí Bikwíyo re nñriniri eáninjipi tñí xixeni egfawixini, “Sñá anj mñrarigfáwa ‘Sipíorini.’ nñiro emi mógfo Gorixo nñmeari iwamó tñwayíroño imóninjirini.” nñriniri eáninjipi tñí xixeni egfawixini.

⁸ Áamá dñj mñwíkwíroarigfáyí nání rípi eni nñriniri eánini, “Sñá o, ayí áamá nóreámioari ná eániri níkirípeaániri ná eániri yarigfóninj imónini.” nñriniri eánini. Ayí rípi nánirini. Gorixoyá xwíyíápi nñwiaíkiro nání nóreámioari náninj eánarigfáriní. Eníná Gorixo e éríxiniiri urípeaagfáriní.

⁹ E nerí aí eníná Gorixo áamá xegí imónigfáyí nání rínpa seyíné nání eni xixeni axpí re nñriniri eánini, “Áamá gwí wíri xfo xegí imónfwiniginiri íá yamixárinjiríninj imóniro mñxí ináyí xfoya apaxfpáninj imónigfáyíninj imóniro áamá gwí mónigfá ‘Xfo wimónarínjipini éwaniginí.’ yaiwiarigfáyíninj imóniro áamá xfoya imónigfáyíninj imóniro egfáyirini.” nñriniri eáninjipi seyíné nání xixeni rínini. Gorixo —O seyíné sfá yiníñmíni pñí nñwiárimí nñbñro xegí wíá ókiáriníñmíni ñweapírfá nání íá seaumñrinjorini. O seyíné awiaxí seáyí emi imóninj xfo seaiinjipi áamáyo áwanj urífríxiniri api api imónífríxiniri searípeanjirini.

¹⁰ Eníná seyíné Bikwíyo “Áamá sipfá imónigfáyirini.” nñriniri eáninjipi tñí xixeni nimóniro aiwí agwí ríná ríxa áamá Gorixoyáyíné imóninjoi. Bikwíyo ríninjipa xámi Gorixo ayá mñseawianíñyíné aiwí agwí ríná ríxa ayá seawianarínjyínerini.

“Áamá Gorixo nání majfá imónigfáyí tñí nññwearóná píráninj éríxini.” urínj nánirini.

¹¹ Gí dñj síxí seayínjáyíné, ení rírémxí nñseairí re seararínjini, “Seyíné anj mñ dñjínéninj nimóniro xwíá rírimí urínigfáyíné fepá seainarínjipi xe oneainiri sñjwí mñwinipani. fepá seainarínjipi dñjyó sipí seaikixémíniiri yarínj enagi nání rarínjini.

¹² Seyíné áamá Gorixo nání majfá nero nání émá imónigfáyí tñj e nññwearóná píráninj wé róninjipini éríxini. Émáí ikayíwí nñsearíroná ‘Áamá ríkíkiríyo yarigfáyínerini.’ searfá aí seyíné wé róninj imóninjipini yarínjagi sñjwí nñsearíroná nání sfá Kiraiso áamáyo mñ ómómíximí winí nání bñfáyimi omí seáyí e umíeyoaro ‘Joxí ríxídarigfáyí xenjwí ríñwáriní.’ rñro epríá nání píráninj e éríxini.” seararínjini.

“Áamá seáyí e seaimónigfáyo ínimi wurífríxinini.” urínj nánirini.

¹³⁻¹⁴ Seyíné Ámináo wimónarínjipimi oxídaneyíñiro áamá seamenweapírfá nání imónigfá ayí ayo ínimi sñmanjwíyóninj yeáyí wurífríxinini. E nero mñxí ináyí seáyí e imóninj gapímaní níyoní seáyí e wimóninj enagi nání omí sñmanjwíyóninj yeáyí wuríñro gapímaníyí eni áamá fwi yarigfáyo pírf umamoro nanj yarigfáyo seáyí e umero oépoyíniri urípeanjíyí enagi nání ayo eni sñmanjwíyóninj wuríñro éríxini.

¹⁵ Gorixo seyíné nání re níyaiwiri wimónarínjagi nání rarínjini, “Áamá nioní dñj níkwíroarigfáyí nanj nero ínimi e nñwuríñrínjipimi dánt áamá majfá níkarínñro wígfí majfá imónigfápmi dánt yapí nññro ‘Gorixomí dñj wíkwíroarigfáyí síwí sipí yarigfáriní.’ rarigfápmi sanjírfríxinini.” níyaiwiri wimónarínjagi nání rarínjini.

¹⁶ Gapímaníyo ínimi nñwuríñróná Jisaso seaiinjipimi dánt fwi nání áxenwaríninj mñseainíñyíné enagi nání áamá “Nene áxenwarí minípa enagwi nání fwi ananí yanfwiní.” nñiro yarigfápa mepa éríxini. Áamá “Gorixo wimónarínjipini oyaneyí.”

n̄wimónīro in̄im̄i n̄wurīnīro n̄n̄i f̄w̄i epax̄i imónīn̄p̄i mé yariḡápa seȳné en̄i ax̄ip̄i e éf̄rix̄inī.

¹⁷ Ámá niyonī wéyo ūnwir̄arīro sér̄ix̄imeáyo d̄in̄j̄ s̄ix̄ī uyīro Gor̄ixomī wáȳ wīro m̄ix̄ī ináȳ seáȳi e imónīn̄jomī wéyo ūnwir̄arīro éf̄rix̄inī.

“Kiraiso s̄in̄wep̄iḡi neaīin̄p̄imī x̄id̄f̄rix̄inī.” ur̄in̄j̄ n̄án̄ir̄inī.

¹⁸ X̄in̄áiwán̄in̄j̄ n̄imón̄īro om̄in̄j̄ wīar̄iḡáyné, seḡi bos̄i seamear̄iḡáwa n̄n̄i wáȳ n̄wīro in̄im̄i n̄wurīnīróná nan̄j̄ n̄iseamero awayinī seaiar̄iḡáyon̄i mar̄f̄ái, uȳn̄ī n̄iseaik̄arīro seamear̄iḡáyo en̄i in̄im̄i wur̄in̄ir̄inī.

¹⁹ Aȳ rip̄i n̄n̄i rar̄in̄j̄nī. “Gor̄ixo wimónar̄in̄j̄p̄i ap̄ir̄ani?” niyaiwīro sa ap̄inī oyaneyn̄īro n̄n̄i “P̄i p̄i xean̄in̄j̄ neaik̄aráná d̄in̄j̄ r̄f̄a neaxear̄in̄j̄p̄i aȳi anan̄ir̄inī.” niyaiwīro xwámam̄i n̄wir̄ináȳ, Gor̄ixo yaȳi winar̄in̄j̄ en̄aḡi n̄n̄i anan̄i bosowamī wur̄in̄ir̄ix̄inī.

²⁰ f̄w̄i yar̄in̄aḡa n̄isean̄īro uȳn̄ī seaik̄aránáȳ, seȳné xwámam̄i w̄aḡa aiwī “Gor̄ixo nene xwámam̄i wiar̄in̄agw̄i n̄n̄i anan̄i yaȳi seáȳi e neamen̄f̄arin̄i.” r̄iseaimónar̄inī? Oweoī! E ner̄i āi seȳné nan̄j̄nī yar̄in̄aḡa aiwī uȳn̄ī seaik̄aráná x̄ixe m̄iw̄i xwámam̄i n̄wir̄ináȳ, Gor̄ixo yaȳi win̄pax̄ip̄i yar̄in̄j̄o.

²¹ Gor̄ixo seȳné e éf̄rix̄in̄ir̄i wéyo f̄a seaum̄ir̄in̄j̄r̄inī. R̄in̄in̄j̄ seȳné meapax̄i imónīn̄j̄p̄i Kiraiso n̄imeár̄in̄ir̄iná r̄in̄in̄j̄ seȳné en̄i sur̄f̄m̄a n̄imeár̄in̄ir̄óná ep̄ir̄f̄ap̄i n̄n̄i s̄in̄wep̄iḡi seāin̄j̄ en̄aḡi n̄n̄i rar̄in̄j̄nī.

²² O B̄ikw̄íyo “f̄w̄i b̄i mepa erī xeḡi man̄j̄p̄a t̄n̄i yap̄i b̄i m̄ir̄ipa erī en̄j̄r̄inī.” n̄ir̄in̄ir̄i ean̄in̄j̄p̄i t̄n̄i x̄ixenī en̄in̄iḡinī.

²³ Om̄i ikaȳf̄w̄i umeaar̄iná x̄fo en̄i w̄i x̄ixe ikaȳf̄w̄i mur̄ipa erī om̄i r̄in̄in̄j̄ wiar̄iná “Soȳné miȳf̄o r̄árarin̄in̄j̄yo r̄ixa ur̄f̄kwin̄ip̄ir̄aoī.” mur̄ipa erī Gor̄ixomī —O ámá niyonī wiḡi eḡf̄ap̄i t̄n̄i x̄ixenī p̄ir̄i umamoar̄in̄j̄or̄inī. Om̄i d̄in̄j̄ n̄iw̄ikw̄r̄orī “Aȳi nionī n̄if̄ap̄i n̄n̄i p̄ir̄i umamon̄f̄arin̄i.” yaiwirī en̄in̄iḡinī.

²⁴ Nene f̄w̄i en̄wápi n̄n̄i Gor̄ixo p̄ir̄i n̄ineamamor̄ináȳ x̄ixenī imónim̄in̄ir̄i en̄j̄ aiwī o nene p̄ir̄i neamamónin̄ir̄i ép̄i Kiraisomī p̄ir̄i umamóná o r̄in̄in̄j̄ n̄imearī yox̄áfp̄amī d̄an̄i pen̄in̄iḡinī. Ámá piȳf̄i s̄in̄i f̄w̄i b̄i mepa yar̄iḡápa seȳné en̄i ax̄ip̄i ero ámá s̄in̄j̄ n̄weaḡáȳ am̄ip̄i xwap̄i yar̄iḡápa seȳné en̄i ax̄ip̄i wé rónin̄j̄ imónīn̄j̄p̄i ero éf̄rix̄in̄ir̄i pen̄in̄iḡinī. Om̄i iwan̄j̄ n̄imépero p̄ikiḡáyo d̄an̄i seḡi wár̄a r̄ixa nan̄j̄ in̄in̄aḡi n̄n̄i “Ap̄i e éf̄rix̄inī.” searar̄in̄j̄nī.

²⁵ En̄iná s̄in̄i J̄isasomī d̄in̄j̄ m̄iw̄ikw̄ropa neróná sip̄isip̄i xiáwomī p̄n̄i n̄iw̄iárim̄i n̄in̄if̄a neánowir̄iná yar̄in̄j̄pa yaḡáyné aiwī agw̄i rin̄a seḡi seáwo —O d̄in̄j̄p̄i aw̄in̄in̄j̄ seamen̄j̄weaar̄in̄j̄or̄inī. O t̄in̄j̄m̄in̄i n̄ib̄īro n̄n̄i r̄ixa p̄ir̄an̄in̄j̄ n̄j̄wean̄j̄o.

3

“Ap̄ix̄iwaȳné oxowamī yeáȳi wur̄in̄ir̄ix̄inī.” ur̄in̄j̄ n̄án̄ir̄inī.

¹ Ap̄ix̄i ox̄i meániḡiwaȳné en̄i ax̄ip̄i seḡi oxowamī yeáȳi wur̄in̄ir̄ix̄inī. Seḡi ox̄i wa xw̄iȳf̄a Gor̄ixoȳap̄i p̄ir̄i wiaik̄im̄i yar̄iḡáwa en̄ánáȳ, awa en̄i sewaȳné yeáȳi n̄iwur̄inīro wé rónin̄j̄ yar̄in̄aḡa s̄in̄j̄w̄i n̄isean̄ir̄in̄j̄yo d̄an̄i d̄in̄j̄ n̄ik̄in̄imón̄īro “Xw̄iȳf̄a ap̄i nepar̄inī.” yaiwip̄ir̄f̄a n̄n̄i “Yeáȳi wur̄in̄ir̄ix̄inī.” searar̄in̄j̄nī. Sewaȳné xw̄iȳf̄a Gor̄ixomī d̄in̄j̄ ow̄ikw̄rópoȳin̄ir̄i imónin̄j̄ b̄i mur̄ar̄in̄aḡa aiwī

² awa sewaȳné siȳikw̄i b̄i m̄in̄iḡiwaȳné ero Gor̄ixomī wáȳ wīro yar̄in̄aḡa s̄in̄j̄w̄i n̄isean̄ir̄óná awa en̄i ax̄ip̄i d̄in̄j̄ w̄ikw̄ropax̄i en̄aḡi n̄n̄i rar̄in̄j̄nī.

³ Sewaȳné “Ar̄ige ner̄i neḡi d̄f̄a awiax̄i imónir̄fen̄in̄j̄o?” yaiwīro “Ar̄ige ner̄iná awiax̄i imónan̄i n̄n̄i n̄igw̄i yeȳi ner̄i ip̄inan̄ir̄ew̄inī?” yaiwīro “Ar̄ige ner̄i awiax̄i imónan̄i n̄n̄i aik̄i aip̄iȳi ȳinan̄ir̄ew̄inī?” yaiwīro mepa éf̄rix̄inī. Okiȳf̄a n̄in̄ir̄óná seḡi war̄áyo seáȳir̄iwám̄i d̄an̄in̄i okiȳf̄a m̄in̄ip̄an̄i.

⁴ Xw̄iox̄íyo in̄im̄i n̄n̄i en̄i d̄in̄j̄ n̄imoro okiȳf̄a in̄f̄rix̄inī. Xw̄iox̄íyo in̄im̄i okiȳf̄an̄in̄j̄ inar̄in̄j̄p̄i, aȳi sewaȳné xw̄iox̄íyo r̄f̄a ápiáw̄i m̄iseawé sa piȳf̄a n̄iseaweár̄in̄j̄p̄imī d̄an̄i okiȳf̄an̄in̄j̄ inar̄iḡf̄ap̄ir̄inī. Ap̄i w̄i an̄ip̄a m̄imón̄ipax̄i en̄aḡi n̄n̄i Gor̄ixoȳa s̄in̄j̄w̄íyo d̄an̄i aȳa t̄in̄j̄ imónīn̄j̄p̄ir̄inī.

⁵ Ap̄ix̄i en̄in̄an̄j̄ “Gor̄ixo wimónar̄in̄j̄p̄inī oem̄inī.” yaiwiaḡíwa —Íwa “Gor̄ixo near̄in̄j̄p̄i x̄ixenī neaīin̄f̄arin̄i.” niyaiwīro d̄in̄j̄ w̄ikw̄moaḡíwar̄inī. Íwa en̄i ax̄ip̄i wiḡi xiaḡ-wowamī yeáȳi n̄iwur̄in̄ir̄in̄j̄p̄imī d̄an̄i xw̄iox̄íyo in̄ir̄iwám̄in̄i okiȳf̄an̄in̄j̄ inaḡf̄arin̄i.

⁶ Serāi yaḡip̄i n̄n̄i b̄i osear̄im̄inī. Í xeḡi xiagwo Eb̄ir̄famomī yeáȳi n̄iwur̄in̄ir̄iná ar̄f̄a n̄iwirī “Ám̄ináox̄inī” uraḡir̄inī. Sewaȳné am̄ip̄i w̄i n̄n̄i wáȳ b̄i mepa nero p̄ir̄an̄in̄j̄ nerónáȳ, siw̄a r̄en̄in̄j̄ inar̄in̄j̄o, “Serāi yaḡip̄a newan̄in̄jene ax̄ip̄i imónīn̄j̄w̄inī.” Siw̄a énin̄j̄ inar̄in̄j̄o.

“Oxoȳné ap̄ix̄iwamī p̄ir̄an̄in̄j̄ uméf̄rix̄inī.” ur̄in̄j̄ n̄án̄ir̄inī.

7 Apixí meagfoýiné eni segí apixí tñi nawíni nñjwearóná “Apixíwa imónigfápi, ayí apírfani?” nñyawiwo nñjá imónigfá apí tñi xixeni nñwiwapiyiro nawíni ñweáfríxini. Apixíwa oxoyíne tñi xixeni ení neáníro mepaxí enagí nání seararínini. Goríxomi ríxini urarigfápi arikwkwí mñseaiapa ení nání “Negí apixíwa eni dñj nñyimini imónigfápi meapírfwarfani?” nñyawiwo wé íkwiañwfo uywírfáfríxini.

“Sipi seaikárfagfa aiwi nanñi wífríxini.” uríñf nánirini.

8 Repiyí nñseaiéra úapi, ayí nñpini rípi éfríxini seararínini. Píranini nñtiwayíróniro ñwearo xíxe dñj sípi iníro xexíxexírfmeáyí dñj síxí yinarigfápa axípi xíxe dñj síxí yiniro wá wianeniro seáyí e mimóní siyikwíniñf nimóni ro ñwearo éfríxini.

9 Ámá uyíni seaikárfáyo pírf numamoro axípi xixeni mñwikárfapa ero xwíyápai seañwírfáyo axípi xixeni pírf numamoro xwíyápai mñjwírfapa ero neróná ámá sípi seaikárfagfáyo Goríxo nanñ ɔwini ríxini urírfíxini. Goríxo seýné nanñ seaiínfa nání ámá ayo e wífríxini wéyo fá seaumíniñf enagí nání seararínini.

10 Bíkwoyo dani re nñrini eáninagí nání raríni, “Ámá ‘Nioni yayí nñini kíkífa onñweámni.’ nñwimónírfná re yaiwíwíngini, ‘Gí manñpá tñi xwíyá sípi imónigfápi rími mexoámopa eri yapí bñ rími mexoámopa eri oemini.’ yaiwíwíngini.

11 Sípi imónigfá yariñpimi wé fá nñmíxeánini nanñ imónigfá éwiniñgini. ‘Ámá nñni tñni arige piyí fá nñwírfini ñweaanfwarfani?’ nñyawiwo apí e imóníwaníngini aníñf miní iponíwíngini.

12 Ayí rípi nání e éwiniñgini. Áminá Goríxo wé rónini yariñfáyo síñwí wínoxídimeri íníná xíomi ríxini urarigfápi nání arfá ókíarí umóni yariñfani. E neri aí sípi yariñfáyo wíkf wónarini enagí nání e éwiniñgini.” Bíkwoyo e nñrini eáninagí nání raríni.

Nañf yariñwápimi dani rñniñf neaímeaaríná epaxípi nánirini.

13 Seyíne nanñi oyaneyini aníñf miní xídarínáyí, gíyí rñniñf seaiapírfarini?

14 E nñsearini aí seýné wé rónini yariñfagfa nání rñniñf seaímeaagí aiwi anani yayí seainíwíngini. Bíkwoyo rñniñf “Seyíne ámá sípi seaikárfagfáyí óf neri dñj yánpaxí seaíwapiyárfná óf mepa nero ayá ípípa mñjwírfarínipa nero rípi éfríxini.

15 Xwioxíyo dani ‘Kíraiso gí Ámínáorini.’ nñriniro dñj síxí inífríxini.” Seyíne “Goríxo yeáyí nñeayimíxemeaírfná e neaiínfari.” nñyawiwo dñj wíkwímoarigfápi nání ámá yariñf seaífa ayí ayo repiyí wípfífa nání dñj neñwípero ñweáfríxini. Seyíne apí nání repiyí nñwírfná ímí tñni murípa nero “Jísaso ámá ayí nání eni mñpepa reníngini?” nñyawiwo awayini nñpení xwíyá urírfíxini.

16 Seyíne e neróná ámá seýné Kíraiso tñni nawíni nimóni ro nání nanñ yariñfagfa síñwí nñseaníro aí ikayíwí seameararigfáyí ríwéná “Nípkwíni muríñwanigini.” nñyawiwo ayá wínpírfá nání seýné repiyí nñwírfná ríwéná wairírf inípaxí imónigfá bñ murípa éfríxini.

17 Ayí rípi nánirini. Goríxo xe rñniñf oseáímeaní nñwimónírfináyí, seýné nanñ yariñfagfápi dani rñniñf seaímeaáná ayí ananirini. Sípi yariñfagfápi dani rñniñf seaímeaáná xixeni Goríxo “E éfríxini.” wimónariniñpimi mñxídarinagfa nání seararínini.

“Kíraiso negí íwípi yokwarimf neaiimíniñf peníngini.” uríñf nánirini.

18 Kíraiso enípi nání bñ orímini. O Goríxo negí íwí yariñwápi yokwarimf neaiimíni nání rñniñf nñmeaírfná nawínani peníngini. Siyikwí mñniño siyikwí iníñwaéne Goríxo tñni nawíni piyí fá neawírfimíni nání peníngini. Ámá wará írínáná píkgí fá aiwi kwíyíyo dani ámi nñwiápfímeaírf

19-20 apimi dani nuri ámá piyí fá dñj gwíniñf ñweagfáyo —Ayí Nowao tñjíná o sípíxo iníxaríná Goríxo “Pírf umamómgini.” nñyawiwo aí wígf ríá kíroarigfápi nání axíná ípipimí mñwípa enáná pírf wíákimí egfáyírfini. O ayo nuri wáf uríngini. Ámá sípíxomi píxemoánigfáyí ámá obaxí marífaí, wé wíumi dñj wáú wo apíni nñpíxemoáníro nání inígfí waxíyo mñnamí síñf egfawíxini.

21 Inígfí waxí apí ámá agwí ríná wayí meáfáyo yeáyí uyimíxemeaariniñf nání neaiwapiyariñfírfini. Ámá wayí nñmeaírfná kíyí xéniñf emí kwírfimónaníro yariñfámani. Ayí xwioxíyo dani Goríxomi rñniñf uraníro yariñfárfini, “Jísasomi nuxídranéná wairírf inípaxí imónigfá bñ yaníwámani.” éniñf uraníro yariñfárfini. Ayí piyo dani marífaí, Jísasí Kíraiso wíápfíneaníñpimi dani yeáyí neayimíxemeaariniñf.

22 O anínamí nání ríxa nñpeyírf Goríxomi wé náumíni ñweani. Goríxo fániniñf wíepíxíniñf enagí nání anínamí ñweagfá gíyí gíyí aníñajírfani, ení eániniñf imónigfáyírfani, nñní tígíyírfani, nñni omí smañwíyónini yeáyí wuríniñjot.

¹ Kiraiso xŋomɪ upikɪáná rɪnɪŋɪf meanɪ enaɪ seɪfne enɪ dɪŋɪ xŋo “Nanɪ imónɪŋɪpɪ yarɪŋaonɪ aɪ ananɪ rɪnɪŋɪf omeámɪnɪ.” nɪyaiwɪrɪ fá xɪrɪŋɪpa seɪfne enɪ axɪpɪ fá nɪxɪrɪrɪ dɪŋɪ ikwɪrófɪxɪnɪ. Ámá rɪxa rɪnɪŋɪf meáfáyɪ fɪwɪ yarɪgɪfápi pɪnɪ wɪarɪgɪfá enaɪ nánɪ dɪŋɪ apɪ fá nɪxɪrɪrɪ ikwɪrófɪxɪnɪ.

² Rɪnɪŋɪf meáfáyɪ íná dánɪ ɪgɪ sɪnɪ sɪŋwɪ nainenɪro nɪŋwearóná feapá ámá winarɪŋɪpɪ “Oyaneyɪ.” mɪyaiwɪ Gorɪxo e éfɪrɪxɪnɪrɪ wimónarɪŋɪpɪ “Oyaneyɪ.” yaiwɪarɪgɪfárɪnɪ.

³ Ayɪ rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. Xámɪ seɪfne ámá Gorɪxoyá mimónɪgɪfáyɪ feapá wináná rɪkɪkɪrɪfó yarɪgɪfápa nɛra ugɪfápi rɪxa apánɪ egɪfárɪnɪ. Rɪkɪkɪrɪfó seɪfne nɛra ugɪfápi, ayɪ rɪpɪrɪnɪ. “fɪwɪ oɪnaiyɪ.” nɪyaiwinɪro oxɪ wo tɪnɪ apɪxɪ wɪ tɪnɪ nɪpoga uro feapá nɛra uro ɪrɪwá ikárɪnɪro ámá sɪŋwɪ anɪgɪfe dánɪ pɪaxɪ weánɪpaxɪ imónɪŋɪpɪ ero ɪnɪɪgɪ papɪkɪ yarɪgɪfápi xwapɪ nɪro segɪ ŋwɪfá nɪmeróná Gorɪxo xwɪrɪfá winarɪŋɪpɪ ero egɪfápi, ayɪ apɪrɪnɪ.

⁴ Ámá Gorɪxoyá mimónɪgɪfáyɪ seɪfne rɪxa o wimónarɪŋɪpɪ xɪdɪro ayɪ tɪnɪ nawɪnɪ sfɪwɪnɪŋɪf arɪkɪ sɪnɪ mɪponɪpa ero yarɪŋagɪfá nánɪ dɪŋɪ ududɪ nero xwɪyɪfápai nɪseanɪwɪrɪro aɪwɪ

⁵ Ámáyo mɪ ómómɪxɪmɪf éɪmɪgɪnɪrɪ nánɪ nɪmónɪrɪ wenɪŋɪf nerɪ ŋweanɪomɪ —O pegɪfáyo tɪnɪ sɪŋɪ ŋweagɪfáyo tɪnɪ nawɪnɪ mɪ ómómɪxɪmɪf enforɪnɪ. Omɪ wɪgɪf egɪfápi nánɪ “Apɪ nánɪ enɋwárɪnɪ. Apɪ nánɪ enɋwárɪnɪ.” repɪyɪ nɪwɪera upɪrɪfá enaɪ seɪfne ikayɪfɪwɪ seameararɪgɪfápi nánɪ wáyɪ mɪseainɪpanɪ.

⁶ Ayɪ rɪpɪ xɪxenɪ imónɪnɪfá nánɪ xwɪyɪfá yayɪ winɪpaxɪpɪ Jisasɪ ámá rɪxa pegɪfáyo aɪ wáf urɪŋɪnɪgɪnɪ. Pegɪfáyɪ sipɪ sɪnɪ xwɪfá tɪyo nɪŋwearóná egɪfápi nánɪ Gorɪxo pɪrɪf umamónɪpɪmɪ dánɪ pegɪfá aɪwɪ o wimónarɪŋɪpɪ tɪnɪ xɪxenɪ ámɪ dɪŋɪ sɪxɪ umímóáná wɪáɪnɪmeáfɪxɪnɪrɪ wáf urɪŋɪnɪgɪnɪ.

“Gorɪxo seaiapɪŋɪpɪmɪ dánɪ píránɪŋɪf ɪnfɪrɪxɪnɪ.” urɪŋɪf nánɪrɪnɪ.

⁷ Amɪpɪ nɪnɪ rɪxa anɪpá imónɪnɪfá nánɪ anɋwɪ e imónɪnɪ. Ayɪnánɪ Gorɪxomɪ xwɪyɪfá rɪrɪmɪf nɪwɪrɪfá píránɪŋɪf urɪpɪrɪfá nánɪ nɪpɪréanɪrɪ ero sɪŋwɪ tɪnɪ ero éfɪrɪxɪnɪ.

⁸ Apɪ nero aɪ rɪpɪ anɪpaxɪ imónɪŋɪpɪrɪnɪ. Ámá dɪŋɪ sɪxɪ uyɪnarɪgɪfá wo wŋomɪ fɪwɪ wɪkáráná apaxɪ mé yokwarɪmɪf wɪiarɪŋɪf enaɪ nánɪ sérixɪmeáfɪf tɪnɪ dɪŋɪ sɪxɪ nɪyɪnɪrɪfá xwapɪ ayá wɪ dɪŋɪ sɪxɪ yɪnfɪrɪxɪnɪ.

⁹ Xɪxe nɪpemeánɪmɪ yɪnfɪrɪxɪnɪ. Xɪxe nɪpemeánɪmɪ numáná rɪfwéná anɪŋúmɪf ikaxɪf mɪrɪnɪpa éfɪrɪxɪnɪ.

¹⁰ Gorɪxo seɪfne woxɪnɪ woxɪnɪ píránɪŋɪf menɪfɪrɪxɪnɪrɪ xɪxegɪnɪ imónɪŋɪf sɪxɪ seamímónɪpɪ rɪxa tɪgɪfáyɪne enaɪfá nánɪ apɪmɪ dánɪ arɪrá ɪnfɪrɪxɪnɪ. Bosɪwɪ awɪaxo xegɪf bosɪ wéyo fá umɪrɪŋɪpɪ tɪnɪ píránɪŋɪf yarɪŋɪpa seɪfne enɪ Gorɪxo wá nɪseawɪnɪrɪ xɪxegɪnɪ imónɪŋɪf seaiapɪŋɪpɪ tɪnɪ axɪpɪ nero píránɪŋɪf arɪrá ɪnfɪrɪxɪnɪ.

¹¹ Xwɪyɪfá xɪfɪyápi rɪpaxɪf imónɪfɪrɪxɪnɪrɪ sɪxɪ umímónɪf gɪyɪf gɪyɪf apɪ xɪxenɪ rɪfɪrɪxɪnɪ. Arɪrá wɪpaxɪf imónɪfɪrɪxɪnɪrɪ sɪxɪ umímónɪf gɪyɪf gɪyɪf enɪ eánɪŋɪf Gorɪxo e éfɪrɪxɪnɪrɪ weámɪxɪŋɪpɪ tɪnɪ wɪfɪrɪxɪnɪ. Seyfne Jisasɪ Kiraiso enɪ eánɪŋɪf seaimɪxɪfagɪ yarɪgɪfápi nɪpɪmɪ dánɪ Gorɪxomɪ seáyɪ e umepɪrɪfá nánɪ apɪ e éfɪrɪxɪnɪ. Anɪŋɪf ɪnɪná seáyɪ e imónɪrɪf amɪpɪ nɪyonɪ seáyɪ e wimónɪrɪf epaxo, ayɪ orɪnɪ. “E imónɪfwɪnɪgɪnɪ.” nɪmónarɪnɪ.

“Rɪnɪŋɪf nɪmearɪfá yayɪf seainɪfwɪnɪgɪnɪ.” urɪŋɪf nánɪrɪnɪ.

¹² Gɪf dɪŋɪ sɪxɪ seayɪŋáyɪfne, xeanɪŋɪf ɪwamɪfó seaiwápiyɪpɪrɪ nánɪ ámá seaiárarɪgɪfápi rɪfánɪŋɪf seanarɪŋagɪ aɪ “Rɪfánɪŋɪf nene neanarɪŋɪf rɪpɪ Jisasomɪ dɪŋɪ wɪkwɪroarɪgɪfá wɪyo mɪwimeaarɪŋɪpɪrɪnɪ.” nɪyaiwɪro dɪŋɪ nɪyága mupantɪ.

¹³ Kiraiso nɪkɪnɪrɪ seáyɪ e imónɪŋɪpɪ pɪaumɪmɪf ɪnáná dɪŋɪ nɪfá bɪ onɪmɪápi mɪseainɪf xwapɪ ayá wɪ seainɪfá nánɪ rɪnɪŋɪf omɪ wimeanɪpɪ seɪfne enɪ axɪpɪ seaimɛaarɪŋagɪ nánɪ yayɪf seainɪfwɪnɪgɪnɪ.

¹⁴ Kiraisomɪ xɪdarɪŋagɪfá nánɪ ikayɪfɪwɪ seamearánáyɪ, “Gorɪxo nanɪ neaimɪxɪŋene enaɪ nánɪ rɪa neaimɛaarɪnɪ?” yaiwɪfɪrɪxɪnɪ. “Kwɪyɪf Gorɪxoyápi —Apɪ seáyɪ e imónɪŋɪpɪrɪnɪ. Apɪ nene neakɪkayonɪfɪrɪnɪ?” yaiwɪpaxɪf enaɪ nánɪ yayɪf seainɪfwɪnɪgɪnɪ.

¹⁵ Seyfneyá wo ámá pɪkɪxwɪrɪfó enɪpɪmɪ dánɪrɪnɪ, fɪwɪ enɪpɪmɪ dánɪrɪnɪ, uyɪnɪf enɪpɪmɪ dánɪrɪnɪ, mɪmayɪfó enɪpɪmɪ dánɪrɪnɪ, apɪmɪ dánɪ pɪrɪf umamóáná rɪnɪŋɪf meaarɪŋagɪ nɪwɪnɪrɪfá, “Ayɪ ananɪ imónɪŋɪpɪrɪnɪ.” mɪyaiwɪpanɪ.

¹⁶ E nɪsearɪrɪ aɪ segɪ wo “Kiraisomɪ xɪdarɪŋagɪfá nánɪ oyá imónɪŋɪyɪf worɪnɪ.” rɪnɪŋagɪfá nánɪ rɪnɪŋɪf meaarɪŋagɪ nɪwɪnɪrɪfá, o ayá mɪwinɪpa nerɪ “Kiraisoyá yoɪ nionɪ enɪ wɪrɪnɪŋaonɪfɪrɪnɪ?” nɪyaiwɪrɪ Gorɪxomɪ yayɪf wɪwɪnɪgɪnɪ.

¹⁷ Ayɪ rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. Gorɪxo ámá nɪyonɪ mɪ ómómɪxɪmɪf enɪfá nánɪ rɪxa anɋwɪ erɪnɪ. Xegɪf imónɪgɪfáyo xámɪ ayo xwɪrɪxɪf umenɪfárɪnɪ. Ámá xŋomɪ dɪŋɪ wɪkwɪroarɪŋwáene xámɪ nɪneaimɛámáná ayɪ ámá xwɪyɪfá Gorɪxoyá yayɪf winɪpaxɪf imónɪŋɪpɪ pɪrɪf wɪakɪmɪf wɪarɪgɪfáyo ayoyɪf apa arɪge wimeanɪfárɪnɪ?

¹⁸ Bikwáyo re nírini eáninagí nání rariníni, “Ámá wé róniní imónigfáyí Goríxo síní yeáyí muyimixemeapa eními ríniní nímearínáyí, ámá Goríxomi ríwí umoro íwí ero yarígíyí aga arige wímeanfárfani?” ríninagí nání rariníni.

¹⁹ Ayínání ámá Goríxo ríniní xe owímeaníri síjwí wínaríníyí naní imóninípiní nero “Nene neaimíxíno —O pí pí neararínípi xíxení símí e nítiníri nealiarínjoriní. Pírániní neamepaxoriní.” nýaiwiro omí wikwiárinírixiní.

5

Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipejweagfáwami uríní nánirini.

¹ Ayínání Pitaoni —Nioní Kiraiso ríniní nímearí péaná síjwí wíniní woníriní. O níkiními weapána seáyí e o imóninípi nioní ení o tñí nawíní imónimífa nání imóniní woníriní. Nioní ení siyikí Jisasoyá imónigfáyo wipejweámífa nání imóniní woní enagí nání segí wipejweagfóyíné ení ríremíxí bí oseaiminí.

² Sipísipí pírániní mearígífa mearígípa ámá Goríxoyá imónigfá soyíné tñí nweagfáyo axípi pírániní umejweárixiní. E neróná “Simeaxdífí nealiarínagífa nání owianeyí.” mýaiwipa ero Goríxo wimónarinípiní dání nixdíro “Negí díní tñí owianeyí.” yaiwiro érixiní. “Bí oneaiapíoyiníri aríra owianeyí.” mýaiwipa ero símí nixeadípinípiní dání aríra wiro érixiní.

³ Soyíné seáyí e nímimóníro ámá Goríxo umejweárixiníri wéyo seaiapíníyo paimímí mýaiwipa ero síwí naní ikaniní seaiapíxí imóninípi wíwapíyiro érixiní.

⁴ Soyíné pírániní e nerónáyí, sipísipí mearígífa nýyoní seáyí e wimóníno —O Kiraisoriní. O síjání weapána ámá nífá neróná wíarí nímúrooro xopírárí nímíwíroná nígwí meaarígípa soyíné ení íná axípiní níkinímáná urí mimóniní bí meapfárfaní.

Íwí sikiñowami uríní nánirini.

⁵ Íwí sikiñoyíné ení seaipejweagfáwami yeáyí wurínírixiní. Goríxo ámá “Nioní seáyí e imóniníáonírfani?” yaiwínarígífáyo pírfí mákímí nerí ámá “Nioní seáyí e mimóniníáoníriní?” yaiwínarígífáyo wá wíanaríní enagí nání noyínéní “Negí wí seáyí e nímimóníníráyí, ananírini.” yaiwiro “Xínáíwanéniní nímimónirane omíní owianeyí.” yaiwiro érixiní.

⁶ Ayínání Goríxo xegí ríxa nimónáná seáyí e neaimíxíwíniginíri “Siyikwíniní imóniníwáplane Goríxo xegí ení eániní tñí neamejweapaxoríni?” nýaiwiro ínímí yeáyí wurínípoi.

⁷ O ámá xegí imónigfáyo pírániní umejweagfáyo enagí nání amípí seyíné ududí seainarínípi omí íkwikwarímí wíayípoi.

⁸ Pusí sayí raioníyí ríninípi naníwí roanímíníri nání awí nira warínípa seyíné tñí míxí inarígíto —O, ayí oboriní. O axípi e seaimíníri yarínagí nání síjwí tñí neróná síjwí míxí nero rórixiní.

⁹ Seyíné níjáfá re imóniníoi. Séríxímeá xwáfá rírí nírímíní nweagfáyí ríniní seyíné seaiméarínípa axípi ayo ení wímeaaríní enagí nání seyíné Goríxomi díní wíkwíroarígífápi ení síxí neámíxíníro obomí pírfí mákírixiní.

¹⁰ Ríná bí onímíapi nání seyíné ríniní níméamáná enáná Goríxo —O wá aníní míní neawíanarínjoriní. Kiraiso ríxa níkiníri seáyí e imóninípi seyíné ení o tñí ikárinígíyíné enagífa nání axípi imónírixiníri wéyo ífá seaumíníno, ayí oriní. O seyíné ífá seawearímíxíri pírániní síkíkfí seaimíxíri ení síxí seaeámíxíri Kiraisomí xídarígífápi mímíwaramopaxí seaimíxíri enífaní.

¹¹ O aníní íriná amípí nýyoní seáyí e wimóníwíniginí. “E imóníwíniginí.” nimónariní.

¹² Nioní Sairaso —O negí nírixímeá díní ujwírírípaxí imóniní woriní. O saní nínírápíri ríwamíní nearínípiní dání nioní xwíyífa onímíá rípi ení ríremíxí seairí áwaní “Goríxo wá níseawíaníri seainípi aga xíxení apírini.” searíní yaríniní. Nioní searfápi díní ífá níxíróro ení neáníri nweárixiní.

¹³ Jisasoyá siyikí imónigfá Babironíyo nweagfáyí —Ayí seyíné tñí nawíní Goríxo ífá seayamíxáriníyíriní. Ayí yayí seawarénaparíníoi. Gí íwí Mako ení yayí seawarénaparíní.

¹⁴ Sewaníníyíné yayí níníroná xwíoxíyo dání yayí ófí eáenírixiní. “Kiraiso tñí nawíní ikárinígífa nýyínéní oyá díníyo dání níwayíróno nweárixiní.” nimónariní.

Payí Pitao ríwíyo eanínaríní.

Payí rína áamá Jisasomí díní wíkwíroarígá wí ení nimóníro nweagfáyf nání Pitao ríwíyo eanínaríní. O Jisaso wiepísagowa woríní. Jisaso ríxa anínamí nipeyimáná xwiogwí ríxa obaxí nípwemáná enáná mimóní uréwapíyarígáyf obaxí Jisasoyá siyikí imónígáyo níwimearo xenwíní xenwíní re urarígápi nání, “Jisaso xwiogwí obaxí yómíní néra nurí nání ámi níweapínfámání.” urarígápi nání Pitao arfá níwirí ayí mimóní uréwapíyarígáyf urarígápi ríwímíní mamoro Jisaso neaímeaní mfkone uríwápi aníní fá xíríro éfírxíní payí rína nírí eaníní. Pitao xómí Romíyo dání píkipírí anwí e enáná eaníní.

¹ Saimoní Pitaoní —Nioní Jisasi Kiraisoyá xínáíníní nimóní omíní wíirí wáf wurímeirí yarínwáyf woníní. Nioní payí rína seyíné Goríxoyá díní tñí díní wáf wurímeiríwáone fá níxíríro wíkwíroarínwápi fá níxíríro wíkwíroarígáyf nání —Seyíné wé róníní Jisasi Kiraiso —O negí Nwáfá imóní yeáyf neayimíxemeaaríní imóní enoríní. Seyíné wé róníní o imónínipimí dání díní wíkwíroarígáyf néríní. Seyíné nání payí rína nearí mónaparíní.

² “Níjfa seyíné Goríxo tñí negí Áminá Jisaso tñí awaú nání imónígápipimí dání Goríxo wá ayá wí seawianí seyíné níwayíróníro nweapírí nání ayá wí seaiirí éwínígíní.” nimónaríní.

“Goríxo e imónírxíní fá yíyamíxímí neaíjeneríní.” uríní nání.

³ Nwáfá imóníro xegí ení síxí eáníníní tñí xíxení nerí amípí nene díní níyímíní imóníroane síwí áamá omí píraníní níxídróná epaxípi erane yanfá nání imóníní nípíní ríxa neaiapíní. Apiaú e yanfá nání níjfa o —O seáyí e imóní síyikwí míní íkwíráfíní imóní enípimí dání nene ení axípi imónírxíní wéyo fá neaumíríní. Níjfa o nání xíxení imónínwápipimí dání amípí apí neaiapíní.

⁴ O seáyí e imóní síyikwí míní íkwíráfíní imóní enípimí dání “E e níseaiimfáriní.” nearíní —Apí seáyí e imóní ayá tñí imóní enípíní. Apí ríxa neaiíní. Áamá píkianíro yaríná nurakínárimí warígápa fepá áamá xwáf tíyo nweanwáene níneainíná xwírfá neaikíxearíní dání nurakínárimí uro Goríxo imónínípa axípi imóníro epírfá nání e neaiíní.

⁵ Nene o imónínípa axípi e imónírxíní apí nípíní e neaiíní enagí nání seyíné ríwí síwí míyí nírfkwíníro síní díní níwíkwíroaróná wé róníní ero wé róníní neróná Goríxo áamá xíoyáyf e éfírxíní wimónaríní nání píraníní níjfa imóníro

⁶ apí nání níjfa nimóníroná nípreání ero nípreání neróná sípí seaímeaarínípipimí xwámámí wíro xwámámí níwiróná síwí áamá Goríxomí píraníní níxídróná epaxípi ero

⁷ apí neróná sérixímeáyo ayá urímíxíro ayá nurímíxíroná áamá níyoní díní sípí wíro éfírxíní.

⁸ Ayí rípi nání raríní. Seyíné nioní “E e éfírxíní.” searfá apí tñí xíxení nepa nero sayá nimíxa nurónáyf, síwí réníní inaríní, “Níjfa nene negí Áminá Jisasi Kiraiso nání imónínwápi surfámá wí mimóníní. Íkfá ná míwé oxí roaríníyíní mimónínwíní.” síwá énní inaríní.

⁹ Ayí rípi nání ení raríní. Áamá “Goríxoyáéneríní.” níriníro aí nioní searfá apí míyarígáyf, ayí íwí eníná yagfá Jisaso yokwarímí wiínípi nání ríxa díní arfá níkeamoro nání áamá síwí agwí uparígáraní, síwí suparígáraní, imónígápa axípi imóníro.

¹⁰ Aynání gí nírxímeáyné, seyíné “Goríxo nene fá yíyamíxímí níneaiirí fá neaumíríníjeneríní?” níyaiwíníro ipímónípirí nání nioní searfápi aníní níyaxfíro píraníní éfírxíní. Ayí rípi nání raríní. Apí fá níxíríro néra nuróná wí nóreámioapfírfámání.

¹¹ Seyíné nioní searfápi fá níxíra nuro xíxení nerónáyf, negí Áminá Jisasi Kiraiso, yeáyf neayimíxemeaaríníro xegí xwíoxíyo aníní íníná neamejweanfé páwíáná yayí níseameríná aga yayí ófí seaeáníní.

¹² Aynání seyíné nioní agwí searfápi nání ríxa níjfa imóníro xwíyífá nepaxíní imóníní none searéwapíyínwápi xaiwí fá xíríro yarínagfá aiwí seyíné apí nání díní seainíní nání íníná dírfí oseaiyímíní nání ipímóníní.

¹³⁻¹⁴ Ayí rípi nání searíní. Negí Áminá Jisasi Kiraiso áwaní nírinípi tñí xíxení gí dínípi níniwárimí unfá anwí e enagí nání síní gí dínípi níniwárimí mupa enímí xwíyífá apí seyíné ámi díní síxí oínfíyíní dírfí seaimí nání “Aníní míní nísearíníyí, naníní.” nimónaríní.

¹⁵ Ayí rípi seararínini. Nioní ríxa penjámi ríwíyo xwíyá searíá apí ámi díní yaikíropaxí imónípríá nání aníní miní síñwíráníní níyaxídírí osearímíní rariníní.

“Jisaso níkíní rí rojáná wíníwáoneríní.” uríní náníní.

¹⁶ Negí Áminá Jisasi Kiraiso ení neáníri weapínápi nání áwaní nísearíranená negí díní tñí bí nísearínwanígíni. Píyíní ikayíwí áma wígí díní tñí éwapínarígíápi bí ení mĩsearínwanígíni. Xífo níkíní níwéanáná síñwí wínaríwáone searínwanígíni.

¹⁷ Ayí rípi nání seararínini. Negí ápo Goríxo omí seáyí e numfeyoarí wé ikwíawíyo níñwíríríní xífo, ikínígí níyoní seáyí e wimóníño anínami dání re rínénapínínigíni, “Gí díní síxí uyíná ro nání aga yayí seáyí dání ninaríní.” rínénapíagí

¹⁸ none díwí níwápmí o tñí níñwéaréná newaníníone aríá tíyo dání aríá e wínwanígíni.

¹⁹ None apí searínwáone aiwí xwíyá Kiraiso nání wíá rókíamoagíáwa níriro eagíápi —Apí anípaxí “Neparíní.” yaiwípaxí imónínípríní. Xwíyá apí ení tñíwáneríní. Uyíwí sá yíníní wíá ókímíxarínípa wíá rókíamoagíáwa níriro eagíápi axípi ríwíyo imóníníápi nání wíá neaókímíxíyímíní nání neaiiaríníagí nání símímaníyo tñífríní. Awa níriro eagíápi Jisaso ámi níweapíríná wíáníní nóga ufé nání uyíwíníní wíá neaókímíxíya unfáríní. Iná imíáóníní weapíníagí níwíníranená xwíyá xífo weapíníápi nání rínínípi negí xwíoxíyo dání wíá neaókímíxínífríní.

²⁰ E nísearíní aí rípi nání “Ayí neparíní.” yaiwíríní. Wíá rókíamoagíáwa níriro Bíkíwíyo eagíápi bí negí díníyo dání “Míkí apí nání iyí ríníní?” yaiwípaxí mímóníní.

²¹ Wíá rókíamoagíáwa níriro nearíná áma wayá díníyo dání níriro meá Goríxoyá kwíyípi ukíayóíyo dání xwíyá oyápmí níra ugíá eníagí nání seararínini.

2

“Mimóní searéwapíyarígíáwami Goríxo pírí umamonífríní.” uríní náníní.

¹ Eníná aríowéyí wí mímóní wíá rókíamoarígíáwa mímóníro wígí ámayo yapí uréwapíyagíápa axípi segí imónígíáyí wí mímóní searéwapíyarígíáwa mímóníro íníní mímónímáná xwíyá nepa mímóní áma níxídíróná xwíríá ikíxénípaxí imónínípi nísearéwapíyiróná Ámínáo níperínípmí dání ayo uroayíroní eníagí aí omí ríwí umopírífríní. E nerínípmí dání apaxí mé wíarí xwíyá mearíníprífríní.

² Uyíní yapí searéwapíyaníro epíríáyí epíríá axípmí segí áma obaxí xídíprífríní. E yaríná áma Jisasomí díní níwíkwíroarígíáyí óí Goríxomí nepa xíxéní xídíprí imóníníyí nání ikayíwí mearíníprífríní.

³ Áma yapí seaiwápíyaníro epíríáyí síñwí íwí wínárarígíáyí eníagí nání yapí níseaiwápíyirínípmí dání segí amípi íwí searápíprífríní. Xwíyá Goríxo eníná dání “Ayo xwíyá numeárríná e wíkárrímígíni.” yaiwíaragípi síní píyá míweníní. “Xwíríá níwíxíxéríná e wíxíxéimígíni.” yaiwíago sá míweníní.

⁴ Ayí rípi nání seararínini. Eníná anínají wa íwí éaná Goríxo axípi xe ámi ámi éfríníní síñwí níwíní míméníwí mearíníprífríe nímamówárríná sá xífo pírí umamoníyí nání sírírí sá aníní yínáriníníyómíní wárinínigíni.

⁵ Áma eníná xwíá rírímí níñwéaróná ríkíkírío yagíá tñí ení Goríxo xe aníní e nero níwéáfríníní síñwí níwíní xwíríá níwíxíxéríná xíoyá díní tñí ínígí waxí níróga níwíápmínearí ayo nípíkírí aiwí Nowaomí —O áma ayí ayo “Wé róníní imóníní Goríxo wimónarínípi apírífríní?” oyaiwípoyíní wá uragóriní. Omí tñí xegí áma wé wíúmí dání waúmí tñí Goríxo yeáyí wímíxímeanínigíni.

⁶ Eníná áma aní Sodómí tñí Gomora tñí apíáúmí níwéaagíáyo ení Goríxo xwíyá numeárríná “Síní bí tñí níweapaxífríní.” níyáiwírí aní apíáúmí ríá mamówárráná ríá nínowárrí uráwíní imóníníyí. Goríxo e níwíkárrínípmí dání ayí tñí e íná dání áma xífo wimónarínípi níxídírígíáyo níñwepígí níwírí nene ení axípi neaímeaníníní éfí owíníní erírí wínínigíni.

⁷ Áma aní apíáúmí níwéaagíáyo e níwíkárrí aiwí Rotomí —O áma wé róníní woríní. Áma aní apíáúmí níwéaagíáyí ríkíkírío ayá wí yaríníagí níwíní nání díní ríá uxenóriní. Omí ení Goríxo yeáyí wímíxímeanínigíni.

⁸ Áma wé róníní o áma ayí tñí nawíní níñwéaríná ayí ríá kíroarígíápi síñwí wíníri aríá wírí neríná sá ayí ayo ikíníní sípi wírí díní ríá uxerí yagí eníagí nání rariníní.

⁹ Goríxo níñwepígí e e yayíní eníagí nání nene ananí díní re yaiwípaxífríní, “Ámínáo áma xífo wimónarínípmí xídírígíáyo íwí éfríníní wíkárrígíápmí dání ananí yeáyí wímíxímeapaxífríní. Áma wé róníní imónínípi níyárigíáyo sá xífo áma níyoní mí ómómíxímí eníyí tñí e nání ananí pírí numamóá nuri awí umeníweapaxífríní.

¹⁰ Ámá sɪwɪ piaxɪ weánɪpaxɪ imónɪŋɪ ɛəpá winarɪŋɪpɪ oyaneyɪnɪro nɪpónɪga uro seáyɪ e umeŋweagɪáyo paimɪmɪ wɪro yarɪgɪáyo aŋɪpaxɪ sɪá ayɪ tɪŋɪ e nánɪ pɪrɪ numamóa nuri awɪ umeŋweapaxɪrɪnɪ.” Nene e yaiwɪpaxɪrɪnɪ.

“Mimónɪ searɛwapiyarɪgɪáwa sɪpɪ rɪpɪ rɪpɪ yarɪgɪáwarɪnɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

Mimónɪ searɛwapiyarɪgɪáyɪ “Nionɪ arɪkɪ yarɪná apɪ nímeanɪrɪŋɪŋɪ?” mɪyaiwɪ ayá nepeárɪmáná wɪgɪ dɪŋɪ tɪnɪnɪ nɪxɪdɪro aŋɪnájɪ seáyɪ e wimónɪgɪáwamɪ ikayɪwɪ numearɪróná enɪ óf bɪ yarɪgɪámamɪ.

¹¹ E yarɪŋagɪá aɪ aŋɪnájowa —Awa áamá ayɪyá enɪ sɪxɪ eánɪgɪápɪmɪ seáyɪ e wimónɪgɪáwarɪnɪ. Awa seáyɪ e nɪwimónɪro aɪ Ámɪnáoyá sɪŋwɪ tɪŋɪ e dánɪ xwɪyá nuxekwɪmórɪná ikayɪwɪ bɪ umeaarɪgɪámamɪ.

¹² Ámá ayɪ nanɪwɪnɪŋɪ imónɪŋɪ. Nanɪwɪyɪ wɪ dɪŋɪ neŋwɪperɪ mɪmonɪyɪrɪnɪ. Sa áamá fá nɪxero pɪkɪpɪrɪfá nánɪ mɪarɪŋɪyɪrɪnɪ. Nanɪwɪyɪ dɪŋɪ rɪfá nɪxeyánɪrɪ yarɪŋɪpá áamá ayɪ enɪ axɪpɪ e nero amɪpɪ ayɪ majɪá imónɪgɪápɪ nánɪ ikayɪwɪ meaarɪgɪá enagɪ nánɪ áamá nanɪwɪyo pɪkɪarɪgɪápa áamá ayo enɪ Gorɪxo wanɪnɪmɪxɪnɪfárɪnɪ.

¹³ E yarɪná áamá omɪŋɪ egɪápɪ nánɪ nɪgwɪ meaarɪgɪápa áamá ayɪ enɪ axɪpɪ wɪgɪ sɪpɪ egɪápɪ tɪnɪ xɪxenɪ wɪmeanɪfárɪnɪ. Ikwáwɪyɪná aɪ pɪ pɪ ɛəpá winɪfɪpɪ sa “Ímɪ tɪnɪ oyaneyɪ.” nɪwimónɪro yayɪ néra warɪgɪáyɪrɪnɪ. Ayɪ seyɪné tɪnɪ nawɪnɪ nerɪmeánɪro aɪwá sɪaŋɪ nɪnɪróná wɪgɪ ɛəpá winarɪŋɪpɪ ayá wɪ nero seyɪné syɪkwɪnɪŋɪ nɪseaxénɪrɪ nánɪ ayá onɪmɪá mɪseainarɪŋɪrɪnɪ.

¹⁴ Apɪxɪ í í tɪnɪ ɪwɪ oinaneyɪnɪrɪ ero ɪwɪ nánɪ wimónarɪŋɪpɪ wɪ mɪwáramó ero yarɪgɪáyɪrɪnɪ. Ámá Jisasomɪ dɪŋɪ nɪwɪkwɪrɪro aɪ sɪnɪ nɪpɪkwɪnɪ dɪŋɪ aumaúmɪ minɪgɪáyo nene yarɪŋwápa axɪpɪ oəpoyɪnɪrɪ wɪpiomeaarɪgɪárɪnɪ. “Ámáyá amɪpɪ apɪ nionɪ meapaxɪpɪrɪnɪ.” nɪyaiwɪro éwapɪgɪ inarɪgɪá enagɪ nánɪ Gorɪxo “Rɪxa xwɪrɪfá wɪkɪxɛmɪgɪnɪ.” rárɪŋɪyɪrɪnɪ.

¹⁵⁻¹⁶ Ayɪ óf Gorɪxo oxɪdɪpoyɪnɪrɪ wimónarɪŋɪyɪmɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ xarɪxarɪnɪŋɪ néra xenɪwɪmɪnɪ nuro nánɪ enɪná sɪpɪ wɪfá rókɪamoagɪ Beramoyɪ rɪnɪŋɪ —Omɪ xano Bɪorɪnɪ. O yagɪpɪmɪ ikanɪŋɪ yarɪgɪárɪnɪ. O nɪgwɪ nánɪ aga ayá wɪ nɪwimónɪrɪ nánɪ “Pɪ pɪ sɪpɪ imónɪŋɪpɪ aɪ nerɪná nɪgwɪ nɪmearɪ nánɪ ayɪ ananɪ emɪfɪnɪ.” yaiwiagorɪnɪ. O áamá wo rɪxɪŋɪ re uráná, “Ísrerɪyɪ Gorɪxomɪ rɪwɪ numoro ŋwɪfá xegɪ bɪ imónɪŋɪpɪmɪ xɪdɪpɪrɪ nánɪ ikayɪwɪ tɪnɪ uramɪxɛɪ.” uráná o “Nɪgwɪ meámɪnɪrɪ nánɪ ananɪ sɪpɪ apɪ oemɪnɪ.” yaiwɪarɪná dogɪ xwɪyá nánɪ nɪjɪfá mimónɪŋɪ aɪ wo áamá xwɪyá nɪrɪrɪnɪŋɪ axɪpɪ nɪrɪrɪ mɪxɪ nuri rɪ wɪfá rókɪamoarɪŋɪ dɪŋɪ rɪfá nɪxeyánɪmáná “Oemɪnɪ.” yaiwɪarɪŋɪpɪ pɪrɪ wɪaɪkɪmonɪŋɪnɪ.

¹⁷ Ámá ayɪ inɪgɪ sɪmɪŋɪ ná mɪwé yeáyɪ yárɪŋɪyɪfɪnɪŋɪ imónɪro kɪpɪŋɪ nɪyɪrɪná agwɪ kɪkɪfá yáráná inɪá ná meá ámɪ inɪŋɪ nɪpɪpemɪ warɪŋɪpánɪŋɪ imónɪro enagɪfá nánɪ sɪrɪrɪkɪ anɪŋɪ sɪfá yɪnárɪŋɪyɪ ayɪ nánɪ rɪxa anɪŋɪ meaxárɪfó yárɪnɪnɪ.

¹⁸ Ayɪ rɪpɪ nánɪrɪnɪ. Ámá ayɪ “Nionɪ pɪ pɪ nɪnimónɪrɪfá ananɪ emɪfɪnɪ.” nɪrɪro weyɪ e nɪmeanɪrɪŋɪŋɪpɪmɪ dánɪ áamá óf xenɪwɪmɪnɪ nɪfásaná pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ Jisasomɪ dɪŋɪ wɪkwɪroarɪgɪáyɪ tɪnɪ iwamɪfó kumɪxɪnanɪro yarɪgɪáyo wɪwapiyarɪgɪárɪnɪ. ɪwɪ nene yarɪŋwápa axɪpɪ oəpoyɪnɪrɪ wɪpiomearo ɛəpá wɪwanɪŋɪyɪ winɪfɪpɪmɪ dánɪ sɪpɪ oəpoyɪnɪrɪ wɪwapiyɪro yarɪgɪárɪnɪ.

¹⁹ Nɪwɪpiomearɪfá ɪwɪ wɪwanɪŋɪyɪ yarɪgɪápɪ gwɪ fánɪŋɪ uxɪrárɪŋagɪ aɪ mimáyo dánɪ re seararɪgɪárɪnɪ, “Seyɪné nene yarɪŋwápa axɪpɪ neróná wɪ gwɪ fánɪŋɪ seaxɪrɪpaxɪ menɪnɪ.” seararɪgɪárɪnɪ. E seararɪŋagɪfá aɪ áamá ɪwɪpɪ nánɪ anɪŋɪ mɪrogwɪnɪŋɪ nanɪrɪfá ayɪ rɪxa gwɪ fánɪŋɪ uxɪrárɪŋagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ.

²⁰ Ámá negɪ Ámɪná Jisasi Kiraiso —O negɪ yeáyɪ neayɪmɪxemeaarɪŋorɪnɪ. Ámá o nánɪ nɪjɪfá imónɪgɪápɪmɪ dánɪ sɪwɪ amɪpɪ xwɪfá tɪyo ŋweagɪáyo piaxɪ weánarɪŋɪpɪmɪ nɪwɪaɪkɪárɪmɪ numáná ámɪ axɪpɪ nero nánɪ apɪmɪ gwɪ fánɪŋɪ uxɪrárɪŋáná nerónáyɪ, ayɪ sɪpɪ rɪwɪyo imónɪpɪrɪfápɪ xámɪ imónɪgɪápɪ tɪnɪ xɪxenɪ imónɪpaxɪmɪ.

²¹ Ámá ayɪ óf wé rónɪŋɪ imónɪŋɪyɪ nánɪ sɪnɪ nɪjɪfá mimónɪpa nero sɪŋwɪrɪyɪ, sɪpɪ ayá wɪ wɪmeámɪnɪrɪ enɪpɪ wɪmeapaxɪ aɪwɪ óf wé rónɪŋɪ imónɪŋɪyɪ nánɪ nɪjɪfá nɪmónɪmáná sekaxɪ ayá tɪŋɪ none searɪŋwápa nɪwɪaɪkɪro rɪwɪmɪnɪ mamoarɪgɪá nánɪ sɪpɪ imónɪŋɪ ámɪ bɪ tɪnɪ ná seáyɪ e wɪmeanɪfárɪnɪ.

²² Ewayɪ xwɪyá nene inɪná re rɪnarɪŋwá rɪpiaú tɪnɪ xɪxenɪ yarɪgɪárɪnɪ, “Sɪwɪ xwɪrɪfá nɪdárɪmáná ámɪ nuri manarɪŋɪrɪnɪ. Odɪpɪ áamá wayɪ pɪránɪŋɪ nɪrɪóárɪmáná enáná ámɪ xwɪrɪŋwɪyo gɪnɪfɪ inarɪŋɪrɪnɪ.” rɪnarɪŋwápiaú tɪnɪ xɪxenɪ yarɪgɪárɪnɪ.

3

“Jisaso ámɪ nɪweapɪnɪfárɪnɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

¹⁻² Gí dñj sñx seayináyíné, xwiýá wá rókiamoagfáwa —Awa Gorixo “E éfrixini.” wimónariñpini oyaneyiniri yagfáwarini. Awa eniná niri eágfápi tñi sekaxí amípi Ámináo, yeáy neayimixemeaarñjo rñj wá wurimeariñwáone seariñwápi tñi xwiýá api seyíné ámi dñj sñx nñiro piránñj omópoyiniri dirirí seaimi nán eniná payí wina neari mónapariñjini. Agwí ení axípi neri ámi wina neari mónapariñjini.

³ Xwiýá nipa imónñj rñmí rípi nán “Ayí anjapaxífrani?” yaiwífrixini. Sía yoparíyí tñjina áma ríperirí seamepírfáyí seyíné wé rónñj yariñagfa niseanñro wigí éapá winariñjipi nixídiro nán ríperirí niseamero

⁴ re searipírfáriní, “Segí mimáyo dñi ‘Ámi niweapimífarini.’ seariñyí ríxa ná gi weapariní? Negí ápowá ríxa pegfámi aiwi amípi xwáari tñi anjña tñi iwamfó imónñje dñi nñwiniñj sñi axípi imónñjagi nán searariñwini.” searipírfáriní.

⁵ Ríperirí e niseariróna rípi nán dñj arfá ikeamopírfáriní. Eniná Gorixo xwiýá rana anjña imónñj xwáari iniégfyo dñi nimónñfná iniégfyo inimi eñe dñi sinjani imónñj enjñini.

⁶ Iniégf tñi ení Gorixo xwá iná imónñjfrí “Xwírfá oikixeni.” rana iniégf waxí nñroga nñwíapñimeari áma xwáarimí ñweagfáyo anñimixñj aiwi api nán arfá nkeamoro ríperirí searipírfáriní.

⁷ E neriñj aiwi anjña tñi xwáari tñi agwí rína imónñjpiáú xwiýá axoyápmi dñi ríá nñwiniñj sñi axípi imónñjagi. Sía áma xó wimónariñjipi mñxídaríégfáyo xwiýá numeáriti wanñimixññyí imónñe nán ráriniñi.

⁸ E neri aí dñj sñx seayináyíné, seyíné searimí rípi nán ríwí mukimipopani. Gorixoyá stñwíyo dñi xwiogwí 1,000 nñpweri aí sía ná wiyinññj órariñjñi. Sía ná wiyini nórñi aí xwiogwí 1,000 nñj pweariñjñi.

⁹ Ámináo noneyá mimáyo dñi “Ámi niweapimífarini.” neariñjipi nán áma wí “O ríxa mñweapí yómñj yariñi.” yaiwiaríégfápa axípi e mñyariñini. Nene nán wenñj neri ñweani. Yómñj ayí rípi nán yariñi. Áma wí manññpa ero nñi wigí íwí yariégfápi ríwfmñi mamoro éfrixiniri nán sñi yómñj yariñi.

“Xwáari tñi anjña tñi ríá nowárinífarini.” urñj nánñini.

¹⁰ E neri aí sía o ámi niweapñífa nán Ámináoýá riniñyí “Áma íwí meáminiri ríá barini?” mñyaiwí maiwí ñweanáná wímeaarñjpa sía ayí ení axípi e seáimeanífarini. Sía ayí anj pírf íwí tñi ríá nñiri anipá imónñj amípi anj pírfyo dñi wá ónariñyí nñi rñmimenñjwí neánñfná ríá nowáriti xwáari tñi amípi xwáyo yariñyí tñi nñi ríá nñiri yayimí yowáriti enífarini.

¹¹ Api nñpini ríá e nowárinífa enjagi nán seyíné áma Gorixo wimónariñjipimi xídiro wé rónñj imónñjipini ero yariégfáyí yapi nimónñro axípi éfrixini.

¹² E nerónáyí, sía Gorixo Bñfát riniñyí “Gíná parimónífarini?” nñyaiwiro anjñi ayí rírxáññj nero mónapariñjo. Sía ayimñi anjña ríá nowáriti anj pírfyo dñi wá ónariñjipi rñmimenñjwí neánñfná íkimimí enífarini.

¹³ E neri aí xó sñmimáyo dñi neariñj enjagi nán nene anj sñj wina tñi xwá sñj wíri tñi imónññpiáú —Apiáumi wé rónñj imónñgñi ñweapírfápiáurini. Apiáú nán wenñj neri ñweanñwini.

“Awíññj rónññrixini.” urñj nánñini.

¹⁴ Ayinán dñj sñx seayináyíné apiáú nán wenñj nero nññwearo nán Gorixo piránñj nñwayirónñrane ñweanñagwí oneanññiri ríwí stwá mñyí “Amípi bñ nán ríá mñmeárinñpa nerane íkwíráññj sñyikwí mñí éwanigini.” nñyaiwiro niyuni éfrixini.

¹⁵ E neróná negí Ámináo anjñi ámi mñweapí yómñj yariñjipi nán re yaiwífrixini, “Áma obaxíyo yeáy uyimixemeámññiri yariñi.” yaiwífrixini. Negí nñrxímeáo Poro ení dñj émí saímí monj Gorixo sñx umimónñjipi dñi nññi ríwamññj nearfná axípi rípfññj nññi neari seamónapñj enjagi nán e yaiwífrixini.

¹⁶ Payí o eariñyí nñi api nán ení axípi nññi eariññini. Xwiýá payí ayo eánñyí wí sinjani mipimónñjagi nán apaxí mé nñjfa imónñpaxí mimónñi. Áma majfá nikárññro dñj bñ bñ momeariégfáyí xwiýá api ikweakwfmí nññro rariégfáriní. Xwiýá Gorixoyá Bñkwíyo riniñyí ámi wí ení ikweakwfmí nññro xejwñi nññññjipi dñi sía yoparíyí imónññe nán ríá meárinariégfáriní.

¹⁷ Ayinán dñj sñx seayináyíné, api nán seyíné ríxa nñjfa imónññagfa nán áma ríá xearimixariégfáyí sipi nero xejwfmñi warfná seyíné ení axípi éwapígf inñro jisasomí dñj nñwíkwíro sñkfkñññ oníégfáyíné piéroro epírxiniri awíññj rónññrixini.

¹⁸ Niaíwí apíroariñjpa axípi seyíné amáyo ayá urimixariégfápi xwé napíroa urí nñjfa negí Ámináo jisasi Kiraiso, yeáy neayimixemeaarñjo nán imónñgñapi api ení xwé napíroa

urɪ éwɪnɪgɪnɪ. Agwɪ rínáranɪ, ná rɪwɪyoranɪ, omɪ anɪŋɪ íníná seáyɪ e uméwanɪgɪnɪ. “E éwanɪgɪnɪ.” nímónarɪnɪ.

Payí Jono xámi ean̄narini.

Payí rina Jisasoyá siyikí imóniḡáyí nán̄i Jono xámi ean̄narini. O Jisaso wiep̄sagowa worini. Jisaso r̄xa an̄nam̄i n̄peymáná xwiogw̄i aga obax̄i n̄pwémáná en̄aná Jono n̄n̄wean̄sáná r̄xa xweyan̄i ner̄i an̄i yof̄ Epesasiyo n̄n̄weámáná payí rina ean̄nigini. Ayí Gorixom̄i d̄n̄j̄ sixí uyariḡápa x̄ixe d̄n̄j̄ sixí yin̄f̄rixin̄r̄i n̄r̄ir̄i ear̄i mimón̄i ur̄ewap̄iyariḡáyí rariḡápi ar̄fá m̄iwp̄a éf̄rixin̄r̄i n̄r̄ir̄i ear̄i en̄nigini. Mimón̄i ur̄ewap̄iyariḡáyí re rariḡápi nán̄i, “Wará nene in̄n̄wápi s̄ipi in̄n̄agw̄i nán̄i Jisaso xw̄fáyo nemer̄fná nepa áamá mimón̄aḡr̄ini.” rariḡápi nán̄i n̄j̄fá nimón̄r̄i “Jisaso nepa áamá nimón̄máná emeaḡr̄ini.” ur̄ewap̄iyim̄n̄r̄i en̄i n̄r̄ir̄i ean̄nigini.

D̄n̄j̄ n̄iyim̄n̄j̄ imón̄n̄j̄pi áamáyo um̄imoarin̄jo nán̄r̄ini.

¹ Iwam̄fó xw̄fári t̄n̄i an̄fna t̄n̄i im̄ixin̄n̄j̄n̄á en̄jo nán̄i —Om̄i ar̄fá wirane neḡi s̄iñw̄f t̄f̄ t̄n̄i win̄irane s̄iñw̄f win̄ax̄f̄dirane wé t̄n̄i f̄á x̄ir̄irane en̄wáorini. Xw̄iyfá d̄n̄j̄ n̄iyim̄n̄j̄ neaiw̄ap̄iyin̄j̄orini.

² D̄n̄j̄ n̄iyim̄n̄j̄ imón̄n̄wápi nán̄i sixí neam̄imoarin̄j̄orini. Xeḡi s̄m̄iman̄j̄ s̄iwá neain̄fagi s̄iñw̄f win̄n̄wá en̄agi nán̄i neaim̄ean̄j̄ m̄fkone d̄n̄j̄ n̄iyim̄n̄j̄pi nán̄i m̄fk̄i ikin̄jo nán̄i —O en̄j̄n̄á d̄n̄i in̄in̄á ápo Gorix̄o t̄n̄i naw̄ini n̄weaḡfio xeḡi s̄m̄iman̄j̄ s̄iwá neain̄j̄orini. O nán̄i xw̄iyfápi sop̄in̄n̄j̄ n̄worane wáf seararin̄j̄wini.

³ Seyf̄né t̄n̄i aga naw̄ini x̄ir̄in̄n̄j̄waéne imón̄irane d̄n̄j̄ ax̄f̄p̄ini naw̄ini x̄ir̄irane yan̄fwá nán̄i s̄iñw̄f win̄irane ar̄fá wirane en̄wá nán̄i wáf seararin̄j̄wini. None aga d̄n̄j̄ ná b̄n̄i nimón̄irane x̄ir̄in̄n̄j̄wáwau, ayí ápo Gorix̄o t̄n̄i xewaxo Jisasi Kiraiso t̄n̄i awau en̄aḡf̄i nán̄i seararin̄j̄wini.

⁴ D̄n̄j̄ n̄ifá n̄neain̄r̄fná b̄i on̄imiápi m̄neain̄i aga seáȳi e neain̄n̄fá nán̄i r̄fwam̄n̄j̄ r̄ipi near̄i seaiapowárarin̄j̄ni.

“Wfá ókin̄iñe eméf̄rixini.” ur̄in̄j̄ nán̄r̄ini.

⁵ Xw̄iyfá Jisaso yan̄j̄ neaiapowár̄fagi ar̄fá win̄wá wáf seararin̄j̄wápi, ayí r̄ip̄ir̄ini. Gorix̄o w̄f̄an̄n̄j̄ imón̄j̄orini. On̄imiápi b̄i aí s̄fá m̄iyik̄in̄j̄orini.

⁶ Ayin̄án̄i nene “O t̄n̄i naw̄ini x̄ir̄in̄n̄j̄waéner̄ini.” n̄r̄in̄irane aí man̄j̄ n̄w̄iaik̄irane s̄fá yik̄in̄iñe nemeranén̄áȳi, yapí rar̄in̄j̄wini. Nepax̄in̄j̄ imón̄n̄j̄pi wí m̄iyarin̄j̄wini.

⁷ E ner̄i aí nene uȳn̄if̄ b̄i mé wfá ókin̄iñe x̄fo n̄wean̄j̄pa nene en̄i wfá ókin̄iñe nemeranén̄áȳi, x̄fo t̄n̄i naw̄ini an̄i x̄ir̄in̄n̄j̄waéne imón̄irane x̄fo nene nan̄j̄ imón̄an̄fwá nán̄i raḡf̄ xewaxo Jisaso n̄iper̄fná pun̄j̄pimi d̄n̄i f̄w̄f n̄ip̄ini yar̄in̄j̄wápi nán̄i iḡf̄an̄n̄j̄ neaeám̄ori yar̄in̄j̄r̄ini.

⁸ Nene “f̄w̄f b̄i m̄iyarin̄j̄waéner̄ini.” n̄r̄in̄iranén̄áȳi, newan̄iñene yapí éwap̄f̄nar̄in̄j̄wini. Nepa imón̄n̄j̄pi b̄i f̄á m̄ix̄ir̄arin̄j̄wini.

⁹ E ner̄i aí nene x̄f̄oyá ar̄fá en̄je d̄n̄i f̄w̄f yar̄in̄j̄wápi nán̄i warop̄arf̄ n̄in̄iranén̄áȳi, o d̄n̄j̄ un̄war̄in̄pax̄f̄ imón̄n̄j̄pi t̄n̄i x̄ixen̄i er̄i wé rón̄in̄j̄ imón̄n̄j̄pi t̄n̄i x̄ixen̄i er̄i yar̄in̄jo en̄agi nán̄i anan̄i f̄w̄f yar̄in̄j̄wápi yokwar̄im̄f̄ neaiin̄fá nán̄i imón̄j̄orini. f̄w̄f nene yar̄in̄j̄wápi n̄ip̄ini iḡf̄an̄n̄j̄ neaeám̄oir̄i yar̄in̄j̄r̄ini.

¹⁰ Nene “f̄w̄f b̄i men̄wár̄ini.” n̄r̄in̄iranén̄áȳi, “Áamá n̄f̄n̄i f̄w̄f yar̄iḡf̄ar̄ini.” r̄in̄jom̄i yapí rar̄in̄j̄on̄n̄j̄ wim̄ixan̄r̄i yar̄in̄j̄wini. Xw̄iyfá o near̄in̄j̄pi b̄i f̄á m̄ix̄ir̄arin̄j̄wini.

2

¹ Ḡf̄ n̄iaiw̄piaȳiné, f̄w̄f mepa éf̄rixin̄r̄i r̄fwam̄n̄j̄ r̄ipi seyfné nán̄i eaarin̄j̄ini. E ner̄i aí wiene f̄w̄f ner̄fnáȳi, ar̄ir̄á neaiarin̄jo ápo Gorix̄o t̄n̄j̄ e n̄r̄ómáná yokwar̄im̄f̄ owiin̄r̄i near̄iyarin̄i. Wé rón̄in̄j̄ o, ayí Jisasi Kiraiso nán̄i rar̄in̄j̄ini.

² O xewan̄iño n̄iper̄fná rid̄iyowán̄n̄j̄ n̄in̄r̄i xano Gorixom̄i n̄wiapem̄ix̄ir̄i nán̄i neḡf̄ f̄w̄f yar̄in̄j̄wápi yokwar̄im̄f̄ neaiin̄fá nán̄i imón̄j̄orini. f̄w̄f nene yar̄in̄j̄wápi n̄ip̄ini mar̄f̄at̄, f̄w̄f áamá xw̄fá r̄ir̄i n̄r̄im̄ini am̄i ḡimi n̄weaḡf̄áȳi yar̄iḡápi nán̄i en̄i n̄wiapem̄ix̄ir̄i nán̄i yokwar̄im̄f̄ wiin̄fá nán̄i imón̄j̄orini.

Áamá Gorix̄o t̄n̄i ik̄arin̄iḡáȳi epax̄f̄pi nán̄r̄ini.

³ Nene x̄fo sekax̄f̄ near̄in̄j̄pimi n̄ix̄f̄diranén̄áȳi, won̄i won̄i d̄n̄j̄ re yaiwin̄ipaxener̄ini, “Nion̄i o nán̄i nepa n̄j̄fá nimón̄r̄i o t̄n̄i naw̄ini ik̄arin̄n̄j̄áȳi won̄r̄fan̄?” yaiwin̄ipaxener̄ini.

⁴ Áamá wo “Nion̄i o nán̄i n̄j̄fá nimón̄r̄i o t̄n̄i naw̄ini ik̄arin̄n̄j̄on̄r̄ini.” n̄r̄in̄r̄i aí sekax̄f̄ near̄in̄j̄pi x̄ixen̄i m̄iyarin̄jo en̄án̄áȳi, yapí rar̄in̄j̄r̄ini. Nepa imón̄n̄j̄ Gorix̄o near̄in̄j̄pi f̄á x̄ir̄arin̄j̄man̄i.

⁵ E neri aí xwíyá Goríxo nearíñpí go go nixfdirínáy, omí úrapí neri dínj sixf muiyí aga xixeni píraníñj dínj sixf uyini. Nene apí neranéná “Goríxo tñní nawíni ikáriníñwaénerfani?” yaiwinaníwini.

⁶ Ámá wo “Nioni Jisaso tñní nawíni kumíxinígwí woníriní.” nírínírnínáy, Jisaso xwíá tño nemeríná xano wimóníñpí nípini yárinípa axípi éwiníginí.

⁷ Gí dínj sixf seayínáyfné, “O sekaxí sñj bí níriri ríwamíñj eaaríní.” mīyaiwipani. Iwamó imóníná dání sekaxí Jisaso ríñj seýfné níjía imónígápi —Apí xwíyá seýfné arfá wigfápiríní. Apí nání níriri eaaríníñj.

⁸ E niseariri aí sfá yiníñpí ríxa nídeaxa nuri wíá ónaríñpá Jisaso xewaníño neaíwapiyíñpí ríxa ónaríñpá nání nioni “Sekaxí Jisaso ríñpí sñj imóníní.” searípaxíriní. Xámí xewaníñoýá sekaxípimi níxfdirí yariníñpí winírane agwí seýfné níxfdíro yariníñpá seanírane nerane nání “Xwíyá apí nepaxíñj imóníñpíríñfani?” yaiwiaríñwini.

⁹ Ámá wo “Nioni Jisaso neaíwapiyíñpí níxfdirí wíá ókine emearíñj woníriní.” níríníri aí xexírímeáyo sfmí tñní níwírnínáy, sñí sfá yiníñfmíñjñj ñweani.

¹⁰ Ámá Jisaso neaíwapiyíñpí tñní xixeni neri xexírímeáyo dínj sixf uyariní go go, ayí wíá ókine nñjwearí nání xexírímeáýf óreámioapaxí wí wíwapiyarinímaní.

¹¹ E neri aí xexírímeáyo sfmí tñní wiaríñj go go, ayí sfá yiníñéníñj imóníñj ñwearí añj emerí nerfíná xegf sñjwíyo sfá uyiníñpá nání xfo gími nání waríñj majfá imóníñoríní.

“Ayí rípi nání niseariri ríwamíñj eaaríníñj.” uríñj náníriní.

¹² Niaíwípiayfné, Jisasi Kiraiso neaíñpimi dání segf íwf yarigfápi Goríxo ríxa yokwarímf seaiñj enagí nání apiayfné nání níriri ríwamíñj eaaríníñj.

¹³ Ámínáoýfné, soýfné iwamó imóníná eno tñní nawíni ikáriníro níjía imóníro enagfá nání soýfné nání níriri ríwamíñj eaaríníñj. Ámá siwarfá rigfóýfné, soýfné sípi imóníñj —Ayí oboyí ríníño nání raríñj. Omí ríxa xopírarf wíá enagí nání nioni soýfné nání níriri ríwamíñj eaaríníñj. Niaíwíyfné, seýfné ápo Goríxo tñní nawíni ikáriníro níjía imóníro enagfá nání seýfné nání níriri ríwamíñj eaaríníñj.

¹⁴ Ámínáoýfné, soýfné iwamó imóníná eno tñní nawíni ikáriníro níjía imóníro enagfá nání soýfné nání níriri ríwamíñj eaaríníñj. Ámá siwarfá rigfóýfné, soýfné Jisasomi nuxfdiróná enj sixf eáníro xwíyá Goríxoyápi aumaúmf iníro sípi imóníñj xopírarf wíro egfá enagí nání soýfné nání níriri ríwamíñj eaaríníñj.

¹⁵ Seyfné amípi sípi xwíá tño dánj yarigfápi dínj sixf muiyipa ero amípi nñní xwíá tño weníyo dínj sixf muiyipa ero éfríxini. Amípi xwíá tño dánj yarigfápi go go dínj sixf nuyirínáy, ápo Goríxomi dínj sixf muiyini.

¹⁶ Ayí rípi nání seararíníñj. Amípi xwíá tño dánj yarigfápi íwf nání feapá winaríñpíranti, sñjwí íwf winaríñpíranti, “Amípi xwé tñjñóníñfani?” nīyaiwiníñj seáýf e menaríñpíranti, apí nípini ápo Goríxoyá dínj dání yarigfámani. Sípi xwíá tño dánj imóníñj yarigfá enagí nání seararíníñj.

¹⁷ Amípi sípi xwíá tño dánj yarigfápi anípa nimóga urí feapá níwiníñj “Apí nioníyá enjáná ananíriní.” yaiwiaríñpí apí ení anípa nimóga urí enfá enagí aiwí ámá Goríxo “E éfríxini.” yaiwiaríñpimi xídaríñgáýf anípa wí mimónf aníñj iníná ñweapírfá enagí nání amípi xwíá tño enípimi dínj sixf muiyipa éfríxini.

Ámá Kiraisomi xopírarf wianíro yarigfáýf yapf wíwapiyíñpíríxiníñj uríñj náníriní.

¹⁸ Gí niaíwíyfné, sfá yoparíyí imóníná ríxa rináriní. Enjáná dání arfá re winwápi tñní xixeni “Ámá Kiraisomi xopírarf wimíníri yariní ríxa níbínfáriní.” arfá e winwápi tñní xixeni agwí riná ámá Kiraisomi xopírarf wianíro yarigfáýf ríxa nimóníro ñweañj. Ayí ríxa nimóníro yariníñpá sñjwí níwiníñj nání “Sfá yoparíyí imóníná ríxa rináriní?” yaiwiníñj.

¹⁹ Ámá ayí xámí none tñní nawíni nerímeánayirane aí nepa none tñní nawíni mimónípa nero nání pñí níneawiárimí ugfáýriní. Ayí nepa none tñní kumíxiníñwáýf nimóníro sñjwíyí, none tñní ananí ñweaaníro egfáriní. E neri aí “Ayí negf imónígáýf wí meníñj.” yaiwianí nání pñí níneawiárimí ugfáriní.

²⁰ Seyfné ayíñj imónígá wíyfnémani. Goríxoyá kwíyípi ríxa seaainíñyfné enagfá nání xwíyá nepaxíñj imóníñpí nání seýfné ríxa níjírini.

²¹ “Nene sñí majfá imóníñpá nání ríwamíñj rípi nearí mónaparíñj.” riseaimónaríñj? Oweot, seýfné ríxa níjía nimóníro “Xwíyá nepaxíñj imóníñpí fá níxíriníñpimi dání wí yapf rípaxf meníñj.” níjía e ení imóníñpá nání ríwamíñj rípi eaaríníñj.

²² Xwiyá yapí rariño, ayí gorini? Amípi wí nání rariño marfái, sa “Ámá yeáyí neayimíxemeaní nání Gorixoyá dñí tñí aríowayá xwíá piaxyo dání iwíaroníoyí rariñwáo Jisasomani.” rariño, ayí orini. Kiraisomi xopírarí wimínirí yariñorini. Xanomí tñí xewaxomí tñí níwauwíni ríwí umonjorini.

²³ Ámá giyí giyí xewaxomí ríwí numorínáyí, ayí xanomí ení ríwí umoaríñoi. Giyí giyí xewaxo nání “Yeáyí neayimíxemeaní nání urowárenapíñorani?” níyaiwiro numínirínáyí, ayí xanomí ení umínaríñoi.

²⁴ Seyíné xwiyá Jisaso nání iwamíó dání arfá wigíapi píní míwíarípa nero dñí fá xirífríxini. Aga xixeni e nerónáyí, xewaxo tñí nawíni imóníro xano tñí ení nawíni imóníro epírfáriní.

²⁵ Xewaníño mimáyo dání nearíñpí, ayí rípirini, “Seyíné e nerónáyí, dñí níyímíñí tígíáyíné imónípirírfáriní.” nearíñpíriní.

²⁶ Payí rínamí xámí eáapi ámá xwiyá Jisaso nání ríñíñpí yapí seaiwapiyaníro yariğíáyí nání níriri eááriní.

²⁷ Seyíné ayíníñí imónígíá wiyínemani. Kwíyí Gorixoyá seaainíñpí ríñíñí mimóní siní aí tñí enagíá nání ámá wí searéwapiyipaxíyínemani. E nísearíñí aí kwíyí seaainíñpí amípi níní Kiraiso nání dñí mopaxí imóníñpí nání níseainírfná yapí bí mimóní nepaxíñí imóníñpíni seainaríñí enagí nání agwí xegíñí níseaiga urí xámí níseaiga urí enjípí tñí xixeni nero Kiraisomí xaiwí fá uxífríxini.

“Ámá Gorixoyá imónígíáyí íwí néra warigíámani.” uríñí nánirini.

²⁸ Gí niaíwíplayíné, o sñání nimóníñí weapáná peayí níneauñirí wará saríwá mímáriní newíarímónírane éfí roanfá nání omí xaiwí fá uxífríxini.

²⁹ Seyíné “Gorixó wé róníñorini.” níyaiwiro níjía imóníñagíá nání rípi ení aga níjía imónípaxíyínérini, “Wé róníñí yariğíá giyí giyí, ayí Gorixó o xegí emeaníyífrini.” Níjía e ení imónípaxíyínéxini.

3

¹ Aí ámá tiyíné rípi nání dñí omoaneyí. Ápo Gorixó bí onímíapi marfái, dñí ayá wí sixí níneayirí nání “Gí niaíwíyínérini.” neararini. Xfo neararíñpí nepa e imóníñagwí nání neararini. Ayí rípi nání ámá xwíá tíyo dñíyí nene Gorixoyá niaíwene enagwí nání mí míneaómíxíñoi. Ayí xfo tñí nawíni níkáriniñro níjía mimónígíáyí enagíá nání mí míneaómíxíñoi.

² Gí dñí sixí seayínáyíné, ayí mí míneaómíxíagíá aiwí nene xfoyá niaíwí imóníñwénerini. Ríwéná aríre imónaníwápi siní wíá míneaókiamóníñagí aiwí níjía re imóníñwíni, “Kirisso sñání níneaimóníñí weapáná xfo imóníñpa nene ení axípi imónaníwáriní.” Níjía e imóníñwíni. Xfo imóníñpí iná dání aga xixeni sñíwí wínaníwá enagí nání rariñini.

³ Ámá Kiraiso neaiménapaná xfo imóníñpí oimónaneyinirí weníñí nerí ñweaarigíá ayí ayí níní rípi yariğíáriní. Xewaníño awíaxí imóníñpa axípi oimónaneyiníro wigí xwioxíyo ígáníñí neámorí naní imíxíñarigíáriní.

⁴ Ámá íwí néra warigíá ayí ayí níní Gorixoyá sekaxí ríñíñpí xórórí yariğíáriní. Íwí ámá néra warigíápi, ayí pípi marfái, sa Gorixoyá sekaxí ríñíñpí xórórí yariğíáriní.

⁵ Rípi nání seyíné níjía imóníñoi. Kiraiso —O íwí bí meñorini. O íwí nene yariñwápi yokwarimí neaimínirí nání xwíá tíyo nene tñí e bíñínigini.

⁶ Ayínání ámá Jisaso tñí kumíxíntígíáyí íwí néra warigíámani. E nerí aí ámá íwí néra warigíáyí “Jisaso Gorixomí xewaxoríñí?” níyaiwiro nepa xfo tñí nawíni kumíxíñarigíámani.

⁷ Gí niaíwíplayíné, ámá yapí rariğíáyí xe níbiro yapí oneaiwapiyipoyinirí sñíwí míwínípa éfríxini. Ámá wé róníñí imóníñpí néra warigíáyí Kiraiso wé róníñí imóníñpa axípi imónígíáyífrini.

⁸ E nerí aí ámá íwí yariğíáyí oboyáyífrini. Eníná íwí iwamíó néra bíño, ayí obo enagí nání oyá imónígíáyífrini. Gorixomí xewaxo rípi emínirí nání bíñínigini. Obo íwí arfíki nerí ámayí ení axípi éfríxiniñí wíwapiyaríñpí pírfí urakímínirí nání bíñínigini.

⁹ Ayínání ámá Gorixó xegí tímeaníyíñíñí nimónírfnáyí, oyá dñípi íkíkí wíñagí nání íwí néra warigíámani. Ayí Gorixó xegí tímeaníyíñíñí imóníñagíá nání aga íwí néra upaxí mimóníñoi.

¹⁰ Rípiñí dání ananí ámá mí níwómíxíro “Tiyí niaíwí Gorixoyárfani? Tiyí oboyárfani?” yaiwipaxífrini. Ámá síwí wé róníñí imóníñpí míyaríñagíá níwínírfná “Ayí Gorixó tímeaníyíñíñí imónígíáyí wímani.” yaiwipaxífrini. Ámá xexírfímeáyo dñí sixí mu-yariñagíá níwínírfná ení “Ayí Gorixoyá imónígíáyí wímani.” yaiwipaxífrini.

Xexirfmeáyo dñf sixf nuyirfná epaxfpi nánirini.

¹¹ Iwamfó imónijnán dání xwíyá Jisaso yanf neaiapinjf none searéwapiyaríná ará neaigfápi, ayf ripirini, “Xexfexirfmeáyfné xíxe dñf sixf yinfririxini.” Ará neaigfápi, ayf apirini.

¹² Apf nixfdiranéná Keno —O sipi imóninjoyáorini. Xegf xogwáomf pikixwirfó enjorini. O enjpa axfpi mepa oyaneyi. “Xogwáomf ayf nánf rfa pikiniginini?” yaiwiarigfápi píprini? Xfo xegf yarinjpi sipi imónirf xogwáo yarinjpi wé róninjf imónirf enjagf nánf sfmf tfni nwiwiri pikiniginini.

¹³ Ayinánf gf nixfmeáyfné, seyfné eni áamá Gorixoyá mimónigfáyf sfmf tfni seaiarinjagfa nwinirónáyf, ududf mepani.

¹⁴ Nene negf nixfmeáyo dñf sixf nuyirane nánf nijfá re imóninwinf, “Óf áamá anfniprfá nánf imóninjfyimi pfnf nwiárimf óf dñf nuyimnjf imóniprfá nánf imóninjfyimi nixfdirane yarinjwini.” Nijfá e imóninwinf. E nerf aí áamá xexirfmeáyo dñf sixf muyarigfáyf, ayf dñf nuyimnjf tfgfá mimónf snf óf anfniprfá nánf imóninjfyimi xfdarinjoi.

¹⁵ Áamá xexirfmeáyo sfmf tfni wiarinjagfa nwinirónáyf, “Ananirini.” riyaiwiarinjoi? Oweoi, nene nijfá re imóninwinf, “Áamá pikiarigfá gíygf gíygf dñf nuyimnjf meaprfá nánf mimóninjoi.” Nijfá e imóninwinf.

¹⁶ Pípi nánf dñf nimorinjpmi dání “Ámáyo dñf sixf nuyirfná epaxfpi, ayf apirfani?” yaiwipaxfrini? Sa Jisaso nene yeáyf neayimxemeámnrí nánf minf nwinirfná enjpi nánf dñf nimorinjpmi dání nene “Ámáyo dñf sixf nuyirfná o enjpa e epaxfrani?” yaiwinjwini. Ayinánf nene eni nixfmeáyo arirá wianf nánf minf nwinirfná aí “Ayf ananirini.” yaiwianiginini.

¹⁷ E nerf aí áamá amípi mímúroninjf wo xegf xexirfmeá wo amípi nánf dfwf ikeamónarinjagf nwinirf aiwf sipiáf sfá ntnirf amípi bf mñf mwiwipa nerfnáyf, o arige nerf “Nionf Gorixomf dñf sixf uyingini.” ripaxfrini?

¹⁸ Gf niaiwipaiyfné, negf nixfmeá dfwf ikeamónarinjagfa nwinirfná pfnénf nurirane “Dñf sipi niarini.” murípa éwaniginini. Aga xwioxfyo dání dñf sixf nuyirane arirá wiwaniginini.

“Apf nerfná Gorixoyá sinjwýo dání wará sarfáwá marnipaxfmani.” urinjf nánirini.

¹⁹ Ámáyo aga xwioxfyo dání dñf sixf nuyirinjpmi dání re nuyaiwirf nijfá imóninwinf, “Gorixo, nepaxinjf imóninjoyáyf imóninjwá wienerfani?” nuyaiwirf nijfá imóninwinf. Ayf ripi nánini dñf nimoranéná Gorixoyá sfmimanjyio dání ananf dñf wfá neaónipaxfrini.

²⁰ “Ámáyo arirá nwiwrfná Jisaso tfni xixeni miyarinjáonirini.” nuyaiwinirane xwíyá meáfnarinjwá aí Gorixo nene dñf e yaiwinarinjwápmi seáyf e wimónirf amípi nfnf nánf nijfá imónirf enj enjagf nánf nene nepa ámáyo dñf sixf uyarinjwápi nánf nijfá eni nimónirf nánf xwíyá mneameáfná enjagf nánf nene ananf dñf wfá neaónipaxfrini.

²¹ Gf dñf sixf seayinjáyfné “Ámáyo arirá nwiwrfná Jisaso tfni xixeni miyarinjáonirini.” nuyaiwinirane xwíyá mneáfninpa neranénáyf, Gorixoyá sinjwf tfnjf e wará sarfáwá mímárinf niyopiárinf

²² xfomf amípi bf nánf yarinjf wíáná ananf xixeni neaiaparinjfrini. Ayf ripi nánf neaiaparinjfrini. O sekaxf rinjpmi xfdirane amípi xfo “Éfririxini.” wimónarinjpmi erane yarinjagwf nánf neaiaparinjfrini.

²³ Sekaxf mfkf imóninjf Gorixo nearinjpi, ayf ripi nánf rarinjini. Seyfné xegf xewaxo Jisaf Kiraisomf dñf wkwfóro xfo sekaxf nearinjpi tfni xixeni xíxe dñf sixf yinbro éfririxini.

²⁴ Áamá Gorixo xegf sekaxf rinjpmi xfdarigfá gíygf gíygf, ayf Gorixo tfni nawini imóniro xfo eni ayf tfni nawini imóniro enjoi. Ayf ripimi dání “Gorixo nene tfni nawini rimóninwinf?” yaiwiarinjwárinf. Gorixo xegf kwíyfpf sixf neamimónj enjagf nánf “O tfni nawini rfa imóninwinf?” yaiwiarinjwárinf.

4

Kwíyf Gorixoyápmi tfni sipipimi tfni mí ómixarinjwápi nánirini.

¹ Gf dñf sixf seayinjáyfné, áamá “Kwíyf tñjónf enjagf nánf rarinjini.” rarigfá niyoni ará mwiwipa nero mimónf wfá rókiamoarigfá obaxf xwfá tfyo emearinjagfa nánf “Kwíyf apf nepa Gorixo tñjf e dání bñjfpirfani? Gorixo tñjf e dání mibñjfpirfani?” yaiwianf nánf iwamfó imimf wífririxini.

² Iwamfó imimf nwiwrfná ripi rarinjagfa nwinirfná “Kwíyf Gorixoyápi tñjo rfa rarini?” yaiwífririxini. Kwíyfo dání nwinirfná “Jisaf Kiraiso áamá nimónirf nene tfáminf

bɪŋɪnɪgɪnɪ.” rarɪŋagʁa nɪwɪnɪrɪnɪ “Kwɪyɪ Gorɪxo tɪŋɪ e dɪnɪ bɪŋɪpɪmɪ dɪnɪ rɪa rarɪnɪ?” yaiwɪrɪxɪnɪ.

³ E nerɪ aɪ kwɪyɪ xegɪ bɪmɪ dɪnɪ nɪrɪrɪnɪ “Jɪsaso ámá nɪmónɪrɪ nene tɪámɪnɪ bɪŋɪnɪgɪnɪ.” mɪrɪpa yarɪŋagʁa nɪwɪnɪrɪnɪ “Kwɪyɪ apɪ Gorɪxo tɪŋɪ e dɪnɪ bɪŋɪpɪmanɪ.” yaiwɪrɪxɪnɪ. Ámá kwɪyɪ ayo dɪnɪ rarɪgɪáyɪ Kiraisomɪ xopɪrɪrɪ wɪmɪnɪrɪ yarɪŋo tɪnɪ anɪ nawɪnɪ imónɪgɪáyɪrɪnɪ. Enɪnɪ “O nɪbɪnɪfɪrɪnɪ.” arɪá e wigɪfo agwɪ rɪnɪ rɪxa nɪbɪrɪ xwɪá tɪyo yarɪnɪ.

⁴ E nerɪ aɪ gɪ nɪaɪwɪplayɪné, seyɪné Gorɪxoyáyɪné enagɪa nánɪ mɪmónɪ wɪá rókɪamoarɪgɪáyɪ yapɪ seaiwapiyanɪro seaiagɪa aiwɪ rɪxa xopɪrɪrɪ wigɪfɪrɪnɪ. Kwɪyɪ seyɪné seaainɪŋɪpɪ obomɪ —O ámá Gorɪxomɪ dɪŋɪ mɪwɪkwɪroarɪgɪáyɪ xɪfo tɪnɪ nawɪnɪ imónɪgɪfɪrɪnɪ. Omɪ kwɪyɪ seyɪné seaainɪŋɪpɪ seáyɪ e wɪmónɪŋagɪ nánɪ ayo xopɪrɪrɪ wigɪfɪrɪnɪ.

⁵ “Jɪsaso nepa ámá nɪmónɪrɪ nene tɪámɪnɪ mɪbɪŋɪnɪgɪnɪ.” rarɪgɪáyɪ Gorɪxomɪ paimɪmɪ wɪarɪgɪáyɪ tɪŋɪmɪ dɪnɪ imónɪgɪáyɪrɪnɪ. Ayɪnánɪ xwɪyɪá wigɪ nɪrɪrɪnɪ xwɪyɪá Gorɪxomɪ paimɪmɪ wɪarɪgɪáɪpɪmɪ dɪnɪ rarɪgɪá nánɪ wigɪ imónɪgɪáyɪ ayo arɪá wɪarɪgɪfɪrɪnɪ.

⁶ E nerɪ aɪ none Gorɪxoyá imónɪŋagwɪ nánɪ ámá o tɪnɪ nawɪnɪ ikárɪnɪgɪáyɪ none arɪá neaiarɪgɪfɪrɪnɪ. Ámá o tɪnɪ nawɪnɪ mikárɪnɪgɪáyɪ none arɪá neaiarɪgɪfɪmɪnɪ. Ayo dɪnɪ re yaiwɪarɪŋwárɪnɪ, “Kwɪyɪ nepaxɪŋɪ imónɪŋɪyo dɪnɪ rarɪgɪáyɪ mɪ nómɪxɪrɪ ayɪ tɪyɪrɪfɪnɪ? Kwɪyɪ yapɪ imónɪŋɪpɪmɪ dɪnɪ rarɪgɪáyɪ mɪ nómɪxɪrɪ ayɪ tɪyɪrɪfɪnɪ?” yaiwɪarɪŋwárɪnɪ.

“Xɪxe dɪŋɪ sɪxɪ yɪnɪfɪrɪxɪnɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

⁷ Gɪ dɪŋɪ sɪxɪ seayɪŋáyɪné, xɪxe dɪŋɪ sɪxɪ yɪnɪwanɪgɪnɪ. Ayɪ rɪpɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ. Ámá wɪyo dɪŋɪ sɪxɪ nuyɪranéná Gorɪxo yarɪŋɪpa axɪpɪ yarɪŋwá enagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ. Ayɪ rɪpɪ nánɪ enɪ “Xɪxe dɪŋɪ sɪxɪ yɪnɪfɪrɪxɪnɪ.” rarɪŋɪnɪ. Dɪŋɪ sɪxɪ uyarɪgɪá ayɪ ayɪ nɪnɪ Gorɪxo xegɪ tɪmeanɪyɪnɪŋɪ imónɪro o tɪnɪ nawɪnɪ nɪkárɪnɪro nɪjɪá imónɪro egɪáyɪ enagɪa nánɪ rarɪŋɪnɪ.

⁸ E nerɪ aɪ amɪpɪ o yarɪŋɪpɪ xɪfo ámáyo dɪŋɪ sɪxɪ nuyɪrɪŋɪpɪmɪ dɪnɪ yarɪŋɪ enagɪ nánɪ ámá wigɪ wɪnɪyo dɪŋɪ sɪxɪ muyɪpa yarɪgɪá gɪyɪ gɪyɪ, ayɪ Gorɪxo tɪnɪ nawɪnɪ nɪkárɪnɪro nɪjɪá imónɪgɪáyɪmɪnɪ.

⁹ Gorɪxo xɪfo rɪpɪ nerɪŋɪpɪmɪ dɪnɪ dɪŋɪ sɪxɪ neayarɪŋɪpɪ neaiwapiyɪŋɪnɪgɪnɪ. O xegɪ nɪaɪwɪ sɪŋɪnɪŋɪ émiaoŋo neaiɪnɪpɪmɪ dɪnɪ nene dɪŋɪ nɪyɪmɪŋɪ imónɪŋɪpɪ meanɪwá nánɪ xwɪá tɪyo wɪrɪnapɪŋɪnɪgɪnɪ.

¹⁰ Rɪpɪ nánɪ dɪŋɪ nɪmoranéná “Ámáyo dɪŋɪ sɪxɪ nuyɪrɪnɪ epaxɪpɪ, ayɪ apɪrɪfɪnɪ?” yaiwɪpaxɪrɪnɪ. Nene Gorɪxomɪ dɪŋɪ sɪxɪ nuyɪrane enwáɪpɪ marɪáɪ, sa xewanɪŋo nene dɪŋɪ sɪxɪ nɪneayɪrɪ xewaxo negɪ fɪwɪ yarɪŋwáɪ yokwarɪmɪ neaiɪnɪa nánɪ wɪrɪnapɪŋɪpɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ.

¹¹ Gɪ dɪŋɪ sɪxɪ seayɪŋáyɪné, Gorɪxo nene dɪŋɪ sɪxɪ xwapɪ ayá wɪ nɪneayɪrɪ e neaiɪŋɪ enagɪ nánɪ xexɪxexɪrɪmeaéne enɪ xɪxe dɪŋɪ sɪxɪ yɪnɪwanɪgɪnɪ.

¹² Ámá Gorɪxomɪ sɪŋwɪ bɪ mɪwɪnɪgɪá aiwɪ xexɪxexɪrɪmeaéne xɪxe dɪŋɪ sɪxɪ nɪyɪnɪranénáyɪ, Gorɪxo tɪnɪ nawɪnɪ imónɪŋagwɪ nánɪ xɪfo ámáyo úrapɪ mɪwɪkárɪ pɪrɪnɪŋɪ dɪŋɪ sɪxɪ uyarɪŋɪpa axɪpɪ dɪŋɪ sɪxɪ yɪnanɪfɪnɪ.

¹³ Rɪpɪ nánɪ dɪŋɪ nɪmoranéná “Xɪfo nene tɪnɪ imónɪrɪ nene xɪfo tɪnɪ imónɪrane enwɪnɪ.” yaiwɪpaxɪrɪnɪ. Xegɪ kwɪyɪpɪ neaiapɪŋɪ enagɪ nánɪ dɪŋɪ e yaiwɪpaxɪrɪnɪ.

¹⁴ Ápo Gorɪxo xegɪ xewaxo ámá xwɪá tɪyo ŋweagɪá nɪyonɪ yeáyɪ uyimɪxemeáwɪnɪgɪnɪrɪ wɪrɪnapáná neaiɪmeanɪ mɪkone, sɪŋwɪ wɪnɪŋwáone xwɪyɪá rɪpɪ seararɪŋwɪnɪ.

¹⁵ Ámá “Jɪsaso nɪaɪwɪ Gorɪxoyáorɪnɪ.” rarɪgɪá gɪyɪ gɪyɪ Gorɪxo ámá e rɪáyɪ tɪnɪ nawɪnɪ imónɪrɪ ayɪ xɪfo tɪnɪ nawɪnɪ imónɪro enoɪ.

¹⁶ Ayɪnánɪ nene dɪŋɪ “Gorɪxo aga dɪŋɪ sɪxɪ neayarɪnɪ.” yaiwɪanɪ nánɪ nɪneaiɪmónɪrɪ nɪjɪá imónɪŋwɪnɪ.

Pɪ pɪ Gorɪxo yarɪŋɪpɪ sa dɪŋɪ sɪxɪ nuyɪrɪŋɪpɪmɪ dɪnɪ yarɪŋɪ enagɪ nánɪ ámá wigɪ xexɪrɪmeáyo anɪŋɪ minɪ dɪŋɪ sɪxɪ uyarɪgɪáyɪ, ayɪ Gorɪxo tɪnɪ nawɪnɪ imónɪro xɪfo enɪ ayɪ tɪnɪ nawɪnɪ imónɪro egɪáyɪrɪnɪ.

¹⁷ Nene sɪá Gorɪxo ámá nɪyonɪ mɪ ómómɪxɪmɪ enɪfáyɪmɪ wará sarɪwá mɪmárɪnɪ ananɪ ewɪárɪmónánɪwá nánɪ negɪ nɪrɪxɪmeáyo úrapɪ mɪwɪkárɪ pɪrɪnɪŋɪ dɪŋɪ sɪxɪ uyiwanɪgɪnɪ. Kiraiso xwɪá tɪyo nɪŋwearɪnɪ nɪmónɪrɪ enɪpa nene enɪ xwɪá tɪyo nɪŋwearanéná axɪpɪ nɪmónɪrane yarɪŋwá enagɪ nánɪ ananɪ e yanɪwárɪnɪ.

¹⁸ Ámá wigɪ xexɪrɪmeáyo dɪŋɪ sɪxɪ nuyɪróná Gorɪxo nánɪ wáyɪ wɪ winarɪŋɪmanɪ. Dɪŋɪ sɪxɪ nuyɪróná úrapɪ wɪ mɪwɪkárɪ aga xɪxenɪ nanɪŋɪ nuyɪrónáyɪ, wáyɪ bɪ mɪwɪnɪ sáyɪ ikárɪnarɪgɪfɪrɪnɪ. Mɪkɪ ámá Gorɪxo nánɪ wáyɪ winarɪŋɪ, ayɪ rɪpɪ nánɪrɪnɪ. “Gorɪxo nɪonɪ gɪ sɪpɪ yarɪŋáɪpɪ tɪnɪ xɪxenɪ sɪpɪ nɪkárɪnɪfɪrɪnɪ?” nɪyaiwɪro nánɪ wáyɪ winarɪŋɪrɪnɪ. Wáyɪ winarɪŋɪyɪ xexɪrɪmeáyo sɪnɪ dɪŋɪ sɪxɪ xɪxenɪ muyarɪgɪá enagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ.

¹⁹ Gorixo nene xámi dñj sîxî neayinjî enagî nânî nene enî nîrixîmeáyo dñj sîxî uyarinjwárinî.

²⁰ Ámá wo “Gorixomî dñj sîxî uyiñáonîrinî.” nîrinîrî aî xexîrîmeáyo sîmfî tîní nîwirînáyî, yapî rarîñorîni. Ayî ripî nânî rarîñîni. Xexîrîmeáyo sîñwî nîwîrîrî aî dñj sîxî muyîpa nerînáyî, o arîge nerî Gorixo, ámá sîñwî mîwîñîgîfomî dñj sîxî uyîpaxî imónîni? Oweoi.

²¹ Sekaxî o nearîñîpî, ayî ripîrinî. Ámá Gorixomî dñj sîxî uyarîgîá gîyî gîyî, xexîrîmeáyo enî dñj sîxî uyîfîrixîni.

5

“Dñj wîkwîroarîgîáyî xegî tîmeanîyo dñj sîxî uyarîgîárîni.” urîñî nânîrinî.

¹ Ámá “Nene yeáyî neayîmîxemeanfa nânî Gorixoyá dñj tîní arîowayá xwîá piaxîyo dánî iwiaronîoyî rarîñwáo Jisasonîni?” nîyaiwîro dñj wîkwîroarîgîá gîyî gîyî, ayî nîaiwî Gorixo xegî emeanîyîñîñî imónîgîáyîrinî. Ámá xano Gorixomî dñj sîxî uyarîgîá gîyî gîyî xegî emeanîyo enî dñj sîxî uyarîgîárîni.

² Ripî nerîñîpîmî dánî ananî dñj “Nîaiwî Gorixo xegî emeanîñîñî imónîgîáyî dñj sîxî uyarîñwaénerfani?” yaiwinîpaxîrinî. Xîfomî dñj sîxî uyîrane xegî sekaxî nearîñîpîmî xîdîrane neranénayî, ananî dñj e yaiwinîpaxîrinî.

³⁻⁴ Xîfomî aga dñj sîxî nuyîranéná pípi epaxî marfái, xîoyá sekaxî rîñîñîpîmî xîdîpaxî enagî nânî rarîñîni. Nîaiwî Gorixo xegî emeanîñîñî imónîgîáyî sîwî sîpî xîfomî paimîmfî wiarîgîá imónîñîpîmî xopîrârî wiarîgîá enagî nânî xîo sekaxî nearîñîpî nene nîxîdîranéná ayî rîá tîñî xîdîpaxî wî mimónîñîpîrinî. Ripîni nerîná sîwî sîpî Gorixomî paimîmfî wiarîgîá imónîñîpîmî xopîrârî wiarîñwárinî. Jîsasomî dñj nîwîkwîrorîñîyo dánî apî yarîñwárinî.

“Dñj wîkwîroarîgîáyî sopîñî Gorixo wófpî arfá wiarîgîárîni.” urîñî nânîrinî.

⁵ “Ámá sîwî sîpî Gorixomî paimîmfî wiarîgîá imónîñîpîmî xopîrârî wiarîgîáyî gîyîfîrîni?” mîyaiwîpanî. Ámá “Jîsaso nîaiwî Gorixoyáorîni?” nîyaiwîro dñj wîkwîroarîgîáyî ananî xopîrârî wiarîgîáyîrinî.

⁶ “Nîaiwî Gorixoyáorîni?” onîaiwîpoyîñîrî inîgîyo wayî mearî nîperfîná ragî purî eno, ayî Jîsasi Kiraisorîni. O “Gorixomî xewaxorîni?” onîaiwîpoyîñîrî nânî nerfîná wayîñî meanîmanî. E onîaiwîpoyîñîrî wayî mearî xegî ragî purî enîñîgîni.

⁷ Gorixoyá kwîyîpî nîrîfîná nepânî rîpaxîpî enagî nânî negî xwîoxîyo dánî áwanî rênîñî neararîñîpî, “Kiraiso apîau nerîñîpîmî dánî xewanîño nânî sîwá neainîmîñîrî enîpî, ayî neparîni.” neararîñîpî arfá owianeyî.

⁸ Ayînanî “Jîsaso Gorixomî xewaxorîni?” yaiwianî nânî sopîñî neawarîñî biaú bî, ayî rîpiaú rîpîrîni. Kwîyîpî neararîñîpî tîñî inîgîyo wayî meaarîná imónîñîpî tîñî xegî ragî nîpurî péaná imónîñîpî tîñî biaú bî imónîñîpî apîrîni. Apîau apî sopîñî nîneaarîná xegî bî xegî bî oyaiwîpoyîñîrî neaiwîpîyarîñîmanî. Axîpîni oyaiwîpoyîñîrî neaiwîpîyarîñîrinî.

⁹ Ámá pí pí nânî sopîñî neaófpî ananî arfá wiarîñwárinî. Ayînanî Gorixo sopîñî neaófpî seáyî e imónîñîgî nânî apî enî arfá owianeyîñîrî seararîñîni. Gorixo xewanîño sopîñî neaófpî, ayî pípi nânî marfái, ayî xegî xewaxo nânîrinî.

¹⁰ Gorixo xewaxomî dñj wîkwîroarîgîá gîyî gîyî o xegî xewaxo nânî sopîñî wófpî wigî xwîoxîyo dánî “Aga neparîni.” yaiwiarîgîárîni. E nerî aî Gorixomî dñj mîwîkwîroarîgîáyî “O sopîñî neaófpî nepamanî.” nîyaiwîro nânî rênîñî urarîgîárîni, “Yapî rarîñîyî woxîrinî.” urarîgîárîni.

¹¹ Xwîyîá Gorixo sopîñî neaófpî, ayî ripîrinî. O dñj nîyîmîñî imónîñîpî rîxa neaiapîñîrinî. Dñj nîyîmîñî imónîñî apî nânî xegî xewaxo mîfkî îkîño enagî nânî

¹² Ámá xewaxo tîñî kumîxîñîgîáyî dñj nîyîmîñî imónîñî apî tîgîáyîrinî. E nerî aî xewaxo tîñî nawîni mîkumîxîñîgîáyî ayî dñj nîyîmîñî imónîñîpî tîgîáyîmanî.

Yoparîpî nurîfîná urîñî nânîrinî.

¹³ Nionî seýfné, Gorixo xewaxomî dñj wîkwîroarîgîáyîné “Nene dñj nîyîmîñî imónîñîpî tîñwaénerfani?” nîyaiwinîro nîjîá imónîpîrî nânî payî rîna nearî mónapîñîni.

¹⁴ Nene ripî nerane nânî Gorixo sîñwî anîñe dánî wará sarfáwá mîmárîñî newîarîmónîrî yarîñwárinî. Xîo e neaiwîñîgîñîrî yarîñî nîwîranéná negî dñjîyo dánî bî murî xîo wimónarîñîpî tîñî xîxenî yarîñî nîwîrane nânî “Arfá xîxenî nîneainîñoi.” yaiwiarîñwárinî.

¹⁵ “Omî yarîñî nîwiranéná pí pí nánî yarîñî wiarîñwápi xîxeni arfá nîneainîño.” nîyairirane nijfá e imónîñagwî nánî dîñî rîpi enî “Negî yarîñî wiarîñwápi rîxa neaimónîni.” yaiwîpaxfîrîni.

¹⁶ Ámá giyî giyî xexîrîmeáyî wo fîwî anîñîmîxîñîfá nánî mimónîñî bî éagi nîwîñîro Gorîxo yokwarîmî owîinîrî yarîñî nîwirónáyî, Gorîxo wigî yarîñî wîfápi arfá nîwirî fîwî anîñîmîxîñîfá nánî mimónîñî bî éomî dîñî nîyîmîñî imónîñîpi uñwîrîrîñîfîrîni. E nîsearîrî aî fîwî ámá anîñîmîxîñîpîrîfá nánî imónîñî bî enî wenî. Nionî “Ámá fîwî api éfáyo Gorîxo yokwarîmî owîinîrî yarîñî wîfîrîxîni.” mîseararîñîni.

¹⁷ Pí pí sipî ámá yarîgîfápi nîñî fîwî yarîgîfápi imónîñagi aîwî nîpîni anîñîmîxîñîpîrîfá nánî mimónîñagi nánî rarîñîni.

¹⁸ Nene nijfá re imónîñwîni, “Ámá Gorîxo xegî tîmeanîñîñî imónîgîfáyî fîwî néra warîgîfámanî. Gorîxo emeanî —Xewaxo nánî rarîñîni. O ámá ayo pîrânîñî umearîñagi nánî sipî imónîño wî xwîfá wikîxearîñîmanî.”

¹⁹ Nijfá re enî imónîñwîni, “Ámá xwîfá tîyo dánî —Ayî Gorîxomî dîñî mîwîkwîroarîgîfáyîrîni. Ayî nîñî sipî imónîñomî ínîmî wurîñîñagîfá aî nene ámá Gorîxoyá imónîñwîni.”

²⁰ Rîpi nánî enî nijfá imónîñwîni, “ ‘Nwîfá nepaxîñî imónîño, ayî Gorîxorîani?’ wîaiwîanî nánî xegî xewaxo nene tîfáminî nîbîrîfá o nánî nijfá neaiapîñîrîni. Nene rîxa xegî xewaxo Jisasî Kiraiso tîñî nawîni nimónîrane nánî xano, Nwîfá nepaxîñî imónîño tîñî enî axîpi nawîni imónîñwîni. O enî Nwîfá aga nepaxîñî imónîñorîni. Dîñî nîyîmîñî tîñwápi neaiaparîño, ayî orîni.”

²¹ Gî nîaiwîplayîné, nene nijfá e imónîñagwî nánî ñwîfá imónîñîpiamî dîñî wîkwîropîrîxîñîrî sewanîñîfîné awîñîñî meñweánîfîrîxîni.

Payí Jono áwiniimi eanínarini.

Payí rina Jono áwini e eanínarini. O xewaninoyá yof mĩrinĩ Jisasoyá siyikĩ imónigfáyo wipenweanáoñiyĩ nĩrinĩrĩ ñwiráriniginĩ. Ámá Jono nurĩrĩ payí eanĩyĩ nánĩ enĩ nĩrinĩná sijnáñĩ yof mĩrĩ apĩxĩ wĩ tĩnĩ xegĩ niaĩwĩ tĩnĩ nánĩ nĩrinĩrĩ eanĩniginĩ. E nerĩ aĩ “Jisasoyá siyikĩ imóninĩ bĩ nánĩ xwiýfá nĩrinĩrĩ eanĩrĩani?” yaiwiarĩñwárinĩ. Jisaso rĩxa anĩnamĩ nĩpeyimáná xwiogwĩ aga obaxĩ nĩpwémáná enjána Jono nĩñweanĩsáná rĩxa xweyanĩ nerĩ anĩ yof Epesasiyo nĩñweámáná payí rina eanĩniginĩ.

¹ Jisasoyá siyikĩ imónigfáyo wipenweanáoñiyĩ apĩxixĩ nánĩ —Jixĩ Gorixo xegĩ imónĩrĩfá nánĩ fá riyamixĩñixĩrinĩ. Jixĩ nánĩ tĩnĩ dixĩ niaĩwĩyĩ nánĩ tĩnĩ payí rina eanĩniginĩ. Nionĩ gĩ xwioxfyo dánĩ nepa dñĩ sixĩ seayĩñĩ. Nionĩnĩ marfá, ámá xwiýfá nepaxĩñĩ imóninĩpĩ nánĩ nĩjĩfá nimónĩro dñĩ wĩkwĩroarigfáyĩ nĩnĩ enĩ dñĩ sixĩ seayĩñĩ.

² Xwiýfá nepaxĩñĩ imóninĩpĩ agwĩ riná mimáyo tĩnĩrane ná rfwfyo aĩ sñĩ tĩnĩrane yanfá enagĩ nánĩ seýné dñĩ sixĩ seayĩñwĩ.

³ Ápo Gorixo tĩnĩ xewaxo Jisasĩ Kiraiso tĩnĩ awaú nepa dñĩ sixĩ nĩneayiríná nene pĩráninĩ nĩwayĩrónĩrane ñweaanfáwá nánĩ neaiĩri wá nĩneawianĩri ayá nearĩmĩxĩri epĩsĩrinĩ.

“Sekaxĩ o nearĩñpĩ axĩpĩnĩ xĩdĩrĩxinĩ.” urĩñĩ nánĩrinĩ.

⁴ Nionĩ “Íyá niaĩwĩ xwiýfá nepaxĩñĩ imóninĩpĩ xixenĩ xĩdarĩñĩ.” rarĩñagfá arfá nĩwĩrĩ nánĩ “Ápo sekaxĩ nĩnearĩrĩná apĩ xĩdĩrĩxinĩrĩ nearĩñpĩ tĩnĩ xixenĩ rfa yarĩñĩ?” nĩyaiwĩrĩ dñĩ nĩfá ninarinĩ.

⁵ Apĩxixĩnĩ, jixĩ íníná erfápi nánĩ bĩ orĩrimĩnĩ. Sekaxĩ sijnĩ bĩ nĩrinĩrĩ rfwamĩñĩ meaarĩñĩ. Enjíná dánĩ nene arfá wĩñwápi —Ayf “Negĩ nĩrĩxĩmeáyo dñĩ sixĩ uyiwaniginĩ.” rĩnĩñpĩ jixĩ éirĩxinĩrĩ nánĩ nĩrinĩrĩ eaarĩñĩ.

⁶ “Ámáyo dñĩ sixĩ nuyiríná epaxĩpi pĩpĩrĩani?” miyaiwipani. Nene negĩ nĩrĩxĩmeáyo dñĩ sixĩ nuyiranénáyf, o sekaxĩ nearĩñpĩ xixenĩ pĩráninĩ xĩdarĩñwárinĩ. Sekaxĩ o nearĩñpĩ —Apĩ seýné enjíná dánĩ arfá wĩgĩpĩrinĩ. “Segĩ sérĩxĩmeáyo dñĩ sixĩ uyiĩrĩxinĩ.” nearĩñpĩrinĩ. Apĩ tĩnĩ xixenĩ axĩpi e éirĩxinĩ.

“Kirisao nearéwapĩyĩñpĩnĩ xaiwĩfá xĩrĩwaniginĩ.” urĩñĩ nánĩrinĩ.

⁷ Ámá obaxĩ rĩxa “Ámáyo yapf owĩwapĩyaneyĩ.” nĩyaiwĩro xwĩfá rĩrĩmĩ emearĩñagfá nánĩ seaarĩñinĩ. Yapf ranĩro nánĩ “Jisasĩ Kiraiso nepa ámá nimónĩrĩ xwĩfá tĩyo nene tfámĩnĩ mĩbĩñiginĩ.” rarĩgĩfayĩrinĩ. E yarĩgĩfayĩ ámáyo yapf wĩwapĩyĩrĩ Kiraisomĩ xopĩrĩrĩ wimĩnĩrĩ erĩ yarĩño tĩnĩ nawĩnĩ imónĩñĩ.

⁸ Ayĩnánĩ seýné Jisasomĩ nĩxĩdĩróná nĩgwfĩnĩñf wayfá meáwaniginĩrĩ anĩñf minĩ rfá tññf egfápi surfámá mimónĩ apĩ nĩpĩnĩ tĩnĩ xixenĩ mearo yayf seaimorĩ enfá nánĩ pĩráninĩ sijnwĩ tĩnĩ éirĩxinĩ.

⁹ Ámá Kiraiso nearéwapĩyĩñpĩ sñĩ anĩñf xaiwĩ fá mĩxĩrĩ ámĩ wĩgĩ dñĩ tĩnĩ gfwĩ nĩmĩxĩrĩ rarĩgĩfá gĩyĩ gĩyĩ, ayf Gorixo tĩnĩ nawĩnĩ imónigfáyf wĩmanĩ. E nerĩ aĩ Kiraiso rĩñpĩnĩ xixenĩ fá nĩxĩrĩrĩ axĩpĩnĩ rarĩgĩfá gĩyĩ gĩyĩ, ayf xaniwĩmĩraú tĩnĩ nawĩnĩ imónigfáyf wĩrinĩ.

¹⁰ Ámá “Jisasomĩ xĩdarĩñwaénerĩnĩ.” rĩnarĩgĩfá wĩ seýné tfámĩnĩ nĩbĩro Kiraiso nearéwapĩyĩñpĩ axĩpĩ mĩrĩpa yarĩñagfá nĩwĩnĩrĩnáyf, yayf nĩwiemearo segĩ anĩyo nánĩ nĩpemeámĩ mĩpáwipa éirĩxinĩ.

¹¹ Ayf ripĩ nánĩ rarĩñinĩ. Ámá e yarĩgĩfáyo gĩyĩ gĩyĩ yayf nĩwiemearĩnáyf, fwf ayf yarĩgĩfápi axĩpĩ ayo enĩ uxĩmeanfá enagĩ nánĩ rarĩñinĩ.

¹² Xwiýfá xwapf ayá wĩ tĩnĩ seýné nánĩ rfwamĩñf eapaxĩ aiwĩ “Payf rĩnamĩ meapa oemĩnĩ.” nimónarĩnĩ. “Nionĩ seýné dñĩ nĩfá aga seáyf e dánĩ seainĩfá nánĩ nĩbĩrĩ nĩseaiméamáná xwiýfá axĩ e dánĩ rĩnanfwarĩnĩ.” nĩyaiwĩrĩ dñĩ ikwĩmonjinĩ.

¹³ Dixĩ rĩrĩxĩmeá —Í enĩ Gorixo xegĩ imónfwiniginĩrĩ fá uyamĩxĩñĩrĩnĩ. Íyá niaĩwĩyĩ payf rĩnamĩ dánĩ yayf seaiwárenaparĩñĩ.

Payí Jono eaný yoparínarini.

Payí rina yoparí Jono eanýnarini. O xewaníjoya yof mĩrini Jisasoya siyikĩ imónigfáyo wipenweañáoniyi nĩriniñi ħwirárinigini. Ámá Jono nuriri payí eanjo xegí yof Gaiasorini. Jisaso rixa aññamĩ nĩpeyimáná xwiogwĩ aga obaxĩ nĩpwémáná enáná Jono nĩñweañsáná rixa xweyanĩ neri añj yof Epesasioyo nĩñweámáná payí rina eanýnigini

¹ Jisasoya siyikĩ imónigfáyo wipenweañáoniyi gĩ dñj sɨxĩ riyinjá Gaiasoxi nani payí rina eanýnigini. Joxi nepa dñj sɨxĩ riyinjini.

² Gĩ dñj sɨxĩ riyinjáoxini, Gorixomĩ joxi nani rĩpi yarinĩ rĩwiiarĩñarini, “O Jisasomĩ píráníñj nixĩdĩri nani xegĩ dñj nanĩ imónĩñjpi tĩni xixeni Gorixoxiniyá dñjyo dani nanĩ imónĩñjpi wimearĩ wará inĩri ewĩnigini.” yarinĩ e rĩwiiarĩñarini.

³ Negĩ nĩrixĩmeáyĩ wĩ joxi nani áwanĩ re nĩrémeáagfá, “O nepaxĩñj imónĩñjpi —Jisaso nearéwapiyinjpi nani rarinĩ. Api nixĩdĩri nerĩná yapĩ bi mĩnealepisi api tĩni xixeni yarinĩ. Nepaxĩñj imónĩñjpi nerĩná axĩpi píráníñj xĩdarini.” Áwanĩ e nĩrarĩñagfá arfá nĩwirĩ nani nionĩ yayĩ seáyimĩ dani nĩnĩñĩni.

⁴ “Dixĩ niaiwĩ imónigfáyĩ xwiýfá nepaxĩñj imónĩñjpi fá nixĩriro xixeni xĩdarĩño.” rariñagfá arfá nĩwirĩná yayĩ seáyimĩ dani nĩnarĩñjpi amĩpi wĩ nani yayĩ nĩnarĩñjpi api tĩni xixeni mĩmónini.

“Nĩrixĩmeáyo arirá wiarĩñjpa sɨni axĩpi nĩwia úirixini.” urĩñj nánirini.

⁵ Gĩ dñj sɨxĩ riyinjáoxini, joxi negĩ nĩrixĩmeáyo arirá nĩwirĩná úrapĩ bi mĩwikarĩ dñj rĩñwiráripaxĩpi wĩwapiyarĩñrini. Nĩrixĩmeá joxi sɨni sɨñwĩ mĩwĩnĩñj aĩ xegĩ bi marfái, axĩpini wiarĩñrini.

⁶ Ámá ayĩ joxi dñj sɨxĩ nuyiri arirá wiarĩñjpi nani Jisasoya siyikĩ imónĩñwá re ħweañwaéne rixa áwanĩ nearigfawixini. Joxi Gorixomĩ píráníñj nixĩdĩrĩná epaxĩpi tĩni xixeni neri gĩ e nani arirá nĩwirĩ nĩwiowárirĩná yarinĩpi nanĩ yarinĩni.

⁷ Ayĩ rĩpi nani “Arirá wĩrixini.” rĩrarĩñini. Ámá ayĩ yof Jisasi Kiraisoyá éma imónigfáyo wáf urĩmeanĩro nuróná “Wáf nurĩrane aĩ wigĩ amĩpi ourápaneyi.” nĩyaiwiro amĩpi bi murápi yariḡfá enagi nani rĩrarĩñini.

⁸ Ayinani Gorixomĩ dñj wĩkwĩronwaéne xwiýfá nepaxĩñj imónĩñjpi nĩriga emewĩnigini ayo arirá wĩwanigini.

“Sipi yariḡfáyo ikanĩñj mĩwixáfĩpani.” urĩñj nánirini.

⁹ Nionĩ wáf rĩmeariḡfá ayĩ nani Jisasoyá siyikĩ imónigfá e ħweagfáyĩné áwanĩ os-earĩmĩnĩri nani payĩ bi nearĩ seawĩrénapĩagi aiwĩ segĩ amá wo, Daiotĩrepisoyi rĩniño —O “Nionĩ seáyĩ e wimónĩñáná wĩniyĩ inĩmĩ onurĩnĩpoyi.” wimónarĩñorini. O xwiýfá none urarĩñwá bi arfá neaiarĩñĩmanĩ.

¹⁰ Ayinani nionĩ seáyĩné tñj e nani nĩbirĩ amĩpi o yarinĩyĩ nani waropárf seaimfárinĩ. O mfkĩ wĩ menagi aiwĩ none nani ikayfwi rĩmeariñrini. “E nerĩná apáni yarinĩni.” mĩyaiwĩ none rariñwápi nĩwiaĩkiri nĩrixĩmeá segĩ tĩfámini bfáyo mumĩmĩnĩpa yarinĩrini. Wĩniyĩ wigĩ añjyo nani nĩpemeámĩ wanĩro yariñagfá nĩwĩnĩrĩná pĩrf urakiarĩñrini. Apini mé e yariḡfáyo Jisasoyá siyikĩ imónigfáyĩné awĩ éanarĩḡfá dani mĩmĩxeámĩ yarinĩrini.

¹¹ Gĩ dñj sɨxĩ riyinjáoxini, amá nanĩ yariḡfáyĩ Gorixoxi tĩmeanĩyĩnĩñj imónĩño. E neri aĩ sipi yariḡfáyĩ Gorixomĩ sɨni sɨñwĩ mĩ mĩwómĩxĩḡfáyĩrini. Ayinani joxi sipi imónĩñjpi mĩmĩkanĩñj mĩwixáfĩpani neri nanĩpimĩni ikanĩñj wixáfĩrĩxini.

¹² Demitĩriasoxi nani amá nĩni “Nanorini.” rariḡforini. Xewanĩño xwiýfá nepaxĩñj imónĩñjpi nixĩdĩrĩná nerĩñjpi dani enĩ “Nionĩ amá nanorini.” nĩrĩri sɨwánĩñj neainarĩñorini. None enĩ “Nanorini.” urarĩñwáorini. Xwiýfá none rariñwápi nepa imónini. Joxi nĩjía e imónĩñjpi nani rarinĩni.

¹³ Joxi nani “Payĩ oeamĩni.” nĩyaiwirĩná rĩwamĩñj obaxĩ ayá wĩ eapaxĩ aiwĩ “Nĩpini nĩriri payĩ rĩnamĩ oeamĩni.” mĩnimónarini.

¹⁴⁻¹⁵ E neri aiwĩ “Nionĩ sɨni mé nĩbirĩ nĩsimeámáná axĩ e dani xwiýfá rĩnanfĩwĩrini.” nĩyaiwĩ dñj ikwĩmonĩni. Joxi píráníñj orĩwayĩrónini. Nĩkumĩxĩnĩrĩ emearĩñwáyĩ re dani yayĩ sealwárenapĩño. Joxi tĩni nĩkumĩxĩnĩrĩ emearĩñwáyĩ e dani womĩni womĩni yayĩ nĩwiéra úirixini.

Payí Juto eaŋnarini.

Payí rina áamá Jisasoyá siyikí imónigfáyí nání Juto eaŋnarini. Xewanijo nání áwanj sijnáni mĩrĩnĩj enagi aí Jisasomĩ xogwáo Jutoyĩ rĩnĩjo (Mako 6:3) “Ayí axorfanĩ?” yaiwiarĩjwárinĩ. Jisaso rĩxa aŋnamĩ nĩpeyimáná xwiogwí aga obaxí nĩpwémáná enjáná “Mimónĩ uréwapiyarĩgáyí Jisasomĩ dĩnj wĩkwĩroarĩgáyó xejwĩmĩnĩ wĩpémfoarĩjoi.” rĩnarĩjagi Juto arfá nĩwĩrĩ ayí arfá nĩwĩro nĩxĩdĩroná sipĩ imónĩpĩrĩxĩnĩrĩ éf uremómĩnĩrĩ nĩrĩrĩ eaŋnĩgĩnĩ.

¹ Jutonĩ —Nionĩ Jisasi Kiraisomĩ xĩnánínĩnĩj nimónĩrĩ omĩnj wĩiarĩjá wonĩrĩnĩ. Jemisomĩ xexĩrĩmeaonĩrĩnĩ. Nionĩ payí rina seyĩné nánĩ —Seyĩné ápo Gorĩxo nionĩyáyí imónĩrĩxĩnĩrĩ wéyo fá seaumĩrĩrĩ dĩnj sĩxĩ seayĩrĩ xewaxo Jisasi Kiraiso nánĩ awĩ seamenjweairĩ seainjĩnĩrĩnĩ. Seyĩné nánĩ nĩrĩrĩ payí rina eaarĩjĩnĩ.

² “Gorĩxo wá seawianĩrĩ nĩwayĩrónĩro pĩránĩjĩ njweapĩrĩ nánĩ seaiĩrĩ sewanĩjĩfĩné enĩ xĩxe dĩnj sipĩ inĩpĩrĩ nánĩ seaiĩrĩ nerĩná ayá wĩ seaiĩwĩnĩgĩnĩ.” nimónarĩnĩ.

“Jisaso tĩnĩ nawĩnĩ mimónĩgĩfáyĩ seyĩné tĩnĩyumfĩ gwiaumfĩ inarĩjoi.” urĩnjĩ nánĩrĩnĩ.

³ Gĩ dĩnj sĩxĩ seayĩjáyĩné, Gorĩxo seyĩné tĩnĩ nene tĩnĩ yeáyĩ neayimĩxemeanfá nánĩ enjĩpĩ nánĩ payí wĩna nearĩ seawarénapiyimĩnĩrĩ enjá aiwĩ agwĩ nionĩ “Payí enjĩ rĩrémĩxĩ re nĩseairĩ oeamĩnĩ,” nimónĩgoĩ. “Xwĩyí fá nene dĩnj wĩkwĩroarĩjwápi —Apĩ áamá marfá, Gorĩxo nawĩnánĩ neaiapĩnj enagi nánĩ gĩwĩ nĩmĩxĩrĩ mĩrĩpaxĩpĩrĩnĩ. Apĩ áamá wĩ ikweakwĩmĩ ranĩro yarĩjagfa nĩwĩnĩroná xe oépyoinĩrĩ sijnwĩ mĩwĩnĩpa éfĩrĩxĩnĩ. Enjĩ neaĩro pĩrĩ wĩalkianĩro éfĩrĩxĩnĩ.” Enjĩ rĩrémĩxĩ e nĩseairĩ oeamĩnĩ,” nimónĩfagĩ eaarĩjĩnĩ.

⁴ Ayí rĩpĩ nánĩ enjĩ rĩrémĩxĩ e nĩseairĩ seararĩjĩnĩ. Jisasoyá siyikí imónĩgĩfáyĩné maiwĩ njweaŋjáná áamá wĩ —Ayí Gorĩxomĩ rĩwĩ umoarĩgĩfáyĩrĩnĩ. Enjĩná dání “Sfá yoparfĩyĩ Gorĩxo xwĩyí fá umeaĩrĩfĩrĩnĩ.” rĩnarĩjĩfĩrĩnĩ. Ayí yumfĩ seyĩné tĩnĩ nawĩnĩ imónĩro fĩwĩ nĩga oemeaneyĩnĩro xwĩyí fá nipa re rĩnĩnjĩpĩ, “Pĩ pĩ fĩwĩ ámaéne yarĩjwápi Gorĩxo ananĩ ayá nĩnearĩmĩxĩrĩ yokwarĩmĩ neaiĩpaxĩrĩnĩ.” rĩnĩnjĩpĩ wĩgĩ dĩnj tĩnĩ ikweakwĩmĩ rĩro “Jisasi Kiraisomĩ negĩ Áminá ínĩmĩ wurĩnĩjwáomani.” rĩro yarĩgĩfá enagi nánĩ enjĩ rĩrémĩxĩ e seaiarĩjĩnĩ.

⁵ Áminá Gorĩxo enjĩná dání manjĩ pĩrĩ wĩaikĩgĩfáyo pĩrĩ numamóá bĩnjĩpĩ nánĩ seyĩné rĩxa xixenĩ nĩjĩfá imónĩjagfa aiwĩ ámĩ dĩnj mopĩrĩ nánĩ dirĩrĩ rĩpĩ oseaimĩnĩ. O negĩ Isĩreriyo Isipĩfĩ aŋfĩyo dání éfĩ numĩnĩrĩ nĩpemeámĩ nurĩ aí áamá xĩfomĩ dĩnj mĩwĩkwĩrĩ “Xwĩfá Gorĩxo neaiapĩmĩnĩrĩ yarĩnjĩpĩ oyá dĩnj tĩnĩ aí áamá e njweagfáyo nuráipaxenemani.” yaiwĩgĩfáyo áamá dĩnjfĩ meanje dání wanĩnĩmĩxĩnjĩnĩgĩnĩ.

⁶ Aŋfĩnajĩ wĩ enjĩná dání enĩ Gorĩxo nurĩpearĩ xe éfĩrĩxĩnĩrĩ sijnwĩ wĩnĩnjĩpĩ nánĩ re mĩyaiwĩ, “Apĩnĩ nerĩ nĩnjweaĩfá ayí nanjĩrĩnĩ.” mĩyaiwĩ nĩwĩalkĩro fĩwĩ yanĩro nánĩ aŋfĩnamĩ pĩnĩ nĩwĩarĩmĩ weapĩgĩfá enagi nánĩ o gwĩ ainĩxĩ marfĩkinĩpaxĩ imónĩnjĩrĩ tĩnĩ nĩjĩrĩ sfá áamá nĩyonĩ mĩ omómĩxĩmĩ emfáyĩmĩ pĩrĩ umamómĩngĩnĩrĩ sfá yĩnárĩje njwĩrĩarĩjĩnĩgĩnĩ.

⁷ Enjĩná áamá Sodomĩ njweáyĩ tĩnĩ Gomora njweáyĩ tĩnĩ aŋfĩ apiaúmĩ axĩ e ikwĩrónĩjĩyo njweagfá fĩnĩ enĩ axĩpĩ ayĩnĩnjĩ piaxĩ weaĩpaxĩ imónĩnjĩpĩ nero Gorĩxo áamá nĩmĩxĩrĩná ayĩ apĩ éfĩrĩxĩnĩrĩ wĩpĩmónĩnjĩpĩ mé ikweakwĩmĩ nero wĩgĩ dĩnjfĩ tĩnĩ fĩwĩ sipĩ imónarĩnjĩpĩ nĩga warĩjagfa nánĩ nene sijnwepĩgĩ neaiĩfá nánĩ pĩrĩ numamorĩfá rĩfá ápiáwĩ anĩnjĩ ínĩná wearĩnjĩpĩ nĩmamówarénapĩrĩ ayo rĩfá nĩnĩrĩ pĩkĩnjĩnĩgĩnĩ.

⁸ Gorĩxo nene sijnwepĩgĩ e neaiĩnjĩ enagi aiwĩ ayí yagfápa áamá yumfĩ seyĩné tĩnĩ nawĩnĩ imónĩgĩfáyĩ axĩpĩ nero wĩgĩ sipĩ orĩjá wĩnarĩgĩfápi mĩmáyo nĩtĩnĩrĩnjĩpĩmĩ dání fĩwĩ aga piaxĩ ayá wĩ weaĩnarĩnjĩpĩ inĩro “Áamá womĩ ínĩmĩ wurĩnĩpaxĩ mĩneaimónarĩnĩ.” rĩro aŋfĩnamĩ dānjĩ seáyĩmĩ imónĩgĩfáyo rĩperĩrĩ umero yarĩgĩfáĩnĩ.

⁹ E yarĩjagfa aí aŋfĩnajĩ Maĩkoroyĩ rĩnĩjo —O aŋfĩnajĩ nĩyonĩ seáyĩ e wimónĩjorĩnĩ. O enjĩná obo tĩnĩ Moseso pĩyomĩ go go meanĩrĩenĩjorĩnĩrĩ xwĩyí fá xĩmĩxĩmĩ nĩnĩrĩ nĩrĩnĩrĩfá o aŋfĩnajĩ seáyĩ e imónĩnjĩ wo enagi aiwĩ ayá nepearĩmáná “Nĩwanĩjorĩnĩ enjĩ eáĩnjáonĩ ananĩ obomĩ xwĩyí fá rĩfá tĩnjfĩ umeaĩpaxonĩrĩnĩ,” mĩyaiwĩ “Gorĩxo xewanĩjorĩnĩ mĩxĩ rĩrĩwĩnĩgĩnĩ.” urĩnjĩnĩgĩnĩ.

¹⁰ Ayá nepearĩmáná murĩnjĩ enagi aí áamá yumfĩ seyĩné tĩnĩ nawĩnĩ imónĩgĩfáyĩ amĩpĩ wĩwanĩjĩfĩ majfá imónĩgĩfápi nánĩ ananĩ ikayfĩwĩ meararĩgĩfáĩnĩ. E nerĩ aí wĩgĩ nĩjĩfá imónĩgĩfápi nanjĩyĩ —Ayí dĩnjfĩ rĩfá xeyáĩnjĩfĩrĩnĩ. Nanjĩyĩ dĩnjfĩ menjĩwĩpepa nerĩ nĩjĩfá áamá imónarĩgĩfápi marfáĩ, xegĩ bĩ imónarĩnjĩpa áamá ayĩ enĩ axĩpĩnĩ nero wĩgĩ nĩjĩfá apĩ imónarĩgĩfáĩnĩ. Apĩmĩ dānĩnĩ wĩwanĩjĩfĩ xwĩrĩfá ikĩxenarĩgĩfáĩnĩ.

¹¹ Sfá wĩyĩ ayí majfá wórinfá enagi nánĩ awe! Ayí enjĩná Keno “Nionĩ Gorĩxomĩ ananĩ ínĩmĩ owurĩnĩmĩnĩ.” mĩyaiwĩ nerĩfá enjĩpa axĩpĩ yarĩgĩfáĩnĩ. Enjĩná áamá Beramoyĩ

riniŋjo —O “Nigwí nioni bí mĩnĩmũropo oeni.” yaiwiagorini. O “Ámá wĩ nigwí niapáná pí pí nĩrĩápi nioni wĩ mĩmũró nemĩnĩ.” nĩyaiwirĩná xewaniŋo yapí nẽwapĩnĩrĩ yagĩpa ayí enĩ axĩpi oyaneyĩnĩro nánĩ sĩnĩ mé igwĩá urĩrinariġfárinĩ. Enĩná ámá Koraoyĩ riniŋoyáyĩ ámá Gorixoxo rĩpeaŋowami arĩá mĩwĩ nero urakĩnanĩro yariŋagĩá nánĩ anĩnĩmĩxĩŋĩpa ayí enĩ axĩpĩnĩŋĩ e yariġfárinĩ.

¹² Ámá nioni searariŋáyĩ píniŋĩ imónĩġfáyĩ marĩá, sa rĩpĩnĩ rĩpĩnĩ imónĩŋoi. Seyĩné ámá ġiyĩ ġiyĩ siŋwĩ nĩneanĩroná “Awĩ eanĩġfáyĩ xixenĩ dĩŋĩ sipĩ inariġfáyĩrĩanĩ?” oneaiawĩpoyĩnĩrĩ awĩ neanĩro aiwá narĩná ámá ayí ipĩ akwĩnĩfáná rĩwonjána ewé sixĩ nũrorĩ xwĩrĩá ikĩxenariŋĩpa ámá ayí axĩpi e nimónĩro nánĩ xwĩrĩá seaikĩxepaxĩ imónĩŋoi. Ayí seyĩné tĩnĩ nawĩnĩ aiwá nĩnĩroná Gorixoxo nánĩ wáyĩ bí mĩwinĩ wiwanĩŋĩ nánĩnĩ dĩŋĩ nĩmónĩro sa úrapĩ yariŋagĩá nánĩ searariŋĩnĩ. “Agwĩ apĩ inĩá eanĩ nánĩ irĩrarĩnĩ.” yaiwiarĩná inĩá meapa nerĩ imĩŋĩ nerĩná agwĩ nĩrĩraimĩ warĩŋĩpa axĩpi e imónĩġfáyĩrĩnĩ. Ámá ayí ikĩá sogwĩ ná wearĩŋĩná aĩ anĩŋĩ oxĩ roariŋagĩ nánĩ nĩyoarĩ emĩ móáná urĩ biaú enĩŋĩ imónĩŋyĩŋĩŋĩ imónĩŋoi.

¹³ Rawĩrawá imeamĩkwĩ nerĩná reakĩkwĩ ŋwirárarĩŋĩpa ámá ayí wigĩ piaxĩ weanĩpaxĩpi neróná axĩpi apĩnĩŋĩ yariġfárinĩ. Ámá ayí siŋĩ anĩ pĩrĩyo nemeĩná ámá ewéyo nĩmeamĩ núfasáná rawĩrawáyo áwĩnĩmĩ enjána xewĩmĩ nĩpemeamĩ warĩŋĩpi yapĩ axĩpi nĩseairo yapĩ seaĩwapĩyariġfárinĩ. Ayí aga sĩá yidoárĩŋĩpimĩ anĩŋĩ inĩná ŋweapĩrĩá nánĩ Gorixoxo rĩxa wimĩxĩŋyĩŋĩŋĩ.

Jisaso tĩnĩ nawĩnĩ mimónĩġfáyo Gorixoxo pĩrĩ umamonĩá nánĩrĩnĩ.

¹⁴⁻¹⁵ Inoko —O Adamomĩ dání nemeágo nuro wé wĩúmĩ dāŋĩ wau emeanĩġfo, ayí orĩnĩ. O ámáyo wĩá nurókiamorĩná re rĩŋĩnĩgĩnĩ, “Arĩá époyĩ. Orĩná nĩwĩnĩrĩná winĩnĩ. Ámináo ámá nĩnĩ wigĩ egĩápi nánĩ xixenĩ pĩrĩ umamómĩnĩrĩ nánĩ erĩ ámá xfo wimónariŋĩpi mĩxĩdarĩġfáyo wigĩ uyĩnĩ egĩápi nánĩ xwĩyĩá umeárĩmĩnĩrĩ nánĩ erĩ ámá íwĩ ayĩnĩ mĩyariŋáyĩ xfo nánĩ ámáyo nurĩroná sipĩnĩ urekárĩġfápi nánĩ xwĩyĩá umeárĩmĩnĩrĩ nánĩ erĩ enĩ nánĩ xegĩ aŋĩnájĩ dĩŋĩ nĩmorĩ fā mĩropaxĩ wĩ tĩnĩ weaparĩŋagĩ winĩnĩ.” rĩŋĩnĩgĩnĩ.

¹⁶ Ámá nioni searariŋáyĩ anĩŋumĩ ikaxĩ rariġfáyĩrĩnĩ. “Omeaaneyĩ.” nĩwimónĩrĩ wé enĩ óf winariŋĩpĩnĩ nĩxĩdĩro aiwĩ anĩŋĩ minĩ kĩnĩŋĩ irĩnariġfáyĩrĩnĩ. Wigĩ yoŋ wiwanĩŋyĩ nánĩ sĩmĩ sĩmĩ e tĩnĩmeariġfáyĩrĩnĩ. Ámáyo amĩpĩ íwĩ urápaneyĩnĩro nĩremeá xwĩyĩá urepĩsariġfáyĩrĩnĩ.

Dĩŋĩ sũkĩkĩ onĩfĩrixĩnĩrĩ urĩŋĩ nánĩrĩnĩ.

¹⁷⁻¹⁸ Ġf dĩŋĩ sixĩ seayĩŋáyĩné, ayí e imónĩŋagĩá aĩ negĩ Áminá Jisasi Kiraisoyá wáf wurĩmeĩġfáwa xamĩ rĩġfá rĩpi nánĩ dĩŋĩ oirónaneyĩ, “Sĩá yoparĩyĩ tĩŋĩná aŋwĩ e enjána ámá wĩ re epĩrĩfárinĩ. Seáyĩ e wimónĩġfáwami ikayĩwĩ umearĩro amĩpĩ Gorixoxo mĩwimónariŋĩpi xĩdĩpĩrĩ nánĩ wé enĩ óf ero epĩrĩfáyĩ imónĩpĩrĩfárinĩ.” rĩġfápi nánĩ dĩŋĩ oirónaneyĩ.

¹⁹ Ámá ayí Jisasoyá siyikĩ imónĩġfáyĩ nawĩnĩ mimónĩ xixegĩnĩ oimónĩpoyĩnĩrĩ urakĩowáĩro dĩŋĩ rĩá xeyanĩŋĩŋĩŋĩ imónĩro kwĩyĩ Gorixoxoyápi mayĩ imónĩro egĩáyĩrĩnĩ.

²⁰ Ġf dĩŋĩ sixĩ seayĩŋáyĩné, ámá ayí e imónĩŋagĩá aĩ Jisasoyá siyikĩ imónĩġfáyĩné nepa imónĩŋĩpi dĩŋĩ nĩwĩkwĩroróná sũkĩkĩ umĩxĩnĩro enĩ eanĩŋĩ kwĩyĩfápipimĩ dání Gorixomĩ rĩxĩŋĩ urayiro

²¹ o nene nánĩ dĩŋĩ sipĩ nĩwirĩ neaiĩŋĩpi dĩŋĩ sixĩ anĩŋĩ inĩro dĩŋĩ nĩyĩmĩŋĩ Áminá Jisasi Kiraiso wā nene neaumĩxĩŋĩpimĩ dání imónanĩwápi ġinĩ ġinā nĩmeanĩfáranĩrĩ wenĩŋĩ nero ŋwearo éfĩxĩnĩ.

²² Ámá xwĩyĩá Gorixoxo nánĩ riniŋĩpi nánĩ ududĩ ninĩro “Aga nepa imónĩŋĩpĩranĩ? Yapĩ imónĩŋĩpĩranĩ?” yaiwiarĩġfáyo seyĩné ayá urĩmĩxĩro

²³ ámĩ wĩnĩyo amĩpĩ wĩ rĩá tĩŋĩ e wenjána apaxĩ mé meaarĩŋwápa axĩpi éf umĩnanĩro nánĩ ero ámĩ winĩyo ayá nurĩmĩxĩrĩ aĩ seyĩné rapĩrapĩ pĩyanĩ eaarĩŋĩpi tĩŋĩ e nánĩ wáyĩ nero aŋwĩ e mupa yariġfápa wigĩ íwĩ yariġfápi nánĩ wáyĩ ero éfĩxĩnĩ.

Gorixomĩ seáyĩ e numerĩná rĩŋĩ nánĩrĩnĩ.

²⁴ Agwĩ Gorixoxo seyĩné íwĩ mepa éfĩrixĩnĩrĩ pĩrĩ searakipaxĩ imónĩrĩ rĩwĩyo seyĩné xewaniŋo nĩkĩnĩrĩ ŋweaŋe roŋjána dĩŋĩ nĩfā nĩseainĩrĩ xwĩyĩá mĩmeaarĩŋĩpaxĩ imónĩġfáyĩné seaimĩxĩpaxĩ imónĩrĩ enjo enjagĩ nánĩ

²⁵ re searariŋĩnĩ, “Gorixoxo ná wonĩ onĩ negĩ Áminá Jisasi Kiraiso neaiĩŋĩpimĩ dání yeáyĩ neayimĩxemeaŋo, xwĩfári tĩnĩ aŋĩna tĩnĩ sĩnĩ mimónĩŋjánaŋanĩ, agwĩranĩ, ná rĩwĩyo inĩnāranĩ, nĩkĩnĩrĩ ŋwearĩ aga seáyĩ emĩ imónĩŋo imónĩrĩ enĩ eanĩŋĩ imónĩrĩ nēfĩ tĩġfáyo nĩyonĩ seáyĩ e wimónĩrĩ enjo, ayí ná wonĩ onĩ enjagĩ nánĩ seáyĩ e uméwanĩġnĩ.” searariŋĩnĩ. “E éwanĩġnĩ.” nimónariŋĩnĩ.

Oríjǎ Jono nîwiniñí wía wómixiniñpíriní.

Ríwaminiñ rípi, “Wía wómixiniñpiyi” riniñpí Jono eanñpíriní. O Jisaso wiepisagowa worini. Jisaso ríxa anñnamí nipeyimáná xwiogwí aga obaxí nîpwémáná enjáná Jono nîhweanñisaná ríxa xweyanñ nerí pîriñwí bimí xegí yofí Patîmosiyí riniñpírimí gwí ñhweanñá Goríxo oríjǎ upáraná Jisasomí sîñwí winíñí anñnamí nání nîpeyirí amípí Goríxo tîñí e imóniniñpí sîñwí winíñí amípí ríwíyo xwía rirímí imóniniñpí sîñwí winíñí Jisaso Setenomí xopírárí winíñpí sîñwí winíñí nerí nání ríwaminiñ rípi nîriri eanñigini. Siyikí Jisasoyá íá rîpîrífáyí re oyaiwípoiñirí nîriri eanñigini, “Agwí ríná xeanñí neaimeaaríñagí aiwí ámá e neairo Gorixomí sîmí tîñí wiro yarígfáyo o anípá wimíxiníñá enagí nání nene ení píraníñ nîxíñiríñpírimí dání xopíráríñíñ owianeyí.” oyaiwípoiñirí nîriri eanñigini.

¹ Xwiýá re nîririñí eanñipí, ayí amípí ríwíyo anñí e nimóniniñpí nání Jisási Kiraiso sîñání nimíxiriñ wía wómixiniñpíriní. Goríxo ámá xíomí xínáíwánñí nimóniro omíñí wíiarígfáyo wía owómixiniñí wíwapiyiniñpíriní. Apí Jisaso xíomí omíñí wíiaríñí Jonoyí riniñjo tîñí e nání anññají xíoyáo uowárenapáná oríjǎ ikaxí uriniñpíriní.

² Apí winíñí nîpiniñ xwiýá Goríxo uriniñpíraní, Jisási Kiraiso woákíkiñ winíñpíraní, apí nîpiniñ Jono áwanñ xixení rowiárñirini.

³ Amípí apí ríxa anñí e nimóniniñá enagí nání ámá xwiýá re wía ómixiniñpí íá rófa gíyí gíyí yayí anñnamí dání imóniniñpí winíñí ámá ríwaminiñ re nîririñí eanñíñ rípi íá roariñagí aría nîwiro xíñá gíyí gíyí yayí anñnamí dání imóniniñpí winíñí eníñirini.

Jono Jisasoyá siyikí imónigífáyí wé wúmi dání wáu nání payí eanñí nánirini.

⁴ Jononí Jisasoyá siyikí wé wúmi dání wáu Esia píropenísíyo ñhweagífáyíñé nání ríwaminiñ rípi eanñirini. Goríxo —O anñí iníná ñhweanñorini. Enjáná dání ñhwearí sîñí agwí ñhwearí ná ríwíyo anñí ñhwearí eníñorini. O wá seawianíñí nîwayiróniro ñhwearíñí nání seaiirí éwinigini. Kwíyí wé wúmi dání wáu ikwianñí seáyí e imóniniñnamí Goríxo éfí ñhweanñ ñhweagípi ení wá seawianíñí nîwayiróniro ñhwearíñí nání seaiirí éwinigini.

⁵ Jisási Kiraiso —O Goríxo gí iwo ámáyo wíwapiyíwiniginiñí uowárenapáná xixení nîpiniñ nîyárimí mîñí winiñorini. Ámá xwáripáyo dání wíápníñmeapíra nání xámí wíápníñmeanñorini. Míxí ináyí xwía rirímí ñhweagíá nîyoní seáyí e wimóniniñorini. O ení wá seawianíñí nîwayiróniro ñhwearíñí nání seaiirí éwinigini. Omí —O dání sîxí nîneayirí negí íwí yaríñwápi yokwarimí neaiimíñirí nání neríñá xewaníño nîperíñpírimí dání gwíñíñí nearoayirónirini.

⁶ Ámá oyá xwioxíyo ñhweaaníwaéne neaimíxiriñ xano Goríxoyá apaxípáñíñ imónigífáyí xí tîñí e ananí páwiarígfápa nene ení ananí páwipaxene neaimíxiriñ enñorini. Omí anñí mîñí iníná nîñí seáyí e umeró iníñí wúrñiro éfírixini. Apí e imóníwinigini.

⁷ Ai, o agwí tîñí wepnariñagí ámá nîñí sîñwí winíñí omí píkiçífáyí ení sîñwí winíñí epíñirini. Xwía rirímí ámá gwí wíñí wíñí nîñí omí sîñwí nîwiníñí ñwí numieáa upíñirini. Ayí neparini. Xixení e imóníwinigini.

⁸ Áminá Goríxo re rarini, “Nioní anñíñ píñí tîñhweanñonirini. Enjáná dání ñhwearí sîñí agwí ñhwearí ná ríwíyo anñíñ ñhwearí emíñonirini. Wa nioní tîñí xixení mimóní enñí sîxí eanñiñonirini.” rarini.

Jono Kiraisomí oríjǎ tewíñíñí nánirini.

⁹ Jononí —Nioní segí séríxímeá wonirini. Jisaso tîñí nawíñí níkáriniñpírimí dání ríñíñí seaimaaríñpá nioní ení nímeariñ oyá xwioxíyo ñhweaarígfápa nioní ení ñhwearí xeanñíñí xwámámí wiarígfápa nioní ení axípi e wiri yaríññonirini. Nioní Goríxoyá xwiýá wáf urirí Jisaso Goríxo nání neaiwapiyiniñpí áwanñ urirí yaríñagí nání píriñwí Patîmosiyí rariñgípiñí dání gwí nîyíñá nîhweanñisaná

¹⁰ sía Ámináo nání kikiñá ñhweaaríñwá wíyimiñ Goríxoyá kwíyípiñ nîxíxéronáná rfaiwá bî ríwíñí dání pékákí nîriniñriniñí enñí tîñí riniñagí aría re winanigini,

¹¹ “Oríjǎ joxí tewíñirípiñí bíkwí winámí ríwaminiñ nearí ámá siyikí Jisasoyá imónigífáyí wé wúmi dání wáu imónigífáyí nání —Wigí anñíñ xegí yofí tiyíñirini. Epesasi tîñí Símena tîñí Pegamamí tîñí Taiataira tîñí Sadisi tîñí Piradepia tîñí Reodisia tîñí ayíñirini. Anñí ayí ayí tîñí e nání wiowáñirixini.” riniñagí aría e nîwiri

¹² manñí e nîrariniñpámiñí sîñwí owiniñmíñirí níkinimónirí weníñí éáyí winiñanigini. Síná gorí tîñí ikwianñí imíxiníñí wé wúmi dání wáu uyíwí ñwiráñpíñí nání mîdimídníñí éfí nuráráñínga puníñagí nîwinirí

¹³ Ikwanjwé é nuráráriniga punínyo áwíními ámáníj ímóníj wo ronagí wíníjaniginí. O rapírapí sepiá síkwí ayo tñí rítí iníj wú yíníri íríkwíjíní sñá gorí tñí imíxìnínpí xegí úpíkwíyo xwínamiyaiwí íroníri nemáná ronagí wíníjaniginí.

¹⁴ Xegí mñj tñí dífá tñí apfá níwerfíná sípísípí fáníj apfá xaiwí weáríri xegí síjwé ení rfá ápiáwíwí wérí

¹⁵ xegí síkwí kapá awiaxí rfá xaiwí nínírfíná síj iníjyí xíxéá inaríjpa axípi e ímóníri maní oyáyo dání nírírfíná iníjg íyakwí níðírorfíná ruríwí raríjpa axípi ríri yaríjagí wíníjaniginí.

¹⁶ O síj wé wúmi dáj wá wé náú tñí árfwí xíríri kirá míxí nání mídímídání njwá yíníj bá xegí maníyo dání peyearí xegí símímaní sogwí xaiwí nanírfíná anaríjpa axípi e aníri yaríjagí ení wíníjaniginí.

¹⁷ Nioní omí síjwé e níwínírfíná xegí síkwí tñj e níperfíníj wéagí aiwí o wé náú seáyí e nínikwíáríri re níriníginí, “Joxí wáyí mísínípaní. Nioní pírfí tñjweanóní

¹⁸ aníj síj njweanóníriní. Nioní ríxa penjóní aí síni píyí mímóní ríxa aníj íniná njweámí nání síj ímóníjíní. Nioní kí ámá anínpírfíná nánípi xíríri píyíj síwí aníyo njweagíáyo úkwíowárimfápi nání xíríri ení.

¹⁹ Ayínání joxí síjwé nanífpí nání rfíwamíj earí amípí agwí ríná ímóníjpi nání rfíwamíj earí amípí agwí ríná ímóníjpiní rfíwíyo ímónífpí nání rfíwamíj earí eí.

²⁰ Síj wé wúmi dáj wá wé náú tñí xíríjagí naníri uyíwí íkwíárípfíná nání íkwíanjwé sñá gorí tñí imíxìnínpí wé wúmi dáj wá wé njagí wíníri épi, iními simónífpí mífípi rípiíní. Síj wé wúmi dáj wá ayí Jisasoyá síyíkí wé wúmi dáj wá ímónígfáyíyá aníjanowa náníriní. Uyíwí nání íkwíanjwé imíxìnínpí wé wúmi dáj wá ayí Jisasoyá síyíkí wé wúmi dáj wá ímónígfáyí apí náníriní.

2

Aníj Epesasiyo síyíkí xóyáyo nání xwíyíá uríj náníriní.

¹ “Síyíkí nioníyá Epesasiyo njweagíáyíyá aníjanomí rfíwamíj rípi nearí mñí wíríxíní, ‘Síj wé wúmi dáj wá wé náú tñí árfwí xíríri íkwíanjwé uyíwí íkwíárípfíná nání sñá gorí tñí imíxìnínpí wé wúmi dáj wá éfí nuráráriniga puníyo áwíní e aní emerí yaríj re ríjoi uríxíní,

² “Amípí joxí épi nípiíní nání nioní níjía ímóníjíní. Aníj miní erí xwámámí wírí yaríjpi nání nioní níjía ímóníjíní. ‘Ámá sípiyo ananí oumímínímíní.’ yaiwípaxí mímóníjpi nání ení níjía ímóníjíní. Ámá wáf wurímeiaríj wá mímóníj nero aí ‘None ení wáf wurímeiaríjwáoneríni.’ rínarígíáwami joxí dñj adadí níwírí iwamíó níwíwápiyírinífpíní dání yapí rímeiarígíáwá enagí wíníjpi nání ení níjía ímóníjíní.

³ Joxí nioní níxídaríjagí nání ámá wí xeaníj síaríná dñj síxí núníri xwámámí níwíríná aníj bí mísínípa enípi nání ení nioní níjíaíní.

⁴ E níríríri aí rípiíní míxí bí orírímíní. Eníjíná joxí iwamíó dñj nínikwírorfíná dñj síxí níyagípa agwí síni axípi dñj síxí mñíyíní.

⁵ Xámí néísáná óréámioanípi nání dñj nísiníri sípi agwí yaríjpi rfíwímní nímamorí xámí síni píráníj dñj nínikwírorfíná yagípa ámi axípi éríxíní. E mepa neríáyí, nioní níbírí joxí nísímearfíná joxíyá íkwíanjwé uyíwí nání éfí rárárinje dání emí míméámí emífaríní. Joxí níkinímóníri nísaníri mepa éánáyí, e emífaríní.

⁶ Nioní míxí e níríríri aiwí joxí yaríjpi rípi naníriní. Ámá uyíní yaríjgí Nikorasomí xídarígíyí yaríjgípi nání joxí símí ríníj sínaríjpi naníriní. Nioní ení nínaríjíní.

⁷ Arfá tñjoxí enánáyí, xwíyíá Goríxoyá kwíyípi síyíkí nioníyá ímónígfáyó uraríjpi rípi arfá ókíarí umónei. Ámá amípí sípi xíomí wímeámíníri éyí xopírírí wíaríj go go íkíá dñj níyímíní íniná njweapírfíná nání meaarígíána —Ana, ayí Goríxoyá omínyo anínamí roní. Ana xe odaníníri síjwé wínímífaríní.” ríjoi. níríri rfíwamíj eáríxíní.

Aníj Simenayo síyíkí xóyáyo nání xwíyíá uríj náníriní.

⁸ “Síyíkí nioníyá Simena njweagíáyíyá aníjanomí rfíwamíj re nearí wíríxíní, ‘Pírfí tñjweanó —O píyí eno aí ámi síj njweanóní. O re ríjoi uríxíní,

⁹ “Xeaníj rfá tñj joxí símeaaríjpi nání nioní níjíaíní. Dfíwí íkeamónaríjpi nání ení nioní níjíaíní. E níríríri aí amípí naní dñj níkwíroarígíáyo wíimífpí wí mírímúroníjíní. Ámá wí —Ayí ‘Judayeneríni.’ níriníro aiwí nipa xíxeni Judayí ímónígfáyímaní. ‘Goríxomí yayí umeanírane nání awí eánaríjwíní.’ níríro aí surímá nero obomí xídarígíyíriní. Ayí íkayíwí seameararígíápí nání ení nioní níjía ímóníjíní.

¹⁰ Xeaníj nísímearfíná ríníj sínínpí nání wáyí mepa éríxíní. Arfá ní. Seteno ‘Jisasomí xídarígíyí ení neáníro xídpíríréoi? Iwamíó owíwápiyímíní.’ yaiwíaríjagí nání xegí ámá ímónígfáyí xóyá dñj tñí segí wíyo fá níseaxero gwí aníyo níseanjwíríríro sfá

wé wúkaú nukaúmini xeaniñj niseaikára upírírarini. Xeaniñj niseaikára waríná wiyíné mñj winipíríra aiwí anñj dñj nñikwíro nixídfírixini. E nerónáy, aminanwí áamá dñj niyiminñj tégá nimóniro íníná njeapíríra nani dñkínipírírápí anipá niseaiapimírarini.

11 Áamá ará tégáyíné enánáy, xwiýá Gorixoyá kwíyípi nioniyá siyikí imónigíáyo urarñj rípi ará ókiarí umónipoyi. Áamá nioní nixídaríñagá nani xeaniñj wimeáyí, ayí nioní pñi mñiwiárí siní nñixídfírixini dani xeaniñj wiarigíáyo xopírírariniñj wíáyí Gorixoyá áamá sipíyí ríá xwérími ikearáná ayí tñi nawini rññj Ámí bñ Pepírírápiyí rññjpi wí meapíríamant.” rññj. nñirí ríwamñj nearí wírixini.

Anñ Pegamamiyo siyikí xóyáyo nani xwiýá urñj naniñini.

12 “Joxí siyikí nioniyá Pegamamí njeagíáyí anñajomí ríwamñj re nearí wíwarírixini, ‘Kirá mñdmídaní njea yiniñjpi tñj re rññj urírixini,

13 “Nioní dñj njea nani nñj imóniñj. E njeagíáyí obaxí Setenomí xídaríñagá nani anñj o seáyí e wimóniñj, ayí joxí njea nani. Xámí segí wo, Adipaso —O áamá nioní enájpi nani wá nurífná xixeni nuriyagorini. O anñ Seteno seáyí e wimóniñj apimí e nurífná mñj winíagi aiwí seáyí wí dñj nñikwíroarigíápi emí mímó dñj síxí nñiñiro xaiwí fí nñirññj.

14 E nñirññj aí xwiýá nioní mñxí rññj paxí bñ imónini. Segí wí mímóní wíá rókiamoaagí Beramoyí rññj —O enjíná Isireríyo yapi owíwapiyiminñj nani émayí mñxí ináyí Berakomí re uréwapiyayinorini, ‘Isireríyí fíwí nero nanwí njeapí nani rídiyowá yarigíápi nñj fíwí inñro éfírixini nani e wíwapiyí. E wíwapiyí.’ uréwapiyayinorini. O enñj agwí segí wí fí nñirññj axípi e seaiwapiyaríñagá nani mñxí searípaxí imónini.

15 Enjíná mímóní wíá rókiamoaagí Beramo Isireríyo wíwapiyíáná dñj fí nñirññj fíwí yagíápa segí wí ení Nikoraso seaiwapiyaríñjpi dñj fí nñirññj fíwí axípi yaríñj.

16 Ayinani áamá e yarigíáyíné ríwíminí nñmamoro éfírixini. E mepa nerónáy, nioní siní mé seáyí tñj e nani nñirññj áamá apimí arfí xídarigíáyí kirá gí maníyo dani peyeaaríñjpi tñi mñxí wimírarini.

17 Ará tégáyíné enánáy, xwiýá Gorixoyá kwíyípi siyikí nioniyá imónigíáyo urarñj rípi ará ókiarí umónipoyi. Áamá nioní nixídarigíáyí áamá wí fíwí oépyinñj wíwapiyíagá aiwí ará mñwí nioní anñj nñixídfírixini dani ayo xopírírariniñj wíá go gomí nioní aiwí anñj dñj agwí pñi wéní bñ mñi wí rí sñj kírinasí wo —Sñj yó sñj áamá meáoní nñj imóniñjpi ríwamñj njea rññj. Sñj o mñi wí emírarini.” rññj. nñirññj ríwamñj nearí wírixini.

Anñ Taiatairayoy siyikí xóyáyo nani xwiýá urñj naniñini.

18 “Joxí siyikí nioniyá imónigíá Taiatairayoy njeagíáyí anñajomí ríwamñj re nearí wíwarírixini, ‘Gorixomí xewaxo, xegí sñjwí ríá ápiáwíññj werí xegí síkwí kapá awíaxíyí xixíéa inaríñjpi imóniñj enj re rññj urírixini,

19 “Nioní joxí yaríñjpi nani nñj imóniñj. Joxí dñj síxí niyirí dñj nñikwíro áamá arírá wí xeaniñj siarigíápi xwámámí wí yaríñjpi nani nñj imóniñj. Siní iwamí dñj nñikwíroarí yagípi ríxa nñmúro seáyí e yaríñjpi nani ení nñj imóniñj.

20 E nñirññj aí rípi nani mñxí rññj paxí imónini. Joxí apíxí Jeseberíyí rññj —Í wí mímóni neri aí ‘Wíá rókiamoaaríñjini.’ rññj. Í áamá nioní dñj nñikwíro nani gí inókiní nñmóro omñj nñj njeagíáyo sipini nñwapiyí nuri xaríxarí nñméra waríñjpi nani ayí fíwí inñro nanwí wíwí njeapí nani rídiyowá inñjpi nñj yaríñj. Ími numíminñj xe owíwapiyiniñj sñjwí wíwaríñj enjpi nani mñxí rññj paxí imónini.

21 Í xegí fíwí yaríñjpi ríwíminí nñmamorí kikiá éwínginñj xe bñ tñi njea nñj sñjwí wíwaríñj enjpi aiwí xegí fíwí áamá wí tñi inaríñjpi ‘Bñ pñi owíaríminí.’ mñwimónariniñj.

22 Ará et. Nioniyá dñj tñi í sñmíxí xaiwí werí áamá í tñi fíwí inarigíáyo xeaniñj xwé wimearí enírarini. fíwí í wíwapiyaríñjpi ríwíminí nñmamoro kikiá meánáy, e wíkaríminí.

23 Áamá ími nixídfíro nani xegí naiwíññj imónigíáyo ení sñmíarí nñwí píkímírarini. Nioní e wíáná siyikí nioniyá imónigíá nñj nñj re imónipírírarini, ‘Áamá xwíoxíyo dani pí dñj morí pí nani wimóniñj yaríñjpi adadí wíaríño, ayí oríaní?’ naiwipírírarini. Seyíné woxini woxini sipí segí egíápi tñi xixeni pí seamamómírarini.

24 E nñirññj aí apíxí í wíwapiyaríñjpi mñxídarigíá Taiatairayoy njeagíá wíyíné bñ oearíminí. Seyíné xwiýá áamá wí ‘Seteno nearéwapiyaríñj ná inñmí imóniñjpi.’ rarigíápi ará mñwíwíyíné. Seyíné sekaxí xámí searíñjpi ámi bñ nñirññj íkwíkwíarí seaimíminí.

25 Sekaxí ámi bñ íkwíkwíarí mñseapa emí enjpi aiwí nioní nñixídfíro nani fí xirarigíápi anani nioní weapímaé nani anñj mñ nñirññj fírixini.

²⁶ Ámá apixí í wíwapiyimíniri yariñípiimi mîxîdîpa nero nioniyá urinápimínî yoparí imónîfe nânî nîxîda nurinîpimi dâni imî xopîrârîniñî wíá giyí giyo seáyî e wimîximîfârinî. Émáyo —Ayí ‘Gorîxomi sîmanjwíyónîñî inîmî wurînanîmewîni.’ rarigîáyîrîni. Ayo seáyî e nîwimónîro umenjweapîrîfa nânî seáyî e wimîximîfârinî.

²⁷ Gí ápo nionî seáyî e nimónîrî ámáyo umenjweámîfa nânî nimîxîñîpa nionî ámá xopîrârî wíáyo enî axîpî seáyî e wimîxáná émáyo numenjwearóná xwârîfá sîxî xwíá tîni imîxiniñîpi ainîxî tîni pîrî uyîkieááná yunî ikîxenariñîpa ainîxî tîni nîxîrîmâná umenjweanâná manjîyo wí pîrî wiaîkipaxî imónîpîrîfâmani.

²⁸ Xopîrârîniñî wíá giyí giyo sinî ímiáo enî minî wimîfârinî.

²⁹ Arîfá tîgîáyîné enânáyî, xwíyîfá Gorîxoyá kwíyîpi siyikî nioniyá imónigîáyî urarîñî rîpi arîfá ôkiarî umónîpoyî.” rîñoi.” nîrîrî rîwamîñî nearî wiowârîrîxîni.

3

Anjî Sadisiyo siyikî xîoyáyo nânî xwíyîfá urîñî nânîrîni.

¹ “Joxî siyikî nioniyá Sadisiyo ñweagîáyîfá anjînajomî rîwamîñî re nearî wiowârîrîxîni, ‘Kwíyî Gorîxoyá wé wîumî dâñî wáu tîni sinî wé wîumî dâñî wáu tîni apiaú tîño re rîñoi urîrîxîni, ‘Nionî joxî yariñîpi nânî nijîfá imónîniñî. Seyîné nânî wa re rarigîfârinî, ‘Jisasoyá siyikî imónigîfá ayî sinî dîñî nîwîkwîro nânî sinîniñî imónîñoi.’ rarîñagîfá aî seyîné rîxa peá nînimoro nânî dîñî nîkwîroarîgîfâpi rîxa íkwîkwî yini.

² Nionî nînimîxîdîro neróná gí ápo Gorîxo ‘Apî neróná wé rónîñî yariñoi.’ wimónariñîpi tîni xîxenî mepa nero nânî sánîñî wegîfârinî, seyîné rîxa nîwiápînimearo segî xâmî pírániñî yagîfá samîñî nîwerî anîpá imónîmîniñî yariñîpi ámi dîñî aumaúmfî nîniro enjî sîxî eámîxîniñîpoyî.

³ Xâmî nionî nânî arîfá nîwirîfá dîñî nîkwîrogîfâpi ámi dîñî oseainîni. Apimî nîxîdîróná segî íwî yariñîpi rîwîmîni mamófrîxîni. Sánîñî wegîfârinî nîwîápîniméapa éánáyî, nionî ámá íwî meámîniñî barîgîfâfî yapî nîbîrî maiwî ñweagîfâmi seaiméamîniñî yarîfá nijîfá wí re imónîpîrîfâmani, ‘O íná bîniñîenîñoi?’ yaiwîpîrîfâmani.

⁴ E nîsearîrî aî Sadisiyo ñweagîfá wíyîné nionî pírániñî nînimîxîdîro nânî íwî mé neróná segî rapîrapî kíyîniñî mórîmîxarîgîfâfînérinî. Seyîné árinî wí sinî ñwearîñoi. Seyîné rapîrapî apîfá wenjî nîyîniñîmâná nionî tîni nawîni anjî yanîwârîni. Seyîné nionî pírániñî nînimîxîdîrîñîyo dâni e epaxî imónîpîrîfá enagî nânî rarîñîni.

⁵ Ámá nionî nînimîxîdîróná peá minîmó xopîrârîniñî wífá giyí giyo nionî rapîrapî apîfá wenjî rûniñî imónîñîfî uyîrîrî wîgî yofî íkwî ámá dîñî nîyîmîniñî imónîñî inîná ñweapîrîfa nânî yofî ñwirârîniñînamî ñwirârîniñîpi mîkwîrîpa erî gí ápo tîni xegî anjînajowa tîni sinjîwî anigîe dâni ‘Ayî gí ámarîni.’ urîrî emîfârinî.

⁶ Arîfá tîgîáyîné enânáyî, xwíyîfá Gorîxoyá kwíyîpi siyikî nioniyá imónigîáyî urarîñî rîpi arîfá ôkiarî umónîpoyî.” rîñoi.” nîrîrî rîwamîñî eárinîni.

Anjî Piradepiayo siyikî xîoyáyo nânî xwíyîfá urîñî nânîrîni.

⁷ “Joxî siyikî nioniyá Piradepiayo ñweagîáyîfá anjînajomî rîwamîñî re nearî wiowârîrîxîni, ‘Xewîni aga xegî bî imónîrî nepaxîñî imónîrî eno —O kí mîxî ináyî Depito enîná ífá xîrîñîpa anjî sinîyo ñweapîrîfa nânî ífá xîrîñîrîni. O íkwîáná ámá wo ówanjî yarîpaxî menîni. O ówanjî yáraná ámá wo íkwîpaxî menîni. O re rîñoi urîrîxîni,

⁸ “Amîpi seyîné yariñîpi nânî nionî nijîfârinî. Enjî xwapî meánigîfâfîné nimónîro aî xwíyîfá nioniyápi xaiwî ífá nîxîrîro xeanîñî seaikáraná ‘Jisasomî xîdarîgîfâfî wienemanî.’ murîpa egîfá enagî nânî segî sîmîmanjî rîwámîni nionî anjî ówanjî ámá wo mîyáripaxî imónîñîfá seaikwîáriñîni.

⁹ Ámá ‘Gorîxomi yayî oumeanîrane nânî awî eánariñîni.’ nîrîniro aî surîfá nero Setenomî xîdarîgîfâfî —Ayî nepa Judayî mimónîpa nero aîwî yapî nîrîro ‘Judayî wienîrîni.’ rarîgîfâfîrîni. Ayî nioniyá dîñîyo dâni nîbîro waunî nîseaikárinîro segî sîkwî tîñî e nîpîkîniñîmearo nijîfá re imónîpîrîfârinî, ‘Ámá tîyî o dîñî sîxî uyîñîfîrîni.’ Nijîfá e imónîpîrîfârinî.

¹⁰ Seyîné xwíyîfá ‘Ámá xeanîñî seaiñîpimi xwámámî nîwîro anîñî nîxîdîfîrîxîni.’ searîñîpi pírániñî ífá nîxîra warîñagîfá nânî nionî xeanîñî rîfá tîñî ámá xwífá rîrî nîrimîni ñweagîfá nîyonî iwamîfó wíwapiyîni nânî wîmeanîfâpimi dâni seyîné seamîxeámîfârinî.

¹¹ Nionî sinî mé nîbîrî seaiméamîfá enagî nânî wa segî amînanjîwî dîñî nîyîmîñî inîná ñweapîrîfá nânî dîkîniñîpîrîfâpi seapîrîpîrîxîniñî nionî nînimîxîdîróná ífá xîrarîgîfâpi anîñî minî pírániñî ífá xîrîfîrîxîni.

¹² Ámá nioní nínìxíḡḡíróná xopírárí wíá gíyí gíyí nioní nímearí gí ápo Gorìxoyá aní ńwáíwámí íkíá xwíyíáńíjípí oranjíráńá ámí iwámí dání wí peyeapíríámaní. Ayo gí ápo Gorìxoyá yóḡpí ńwírírírí aní o ńweanǵípiyá —Aní apí Jerusaremi Sínǵípiyí ríníjípíríní. O tǵń e anǵnamí dání wepíníńǵápíríní. Apiyá yó ńwírírírí emáriní.

¹³ Aríá tǵǵáyíńé enǵánáyí, xwíyíá Gorìxoyá kwíyípí siyíkí nioníyá imóníǵáyó urarínǵípí aríá ókíarí umónǵpoyí.” ríjoi.” nírírí ríwamínǵí nearí wiowárííríxíní.

Aní Reodisiayo siyíkí xóyáyó nání xwíyíá urínǵí náníríní.

¹⁴ “Joxí siyíkí nioníyá Reodisiayo ńweagǵáyíyá anǵnajomí ríwamínǵí re nearí wiowárííríxíní, ‘Nepaxínǵí imóníjío —O Gorìxo ámáyo xífo imóníjípí nání wíwapiyíwíníǵínírí urowárénapínǵípí nepání wíwapiyírí xíxení nípíní yárirí enjoríní. O amípí nípíní Gorìxo imíxínǵípí míkí ikínjoríní. O re ríjoi urííríxíní,

¹⁵ “Amípí seyíńé yaríǵǵápí nání nioní nǵíjíríní. Sogwí dínǵí yinarínǵípáníjípí yaríǵǵáyíńé, seyíńé ríá síníjípí nimóníro nioní aga píráńíjípí míníxíḡḡípa yaríǵǵáríní. E nǵísearírí aǵí imínǵí rárínǵíníjípí nimóníro anínǵíní dínǵí peá nínímoro ení mǵíyaríǵǵáríní. Sa sogwí dínǵí yinarínǵípáníjípí yaríǵǵáríní. Seyíńé ríá nísínírí sǵíwíríyí, imínǵí nírírírí sǵíwíríyí, ‘Ayí ananíríní.’ nimónímínírí éfíríní.

¹⁶ Seyíńé ríá mǵínípa ero imínǵí mǵírírípa ero nero sa sogwí dínǵí yinarínǵípáníjípí yarínǵagí nání seyíńé gí manǵíyo dání emí seaúrímómǵáríní.

¹⁷ Sewanínǵíyíńé ‘Amípí bǵí mǵíneamúronǵeneríní. Amípí xwé ayá tǵíwaeńeríní. Amípí aǵí bǵí nání mǵíeamóníjwíní.’ níríníro aǵí gí sǵíwíyo dání seyíńé imóníǵǵá rípí nání aga majǵá imóníjoi. Sípí imóníro ámá dínǵí sǵípí seaipaxí imóníro uyípeayí imóníro sǵíwí supárínǵí imóníro íkwauyíxí imóníro egǵápí nání sewanínǵíyíńé majǵá imóníjagí nání

¹⁸ nioní seyíńé ámí píráńíjípí nǵíxíḡḡífíá nání ewayí xwíyíá rípí bǵí osearímíní, ‘Seyíńé amípí wí mǵímúróńǵǵáyíńé imóníjǵírí nání sǵíá gorí ríá yeáńá síkí níríxanowímáná awíaxí imóníjípí bǵí nioní bǵí nǵíro ámá sǵíwí seanaríná íkwauyíxí enǵagí nǵíseaníróná ayá seainínǵínírí rapírǵapí apǵá wenǵí yíníjírí nání bǵí bǵí nǵíro píǵí sǵíwíyo gǵíní níníro sǵíwí anípírí nání bǵí bǵí nǵíro éfíríxíní.’ osearímíní.

¹⁹ Ámá nioní dínǵí síxí uyínáyí píráńíjípí oníxíḡḡípoyínírí mǵíxí nurírí siyíkí weaíwapiyarínǵá enǵagí nání sǵímí nǵíxadǵépéníro segí fǵwí yaríǵǵápí ríwámíní nímamoro éfíríxíní.

²⁰ Aríá époyí. Nioní segí xwíoxíyo fǵwí éńíjípí bǵíaríwámíní nírómáná ówanǵí iwanǵí eaaríníní. Ámá go go manǵípá aríá nínírí ówanǵí níníkwíírínáyí, o tǵń e nání nípáwírí o tǵń yawawí aǵíá nawíní nanǵwíríní.

²¹ Ámá nioní níníxíḡḡíróná xopíráríníjípí wíá gíyí gíyí nioní xopírárí nǵíwíarímí gí ápoyá síá íkwíanjwínámí xífo tǵń ńweanǵápa ayí ení nioní tǵń gí síá íkwíanjwínámí xe nǵíwéaro ámáyo umenǵweapoyínírí sǵíwí wínímǵáríní.

²² Aríá tǵǵáyíńé enǵánáyí, xwíyíá Gorìxoyá kwíyípí siyíkí nioníyá imóníǵáyó urarínǵípí aríá ókíarí umónǵpoyí.” ríjoi.” nírírí ríwamínǵí nearí wiowárííríxíní.” nírínǵíníní.

4

Orínǵá nǵíwíníríná anǵnamí Gorìxo tǵń e imóníjípí wíníjípí náníríní.

¹ Xwíyíá apí ríxa nínírírímáná enǵáná Jononí wenínǵí yánǵáyí wíníjaníǵíní. Anǵnamí anǵí ówanǵí wína íkwíaríníjagí nǵíwínírí manǵí xámí pékákíníjípí rarínǵagí aríá wíá axǵpá “Amípí apímí dání ríwíyo nimónínǵápí síwá símí nání re nání yapeí.” nírénapǵagí aríá nǵíwíríná

² axíná re eníníǵíní. Gorìxoyá kwíyípí nǵíxíxéroníǵíní. Nǵíxíxéróńá wenínǵí éáyí wíníjaníǵíní. Mǵíxí ínáyíyí síá íkwíanjwí wína anǵnamí ńwíríríníjagí wínírí anamí wo éfí ńweanǵagí wínírí enǵaníǵíní.

³ Anamí éfí ńweanǵo xegí imóníjípí, ayí sǵíá awíaxí jasípá ríníjípí yáfí kíkírorí xwínǵá earí yarínǵípa erí sǵíá koníríaníyí ríníjípí ayíá rírí xwínǵá earí yarínǵípa erí enjío e éfí ńweanǵagí nǵíwínírí opínagwíá sǵíá emerá ríníjípíníjípí sowíníjípí imóníjípí síá íkwíanjwí anamí xapíxapí eadíronǵagí nǵíwínírí

⁴ íkwíanjwí anamí dání ámí obaxí bǵí 24 imóníjípí mǵídímǵání nǵíwíríríníga punǵagí nǵíwínírí ámá ámíná 24 awa rapírǵapí apǵá wenǵí nǵíyínírí amínanjwí sǵíá gorí tǵń imíxíníjípí nǵíḡkínímáná íkwíanjwí mǵídímǵání nǵíwíríríníga punǵípímí nǵíweaxa punǵagí nǵíwínírí

⁵ íkwíanjwí áwínímí enǵnamí dání ápíanjwí néra urí íkaxí nǵíra urí akíríwí nǵíra urí yarínǵagí nǵíwínírí uyíwí wé wǵúmí dǵńǵí wáú —Ayí Gorìxoyá kwíyí wé wǵúmí dǵńǵí wáú apí náníríní. Ayí síá íkwíanjwí anamí sǵímímanǵímíní ápíáwí wearínǵagí nǵíwínírí

⁶ ikwianjwɛ anamɪ sɪnɪmanjɪmɪnɪ bɪ rawɪrawánɪɟ ɪmónɪɟ bɪ rɪrɪmá sɪɟwɛ wɪnɪpaxɛ ɪmónɪɟɪpɪ wɛɟagɪ nɪwɪnɪrɪ dɪɟ tɪɟ ɪmónɪɟ wáu wáu awa agwɛ rɪwámɪnɪ sɪɟwɛnɪ nɪrómɪxa urɪ rɪwɛ rɪwámɪnɪ nɪrómɪxa urɪ egɛáwa áwɪnɪ e ɲwɛaro íkwianjwɛnamɪ mɪdɪmɪdánɪ ɲwɛaro ɛɟagɛ wɪnɪɲanɪgɪnɪ.

⁷ Դիյէ ինչ իմոնիյի քաղաքաւոյ իմոնիյի — Այս քաղաքի քաղաքի մէջ
 քաղաքի մէջ. Այս իմոնիյի. Այս քաղաքի մէջ իմոնիյի. Այս քաղաքի մէջ
 իմոնիյի. Այս քաղաքի մէջ իմոնիյի. Այս քաղաքի մէջ իմոնիյի.

⁸ Awaú awaú awa wóni woni iwí wé wúmi dání wo ero wará nípini síjwíni nírómíxa ugáfáwaríni. Ikawáwíyiranti, árwíyiranti, bí pini mīwídarí aninjí miní re níra warígáráni, “Ámíná Goríxo, o enj éánínjí áma woyápi tfini xixeni mimóníjoríni. Enjíná dání jwéari ríná síni jwéari ríwéná aninjí jwéari enforíni. Xewíni xegí bí imóníjoríni. Ága xegí bí imóníjoríni. Oyi, ága xegí bí imóníjoríni.”

⁹ Íníná e n'ira nuro íkwianwí anamí nwean'omí, an'íh' imón'íjomí seáyí e umero wé íkwianwíyo unwíráríro yayí wirow éáná

¹⁰ áma ámíná 24 imónigfá mid+mídání éf ηweagfáwa íkwianwí anamí ηweanomi
nupfín+mearo wigf am+nanwí sfíá gorf tfiní im+xín+í+pí nípíro xfo tfiní e nímouaurná
re urarigfáriní,

¹¹ “Neg’ Ámináoxi imóniri Nwáoxi imóniri enxoxini, amipi nñi en’pi imixiñoxi, ay’ joxirini. Nipini pipimi dani marfai, joxi simóniñipimi daniñi imóniri apimi dani eni sini imóniri en’ enagi nani ama nñi joxi seayi e rmero wé ikwianwyo riñwirariro ‘En’ wiari nímuroñi eaniñoxi, ay’ joxirini.’ ririñi sipaxoxirini.” rariğarini.

5

Jono bikwí wina nitam+inimáná wenagi win+iní nánir+ini.

1 Íkwianwǎnami éf ɲweaŋo wé náú tǎni bikwǎ xopemixiniŋf wina —Anami xegf rǎwaminiŋf neántrǎná iniriwámniŋf eántrǎ seáyǎ rǎwámniŋf eántrǎ enǎnariniŋf. Mǎxǎ niriŋimáná tamixariŋf wé wǎúmǎ dǎŋf biaú tǎni ikiyiniŋf yárininiŋf. Ana íkwianwǎnami éf ɲweaŋo íá xǎriŋagǎ siŋwǎ nǎwiniŋf

2 ámí sɨwɛ wɨnɛ́yɛ wɨnɛ́ɲanɨgɨnɛ́. Anɛ́nɛ́j wo rɛ́aɪwá enɛ́ tɛ́nɛ́ re rarɛ́ɲagɛ́ wɨnɛ́ɲanɨgɨnɛ́, “Wé rónɛ́ɲɛ́ imónɛ́ɲɛ́ go ananɛ́ bɛ́kwɛ́ ana tamɛ́xɨnɛ́ɲɛ́pɛ́ ararɛ́kɨmɛ́ nerɛ́ parɛ́paxɛ́ imónɛ́nɛ́?” rarɛ́ɲagɛ́ wɨnɛ́ɲanɨgɨnɛ́.

³ O ríaiwá é raríngáí aí aríngamí nweagáyífrant, xwárimí nweagáyífrant, xwárimí ínímí nweagáyífrant, wo bíkwí xopemíxíníní ana parípaxífrant, ínímí síngwí wínípaxífrant, wo mimóníní.

⁴ Nioní áamá wé róníńń ímónńń wo bíkńń ana nĩparĩrĩ ínĩmĩ sńńń wĩńĩpaxĩ ímónńń wo nání pń megínárńgń sńńń nĩwĩnĩrĩ nání nionĩ ńńń pĩyĩ wńrĩnarĩná

5 ámíná e n̄weagfáyf wo re n̄r̄n̄n̄n̄gín̄, “Joxf n̄wf meapanf. Aráf e. Raionf̄n̄n̄f imón̄n̄jo —O xiáwo ír̄n̄jo judaoyá gwf axf̄r̄m̄f d̄n̄f ewean̄or̄n̄f. M̄x̄f ináyf Depitoyá xwáf piaxf̄yo d̄n̄f iwiar̄on̄or̄n̄f. O Gor̄x̄o t̄n̄f xep̄xep̄a n̄r̄on̄ro m̄x̄f in̄ḡfáyo r̄ix̄a xop̄r̄ár̄f w̄n̄jo en̄aḡf n̄n̄f b̄kw̄f anam̄f tam̄x̄in̄n̄p̄f anan̄f arar̄k̄im̄f ner̄f par̄pax̄r̄in̄f.” n̄r̄n̄n̄gín̄n̄f.

Jono sipʰsipʰ miá womʰ winʰŋʰ nánʰrʰinʰ.

⁶ Nioni wen+ŋ éáy w+n+ŋanig+n. Sip+sip miá wo —O áma pikig+ón+ŋ imón+ŋor+n. S+wanj wé w+úm+ dánj waú er+ s+ŋw+ wé w+úm+ dánj waú —S+ŋw+ ap+ Gor+xoyá kwiy+ wé w+úm+ dánj waú xfo xwá n+rím+n wá+r+ŋp+ nán+r+n. S+ŋw+ ap+ an+r+ e+ŋor+n. O ám+náy ák+n+ pánaunán+ d+ŋj t+ŋj imón+ígá wá+ waú ikwianwána t+ŋj e m+id+m+dán+ ŋweanáná xewan+ŋo ikwianwána t+ŋj e éf roŋag+ w+n+ŋanig+n.

⁷ O nurĩ bikwĩ ikwianwĩnamĩ nweanoyá wé náúmĩnĩ xĩrĩnĩna urápáná re enĩnigĩnĩ.

⁸ Dɪŋʔ tɪŋʔ imónɪgʔá wáu wáu awa tɪŋʔ ámɪná 24 e nɪŋweaxa pugʔáwa —Awa wonʔ wonʔ kitá fá xɪrɪro íkʔá díá rʔá yeááná dɪŋʔ naŋʔ eaarɪŋʔ bɪ pɪrɪrɪxʔ sɪŋá gorʔ tɪnɪ imɪxɪŋʔyo magwʔ xearɪnɪŋʔpɪ —Apɪ ámá Gorɪxoyá imónɪgʔáy xwɪyʔá xʔomɪ rɪrɪmʔ wiarɪgʔápɪrɪnɪ. Apɪ fá xɪrɪro yarɪgʔáwa tɪnɪ sipɪsipɪ miaʔ tɪŋʔ e nupʔkɪnɪmearo

⁹ sonʹ sɪnʹ bɪ nɪrɪrɔnɔ́ re urɪgɪawɪxɪnɪ, “Joxɪ rɪpɪkɪáná dɪxʹ nupeirɪnʹɪpmɪ dɔ́nɪ ámá ʹwɪ nɔ́nɪ gwɪnʹɪn ʹjweagɪʹfɔ́r Gɔrɪxɔyá imɔ́nɪpɪrʹfá nɔ́nɪ roayɪrɔ́nʹɪrɪn. E nɛrɪnɔ́ ámá gwɪ wɪrʹ wɪrɪ nɪyɔ́nɪ dɔ́nɪ wɪyɔ roayɪrɔ́r pɪnɛ mɪkʹ xɪxegɪnʹ rɔrɪgʹá nɪyɔ́nɪ dɔ́nɪ ʹfɔ́r wɪyɔ roayɪrɔ́r wará xɪxegɪnʹ ɪrɪgʹá nɪyɔ́nɪ dɔ́nɪ wɪyɔ roayɪrɔ́r wɪ e wɪ e gwɪ mɔ́nɪgʹá nɪyɔ́nɪ dɔ́nɪ wɪyɔ roayɪrɔ́r enʹ enagʹ nɔ́nɪ bɪkwɪ mɪxʹ rɪnɪnʹfɔ́na ananʹ nuráprɪʹ tamɪxɪnɪnʹpɪ ararɪkɪmʹ epaxoxɪrɪnɪ.

¹⁰ Ámá joxi roayíronyí negí Nwááoyá xwioxíyo ɲweapírífa nání wimíxiri xíoyá apaxípáníɲí imóníɲǵáyí o tǵí e anani páwiaríǵápa ayí ení páwipaxí imónípírífa nání

wimìxìrì éf enagì nánì ayí seáyì e nimónìro xwíá t́yó umenḡweapírírarìnì.” Sonḡ sḡnj níríríná e ríḡfawìxìnì.

Sipìsipí miáomì seáyì e umegfá nánìrìnì.

¹¹ Nionì ámì wenìnjí éáyí wínìjanìgìnì. Íkwianḡwína t́nì dḡnj t́njí imónìḡfá awaú awaú t́nì áminá 24 e nḡweaxa pugfáwa t́nì áwìnì e ḡweanḡáná anḡnají dḡnj nìmorì fá ropaxí marfáí, aga ayá wí dḡnj mímopaxíyí mídìmdánì xapìxapì nìmudímoro aga mírónárìḡagfá nìwìnrì wíḡf manḡ t́nì sonḡ rarìḡagfá arfá wìjanìgìnì.

¹² Sonḡ níríróná enḡ t́nì re rarìḡagfá arfá wìjanìgìnì, “Sipìsipí miá pìḡíḡfó, áamá ńnì ‘Seáyì e nimónìrì neamenḡweapaxoxì, ayí joxìrìnì.’ urìro ‘Amìpì wí mímùropaxoxì, ayí joxìrìnì.’ urìro ‘Pì pì nḡfá enḡpì nánì dḡnj aumaúmì inìpaxoxì, ayí joxìrìnì.’ urìro ‘Enḡ wíárí nímùrorì eánìjoxì, ayí joxìrìnì.’ urìro wé íkwianḡwíyo unḡwírárìro seáyì émì umero yayí umero epaxorìnì.” E rarìḡagfá arfá nìwìrì

¹³ ámì amìpì dḡnj t́njí x́fó imìxìnjí, anḡnamì ḡweagfáyíranì, xwíárìmì ḡweagfáyíranì, xwíárìmì inìmì ḡweagfáyíranì, rawìrawáyo ḡweanḡyíranì, pì pì ayo enḡpìranì, urìnì sonḡ níríróná re rarìḡagfá arfá wìjanìgìnì, “Íkwianḡwínamì éf ḡweanḡ t́nì sipìsipí miáo t́nì seáyì émì umepaxí imónìrì wé íkwianḡwíyo unḡwírárìpaxí imónìrì seáyì e umfeyoapaxí imónìrì seáyì e nìneaimónìrì neamenḡweapaxí imónìrì egfíwaú enagì nánì anìnjí miní e e néra úwanìgìnì.” rarìḡagfá arfá nìwìrì

¹⁴ dḡnj t́njí imónìḡfá awaú awaú “Nepa e imónìwìḡḡìnjì.” rayarìḡagfá arfá nìwìrì áminá 24 imónìḡfáyí awaúumì nupf́kínìmearo seáyì e umearìḡagfá wínìjanìgìnì.

6

Sipìsipí miáo b́kwínamì tamìxìnìnjí araríḡìmì enḡ nánìrìnì.

¹ Nionì sipìsipí miáo b́kwínamì tamìxìnìnjí wé ẃúmì dánḡf waú enḡpì b́ arf́ḡiagì nìwìnríná dḡnj t́njí imónìḡfá waú waú awa wo akìrìẃnìnjí níríríná “Eìnì.” rarìḡagì arfá nìwìrì

² wenìnjí éáyí wínìjanìgìnì. Osf apíá wenḡf wo wínìjanìgìnì. Osomì seáyì e xenḡweanḡ éwaíkí bá fá nìxìrìrì ḡweanḡagì wínìjanìgìnì. Amìnanḡwí áamá mìxí nínìríná xopìrárí wíomì wiarìḡfáyí wína omì mìnì wíáná o xopìrárí wínfó yapì nimónìrì áamáyo xopìrárí wíamìḡnìrì úagì wínìjanìgìnì.

³ B́kwínamì tamìxìnìnjí ámì b́ sipìsipí miáo arf́ḡiáná dḡnj t́njí imónìḡfá waú waú awa ámì wo “Eìnì.” rarìḡagì arfá nìwìríná wínìjanìgìnì.

⁴ Osf ámì wo, ayíá rìḡo úagì nìwìnrì Gorìxo xe osomì xenḡweanḡ áamá xwíárìmì nìwayìrónìro awayìnì ḡweagfáyí mìxí níkwínaroro wíwìnì pìpìkímì inḡf́rìxìnìrì owíwapìyìnìrì sḡḡwí wínarìḡagì nìwìnrì e emìnrì warf́ná kírá mìxí nánì sepiá bá mìnì wíowáfagì wínìjanìgìnì.

⁵ B́kwínamì tamìxìnìnjí ámì b́ arf́ḡiáná dḡnj t́njí imónìḡfá waú waú awa ámì wo “Eìnì.” rarìḡagì arfá nìwìríná wenìnjí éáyí wínìjanìgìnì. Osf úrapì ṕṕfó onḡf wo wínìjanìgìnì. Osomì seáyì e xenḡweanḡ áamáyo aìwá onìmiápia nìwayìrì aì nḡgwí xwé urìrápìmì wínfá nánì sikerf́á b́ fá nìxìrìmáná xenḡweanḡagì wínìjanìgìnì.

⁶ Manḡpínìnjí imónìnjí b́ dḡnj t́njí imónìḡfá waú waú awamì áwìnìmì dánì re rarìḡagì arfá wìjanìgìnì, “Wítí aìwá sìxí aga onìmiáwá nánì xegí nḡgwí rìpì ronḡwárìnì. Áamá sfá wíyìmì omìnjí ŕfá t́njí nerf́ná nḡgwí meaarìḡfápì t́nì xìxenì imónìḡfáwárìnì. Barì aìwá sìxí aga onìmiá wíxau wá nánì xegí nḡgwí ax́pì wenì. Joxì wítí aìwá t́nì barì aìwá t́nì xwíríá ikìxéáná xegí nḡgwí seáyì e imónìnfá enagì aìwí wainí uraxí t́nì ikf́á sogwí ḡrìsìf imìxarìḡfápì t́nì nánì nḡgwí seáyì e ronìḡḡìnrì xwíríá míkìxepanì.” rarìḡagì arfá wìjanìgìnì.

⁷ B́kwínamì tamìxìnìnjí ámì b́ arf́ḡiáná dḡnj t́njí imónìḡfá yoparo “Eìnì.” rarìḡagì arfá nìwìríná

⁸ wenìnjí éáyí wínìjanìgìnì. Osf siyó rìnjí wo wínìjanìgìnì. Osomì xenḡweanḡ —O xegí yof Pìyoyí wírìnìḡorìnì. O xenḡweanḡagì wínìjanìgìnì. Pìyìnjí Siwí Anḡfyo Wáranìḡoyì rìnḡo nawínì ŕfwmìnì nìxenḡweámáná warìḡagì wínìjanìgìnì. Gorìxo awaú áamá xwíríá rìrì nírìmìnì biaú biaú imónìḡfá bimì nìpìkìríná xe mìxí nánì nìwíwapìyìrì pìpìkímì erì aìwá nánì d́f́wí nìwìmìxìrì pìpìkímì erì s̀míarí nìwìrì pìpìkímì erì śwí sayí oroanḡpoyìnìrì nìwìmìxìrì pìpìkímì erì éisìxìnìrì sḡḡwí wínowáfagì wínìjanìgìnì.

⁹ B́kwínamì tamìxìnìnjí ámì b́ arf́ḡiáná nionì wenìnjí éáyí wínìjanìgìnì. Rìdìyowá nánì íraf́f noa peyìnìḡfyo inìmì áamá xwíyíá Gorìxoyá wáf urìmero Jisaso uréwapìyìnjí anìnjí miní x́d́t́ro yarìḡagfá nánì pìḡíḡfáyíá dḡnjf inìmì e yarìḡagfá wínìjanìgìnì.

¹⁰ Ayf enj tñi re urariñagfa arfa winjanigini, “Ámináoxini, aga xegf bi imóniri nepaxinj imóniri enoxini, sfá arariná sipi neaikárfá xwáyo ñweagfáyo pñf mumamó nerf nene neapikigfá nán enj mmeá nerf kikiáf erfárin?” urariñagfa arfa nñwiri

¹¹ Nñyonf womñi womñi raprapf apfá wenf sepiá wú yiniñfñi nán mñf nñwiri re urariñagi arfa winjanigini, “Seyfne bñ onñmiápi sñf wenñf nero kikiáf ñweáfrixini. Seyfne seapikifápa áma ápo Gorixoyá xñáiwáññf imóniro segf sérxfmeá imóniro egfá wñño enñ xe pikífrixiniñf yaiwinñf tñf xñxenñ pikipfrfe nán wenñf nerf ñweáfrixiniñf.” urariñagf arfa winjanigini.

¹² Bñkwínamf tamixiniñf ámi bñ arfkíáná wenñf éáyf winñjanigini. Pobonf ayikwf mé erf sogwf manf pfpó wárinñf emá xfá ayfá nñrñfná ragf pwariniñpáññf rñf

¹³ Sññf añf pñño dññf nñrñwómioarfná íkfá pikf sogwf sññf yóf menjána rñwipi kíkídmf éáná piéoariniñpa axfpi e piéorof

¹⁴ Añf pñf íkwf wñánññf áwññf e naxinowárinñmána mñdmídnñf nñxopéga urf dñwf nññf tññf pñññf nññf tññf xámñf imóniñe dññf nñxoyfpíga nuri ámi wí e imóniri yariniñagi nñwññf

¹⁵ Xwáyo dññf mñxf ináyf tññf áma wíyo seáyf e wimónigfáyf tññf porisfyo seáyf e wimónigfáyf tññf áma amñpi wí mñmúrónigfáyf tññf áma xwéríxa imónigfáyf tññf áma kodíreakf nero xñáiwáñññf nimóniri omññf wíiarigfá nñññf tññf áma wigf omñññf yarigfáyf tññf wiwanñññf sññf óyo pññf ñwearo dñwf sññf tññf ene yimáronññf pññf ñwearo yariniñagfa winñjanigini.

¹⁶ E nero dñwíyo tññf sññño tññf re urariñagfa winñjanigini, “Sññf tññf, dñwf tññf, ananf seáyf e neaikwarimoi. Íkwianñwñnamf éf ñweano sññwf neanñf sipisipf miáo wikf neaónññf pñf neamamori eniñññf rñf neatef.

¹⁷ Sfá sipíyf, sfá awaú wikf neaónigf enagi nán pñf neamamopisfíyf rñxa nimónini enagi nán rariñwññf. Apimf gone múropaxf imóniñwññf? Oweof.” rariñagfa arfa winjanigini.

7

Isireriyf 144,000 egfáyo ipirfá eagfá nánññf.

¹ Api e nñwñárimána aññññf wáu wáu xwáf sirfwf biaú biaú imonñf mñdmídnñf e éf nñro imññf xwáñññf, rawñrawáñññf, íkfá wíñññf, mepa oenñf imññf apiaú apiaú imone bariniñf nñfñro roññagfa nñwññf

² añññf ámi wó ipirfá Nñwá anññf sññf imóniñoyá nánñf íkwíroarigfápi nñmaxññf sogwf weapariñññf dññf nñpeyirf aññññf Goríxo xe xwáfñf tññf rawñrawá tññf xwírfá íkíxéfrixiniñf sññwf wñññf wáu wáu awamñf enñf tññf rfaiwá nuriññf

³ áxémá nñwiri re uriniññf, “None negf Goríxoyá áma xegf xewaxomf dññf nñwkwíro nánñf xñáiwáñññf nimóniro omññf wíiarigfáyo sññf ipirfá mímáyo mñweapa enána xámñf xwáf tññf rawñrawá tññf íkfá tññf xwírfá mñkñxepa époyf.” urariñagf arfa nñwiri

⁴ ayf rñf enñf rññariñagfa arfa winjanigini, “Áma Goríxoyá ipirfá weáfá nññf, 144,000 egfáyf, ayf Isireriyf gwí rñf rñf imónigfá nñyonñf dññññf.

⁵ Xiáwo íñño Judaoyárimf dññf 12,000 ipirfá earo xiáwo íñño Gatoyárimf dññf 12,000 ipirfá earo Rubenoyárimf dññf 12,000 ipirfá earo

⁶ Asaoyárimf dññf 12,000 ipirfá earo Napítaraioyárimf dññf 12,000 ipirfá earo Manasaoyárimf dññf 12,000 ipirfá earo

⁷ Simionoyárimf dññf 12,000 ipirfá earo Ripaioyárimf dññf 12,000 ipirfá earo Isakaoyárimf dññf 12,000 ipirfá earo

⁸ Seburanoyárimf dññf 12,000 ipirfá earo Josepoyárimf dññf 12,000 ipirfá earo Bejimanoyárimf dññf 12,000 ipirfá earo egfáyf ayf apñññf.” rññariñagfa arfa winjanigini.

Áma fá mñropaxf wí Goríxomñf yayf wigfá nánññf.

⁹ Arfa e nñwíárimána wenñf éáyf winñjanigini. Áma ayá wí mñronáññagi winñjanigini. Dññf nñmori fá ropaxf mímóniññññf. Ayf áma gwí xñxegñf imónigfá nñyonñf dññññf. Gwf wñf wñf xñxegñf imónigfáñññf, wará xñxegñf íñññññf, pññf xñxegñf rariññññf, ayo nñyonñf dñññf wí axf e nñmñronáññf raprapf apfá wenñf nñyiniñmána íkwianñwñna tññf sipisipf miáo tññf agwñrñwámññf tññf e yayf nñwññf nánñf soná wí fá nñññf

¹⁰ meanñf nññroná enñf tññf re rariñagfa winñjanigini, “Goríxo, íkwianñwñnamf éf ñweañf ro tññf sipisipf miá ro tññf yeáyf neayimixemeáfñwáñññf.” ráná

¹¹ Ikwanjwína tñni áminá 24 e nñjweaxa pugfáwa tñni dñj tñj imónigfá awaú awaú tñni áwini e enjáa aññajf midimídání xapxapf nñmudímoro rogíáyf ikwanjwínamf sfmímanjñf wámíni nñpflkíní mearo Goríxomf yayf numeróná

¹² re raríñagfá arfá winjaniginí, “Rípí aga nepa imóníni. Negf Goríxo yayf umepaxo imóníni seáyf émi umepaxo imóníni nñni nání dñj aumaúmf inípxo imóníni yayf wípxo imóníni weyf umearípxo imóníni seáyf e nñneaimóníni neameñjweapaxo imóníni enj sxf eánípxo imóníni enj enjagf nání aníñf minf íníná e e néra úwaníñjini. Nepa xixeni e imóníwiniñjini.” raríñagfá winíñjaniginí.

Rapírapf ragf sipisipf miáoyáyo igfá eáfáyf nánirini.

¹³ Sínjwí e wíñarfná áminá e nñjweaxa pugfáwa wo re nñrññiginí, “Ámá rapírapf apfá wenf nñyíñmána re rogíá tiyf giyíñrini? Gímí dání báfáyíñrini? Joxí nñjfarani?” nñrfagf

¹⁴ nioní re uríñjaniginí, “Oweoi, ápoxini nñjfarini.” uríagf o re nñrññiginí, “Ámá tiyf xeaníñf xwfarímf bí tñni xixeni mímónf seáyf e imóníñf wímeañfípimf dání báfáyíñf. Wígí rapírapf ragf sipisipf miáoyáyo igfá eáaná apfá wenf imóníñrini.

¹⁵ Ayíñánf Goríxoyá ikwanjwínamf sfmímanjñf dání éf nñroro xegf añf ñwíá riwámí dání ikwáwíyiraní, áríwíyiraní, Goríxoyá apaxípáníñf imónigfáyf wíiarígfápa axípi wíiarígfáriní. Ikwanjwínamf éf ñjweaon aññf sñmanjwíniñf yeáyf wímíxínfáriní.

¹⁶ Ámá tiyf ámi bí agwí nání mepa ero iníigf nání míwiniñpa ero sogwí xáíwí míwanípa erí amípi wí wígí waráyo rfmímeníñwíniñf míweánípa erí enfáriní.

¹⁷ Ayf rípi nánirini. Sipisipf miáo, ikwanjwínamf áwini e éf roño sipisipfyo xiáwo pírániñf mearíñpa ámá tño axípi nñmerfná iníigf sñmíñf ayf nñnínfná dñj nñyimíñf imónípiñf nání tñj e nípemeámí unfáriní. Xeaníñf wímeaarfná ñwí eearígfápi ení Goríxo sínjwírxí nñni kwíkwíñmí winfáriní.” nñrññiginí.

8

Sipisipf miáo bíkwyó tamíxiniñf yoparípi arfkiñf nánirini.

¹ Bíkwnámf tamíxiniñf yoparípi arfkiáná re imóníagf winíñjaniginí. Aññnamf ññjífá nímónárini bí onímiápi e nemána enjáa

² aññajf Goríxoyá agwíriwámíñf rogíá wé wíumi dñj wá imónigfáwamf pékákf wé wíumi dñj wá wíagi winíñjaniginí.

³ Aññajf ámi wo píreríxf sñjá gorf tñni imíxiniñf wína fá nñxíñmí nñbírí íráf sñjá gorf tñni imíxiniñfpi tñj e —Apí ikwanjwínamf agwíriwámíni oníñjpiñf. Apí tñj e éf róána xwíyíá ámá Goríxoyá imónigfá nñniyf xfómí ríñmí wíarígfápi —Apí íráfyo nanjwí rídiyowá yarígfápiñf wenjpiñf. Apí tñni nawíni rfá oíkeaaríñrí íkfá dfá rfá yeáána dñj nanj eaaríñf xwé bí mñni wíagi

⁴ aññajo e rfá íkeaarána xegf wéyo dání íkfá dfápiyá sinadíñf tñni ámá Goríxoyá imónigfá xfómí yaríñf wígfápi tñni nawíni xfo sínjwí anñjwe peyíagf nioní sínjwí nñwíñrí

⁵ aññajo píreríxf sñjá gorf tñni imíxiniñfna ámi nñmeari ríkwamíñf íráfyo wenjpi nñxerí píreríxfnamf magwí nñyárimána xwíáyo mamówaríññiginí. Mamówarána akíríwí ríñ íkaxí ríñ ápianjwí ókírí pobonf erí éagf winíñjaniginí.

Aññajf wá wá pékákf rígfá nánirini.

⁶ Aññajf wé wíumi dñj wá, pékákf wa tñni xixeni xírigfáwa pékákf raníro nání nímíxárinímaná

⁷ wo iwamfó pékákf rána re eníñiginí. Aññnaíkf tñni rfá tñni ragf tñni nawíni xwíáyo píeróána xwíá nñrini biaú bí enjpi bfbimí enjyf amípi rfá nñnowaríñfná ará nñni nñnñrí aí íkfá oríwámí dáníñf nepearíagf winíñjaniginí.

⁸ Aññajf ámi wo pékákf rána re éagf winíñjaniginí. Bí dfwí mñj xwé ápiáwí wearíñfpiñf imóníñfpi rawírawáyo mamówaríñfná rawírawá nñni biaú bí imóníñfpi bfbí apí nípini ragf imóníni

⁹ nanjwí amípi rawírawáyo yaríñyf nñni biaú bí enjpi bfbí piyf erí ewé amípi rawírawáyo waríñyf nñni biaú bí enjpi bfbí xwírfá íkixenirí éagf winíñjaniginí.

¹⁰⁻¹¹ Aññajf ámi wo pékákf rána re éagf winíñjaniginí. Sínj xwé wo —O xegf yof Yíkí Yaríñoyf ríññoríni. O uyíwí wíri ápiáwí nñweríññf aññnamf dání nípíerorífná iníigf wearíñyf tñni sñmíñf mearíñyf tñni nñni biaú bí imóníñyf bfbimí píeróána apí nípini yíkí imóníññiginí. Ámá iníigf apimí nñnñroná yíkí imóníñagf nání obaxf péagfá winíñjaniginí.

¹² Aññajf ámi wo pékákf rána re éagf winíñjaniginí. Sogwí pírf rakínirí emá pírf rakínirí sínj pírf rakínirí éagf nání ikwáwíyíná biaú bí imóníñfpi bfbimí dání sfá nñyináríñf sogwí manípa erí áríwíyíná biaú bí imóníñfpi bfbimí dání ení sfá nñyináríñf emá tñni sínj tñni wíá mókípa erí éagf winíñjaniginí.

¹³ Nioní ámi weníní éáyí apurí wo aní pírínami ayá áwíníyo nípurná ení t́nń re rarínagí arfá winjaniginí, “Ine, anínají awa wáu wo yoparowa, ríxa pékákí nírípírí nání imónínjoi. Awa ráná áma xwáfáyo njeagfáyo wímeanípi nání ine! Ine!” rarínagí arfá winjaniginí.

9

Anínají awaú awaú pékákí nírímáná enáná ámi wo ríní náníníní.

¹ Anínají pékákí xírígíáyí yoparí wáu wo awayá wo pékákí ráná nioní siní anínami dání piéroní wo xwáfámí wenjagí nínwíní sinjomí siríríkí yoparí bí mimóníníyí nání kípi wíagi

² o nuri siríríkí yoparí bí mimóníníyí íkwíáná re éagi winíjaniginí. Sínwíríá ríá xwé bimí ronípimí dání awímíníníní níríná siríríkí ayimí dání peyíagi winíjaniginí. Peyíáná sogwí íkwapíní mearí agwíníní tárínagí nání aní pírfí sínání mepa erí yaríná winíjaniginí.

³ Áxwaxí sínwíríá apimí dání peyeamiarínagí winíjaniginí. Wáre xwáfáyo enípi sidíní warínípa áxwaxí apí ení xe wáreníní sidíní opaxí imóníwiníníní Goríxo sínwí nínwíní

⁴ áxwaxí apimí nwfí ikaxí re uríníagi winíjaniginí, “Ará t́nń íkíá t́nń amípí sowíníní imónínípi t́nń níní kíríní mípímíxípaní. E nerí aí áma Goríxoyá mimónípa nero nání xegí ípíríá meánígfáyo ananí xwíríá íkíxéíxíní.” uríníagi nínwíní

⁵ áma ayo xwíríá níkíxeríná xe píkiríxíníní sínwí míwíní nerí ríníní bí — Ríníní áxwaxí ayí warínípi wáre ámayo sidíní óáná ríníní winarínípi, ayí axfípníní imónínípiríní. Ríníní apíní nínwíá waríná xe emá wé wú núní pwéwiníníní sínwí wíníagi winíjaniginí.

⁶ Áxwaxí apí áma ríníní ayíkwí míwinípa yaríná ríxa “Opémíní.” nínwimóníro íkíníní spí nínwíníro “Aríge neríná péminíréíní?” nínwíwíro aiwí íná wí nínwíaxí imónípiríámani.

⁷ Áxwaxí ayí osí áma míxí nání nínwíá nínwíá níkíníníyíní yimároarígíápa imóníníagíá nínwíní wígfí míníyo amínanwí síná gorí t́nń imíxínínínáníní d́kíníro símímaní áma símímaníyíní iníro

⁸ wígfí d́fá sepiá apíxí wíwáyáníní wero wígfí síwaní pusí sayí raioníyí ríníníyíyá síwaníníní wero

⁹ agwíríwámíní níkíníní kapá t́nń imíxínínínáníní nínwíráníníro enjagíá winíjaniginí. Íwí wígfí núrópíka núróná rarínípi, ayí osí obaxí míxí nání nínwíá nínwíá nínwíá rarínípa rírí osí karí obaxí míxí nání níropémí nínwíá rarínípa rírí yarínagí winíjaniginí.

¹⁰ Wígfí íkwémíníyí wáre sidíní waríníyíníní imóníníagi winíjaniginí. Ámayo emá wé wúmí ríníní wípaxí imónípiríyí ayí wígfí íkwémíníyí dání sidíní warígíyíníní.

¹¹ Míxí ináyí áxwaxí ayo seáyí e nínwimóníní meníwéanjo, ayí anínají siríríkí yoparí bí mimóníníyímí meníwéanjo. O xegí yofí Xíbírúyí píné t́nń níríná Abadonoyí rarígíoríní. Gíríkíyí píné t́nń níríná Aporíyonoyí rarígíoríní. Yofí nínwíáuní ḿkí ayí o íríkíaríní enjagí náníníní.

¹² Ríwíyo wímeanípi nání “Ine” bíau bí rífpí bí ríxa apí wímeanjoi. Bíau apimí ríwíyo imónínípiáu síníníní.

Anínají awa yoparo t́njo pékákí ríní náníníní.

¹³ Anínají pékákí xírígíá awa yoparo t́njo pékákí ráná íráfí síná gorí t́nń imíxíníní Goríxoyá símímanífmíní onínípiyá síwaní bíau bíau t́nń e dání maní bí níríníní

¹⁴ anínají pékákí íá xírígíá yoparo t́njomí re urarínagí arfá winjaniginí, “Anínají wáu wáu inígfí Yúpírétisí rapáu t́nń e gwí njeagfáwamí wíkwéawáreí.” urarínagí arfá nínwí

¹⁵ anínají awaú awaú —Awa ríxa xwíogwí o imóníní emá o imóníní śfá ayí imóníní éáná e éfíxíníní wímíxáriníjowaríní. Awa nuro áma xwáfá nírímíní njeagfáyí bíau bí imónígfá bimí pípíkímí epíríá nání wíkwéawárfagí nínwíní

¹⁶ “Áma míxí nání osíyo xénwéagfáwa d́níní nímorí íá míropaxí imóníní. Níní 200,000,000 imónígfáwaríní.” rarínagíá arfá winjaniginí.

¹⁷ Osí t́nń seáyí e xénwéagfáyí t́nń nioní oríná nínwíníní rípíníní imóníníagí winíjaniginí. Seáyí e xénwéagfáyí níkíníní ríníní ayíá rírí onagwá werí siyó rírí eníyí imaníro osí míní pusí sayí raioníyí ríníníyíyá míníníní imóníní osí maníyo dání ríá ápiáwí t́nń sínwíríá t́nń síná xegí yofí sarípá ríníní ríá síní inínípi t́nń kwíyí orí yarínagí sínwí winíjaniginí.

¹⁸ Ríá ápiáwí t́nń sínwíríá t́nń síná ríá síní inínípi t́nń osíyíyá maníyo dání kwíyí omomí neríná xeaníní apíau apí imónínípimí dání áma níní bíau bí imónígfá bimí píkiárfagíá winíjaniginí.

¹⁹ Osfýfya sowf sidirfinñj nimónimáná srfwf sidirf mññj imóninñagj nán apimí dání ámayo pikiarigfá enagj nán ayf wigf enj eáninñf áamá pikipaxf imóninñjpi manñyo dání imóninñ sowfyo dání imóninñ enagj winñjaniginñ.

²⁰ Áamá nñn biaú bñ imónigfáyo xeaninñf apiaú apñ nñwikárinfá bñbiaú mñpikífiapiaú re egfawixinñ. Wigf njwáf wé tñn imixigfápi peá mñmopa nero imfó dññf wíkwfrowarigfápi pñn mñwiáripa ero wigf njwáf sññá gorf tñn imixiro siripá tñn imixiro kapá tñn imixiro aga sññá tñn imixiro ikfá tñn imixiro yarigfápi —Apñ wí sññwf anñrñ arfá wirñ anñf erñ mñyarinñpñrñn. Apñ anññf minñ fáf nñxñrñro sñmñ sñmñ e mearigfápi pñn mñwiáripa egfawixinñ.

²¹ Wigf pikixwirfó néra warigfápi tñn ayáf néra warigfápi tñn fwf niga warigfápi tñn fwf meamearigfápi tñn apñ nñpñn enñ rñwñminñ mñmamogfawixinñ.

10

Jono bikwf onimiá bikwf nurápirñ nññf náninñnñ.

¹ Nionñ wenññf éáyf winñjaniginñ. Anñnajñf enñ sixf eáninñf ámñ wo —O agwf xopixopñ róninñ xegf mññfyo opinagwfáf dñkinñrñ nerñ xegf sñmñmanñf sogwñnññf wáf ókirñ xegf síkwfyo dání rñf ápiawñnññf werñ nemáná anñnamñ dání wepñnarinñagj winñjaniginñ.

² O bikwf onimiá parinññf bikwf fáf nñxñrñrñ sisixñrñ nñrorñfá síkwf náú rawñrawáyo osaxñrñ onamññú xwfáyo osaxñrñ nerñ nñrómáná

³ pusñ sayñ xwéríxa raionfññf rññññf awf nñrñrñfá ayáf wí yaiwiámñ mñararinñpa enñ tñn nñrñmáná enáná akñrñwf wé wfúmñ dññf wáu rayigfawixinñ.

⁴ Akñrñwf wé wfúmñ dññf wáu apñ nñrayimáná enáná nionñ rñxa rñwamññf eáminñrñ yarñfá xwiyfáf anñnamñ dání re rñnénapñagj arfáf winñjaniginñ. “Xwiyfáf akñrñwf wé wfúmñ dññf wáu apñ nñrñrñfá rñápi rñwamññf meapa nerñ inñmñ áyáf eaárei.” rñnénapñagj arfáf nñwirñ

⁵ anñnajñf síkwf sisixñrñ nñrorñfá rawñrawáyo osaxñrñ xwfáyo osaxñrñ enagj winñfáyo wé náú nñmñfeyoarñ anñnamñ nimñxñrñ

⁶ sññá womñ dññññññf nñrñrñfá anññf inñfá njewanjo tññf e dání —O anñna imñxñrñ amñpí nññf e enñfñf imñxñrñ erñ xwfárñf imñxñrñ amñpí nññf e enñfñf imñxñrñ erñ enñorñnñ. O tññf e dññññññf anññajo re rarinñagj winñjaniginñ, “Gorñxo ‘E éimiginñ. E éimiginñ.’ yaiwiárññfpi sññf yómññf wí nenñmenññoi.

⁷ Anñnajñf pékákñf fáf xñrigfáyf yoparo pékákñf rññápi tñññfá Gorñxo enñfá dññf nenñwipernñ yumfí dññf ‘E éimiginñ. E éimiginñ.’ yaiwiárññf xegf wáf rókiamogfawamñ —Awa xegf xñnáfíwánññf nimóninñro omññf wílagfáwarinñ. Awamñ áwanñf urñññfpi tññf xñxenñ axñpñ nenñfárñnñ.” Anññajo e rarinñagj nñwinñrñ

⁸ manñf anñnamñ dání rñnénapñagj arfáf wíápi ámñ nñrñnñrñfá re rñnénaparinñagj arfáf winñjaniginñ. “Joxñ nuri anññajñf sisixñrñ nñrorñfá rawñrawáyo osaxñrñ xwfáyo osaxñrñ nerñ roñjomñ bikwf parinññf fáf xñrñññpikwñ urápei.” rñnénaparinñagj arfáf nñwirñ

⁹ nionñ nuri anññajomñ “Bikwf onñmiápi kwñ niapai.” urfagj o re nñrñññniginñ, “Joxñ nññrñápirñ nei. Nññrñfá manñfyo awfñ pñkf inñigññññf nñsirñ aiwñ agwfáyo dání ayf yíkf rñdunñññoi.” nñrñfagj

¹⁰ nionñ bikwf onñmiápi kwñ nurápirñ nññrñfá gñf manñfyo ayf awfñ pñkf inñigññññf nñagj aiwñ nñnowárñmáná enáná gñf agwfáyo dání yíkf nñdunñfagj

¹¹ awa re nñrigfawixinñ. “Amñpí ámáf gwñ wirñ wirñ obaxñf imónigfáyo wímeari ámáf axñf e gwñ mñónigfá obaxfyo wímeari xwiyfáf mñkf xegf bñ xegf bñ rarinñfá obaxfyo wímeari mñxñf ináyf obaxfyo wímeari enñápi nánñ ámñ wáf rókiamoi.” nñrigfawixinñ.

11

Gorñxo imóninñfpi nánñ mñkf imóninñpñsñfíwau náninñnñ.

¹ Iwamfó yarigfáf xoyfwanññf imóninñf wáf nñniapñrñ re nñrñññniginñ, “Joxñ nñwiápnñmearñ anñ Gorñxonñ nánñ rñdiyowáf yarigfíwamñ xoyfáf awáf tññf iwamfó e e néra urñ rñdiyowáf nánñ íráf onññpimñ iwamfó erñ ámáf nñbñro Gorñxonñ yayñ nñmearigfáyo fáf rñrómf erñ ei.

² Rñdiyowáf yarigfíwamñ wáfíwamñ ‘Xe oeni.’ nñyaiwirñ iwamfó mepañ. Ámáf gwñ xenñwfñf wigf dññf tññf xe éfrñxññrñ sññwf winñfá enagj nánñ iwamfó mepañ. Wigf dññf tññf neróná emáf 42 pwearñfá anñ njwáfipimñ xórórñf nero spñ wikárñpñrñfárñnñ.

³ Spñ wikárarnñfá gñf ámáf nionñ imóninñápi nánñ mñkf imóninñgñfíwau xe wáf urókiamopaxñ oimóninñpiyññrñ sññwf winñfá awáf okiyáf wí minñ bekñf wú nñkfñyññmáná sfáf 1,260 imóninñfñf —Sfáf ayf emáf 42 nánñ xñxenñ imóninñ. Sfáf ayf pwearñfá ámáf wigf fwf néra warigfápi rñwñminñ omamópoyññrñf wáf urókiamopñsñrñññ.” nñrñññniginñ.

⁴ Awaú ikfá oripíyí ríníjé wáu tñí ikwianjwé uyíwé ikwíarípírfá nání wíníxáu tñí sfmímanjé Goríxoyá —O xwáfá nìyoní nání Ámíná imónínjoríní. Oyá sfmímanjéfmíní ronjépi yapi imónígíwauríní.

⁵ Ámá awaú tñí mǎxí inarígíyá awaúmi sípí wikáraní nérínáyí, awaúyá manjéyo dání rfá ápiáwí nìpeyearí ayo rfá nínífáriní. “Awaúmi sípí owikáraneyí.” yaiwífá gíyí gíyo rfá apimí dání aga nípíkípísífríní.

⁶ Emá awaú wfá urókíamoarígíyo iníá meapa oenírí anjé pírfnamí yeáyí yimíxáripaxí imónírí inítgí ragí imóníní nání imíxípxaxí imónírí gíní gíná “Xwáfáyo njeagfáyo e owikáraiye.” wimóníná ananí egí dñjé tñí xeaníjé ayí ayí nání wikáripaxí imónírí neri

⁷ xwíyíá Goríxo wfá rókíamóisixínírí urínjépi tñí xíxeni ríxa nurárimáná enjáná nanjwé mǎxí yarínjé siriríkí yoparí bǎ mímóníníyimi dání peyeañó awaú tñí mǎxí níníro awaúmi xopírárí nǎwírí píkínífáriní.

⁸ Píkíáná píyowaú anjé xwé apimí —Anjé egí Ámínáomi ení yekwíroarígífápi nání rarínjíní. Anjé api nání nǎríná rasí nǎríro Sodomíyí ríro Isipíyí ríro yarígífápiríní. Anjé xwé apimí awaú óf e píyí opísífríní.

⁹⁻¹⁰ E píyí wejáná sfá wíyau wíyi nórírí ámi wíyi órímínírí yaríná amá wará xíxegíní írro egíáyo dñjé tñí gwí wírí wírí imónígíáyo dñjé tñí pñé xíxegíní rarígíáyo dñjé tñí gwí bǎ bǎ mónígíáyo dñjé tñí nǎbímíro xe píyowaúmi xwáfá oweyárfópoyínírí síñwí mǎwínípa nero síñwí nǎwínayíro wfá rókíamóííwau, amá xwáfáyo njeagfáyo rñínjé ayíkwí nǎwia múfíwau ríxa péagíí nání ayí yáyí seáyími dání néra upírífáriní. E neróná aíwá xwé nímíxíro nǎga uro wígí ámáýí yáyí owinírí amípí nanjéyí anfá yanjé iníro néra waríná

¹¹ ríxa sfá wíyau wíyi nórímáná wíyíjimi áwíní e dání re enjínigíní. Goríxo xfómi dání amí awaúmi dñjé síxí uyíaráná awaú amí síñjé neri éf rogísisixíní. Éf róáná amá awaúmi síñwí wínayarígíyá dñjé nǎyága nuro wáyí ayíkwí mǎwínaríná

¹² awaú xwíyíá bǎ anjénamí dání enjé tñí re rínénápáagí arfá wígísisixíní, “Awagwí re nání yapípiyí.” Arfá e nǎwírí agwí tñí anjénamí nání peyarínjagí awaú tñí mǎxí inítgíyá síñwí wínowáraná

¹³ axíná re enjínigíní. Poboní xwáfá yaiwíámí enjínigíní. Xwáfá yaiwíámí éáná anjé anjé apimí mǎríníjé wé wúkaú imónínjépi bǎ nǎpíní pínanowírí amá e njeagfá ení 7,000 penowíro éagfá anjé apimí njeagfá mǎpéfáýí enjé óf níkáríníro Nwáfá anjénamí njeañomí seáyí e numeróná “Enjé eáníjoxí, ayí joxíníní.” urarínjagfá wíníñjanigíní. Nioní orínjá nǎwínírfíná e wíníñjanigíní.

¹⁴ Rfáwíyo wímeanjépi nání “Ine” biaú bǎ rífpí áwíní e enjépi ríxa api imónígoí. Apimí rfáwíyo imónínjépi anjéní imóníníjoi.

Anjénajé pékákí xírígíá yoparo pékákí rínjé náníníní.

¹⁵ Anjénajé pékákí xírígíá wé wúmi dñjé wáu imónígíáwa yoparo pékákí ráná anjénamí dání manjé obaxí enjé tñí re nǎríga warínjagí arfá wínjanigíní, “Xwáfárimí menjweapaxí nání imónínjépi síní wíyíyá marfáí, ríxa negí Ámínáo tñí xegí amá nene yeáyí neayimíxemeanfá nání oyá dñjé tñí arfowayá xwáfá píaxíyo dání iwíaronfóyí rarínjwáo tñí awaúyápiníní. O wí anfá mímóní aníjé iníná nínjwearí menjweanfáriní.” nǎríga warínjagí arfá nǎwírí

¹⁶ amá ámíná 24 Goríxo tñjé e ikwianjwíyo éf nínjwearó xapíxapí nínjweaxa pugfáwa wígí sfmímanjéfmíní nǎpíkínímeáro Goríxomí yáyí numeróná

¹⁷ re urarínjagfá arfá wínjanigíní, “Ámíná Goríxoxíní, enjé síxí eánígíá nìyoní seáyí e wimóníjoxíní, ríná njeearí enjáná dání aníjé njeearí enjoxíní, joxí enjáná dání enjé síxí eáníjé néra bagípi tñí ríxa xíxeni neri xwáfárimí iwamíó menjweañagí nání none yáyí siarínjwíní.

¹⁸ Ámá gwí bǎ bǎ mónígíá nǎní joxí nání wíkfí nǎróníro ‘Omí iními wí wurínaníméwíní.’ yaiwíagfá aíwí joxí ayo wíkfí wóníjépi wíwapiyíríná ríxa nímóníníjoi. Ríná amá pegfáyo xwíríxí numerí eyeyírómfí wírínáriní. Ríná wfá rókíamoarígíá, díxí rínáíwáníjé nímóníro omíjé siarígíáyo yáyí nǎwímorí ‘Api wímíngíní.’ yaiwínjépi mǎní wírí amá díxí imónígíá joxí nání wáyí nǎsiro píráníjé xídarígíá, síyíkwíníjé imónígíáyoraní, xwéníjé imónígíáyoraní, ayo ení yáyí nǎwímorí ‘Api wímíngíní.’ yaiwínjépi mǎní wírí amá xwáfárimí xwíríá íkíxearígíáyo xwíríá wíxíxerí eríná, ayí ríxa rínáriní.” rarínjagfá arfá nǎwírí wíníñjanigíní.

¹⁹ Goríxoyá anjé nwfá anjénamí enjéwá fkwínírí bokísí xwíyíá Goríxo enjáná réroarínjépi nání imíxíníjéwá anjé iwámí dání síñjání imónírí éáná re enjínigíní. Ápíanjwé ókímíxayírí íkaxí rayírí akíríwí rayírí poboní erí anjénaíkfí ayá wí erí éagí wíníñjanigíní.

12

Ekiyiñj iwí wo inñjipi tñi apixí wí inñjipi tñi nánirini.

¹ Ekiyiñj anj piríyo ayá sów ropaxí bi níniríná rípi imóninñiginí. Apixí wí —Í sogwo rapirapinñj yiníri xegí síkwí emáomí ikwiárirí amínanjwí sñj wé wúkaú síkwí wáu tñj dákínirí nemána

² niaíwí agwí enjirini. Í niaíwí xirimínirí nání sñjwí wanarínjagi rínñj ayikwí mwinarinñagi nání “Anjñí oxirimíní.” niyaiwirí “yeyí” rínñiginí.

³ Ekiyiñj ámi bi anj piríyo níniríná rípi imóninñiginí. Iwí ayá rínj xwé wo —O mñj wé wúmi dñj wáu imorí sñwanj wé wúkaú mñjyo dñí rémówapirí dñí mñx ináy dákínarigíá imóninñj wé wúmi dñj wáu mñjyo xixení nídákiga urí enjorini. O anj piríyo e sñjaní nimónirí re enjñiginí.

⁴ Sñj biaú bi egíá bimí xegí sowí tñi anjñamí dñí aírairómí énapáná xwíáyo piérinowinñiginí. E nemána iwí xwé “Apixí niaíwí xirimínirí yarínj ríxa niaíwí xiráná oroanímíni.” niyaiwirí imí agwírwámíni urojaná

⁵ í niaíwí oxí womí —O ainíxí wá fá nixírí áma gwí bi bi mónigíá nýoni umenñeánfa nání imónirí xwíyá xóyápi mímúropaxí imónirí enforini. Omí í xirínñiginí. Niaíwí omí nixírímáná enjáná iwo Goríxoyá dñj tñí xó ikwianñjñamí ñweanje nání nipeyirí ñweanjaná

⁶ apixí áma dñj meanj e nání éf unñiginí. Goríxo í e nání éf nuri ñweáwnñiginirí anñjñí wimixiyárinje nání nuri ñweanjaná aiwá níwiro piránñj mearíná sá 1,260 nóra unñiginí.

⁷ Anjñamí dñí mñx ninowiápniróná anjñaj Maikoroyí rínño tñí xegí anjñajowa tñí mídání nírómáná iwí xwé tñí mñx níniróná iwo ení anjñaj xíomí xdarigíáwa tñí mídání nírómáná mñx níniro aí

⁸ iwowa enj mñweánipa nero nání sñí anjñamí ñweapaxí mimóninñagíá nání

⁹ Maikorowa iwomí mamówárenapigíawixini. Sidíro enjáná dñí oboyí ríro Setenoyí ríro egí, ayí orini. Áma xwíáyo ñweagíá nñí íwí oépyinirí yapí níwíwapiya warínjo, ayí orini. Omí xwíáyo nání mamówárenapiro anjñaj omí nixídiró yarigíáwami mamówárenapiro éagí

¹⁰ nioní aríá wíáy anjñamí dñí xwíyá bi enj tñí re rínénaparínjagi aríá winjaniginí, “Goríxo enj eánñj xó imóninñipi tñí erí áma xóyá imóninñjyo yeáy uyimíxemearí mñx ináy yapí nimónirí xwioxíyo míméamí nerí umenñearí ení ríxa agwírini. Yeáy uyimíxemeánfa nání oyá dñj tñí aríowayá xwíá piaxíyo dñí iwiaronjo, o xegí néní tñjo nimóninñjyo dñí áma xwíáyo ñweagíáyo wíwapiyini ríxa agwírini. Ayí rípi nánirini. Jisasomí dñj níwíkwíroro nání xexíxexímeá imóninñjyo xwíyá uxekwímoayarinjomí —O negí Goríxoyá sñjwíyo dñí ikwáwíyirani, áríwíyirani, xwíyá uxekwímoayarinjorini. Omí ríxa xwíáyo mamówárfáriní.

¹¹ Negí níríxímeáy ‘Sipísipí miáo nene yeáy neayimíxemeánfa nání neapeinñíráni?’ niyaiwiro ragí oyáyo igíánñj eáníro o nání xwíyá wá uríyiro nerínjyo dñí obomí xopírárí wífarini. Ayí omí xopírárí níwiríná wíwaninñj wá mumíxini ‘Wa nene Jisasomí xdarínjagwí nání nñeapíkiróná ayí aníni xe oneapíkipoyí.’ niyaiwiro xídígíáyirini.

¹² Ayínání anj rínaxi tñí re ñweagíáyíne tñí dñj nífá oseainini. E nerí aí xwíarixí tñí rawírawáwaxí tñí ine! Obo xwíarimí seýíne tñj e nání ríxa wé enjagi nání rarínjini. O ‘Anñj xwíarimí nñjweámání epaxonímání. Re ení pírf nírakipíri anjwí ayoríáni?’ niyaiwirí nání xegí wíkwí nónirí seainípi ríá ápiáwínñj imóninñagi nání ine!” Xwíyá anjñamí dñí e rínénaparínjagi aríá winjaniginí.

¹³ Iwí xwé “Ríxa xwíarimí rínímamówárenapáo?” niyaiwirí apixí niaíwí oxo xíríími mñxí eaaxídnñiginí.

¹⁴ Mñxí eaaxídnjagi aí apixí áma dñj meanjyo xí nání wimixiyárinje nání nípípika ounirí nabikínáo iwí wíníxáu imí unjwíráná í sidíro tñj e pñí níwíarimí nípípika nuri e ñweanjaná xwiogwí wáu wo nímúrorí ámi wo áwini e imóníe nání aiwá níwiro piránñj umegíawixini.

¹⁵ Sidíro iníigí xegí manjyo dñí peyeáu iníigí waxínñj númi nuri imí níxemí níwerí opíkinirí imíxowárfagi aí

¹⁶ xwíarí apixími arírá níwiríná re enjñiginí. Iníigí waxí iwí xwé apixími opíkinirí xwírá dowárfú xwíarí xegí manj nexoarí nñjñiginí.

¹⁷⁻¹⁸ Iwo sñjwí e níwínirí apixí nání wíkwí ríá ápiáwínñj níwónirí nání niaíwí apixí í xirínñj wínjyo mñxí wimínirí unñiginí. Ayí áma sekaxí Goríxo urínñj xdíro xwíyá Jisaso nání rínñj dñj fá xíríro yarigíáy enjagi nání ayo mñxí wimínirí nání nuri rawírawáyo imanj e éf roárinñiginí.

13

Nañwí mǝxǝ yarǝñǝ rawǝrawáyo dǎni ǝwiapǝñjo nǎnǝrǝni.

¹ Nionǝ nañwí mǝxǝ yarǝñǝ wo rawǝrawáyo dǎni ǝwiapǝrǝñjagǝ nǝwǝnǝrǝ o sǝwanǝ wé wúkaú rémowapǝrǝ mǝñǝ wé wǝúmǝ dǎñǝ wáu imorǝ enjo xegǝ sǝwanǝ wé wúkaú apimǝ wǎmǝnǝ wǎmǝnǝ dířǝ mǝxǝ inǎyǝ dǝkǝnarǝgǝpǝ nǝdǝkǝga urǝ xegǝ mǝñǝ wé wǝúmǝ dǎñǝ wáu apimǝ womǝnǝ womǝnǝ yoǝ Gorǝxomǝ ikayǝwǝ umearǝrǝgǝpǝ rǝwamǝñǝ nǝñjwǝrǝrǝga urǝ enjagǝ wǝnǝñanǝgǝnǝ.

² Nañwí mǝxǝ yarǝñǝ nionǝ sǝñwǝ wǝnǝáo pusǝ sayǝ papearǝxǝ imónǝñǝ repatǝyǝ rǝnǝñǝyǝnǝñǝ imónǝrǝ xegǝ sǝkwǝ ayǝ nañwǝ beyǝtǝ rǝnǝñǝyǝyǝpǝnǝñǝ imónǝrǝ xegǝ mǝñǝ ayǝ pusǝ sayǝ raionǝyǝ rǝnǝñǝyǝyǝnǝñǝ imónǝrǝ enjorǝnǝ. Iwǝ xwéo nañwí mǝxǝ yarǝñjo xáo tǝnǝ xǝxenǝ oimónǝrǝ sǝñwǝ nǝwǝnǝrǝ nǎnǝ enǝ eǎnǝñǝ xáo yarǝñǝpǝ sǝxǝ umǝmorǝ xáo ámáyo seǝyǝ e nǝwimónǝrǝ umenǝwearǝñǝpa axǝpǝ oimónǝrǝ wimǝxǝrǝ xáo nénǝ tǝñǝ seǝyǝ e imónǝñǝpǝ axǝpǝ oimónǝrǝ wimǝxǝrǝ enjorǝnǝ.

³ Mǝñǝ wǝyǝmǝ mǝñǝ rogǝá igǝ ayǝ nǝpǝkipaxǝ rogǝánǝñǝ imónǝñjagǝ wǝnǝñanǝgǝnǝ. Ámá xwǝá nǝrǝmǝnǝ ñjweagǝfǝyǝ “Nañwo arǝge nerǝ sǝñǝ enǝrǝfǝnǝ?” nǝyǝiwiro o nǎnǝ ududǝ nǝwǝnǝrǝnǝ nǝxǝdǝro

⁴ iwo nañwomǝ xáo nénǝ tǝñǝ imónǝñǝpǝ axǝpǝ wimǝxǝfǝ enjagǝ nǎnǝ xǝomǝ seǝyǝ e numero nañwomǝ enǝ axǝpǝ seǝyǝ e numerónǝ re nǝra ugǝawǝxǝnǝ, “Nañwo tǝnǝ go xǝxenǝ imónǝnǝ? O tǝnǝ go mǝxǝ xǝxe inǝpaxǝ imónǝnǝ?” nǝra ugǝawǝxǝnǝ.

⁵ Gorǝxo nañwo xegǝ dǝñǝ tǝnǝ xe mǝñǝ nǝyoámorǝ weyǝ nǝmenǝrǝ ikayǝwǝ nǝnǝmeara úwǝnǝgǝnǝrǝ sǝñwǝ wǝnǝrǝ emǝ 42 múroarǝnǝ apǝ enǝa nǎnǝ nénǝ tǝñǝñǝñǝ nǝmónǝrǝ éwǝnǝgǝnǝrǝ sǝñwǝ wǝnǝrǝ éagǝ

⁶ o re enǝñǝgǝnǝ. Mǝñǝ nǝyoámorǝ Gorǝxo nǎnǝ ikayǝwǝ nǝmearǝrǝnǝ oyǝ yoǝyo ikayǝwǝ mearǝrǝ anǝ ñjwǝfǝ oyǝiǝwǝ nǎnǝ ikayǝwǝ mearǝrǝ anǝñnamǝ ñjweagǝfǝyǝ nǎnǝ ikayǝwǝ mearǝrǝ enǝñǝgǝnǝ.

⁷ Gorǝxo ámá xǝoyǝ imónǝgǝfǝyo nañwo xe mǝxǝ nǝwirǝ xopǝrǝrǝ wǝwǝnǝgǝnǝrǝ sǝñwǝ wǝnǝrǝ xe nénǝ tǝñǝñǝñǝ nǝmónǝrǝ ámá gwǝ wǝrǝ wǝrǝ nǝyonǝ tǝnǝ warǝ xǝxegǝnǝ írǝgǝfǝ nǝyonǝ tǝnǝ pǝné xǝxegǝnǝ rarǝgǝfǝ nǝyonǝ tǝnǝ gwǝ bǝ bǝ mónǝgǝfǝ nǝyonǝ tǝnǝ ayo seǝyǝ e wimónǝfǝwǝnǝgǝnǝrǝ sǝñwǝ wǝnǝrǝ enǝñǝgǝnǝ.

⁸ Ayǝnǎnǝ ámá xwǝfǝyo ñjweagǝfǝyǝ nǎnǝ —Ámá enǝnǝ Gorǝxo xwǝfǝrǝ imǝxǝñǝnǝ dǎni wigǝ yoǝ íkwǝ dǝñǝ nǝyǝmǝñǝ meapǝrǝfǝ nǎnǝ ñjwǝrǝrǝnǝñǝñnamǝ —Ana sipǝsipǝ pǝkǝgǝoyǝnarǝnǝ. Anamǝ yoǝ ñjwǝrǝrǝnǝñǝyǝ marǝfǝtǝ, ámá yoǝ mǝñjwǝrǝrǝnǝñǝyǝ nañwo nene nǎnǝ yayǝ owǝnǝrǝ seǝyǝ e umepǝrǝfǝrǝnǝ.

⁹ Ámá arǝfǝ tǝgǝfǝyǝné enǝnǝyǝfǝ, arǝfǝ ókǝarǝ mónǝpoyǝ.

¹⁰ Ámá Gorǝxo “Xe gwǝ uyǝířǝxǝnǝ.” wǝiǝwǝñǝ go go apimǝ wǝ múropaxǝ imónǝnǝfǝmǝnǝ. Ámá “Kǝrǝ tǝnǝ xe pǝkǝfǝrǝxǝnǝ.” wǝiǝwǝñǝ go go apimǝ wǝ múropaxǝ imónǝnǝfǝmǝnǝ. Apǝ imónǝnǝyǝfǝ, Gorǝxoyǝ imónǝgǝfǝyǝné segǝ dǝñǝ wǝkwǝroarǝgǝfǝpǝ pǝnǝ mǝwǝiǝrǝ anǝñǝ mǝnǝ xwǝmǝmǝ nǝwǝa úřǝrǝxǝnǝ.

Nañwí xwǝfǝyo dǎni ǝwiapǝñjo nǎnǝrǝni.

¹¹ Nionǝ nañwí ámǝ wo xwǝfǝyo dǎni ǝwiapǝrǝñjagǝ nǝwǝnǝrǝ o sipǝsipǝ miǝ mǝñǝyo dǎni sǝwanǝ wǝyǝú rémowapǝrǝpa rémorǝ xegǝ xwǝyǝfǝ nǝrǝrǝfǝnǝ iwǝ xwǝyǝfǝ rarǝñǝpa rǝrǝ yarǝñjagǝ wǝnǝñanǝgǝnǝ.

¹² O nañwí xǝmǝ ǝwiapǝñjowǝ nénǝ imónǝñǝ nǝpǝmǝnǝ dǎni nǝwiirǝfǝnǝ ámá xwǝfǝyo ñjweagǝfǝ nǝñǝ nañwí xǝmǝ ǝwiapǝñjo, igǝ nǝpǝkipaxǝ weñjomǝ nupǝkǝnǝmearo seǝyǝ e umépoyǝnǝrǝ mǝrǝkwǝkwǝ wǝaxǝdǝrǝ

¹³ emǝmǝ ayǝ rǝwamónǝpaxǝ xǝxegǝnǝ bǝ erǝ nerǝfǝnǝ ámá sǝñwǝ anǝgǝe dǎni oyǝ dǝñǝ tǝnǝ rǝfǝ wearǝñǝ bǝ aí anǝñnamǝ dǎni xwǝfǝyo píerónapayarǝñǝpǝ tǝnǝ yapǝ wǝwǝpǝyarǝñǝrǝnǝ.

¹⁴ E nerǝfǝnǝ emǝmǝ Gorǝxo nañwí wǝoyǝ nénǝ tǝñǝ imónǝñǝpǝmǝ dǎni xe wǝwǝpǝyǝpaxǝ oimónǝrǝ sǝñwǝ wǝnǝfǝpǝmǝ dǎni ámá xwǝfǝyo ñjweagǝfǝyo yapǝ nǝwǝwǝpǝyǝrǝ re urarǝñǝrǝnǝ, “Xwǝfǝyo ñjweagǝfǝyǝné xopǝkǝgǝfǝ nañwí mǝñǝ rogǝá ámǝ sǝñǝ imónǝñǝñǝñǝ imónǝñǝ bǝ nǝmǝxǝro éfǝ urǝrǝrǝpoyǝ.” urarǝñǝ enjagǝ nǎnǝ

¹⁵ ayǝ e eǎnǝ nañwí rǝwǝyo ǝwiapǝñjo xopǝkǝgǝfǝ imónǝñǝpǝ nǝmearǝ sǝñǝ oenǝrǝ sǝmǝfǝ ófǝyo dǎni pǝrǝmǝ wǝnǝnǝ sǝñǝ imónǝñǝñǝgǝnǝ. Gorǝxo nañwí xwǝfǝyo dǎni ǝwiapǝñjo xegǝ wónǝñǝ xopǝkǝgǝfǝ imónǝñǝpǝmǝ sǝmǝfǝ ófǝyo dǎni pǝrǝmǝ wǝfǝpǝmǝ dǎni xe sǝñǝ nǝmónǝrǝ xwǝyǝfǝ rǝrǝ ámá xǝbǝmǝ xómǝñǝ nǝyǝkwǝro seǝyǝ e mǝmearǝgǝfǝyo opǝkǝpoyǝnǝrǝ rǝrǝ epaxǝ imónǝfǝwǝnǝgǝnǝrǝ sǝñwǝ wǝnǝñǝ enjagǝ nǎnǝ e imónǝñǝñǝgǝnǝ.

¹⁶ Nañwí xwǝfǝyo dǎni ǝwiapǝñjo e nemǝnǝ xǝoyǝ mǝñǝyo dǎni ámá nǝyonǝ sǝyǝkwǝfǝñǝ imónǝgǝfǝpǝmǝrǝnǝ, mamadǝrǝxamǝrǝnǝ, ámá amǝpǝ wǝ mǝmúrónǝgǝfǝyorǝnǝ, uyǝpeayǝ imónǝgǝfǝyorǝnǝ, ámá xǝnǝíwǝnǝñǝ nǝmónǝro omǝñǝ wǝiǝarǝgǝfǝyorǝnǝ, wǝwǝnǝ

menjweánigfáyorani, ayo niyoní ipirfá nearfá wíyo wé náumi earo wíyo mimáyo earo egfawixini.

¹⁷ E neriniño dani áma ipirfá nanjwoyá yof tñirani, nabá xfoyá yofpirani, xixeni imóniniñjipirani, meánigfáyí aiwá nipirí nani bí ero aiwá nigwí meapirí nani bí ero epaxí mimónini egfawixini. Ipirfá eánigfáyini anani bí epaxí imóninigfawixini.

¹⁸ Ía roarigfáyiné, seyiné piraniñj dñj neñwiperfánáyí, re éfríxini. Nabá nanjwí oyá yof tñi xixeni imóniniñjipi, ayí áma wo nani riniñjagí nani áma dñj ía xirigfá giyí giyiné, nabá oyá yof naniñj piraniñj ía rófríxini. Nabá oyá yof nani riniñjipi, ayí 666 apirini.

14

Áma 144,000 imónigfápi naniñini.

¹ Nioni weniñj éáyí winiñjanigini. Sipisipí miáo dñwí mñj Saioniyí riniñjipimi éf roñagí sñjwí niwiniri áma 144,000 imónigfáyí —Ayí yof xfoyá tñi xanoyá tñi rfawamñj mimáyo eánigfáyirini. Ayí o tñi nawini éf roñagí niwiniri

² arfá wiáyí winiñjanigini. Anjnamí dani ikaxí bí niriñirfá ikaxí iniñj iyakwí obaxí nidírorfá rariñjpa riri akiríwí enj tñi niriñirfá rariñjpa riri ikaxí áma kitá eaarigfáyí kitá eaaríñá rariñjpa riri yariniñj arfá winiñjanigini.

³ Gorixoyá ikwianjwína tñi dñj tñj imónigfá waú waú awa tñi áminá 24 e niñweaxa pugfáwa tñi wigí simmanjiríwamini áma 144,000 ayí éf nírómáná sonj sñj bí rariñjagí arfá winiñjanigini. Sonj rariñjagí apí áma xwíáyo dñj wí nijfá imónipaxí menini. E dñj 144,000 imónigfá xfo nupeiriniñjimi dani gwíññj uroyiróniyini anani nijfá nimóniri ripaxirini.

⁴ Áma apixí tñi íwí minipa nero piaxí miweánarigfápa ayí eni njwápi sini ía mixirarigfá enagí nani Gorixoyá sñjwíyo dani piaxí miweánarigfáyirini. Sini apixí tñi memegfáyirini. Sipisipí miáo gími gími úfmi anani númi xdarigfáyirini. Áma niyoní dani gwíññj Gorixoyá roayiróniyí xfo nani tñi sipisipí miáo nani tñi aiwá niwákwíñniñj imóniniñjirini.

⁵ Yapí niriñj xwíyá óf e rariñjagímani. Raminiñjagíirini. Xwíyá bí xmeapaxíyímani.

Anjñají waú wo xwíyá rigfá naniñini.

⁶ Anjñají ámi wo anj piríyo ayá áwinimi nipipika wariniñj winiñjanigini. O áma xwíáyo njweagfáyo gwí wírf wírf imónigfá niyoní tñi pñé xixegíni rariñjagí niyoní tñi wará xixegíni iniñj niyoní tñi ayo niyoní xwíyá arfá niwirfá yayí winipaxípi —Apí aniniñj rinariñjapirini. Apí wáf urini nani tñjorini.

⁷ O enj tñi re riniñjigini, “Gorixoyá, anjñají imixiri xwíarí imixiri rawirawá imixiri iniñj siminiñj imixiri eno áma niyoní eyeyirómí eniná ríxa ríñá enagí nani omí wáyí wíro seáyí e umfeyoaro o nene nani yayí owiniri seáyí e umero éfríxini.” Anjñajo nipipika nipuríñá e rariñjagí winiñjanigini.

⁸ Anjñají ámi wo rfwíyo anj piríyo áwinimi nipipika nipuríñá re nira puniniñjini, “Anj xwé Babironiyí riniñjipi ríxa xwírfá ikixenaríñini. Oyt, ríxa xwírfá ikixenaríñini. Áma wí wíyo papikí oépayirini iniñj wainí mñi niwíro wíwapiyarigfápa anj apí eni íwí xébi inariniñj gwí bí bí mónigfá nñi eni íwí axípi oinipoyirini wíwapiyiniñjirini.” nira pwariniñjagí winiñjanigini.

⁹ Anjñají awaumi ámi rfwíyo wo nipuríñá enj tñi re nira puniniñjini, “Áma nanjwo tñi óniñj xopaikigí imixiniñjipi tñi awaú nene nani yayí owininiñj xómiñj niyikwíro seáyí e umero ipirfá oyá mimáyorani, wéyorani, eániro yarigfá giyí giyí

¹⁰ wikí Gorixoyá ayíkwí mñwóniniñj wí múropírfámani. Iniñj wainí mixí yariniñjipiniñj nipirfáirini. Wainí oyápi, ayí mixí bí onimiápi éwiniginiñj aga iniñj tñi gwiaumí nerí yiniñjipi marfáí, wainí apí mixí ayíkwí mepa éwiniginiñj iniñj tñi gwiaumí mé wainí ainiñj sixí oyá wikí óniñjiniñj imóniniñjwámi ininiñjirini. Áma ayí wainí apí niniñjiniñj peróná re epirfáirini. Anjñají Gorixoyáowa tñi sipisipí miáo tñi awa sñjwí winiñjáná riniñj sñj saripá riniñjipimi dani tñi rfá ápiáwí weariniñjipimi dani tñi xaiwí niwiniri mimeniñjwí nura unfáirini.

¹¹ Rfá mimeniñjwí urariniñjipimi dani sñjwírfá peyariniñjipi aga ná rfwíyo dani aí pñi bí miwíarí aniniñj mñi peyarini áma ayí ikwáwíyirani, árfwíyirani, bí kikífa njweapírfá menini. Áma nanjwo tñi óniñj xopaikigí imixiniñjipi tñi awaú nene nani yayí owininiñj xómiñj niyikwíro seáyí e umero ipirfá xegí yof nani eániro yarigfáyí e epirfáirini.” Anjñajo apí e nira pwariniñjagí winiñjanigini.

¹² Áma Gorixoyá imónigfá xwámámí niwíwa warigfáyí re epirfáirini. Sekaxí o riniñjipi xaiwí ía xiríro Jisasomi dñj wikwíroarigfápi xaiwí ía xiríro epirfáirini.

¹³ Nioní anṅnamí dání xwíyá bí re rínénaparíṅṅagí arfá wíṅanigíni, “Joxí re níríri ríwamíṅṅ eai, ‘Ámá Goríxo t́nì ikáríṅṅíá ríná dání nípéa upíríáyí oyápmí dání yayí wíṅpaxíṅṅ. Kwíyíṅṅ ení re raríni, ‘Oyí, yayí owíníni. Níperíṅṅ Jíساسomí nìxíḍíro nání ríwí níríkwíníri neríṅṅpímí dání wará sanj wunaríṅṅpímí dání gwíṅíṅṅ níkwéanírí kíkíá epíríá enjagí nání yayí owíníni. Níperíṅṅ wé róníṅṅ ímóníṅṅ wíwaníṅṅyí néra ugá aná wí mímóní Goríxo yayí wímoníṅṅ nání síní nímóníṅṅíá enjagí nání ananí kíkíá epaxíṅṅ.” Kwíyíṅṅ ení e raríni. níríri ríwamíṅṅ eai.” rínénaparíṅṅagí arfá wíṅanigíni.

Xwíárimí aiwáníṅṅ mípíríṅṅ náníríni.

¹⁴ Nioní weníṅṅ éáyí wíṅíṅanigíni. Agwí apá wenjípímí sṅwí níwíníri ámáníṅṅ ímóníṅṅ wo apímí seáyí e éf xenweanagí níwíníri o amíṅṅawí sṅṅa gorí t́nì ímíxíṅṅ wína mṅṅyí d́kíníri kírá wítí aiwá wákwaríṅṅá ṅwá xaiwí yíníṅṅ bá f́á xíríri nemáná ṅweanagí wíṅíṅanigíni.

¹⁵ Ámí anj́ṅají wo anj́ ṅwíáiwámí dání ńwíapírí agwípímí éf xenweanómí ríaiwá enj́ t́nì re urfagí wíṅíṅanigíni, “Aiwá xwíárimí d́ṅṅ ńnì ríxa yóḍríni. Ríxa nímípaxíná ríná enjagí nání d́xí kírápá t́nì mṅṅ níwákwirí mi.” urfagí

¹⁶ agwípímí éf xenweanjo xegí kírá xwíárimí seáyí e puwíaráuḍíyí ńnì wíarí wákwmóníṅṅíni.

¹⁷ Ámí anj́ṅají wo anj́ ṅwá anj́namí enj́wámí dání f́wíaparíṅṅagí níwíníri o ení kírá ṅwá yíníṅṅ bá f́á nímáxírímí f́wíaparíṅṅagí wíṅíṅanigíni.

¹⁸ Ámí anj́ṅají wo —O ríá wearíṅṅpímí xiáworíni. O ríḍíyowá yaríṅṅá nání íráf oníṅṅpí t́ṅṅ e dání ńwíapírí anj́ṅají kírá ṅwá yíníṅṅpá f́á xíríṅomí ríaiwá enj́ t́nì nuríri re uríṅíṅíni, “Xwíárimí wainí uraxí sogwí ríxa níáf enjagí nání d́xí kírá ṅwá yíníṅṅpá t́nì wíwákwmí nerí awí éameámí et.” urfagí

¹⁹ anj́ṅajo xegí kírápá t́nì wainí uraxí xwíáyo enj́yí wíwákwmí nerí awí neaárímáná xoyíkímí epírí nání sṅṅa ikwíṅṅwí xwé eapínáríṅṅnamí —Ana, ayí pírf Goríxo aga wíkí níwónírí nání umamoníápí nání ímóníṅṅnaríni. Anamí xoyíkímí epírí nání míméámí yáraná

²⁰ anj́pímí bíaríwámíni sṅṅa ikwíṅṅwínamí xoyíkímí yaríṅṅa ragí anamí dání nípuríṅṅa waxíṅṅ níwerí níróga níwíápínímearí osíyíyá manj́ t́nì xíxení rónírí ná mímí waxí níwerí 300 kíromita wíarí múrorí enj́ṅíṅíni.

15

Anj́ṅají wé wúúmí d́ṅṅ wáúmí píreríxí xíxení wíṅṅ náníríni.

¹ Nioní ekíyíṅṅ anj́namí dání ámí bí ínfagí sṅwí wíṅíṅanigíni. Apí seáyí e ímónírí d́ṅṅ níyága upaxí ímónírí enj́píríni. Anj́ṅají wé wúúmí d́ṅṅ wáú ámáyo xeaníṅṅ aga ríá t́ṅṅ wíkárípíríṅṅ. Apí wíkáraríná Goríxo xegí wíkí oníṅṅpí níyopíyáriníá enjagí nání ayí xeaníṅṅ yoparípíríni. Apí anj́ṅají wé wúúmí d́ṅṅ wáú t́gíáwamí níwíníṅṅá weníṅṅ éáyí wíṅíṅanigíni.

² Rawírawáníṅṅ ímóníṅṅ gírásṅíṅṅ rírímá oníṅṅpí ríá t́nì gwíaumí nínírí ríwonjagí níwíníri ámá narṅwóyá xopalkíṅṅ ímíxíṅṅpímí seáyí e mumeṅa ero oyá ípíríá xe oneaeanírí míwínípa ero neríṅṅpímí dání xopírírí egíáyí kítá Goríxo wíṅṅyí f́á nìxírímáná rírímá oníṅṅpímí seáyí e ronjagí wíṅíṅanigíni.

³ Ayí sonj níríro Moseso, Goríxomí xínáíníṅṅ nímónírí omíṅṅ wíiago répenj́pí ríro sípísípí miáoyápi ríro neróná sonj re ríḡíawíxíni, “Ámíná Goríxoxíni, enj́ eáníṅṅ níyoní seáyí e wímóníṅṅoxíni, amípí joxí yaríṅṅpí seáyí e erí ámáyo ududí wíṅpaxíṅṅ erí yaríṅṅagí ranaríṅṅwáríni. Gwí wírí wírímí d́ṅṅ níyoní míxí ináyoxíni, pí pí joxí neríṅṅá wé róníṅṅ erí nepání erí yaríṅṅagí ranaríṅṅwáríni.

⁴ Ámínáoxíni, joxí ná woxíni síyíkwí múníṅṅoxí enjagí nání ámá gíyí wáyí mísipa ero seáyí e mírímíeyoapa ero epíríáriní? D́xí nání pírf numamoríṅṅ xíxení ímóníṅṅpí t́nì yaríṅṅpí ríxa sṅṅání ímóníṅṅagí nání ámá gwí wírí wírí ńnì níbíro d́xí śmímamíṅṅ dání wauní níkáriníro seáyí e rímepíríáriní.” Sonj níríro e raríṅṅagí wíṅíṅanigíni.

⁵ Apí níwínímáná weníṅṅ éáyí wíṅíṅanigíni. Anj́namí anj́ ṅwíáiwámí ínímí anj́ pákíníṅṅwá —Awá Goríxoyá anj́ awawá ayá ríá wenj́wáríni. Awá f́kwíníṅṅagí níwíníri

⁶ anj́ṅají xeaníṅṅ aga ríá t́ṅṅ wíkárípírí nání t́ḡṅá wé wúúmí d́ṅṅ wáú awa rapírapí awíaxí apá wérí xwíníá earí enj́ yíníro íríkwíníṅṅ sṅṅa gorí t́nì ímíxíṅṅpí xwínámíyáiwí yíróníro nemáná anj́ ṅwíáiwámí dání f́wíaparíṅṅagí níwíníri

⁷ d́ṅṅ t́ṅṅ ímóníṅṅá wáú wáú awa wo níwíápínímearí anj́ṅají wé wúúmí d́ṅṅ wáú awamí píreríxí sṅṅa gorí t́nì ímíxíṅṅ wé wúúmí d́ṅṅ wáú múní wíṅíṅíṅṅ. Píreríxí apímí wíkí oníṅṅ Goríxo, aníṅṅ íníná ṅweanoyá magwí enj́píríni.

⁸ Míni wíána enj eáninj Gorixoyá imóniri seáy e oyá imóniri enjipimi dání sijnwírfá xegf anj njwáiwámi árfó inárinjagi nání anjínajf wé wúmi dánj wáu awa xeaninj ríá tñj wé wúmi dánj wáu apí wikáripírfe nání páwipaxf wí mimóninjagi sijnw e wininjaginí.

16

Anjínajf wé wúmi dánj wáu pírerixfó ininjípi míwiáromogfá nánirini.

¹ Nioní arfá wiáyf anj njwáiwámi dání manj bá enj tñi anjínajf wé wúmi dánj wáu awamí re urinénapfagi arfá winjaginí, “Soyfne nuro Gorixoyá wikí ónínj pírerixf wé wúmi dánj wáu ayo magwf enjpi xwfárimí míwiáromoaípoyi.” urinénapfagi arfá winjaginí.

² Anjínajf awa wo pírerixf o xirinjna nimeáa nuri xwfárimí míwiáromoaíáná re enjinigini. Ámá nanjwoyápi ipírfá eániro xegf xopaikigf imixininjipimi seáy e umero yarigfáyf oremá sipí xwírfá wianarigfápi imónigfawixini.

³ Anjínajf awa ámi wo xegf pírerixfna rawírawáyo míwiáromoaíáná re enjinigini. Rawírawá ragf nimóniri ámá piyíyá pwarinjpa axípi pípfó onj imónárinjinigini. E imónáraná amípi dñj tñj rawírawáyo njweanjyf nñni piyí yárinjinigini.

⁴ Anjínajf awa ámi wo xegf pírerixfna inigf ná wearinjyo tñi siminj meearinjyo tñi míwiáromoaíáná inigf nñni ragf imóninjiginí.

⁵ Inigf nñni ragf imónáná anjínajf inigf xiáwo re rarinjagi arfá winjaginí, “Agwí ríná njwearí enjíná dání aninj imóniri enjoxini, aga siyikwf mínj enjoxini, pírf joxí umamoarinjf apí xwíyá mímearinípa nerí xixeni wikárarinjni.

⁶ Ayf ámá díxí imónigfáyo tñi wíá rókiamogfáyo tñi ragf pikieweámixigfá nání joxí ragf onjpoynirí pírf apí numamoríná xixeni yariníni. Ámá ayf pírf joxí umamoarinjfpi rñinj meapaxf imónigfáyf enjagfá nání ayf ananirini.” rarinjagi arfá nñwirí

⁷ xwíyá bí íráf noa peyiníje dání re rñarinjagi arfá winjaginí, “Ámíná Gorixoxini, enj eáninj tñfáyo nñyoní seáy e wimóninjoxini, ayf neparini. O aga xixeni rñjo. Pírf joxí umamoarinjf apí apí nepa xixenini wiarinjini.” rarinjagi arfá winjaginí.

⁸ Anjínajf awa ámi wo xegf pírerixfna sogwomí míwiáromóáná Goríxo ámá xwíáyo njweagfáyo xe sogwf xaiwf nñwepnirí nániri rñmimeníjwí neániri pírf owiárinirí sijnw wininjiginí.

⁹ Xe rñmimeníjwí neániri pírf owiárinirí sijnw winfagi sogwf nñwepnirí ayo ríá pírf wiárfagi nání ámá ayf Goríxomí —O xegf enj síxí eáninjyo dání xeaninjf ayf wikáripaxf imóninjorini. Omí ikayíwf numeariróná wigf íwf yarigfápi rfwíminí nímamoro omí seáy e mumfeyoagfawixini.

¹⁰ Anjínajf awa ámi wo xegf pírerixfna íkwianjwí nanjwo éf nñjweámáná ámáyo umenjweanjnamí míwiáromoaíáná re enjinigini. Ámá nanjwo xegf seáy e nñwimóniri umenjweanjyo nñyoní sfá yidoárinjinigini. Sfá yidoáraná rñinjf ayíkwf wí mñwinarinjagi nání iwíeániro wigf aiwf síwf kiro neróná

¹¹ wigf sípi yarigfápi rfwíminí mñmamopa nero rñinjf winarinjfpi tñni uranf egfápi tñni nání Njwá anjnamí dñjomí ikayíwf umearigfawixini.

¹² Anjínajf awa yoparo tñjo xegf pírerixfna inigf rapá xwéú, Yupíretisiyí rñinjúmi míwiáromoaíáná mñx ináyf sogwf íwiaparinjmi dñjowa inijúmi ananí xepírf nání yeáyf yárinjinigini.

¹³ Nioní weninjf éáyf wininjaginí. Piyimínfá sipí biaú bí mñninjñinjf nimóniro iwí xwéoyá manjyo dání íwiapírí nanjwoyá manjyo dání íwiapírí mimóní wíá rókiamoarínjyá manjyo dání íwiapírí yarinjagfá wininjaginí.

¹⁴ Piyimínfá apiaú apí nñpini kwíyf sipípirini. Ámáyo emimí nñwíwapiya warigfápirini. Míxí ináyf xwíá nñrimini njweagfáyf sfá sipí Goríxo, enj eánigfá nñyoní seáy e wimóninjyáyimi mñx inípfírfá nání awí oeaemeaneyinirí upírfápirini.

¹⁵ Ai, Ámínáoní ámá árfwiyimi íwf meámíniri barigfápaninjf axípi bímfáriní. Ámá sáninjf mñwé sijnw naníro aikf pírárinjf nñyiníro njweagfáyf yayí owinini. E mepa nerfnáyf, íkwauixfyf nuroóná ámá sijnwyo dání ayá wininjginirí nánirini.

¹⁶ Kwíyf sipí biaú bí apí nuro mñx ináyowamí nñwirímearo Xibíruyf pñné tñni Amagedoníyí rñinjje awí eaárarinjagfá wininjaginí.

¹⁷ Anjínajf awa yoparo xegf pírerixfna iminjf yarinje —E kwíyf sipíyíyá anj erini. E míwiáromoaíáná anj njwáiwámi iními siá íkwianjwínamí dání xwíyá enj tñni rfaiwá re rñinénapninigini, “Ríxa apírini.” rñinénapáná re enjinigini.

¹⁸ Ápiajwí nókími-xa urí anjnamí dání íkaxí nñra urí akírfwí nñra urí nerí poboní xwé bí —Apí enjíná ámá xwfárimí iwamfó njweagfá dání wainí wainá poboní xwé nerí aiwí bí apí tñni xixeni mñyagf enjagi nání apí aga xwé birini.

¹⁹ Apí yaríná anj ága xwé mamadí ikwíronínjépi xwíá yaiwíámí nimeníníná níkwíríníri biaú bí imóníri anj áamá gwí wírí nýíyáyí úpíyinowírí enjíniginí. E neríná Goríxo anj xwé Babironíyí rínínjépi nání dínj péá mímó nerí áamá apimí nweagfá rínínjépi xwé omeápoyníníri kapíxí xfoyá wíki ónínjépi dání mǎxípi ínínjépi wáwá wíagi

²⁰ pírinjépi níní rawírawáyo urfíníníri dǎwí mǎnj rónjépi níní aíníní nerí

²¹ anjínáikí xwé amímá ínínjépi wí —Wóní woní xegí sanj 50 kiro imónínjépi ríní. Apí anjínámí dání áamáyo píeróáná xeanínjépi Goríxo wíkaríí apí xeanínjépi ága ríá tǎnj éngagi nání omí ikayíwí umeararínjépi wínínjaniginí.

17

Apíxí iyí ede dání warígí náníní.

¹⁻² Anjínájí wé wúúmí dǎnj wáu píreríxí wé wúúmí dǎnj wáu tǐgfáwa wo níbírí níníníníná re níníníniginí, “Joxí beí. Apíxí iyí ede dání warígí —Í nání anj nímíní fá earoáríníníri. Inígí wearínjépi obaxíyo seáyí e éf xenjweanǎgi. Mǎxí ináyí xwíárimí dǎnjépi tǎnǎ fǎwí inígííní. Áamá xwíárimí nweagfáyí í tǎnǎ fǎwí nínínóná ayí áamá inígí wainí xwapí nínínóná papíkí yarígíápánínjépi dínj mamó nero inígííní. Ímí Goríxo pírf umamoarínjépi síwá osimíní.” níníníri

³ Goríxoyá kwíyípi níxíxeróáná áamá dínj meanje nání nínímeámí úaná wenínjépi éáyí wínínjaniginí. Apíxí wí nanjwí ayíá rínjépi womí —Nanjwo nomíní yofí Goríxomí ikayíwí umeararínjépi eáníní mǎnjépi wé wúúmí dǎnj wáu imorí síwanjépi wé wúkaú mǎnjépi dání rémówapírí enjóríní. Omí í seáyí e éf xenjweanǎgi wínínjaniginí.

⁴ Í rapírǎpí ayíá rírí mípíyí morí enjéyí yíníní okíyíá nání sǎnjá gorí tǎnǎ imíxínínjépi tǎnǎ sǎnjá awíaxí tǎnǎ urípó apá wénj nígwí xwé rónjépi tǎnǎ okíyíá íníní nemána kapíxí sǎnjá gorí tǎnǎ imíxínínjépi wá fá níxíríní nweanǎgi wínínjaniginí. Kapíxí awámí fǎwí í yarínjépi xwírfá wíánípxá ímónínjépi tǎnǎ fǎwí í níníní píaxí weánarínjépi tǎnǎ magwí ínínjépi wínínjaniginí.

⁵ Yofí ímí mímáyo eánínjépi rasí re níníníri eánínjépi wínínjaniginí, “Anj xwé Babironíyí wírínínáíníní. Apíxí iyí ede dání warígí níwámí tǎnǎ áamá xwíárimí nweagfá yarígíá Goríxo xwírfá wíánarínjépi níyoní tǎnǎ xínáíníní.” Rasí e níníníri eánínjépi wínínjaniginí.

⁶ Apíxí í ragí áamá Goríxoyá imónígíáyíá tǎnǎ Jisaso nání wáf nínímeróná mǎnjépi wínígíáyíá tǎnǎ nínímána papíkí yarínjépi sínjwí níwíníní “Áamá Goríxomí dínjépi wíkwíroarígíáyí ága onímá ríá píkinjépi?” níyaiwírí ududí íkárínaríná

⁷ anjínajo re níníníniginí, “Pí nání joxí ududí íkárínaríníní? Apíxí í tǎnǎ nanjwí mǎnjépi wé wúúmí dǎnj wáu imorí síwanjépi wé wúkaú mǎnjépi dání rémówapírí enjépi, í seáyí e éf xenjweanǎgi tǎnǎ ípaú nání xwíyíá rasí níníníri íníní imónínjépi nioní píránnjépi áwanjépi orírímíní.” níníníri

⁸ re níníníniginí, “Nanjwí joxí wínífo xámí nweaago aí agwí mǎnjweaníní. O síríríkí yoparǎpí mímónínjépi dání ríxa nípeyearí sepiápi mǎnjweá wíárf mǎdání anjíníní aníníníníní. Áamá xwíárimí nweagfáyí —Ayí enjíná Goríxo xwíárf imíxíníná dání íkwí dínjépi níyímínjépi meapíríá nání nǎwírínínínámí wígí yofí mǎnjwírínínípa egfáyí nání raríníní. Ayí nanjwomí níwínínóná ududí wíníníníní. O xámí nweaago agwí mǎnjweanǎgi aiwí ríwéná ámí bíníá éngagi nání áamá ayí sínjwí e níwíníníro nání ududí wíníníníní.” níníníri

⁹ re ríníniginí, “Áamá dínjépi píránnjépi nǎwíperí moarígíáyí ‘Ayí apí nání ríá imóníní?’ yaiwípxíríní. Nanjwoyá mǎnjépi wé wúúmí dǎnj wáu imónínjépi apíxí éf xenjweanǎgi, ayí dǎwí mǎnjépi wé wúúmí dǎnj biaú náníníní.

¹⁰ Ayí mǎxí ináyí wé wúúmí dǎnj wáu ení náníníní. Awa wé wú ríxa aníá nímogá ugíáriní. Wo síní agwí nǎwéaní. Wo síní nǎwéaníníní. O imónáná Goríxo xe bí onímápi nǎwéaní umerjweáwíníníní sínjwí wíníníní.

¹¹ Nanjwí enjíná nweaagí agwí mǎnjweanǎgi ení mǎxí ináyí ámí woríní. Xífo mǎxí ináyí wé wúúmí dǎnj wáu awayá wo aí awámí ríwíyo mǎxí ináyí imóníníníní. O mǎxí ináyí nímóníníná sepiápi mǎnjweá wíárf mǎdání anjíníní aníníníníní.

¹² Síwanjépi nanjwoyá mǎnjépi dání wé wúkaú rémówapínjépi sínjwí wíníníyí, ayí mǎxí ináyí wé wúkaú áamáyo umerjweapíríá nání síní mímónígíáwa náníníní. Awa enjépi eánínjépi mǎxí ináyí imóníníní nání nímóníníro nanjwo tǎnǎ áamáyo númerjwearóná anjépi múmerjweá sǎná ná wíyínínjépi umerjweapíríáriní.

¹³ Awa dínjépi axípiní tǐgfáwaríní. Wígí enjépi eánígíá imónínjépi tǎnǎ néní tǐgfá imónínjépi tǎnǎ ení nawíní nanjwomí íníní níwúríníro

¹⁴ sípísípí miáo tǎnǎ mǎxí nínínóná sípísípí miáo xopírǎrf wíníníní. O ámíná níyoní ámíná seáyí e imónínjépi wímóníní mǎxí ináyí níyoní mǎxí ináyí seáyí e imónínjépi wímóníní

neri nani áma o tñi nawini imónigáyí —Ayí xfo xegí imónipírfa nani pariri wéyo fá umíriri enjírini. O nani peá mímó dñí n>wikwíro ro fá xirarigáyíri. Ayí o tñi nawini xopírari wipírírini.” Anjajajo e nñirímaná

¹⁵ re nñirínigini, “Iniigí wearinjí apixí iyí ede dani warigí seáyí e xenweanjí joxí sñwí winíyí, ayí áma nñi nñirini. Áma wará xixegíni irigíarani, gwí wirí wirirani, gwí mónigáa bi birani, pñé xixegíni rarigíarani, ayí nñi nñirini.

¹⁶ Siwanjí wé wúkaú rémowapinjagi sñwí winíyí tñi nanjwo tñi awa apixí iyí ede dani warigími sñmí tñi niwiro xwiríá wikíxero xegí amípi urápekíxero nero sñwí sayí nanjwí roanarínjipáni niwiro nímíni árfa yipírírini.

¹⁷ Ayí rípi nani e epírírini. Goríxo awa dñí ná bñi tñi nero wigí umenweagáyí tñi nawini nanjwomí imíni n>wuríniróna imí e wíríxíni dñí utíná enagí nani awa api e niwikára nuróna xwíyá Goríxo ríjipi xixení imónínfe nani niwikára upírírini.” nñiriri

¹⁸ re nñirínigini, “Apixí joxí sñwí winí, í anjí xwé mamadí ikwíróniinjipi nñirini. Api míxí ináyí xwíá nñiríni njewagáyó seáyí e niwimóniri menweanjípirini.” nñirínigini.

18

Anj Babironi xwiríá ikixéninjí nánirini.

¹ Api niwinárimaná anjajají ámi wo anjnamí dani weaparinjagi wininjanigini. O néní tñí seáyí e imóninjí worini. Anjnamí dani niweapíríná xegí ikíninjipi xwiníá nearí xwíarími wía nókiaríná

² enj tñi ríaiwá nñiríná rípi rarínjagi aríá winjanigini, “Babironi, anj xwé mamadí ikwíróniinjipi ríxa xwiríá ikixenárini. Ríxa xwiríá níkixenáriniri yfwí imóninjagi nani imíó yárinjerini. Ríxa kwíyí sipíyí ení awí eánárinjerini. Ríxa injí sipí ‘Ayí obí dñí ríá rarini?’ rarigíapi xwapí yárinjerini.

³ Ayí rípi nani xwiríá ikixenárini. Áma gwí bi bi mónigáyí nñi apixí ‘Niñi tñi fwí nñiróna mñéninjí oanpoyí.’ yaiwiarinjí tñi fwí nñiróna iniigí wainí nñiríninjí nero papíkí ero wigí míxí ináyí xwíarími dñíyí í tñi fwí inayiro egíá enagí nani xwiríá ikixenárini. Nígwí omeaneyiníro yúbí sábninjí inarigáyí apixí í ‘Amípi xwé tñjání nimóniri sirí muní onjeámíni.’ yaiwiarinjagi nani imí amípi wí mñi wiayiro nígwí urápayiro nerínjipimí dani nígwí xwé tégíá imónígíá enagí nani ení xwiríá ikixenárini.” rarínjagi aríá winjanigini.

⁴ Xwíyá ámi bi anjnamí dani re rínénaparinjagi aríá winjanigini, “Áma nioní gí imónigáyíne, seyíne fwí apixí í yarinjpa axípi nero xeaninjí imí wímeanjapi seyíne ení seaímeanjíniri imí pñi niwíarími wí e nani úpoyí.

⁵ Ayí rípi nani seararinjini. Í fwí arfíki niyayiríná xegí fwí yarinjipi ríxa nñramóga nearína anjána tñi xixení róninjagi nani fwí í yarinjipi nani Goríxo dñí peá mímó ení.”

⁶ Ámi rípi rarínjagi aríá winjanigini, “Imí pñí numamoríná í wikárínjpa axípi wikáriri sipí í enjipi biaú kíkíri wirí iniigí wainí í kapíxíyo niwiri winjpa wainí pñjí biaú kíkíri opaxí imóninjipi niwiri wirí érixíni.

⁷ Í xewaninjí seáyí e mñeyoániri sirí muní njewari enjipi tñi xixení mñmeninjwí uriri ámixíá erí oeniri pñí umamóirixíni. Í xegí dñí tñi re yaiwinarinjirini, ‘Niñi míxí ináyí nimóniri menweanjíni menirani? Niñi apixí aní imónínáirani? Giná dani dñí sipí níagi njwí eapaxí imónimíaríni?’ yaiwinarinjí enagí nani

⁸ xeaninjí stá axíyiminí re wímeanfáriní. Simiárfí wímeaní piyí epaxípi wímeaní ámixíá epaxí imóninjipi wímeaní aiwá nani dñwí ikeamónipaxípi wímeaní nemána nímíni ríá uníaríni. Áminá Goríxo, imí pñí umamoní enjí síxí eáníjo enagí nani api nñpñi wímeanfáriní.

⁹ “Míxí ináyí xwíarími dñj í tñi fwí iníro í tñi nawini niñwearóna sirí muní njewaro egíáyí imí ríá nñiri sñwírfá peyarínjagi niwiniróna re epírírini. Ámixíá ero njwí miearo nero

¹⁰ ríninjí imí wímeanípi none ení neaímeanjíniri wáyí nero ná jfami nñirómána re rípirírini, ‘Ine! Babironi anj xwé mamadí ikwíróniinjipixí, anj wí tñi xixení mímóninjipixí, axinání pñí ríamamópi ríxa símeá enagí nani ine!’ rípirírini.

¹¹ “Áma xwíarími dñj nígwíni omeaneyiníro yúbí sábninjí yarigáyí wigí sanjyí nígwí nani ámi ámi wí bi wipaxí menjagi nani í nani ení ámixíá ero njwí earo epírírini.

¹² Wigí sanjyí, ayí tñirini. Sñjá gorí tñi sñjá sirípa tñi sñjá awíaxí xixegíni imóninjí tñi urípo apíá wení nígwí xwé ronj tñi rapírapí awíaxí apíá wení tñi rapírapí mípíyí monj tñi rapírapí siríkayí ríninjí tñi rapírapí ayíá ríj tñi íkíá xaiwí xegí yoí sitíroníyí ríninjí tñi amípi bi nanjwí erepaníyí ríninjíyí stwanjípimí dani imíxíninjí tñi amípi bi

ikfá nígwf xwé roñfipimi dání imixiniñf tñi amípí b́ kapáyo dání imixiniñf tñi amípí b́ ainxíyo dání imixiniñf tñi amípí b́ sñá wáf wáfó móniñfipimi dání imixiniñf tñi

¹³ werixf sinamonfyi riniñfpi tñi kariniñf imóniñf amomfyi riniñf tñi ikfá dfa rfa ikeaarána siñwírfá dñf nanf eaariñfpi tñi inigf waráyo xópé inipfífa nání dñf nanf eaariñfpi tñi ikfá dfa pírakenisanfyi riniñfpi tñi inigf wainf tñi werixf oripf tñi pírawa awiaxf tñi wítf aiwá tñi burimákau tñi sipisipf tñi osf tñi karf osf íropeariniñf tñi áma eni xínáiwániñf nimóniño omiñf wiariñf tñi wíf sañf b́ epírfá nání imóniñf, ayf apiriniñf.

¹⁴ Amípí jixi ‘Omeámni.’ simónariñfpi ríxa pñi níwiárimí runoi. Amípí jixi mĩmĩróniñfpi tñi amípí jixi nímeafná sirf munf jweaariñfpi tñi ríxa anipá imóniñfpi nání ámi siñwf winipaxf mĩmóniñf.

¹⁵ “Áma nígwfní omeaaneyiniño wíf amípí nñi yof riniñf api ími b́ egfáyo dání nígwfní xwé tífá imóniñfpi riniñf axf ími winariñfpi none eni neaininiñfniñf wáf nero ná jfami nírómáná ámíxfá ero jwf miearo nero

¹⁶ re rípírfáriní, ‘Ine! Anf xwé mamadf ikwíroniñfpi xí, ine! Apixf rapirapf awiaxf apfá wenf tñi mipiyf monf tñi ayfá rñf tñi yiniñf sñá gorf tñi imixiniñfpi tñi sñá awiaxf imóniñf xixeginiñf tñi urípó apfá wenf nígwfní xwé roñfpi tñi okiyfá iníri enixiniñf,

¹⁷ axináni jixiyá amípí ayá tñf api nĩpini ríxa xwírfá ikixenárfañf nĩranĩrane nání ine!’ rípírfáriní.

“Sipíxf o omi xiáwowa tñi áma wí e nání owaneyiniño sipíxf o omi b́ nero jweaariñfpi tñi sipíxf o omi omiñf meariñfpi tñi áma sipíxfyo nĩjwearo wíf nígwfní omiñf yariñfpi tñi ayf anf apimi ná jfami nírómáná

¹⁸ anf api rfa nĩnĩrĩ siñwírfá peyariniñfpi nĩwiniñfpi tñi tñi ‘Ine!’ nĩriño re rígfawixiniñf, ‘Anf xwé mamadf ikwíroniñfpi tñi xixeni ámi b́ gĩpĩ rfa ikwíroniñfpi?’ nĩriño re egfawixiniñf.

¹⁹ Isikf nímeaayiro mĩñfyo mĩmeámf niniño ‘Ine!’ rĩro ámíxfá ero jwf miearo neróna re nĩra ugíawixiniñf, ‘Ine! Anf xwé mamadf ikwíroniñfpi —Anf api sipíxf xiáwowa amípí wí nígwfní meapíri nání rawírawáyo nĩxero nírómáná b́ egfápiriniñf. E neriniñfyo dání nígwfní xwé tífá imóniñfpi tñi anf api axináni sini mé xwírfá ikixenárfañf nání ine!’ nĩra ugíawixiniñf.

²⁰ “Anfnaxiniñf, apixf í ríxa xwírfá ikixenárfañf nání dñf nífá osiniñf. Gorixoyá imóniñfpi tñi wáf wurimeagiñfpi tñi wáf rókiamoagiñfpi tñi nĩyiniñf dñf nífá oseaininiñf. Gorixoyá anf api seyní seaikariñfpi nání pĩrĩ mamóf enagi nání dñf nífá oseaininiñf.” Xwíyá b́ anfnami dání e riniñfpi arfá winaniginiñf.

²¹ Anfnajf enj sif eániñf wo sñá xwé wítf siyf yunf ikixeariniñfpi sipaxf wo nímfeyoari rawírawáyo nímoairi re riniñfpi, “Babironi, anf xwé mamadf ikwíroniñfpi nioniñf sñá ro moaiapa anf api eni píeronfáriní. Anf api áma wará sini niniñfpi peariñfpi tñi anipá imóniñfpi ámi siñwf winipaxf imóniñfpi tñi meniniñf.

²² Anf apixf dání ámi kítá eániñf sonf riniñfpi webí riniñfpi pékákf riniñfpi yariñfpi tñi ámi b́ wipírfá meniniñf. Áma amípí imixiniñfpi éwapiñfpi tñi wí anf apixf dání wíf yariñfpi tñi ámi yariñfpi tñi winipírfámaní. Sñá wítf siyf yunf ikixeariniñfpi tñi apixf dání ámi nerfá ikaxf riniñfpi tñi wipírfá meniniñf.

²³ Apixf dání uyíwf wfá ónariñfpi tñi óniniñfpi tñi. Íwf sikiñf tñi apiyá tñi apixf dání ámi b́ nímeaniño xwíyá nawiniñfpi riniñfpi tñi wipírfá meniniñf. Ayf rĩpĩ nání rĩrariñfpi. Apixiyá áma nígwfní omeaaneyiniño amípí b́ yariñfpi tñi dñf ayfá tñi neriniñfpi tñi dání áma xwírfá jweagiñfpi tñi yonf yaf nĩwipírfá riniñfpi tñi seayf e mĩróniñfpi tñi enagi nání rariñfpi.

²⁴ “Í Gorixoyá wfá rókiamoagiñfpi tñi áma xegf imóniñfpi tñi áma ámi gĩmĩ jweagiñfpi tñi pĩpĩkimf ininiñfpi tñi nĩpĩkiri reá roániñfpi tñi.” Anfnajo e rariñfpi tñi arfá winaniginiñf.

19

Babironi xwírfá ikixenárfañf nání anfnami dání yayf egfá naniñfpi.

¹ Anf arfá níwimáná manf xwé b́ áma ayá wí anfnami epíroyf egfáiniñfpi tñi meanf niniñfpi tñi enj tñi re riniñfpi tñi arfá winaniginiñf, “Negf Gorixomi seayf e umeaneyf. Nene éf neaminiño, ayf oriniñf. Enj eániñf seayf e umeayopaxf imóniñfpi tñi eno, ayf oriniñf.

² O neyírori pĩrĩ numamorfná nepa xixeni imóniñfpi tñi wiariñfpi tñi enagi nání seayf e umeaneyf. Apixf iyf ede dání wariñfpi tñi anfnami tñi earoáriñfpi tñi —Í áma xwírfá jweagiñfpi tñi íwf niniñfpi tñi dání uyíwf oépyiniñfpi tñi nĩwipírfá nurfá xwírfá wikixeniniñf. Ími Gorixoyá neyírori xixeni pĩrĩ numamorfná áma xínáiwániñfpi tñi nimóniño omiñf wiariñfpi tñi nĩpĩkiri reá roániñfpi tñi nání ríxa xixeni enj meafiniñf.” nĩriño

³ ámi re rig'awixini, "Negí Gorixomi seáyi e oumeaneyi. Siñwiríá anj apimi ríá níniri peyarinjípi aninjí mini peyiníáriní." ríagíá

⁴ áma áminá 24 imónigíá e niñweaxa pugíáwa tñi dñj tñj imónigíá waú waú awa tñi Gorixo ikwianwínamí ñweanje nupíkinimearo omí yayí niñwiróná re nira ugíawixini, "E imóniní. Omí seáyi e oumeaneyi." ríagíá

⁵ siá ikwianwínamí dání manj bá re rininjiginí, "Áma Gorixomi xínáíwayínéninjí nimóniro omíñj wiariigíáyíné, siyikwíñinjí imónigíápiayínérantí, xwéríxayínérantí, omí wáyí wiariigíáyíné niyínéní, negí Gorixomi seáyi e umépoyi." rínaríñagí aríá winjaniginí.

"Sipísipí miáo apíxí nímeaninjoi." ríagíá nánirini.

⁶ Nioni manj xwé bí áma ayá wí epíroyí egíáyí meanj níríríná riníri iniigí iyakwí nídíróríná riníri akíríwí níwekiríná riníri yarínjápáninjí neríná re rínaríñagí aríá winjaniginí, "Negí Gorixomi seáyi e oumeaneyi. Negí Áminá Gorixo, enj eánigíá niyoni seáyi e wimóninjo ríxa neameñweantí.

⁷ Sipísipí miáo apíxí meanj ríxa rínáriní. Apíxí meanj ríxa wé níróniri ñweantí. Ayínání negí xwioxíyo dání dñj níá níneainíri yayí nerane Gorixomi seáyi e uméyoaneeyi." rariníñagí aríá niñwirí winjaniginí.

⁸ Í oyiníniri rapírapí awiaxí apíá xaiwí weri kíyí bí mayí erí enj wú —Ú ayí áma Gorixoyá imónigíáyí xwíáyo niñwearóná wé níróniro píraníñj egíá nání imóninjurini. Ú miní wíagí siñwí niñwirini

⁹ aníñajo re níninjiginí, "Re níriri ríwamíñj eá, 'Aiwá sipísipí miáo apíxí meanj nání imíxáriníapí nání wá urepearíninjíyí yayí owinini.' níriri ríwamíñj eá." níniriri re níninjiginí, "Xwíyá apí Gorixo ríñj enagí nání nepaxínjpirini." níríagí

¹⁰ aníñajomí yayí owimíniri nání oyá síkwí tñj e upíkinimeááná o re níninjiginí, "Joxí yegí axípi xínáipawíninjí nimónirai Gorixomí omíñj wiariigíáyíné e mánipantí. Díxí ríríxímeá Jisaso seaiwapiyinjí fá xírarigíáyí yarigíápa nioni ení axípi yarínjá woní enagí nání Gorixomíni yayí wí. Ayí rípi nání rariníni. Gñi gíne wía nírókiamoranénáyí, sa Jisaso neaiwapiyinjípi rókiamoaniri nání imónarínjwá enagí nání rariníni." níninjiginí.

Osí apíá wenj womí seáyi e xejñweanjo nánirini.

¹¹ Aníña oxoánfagí niñwiríná weníñj yánfáyí winjaniginí. Osí apíá wenj wo ronagí niñwirini osomí seáyi e xejñweanjo —O re rígorini, "Dñj unjwíríripaxorini. Nepaxíñj imóninjpini yarínjorini." rígorini. O osomí seáyi e xejñweanagí winjaniginí. O ámayo niñwíyirori píri umamorí míxí wiri neríná wé róninjí imóninjpini xixeni xídarínjorini.

¹² Xegí siñwí ríá ápiáwíninjí weri mñjyo dírf míxí ináyowa díkinarigíápi obaxí díkiniri enjorini. Xegí yofí áma nñi majíá nimónimáná xewaníñjoni níjía imóninjpí xegí warárimí eániri

¹³ rapírapí ragíyo igíá eáninjí wú yíniri enjorini. Yofí oyá re riníñjorini, "Gorixoyá Xwíyáoyí" riníñjorini.

¹⁴ Aníñami dání simíñj wínarigíáyí rapírapí awiaxí apíá weri kíyí bí mayí imóniri enjyí niyínimáná osí apíá weníyo níxexñweámáná omí númí waríñagíá niñwirini

¹⁵ áma gwí bí bí mónigíá niyoni xopírírí winí kirá jwá yiníñjápá oyá maníyo dání peyeaaríñagí winjaniginí. Ayo ainíxí wá fá níxiriri numenwearí wíkwí Gorixo, enj eánigíá niyoni seáyi e wimóninjo ayíkwí míwóninjpí niñwíwapiyiríná uraxí wainí sogwí síñj ikwianwí eapíninjínamí xoyíkímí yarigíápa axípi winíáriní.

¹⁶ Yofí bí rípi "Míxí Ináyí Niyoni Seáyi e Wimóniri Áminá Niyoni Seáyi e Wimóniri Enáoniyí" níniriri xegí rapírapíyo njwírínirí sáyí njwírínirí enagí winjaniginí.

¹⁷ Nioni weníñj yánfáyí aníñají wo sogwí ñweanje nírómáná apurí anj pírfíyo nípiñika emearíñjyo enj tñi ríaiwá re uraríñagí winjaniginí, "Gorixo aiwá xwé imíxínjpi nání níñiro awí eánfíoyi.

¹⁸ Míxí ináyíyá gíwí yiyóní ero simíñj wínarigíáyí seáyi e wimónigíáyíyá gíwí yiyóní ero áma enj eánigíáyíyá gíwí yiyóní ero osíyíyá gíwí yiyóní ero osíyo seáyi e xejñweafíyá gíwí yiyóní ero áma xínáíwáninjí nimóniro omíñj wiariigíáyíraní, wígwí omíñjñi yarigíáyíraní, áma siyikwíñinjí imónigíáyíraní, áma xwéríxa imónigíáyíraní, níníyíyá gíwí yiyóní ero epírí nání awí eánfíoyi." Iníyo ríaiwá e uraríñagí winjaniginí.

¹⁹ Weníñj éáyí winjaniginí. Nanjwo tñi míxí ináyí xwíárimí ñweagíáyí tñi wígwí simíñj wínarigíáyí tñi nawíní awí neánro osí apíá weníyo seáyi e xejñweanjomí tñi o xegí simíñj wínarigíáyí tñi míxí wianíro nání awí eánárínjñagíá niñwirini winjaniginí.

²⁰ Nanjwomí fá níxíríñro mímóní wía rókiamoaríñjomí —O nanjwoyá néní tñj imóninjpimí dání emímí neríná áma nanjwoyá ipíríá eániri nanjwoyá xopaikígwí imóninjpí yayí niñwiro egíáyo yapí wiwapiyínjorini. Omí ení fá níxíríñro awaú síní síñj

enáná ipí ríróm+x+ηí ríá ápiáwí sήá saripáí r+n+ηípi tήn+ wear+ηíwám+ mamówár+agfa w+n+ηanig+n+.

²¹ Wín-íyo ení osomí seáyí e xerweaño kirá xegí maníyo dání peyeaar-ín-pá t́n-í píp-kímí yáráná ín-í ńn-í ńb-ímiro wigí g'wí y'ýón-í ner-íná agwí ím-í uyá-r'agí wín-ínanig-ín-í.

20

Seteno xwiogwí 1,000 apimí gwí ηweaní nánirini.

¹ Nioní weníñf yáníáyf wíníñanigíni. Aníñajf wo xegí wéyo sirírikí yoparí bí mimóníñfíyí nání kípí íá xírírí seníá wírí íá xírírí nemáná aníñami dání weaparíñagí wíníñanigíni.

2-3 Anɛnajo iwɛ xwɛmɛ —O sidiɛ enɛna pweaagɛ axorini. Obo axo Setenorini. Omɛ fa nɛxɛri xwioɛwɛ 1,000 mɛronɛna nani gwɛ nyɛariɛ siriɛɛkɛ yoparɛ bi mimɔnɔniɛyimi nɛmoaimanaɛ manɛ ede ɔwanɛ nyariɛmanana sikɛ bi sɛmɛmajɔfɔ nani ikwiaɛaraɛgi winɛnaniginɛ. Xwioɛwɛ 1,000 apɛ pweaɛna ama gwɛ bi bi monigɛayo yapɛ mɛwɛwɛpɛyipa ewɛnɛginiɛɛ ɔf ayimi nɛwɛaraɛgi winɛnaniginɛ. E nɛrɛ aɛ xwioɛwɛ apɛ rɛxa mɛroana axina onɛmɛpɛ ewɛnɛginiɛɛ ɔf ayimi dani wkwioɛwɛaraɛnɛni.

⁴ Niont' wenitj' yánayt' wininjanigini. Mixt' ináytyá siá ikwianjw' wí siñw' n'winiri ayo wa ámayo wiewiropfá nánt' rípeaárinijowa eé njeaneanjá n'winiri' áma xwáyfá Gortxoyá fá xiriro Jisaso nánt' anitj' miní áwanj' uriro neróna wiwanitj'f' miní wináná siñw' miní wákwigf'áyf —Ayf' siní xw'árimí nínjwearóna nanjwomí tñt' xegf' xopaikigf' imixinij'pimí tñt' yayf' miwipa ero nanjo nánt' ipirfá wigf' mimáyorant', wéyorant', meánipa ero egf'áyf'ini. Ayf'á dñfyo siñw' n'winiriná rípt' éagfa wininjanigini. Ámi siñf' nero xwiogw' 1,000 apimí ámayo Kiraiso tñt' nawití umerjweaneanjá wininjanigini.

⁵ Iwam'tó áamá ám't síh't nero wiáp'ín+meap'írfápi, ay' ap'írin'i. Peg'á wín'íy' ay' íná m'twiáp'ín+meáag'á w'ín'tjanig'ín'i. Xwiogw' 1,000 ap'í ríxa n'tpwémáná en'áná wiáp'ín+meáag'á w'ín'tjanig'ín'i.

⁶ Ámá pegfá iwamfó sɛɛf nero wiápɛnɛmeáfáy tɛnɛ anɛ nawɛn wiápɛnɛmeapɛrfá gɛyɛ gɛyɛ yayɛ owɛnɛnɛ. Ayɛ ámá Gorɛxoyá imónɛgáfáy enagá nánɛ oyá dɛɛf tɛnɛ yayɛ winɛpaxɛyɛrɛnɛ. Ayɛ Gorɛxo ámá spɛpɛyɛ rɛá xwɛrɛmɛ ikáraná ayɛ tɛnɛ nawɛn rɛnɛɛf Ámɛ bɛ Pepɛrfáɛpɛyɛ rɛnɛɛpɛ mɛmeá Gorɛxo tɛnɛ Kɛraiso tɛnɛ awaúyá apaxɛpánɛɛf imónɛgáfáwɛ yarɛgɛpá nero awáu ɛweagɛfɛ anɛ nɛpáwɛro Kɛraiso tɛnɛ nawɛn nɛɛwɛro xwiogwɛ 1,000 apɛ múroarɛná ámáyo umɛɛwɛpɛrfá enagɛ nánɛ rarɛnɛnɛ.

Setenomɨ mɨgɨ nɨwimɨxɨrɨ xopɨrárɨ wiárɨŋɨ nánɨrɨnɨ.

⁷ Xwiogwí 1,000 ap+ rixa n+pwémáná enjáná sir+rikí Seteno gwí ɲweanɲiyimí dání wíkwíowáráná

⁸ o nɛpɛyari á má gwí bɛ bɛ mɔ́nɔ́gá xwá riri nɛrimɛni ami gimɛ ɲɛwaqáyo —Ayɛ á má Gokiyɛ rinɔ́gáyɛ tɛni Megokiyɛ rinɔ́gáyɛ tɛni ayɛrini. Ayo Seteno yapɛ owiwapiyimɛniri nɛmeri á má Gorixoyá imɔ́nɔ́gáyɛ tɛni mɛxɛ inanɛro nani ayo awi neaɛmerina á má o awi eaɛmɛfɛ rawɛrawá imanɛ e inɛki e wɛɲɲɛ yapɛ xɛxɛni imɔ́nɔ́pɛrɛrɛni.

⁹ Mixʼ obaxʼ ayʼ xwʼárímʼ ayoxʼ xwé ʼíkwiǎwʼnʼnʼ eapʼnʼnʼ náni nʼyiro ayʼ tʼnʼ mʼixʼ oinaneyʼnʼiro anʼ Gorixo dʼnʼ sʼixʼ uyinʼpimʼ —E xegʼ áma imónigʼáʼy ʼnweagʼerʼnʼ. E awi mudʼmóaná re éagʼ wʼnʼnʼjanigʼnʼ. Rʼá anʼnamʼ dʼáni nʼpiérónapʼrʼ ayo rʼá nowáʼragʼ wʼnʼnʼjanigʼnʼ.

¹⁰ Ayo ríxa ríá náná obo, ayo yapí wíwapiyariñomi fá nixero ipí rírómíxíñí ríá ápiáwí sñjá saripáí ríníñípi tñní wearíñíwámí —E nanwo tñní mimóní wíá rókiamoago tñní awáu xámi moaigíe omí ení axí e nawíní njweáíríxíñírí moaíagíá wíníñanigíní. E ikwáwíyirání, áríwíyirání, kikiáá bí mepa nero ríníñí aníñí winínfáriní.

Gorixó á máyo eyeyírómí ení náníríní.

¹¹ Nioní weníŋf yánfáy mǝxǝ ináyfá siá ikwianǝf apǝf wenǝf xwé wǝna nǝwǝnǝrǝ anamǝ éf ɲweanǝyá sǝmǝmanǝ dánǝ xwǝfárlǝ tǝnǝ anǝna tǝnǝ nǝnǝ peá unárfagǝ nánǝ ámǝ sǝɲwǝf bi mǝwǝnǝpaxǝ imónǝɲaqǝ nǝwǝnǝrǝ

¹² wen+ŋ éáyf wñ+ŋanig+nñ. Ámá pegfáyf siyikwñ+ŋñf imón+gápiarant, mamadrixarant, ikwianwñnam+ agwñr+wám+nñ ronagfa wñar+ná bikwíyf nñpar+ro ikwí ámi wña, ámá dññf niyimññf meapñrfa nánf yof ñwñrär+nññña enñ nñpar+ro pegfá ayf snñf snñf neróna yagfápiñf tññf xñenñ xwíyfa umeárñminññf nánf apñ nánf bikwíyo ñwñrär+nññño dánt fá rñröñf nñ xñenñ xwíyfa umeárfañf wññññanig+nñ.

¹³ Ámá pegíá rawírawáyo nínamiro wegíáyífrantí, pegíá piyíntí siwí aní e —E pepííra nání Píyoyí ríníntípi títí eríní. E ugíáyífrantí, níní ikwíawí Goríxo éf nweanína títí e bání wígí yagíápi títí xíxení xwíyíá umeárfagí wínínaníqíní.

¹⁴ Pepírífa nání Píyoyí ríníjǫpí, píyíjǫpí siwí aníyo njweagfáyo nímearí ipí rírómíxíníjǫpí ríá wearíje —E Goríxo xwíyíá umeáríjǫpímí dání ríníjǫpí winíñteríní. E moaíagí winíñjanigíní.

¹⁵ Xwíyíá numeáríríná íkwí áamá díní níyímíní meapírífa nání yofí njwírárínínamí gíyí gíyí anamí yofí míñwíráríníjagí níwínírná ayo fá níxero ipí rírómíxíníjǫpí ríá wearíjǫwámí moaíagí winíñjanigíní.

21

Aní sǫǫná tǫnǫ xwíá sǫǫrǫ tǫnǫ nánírní.

¹ Nioní weníjǫpí éáyí winíñjanigíní. Aní sǫǫpí wína tǫnǫ xwíá sǫǫpí wírǫ tǫnǫ ríxa nímóníjagí winíñjanigíní. Aní xámíjǫná tǫnǫ xwíá xámíjǫrǫ tǫnǫ ríxa anípá imóníjagí nání aní sǫǫná tǫnǫ xwíá sǫǫrǫ tǫnǫ imóníjagí winíñjanigíní. Rawírawá amí míríwónagí níwínírní.

² weníjǫpí yáníáyí aní njwíá Goríxoyápi —Api Jerusaremi Sǫǫpíyí ríníjǫpíríní. Api apíxí oxí meánímínírná okíyíá inarígíápa axípi éníjǫpí nínímáná anínamí Goríxo tǫe dání weaparíjagí winíñjanigíní.

³ Sǫǫpí e níwínírní maní bá íkwíanjwínamí tǫnǫ e dání nírínírná ení tǫnǫ re rínaríjagí aríá winíñjanigíní, “Aríá époyí. Goríxo njweaaríje agwí ríxa áamá tǫnǫ nawíní imóníní. O ayí tǫnǫ nawíní níñwearóná áamá xíoyá xegí imóníjǫpíríní. Xewaníño ení wígí Njwíáo nímónírní ayí tǫnǫ nawíní níñwearóná

⁴ amípi díní sǫpí wíaríjǫpí xórórí níwírí nání wígí sǫǫwíríxí weaparígíápi kwíkwírímí níwíríníjǫpí wílagí nání áamá pero ámíxíá ero njwí earo ríníjǫpí winíro yagíápi amí bí mepa epíríaríní. Xámí e yagíá apí ríxa ríná dání aníjǫpí xwíá iwéagí nání amí axípi wí epíríámaní.” raríjagí aríá winíñjanigíní.

⁵ Íkwíanjwínamí éfí njweano re ríníjǫpí, “Aríá eí. Nioní amípi nípíní amí sǫǫpí imíxárfáriní.” níríní re níríníjǫpí, “Xwíyíá nioní raríjǫpí nepaxíjǫpí imónírní áamá díní wíkwíropaxí imónírní enagí nání joxí ríwamíjǫpí eai.” nírínírní

⁶ re níríníjǫpí, “Amípi nioní ‘E imóníwíníjǫpí.’ yaiwíjǫpí ríxaríní. Nioní sǫǫpí pírfí tǫnjweaníjǫpí nerí nání iwamífo imónírní yoparfí e nání imónírní mé aníjǫpí imóníjǫpí. Inígí nání gwírní yeáyí wí gíyí gíyo inígí díní níyímíní meapírífa nání smíjǫpí meaaríjǫpí dání ananí níwírí mání wímíáriní.” nírínírní

⁷ re níríníjǫpí, “Áamá nioní aníjǫpí fá níníxíríróná nioní tǫnǫ símí tǫnǫ inaríjwáyo xopíríaríní wíá gíyí gíyo nioní ríá apí nípíní níwírírná Njwíá ayíyáoní imónírní ayí ení gí níaiwí imóníro epíríaríní.

⁸ E nerí aí íkwíkwíá imónígíyí tǫnǫ nioní díní níníkwíróro aí amí peá nímogíyí tǫnǫ áamá xwíríá wíanjǫpí imóníjǫpí yarígíyí tǫnǫ píxíwíríó yarígíyí tǫnǫ íwí inarígíyí tǫnǫ ayí yarígíyí tǫnǫ wígí njwíápmí fá níxíríro díní níkwíróro píraníjǫpí mearígíyí tǫnǫ yapí rarígíá níníyí tǫnǫ wígí pírfí mamóníjǫpí —E ipí rírómíxíníjǫpí sǫǫpí sarípáyo dání ríá ápiáwí aníjǫpí wearíjǫpí. Ayí e aníjǫpí wepíríá enagí nání ríníjǫpí Amí bí Pepíríápiyí ríníjǫpí xíxéní meapíríaríní.” níríníjǫpí.

Aní Jerusaremi sǫǫpí nánírní.

⁹ Aníjǫpí wé wíúmí díní wáú awa píreríxí wé wíúmí díní wáú ayo xeaníjǫpí yoparfí wé wíúmí díní wáú iníjǫná xírígíáwa wo níbírí re níríníjǫpí, “Eíní. Apíxí sipísípí miáo meaní síwá osímíní.” nírínírní

¹⁰⁻¹¹ Goríxoyá kwíyípi níxíxéróáná aníjǫpí díwí míjǫpí sepiá roní bímí nání níméámí níníyírí aní njwíá xíoyápi. Jerusaremiyí ríníjǫpí anínamí Goríxo tǫe dání xíxíéá xíó inaríjǫpí tǫnǫ nawíní weaparírná síwá níagí winíñjanigíní. Xwíníá aní apí eanjǫpí sǫǫpí awíaxí nígwí xwé roníjǫpí xwíníá eaaríjǫpí eanjagí níwínírní sǫǫpí awíaxí jasípá ríníjǫpí rírímá óníníjǫpí ónaríjagí winíñjanigíní.

¹²⁻¹³ Aní apímí nípímíní sǫǫpí tǫnǫ ákíjǫpí aga seáyí émí eáníjagí níwínírní ákíjǫpí apímí fíwí wé wúkaú síkwí wáú iníjagí níwínírní ákíjǫpí sogwí xemónaparíjǫpí imíxíníjǫpí dání fíwí wíyáú wíyí iníjagí winírní ákíjǫpí sogwí wearíjǫpí imíxíníjǫpí dání ení fíwí wíyáú wíyí iníjagí winírní mídání mídání ení fíwí wíyáú wíyí iníjagí winírní nerí ayo bímí bímí aníjǫpí xíxéní awí mearonagí níwínírní Isíreríyíyá xíáwo íríníjagí wé wúkaú síkwí wáú imónígíáwayá yofí fíwí bímí bímí níyoní wo woyá yofí eáníjagí winíñjanigíní.

¹⁴ Sǫǫpí tǫnǫ ákíjǫpí nearíná iwamífo nítíwayíróro tǫníníyó —Ayí sǫǫpí wé wúkaú síkwí wáú xámí weníyíríní. Ayo sipísípí miáo yá wáfí wurímeíagí wé wúkaú síkwí wáú imónígíáwayá yofí sǫǫpí ayí ayímí xíxéní eáníjagí winíñjanigíní.

¹⁵ Aníjǫpí nioní xwíyíá nírfí xoyíwá iwamífo yarígíá sǫǫpí gorí tǫnǫ imíxíníjǫpí aní apímí tǫnǫ ákíjǫpí tǫnǫ fíwíyo tǫnǫ iwamífo néra uní nání fá xíríjagí winíñjanigíní.

¹⁶ Anŋ apiyá miwŋ imóniŋŋ biaú biaú nŋpini xixeni imóniŋŋpini. Sepiá miwŋ mĩdĩmĩdani imóniŋŋ axĩpi imóniŋŋpini. Anŋnajo rixá iwamfó yariŋfáyi tĩni iwamfó yariŋfá anŋ api xegŋ sepiá épi 12,000 imóniŋŋagŋ niwiniŋi sepiá enŋ ákinjá xwápiyi nimixĩga punŋpi tĩni sepiá enŋ yegŋ nimixĩga nĩpeyiŋi pĩni wiárininiŋŋi tĩni nĩpini axĩpi 12,000 imóniŋŋagŋ niwiniŋi

¹⁷ Anŋnajo anŋ apiyá ákinjá iwamfó nerfina xegŋ sepiá nĩrõga nĩpeyiŋi pĩni wiárininiŋe imóniŋŋŋi 144 mita enagŋ winiŋanigini. Anŋnajo iwamfó nerfina áma iwamfó yariŋfáyi tĩni enjiniŋi.

¹⁸ Ákinjá sŋŋa awiaxŋ jasipáŋ riniŋŋŋi tĩni nĩkĩkĩrõga nĩpeyiŋi eániŋi anŋ nápi sŋŋa gorŋ tĩni mĩrininiŋagŋ nani gĩrasfĩniŋŋ rĩrĩmá okiárininiŋi enagŋ winiŋanigini.

¹⁹ Sŋŋa ákinjá nearfina iwamfó nĩtiwayĩrori tĩniŋŋi wé wúkaú sũkwŋ wau xami wenŋŋŋi sŋŋa awiaxŋ nĩgwŋ xwé ronŋ wiŋŋ wĩyo dánŋ tĩni nanŋ oimóniŋŋi dĩdairŋi ininiŋagŋ winiŋanigini. Sŋŋa iwamfó nĩtiwayĩrori tĩniŋŋi wĩyi sŋŋa jasipáŋ riniŋŋŋi. Ámi wĩyi onagwá wenŋ sapaiŋi riniŋŋŋi. Ámi wĩyi apfá wenŋ agetáŋ riniŋŋŋi. Ámi wĩyi sowi ininiŋŋi emeráŋ riniŋŋŋi.

²⁰ Ámi wĩyi sadonikĩsĩŋŋi riniŋŋŋi. Ámi wĩyi ayfá rĩŋŋ konirianŋŋi riniŋŋŋi. Ámi wĩyi siyó rĩŋŋ kirisoraitŋŋi riniŋŋŋi. Ámi wĩyi sowi xegŋ bi ininiŋŋ berirŋŋi riniŋŋŋi. Ámi wĩyi siyó xegŋ bi rĩŋŋ topasŋŋi riniŋŋŋi. Ámi wĩyi kirisopĩrasŋŋi riniŋŋŋi. Ámi wĩyi onagwá wenŋ jaisinŋŋi riniŋŋŋi. Yoparŋŋi mĩpiŋŋi monŋ ametisŋŋi riniŋŋŋi.

²¹ Ákinjá ówanŋŋi wé wúkaú sũkwŋ wau enŋŋŋi ayf urfó apfá wenŋ nĩgwŋ xwé ronŋ wé wúkaú sũkwŋ wau ayfĩni. Winani winani urfó ná woni tĩni imixiniŋŋŋi. Anŋ apiyá ófĩŋ sŋŋa gorŋ tĩni imixiniŋŋŋi enagŋ nani gĩrasfĩniŋŋ rĩrĩmá okiniŋŋŋi.

²² Anŋ apimi dani anŋ Gorixõ nani rĩdiyowá nero seáŋi e umearĩŋŋá wiwá mĩrininiŋagŋ mĩwininiŋanigini. Ayf rĩpi naniŋŋŋi. Áminá Gorixõ, enŋ eániŋŋá niyonŋ seáŋi e wimóniŋŋo tĩni sipĩsipĩ miáo tĩni aĩwanĩjowau aniniŋŋi e nĩjweari anŋ iwaniniŋŋi mĩrininiŋagŋ nani wiwá mĩmĩrĩnĩŋŋŋi, ná mayf imónĩpĩŋŋ enagŋ nani mĩmĩrĩniniŋŋi winiŋanigini.

²³ Gorixõ xewanĩjõ xixfá inariniŋŋi wfá anŋ apimi okimixĩŋŋi sipĩsipĩ miáo apimi uyĩwĩniŋŋi yamorŋ enagŋ nani sogwĩranŋ, emáranŋ, apimi wfá ómixinĩfá nani ná mayfĩni.

²⁴ Wfá anŋ apimi dani óniniŋŋŋi anŋ apimĩni wóniniŋfamanĩ. Áma gwŋ bi bi mónĩŋŋá wfá apĩ ónĩjõ nĩjwearo wigŋ yariŋfáŋŋi epĩfĩrĩni. Mixf inayf xwĩfĩrĩni nĩjwearĩŋŋi wigŋ amĩpi ayá tĩŋŋŋi nĩmeámĩ nuro anŋ apimi páwipĩfĩrĩni.

²⁵ Ikwaŋiŋá ákinjá fwi ówanŋŋi yárininiŋfá menĩni. Anŋ apimi ámi árfwiŋi wĩ imóniniŋfá menagŋ naniŋŋŋi.

²⁶ Áma gwŋ bi bi mónĩŋŋáŋŋo dani amĩpi ayá tĩŋŋŋi tĩni amĩpi áma sĩŋwŋ niwiniŋfina “Seáŋi e imóniniŋfĩrĩni?” yaiwĩariŋfáŋŋi tĩni anŋ apimi nani nĩmeámĩ nuro páwipĩfĩrĩni aĩwĩ

²⁷ Áma piaxf weániŋaxĩpi yariŋfáŋŋi tĩni xwĩfá winipaxf imóniniŋŋŋi yariŋfáŋŋi tĩni yapf rariŋfáŋŋi tĩni ayf wĩ anŋ apimi aga ná rĩwĩyo aĩ wĩ páwipĩfĩrĩni menĩni. Áma wigŋ yof ikwŋ sipĩsipĩ miáoŋŋi dĩŋŋi nĩyiminiŋŋi meapĩfĩnaniŋŋi nĩwĩrĩniniŋfáŋŋi anŋ apimi páwipĩfĩrĩni.

22

¹ Anŋnajo ininiŋŋi dĩŋŋi nĩyiminiŋŋi imóniniŋŋŋi nani wearĩŋŋi sũwá nĩnani nionŋ sĩŋwŋ niwiniŋfina ú gĩrasf rĩrĩmá ónariniŋŋa nónimáná siá ikwianŋwŋ Gorixõ tĩni sipĩsipĩ miáo tĩni awaũyánaniŋŋi dani sĩmĩŋŋi nĩmeariŋŋi

² anŋ apimi nani xegŋ ófĩyo ayá áwinĩmĩ wearĩŋagŋ winiŋanigini. Ininiŋŋi umĩ ororfwami dani ikfá dĩŋŋi nĩyiminiŋŋi imóniniŋŋŋi naniŋŋi ronagŋ winiŋanigini. Ikfá ayf emá ayf ayo sogwŋ niwerfina sogwŋ xixegĩni wé wúkaú sũkwŋ wau wearĩŋŋŋi. Ikfá ayf iwĩŋŋ Gorixõ áma gwŋ bi bi mónĩŋŋá niyonŋi wé ronwĩrĩrĩni imóniniŋŋŋi enagŋ nani

³ xfõ enĩná ramixiniŋŋŋi e dani axĩpi sĩni wĩ imóniniŋfamanĩ. Siá ikwianŋwŋ Gorixõ tĩni sipĩsipĩ miáo tĩni awaũyána anŋ apimi imóniniŋfá enagŋ nani áma xfomŋ nixĩdĩro nani xĩnáiŋwaniŋŋi nimónĩro omĩŋŋi wĩariŋfáŋŋi anŋ apimi dani xomĩŋŋi nĩyĩkwĩro yayf seáŋi e numero

⁴ oyá sĩmĩmanŋŋi eni sĩŋwŋ niwiniŋro xegŋ yof wigŋ mimáyo eániŋfáŋŋi imóniniŋfĩrĩni.

⁵ Anŋ apimi dani sfá ámi bi yiniŋfamanĩ. Áminá Gorixõ áma apimi nĩjwearĩŋŋi wfá wókimixĩnĩfá enagŋ nani uyĩwŋ tĩni sogwŋ tĩni wfá ómixinĩfá nani mĩkĩ mayf nimónĩro xfõ tĩni nawĩni nĩjwearo nani mixf inayfĩniŋŋi nimónĩro aniniŋŋi minf menjwearĩfĩrĩni.

“Jisaso ámi weapĩnĩfá nani anŋwĩ ayorĩni.” urĩŋŋi naniŋŋŋi.

⁶ Anŋnajo re nĩrĩniniŋŋŋi, “Xwĩyáŋŋi apĩ aga nepaxiniŋŋŋi. Dĩŋŋi unjwĩrĩrĩpaxĩpĩrĩni. Áminá Gorixõ —O xegŋ wfá rókiamoariŋfáŋwami xegŋ kwĩyŋ tĩni enŋ sũxĩ

wírómíxowárarinjorini. O xegí anjínajoni áamá xóomi nuxfđíro nání xínáíwáninjí nimóníro omínj wíiarígíáyo amípí ríwíyo anjíní nimónínfápi nání síwá wímí nání nírowárenapfírini.” nírínjiginí.

⁷ “Arfá époyí. Nioní seaímeámfa nání anjwí ayorini. Xwíyá bíkwí rípimi wíá nírókiamóníri eáninjíyo xídarígíá gíyí gíyí Goríxoyá dínj tñí yayí winípaíxí imónínjoi.” Jisaso e rínjiginí.

⁸ Amípí apí nání arfá wírí sínjwí wíníri yarínjóní, ayí nioní Jononírini. Arfá wírí sínjwí wíníri nerfíná anjínají amípí apí sínjwí owíníníri síwá níomi yayí oumemíníri xegí síkwí tñj e upfínímeáagi aí

⁹ o re nírínjiginí, “E mánipani. Joxí Goríxomi nuxfđíri nání xínáíxíninjí nimóníri omínj wíiarínjipa nioní ení axípi nimóníri yarígíwíwawirini. Díxí ríríxímeá imónígíáyí, wíá rókíamóarígíáyí tñí xwíyá bíkwí rípimi níríníri eánínjipi arfá wíarígíá nínjyí tñí ayíninjí imónínjá woní enagi nání e mánipani. Goríxo ná womíní upfínímeaí.” níríníri

¹⁰ re nírínjiginí, “Xwíyá bíkwí rípimi wíá nírókiamóníri eánínjipi ríxa nimónínfa anjwí ayo enagi nání joxí sfá órípíní neri rítí mýáripáni.

¹¹ Ámá sípíní imíxarígíáyí xe axípi sípíní nimíxa uro áamá sípí neróná sfwí yapí yarígíáyí xe axípi sípí néra uro áamá wé rónínjí yarígíáyí xe axípi wé rónínjí néra uro ‘Goríxo wímónarínjipi éímíginí.’ yaiwíarígíáyí xe axípi néra uro éfírxíní.” nírínjiginí.

¹² Jisaso “Arfá ét.” níríníri re nírínjiginí, “Nioní seaímeámfa nání anjwí ayorini. Nioní níbírí níseaímearfíná áamá wígí yarígíápi tñí xíxeni pírí umamómí nání fá nírírimí bímfáriní.

¹³ Nioní sfíná pírí tñjweanínjínjí nimóníri anínj míní njweanóní rarínjini. Iwamfó wí e dání imóníri yoparf wí e nání imóníri enjónímaní. Iwamfó imónínje dání anínj síní njwearí yoparf imónínfe anínj síní njwearí emfáonírini.” nírínjiginí.

¹⁴ Ámá sípísípí miáomí dínj níwíkwírorínjípimi dání wígí rapírapi oyá ragíyo ígfánínjí eagíáyí, ayí íkfá dínj níyímínjí imónípíríána danípaíxí imóníro anjípimi fíwíyo páwípaíxí imóníro enagífa nání yayí Goríxoyá dínj tñí winípaíxíyíriní.

¹⁵ E neri aí apímí bíaríwámí njweagíáyí tíyí yarígíáyíriní. Sfínínjí nimóníri ero ayáf ero fíwí iníro píkíxwírífo ero wígí njwáfípimi fá níríríro menjwearo “Yapí oraneyí.” níwimóníro yapísíxí ríro yarígíáyíriní.

¹⁶ “Nioní, Jisasoní síyíkí nioníyá anj apí apímí dánj imónígíáyí amípí apí nípíní nání níjía imónípírí nání gí anjínajo áwanj ósearíníri uowárenapfáriní. Míxí ínáyí Depitoyá xwíá píaxíyo dání iwíaronjóní, ayí nionírini. Síj ímíáoní, ayí nionírini.” rínjiginí.

¹⁷ Kwíyípi tñí sípísípí miáo apíxí meanfápi tñí “Beí.” rarínjii. Xwíyá rípi fá roarfíná arfá wíá gíyí gíyí ení “Beí.” rífírxíní. Ámá inígí nání gwíní yeáyí níwíro “Inígí dínj níyímínjí imónípírí nání imónínjímí dání níwírí onímíní.” yaiwíá gíyí gíyí ananí níbíro onípoyí.

¹⁸ Xwíyá bíkwí rípimi wíá nírókiamóníri eánínjipi fá roarfíná arfá wíá gíyí gíyíné arfá jiyíkí nísearí re ósearímíní, “Ámá wíyíné xwíyá rípimi ámí bí tñí gwí nímori níríníyá, xeanínjí bíkwí rípimi eánínjipi Goríxo e éfáyíné sealkárinfáriní.

¹⁹ Wíyíné xwíyá bíkwí rípimi wíá nírókiamóníri eánínjipi rítí nerfínáyí, e éfáyíné Goríxo íkfá dínj níyímínjí imónípírí dananíro éfánamí mđanípa oépoyíníri pírí searakírí anj njwáfípimi njweaníro éfápimi mípáwípa oépoyíníri pírí searakírí neri seawárinfáriní.” ósearímíní.

²⁰ Xwíyá rípi áwanj rarínjo “Nepa níbímífa nání anjwí e imóníní.” raríní. “Oyí, e imóníwínjiginí.” nimónaríní. Ámíná Jisasoí ríxa bírírxíní.

²¹ Ámá níyínéní Ámíná Jisaso ayá ósearímíxíní. Apíríní.